MEDDELANDEN

FRÅN K. KOMMERSKOLLEGII AFDELNING FÖR

ARBETSSTATISTIK

1905

STOCKHOLM
P. A. NORSTEDT & SÖNER

INLEDNING

TILL

Meddelanden från K. Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik. – Stockholm, 1903-1911
Täckningsår: 1903:nr 1-1911:nr 12.

Efterföljare:

Sociala meddelanden / utgifna af K. Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik. – Stockholm, 1912-1967.
Ingår 1912-1953 i: Statistiska meddelanden. Ser. F, Sociala meddelanden. – Fr. o. m. 1913 utgiven av Socialstyrelsen

Meddelanden från K. Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik. 1905.
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB)

urn:nbn:se:scb-medarb-1905

MEDDELANDEN

FRÅN K. KOMMERSKOLLEGII AFDELNING FÖR

ARBETSSTATISTIK

1905

STOCKHOLM
P. A. NORSTEDT & SÖNER

STOCKHOLM
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1905

INNEHÅLL.

Häft. 1.

Sid.

Föreläsningskurser för arbetare år 1905 1.
Riksförsäkringsanstaltens verksamhet år 1903 . . . . . 11.
Fackorganisationer bland arbetare och med dem jämförliga personer i Sverige år 1903 (d. 31/12) . . . . . 16.
Arbetspris på landsbygden i Sverige år 1903 . . . . . 40.
Arbetsförhållanden å olika orter i riket år 1904 (fjärde kvartalet) . . . 42.
Arbetsförmedling under år 1904 (fjärde kvartalet): . . . . . 68.
Göteborg . . . . . 68, 74.
Hälsingborg . . . . . 69, 76.
Norge . . . . . 70, 77.
Köpenhamn . . . . . 72, 76.
Tyskland . . . . . 72, 80.
Öfversikt af verksamheten vid vissa nordiska offentliga arbetsförmedlingsanstalter under år 1904 . . . 82.
Arbetsinställelser i Sverige år 1904 (fjärde kvartalet) . . . . . 87.
Arbetslagstiftning i utlandet (år 1899) 95.
Lifsmedelspriser å olika orter i riket år 1904 (fjärde kvartalet) . . . . 109.

Häft. 2.

Sid.

Fabriker och handtverk i Sverige år 1903 . . . . . 131.
Kvinnors och minderårigas användande vid fabriker och bergverk år 1903. 140.
Arbetsförhållanden å olika orter i riket år 1905 (första kvartalet) . . 149.
Uppgifter om vissa arbetsförhållanden vid Domnarfvets järnverk under jan.—sept. 1904 . . . . . 180.
Försäkring mot olycksfall i arbete uti Österrike . . . . . 187.
Arbetslagstiftning i utlandet (år 1900). 211.
De erkända sjukkassornas verksamhet i Danmark under år 1903 . . . . 224.
Registrering af sjukkassor i Sverige år 1905 (första kvartalet) . . . . 227.
Arbetsförmedling under år 1905 (första kvartalet) . . . . . 228.
Göteborg . . . . . 228, 234.
Hälsingborg . . . . . 229, 236.
Norge . . . . . 230, 237.
Köpenhamn . . . . . 232, 236.
Tyskland . . . . . 232, 240.
Arbetsinställelser i Sverige år 1905 (första kvartalet) . . . . . 242.
Lifsmedelspriser å olika orter i Sverige år 1905 (första kvartalet) . . 249.

Häft. 3.

Sid.

Bostadspriser å olika orter i riket år 1905 . . . . . 271.

Arbetsförhållanden å olika orter i riket år 1905 (andra kvartalet) . . 295.

Bestämmelser angående arbets- och löneförhållanden vid Stockholms stads arbeten . . . . . 329.

Statistiska arbetslöshetsundersökningar i Tyskland . . . . . 342.

Arbetslagstiftning i utlandet (år 1901) 349.

Verksamheten vid Göteborgs arbetsförmedlingsanstalt under år 1904 . 363.

Sid.

Arbetsförmedling under år 1905 (andra kvartalet) . . . . . 369.
Göteborg . . . . . 369, 376.
Hälsingborg . . . . . 370, 378.
Lund . . . . . 371.
Norge . . . . . 371, 379.
Köpenhamn . . . . . 373, 378.
Tyskland . . . . . 374, 382.

Arbetsinställelser i Sverige år 1905 (andra kvartalet) . . . . . 384.

Arbetsinställelser i Danmark år 1903 404.

Registrering af sjukkassor i Sverige år 1905 (andra kvartalet) . . . . 407.

Lifsmedelspriser å olika orter i Sverige år 1905 (andra kvartalet) . . 408.

Häft. 4.

Sid.

Arbetsförhållanden å olika orter i riket år 1905 (tredje kvartalet) 429.

Arbets- och löneförhållanden år 1904 vid tändsticksfabriken Vulcan i Tidaholm . . . . . 469.

Uppgifter ang. vissa arbetsförhållanden vid några sågverk i Norrland under år 1903 . . . . . 485.

Arbets- och löneförhållanden vid en mekanisk verkstad i Göteborg åren 1901—1904 . . . . . 490.

Yrkesinspektionen i Sverige år 1904 (jämte sammandrag rörande minderåriga arbetare i industriellt yrke enligt till yrkesinspektionen ingångna registerböcker) . . . . . 496.

Sid.

Öfversikt öfver de registrerade sjukkassornas verksamhet i Sverige år 1902 . . . . . 511.

Registrering af sjukkassor i Sverige år 1905 (tredje kvartalet) . . . . 519.

Arbetsinställelser i Sverige år 1905 (tredje kvartalet) . . . . . 520.

Arbetsförmedling under år 1905 (tredje kvartalet) . . . . . 531.
Sverige . . . . . 531, 538.
Norge . . . . . 534, 541.
Danmark . . . . . 536, 540.
Tyskland . . . . . 537, 544.

Lifsmedelspriser å olika orter i Sverige år 1905 (tredje kvartalet) . . 546.

Föreläsningskurser för arbetare år 1905.

Den 31 dec. 1904 utfärdade Kungl. Maj:t efterföljande nådiga bref:

»OSCAR — — — — — Sedan, på sätt i Vår nådiga kungörelse den 10 juni 1904 omförmäles, Riksdagen ställt till Vårt förfogande ett extra anslag för år 1905 af 125,000 kronor för att under de i berörda kungörelse stadgade villkor användas till understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningskurser för arbetsklassen, hafve Vi med anledning af gjorda underdåniga ansökningar, öfver hvilka med undantag af en Våre vederbörande befallningshafvande sig yttrat, funnit godt att af berörda anslag tilldela nedannämnda anstalter och föreningar följande belopp, nämligen:

	Kr.
Stockholms arbetareinstitut	2,400
Stockholms arbetareförening	1,500
Stockholms borgareskola	1,200
Södermalms arbetareinstitut	600
Södertälje arbetareinstitut	700
Norrtälje föreläsningsanstalt	425
Sundbybergs föreläsningsförening	270
Harg-Forsmark-Valö föreläsningskrets	270
Haninge-Dalarö föreläsningsförening	200
Botkyrka föreläsningsförening	200
Vätö föreläsningsförening	200
Uppsala arbetareinstitut	1,100
Enköpings arbetareföreläsningsförening	250
Österby bruks föreläsningsanstalt	300
Olands härads föreläsningsanstalt	270
Tiunda folkbildningsförening	270
Skutskärs föreläsningsanstalt	225
Löfsta bruks föreläsningsanstalt	200
Dannemora grufvors föreläsningsanstalt	200
Söderfors bruks föreläsningsanstalt	200
Örsundsbro föreläsningsförening	200
Örbyhus och Vendels föreläsningsanstalt	200
Tobo föreläsningsanstalt	200
Nyköpings föreläsningsanstalt	500
Eskilstuna arbetareinstitut	1,200
Strängnäs arbetareföreläsningsanstalt	300
Torshälla och Nyby bruks föreläsningsförening	200
Trosa föreläsningsförening	200
Västra Vingåkers föreläsningsförening	250
Mariefreds pastorats föreläsningsanstalt	225
Flens föreläsningsförening	225
Kila föreläsningsförening	200
Näfvekvarns föreläsningsförening	200
Stora Malms föreläsningsanstalt	200
Julita föreläsningsförening	200
Åkers folkbildningsförening	200
Malmköpings föreläsningsanstalt	175
Björkviks föreläsningsförening	150
Linköpings föreläsningsanstalt	600
Norrköpings arbetareinstitut	1,800
Norrköpings godtemplares föreläsningsanstalt	200
Motala föreläsningsanstalt	450
Vadstena föreläsningsförening	275

	Kr.
Söderköpings föreläsningsanstalt . .	250
Skeninge och Allhelgona föreläsningsförening	200
Hammarkinds föreläsningsförening .	700
Boxholms föreläsningsförening . . .	400
Mjölby arbetareförenings föreläsningsanstalt	350
Hällestads föreläsningsförening . .	300
Malmslätts föreläsningsanstalt . . .	300
Åtvids föreläsningsförening	250
Främre Vikbolandets föreläsningsförening	225
Kvillinge föreläsningsförening . . .	225
Södra Aska ungdomsförenings föreläsningsförening	200
Kisa föreläsningsanstalt	200
Östra Husby föreläsningsförening .	175
Bjälbo föreläsningsförening	150
Fifvelstads föreläsningsförening . .	150
Rök och Heda föreläsningsförening	125
Jönköpings arbetareinstitut	600
Eksjö föreläsningsförening	300
Tranås-Säby föreläsningsförening .	600
Huskvarna arbetareinstitut	600
Norrahammars föreläsningsförening	500
Hvetlanda föreläsningsförening . .	400
Nässjö föreläsningsförening	350
Värnamo föreläsningsförening . . .	300
Gislaveds föreläsningsförening . . .	300
Säfsjö föreläsningsförening	250
Annebergs föreläsningsanstalt . . .	225
Forserums föreläsningsförening . .	200
Växjö föreläsningsanstalt	300
Lessebo föreläsningsförening	350
Markaryds föreläsningsförening . .	250
Elmhults föreläsningsförening . . .	250
Ljungby föreläsningsförening . . .	250
Strömsnäs bruks föreläsningsförening	250
Kosta föreläsningsförening	225
Kalmar föreläsningsinstitut	500
Oskarshamns föreläsningsförening .	700
Västerviks föreläsningsförening . .	700
Vimmerby föreläsningsförening . .	300
Tjusts föreläsningsförening	625
Ankarsrums föreläsningsförening . .	270
Södra Vi föreläsningsförening . . .	250
Mönsterås föreläsningsförening . . .	225
Fliseryds föreläsningsförening . . .	225
Hultsfreds föreläsningsförening . .	225
Aspelands föreläsningsförening . . .	225
Öfverums föreläsningsförening . . .	225
Tuna föreläsningsförening	200
Hallingebergs föreläsningsförening .	200
Föreläsningsföreningen Johan Skytte i Ålem	200
Visby föreläsningsförening	500
Burskretsens föreläsningsförening .	200
Karlskrona föreläsningsförening . .	600
Karlshamns föreläsningsförening . .	400
Sölvesborgs föreläsningsförening . .	270
Ronneby föreläsningsförening . . .	270
Mjällby föreläsningsförening	250
Kallinge föreläsningsförening . . .	250
Olofströms föreläsningsförening . .	225
Nättraby föreläsningsförening . . .	200
Johannishus föreläsningsanstalt . .	200
Sturkö föreläsningsförening	200
Hällaryds föreläsningsförening . . .	125
Kristliga föreningen af unge män i Kristianstad	500
Ängelholms föreläsningsförening . .	400
Simrishamns föreläsningsförening .	270
Klippans föreläsningsförening . . .	700
Hässleholms föreläsningsförening .	600
Riseberga föreläsningsförening . . .	400
Vinslöfs föreläsningsförening . . .	300
Knislinge m. fl. socknars föreläsningsförening	300
Båstads föreläsningsförening	300
Åhus föreläsningsförening	300
Färlöfs föreläsningsförening	300
Oppmannaortens föreläsningsförening	270
Åstorps föreläsningsförening	250
Önnestads föreläsningsförening . . .	250
Sösdalaortens föreläsningsförening .	225
Södra Mellby m. fl. socknars föreläsningsförening	225
Vä-Skepparslöfs föreläsningsförening	225
Östra Sönnarslöfs föreläsningsförening	225
Degebergaortens föreläsningsförening	225
Smedstorps föreläsningsförening . .	225
Vallby arbetareföreläsningsförening	200
Centrala Villands föreläsningsförening	200
Järrestads biblioteks- och föreläsningsförening	200
Skillinge föreläsningsförening . . .	200
Tomelilla föreläsningsförening . . .	200

	Kr.
Tollarps med omnejd föreläsningsförening	200
Löderups föreläsningsförening	175
Malmö föreläsningsförening	2,400
Lunds arbetareinstitut	500
Landskrona föreläsningsförening	800
Hälsingborgs föreläsningsförening	800
Ystads föreläsningsförening	500
Trelleborgs föreläsningsanstalt	400
Höganäs föreläsningsförening	650
Billesholm-Bjufs föreläsningsförening	600
Hörby föreläsningsförening	500
Eslöfs föreläsningsförening	500
Arlöfs föreläsningsförening	450
Limhamns föreläsningsförening	450
Hörs föreläsningsförening	420
Lackalänga föreläsningsförening	400
Kjeflinge föreläsningsförening	400
Ekeby föreläsningsförening	400
Herslöfs föreläsningsförening	400
Svedala föreläsningsförening	355
Svalöfs föreläsningsförening	300
Dalby föreläsningsanstalt	300
Barsebäck-Hofterups föreläsningsförening	275
Sofielunds föreläsningsförening	270
Sjöbo föreläsningsförening	260
Reslöfs föreläsningsförening	250
Örtofta föreläsningsförening	250
Stehags föreläsningsförening	250
Farhults och Jonstorps föreläsningsförening	250
Saxtorps föreläsningsförening	250
Billeberga föreläsningsförening	250
Västra Karleby föreläsningsförening	250
Föreläsningsföreningen Union, Hasslarp	250
Bara och Mölleberga föreläsningsförening	250
Röstånga föreläsningsförening	250
Kyrkheddinge föreläsningsförening	250
Lomma föreläsningsförening	250
Raus föreläsningsförening	250
Brunnby föreläsningsförening	250
Jordberga föreläsningsförening	225
Sireköpinge, Ottarps och Asmundtorps föreläsningsförening	225
Anderslöf-Grönby föreläsningsförening	225
Kågeröds föreläsningsförening	200
Billinge föreläsningsförening	200
Löddeköpinge-Borgeby föreläsningsförening	200
Hvellinge föreläsningsförening	200
Hököpinge föreläsningsförening	200
Skifarps föreläsningsförening	200
Löberöds föreläsningsförening	100
Halmstads föreläsningsförening	1,100
Falkenbergs föreläsningsförening	500
Varbergs föreläsningsförening	300
Laholms föreläsningsförening	225
Kungsbacka föreläsningsinstitut	200
Himle föreläsningsförening	800
Åtradalens föreläsningsförening	500
Harplinge föreläsningsförening	300
Getinge föreläsningsförening	300
Söndrums föreläsningsförening	275
Rydö föreläsningsförening	250
Oskarströms föreläsningsförening	250
Enslöfs föreläsningsförening	225
Slöinge och närgränsande socknars föreläsningsförening	225
Renneslöfs och Ysby föreläsningsförening	225
Viske föreläsningsförening	200
Kvibille föreläsningsförening	200
Tjärby föreläsningsförening	200
Årstads föreläsningsförening	200
Voxtorps föreläsningsförening	200
Göteborgs arbetareinstitut	2,400
Lysekils föreläsningsförening	250
Lundby arbetareinstitut	760
Gårda föreläsningsförening	650
Mölndals arbetareinstitut	600
Göteborgs fögderis föreläsningsförening	400
Jonsereds föreläsningsförening	400
Inlands Torpe härads föreläsningsförening	350
Tjörns godtemplares föreläsningsanstalt	300
Krokslätts föreläsningsförening	300
Grebbestads godtemplares föreläsningsanstalt	225
Vänersborgs arbetareinstitut	500
Borås arbetareinstitut	900
Alingsås föreläsningsförening	500
Ulricehamns föreläsningsförening	300
Trollhättans föreläsningsinstitut	700
Surte föreläsningsanstalt	600
Rånnums föreläsningsinstitut	600

	Kr.
Lilla Edets föreläsningsförening	250
Bengtfors-Ertemarks föreläsningsförening	225
Bollebyds härads föreläsningsförening	225
Mjölbäcks pastorats föreläsningsförening	225
Herrljungatraktens föreläsningsförening	200
Upphärads föreläsningsförening	200
Färgelanda och Ödeborgs föreläsningsförening	200
Mariestads föreläsningsanstalt	225
Skara godtemplares föreläsningsanstalt	450
Lidköpings föreläsningsförening	300
Sköfde föreläsningsanstalt	300
Falköpings föreläsningsförening	225
Styrelsen för Vulkans skol- och biblioteksbus i Tidaholm	400
Stora Hofstraktens föreläsningsförening	270
Facklans föreläsningsanstalt i Vara	225
Södra Laske härads föreläsningsförening	200
Sten Stures föreläsningsanstalt i Nossebro	200
Karlstads föreläsningsanstalt	500
Kristinehamns föreläsningsanstalt	300
Arvika föreläsningsanstalt	500
Kroppa och Lungsunds föreläsningsanstalt	400
Filipstads bergslags föreläsningsanstalt	325
Nyeds föreläsningsanstalt	250
Grums föreläsningsförening	250
Säffle föreläsningsförening	225
Charlottenbergs föreläsningsförening	225
Ransäters föreläsningsförening	200
Örebro föreläsningsförening	800
Nora godtemplares föreläsningsanstalt	250
Linde stads- och bergsförsamlingars föreläsningsförening	500
Ljusnarsbergs föreläsningsförening	500
Bofors godtemplares föreläsningsförening	400
Degerfors föreläsningsförening	400
Kumla m. fl. socknars föreläsningsförening	250
Fellingsbro föreläsningsförening	250
Hallsbergs föreläsningsförening	200
Askers föreläsningsanstalt	200
Glanshammars m. fl. socknars föreläsningsförening	200
Yxhults föreläsningsförening	100
Västerås arbetareinstitut	1,200
Sala föreläsningsförening	600
Köpings föreläsningsförening	400
Arboga föreläsningsförening	400
Norbergs arbetareinstitut	600
Kumla föreläsningsförening i Västmanland	300
Kungsörs föreläsningsförening	300
Ramnäs-Surahammars föreläsningsförening	300
Västanfors föreläsningsförening	270
Kolbäcks, Svedvi och Bergs föreläsningsförening	270
Siende härads jämte närgränsande socknars föreläsningsförening	270
Väster Löfsta föreläsningsförening	270
Skultuna föreläsningsförening	250
Falu föreläsningsförening	800
Hedemora föreläsningsförening	450
Säters föreläsningsförening	250
Avesta-Grytnäs föreläsningsförening	700
Garpenbergs föreläsningsförening	400
Mora föreläsningsförening	350
Grangärde föreläsningsanstalt	300
Borlänge föreläsningsförening	300
Folkärna föreläsningsförening	300
Föreningen Ludvika bokstuga	300
Malungs föreläsningsförening	300
Husby föreläsningsförening	300
Leksands föreläsningsförening	300
Föreläsningsföreningen Enighet och Vänskap i Grängesberg	300
Gustafs föreläsningsförening	275
Lima föreläsningsförening	270
Domnarfvets föreläsningsförening	250
Envikens föreläsningsförening	250
Norrbärkes föreläsningsförening	250
Stora Tuna föreläsningsförening	225
Torsångs föreläsningsförening	225
Våmhus studiecirkel	200
Grycksbo föreläsningsförening	200
Orsa centralkommittés föreläsningsförening	200
Vikmanshytte-Thurbo föreläsningsförening	200
Gäfle arbetareinstitut	1,600
Söderhamns arbetareinstitut	1,000

	Kr.
Hudiksvalls arbetareinstitut	800
Norra Hälsinglands föreläsningsanstalt	800
Ofvansjö—Torsåker—Högbo föreläsningsförening	600
Bollnäs föreläsningsförening	400
Bomhus föreläsningsförening	375
Valbo föreläsningsförening	300
Ljusdals föreläsningsförening . . .	300
Hamrånge föreläsningsförening . .	270
Hanebo föreläsningsförening	250
Ljusne-Ala föreläsningsförening . .	250
Ockelbo föreläsningsförening	225
Forsbacka föreläsningsanstalt . . .	200
Kristliga föreningen för unge män i Härnösand	500
Sundsvalls föreläsningsförening . .	400
Sundsvalls sågverksdistrikts norra föreläsningsförening	1,000
Sundsvalls sågverksdistrikts södra föreläsningsförening	850
Gudmundrå föreläsningsförening . .	800
Hammar-Nylands undervisningsförening	500
Bollsta-Väja föreläsningsförening . .	450
Alnösundets föreläsningsförening . .	275
Medelpads föreläsningsförening . . .	270
Sollefteå föreläsningsförening . . .	250
Alby föreläsningsförening	250
Torsåkers och Styrnäs föreläsningsförening	250
Östersunds arbetareinstitut	800
Jämtlands ungdomsförbunds föreläsningsförening	400
Krokoms föreläsningsförening . . .	200
Läseföreningen Minerva i Umeå . .	300
Ytterstforsverkens föreläsningsförening	200
Tekniska skolans i Luleå föreläsningsanstalt	400
Piteå föreläsningsförening	270
Bodens föreläsningsanstalt	800
Gällivare-Malmbergets föreläsningsförening	500
Kiruna föreläsningsförening	500
Nederkalix föreläsningsförening . .	270
Arvidsjaurs föreläsningsförening . .	250
Öfvertorneå föreläsningsförening . .	225

skolande de belopp, som tilldelats anstalter, hvilka hafva sin verksamhet å landsbygden eller dels i stad och dels å landet, användas för ifrågavarande föreläsningars hållande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med angifna planer;

och hafve Vi anbefallt statskontoret att de sålunda beviljade medlen till vederbörande utbetala med halfva beloppet i början af juni 1905 och andra hälften i början af december samma år, sedan genom intyg af inspektor, som Vår befallningshafvande jämlikt förenämnda kungörelse äger att förordna, blifvit styrkt, att de för ifrågavarande understöds åtnjutande stadgade villkor, så vidt den förflutna delen af året angår, blifvit fullgjorda.

Tillika hafve Vi velat härigenom anbefalla Våre vederbörande befallningshafvande att, enär ansökningarna beträffande understöd åt Östra Sönnarslöfs samt Torsåkers och Styrnäs föreläsningsföreningar icke affattats i enlighet med föreskrifvet formulär, erinra dessa föreningars styrelser därom att, i händelse för samma föreningar hädanefter skulle begäras statsanslag, då bör iakttagas hvad i sådant afseende må vara stadgadt.

— — — — — — — — — — — — — — — —.»

Kungl. Maj:ts ofvan åberopade kungörelse den 10 juni 1904 angående understöd till anordnande af föreläsningskurser för arbetsklassen öfverensstämmer i stort sedt med motsvarande kungörelse

år 1903, hvilken förut i dessa »Meddelanden» (1904, s. 1—2) återgifvits. I 1904 års kungörelse har emellertid tillkommit den bestämmelsen, att styrelse för föreläsningsanstalt eller -förening skall vid undervisningsårets slut till vederbörande Kungl. Maj:ts befallningshafvande afgifva redogörelse angående anstaltens eller föreningens verksamhet under året i två exemplar, af hvilka det ena skall insändas till Kungl. Ecklesiastikdepartementet.

Det till kungörelserna fogade formulär för ansökning om understöd af allmänna medel till anordnande af föreläsningskurser för arbetsklassen, hvilket likaledes förut i dessa »Meddelanden» (1904, s. 2—3) aftryckts, har icke undergått någon förändring.

I ett föregående häfte af dessa »Meddelanden»[1] har lämnats en öfversikt öfver föreläsningsverksamhetens utveckling samt en närmare redogörelse för de hithörande anstalter och föreningar, som erhållit understöd af statsmedel för år 1904. Under hänvisning till hvad i sammanhang därmed anfördes beträffande de meddelade uppgifternas innebörd och sättet för deras inhämtande, lämnas här några upplysningar om de *föreläsningsanstalter och -föreningar* — här ofvan närmare angifna — *hvilka beviljats statsbidrag för år 1905.*

Tabellen å s. 8—9 redogör i kol. 2 för anstalternas fördelning på landsbygd och städer inom olika delar af landet. Kolumnens siffror återfinnas i nedanstående tablå, hvilken för jämförelses skull äfven upptager antalet anstalter år 1904 inom olika län[2].

	Antal föreläsningsföreningar.					*Antal föreläsningsföreningar.*			
	Städer.	Landsbygd.	Tillsammans 1905.	1904.		Städer.	Landsbygd.	Tillsammans 1905.	1904.
Stockholms stad	4	—	4	*3*	Göteborgs och Bohus län	3	8	11	*10*
Stockholms län	3	4	7	*4*	Älfsborgs »	4	10	14	*9*
Uppsala »	2	10	12	*7*	Skaraborgs »	7	3	10	*6*
Södermanlands »	7	8	15	*10*	Värmlands »	5	5	10	*4*
Östergötlands »	7	14	21	*17*	Örebro »	4	8	12	*11*
Jönköpings »	4	8	12	*11*	Västmanlands »	7	6	13	*9*
Kronobergs »	1	6	7	*4*	Kopparbergs »	4	21	25	*19*
Kalmar »	5	10	15	*6*	Gäfleborgs »	3	11	14	*11*
Gottlands »	1	1	2	*2*	Västernorrlands »	5	7	12	*12*
Blekinge »	4	7	11	*7*	Jämtlands »	1	2	3	*2*
Kristianstads »	5	21	26	*18*	Västerbottens »	1	1	2	*2*
Malmöhus »	8	40	48	*42*	Norrbottens »	2	6	8	*5*
Hallands »	5	15	20	*16*					

Hela antalet statsunderstödda föreläsningsföreningar, som år 1904 utgjorde 247, hvaraf 80 i städer (och köpingar) samt 167 på landsbygden, hade sålunda år 1905 ökats till 334, nämligen 102 i städer

[1] »Meddel.» 1904, s. 1—15.

[2] Föreläsningsföreningen i Paris, hvilken sökt, men ej erhållit statsbidrag för år 1905, liksom för år 1904, har icke alls medtagits i denna (eller föregående) redogörelse

och 232 på landsbygden. Dessa tal utvisa en genomsnittlig tillväxt i antalet af 35 %, däraf 28 % belöpa sig på städerna samt ej mindre än 39 % på landsbygden. Bland de olika landsdelarna står naturligtvis Skåne (Malmöhus och Kristianstads län) utan jämförelse främst med 13 föreningar i städer och 61 på landsbygden eller tillhopa 74. Därnäst komma Kopparbergs, Östergötlands och Hallands[1] län med resp. 25, 21 och 20 föreläsningsföreningar.

Tabellen lämnar vidare uppgifter om de under år 1905 statsunderstödda föreningarnas ekonomiska förhållanden. Samtliga 334 föreningar hade gjort framställning om att bekomma statsbidrag om tillsammans 173,902 kr., nämligen de 102 föreningarna i stad 79,910 kr. och de 232 föreningarna på landsbygden 93,992 kr. Häraf beviljades för de förra 56,825, för de senare 68,175 kr. eller resp. 71 och 72·5 % af de begärda beloppen; för alla tillhopa sålunda 125,000 kr. eller 72 % af hela det sökta anslaget. Motsvarande procenttal år 1904 voro för städerna 77·6, för landsbygden 71·9 eller i genomsnitt 74·6 Oaktadt det ökade belopp, som år 1905 stod till förfogande för bidrag åt föreläsningsföreningar, kunde följaktligen deras ansökningar härom under detta år beviljas i jämförelsevis mindre utsträckning än under föregående år. Detta förhållande sammanhänger därmed, att under år 1905 ett betydligt större antal föreningar kommo i åtnjutande af statsbidrag.

Föreningarnas beräknade inkomster för år 1905 skulle enligt tabellen utgöra:

	Städer		Landsbygd		Hela riket	
	Kr.	%.	Kr.	%.	Kr.	%.
Bidrag af staten	56,825	37·3	68,175	41·7	125,000	39·5
» » kommuner o. dyl. . . .	58,095	38·1	24,740	15·1	82,835	26·2
Öfriga inkomster	37,574	24·6	70,770	43·2	108,344	34·3
Summa inkomster	**152,494**	**100·0**	**163,685**	**100·0**	**316,179**	**100·0**

Liksom föregående år, men i än högre grad, framträder här det jämförelsevis obetydliga ekonomiska stöd föreningarna på landsbygden åtnjuta från sina resp. kommuners sida. Skillnaden utfylles i ringa mån genom något större bidrag från staten, till hufvudsaklig del likväl tack vare den större offervillighet, som organisationer och enskilda, särskildt större bruks- och sågverksbolag, visat på landsbygden. Rubriken »öfriga inkomster», i hvilken dylika bidrag utgöra hufvudposten, representerar nämligen endast 24·6 % af hela inkomstbeloppet för stadsföreningarna mot 43·2 % för anstalterna på landet.

[1] En ingående redogörelse för all den föreläsningsverksamhet — ej blott den af staten understödda — som inom Hallands län bedrifves bland arbetsklassen, återfinnes i Social tidskrift för år 1904, s. 249—255.

Föreläsningsföreningar, som erhållit statsbidrag för år 1905.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Landsdelar.	Föreläsningsföreningarnes					
			inkomster. (Kr.)			
	antal.	begärda statsbidrag. Kr.	Erhållna bidrag af: staten.	kommuner o. d.	Öfriga inkomster.	Summa inkomster.
Stockholms stad	*4*	*6,700*	*5,700*	*11,000*	*2,360*	*19,060*
Stockholms län	*7*	*3,265*	*2,265*	*1,350*	*1,929*	*5,544*
städer	3	2,000	1,395	1,200	804	3,399
landsbygd	4	1,265	870	150	1,125	2,145
Uppsala län	*12*	*4,605*	*3,615*	*1,500*	*3,205*	*8,320*
städer	2	1,600	1,350	1,500	100	2,950
landsbygd	10	3,005	2,265	—	3,105	5,370
Södermanlands län	*15*	*5,165*	*4,425*	*3,250*	*2,133*	*9,808*
städer	7	3,175	2,800	2,425	750	5,975
landsbygd	8	1,990	1,625	825	1,383	3,833
Östergötlands län	*21*	*9,525*	*7,525*	*4,430*	*5,220*	*17,175*
städer	7	4,525	3,775	3,150	1,425	8,350
landsbygd	14	5,000	3,750	1,280	3,795	8,825
Jönköpings län	*12*	*6,299*	*4,625*	*2,450*	*3,662*	*10,737*
städer	4	2,599	1,800	1,700	1,147	4,647
landsbygd	8	3,700	2,825	750	2,515	6,090
Kronobergs län	*7*	*3,485*	*1,875*	*1,450*	*1,930*	*5,255*
städer	1	950	300	500	450	1,250
landsbygd	6	2,535	1,575	950	1,480	4,005
Kalmar län	*15*	*7,540*	*5,070*	*975*	*6,886*	*12,931*
städer	5	4,005	2,425	700	3,585	6,710
landsbygd	10	3,535	2,645	275	3,301	6,221
Gottlands län	*2*	*700*	*700*	*350*	*350*	*1,400*
städer	1	500	500	300	200	1,000
landsbygd	1	200	200	50	150	400
Blekinge län	*11*	*4,761*	*2,970*	*1,803*	*2,963*	*7,736*
städer	4	3,000	1,540	1,500	1,501	4,541
landsbygd	7	1,761	1,430	303	1,462	3,195
Kristianstads län	*26*	*10,923*	*7,665*	*3,785*	*7,455*	*18,905*
städer	5	3,040	1,770	2,000	1,203	4,973
landsbygd	21	7,883	5,895	1,785	6,252	13,932
Malmöhus län	*48*	*22,533*	*18,005*	*11,390*	*13,401*	*42,796*
städer	8	8,075	6,400	6,700	3,392	16,492
landsbygd	40	14,458	11,605	4,690	10,009	26,304
Hallands län	*20*	*9,670*	*6,675*	*3,720*	*6,395*	*16,790*
städer	5	3,400	2,325	2,250	1,550	6,125
landsbygd	15	6,270	4,350	1,470	4,845	10,665
Göteborgs och Bohus län	*11*	*10,666*	*6,635*	*9,050*	*7,116*	*22,801*
städer	3	5,905	3,050	8,200	2,705	13,955
landsbygd	8	4,761	3,585	850	4,411	8,846
Älfsborgs län	*14*	*7,627*	*5,625*	*1,900*	*6,170*	*13,695*
städer	4	3,731	2,200	1,000	2,956	6,156
landsbygd	10	3,896	3,425	900	3,214	7,539

(Forts.) Föreläsningsföreningar, som erhållit statsbidrag för år 1905.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Föreläsningsföreningarnes					
			inkomster. (Kr.)			
Landsdelar.	antal.	begärda statsbidrag. Kr.	Erhållna bidrag af: staten.	kommuner o. d.	Öfriga inkomster.	Summa inkomster.
Skaraborgs län	*10*	*4,076*	*2,795*	*962*	*3,294*	*7,051*
städer	7	3,000	2,125	800	2,380	5,305
landsbygd	3	1,076	670	162	914	1,746
Värmlands län	*10*	*5,020*	*3,175*	*2,300*	*3,138*	*8,613*
städer	5	3,260	1,850	2,200	1,460	5,510
landsbygd	5	1,760	1,325	100	1,678	3,103
Örebro län	*12*	*5,940*	*4,050*	*3,150*	*2,216*	*9,416*
städer	4	2,850	1,750	1,800	455	4,005
landsbygd	8	3,090	2,300	1,350	1,761	5,411
Västmanlands län	*13*	*8,199*	*5,430*	*3,170*	*5,145*	*13,745*
städer	7	4,920	3,800	2,420	2,601	8,821
landsbygd	6	3,279	1,630	750	2,544	4,924
Kopparbergs län	*25*	*11,783*	*7,895*	*3,900*	*8,410*	*20,205*
städer	4	2,000	1,800	350	1,675	3,825
landsbygd	21	9,783	6,095	3,550	6,735	16,380
Gäfleborgs län	*14*	*10,225*	*7,370*	*5,575*	*4,641*	*17,586*
städer	3	4,000	3,400	3,300	1,000	7,700
landsbygd	11	6,225	3,970	2,275	3,641	9,886
Västernorrlands län	*12*	*7,700*	*5,795*	*3,175*	*4,880*	*13,850*
städer	5	3,550	3,000	1,500	2,250	6,750
landsbygd	7	4,150	2,795	1,675	2,630	7,100
Jämtlands län	*3*	*1,950*	*1,400*	*600*	*1,500*	*3,500*
städer	1	1,100	800	600	600	2,000
landsbygd	2	850	600	—	900	1,500
Västerbottens län	*2*	*1,020*	*500*	*500*	*520*	*1,520*
städer	1	750	300	500	250	1,050
landsbygd	1	270	200	—	270	470
Norrbottens län	*8*	*4,525*	*3,215*	*1,100*	*3,425*	*7,740*
städer	2	1,275	670	500	775	1,945
landsbygd	6	3,250	2,545	600	2,650	5,795
Summa för hela riket år 1905	**334**	**173,902**	**125,000**	**82,835**	**108,344**	**316,179**
Däraf i städer och köpingar	102	79,910	56,825	58,095	37,574	152,494
» på landsbygden	232	93,992	68,175	24,740	70,770	163,685
Summa för hela riket år 1904	*247*	*136,330*	*101,647*	*72,961*	*84,703*	*259,311*
Däraf i städer och köpingar	80	63,077	48,975	50,150	31,455	130,580
» på landsbygden	167	73,253	52,672	22,811	53,248	128,731

Främst bland de olika landsdelarna med afseende å totalbeloppet af föreningarnas inkomster står naturligtvis Malmöhus län med sammanlagdt 42,796 kr.; närmast därefter märkas Göteborgs och Bohus län med 22,801 kr. och Kopparbergs län med 20,205 kr. Stockholms stad, som år 1904 intog andra platsen, kommer denna gång i fjärde rummet med 19,060 kr., och därefter följa Kristianstads, Gäfleborgs och Östergötlands län med inkomstbelopp om resp. 18,905, 17,586 och 17,175 kr. Sist i raden står gifvetvis Gottlands län med 1,400 kr., men Västerbottens län når icke mycket högre, nämligen endast till 1,520 kr. Grupperas däremot länen efter den genomsnittliga inkomst, som kommer på hvarje förening, blir ordningen följande: Stockholms stad, Göteborgs och Bohus, Gäfleborgs och Västernorrlands län med resp. 4,765, 2,073, 1,256, 1,166 och 1,154 kr. för hvarje förening. Skånelänen nå denna gång ej upp till medeltalssiffran, som för hela riket utgör 947 kr.; för städerna blir motsvarande tal 1,495 kr., för landsbygden 706 kr. Dessa genomsnittliga tal äro alla afgjordt lägre än 1904 års siffror, hvilket förhållande emellertid ej får anses innebära, att de under nämnda år verksamma föreläsningsföreningarna skulle hafva att påräkna mindre inkomster under år 1905. Förklaringen till det anmärkta förhållandet ligger gifvetvis däri, att, sedan under den föregående tiden i de flesta mera betydande orter föreläsningsföreningar trädt i verksamhet och erhållit statsbidrag, rörelsen numera företrädesvis utbreder sig till mindre platser, där föreningarna ju ej kunna erhålla så stort ekonomiskt stöd och ej heller utveckla samma omfattande verksamhet. Denna utveckling belyses närmare af en jämförelse mellan å ena sidan antalet statsunderstödda föreningar och å andra sidan deras inkomster under de båda åren. Ökningen i antal utgjorde, som ofvan nämnts, 35 %, under det att ökningen i inkomster endast belöpte sig till 22 %.

Oaktadt statsbidrag för år 1905 kunnat beviljas ett betydligt större antal föreläsningsföreningar än för år 1904, måste emellertid äfven denna gång anslag förvägras åtskilliga sådana af det skäl, att medel ej vidare funnos för ändamålet disponibla. Dessa *föreningar, som ej erhållit ansökt statsbidrag för år 1905*, voro till antalet 38 och hade för nämnda år beräknat inkomster till ett sammanlagdt belopp af 11,672 kr., hvaraf 1,655 kr. tillförsäkrats dem af kommuner och 4,188 kr. garanterats på enskild väg; återstoden 5,829 kr. begärdes sålunda i understöd från staten. Om det sammanlagda beräknade inkomstbeloppet fördelas på samtliga dessa föreningar, skulle på hvar och en af dem hafva belöpt sig i genomsnitt endast 307 kr. (mot 634 kr. år 1904.)

Det för år 1905 af riksdagen på Kungl. Maj:ts framställning beviljade beloppet af 125,000 kr. har sålunda icke medgifvit, att understöd kunnat beviljas samtliga de föreläsningsföreningar och anstalter, som därom gjort framställning, än mindre att deras ansökningar om bidrag kunnat i sin helhet bifallas. Då det härigenom visat sig, att intresset för anordnande af dylika föreläsningskurser fortfarande så ökats, att det därför afsedda anslaget ej varit för det afsedda ändamålet tillräckligt och då ingen anledning finnes till det antagandet, att detta intresse skulle under den närmaste framtiden minskas, har Kungl. Maj:t hos innevarande års Riksdag hemställt om ytterligare förhöjning i anslaget, så att för år 1906 skulle kunna disponeras ett belopp af 155,000 kr. Häraf skulle dock högst 4,000 kr. kunna användas till understöd åt sådana centrala anstalter, som förmedla föreläsningar af ifrågavarande slag och hvilka åt lokala anstalter för sådana föreläsningar tillhandahålla passande åskådningsmaterial.

Riksförsäkringsanstaltens verksamhet år 1903.

I Riksförsäkringsanstaltens den 24 september 1904 dagtecknade berättelse för anstaltens första verksamhetsår, 1903, meddelas en del uppgifter om omfattningen af den af anstalten bedrifna försäkringsverksamheten och om de olycksfall, som inträffat bland de hos anstalten försäkrade arbetarne.

Antalet industriella och andra företag, som anmälts till försäkring, afslutad 1903, äfvensom antalet vid dessa företag anställda arbetare framgå af bifogade tabell, kol. 2—7. De i denna tabell förekommande uppgifterna om arbetareantalet äro likväl icke de definitiva, hvilka kunna uppgifvas först efter försäkringstidens slut, utan endast de provisionella antal, hvilka vid försäkringsaftalens ingående preliminärt läggas till grund för afgifterna.

Såsom förklaring härtill torde böra meddelas, att Riksförsäkringsanstaltens försäkringar antingen grundas på arbetsgifvarens uppgift om medelantalet arbetare, som sannolikt komma att under försäkringstiden sysselsättas vid det till försäkring anmälda företaget, eller ock afse vissa namngifna arbetare. I förra fallet, som är det vanligast förekommande, är arbetsgifvaren skyldig att vid försäkringstidens slut uppgifva det antal dagsverken, som af de försäkrade under försäkringstiden utgjorts, hvarefter i regel trehundradelen af nämnda antal (för år räknadt) beräknas utgöra det antal arbetare, som i genomsnitt varit anställda i det försäkrade

1. Yrkesgrupper.	2. Antal försäkrade företag.	3. Provisionelt antal försäkrade arbetare. Manliga. Öfver 18 år.	4. Manliga. Under 18 år.	5. Kvinnliga. Öfver 18 år.	6. Kvinnliga. Under 18 år.	7. Summa.	8. Antal skadade, som tillerkänts ersättning.
A. **Grufdrift**	**11**	368	41	4	5	**418**	**3**
B. **Industri och handtverk:**							
1. Malmförädlingsindustri	**2**	140	5	—	—	**145**	—
2. Sten-, ler- och glasindustri	**101**	1,837	220	69	51	**2,177**	**3**
däraf tegelbruk	43	936	83	27	16	1,062	[2]
3. Kol- och torfindustri samt belysningsanläggningar	**19**	187	33	3	—	**223**	**1**
4. Metall- och maskinindustri samt varf	**117**	5,900	665	88	6	**6,659**	**9**
däraf gjuterier och mek. verkstäder	49	4,873	335	3	—	5,211	[2]
5. Träindustri	**199**	1,601	252	25	4	**1,882**	**6**
däraf sågverk o. d.	148	1,132	108	13	1	1,254	[2]
6. Läderindustri (äfven sadelmakerier)	**17**	202	14	—	—	**216**	**1**
7. Textilindustri	**49**	998	206	1,357	441	**3,002**	**4**
8. Beklädnadsindustri (äfven tvättinrättningar)	**28**	277	28	697	220	**1,222**	**1**
9. Närings- och njutningsmedelsindustri	**386**	2,426	243	1,717	269	**4,655**	**6**
däraf tobaks- och cigarrfabriker	41	609	118	1,113	242	2,082	[2]
10. Kemisk-teknisk industri	**30**	371	46	109	42	**568**	**1**
11. Trämasse- och pappersindustri	**22**	693	77	190	85	**1,045**	[2] **4**
12. Grafisk industri	**73**	984	317	175	69	**1,545**	
13. Husbyggnadsverksamhet [1]	**136**	1,708	42	15	8	**1,773**	**3**
C. **Transport och varulager**	**81**	1,897	29	24	7	**1,957**	**8**
D. **Diverse företag:**							
1. Skogsafverkning	**26**	610	18	—	—	**628**	**1**
2. Gatuläggning, järnvägs-, väg- och vattenbyggnadsverksamhet [1]	**32**	2,853	10	—	—	**2,863**	**3**
3. Ej specificerade företag	**135**	1,000	52	58	3	**1,113**	**2**
Summa	**1,464**	**24,052**	**2,298**	**4,531**	**1,210**	**32,091**	**56**

[1]) All byggnadsverksamhet har uti Riksförsäkringsanstaltens tabeller sammanförts till en grupp, som förefinnas mellan husbyggnadsverksamhet (inberäknadt inredning af byggnader, grundläggning, vägs-, spårvägs-, kanal-, damm- och vägbyggnadsarbeten å den andra, hafva dessa båda yrkes-

[2]) Specificerad uppgift ej meddelad.

[3]) Däraf hafva 17 tillerkänts först sjukhjälp och sedermera lifränta, 14 endast lifränta.

Sverige verksamhet år 1903.

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	
Skadade, som tillerkänts ersättning, fördelade efter														
a) ålder och kön:				*b*) skadans påföljd:			*c*) anledn. t. olycksf.:			*d*) skadad kroppsdel:				
Manliga.		Kvinnliga.		Öfvergående arbetsoförmåga.	Invaliditet.	Dödsfall.	Arbetsmaskin eller verktyg.	Fall eller nedfallande föremål.	Annan orsak.	Arm, hand eller finger.	Ben eller fot.	Öga.	Diverse.	
Öfver 18 år.	Under 18 år.	Öfver 18 år.	Under 18 år.											
3	—	—	—	1	—	2	—	1	2	1	—	—	2	A.
														B.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
3	—	—	—	2	1	—	1	1	1	—	1	1	1	2
1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	3
9	—	—	—	1	8	—	4	1	4	4	1	2	2	4
6	—	—	—	4	2	—	2	3	1	5	—	1	—	5
1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	6
1	1	2	—	2	2	—	3	—	1	3	—	—	1	7
1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	8
4	1	1	—	3	3	—	3	1	2	6	—	—	—	9
1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	10
1	1	1	1	1	2	1	3	—	1	3	—	—	1	11, 12
3	—	—	—	—	3	—	2	—	1	—	—	3	—	13
8	—	—	—	1	6	1	—	5	3	3	3	—	2	C.
														D.
—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1
3	—	—	—	—	2	1	2	—	1	—	—	2	1	2
2	—	—	—	2	—	—	—	1	1	—	2	—	—	3
47	**4**	**4**	**1**	**20**	[3])**31**	**5**	**22**	**15**	**19**	**28**	**9**	**9**	**10**	

Med anledning af de stora olikheter i afseende på arbetets anordning, arbetarnes utbildning o. s. v., målning och impregnering samt »öfriga byggnadsarbeten») å ena sidan samt gatuläggning, järngrupper ansetts böra här hvar för sig upptagas.

företaget. Vid de mindre ofta förekommande fall, då försäkringen omfattar vissa namngifna arbetare, kan arbetsgifvaren, om några af dessa sedermera under försäkringstiden afgå och i större eller mindre utsträckning ersättas af andra, genom kompletteringsanmälan erhålla motsvarande förändringar i försäkringen. I intetdera fallet kan således antalet försäkrade definitivt uppgifvas förrän efter försäkringstidens slut.

Såsom af nämnda tabell framgår, hafva till försäkring, afslutad under år 1903, anmälts 1,464 företag med tillsammans, provisionellt beräknadt, 32,091 arbetare, däraf 24,052 män och 4,531 kvinnor öfver 18 år samt 2,298 manliga och 1,210 kvinnliga minderåriga (under 18 år).

Dessa försäkringar afse öfverflyttning på Riksförsäkringsanstalten af sådan *skyldighet* att utgifva ersättning vid skada till följd af olycksfall i arbete, som enligt 1 § af olycksfallsersättningslagen den 5 juli 1901 åligger arbetsgifvare. Härförutom hafva ett fåtal arbetare — 39 — anmält sig till sådan *frivillig* försäkring, som samma lags 24 § medgifver, hvarjämte på grund af olycksfall, som drabbat arbetare, hvilka icke varit försäkrade i anstalten, lifränta hos densamma inköpts i 62 fall för arbetarne själfva och i 21 fall för änkor och barn efter dödade arbetare.

Antalet anmälda olycksfall, som under år 1903 träffade arbetare, som voro försäkrade i Riksförsäkringsanstalten, var 135. Af dessa fall voro emellertid 39 icke af sådan natur, att de föranledde ersättning, och beträffande 40 fall kunde under år 1903 icke afgöras, huruvida ersättning borde utgå eller icke. Öfriga 56 olycksfall föranledde under 1903 beslut om ersättning.

I anstaltens berättelse meddelas detaljerade uppgifter om fördelningen af dessa 56 olycksfall efter arten af den verksamhet, hvaruti arbetarne träffats af olycksfallen, arbetarnes kön och ålder, skadans påföljd, anledningen till olycksfallet och den skadade kroppsdelen. Ett sammandrag af nämnda uppgifter lämnas uti tabellen, kol. 8—22. På grund af det ringa antalet olycksfall kan naturligen någon närmare bearbetning af det sålunda föreliggande statistiska materialet icke ifrågakomma, men en del af uppgifterna torde dock böra här framhållas och i vissa fall kompletteras.

Olycksfallet har i 20 fall förorsakat endast öfvergående skada, som ersatts med sjukhjälp under kortare eller längre tid. I 17 af de 31 fall, då olycksfallet ledt till invaliditet (varaktig nedsättning eller förlust af arbetsförmåga), har därjämte sjukhjälp utgått för tiden, intill dess invaliditet konstaterats. Sammanlagdt har således sjukhjälp utgått i 37 fall, nämligen:

i 6 fall	. . . . .	för högst 2 veckor,					
i 5 »	. . . . .	»	mer än 2 veckor	t. o. m.	1 månad,		
i 14 »	. . . . .	»	»	»	1 månad	» 3 månader,	
i 6 »	. . . . .	»	»	»	3 månader	» 6	»

I de återstående 6 fallen fortfor understödet vid årets slut och kunde dess varaktighet således då ännu icke uppgifvas.

I de 31 fall, då invaliditet uppkommit och den skadade på grund däraf tillerkänts lifränta, har invaliditetsgraden, d. v. s. den procent, med hvilken arbetsförmågan ansetts hafva blifvit nedsatt till följd af olycksfallet, utgjort:

i 7 fall	. . . . .	10 %
i 7 »	. . . . .	10·1—15 %
i 5 »	. . . . .	15·1—20 %
i 6 »	. . . . .	20·1—25 %
i 5 »	. . . . .	25·1—50 % och
i 1 »	. . . . .	50·1—75 %

I fem fall har olycksfallet haft dödlig påföljd; och har lifränta på grund af dessa dödsfall tillerkänts tre änkor och sju barn.

Rörande *anledningarna* till olycksfallen meddelas här, till komplettering af uppgifterna i tabellens kol. 16—18, att de varit:

Motorer	. . . . .	i 1 fall
Transmissioner	. . . . .	» 2 »
Hissar, lyftkranar o. d.	. . . . .	» 1 »
Arbetsmaskiner (andra än hissar o. d.)	. . . . .	» 16 »
Handverktyg eller enklare redskap	. . . . .	» 6 »
Explosion eller antändning af sprängämnen o. d.	. . . . .	» 1 »
Sammanstörtande eller nedfallande föremål	. . . . .	» 9 »
Halkning eller fall från stegar, ställningar o. s. v. eller i källare o. d.	. . . . .	» 6 »
Lyftning och bärning af föremål	. . . . .	» 3 »
Järnvägsdrift	. . . . .	» 1 »
Transport med fordon	. . . . .	» 3 »
Diverse orsaker	. . . . .	» 7 »
		Summa 56 fall.

Fackorganisationer bland arbetare och med dem jämförliga personer i Sverige år 1903 (d. 31/12).

Efterföljande redogörelse för det fackliga organisationsväsendet bland arbetare och med dem jämförliga personer grundar sig på uppgifter, som af vederbörande organisationer själfva lämnats *dels* å från Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik direkt öfversända formulärblanketter *och dels* — beträffande vissa fackförbund — i dessas till Sveriges landsorganisation[1] afgifna kvartalsrapporter, hvilka beredvilligt ställts till afdelningens förfogande. Det har af olika skäl varit omöjligt att denna gång söka till behandling upptaga några andra spörsmål än dem, som afse organisationernas medlemstal och lokala fördelning, men är det att hoppas, att förhållandena skola framdeles medgifva upptagandet af äfven öfriga för kännedomen om det fackliga organisationsväsendet bland arbetarne väsentliga frågor.

Oaktadt denna starka begränsning af undersökningens omfång har dess resultat icke kunnat tidigare publiceras, beroende framför allt på svårigheten att erhålla kunskap om och träda i förbindelse med alla de olika organisationerna, men delvis äfven på några organisationers oförmåga eller ovillighet att meddela tillräckligt detaljerade upplysningar. I åtskilliga fall har afdelningen — beträffande organisationer, som omfatta flere lokala föreningar — ej kunnat erhålla specificerad uppgift å medlemmarnes fördelning å dessa föreningar utan endast en summarisk uppgift å hela antalet lokalafdelningar och medlemmar. Orsaken härtill torde i allmänhet vara att söka i vederbörande organisationers bristfälliga expeditions- och redovisningssystem, hvaraf ock följer, att icke ens de meddelade summariska uppgifterna kunna göra anspråk på full tillförlitlighet. Öfriga medlemssiffror afse däremot det antal personer, för hvilka vid angifven tidpunkt vederbörliga medlemsafgifter erlagts och hvilka sålunda då utgjorde organisationens effektiva numerär. Härvid bör dock ihågkommas, att flertalet organisationer, särskildt inom säsongyrkena, medgifva ganska vidsträckta friheter i fråga om afgifters inbetalande. I stort sedt torde emellertid de i det efterföljande

[1] Namnet på den samorganisation, som numera omfattar flertalet svenska fackorganisationer.

återgifna medlemstalen vara så korrekta, som dylika öfver hufvud kunna blifva.

Såsom framgår af rubriken till denna redogörelse, har det ansetts lämpligt att i densamma behandla fackliga sammanslutningar bland ej blott kroppsarbetare i vanlig mening utan äfven vissa andra kategorier arbetare. Hithörande organisationer äro nämligen ännu ej så specialiserade och konsekvent utbildade för särskilda verksamhetsområden, att man vid en gruppering af dessa sistnämnda äfven får en bestämd och direkt motsvarande gruppering af fackorganisationerna. Några exempel torde klarast belysa de svårigheter, som härvidlag möta. Svenska järnvägsmannaförbundet omfattar järnvägsbetjänte af olika slag och grader vid såväl statens som enskilda banor, men dessutom äfven vanliga arbetare vid vissa järnvägsverkstäder. Andra arbetare vid samma verkstäder tillhöra alltefter sina särskilda yrken resp. Svenska järn- och metallarbetareförbundet, Svenska träarbetareförbundet o. s. v. För åtskilliga kategorier af betjänte, som äro representerade i Svenska järnvägsmannaförbundet, såsom konduktörer, stationskarlar, banvakter, lokomotivförare och eldare, finnas därjämte särskilda fackliga sammanslutningar, hvarförutom ett antal maskinister och eldare ingå under Svenska transportarbetareförbundet. Likaså återfinnas vissa telefonarbetare och elektriska arbetare i Svenska järn- och metallarbetareförbundet, medan andra tillhöra Svenska telegraf- och rikstelefonarbetareförbundet etc. Då det under sådana förhållanden varit nödvändigt att i föreliggande öfversikt medtaga åtminstone Svenska telegraf- och rikstelefonarbetareförbundet och Svenska järnvägsmannaförbundet, har det synts lämpligt att äfven redogöra för öfriga motsvarande *organisationer af betjänte eller arbetare vid de offentliga kommunikationsverken*, äfven om de i vissa fall icke bland sina medlemmar räkna några kroppsarbetare i egentlig mening. I de efterföljande tabellerna hafva emellertid samtliga hithörande organisationer, såsom varande af i viss mån säregen karaktär, sammanförts till en grupp för sig.

Bland de *egentliga arbetareorganisationerna* intager Svenska arbetareförbundet en afskild ställning, hvilken äfven i vederbörliga tabeller markerats. Under det att de öfriga uppräknade organisationerna afse vissa afgränsade fack eller grupper af närbesläktade yrken, äger nämligen Svenska arbetareförbundet medlemmar inom olika yrken.

Under rubriken *fristående fackföreningar* hafva slutligen i tabellerna sammanförts ett antal organisationer, af hvilka hvar och en för sig, utan samband med andra, i sin ort omfattar arbetare inom någon viss yrkesgren — vanligen af så ringa omfattning, att densamma endast i större städer kan samla ett afsevärdt antal arbetare. I motsats härtill äro de förut behandlade organisationerna

ej till sin verksamhet begränsade till någon viss ort utan afsedda att omfatta hela landet. Denna deras vidsträcktare verksamhetssfär uttryckes vanligen genom benämningen förbund, under det att de i förbunden ingående lokala enheterna betecknas såsom fackförening, afdelning, sektion el. d.

Om ock uppgifterna rörande här behandlade organisationer kunna anses vara i allmänhet fullt korrekta, kvarstår emellertid den frågan, huruvida de äro uttömmande, så att redogörelsen omfattar samtliga vid den angifna tidpunkten i Sverige förefintliga fackliga sammanslutningar af arbetare och med dem jämförliga personer.

Med afseende härå må först framhållas, att, enligt från olika håll inhämtade underrättelser, vid 1904 års ingång inga fackförbund i landet förefunnits förutom de i tabellerna angifna. Likaså har afdelningen sökt träda i förbindelse med de fristående fackföreningar, som vid samma tid existerade. För att erhålla tillförlitliga uppgifter härom har afdelningen vändt sig, bl. a., till sina ombud i orterna samt till ordförandena i alla s. k. arbetarekommuner äfvensom i öfrigt anlitat tillgängliga meddelanden i arbetarepressen och öfriga publikationer. I några fall har afdelningen icke kunnat erhålla erforderliga uppgifter från vissa fristående föreningar, om hvilka kännedom på dessa olika vägar ernåtts, hvilket i regel synes hafva berott därpå, att organisationerna i fråga visserligen förefunnits, men upphört med sin verksamhet, ofta nog för ganska lång tid sedan. Otvifvelaktigt torde dock en eller annan förening, som ännu vid 1904 års ingång existerade, hafva nedlagts under den därpå följande tiden och därigenom ej kunnat vid denna undersökning anträffas. På samma sätt torde någon förening hafva undgått afdelningens uppmärksamhet af den anledning, att densamma efter 1904 års ingång införlifvats i något fackförbund, i hvilket fall den ej förekommer i dettas siffror för den här ifrågavarande tidpunkten och måhända ej heller anträffats direkt utaf afdelningen. Af nu anförda skäl kan gifvetvis en eller annan fristående fackförening, som verkligen existerat vid den tidpunkt redogörelsen afser, hafva blifvit vid densamma förbisedd, men lika uppenbart torde vara, att undersökningens resultat icke i nämnvärd mån häraf påverkas.

Påfallande är visserligen, att ett jämförelsevis ringa antal fristående fackföreningar här redovisas. Förklaringen härtill ligger främst i den starka konsolideringssträfvan, som präglat de senare årens organisationsrörelse och som medfört, att många föreningar, som förut stått isolerade, efter hand uppgått i de fackförbund, som lämpligen kunnat mottaga dem, eller ock själfva sammanslutit sig till sådana förbund. Observeras bör också, att åtskilliga af de i redogörelsen behandlade förbunden gjort sig såsom sådana så föga

kända, att till dem anslutna föreningar vanligen betraktas såsom fristående.

Af hvad här anförts, framgår sålunda, att den efterföljande redogörelsen omfattar, med några oväsentliga undantag, alla de fackliga organisationer bland arbetare och med dem jämförliga personer, hvilka voro i verksamhet vid 1904 års ingång.

Undersökningens hufvudsakliga resultat återfinnas i hufvudtabellen å sid. 32—39, hvilken för hvarje förbund anger dess afdelningars och medlemmars fördelning på olika län, på städer och landsbygd öfver hufvud äfvensom mer detaljeradt på vissa särskildt angifna viktigare städer. Med afseende å tabellens uppgifter må här ytterligare påpekas, att för åtskilliga förbund endast totalsiffrorna för hela riket kunnat anföras. Såsom ofvan påvisats, beror detta förhållande delvis därpå, att tillräckligt detaljerade primäruppgifter ej meddelats. I andra fall däremot — särskildt beträffande vissa organisationer vid järnvägarna — då förbundens afdelningar eller sektioner omfatta medlemmar inom flera län samt både i städer och på landsbygden, har det ej ansetts tillrådligt att genom proportioneringar söka närmare fördela medlemstalen. Häraf blir gifvetvis följden, att äfven i texttabellerna de angifna slutsiffrorna för hela riket omfatta flere organisationer och följaktligen blifva högre än de motsvarande sammanlagda talen för städer och landsbygd.

Med användande af de genomsnittliga procenttal rörande fördelningen å landsbygd och städer, som gälla för de organisationer, rörande hvilka uppgifter härom föreligga, torde man emellertid kunna, där så är af behofvet påkalladt, med ungefärlig korrekthet verkställa proportioneringar beträffande äfven öfriga organisationer.

Hela antalet fackligt organiserade arbetare i Sverige utgjorde vid 1904 års ingång 91,279, fördelade på 1,452 afdelningar. Enligt det här ofvan angifna beräkningssätt skulle häraf hafva belöpt sig på städerna 1,114 afdelningar (76·7 %) med 75,214 medlemmar (82·4 %) samt på landsbygden 338 afdelningar (23·3 %) med 16,065 medlemmar (17·6 %). Tab. 1 å omstående sida utvisar närmare organisationsväsendets fördelning å olika landsdelar samt vissa viktigare städer, hvarvid dock bör uppmärksammas, att i de specificerade uppgifterna ej medräknats 111 afdelningar med 8,040 medlemmar tillhörande de 5 förbund, som af förut angifna skäl ej kunnat medtagas vid denna fördelning. Dessa sistnämnda tal kunna lätt fördelas å de olika landsdelarna genom användande af de i tab. 1 angifna procentsiffrorna; i vissa fall, där så synts önskvärdt, har det på sådant sätt beräknade hela antalet afdelningar eller medlemmar anförts inom parentes.

Tab. 1. De fackligt organiserade arbetarnes fördelning på olika landsdelar samt vissa viktigare städer.

	Afdelningar.		Medlemmar.		
	Antal.	% af hela antalet afdelningar.	Antal.	% af hela antalet medlemmar.	Antal per afdelning.
Landsdelar.					
Stockholms stad	116	8·6	23,911	28·7	206
Stockholms län	37	2·8	1,767	2·1	48
Uppsala »	23	1·7	942	1·1	41
Södermanlands »	57	4·2	3,804	4·6	67
Östergötlands »	68	5·1	3,168	3·8	47
Jönköpings »	38	2·8	1,431	1·7	38
Kronobergs »	17	1·3	490	0·6	29
Kalmar »	49	3·7	1,083	1·3	22
Gottlands »	5	0·4	57	0·1	11
Blekinge »	52	3·9	1,201	1·4	23
Kristianstads »	57	4·2	1,826	2·2	32
Malmöhus »	249	18·6	20,157	24·2	81
Hallands »	48	3·6	1,419	1·7	30
Göteborgs o. Bohus »	125	9·3	8,576	10·3	69
Älfsborgs »	38	2·8	1,003	1·2	26
Skaraborgs »	15	1·1	246	0·3	16
Värmlands »	49	3·7	1,167	1·4	24
Örebro »	50	3·7	2,063	2·5	41
Västmanlands »	46	3·4	1,951	2·4	42
Kopparbergs »	38	2·8	2,051	2·5	54
Gäfleborgs »	60	4·5	2,180	2·6	36
Västernorrlands »	52	3·9	1,188	1·4	23
Jämtlands »	16	1·2	361	0·4	23
Västerbottens »	5	0·4	60	0·1	12
Norrbottens »	31	2·3	1,137	1·4	37
Summa	**1,341**	**100·0**	**83,239**	**100·0**	**62**
Däraf i städer	1,029	76·7	68,586	82·4	67
» på landsbygden	312	23·3	14,653	17·6	47
Hela antalet	*1,452*	*100·0*	*91,279*	*100·0*	*63*
Däraf i städer	1,114	76·7	75,214	82·4	68
» på landsbygden	338	23·3	16.065	17·6	48
Viktigare städer.				% af städernas medlemsantal.	
Stockholm	116	11·3	23,911	34·9	206
Malmö	52	5·1	7,594	11·0	146
Göteborg	53	5·2	6,298	9·2	119
Eskilstuna	32	3·1	3,072	4·5	96
Hälsingborg	40	3·9	2,677	3·9	67
Lund	25	2·4	1,938	2·8	78
Norrköping	28	2·7	1,698	2·5	61
Landskrona	25	2·4	1,542	2·2	62
Gäfle	27	2·6	1,245	1·8	46
Ystad	22	2·1	1,240	1·8	56
Örebro	19	1·8	1,074	1·6	57

Stockholms stad utgör hufvudorten för de svenska arbetarnes organisationsväsende; där funnos nämligen ej färre än 116 (125) fackföreningar med tillhopa 23,911 (26,197) medlemmar, representerande resp. 8·6 % samt 28·7 % af hela antalet afdelningar och medlemmar i hela landet. Ett andra centrum bildar Malmöhus län med 249 (270) — 18·6 % — fackföreningar samt 20,157 (22,090) — 24·2 % — medlemmar. Tredje platsen intages af Göteborgs och Bohus län med 125 (135) eller 9·3 % fackföreningar och 8,576 (9,402) eller 10·3 % medlemmar. Långt efter komma Södermanlands, Östergötlands och Gäfleborgs län med resp. 4·6, 3·8 och 2·6 % af hela medlemsantalet. De sista rummen intagas af Västerbottens, Gottlands och Skaraborgs län med allenast resp. 0·1, 0·1 och 0·3 % af medlemmarne. Af de anförda talen framgår, att mer än hälften, 52·9 %, af samtliga fackligt organiserade arbetare voro tillfinnandes i Stockholms stad och Malmöhus län tillsammantagna. Däremot hafva dessa landsdelar ej att uppvisa mer än tillhopa 27·2 % af hela antalet fackföreningar, hvilket helt naturligt beror därpå, att medlemsantalen därstädes äro öfver hufvud mycket stora. I detta hänseende intager Stockholm en plats för sig med ett genomsnittligt antal af ej mindre än 206 medlemmar pr afdelning, under det att Malmöhus län endast har 81, Göteborgs och Bohus 69, Södermanlands 67, Kopparbergs 54 o. s. v. Motsvarande tal för hela riket var 62 (63), hvaraf för städerna 67 (68) och för landsbygden 47 (48).

Betraktar man de i tab. 1 meddelade uppgifterna för vissa viktigare städer, finner man emellertid, att vid jämförelse med dem Stockholms öfvervikt i nu senast afhandlade hänseende ej blir lika framträdande. Malmö kommer nämligen med i medeltal 146 medlemmar pr afdelning ej så långt efter och Göteborgs stad följer med 119; betydande genomsnittliga siffror uppvisa vidare Eskilstuna med 96 medlemmar samt de skånska städerna Lund, Hälsingborg och Landskrona med resp. 78, 67 och 62. I hufvudtabellen kunna beträffande dessa större städer närmare upplysningar erhållas beträffande storleken och antalet af fackföreningar inom de olika förbunden; här må endast påpekas, att den största fackföreningen i riket, Svenska typografförbundets afdelning i Stockholm, räknar 1,923 medlemmar.

Redan förut har framhållits, att ej mindre än 82·4 % af hela landets fackligt organiserade arbetare anträffats i städer och köpingar. Tab. 2 lämnar en närmare belysning af städernas och de stadsliknande samhällenas betydelse härutinnan, i det den upptager alla hithörande platser, som räkna minst 50 organiserade arbetare. Till denna kategori höra 45 städer med 64,337 medlemmar, 5 köpingar med 1,110 samt 23 andra större orter med 5,195 medlemmar eller tillhopa 70,642 organiserade arbetare, utgörande 77·4 %, på sammanlagdt 73 platser. Om man till hela antalet medlemmar i samt-

liga städer, 68,586 (75,214), lägger de 5,195 (5,696) medlemmarne i de 23 stadsliknande samhällen, som i tab. 2 angifvas, finner man, att på den egentliga landsbygden och öfriga smärre orter skulle belöpa sig allenast 9,458 (10,474) organiserade arbetare, representerande 10·4 % af totalsumman för hela riket.

Häraf framgår, att organisationsrörelsen hittills hufvudsakligen varit begränsad till städer och därmed jämförliga orter, men man kan jämväl påstå, att den till alldeles öfvervägande del är koncentrerad till ett mindre antal i industriellt hänseende mera betydande städer. Af tabell 1 framgår nämligen, att 11 sådana städer — Stockholm, Malmö, Göteborg, Eskilstuna, Hälsingborg, Lund, Norrköping, Landskrona, Gäfle, Ystad och Örebro — hvardera inrymma mer än 1,000 organiserade arbetare och tillhopa räkna 52,289 (57,313) eller 62·8 % af hela rikets medlemstal (76·2 % af alla städernas och köpingarnas). Med afseende å de nyss uppräknade städerna må slutligen framhållas, att ej mindre än 5 af dem tillhöra Malmöhus län samt att bland dessa Malmö stad med 7,594 (8,274) medlemmar intar platsen närmast Stockholm. Först därefter följer Göteborg med 6,298 (6,920) medlemmar samt på betydligt afstånd Eskilstuna, Hälsingborg och Lund med resp. 3,072 (3,385), 2,677 (2,933) och 1,938 (2,106) medlemmar, under det att Norrköping icke kan uppvisa högre siffra än 1,698 (1,880).

För att mer ingående bedöma den intensitet, med hvilken organisationsrörelsen genomträngt arbetareskarorna, vore det af vikt att kunna öfverallt jämföra antalet organisationsmedlemmar inom olika orter och fack med motsvarande siffror för hela antalet sysselsatta arbetare. Detta låter sig emellertid ej verkställas af åtskilliga skäl, särskildt därför att flera viktiga yrken, såsom byggnads- och grofarbetarefacken, icke alls eller endast till ringa del redovisas i den officiella fabriksstatistiken. Någon ledning i berörda afseende torde dock kunna hämtas af den jämförelse mellan antalet organiserade arbetare och hela folkmängden, som i tab. 2 verkställts beträffande i *densamma upptagna städer och köpingar*. I detta sammanhang må emellertid bestämdt framhållas, att medan de officiella folkmängdssiffrorna strängt hänföra sig till städerna såsom afgränsade administrativa enheter, uppgifterna rörande organiserade arbetare vanligen afse jämväl de stadsliknande samhällen, som uppvuxit kring städerna och hvilka ur lokal såväl som ekonomisk synpunkt direkt sammanhänga med dem. På detta sätt komma att till städerna och köpingarna räknas en mängd arbetare, som utanför deras administrativa gränser äro bosatta i angränsande för- och villastäder, hvaraf naturligtvis följer, att de i tab. 2 beräknade talen för proportionen mellan de organiserade arbetarne och hela folkmängden blifva något för höga till förmån för de förstnämnda. Denna omständighet är det, som

Tab. 2. De fackligt organiserade arbetarnes fördelning på vissa städer, köpingar och andra viktigare orter.

(Orter med minst 50 organiserade arbetare.)

	Antal				Antal		
	afdelningar.	medlemmar.	medlemmar per 1,000 invånare.		afdelningar.	medlemmar.	medlemmar per 1,000 invånare.
Städer.				Lysekil	6	89	26
Stockholm	116	23,911	77	Oskarshamn	6	73	10
Malmö	52	7,594	113	Sala	5	65	9
Göteborg	53	6,298	47	Lidköping	5	64	12
Eskilstuna	32	3,072	227	Åmål	4	58	16
Hälsingborg	40	2,677	102				
Lund	25	1,938	110	**Köpingar.**			
Norrköping	28	1,698	39				
Landskrona	25	1,542	102	Sundbyberg	6	374	123
Gäfle	27	1,245	41	Eslöf	11	337	159
Ystad	22	1,240	123	Arvika	8	181	49
Örebro	19	1,074	44	Hässleholm	5	149	65
Kristianstad	24	844	79	Tidaholm	1	69	16
Halmstad	25	840	52				
Södertälje	15	835	95	**Öfriga viktigare orter.**			
Västerås	16	828	62				
Jönköping	18	652	28				
Karlskrona	19	629	24	Arlöf	4	961	.
Falun	16	603	58	Kiruna	6	401	.
Karlstad	20	592	44	Grängesberg	3	391	.
Uppsala	13	552	23	Kjäflinge	7	306	.
Trelleborg	15	495	156	Gällivare och Malmberget	5	306	.
Sundsvall	15	465	29				
Borås	14	395	23	Limhamn	4	305	.
Kalmar	16	354	26	Svedala	5	293	.
Västervik	13	342	39	Oxelösund	3	269	.
Linköping	17	301	20	Lomma	1	219	.
Ängelholm	10	276	85	Malmön	3	207	.
Söderhamn	11	271	24	Bjuf	3	203	.
Nyköping	12	268	35	Norrahammar	3	192	.
Karlshamn	15	263	37	Åhus	4	166	.
Uddevalla	15	252	24	Ludvika	2	139	.
Härnösand	14	229	27	Trollhättan	5	131	.
Växjö	9	228	30	Bomhus	1	125	.
Varberg	9	209	33	Boden	5	97	.
Köping	7	196	41	Katrineholm	5	94	.
Östersund	11	185	26	Morgongåfva	3	88	.
Arboga	7	180	35	Arbrå	3	87	.
Luleå	9	165	19	Åtvidaberg	2	85	.
Vänersborg	7	132	19	Smedjebacken	2	75	.
Kristinehamn	9	118	17	Höganäs	2	55	.

låter Eskilstuna framstå med det synnerligen höga talet 227 organiserade arbetare per 1,000 invånare, enär fackföreningarne i Eskilstuna jämväl omfatta arbetare vid de många stora verkstäderna inom Fors och Klosters socknar.[1] I flertalet fall torde dock i alla händelser proportionstalen blifva ungefär riktiga och medgifva åtminstone en jämförelse mellan de olika orterna, då den anmärkta felkällan kan förutsättas spela ungefär lika stor roll på det ena som det andra stället.

Äfven med hänsyn tagen till den nyss framställda anmärkningen torde bland våra städer Eskilstuna böra anses hysa det i förhållande till folkmängden största antalet organiserade arbetare. Därnäst komma Trelleborg med 156, Ystad med 123, Malmö med 113, Lund med 110, Hälsingborg och Landskrona med 102, Södertälje med 95, Ängelholm med 85 samt Kristianstad med 79 fackföreningsmedlemmar per 1,000 invånare. Först härefter följer Stockholm med siffran 77, under det att för våra öfriga största städer Göteborg, Norrköping, Gäfle och Örebro motsvarande tal äro endast resp. 47, 39, 41 och 44. De nu anförda uppgifterna torde klarast belysa, hurusom arbetarnes organisationsrörelse i Skåne ernått en intensitet, hvartill ingen annan del af landet har att uppvisa något motstycke.[2]

Tab. 3 lämnar en allmän öfversikt öfver de organiserade arbetarnes gruppering under olika fackförbund, hvarom mer detaljerade uppgifter kunna inhämtas i hufvudtabellen. De egentliga fackförbunden — hvilka i lokala afdelningar inom skilda delar af riket omfatta arbetare, tillhörande ett visst fack eller närbesläktade grupper af yrken — voro till antalet 35 med 73,156 medlemmar fördelade på 1,149 fackföreningar. Häruti äro då ej inräknade vare sig Svenska arbetareförbundet med 60 afdelningar och 5,144 medlemmar af allehanda olika yrken eller de organisationer vid offentliga kommunikationsanstalter, hvilka i hufvudsak bestå af kroppsarbetare i vanlig mening, såsom Svenska telegraf- och rikstelefonarbetareförbundet, Svenska spårvägsmannaförbundet, Svenska järnvägsmannaförbundet o. s. v. Dessa böra nämligen af ofvan angifna skäl lämpligen föras till en särskild hufvudgrupp, omfattande 12 centralorganisationer med 210 afdelningar eller sektioner — vanligen till sin lokala omfattning bestämda i öfverensstämmelse med de resp. offentliga verkens administrativa indelning — samt 10,354 medlemmar. Härtill komma slutligen 33 fristående fackföreningar med tillhopa 2,625 medlemmar.

---

[1] Medräknas här socknarnes hela invånareantal, blir resultatet 122 arbetare per 1,000 inv.

[2] Härvid bör emellertid ihågkommas, att de organiserade arbetarnes talrikhet i förhållande till hela folkmängden naturligtvis är i hög grad beroende på frekvensen af arbetare öfverhufvud, hvarom, såsom ofvan nämnts, uttömmande uppgifter ej föreligga.

Bland samtliga organisationerna hafva följande 13 ett medlemsantal af mer än 2,000, nämligen:

	Medlemmar. Antal.	% af hela antalet medlemmar.
Svenska järn- och metallarbetareförbundet	16,400	18·0
» grof- och fabriksarbetareförbundet	10,153	11·1
» träarbetareförbundet	6,319	6·9
» arbetareförbundet	5,144	5·6
» typografförbundet	4,418	4·8
» transportarbetareförbundet	3,998	4·4
» stenhuggeriarbetareförbundet	3,024	3·3
» murareförbundet	2,922	3·2
» järnvägsmannaförbundet	2,796	3·1
» skoarbetareförbundet	2,785	3·0
» skrädderiarbetareförbundet	2,329	2·6
» måleriarbetareförbundet	2,250	2·5
» bryggeriarbetareförbundet	2,048	2·2

Beträffande öfriga organisationer äfvensom deras medlemmars och afdelningars fördelning på landsbygd och städer — i den mån uppgifter härom kunnat erhållas — meddelas närmare upplysningar i hufvudtabellen samt texttabell 3. Framhållas må dock, att icke mindre än 15 organisationer (förbund) voro helt och hållet tillfinnandes i städer och köpingar (däribland af naturliga skäl typografförbundet), hvarförutom 6 andra förbund endast genom 1 afdelning med ett fåtal arbetare voro representerade på landsbygden. Däremot hade intet förbund sitt hela medlemstal förlagdt till landsbygden, och endast 4, nämligen Svenska stenhuggeriarbetareförbundet, Svenska sågverksindustriarbetareförbundet, Svenska grufarbetareförbundet samt Svenska glasarbetareförbundet räknade mindredelen af sina medlemmar i städer och köpingar.

Med afseende å tab. 3 må slutligen påpekas, hurusom de för olika organisationer meddelade genomsnittliga antalen medlemmar per afdelning i viss mån äro betingade af å ena sidan de olika yrkenas karaktär af större eller mindre industri, å andra sidan den anslutning, organisationsrörelsen vunnit bland arbetarne inom respektive fack.

Tab. 4 meddelar upplysning om antalet *kvinnliga arbetare* inom vissa olika fackorganisationer. Med afseende å tabellens uppgifter bör emellertid framhållas, att de ej äro fullt uttömmande, enär äfven några andra organisationer räkna kvinnliga medlemmar, ehuru antalet sådana ej kunnat specificeras. Särskildt det i tabellen ej upptörda Svenska typografförbundet utgöres till betydlig del af kvinnor.

Tab. 3. Antalet afdelningar och medlemmar i städer och på landsbygd inom olika fackorganisationer.

Organisationer.	Städer.		Landsbygd.		Hela riket.				
					Afdelningar.		Medlemmar.		
	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Antal.	% af hela antalet afdelningar.	Antal.	% af hela antalet medlemmar.	Antal pr afdelning.
Sv. Arbetareförbundet	—	—	—	—	60	4·1	5,144	5·6	86
» Bageriarbetareförbundet	43	1,651	5	53	48	3·3	1,704	1·9	36
» Bleck- och plåtslageriarbetareförbundet	29	1,178	1	2	30	2·1	1,180	1·3	39
» Bokbinderiarbetareförbundet	19	1,053	1	5	20	1·4	1,058	1·2	53
» Bryggeriarbetareförbundet	19	2,018	2	30	21	1·4	2,048	2·2	98
» Förgylleri- och glasmästeriarbetareförbundet	7	237	—	—	7	0·5	237	0·3	34
» Gjutareförbundet	41	1,462	18	506	59	4·1	1,968	2·2	33
» Glasarbetareförbundet	4	95	13	457	17	1·2	552	0·6	32
» Grof- och fabriksarbetareförbundet	50	6,026	34	4,127	84	5·8	10,153	11·1	121
» Grufarbetareförbundet	2	117	7	988	9	0·6	1,105	1·2	123
» Handskmakareförbundet	7	182	—	—	7	0·5	182	0·2	26
» Handsksömmerskeförbundet	3	219	—	—	3	0·2	219	0·2	73
» Hattarbetareförbundet	3	128	—	—	3	0·2	128	0·1	43
» Järn- och metallarbetareförbundet	80	14,182	37	2,218	117	8·1	16,400	18·0	140
» Kakelugnsmakeriarbetareförbundet	28	1,067	4	50	32	2·2	1,117	1·2	35
» Kemisk-tekniska industriarbetareförbundet	9	653	—	—	9	0·6	653	0·7	73
» Korkarbetareförbundet	3	237	—	—	3	0·2	237	0·3	79
» Kvinnornas fackförbund	6	174	—	—	6	0·4	174	0·2	29
» Litografiska arbetares förbund	7	162	—	—	7	0·5	162	0·2	23
» Läderarbetareförbundet	17	369	4	118	21	1·4	487	0·5	23
» Murareförbundet	41	2,790	9	132	50	3·4	2,922	3·2	58
» Måleriarbetareförbundet	40	2,236	2	14	42	2·9	2,250	2·5	54
» Repslageriarbetareförbundet	3	54	—	—	3	0·2	54	0·1	18

» Sadelmakeriarbetare- och tapetserareförbundet	17	432	1	9	18	1·2	441	0·5	25
» Skoarbetareförbundet	41	2,635	3	150	44	3·0	2,785	3·0	63
» Skrädderiarbetareförbundet	50	2,240	8	89	58	4·0	2,329	2·6	40
» Slakteri- och charkuteriarbetareförbundet	—	—	—	—	8	0·6	527	0·4	41
» Sockerbageriarbetareförbundet	5	67	—	—	5	0·3	67	0·1	13
» Stenhuggeriarbetareförbundet	16	654	73	2,370	89	6·1	3,024	3·3	34
» Sågverksindustriarbetareförbundet	9	547	26	1,003	35	2·4	1,550	1·7	44
» Textilarbetareförbundet	12	708	2	115	14	1·0	823	0·9	59
» Tobaksarbetareförbundet	15	1,690	2	72	17	1·2	1,762	1·9	104
» Transportarbetareförbundet	38	3,486	6	512	44	3·0	3,998	4·4	91
» Träarbetareförbundet	93	5,503	27	816	120	8·3	6,319	6·9	53
» Tunnbinderiarbetareförbundet	18	262	7	61	25	1·7	323	0·4	13
» Typografförbundet	74	4,418	—	—	74	5·1	4,418	4·8	60
Fristående fackföreningar	32	2,610	1	15	33	2·3	2,625	2·9	80
Sv. Telegraf- och rikstelefonarbetareförbundet	6	370	—	—	6	0·4	370	0·4	62
» Spårvägsmannaförbundet	5	488	—	—	5	0·3	488	0·5	98
» Järnvägsmannaförbundet	31	2,223	11	573	42	2·9	2,796	3·1	67
» Lokomotivförare- och eldareförening	20	726	3	78	23	1·6	804	0·9	35
» Statsbanors vagnsmörjareförening	4	107	—	—	4	0·3	107	0·1	27
» Statsbanvakternas förening	—	—	—	—	16	1·1	853	0·9	53
» Statsbanors stationskarlsförmans-, stationskarls- och kontorsvaktförening	—	—	—	—	13	0·9	1,221	1·3	94
Bergslagernas och Göteborg—Borås järnvägars stationskarlsförening	4	161	3	58	7	0·5	219	0·2	31
Sv. Statsbanornas öfverkonduktör-, konduktör- och packmästareförening	—	—	—	—	14	1·0	495	0·5	35
» Konduktör- och packmästareförening	20	479	1	17	21	1·4	496	0·5	24
» Postbetjänteförening	35	1,782	1	15	36	2·5	1,797	2·0	50
» Tullvaktbetjänteförening	23	708	—	—	23	1·6	708	0·8	31
Summa	**1,029**	**68,586**	**312**	**14,653**	**1,452**	**100·0**	**91,279**	**100·0**	**63**

Tab. 4. Fackorganisationer med kvinnliga medlemmar.

Organisationer.	Organisationernas hela antal		Däraf afdelningar med: endast kvinnor.		både män och kvinnor.			Summa kvinnor.	
	afdelningar.	medlemmar.	Antal afdelningar.	Antal kvinnor.	Antal afdelningar.	Antal medlemmar. Män.	Antal medlemmar. Kvinnor.	Antal.	% af hela antalet medlemmar.
Sv. Bageriarbetareförbundet	48	1,704	1	51	3	174	9	**60**	3·5
» Bokbinderiarbetareförbundet	20	1,058	—	—	12	525	492	**492**	46·5
» Bryggeriarbetareförbundet	21	2,048	1	416	10	608	168	**584**	28·5
» Förgylleri- och glasmästeriarbetareförbundet	7	237	—	—	1	28	10	**10**	4·2
» Grof- o. fabriksarbetareförbundet	84	10,153	—	—	14	2,355	587	**587**	5·8
» Handsksömmerskeförbundet	3	219	3	219	—	—	—	**219**	100·0
» Hattarbetareförbundet	3	128	—	—	1	29	28	**28**	21·9
» Järn- och metallarbetareförbundet	117	16,400	—	—	13	5,831	137	**137**	0·8
» Kemisk-tekniska industriarbetareförbundet	9	653	—	—	5	299	90	**90**	13·8
» Korkarbetareförbundet	3	237	—	—	2	126	84	**84**	35·4
» Kvinnornas fackförbund	6	174	6	174	—	—	—	**174**	100·0
» Skoarbetareförbundet	44	2,785	—	—	8	787	537	**537**	19·3
» Skrädderiarbetareförbundet	58	2,329	—	—	31	1,613	256	**256**	11·0
» Slakteri- och charkuteriarbetareförbundet	8	327	—	—	8	303	24	**24**	7·3
» Sockerbageriarbetareförbundet	5	67	—	—	1	6	4	**4**	6·0
» Textilarbetareförbundet	14	823	1	110	12	375	279	**389**	47·3
» Tobaksarbetareförbundet	17	1,762	—	—	17	671	1,091	**1,091**	61·9
» Träarbetareförbundet	120	6,319	—	—	2	128	34	**34**	0·5
Fristående fackföreningar	33	2,625	5	237	2	134	6	**243**	9·3
Sv. Spårvägsmannaförbundet	5	488	1	19	—	—	—	**19**	3·9
» Statsbanvakternas förening	16	853	—	—	14	622	178	**178**	20·9
Summa	**641**	**51,389**	**18**	**1,226**	**156**	**14,614**	**4,014**	**5,240**	**10·2**

Uteslutande afsedda för kvinnor äro endast tvenne förbund, Svenska kvinnornas fackförbund med 6 afdelningar om tillhopa 174 medlemmar (alla i Stockholm) samt Svenska handsksömmerskeförbundet med 3 afdelningar och 219 medlemmar. Inom öfriga förbund tillhöra kvinnorna i regel samma afdelningar som männen, ehuruväl, såsom af tabellen framgår, hvartdera af Svenska bageriarbetareförbundet, Svenska bryggeriarbetareförbundet, Svenska textilarbetareförbundet och Svenska spårvägsmannaförbundet därjämte har en afdelning, i hvilken inga män förekomma; ifrågavarande textilarbetareafdelning förefanns i Motala, de tre öfriga förbundsafdelningarna i Stockholm. Därjämte funnos emellertid äfven 5 fristående fackföreningar med uteslutande kvinnlig sammansättning.

De i tabell 4 upptagna organisationerna räknade bland sina på 641 afdelningar fördelade 51,389 medlemmar tillhopa 174 afdelningar, som helt eller delvis bestodo af kvinnor till ett sammanlagdt antal af 5,240. Främst med afseende å absoluta antalet kvinnliga medlemmar kom Svenska tobaksarbetareförbundet med 1,091 samt Svenska grof- och fabriksarbetareförbundet med 587, Svenska bryggeriarbetareförbundet med 584, Svenska skoarbetareförbundet med 537 och Svenska bokbinderiarbetareförbundet med 492 kvinnor. Deras relativa antal var — frånsedt de båda förbund, där inga män förekommo — högst i Svenska tobaksarbetareförbundet med 61·9 %, hvarefter följde Svenska textilarbetareförbundet med 47·3 %, Svenska bokbinderiarbetareförbundet med 46·5 %, Svenska korkarbetareförbundet med 35·4 % och Svenska bryggeriarbetareförbundet med 28·5 %. Samtliga de å tab. 4 upptagna organisationerna räknade i genomsnitt endast 10·2 % kvinnliga medlemmar. Med ledning häraf och under ungefärligt beräknande af antalet kvinnor inom de öfriga organisationerna torde man kunna anse, att de organiserade kvinnliga arbetarne i sin helhet uppgå till endast 6 à 7 % af hela antalet fackorganiserade arbetare i Sverige. Då nu af alla inom industri och handtverk i Sverige sysselsatta arbetare 18 à 20 % torde vara kvinnor, kommer man sålunda till det resultatet, att organisationsrörelsen bland de manliga arbetarne vunnit betydligt större omfattning än bland kvinnorna.

Den här förevarande undersökningen afsåg ursprungligen att inhämta uppgifter rörande ej blott organisationsväsendets ståndpunkt vid 1903 års slut utan jämväl dess utveckling under nämnda års förlopp. Emellertid kunde icke alla organisationer lämna de härtill erforderliga upplysningarna, hvarjämte det äfven visade sig omöjligt att erhålla tillräcklig kännedom om de förändringar, som inträdt genom fristående afdelningars uppkomst eller upplösning, genom förbundsafdelningars afskiljande från ett förbund och öfvergång till ett annat o. s. v. Af dessa och andra skäl måste de erhållna upp-

Tab. 5. Antal afdelningar och medlemmar kvartalsvis under tiden $^{31}/_{12}$ 1902—$^{31}/_{12}$ 1903 inom vissa fackorganisationer.

Organisationer.	Antal afdelningar och medlemmar den									
	$^{31}/_{12}$ 1902.		$^{31}/_{3}$ 1903.		$^{30}/_{6}$ 1903.		$^{30}/_{9}$ 1903.		$^{31}/_{12}$ 1903.	
	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.
Sv. Bageriarbetareförbundet	47	1,718	48	1,725	50	1,683	47	1,617	48	1,704
» Bleck- och plåtslageriarbetareförbundet	24	927	22	876	23	1,045	24	1,067	30	1,180
» Bokbinderiarbetareförbundet	23	1,238	22	1,025	20	1,003	21	1,019	20	1,058
» Bryggeriarbetareförbundet	19	1,922	19	1,870	21	1,980	21	2,000	21	2,048
» Förgylleri- och glasmästeriarbetareförbundet	4	136	2	103	1	44	4	163	7	237
» Gjutareförbundet	57	1,697	59	1,790	55	1,837	55	1,880	59	1,968
» Glasarbetareförbundet	10	323	10	309	9	343	10	354	17	552
» Grof- och fabriksarbetareförb.	71	6,135	77	5,519	81	7,697	81	7,781	84	10,153
» Grufarbetareförbundet	10	1,100	8	1,039	6	889	9	1,019	9	1,105
» Handskmakareförbundet	7	186	7	186	7	186	7	188	7	182
» Handsksömmerskeförbundet	4	201	4	193	4	213	4	221	3	219
» Järn- och metallarbetareförb.	117	15,378	120	15,745	121	15,694	120	15,902	117	16,400
» Kemisk-tekniska industriarbetareförbundet	9	726	10	852	9	810	10	681	9	653
» Korkarbetareförbundet	3	236	3	236	3	226	3	210	3	237
» Litografiska arbetares förbund	7	148	7	154	7	156	7	160	7	162
» Läderarbetareförbundet	21	537	21	477	19	476	19	453	21	487
» Murareförbundet	47	2,510	47	2,690	48	2,720	49	2,910	50	2,922
» Repslageriarbetareförbundet	3	58	3	58	3	54	3	54	3	54
» Sadelmakeriarb. och tapetsereareförbundet	12	270	12	287	12	392	12	392	18	441
» Skrädderiarbetareförbundet	52	2,143	52	2,158	49	2,167	57	2,157	58	2,329
» Sockerbageriarbetareförbundet	5	77	5	72	5	70	5	68	5	67
» Stenhuggeriarbetareförbundet	69	2,941	70	2,805	78	2,983	83	3,058	89	3,024
» Sågverksindustriarbetareförb.	30	1,709	25	1,304	23	1,030	29	1,292	35	1,550
» Tobaksarbetareförbundet	15	1,538	17	1,625	16	1,571	16	1,647	17	1,762
» Transportarbetareförbundet	46	4,355	42	4,155	36	3,440	35	3,361	44	3,998
» Träarbetareförbundet	113	4,777	113	5,154	117	5,686	118	6,056	120	6,319
» Typografförbundet	71	4,019	72	4,136	75	4,222	74	4,250	74	4,418
» Spårvägsmannaförbundet	5	497	5	496	5	492	5	488	5	488
» Järnvägsmannaförbundet	13	756	13	738	15	795	15	783	42	2,796
» Statsbanors vagnsmörjarefören.	4	106	4	106	4	111	4	111	4	107
» Statsbanvakternas förening	16	949	16	949	16	900	16	853	16	853
» Statsbanors stationskarlsförmans-, stationskarls- och kontorsvaktförening	12	1,341	12	1,358	13	1,438	13	1,469	13	1,221
» Postbetjänteförening	29	1,519	36	1,727	36	1,791	36	1,813	36	1,797
» Tullvaktbetjänteförening	23	708	23	708	23	708	23	708	23	708
Summa	**998**	**62,881**	**1,006**	**62,625**	**1,010**	**64,852**	**1,035**	**66,185**	**1,114**	**73,199**

gifterna om antalet afdelningar och medlemmar för hvarje kvartal under tiden $^{31}/_{12}$ 1902—$^{31}/_{12}$ 1903, hvilka i tab. 5 meddelas, upptagas med en viss försiktighet och ej läggas till grund för alltför vidtgående slutsatser, oaktadt de naturligtvis i och för sig äro fullt korrekta. Så t. ex. behöfva de plötsliga variationer från ett kvartal till ett annat, som anträffas i tabellens siffror för åtskilliga förbund, ej alltid innebära, att motsvarande förändringar inträffat med afseende å organisationsväsendet inom facket. En hastig sänkning *kan* innebära, att en eller flera afdelningar af tillfälliga skäl ej kunnat fullgöra sina ekonomiska förpliktelser till förbundet, liksom en stegring *kan* innebära, att desamma åter fullgjort ifrågavarande prestanda. Likaså kan en minskning i siffrorna för en organisation motsvaras af en stegring för ett annat till följd af afdelningars eller medlemmars öfvergång. Af icke ringa betydelse har under året varit anslutningen från förut fristående fackföreningar.

Icke desto mindre torde uppgifterna i tab. 5 kunna påräkna ett betydande intresse såsom angifvande hufvuddragen af organisationsväsendets utveckling under år 1903. Af dess siffror må här anföras slutresultaten för samtliga i tabellen behandlade 35 förbund.

	Antalet afdelningar.	Antalet medlemmar.
Den 31 december 1902	998	62,881
» » mars 1903	1,006	62,625
» » juni »	1,010	64,852
» » september »	1,035	66,185
» » december »	1,114	73,199

Beträffande de särskilda organisationerna hänvisas till tabellens siffror, med afseende å hvilka kan anmärkas, att, i trots af de nyss berörda yttre anledningarna till fluktuationer, i många fall framträda de naturliga variationer, som föranledas af växlande årstider och däraf föranledda olikartade konjunkturer inom skilda yrken.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	Sv. Arbetare-förbundet.		Sv. Bageri-arbetare-förbundet.		Sv. Bleck- och plåtslageri-arbetare-förbundet.		Sv. Bok-binderi-arbetare-förbundet.		Sv. Bryggeri-arbetare-förbundet.	
	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.
Landsdelar.										
Stockholms stad	·	·	3	645	2	545	1	666	2	1,065
Stockholms län	·	·	2	38	1	10	—	—	1	24
Uppsala »	·	·	1	23	1	31	1	24	—	—
Södermanlands »	·	·	2	29	2	57	1	74	1	51
Östergötlands »	·	·	2	51	2	63	2	25	1	59
Jönköpings »	·	·	1	11	—	—	1	8	—	—
Kronobergs »	·	·	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar »	·	·	2	18	—	—	1	4	—	—
Gottlands »	·	·	1	14	—	—	—	—	—	—
Blekinge »	·	·	2	51	1	20	1	7	—	—
Kristianstads »	·	·	3	27	1	16	—	—	3	67
Malmöhus »	·	·	6	255	3	129	3	105	6	338
Hallands »	·	·	1	19	1	16	1	4	1	30
Göteborgs och Bohus »	·	·	4	220	1	96	1	95	1	295
Älfsborgs »	·	·	2	42	—	—	1	4	1	16
Skaraborgs »	·	·	1	2	1	9	—	—	—	—
Värmlands »	·	·	1	18	2	24	2	13	—	—
Örebro »	·	·	1	28	2	34	—	—	1	47
Västmanlands »	·	·	1	16	3	53	—	—	1	21
Kopparbergs »	·	·	—	—	1	10	—	—	—	—
Gäfleborgs »	·	·	4	106	2	28	3	24	1	27
Västernorrlands »	·	·	2	44	3	28	—	—	—	—
Jämtlands »	·	·	1	2	1	11	1	5	—	—
Västerbottens »	·	·	2	19	—	—	—	—	—	—
Norrbottens »	·	·	3	26	—	—	—	—	1	8
Summa	**60**	**5,144**	**48**	**1,704**	**30**	**1,180**	**20**	**1,058**	**21**	**2,048**
Däraf i städer och köpingar	·	·	43	1,651	29	1,178	19	1,053	19	2,018
» på landsbygd	·	·	5	53	1	2	1	5	2	30
Viktigare städer.										
Stockholm	·	·	3	645	2	545	1	666	2	1,065
Malmö	·	·	1	154	1	78	1	70	1	186
Göteborg	·	·	1	192	1	96	1	95	1	295
Eskilstuna	·	·	1	18	1	47	1	74	1	51
Hälsingborg	·	·	1	40	1	17	—	—	1	33
Lund	·	·	1	16	1	34	1	30	1	43
Norrköping	·	·	1	37	1	47	1	10	1	59
Landskrona	·	·	1	19	—	—	1	5	1	19
Gäfle	·	·	1	64	1	22	1	14	1	27
Ystad	·	·	1	13	—	—	—	—	1	30
Örebro	·	·	1	28	1	29	—	—	1	47

m. fl. i Sverige d. 31/12 1903.

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.
Sv. Förgylleri- och glasmästeriarbetareförbundet.		Sv. Gjutareförbundet.		Sv. Glasarbetareförbundet.		Sv. Grof- och fabriksarbetareförbundet.		Sv. Grufarbetareförbundet.		Sv. Handskmakareförbundet.		Sv. Handsksömmerskeförbundet.		Sv. Hattarbetareförbundet.	
Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.
3	141	1	321	—	—	7	1,613	—	—	1	4	—	—	2	106
—	—	1	12	—	—	4	210	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	3	125	—	—	4	136	—	—	—	—	—	—	—	—
1	24	3	107	1	14	2	83	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	4	217	—	—	2	62	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	11	7	194	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	8	3	65	2	26	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	30	—	—	6	287	—	—	1	10	1	15	—	—
—	—	10	302	—	—	36	6,387	—	—	4	154	2	204	1	22
—	—	1	14	—	—	3	64	—	—	1	14	—	—	—	—
1	26	2	150	—	—	5	317	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	7	1	129	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	69	—	—	—	—	—	—	—	—
1	38	3	118	3	89	2	69	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	48	1	23	2	92	3	80	—	—	—	—	—	—
—	—	6	199	1	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	8	4	57	—	—	2	575	3	403	—	—	—	—	—	—
—	—	5	129	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	3	70	—	—	2	58	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	4	—	—	2	35	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	48	3	622	—	—	—	—	—	—
7	**237**	**59**	**1,968**	**17**	**552**	**84**	**10,153**	**9**	**1,105**	**7**	**182**	**3**	**219**	**3**	**128**
7	237	41	1,462	4	95	50	6,026	2	117	7	182	3	219	3	128
—	—	18	506	13	457	34	4,127	7	988	—	—	—	—	—	—
3	141	1	321	—	—	7	1,613	—	—	1	4	—	—	2	106
—	—	1	68	—	—	2	1,067	—	—	1	67	1	98	1	22
1	26	1	143	—	—	4	293	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	97	—	—	1	65	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	23	—	—	5	454	—	—	1	24	—	—	—	—
—	—	1	63	—	—	2	425	—	—	1	58	1	106	—	—
1	24	1	39	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	37	—	—	3	698	—	—	1	5	—	—	—	—
—	—	1	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	29	—	—	2	502	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	48	—	—	—	—	—	—	—	—

	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.
	Sv. Järn- och metallarbetareförbundet.		Sv. Kakelugnsmakeriarbetareförbundet.		Sv. Kemisk-tekniska industriarbetareförbundet.		Sv. Korkarbetareförbundet.		Sv. Kvinnornas fackförbund.	
Landsdelar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.
Stockholms stad	15	5,298	1	253	4	447	1	170	6	174
Stockholms län	3	490	—	—	1	47	—	—	—	—
Uppsala »	2	147	1	120	—	—	—	—	—	—
Södermanlands »	12	2,303	1	23	—	—	—	—	—	—
Östergötlands »	4	706	3	72	—	—	—	—	—	—
Jönköpings »	5	438	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs »	1	34	—	—	1	33	—	—	—	—
Kalmar »	2	81	2	82	—	—	—	—	—	—
Gottlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge »	3	70	2	61	—	—	—	—	—	—
Kristianstads »	5	294	2	24	—	—	—	—	—	—
Malmöhus »	15	2,455	2	82	3	126	1	27	—	—
Hallands »	3	98	1	10	—	—	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus »	3	750	1	92	—	—	1	40	—	—
Älfsborgs »	3	154	3	44	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs »	—	—	3	35	—	—	—	—	—	—
Värmlands »	3	216	3	37	—	—	—	—	—	—
Örebro »	7	390	1	55	—	—	—	—	—	—
Västmanlands »	11	1,241	1	16	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs »	7	613	1	10	—	—	—	—	—	—
Gäfleborgs »	4	399	2	84	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands »	5	123	2	17	—	—	—	—	—	—
Jämtlands »	1	17	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens »	3	83	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**117**	**16,400**	**32**	**1,117**	**9**	**653**	**3**	**237**	**6**	**174**
Däraf i städer och köpingar	80	14,182	28	1,067	9	653	3	237	6	174
» på landsbygd	37	2,218	4	50	—	—	—	—	—	—
Viktigare städer.										
Stockholm	15	5,298	1	253	4	447	1	170	6	174
Malmö	2	1,007	1	63	2	111	1	27	—	—
Göteborg	1	726	1	92	—	—	1	40	—	—
Eskilstuna	8	2,139	1	23	—	—	—	—	—	—
Hälsingborg	1	318	1	19	1	15	—	—	—	—
Lund	1	311	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrköping	1	133	1	53	—	—	—	—	—	—
Landskrona	1	232	—	—	—	—	—	—	—	—
Gäfle	1	255	1	59	—	—	—	—	—	—
Ystad	1	117	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro	1	93	1	55	—	—	—	—	—	—

m. fl. i Sverige den 31/12 1903. (Forts.)

37.	38.	39.	40.	41.	42.	43.	44.	45.	46.	47.	48.	49.	50.	51.	52.
Sv. Litografiska arbetares förbund.		Sv. Lädervarubetareförbundet.		Sv. Murareförbundet.		Sv. Måleriarbetareförbundet.		Sv. Repslageriarbetareförbundet.		Sv. Sadelmakeriarb. och tapetserareförbundet.		Sv. Skoarbetareförbundet.		Sv. Skrädderiarbetareförbundet.	
Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.
1	54	1	52	1	700	3	740	1	32	2	237	2	706	2	708
—	—	2	70	1	29	1	23	—	—	—	—	1	14	1	15
—	—	—	—	1	31	1	20	—	—	—	—	—	—	1	32
1	8	1	6	2	40	3	38	—	—	1	6	1	25	3	58
2	50	1	9	2	83	3	125	1	9	1	6	5	132	2	75
1	33	—	—	2	20	1	36	—	—	1	10	1	13	2	23
—	—	—	—	1	24	1	6	—	—	—	—	—	—	1	17
1	7	—	—	3	66	2	29	—	—	—	—	3	36	3	36
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20
—	—	1	29	3	99	2	67	—	—	—	—	3	98	3	81
—	—	2	38	4	124	1	21	—	—	1	14	3	119	1	27
—	—	6	198	12	1,099	7	584	1	13	5	111	10	1,063	11	423
—	—	—	—	3	73	2	30	—	—	—	—	1	21	2	68
—	—	1	17	2	284	2	318	—	—	1	9	3	149	3	225
—	—	—	—	3	80	2	14	—	—	—	—	—	—	2	36
—	—	—	—	1	16	1	8	—	—	—	—	—	—	1	13
—	—	3	49	1	20	1	8	—	—	2	11	3	35	4	72
—	—	2	9	2	63	1	37	—	—	1	12	3	311	3	132
—	—	—	—	1	7	1	26	—	—	2	15	2	20	2	37
—	—	1	10	—	—	1	12	—	—	1	10	1	15	—	—
1	10	—	—	1	5	2	53	—	—	—	—	2	28	3	76
—	—	—	—	2	42	2	42	—	—	—	—	—	—	3	68
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	43
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	17	2	13	—	—	—	—	—	—	3	44
7	**162**	**21**	**487**	**50**	**2,922**	**42**	**2,250**	**3**	**54**	**18**	**441**	**44**	**2,785**	**58**	**2,329**
7	162	17	369	41	2,790	40	2,236	3	54	17	432	41	2,635	50	2,240
—	—	4	118	9	132	2	14	—	—	1	9	3	150	8	89
1	54	1	52	1	700	3	740	1	32	2	237	2	706	2	708
—	—	1	40	1	565	1	393	1	13	2	71	2	524	2	184
—	—	1	17	1	265	1	310	—	—	—	—	2	139	1	187
1	8	—	—	1	29	1	26	—	—	1	6	1	25	1	36
—	—	1	14	1	149	1	76	—	—	1	18	1	171	1	72
—	—	1	50	1	144	1	56	—	—	1	19	1	45	1	34
1	43	—	—	1	71	1	114	1	9	—	—	2	71	1	60
—	—	1	24	1	65	1	25	—	—	—	—	1	38	2	49
1	10	—	—	1	5	1	48	—	—	—	—	1	18	1	44
—	—	—	—	1	42	1	19	—	—	1	3	1	20	1	30
—	—	—	—	1	56	1	37	—	—	1	12	3	311	1	105

Fackorganisationer bland arbetare

	53.	54.	55.	56.	57.	58.	59.	60.	61.	62.
	Sv. Slakteri- och charkuteri-arbetare-förbundet.		Sv. Socker-bageri-arbetare-förbundet.		Sv. Sten-huggeri-arbetare-förbundet.		Sv. Sågverks-industri-arbetare-förbundet.		Sv. Textil-arbetare-förbundet.	
	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.
Landsdelar.										
Stockholms stad	·	·	2	43	1	105	1	52	2	202
Stockholms län	·	·	—	—	4	221	2	130	1	119
Uppsala »	·	·	1	6	—	—	4	112	—	—
Södermanlands »	·	·	—	—	1	6	—	—	—	—
Östergötlands »	·	·	—	—	1	42	1	112	1	110
Jönköpings »	·	·	—	—	—	—	—	—	1	15
Kronobergs »	·	·	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar »	·	·	—	—	8	254	—	—	—	—
Gottlands »	·	·	—	—	1	12	—	—	—	—
Blekinge »	·	·	—	—	11	243	—	—	—	—
Kristianstads »	·	·	—	—	1	29	—	—	1	59
Malmöhus »	·	·	—	—	4	93	—	—	3	79
Hallands »	·	·	—	—	7	314	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus »	·	·	—	—	42	1,399	5	455	3	148
Älfsborgs »	·	·	—	—	2	57	—	—	2	91
Skaraborgs »	·	·	—	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands »	·	·	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro »	·	·	—	—	5	228	—	—	—	—
Västmanlands »	·	·	1	8	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs »	·	·	—	—	1	21	1	23	—	—
Gäfleborgs »	·	·	1	10	—	—	7	339	—	—
Västernorrlands »	·	·	—	—	—	—	9	241	—	—
Jämtlands »	·	·	—	—	—	—	3	41	—	—
Västerbottens »	·	·	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens »	·	·	—	—	—	—	2	45	—	—
Summa	**8**	**327**	**5**	**67**	**89**	**3,024**	**35**	**1,550**	**14**	**823**
Däraf i städer och köpingar	·	·	5	67	16	654	9	547	12	708
» på landsbygd	·	·	—	—	73	2,370	26	1,003	2	115
Viktigare städer.										
Stockholm	·	·	2	43	1	105	1	52	2	202
Malmö	·	·	—	—	1	65	—	—	1	16
Göteborg	·	·	—	—	1	34	1	90	1	33
Eskilstuna	·	·	—	—	1	6	—	—	—	—
Hälsingborg	·	·	—	—	1	11	—	—	1	32
Lund	·	·	—	—	—	—	—	—	1	31
Norrköping	·	·	—	—	—	—	1	112	—	—
Landskrona	·	·	—	—	1	5	—	—	—	—
Gäfle	·	·	1	10	—	—	1	26	—	—
Ystad	·	·	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro	·	·	—	—	—	—	—	—	—	—

m. fl. i Sverige den 31/12 1903. (Forts.)

63.	64.	65.	66.	67.	68.	69.	70.	71.	72.	73.	74.	75.	76.	77.	78.
Sv. Tobaksarbetareförbundet.		Sv. Transportarbetareförbundet.		Sv. Träarbetareförbundet.		Sv. Tunnbinderiarbetareförbundet.		Sv. Typografförbundet.		Fristående fackföreningar.		Sv. Telegraf- och rikstelefonarbetareförbundet.		Sv. Spårvägsmannaförbundet.	
Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.
1	815	4	615	13	1,829	1	93	1	1,923	13	1,555	1	95	4	448
—	—	—	—	3	109	1	8	2	31	—	—	—	—	—	—
1	21	1	153	1	6	—	—	2	119	—	—	—	—	—	—
—	—	2	201	7	216	1	9	2	75	—	—	—	—	—	—
3	92	2	319	10	383	2	6	5	201	—	—	1	65	—	—
—	—	—	—	7	303	—	—	2	79	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	49	—	—	—	—	—	—
—	—	1	10	5	136	—	—	4	75	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	—	—	—	—	—	—
1	18	—	—	3	51	2	15	2	54	2	17	—	—	—	—
1	35	1	126	6	190	1	11	3	63	—	—	—	—	—	—
6	614	13	840	26	1,970	10	109	8	505	7	275	1	53	1	40
—	—	4	220	3	86	1	17	3	52	—	—	—	—	—	—
1	81	8	1,076	7	285	1	38	4	418	7	694	1	93	—	—
1	15	—	—	3	97	—	—	3	52	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	5	51	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	4	140	1	3	5	97	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	117	1	3	4	134	—	—	—	—	—	—
1	9	1	8	5	135	1	3	4	76	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	4	78	1	3	3	70	—	—	—	—	—	—
1	62	4	202	4	76	1	5	3	112	1	25	1	39	—	—
—	—	2	103	2	28	—	—	4	97	3	59	1	25	—	—
—	—	1	125	1	13	—	—	1	20	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	24	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	4	71	—	—	1	33	—	—	—	—	—	—
17	**1,762**	**44**	**3,998**	**120**	**6,319**	**25**	**323**	**74**	**4,418**	**33**	**2,625**	**6**	**370**	**5**	**488**
15	1,690	38	3,486	93	5,503	18	262	74	4,418	32	2,610	6	370	5	488
2	72	6	512	27	816	7	61	—	—	1	15	—	—	—	—
1	815	4	615	13	1,829	1	93	1	1,923	13	1,555	1	95	4	448
1	344	4	332	6	983	1	53	1	181	4	200	1	53	1	40
1	81	6	1,027	5	211	1	38	1	387	7	694	1	93	—	—
—	—	1	7	4	138	—	—	1	42	—	—	—	—	—	—
1	83	5	261	3	286	1	9	1	117	2	60	—	—	—	—
1	38	—	—	3	259	1	8	1	109	—	—	—	—	—	—
1	51	2	319	3	189	1	3	1	108	—	—	1	65	—	—
1	43	1	93	3	95	1	7	1	34	—	—	—	—	—	—
1	62	—	—	3	60	—	—	1	75	1	25	1	39	—	—
1	69	1	50	2	72	1	7	1	41	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	117	1	3	1	92	—	—	—	—	—	—

	79.	80.	81.	82.	83.	84.	85.	86.
	Sv. Järnvägsmannaförbundet.		Sv. Lokomotivförare- och eldareförening.		Sv. Statsbanors vagnsmörjareförening.		Sv. Statsbanvakternas förening.	
	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.	Afdelningar.	Medlemmar.
Landsdelar.								
Stockholms stad	4	[1]) 481	1	84	1	48	·	·
Stockholms län	4	154	1	13	—	—	·	·
Uppsala »	—	—	1	46	—	—	·	·
Södermanlands »	3	236	1	45	—	—	·	·
Östergötlands »	1	50	—	—	—	—	·	·
Jönköpings »	3	95	1	19	—	—	·	·
Kronobergs »	2	109	—	—	—	—	·	·
Kalmar »	1	20	1	52	—	—	·	·
Gottlands »	—	—	—	—	—	—	·	·
Blekinge »	2	50	2	46	—	—	·	·
Kristianstads »	1	44	2	73	—	—	·	·
Malmöhus »	9	826	2	110	—	—	·	·
Hallands »	2	73	1	58	—	—	·	·
Göteborgs och Bohus »	1	186	2	62	1	12	·	·
Älfsborgs »	2	82	2	25	—	—	·	·
Skaraborgs »	—	—	—	—	—	—	·	·
Värmlands »	1	7	1	13	—	—	·	·
Örebro »	2	129	1	37	—	—	·	·
Västmanlands »	—	—	1	23	—	—	·	·
Kopparbergs »	1	44	1	24	—	—	·	·
Gäfleborgs »	3	210	1	66	—	—	·	·
Västernorrlands »	—	—	1	8	—	—	·	·
Jämtlands »	—	—	—	—	1	20	·	·
Västerbottens »	—	—	—	—	—	—	·	·
Norrbottens »	—	—	—	—	1	27	·	·
Summa	**42**	**2,796**	**23**	**804**	**4**	**107**	**16**	**853**
Däraf i städer och köpingar	31	2,223	20	726	4	107	·	·
» på landsbygd	11	573	3	78	—	—	·	·
Viktigare städer.								
Stockholm	4	481	1	84	1	48	·	·
Malmö	1	267	—	—	—	—	·	·
Göteborg	1	186	1	52	1	12	·	·
Eskilstuna	2	170	1	45	—	—	·	·
Hälsingborg	1	121	1	72	—	—	·	·
Lund	1	38	—	—	—	—	·	·
Norrköping	—	—	—	—	—	—	·	·
Landskrona	1	32	—	—	—	—	·	·
Gäfle	3	210	1	66	—	—	·	·
Ystad	1	101	1	38	—	—	·	·
Örebro	—	—	—	—	—	—	·	·

[1]) Däri inräknade 7 medlemmar på olika orter.

m. fl. i Sverige den 31/12 1903. (Forts.)

87.	88.	89.	90.	91.	92.	93.	94.	95.	96.	97.	98.	99.	100.
Sv. Statsbanors stationskarls-förmans-, stationskarls- och kontorsvakt-förening.		Bergslagernas och Göteborg-Borås järnvägars stationskarls-förening.		Sv. Statsbanornas öfverkonduktör-, konduktör- och packmästare-förening.		Sv. Konduktör- och packmästare-förening.		Sv. Post-betjänte-förening.		Sv. Tullvakt-betjänte-förening.		Summa.	
Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.	Afdel-ningar.	Med-lem-mar.
.	.	—	—	.	.	1	8	2	722	1	116	**116**	**23,911**
.	.	—	—	.	.	—	—	—	—	—	—	**37**	**1,767**
.	.	—	—	.	.	—	—	1	23	—	—	**23**	**942**
.	.	—	—	.	.	1	20	—	—	1	17	**57**	**3,804**
.	.	—	—	.	.	—	—	2	60	1	35	**68**	**3,168**
.	.	—	—	.	.	2	26	1	23	—	—	**38**	**1,431**
.	.	—	—	.	.	—	—	1	13	—	—	**17**	**490**
.	.	—	—	.	.	2	30	1	23	1	25	**49**	**1,083**
.	.	—	—	.	.	—	—	—	—	—	—	**5**	**57**
.	.	—	—	.	.	1	38	2	28	2	36	**52**	**1,201**
.	.	—	—	.	.	1	34	1	22	2	27	**57**	**1,826**
.	.	—	—	.	.	5	193	6	258	4	115	**249**	**20,157**
.	.	—	—	.	.	2	50	1	27	3	61	**48**	**1,419**
.	.	2	104	.	.	3	54	3	237	2	151	**125**	**8,576**
.	.	2	38	.	.	—	—	1	20	—	—	**38**	**1,003**
.	.	—	—	.	.	—	—	1	43	—	—	**15**	**246**
.	.	1	32	.	.	1	17	1	41	—	—	**49**	**1,167**
.	.	—	—	.	.	2	26	1	28	—	—	**50**	**2,063**
.	.	—	—	.	.	—	—	—	—	—	—	**46**	**1,951**
.	.	2	45	.	.	—	—	1	20	—	—	**38**	**2,051**
.	.	—	—	.	.	—	—	2	41	1	24	**60**	**2,180**
.	.	—	—	.	.	—	—	4	86	2	49	**52**	**1,188**
.	.	—	—	.	.	—	—	1	25	—	—	**16**	**361**
.	.	—	—	.	.	—	—	1	9	—	—	**5**	**60**
.	.	—	—	.	.	—	—	2	48	3	52	**31**	**1,137**
13	**1,221**	**7**	**219**	**14**	**495**	**21**	**496**	**36**	**1,797**	**23**	**708**	(1,341)	(83,239)
												[1] **1,452**	**91,279**
.	.	4	161	.	.	20	479	35	1,782	23	708	(1,029)	(68,586)
.	.	3	58	.	.	1	17	1	15	—	—	(312)	(14,653)
.	.	—	—	.	.	1	8	2	722	1	116	**116**	**23,911**
.	.	—	—	.	.	1	27	2	169	1	56	**52**	**7,594**
.	.	1	86	.	.	2	32	2	203	1	123	**53**	**6,298**
.	.	—	—	.	.	1	20	—	—	—	—	**32**	**3,072**
.	.	—	—	.	.	2	114	1	45	1	23	**40**	**2,677**
.	.	—	—	.	.	—	—	1	21	—	—	**25**	**1,938**
.	.	—	—	.	.	—	—	1	40	1	35	**28**	**1,698**
.	.	—	—	.	.	—	—	—	—	1	17	**25**	**1,542**
.	.	—	—	.	.	—	—	1	26	1	24	**27**	**1,245**
.	.	—	—	.	.	1	26	1	12	1	19	**22**	**1,240**
.	.	—	—	.	.	1	13	1	28	—	—	**19**	**1,074**

[1]) Jfr ss. 19, 20, 25, 26—27.

Arbetspris på landsbygden i Sverige år 1903. [1]

(Ur Bidrag till Sveriges officiella statistik: Hushållningssällskapens berättelser, 1903.)

Arbetsprisen vid jordbruksnäringen hafva under senare år fluktuerat, men i det hela befunnit sig i stigning. Perioderna 1865—69, 1877—79 och 1885—87 beteckna sänkning, perioderna 1870—76, 1880—84 samt slutligen den period, som började med år 1888 och ännu fortfar, beteckna höjning af dessa pris; dessa perioder omfatta tillhopa 11 år af fallande mot 28 år af stigande pris.

I allmänhet hafva, såsom synes, ifrågavarande perioder haft en varaktighet af 3 till 7 år, men bildar den sista härutinnan ett undantag, enär prisen år 1903 varit i stigande sedan 16 år tillbaka. Åren 1901 och 1902, särskildt det förstnämnda, voro prisen visserligen vacklande, så att antagas kunde, att en ny period med sjunkande pris skulle ingå, men detta blef år 1903 icke händelsen, ty samtliga arbetsprisen äro, såsom af omstående tabell framgår, detta år högre än år 1902, med det enda undantag, att sommardagsverkspriset för män hållit sig oförändradt. Årsprisen äro också de högsta, som iakttagits, med undantag för sommar- och vinterdagsverkspriseu för män åren 1900 och 1901 (högst resp. 2·23 och 1·58 kr.).

Huru stark stegringen i arbetsprisen varit under senare år, framgår af nedanstående procenttal, utvisande höjningen från år 1887 till år 1903:

	Män.	Kvinnor.
	%	%
Årslön i husbondes kost	64·3	90·6
Värde af stat och lön	46·5	43·1
Sommardagsverkspris	45·9	47·1
Vinterdagsverkspris	52·5	55·9

Årslönen har sålunda vuxit i starkare proportion än statlönen, vinterdagsverksprisen starkare än sommardagsverksprisen. Priset å kvinnoarbete har genomgående ökats mer än å mansarbete med undantag endast för statlöner, men afvikelsen är för dessa så obetydlig och antalet statpigor är i vårt land så ringa, att, äfven om de erhållna uppgifterna rörande deras löneförhållanden äro af tillfredsställande beskaffenhet, hvilket ej alltid torde vara fallet, detta undantagsförhållande ej är af någon betydelse.

[1]) Jfr »Meddel.» 1904, s. 23 ff. och s. 189 f.

Arbetsprisen (i kronor) år 1903.

Område.	Vanlig årslön, i husbondes kost, för		Värdet af stat och lön för		Sommardagsverkspris för		Vinterdagsverkspris för	
	dräng.	piga.	dräng.	piga.	man.	kvinna.	man.	kvinna.
Stockholms län	200	120	500	300	2·15	1·10	1·40	0·80
Uppsala län	200	125	500	300	1·85	1·00	1·20	0·65
Södermanlands län . . .	190	110	450	270	2·00	1·00	1·35	0·75
Östergötlands län	216	137	492	278	2·10	1·27	1·42	0·85
Jönköpings län	250	150	500	300	2·00	1·25	1·50	1·00
Kronobergs län	237	134	419	276	2·21	1·25	1·58	0·94
Kalmar läns Norra del .	217	124	450	256	1·85	0·95	1·36	0·68
Kalmar läns Södra del .	195	105	460	287	1·85	0·99	1·40	0·73
Gottlands län	225	138	475	350	1·88	1·25	1·38	0·88
Blekinge län	225	125	470	280	1·75	1·00	1·25	0·75
Kristianstads län	227	128	442	258	2·24	1·33	1·17	0·90
Malmöhus län	251	139	528	297	2·17	1·34	1·57	1·00
Hallands län	175	100	375	180	2·00	1·25	1·25	1·00
Göteborgs och Bohus län .	235	120	550	300	2·00	1·25	1·50	1·00
Älfsborgs läns Södra del	200	110	550	300	1·85	1·25	1·30	1·00
Älfsborgs läns Norra del	200	100	490	—	1·85	1·30	1·35	1·00
Skaraborgs län	192	116	446	268	2·00	1·20	1·20	0·78
Värmlands län	300	150	580	300	2·50	1·50	1·50	1·00
Örebro län	226	127	475	278	2·12	1·21	1·37	0·65
Västmanlands län	202	138	438	260	2·05	1·14	1·35	0·80
Kopparbergs län	265	112	546	285	2·25	1·28	1·94	1·02
Gäfleborgs län	280	110	600	330	2·45	1·35	2·00	1·10
Västernorrlands län . . .	250	120	500	250	2·50	1·50	2·00	1·00
Jämtlands län	300	120	650	300	2·75	1·75	2·00	1·00
Västerbottens län	228	93	593	312	2·80	1·63	2·00	1·11
Norrbottens län	300	120	700	400	3·00	2·00	2·00	1·50
Hela riket år 1903	**230**	**122**	**507**	**289**	**2·16**	**1·28**	**1·51**	**0·92**
» » » 1902	227	118	496	281	2·16	1·27	1·49	0·91
» » » 1901	227	115	489	271	2·19	1·25	1·52	0·89
» » » 1900	228	114	496	276	2·23	1·23	1·58	0·90
Medeltal åren 1896—1900	205	103	456	253	2·05	1·15	1·42	0.81
» » 1891—1895	173	84	404	225	1·78	1·02	1·21	0·71
» » 1886—1890	149	69	366	209	1·58	0·91	1·04	0·61
» » 1881—1885	153	66	366	213	1·55	0·83	1·04	0·57
» » 1876—1880	153	64	378	221	1·62	0·83	1·10	0·58
» » 1871—1875	154	61	375	214	1·82	0·86	1·20	0·60
» » 1866—1870	103	46	280	175	1·15	0·62	0·75	0·42
» år 1865 . . .	117	52	283	174	1·26	0·69	0·82	0·44

Arbetsförhållandena å olika orter i riket under fjärde kvartalet af år 1904.[1]

(Enligt ombudens rapporter).

Stockholm.

(Redogörelsen grundar sig på uppgifter från 39 arbetsgifvareorganisationer eller enskilda arbetsgifvare samt 10 arbetareorganisationer.)

Stenindustrien. I fråga om *grundläggeri-* och *bergspräng arefacket* var arbetstillgången under hela detta kvartal knapp och således sämre än under det föregående. Under hvar och en af kvartalets månader minskades de i facket sysselsattas antal med 60 à 70 personer, samtidigt med att de under hvarje månad påbörjade grundläggnings- och bergspräng ningsarbetena voro färre än de afslutade. Så påbörjades under oktober 3 dylika arbeten och afslötos 8, under november voro motsvarande siffror 1 och 4 och under december 4 och 10. Följden blef öfverflöd på arbetskraft. *Under oktober anmäldes inom grundläggeriarbetarnes och bergsprängarnes fackförening* 58 arbetslösa, hvilkas arbetslöshet varade från 8 till 31 dagar; under november steg antalet anmälda arbetslösa till 129, däraf 97 grundläggeriarbetare och 32 bergsprängare, men sjönk under december till cirka 70. Under fjärde kvartalet året förut var arbetslösheten betydligt större: så voro under november 1903 anmälda som arbetslösa icke mindre än 359 personer, däraf 283 grundläggningsarbetare och 76 bergsprängare, och under december 320. Och detta, oaktadt de i yrket sysselsatta arbetarnes antal då också var högre: så sysselsattes då under oktober 570 grundläggningsarbetare och 180 bergsprängare (mot resp. 508 och 162 år 1904) och under november resp. 530 och 170 (mot 440 och 160 år 1904). I följd af att arbetstillgången inom dessa yrken under sommaren 1904 icke var så omfattande som året förut, hade ett mindre antal arbetare lockats till dem, hvadan disproportionen mellan arbetstillgång och arbetsefterfrågan också under hösten blef mindre än vanligt.

Arbetstiden förkortades i följd af årstiden i början af november till 9 timmar och i slutet af samma månad till 8 timmar om dagen, hvilket är den vanliga arbetstiden om vintern.

Någon ändring i gällande löneaftal har ej ägt rum. Då en arbetsgifvare sänkte aflöningen för jordschaktarne med 2 öre pr timme, blef detta rättadt genom fackföreningens ingripande.

I *stenhuggeribranschen* visade sig en försämring af arbetstillgången i jämförelse med föregående kvartal; den kan betecknas som mindre god under oktober och november och blef mycket dålig under december. Också rådde öfverflöd på arbetskraft, och arbetstiden förkortades.

Inom *asfalt-* och *cementtillverkningen* var arbetstillgången ganska god under oktober men försämrades sedermera. Så brukar vara fallet mot slutet af året, då cementarbete icke kan utföras vid låg temperatur. Vanligt är också, att en del arbeten bli färdiga på hösten och att tillräckligt många nya icke påbörjas i stället. Under

[1] Jfr »Meddel.» 1903, s. 150 ff.; 1904, s. 26 ff., s. 151 ff., s. 325 ff. och s. 466 ff.

ifrågavarande kvartal kom nu därtill, att bankerna på grund af räntans stegring och penningeknappheten icke så gärna beviljade byggnadskreditiv, i följd hvaraf en del påbörjade byggnadsarbeten måste inställas och påtänkta sådana uppskjutas.

Antalet i dessa fack anställda arbetare sjönk under dessa förhållanden för hvarje månad. Under oktober sysselsattes 847 arbetare (mot 894 i sept.), under november 701 och under december 676. Det rådde således öfverflöd på arbetskraft, hvilket emellertid är fallet, äfven då arbetstillgången är god.

Förhållandena under sista kvartalet år 1903 voro ogynnsammare än 1904, hvilket bl. a. framgår däraf, att de sysselsatta arbetarnes antal under de tre månaderna då blott utgjorde resp. 594, 560 och 475.

Äfven aflöningsförhållandena voro under 1904 något bättre än 1903, i det att de arbetaregrupper, som haft 35, 37 och 38 öre i timmen, erhållit en höjning af 2 öre i timmen till resp. 37, 39 och 40 öre.

Det till den 1 april 1905 gällande löneaftalet har af arbetarnes fackförening uppsagts. Underhandlingar om ett nytt aftal pågå.

Som vanligt utgjorde den dagliga arbetstiden under november 9 timmar och under december 8 timmar om dygnet. Den hade börjat förkortas redan i oktober. Tryckluftsarbetet vid S:t Eriksbron har dock fortgått natt och dag i skift på 18 och 19 man med 11 timmars arbetstid. Annars har öfvertidsarbete förekommit i blott ringa utsträckning.

Metallindustrien. I *guldsmedsyrket* var arbetstillgången god och bättre än under föregående kvartal. Öfvertidsarbete har i viss utsträckning förekommit. Höstmånaderna äro inom denna yrkesgren af naturliga skäl alltid de bästa.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Inom den *mekaniska verkstadsindustrien* var arbetstillgången under detta kvartal på det hela taget mindre god: på vissa håll t. o. m. sämre än vanligen är fallet vid denna tid. Också rådde öfverflöd på arbetskraft, hvilket icke hindrat, att öfvertidsarbete förekommit.

Äfven vid *skeppsvarfven* var arbetstillgången mindre god under hela kvartalet; på vissa håll sämre än under motsvarande tid föregående år. Arbetstiden sänktes också, åtminstone på ett varf, från 10 till 8 timmar om dagen. Arbetskraft fanns i öfverflöd, om också man fortfarande framhåller, att brist råder på yrkesskickliga arbetare. Vid ett varf ägde obetydliga löneförhöjningar rum.

I fråga om den *elektriska maskintillverkningen* var arbetstillgången mycket god, i det att efterfrågan och beställningar å elektriska maskiner ej obetydligt ökades. Förhållandena voro bättre än samma tid 1903. Tillgången på arbetskraft betecknas emellertid som fullt tillräcklig.

Inom den *elektrotekniska* branschen var arbetstillgången under hela kvartalet mycket riklig; den tillgängliga arbetskraften visade sig också otillräcklig, hvadan öfvertidsarbete förekom. Allt detta är vanligen förhållandet under dessa månader; dock var arbetstillgången i år ej obetydligt större än förra året, särskildt under december.

I *elektricitetsverksbranschen* var arbetstillgången fortfarande god, i det att strömförbrukningen på grund af dagarnas förkortning var i stigande och större än vid motsvarande tid 1903. Tillgången på arbetskraft var emellertid också god, och några väsentliga löneförhöjningar ägde ej rum.

Byggnadsverksamheten. I *byggnadsfacket* var arbetstillgången god ända till ett stycke in i december, då den började något försämras och ett visst öfverflöd på arbetskraft gjorde sig gällande. Den dagliga arbetstiden, som utgör 10 timmar under de sju månaderna mars—september och under den öfriga delen af året räcker så länge dagsljuset tillåter, dock högst 10 timmar, började i senare hälften af oktober förkortas.

I *tapetserareyrket* fortfor arbetstillgången att vara god under oktober men började sedan försämras och var i december så dålig, att åtskilliga arbetare i facket blefvo arbetslösa. Förhållandena voro likartade föregående år.

Inom *målarefacket* börjar under detta kvartal den »döda säsongen». Under oktober var ännu arbetstillgången ganska god på grund af de många reparationsarbeten, som då äga rum, men blef mycket ringa i november och december, med stort öfverflöd på arbetskraft. Af samtliga 1,500 arbetare på platsen uppgåfvos c:a 300 under okt., 400 under nov. och 475 under dec. vara arbetslösa. Arbetstiden minskades med dagarnas korthet och utgjorde från och med november 6 timmar om dagen.

I *guldlistarbetarefacket* inträffade under kvartalet inga förändringar. Vid en af de tre arbetsplatser, som finnas i Stockholm inom denna bransch, ägde öfvertidsarbete rum, ehuru i ringa omfattning.

Trävaruindustrien. Inom *snickerifabriksverksamheten* var arbetstillgången någorlunda jämn under kvartalets förra hälft men försämrades sedan betydligt, hvadan öfverflöd på arbetskraft framträdde. Ställningen på den engelska marknaden var fortfarande ytterst tryckt, och på den tyska rådde stor osäkerhet, då man ej vetat tidpunkten för de beslutade tullförhöjningarnas ikraftträdande. Läget inom denna yrkesgren var betydligt sämre än föregående år.

Inom *korkindustrien* voro förhållandena oförändrade.

Läderindustrien. *Inom sadelmakareyrket var arbetstillgången god under oktober*, men blef något sämre under de båda följande månaderna. Redan under oktober voro i fackföreningens matrikel 9 arbetslöshetsveckor anmälda, och under november steg antalet till 22, medan det i december sjönk något tillbaka, till 18. Och detta, ehuru många arbetare inom detta yrke lämnade staden. På några mindre verkstäder ägde under november en förkortning af arbetstiden rum på grund af minskad arbetstillgång. Åtminstone delvis synes denna i november och december inträdande försämring ha berott på förhållandena vid arméns verkstad. Vid vissa tidpunkter, då stora leveranser skola äga rum, antagas där en hel del arbetare, af hvilka de flesta strömma till från landsorten. När sedan arbetet för arméns räkning minskas, bli dessa för längre eller kortare tid utan sysselsättning.

Textilindustrien. Inom *bomullsspinneri-* och *väfveribranschen* var arbetstillgången god under hela kvartalet, särskildt under oktober månad. Äfven förefanns god tillgång på arbetskraft — i det afseendet voro förhållandena bättre än föregående år; på *kvinnlig* arbetskraft rådde t. o. m. öfverflöd under december.

Beklädnadsindustrien. I *konfektionsbranschen* inträdde inga förändringar under ifrågavarande kvartal.

Detsamma gäller *linnesömnadsbranschen, trikåtillverkningen* och *stråhattfabrikationen.*

Inom *felbhattmakeriet* åter visade sig en betydlig förbättring, i det arbetstillgången under hela kvartalet var god. Detta kvartal är bästa tiden inom yrket, ehuru år 1904 icke fullt så bra som föregående år. Öfvertidsarbete förekom, men i obetydlig omfattning.

I afseende på *filthattfabrikationen* fortfor under detta kvartal den forcering af arbetet, som började i september på grund af orderna för våren. Öfvertidsarbete förekom endast i ringa omfattning.

Inom *paraplybranschen* inträdde som vanligt, på grund af den mindre regniga och mera kyliga väderleken, en för hvarje månad under kvartalet tilltagande försämring i fråga om arbetstillgången.

I *skrädderiyrket* var arbetstillgången under tredje kvartalet dålig, under det fjärde åter ganska god, dock icke så bra som under årets andra kvartal, som är yrkets bästa. Arbetet utföres nästan undantagslöst på ackord.

I afseende på *skotillverkningen* var arbetstillgången god under både tredje och fjärde kvartalet. I *handskoarbetarefacket* var den rätt dålig under juli och augusti samt under september—december »medelmåttig».

Närings- och njutningsmedelsindustrien. I fråga om *sockertillverkningen* blef tillgången å arbete god i senare hälften af oktober, då råvarufabrikerna började leverera

råvara, och fortfor att vara god under återstoden af kvartalet. Förhållandena voro likartade föregående år. Åtskilligt öfvertidsarbete för magasinering af råvara erfordrades under kvartalets alla månader.

Inom *kvarnindustrien* fortfor arbetstillgången att vara god. Här och hvar förekom öfvertidsarbete, naturligtvis mot höjd timpenning. Tillgången på arbetskraft var mer än tillräcklig.

Inom *slakteri-* och *charkuteriyrkena* var arbetstillgången god under hela kvartalet. Dock voro förhållandena under november och december 1903 bättre. Konkurrensen från landsorten har varit ovanligt stark. En ny charkuterifabrik upprättades i hufvudstaden i november. Emellertid förekom öfvertidsarbete, dock blott i julveckan. Arbetskraft var att tillgå i öfverflöd, sedan årets vapenöfningar upphört. Det nya löneaftalet, som omtalades i föregående rapport, trädde i kraft den 1 november.

Inom *bryggeriindustrien* var arbetstillgången under detta kvartal någorlunda god, utvisande någon försämring vid jämförelse med det föregående. Hufvudsakligen var det de kvinnliga arbetarne, för hvilka arbetstillgången minskades, något som regelbundet framträder under månaderna november—februari. De flesta af de kvinnliga arbetarne äro från Dalarna, och många af dem resa hem öfver vintern för att komma åter på våren. Som vanligt förekom öfvertidsarbete vid en del bryggerier.

Mot kvartalets slut kom ett nytt löneaftal till stånd mellan bryggareföreningen och bryggeriarbeterskorna, af hvilket följande punkter må meddelas:

Arbeterskorna erhålla 25 öre pr 100 half- och 30 öre pr 100 helbuteljer, därvid dem åligger: uppackning af nya tombuteljer, inbärning af tombuteljer från de vagnar, som äro till bryggeriet återkomna, innan tappnings- och sköljningsarbetet för dagen slutat, sköljning, syning och eftersyning samt stupning af tombuteljer, tappning, korkning, rengöring af apparater och lokaler, dock att sådant arbete ej må påkallas under måltidsrasterna.

Vid bryggeri, där sköljnings- och tappningsmaskiner af Münchens system användas, utgår ofvannämnda aflöning med:

11 öre för sköljning pr 100 halfbuteljer,
3 » » syning och eftersyning pr 100 halfbuteljer,
5 » » korkning för hand pr 100 halfbuteljer.

Vid bryggeri, där sköljnings- och tappningsmaskiner af Pindstofftes system användas, utgår ofvannämnda aflöning med 20 öre pr 100 halfbuteljer, dock att för sådan rengöring, som är förenad med söndertagning af Pindstofftes apparater, erhålles särskild ersättning efter 27 öre i timmen.

Där sköljnings- men ej tappningsmaskiner förekomma, erhålles 21 öre pr 100 halfbuteljer.

Rengöring af oljebuteljer ersättes med 50 öre per 100 buteljer.

Vid tappning medelst kolsyreapparater utbetalas aflöning efter 28 öre i timmen för 10 timmars arbetsdag, samt 33 öre i timmen för öfvertidsarbete, dock erhålla nybörjare under de tre första månaderna för sådant arbete endast 25 öre i timmen.

För etikettering erhålles 3 öre för en och 5 öre för två etiketter pr 100 buteljer.

Aflöning utbetalas pr vecka eller efter öfverenskommelse.

Förekomma andra, ofvan ej omnämnda arbeten, betalas därför 27 öre i timmen eller efter öfverenskommelse.

De arbeterskor, som äro sysselsatta med vagnsskjutning, garanteras i arbetsveckor med 6 arbetsdagar 60 timmars arbetstid.

Blir arbeterska sjuk till följd af olycksfall i arbetet, åtnjuter hon 1 krona pr dag under de sextio första dagarna af sjukdomen. Erfordras vid sådant fall sjukhus, betalas sjukhusafgiften af arbetsgifvaren. I öfrigt skall lagen angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete den 5 juli 1901 lända till efterrättelse.

Vid annat sjukdomsfall erhåller arbeterska 1 krona pr dag samt fri läkarevård, fri medicin och fritt sjukhus, då sådant påfordras, dock ej för längre tid än 3 månader.

Vid barnsäng och därmed sammanhängande sjukdom gäller ej ofvanstående.

Den 1:a maj upphör allt arbete senast kl. 12 midd.

Aftalet gäller från och med den 1:a oktober 1904 till den 1:a juni 1907. Sker ej å någondera sidan uppsägning minst 3 månader före denna tids utgång, gäller aftalet i ytterligare ett år och så vidare.

För bryggeriarbetarne gäller sedan 1902 ett aftal, hvarur följande må meddelas:

Hvarje arbetare förrättar arbete under en tid af 10 timmar hvarje hälgfri dag af året.

Arbetare, sysselsatta vid det direkta tillverkningsarbetet i mälteri och brygghus samt i jäs- och lagerkällare, erhålla såsom minimiaflöning 90 kr. i månaden.

Öfriga ordinarie arbetare erhålla såsom minimiaflöning 85 kr. i månaden.

Arbetare, som är i åtnjutande af fri bostad, har att godtgöra denna förmån med 5 kr. i månaden, hvilka afdragas från månadslönen.

Extra arbetare betalas med 30 öre pr timme.

Hvarje arbetare erhåller för öfvertidsarbete, då sådant påfordras, 35 öre pr timme; dock skall, om öfvertidsarbete påfordras mellan kl. 9 e. m. och 5 f. m., detta betalas med 50 öre pr timme.

Sön- och hälgdagsarbete inskränkes till det minsta möjliga.

Allt dylikt arbete betalas med 40 öre pr timme.

1 maj räknas såsom fridag i likhet med sön- och hälgdag.

Hvarje gift arbetare erhåller vid sjukdomsfall två tredjedelar samt ogift arbetare hälften af gällande månadsaflöning samt fri läkarevård af bryggeriets läkare och fri medicin och massage efter anvisning af bryggeriets läkare äfvensom, där så påfordras, fritt sjukhus.

Dessutom åtnjuter gift arbetare fri läkarevård af bryggeriets läkare och fri medicin för hustru och barn.

Är sjukdomen af sådan beskaffenhet, att särskild läkare behöfver anlitas, betalas läkararfvodet af arbetaren, men erhålles äfven i sådant fall fri medicin.

Arbetsgifvarens skyldigheter enligt denna punkt gälla ej där sjukdomen varar längre tid än ett år.

Hvarje arbetare är olycksfallsförsäkrad för 2,000 kronor, dubbel invaliditet.

Hvarje arbetare, såväl ordinarie som extra, hvilken inom eller utom arbetet träffas af olycksfall, medförande tillfällig sjukdom, erhåller full aflöning under sjukdomstiden med villkor, att arbetaren inom 3 dagar efter olycksfallet låter anmäla detsamma vid bryggeriet. Arbetsgifvaren uppbär under sjukdomstiden den ersättning som i hvarje särskildt fall utbetalas af resp. försäkringsbolag. Vid olycksfall, som medför invaliditet eller död, erhåller arbetaren eller hans rättsinnehafvare den godtgörelse, som försäkringsbolaget i hvarje enskildt fall är skyldigt att utbetala. Dock skall hvarje arbetare, såväl ogift som gift, försäkras så, att vid olycksfall, som medför död, hela försäkringssumman, 2,000 kronor, utbetalas till den aflidnes rättsinnehafvare.

Månadsaflöningen utbetalas med hälften hvarje gång den 15 och sista i hvarje månad.

Alla tvistigheter mellan arbetsgifvare och arbetare skola afgöras af en skiljenämnd, bestående af fem personer, utsedda två af hvardera parten och den femte af de sålunda utsedda, i enlighet med lagen om skiljemän den 28 oktober 1887.

Aftalet gäller från och med den 1 juni 1902 samt därefter i tre år. Sker ej å någondera sidan uppsägning minst tre månader före nämnda tids utgång, gäller aftalet i ytterligare ett år och så vidare till dess uppsägning skett.

Den kemisk- tekniska industrien. Inom *tvål-* och *såpfabrikationen* liksom i *sprängämnestillverkningen* voro förhållandena oförändrade.

Den grafiska industrien. Inom *stentryckeriyrket* var tillgången på arbete tämligen god, dock sämre än under föregående kvartal och motsvarande tid år 1903.

Tidtals förekom öfvertidsarbete. I *boktryckeriyrket* var arbetstillgången åtminstone under kvartalets *förra* del medelgod och utvisade någon förbättring mot närmast föregående tid.

J. R. N.

Eskilstuna.

(Juli—dec.)

Järn- och metallindustrien. Inom järn- och metallarbetareförbundet voro vid halfårets början 36 personer utan arbete, och under tiden 1 juli—31 december hafva 132 st. anmält sig arbetslösa, hvarjämte 72 arbetssökande kommit hitresande från andra orter.

Under samma tid har arbetsanställning erhållits af 120, under det 89 personer åter afrest härifrån, och var antalet arbetslösa vid årets slut 31.

Arbetstillgången vid årets slut var bättre än vid årets början, beroende därpå, att alla större verkstäder ökat sitt arbetareantal. Äfven de arbetare, som stått i arbete hela året, hafva vid årets slut haft större arbetstillgång än de hade vid årets början.

Hvad *organisationen* angår, så äro de till järn- och metallarbetareförbundet hörande afdelningarna 8, med ett sammanlagdt medlemsantal af 2,209. Dessa afdelningar äro anslutna till Eskilstuna arbetarekommun. Medlemmarne äro vidare organiserade i *verkstadsklubbar*, hvaraf hvarje större verkstad har sin klubb, hvaremot flera mindre verkstäder sammanslagits till en klubb.

Verkstadsklubbarnas antal är för närvarande 45.

Några större *lönestrider* hafva under halfåret ej förekommit. Vid aktiebolaget Eskilstuna—Separator har en öfverenskommelse träffats angående fastställande af ackordspris. Denna öfverenskommelse upptog äfven en del andra punkter såsom bestämd arbetstid och procent för allt öfvertidsarbete.

En liknande öfverenskommelse angående ackordspris och timpenningar samt bestämd, fastställd arbetstid med procent för öfvertidsarbete har äfven träffats vid Leonard Johanssons velocipedfabrik.

Hvad den speciella *metallindustrien* angår, så hafva afsättningsmöjligheterna under årets 3 sista månader varit betydligt större än under flera föregående år. Detta tillfälliga uppsving torde få tillskrifvas flera omständigheter, af hvilka må nämnas den stagnation, som på grund af vattenbrist inträdt vid konkurrerande fabriker i Västerås samt metallarbetarestrejken i Berlin.

Byggnadsverksamheten har under halfåret varit någorlunda god och jämförlig med förhållandena under föregående del af året samt bättre än under föregående år. Någon brist på arbetskraft har ej varit rådande, utan har densamma varit fullt tillräcklig. De inom detta fack arbetslösa hafva dock ej varit många.

Då i allmänhet aftal gällande för *året* ingåtts med arbetarne, hafva några löneförhöjningar eller -sänkningar ej behöft äga rum. Öfvertidsarbete har ej förekommit.

Inom *måleriyrket* var arbetstillgången under juli—oktober månader god, under november mindre god och under december månad dålig. Tillgången på arbetskraft har varit normal. Några löneförhöjningar eller -sänkningar hafva ej förekommit, ej heller något öfvertidsarbete.

Under november och december har arbetstiden förkortats till 7 à 8 timmar.

Under halfåret har en måleriaffär upphört och en ny tillkommit.

Beklädnadsindustrien. I *skomakeriyrket* var arbetstillgången under halfåret dålig och visar i jämförelse med föregående år en försämring, hvadan öfverflöd på arbetskraft varit rådande. Några löneförändringar hafva ej förekommit, ej heller någon förändring i arbetstiden.

I *skrädderiyrket* var arbetstillgången under halfåret god, och har en förbättring härutinnan i jämförelse med föregående halfår inträdt.

På grund häraf har brist på arbetskraft varit rådande samt öfvertidsarbete äfven förekommit. Inga löneförändringar ägde rum.

Trävaruindustrien. I *snickeriyrket* har öfverflöd på arbetskraft rådt, alldenstund arbetet vid Eskilstuna Träförädlingsaktiebolags stora fabrik allt fortfarande ligger nere.

L. J.

Norrköping.

Såsom i allmänhet är förhållandet, har också under nästlidne år arbetstillgången varit mindre god under sista kvartalet än under det andra och tredje. Vid årets slut rådde också arbetsbrist inom flera yrkesgrenar, och 3 till 400 arbetare torde inom staden vid denna tid hafva varit utan arbete.

Stenindustrien. I *stenhuggeribranschen* tyckes arbetstillgången hafva varit oförändrad, och arbetarne erhöllo en dagaflöning af 3·50 à 4 kronor.

Tegeltillverkningen synes i följd af minskad byggnadsverksamhet hafva börjat inskränkas, och tillgången på arbete var fördenskull mindre god. Arbetarnes dagaflöning utgick med 3·50 kronor.

Metallindustrien. Inom denna industri var aflöningen 12 à 14 kronor per vecka för vanliga arbetare, men de utbildade specialarbetarne hafva haft en afsevärdt större inkomst. Löne- och arbetsförhållandena äro emellertid inom denna yrkesgren fortfarande oordnade och därför svåra att exakt uppgifva.

Plåtslagarnes timaflöning har uppgått till 43 à 48 öre.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Inom *mekaniska verkstadsindustrien* måste naturligtvis mycket olika aflöningar betalas till såväl de skilda facken därinom, som äfven till de mer eller mindre utbildade arbetarne. Under ifrågavarande kvartal erhöllo filare 18 till 35 öre, hyflare 14 till 28 öre, svarfvare 22 till 31 öre, modellsnickare 21 till 37 öre, smeder 18 till 45 öre, gjutare 18 till 38 öre och plåtslagare 16 till 40 öre, allt per timme. Arbetstillgången var god.

Vid de *elektriska spårvägarna* härstädes utkämpades och afslöts den strejk, för hvilken särskildt redogjorts.

I *elektricitetsverksbranschen* har tillgången på arbete varit i stadigt stigande. De aflöningar, som betalts till arbetarne härinom, äro: första montörer (d. v. s. sådana, som arbetat mer än två år i branschen) 48 öre, öfriga montörer 32 till 42 öre, montörshandtlangare 18 till 28 öre och maskinmontörshandtlangare 27 öre i timmen. De s. k. ansvarsmaskinisterna hafva erhållit 25 och undermaskinisterna 17 kronor per vecka, hvardera med 12 timmars daglig tjänstgöring.

Byggnadsverksamheten. För samtliga arbetare inom denna bransch har arbetstillgången icke blott med anledning af årstiden utan också på grund af en i öfrigt skarpt framträdande minskning i byggnadsverksamheten varit mindre god.

Murerarbetarne hafva i timaflöning åtnjutit 45 öre.

Kakelugnsmakarne arbeta i regel på ackord; deras medelinkomst uppgår till 15 à 18 kronor per vecka.

Inom *målarefacket* voro aflöningarna för kompetenta arbetare 40 till 45 öre per timme. Antalet arbetslösa uppgafs för nov. till 59 och för dec. till 90.

Trävaruindustrien. Arbetstillgången har inom *sågverksindustrien* varit normal, och som komplettering af föregående kvartalsredogörelse kan meddelas, att i brädgårdar och sågverk hafva *minderåriga* arbetare haft 8 à 9 kronor och arbetare öfver 18 år 18 à 25 kronor per vecka; i hyflerierna hade minderåriga arbetare 8 à 10 kronor och vuxna 20 à 25 kronor, likaledes per vecka.

Inom *möbelsnickerifacket* var arbetstillgången särskildt under december månad sämre än under motsvarande tid år 1903.

Textilindustrien. Inom *bomullsbranschen* förbättrades arbetstillgången under kvartalet, men icke desto mindre var dagliga arbetstiden vid några fabriker fortfarande förkortad och lördagarna voro alldeles fria. Skälet till dylika åtgärders vidtagande var från början arbetsgifvarnes önskan att undvika allt afskedande af arbetare och förhoppningen om normala konjunkturers återinträdande i bomullsmarknaden. Tiden härför synes också alltmera närma sig. De aflöningar, som inom facket och under denna period af inskränkt arbetstid betalats, äro: till förmän omkring 4 kr. per dag jämte fri bostad eller 160 kr. kontant om året samt 3 famnar ved, till vuxna arbetare 2 kr. per dag och fri bostad eller 100 kr. kontant per år samt 2 famnar ved, till ynglingar mellan 18 och 21 år 1·80 kr. per dag jämte 75 kr. per år till hyresbidrag, till ynglingar mellan 14 och 18 år 85, 90 till 100 öre per dag, till kvinnliga arbetare 1·50 kr. per dag, till minderåriga kvinnor 90 à 100 öre samt till alldeles olärda 65 öre, likaledes per dag. Dessutom hafva alla arbetare fria skatter, fri läkarevård och medicin.

Beklädnadsindustrien. Inom *skrädderiyrket* verkställes aflöningen i enlighet med en mellan arbetsgifvarne och arbetarne upprättad prislista, bestämmande det styckepris, den förstnämde har att betala för hvarje utfördt arbete. Arbetarnes förtjänst uppgår till 18 à 19 kronor per vecka.

För *handskoarbetarne* är arbetstillgången alltjämt i stadigt aftagande, och deras aflöning var under kvartalet 1·50 à 2·50 kr. per dag.

Närings- och njutningsmedel. *Sockerfabrikationen.* De i närmast föregående kvartalsberättelse omnämnda reparationerna å aktiebolaget Gripens verkstäder afslutades i början af oktober, och sedan nytt råsocker den 19 i samma månad ankommit, återupptogs arbetet genast med hela arbetsstyrkan.

Tillströmningen af arbetssökande har inom branschen varit större än under många föregående år, och arbetslöshet kan därför anses föreligga.

Inom *bryggeriindustrien* har arbetstillgången fortfarande varit god. Arbetarne anse emellertid arbetstiden vara för lång och själfva arbetet synnerligen tröttande, men några åtgärder häremot hafva ej vidtagits. Deras veckoinkomst uppgår till omkring 14 kronor.

I *tobaksindustrien*, där arbetstillgången varit god, betalas i allmänhet ackordspris, och arbetarnes veckoinkomst är mycket varierande. 14 kr. torde dock kunna anses som medelförtjänsten.

Grafiska industrien. Inom *boktryckeriyrket* var efterfrågan efter arbete större än tillgången därpå. Aflöningarna inom yrket äro: typografer (maskin- och handsättare samt tryckare) från 16 till 39·50 kronor, lärlingar från 8 till 19·50 kronor och maskinister från 16 till 20 kronor per vecka.

Vattentransporten. Såsom alltid är förhållandet vid denna årstid aftog också mot slutet af år 1904 mer och mer arbetstillgången inom *bogseringsverksamheten* samt för *hamn- och stufveriarbetare*. För dessa måste ju städse med vintern inträda en lång tid af arbetslöshet, men däremot äro deras inkomster under den lifligare seglationstiden ganska afsevärda, och ehuru naturligtvis olika individer hafva olika god förtjänst, kan för hamn- och stufveriarbetarne härstädes årsinkomsten beräknas till omkring 800 kronor.

Såsom ett tecken på att de ekonomiska förhållandena inom samhället voro mindre gynnsamma kan omnämnas, att varuomsättningen till julen 1904, enligt handlandenas samstämmiga uttalanden, var sällsynt ringa.

H. L.

Jönköping.

Inom *vapentillverkningen* var arbetstillgången fullt normal, måhända något bättre än motsvarande tid 1903; varuafsättningen var omkring 5 proc. större än sistnämnda år.

I den *mekaniska verkstadsindustrien* var tillgången å arbete tämligen god, och öfvertidsarbete förekom under okt. och nov.

Inom *vagtillverkningen* var arbetstillgången *mycket god* under okt. och nov. och bättre än föregående år, men minskades något i december. Emellertid fanns öfverflöd på arbetskraft, enär kringresande vagarbetare i ganska stort antal sökte arbete.

Byggnadsverksamheten var i förhållande till årstiden god och bättre än under samma kvartal 1903, men sämre än under föregående kvartal. I början af kvartalet rådde brist på arbetskraft, men sedan öfverflöd. På dugliga, inom staden bosatta arbetare har det under många år rådt brist, hvadan från andra orter arbetskraft måst införskrifvas, i synnerhet murare. Arbetslönerna voro under kvartalet desamma som förut: för murare 40 öre i timmen, för träarbetare 33 och för grofarbetare 24 öre. Arbetstiden har i genomsnitt varit 8 timmar pr dag på grund af dagarnas korthet (mot 11 timmar föregående kvartal). Några smärre ansatser till arbetskonflikter ägde rum, men ledde icke till utbrott.

Inom *träförädlingsindustrien* (snickerifabriker) var tillgången å arbete betydligt sämre än under föregående kvartal. Allmän stagnation inträffade nämligen på marknaden i såväl Sverige som England, Tyskland, Holland m. fl. länder. Därtill kommo andra svårigheter, såsom höjd penningränta. På arbetskraft rådde öfverflöd. Detta är vanligt under detta kvartal, alldenstund många byggnadsarbetare då söka plats på snickerifabriker.

I *skrädderiyrket* var arbetstillgången riklig och utvisade förbättring i jämförelse med föregående kvartal. På verkligt yrkesskickliga arbetare rådde brist.

Inom *bryggeriindustrien* var arbetstillgången god, men öfverflöd fanns på arbetskraft. Arbetsförtjänsten i yrket kan uppgå till 15 à 24 kr. pr vecka.

I *pappersbruksindustrien* var också tillgången å arbete god. Genom ändrade tillverkningsmetoder, såsom införande af elektrisk kraftledning m. m., har äfven öfverflöd på arbetskraft uppstått. Enstaka höjningar i arbetslönen ägde rum.

I allmänhet visade det ekonomiska lifvet en förbättring.

G. L.

Kalmar.

Under kvartalet okt.—dec. har på härvarande arbetsmarknad ingen förändring i lönevillkoren ägt rum. Två nya fackföreningar ha bildats, nämligen *bleck- och plåtslageriarbetarfackföreningen* och *kvarnarbetarfackföreningen*. Arbetet har fortskridit lugnt och ostördt med undantag af strejken vid hafregrynkvarnen Svea, hvilken började den 27 december och fortgick vid årsskiftet, hvarför närmare meddelanden komma att införas i nästa kvartalsrapport. Arbetstillgången har inom alla yrken varit jämförelsevis god.

Hj. A.

Karlskrona.

Arbetstillgången har under kvartalet varit *mycket* god inom samtliga yrkesgrenar. Ingen arbetsinställelse har under kvartalet förekommit.

Två nya fackföreningar hafva bildats, nämligen *gjuteriarbetarnes* med ett medlemsantal af 12 och *textilarbetarnes*, räknande 90 medlemmar. Efter tillkomsten af bemälda två föreningar utgjorde arbetarefackföreningarna i Karlskrona vid årsskiftet 22 inom följande fack:

bageriarbetare,
bleck- och plåtslageriarbetare,
bokbinderiarbetare,
byggnadssnickeriarbetare,
charkuteriarbetare,
garfveriarbetare,
gjuteriarbetare,
grofarbetare,
hamnarbetare,
hattmakeriarbetare,
järn- och metallarbetare,
kakelarbetare,
mureriarbetare,
måleriarbetare,
möbelsnickeriarbetare,
skomakeriarbetare,
skorstensfejeriarbetare,
skrädderiarbetare,
tapetserarearbetare,
textilarbetare,
tobaksarbetare,
typografer.

Enligt lämnad uppgift räknade Karlskrona arbetarekommun vid kvartalets slut omkring 600 medlemmar.

J. F. M.

Malmö.

Inga större förändringar på arbetsmarknaden ha under sistförflutna kvartal inträffat. Arbetstillgången har varit god inom de flesta yrkesgrenar, särskildt inom byggnadsarbetarefacken, inom tapetserare-, snickeri-, bleck- och plåtslageri- samt buntmakareyrkena. Brist på arbetskraft synes ha förefunnits inom tapetserare- och skrädderiyrkena, öfverflöd däremot inom målare- och metallvaruyrkena samt inom de yrkeslärda byggnadsarbetarefacken.

Beträffande löneförhållandena må nämnas:

Bryggeriarbetarne ha under kvartalet haft i inkomst:

de manliga arbetarne . . . . . kr. 77: 50 per månad,
de kvinnliga » . . . . . » 10: — » vecka.

Inom tapetserareyrket hafva arbetarne efter underhandling med arbetsgifvarne erhållit 15 proc. löneförhöjning mot begärda 50 proc.

Snickeriarbetarne hafva från och med september månad 1904 haft en timlön af 39 öre i st. f. 38 öre såsom förut.

Uppgifter om andra löneförändringar föreligga ej.

Öfvertidsarbete har förekommit inom tapetserarefacket och inom buntmakarefacket, där cirka $^1/_4$ af i yrket anställda arbetare haft c:a 15 timmars öfvertidsarbete per vecka.

Förkortning af arbetstiden hafva tapetserarearbetarne erhållit, så att deras arbetstid nu utgör 58 timmar pr vecka i st. f. såsom förut 60 timmar.

I öfrigt föreligga rörande arbetstiden under det sistförflutna kvartalet följande uppgifter:

Bryggeriarbetarne	hafva haft	10	timmars	daglig	arbetstid
Snickeriarbetarne	» »	10	»	»	»
Måleriarbetarne	» »	6½—7	»	»	»
Murare och byggnadstimmermän	» »	7—8	»	»	»

Några strejker eller andra arbetsinställelser af någon betydelse hafva ej förekommit.

J. L.

Hälsingborg.

Ställningen å arbetsmarknaden har under kvartalet inom flertalet arbetsområden varit god, å de öfriga normal och torde i stort sedt vara jämförlig med förhållandena under samma kvartal föregående år.

Undantag härifrån får dock göras angående landtbrukarnes behof af manlig arbetskraft, hvilket behof visat sig vara mindre än motsvarande tid 1903. Orsaken härtill torde vara beroende dels på den mindre areal sockerbetor, som under året odlats, och dels på den särdeles gynnsamma väderlek, som rådde under betornas upptagning. Tillgången på ogifta tjänstedrängar var äfvenledes märkbart rikligare, hvarför landtbrukarne fingo lättare än vanligt sina lediga platser tillsatta.

På grund af årets ringa tillgång på sockerbetor afslutades kampanjen vid sockerfabrikerna omkring en månad tidigare än vanligt, hvarför ganska många grofarbetare saknade sysselsättning under december.

Den konflikt, som pågått vid Hälsingborgs nya kopparverk sedan början af sistlidne juli, blef under oktober afslutad, hvarvid öfverenskommelse träffades om följande arbetsvillkor: för utearbete 3 kr. pr 10 t. arbetsdag och för inarbete kr. 3: 10 för 8 t. arbetsdag, med undantag af några få arbetsplatser, vid hvilka aflöningen skall utgå med kr. 21: 70 i veckan (med en arbetstid afpassad efter behof för arbetets utförande). För såväl in- som utearbete var aflöningen förut kr. 2: 85 pr dag. Uppsägning af arbetsaftalet skall ske den 1 januari och träda i kraft två à tre månader senare. Omedelbart härefter och innan arbetet återupptogs, träffades nytt aftal med träarbetarefackföreningen, att timlönen skall utgå med 44 öre till alla vid fabriken anställda träarbetare. Härigenom upphäfdes den förutvarande bestämmelsen, att fabriken ägde rätt att till ett s. k. »fast lag» betala 2 à 3 öre lägre timlön. De vid verket anställda järnarbetarne fingo äfvenledes sina framställda lönefordringar beviljade.

Under oktober inlämnade arbetarne vid Hälsingborgs sockerbruk begäran om nytt löneaftal med ökade timlöner, hvarjämte beträffande öfvertid begärdes: »Öfvertidsarbete under måltidstimmarna samt sön- och hälgdagsarbete å de platser, där arbetet går i skift, betalas med 25 % förhöjning, allt annat öfvertidsarbete betalas med 50 % förhöjning å gällande daglön.» Genom underhandling uppnåddes enighet om timlönen, men så blef icke fallet angående öfvertidsbetalningen, hvarför strejk utbröt den 28 oktober på f. m. Denna bilades dock redan följande dag på e. m., sedan verkställande direktören gått med på den af arbetarne fordrade formen för öfvertidsbetalning. Genom detta nya löneaftal höjdes timlönen från 28·5 till 30 öre för manlig arbetare öfver 19 år; från 20 till 22·5 för manlig arbetare under 19 år och för kvinnor från 18·5 till 20 öre, hvarjämte öfvertidsbetalningen skall utgå i enlighet med arbetarnes begäran. Aftalet gäller två år från dato med en månads uppsägning. Därest sådan ej sker, förlänges detsamma ytterligare ett år.

Hälsingborgs magasinsarbetare, som sedan augusti månad underhandlat om nytt löneaftal, med fordran om timlönens höjande från 30 till 35 öre, fingo efter en timmes arbetsnedläggning hos en arbetsgifvare till stånd en ny öfverenskommelse på grundvalen af 32·5 öres timlön och med i öfrigt för arbetarne goda villkor.

Under november månad har vid Ringstorps valskvarn härstädes pågått en lönerörelse. Där anställda arbetare begärde nämligen att få sina löner höjda med 10 kr. pr månad. Detta bifölls på så sätt, att arbetarne beviljades 5 kr. pr månad från den 1 november till samma dag 1905 samt ytterligare 5 kr. från sistnämnda dag till den 1 december 1906.

De sista dagarna i december ingicks nytt arbetsaftal mellan bagaremästarnes och bageriarbetarnes organisationer härstädes. Arbetslönerna i det gamla aftalet, som ägt bestånd under fem år, hafva därvid höjts med 1 kr. pr vecka och arbetstiden minskats från 63 till 60 timmar pr vecka. I gengäld ha mästarne bland annat erhållit rätt att börja arbetet tidigare än förut på söndagskvällarna.

Utom de förut angifna här existerande arbetarefackföreningarna finnes en afdelning af svenska bryggeriarbetareförbundet.

Under kvartalet har bildats Hälsingborgs *glasmästare- och förgyllarefackförening*, som består af 10 medlemmar och omfattar alla här sysselsatta arbetare i branschen.

Likaledes har under kvartalet bildats en linnesömmerskefackförening, bestående af ett 50-tal medlemmar. Denna förenings medlemmar, samtliga sysselsatta vid en skjortfabrik i staden, kommo omedelbart efter föreningens tillkomst i konflikt på grund af några afskedanden, däribland af föreningens styrelsemedlemmar. Föreningen begärde de afskedades återtagande i arbete, hvilket dock förvägrades, hvarefter åtgärden ansågs såsom ett angrepp på föreningsrätten. Strejk utbröt i följd häraf den 7 nov. och pågår fortfarande.

C. J.

Halmstad.

Stenindustrien. Vid *cementtillverkningen* har tillgången å arbete varit medelmåttig. Öfverflöd på arbetskraft har förekommit. Arbetstiden har med undantag af en vecka, då någon minskning ägde rum, under hela kvartalet varit 10 t. dagligen.

Inom *stenhuggeribranschen* har tillgången å arbete varit stadd i tillbakagång, dels på grund af frosttidens inträdande och dels till följd af afslutad säsong. Den vanliga arbetsstyrkan har dock bibehållits, men några nya arbetare, som till ganska stort antal anmält sig, ha dock ej blifvit antagna. I stort sedt har ställningen varit sämre än under motsvarande tid 1903.

Metallindustrien. Inom *plåtslagerifacket* har man haft godt om arbete, detta till följd af de stora byggnadsföretagen. Utan svårighet har man dock fått all den arbetskraft, man behöft. Ställningen åtskilligt bättre än under slutet af 1903.

Inom *smidesyrket* har man liksom under föregående kvartal haft godt om arbete, beroende på byggnadsverksamheten.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Vid *gjuterierna* har tillgången å arbete varit god, i de *mekaniska verkstäderna* knappt medelmåttig. Full tillgång men intet öfverflöd på arbetssökande har förekommit. Arbetstiden har ständigt varit 10 t. Endast undantagsvis har något litet öfvertidsarbete förekommit.

Inom *skeppsbyggeriet* har tillgången å arbete varit synnerligen klen. Man har mest fått bygga för egen räkning. På grund häraf har arbetsstyrkan måst reduceras till omkring hälften af den eljest vanliga numerären. Under den mörkare delen af kvartalet har arbetstiden utgjort 7 t., eljest 10.

Byggnadsverksamheten. Inom *byggnadsyrket* var tillgången å arbete nu liksom förut under året synnerligen god och vida bättre än under sista kvartalet 1903. Öfverflöd på arbetskraft har förekommit, men har man ej gärna velat taga in nya arbetare strax före vinterns inbrott. Arbetstiden utgjorde under oktober 10 t., under november och december 7 t. dagligen.

Inom *målarefacket* var tillgången å arbete medelmåttig och hos de flesta mästare mindre än under 3:dje kvartalet. Under slutet af kvartalet rådde öfverflöd på arbetskraft, alldenstund arbetet hos somliga mästare helt eller delvis tog slut. Arbetstiden utgjorde under oktober och början af november 10 t., sedan 6 à 7.

Trävaruindustrien. Inom *snickerifabriksverksamheten* var tillgången å arbete något mindre än under 3:dje kvartalet. Man hade dock ständigt arbete. Hvarken öfverflöd eller brist på arbetskraft. Någon förkortning af arbetstiden för innearbetarne har i allmänhet ej förekommit; för utearbetarne utgjorde den dagliga arbetstiden under oktober 10 t. men under november och december cirka 8 t.

I *möbelsnickeriet* var det ovanligt lifligt under kvartalet. Någon brist på arbetskraft förekom dock ej. Arbetstiden 10 t. dagligen.

Läderindustrien. Inom *garfveriyrket* har tillgången å arbete liksom förut under året varit god. Något vidare öfverflöd på arbetskraft har ej förekommit.

Inom *sadelmakareyrket* har tillgången å arbete äfven under detta kvartal varit klen.

Textilindustrien. Tillgången å arbete normal och ungefär lika med förhållandet under 3:dje kvartalet. Öfverflöd på arbetskraft har förekommit.

Beklädnadsindustrien. Inom *skrädderiyrket* har tillgången å arbete varit rätt god, dock ej i samma grad som under motsvarande tid 1903. Arbetskraften fullt tillräcklig.

Inom *skotillverkningen* har man — åtminstone hos en del mästare — ej haft vidare brådtom. Tillgången å arbete klenare än under 3:dje kvartalet. Flera arbetssökande, än som kunnat mottagas, ha anmält sig.

I fråga om *filthattfabrikationen* har god tillgång å arbete förekommit. Tillräckligt med arbetskraft har stått till buds; dock intet öfverflöd. Arbetstiden den vanliga under vintern: 7 f. m.—6 e. m.

Pappersindustrien. Inom *bokbinderifacket* har man haft mycket att göra såsom vanligt under 4:de kvartalet. Tillräcklig arbetskraft har dock förefunnits. Utom den vanliga arbetstiden — 10 t. — har något litet öfvertidsarbete emellanåt förekommit.

Den grafiska industrien. Inom *boktryckeriyrket* var tillgången å arbete öfver medelmåttan; på somliga boktryckerier mycket god. Hvarken öfverflöd eller brist på arbetskraft. Under den största brådskan har öfvertidsarbete — delvis i ganska stor utsträckning — förekommit.

Lönerörelse.

Föreståndaren och arbetarne vid det bageri, som tillhör Halmstads bageriförening, ha på möte i oktober beviljats löneförhöjning från och med 1 januari 1905.

Föreståndarens lön höjdes från 1,500—1,560 kr. De 4 bageriarbetarne fingo hvardera 24 kr. i st. f. 23 i veckan och hjälparbetaren 15 i st. f. 14 kr.

Samtidigt med löneförhöjningen beviljades nedsättning af arbetstiden nämligen från 60 timmar i veckan till 54. Dessutom bestämdes, att öfvertidsarbetet skall betalas med 60 öre pr t. Öfvertidsarbete under nätterna samt hälgdagsarbete betalas med 90 öre pr t. Föreståndaren och arbetarne tillförsäkrades därjämte hvardera en veckas semester under året utan förkortad aflöning. Olycksfallsförsäkringen höjdes från 1—2 kr. om dagen allt intill 60:de dagen efter olycksfallet.

Öfriga bageriarbetare i Halmstad ha uppsagt sin prislista till 1 nästa april.

Måleriarbetarne och plåtslagarne ha likaledes uppsagt sina prislistor till samma tid. Måleriarbetarne, som nu ha 40—45 öre pr t., ha redan preciserat sina villkor för de 2 närmaste åren: 47 öre pr t. under tiden $^1/_4$ 1905—$^1/_4$ 1906 och 50 öre pr t. från $^1/_4$ 1906—$^1/_4$ 1907. Dessutom fordras 25 öres förhöjning för kvällsarbete och 50 öres förhöjning för natt- och söndagsarbete.

K. V. P.

Göteborg.

Ställningen på arbetsmarknaden har under det gångna kvartalet icke undergått någon annan förändring än att den med årstiden följande sedvanliga förkortningen af arbetstiden ägt rum inom en del yrkesgrenar. Dock må nämnas att arbetstillgången synes ha varit något sämre än under motsvarande kvartal föregående år.

Utom bland de egentliga säsongarbetarne, såsom murare, målare, kakelugnsmakare m. fl., hvilka vid denna årstid blifva utan arbete, har arbetstillgången varit dålig i flera gjuterier och knapp inom träförädlingsindustrien.

Den vid förra kvartalets slut pågående striden vid en salt- och sodafabrik har ännu icke blifvit bilagd.

Några nya löneanspråk eller yrkanden i andra afseenden om förändrade förhållanden ha icke blifvit framställda.

Vid en fabrik för tillverkning af symaskinhufvar och klockfodral har en viss, i några fall betydande, nedsättning skett i ackordspriserna.

En industri, som tidigare icke varit representerad här i staden, är tändsticksindustrien. En fabrik för tillverkning af vaxtändstickor har under namn af The London Wax Vestea Company A. Bol., anlagts härstädes och börjat sin verksamhet? Den sysselsätter f. n. 180 arbetare, däraf mer än hälften kvinnor.

Från 13 arbetsgifvare och 16 fackföreningar ha ingått uppgifter äfver ställningen å arbetsmarknaden och grundar sig följande redogörelse därpå, äfvensom på särskildt inhämtade detaljerade upplysningar.

Stenindustrien. Inom *kakelindustrien* har tillgången å arbete varit god, dock ej så god, som föregående kvartal, beroende dels på den kallare årstiden, dels därpå, att en stor del arbeten skola vara färdiga redan till den 1 oktober.

Under kvartalet har rådt brist på arbetskraft, emedan arbetsinställelsen alltjämt fortfarit hos samtliga mästare, på grund af att de ej ansett sig kunna gå in på fackföreningens fordringar i lärlingsfrågan.

Dock fortsätta c:a 25 arbetare att arbeta hos mästarne, de öfriga ha bildat ett kooperativt företag, hvilket dock ej lär ha något vidare att göra, alldenstund byggmästarne ej vända sig till detsamma.

Arbetstiden har minskats till följd af dagarnas korthet; emellertid har arbete vid eldsljus förekommit i större utsträckning än eljest brukar vara fallet.

Härvarande kakelfabrik har nedlagt sin verksamhet.

Inom *lerkärlsfabriksindustrien* har tillgången å arbete varit normal. Tillverkningen är ungefär lika året om; men afsättningen af produkterna är olika vid olika årstider, och har detta kvartal visat sig sämre än föregående. Öfverflöd eller brist å arbetskraft har ej förekommit, ej heller några lönehöjningar eller -sänkningar.

Detta kvartal har visat sig lika med motsvarande kvartal föregående år.

Inom *gråstensarbetarefacket* har arbetstiden under detta kvartal varit 42 timmar pr vecka.

I facket sysselsättas 260 arbetare, hvilka alla äro organiserade. Högsta antalet arbetslösa var under oktober 10, november 10 och december 10.

Gastillverkningen hade sin regelbundna afsättning och någon brist å arbetskraft visade sig ej. Lägsta aflöningen höjes från den 1 jan. 1905 från 26 till 28 öre pr timme.

Metallindustrien. *Bleck-* och *plåtslageriarbetarnes* ordinarie arbetstid minskades från 59 till 40 timmar i veckan. Veckoförtjänsten utgjorde 12—18 kr. för vuxen arbetare, 3—10 kr. för minderåriga, hvilkas antal var 20. Af arbetarne äro 98 organiserade. Arbetslöshet förekom endast under december: högsta antalet arbetslösa uppgick till 12.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Inom den *mekaniska verkstadsindustrien* var arbetstillgången mindre god — dock bättre än under föregående kvar-

tal —, och som följd häraf uppkom ett visst öfverflöd på arbetskraft. Löneförhållandena och arbetstiden förblefvo dock oförändrade.

Byggnadsverksamheten. Inom byggnadsyrket var arbetstillgången ganska god, dock har någon försämring inträdt i jämförelse med föregående kvartal, beroende på den mindre tjänliga årstiden; men då väderleken varit ovanligt mild, har byggnadsarbete kunnat fortgå utan hinder af frost hela kvartalet med undantag af ett par dagar. Tillgången och efterfrågan på arbetskraft har ungefärligen motsvarat hvarandra.

Då dagarna blefvo kortare, minskades arbetstiden på flera ställen, så att den under december utgjort endast 8 à 7 timmar pr dag. På många byggnadsplatser har dock artificiell belysning varit att tillgå, så att arbetstiden där kunnat hållas vid 60 timmar i veckan.

Inom *murarefacket* är lönerörelsen, som pågått ungefär ett års tid, nu afslutad med det resultat, att arbetarne erhöllo en löneförhöjning från 45 till 50 öre pr timme. I det nya aftalet finnas också bestämmelser om skiljenämnd för afgörande af meningsskiljaktigheter, vidare föreskrifves att det skall finnas samaritlåda vid hvarje större arbetsplats o. s. v. Aftalet träder i kraft den 1 januari 1905 och räcker till den 1 april 1907 med 3 månaders uppsägningstid. Uppsäges ej aftalet inom denna tid, gäller det i ytterligare ett år och så vidare.

Inom *målareyrket* har tillgången å arbete varit i aftagande med däraf följande öfverflöd på arbetskraft samt förkortning af arbetstiden. Ordinarie arbetstiden utgjorde 36 timmar i veckan, således en betydlig minskning i förhållande till föregående kvartal.

Veckoförtjänsten för vuxen arbetare sjönk också från i genomsnitt kr. 28·25 under tredje kvartalet till kr. 15·12 under det fjärde. Timlönen för utlärd arbetare utgör f. n. 42 öre.

Arbetslöshet framträdde i november och december. Högsta antalet arbetslösa 250.

Ackordsarbete tillämpas obetydligt inom yrket, men då så sker, i enlighet med en prislista, som öfverenskommits emellan Göteborgs målarmästareförening och Sv. målerlarbetareförbundets afdelning i Göteborg enligt det löne- och arbetsaftal, som trädde i kraft den 3 juni 1904 och skall gälla till den 1 mars 1907 med 4 månaders uppsägning. Af bestämmelserna i detta aftal må följande meddelas:

Ordinarie arbetstiden är 56½ timme pr vecka under sommarmånaderna april—september. Ordinarie arbetstiden räknas från kl. 7 f. m. till 7 e. m. eller 10 timmar pr dag, förutom lördag, då ordinarie arbetstiden (utan middagsrast) upphör kl. 2 e. m. under sommarmånaderna. Arbetstiden under vintermånaderna oktober—mars får ej understiga 6 timmar pr dag.

Arbetsgifvaren äger rätt att, då dagsljuset ej tillåter att arbeta de bestämda timmarna, minska arbetstiden de första 8 à 10 dagarna i april samt de sista 8 à 10 dagarna i september med högst en timme pr dag.

Som minimilön betalas 50 öre pr timme under sommarmånaderna april—september samt under vintermånaderna oktober—mars 1904—1905 42 öre, under 1905—1906 45 öre och under 1906—1907 48 öre. Uppsäges ej aftalet vid treårsperiodens utgång, skall timlönen under vintermånaderna 1907—1908 utgå med 50 öre.

Öfvertidsarbete betalas med 25 proc. förhöjning under de två första timmarna efter ordinarie arbetstidens slut (lördag från kl. 2 e. m.) samt 50 proc. för natt-, söndags- och hälgdagsarbete. För arbete på nyårsdag, påsk-, pingst-, midsommar- och juldagen betalas 100 proc. förhöjning.

Arbete får utföras på ackord, baseradt på 50 öres timlön, och skall den ackordsprislista tillämpas, som af en kommitté utarbetats och af båda föreningarna antagits. Slumpackord är absolut förbjudet.

En permanent förmedlingskommitté, bestående af 6 personer, 3 från hvardera parten, tillsättes, som har att behandla frågor som beröra facket och dess utöfvare.

Arbetsgifvare bör, så vidt möjligt, hålla lärling i arbete året om, icke anställa lärling, som ej fyllt 14 år, samt tillhålla och bereda lärling tillfälle att besöka fack- och slöjdskolor.

Trävaruindustrien. Inom *pitpropsbranschen* kan tillgången å arbete anses som dålig, t. o. m. sämre än föregående kvartal och sämre än samma tid föregående år.

Exporten af *grufstöttor* (props) är försvårad, alldenstund de priser, som bjudas från utlandet, äro alldeles för låga; de accepteras emellertid med begärlighet af aflastare i Finland och Ryssland.

Öfverflöd å arbetskraft har förekommit.

Såsom belysande för förhållandena inom trävaruindustrien meddelas följande uppgifter (jfr »Meddel.» 1904, s. 168—175, 353—356 och 478):

Sågverks- och *snickerifabriksarbetare* (vid ett arbetsställe). Arbetstid: 56½ timmar i veckan.

I facket sysselsättas 183 arbetare, däraf 23 under 18 år. Af arbetarne voro 99 organiserade. Under oktober förekom ingen arbetslöshet. Under november och december var högsta antalet arbetslösa 18.

Sågverks-, *hyfleri-* och *brädgårdsarbetare* (vid ett arbetsställe). Veckoförtjänsten för vuxna arbetare varierar mellan 15—24 kronor.

På platsen sysselsättas 600—750 arbetare, hvaraf c:a 170 äro *minderåriga*; c:a 272 äro organiserade.

Arbetslöshet har förekommit i brädgården och var *högsta* antalet arbetslösa därstädes under hvar och en af kvartalets månader 80.

Inom *möbelsnickareyrket* uppgick *veckoförtjänsten i* genomsnitt till 22·42 kr. för vuxen arbetare, till 4 à 10 kr. för minderåriga.

I facket sysselsättas c:a 220 arbetare, hvaraf 127 äro organiserade.

Pianoarbetare. Arbetstiden 51 timmar per vecka.

I facket sysselsättas 110 arbetare, däraf 7 minderåriga.

Af arbetarne äro 65 *organiserade*.

Läderindustrien. *Inom* denna industri var tillgången å arbete tillräcklig liksom under *föregående kvartal*.

Löneförhöjning har inträdt i sammanhang med att man hufvudsakligen infört *ackordsarbete*.

Öfvertidsarbete förekommer högst obetydligt.

Inom läderarbetarefacket sysselsättas 58 arbetare, däraf 1 kvinnlig och 6 under 18 år. Af arbetarne äro 32 organiserade. Veckoförtjänsten för minderåriga arbetare är 8 kr., för vuxna kvinnliga 9 kr.

Textilindustrien. Inom *spinneri-*, *väfveri-* och *färgeribranschen* har arbetstillgången i allmänhet varit god och i synnerhet i väfveribranschen har det varit ganska svårt att få behöflig arbetskraft. Mot slutet af året visade det sig *emellertid*, i likhet med hvad som brukar vara fallet, lättare att erhålla arbetare.

Beklädnadsindustrien. Inom *skrädderiyrket* var tillgången å arbete något mindre än samma kvartal föregående år. På yrkesskickliga arbetare synes det vara brist.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. Inom *bryggeriindustrien* var arbetstillgången mindre än närmast föregående åren *och* särskildt än under samma tid 1903; likaledes sämre än föregående kvartal. Åtgången af öl har minskats genom den 1903 införda maltskatten *och dessutom* inträffar, så snart kyligare väderlek inträder, en märkbar minskning i *omsättningen*. Maltskattens tillkomst medförde en prisförhöjning motsvarande skatten, *men* då skatten är progressiv hafva bryggerier, i staden och landsorten, *som* erlägga skattens lägre satser icke vidtagit prisförhöjningen. De flesta bryggerier, som betala den högsta skattesatsen, ha däremot höjt priset med fulla skattebeloppet (1 öre pr halfbutelj).

Under kvartalet har funnits öfverflöd å arbetskraft, någon yrkesskicklighet erfordras ej i allmänhet, blott ordning och nykterhet. Veckoförtjänsten för minderåriga uppgår nu till 10—12 kr.

I facket sysselsättas c:a 800 arbetare, däraf c:a 200 kvinnliga.

Af arbetarne äro 330 organiserade, däraf 240 manliga och 90 kvinnliga.

Öfvertidsarbete förekommer alltid emot jultiden, dock ej i samma utsträckning i år som i fjol.

Inom *cigarrindustrien* är arbetstiden från 35½—53 timmar pr vecka: den minskning i arbetstiden, som ägt rum, beror på konjunkturförhållandena.

Veckoförtjänst under kvartalet från 9—26 kr. för manliga arbetare
» » » » 6—23 » » kvinnliga »
» » » » 4.50—9 » » minderåriga.

I facket sysselsättas c:a 393 arbetare, däraf 67 manliga, 287 kvinnliga och 39 minderåriga. Af arbetarne äro 141 organiserade, däraf 35 manliga och 106 kvinnliga.

Den 30 november 1904 träffades öfverenskommelse emellan Svenska cigarrfabrikantföreningen och tobaksarbetareförbundet angående behandling af arbetstvister, samt om arbets- och löneförhållandena, lärlingsväsendets ordnande m. m., och ha de fabrikanter i Göteborg, som ej tillhöra fabrikantföreningen, underskrifvit en lika lydande öfverenskommelse. Aftalet gäller till den 1 januari 1909. Minimilönen är för cigarrer 8 kronor pr 1,000 st. (förut 7 kronor), för cigarr-cigaretter 5·50 kronor pr 1,000 st. (förut 5 kronor).

Förhöjningen af arbetslönen utgör i Göteborg omkring 15,000 kronor pr år för samtliga arbetare.

För *margarinarbetare* kan veckoförtjänsten uppgå till 19·90 kronor för manliga arbetare och 11·58 kronor för kvinnliga. Minderåriga sysselsättas ej.

Vid fabriken i Göteborg sysselsättas 122 arbetare, däraf 101 manliga och 21 kvinnliga. Alla äro organiserade.

Pappersindustrien. Inom *bokbinderifacket* har tillgången å arbete varit god och någon brist på arbetskraft har ej förekommit.

Veckoförtjänsten kan för manlig arbetare uppgå till 26 kronor.

Transportverksamheten. Tillgången å arbete var inom *sjöfartsnäringen* jämn, dock något minskad under december. Förhållandena voro ungefär lika med motsvarande kvartal föregående år.

Inom *stufveriarbetarefacket* är ordinarie arbetstiden 10 timmar per dag, dock ha arbetarne sällan jämn sysselsättning hela veckan, men öfvertidsarbete förekommer ofta.

I facket sysselsättas c:a 1,000 arbetare, hvaraf 832 äro organiserade.

Inom *kolbärarefacket* har arbetslöshet ej förekommit, men däremot öfvertidsarbete, dock i mindre utsträckning.

Inom *sandlossarefacket* var veckoförtjänsten under 4:de kvartalet 20 kronor (mot 35 och 34 kronor under andra och tredje).

I facket sysselsättas c:a 100 arbetare, hvaraf 12 äro organiserade. Arbetslöshet rådde under ifrågavarande kvartal, men närmare uppgifter om dess omfattning saknas.

J. K.

Vänersborg.

Under fjärde kvartalet af år 1904 hafva icke inträffat några förändringar rörande aflöningar, arbetstider, fackorganisationer m. m.

Industrierna i Vänersborg med omnejd hafva fullt upp att göra och tillfredsställande omsättning.

För de mindre mekaniska verkstäderna, som i början af hösten hade ringa beställningar, har en förbättring inträdt. För byggnads- och grofarbetare har tillgången på arbete varit mycket knapp.

J. W.

Borås.

Tillgången på arbete har i allmänhet varit god, och inga rubbningar å arbetsmarknaden i form af lönehöjningar eller sänkningar ha förekommit.

En del murare, målare och kakelugnsmakare hafva, som vanligt, en tid under detta kvartal varit utan arbete; detta förhållande har dock varit mindre märkbart än under föregående år.

I öfrigt har kvartalet varit lika med motsvarande kvartal år 1903.

D. H.

Örebro.

Under detta kvartal hafva förhållandena på arbetsmarknaden härstädes icke undergått några förändringar vare sig i fråga om arbetstid eller arbetspris. Något öfverflöd på arbetskraft har ej förefunnits och ej heller försports någon brist på arbete utöfver vanligheten vid juletid.

Frågan om arbetsförmedlingsanstalt härstädes har dryftats inom frivilliga fattigvården, men har ännu ej föranledt vidare åtgärder. Frågan om en dylik arbetsförmedling har ej mottagits med odeladt förtroende från arbetarehåll.

Inom fackföreningsväsendet har ej förekommit någon större lifaktighet. Endast bildandet af kooperativa handelsföretag har börjat omfattas med större intresse.

M. K.

Västerås.

Stenindustrien. Inom *kakeltillverkningen* var arbetstillgången god. På arbetskraft rådde brist, något som anses orsakadt förnämligast däraf, att det enligt fackföreningsbeslut blott får användas *en* lärpojke för hvar 10:e gesäll. Vid bränningen äger öfvertidsarbete rum, vanligen en natt i veckan.

I fråga om *stenarbete* var arbetstillgången medelgod, utvisande en försämring mot föregående kvartal, men en förbättring i jämförelse med samma tid 1903. Arbetstiden inskränktes på grund af dagarnas korthet till 7 à 8 timmar pr dag.

Metallindustrien. I fråga om *tackjärnstillverkningen* var tillgången å arbete god såsom förut.

I *plåtslageriyrket* likaså. Öfvertidsarbete förekom i början af kvartalet, men i ringa omfattning. Vid motsvarande tid 1903 förekom sådant under hela kvartalet.

I *metallknappfabrikationen* var tillgången å arbete god och bättre än samma tid 1903. Öfvertidsarbete på 2 timmar om dagen förekom vanligen. I november ägde löneförhöjningar rum. Endast ackordsarbete användes.

Inom *metallvaruindustrien* i allmänhet var arbetstillgången god, måhända något bättre än föregående år, men öfverflöd på arbetskraft förelåg.

Maskinindustrien. Inom den *mekaniska verkstadsindustrien* synes arbetstillgången icke ha varit mer än medelmåttig och utvisande en försämring mot den närmast föregående tiden. Ganska stort öfverflöd på arbetskraft rådde också. Här och hvar förekom ändock öfvertidsarbete, ehuru i ringa omfattning.

Byggnadsverksamheten. I *byggnadsfacket* var tillgången å arbete medelgod och sämre än under årets tredje kvartal, men bättre än sista kvartalet 1903. Öfverflöd på arbetskraft förefanns, och arbetstiden minskades med dagarnas förkortning. Kasernbyggnader för Västmanlands regemente ha pågått hela året och icke ännu afslutats. I december började grundgräfningen till ett nytt stadshus.

I *målareyrket* var arbetstillgången i oktober god, men försämrades som vanligt i november och december, så att i nov. 8 proc. af fackets arbetare voro arbetslösa och i dec. 10 procent. Arbetstiden förkortades också i följd af årstiden och utgjorde i nov. 7 à 8 timmar och i dec. 6 timmar. Arbetslönen var från och med 1 januari 1904 5 öre högre pr timme än förut.

Trävaruindustrien. Inom *snickerifabriksverksamheten* var tillgången å arbete god, dock något sämre än föregående kvartal och motsvarande tid år 1903. Den normala arbetstiden var 10 timmar. Arbetslönen hade redan i augusti höjts för snickarne med 2 öre och för svarfvarne med 4 öre i timmen.

Beträffande *möbelsnickeriet* var också arbetstillgången god och utvisade förbättring i jämförelse med föregående kvartal. Emellertid fanns öfverflöd på arbetskraft. Arbetarne begärde och erhöllo 10 proc. löneförhöjning.

I afseende på *tomkärlstillverkningen* rådde god arbetstillgång och bättre än under föregående år, men ändå, isynnerhet under kvartalets senare del, öfverflöd på arbetskraft.

Äfven i *reseffektfabrikationen* var tillgången å arbete god, ty man arbetar under detta kvartal på lager.

Textilindustrien. I *repslagerifacket* var arbetstillgången god och jämn som vanligt. Likaså inom *yllefabrikationen*, som visar någon förbättring i jämförelse med 1903. Löneförhöjningar ha inom denna yrkesgren ägt rum.

Beklädnadsindustrien. I *skrädderiyrket* var tillgången å arbete god och delvis bättre än föregående kvartal och äfven bättre än motsvarande tid 1903. Det gällande löneaftalet uppsades den 1 december till den 1 april 1905.

I *skomakeriyrket* var arbetstillgången under första delen af kvartalet god, under senare delen mycket ringa. Öfverflöd fanns på arbetskraft. Skomakeri som handtverk bär sig allt sämre, det är erfarenheten äfven här.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. I *bagareyrket* och *tobaksindustrien* var god arbetstillgång som vanligt. Likaså i *bryggeriindustrien*, inom hvilken löneförhöjningar ägde rum redan i juni månad.

Den grafiska industrien. I *bok- och tidningstryckeribranschen* var arbetstillgången god. På ett håll förekommer öfvertidsarbete, cirka 3 timmar hvarannan dag.

Fackföreningarna i Västerås äro följande (medlemsantalet anges enligt ställningen den 1 jan. 1905):

Järn- och metallarbetarefackfören. .	568[1]	Målarefackföreningen	30
Gjutarefackföreningen	51	Skoarbetarefackföreningen	10
Träarbetarefackföreningen	94	Skräddarefackföreningen	43[2]
Byggnadssnickarefackföreningen . .	127	Bagarefackföreningen	14
Murarefackföreningen	21	Tobaksarbetarefackföreningen . . .	9[3]
Plåtslagarefackföreningen	16		999
Bryggeriarbetarefackföreningen . . .	16		

(Samtliga dessa tillhöra arbetarekommunen samt resp. fackförbund och därigenom landsorganisationen.)

[1] Däraf 38 kvinnliga. — [2] Däraf 8 kvinnliga. — [3] Däraf 7 kvinnliga.

Sten- och grofarbetarefackföreningen	130	Tapetserarefackföreningen	10
Kakelugnsmakarefackföreningen . . .	14	Typografklubben	23
			177

[Tillhöra ej arbetarekommunen men sina resp. fackförbund samt landsorganisationen (utom typografklubben).]

K. H.

Falun.

På grund af årstiden var ställningen å arbetsmarknaden ganska föränderlig, synnerligast under de tvenne sista månaderna, då inom några yrkesgrupper betydligt minskad tillgång på arbete inträdde, i följd hvaraf äfven förkortning af den vanliga arbetstiden ägde rum.

Grufarbete. Inom grufarbetareyrket var arbetstillgången god; tillgången på kunniga grufarbetare är nämligen knapp.

Stenindustrien. Inom *kakeltillverkningen* var arbetstillgången god, och liksom under föregående kvartal rådde brist på arbetskraft.

Metallindustrien. Under hela kvartalet var arbetstillgången god inom *smidesyrket*, samtliga arbetare inom detta yrke begärde och erhöllo under de tvenne sista månaderna förkortning af arbetstiden med 2 timmar pr vecka, eller från 62 till 60 timmar. Denna förkortning tillgodogöres lördagar, då arbetstiden endast är 7 timmar. Samtidigt begärde arbetarne, att ej något afdrag på löneinkomsterna skulle ske för dessa tvenne timmars förkortning, hvilken begäran emellertid ej beviljades. Genom denna förkortning af arbetstiden te sig förändringarna af löneförhållandena sålunda pr vecka: för smeder, hvilkas timpenning var 28—30 öre, reduceras veckoaflöningen alltså med 56—60 öre, för bänkarbetare, hvilkas timlön var 24—26 öre, med 48—52 öre, och för handtlangare, med 14—15 öres timlön, med 28—30 öre.

Maskinindustrien. Inom *vagn-* och *maskintillverkningen* var arbetstillgången dålig, enär efterfrågan å rullande materiel varit liten. Sålunda blefvo inom vagnsafdelningen 20 arbetare, däraf 7 minderåriga, från mediet af november tillfälligtvis utan arbete. För öfriga inom samma afdelning befintliga arbetare förkortades arbetstiden från 57 till 40 timmar, fördelade på de 5 första dagarna i veckan. Öfverflöd på arbetskraft har alltså förekommit.

Under november anmäldes inom järn- och metallarbetarefackföreningen 11 medlemmar såsom arbetslösa.

Arbetstillgången har varit god inom den *mekaniska verkstadsindustrien;* under hela kvartalet har öfvertidsarbete förekommit med 1 timme pr dygn för hvarje yrkesarbetare. Utan begäran erhöllo under oktober 2 yrkesarbetare och 2 handtlangare förhöjning af timlönerna, de förstnämnda från 18 till 20 och 23 till 25 öre, de sistnämnda från 17 till 18 och 18 till 20 öre.

Byggnadsverksamheten. Inom *målareyrket* var arbetstillgången god under oktober, mindre god under november och dålig under december, hvadan öfverflöd på arbetskraft under de tvenne sistnämnda månaderna förekommit. Förkortning af arbetstiden har ägt rum under senare hälften af oktober med 2 timmar och under de tvenne sista månaderna 1 timme under hvarje.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. Arbetstillgången har varit jämn inom *tobaksindustrien*, några förändringar äro ej att meddela.

Grofarbetet. Inom detta yrke har arbetstillgången varit medelmåttig under de tvenne första månaderna, men däremot dålig under den sista, hvadan öfverflöd på arbetskraft förekommit. Sålunda inställdes under den sista månaden arbetena vid Gäfle-Dala järnvägsbyggnad, därvid 30 arbetare blefvo tillfälligtvis utan arbete.

För stadens arbetare har förekommit öfvertidsarbete i mindre omfattning. Under oktober blef arbetstiden för dessa arbetare förkortad från 10 till 9 timmar pr dag och under november ytterligare från 9 till 8 timmar.

Inom grofarbetarefackföreningen ha under kvartalet 6 medlemmar anmälts såsom arbetslösa.

I Falun har under oktober och med anslutning till grof- och fabriksarbetareförbundet bildats en ny fackförening, nämligen Kopparverkets arbetarefackförening med 24 medlemmar.

I Falun befintliga handelsföreningar, bildade af arbetare och i form af aktiebolag, äro: »Bergverksarbetarnes handelsaktiebolags matvaruhandel» och »Aktiebolaget Extraktionsverkets arbetarehandel.» Den förra bildades år 1898 af 155 aktieägare. Hvarje aktie betingar ett pris af 10 kronor och medlemsantalet är oförändradt. Varuomsättningen var 1898 kr. 83,226·47, 1900 kr. 118,988·20, 1901 kr. 113,692·27, 1902 kr. 106,895·95, 1903 kr. 101,847·47 (uppgift för 1899 ej tillgänglig).

Den senare bildades år 1883 af 41 medlemmar. År 1898 öfvergick handeln till aktiebolag. Hvarje aktie betingar ett pris af 50 kronor och aktieägarnes antal är nu 35. Under de 5 första åren, eller från och med år 1883 till 1888 var varuomsättningen kr. 150,000 och 1888 kr. 44,333, 1889 kr. 43,690·34, 1890 kr. 46,226·46, 1891 kr. 55,372·75, 1892 kr. 55,632·90, 1893 kr. 53,208·47, 1894 kr. 55,171·28, 1895 kr. 59,969·66 1896 kr. 57,957·86, 1897 kr. 61,391·65, 1898 kr. 65,496·63, 1899 kr. 75,472·02, 1900 kr. 60,155·59, 1901 kr. 58,487·84, 1902 kr. 56,000, 1903 kr. 48,000.

A. R.

Gäfle.

Arbetsförhållandena under sista kvartalet af år 1904 hafva i allmänhet varit föga tillfredsställande. Stagnationen inom verkstadsindustrien och framför allt de ovanligt ogynnsamma konjunkturerna å trävarumarknaden hafva utöfvat ett nedtryckande inflytande. Härtill kommer, att byggnadsverksamheten inom staden för närvarande så godt som upphört och att äfven inom stadens allmänna arbeten inskränkningar ägt rum på sista tiden. Redan i början af december framträdde alltså tydliga symtom af en arbetslöshet, som sedan blifvit alltmera oroväckande, allra helst sedan sjöfarten strax före jul fullständigt afbrutits. Under dessa omständigheter motses det nya årets första månader på många håll med bekymmer.

Rörande vissa yrkesområden ha inhämtats följande upplysningar:

Stenindustrien. *Kakelindustrien.* Som vanligt har arbetstillgången aftagit under årets sista månader.

Metallindustrien. *Bleck- och plåtslagerier.* Knappare tillgång på arbete än under förra kvartalet, hvadan arbetstiden på flera arbetsplatser måst förkortas.

Rörläggningsarbeten. Arbetstillgången fortfarande god, bättre än motsvarande tid år 1903. Detta beror emellertid på liflig efterfrågan från landsorten; inom själfva staden gifvas ytterst få arbetstillfällen, hvilket sammanhänger med att byggnadsverksamheten därstädes ligger nästan alldeles nere. Arbetstiden har okt.—dec. varit minst 8 timmar för utearbetare, minst 10 för verkstadsarbetare. På verkligt skickliga rörläggare råder brist.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. *Gjuterier och mekaniska verkstäder.* Arbetsmarknaden fortfarande tryckt. I saknad af ingående beställningar arbetas flerstädes på lager, hvilket väl i längden ej kan fortsättas. På åtminstone en af de större arbetsplatserna har arbetstiden under en del af kvartalet varit nedsatt från 10 till 8 timmar.

Byggnadsverksamheten är, som redan påpekats, *ytterst ringa*, ja nästan ingen, hvilket naturligtvis äfven utöfvar ogynnsamma inverkningar på alla af den beroende yrkesgrenar.

Trävaruindustrien. *Sågverksindustrien.* Konjunkturerna å trävarumarknaden äro fortfarande dåliga och vida sämre än under motsvarande tid år 1903. Härtill kommer, att massor af timmer, afsedda för *vintersågning*, ej kunnat flottas ned på grund af långvarig vattenbrist i älfvarna och tidigt inträffande ishinder. Vid Korsnäs bolags *stora verk afslutades* sågningen d. 19 nov., och kort därefter upphörde brädgårdsarbetet, hvarför inom dithörande fack råder arbetslöshet.

Snickerifabriksverksamheten. Ringa tillgång på arbete och sjunkande priser; vid den största arbetsplatsen hafva 11 maskinsnickare afskedats på grund af brist på arbete. Öfverflöd på arbetskraft anses föreligga.

Läderindustrien. Arbetsförhållandena i hufvudsak oförändrade.

Textilindustrien. *Repslageriyrket.* Arbetstillgången knapp som vanligt denna årstid: arbetstiden har minskats med 2 timmar.

Beklädnadsindustrien. *Skrädderiyrket.* Arbetstillgången god och svarande mot befintliga arbetskrafter. Öfvertidsarbete har delvis förekommit.

Skomakeriyrket. Tillgången på arbete rätt god, dock ej så riklig som under föregående kvartal, hvarför också *arbetstiden*, som förut var synnerligen uppdrifven, något förkortats.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. *Bageriyrket.* Arbetstillgången var under oktober god, under november och december vida sämre, hvadan under dessa månader inskränkning skett i arbetstiden. Öfverflöd på arbetskraft.

Tobaksindustrien. Arbetstillgången medelmåttig, något stegrad på senare tiden på grund af den ökade efterfrågan mot jul. Öfverflöd på arbetskraft.

Den kemisk- tekniska industrien. *Såp- och tvålfabrikationen.* Tillgången på arbete god; normal arbetskraft.

Den grafiska industrien. *Boktryckerier.* Arbetstillgången bättre än under föregående kvartal. Fluktuationerna inom detta yrkes arbetsmarknad synas vara periodiska: stigande under hösten och vintern, fallande mot våren och sommaren.

Grofarbetarefacket. Mycket ringa tillgång på arbete, som vanligt är vid vinterns inbrott. Det anmärkes emellertid, att arbetstillgången hela året varit mycket knapp. Öfverflöd på arbetskraft. Vid stadens allmänna *arbeten hafva* under kvartalets senare del rätt många afskedanden ägt rum, på grund af att åtskilliga arbeten afslutats eller afbrutits.

Det fackliga organisationsväsendet.

Sedan arbetet vid Gäfle glasbruk under hösten återupptagits, har *Glasarbetareförbundets Gäfleafdelning* reorganiserats och från d. 1 oktober anslutit sig till härvarande arbetarekommun.

En *Droskkuskarnes fackförening* har nybildats, likaså *Gäfle Åkeri- och utkörarefackförening*, bägge dessa med anslutning till Transportarbetareförbundet.

Bland hamn- och stufveriarbetarne har under hösten pågått ett lifligt organisationsarbete, som resulterat i den nybildade *Gäfle stufveriarbetarefackförening*, hvilken vid årets slut uppgafs räkna 150 medlemmar. Den har äfvenledes anslutit sig till Transportarbetareförbundet.

Gäfle arbetarekommun har beslutat att till tjänst för sina medlemmar inrätta en val- och skatteinbetalningsbyrå, som träder i verksamhet d. 1 jan. 1905.

Svenska *Gjutareförbundets* Gäfleafdelning, n:r 26, har fattat beslut om upprättande af en gemensam sparkassa från d. 1 jan. 1905.

Lönerörelser.

Bageriarbetareförbundets Gäfleafdelning har genom underhandlingar genomdrifvit en prislista, som skall gälla för landsortsbagerier i Gäfle omnejd, ett område som begränsas af Älfkarleö, Gysinge, Norrsundet, Ockelbo och Hofors.

En minimilön af 8 à 13 kr. pr vecka är stipulerad för de olika (tråg- och ugns-) arbetena. Härtill kommer kost och logi *eller* 9 kr. pr vecka i traktamente. För öfvertid betalas 40 öre för ansvars- och 30 öre för underarbete pr timme. Arbetstiden är högst 63 timmar pr helgfri vecka. Vid anställning ha förbundsmedlemmar företräde, och arbetsgifvarne böra, enligt aftalet, i första hand anlita arbetarnes platsbyrå i Gäfle. Helgdags- och lördagsaftnar skola vara lediga från kl. 4 e. m. och 1 maj från kl. 10 f. m. Aftalet gäller till den 30 juni 1905 med ett års rekapitulation åt gången, om ej uppsägning sker två månader före utlöpningen.

L. H—r.

Söderhamn.

Arbetstillgången har minskats inom alla fack utom *skrädderi-*, *skomakeri-* och *möbelsnickeriet*, i hvilka yrken stegring i detta hänseende alltid brukar äga rum en tid före julhelgen.

Inom *metall-* och *maskinindustrien* samt *byggnadsverksamheten* har visserligen denna tillbakagång varit mindre betydande, då arbetsgifvarne i alla händelser sysselsatt ungefär samma antal arbetare utan afkortning på arbetstiden för de till de två förstnämnda yrkena hörande arbetarne, och de till *byggnads-*, *mureri-* och *målarefacket* hörande mestadels äro bofasta samt syssla med annat, då det egentliga yrkesarbetet tryter.

Grofarbetarne (stadens egna) hafva också haft jämn sysselsättning, ehuru tillgången till arbete varit mindre än under föregående kvartal.

Inom *trävaruindustrien* har minskningen i arbetstillgång varit mest märkbar, då flera sågverk inskränkt sig till dagsågning eller (i ett par fall) upphört med sågningen sista delen af kvartalet. På grund däraf har öfverflöd på arbetskraft ägt rum inom *sågverks-* och *brädgårdsarbetarefacken*.

Ett *kooperativt matlag* har startats i Bollnäs. Delägare äro ett tjugutal unga lokomotiveldare och verkstadsarbetare, som till grundfond för företaget hvar och en afsatt en viss summa. Ekonomien handhafves af en verkställande kommitté på fyra personer, och till föreståndarinna för serveringen har anställt sett fackligt bildadt fruntimmer. Lokal om två rum och kök har förhyrts.

C. J. V.

Sundsvall.

Stenindustrien. Vid *ångtegelbruket* afslutades det egentliga tegelslageriarbetet i okt., men erhöll flertalet arbetare därefter sysselsättning för brukets räkning dels med timmerhuggning å brukets skogar, dels med sågning vid etablissementets nyuppförda såg.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Vid de *mek. verkstäderna* har arbetstillgången varit något mindre än under motsvarande tid 1903. Arbetstiden har från och med nov. minskats med 1 à 2 timmar per dag. Under dec. ökades visserligen tillgången på arbete genom reparationer å en del ångbåtar, men samtidigt upp-

stod öfverflöd på arbetskraft därigenom, att en stor del ångbåtsmaskinister och -eldare söka arbete å de mek. verkstäderna, sedan sjöfarten för året är afslutad.

Byggnadsverksamheten. Inom denna bransch inträdde under kvartalet så småningom den vanliga periodiska arbetsbristen. Murare, timmermän och målare blefvo redan i nov. delvis arbetslösa, och under dec. var ungefär halfva antalet af dessa yrkesarbetare utan sysselsättning.

Trävaruindustrien. Konjunkturerna äro fortfarande i någon mån stadda i nedgående. Angående ställningen inom *möbelsnickeriet* är att anteckna, att en af stadens äldsta firmor inom yrket uppgifves komma att nedläggas. I sammanhang härmed må anmärkas, att den mindre industrien inom staden under de senare åren mer och mer aftynat. Antalet arbetsgifvare och arbetare inom skomakeriet, snickeriet m. fl. yrken har aftagit; ett färgeri och en cigarrfabrik (den enda i staden) ha nyligen nedlagts.

Beklädnadsindustrien. Inom *kappsömnadsyrket* rådde under hela kvartalet stor brådska, och kunniga arbeterskor kunde ej erhållas i tillräckligt antal.

Grofarbetarefacket. För *hamn- och stufveriarbetarne* började arbetet aftaga redan i nov. Inom stufveriyrket förekom dock något arbete i början af dec., i det några större lastångare forcerade isen och inkommo för att taga last på utlandet. Timlönen har i allmänhet varit lika med föregående år. Försök att bilda en fackförening bland dessa arbetare ha hittills ej rönt framgång. Vid jultiden begifva sig arbetarne till skogarna för att söka arbete vid skogsafverkningen.

För *stadsarbetarne* har arbetstiden såväl som arbetstillgången som vanligt minskats under detta kvartal. Under okt. entledigades 17 arbetare och i nov. ytterligare 15. Under dec. har makadamslagning tillgripits för att förebygga ytterligare arbetsbrist.

Rörande arbetstillgången inom *bageriyrket* har bageriarbetarnes arbetsbyrå meddelat följande uppgifter angående utdelade understöd och antalet arbetslösa under kvartalet:

i okt. utdelades 75 kr. till 5 arbetare;
» nov. » 9 » » 1 » ;
» dec. » 50 » » 3 » .

Bland öfriga företeelser på det arbetsstatistiska området må nämnas, att förslaget om upprättande af en *arbetsanvisningsbyrå* ännu hvilar hos stadens drätselkammare. En förfrågan, som framställts till stadens och ortens arbetsgifvare angående önskvärdheten af en dylik byrå och huru den borde organiseras, har blifvit mycket olika besvarad. De ingångna svaren torde därför lämna föga ledning för frågans bedömande, då den antagligen under närmaste framtiden kommer att afgöras af stadsfullmäktige.

A. B.

Luleå.

Den under årets sista kvartal alltid uppstående minskningen af arbetstillfällen har naturligen äfven häruppe gjort sig gällande.

Att *arbetsbristen* under kvartalets sista månad tagit den omfattning, som den för närvarande äger, i det icke blott i Luleå stad och dess grannskap arbetsbrist är rådande utan äfven i hela länets landsbygd, har till hufvudsaklig del sin grund i trävarumarknadens tryckta läge och minskade skogsutdrifningar. Härtill kommer, hvad städerna och de större industrisamhällena beträffar, att en del större arbeten på grund af årstiden ej lämpligen kunna drifvas i större omfattning, såsom t. ex. en del grund-

läggnings- och cementarbeten m. m. äfvensom att en del planerade kommunala arbeten såsom vattenledning i Luleå, ej hunnit under kvartalet påbörjas. Den under sommaren påbörjade stora järnverksanläggningen vid Carlsvik har på grund af årstiden blott sysselsatt en mindre arbetsstyrka under kvartalets senare hälft.

Vid *malmtransporten* har tillgång på arbete varit lika med föregående år. Under sommarmånaderna och den tid, skeppningen varar, är medelförtjänsten per dag och man cirka 60 % högre än under vintermånaderna eller under den tid, då endast lossning af järnvägsvagn och uppläggning af malm på upplag förekomma. Vinterarbetet började d. $^{22}/_{11}$. Öfverflöd på arbetskraft har förekommit. Under senare hälften af kvartalet har arbetstiden minskats med 1 timme och utgöra skiften nu 7 timmar.

Inom *malmsepareringsindustrien* har tillgång på arbete varit dålig; öfverflöd på arbetskraft. Vid vinterns början sänktes som vanligt dagpenningen från 3·50 till 2·75 kr.

Äfven vid Carlsviksanläggningen har en liknande nedsättning ägt rum, så att vanliga grofarbetare där förtjäna kr. 2 à 2·50 per dag. Malmförädlingsverket å Svartön nedlades den 31 dec. hvarvid 48 arbetare blefvo lediga. Vid stadens arbeten har arbetstillgången under kvartalet varit dålig och under dess sista månad stor arbetsbrist rådt. Enligt tillgängliga uppgifter torde de arbetslösas antal i dec. belöpt sig till omkring 200 man. Några byggnads- eller offentliga arbeten hafva ej funnits, enär vatten- och kloakledningen ej påbörjats. — Staden har, till lindrande af arbetsbristen, igångsatt makadamslagning, och har priset per kbm höjts från 2·50 till 3 kr.

Inom *cementgjuteriet* har intet arbete förekommit, liksom icke heller inom *tegelbruksindustrien* något arbete förekommer vintertiden.

I *mekaniska verkstads-* och *smidesindustrien* uppgifves från ett håll arbetstillgången ha varit jämförelsevis god, från annat medelmåttig. Beställningar från privatpersoner ytterst obetydliga. Kommunala arbeten och beställningar från bolag hafva lämnat någorlunda sysselsättning för anställd personal. Många arbetssökande från Finland hafva förekommit.

Hvad beträffar *sågverksrörelsen*, var arbetstillgången under okt. tämligen god, lika med sommarmånaderna, sommarackorden gällde, och sågarna drefvos i allmänhet äfven med nattskift. I nov. slutar i allmänhet nattsågningen äfvensom skeppningen, hvilket naturligen orsakar mindre tillgång på arbete. I nov. vidtager äfven vinterackordet, som är lägre än sommarens pris, förkortning af arbetstiden inträder, då det är olämpligt att arbeta med nattskift under den kalla och mörka årstiden och timmerförrådet därförutan hinner uppsågas.

Inom *tryckerifacket* har ett nytt företag tillkommit, i det en ny daglig tidning utgifves i Luleå f. o. m. d. $^{5}/_{12}$. De af typografförbundet antagna arbetsprisen af d. $^{1}/_{1}$ 1904 gälla fortfarande.

I de s. k. säsongyrkena såsom murarnes och målarnes råder arbetsbrist. I *skrädderiyrket* råder god tillgång på arbete under årets sista kvartal i motsats till det föregående kvartalet. Bland öfriga handtverksmässigt bedrifna yrken såsom snickeri, bageri, skomakeri m. fl. har arbetstillgången under kvartalet varit mindre god. Några lönerörelser eller arbetskonflikter hafva ej förekommit.

Fr. B.

Malmberget.

Tillgången å arbete inom grufdriften i Malmberget och Koskullskulle har varit jämn som under föregående period. Vid Nautanens kopparfält har någon ökning däruti nnan inträdt, till följd af att verken utvidgats och nytt bessemerverk m. m. kommit till stånd.

Öfverflöd på arbetskraft har förekommit i likhet med förut under året. Många arbetssökande. — Löneförhöjningar eller lönesänkningar hafva ej inträffat, ej heller nämnvärdt öfvertidsarbete.

Under tiden 24 december 1904— 1 januari 1905 har arbetet i härvarande grufvor varit nedlagdt, för helgens skull.

En ny afdelning, n:o 16, af Grufarbetareförbundet har under kvartalet bildats, hvaremot den förut existerande finska afdelningen, n:o 10, numera upphört.

C. T.

Kiruna.

Arbetstillgången har i betraktande af årstiden varit jämförelsevis god; tillgången på arbetskraft har emellertid varit större än behofvet.

Vid Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag och Tuolluvaara Grufaktiebolag — de förnämsta arbetsgifvarne i orten — har användts följande antal arbetare

	vid grufdriften	*i öfrigt*	*summa*
under oktober	765	185	950
» november	765	185	950
» december	720	185	905

Af brist på arbete afskedades af nämnda bolag i oktober 50 man, som under sommarmånaderna användts i jordschaktningsarbeten, och i november 45 man.

Under kvartalet fullbordades för Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag 4 boningshus, innehållande tillsammans 23 rum. Inom det till stadsplan för Kiruna planlagda området färdigbyggdes 16 hus, hvarjämte 7 st. voro under arbete. Vid dessa och öfriga husbyggnadsarbeten sysselsattes ett 70-tal arbetare.

Efter uppsägning af förut gällande prislista och förhandlingar under hand inställde *skrädderiarbetarne* i Kiruna den 1 oktober arbetet. *Inställelsen*, som berörde 2 arbetsgifvare och 16 arbetare, upphörde den 11 oktober, då alla återgingo till arbetet, sedan en förhöjning i dittills gällande arbetslöner af 5 % för manliga och 20 % för kvinnliga arbetare utverkats. Genom arbetsinställelsen gingo omkring 160 arbetsdagar *förlorade* för hvilka arbetslönen uppskattas till 675 kronor.

I öfrigt uppvisar kvartalet icke några rubbningar i afseende å förhållandena på arbetsmarknaden.

Af intresse kan i detta *samband* vara ett omnämnande af malmexporten från Kiruna. Under kvartalet afsändes därifrån för Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolags räkning till Narvik för utskeppning 256,209·7 ton malm och under hela året 1904 uppgick malmsändningen till 1,225,233·4 ton.

S. M. H.

Arbetsförmedling under år 1904.

Fjärde kvartalet.

Med ledning af tabellerna å sid. 74—81 redogöres här för de hufvudsakliga resultaten af verksamheten under innevarande års fjärde kvartal vid vissa arbetsförmedlingsanstalter i de skandinaviska länderna och Tyskland. Förutom de absoluta talen för frekvensen vid anstalterna meddelas — i de fall, då tillgängliga källor sådant medgifva — äfven uppgifter om proportionen mellan å ena sidan antalet lediga platser och å andra sidan antalet af dels arbetssökande och dels tillsatta platser, enär däraf kunna dragas vissa slutsatser rörande arbetsmarknadens läge.

Göteborg.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Oktober	510	377	312	632	794	425	1,142	1,171	737
November	546	250	202	592	729	337	1,138	979	539
December	356	233	201	260	317	179	616	550	380
4:de kvart. år 1904	**1,412**	**860**	**715**	**1,484**	**1,840**	**941**	**2,896**	**2,700**	**1,656**
» » » 1903	1,641	1,088	879	1,435	1,488	823	3,076	2,576	1,702

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

	Arbetssökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
Under oktober	135	80	98	83	54	63
» november	218	81	116	81	46	55
» december	153	82	112	86	56	69
» 4:de kvart. år 1904 .	**164**	**81**	**107**	**83**	**51**	**61**
» » » » 1903 .	151	96	119	81	55	66

För det manliga arbetet har höstens inbrott som vanligt medfört en väsentlig nedgång i förmedlingsverksamheten, hvilken under föregående kvartal hade att uppvisa synnerligen gynnsamma resultat. Frekvensen vid anstalten minskades under hvar och en af kvartalets månader, och resultatet stannar såväl kvantitativt som kvalitativt afgjordt efter det föregående kvartalets. Äfven i jämförelse med motsvarande tid föregående år tyckas förhållandena ifråga om det manliga arbetet hafva något försämrats, såsom jämväl på annat sätt framgår (jfr s. 55 ff.).

På den kvinnliga afdelningen kan en sådan återgång förmärkas endast beträffande december månad, hvaremot såväl oktober som november förete ovanligt höga siffror. Anmärkningsvärd är särskildt den ständigt ökade tillgången på lediga platser för kvinnligt tjänstefolk, hvilket vittnar om husmödrarnas alltmer tilltagande förtroende för anstalten och dess verksamhet.

Hälsingborg.

	Tillsatta platser.		
	Manliga afdelningen.	Kvinnliga afdelningen.	Tillsammans.
Oktober	195	100	295
November	208	63	271
December	79	55	134
4:de kvart. år 1904	**482**	**218**	**700**
» » » 1903	448	173	621

Jämväl för Hälsingborgs förmedlingsanstalt utvisa kvartalets siffror en betydande nedgång på den manliga afdelningen, hvaremot lika många kvinnor bereddes plats som under det föregående kvartalet. Helt naturligt företer dock december mycket låga tal för båda afdelningarna. Icke desto mindre blifva totalsiffrorna för hela kvartalet beträffande såväl män som kvinnor afsevärdt högre än för motsvarande tid år 1903. Som vanligt var det företrädesvis jordbruks- och byggnadsarbete, som bereddes de manliga arbetssökande, under det att de kvinnliga till hufvudsaklig del anställdes i personlig tjänst eller inom hotell-, kafé- och restaurantfacket.

Norska förmedlingsanstalter.

4:de kvartalet.	*Manliga afdeln.*			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
I Kristiania	3,627	954	899	2,584	2,136	1,769	6,211	3,090	2,668
» Bergen	715	348	295	327	234	211	1,042	582	506
» Trondhjem	208	107	96	18	8	4	226	115	100
» Stavanger	419	205	198	139	48	37	558	253	235
Samtliga anstalter	**4,969**	**1,614**	**1,488**	**3,068**	**2,426**	**2,021**	**8,037**	**4,040**	**3,509**

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

4:de kvartalet.	*Arbetssökande.*			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
I Kristiania	380	121	201	94	83	86
» Bergen	205	140	179	85	90	87
» Trondhjem	194	225	197	90	50	87
» Stavanger	204	290	221	97	77	93
Samtliga anstalter	**308**	**126**	**198**	**92**	**83**	**87**

Ofvanstående uppgifter utvisa visserligen icke någon större sänkning, i jämförelse med förhållandet föregående kvartal, af antalet lediga manliga platser, men då de arbetssökande männens antal företer en afsevärd ökning, synes arbetsmarknadens läge öfver hufvud hafva undergått en bestämd försämring, dock icke större än att den naturligt förklaras af den vid denna årstid vanliga depressionen inom näringslifvet. För det kvinnliga arbetet äro siffrorna genomgående högre beträffande såväl arbetssökande som ock antalet lediga och tillsatta platser, hvilket utvisar, att äfven vid de norska anstalterna denna sida af verksamheten börjar blifva alltmera värderad.

Kristiania.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Oktober	1,316	510	479	1,197	1,034	816	2,513	1,544	1,295
November	1,313	241	227	756	487	416	2,069	728	643
December	998	203	193	631	615	537	1,629	818	730
4:de kvart. år 1904	**3,627**	**954**	**899**	**2,584**	**2,136**	**1,769**	**6,211**	**3,090**	**2,668**
» » » 1903	4,021	1,225	1,186	2,631	2,066	1,737	6,652	3,291	2,923

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

	Arbetssökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
Under oktober	258	116	163	94	79	84
» november	545	155	284	94	85	88
» december	492	103	199	95	87	89
» **4:de kvart. år 1904** .	**380**	**121**	**201**	**94**	**83**	**86**
» » » » 1903 .	328	127	202	97	84	89

Den depression på arbetsmarknaden, som ofvan konstaterades med ledning af siffrorna för samtliga norska förmedlingsanstalter, framträder starkt vid en granskning af uppgifterna från Kristiania. Såväl i jämförelse med föregående kvartal som med motsvarande tid år 1903 befinnes nämligen på den manliga afdelningen antalet arbetssökande hafva ökats, men antalet lediga och tillsatta platser vara minskadt. Proportionen mellan lediga platser och arbetssökande, som 4:e kvartalet 1903 var 1 : 3 · 3 och under nästföregående kvartal 1 : 2 · 6, utgjorde nu 1 : 3 · 8. Särskildt inom byggnadsfacken synes disproportionen mellan tillgång och efterfrågan å arbetskraft hafva varit betänklig. Så redovisas under rubriken »byggnadsarbetare» 657 arbetssökande, men endast resp. 94 och 85 lediga och tillsatta platser samt under gruppen »väg-, vatten- och järnvägsbyggnadsarbetare» 289 arbetsökande mot 4 lediga och 4 tillsatta platser. Jämväl metall-, maskin- och skeppsbyggnadsindustrierna

förete dåliga resultat, enär af tillhopa 394 arbetssökande endast 46 beredts anställning. För det kvinnliga arbetet voro däremot konjunkturerna fortfarande goda beträffande anställning i personlig tjänst, men inom egentligt yrkesarbete skedde endast ringa omsättning.

Köpenhamn.

	Tillsatta platser.		
	Manliga afdelningen.	Kvinnliga afdelningen.	Tillsammans.
Oktober	983	1,446	2,429
November	744	1,068	1,812
December	527	1,036	1,563
4:de kvart. år 1904	**2,254**	**3,550**	**5,804**
» » » 1903	2,839	3,002	5,841

Under det att förmedlingsverksamheten på den manliga afdelningen företer en mycket betydande nedgång i förhållande till såväl det nästföregående kvartalet som 4:e kvartalet år 1903, så uppvisa siffrorna för den kvinnliga afdelningen en oafbruten och hastigt fortgående ökning. Det är särskildt förmedlingen af tjänarinneplatser, som vunnit en så hastig utveckling, men äfven inom det kvinnliga yrkesarbetet vinnas här goda resultat.

Tyskland.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Oktober	162,768	122,073	97,285	37,081	40,535	23,695	199,849	162,608	120,980
November . . .	150,460	92,804	79,415	34,481	31,135	19,616	184,941	123,939	99,031
December . . .	128,280	75,959	63,453	26,166	28,012	16,287	154,446	103,971	79,740
4:de kvart. 1904	**441,508**	**290,836**	**240,153**	**97,728**	**99,682**	**59,598**	**539,236**	**390,518**	**299,751**
» » 1903	422,662	252,049	208,438	79,117	79,589	47,210	501,779	331,638	255,648

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

	Arbetssökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
Under oktober	133	91	123	80	58	74
» november	162	111	149	86	63	80
» december	169	93	149	84	58	77
» 4:de kvart. 1904 . .	**152**	**98**	**138**	**83**	**60**	**77**
» » » 1903 . .	168	99	151	83	59	77

Äfven för den tyska förmedlingsverksamheten har höstkvartalet helt naturligt medfört en relativ afmattning, ej blott i kvantitativt utan äfven i kvalitativt hänseende. Proportionen mellan antalet lediga platser och arbetssökande, som under 3:e kvartalet utgjorde för män 1 : 1 · 2, för kvinnor 1 : 0 · 8 eller i genomsnitt 1 : 1 · 1, försämrades å den manliga afdelningen för hvarje månad och utgjorde där för hela kvartalet 1 : 1 · 5. Då emellertid äfven här det kvinnliga arbetet fortfarande var liflig eftersökt, blef den genomsnittliga proportionen 1 : 1 · 4. Dessa resultat, som äro afgjordt bättre än de från motsvarande tid år 1903, synas gifva vid handen, att den tyska arbetsmarknaden, om ock som vanligt influerad af vinterns inbrott, i det stora hela fortfarande är liflig och god.

Verksamheten vid *Göteborgs*
under *fjärde* kvar-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Yrkesgrupper.	Oktober månad.						November		
	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
A. **Jordbruk m. m.** . .	82	37	24	3	52	4	74	35	26
B. **Industri o. handtverk:**									
1. Sten-, ler- o. glasarbetare .	4	26	25	—	—	—	2	15	13
2. Metallarbetare									
3. Maskin- o. skeppsbyggnadsarbetare	52	26	17	—	1	1	51	9	7
4. Byggnadsarbetare	33	17	16	—	—	—	29	13	12
5. Trävaruarbetare	16	3	3	—	—	—	25	8	3
6. Läderberedningsarbetare . .	2	—	—	—	—	—	1	2	2
7. Textilarbetare	3	—	—	8	5	2	4	2	2
8. Beklädnadsarbetare	—	—	—	18	16	10	5	3	3
9. Närings- o. njutningsmedelsarbetare	4	7	3	11	17	11	11	—	—
10. Kemisk-tekniska arb. o. d. .	2	—	—	2	1	1	1	5	5
11. Pappersarbetare	1	—	—	1	5	2	2	—	—
12. Grafiska arbetare	2	3	3	1	2	1	6	4	4
13. Andra eller ej specif. industriella arb. (maskinister o. eldare m. fl.)	21	—	—	—	—	—	30	3	—
C. **Handel o. samfärdsel:**									
1. Butiks- o. lagerbiträden . .	16	4	3	22	6	3	11	—	—
2. Kontorsbiträden.	5	1	1	3	—	—	10	1	1
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	7	2	2	77	73	40	11	7	3
4. Landttransportarbetare (inkl. springpojkar)	34	93	67	—	—	—	46	63	46
5. Vattentransportarbetare . .	13	2	2	—	—	—	17	3	3
6. Väg-, vatten- o. järnvägsbyggnadsarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Annan eller ej specif. personal	42	33	27	1	4	3	37	35	33
D. **Annat eller ej specif. arbete:**									
1. Tjänstefolk.	—	—	—	446	611	347	2	—	—
2. Grofarbetare	97	123	119	—	—	—	89	42	39
3. Andra	74	—	—	38	—	—	80	—	—
E. **Immateriell verksamhet** .	—	—	—	1	1	—	2	—	—
Summa	**510**	**377**	**312**	**632**	**794**	**425**	**546**	**250**	**202**
År 1903	*640*	*418*	*358*	*604*	*608*	*354*	*581*	*393*	*288*

[1] Jfr »Meddel.» 1903, s. 49, noten.

arbetsförmedlingsanstalt[1]
talet år 1904.

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
månad.			December månad.						Fjärde kvartalet.					
Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Arbetssökande.		Lediga platser.		Tillsatta platser.	
Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Samtliga.	Däraf kvinnor.	Samtliga.	Däraf kvinnl.	Samtliga.	Däraf kvinnl.
2	10	8	29	12	9	1	29	1	**191**	6	**175**	91	**72**	13
—	—	—	7	18	16	—	—	—	**13**	—	**59**	—	**54**	—
—	—	—	34	12	6	—	—	—	**137**	—	**48**	1	**31**	1
—	—	—	38	19	16	—	—	—	**100**	—	**49**	—	**44**	—
—	—	—	11	—	—	—	1	—	**52**	—	**12**	1	**6**	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	—	**2**	—	**2**	—
5	3	2	1	—	—	6	4	—	**27**	19	**14**	12	**6**	4
32	23	17	2	4	1	23	7	3	**80**	73	**53**	46	**34**	30
11	41	7	10	1	—	7	7	2	**54**	29	**73**	65	**23**	20
1	—	—	1	1	1	—	1	—	**7**	3	**8**	2	**7**	1
2	—	—	2	—	—	—	7	4	**8**	3	**12**	12	**6**	6
—	—	—	1	—	—	—	—	—	**10**	1	**9**	2	**8**	1
—	—	—	18	—	—	—	—	—	**69**	—	**3**	—	—	—
24	8	2	3	—	—	6	3	1	**82**	52	**21**	17	**9**	6
2	—	—	8	3	1	2	1	1	**30**	7	**6**	1	**4**	1
70	71	44	3	6	5	29	22	12	**197**	176	**181**	166	**106**	96
—	—	—	32	53	50	—	—	—	**112**	—	**209**	—	**163**	—
—	—	—	18	10	10	—	—	—	**48**	—	**15**	—	**15**	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	8	1	18	27	20	—	4	—	**99**	2	**111**	16	**84**	4
400	565	256	—	—	—	173	231	155	**1,021**	1,019	**1,407**	1,407	**758**	758
—	—	—	76	67	66	—	—	—	**262**	—	**232**	—	**224**	—
42	—	—	44	—	—	13	—	—	**291**	93	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	1	**1**	1	—	—
592	**729**	**337**	**356**	**233**	**201**	**260**	**317**	**179**	**2,896**	**1,484**	**2,700**	**1,840**	**1,656**	**941**
561	*573*	*282*	*420*	*277*	*233*	*270*	*307*	*187*	*3,076*	*1,435*	*2,576*	*1,480*	*1,702*	*823*

Verksamheten vid *Hälsingborgs* och *Köpenhamns* arbetsförmedlingsanstalter under *fjärde* kvartalet år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
Yrkesgrupper.	Hälsingborg. Tillsatta platser.								Köpenhamn. Tillsatta platser.							
	Oktober månad.		November månad.		December månad.		Fjärde kvartalet.		Oktober månad.		November månad.		December månad.		Fjärde kvartalet.	
	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Samtliga.	Därav kv.	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Samtliga.	Därav kv.
A. Jordbruk m. m.	62	8	64	4	29	2	**169**	14	55	28	124	18	37	2	**264**	48
B. Industri o. handtverk:																
1. Sten-, ler- o. glasarb.	—	—	—	—	—	—	—	—	16	1	18	7	9	—	**51**	8
2. Metallarbetare																
3. Maskin- o. skeppsbyggnadsarbetare	7	—	7	—	2	—	**16**	—	132	14	75	16	55	1	**293**	31
4. Byggnads- o. möbelarb.	87	—	104	—	25	—	**216**	—	406	—	185	4	113	4	**712**	8
5. Trävaruarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	15	2	5	—	**42**	2
6. Lädervaruarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	—	—	—	—	**9**	6
7. Textilarbetare	—	1	—	1	—	—	**2**	2	1	18	5	13	3	9	**49**	40
8. Beklädnadsarbetare	1	1	1	1	1	—	**4**	2	44	139	51	137	29	121	**521**	397
9. Näringsmedelsarbetare	2	—	4	2	1	1	**10**	3	22	39	20	25	24	32	**162**	96
10. Kemisk-tekniska arb.	3	2	1	6	5	3	**20**	11	14	6	15	7	10	2	**54**	15
11. Pappersarbetare	1	—	—	—	—	—	**1**	—	7	3	18	2	4	—	**34**	5
12. Grafiska o. konstindustriella arbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	12	22	7	16	11	7	**75**	45
13. Andra eller ej spec. industriella arbetare	—	—	—	—	1	—	**1**	—	1	—	1	—	2	—	**4**	—
C. Handel o. samfärdsel:																
1. Varuhandelspersonal	—	—	1	—	—	—	**1**	—	191	2	155	2	189	7	**546**	11
2. Kontors- o. försäkringspersonal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	**1**	—
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	—	26	1	16	2	12	**57**	54	10	165	11	145	7	120	**458**	430
4. Landttransportarb.	7	—	9	—	4	—	**20**	—	3	—	—	—	3	—	**6**	—
5. Vattentransportarb.	9	—	—	—	—	—	**9**	—	—	—	6	—	—	—	**6**	—
6. Järnvägs-, post- o. d. personal	—	—	1	—	—	—	**1**	—	4	—	—	—	2	—	**6**	—
7. Annan eller ej spec. personal	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	20	5	15	4	**65**	9
D. Annat eller ej spec. arbete:																
1. Kvinnliga tjänare	—	62	—	33	—	37	**132**	132	—	1,002	—	669	—	724	**2,395**	2,395
2. »Arbetare»	16	—	16	—	9	—	**41**	—	21	—	17	—	9	—	**47**	—
E. Immateriell verksamhet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	**4**	4
Summa	**195**	**100**	**208**	**63**	**79**	**55**	**700**	**218**	**983**	**1,446**	**744**	**1,068**	**527**	**1,036**	**5,804**	**3,550**
År 1903	*182*	*68*	*180*	*58*	*86*	*47*	*621*	*173*	*1,421*	*1,313*	*920*	*906*	*498*	*783*	*5,841*	*3,002*
Inkomna ansökningar																
från *arbetsgifvare*	172	180	128	118	66	75	739	373	.	.	.	.	.	.	.	.
» *arbetare*	571	183	469	107	292	78	1,700	368	.	.	.	.	.	.	.	.

Verksamheten vid offentliga arbetsförmedlingsanstalter i *Norge*

under *fjärde* kvartalet år 1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Arbetsorter och yrkesgrupper.	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Tillsammans.		
	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Kristiania.									
Jordbruk m. m.	168	81	77	10	5	4	**178**	**86**	**81**
Industri och handtverk . . .	1,252	179	162	64	31	21	**1,316**	**210**	**183**
Handel och samfärdsel . . .	1,101	225	195	126	73	41	**1,227**	**298**	**236**
Annat eller ej specif. arbete .	1,106	469	465	2,384	2,027	1,703	**3,490**	**2,496**	**2,168**
Tillsammans	**3,627**	**954**	**899**	**2,584**	**2,136**	**1,769**	**6,211**	**3,090**	**2,668**
Bergen.									
Jordbruk m. m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Industri och handtverk . . .	266	127	122	18	7	7	**284**	**134**	**129**
Handel och samfärdsel . . .	449	221	173	5	6	3	**454**	**227**	**176**
Annat eller ej specif. arbete .	—	—	—	304	221	201	**304**	**221**	**201**
Tillsammans	**715**	**348**	**295**	**327**	**234**	**211**	**1,042**	**582**	**506**
Trondhjem.									
Jordbruk m. m.	3	4	—	—	—	—	**3**	**4**	—
Industri och handtverk . . .	91	48	46	—	—	—	**91**	**48**	**46**
Handel och samfärdsel . . .	14	1	1	—	—	—	**14**	**1**	**1**
Annat eller ej specif. arbete .	100	54	49	18	8	4	**118**	**62**	**53**
Tillsammans	**208**	**107**	**96**	**18**	**8**	**4**	**226**	**115**	**100**
Stavanger.									
Jordbruk m. m.	28	46	46	—	—	—	**28**	**46**	**46**
Industri och handtverk . . .	211	30	28	11	3	3	**222**	**33**	**31**
Handel och samfärdsel . . .	128	70	66	12	—	—	**140**	**70**	**66**
Annat eller ej specif. arbete .	52	59	58	116	45	34	**168**	**104**	**92**
Tillsammans	**419**	**205**	**198**	**139**	**48**	**37**	**558**	**253**	**235**
Kristiania, Bergen, Trondhjem och Stavanger.									
Jordbruk m. m.	199	131	123	10	5	4	**209**	**136**	**127**
Industri och handtverk . . .	1,820	384	358	93	41	31	**1,913**	**425**	**389**
Handel och samfärdsel . . .	1,692	517	435	143	79	44	**1,835**	**596**	**479**
Annat eller ej specif. arbete .	1,258	582	572	2,822	2,301	1,942	**4,080**	**2,883**	**2,514**
Tillsammans	**4,969**	**1,614**	**1,488**	**3,068**	**2,426**	**2,021**	**8,037**	**4,040**	**3,509**

Verksamheten vid *Kristiania* under *fjärde* kvar-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Yrkesgrupper.	Oktober månad.						November		
	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
A. **Jordbruk m. m.** . .	70	71	67	3	5	4	57	3	3
B. **Industri o. handtverk:**									
1. Sten-, ler- o. glasarbetare .	13	2	2	—	—	—	13	—	—
2. Metallarbetare	136	19	17	—	—	—	147	19	17
3. Maskin- o. skeppsbyggnadsarbetare									
4. Byggnadsarbetare	196	63	57	—	—	—	230	18	15
5. Trävaruarbetare	15	8	7	—	—	—	10	11	9
6. Läderberedningsarbetare . .	8	2	2	—	—	—	8	1	1
7. Textilarbetare	2	—	—	—	—	—	1	—	—
8. Beklädnadsarbetare	5	—	—	10	2	2	4	—	—
9. Närings- o. njutningsmedelsarbetare	14	1	1	9	—	—	17	1	1
10. Kemisk-tekniska arb. o. d.	1	—	—	—	—	—	2	—	—
11. Pappersarbetare	2	—	—	—	1	—	1	—	—
12. Grafiska arbetare	2	—	—	—	1	—	—	—	—
13. Andra eller ej specif. industriella arb. (maskinister o. eldare m. fl.)	15	1	1	—	—	—	11	1	1
C. **Handel o. samfärdsel:**									
1. Butiks- o. lagerbiträden . .	6	—	—	9	1	—	17	1	1
2. Kontorsbiträden	9	—	—	1	—	—	9	—	—
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	10	9	8	31	30	15	7	2	2
4. Landttransportarbetare (inkl. springpojkar)	244	73	58	1	1	1	216	50	44
5. Vattentransportarbetare . .	29	—	—	—	—	—	32	—	—
6. Väg-, vatten- o. järnvägsbyggnadsarbetare	88	—	—	—	—	—	104	3	3
7. Annan eller ej specif. personal	21	3	3	2	6	5	15	4	4
D. **Annat eller ej specif. arbete:**									
1. Tjänstefolk	—	—	—	1,113	980	783	1	—	—
2. Grofarbetare	362	258	256	17	7	6	371	127	126
3. Andra	64	—	—	—	—	—	36	—	—
E. **Immateriell verksamhet** .	4	—	—	1	—	—	4	—	—
Summa	**1,316**	**510**	**479**	**1,197**	**1,034**	**816**	**1,318**	**241**	**227**
År 1903	*1,464*	*595*	*572*	*1,119*	*963*	*798*	*1,403*	*313*	*308*

arbetsförmedlingsanstalt
talet år 1904.

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
månad.			December månad.						Fjärde kvartalet.					
Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Arbetssökande.		Lediga platser.		Tillsatta platser.	
Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Samtliga.	Däraf kvinnor.	Samtliga.	Däraf kvinnl.	Samtliga.	Däraf kvinnl.
6	—	—	41	7	7	1	—	—	178	10	86	5	81	4
—	—	—	13	—	—	—	—	—	39	—	2	—	2	—
1	—	—	109	13	12	1	—	—	394	2	51	—	46	—
—	—	—	231	13	13	—	—	—	657	—	94	—	85	—
—	—	—	9	—	—	—	—	—	34	—	19	—	16	—
—	1	1	4	2	2	—	—	—	20	—	6	1	6	1
—	2	2	2	—	—	—	—	—	5	—	2	2	2	2
20	4	3	3	1	1	5	8	6	47	35	15	14	12	11
5	1	1	11	1	1	9	4	1	65	23	8	5	5	2
—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
—	1	1	—	—	—	—	3	1	3	—	5	5	2	2
3	1	1	1	1	1	1	2	2	7	4	5	4	4	3
—	—	—	15	1	1	—	—	—	41	—	3	—	3	—
27	3	1	6	1	—	10	4	2	75	46	10	8	4	3
—	—	—	8	1	1	1	—	—	28	2	1	—	1	—
31	18	13	6	7	6	10	10	4	95	72	76	58	48	32
2	—	—	172	65	59	—	—	—	635	3	189	1	162	1
—	—	—	23	—	—	—	—	—	84	—	—	—	—	—
—	—	—	67	1	1	—	—	—	259	—	4	—	4	—
—	—	—	12	5	5	1	—	—	51	3	18	6	17	5
643	434	372	—	1	1	575	583	520	2,332	2,331	1,998	1,997	1,676	1,675
13	21	20	233	83	82	10	1	1	1,006	40	497	29	491	27
3	—	—	29	—	—	6	—	—	138	9	—	—	—	—
2	1	1	2	—	—	1	—	—	14	4	1	1	1	1
756	**487**	**416**	**998**	**203**	**193**	**631**	**615**	**537**	**6,211**	**2,584**	**3,090**	**2,136**	**2,668**	**1,769**
919	*512*	*430*	*1,154*	*317*	*306*	*593*	*591*	*509*	*6,652*	*2,631*	*3,291*	*2,066*	*2,923*	*1,737*

Verksamheten vid offentliga arbets-

under *fjärde* kvar-

(Efter »Reichs-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Yrkesgrupper.	Oktober månad.						November		
	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
A. **Jordbruk m. m.**	6,002	6,916	4,375	471	1,759	670	4,853	4,831	2,799
Bergshandtering m. m.	20	19	3	—	—	—	45	24	16
B. **Industri o. handtverk:**									
1. Sten- o. lerarbetare	748	726	404	14	25	12	657	419	263
2. Metallarbetare 3. Maskin- och skeppsbyggnadsarbetare	36,507	21,386	19,583	821	713	596	34,030	16,636	16,943
4. Byggnadsarbetare	19,627	16,678	10,802	46	43	34	16,880	11,118	8,231
5. Trävaruarbetare	12,244	8,500	5,855	57	49	25	10,988	6,394	4,846
6. Läderarbetare	3,286	2,231	1,492	20	5	1	2,988	1,023	756
7. Textilarbetare	1,544	901	1,110	1,271	1,020	1,128	1,507	891	1,046
8. Beklädnadsarbetare	7,614	8,654	5,922	1,637	1,902	1,396	6,697	6,237	4,669
9. Närings- och njutningsmedelsarbetare	11,249	7,196	6,517	141	145	93	8,783	4,507	4,032
10. Kemisk-tekniska arb. o. d.	195	172	127	45	37	16	127	153	113
11. Pappersarbetare	1,284	641	431	732	706	404	1,219	565	422
12. Grafiska o. konstindustriella arbetare	2,542	1,252	1,145	693	595	526	2,718	1,430	1,324
13. Andra eller ej specif. industriella arbetare	18,826	14,231	10,990	1,602	1,864	914	18,495	10,510	8,715
C. **Handel o. samfärdsel:**									
1. Handelspersonal	13,499	10,923	9,910	490	332	211	13,989	10,485	9,645
2. Försäkringspersonal	—	2	1	—	—	—	1	1	—
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	7,536	8,512	8,069	4,006	4,170	2,265	7,377	7,432	7,122
4—6. Transport- o. d. personal	4,455	2,873	2,414	—	—	—	3,795	2,073	1,753
D. **Annat eller ej specif. arbete:** (Icke yrkesarbetare, kvinnliga tjänare o. d.)	15,590	10,260	8,135	25,035	27,170	15,404	15,311	8,075	6,720
Summa	**162,768**	**122,073**	**97,285**	**37,081**	**40,535**	**23,695**	**150,460**	**92,804**	**79,415**
År 1903	*152,920*	*104,223*	*82,295*	*31,685*	*33,388*	*19,958*	*143,488*	*82,120*	*68,550*

[1] De i tabellen meddelade uppgifterna omfatta de flesta mera betydande arbetsförmedlingsanstalter
tioner af olika slag.

förmedlingsanstalter[1] i *Tyskland*

talet år 1904.

arbeitsblatt».)

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
månad.			December månad.						Fjärde kvartalet.					
Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Arbetssökande.		Lediga platser.		Tillsatta platser.	
Arbetssökande.	Lediga platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tills. platser.	Samtliga.	Däraf kvinnor.	Samtliga.	Däraf kvinnl.	Samtliga.	Däraf kvinnl.
367	1,301	276	4,167	4,380	2,312	288	2,001	242	**16,148**	1,126	**21,188**	5,061	**10,674**	1,188
—	—	—	35	10	10	—	—	—	**100**	—	**53**	—	**29**	—
7	9	7	593	275	177	10	8	7	**2,029**	31	**1,462**	42	**870**	26
820	679	604	26,526	12,385	10,148	427	303	275	**99,131**	2,068	**52,102**	1,695	**48,149**	1,475
78	29	25	14,749	8,105	6,132	109	30	27	**51,489**	233	**36,003**	102	**25,251**	86
54	55	41	9,188	4,236	3,199	38	32	26	**32,569**	149	**19,266**	136	**13,992**	92
10	12	6	2,286	931	636	8	12	5	**8,598**	38	**4,214**	29	**2,896**	12
1,391	1,092	1,239	1,325	883	884	1,112	979	922	**8,150**	3,774	**5,766**	3,091	**6,329**	3,289
1,823	1,756	1,397	4,659	3,862	2,895	1,474	1,322	1,106	**23,904**	4,934	**23,733**	4,980	**17,385**	3,899
140	150	111	7,176	3,508	3,160	93	82	49	**27,582**	374	**15,588**	377	**13,962**	253
27	25	16	138	117	89	22	14	9	**554**	94	**518**	76	**370**	41
577	682	432	981	514	374	379	462	295	**5,172**	1,688	**3,570**	1,850	**2,358**	1,131
649	485	412	2,226	1,194	1,085	386	385	338	**9,214**	1,728	**5,341**	1,465	**4,830**	1,276
1,779	1,389	901	16,575	9,028	7,713	1,267	1,052	615	**58,544**	4,648	**38,074**	4,305	**29,848**	2,430
481	319	199	13,474	9,588	9,024	319	186	128	**42,252**	1,290	**31,833**	837	**29,117**	538
—	—	—	26	29	29	—	—	—	**27**	—	**32**	—	**30**	—
3,637	3,116	1,856	6,212	8,144	7,867	2,609	2,571	1,438	**31,377**	10,252	**33,945**	9,857	**28,617**	5,559
—	—	—	4,264	2,769	2,508	—	—	—	**12,514**	—	**7,715**	—	**6,675**	—
22,641	20,036	12,094	13,680	6,001	5,211	17,625	18,573	10,805	**109,882**	65,301	**90,115**	65,779	**58,369**	38,303
34,481	**31,135**	**19,616**	**128,280**	**75,959**	**63,453**	**26,166**	**28,012**	**16,287**	**539,236**	**97,728**	**390,518**	**99,682**	**299,751**	**59,598**
27,060	*24,739*	*14,914*	*126,254*	*65,706*	*57,593*	*20,372*	*21,462*	*12,338*	*501,779*	*79,117*	*331,638*	*79,589*	*255,648*	*47,210*

[1] Tyskland — c:a 630 på omkring 200 skilda platser — hvilka anordnats af kommuner eller organisa-

Öfversikt

af verksamheten vid vissa nordiska offentliga arbetsförmedlingsanstalter under år 1904. (Tab. å s. 84—85.)

Göteborgs arbetsförmedlingsanstalt. Under de båda hela år, anstalten hittills varit i verksamhet, har densamma beredt anställning åt följande antal personer, nämligen

	År 1903.	År 1904.
på den manliga afdelningen	2,999	3,225
» » kvinnliga »	2,569	2,985
eller tillhopa	**5,568**	**6,210**

År 1904 har således att på både manliga och kvinnliga afdelningen uppvisa en bestämd ökning vid jämförelse med föregående år. Mest märkbar är tillväxten med afseende å förmedlingen af kvinnligt arbete för personlig tjänst samt inom hotell-, kafé- och restaurantfacket, hvaremot inom det egentliga yrkesarbetet frekvensen föga tilltagit. Liknande är förhållandet på den manliga afdelningen, där egentligen endast landttransportarbetet och jordbruket i afsevärd grad företett lifligare efterfrågan å arbetskraft.

Hälsingborgs stads arbetskontor. Denna anstalt har under de båda sistförflutna åren att uppvisa följande antal tillsatta platser:

	År 1903.	År 1904.
på den manliga afdelningen	2,362	2,192
» » kvinnliga »	536	825
eller tillhopa	**2,898**	**3,017**

Under de båda första kvartalen af år 1903 var förmedlingsverksamheten exceptionellt stor å den manliga afdelningen i anledning af den liflighet inom särskildt byggnadsverksamheten, men äfven öfriga yrkesgrenar, som framkallades af den under samma års sommar i staden hållna utställningen. Siffrorna för motsvarande tid år 1904 blefvo i jämförelse härmed tämligen ringa. Icke desto mindre visa slutresultaten för de resp. åren icke så stor underlägsenhet för år 1904, enär dess båda senare kvartal afgjordt beteckna en utveckling utöfver förhållandena under samma kvartal 1903. Under båda åren anlitades anstalten synnerligen flitigt för anskaffande af arbetskrafter åt jordbruket.

En mycket betydande ökning inträdde under år 1904 med afseende å förmedlingen för kvinnor, detta såväl beträffande anställning inom egentligt yrkesarbete som i personlig tjänst och inom restaurantfacket.

Norska offentliga arbetsförmedlingsanstalter. Antalet tillsatta platser vid de norska offentliga arbetsförmedlingsanstalterna under år 1904 utgjorde

	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.
i Kristiania	3,899	6,546	**10,445**
» Bergen	1,654	848	**2,502**
» Trondhjem	264	22	**286**
» Stavanger	683	118	**801**
eller tillhopa	**6,500**	**7,534**	**14,034**

Dessa siffror utvisa för anstalterna i Kristiania och Bergen en ökning i förhållande till resultaten under föregående år, men däremot för anstalterna i Trondhjem och Stavanger en afgjord minskning. På de sistnämnda platserna synes förmedlingsverksamheten ännu ej hafva öfverhufvud tillvunnit sig någon lifligare anslutning, särskildt hvad beträffar det kvinnliga arbetet. I detta sistnämnda hänseende erbjuda äfven anstalterna i Kristiania och Bergen stora olikheter, enär den förstnämnda under året förmedlat anställning för nästan dubbelt så många kvinnor som män, under det att vid Bergenkontoret förhållandet var alldeles omvändt.

Det tryckta läge å arbetsmarknaden, som kommer till synes i förmedlingssiffrorna för de norska förmedlingsanstalterna i allmänhet, framträder särskildt vid en granskning af årets resultat för *Kristiania Arbeidskontor*. På den manliga afdelningen nedgick nämligen antalet förmedlade platser från 4,078 år 1903 till 3,899 år 1904, hvilken minskning tämligen jämnt fördelar sig å de skilda slagen af yrkesarbete, medan siffran för grofarbetare förblef i det närmaste oförändrad för båda åren. På den kvinnliga afdelningen förete likaledes de flesta yrken någon nedgång i fråga om antalet tillsatta platser, men då samtidigt en högst betydande höjning ägde rum för kvinnligt tjänstefolk, blir slutresultatet här en ökning från 5,771 till 6,546 tillsatta platser.

Kjöbenhavns kommunale Arbejdsanvisningskontor. De båda senaste verksamhetsårens hufvudresultat framgå af nedanstående uppgifter om antalet förmedlade platser, nämligen

	År 1903.	År 1904.
på den manliga afdelningen	11,692	10,061
» » kvinnliga »	12,034	13,855
eller tillhopa	**23,726**	**23,916**

Öfversikt af verksamheten vid *Göteborgs, Hälsingborgs, Kristiania* och *Köpenhamns* förmedlingsanstalter under år 1904.

(Preliminära siffror.)

1. Yrkesgrupper.	2. Göteborg. Tillsatta platser. Manliga.	3. Kvinnliga.	4. Tillsammans.	5. Hälsingborg. Manliga.	6. Kvinnliga.	7. Tillsammans.	8. Kristiania. Manliga.	9. Kvinnliga.	10. Tillsammans.	11. Köpenhamn. Manliga.	12. Kvinnliga.	13. Tillsammans.
A. **Jordbruk m. m.**	239	24	**263**	599	60	**659**	352	36	**388**	1,029	477	**1,506**
B. **Industri o. handtverk:**												
1. Sten-, ler- o. glasarb.	157	—	**157**	15	—	**15**	44	—	**44**	157	8	**165**
2. Metallarbetare												
3. Maskin- o skeppsbyggnadsarbetare	225	3	**228**	68	—	**68**	257	—	**257**	1,442	132	**1,574**
4. Byggnadsarbetare	193	—	**193**	901	—	**901**	414	—	**414**	3,270	29	**3,299**
5. Trävaruarbetare	36	—	**36**	1	—	**1**	66	—	**66**	244	23	**267**
6. Läderarbetare	4	—	**4**	—	—	—	7	1	**8**	44	10	**54**
7. Textilarbetare	3	49	**52**	4	19	**23**	1	3	**4**	47	189	**236**
8. Beklädnadsarbetare	10	59	**69**	20	18	**38**	4	27	**31**	426	1,715	**2,141**
9. Närings- o. njutningsmedelsarbetare	28	76	**104**	31	15	**46**	5	15	**20**	318	356	**674**
10. Kemisk-tekniska arb.	12	16	**28**	65	20	**85**	7	—	**7**	135	91	**226**
11. Pappersarbetare	7	15	**22**	3	—	**3**	2	6	**8**	71	26	**97**
12. Grafiska arbetare	12	2	**14**	4	—	**4**	4	12	**16**	98	161	**259**
13. Andra eller ej specif. industriella arbetare	18	—	**18**	6	—	**6**	12	—	**12**	13	—	**13**
C. **Handel o. samärdsel:**												
1. Butiks- o. lagerbiträden	10	28	**38**	9	—	**9**	13	15	**28**	1,761	104	**1,865**
2. Kontorsbiträden	13	3	**16**	—	—	—	1	—	**1**	21	—	**21**
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	30	356	**386**	16	177	**193**	65	136	**201**	169	1,804	**1,973**
4. Landttransport	504	—	**504**	79	—	**79**	601	5	**606**	47	—	**47**
5. Vattentransport	50	—	**50**	62	—	**62**	3	—	**3**	32	—	**32**
6. Väg-, vatten- o. järnvägsbyggnadsarb.	1	—	**1**	2	—	**2**	135	—	**135**	46	—	**46**
7. Annan eller ej specif. personal	303	27	**330**	2	—	**2**	29	8	**37**	439	28	**467**
D. **Annat eller ej spec. arbete:**												
1. Tjänstfolk	—	2,327	**2,327**	—	516	**516**	15	6,088	**6,103**	—	8,682	**8,682**
2. Grofarbetare	1,354	—	**1,354**	305	—	**305**	1,854	188	**2,042**	243	—	**243**
3. Andra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E. **Immateriell verksamhet**	16	—	**16**	—	—	—	8	6	**14**	9	20	**29**
Summa år 1904	**3,225**	**2,985**	**6,210**	**2,192**	**825**	**3,017**	**3,899**	**6,546**	**10,445**	**10,061**	**13,855**	**23,916**
» » 1903	2,999	2,569	5,568	2,362	536	2,898	4,079	5,971	10,050	11,692	12,034	23,726

Öfversikt af verksamheten vid offentliga arbetsförmedlingsanstalter i *Norge* under år 1904.

(Preliminära siffror.)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Arbetsorter och yrkesgrupper.	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Tillsammans.		
	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Kristiania.									
Jordbruk m. m.	573	381	352	39	46	36	**612**	**427**	**388**
Industri och handtverk . . .	4,735	922	823	211	95	64	**4,946**	**1,017**	**887**
Handel och samfärdsel . . .	4,264	978	847	375	299	164	**4,639**	**1,277**	**1,011**
Annat eller ej specif. arbete .	4,052	1,899	1,877	8,522	7,303	6,282	**12,574**	**9,202**	**8,159**
Tillsammans	**13,624**	**4,180**	**3,899**	**9,147**	**7,743**	**6,546**	**22,771**	**11,923**	**10,445**
Bergen.									
Jordbruk m. m.	57	41	39	1	14	6	**58**	**55**	**45**
Industri och handtverk . . .	1,343	780	735	64	105	35	**1,407**	**885**	**770**
Handel och samfärdsel . . .	1,696	1,061	872	45	12	5	**1,741**	**1,073**	**877**
Annat eller ej specif. arbete .	9	8	8	1,215	901	802	**1,224**	**909**	**810**
Tillsammans	**3,105**	**1,890**	**1,654**	**1,325**	**1,032**	**848**	**4,430**	**2,922**	**2,502**
Trondhjem.									
Jordbruk m. m.	60	87	34	—	8	3	**60**	**95**	**37**
Industri och handtverk . . .	342	135	105	—	—	—	**342**	**135**	**105**
Handel och samfärdsel . . .	84	38	22	4	2	1	**88**	**40**	**23**
Annat eller ej specif. arbete .	265	124	103	62	56	18	**327**	**180**	**121**
Tillsammans	**751**	**384**	**264**	**66**	**66**	**22**	**817**	**450**	**286**
Stavanger.									
Jordbruk m. m.	89	152	129	2	3	1	**91**	**155**	**130**
Industri och handtverk . . .	698	208	167	33	6	4	**731**	**214**	**171**
Handel och samfärdsel . . .	422	151	128	22	2	—	**444**	**153**	**128**
Annat eller ej specif. arbete .	198	279	259	295	213	113	**493**	**492**	**372**
Tillsammans	**1,407**	**790**	**683**	**352**	**224**	**118**	**1,759**	**1,014**	**801**
Kristiania, Bergen, Trondhjem och Stavanger.									
Jordbruk m. m.	779	661	554	42	71	46	**821**	**732**	**600**
Industri och handtverk . . .	7,118	2,045	1,830	308	206	103	**7,426**	**2,251**	**1,933**
Handel och samfärdsel . . .	6,466	2,228	1,869	446	315	170	**6,912**	**2,543**	**2,039**
Annat eller ej specif. arbete .	4,524	2,310	2,247	10,094	8,473	7,215	**14,618**	**10,783**	**9,462**
Tillsammans	**18,887**	**7,244**	**6,500**	**10,890**	**9,065**	**7,534**	**29,777**	**16,309**	**14,034**

Den hittills starka utvecklingen af Köpenhamnsanstaltens verksamhet upphörde under år 1904. Visserligen är detta års slutsiffra något högre än de föregående årens, men detta förhållande beror uteslutande på en ökning af omkring 1,800 tillsatta platser för kvinnor inom hotell-, kafé- och restaurantfacket samt i personlig tjänst. Däremot inträdde återgång med afseende å förmedlingen för alla slag af manligt arbete, så att på den manliga afdelningen antalet tillsatta platser med ej mindre än 1,600 understeg 1903 års resultat. Starkast framträdde denna minskning inom metall-, maskin- och skeppsbyggnadsindustrien, i fråga om jordbruket samt inom beklädnads- och näringsämnesindustrierna.

Hälsingfors kommunala arbetsförmedlingsbyrå. Beträffande anstaltens verksamhet under åren 1903 och 1904 hafva nedanstående uppgifter[1] benäget ställts till afdelningens för arbetsstatistik förfogande.

	Arbetssökande.			Lediga platser.			Tillsatta platser.		
	Från Hälsingfors.	Från andra orter.	Tillsammans.	I Hälsingfors.	Å andra orter.	Tillsammans.	I Hälsingfors.	Å andra orter.	Tillsammans.
År 1904.									
Manliga afdelningen	6,061	138	6,199	3,230	500	3,730	3,036	196	3,232
Kvinnliga »	1,362	314	1,676	560	279	839	433	169	602
Tillsammans	**7,423**	**452**	**7,875**	**3,790**	**779**	**4,569**	**3,469**	**365**	**3,834**
År 1903.									
Manliga afdelningen	5,262	231	5,493	2,403	212	2,615	2,318	143	2,461
Kvinnliga »	967	217	1,184	292	138	430	240	47	287
Tillsammans	**6,229**	**448**	**6,677**	**2,695**	**350**	**3,045**	**2,558**	**190**	**2,748**

Af ofvanstående siffror att döma har anstalten under de båda år, den varit i verksamhet, undergått en synnerligen liflig utveckling och ernått stor betydelse för staden. Men äfven för tillgodoseendet af andra orters behof af arbetskraft har den redan blifvit använd, i det att utom staden anställning bereddes åt 190 personer under år 1903 samt 365 personer under år 1904. Såsom vanligt är under den första tiden af en anstalts verksamhet, har förmedlingen för kvinnor icke ännu vunnit samma omfattning som för männen, men å båda afdelningarna äro resultaten under år 1904 i alla afseenden bättre än för det föregående året.

[1] De här lämnade uppgifterna för år 1903 afvika i vissa fall betydligt från de motsvarande, som meddelades i »Meddel.» 1904, s. 59, beroende på förändradt beräkningssätt. Så t. ex. hade i de förra uppgifterna hvarje arbetssökande person räknats endast en gång, äfven om han upprepade gånger anvisats arbete och då för hvarje gång upptagits bland dem, som erhållit anställning.

Arbetsinställelser (strejker och lockouter) i Sverige år 1904.

Fjärde kvartalet.

Af de i näst föregående öfversikt upptagna, under tredje kvartalet år 1904 påbörjade 44 arbetsinställelserna kvarstodo vid fjärde kvartalets ingång 14 såsom, åtminstone principiellt, olösta, nämligen n:r 119, inom landtarbetarefacket i Skåne, n:r 121, inom järn- och metallarbetarefacket i Hälsingborg, n:r 122, inom stenhuggeriarbetarefacket i Västervik, n:r 124, inom måleriarbetarefacket i Hälsingborg, n:r 125, inom grufarbetarefacket vid Nyberget, n:r 136, inom stenhuggeriarbetarefacket i Gäddeglo, n:r 144, inom bleck- och plåtslageriarbetarefacket i Stockholm, n:r 146, inom byggnadssnickarefacket i Stockholm, n:r 147, inom sågverksarbetarefacket i Sörvik, n:r 150, inom byggnadsträarbetarefacket i Västervik, n:r 151, inom grufarbetarefacket i Kafvelstorp, n:r 158 och 161, inom träarbetarefacket i Linköping samt n:r 160, inom grofarbetarefacket i Halmstad. När n:r 121, 144, 158, 160 och 161 afslutades, finnes redan i ofvanberörda öfversikt angifvet. Enligt de underrättelser, som hittills ingått, har af de öfriga ingen nått sin definitiva lösning.

Den under n:r 70 bland andra kvartalets arbetsinställelser upptagna omfattande konflikten inom stenhuggeriarbetarefacket i Bohuslän har under det gångna fjärde kvartalet afslutats, i det att arbetet återupptogs den 5 december, sedan parterna ömsesidigt gjort eftergifter å sina ursprungliga fordringar. Antalet genom konflikten förlorade arbetsdagar kan för de organiserade af konflikten direkt berörda arbetarne approximativt beräknas till c:a 145,000. Den i näst föregående öfversikt såsom afslutad betecknade konflikten i Glumslöf (n:r 40), berörande skutskeppare därstädes, synes enligt de underrättelser, som senare ingått, vara endast partiellt afslutad.

Af under **1904 års fjärde kvartal** påbörjade arbetsinställelser redovisas här nedan 35, rörande hvilka uppgifter föreligga från vare sig bägge parterna, endera af dem eller från K. Kommerskollegii ombud. Dessa konflikter, af hvilka 18 börjat i oktober, 9 i november och 8 i december, hafva, enligt nu tillgängliga uppgifter, direkt berört inalles 69 arbetsgifvare och c:a 1,800 arbetare; antalet genom de afslutade konflikterna — hvilkas varaktighet är känd — förlorade arbetsdagar kan beräknas uppgå till i rundt tal 15,600, däraf omkring 1,700 för af konflikterna indirekt berörda

(Forts. å sid. 92).

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Fjärde

(Arbetarnes uppgifter i kol. 8, 9 och 10 äro, om de afvika a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare.

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
162	1 okt.	11 okt.	11	Strejk.	Skrädderiarbetare.	Kiruna. (Norrb. l.)	Ny prislista med högre löner.
163	1 okt.	20 nov.	51	Strejk.	Spårvägspersonal.	Norrköping.	Arb. fordrade återtagandet af en afskedad kamrat samt erkännande af föreningsrätten.
164	1 okt.	—	öfver 120	Strejk. (blockad)	Grofarbetare. (kvarn)	Sperlingsholm. (Hall. l.)	Arb. fordrade återtagandet af en afskedad kamrat.
165	3 okt.	9 okt.	7	Strejk.	Sågverksarbetare.	Reutersberg. (Västmanl. l.)	Löneförhöjning m. m.
166	3 okt.	—	öfver 120	Strejk.	Textilarb., kvinnl. (trikåfabrik)	Enköping.	Löneförhöjning.
167	6 okt.	—	—	Strejk. (blockad)	Träarbetare. (byggnadstimmermän)	Stockholm.	Lönefråga.
168	8 okt.	14 okt.	7	Strejk.	Byggnadsträarb.	Alby. (Västern. l.)	Nytt arbetsaftal med bl. a. förhöjda löner.
169	12 okt.	13 okt.	2	Strejk.	Transportarbetare. (ilbyrå)	Stockholm.	Löneförhöjning.
170	13 okt.	27 okt.	15	Strejk.	Träarbetare. (orgelfabrik)	Stockholm.	Arb. fordrade arbetsaftal med bl. a. förhöjda löner.
171	18 okt.	21 okt.	4	Strejk.	Grofarbetare. (sockerfabrik)	Köpingebro. (Malm. l.)	Löneförhöjning.
172	18 okt.	—	—	Strejk.	Grofarbetare. (sockerfabrik)	Eslöf.	Löneförhöjning.
173	20 okt.	30 nov.	42	Strejk.	Droskkuskar.	Stockholm.	Arbetsfördelningen.
174	24 okt.	22 nov.	30	Strejk.	Gjuteriarbetare.	Norrköping.	Löneförhöjning, handtlangarehjälp m. m.
175	24 okt.	—	—	—	Grofarbetare. (renhållningsverk)	Eskilstuna.	Arb. fordrade arbetsaftal, gällande på obestämd tid med 1 månads ömsesidig uppsägning.
176	27 okt.	—	—	Lockout.	Sågverksarbetare.	Nya Söråker. (Västern. l.)	Arb. vägrade taga befattning med varor, afsedda för Sörviks sågverk, där konflikt pågick.
177	28 okt.	29 okt.	2	Strejk.	Grofarbetare. (sockerfabrik)	Hälsingborg.	Förhöjning i öfvertidsbetalningen.
178	29 okt.	29 okt.	1	Strejk.	Magasinsarbetare.	Hälsingborg.	Löneförhöjning.
179	31 okt.	—	öfver 90	Strejk. (blockad)	Textilarb., kvinnl. (trikåfabrik)	Lund.	Arbetssätt.

i Sverige, påbörjade under år 1904.

kvartalet.

från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes.)

omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal			Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.					
2	16	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.		162
1	24	—	Delvis.	Den afskedade arb. återtogs ej.	a-g., a.	[163]) De strejkande erhöllo efter hand förnyad anställning. Föreningsrätten garanterades (a.).	163
1	10	—	Ja.	Nya arb. antogos.	a-g., a.	[164]) Konflikten betraktas af arb. såsom ännu icke afslutad.	164
1	40	—	Nej.	Förutvarande villkor.	a-g., a.		165
1	5 (6)	—	Nej.	Delvis nya arbetare.	a-g., a.	[166]) De strejkande hafva sedermera organiserat sig.	166
1	7	—	Ja.	Delvis nya arbetare.	a-g.		167
1	9 (14)	—	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.		168
1	10	—	—	En del af de strejkande afskedades, en del återtogs med förhöjd aflöning.	a-g.		169
1	22	—	Delvis.	Kompromiss.	a-g., a.		170
1	240 (307)	—	Delvis.	Kompromiss.	a-g., a.	[173]) Enär parterna synas hysa olika mening om konfliktens egentliga innebörd, äro deras uppgifter om resultatet hvarandra delvis motsägande.	171
1	c:a 25	—	Nej.	Delvis nya arb. på förutvarande villkor.	a-g., a.		172
1	8 (13)	—	Ja.	—	a-g., a.		173
1	11	—	Delvis.	Arb:nes fordr. beviljades i hufvudsak.	a-g., a.	[175]) A-g. anser, att någon arbetskonflikt icke ägt rum. — Arb. betrakta konflikten såsom ännu icke afslutad, och uthefalas understöd till dem från vederb. fackförbund.	174
1	11		Ja.	Nya arb. på förutvarande villkor.	a-g., a.		175
1	—	c:a 50	Ja.	Nya arb. antogos ej.	a-g.	[176]) *Jfr n:r 147 i näst* föregående häfte.	176
1	c:a 300	—	Delvis.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.		177
1	—	—	—	Kompromiss.	omb.		178
1	4	—	—	Arbetet icke återupptaget af de strejkande.	a-g.		179

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Fjärde

(Arbetarnes uppgifter i kol. 8, 9 och 10 äro, om de afvika a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare.

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
180	4 nov.	—	öfver 90	Strejk.	Bageriarbetare. (konditorier)	Stockholm.	Kost- och logisystemets afskaffande. Arbetstid. Löner. Organisationsspörsmål.
181	5 nov.	6 nov.	1	Strejk.	Grofarbetare. (sockerfabrik)	Hasslarp. (Malm. l.)	Arb. fordrade, att tvenne oorganiserade kamrater skulle ansluta sig till organisationen eller afskedas.
182	5 nov.	16 nov.	12	Strejk.	Kopparslageriarb.	Göteborg.	Löneförhöjning. Förkortad arbetstid m. m.
183	7 nov.	—	öfver 90	Strejk.	Linnesömmerskor.	Hälsingborg.	Arb. fordrade återtagandet af trenne afskedade kamrater. Lönesänkning.
184	8 nov.	9 nov.	2	—	Stenarbetare.	Åstorp. (Krist. l.)	Lönefråga.
185	14 nov.	—	—	Strejk. (blockad)	Mureriarbetsmän.	Stockholm.	Lönefråga.
186	15 nov.	24 nov.	10	Strejk.	Grofarbetare. (sockerfabrik)	Roma. (Gottl. l.)	Löneförhöjning.
187	22 nov.	22 nov.	1	Strejk.	Stenhuggeriarbetare.	Stockholm.	Lönefråga.
188	22 nov.	23 jan. 05	63	—	Grofarbetare.	Hässleholm.	Återtagandet af afskedade arbetare. Ny prislista med förhöjda löner.
189	3 dec.	3 dec.	1	Strejk.	Grofarbetare. (murare, handtlangare)	Stockholm.	Personfråga.
190	4 dec.	6 dec.	3	Strejk.	Grofarbetare.	Malmö.	Nytt arbetsaftal med förhöjda löner.
191	7 dec.	15 jan. 05	40	Strejk.	Gjuteriarbetare.	Lund.	Arbetarne fordrade en förmans afskedande.
192	15 dec.	10 jan. 05	26	Strejk.	Bokbinderiarbetare. (pappaskfabrik)	Sundbyberg.	Ny prislista med stadgade minimilöner.
193	16 dec.	10 jan. 05	26	Strejk.	Grofarbetare. (tändsticksfabrik)	Anneberg. (Jönk. l.)	Lönefråga.
194	19 dec.	19 dec.	1	Strejk.	Åkeriarbetare.	Stockholm.	Arb. fordrade återtagandet af en afskedad kamrat.
195	19 dec.	—	öfver 60	Strejk. (blockad)	Träarbetare (byggnadstimmermän).	Stockholm.	Lönefråga.
196	23 dec.	—	öfver 60	—	Kvarnarbetare.	Kalmar.	Arb. fordrade återtagandet af afskedade kamrater. Föreningsrätten.

i Sverige, påbörjade under år 1904. (Forts.)

kvartalet.

från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes.)

omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal							
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.	Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
c:a 30	c:a 50	—	Ja.	——	a-g., a.	[180]) Konflikten partiellt afslutad, i det att några a-g. godkänt det af parternas delegerade uppgjorda förslaget till nytt arbetsaftal.	180
1	397	—	Ja.	Den ene arbetaren slutade frivilligt, den andre förband sig att efter raffinadkampanjens slut lämna arbetet.	a-g., a.		181
3	9 (14)	—	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.		182
1	51	—	Ja.	Arbetet icke återupptaget af de strejkande.	a-g., a.	[183]) Konflikten synes indirekt förorsakad af organisationsspörsmål.	183
1	c:a 20		Delvis.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.		184
2	7	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a.		185
1	70	—	Nej.	Förutvarande villkor.	a-g., a.	[186]) 187 andra arbetare blefvo utan arbete (a-g.).	186
1	4	—	Ja.	De strejkande återupptogo icke arbetet.	a-g., a.		187
1	c:a 125		Ja.	Kompromiss.	a-g., a.		188
1	c:a 20	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g.		189
1	7	—	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.		190
1	44	—	Ja.	Arb:nes fordran beviljades icke.	a-g., a.		191
1	11	—	Delvis.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.		192
1	c:a 35	—	Nej.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.		193
1	17	—	Delvis.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.		194
1	10	—	Ja.	Delvis nya arbetare antogos.	a-g., a.		195
2	c:a 85		Ja.	Delvis nya arb. på förutvarande villkor.	a-g., a.	[196]) Hos den ena a-g. började arbetsinställelsen först d. 11 januari 1905.	196

arbetare. (Under fjärde kvartalet förlidet år påbörjades 20 arbetsinställelser — 9 i oktober, 9 i november och 2 i december månad — hvilka direkt berörde 21 arbetsgifvare och c:a 600 arbetare.)

Varaktigheten af de i efterföljande öfversikt upptagna 28 konflikterna, hvilka påbörjats under fjärde kvartalet och såväl faktiskt som principiellt afslutats, är känd för 23. Den närmare fördelningen ter sig sålunda:

Arbetsinställelser med en varaktighet af:

högst 7 dagar	12	31—61 dagar	3
8—15 »	4	62—91 »	1
23—30 »	3	okänd varaktighet	5

I åtskilliga af de återstående ännu olösta 7 konflikterna, af hvilka 2 pågått i öfver 60, 3 i öfver 90 och 2 i öfver 120 dagar, hafva de invecklade arbetarne helt eller delvis ersatts med annan arbetskraft.

Till sin *karaktär* äro 30 strejker, 1 lockout och 4 af blandad, obestämbar eller ej uppgifven karaktär.

Det fack, som under kvartalet berörts af de flesta konflikterna, 12, är *grofarbetarefacket*; i dessa hafva 12 arbetsgifvare och c:a 1,300 arbetare varit direkt invecklade. På transportarbetarefacket komma 4 konflikter, af hvilka direkt berörts 4 arbetsgifvare och c:a 60 arbetare.

Samtliga under fjärde kvartalet påbörjade arbetsinställelser hafva haft *lokal karaktär*. De flesta hafva varit af jämförelsevis underordnad betydelse. De fördela sig på följande sätt inom de *olika delarna af landet:*

	Städer.	Landsbygd.	Summa.
Stockholm	10	—	10
östra Sverige[1]	5	1	6
Småland	1	2	3
södra Sverige	8	3	11
västra Sverige	1	1	2
norra Sverige	—	3	3
Summa	**25**	**10**	**35**

Antalet *direkt berörda arbetsgifvare* är, som nämdt, kändt i samtliga fall och uppgår till 69. Hela antalet *direkt berörda arbetare* utgör c:a 1,800, och af dessa kommer det högsta antalet, eller c:a 1,300 (c:a 72 %), på grofarbetarefacket, det näst högsta, eller 90 (5·1 %), på sågverksarbetarefacket.

Antalet strejkande är kändt i samtliga fall och utgör sammanlagdt c:a 1,500; i lockouten voro 50 och i de 4 arbetsinställelserna af blandad, obestämbar eller ej uppgifven karaktär 241 arbetare direkt invecklade.

Som redan angifvits, har totalsumman af under kvartalet *förlorade arbetsdagar* approximativt beräknats till omkring 15,600 (hvar-

[1] Angående de olika landsdelarnas omfattning se »Meddel.» 1903, sid. 72, noten.

af omkring 1,700 för af konflikterna indirekt berörda arbetare). Främst står grofarbetarefacket med omkring 11,400 förlorade arbetsdagar.

I 21 fall hafva arbetsgifvarne icke varit *organiserade*, i 9 fall hafva de tillhört organisation inom sitt fack, och i 5 fall saknas uppgifter uti ifrågavarande hänseende.

Arbetarne hafva i 19 fall samtliga tillhört facklig organisation, i 8 fall delvis och i 5 fall alla varit oorganiserade. I 3 fall saknas uppgift i detta hänseende.

Konflikternas *hufvudorsaker* kunna fördelas i följande grupper:

fråga om löneförhöjning . . . . i 15 fall	personliga förhållanden . . . . i 2 fall
andra lönefrågor . . . . . i 6 »	andra orsaker . . . . . i 12 »

I 6 fall har arbetarnes hufvudfordran uppgifvits vara kombinerad med andra yrkanden.

Beträffande *resultatet* må anföras, att af de 35 konflikterna 9 afgjorts genom kompromiss, af hvilka 3 kunna anses hafva utfallit i hufvudsak enligt arbetarnes fordringar, 1 enligt arbetsgifvarens och 5 lösts efter ungefär lika stora eftergifter å ömse sidor. Af öfriga 26 konflikter hafva 9 ledt till arbetets återupptagande på de af arbetsgifvaren uppställda villkoren, i 6 fall hufvudsakligen med nya arbetare och i 3 fall med den förutvarande arbetsstyrkan. 9 konflikter hafva bilagts i enlighet med arbetarnes fordringar. Såsom redan nämnts, äro 7 ännu icke afslutade, och rörande 1 föreligga med hänsyn till resultatet stridiga uppgifter.

Vid en sammanställning af de föreliggande konflikternas *orsaker och resultat* visar det sig bland annat, att af de 21 konflikter, som föranledts af lönefrågor, 5 bilagts i enlighet med arbetsgifvarens fordringar, 6 i enlighet med arbetarnes och 7 efter ömsesidiga eftergifter. 3 äro ännu icke afslutade.

För öfrigt kan anmärkas, att enligt de föreliggande uppgifterna, hvilka i 15 fall äro ofullständiga eller hvarandra motsägande i denna punkt, 14 arbetsinställelser föregingos af *förhandlingar* parterna emellan, under det att i 6 fall några dylika icke ägde rum.

Aftals- och kontraktsbrott medgifves, äfven af vederbörande part, hafva genom arbetsinställelse förekommit i 1 fall. I 6 fall framkastar den ena parten beskyllning i detta hänseende mot den andra. I 20 fall uppgifves samstämmigt intet aftals- eller kontraktsbrott hafva förekommit, och rörande 8 arbetsinställelser äro uppgifterna i denna punkt mer eller mindre bristfälliga.

I 21 af de 35 här omnämnda arbetsinställelserna ersattes icke de genom konflikten arbetslösa arbetarne med ny arbetskraft, i 7 fall antogs en del nya arbetare, och i 7 fall fylldes ledigheterna

fullständigt. Efter konfliktens slut återgingo alla de förutvarande arbetarne i arbetet i 16 fall, en del i 8 fall; i 4 fall återvände inga.

Vidkommande här redovisade 35 konflikter hafva svar ingått från bägge parterna i 27 fall, endast från arbetsgifvare i 6 fall och endast från arbetare i 1 fall. Rörande 1 konflikt föreligga uppgifter endast från K. Kommerskollegii ombud.

Hela året.

Antalet af de under år 1904 inträffade arbetsinställelser, rörande hvilka uppgifter ingått till K. Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik, utgör 196, af hvilka 153 varit strejker, 11 lockouter och 32 arbetsinställelser af blandad, obestämbar eller icke uppgifven karaktär. Antalet af konflikterna direkt berörda arbetsgifvare har uppgifvits till 556 och högsta antalet direkt berörda arbetare till c:a 10,500. De flesta konflikterna, eller 136 (69·4 %), hafva förorsakats af lönefrågor.

Förutom ofvanberörda under år 1904 inträffade 196 arbetsinställelser hafva till afdelningens kännedom kommit åtskilliga konflikter (de flesta blockader), tydligen af ringa omfattning, hvilka i de flesta fall berört träarbetare- och mureriarbetarefacken i hufvudstaden. Då det af de kortfattade notiserna icke framgått, huruvida konflikterna ledt till arbetsinställelse eller endast föranledt resp. arbetsplatsers förklarande i blockad för arbetskraft tillsvidare, samt infordrade uppgifter från parterna, trots upprepade påminnelser, icke till afdelningen ingått, hafva dessa konflikter icke kunnat medtagas i öfversikterna. I sammanhang med den komplettering af de inkomna uppgifterna, som kommer att företagas i och för den blifvande årsredogörelsen för under år 1904 inträffade arbetsinställelser, hvilken inom kort kommer att publiceras tillsammans med en liknande redogörelse för år 1903, torde det blifva afdelningen möjligt att vinna mera tillfredsställande upplysningar i omförmälda hänseende.

Arbetslagstiftning i utlandet.[1]

År 1899.

Norge.

Kungörelse den 17 augusti 1899 angående arbetet i fabriker för tillverkning af fosfortändstickor. (*Kongelig Resolution af 17:de August*).
(Lovtidende 1899, n:r 32.)

Lag den 23 december 1899 angående ändring i vissa delar af lagen om olycksfallsförsäkring för arbetare den 23 juli 1894. (*Lov om Forandringer i Lov om Ulykkesforsikring for Arbeidere i Fabriker m. v. af 23 Juli 1894*).
(Lovtidende 1899, n:r 50.)

Kungörelse den 30 december 1899 angående premietariffer och uppdelning i riskklasser vid arbetares försäkring mot olycksfall. (*Kongelig Resolution af 30 December 1899*).
(Lovtidende 1900, n:r 3.)

Tyskland.

Kungörelse den 28 januari 1899 angående inrättande och drift af tagelspinnerier, hår- och borstberedningsanstalter, borstbinderier o. d. (*Bekanntmachung, betreffend die Einrichtung und den Betrieb der Rosshaarspinnereien, Haar- und Borstenzurichtereien sowie der Bürsten- und Pinselmachereien, vom 28 Januar 1899*).
(Reichsgesetzblatt, 1899, n:r 2.)

Kungörelse den 25 april 1899 angående inrättande och drift af anläggningar för malning af Thomasslagg etc. (*Bekanntmachung, betreffend die Einrichtung und den Betrieb gewerblicher Anlagen, in denen Thomasschlacke gemahlen oder Thomasschlackenmehl gelagert wird, vom 25 april 1899*).
(Reichsgesetzblatt, 1899, s. 267).

Kungörelse den 26 april 1899 angående arbetet i kvarnar. (*Bekanntmachung, betreffend den Betrieb von Getreidemühlen*).
(Reichsgesetzblatt, 1899, n:r 18.)

Kungörelse den 26 april 1899 angående vissa undantag från förbudet mot söndagsarbete inom industriellt yrke. (*Bekanntmachung betreffend Ausnahmen von dem Verbote der Sonntagsarbeit im Gewerbebetriebe*).
(Reichsgesetzblatt, 1899, n:r 18.)

---

[1] Forts. från »Meddel.» 1904, s. 450 ff.

Lag den 13 juli 1899 angående invaliditetsförsäkring. (*Invalidenversicherungsgesetz, vom 13 juli 1899*).

(Reichsgesetzblatt, 1899, s. 393 o. ff.)

Kungörelse den 15 juli 1899 angående vissa undantag från förbudet mot söndagsarbete inom industriellt yrke. (*Bekanntmachung, betreffend Ansnahmen von dem Verbote der Sonntagsarbeit im Gewerbebetriebe, vom 15 Juli 1899*).

(Reichsgesetzblatt, 1899, n:r 31.)

Kungörelser den 24 och 27 december 1899 angående befrielse från försäkringsskyldighet i enlighet med lagen om invaliditetsförsäkring.

(Reichsgesetzblatt, 1899, n:r 52.)

England.

Förordning den 19 januari 1899 angående tillämpning af bestämmelserna rörande fabriker och verkstäder å vissa slags arbetslokaler. (*Factory and workshop. Period of employment. Warehouses in factories or workshops where edge tools are made. — Order of the secretary of State, dated January 19, 1899, allowing separate branches or departements of work to be treated as separate factories or workshops*).

(Statutory rules and orders, 1899, n:r 9.)

Förordning den 27 mars 1899 angående skyldighet att göra anmälan rörande inom fabriker och verkstäder förekommande fall af kvicksilfverförgiftning. (*Factory and workshop. Notification of diseases (Mercurial poisoning). — Order of the secretary of State, dated March 27, 1899, applying the provisions of section 29 of the factory and workshop act, 1895, to cases of mercurial poisoning in factories and workshops*).

(Statutory rules and orders, 1899, n:r 175.)

Förordning den 28 juni 1899 angående utsträckning af undantagsbestämmelserna från stadgandena om kvinnors användande i arbete. (Två timmars öfvertidsarbete under kortare tidsperioder för arbete med sköljning af buteljer för konservering af frukt). (*Factory and workshop. Special exceptions. Overtime. Additional two hours. — Order of secretary of State, dated June 28, 1899, extending special exception as to employment of women. Overtime. Additional 2 hours: washing bottles, etc.*).

(Statutory rules and orders, 1899, n:r 488.)

Förordning den 20 juli 1899 innehållande vissa föreskrifter med afseende å kvinnors och minderårigas användande uti spinnerier för artificiellt silke. (*Factory and workshop. Special exceptions. Different meal hours. (Spinning of artificial silk). — Order of secretary of State, dated July 20, 1899, extending the special exceptions in section 52 of the factory and workshop act, 1878, to factories in which the spinning of artificial silk is carried on*).

(Statutory rules and orders, 1899, n:r 550.)

Lag den 9 augusti 1899 angående anordnande af sittplatser i butikslokaler åt den kvinnliga personalen. (*An act to provide for seats being supplied for the use of shop assistants*). (Chapter 21.)

Förordning den 1 september 1899 angående den rättsliga proceduren i fråga om godtgörelse för menliga följder af olycksfall i arbete. (*Master and servant. Workmen's compensation act, 1897. The workmen's compensation rules 1899. Dated September 1, 1899*).

(Statutory rules and orders, 1899, 668/L. 34.)

Förordning den 6 september 1899 angående vissa föreskrifter med afseende å kvinnors och minderårigas användande uti textilfabriker för behandling af lin, hampa och jute. (*Factory and workshop. Different meal hours (Flax, jute and hemp factories). — Order of secretary of State, dated September 6, 1899, extending the special exceptions in section 52 of the factory and workshop act, 1878, to textile factories in which the material used is flax, jute or hemp*).

(Statutory rules and orders, 1899, n:r 674.)

Förordning den 28 november 1899 med tillkännagifvande, att vissa slags arbeten med ull, gethår och kamelhår äro att betrakta som farliga och ohälsosamma. (*Factory and workshop. Dangerous trades: sorting, willeying, washing, combing and carding wool, goat-hair and camel-hair. — Certificate of the secretary of State, dated November 28, 1899, under the factory and workshop act, 1891, that certain processes are dangerous or injurious to health*).

(Statutory rules and orders, 1899, n:r 841.)

Särskilda föreskrifter rörande vissa slags arbeten, utfärdade i kraft af lagen ang. fabriker och handtverkerier. (*Factory and workshop act 1878 to 1895. Special rules*). Dekorering af fajans- och porslinsvaror. (*Making transfers for earthenware and China.* January 1899). Fabrikation eller behandling af blyhvitt. (*White lead factories.* 1st June 1899). Behandling af vissa slags hudar och skinn. (*Dry and drysalted foreign hides and skins and dry and drysalted East Indian hides and skins.* August 1899).

Englands kolonier.

Väst-Australien.

Lag den 9 oktober 1899 angående förbud mot betalning af löner in natura eller annorledes än i penningar. (*An act to prohibit the payment of wages in goods or otherwise than in money*, n:r XV). »*Truck act 1899*».

Lag den 16 december 1899 angående inskränkning af söndagsarbete i grufvor. (*An act to prevent the unnecessary employment of labour in mines on sundays*). (N:r 35).

Lag den 16 december 1899 angående anordnande af sittplatser i butikslokaler åt den kvinnliga personalen. (*An act to provide for seats being supplied for the use of shop assistants*). (N:r 52.)

Nya Syd-Wales.

Lag den 22 april 1899 innefattande vissa bestämmelser angående arbetstvisters förebyggande och biläggande. (*An act to make provision for the prevention and settlement of trade disputes*). (1899, n:r 3.)

Lag den 22 december 1899 angående stängningstiden för och arbetstiden i butiker. (*An act for the early closing of shops and to regulate the hours of employment in shops*). »*The early closing act*».

Nya Zeeland.

Lag den 19 oktober 1899 angående arbetslöners kontanta utbetalande med deras fulla belopp. (*An act to better secure to workers the payment in full of their wages*, n:r 12). »*The wages protection act*».

Lag den 21 oktober 1899 innefattande förbud mot minderårigas användande i fabriker och handtverk utan betalning. (*An act to prevent boys or girls being employed in factories or workrooms without payment*). (1899, n:r 11.)

Frankrike.

Förordning den 25 februari 1899 med närmare bestämmelser i anledning af § 26 i lagen den 9 april 1898, angående ersättningsskyldighet vid olycksfall i arbete samt beträffande den nationella pensionskassans verksamhetsområde. (*Décret en date du 25 février 1899, rendu en exécution de l'article 26 de la loi du 9 avril 1898 sur les responsabilités des accidents du travail et organisant le fonctionnement du service confié à la Caisse nationale des retraites*).

(Journal officiel du 1er mars 1899.)

Förordning den 28 februari 1899 med närmare bestämmelser i anledning af § 27 i lagen den 9 april 1898, angående ersättningsskyldighet vid olycksfall i arbete samt rörande statens kontroll

öfver försäkringsbolagen och garantiföreningarna. (*Décret en date du 28 février 1899, rendu en exécution de l'article 27 de la loi du 9 avril 1898 sur la responsabilité des accidents du travail et réglant le contrôle de l'État sur les Compagnies d'assurances, la constitution de leur réserve et le fonctionnement des syndicats de garantie*).

(Journal officiel du 1er mars 1899.)

Förordning den 28 februari 1899 med närmare bestämmelser i anledning af § 28 i lagen den 9 april 1898, angående ersättningsskyldighet vid olycksfall i arbete samt innehållande föreskrifter beträffande de garantier, arbetsgifvare hafva att ställa i händelse af verksamhetens upphörande. (*Décret en date du 28 février 1899, rendu en exécution de l'article 28 de la loi du 9 avril 1898 sur les responsabilités des accidents du travail et réglant les garanties à fournir par les chefs d'entreprise en cas de cessation d'industrie*).

(Journal officiel du 1er mars 1899.)

Förordning den 20 april 1899 innefattande vissa förändringar uti de tabeller (A och C), som äro fogade vid förordningen den 13 maj 1893 ang. barns och kvinnors anställning i farligt eller ohälsosamt arbete. (*Décret du 20 avril 1899, modifiant la nomenclature des tableaux A et C annexés au décret du 13 mai 1893, relatif à l'emploi des enfants, des filles mineures et des femmes aux travaux dangereux ou insalubres*).

(Journal officiel du 28 avril 1899.)

Förordning den 2 maj 1899 angående inrättandet inom Handelsministeriet af en rådgifvande kommitté i och för tillämpningen af § 5 i lagen den 9 april 1898 rörande ersättningsskyldighet vid olycksfall i arbete. (*Décret du 2 mai 1899 instituant au Ministère du Commerce une Commission consultative en vue de l'application de l'article 5 de la loi du 9 avril 1898 sur la responsabilité des accidents du travail*).

(Journal officiel du 3 mai 1899.)

Lag den 24 maj 1899 innefattande föreskrifter angående utvidgande af den nationella olycksfallsförsäkringskassans verksamhetsområde i anledning af lagen den 9 april 1898 rörande ersättning vid olycksfall i arbete. (*Loi du 24 mai 1899 étendant, en vue de l'application de la loi du 9 avril 1898, les opérations de la Caisse nationale d'assurances en cas d'accidents*).

(Journal officiel du 25 mai 1899.)

Förordning den 26 maj 1899 innefattande fastställelse å de enligt lagen den 24 maj 1899 af den nationella olycksfallsförsäkringskassan upprättade tariffer. (*Décret du 26 mai 1899 approuvant les tarifs établis par la Caisse nationale en cas d'accidents, conformément à la loi du 24 mai 1899*).

(Journal officiel du 27 mai 1899.)

Lag den 29 juni 1899 angående upphäfvande af de försäkringspolicer, som undertecknats af innehafvare af sådana arbetsföretag, hvilka afses i lagen den 9 april 1898 beträffande olycksfall i arbete. (*Loi du 29 juin 1899 relative à la résiliation des polices d'assurances souscrites par les chefs d'entreprises soumis à l'application de la loi du 9 avril 1898 sur les accidents*).

(Journal officiel du 30 juin 1899.)

Lag den 30 juni 1899 angående ersättning vid i jordbruksarbete inträffande olycksfall, som förorsakas af maskiner, hvilka icke drifvas med lefvande kraft. (*Loi du 30 juin 1899 concernant les accidents causés dans les exploitations agricoles par l'emploi de machines mues par des moteurs inanimés*).

(Journal officiel du 1er juillet 1899.)

Förordning den 30 juni 1899 angående formulär för sådan anmälan, som omförmäles i §§ 11 och 12 af lagen den 9 april 1898, rörande ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete. (*Décret du 30 juin 1899, relatif à l'exécution des articles 11 et 12 de la loi du 9 avril 1898 concernant les responsabilités des accidents dont les ouvriers sont victimes dans leur travail*).

(Journal officiel du 1er juillet 1899.)

Förordning den 1 juli 1899 med tillägg till förteckningen å de industrier, hvilka äga åtnjuta de i lagen den 2 november 1892 medgifna undantagsförmåner med afseende å stadgandena om veckoledighet och arbetstidens längd. (*Décret du 1er juillet 1899, complétant la nomenclature des industries admises à bénéficier des tolérances prévues par la loi du 2 novembre 1892, en ce qui concerne le repos hebdomadaire et la durée du travail*).

(Journal officiel du 6 juillet 1899.)

Förordning den 10 augusti 1899 angående vissa arbetsvillkor vid aftal rörande arbeten eller leveranser för statens räkning. (*Décret du 10 août 1899 sur les conditions du travail dans les marchés passés au nom de l'État*).

(Journal officiel du 11 août 1899.)

Förordning den 10 augusti 1899 angående vissa arbetsvillkor vid aftal rörande arbeten eller leveranser för departementens (= länsstyrelsernas) räkning. (*Décret du 10 août 1899 sur les conditions du travail dans les marchés passés au nom des départements*).

(Journal officiel du 11 août 1899.)

Förordning den 10 augusti 1899 angående vissa arbetsvillkor vid aftal rörande arbeten eller leveranser för kommuners eller

offentliga välgörenhetsanstalters räkning. (*Décret du 10 août 1899 sur les conditions de travail dans les marchés passés au nom des communes et des établissements publics de bienfaisance*).

(Journal officiel du 11 août 1899.)

Förordning den 18 augusti 1899 angående formulär till sådan anmälan, som omförmäles i § 11 af lagen den 9 april 1898 rörande ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete. (*Décret du 18 août 1899 relatif à l'application de l'article 11 de la loi du 9 avril 1898 sur les responsabilités des accidents du travail*).

(Journal officiel du 22 août 1899.)

Förordning den 1 september 1899 angående omorganisation af det Högre arbetsrådet. (*Décret du 1er septembre 1899, portant réorganisation du Conseil supérieur du travail*).

(Journal officiel du 2 septembre 1899.)

Förordning den 10 december 1899 angående ändringar i bestämmelserna af den 17 maj 1851 och 3 april 1889 angående undantag från lagen den 9 september 1848 rörande vuxna personers användande i arbete. (*Décret du 10 décembre 1899 portant modification des décrets des 17 mai 1851 et 3 avril 1889 apportant des exceptions à la loi du 9 septembre 1848 sur le travail des adultes*).

(Journal officiel du 22 décembre 1899.)

Belgien.

Förordning den 16 januari 1899 innefattande vissa föreskrifter rörande öfvervakandet af stenbrott ofvan jord. (*Arrêté royal du 16 janvier 1899 concernant la police et la surveillance des carrières à ciel ouvert*).

(Moniteur belge du 20 janvier 1899.)

Förordning den 21 januari 1899 angående försöksanordningar med afseende å belysningen i vissa slags grufvor. (*Arrêté royal du 21 janvier 1899 concernant les essais de dispositifs d'appareils d'éclairage à flamme dans les mines à grisou*).

(Moniteur belge du 5 février 1899.)

Förordning den 21 januari 1899 angående användandet af gasmotorer i vissa slags grufvor. (*Arrêté royal du 21 janvier 1899 concernant l'emploi de moteurs à inflammation intérieure de mélanges gazeux dans les mines à grisou*).

(Moniteur belge du 5 février 1899.)

Förordning den 20 februari 1899 med vissa förändringar i förordningen den 22 oktober 1895 angående yrkesinspektionens omorganisation samt angående arbetsställen, som äro att anse som farliga, osunda eller olämpliga. (*Arrêté royal du 20 février 1899 portant modification à l'arrêté royal du 22 octobre 1895 réorganisant l'inspection du travail et des établissements dangereux, insalubres ou incommodes*).

(Moniteur belge du 5 mars 1899.)

Förordning den 31 maj 1899 angående tillämpning å arbetsföretag, som sysselsätta minst fem arbetare, af lagen den 15 juni 1896 rörande verkstadsreglementen. (*Arrêté royal du 31 mai 1899 portant application de la loi sur les règlements d'atelier aux entreprises qui emploient cinq ouvriers au moins*).

(Moniteur belge du 10 juin 1899.)

Lag den 2 juli 1899 angående skyddsåtgärder för arbetare, som sysselsättas uti industri- och handelsföretag. (*Loi du 2 juillet 1899, concernant la sécurité et la santé des ouvriers occupés dans les entreprises industrielles et commerciales*).

(Moniteur belge du 12 juillet 1899.)

Förordning den 28 oktober 1899 innefattande vissa skyddsföreskrifter för vid fönsterglasbruk anställda arbetare. (*Arrêté royal du 28 octobre 1899 assurant la protection des ouvriers employés aux abords des fosses de longeage dans les verreries à vitres*).

(Moniteur belge du 8 novembre 1899.)

Förordning den 14 november 1899 angående tillämpning å alla arbetsföretag under jord af förordningen den 21 januari 1899. (*Arrêté royal du 14 novembre 1899 portant extension à toutes les exploitations souterraines de l'interdiction prescrite par l'arrêté royal du 21 janvier 1899*).

(Moniteur belge du 19 novembre 1899.)

Särskilda förordningar med uppgift å vissa slag af arbetsställen, som äro att anse som farliga, osunda eller olämpliga. (*Arrêtés royaux relatifs au classement d'établissement dangereux, insalubres ou incommodes*).

Schweiz.

Förordning, utfärdad af förbundsrådet den 10 mars 1899 med vissa föreskrifter angående tillämpningen af förbundslagen den 2 november 1898 rörande försäljning och tillverkning af tändstickor. (*Arrêté du Conseil fédéral du 10 mars 1899 sur la mise en vigueur successive de la loi fédérale du 2 novembre 1898, concernant la vente et la fabrication des allumettes*).

(Feuille fédérale suisse du 15 mars 1899.)

Kungörelse den 30 december 1899 angående tillämpningen af förbundslagen rörande tillverkning och försäljning af tändstickor. (*Règlement d'exécution en date du 30 décembre 1899, pour la loi fédérale concernant la fabrication et la vente des allumettes*).

(Recueil officiel, nouvelle série, XVII, s. 690.)

Österrike.

Kungörelse den 6 juni 1899 med ändring af instruktionen för den arbetsstatistiska byrån inom handelsministeriet. (*Kundmachung des Handelsministeriums vom 6 juni 1899, betreffend die Abänderung des Statuts des arbeitsstatistischen Amtes im Handelsministerium*).

(Reichsgesetzblatt, 1899, n:r 106.)

Förordning den 23 augusti 1899 innefattande bestämmelser med afseende å försäkringspliktiga arbetsföretags indelning i farlighetsklasser samt fastställande af de olika farlighetsklassernas riskkoefficienter. (*Verordnung des Ministeriums des Innern vom 23 August 1899, mit welcher die in Gemässheit des § 14, 6 Absatz, des Gesetzes vom 28 December 1887, R. G. Bl. n:r 1 ex. 1888, betreffend die Unfallversicherung der Arbeiter, zum zweitenmale revidirte Eintheilung der Unfallversicherungspflichtigen Betriebe in Gefahrenclassen und die Feststellung der Procentsätze der Gefahrenclassen kundgemacht wird*).

(Reichsgesetzblatt 1899, s. 791.)

Ungern.

Lag den 14 december 1899 innefattande vissa bestämmelser med afseende å arbetare anställda vid hydrauliska arbeten äfvensom vid spårvägs- och järnvägsbyggnader. (*Loi LXI du 14 décembre 1899 concernant les ouvriers et journaliers employés aux travaux hydrauliques et à la construction des tramways et des chemins de fer*).

(Orszagos Torvenytar $^{19}/_{12}$ 1899.)

Lag den 15 december 1899 angående upprättandet af arbetskontrakt mellan vissa arbetsgifvare och arbetare inom jordbruket. (*Loi XLII du 15 décembre 1899 sur les rapports juridiques des entrepreneurs de travaux agricoles et de leurs ouvriers*).

(Orszagos Torvenytar $^{19}/_{12}$ 1899.)

Italien.

Förordning den 5 januari 1899 angående ändrad lydelse af § 9 i förordningen den 17 september 1886 rörande barns användande i

arbete. (*Regio decreto che sostituisce l'art. 9 del regolamento 17 Settembre 1886, n:o 4082 (serie 3a) sul lavoro dei fanciulli*).

(Raccolta Ufficiale delle leggi e dei decreti del Regno d'Italia, 1899, s. 181.)

Förordning den 18 juni 1899 innefattande vissa föreskrifter till förekommande af olycksfall i grufvor och stenbrott. (*Regolamento per la previzione degli infortuni nelle miniere et nelle cave*).

(Raccolta Ufficiale delle leggi e dei decreti del Regno d'Italia, 1899, s. 1631.)

Förordning den 18 juni 1899 innefattande vissa föreskrifter till förekommande af olycksfall inom sådana industrier och arbetsföretag, som beröras af lagen den 17 mars 1898. (*Regolamento generale per la previzione degli infortuni nelle imprese e nelle industrie, alle quali si applica la legge 17 marzo 1898, n:o 80*).

(Raccolta Ufficiale delle leggi e dei decreti del Regno d'Italia, 1899, s. 1625.)

Förordning den 18 juni 1899 innefattande vissa föreskrifter till förekommande af olycksfall vid arbetsföretag för tillverkning af explosiva varor, eller inom hvilka sådana komma till användning. (*Regolamento per la previzione degli infortuni nelle imprese e nelle industrie ene trallano o applicano materie esplodenti*).

(Raccolta Ufficiale delle leggi e dei decreti 1899, s. 1641.)

Förordning den 18 juni 1899 innefattande närmare bestämmelser angående villkoren, för att personer bland den tekniska personalen vid olycksfallsförsäkringsbolag eller ömsesidighetsföreningar skola kunna erhålla i uppdrag att företaga sådana inspektioner, hvarom förmäles i § 5 af lagen den 17 mars 1898. (*Regno decreto col quale si stabilita che le persone facendi parte del perzonale technico delle associazioni per la prevenzione degl'infortuni e dei sindicati di assicurazione mutua possono esser delegati ad eseguire ispezioni a termini dell' art. 5 della legge 17 marzo 1898, num. 80*).

(Raccolta Ufficiale delle leggi e dei decreti del Regno d'Italia, 1899, n:o 233.)

Instruktion för riksanstalten för arbetares ålderdoms- och invaliditetsförsäkring den 18 juni 1899. (*Statuto della Cassa nazionale di previdenza per la vecchiaia et per la invalidita degli operai*).

(Raccolta Ufficiale delle leggi e dei decreti del Regno d'Italia, 1899, s. 1943.)

Tekniska bestämmelser för riksanstalten för arbetares ålderdoms- och invaliditetsförsäkring. (*Regolamento technico della Cassa nazionale di previdenza per la vecchiaia e per la invalidita degli operai*).

(Raccolta Ufficiale delle leggi e dei decreti del Regno d'Italia, 1899, s. 1979.)

Förordning den 24 december 1889 angående införande af en ny riskklass i den för riksanstalten för försäkring mot olycksfall i arbete den 30 oktober 1898 utfärdade tariff F. (*Regio decreto che aggiunge una classe di rischio distinta con la littera A nella tariffa F stabilita per l'assicurazione delle indennita della Cassa nazionale di assicurazione per gli infortuni degli operai sul lavoro*).

(Raccolta Ufficiale della leggi e dei decreti del Regno d'Italia, 1899, n:r 488.)

Ryssland.

Kungörelse den 7 juni 1899 angående inrättandet af ett högsta råd för industri och bergshandtering. (*Décret impérial du 7 juin 1899, instituant un Conseil supérieur de l'industrie et des mines*).

Amerikas Förenta Stater.

De särskilda staternas lagstiftning.

(Här anföras endast några viktigare lagar af socialt innehåll, som tillkommit i de särskilda staterna.)

Californien.

Lag den 20 mars 1899 angående arbetstidens längd (8 timmar pr dag) för arbetare, anställda vid offentliga arbeten. (Chap. 114. *Hours of labor on public works*).[1]

Colorado.

Lag angående arbetstidens längd (8 timmar) vid arbete i gruf-vor och hyttor. (Chap 103. *Hours of labor. Mines and Smelters*).

Lag den 31 mars 1899 angående arbetslönens utbetalande. (Chap. 155. *Payment of wages. Truck system*).[2]

Illinois.

Lag den 12 april 1899 angående förlikning-s- och skiljedoms-förfarande för slitande af arbetstvister.[3]

[1] Liknande lagbestämmelser äro under året träffade i *Idaho* (lag den 6 febr.), *New-Jersey* (lag den 16 mars), *Massachusetts* (lag 6 maj), *Väst-Virginia* (lag den 20 febr.) och *Washington* (lag den 13 mars).

[2] Liknande lagbestämmelser äro under året träffade i *Indiana* (lag den 28 febr.) och *Massachusetts* (lagändring den 10 april).

[3] Liknande lagbestämmelser äro under året träffade i *Idaho* (lag den 18 febr.) och *Indiana* (lag den 19 febr.).

Lag den 17 april 1899 angående upprättandet af offentliga arbetsförmedlingsanstalter etc. (*Free public employment offices and licensing etc., of private employment agencies*).[1]

Lag den 24 april 1899 innefattande förbud mot anlitandet af bedrägliga medel vid anskaffandet af arbetare.

Indiana.[2]

Lag den 2 mars 1899 angående fabriker och handtverk. (Chap. 142. *Factories and workshops. Hours of labor. Employment of women and children. Safety of employees. Sanitary regulations. Sweating system. Inspection etc.*)[3]

Kansas.[4]

Lag den 3 januari 1899 angående upprättandet af en undersökningsdomstol för behandling af arbetstvister vid järnvägar etc. (Chap. 28. *Court of visitation. Control of railroads, strikes etc.*).

Massachusetts.[4]

Lag den 25 maj 1899 innefattande förbud mot minderårigas användande i visst arbete. (Chap. 413. *Employment of children*).

Missouri.[4]

Lag den 29 maj 1899 innefattande bestämmelser angående arbetstid samt vissa hygieniska föreskrifter med afseende å bagerier. (*Sanitation and hours of labor in bakeries, etc.*)

Lag den 31 maj 1899 angående inrättandet af en byrå för arbetsstatistik och yrkesinspektion. (*Revising and amending of the revised statutes of 1889. — Bureau of labor statistics etc.*).

Lag den 2 juni 1899 innefattande vissa bestämmelser angående arbete i boningshus samt till förekommande af sweatingsystemet. (*Manufacturing in tenement or dwelling houses. Sweating system*).[5]

---

[1] Liknande lagbestämmelser äro under året träffade i *Missouri* (lag den 23 maj).
[2] Jfr noterna.
[3] Liknande lagbestämmelser äro under året träffade i *Michigan* (lagändringar den 17 maj och 9 juni 1899).
[4] Jfr noterna.
[5] Liknande lagbestämmelser hafva under året träffats i *Wisconsin* (lag den 20 april).

Nebraska.

Lag den 31 mars 1899 innefattande bestämmelser angående arbetstidens längd för kvinnliga arbetare, kontors- och handelsbiträden äfvensom angående anordnandet af sittplatser för den kvinnliga personalens räkning. (*Hours of labor of, and seats for, female employees.* chap. 107).

Lag den 31 mars 1899 angående minderårigas användande i arbete inom industri, handtverk och handel. (Chap. 108. *Employment of children*).[1]

New-York.

Lag innefattande bestämmelser angående vissa tillverkningars bedrifvande i rum, som äro belägna i boningshus. (Chap. 191. *Tenement made articles*).

Lagändringar angående skyddsåtgärder för byggnadsarbetare och maskinarbetare samt angående yrkesinspektionen, kvinnors och minderårigas arbetstid, besiktning af ångpannor etc. (*Protection of employees on buildings. Scaffolding. Factory inspectors. Hours of labor of women and children. Protection of employees operating machinery. Inspection of boilers*).

Lag innefattande förbud mot kvinnors och minderårigas användande i arbete med smärgling, slipning och polering. (Chap. 375. *Employment of women and children at polishing or ouffing*).

Lag angående arbetstidens längd. (Chap. 567. *Hours of labor.*)

Nord-Carolina.

Lag den 3 mars 1899 angående ändrade bestämmelser med afseende å statens byrå för arbetsstatistik. (Chap. 373. *Bureau of labor and printing*).[2]

Syd-Carolina.

Lag den 6 mars 1899 angående anordnandet af sittplatser i butiker för den kvinnliga personalens räkning. (Act n:r 71. *Seats for female employees*).[3]

---

[1] Liknande lagbestämmelser äro under året träffade i *Washington* (lag den 14 mars och *Wisconsin* (lag den 27 april).

[2] Liknande bestämmelser äro under året träffade i *Nord-Dakota* (lag den 8 mars), *Missouri* (lag den 31 maj, se ofvan) och *Kansas* (lag den 6 januari).

[3] Liknande lagbestämmelser äro under året träffade i *Florida* (lag den 3 juni), *Nebraska* (lag den 31 mars) och *Wisconsin* (lag den 30 mars).

Lag den 6 mars 1899 angående söndagshvila. (Act n:r 72. *Sunday labor*).

Tennessee.

Lag den 22 april angående inspektion af fabriker. (Chap. 401. *Inspection, etc., of factories and workshops*).

Texas.

Lag den 27 maj 1899 angående arbetarnes föreningsrätt. (*Protection of workingmen in the right of organization*, chap. 153).

Washington. [1]

Lag den 3 mars 1899 innefattande förbud mot användande af »svarta listor» i vissa fall. (Chap. 23. *Blacklisting*).

Wisconsin. [1]

Lag den 30 mars 1899 innefattande vissa bestämmelser angående tillverkningen af cigarrer. (Chap. 79. *Regulating the manufacture of cigars*).

Lag den 14 april 1899 med bestämmelser med afseende å användandet af smärgelskifvor i fabriker och verkstäder. (Chap. 189. *Emery wheels in factories and workshops*).

[1] Jfr noterna.

Lifsmedelspriser å olika orter i riket under år 1904.

Fjärde kvartalet.

Anm. Beträffande brödprisen förete särskildt prisuppgifterna å *hvetebröd* fortfarande alltför stora variationer mellan de olika orterna för att kunna tillmätas samma betydelse som öfriga uppgifter.

Parentes kring en medelprissiffra betecknar, att densamma är beräknad på grund af ett fåtal uppgifter eller af annan orsak anses mindre tillförlitlig.

Priset på *ved* är beräknadt för s. k. storfamn ($2{\cdot}5 \times 1{\cdot}6 \times 0{\cdot}89$ meter $= 3{\cdot}56$ kubikmeter).

I öfrigt hänvisas till anmärkningarna å de särskilda uppslagen.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
			Stockholm: Staden inom broarna.								
			Oktober.			November.			December.		
			Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-
			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).		
1	Mjölk: oskummad	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
2	skummad	»	7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	235	220	*226*	230	215	*222*	230	220	*224*
4	mat- (lands-)	»	220	200	*209*	210	200	*206*	210	200	*205*
5	Ost, halffet, ordinär	»	150	100	*129*	140	110	*129*	140	100	*123*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	155	*158*	160	155	*158*	160	155	*158*
7	billigaste sort	»	100	100	*100*	100	100	*100*	110	100	*105*
8	Ägg	tjog	180	140	*155*	200	140	*160*	200	150	*174*
9	Potatis	hl.	650	500	*542*	550	500	*509*	600	500	*530*
10	Ärter, gula	kg.	30	25	*27*	30	25	*27*	25	25	*25*
11	Bruna bönor	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	27	26	*26*	27	26	*26*	27	27	*27*
13	råg-	»	20	18	*19*	20	18	*19*	20	18	*19*
14	rågsikt-	»	25	24	*25*	25	24	*25*	25	23	*24*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	30	28	*30*	30	28	*29*	32	30	*31*
16	korn-	»	30	28	*29*	30	28	*29*	25	25	*25*
17	ris-: bästa sort	»	70	70	*70*	70	70	*70*	70	60	*65*
18	billigaste sort	»	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*33*
19	Rågbröd: hårdt (spis-)	»	42	34	*37*	42	35	*37*	37	36	*37*
20	mjukt: limpa, söt	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	35	35	*35*	35	35	*35*	40	35	*38*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	80	80	*80*	80	80	*80*	75	75	*75*
23	mjukt, » »	»	42	42	*42*	42	42	*42*	42	40	*41*
24	Nötkött, färskt: stek	»	95	85	*89*	100	80	*88*	90	80	*84*
25	soppkött	»	80	70	*76*	80	75	*77*	75	65	*73*
26	Kalfkött: stek	»	120	90	*100*	100	85	*96*	120	90	*108*
27	spädkalf	»	75	60	*70*	70	60	*64*	70	60	*65*
28	Fårstek, färsk	»	100	80	*93*	100	70	*87*	120	80	*105*
29	Fläsk, färskt	»	130	120	*121*	120	100	*115*	120	100	*112*
30	salt: svenskt	»	120	110	*113*	120	110	*113*	120	120	*120*
31	amerikanskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*
32	Fisk, färsk: sill	»	40	30	*38*	40	30	*38*	40	25	*29*
33	strömming	»	100	50	*80*	100	50	*79*	125	60	*83*
34	rödspotta (»spätta»)	»	75	60	*74*	75	70	*75*	75	60	*71*
35	salt: sill	»	50	40	*45*	50	40	*47*	50	40	*47*
36	strömming	»	30	30	*30*	30	30	*30*	25	25	*25*
37	kabeljo	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	100	*110*	120	100	*115*	120	110	*115*
39	Socker, bit-	»	59	59	*59*	66	66	*66*	66	66	*66*
40	Fotogén, prima	l.	17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*
41	Ved: björk- osågad, hemkörd	famn	2600	2600	*2600*	2600	2600	*2600*	2700	2600	*2650*
42	barr- osågad, hemkörd	»	1900	1900	*1900*	1900	1900	*1900*	1900	1900	*1900*
43	Torf	100 kg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	hl.	350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*

Anm. *Prisuppgifterna för ved, kol och koks i kol. 3—11 gälla för hela staden.* Priset på ända till 240 à 260 öre.

och medelpris.

12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	
Norrmalm.									Östermalm.									
Oktober.			November.			December.			Oktober.			November.			December.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	1
8	7	*8*	7	7	*7*	7	7	*7*	8	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*	2
240	215	*229*	230	220	*225*	240	220	*227*	240	220	*230*	240	220	*228*	240	220	*229*	3
220	200	*213*	215	200	*204*	210	190	*204*	220	210	*216*	220	200	*206*	210	190	*208*	4
140	120	*131*	140	120	*132*	150	100	*131*	150	100	*132*	150	100	*138*	150	120	*136*	5
165	155	*164*	165	155	*161*	160	155	*159*	160	150	*156*	160	150	*156*	160	160	*160*	6
100	100	*100*	100	100	*100*	120	100	*106*	100	100	*100*	100	100	*100*	120	100	*110*	7
180	150	*159*	200	150	*176*	200	170	*192*	200	140	*158*	200	160	*178*	200	150	*193*	8
650	500	*556*	750	500	*525*	700	500	*593*	600	500	*529*	600	500	*514*	650	500	*576*	9
30	25	*26*	30	20	*25*	25	20	*24*	25	20	*23*	25	20	*23*	28	17	*22*	10
45	40	*41*	45	40	*41*	50	35	*42*	50	40	*44*	50	40	*44*	50	40	*44*	11
27	26	*26*	27	26	*26*	27	26	*26*	28	26	*27*	28	26	*27*	28	26	*27*	12
20	18	*20*	20	18	*20*	20	18	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*	20	18	*20*	13
27	24	*25*	27	24	*25*	25	24	*24*	25	24	*24*	25	24	*24*	25	23	*24*	14
35	28	*30*	35	28	*30*	35	28	*30*	35	30	*32*	35	30	*32*	35	30	*33*	15
30	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*28*	40	25	*27*	16
78	50	*66*	75	60	*68*	75	50	*67*	70	65	*69*	70	65	*69*	70	50	*61*	17
36	30	*33*	40	35	*35*	40	30	*36*	35	30	*34*	35	30	*34*	45	30	*36*	18
42	32	*36*	42	32	*36*	42	35	*37*	46	33	*38*	46	33	*37*	46	33	*39*	19
42	40	*41*	42	40	*41*	43	38	*41*	42	32	*37*	42	32	*37*	43	25	*37*	20
40	35	*38*	40	35	*36*	40	35	*38*	40	35	*37*	40	35	*36*	40	35	*37*	21
80	80	*80*	80	80	*80*	80	75	*78*	80	80	*80*	80	80	*80*	75	75	*75*	22
42	42	*42*	42	42	*42*	42	42	*42*	42	40	*41*	42	40	*41*	42	40	*41*	23
100	85	*90*	100	80	*88*	110	80	*86*	100	85	*90*	100	85	*92*	100	80	*87*	24
85	75	*79*	85	75	*78*	85	70	*75*	85	75	*80*	85	70	*79*	80	70	*75*	25
120	90	*101*	120	90	*100*	130	90	*113*	120	90	*103*	120	90	*100*	120	85	*114*	26
75	65	*70*	75	60	*67*	75	50	*64*	75	65	*71*	75	60	*67*	75	60	*66*	27
120	80	*96*	110	80	*89*	130	80	*109*	120	85	*96*	120	80	*89*	120	90	*110*	28
130	120	*122*	130	110	*121*	120	100	*114*	130	110	*121*	130	110	*120*	120	100	*114*	29
120	110	*117*	120	110	*117*	120	100	*115*	130	110	*123*	130	110	*123*	130	110	*123*	30
120	110	*115*	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*	31
40	40	*40*	40	30	*38*	50	25	*36*	40	40	*40*	50	30	*42*	50	30	*39*	32
100	50	*85*	100	50	*76*	125	80	*96*	100	50	*86*	100	50	*83*	125	75	*97*	33
75	70	*74*	75	70	*75*	75	70	*75*	75	75	*75*	75	75	*75*	75	70	*75*	34
50	40	*47*	50	40	*47*	50	30	*41*	60	35	*47*	60	35	*47*	60	30	*45*	35
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	25	*28*	30	25	*28*	25	25	*25*	36
50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*	60	50	*52*	60	50	*52*	60	48	*55*	37
120	100	*109*	120	100	*109*	125	100	*107*	140	110	*123*	140	110	*122*	150	105	*131*	38
59	59	*59*	66	66	*66*	66	66	*66*	60	59	*59*	66	66	*66*	66	66	*66*	39
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45

s. k. matägg har varierat mellan 110 och 150 öre pr tjog; för prima svenska ägg har betalats.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	30. Stockholm: Kungsholmen. Oktober. Högsta pris (öre).	31. Oktober. Lägsta pris (öre).	32. Oktober. Medel- pris (öre).	33. November. Högsta pris (öre).	34. November. Lägsta pris (öre).	35. November. Medel- pris (öre).	36. December. Högsta pris (öre).	37. December. Lägsta pris (öre).	38. December. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
2	skummad	»	7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	240	220	*229*	240	215	*224*	235	215	*225*
4	mat- (lands-)	»	220	200	*213*	220	200	*202*	220	200	*210*
5	Ost, halffet, ordinär	»	150	120	*125*	140	120	*130*	150	120	*127*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	155	150	*153*	155	150	*153*	155	150	*153*
7	billigaste sort	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	100	*107*
8	Ägg	tjog	180	140	*155*	200	170	*180*	225	150	*187*
9	Potatis	hl.	600	425	*538*	600	425	*501*	600	500	*577*
10	Ärter, gula	kg.	25	23	*24*	25	23	*24*	25	23	*24*
11	Bruna bönor	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	27	26	*27*	27	26	*27*	27	26	*27*
13	råg-	»	20	19	*20*	20	19	*20*	20	19	*20*
14	rågsikt-	»	25	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	30	30	*30*	50	30	*35*	50	30	*35*
16	korn-	»	28	25	*27*	28	25	*27*	28	25	*27*
17	ris-: bästa sort	»	70	60	*63*	70	60	*63*	70	60	*63*
18	billigaste sort	»	40	35	*37*	40	35	*38*	40	35	*38*
19	Rågbröd: hårdt (spis-)	»	38	35	*37*	38	35	*37*	38	35	*37*
20	mjukt: limpa, söt	»	40	30	*35*	40	35	*35*	40	30	*35*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	35	35	*35*	40	35	*38*	40	35	*38*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	80	80	*80*	80	80	*80*	80	75	*78*
23	mjukt, » »	»	40	40	*40*	40	40	*40*	42	42	*42*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	85	*94*	100	80	*92*	100	85	*92*
25	soppkött	»	80	70	*76*	85	70	*77*	80	65	*72*
26	Kalfkött: stek	»	110	90	*100*	100	90	*96*	110	95	*99*
27	spädkalf	»	70	60	*68*	75	60	*68*	65	60	*63*
28	Fårstek, färsk	»	120	85	*97*	100	85	*91*	110	100	*106*
29	Fläsk, färskt	»	130	120	*123*	130	120	*123*	130	110	*120*
30	salt: svenskt	»	120	110	*117*	120	110	*117*	120	110	*117*
31	amerikanskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*
32	Fisk, färsk: sill	»	40	40	*40*	40	40	*40*	30	30	*30*
33	strömming	»	100	60	*94*	100	75	*89*	100	100	*100*
34	rödspotta (»spätta»)	»	80	75	*76*	75	75	*75*	75	75	*75*
35	salt: sill	»	50	25	*38*	50	40	*44*	50	25	*43*
36	strömming	»	30	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*28*
37	kabeljo	»	50	45	*48*	50	45	*48*	50	45	*49*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	130	110	*120*	130	110	*120*	130	110	*118*
39	Socker, bit-	»	59	59	*59*	66	66	*66*	66	66	*66*
40	Fotogén, prima	l.	17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*
41	Ved: björk-, barr- } osågad, hemkörd	famn	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42		»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Torf	100kg	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») } hemkörd	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45	Koks, gasverks- (okrossad) } hemkörd	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—

39.	40.	41.	42.	43.	44.	45.	46.	47.	48.	49.	50.	51.	52.	53.	54.	55.	56.	
Södermalm.									Uppsala.									
Oktober.			November.			December.			Oktober.			November.			December.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel.	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	13	13	*13*	13	13	*13*	13	13	*13*	1
7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*	5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	2
240	220	*231*	230	220	*227*	240	210	*229*	235	225	*230*	235	225	*230*	235	225	*230*	3
220	200	*214*	215	200	*207*	215	185	*207*	220	200	*209*	220	210	*215*	220	210	*217*	4
140	120	*132*	150	120	*135*	150	100	*126*	120	90	*103*	120	90	*103*	120	90	*103*	5
160	155	*157*	160	155	*157*	160	150	*156*	155	150	*151*	155	150	*153*	155	150	*153*	6
100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	105	100	*103*	105	100	*103*	7
200	140	*165*	200	140	*175*	240	150	*199*	175	130	*151*	200	175	*180*	220	190	*205*	8
600	500	*524*	550	500	*517*	600	500	*549*	450	400	*425*	500	500	*500*	600	450	*512*	9
30	25	*26*	30	25	*26*	25	20	*23*	30	20	*24*	30	20	*24*	30	20	*24*	10
45	40	*41*	45	40	*41*	45	40	*41*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	11
27	26	*26*	27	26	*26*	28	25	*27*	28	28	*28*	28	28	*28*	28	28	*28*	12
20	18	*19*	20	18	*19*	20	18	*19*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	13
27	24	*25*	27	24	*25*	25	22	*24*	25	23	*24*	25	23	*24*	25	23	*24*	14
30	28	*29*	30	28	*29*	32	30	*31*	35	28	*31*	35	28	*31*	35	28	*31*	15
30	25	*28*	30	25	*28*	25	25	*25*	25	22	*24*	25	22	*24*	25	22	*24*	16
75	60	*69*	75	60	*69*	70	60	*63*	70	40	*53*	70	40	*53*	70	40	*50*	17
35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*31*	30	26	*29*	30	26	*29*	30	26	*29*	18
42	35	*36*	42	37	*38*	37	30	*33*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	19
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	44	40	*42*	43	40	*42*	43	40	*42*	20
40	35	*38*	35	35	*35*	40	35	*37*	27	22	*25*	24	22	*23*	24	22	*23*	21
80	80	*80*	80	80	*80*	75	72	*74*	70	64	*67*	70	68	*69*	70	65	*68*	22
42	42	*42*	42	42	*42*	40	40	*40*	48	48	*48*	50	48	*49*	48	48	*48*	23
100	85	*92*	100	80	*90*	110	80	*85*	90	80	*88*	90	80	*85*	90	80	*84*	24
85	70	*78*	85	75	*79*	75	60	*73*	80	70	*75*	75	70	*74*	80	70	*74*	25
120	90	*103*	100	90	*95*	120	90	*105*	110	100	*105*	110	100	*102*	110	100	*105*	26
70	60	*67*	70	60	*67*	70	60	*65*	60	60	*60*	60	50	*54*	70	50	*55*	27
110	80	*95*	110	80	*90*	120	80	*103*	110	80	*96*	100	90	*99*	110	90	*99*	28
140	120	*126*	130	110	*120*	130	100	*114*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	29
130	120	*123*	130	120	*123*	120	100	*110*	100	100	*100*	100	90	*98*	100	90	*98*	30
120	110	*113*	120	110	*113*	110	100	*105*	100	95	*97*	100	95	*98*	100	100	*100*	31
40	35	*38*	40	30	*33*	40	25	*29*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
100	60	*73*	100	50	*77*	100	75	*83*	80	50	*58*	60	50	*51*	60	50	*55*	33
75	70	*74*	75	70	*74*	75	65	*73*	60	50	*53*	60	50	*53*	60	50	*58*	34
50	40	*45*	50	40	*48*	50	30	*40*	35	35	*35*	35	30	*33*	40	30	*36*	35
30	30	*30*	30	30	*30*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	36
50	50	*50*	50	50	*50*	50	45	*49*	45	45	*45*	45	40	*43*	45	40	*43*	37
120	100	*108*	120	100	*108*	120	100	*112*	120	100	*108*	120	100	*108*	120	100	*108*	38
59	59	*59*	66	66	*66*	66	66	*66*	60	60	*60*	67	67	*67*	67	67	*67*	39
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2400	2400	*2400*	2400	2400	*2400*	2400	2400	*2400*	41
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
—	—	—	—	—	—	—	—	—	310	310	*310*	310	310	*310*	310	310	*310*	44
—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	80	*80*	80	80	*80*	100	100	*100*	45

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	57. Eskilstuna. Oktober. Högsta pris (öre).	58. Eskilstuna. Oktober. Lägsta pris (öre).	59. Eskilstuna. Oktober. Medel- pris (öre).	60. Eskilstuna. November. Högsta pris (öre).	61. Eskilstuna. November. Lägsta pris (öre).	62. Eskilstuna. November. Medel- pris (öre).	63. Eskilstuna. December. Högsta pris (öre).	64. Eskilstuna. December. Lägsta pris (öre).	65. Eskilstuna. December. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*
2	skummad	»	5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	220	200	*212*	220	220	*220*	220	220	*220*
4	mat- (lands-)	»	200	180	*188*	220	190	*208*	220	190	*198*
5	Ost, halffet, ordinär	»	100	100	*100*	100	80	*96*	100	80	*89*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	170	170	*170*	170	160	*165*	170	160	*162*
7	billigaste sort	»	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*
8	Ägg	tjog	140	125	*133*	160	140	*153*	175	150	*162*
9	Potatis	hl.	600	550	*586*	600	550	*575*	600	500	*559*
10	Ärter, gula	kg.	25	20	*24*	25	20	*24*	25	20	*23*
11	Bruna bönor	»	40	35	*38*	45	30	*40*	45	30	*37*
12	Mjöl: hvete-	»	30	26	*28*	30	25	*27*	28	25	*27*
13	råg-	»	18	18	*18*	20	18	*19*	20	20	*20*
14	rågsikt-	»	23	22	*22*	22	22	*22*	23	22	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*28*
16	korn-	»	28	25	*26*	30	24	*25*	25	24	*25*
17	ris-: bästa sort	»	65	65	*65*	65	65	*65*	65	65	*65*
18	billigaste sort	»	35	35	*35*	35	30	*33*	30	30	*30*
19	Rågbröd: hårdt (spis-)	»	36	28	*32*	36	24	*31*	35	27	*30*
20	mjukt: limpa, söt	»	27	27	*27*	27	24	*26*	27	27	*27*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	63	63	*63*	63	63	*63*	63	63	*63*
23	mjukt, » »	»	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	90	*98*	100	90	*95*	100	90	*95*
25	soppkött	»	80	65	*74*	80	60	*69*	80	60	*70*
26	Kalfkött: stek	»	120	100	*111*	120	100	*107*	120	100	*113*
27	spädkalf	»	60	50	*58*	60	50	*55*	70	50	*57*
28	Fårstek, färsk	»	100	90	*97*	110	90	*97*	120	100	*111*
29	Fläsk: färskt	»	100	100	*100*	100	95	*100*	110	100	*100*
30	salt: svenskt	»	110	100	*108*	110	100	*105*	120	110	*112*
31	amerikanskt	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	40	35	*38*	40	30	*33*
33	strömming	»	60	50	*52*	50	40	*49*	50	40	*44*
34	rödspotta (»spätta»)	»	—	—	—	—	—	—	60	60	*60*
35	salt: sill	»	40	30	*35*	40	30	*36*	45	25	*32*
36	strömming	»	40	30	*34*	35	30	*33*	30	25	*27*
37	kabeljo	»	45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	120	*120*	120	120	*120*	120	120	*120*
39	Socker, bit-	»	60	60	*60*	67	60	*64*	67	67	*67*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk- } osågad, hemkörd	famn	2270	2140	*2210*	2270	2140	*2200*	2270	2140	*2200*
42	barr- } osågad, hemkörd	»	1510	1390	*1450*	1510	1390	*1430*	1510	1390	*1450*
43	Torf	100 kg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») } hemkörd	hl.	310	310	*310*	310	310	*310*	310	310	*310*
45	Koks, gasverks (okrossad) } hemkörd	»	120	120	*120*	120	120	*120*	120	120	*120*

Anm. *Jönköping:* Priset på torf har varit 55 öre per hektoliter.

66.	67.	68.	69.	70.	71.	72.	73.	74.	75.	76.	77.	78.	79.	80.	81.	82.	83.	
Norrköping.									Jönköping.									
Oktober.			November.			December.			Oktober.			November.			December.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*	14	12	*13*	14	12	*13*	12	11	*12*	1
6	5	*5*	6	5	*5*	6	5	*5*	5	4	*5*	5	4	*5*	5	5	*5*	2
225	210	*219*	230	220	*224*	225	220	*222*	210	200	*204*	210	200	*205*	220	200	*212*	3
210	190	*201*	215	200	*208*	215	200	*210*	190	175	*185*	190	185	*188*	200	180	*186*	4
120	80	*104*	120	100	*110*	120	100	*109*	120	110	*115*	125	110	*115*	125	115	*120*	5
160	150	*158*	160	150	*158*	160	160	*160*	150	150	*150*	170	165	*168*	170	165	*168*	6
110	95	*103*	110	100	*103*	110	95	*105*	115	115	*115*	135	130	*133*	135	130	*133*	7
140	125	*132*	160	135	*146*	220	170	*197*	140	120	*134*	140	140	*140*	180	160	*166*	8
650	600	*(621)*	800	650	*(737)*	800	600	*(710)*	525	400	*454*	425	400	*413*	525	515	*520*	9
25	20	*23*	25	20	*23*	25	20	*24*	25	23	*24*	25	23	*24*	25	25	*25*	10
50	35	*46*	50	40	*46*	50	35	*43*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	11
26	25	*26*	26	25	*26*	26	25	*25*	25	25	*25*	28	25	*27*	26	25	*26*	12
21	19	*20*	21	19	*20*	21	19	*20*	20	20	*20*	22	20	*21*	20	20	*20*	13
23	21	*22*	23	21	*22*	23	21	*22*	23	23	*23*	23	20	*22*	25	25	*25*	14
30	30	*30*	33	30	*30*	33	30	*30*	33	30	*31*	33	30	*30*	30	30	*30*	15
25	22	*24*	25	22	*24*	25	22	*24*	20	20	*20*	22	20	*21*	22	20	*21*	16
60	50	*57*	60	50	*57*	60	50	*58*	76	70	*74*	76	70	*74*	76	70	*74*	17
35	25	*33*	35	25	*31*	35	25	*32*	30	30	*30*	40	40	*40*	33	30	*32*	18
45	30	*40*	45	31	*38*	40	30	*36*	35	30	*34*	35	30	*33*	40	35	*38*	19
37	28	*33*	37	30	*33*	36	30	*33*	35	35	*35*	35	35	*35*	35	30	*33*	20
25	22	*24*	25	22	*24*	25	20	*23*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	25	*28*	21
70	50	*57*	70	50	*58*	70	50	*59*	60	60	*60*	60	60	*60*	65	60	*63*	22
40	32	*35*	40	33	*35*	40	33	*36*	30	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*28*	23
100	90	*97*	110	90	*99*	110	75	*91*	90	80	*86*	90	80	*85*	80	60	*72*	24
90	80	*88*	90	80	*89*	100	65	*81*	80	70	*78*	80	70	*75*	70	60	*67*	25
125	110	*117*	120	100	*114*	110	90	*99*	90	85	*89*	90	85	*88*	80	70	*77*	26
60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*	50	45	*55*	55	50	*51*	45	30	*36*	27
120	90	*111*	110	90	*102*	110	100	*105*	90	85	*87*	90	85	*88*	110	85	*98*	28
125	110	*120*	125	110	*118*	120	100	*108*	100	90	*95*	100	90	*95*	70	65	*67*	29
120	110	*117*	125	115	*122*	120	100	*113*	110	100	*105*	110	100	*105*	100	80	*89*	30
120	120	*120*	120	120	*120*	120	120	*120*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	40	*42*	40	40	*40*	55	50	*53*	32
40	30	*38*	40	25	*32*	35	25	*28*	40	40	*40*	40	40	*40*	—	—	—	33
80	70	*78*	80	70	*75*	80	75	*80*	80	75	*79*	85	80	*80*	75	70	*72*	34
40	25	*32*	40	25	*32*	40	25	*29*	35	28	*32*	35	28	*32*	35	28	*32*	35
35	32	*34*	35	30	*33*	30	30	*30*	40	40	*40*	50	50	*50*	40	40	*40*	36
50	45	*47*	50	40	*46*	50	45	*47*	45	45	*45*	50	40	*45*	50	50	*50*	37
110	100	*105*	110	100	*106*	110	100	*106*	100	100	*100*	125	90	*102*	110	100	*105*	38
60	60	*60*	60	60	*60*	67	66	*66*	58	58	*58*	68	68	*68*	68	66	*67*	39
18	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	14	14	*14*	16	16	*16*	18	14	*16*	40
2300	2150	*2250*	2300	2150	*2200*	2400	2200	*2330*	2140	2140	*2140*	2140	2140	*2140*	2140	2000	*2130*	41
1800	1700	*1780*	1800	1700	*1780*	1800	1700	*1760*	1510	1510	*1510*	1510	1510	*1510*	1510	1510	*1510*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
350	340	*348*	350	340	*347*	350	335	*345*	350	350	*350*	350	325	*338*	350	350	*350*	44
150	140	*147*	160	140	*151*	160	140	*151*	110	100	*105*	110	100	*105*	110	100	*105*	45

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	84. Kalmar. Oktober. Högsta pris (öre).	85. Kalmar. Oktober. Lägsta pris (öre).	86. Kalmar. Oktober. Medel- pris (öre).	87. Kalmar. November. Högsta pris (öre).	88. Kalmar. November. Lägsta pris (öre).	89. Kalmar. November. Medel- pris (öre).	90. Kalmar. December. Högsta pris (öre).	91. Kalmar. December. Lägsta pris (öre).	92. Kalmar. December. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	13	12	*13*	13	12	*13*	13	12	*12*
2	skummad	»	7	6	*6*	7	6	*6*	7	4	*6*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	230	220	*226*	230	220	*224*	230	220	*223*
4	mat- (lands-)	»	200	190	*198*	210	200	*203*	200	200	*200*
5	Ost, halffet, ordinär	»	140	120	*125*	130	110	*120*	140	110	*124*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	130	*149*	160	132	*152*	160	130	*149*
7	billigaste sort	»	110	80	*101*	110	80	*103*	110	80	*99*
8	Ägg	tjog	130	120	*128*	150	125	*136*	140	125	*128*
9	Potatis	hl.	400	300	*380*	425	350	*391*	—	—	—
10	Ärter, gula	kg.	30	25	*26*	30	25	*28*	30	25	*27*
11	Bruna bönor	»	40	35	*39*	40	35	*38*	40	35	*39*
12	Mjöl: hvete-	»	26	25	*25*	26	25	*26*	26	25	*25*
13	råg-	»	21	17	*20*	21	20	*21*	21	15	*19*
14	rågsikt-	»	23	20	*22*	23	23	*23*	23	20	*22*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	30	30	*30*	30	25	*28*	30	25	*30*
16	korn-	»	25	25	*25*	25	25	*25*	30	25	*25*
17	ris-: bästa sort	»	70	50	*64*	70	40	*56*	70	40	*48*
18	billigaste sort	»	35	30	*30*	30	30	*30*	35	30	*31*
19	Rågbröd: hårdt (spis-)	»	40	33	*35*	40	35	*37*	43	33	*37*
20	mjukt: limpa, söt	»	25	25	*25*	27	25	*26*	25	25	*25*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	25	25	*25*	22	20	*21*	25	17	*22*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	60	58	*59*	60	58	*59*	60	58	*59*
23	mjukt, » »	»	50	48	*49*	52	48	*50*	50	50	*50*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	80	*87*	90	85	*88*	90	80	*85*
25	soppkött	»	70	65	*67*	70	60	*63*	70	50	*61*
26	Kalfkött: stek	»	90	80	*86*	90	80	*86*	80	65	*78*
27	spädkalf	»	40	30	*35*	40	30	*34*	50	35	*38*
28	Fårstek, färsk	»	100	90	*96*	100	90	*99*	100	80	*92*
29	Fläsk: färskt	»	90	75	*83*	90	85	*87*	90	75	*83*
30	salt: svenskt	»	120	90	*104*	110	100	*103*	120	90	*105*
31	amerikanskt	»	110	100	*106*	110	110	*110*	120	90	*109*
32	Fisk: färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	60	50	*55*	50	40	*42*	50	40	*43*
34	rödspotta (»spätta»)	»	90	85	*87*	95	90	*92*	85	80	*83*
35	salt: sill	»	50	35	*44*	50	30	*41*	50	25	*41*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	110	85	*98*	110	85	*95*	110	80	*98*
39	Socker, bit-	»	60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*
40	Fotogén, prima	l.	17	15	*16*	15	14	*15*	17	14	*15*
41	Ved: björk-, osågad, hemkörd	famn	1920	1800	*1830*	2040	1800	*1890*	1920	1800	*1830*
42	barr-	»	1560	1440	*1520*	1680	1440	*1590*	1560	1440	*1530*
43	Torf	100 kg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	hl.	325	325	*325*	350	325	*335*	350	325	*338*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	125	125	*125*	115	115	*115*	125	125	*125*

Anm. *Kalmar:* Färsk sill försäljes pr val till 140 à 100 öre; priset på gädda har varit soppkött har för s. k. lägg varit 50 öre pr kg; priset å kalfstek har för bringa varit 100 à 80
stad: Färsk sill har försålts pr val till 250 à 170 öre och färsk strömming till 160 à 100 öre;

93.	94.	95.	96.	97.	98.	99.	100.	101.	102.	103.	104.	105.	106.	107.	108.	109.	110.	
Karlskrona.									Kristianstad.									
Oktober.			November.			December.			Oktober.			November.			December.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
16	12	*14*	16	12	*14*	16	12	*14*	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*	1
8	4	*6*	8	6	*7*	8	6	*7*	6	6	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*	2
220	210	*216*	220	210	*215*	210	190	*203*	220	215	*218*	210	210	*210*	210	210	*210*	3
200	175	*190*	200	190	*195*	195	180	*189*	218	212	*215*	208	208	*208*	208	208	*208*	4
100	80	*90*	120	120	*120*	120	120	*120*	130	100	*112*	130	100	*112*	125	100	*108*	5
150	150	*150*	150	150	*150*	155	155	*155*	160	150	*156*	160	135	*149*	155	135	*149*	6
90	90	*90*	100	90	*95*	105	105	*105*	100	100	*100*	110	100	*101*	105	100	*103*	7
150	125	*135*	160	140	*149*	190	150	*167*	160	140	*147*	180	160	*172*	190	175	*188*	8
500	450	*490*	500	500	*500*	500	450	*490*	400	400	*400*	400	400	*400*	400	400	*400*	9
35	35	*35*	30	30	*30*	30	23	*27*	35	25	*30*	35	25	*30*	30	25	*28*	10
45	45	*45*	40	40	*40*	40	25	*33*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	11
28	28	*28*	28	28	*28*	30	25	*28*	25	25	*25*	25	25	*25*	26	25	*25*	12
19	19	*19*	19	19	*19*	18	17	*18*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	13
25	25	*25*	25	25	*25*	25	23	*24*	23	23	*23*	24	23	*23*	24	23	*23*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	15
25	25	*25*	23	23	*23*	23	23	*23*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	16
70	70	*70*	70	60	*65*	60	60	*60*	70	60	*67*	70	60	*61*	60	60	*60*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	25	*29*	30	30	*30*	30	30	*30*	18
45	35	*40*	45	35	*40*	45	45	*45*	55	40	*50*	55	30	*46*	55	40	*46*	19
28	23	*26*	28	23	*26*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	20
20	15	*18*	20	15	*18*	17	17	*17*	15	15	*15*	17	15	*16*	17	15	*16*	21
40	36	*38*	40	36	*38*	45	45	*45*	60	60	*60*	65	60	*63*	65	60	*63*	22
42	40	*41*	42	40	*41*	50	50	*50*	50	50	*50*	58	55	*56*	58	55	*56*	23
100	100	*100*	100	100	*100*	90	90	*90*	80	70	*76*	80	70	*76*	75	70	*71*	24
80	80	*80*	70	70	*70*	80	70	*75*	70	65	*67*	70	65	*67*	65	60	*64*	25
125	125	*125*	125	125	*125*	100	100	*100*	100	85	*92*	95	80	*89*	60	60	*60*	26
70	40	*55*	70	40	*55*	70	40	*55*	50	35	*44*	55	40	*51*	50	40	*43*	27
100	100	*100*	100	100	*100*	80	75	*76*	90	85	*89*	90	85	*89*	115	90	*99*	28
125	110	*121*	125	110	*121*	110	90	*99*	90	85	*89*	90	85	*89*	90	85	*90*	29
120	100	*111*	120	100	*111*	110	90	*96*	90	90	*90*	90	90	*90*	90	90	*90*	30
100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
38	14	*22*	40	25	*34*	30	22	*27*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
75	50	*62*	75	60	*68*	80	60	*71*	60	50	*57*	75	60	*62*	65	55	*60*	34
47	20	*33*	47	20	*33*	47	25	*36*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35
20	18	*19*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
60	50	*55*	60	50	*55*	70	60	*64*	60	60	*60*	70	65	*66*	75	65	*68*	37
125	110	*118*	125	110	*118*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	38
58	58	*58*	65	65	*65*	65	65	*65*	58	58	*58*	65	58	*60*	65	65	*65*	39
17	17	*17*	17	17	*17*	15	15	*15*	14	14	*14*	16	16	*16*	16	16	*16*	40
2050	1940	*2000*	2050	1770	*1890*	2050	1770	*1890*	2270	2140	*2180*	2270	2200	*2240*	2270	2200	*2230*	41
1600	1480	*1540*	1600	1370	*1490*	1480	1370	*1430*	1640	1580	*1590*	1650	1580	*1610*	1640	1580	*1610*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	155	155	*155*	155	155	*155*	155	155	*155*	43
325	325	*325*	275	275	*275*	275	275	*275*	325	300	*305*	330	300	*312*	300	300	*300*	44
110	110	*110*	90	85	*89*	120	120	*120*	120	110	*113*	125	115	*119*	120	120	*120*	45

90 à 75 öre, på aborre 65 à 40 och på mört 40 à 25 öre pr kg. — *Karlskrona:* Priset på öre pr kg. För salt småtorsk (s. k. blekingsk kabeljo) har betalats 35 à 30 öre pr kg. — *Kristianstad:* salt sill har betingat 40 öre pr tjog (under oktober) och salt strömming 175 à 100 öre pr val.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	111. Malmö. Oktober. Högsta pris (öre).	112. Malmö. Oktober. Lägsta pris (öre).	113. Malmö. Oktober. Medel- pris (öre).	114. Malmö. November. Högsta pris (öre).	115. Malmö. November. Lägsta pris (öre).	116. Malmö. November. Medel- pris (öre).	117. Malmö. December. Högsta pris (öre).	118. Malmö. December. Lägsta pris (öre).	119. Malmö. December. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*
2	skummad	»	5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	225	210	*215*	220	195	*206*	215	210	*212*
4	mat- (lands-)	»	190	180	*188*	190	175	*184*	190	180	*188*
5	Ost, halffet, ordinär	»	130	120	*125*	120	100	*110*	130	125	*128*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	155	150	*153*	160	155	*158*	160	155	*159*
7	billigaste sort	»	*110*	*100*	*106*	*110*	*100*	*105*	110	100	*107*
8	Ägg	tjog	175	150	*161*	190	165	*178*	190	175	*181*
9	Potatis	hl.	400	350	*394*	400	375	*388*	425	400	*406*
10	Ärter, gula	kg.	37	30	*32*	32	30	*31*	32	30	*31*
11	Bruna bönor	»	45	40	*42*	45	40	*42*	45	40	*42*
12	Mjöl: *hvete-*	»	30	28	*29*	30	29	*29*	30	28	*29*
13	råg-	»	21	18	*20*	21	18	*20*	21	20	*21*
14	rågsikt-	»	25	20	*23*	26	20	*25*	26	25	*26*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	40	30	*36*	40	35	*36*	35	35	*35*
16	korn-	»	28	25	*27*	28	25	*26*	28	25	*27*
17	ris-: bästa sort	»	65	60	*62*	65	60	*64*	70	60	*66*
18	billigaste sort	»	40	30	*34*	40	35	*33*	35	30	*33*
19	Rågbröd: *hårdt (spis-)*	»	42	40	*40*	42	40	*40*	42	40	*41*
20	mjukt: limpa, söt	»	25	22	*23*	25	22	*23*	24	22	*23*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	16	14	*15*	16	14	*15*	16	14	*15*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	86	60	*79*	86	60	*79*	86	60	*79*
23	mjukt » »	»	50	30	*38*	50	30	*38*	50	35	*44*
24	Nötkött, färskt: stek	»	110	90	*100*	110	90	*100*	110	95	*101*
25	soppkött	»	90	75	*79*	90	70	*79*	90	85	*88*
26	Kalfkött: stek	»	120	100	*111*	120	100	*111*	120	110	*117*
27	spädkalf	»	70	60	*64*	70	50	*61*	70	60	*64*
28	Fårstek, färsk	»	120	110	*114*	120	100	*113*	110	100	*104*
29	Fläsk, färskt	»	100	90	*95*	120	90	*100*	100	90	*96*
30	salt: svenskt	»	130	120	*124*	130	100	*119*	120	110	*113*
31	amerikanskt	»	100	100	*100*	95	95	*95*	100	100	*100*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	rödspotta (»spätta»)	»	60	55	*59*	65	60	*63*	75	65	*71*
35	salt: sill	»	40	40	*40*	55	55	*55*	50	40	*47*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	60	50	*56*	60	50	*56*	60	50	*56*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	110	100	*106*	110	100	*105*	110	100	*106*
39	Socker, bit-	»	60	56	*59*	67	66	*67*	67	66	*67*
40	Fotogén, prima	l.	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*
41	Ved: björk-, osågad, hemkörd	famn	3190	2890	*3010*	3190	2890	*3000*	3190	2890	*3000*
42	barr-, osågad, hemkörd	»	2190	2190	*2190*	2190	2190	*2190*	2190	2190	*2190*
43	Torf	100 kg.	140	140	*140*	140	140	*140*	140	140	*140*
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	hl.	310	290	*295*	300	290	*296*	300	290	*296*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	130	120	*128*	130	120	*124*	130	120	*124*

Anm. *Malmö:* Färsk sill har försålts pr tjog till 50 à 20 öre; strömming förekommer strömming (under december) till 125 à 100 öre. — *Halmstad:* Färsk sill försäljes pr tjog och

120.	121.	122.	123.	124.	125.	126.	127.	128.	129.	130.	131.	132.	133.	134.	135.	136.	137.	
Hälsingborg.									**Halmstad.**									
Oktober.			**November.**			**December.**			**Oktober.**			**November.**			**December.**			
Högsta	Lägsta	Meddel-	Högsta	Lägsta	Meddel-	Högsta	Lägsta	Meddel-	Högsta	Lägsta	Meddel-	Högsta	Lägsta	Meddel-	Högsta	Lägsta	Meddel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
12	11	*11*	12	11	*11*	12	11	*11*	12	10	*11*	12	10	*12*	12	10	*12*	1
5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	6	6	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*	2
225	215	*220*	215	210	*213*	220	205	*214*	230	220	*220*	220	220	*220*	220	210	*220*	3
205	175	*190*	200	175	*189*	200	175	*188*	210	190	*198*	200	190	*196*	200	190	*194*	4
100	80	*90*	100	80	*91*	120	80	*92*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	5
160	150	*154*	155	140	*150*	160	150	*154*	160	155	*157*	160	155	*157*	165	160	*162*	6
135	120	*126*	135	120	*126*	135	100	*121*	110	100	*101*	100	100	*100*	105	105	*105*	7
165	115	*139*	170	155	*163*	185	175	*180*	170	125	*144*	180	150	*166*	190	160	*183*	8
550	400	*476*	450	400	*420*	500	425	*470*	550	450	*488*	500	450	*485*	500	450	*478*	9
35	30	*31*	35	30	*31*	35	30	*31*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	10
45	35	*42*	50	40	*44*	50	40	*43*	55	40	*45*	50	35	*43*	50	35	*41*	11
28	26	*27*	28	26	*27*	28	25	*27*	27	25	*26*	27	25	*26*	27	26	*26*	12
18	17	*17*	18	17	*18*	18	17	*18*	18	17	*18*	18	17	*18*	18	17	*18*	13
24	23	*24*	24	23	*24*	24	23	*24*	23	22	*22*	23	22	*22*	23	22	*22*	14
40	30	*35*	40	35	*36*	40	35	*36*	35	30	*33*	35	30	*34*	35	30	*35*	15
28	25	*27*	25	25	*25*	28	25	*26*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	16
60	45	*55*	60	45	*54*	60	45	*54*	70	50	*56*	70	50	*57*	70	50	*58*	17
40	30	*35*	35	30	*32*	35	30	*34*	40	25	*31*	40	25	*31*	40	25	*31*	18
45	35	*41*	45	40	*42*	45	40	*43*	50	40	*44*	50	40	*44*	50	40	*45*	19
32	25	*28*	32	25	*28*	32	25	*27*	29	24	*26*	28	24	*25*	28	24	*26*	20
19	16	*17*	19	16	*17*	19	16	*17*	28	17	*22*	23	20	*21*	23	20	*22*	21
72	65	*69*	72	65	*69*	72	65	*69*	56	46	*52*	56	50	*54*	56	50	*54*	22
42	36	*39*	42	36	*39*	42	36	*39*	56	44	*51*	60	48	*54*	60	48	*54*	23
90	70	*83*	90	75	*80*	90	80	*83*	90	80	*83*	85	75	*79*	80	75	*78*	24
75	60	*72*	75	65	*70*	75	65	*73*	75	65	*72*	75	60	*66*	70	60	*67*	25
110	90	*104*	120	100	*106*	120	100	*106*	110	75	*92*	100	80	*90*	100	100	*100*	26
60	35	*47*	50	35	*42*	50	40	*45*	60	50	*54*	60	40	*48*	50	40	*46*	27
100	85	*93*	100	80	*91*	120	90	*102*	90	75	*85*	100	80	*90*	100	75	*87*	28
90	75	*87*	90	85	*88*	90	80	*88*	100	85	*94*	100	80	*89*	90	80	*86*	29
110	90	*100*	120	90	*104*	120	90	*103*	120	115	*119*	125	115	*120*	120	120	*120*	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	50	*53*	50	40	*46*	33
125	80	*102*	100	80	*90*	100	80	*90*	60	50	*54*	70	50	*58*	70	60	*66*	34
40	35	*39*	40	30	*37*	40	30	*37*	50	40	*45*	50	40	*46*	50	40	*46*	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
50	40	*45*	50	40	*45*	50	40	*45*	50	30	*41*	50	30	*41*	50	30	*43*	37
130	100	*111*	130	100	*110*	130	100	*113*	125	100	*104*	125	100	*109*	125	100	*109*	38
60	59	*60*	67	66	*67*	67	66	*67*	60	60	*60*	67	67	*67*	67	67	*67*	39
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	16	15	*16*	16	15	*16*	16	15	*16*	40
2460	2270	*2360*	2390	2270	*2340*	2460	2270	*2370*	2620	2540	*2600*	2620	2540	*2600*	2620	2540	*2600*	41
2080	1890	*1980*	2020	1890	*1940*	2020	1890	*1940*	2110	2030	*2050*	2110	2030	*2100*	2110	2030	*2100*	42
175	165	*172*	175	165	*171*	175	165	*172*	200	150	*170*	200	150	*170*	200	150	*170*	43
310	310	*310*	310	310	*310*	310	310	*310*	325	325	*325*	325	325	*325*	325	325	*325*	44
110	110	*110*	117	115	*116*	117	115	*116*	150	150	*150*	150	150	*150*	150	150	*150*	45

ej. — *Hälsingborg:* Färsk sill har försålts pr val till pris af 360 à 200 öre; likaså färsk har priset varierat mellan 100 och 40 öre.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	138. Göteborg. Oktober. Högsta pris (öre).	139. Göteborg. Oktober. Lägsta pris (öre).	140. Göteborg. Oktober. Medel- pris (öre).	141. Göteborg. November. Högsta pris (öre).	142. Göteborg. November. Lägsta pris (öre).	143. Göteborg. November. Medel- pris (öre).	144. Göteborg. December. Högsta pris (öre).	145. Göteborg. December. Lägsta pris (öre).	146. Göteborg. December. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	14	12	*13*	16	12	*13*	16	12	*13*
2	skummad	»	7	5	*7*	7	5	*7*	8	6	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	230	200	*213*	230	210	*220*	230	210	*220*
4	mat- (lands-)	»	190	170	*180*	200	170	*193*	210	190	*200*
5	Ost, halffet, ordinär	»	130	120	*125*	130	120	*128*	130	120	*130*
6	Margarin: bästa sort (»grädd»-)	»	155	155	*155*	155	155	*155*	160	155	*158*
7	billigaste sort	»	100	100	*100*	100	100	*100*	105	100	*103*
8	Ägg	tjog	160	110	*133*	200	130	*163*	210	160	*189*
9	Potatis	hl.	500	400	*452*	500	400	*450*	500	400	*459*
10	Ärter, gula	kg.	38	35	*37*	35	31	*33*	33	32	*32*
11	Bruna bönor	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	28	27	*28*	29	27	*28*	28	25	*27*
13	råg-	»	18	17	*18*	18	17	*18*	18	18	*18*
14	rågsikt-	»	23	22	*22*	23	22	*22*	22	22	*22*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	32	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
16	korn-	»	28	25	*27*	28	28	*28*	30	28	*29*
17	ris-: bästa sort	»	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*
18	billigaste sort	»	28	28	*28*	28	28	*28*	28	28	*28*
19	Rågbröd: hårdt (spis-)	»	45	38	*40*	45	35	*40*	45	35	*40*
20	mjukt: limpa, söt	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	23	22	*23*	22	21	*22*	23	22	*23*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
23	mjukt, » »	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	70	*79*	90	65	*78*	80	65	*77*
25	soppkött	»	75	60	*65*	75	55	*63*	75	60	*64*
26	Kalfkött: stek	»	90	75	*83*	90	80	*85*	90	70	*80*
27	spädkalf	»	60	50	*53*	55	45	*50*	55	45	*51*
28	Fårstek, färsk	»	95	75	*85*	90	75	*84*	85	70	*78*
29	Fläsk, färskt	»	110	100	*102*	110	100	*104*	110	100	*104*
30	salt: svenskt	»	130	110	*114*	130	110	*120*	130	110	*120*
31	amerikanskt	»	110	105	*109*	115	110	*113*	115	110	*113*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	24	20	*22*
33	strömming	»	—	—	—	—	—	—	30	30	*30*
34	rödspotta (»spätta»)	»	45	39	*42*	50	36	*42*	50	42	*45*
35	salt: sill	»	45	35	*39*	45	30	*40*	45	35	*39*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	40	35	*38*	40	35	*38*	40	30	*35*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	175	120	*142*	175	120	*142*	175	150	*155*
39	Socker, bit-	»	60	60	*60*	64	64	*64*	67	67	*67*
40	Fotogén, prima	l.	17	14	*16*	14	14	*14*	14	14	*14*
41	Ved: björk- } osågad, hemkörd {	famn	2900	2900	*2900*	3000	2900	*2990*	2900	2900	*2900*
42	barr- } osågad, hemkörd {	»	2400	2400	*2400*	2400	2400	*2400*	2500	2500	*2500*
43	Torf	100 kg.	250	250	*250*	250	250	*250*	250	250	*250*
44	Kol, antracit- (»valnöt») } hemkörd {	hl.	325	325	*325*	325	325	*325*	325	325	*325*
45	Koks, gasverks- (okrossad) } hemkörd {	»	125	125	*125*	125	125	*125*	125	125	*125*

Anm. *Göteborg:* Färsk sill försåldes under okt. pr tjog till 80 öre. De viktigaste hälleflundra 110 à 90, kolja 36 à 28 och torsk 40 à 33 öre. — *Vänersborg:* Färsk sill har liter. — *Borås:* Prisuppgifterna för koks afse krossad engelsk kaminkoks.

och medelpris.

147.	148.	149.	150.	151.	152.	153.	154.	155.	156.	157.	158.	159.	160.	161.	162.	163.	164.	
Vänersborg.									Borås.									
Oktober.			November.			December.			Oktober.			November.			December.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
14	13	*14*	14	14	*14*	14	13	*14*	13	12	*13*	13	12	*13*	13	12	*13*	1
8	6	*7*	8	6	*7*	8	8	*8*	6	4	*5*	5	4	*5*	6	5	*5*	2
220	210	*215*	220	210	*215*	220	220	*220*	220	200	*206*	220	200	*208*	220	200	*208*	3
180	175	*176*	200	190	*195*	195	185	*190*	180	165	*174*	180	165	*173*	185	170	*177*	4
90	75	*83*	90	80	*85*	90	80	*85*	80	70	*77*	90	70	*79*	90	75	*82*	5
150	150	*150*	150	150	*150*	150	150	*150*	160	140	*149*	160	140	*149*	160	140	*149*	6
100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	90	*99*	100	90	*99*	100	100	*100*	7
150	110	*130*	185	175	*180*	190	185	*188*	140	110	*122*	150	125	*138*	180	150	*165*	8
600	500	*550*	600	500	*550*	600	500	*550*	460	400	*420*	400	337	*370*	368	307	*334*	9
25	25	*25*	25	25	*25*	25	20	*23*	30	28	*29*	30	28	*29*	30	28	*29*	10
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	45	40	*41*	45	40	*41*	45	35	*41*	11
26	25	*26*	27	25	*26*	26	25	*26*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	12
18	17	*18*	18	17	*18*	18	17	*18*	19	18	*18*	19	18	*18*	19	18	*18*	13
23	22	*23*	22	22	*22*	23	22	*23*	23	20	*22*	23	22	*22*	23	22	*22*	14
30	27	*29*	30	27	*29*	30	27	*29*	35	28	*30*	30	25	*29*	32	28	*30*	15
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	22	*24*	25	24	*25*	16
60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*	50	40	*46*	70	40	*47*	60	40	*46*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	18
45	40	*43*	45	40	*43*	45	40	*43*	40	35	*36*	50	35	*40*	40	35	*38*	19
45	35	*40*	40	35	*38*	38	34	*36*	35	28	*31*	40	33	*36*	37	28	*35*	20
—	—	—	—	—	—	30	25	*28*	35	25	*30*	37	25	*28*	35	25	*31*	21
55	45	*50*	55	45	*50*	50	40	*48*	55	50	*52*	70	50	*55*	55	50	*51*	22
55	45	*50*	55	40	*47*	55	40	*47*	50	40	*47*	55	45	*49*	50	40	*47*	23
75	65	*69*	75	65	*70*	75	60	*68*	120	100	*112*	125	110	*115*	120	110	*116*	24
70	60	*63*	65	60	*63*	60	50	*55*	80	65	*73*	80	65	*75*	80	70	*76*	25
90	80	*85*	100	80	*90*	100	90	*95*	120	100	*111*	120	100	*112*	120	100	*113*	26
45	40	*43*	45	40	*43*	50	45	*48*	55	45	*50*	55	50	*53*	55	50	*51*	27
90	80	*85*	90	80	*85*	90	80	*85*	115	90	*105*	115	90	*104*	110	100	*104*	28
100	80	*90*	100	80	*90*	100	80	*90*	120	100	*113*	120	100	*112*	120	100	*115*	29
115	115	*115*	115	115	*115*	115	115	*115*	120	100	*114*	120	110	*114*	120	110	*118*	30
120	115	*118*	120	115	*118*	120	115	*118*	120	110	*114*	120	100	*111*	120	100	*108*	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	25	*26*	—	—	—	25	25	*25*	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*	70	65	*68*	70	65	*69*	70	65	*70*	34
35	25	*30*	30	20	*25*	30	20	*25*	40	30	*34*	40	30	*34*	40	30	*35*	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*38*	37
100	100	*100*	100	100	*100*	110	105	*108*	150	110	*130*	150	100	*128*	150	100	*132*	38
60	60	*60*	67	67	*67*	67	64	*66*	60	60	*60*	60	60	*60*	67	67	*67*	39
17	14	*16*	17	15	*16*	17	16	*17*	17	16	*16*	17	16	*16*	17	16	*16*	40
2350	2250	*2300*	2350	2200	*2280*	2400	2300	*2350*	2120	1980	*2040*	2050	1980	*2020*	2050	1980	*2020*	41
1800	1600	*1700*	1900	1600	*1750*	1950	1800	*1880*	1520	1520	*1520*	1520	1520	*1520*	1520	1520	*1520*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
350	350	*350*	350	350	*350*	300	300	*(300)*	360	360	*360*	360	360	*360*	360	360	*360*	44
125	120	*123*	125	125	*125*	135	125	*130*	200	200	*200*	200	200	*200*	200	200	*200*	45

fisksorterna utom här ofvan upptagna hafva kostat pr kg.: gädda 125 à 80 öre, aborre 90 à 75, under nov. saluförts till 100 à 90 öre pr tjog. Priset å torf har varit 67 öre pr hekto-

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	165. Karlstad. Oktober. Högsta	166. Oktober. Lägsta	167. Oktober. Medel-	168. November. Högsta	169. November. Lägsta	170. November. Medel-	171. December. Högsta	172. December. Lägsta	173. December. Medel-
			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).		
1	Mjölk: oskummad	l.	14	13	*14*	14	13	*14*	14	13	*14*
2	skummad	»	6	4	*6*	6	5	*6*	6	6	*6*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	225	220	*221*	220	220	*220*	225	220	*221*
4	mat- (lands-)	»	200	185	*194*	210	190	*196*	200	190	*195*
5	Ost, halffet, ordinär	»	120	110	*119*	120	110	*119*	120	110	*112*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	155	155	*155*	155	150	*152*	165	160	*163*
7	billigaste sort	»	110	110	*110*	105	95	*100*	110	105	*108*
8	Ägg	tjog	160	140	*147*	175	160	*166*	200	160	*176*
9	Potatis	hl.	480	480	*480*	480	480	*480*	480	480	*480*
10	Ärter, gula	kg.	28	25	*27*	25	25	*25*	28	25	*27*
11	Bruna bönor	»	50	45	*48*	50	45	*48*	50	45	*48*
12	Mjöl: hvete-	»	27	26	*27*	27	26	*27*	27	26	*27*
13	råg-	»	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*
14	rågsikt-	»	23	23	*23*	23	23	*23*	23	23	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	25	25	*25*	25	25	*25*	28	27	*28*
16	korn-	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
17	ris: bästa sort	»	43	35	*39*	60	60	*60*	70	60	*65*
18	billigaste sort	»	30	30	*30*	35	35	*35*	33	30	*32*
19	Rågbröd: hårdt (spis-)	»	35	35	*35*	35	35	*35*	40	35	*36*
20	mjukt: limpa, söt	»	42	42	*42*	42	42	*42*	42	42	*42*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort.	»	65	65	*65*	65	65	*65*	65	65	*65*
23	mjukt, » »	»	35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*
24	Nötkött, färskt: stek	»	70	65	*68*	85	70	*79*	90	80	*86*
25	soppkött	»	60	60	*60*	75	70	*71*	75	65	*71*
26	Kalfkött: stek	»	95	75	*85*	100	90	*98*	100	90	*95*
27	spädkalf	»	50	40	*47*	50	45	*48*	50	45	*48*
28	Fårstek, färsk	»	70	60	*65*	70	65	*68*	80	65	*72*
29	Fläsk: färskt	»	100	100	*100*	110	90	*101*	100	100	*100*
30	salt: svenskt	»	120	110	*115*	110	100	*106*	110	110	*110*
31	amerikanskt	»	130	110	*120*	100	100	*100*	100	100	*100*
32	Fisk, färsk: sill	»	40	25	*33*	—	—	—	40	40	*40*
33	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	rödspotta (»spätta»)	»	60	60	*60*	70	70	*70*	75	70	*73*
35	salt: sill	»	—	—	—	40	25	*37*	40	40	*40*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	45	45	*45*
37	kabeljo	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	45	*47*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	100	100	*100*	110	90	*100*	110	110	*110*
39	Socker, bit-	»	58	58	*58*	65	65	*65*	68	68	*68*
40	Fotogén, prima	l.	18	16	*17*	18	15	*17*	18	18	*18*
41	Ved: björk- } osågad, hemkörd {	famn	2100	2100	*2100*	2100	2100	*2100*	2100	2100	*2100*
42	barr- }	»	1600	1600	*1600*	1700	1700	*1700*	1700	1700	*1700*
43	Torf	100 kg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») } hemkörd {	hl.	350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*
45	Koks, gasverks- (okrossad) }	»	125	100	*113*	100	95	*98*	105	105	*105*

174.	175.	176.	177.	178.	179.	180.	181.	182.	183.	184.	185.	186.	187.	188.	189.	190.	191.	
Örebro.									Västerås.									
Oktober.			November.			December.			Oktober.			November.			December.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
13	12	*13*	14	12	*13*	13	12	*13*	14	14	*14*	14	14	*14*	14	14	*14*	1
5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	2
200	190	*196*	200	190	*199*	200	190	*198*	220	220	*220*	220	220	*220*	220	210	*218*	3
190	165	*180*	200	180	*192*	190	180	*184*	200	190	*195*	200	200	*200*	200	200	*200*	4
75	60	*68*	75	60	*66*	75	60	*66*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	5
155	150	*153*	155	150	*153*	160	140	*152*	160	140	*149*	160	140	*150*	160	140	*155*	6
100	100	*100*	100	100	*100*	105	100	*103*	110	100	*101*	110	100	*102*	115	100	*105*	7
170	120	*144*	180	160	*173*	190	165	*175*	140	140	*140*	180	140	*160*	200	140	*172*	8
550	400	*453*	475	400	*439*	475	450	*473*	550	550	*550*	550	500	*525*	550	500	*525*	9
25	23	*24*	25	23	*25*	23	20	*22*	25	18	*22*	25	20	*22*	25	20	*22*	10
45	40	*41*	40	40	*40*	50	40	*44*	45	35	*41*	45	35	*41*	40	40	*40*	11
28	26	*27*	28	26	*28*	28	25	*26*	28	24	*26*	28	24	*26*	28	24	*26*	12
21	16	*18*	21	17	*18*	18	17	*17*	17	16	*17*	17	16	*17*	17	16	*17*	13
23	22	*23*	23	23	*23*	23	22	*22*	25	22	*24*	25	23	*24*	24	23	*23*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	15
22	20	*21*	22	20	*22*	22	20	*21*	24	22	*23*	23	22	*22*	23	22	*22*	16
60	40	*48*	60	40	*50*	60	50	*52*	60	40	*46*	60	40	*51*	60	40	*46*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	35	35	*35*	30	25	*29*	30	25	*29*	30	25	*29*	18
35	30	*32*	35	30	*33*	35	30	*33*	29	26	*28*	28	28	*28*	28	28	*28*	19
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	28	28	*28*	28	28	*28*	28	28	*28*	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
55	55	*55*	55	55	*55*	55	55	*55*	65	65	*65*	65	65	*65*	65	65	*65*	22
45	45	*45*	45	45	*45*	40	40	*40*	32	32	*32*	32	32	*32*	32	32	*32*	23
90	70	*80*	80	70	*75*	95	70	*82*	90	70	*83*	80	70	*75*	90	70	*80*	24
75	60	*67*	65	50	*60*	80	60	*69*	75	65	*71*	65	60	*63*	70	60	*67*	25
110	80	*93*	100	60	*87*	125	80	*106*	110	100	*103*	100	100	*100*	100	100	*100*	26
60	40	*50*	50	40	*48*	50	40	*47*	37	35	*36*	37	35	*36*	50	35	*39*	27
100	80	*91*	100	70	*85*	100	80	*93*	120	90	*105*	100	90	*95*	100	100	*100*	28
110	100	*107*	110	100	*101*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	29
110	110	*110*	110	90	*101*	110	100	*107*	110	100	*102*	110	100	*103*	110	100	*103*	30
—	—	—	—	—	—	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	31
35	30	*31*	40	40	*40*	30	20	*23*	40	40	*40*	50	40	*45*	40	15	*27*	32
60	40	*45*	60	40	*46*	50	40	*42*	60	60	*60*	50	50	*50*	40	20	*39*	33
70	60	*71*	70	60	*66*	70	60	*68*	75	50	*63*	70	70	*70*	75	60	*72*	34
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	40	20	*32*	45	20	*33*	45	20	*32*	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	36
45	45	*45*	45	45	*45*	45	42	*44*	45	40	*43*	45	40	*43*	45	40	*44*	37
100	90	*98*	110	100	*103*	110	100	*103*	110	100	*100*	110	100	*104*	110	100	*102*	38
59	59	*59*	61	61	*61*	66	66	*66*	58	58	*58*	65	58	*61*	65	65	*65*	39
17	15	*15*	16	16	*16*	16	16	*16*	17	15	*16*	17	15	*16*	17	16	*16*	40
2700	2410	*2530*	2700	2410	*2570*	2840	2490	*2630*	2270	2270	*2270*	2270	2270	*2270*	2270	2140	*2210*	41
1990	1700	*1910*	1990	1850	*1920*	2130	1700	*1950*	1760	1760	*1760*	1700	1700	*1700*	1640	1510	*1580*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
300	300	*300*	300	300	*300*	300	300	*300*	325	300	*318*	325	300	*317*	325	300	*308*	44
125	125	*125*	125	125	*125*	140	125	*135*	125	95	*108*	125	115	*120*	135	130	*132*	45

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	192.	193.	194.	195.	196.	197.	198.	199.	200.
			F a l u n.								
			Oktober.			November.			December.		
			Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-
			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).		
1	Mjölk: oskummad	l.	14	13	*14*	14	13	*14*	14	13	*14*
2	skummad	»	7	6	*6*	7	6	*7*	7	6	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	210	200	*209*	210	210	*210*	210	200	*208*
4	mat- (lands-)	»	200	190	*195*	200	195	*200*	200	190	*197*
5	Ost, halffet, ordinär	»	140	140	*140*	140	140	*140*	145	140	*141*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	155	140	*148*	155	150	*153*	160	150	*157*
7	billigaste sort	»	100	100	*100*	120	100	*103*	120	100	*109*
8	Ägg	tjog	140	120	*133*	150	130	*143*	160	140	*151*
9	Potatis	hl.	515	425	*487*	515	485	*499*	515	485	*505*
10	Ärter, gula	kg.	30	26	*28*	30	28	*29*	30	26	*29*
11	Bruna bönor	»	40	35	*38*	40	35	*39*	40	35	*38*
12	Mjöl: hvete-	»	27	26	*27*	27	26	*27*	27	26	*27*
13	råg-	»	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*
14	rågsikt-	»	24	23	*23*	24	23	*23*	24	23	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*33*
16	korn-	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
17	ris-: bästa sort	»	60	50	*55*	60	50	*51*	60	50	*55*
18	billigaste sort	»	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*33*
19	Rågbröd: hårdt (spis-)	»	30	28	*29*	30	28	*30*	30	28	*29*
20	mjukt: limpa, söt	»	40	35	*37*	40	35	*37*	40	36	*38*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	80	70	*76*	78	70	*74*	80	74	*77*
23	mjukt, » »	»	60	50	*54*	61	52	*57*	60	51	*54*
24	Nötkött, färskt: stek	»	95	85	*89*	90	80	*86*	90	80	*88*
25	soppkött	»	80	70	*74*	75	65	*72*	75	65	*71*
26	Kalfkött: stek	»	100	90	*92*	100	80	*90*	100	80	*91*
27	spädkalf	»	60	40	*52*	60	50	*54*	65	50	*54*
28	Fårstek, färsk	»	110	90	*97*	100	80	*89*	100	80	*92*
29	Fläsk, färskt	»	110	100	*102*	110	100	*103*	110	100	*102*
30	salt, svenskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*
31	amerikanskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	40	40	*40*	40	30	*35*
33	strömming	»	45	40	*43*	—	—	—	50	40	*47*
34	rödspotta (»spätta»)	»	80	75	*78*	80	80	*80*	—	—	—
35	salt: sill	»	40	35	*37*	40	30	*34*	40	35	*38*
36	strömming	»	25	20	*23*	25	20	*23*	25	20	*23*
37	kabeljo	»	60	50	*55*	60	50	*57*	60	55	*58*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	110	110	*110*	125	110	*115*	120	110	*115*
39	Socker, bit-	»	60	59	*60*	65	65	*65*	70	70	*70*
40	Fotogén, prima	l.	20	18	*19*	18	18	*18*	18	18	*18*
41	Ved: björk- } osågad, hemkörd	famn	1820	1820	*1820*	1930	1820	*1880*	1930	1820	*1880*
42	barr- }	»	1360	1360	*1360*	1480	1360	*1420*	1480	1360	*1420*
43	Torf	100 kg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») } hemkörd	hl.	315	315	*315*	315	315	*315*	315	310	*313*
45	Koks, gasverks- (okrossad) } hemkörd	»	175	175	*175*	175	175	*175*	175	175	*175*

Anm. *Falun:* Priset på ost afser helfet vara. Priset på gädda har varit 110 à 75 s. k. »engelsk koks». — *Domnarfvet:* Priset på ost afser helfet vara. För gädda har beför koks afse s. k. »engelsk koks». Björkved, som tillhandahållits af bruket, har betingat ett pr famn. — *Gäfle:* Färsk strömming har försålts pr val till pris af 200 à 70 öre.

och medelpris.

201.	202.	203.	204.	205.	206.	207.	208.	209.	210.	211.	212.	213.	214.	215.	216.	217.	218.	
Domnarfvet.									Gäfle.									
Oktober.			November.			December.			Oktober.			November.			December.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
11	10	*11*	11	10	*11*	11	10	*10*	16	14	*15*	16	14	*15*	16	14	*15*	1
6	5	*5*	6	5	*6*	6	5	*6*	7	6	*6*	7	6	*6*	7	6	*7*	2
210	200	*208*	210	205	*208*	210	200	*206*	220	210	*216*	220	215	*220*	220	210	*219*	3
200	190	*191*	200	190	*193*	195	190	*192*	210	180	*196*	210	185	*198*	200	175	*193*	4
140	140	*140*	140	140	*140*	140	140	*140*	120	75	*93*	120	75	*93*	120	75	*85*	5
155	155	*155*	155	155	*155*	155	155	*155*	155	135	*146*	155	140	*148*	160	140	*153*	6
105	100	*102*	105	100	*103*	105	100	*102*	110	90	*100*	110	90	*100*	110	100	*104*	7
140	120	*129*	150	130	*137*	150	140	*147*	160	110	*132*	175	120	*139*	160	120	*138*	8
485	425	*457*	515	455	*480*	485	455	*477*	600	500	*532*	550	500	*522*	550	500	*522*	9
26	22	*24*	28	22	*25*	28	22	*25*	31	25	*28*	31	25	*29*	30	25	*28*	10
45	40	*42*	40	35	*38*	40	35	*37*	40	30	*38*	40	30	*37*	40	30	*37*	11
26	26	*26*	26	26	*26*	27	26	*26*	28	24	*26*	28	24	*26*	30	24	*27*	12
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	19	17	*18*	18	17	*18*	18	17	*18*	13
23	23	*23*	23	23	*23*	23	23	*23*	24	22	*23*	24	22	*22*	24	22	*23*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	15
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	24	*25*	25	23	*24*	25	23	*24*	16
50	40	*45*	50	45	*47*	50	45	*47*	60	40	*51*	60	45	*52*	60	45	*52*	17
35	30	*32*	35	32	*34*	35	32	*33*	35	25	*30*	35	25	*30*	35	25	*30*	18
26	26	*26*	26	26	*26*	26	26	*26*	30	28	*29*	30	28	*29*	32	28	*29*	19
38	38	*38*	38	35	*37*	40	39	*40*	40	33	*35*	40	33	*36*	40	33	*36*	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	20	*23*	25	20	*24*	25	20	*23*	21
78	70	*74*	80	73	*77*	80	75	*78*	58	58	*58*	58	58	*58*	58	58	*58*	22
56	54	*55*	62	52	*59*	56	52	*54*	50	47	*49*	50	47	*49*	50	47	*49*	23
95	85	*89*	90	80	*87*	90	80	*84*	100	75	*88*	100	75	*87*	100	75	*86*	24
80	70	*76*	75	70	*73*	75	65	*70*	90	55	*74*	90	55	*74*	90	55	*71*	25
100	90	*92*	85	70	*81*	90	85	*88*	125	85	*107*	120	90	*107*	120	90	*100*	26
60	50	*56*	55	45	*52*	55	50	*52*	75	50	*62*	75	40	*60*	75	40	*59*	27
110	90	*95*	90	85	*89*	90	85	*89*	110	75	*92*	100	75	*89*	100	75	*91*	28
100	100	*100*	100	90	*96*	100	90	*96*	110	80	*95*	100	90	*96*	100	90	*95*	29
120	110	*115*	120	110	*113*	110	110	*110*	120	110	*115*	120	110	*117*	120	110	*116*	30
110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	31
—	—	—	—	—	—	25	25	*25*	80	80	*80*	—	—	—	35	15	*25*	32
—	—	—	40	40	*40*	30	30	*30*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
75	75	*75*	—	—	—	—	—	—	75	50	*62*	70	60	*65*	50	50	*50*	34
40	35	*37*	40	35	*37*	40	35	*37*	40	25	*34*	50	25	*36*	50	25	*36*	35
22	20	*21*	22	20	*21*	25	20	*22*	25	22	*22*	25	20	*22*	25	20	*22*	36
60	50	*55*	55	50	*52*	55	45	*50*	60	50	*56*	60	50	*56*	60	50	*56*	37
110	110	*110*	125	110	*120*	120	110	*113*	120	100	*106*	120	100	*106*	120	100	*107*	38
59	59	*59*	59	59	*59*	70	64	*66*	60	58	*58*	68	68	*68*	73	68	*69*	39
18	17	*18*	19	17	*18*	18	17	*18*	20	16	*18*	20	16	*18*	20	16	*18*	40
1820	1700	*1760*	1820	1700	*1760*	1820	1700	*1760*	1760	1760	*1760*	1760	1760	*1760*	1830	1760	*1790*	41
1010	1010	*1010*	1010	1010	*1010*	1010	1010	*1010*	1390	1390	*1390*	1390	1320	*1360*	1390	1390	*1390*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
325	325	*325*	325	325	*325*	325	325	*325*	325	290	*308*	325	290	*308*	325	290	*308*	44
150	150	*150*	150	140	*145*	140	140	*140*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	45

öre pr kg., på aborre 100 à 90 öre och på lake 75 à 70 öre. Prisuppgifterna för koks afse talats 100 à 90 öre pr kg., för aborre 70 à 65 öre och för lake 65 à 60 öre. Prisuppgifterna pris af 13 kr. 20 öre pr famn. För affallsved (s. k. plankved) har priset varit 9·45 à 7·56 kr.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	219. Söderhamn. Oktober. Högsta pris (öre).	220. Oktober. Lägsta pris (öre).	221. Oktober. Medel- pris (öre).	222. November. Högsta pris (öre).	223. November. Lägsta pris (öre).	224. November. Medel- pris (öre).	225. December. Högsta pris (öre).	226. December. Lägsta pris (öre).	227. December. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	15	15	*15*	15	14	*15*	15	14	*14*
2	skummad	»	8	7	*8*	8	7	*8*	8	7	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	230	220	*224*	220	210	*217*	220	210	*218*
4	mat- (lands-)	»	210	200	*207*	210	190	*202*	210	200	*205*
5	Ost, halffet, ordinär	»	90	60	*77*	95	60	*76*	100	60	*76*
6	Margarin: bästa sort (»grädd»-)	»	155	150	*152*	155	135	*150*	155	140	*149*
7	billigaste sort	»	110	75	*98*	100	100	*100*	100	95	*99*
8	Ägg	tjog	200	115	*129*	200	125	*141*	200	125	*147*
9	Potatis	hl.	550	500	*510*	500	450	*479*	500	450	*489*
10	Ärter, gula	kg.	25	22	*24*	25	23	*24*	28	23	*25*
11	Bruna bönor	»	45	35	*38*	45	30	*38*	45	35	*39*
12	Mjöl: hvete-	»	27	25	*25*	28	25	*26*	28	25	*26*
13	råg-	»	18	17	*17*	18	17	*17*	18	17	*17*
14	rågsikt-	»	23	22	*23*	23	22	*23*	23	22	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*33*
16	korn-	»	25	23	*24*	25	22	*23*	25	23	*24*
17	ris-: bästa sort	»	60	40	*52*	65	40	*54*	60	40	*49*
18	billigaste sort	»	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*33*
19	Rågbröd: hårdt (spis-)	»	32	29	*30*	30	30	*30*	32	30	*30*
20	mjukt: limpa, söt	»	40	40	*40*	41	40	*41*	40	38	*40*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	37	37	*37*	37	37	*37*	37	36	*37*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	60	58	*60*	60	60	*60*	60	58	*59*
23	mjukt, » »	»	55	54	*54*	55	54	*55*	55	52	*54*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	90	*96*	100	90	*94*	100	85	*89*
25	soppkött	»	90	75	*84*	90	75	*83*	85	75	*79*
26	Kalfkött: stek	»	130	65	*110*	120	100	*112*	120	60	*108*
27	spädkalf	»	80	45	*62*	80	45	*64*	80	45	*62*
28	Fårstek, färsk	»	130	90	*112*	120	90	*111*	120	95	*108*
29	Fläsk, färskt	»	125	105	*114*	125	100	*113*	125	100	*113*
30	salt: svenskt	»	125	110	*114*	120	110	*116*	120	100	*114*
31	amerikanskt	»	115	105	*109*	110	100	*106*	120	100	*109*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	30	25	*26*
33	strömming	»	30	28	*30*	35	30	*33*	40	35	*38*
34	rödspotta (»spätta»)	»	75	70	*73*	75	75	*75*	70	70	*70*
35	salt: sill	»	40	40	*40*	50	40	*41*	45	35	*39*
36	strömming	»	20	18	*19*	20	18	*19*	20	18	*19*
37	kabeljo	»	60	45	*50*	60	45	*53*	60	45	*51*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	100	*108*	120	100	*104*	120	100	*104*
39	Socker, bit-	»	60	58	*60*	60	60	*60*	67	65	*67*
40	Fotogén, prima	l.	17	16	*17*	17	17	*17*	17	16	*17*
41	Ved: björk- } osågad, hemkörd	famn	1890	1760	*1830*	1890	1760	*1830*	2020	1760	*1890*
42	barr- } osågad, hemkörd	»	1260	1200	*1230*	1260	1200	*1230*	1390	1230	*1290*
43	Torf	100 kg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») } hemkörd	hl.	300	300	*300*	300	300	*300*	300	300	*300*
45	Koks, gasverks- (okrossad) } hemkörd	»	135	135	*135*	135	135	*135*	135	135	*135*

Anm. *Sundsvall* (sågverksdistriktet). I stället för barrved användes nästan uteslutande koks »förekomma ej alls i sågverksdistriktet».

228.	229.	230.	231.	232.	233.	234.	235.	236.	237.	238.	239.	240.	241.	242.	243.	244.	245.	
Sundsvall: staden.									**Sundsvall:** sågverksdistriktet.									
Oktober.			November.			December.			Oktober.			November.			December.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
16	16	*16*	16	16	*16*	16	16	*16*	15	14	*14*	15	13	*14*	15	12	*14*	1
10	10	*10*	10	10	*10*	10	10	*10*	10	9	*10*	10	8	*9*	10	7	*9*	2
230	220	*223*	230	220	*223*	230	220	*223*	240	215	*225*	240	220	*225*	240	240	*240*	3
220	200	*209*	210	200	*209*	210	200	*207*	220	190	*203*	220	200	*213*	220	220	*220*	4
120	75	*104*	120	75	*98*	100	70	*80*	100	80	*89*	100	80	*88*	120	80	*91*	5
155	150	*153*	155	145	*152*	160	150	*156*	155	130	*142*	160	135	*147*	160	130	*146*	6
100	100	*100*	100	100	*100*	110	100	*103*	100	100	*100*	130	80	*103*	140	100	*110*	7
160	120	*138*	175	120	*147*	220	135	*153*	130	120	*123*	140	120	*130*	140	130	*138*	8
475	400	*421*	500	400	*440*	567	400	*473*	450	425	*438*	450	450	*450*	550	500	*525*	9
25	25	*25*	28	25	*27*	25	25	*25*	30	20	*25*	31	20	*28*	31	20	*27*	10
35	30	*34*	35	35	*35*	40	30	*34*	35	30	*32*	35	30	*33*	35	30	*32*	11
30	28	*29*	30	30	*30*	30	28	*29*	30	28	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	12
18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	13
25	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	25	22	*24*	25	24	*24*	25	23	*24*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	35	29	*31*	35	29	*31*	15
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	16
50	45	*48*	45	45	*45*	50	45	*47*	45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	32	30	*31*	18
35	30	*34*	35	33	*34*	35	33	*34*	33	30	*31*	33	30	*31*	33	30	*31*	19
45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*	40	35	*37*	40	31	*35*	36	31	*34*	20
28	28	*28*	28	28	*28*	31	31	*31*	28	28	*28*	28	28	*28*	28	28	*28*	21
80	80	*80*	81	81	*81*	80	80	*80*	80	60	*73*	80	55	*69*	80	58	*69*	22
64	64	*64*	64	64	*64*	62	62	*62*	65	40	*54*	65	40	*53*	60	40	*51*	23
100	100	*100*	100	85	*95*	100	90	*99*	110	100	*103*	100	80	*90*	110	90	*100*	24
80	70	*78*	80	60	*76*	85	75	*79*	80	75	*78*	80	65	*73*	85	65	*72*	25
150	75	*113*	150	100	*129*	150	120	*135*	90	90	*90*	100	80	*90*	85	85	*85*	26
65	50	*58*	65	35	*55*	65	60	*63*	50	40	*45*	50	40	*45*	50	50	*50*	27
90	85	*88*	100	85	*88*	110	90	*98*	85	85	*85*	80	75	*78*	85	85	*85*	28
120	110	*111*	110	100	*105*	110	100	*102*	120	100	*110*	110	100	*104*	120	100	*117*	29
120	110	*117*	110	100	*109*	110	110	*110*	120	110	*115*	120	115	*118*	120	100	*117*	30
110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*	120	100	*114*	120	100	*109*	120	100	*109*	31
—	—	—	50	35	*42*	50	50	*50*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
—	—	—	50	40	*45*	50	50	*50*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
65	60	*63*	65	65	*65*	65	60	*63*	—	—	—	—	—	—	60	60	*60*	34
40	35	*38*	45	20	*38*	45	40	*41*	40	30	*34*	45	30	*32*	40	35	*38*	35
18	18	*18*	20	18	*19*	20	20	*20*	20	18	*19*	25	18	*22*	20	18	*19*	36
80	70	*74*	75	60	*69*	75	65	*69*	70	50	*60*	65	50	*58*	65	50	*58*	37
125	100	*113*	125	100	*108*	125	100	*115*	150	100	*118*	150	110	*123*	150	100	*121*	38
60	58	*60*	70	60	*63*	70	70	*70*	60	58	*60*	70	60	*62*	70	64	*67*	39
18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	19	18	*18*	19	18	*18*	40
2050	1890	*1970*	2270	1890	*2080*	2050	1890	*1970*	1890	1890	*1890*	1890	1890	*1890*	1890	1890	*1890*	41
1320	1260	*1290*	1260	1260	*1260*	1320	1260	*1290*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44
130	110	*120*	130	110	*120*	120	120	*120*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45

s. k. plankved (affall från sågverken), som i pris betingat 6·30 à 10·50 kr. pr famn. Kol och

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	246. Luleå. Oktober. Högsta pris (öre).	247. Luleå. Oktober. Lägsta pris (öre).	248. Luleå. Oktober. Medel- pris (öre).	249. Luleå. November. Högsta pris (öre).	250. Luleå. November. Lägsta pris (öre).	251. Luleå. November. Medel- pris (öre).	252. Luleå. December. Högsta pris (öre).	253. Luleå. December. Lägsta pris (öre).	254. Luleå. December. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	16	15	*15*	16	15	*15*	16	15	*15*
2	skummad	»	10	9	*9*	10	8	*9*	10	9	*9*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	230	210	*218*	230	210	*219*	220	210	*216*
4	mat- (lands-)	»	200	190	*199*	210	200	*202*	210	190	*200*
5	Ost, halffet, ordinär	»	140	100	*113*	140	100	*111*	120	100	*108*
6	Margarin: bästa sort (»grädd»-)	»	155	140	*151*	150	140	*148*	160	150	*154*
7	billigaste sort	»	100	100	*100*	100	100	*100*	105	80	*101*
8	Ägg	tjog	170	120	*143*	200	130	*171*	230	140	*177*
9	Potatis	hl.	450	420	*439*	490	400	*437*	490	400	*440*
10	Ärter, gula	kg.	35	22	*28*	35	23	*31*	35	22	*28*
11	Bruna bönor	»	45	35	*38*	45	35	*40*	45	35	*39*
12	Mjöl: hvete-	»	28	26	*28*	28	26	*28*	30	27	*29*
13	råg-	»	20	18	*19*	20	19	*20*	20	19	*20*
14	rågsikt-	»	25	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	30	*34*	35	30	*35*	40	30	*36*
16	korn-	»	30	25	*29*	30	25	*27*	35	28	*31*
17	ris-: bästa sort	»	60	50	*53*	50	40	*48*	65	45	*57*
18	billigaste sort	»	35	28	*34*	35	30	*32*	35	30	*34*
19	Rågbröd: hårdt (spis-)	»	39	33	*35*	40	33	*35*	39	34	*37*
20	mjukt: limpa, söt	»	45	40	*42*	40	35	*39*	45	40	*41*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	35	25	*29*	30	25	*27*	30	25	*29*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	80	70	*76*	80	65	*71*	78	68	*72*
23	mjukt, » »	»	60	46	*55*	62	40	*55*	60	48	*58*
24	Nötkött, färskt: stek	»	95	85	*90*	90	75	*83*	90	70	*79*
25	soppkött	»	85	70	*79*	80	60	*71*	75	60	*66*
26	Kalfkött: stek	»	90	65	*73*	75	60	*66*	75	65	*70*
27	spädkalf	»	60	50	*54*	55	45	*49*	55	45	*50*
28	Fårstek, färsk	»	100	85	*94*	100	85	*95*	100	85	*93*
29	Fläsk, färskt	»	120	110	*118*	120	100	*115*	110	100	*107*
30	salt: svenskt	»	125	120	*122*	120	110	*119*	120	115	*120*
31	amerikanskt	»	125	110	*114*	120	110	*116*	120	110	*114*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	—	—	—	50	35	*44*	—	—	—
34	rödspotta (»spätta»)	»	—	—	—	65	65	*65*	—	—	—
35	salt: sill	»	40	35	*37*	40	30	*35*	40	35	*38*
36	strömming	»	25	20	*23*	25	20	*23*	25	20	*24*
37	kabeljo	»	75	65	*71*	75	70	*73*	75	50	*69*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	150	90	*114*	150	100	*111*	140	100	*110*
39	Socker, bit-	»	65	60	*62*	68	60	*65*	68	65	*68*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk, osågad, hemkörd	famn	1510	1390	*1440*	1510	1450	*1470*	1510	1450	*1480*
42	barr-, osågad, hemkörd	»	1260	1200	*1230*	1260	1200	*1220*	1260	1200	*1230*
43	Torf	100 kg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	hl.	375	350	*368*	375	325	*358*	375	330	*352*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	190	175	*183*	190	175	*181*	180	175	*177*

Anm. *Luleå:* De betydande variationerna i äggprisen bero på, att uppgifterna afse dels och på lake 60 à 75 öre. — *Boden:* Äggprisen afse dels svenska och dels ryska ägg. För gädda *Gellivare:* Endast *helfet* ost saluföres och har priset härför varit 130 à 140 öre pr kg. Skummad

under *fjärde* kvartalet år 1904. (Forts.)
och medelpris.

255.	256.	257.	258.	259.	260.	261.	262.	263.	264.	265.	266.	267.	268.	269.	270.	271.	272.	
Boden.									Malmberget och Gellivare.									
Oktober.			November.			December.			Oktober.			November.			December.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	18	17	*18*	16	15	*16*	16	15	*16*	1
9	8	*8*	9	8	*8*	9	8	*9*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
220	210	*218*	220	210	*218*	220	210	*218*	230	220	*221*	225	220	*221*	220	220	*220*	3
200	190	*199*	210	190	*201*	220	190	*202*	210	200	*202*	210	200	*202*	200	200	*200*	4
140	120	*129*	140	100	*118*	140	100	*122*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
155	140	*149*	155	150	*150*	160	150	*154*	160	160	*160*	160	155	*159*	160	155	*159*	6
100	90	*99*	100	100	*100*	105	100	*102*	100	100	*100*	120	110	*112*	140	110	*130*	7
160	120	*150*	200	160	*170*	230	170	*191*	140	120	*130*	165	120	*146*	170	140	*157*	8
450	420	*435*	500	400	*455*	490	400	*444*	630	560	*609*	630	560	*609*	630	560	*613*	9
35	30	*32*	30	25	*28*	30	25	*28*	30	28	*30*	30	28	*30*	30	28	*30*	10
40	35	*37*	40	35	*36*	35	35	*35*	40	35	*38*	35	35	*35*	35	35	*55*	11
28	28	*28*	28	26	*28*	28	27	*28*	33	30	*31*	32	28	*30*	32	28	*30*	12
20	20	*20*	20	18	*20*	20	18	*20*	20	18	*19*	20	20	*20*	20	20	*20*	13
25	25	*25*	26	25	*26*	26	25	*25*	25	24	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	14
35	30	*32*	35	30	*34*	35	35	*35*	40	33	*36*	45	33	*41*	40	33	*36*	15
30	25	*29*	30	25	*28*	30	25	*28*	40	28	*37*	40	30	*37*	35	30	*31*	16
60	40	*48*	50	40	*45*	60	40	*49*	65	40	*49*	50	45	*47*	50	45	*49*	17
35	30	*34*	35	35	*35*	35	30	*34*	35	30	*34*	35	30	*32*	35	33	*35*	18
38	33	*36*	38	34	*36*	38	34	*37*	38	35	*35*	38	34	*35*	35	34	*35*	19
45	40	*43*	47	40	*43*	45	40	*43*	45	43	*44*	46	45	*46*	45	44	*45*	20
35	25	*31*	34	25	*29*	34	28	*30*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
80	70	*74*	75	65	*71*	75	65	*72*	68	68	*68*	67	66	*67*	67	66	*67*	22
60	48	*54*	60	48	*57*	60	48	*54*	44	42	*43*	44	43	*43*	44	43	*44*	23
90	80	*87*	90	70	*83*	80	70	*76*	100	85	*92*	90	80	*86*	100	85	*92*	24
80	70	*77*	80	60	*72*	70	65	*67*	85	75	*81*	80	70	*75*	80	70	*77*	25
110	100	*101*	75	70	*73*	110	65	*85*	140	100	*130*	130	125	*127*	125	120	*122*	26
55	50	*52*	60	45	*53*	50	40	*48*	65	50	*59*	70	50	*59*	70	70	*70*	27
100	80	*87*	100	80	*91*	100	90	*97*	110	80	*96*	110	85	*95*	100	90	*94*	28
120	110	*114*	115	110	*112*	115	100	*110*	125	110	*117*	120	100	*115*	120	100	*109*	29
120	120	*120*	120	115	*117*	120	120	*120*	130	115	*122*	130	125	*129*	130	125	*126*	30
125	110	*119*	120	115	*119*	120	110	*117*	130	110	*116*	125	110	*122*	125	110	*122*	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45	40	*41*	—	—	—	32
45	40	*43*	55	50	*53*	50	50	*50*	—	—	—	50	50	*50*	50	50	*50*	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
40	35	*37*	40	30	*36*	40	35	*38*	40	30	*32*	40	30	*38*	40	30	*38*	35
25	20	*24*	25	20	*23*	25	25	*25*	30	25	*26*	35	25	*27*	35	25	*27*	36
65	65	*65*	70	70	*70*	75	70	*72*	70	70	*70*	75	70	*73*	75	65	*68*	37
140	100	*114*	140	100	*112*	140	100	*115*	130	120	*126*	125	120	*124*	130	125	*127*	38
65	60	*63*	68	60	*64*	68	65	*68*	60	60	*60*	68	60	*64*	68	68	*68*	39
16	15	*16*	16	15	*16*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	40
1450	1390	*1420*	1450	1390	*1400*	1510	1390	*1440*	1890	1390	*1670*	2140	2020	*2080*	2020	2020	*2020*	41
1260	1130	*1180*	1200	1130	*1140*	1260	1130	*1190*	1440	1130	*1410*	1510	1130	*1360*	1450	1130	*1340*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
375	375	*375*	375	375	*375*	375	350	*367*	380	380	*380*	375	375	*375*	375	375	*375*	44
—	—	—	—	—	—	200	180	*192*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45

svenska och dels ryska ägg. Priset på gädda har varit 50 à 80 öre pr kg., på sik 50 à 80 öre har betalats 70 à 80 öre, för sik 65 à 80 och för lake 60 à 65 öre, allt pr kg. — *Malmberget och* mjölk »finnes icke».

Lifsmedelspriser å olika orter i riket under *fjärde* kvart. 1904.

Högsta, lägsta och medelpris.

1.	Varuslag.	2. Kvantitet.	273. Kiruna. Oktober. Högsta pris (öre).	274. Kiruna. Oktober. Lägsta pris (öre).	275. Kiruna. Oktober. Medel- pris (öre).	276. Kiruna. November. Högsta pris (öre).	277. Kiruna. November. Lägsta pris (öre).	278. Kiruna. November. Medel- pris (öre).	279. Kiruna. December. Högsta pris (öre).	280. Kiruna. December. Lägsta pris (öre).	281. Kiruna. December. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	18	17	*18*	18	17	*18*	18	17	*18*
2	skummad	»	13	13	*13*	13	13	*13*	13	13	*13*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	240	210	*228*	240	210	*229*	240	220	*231*
4	mat- (lands-)	»	210	190	*201*	230	190	*203*	200	190	*198*
5	Ost, halffet, ordinär	»	125	100	*116*	125	100	*108*	125	100	*108*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	155	135	*143*	150	140	*143*	150	135	*142*
7	billigaste sort	»	120	100	*106*	100	60	*91*	130	60	*98*
8	Ägg	tjog	150	120	*134*	180	130	*147*	180	140	*159*
9	Potatis	hl.	648	576	*612*	648	576	*612*	648	648	*648*
10	Ärter, gula	kg.	30	25	*29*	30	25	*28*	35	25	*29*
11	Bruna böner	»	45	35	*38*	50	30	*38*	45	35	*38*
12	Mjöl: hvete-	»	35	28	*31*	35	27	*30*	35	30	*31*
13	råg-	»	20	20	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*
14	rågsikt-	»	25	24	*25*	25	23	*25*	25	25	*25*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	30	*34*	35	30	*34*	35	30	*34*
16	korn-	»	35	25	*28*	35	23	*28*	35	28	*30*
17	ris: bästa sort	»	40	40	*40*	50	40	*45*	40	40	*40*
18	billigaste sort	»	30	30	*30*	35	30	*33*	30	30	*30*
19	Rågbröd: hårdt (spis-)	»	40	33	*39*	40	32	*38*	40	37	*39*
20	mjukt: limpa, söt	»	50	40	*46*	50	40	*46*	40	40	*40*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	25	23	*25*	—	—	—	—	—	—
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	60	60	*60*	61	60	*61*	61	60	*61*
23	mjukt, » »	»	90	90	*(90)*	90	70	*(80)*	90	70	*(80)*
24	Nötkött, färskt: stek	»	120	90	*101*	120	80	*98*	110	80	*94*
25	soppkött	»	90	65	*80*	90	70	*79*	90	65	*76*
26	Kalfkött: stek	»	100	60	*80*	90	60	*73*	70	70	*70*
27	spädkalf	»	55	50	*53*	75	50	*56*	55	55	*55*
28	Fårstek, färsk	»	100	80	*94*	110	90	*95*	120	100	*107*
29	Fläsk: färskt	»	140	100	*128*	140	90	*117*	120	100	*115*
30	salt: svenskt	»	130	115	*125*	140	110	*125*	140	120	*127*
31	amerikanskt	»	130	110	*119*	130	110	*122*	130	120	*123*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	—	—	—	—	—	—	35	25	*30*
34	rödspotta (»spätta»)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	salt: sill	»	45	30	*38*	50	35	*41*	45	35	*39*
36	strömming	»	30	20	*25*	25	20	*24*	25	25	*25*
37	kabeljo	»	80	50	*64*	80	50	*65*	80	50	*65*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	150	110	*132*	200	100	*137*	150	120	*144*
39	Socker, bit-	»	62	58	*60*	68	60	*63*	68	65	*68*
40	Fotogén, prima	l.	20	18	*20*	20	18	*20*	20	20	*20*
41	Ved: björk- } osågad, hemkörd {	famn	2270	2270	*2270*	2270	2270	*2270*	2270	2270	*2270*
42	barr- } osågad, hemkörd {	»	1760	1760	*1760*	1760	1510	*1640*	1760	1640	*1700*
43	Torf	100 kg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») } hemkörd {	hl.	400	400	*400*	425	400	*413*	350	325	*338*
45	Koks, gasverks- (okrossad) } hemkörd {	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Fabriker och handtverk i Sverige år 1903.[1]

(Efter Kungl. Kommerskollegii berättelse).

År 1903 uppgingo de redovisade, i verksamhet varande industriella anläggningarna — **fabriker** — till 11,588. Antalet vid dessa anläggningar sysselsatta arbetare utgjorde 271,157, och deras årstillverkning hade ett sammanräknadt värde af 1 milliard 116 millioner kr. (1,116,246,515).[2]

I jämförelse med de i 1902 års berättelse förekommande uppgifterna visar sig, att för redogörelseåret de industriella anläggningarnas antal ökats med 610 (5·6 %), arbetarnes antal med 7,913 (3·0 %) och fabriksklassernas sammanlagda produktionsvärde med 62,705,446 kr. (6·0 %). Det redan under föregående år påbörjade uppsvinget i den svenska industrien har sålunda under år 1903 ytterligare fortgått, så att ifrågavarande år har att uppvisa såväl det högsta sammanräknade produktionsbelopp som ock det största antal af fabriker och arbetare, som hittills blifvit för något år antecknadt.

Den bevillningstaxerade inkomsten af fabriksindustrien, som år 1902 utgjorde 69·4 millioner kr., har visserligen äfven något ökats under år 1903, nämligen till 69·9 millioner kr., men detta belopp understiger betydligt resultaten för åren 1900 och 1901, resp. 74·5 och 75·2 millioner kr. I förhållande till hela produktionsvärdet var inkomstbeloppet under år 1903 lägre än under något af de öfriga nyssnämnda åren.[3]

Flertalet af de viktigare fabriksklasserna hafva att under år 1903 uppvisa en *ökning* såväl med afseende å tillverkningsvärdet som äfven i regel beträffande antalet sysselsatta arbetare. Inom

[1] Jfr »Meddel.» 1904, s. 191 ff.

[2] Med afseende å dessa siffror är dock att märka, *dels* att etablissement, där flera olika tillverkningar bedrifvas (exempelvis ett med färgeri och spinneri förenadt väfveri), i vissa fall blifvit räknadt såsom två eller flera fabriker, *dels* att arbetarne vid hvarje verk uppgifvits i medeltal för den tid, verket varit i gång under året, *och dels* att äfven mellanprodukter, som inom landet undergå ytterligare förädling, i regel uppskattats till fullt försäljningsvärde. I sistnämnda afseende har sålunda en dubbelräkning ägt rum af värdet för sådana fabriksvaror, för hvilkas framställande dylika mellanprodukter varit använda. För år 1902 har det sålunda dubbelförda produktionsbeloppet beräknats till omkring 240 mill. kr. Då emellertid mejerihandteringen icke redovisas i den officiella fabriksberättelsen och dess årliga tillverkningsvärde uppgår till inemot 40 mill. kr., skulle 1902 års produktionsvärde för fabriksindustrien hafva uppgifvits c:a 200 mill. kr. för högt. För 1903 torde summan uppgå till ungefär samma belopp. — Uppmärksammas bör emellertid å andra sidan, att handtverkeriernas tillverkningsvärden icke alls redovisas äfvensom att grufdriften och malmförädlingsverken ej komma till synes i fabriksberättelsen, enär de redovisas särskildt för sig i Kommerskollegii berättelse rörande bergshandteringen. (Jfr *K. Key-Åberg*, Ekonomisk tidskrift 1904, s. 381 ff.)

[3] Med afseende å den bevillningstaxerade inkomsten bör observeras, att densamma beräknas på grundvalen af resp. föregående års inkomstförhållanden.

Fabriker och handt-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Tillverkningsgrupper.	Fabriker.			Arbetare.				
		Däraf ägda af:					Däraf	
	Hela antalet.	aktiebolag.	andra bolag.	Antal.	%	Antal per fabrik.	kvinnor.	minderåriga.
1. Närings- och njutningsämnen	3,843	848	591	32,557	12·01	8	7,671	2,342
2. Spånadsämnen	803	322	91	38,010	14·02	47	25,419	7,894
3. Varor af hudar, skinn och hår	585	55	50	7,475	2·76	13	2,189	1,156
4. Oljor, tjära, gummi m. m.	209	85	23	2,989	1·10	14	1,331	611
5. Trävaror	1,948	720	378	69,313	25·56	36	4,027	11,787
6. Papper och pappersarbeten	182	95	16	9,127	3·36	50	2,896	1,764
7. Varor af div. växtämnen	35	5	5	614	0·23	18	270	93
8. Varor af sten, lera, kol och torf	1,612	705	219	45,557	16·80	28	2,191	4,995
9. Kemiska preparat	287	127	30	2,870	1·06	10	641	244
10. Metallarbeten	902	407	121	22,784	8·40	25	1,780	4,045
11. Fartyg, vagnar, maskiner m. m.	685	302	91	31,179	11·50	46	579	2,725
12. Arbeten af grafisk industri m. m.	497	206	58	8,682	3·20	17	1,530	1,976
Summa år 1903	**11,588**	**3,877**	**1,673**	**271,157**	**100·00**	**23**	**50,524**	**39,632**
» » 1902	10,978	3,677	1,617	263,244	—	24	48,623	38,764
» » 1901	10,904	3,575	1,606	262,229	—	24	48,957	38,430
» » 1900	10,549	3,348	1,524	265,479	—	25	48,994	38,862
Medeltal för åren 1896—1900	9,745	2,765	1,403	238,181	—	24	44,897	34,281

sågverksindustrien anträffas den största stegringen af produktionsvärdet, uppgående till ej mindre än 29·2 millioner kr., i samband hvarmed arbetareantalet ökats med 2,250 personer. Ett bestämdt framåtskridande utvisade äfven öfriga viktigare fabriksklasser inom trävaruindustrien. Närmast sågverken följde kvarnarna med en ökning af 6 millioner kr. samt järnvarufabriker och gjuterier, brännvinsbrännerier, destilleringsverk samt snickeri- och möbelfabriker med mellan 4 och 3 millioners förhöjning i produktionsvärdet.

verk i riket år 1903.

10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
i n d u s t r i e n.							Handtverksindustrien.			
Tillverkningsvärde			Bevillningstaxerad inkomst.		Motorer.	Olycksfall.	Handtverkare.	Handtverksarbetare.	Bevillningstaxerad inkomst.	
i millioner kr.	i % af samtliga fabriksgruppers tillverkningsvärde.	i kr. per fabrik.	i millioner kr.	i % af tillverkningens värde.	A n t a l.				i millioner kr.	i kr. per handtverkare.
354·9	31·80	92,365	18·7	5·26	5,333	401	7,729	8,663	5·9	764
144·3	12·93	179,704	7·1	4·90	940	118	8,575	7,496	4·1	477
34·2	3·06	58,443	2·0	5·90	272	28	11,105	7,602	5·2	470
23·9	2·14	114,483	1·0	3·99	142	13	3,070	3,434	2·4	769
248·4	22·25	127,517	17·6	7·08	3,239	1,392	8,779	5,455	3·4	391
35·9	3·21	197,146	1·8	5·11	499	102	379	729	0·4	1,096
1·9	0·17	53,555	0·1	7·65	17	26	168	119	0·1	473
70·2	6·29	43,532	5·8	8·30	1,265	621	4,398	5,481	4·5	1,015
20·4	1·83	71,108	1·2	5·90	230	43	9	5	—	433
75·8	6·79	84,043	3·3	4·32	774	282	6,756	7,113	4·3	638
83·7	7·50	122,163	7·7	9·26	943	733	1,869	1,335	1·3	696
22·6	2·03	45,560	3·6	15·93	804	51	240	309	0·3	1,204
1,116·2	**100·00**	**96,328**	**69·9**	**6·27**	**14,458**	**3,810**	**53,077**	**47,741**	**31·9**	**600**
1,053·5	100·00	95,968	69·4	6·59	13,756	3,523	51,089	45,319	30·6	600
1,025·2	—	94,022	75·2	7·34	14,021	3,427	48,038	44,315	29·3	611
1,044·2	—	98,976	74·5	7·13	13,616	3,906	44,517	42,805	26·8	602
871·7	—	89,452	65·7	7·54	12,000	3,182	41,081	40,580	23·2	565

En afsevärd *minskning* af ej mindre än 19·2 millioner kr. uppvisa råsockerbruken (vid sockerraffinaderierna ökades däremot tillverkningsvärdet med 2·7 millioner kr.), beroende på en betydlig inskränkning i produktionens kvantitet. Tillbakagång i produktionsvärdet till ett belopp af 2 à 1 millioner kr. visa järnvägsvagnsfabriker, skeppsvarf, stenbrott och stenhuggerier samt margarinfabriker.

Arbetspersonalen hade, som nämndt, starkast *ökats* inom sågverksindustrien; därefter följde snickeri- och möbelfabrikerna

med en tillväxt af 1,338 personer, järnvarufabrikerna och gjuterierna med 888, tegelbruken med 856, gummivarufabrikerna med 422 och sömnadsfabrikerna med 362 personer. Afsevärd *minskning* förekom vid stenbrotten och stenhuggerierna, järnvägsvagnsfabrikerna samt ylleväfverierna, där personalen aftog med resp. 353, 166 och 144 personer o. s. v.

För de särskilda *viktigare fabriksklasserna* redogöres närmare i tablån å sid. 135. Sågverksindustrien var utan jämförelse den viktigaste af samtliga olika fabriksklasser. Antalet sågverk och hyflerier uppgick nämligen år 1903 till icke mindre än 1,259 med 42,831 arbetare och ett tillverkningsvärde af 169·7 millioner kr. (15·3 % af samtliga fabrikers). Med afseende å produktionsvärdets storlek följde därefter mjöl- och grynkvarnar med 94·1 millioner kr., väfverier med 61·8, järn- och stålvarufabriker samt gjuterier med 56·8, mekaniska verkstäder med 52·3, sockerraffinaderier med 49·3 samt spinnerier med 48·3 millioner kr. o. s. v.

Med afseende å fabriksindustriens *fördelning inom olika landsdelar* står Malmöhus län främst med ett produktionsvärde af 181·9 millioner kr., medan Stockholms stad samt Göteborgs och Bohus län intaga andra och tredje rummen med tillverkningsvärden af resp. 131·0 och 118·5 millioner kr.; långt efter kommer Östergötlands län med 66·6 millioner kr. Med värdebelopp öfver 50 millioner framstå vidare Västernorrlands, Gäfleborgs, Älfsborgs och Stockholms län (resp. 65·6, 61·5, 59·3 och 56·5 millioner kr.). Sist i ordningen komma Gottlands och Jämtlands län med tillverkningsvärden om resp. 3·4 och 7·2 millioner kr. I jämförelse med förhållandena under år 1902 hade tillverkningsvärdet ökats för samtliga län, med undantag af Östergötlands och Gottlands län; i det förra länet berodde minskningen på nedgång inom metall- och maskinindustrien, på Gottland gjorde sig gällande den allmänna inskränkningen i råsockerbrukens produktion. Den i flertalet län inträdda ökningen i produktionsvärdena härledde sig hufvudsakligen af sågverksindustrien och gjorde sig följaktligen mest märkbar i de län, där denna är af större betydelse.

Beträffande fabriksindustriens omfattning i förhållande till invånareantalet hade Malmöhus län och därnäst Stockholms stad, Göteborgs och Bohus län samt Stockholms län att uppvisa medelbelopp af resp. 434, 425, 343 och 310 kr. pr invånare, under det att Jämtlands och Gottlands län intogo sista platserna med resp. 63 och 64 kr. pr invånare. För hela riket hade medelbeloppet stigit till 214 kr. från 203 kr. år 1902. Fabriksarbetarnes antal i relation till invånareantalet var högst i Stockholms stad samt i Göteborgs och Bohus län, lägst åter i Jämtlands och Gottlands län; i medeltal för hela riket belöpte sig 52 fabriksarbetare på 1,000 invånare.

Viktigare fabriksklasser.

	Antal fabriker.	Antal arbetare.	Tillverkningens värde.	
			Kronor.	%.
Sågverk och hyflerier	1,259	42,831	169,731,173	15·30
Mjöl- och grynkvarnar	1,694	4,583	94,071,535	8·43
Väfverier (2 b)	174	14,717	61,815,798	5·54
Järn- och stålvarufabriker samt gjuterier	598	18,315	56,774,818	5·09
Mekaniska verkstäder	408	19,251	52,277,933	4·68
Sockerraffinaderier	9	2,638	49,279,976	4·41
Spinnerier	180	10,233	48,336,551	4·33
Trämassefabriker	130	7,711	39,583,145	3·55
Maltdrycksbryggerier	717	6,620	35,702,420	3·20
Destilleringsverk	21	216	34,167,403	3·06
Brännvinsbrännerier	137	885	30,460,462	2·73
Pappersbruk och pappfabriker	68	6,874	29,197,027	2·61
Råsockerbruk	17	5,438	26,785,182	2·40
Snickeri- och möbelfabriker (5 b)	411	11,021	23,345,864	2·09
Tobaksfabriker	118	4,621	17,235,306	1·54
Garfverier	459	2,270	14,446,604	1·29
Metallvarufabriker	240	2,985	13,892,117	1·24
Boktryckerier	339	5,633	13,359,159	1·20
Skofabriker	42	3,560	13,270,701	1·19
Margarinfabriker	7	355	13,157,616	1·18
Tegelbruk	514	11,412	12,714,901	1·14
Stenbrott och stenhuggerier	257	11,422	11,859,494	1·06
Skeppsvarf och dockor samt båtbyggerier	82	5,301	11,699,262	1·05
Tändsticksfabriker	18	5,847	10,254,659	0·92
Verk, vid hvilka träkol framställts	439	6,597	10,099,620	0·90
Mälterier	287	612	10,031,176	0·90
Bagerier	45	1,117	8,603,833	0·77
Glasbruk	56	5,256	8,509,001	0·76
Fabriker för tillverkning af elektriska maskiner och apparater	19	2,619	8,499,535	0·76
Sömnadsfabriker	44	2,814	7,791,449	0·70
Trikå- och strumpfabriker	60	2,821	7,266,573	0·65
Såp- och tvålfabriker	48	579	6,245,101	0·56
Gasverk	27	1,157	6,194,011	0·55
Gummivarufabriker	7	1,417	6,125,793	0·55
Charkuterivarufabriker	48	469	5,792,111	0·52
Superfosfatfabriker	5	578	5,726,620	0·51
Blekerier, färgerier, kattuntryckerier och appreteringsverk	178	3,101	5,560,308	0·50

Fabriksindustrien inom olika län.

	Antal fabriker.	Antal arbetare.	Tillverkningens värde.		Medelfolkmängd.	Antal fabriksarbetare pr 1,000 inv.	Tillverkningens värde i kronor pr inv.
			Kronor.	%.			
Stockholms stad . .	741	27,392	131,020,258	11·74	308,431	89	425
Stockholms län . .	375	9,700	56,457,010	5·06	182,265	53	310
Uppsala län	284	5,421	21,597,722	1·93	125,065	43	173
Södermanlands län .	451	8,811	27,621,492	2·47	168,532	52	164
Östergötlands län .	794	17,955	66,616,369	5·97	283,611	63	235
Jönköpings län . .	555	11,094	30,698,513	2·75	203,603	54	151
Kronobergs län . .	334	5,896	12,913,879	1·16	157,963	37	82
Kalmar län	446	7,301	25,415,505	2·28	227,473	32	112
Gottlands län . . .	90	1,091	3,411,933	0·31	53,183	21	64
Blekinge län . . .	356	8,638	25,066,150	2·25	147,693	58	170
Kristianstads län .	476	6,360	48,916,976	4·38	219,062	29	223
Malmöhus län . . .	1,129	29,875	181,935,049	16·30	419,571	71	434
Hallands län . . .	216	4,588	16,960,080	1·52	141,438	32	120
Göteborgs o. Bohus l.	675	27,425	118,483,451	10·61	345,831	79	343
Älfsborgs län . . .	546	16,556	59,315,235	5·31	279,693	59	212
Skaraborgs län . .	499	7,077	18,687,864	1·67	240,392	29	78
Värmlands län . .	610	11,594	39,475,727	3·54	254,413	46	155
Örebro län	539	8,730	22,780,304	2·04	197,831	44	115
Västmanlands län .	386	5,962	18,435,332	1·65	149,228	40	124
Kopparbergs län . .	494	8,537	25,571,792	2·29	220,807	39	116
Gäfleborgs län . . .	702	14,940	61,503,916	5·51	242,751	62	253
Västernorrlands län	433	15,196	65,582,839	5·88	236,825	64	277
Jämtlands län . . .	189	2,295	7,163,351	0·64	112,901	20	63
Västerbottens län .	137	4,317	17,578,457	1·57	148,562	29	118
Norrbottens län . .	131	4,406	13,037,311	1·17	142,898	31	91
Summa år 1903	**11,588**	**271,157**	**1,116,246,515**	**100·00**	**5,210,022**	**52**	**214**
» » 1902	10,978	263,244	1,053,541,069	—	5,186,990	51	203
» » 1901	10,904	262,229	1,025,216,249	—	5,155,835	51	199
» » 1900	10,549	265,479	1,044,195,779	—	5,116,921	52	204
Medeltal för åren 1896—1900 . . .	9,745	238,181	871,708,386	—	5,032,074	47	173

Af samtliga fabriker funnos på landsbygden 64·1 % med i det närmaste hälften, eller 49·6 %, af hela tillverkningsvärdet. I förhållande till folkmängden hade landsbygden emellertid att uppvisa endast 39 fabriksarbetare pr 1,000 invånare och 139 kr. tillverkningsvärde pr invånare, medan motsvarande relationstal för städerna voro resp. 97 arbetare och 479 kr.

Fabriksindustrien i rikets städer.

Städer.	Antal fabriker.	Antal arbetare.	Tillverkningens värde.		Medelfolkmängd.	Antal fabriksarbetare pr 1,000 inv.	Tillverkningens värde i kronor pr inv.
			Kronor.	%.			
Stockholm	741	27,392	131,020,258	23·81	308,431	89	425
Malmö	322	10,072	62,598,109	11·37	66,019	153	948
Göteborg	277	9,990	53,838,843	9·78	134,469	74	400
Norrköping	177	8,636	37,889,862	6·88	42,649	202	888
Hälsingborg . . .	102	2,974	25,068,934	4·56	25,943	115	966
Kristianstad . . .	41	1,040	17,633,114	3·20	10,612	98	1,662
Borås	90	4,038	17,502,198	3·18	16,764	241	1,044
Gäfle	116	3,248	16,831,020	3·06	30,540	106	551
Landskrona	64	1,595	14,136,447	2·57	14,973	107	944
Jönköping	79	3,888	12,527,843	2·28	23,151	168	541
Kalmar	39	824	11,589,943	2·11	13,382	62	866
Lund	70	1,635	10,224,386	1·86	17,413	94	587
Ystad	41	819	10,037,754	1·82	10,069	81	997
Eskilstuna	117	3,464	9,643,867	1·75	13,568	255	711
Karlskrona	39	2,665	7,162,973	1·30	25,701	104	279
Halmstad	65	1,325	6,961,732	1·27	16,050	83	434
Uppsala	70	1,334	6,799,218	1·24	23,831	56	285
Trelleborg	29	746	6,625,644	1·20	3,111	240	2,130
Örebro	93	1,575	5,986,975	1·09	23,862	66	251
Västerås	49	1,581	5,902,792	1·07	12,942	122	456
Nyköping	39	926	5,648,164	1·03	7,685	120	735
Karlshamn	38	694	5,575,556	1·01	7,101	98	785
Södertälje	28	1,490	5,545,406	1·01	8,656	172	641
Öfriga städer . . .	1,223	19,816	63,583,109	11·55	293,052	68	217
Summa år 1903	**3,949**	**111,767**	**550,334,147**	**100·00**	**1,149,974**	**97**	**479**
» » 1902	3,809	107,359	517,257,178	—	1,129,913	95	458
» » 1901	3,734	106,151	502,033,980	—	1,112,883	95	451
» » 1900	3,645	107,628	503,599,600	—	1,094,973	98	460
Medeltal för åren 1896—1900 . . .	3,337	97,925	424,334,727	—	1,044,050	94	406

Af det sammanlagda produktionsvärdet för rikets städer representerade Stockholm ensamt 23·8 %, Malmö 11·4 %, Göteborg 9·8 %, Norrköping 6·9 % samt Hälsingborg 4·6 %. Beloppen hafva, absolut taget, stegrats för 18 och sjunkit för 5 af de i ofvanstående tab. specificerade 23 städerna. Nedgången i tillverkningsvärdet är anmärkningsvärd för Ystad (sockerraffinaderi), Uppsala (kvarnrörelse) och Trelleborg (råsockerbruk). I förhållande till invånareantalet är

tillverkningsvärdet störst i Trelleborg, Kristianstad och Borås, medan fabriksarbetarnes relativa antal i förhållande till invånareantalet var störst i Eskilstuna, Borås, Trelleborg och Norrköping. Absolut taget är dock arbetareantalet störst i de 4 största städerna, ordnade efter folkmängdens storlek.

Af *arbetarne* voro 81·4 % manliga och 18·6 % kvinnliga (mot resp. 81·5 och 18·5 % år 1902) samt 85·4 % öfver och 14·6 % under 18 år (mot resp. 85·3 och 14·7 % år 1902). Kvinnlig arbetskraft har i stor utsträckning kommit till användning särskildt inom textilindustrien (66·9 %), hvilken jämväl sysselsätter ett stort antal minderåriga (20·8 %). De minderåriges antal är dock proportionsvis än större inom gruppen för grafisk industri (22·8 %).[1]

Närmare hälften af alla svenska fabriker *ägas* af aktiebolag eller andra bolag. Detta slag af ägare, hvars såväl absoluta som relativa antal förut år efter år ökats, har äfven nu absolut tillväxt, men däremot relativt aftagit, nämligen från 48·2 % år 1902 till 47·9 % år 1903.

Beloppet af den för bevillning uppskattade *inkomsten* i förhållande till produktionsvärdet utgjorde i medeltal för hela industrien 6·3 % och växlade inom de särskilda hufvudgrupperna mellan 15·9 % för grafisk industri och 4·0 % vid fabriker för framställande af oljor, tjära, gummi m. m. Den genomsnittliga inkomstprocenten var under de föregående åren betydligt högre och utgjorde år 1902 6·6 %, år 1901 7·3 %.[2]

Beträffande den inom rikets fabriksindustri använda *drifkraften* hafva under redogörelseåret redovisats 14,458 motorer (oberäknadt 3,760 sekundära elektriska motorer), hvaraf 1,921 elektricitetsgeneratorer, 6,409 vattenhjul eller -turbiner, 4,649 ångmaskiner, 903 gas-, petroleum- och varmluftsmaskiner o. s. v. Det sammanlagda antalet hästkrafter (för 11,855 motorer) har angifvits vara 453,402. Af de elektriska generatorerna användas något mer än hälften uteslutande för belysningsändamål.

I fabriksarbetet inträffade *olycksfall*, som medfört oförmåga till arbete under minst 14 dagar, redovisas under år 1903 till ett antal af 3,738; dessutom hafva genom olyckshändelser under arbetet i fabrik inträffat 72 dödsfall. Af de större fabriksgrupperna förete särskildt trävaruindustrien och maskinindustrien höga absoluta tal, under det att gruppen för varor af diverse växtämnen (kork o. d.) hade den största relativa olycksfallsfrekvensen.

---

[1] Utförligare uppgifter rörande kvinnors och minderårigas användande inom industrien meddelas i efterföljande artikel.

[2] Ifrågavarande siffror böra dock, enligt hvad i berättelsen påvisas, upptagas med stor försiktighet.

Handtverksindustrien utvisar, liksom fabriksindustrien, under redogörelseåret en afgjord utveckling. Antalet handtverkare ökades från 51,089 år 1902 till 53,077 år 1903, antalet handtverksarbetare från 45,319 till 47,741 och den bevillningstaxerade inkomsten från 30·6 millioner till 31·9 millioner kr. Den genomsnittliga inkomsten pr handtverkare stod dock oförändrad med 600 kr. i medeltal för samtliga yrkesgrupper. Af den vid handtverkerierna verksamma personalen (både handtverkare och arbetare), tillsammans 100,818 personer, voro 92·2 % män och 7·8 % kvinnor. Kvinnlig arbetskraft förekom i största utsträckning inom närings- och njutningsämnesgruppen (bagerier) samt textil- (skrädderi) och pappersarbetet (bokbinderier). Af hela antalet handtverkare och handtverksarbetare voro 40·4 % verksamma i städer och 59·6 % på landsbygden (inkl. köpingar).

Kvinnors och minderårigas användande vid fabriker och bergverk år 1903.[1]

Med ledning af Kommerskollegii berättelser om bergshandteringen samt om fabriker och handtverk meddelas å efterföljande sidor 144—147 en tabellarisk öfversikt öfver kvinnors och barns användande inom den svenska storindustrien år 1903. Enär emellertid rörande de inom bergshandteringen sysselsatta arbetarne icke förefinnas detaljerade uppgifter om lokaliteten, hafva desamma ej kunnat medtagas i den del af tabellen, som afser kvinnors och minderårigas arbete inom olika landsdelar. Handtverkeriernas arbetare, bland hvilka jämväl räknas de inom byggnadsindustrien sysselsatta, äro här icke alls inräknade, då i fråga om dem tillräckligt specificerade uppgifter icke föreligga. Slutligen må framhållas, att mejerierna ännu icke blifvit underkastade rapportskyldighet till den officiella näringsstatistiken, hvarföre ej heller deras personal här ingår.

Inom den svenska storindustrien, sådan den ofvan begränsats, sysselsattes under år 1903 tillhopa 301,888 arbetare, hvaraf vid fabrikerna 271,157 samt vid bergverken 30,731. Dessa siffror utvisa i jämförelse med närmast föregående år en ökning af ej mindre än 7,913 personer, eller 3·0 %, för fabriksarbetarne, men däremot en, om ock obetydlig (19 personer) minskning för bergverksarbetarne. Kvinnornas och de minderårigas förekomst under de båda åren framgår af följande sammanställning:

	Antal.		%	
	1902.	1903.	1902.	1903.
Vuxna kvinnor	38,524	39,861	13·1	13·2
Minderåriga kvinnor . . .	10,595	11,070	3·6	3·7
Summa kvinnor	**49,119**	**50,931**	**16·7**	**16·9**
Minderåriga män	31,064	31,379	10·5	10·4
» kvinnor . . .	10,595	11,070	3·6	3·7
Summa minderåriga	**41,659**	**42,449**	**14·1**	**14·1**

Häraf framgår, att antalet vuxna kvinnor och minderåriga af båda könen inom storindustrien ökats från tillhopa 80,183, eller 27·2 % af hela arbetspersonalen, år 1902 till 82,310 eller 27·3 % år 1903. Vid en närmare granskning af den ofvanstående tablån visar

[1] Jfr »Meddel.» 1903, s. 28 ff., 1904, s. 200 ff.

Yrkesgrupper med tillhopa mer än 500 minderåriga och vuxna kvinnor år 1903.

1. Yrkesgrupper.	2. Kvinnor. Antal.	3. Kvinnor. % af hela antalet arbetare.	4. Minderåriga. Antal.	5. Minderåriga. % af hela antalet arbetare.	6. Vuxna kvinnor och minderåriga af båda könen. Antal.	7. Vuxna kvinnor och minderåriga af båda könen. % af hela antalet arbetare.
A. Bergverk	**407**	**1·3**	**2,817**	**9·2**	**3,113**	**10·1**
Grufdrift	407	2·8	1,556	10·8	1,852	12·8
Malmförädlingsverk	—	—	1,261	7·7	1,261	7·7
B. Fabriker	**50,524**	**18·6**	**39,632**	**14·6**	**79,197**	**28·6**
1 a. *Sten-, ler och glasarb.*	**1,704**	**4·8**	**4,304**	**12·1**	**5,516**	**15·5**
Porslins- och fajansfabriker	759	40·4	379	20·2	953	50·8
Stenbrott och stenhuggerier	6	0·1	700	6·1	706	6·2
Tegelbruk	513	4·5	1,401	12·3	1,782	15·6
Glasbruk och glasslipierier	264	5·0	1,410	26·8	1,524	29·0
1 b. *Kol- och torfarb.*	**487**	**4·9**	**691**	**7·0**	**1,016**	**10·3**
Torf o. d. fabriker	397	19·4	520	25·4	757	36·9
2. *Metallarb.*	**1,780**	**7·8**	**4,045**	**17·8**	**5,461**	**24·0**
Järn- och stålvarufabr. samt gjuterier	973	5·3	3,215	17·6	3,942	21·5
Metallvarufabriker, »ej specif.»	266	8·9	557	18·7	751	25·2
3. *Maskin- och skeppsbyggnadsarb.*	**561**	**1·8**	**2,670**	**8·8**	**3,121**	**10·2**
Mekaniska verkstäder	20	0·1	1,656	8·6	1,673	8·7
5. *Trävaruarb.*	**1,453**	**2·6**	**9,689**	**17·2**	**10,704**	**19·0**
Sågverk och hyflerier	674	1·6	7,553	17·6	7,990	18·7
Snickeri- och möbelfabriker	190	1·7	1,481	13·4	1,622	14·7
Låd- och spånaskfabriker	265	23·3	400	35·2	571	50·2
7. *Textilarb.*	**17,754**	**62·0**	**5,881**	**20·5**	**19,986**	**69·8**
Bomullsspinnerier	3,466	62·4	1,579	28·4	4,091	73·6
Jutespinnerier	460	64·9	257	36·2	556	78·4
Ullspinnerier	1,611	47·3	1,187	34·8	2,264	66·4
Bomullsväfverier	4,565	76·6	1,047	17·6	4,833	81·1
Juteväfverier	554	64·0	143	16·5	587	67·8
Linne- och hampväfverier	552	70·7	192	24·6	603	77·2
Ylleväfverier	4,948	70·7	888	12·7	5,112	73·0
Färgerier m. fl.	875	28·2	304	9·8	1,074	34·6
8. *Beklädnads- o. d. arb.*	**9,632**	**68·5**	**2,956**	**21·0**	**10,467**	**74·5**
Hattfabriker	707	62·8	181	16·1	771	68·5
Sömnadsfabriker	2,425	86·2	528	18·8	2,479	88·1
Trikåfabriker	2,540	90·0	683	24·2	2,629	93·2
Sko- och skonåtlingsfabriker	1,387	37·5	801	21·7	1,828	49·4
9. *Närings- och njutningsämnesarb.*	**7,671**	**23·6**	**2,342**	**7·2**	**8,924**	**27·4**
Chokladfabriker	477	79·4	173	28·8	504	83·9
Sockerraffinaderier	504	19·1	63	2·4	551	20·9
Tobaksfabriker	2,933	63·5	931	20·1	3,278	70·9
Maltdrycksbryggerier	1,291	19·5	245	3·7	1,510	22·8
Läskedrycksfabriker	429	41·9	117	11·4	525	51·3
10. *Kemisk-tekniska arb.*	**4,561**	**39·0**	**2,396**	**20·5**	**5,773**	**49·3**
Gummivarufabriker	780	55·0	391	27·6	951	67·1
Ljus- tvål o. d. fabriker	453	48·1	158	16·8	510	54·2
Tändsticksfabriker	2,589	44·3	1,541	26·4	3,386	57·9
11. *Trämasse- och pappersarb.*	**3,151**	**18·7**	**2,414**	**14·3**	**4,636**	**27·5**
Trämassefabriker	255	3·3	650	8·4	869	11·3
Pappersbruk och pappfabriker	1,713	24·9	1,055	15·3	2,277	33·1
Bokbinderier o. d. tillverkn.	1,146	56·7	641	31·7	1,392	68·8
12. *Grafiska arb.*	**1,332**	**18·1**	**1,793**	**24·4**	**2,783**	**37·8**
Boktryckerier	753	13·4	1,230	21·8	1,846	32·8
Lito- och kemigrafiska anstalter	579	33·7	563	32·7	937	54·5

sig, att såväl de absoluta som de relativa talen för minderåriga kvinnor och vuxna kvinnor äro högre för år 1903 än det föregående året. De manliga minderåriga hade väl också, absolut taget, att uppvisa en ringa tillväxt, men i förhållande till hela arbetsstyrkan hade deras antal något minskats.

Beträffande kvinnors och minderårigas användande i arbete inom olika industrigrenar meddelas detaljerade uppgifter i hufvudtabellen å sid. 144—147 äfvensom i tab. å nästföregående sida, i hvilken upptagits de grupper af arbete, som under år 1903 sysselsatt mer än 500 minderåriga samt vuxna kvinnor tillsammantagna. Inom *bergverksindustrien* användas endast 407 kvinnor, hvaraf 11·1 minderåriga; samtliga dessa äro tillfinnandes inom grufdriften, hvaremot inga redovisats för malmförädlingsverken. Manliga minderåriga förekomma i större utsträckning, nämligen till ett antal af 1,445 vid grufdriften och 1,261 vid malmförädlingsverken. För hela bergverksindustrien blir sålunda sammanlagda antalet af minderåriga samt vuxna kvinnor 3,113 personer, utgörande 10·1 % af hela den sysselsatta arbetspersonalen.

Vid *fabrikerna* anträffas de största absoluta talen för minderåriga samt vuxna kvinnor tillhopa inom följande industrigrenar: sågverk och hyflerier 7,990 (18·7 %), ylleväfverier 5,112 (73·0 %), bomullsväfverier 4,833 (81·1 %), bomullsspinnerier 4,091 (73·6 %), järn- och stålvarufabriker samt gjuterier 3,942 (21·5 %), tändsticksfabriker 3,386 (57·9 %) och tobaksfabriker 3,278 (70·9 %). Vid vissa af de nu nämnda industrigrenarna är äfven, såsom synes, den relativa frekvensen synnerligen stor; ur denna synpunkt må emellertid vidare anföras trikåfabriker med 93·2 % vuxna kvinnor och minderåriga af båda könen, sömnadsfabriker med 88·1 %, chokladfabriker med 83·9 %, jutespinnerier med 78·4 %, linne- och hampväfverier med 77·2 %, bokbinderier, hattfabriker, juteväfverier, gummivarufabriker och ullspinnerier med 70 à 65 % o. s. v. Vid de här anförda fabriksgrenarne inom beklädnads-, textil-, närings- och njutningsämnes- samt kemiskt-tekniska industrigrupparna voro de vuxna och minderåriga kvinnorna i afgjord majoritet gentemot de manliga minderåriga; dessa sistnämnda behärska däremot de angifna siffrorna för sågverk och hyflerier samt järn- och stålvarufabriker, inom hvilka kvinnor i jämförelsevis mycket ringa grad anträffades.

Tabellen å sid. 143 utvisar, i hvad mån olika landsdelar förete skiljaktigheter med afseende å kvinnors och minderårigas användande inom *fabriker*. Deras sammanlagda antal var störst i Göteborgs och Bohus län med 11,095, hvarefter följa Malmöhus län med 9,377, Stockholms stad med 9,088 samt Älfsborgs och Östergötlands län med resp. 7,442 och 7,287· vuxna kvinnor och minderåriga af båda könen.

Vid *fabriker* sysselsatta minderåriga och vuxna kvinnor inom olika landsdelar år 1903.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Kvinnor.		Minderåriga.		Vuxna kvinnor och minderåriga af båda könen.	
	Antal.	% af hela antalet arbetare.	Antal.	% af hela antalet arbetare.	Antal.	% af hela antalet arbetare.
Stockholms stad	7,241	26·4	2,736	10·0	9,088	33·2
» län . . .	1,684	17·4	1,175	12·1	2,547	26·3
Uppsala » . . .	582	10·7	743	13·7	1,155	21·3
Södermanlands » . . .	853	9·7	1,293	14·7	1,978	22·4
Östergötlands » . . .	5,410	30·1	2,897	16·1	7,287	40·6
Jönköpings » . . .	1,682	15·2	1,902	17·1	3,072	27·7
Kronobergs » . . .	693	11·8	1,345	22·8	1,784	30·3
Kalmar » . . .	865	11·8	1,170	16·0	1,752	24·0
Gottlands » . . .	79	7·2	63	5·8	129	11·8
Blekinge » . . .	1,190	13·8	763	8·8	1,743	20·2
Kristianstads » . . .	870	13·7	497	7·8	1,222	19·2
Malmöhus » . . .	7,411	24·8	3,533	11·8	9,377	31·4
Hallands » . . .	1,460	31·8	821	17·9	1,946	42·4
Göteborgs och Bohus » . . .	8,614	31·4	4,597	16·8	11,095	40·5
Älfsborgs » . . .	5,728	34·6	3,065	18·5	7,442	45·0
Skaraborgs » . . .	1,472	20·8	1,046	14·8	2,137	30·2
Värmlands » . . .	1,008	8·7	1,821	15·7	2,552	22·0
Örebro » . . .	672	7·7	1,266	14·5	1,734	19·9
Västmanlands » . . .	288	4·8	833	14·0	1,048	17·6
Kopparbergs » . . .	493	5·8	1,226	14·4	1,532	17·9
Gäfleborgs » . . .	1,406	9·4	2,549	17·1	3,529	23·6
Västernorrlands » . . .	651	4·3	2,626	17·3	3,228	21·2
Jämtlands » . . .	68	3·0	303	13·2	363	15·8
Västerbottens » . . .	29	0·7	706	16·4	735	17·0
Norrbottens » . . .	75	1·7	651	14·8	722	16·4
Hela riket	**50,524**	**18·6**	**39,632**	**14·6**	**79,197**	**29·2**
Däraf i städer och köpingar	35,069	30·1	16,942	14·6	45,319	38·9
» på landsbygden . . .	15,455	10·0	22,690	14·7	33,878	21·9

Med hänsyn till den relativa frekvensen blir länens ordning emellertid följande: Älfsborgs med 45·0 %, Hallands med 42·4 %. Östergötlands med 40·6 % samt Göteborgs och Bohus län med 40·5 %. I hela riket utgjorde antalet vuxna kvinnor samt minderåriga vid fabrikerna 79,197 personer eller 29·2 % af deras hela arbetsstyrka;

(forts. å s. 148.)

1. Kvinnors och minderårigas användande vid fabriker samt inom bergshandteringen år 1903.

(Enligt Kungl. Kommerskollegii berättelser ang. bergshandteringen samt fabriker och handtverk år 1903.)

Inom olika yrkesgrupper.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Yrkesgrupper. (*Obs.* Under de särskilda yrkesgrupperna äro endast viktigare industrigrenar specificerade.)	Arbetare. Hela antalet.	Däraf voro: Kvinnor. Antal.	Kvinnor. % af hela antalet arbetare.	Minderåriga. Antal. Manl.	Minderåriga. Antal. Kvinnl.	Minderåriga. Antal. Summa.	Minderåriga. % af hela antalet arbetare.
A. **Bergshandtering**	**30,731**	**407**	**1·3**	**2,706**	**111**	**2,817**	**9·2**
Grufdrift o. d.	14,422	407	2·8	1,445	111	1,556	10·8
Malmförädlingsverk	16,309	—	—	1,261	—	1,261	7·7
B. **Fabriker**	**271,157**	**50,524**	**18·6**	**28,673**	**10,959**	**39,632**	**14·6**
1 a. *Sten-, ler- och glasarb.*	**35,673**	**1,704**	**4·8**	**3,812**	**492**	**4,304**	**12·1**
Cementfabriker och -gjuterier	2,302	23	1·0	94	3	97	4·2
Kakelfabriker	1,264	95	7·5	191	7	198	15·7
Kalkbruk	1,155	10	0·9	28	3	31	2·7
Porslins- och fajansfabriker	1,877	759	40·4	194	185	379	20·2
Stenbrott och stenhuggerier	11,422	6	0·1	700	—	700	6·1
Tegelbruk	11,412	513	4·5	1,269	132	1,401	12·3
Glasbruk och glassliperier	5,256	264	5·0	1,260	150	1,410	26·8
1 b. *Kol- och torfarb.*	**9,884**	**487**	**4·9**	**529**	**162**	**691**	**7·0**
Gasverk och koksfabriker	1,238	2	0·2	6	—	6	0·5
Torf- o. d. fabriker	2,049	397	19·4	360	160	520	25·4
Träkolsverk	6,597	88	1·3	163	2	165	2·5
2. *Metallarb.*	**22,784**	**1,780**	**7·8**	**3,681**	**364**	**4,045**	**17·8**
Järn- och stålvarufabr. samt gjuterier	18,315	973	5·3	2,969	246	3,215	17·6
Galvaniseringsfabriker	572	197	34·4	99	10	109	19·1
Guld- och silfvervarufabriker	596	245	41·1	74	22	96	16·1
Metallvarufabriker, »ej specif.»	2,985	266	8·9	485	72	557	18·7
3. *Maskin- och skeppsbyggnadsarb.*	**30,478**	**561**	**1·8**	**2,560**	**110**	**2,670**	**8·8**
Skeppsvarf och båtbyggerier	5,301	16	0·3	261	—	261	4·9
Tillverkning af elektriska maskiner	2,619	194	7·4	300	12	312	11·9
Mekaniska verkstäder	19,251	20	0·1	1,653	3	1,656	8·6
Snickerifabriker för tillv. af maskiner	485	20	4·1	90	10	100	20·6
4. *Byggnadsarb.*[1]	—	—	—	—	—	—	—
5. *Trävaruarb.*	**56,369**	**1,453**	**2·6**	**9,251**	**438**	**9,689**	**17·2**
Sågverk och hyflerier	42,831	674	1·6	7,316	237	7,553	17·6
Snickeri- och möbelfabriker	11,021	190	1·7	1,432	49	1,481	13·4
Låd- och spånaskfabriker	1,137	265	23·3	306	94	400	35·2
Korkfabriker	397	205	51·6	31	16	47	11·8
Tunnbinderier och drittelfabriker	349	5	1·4	60	2	62	17·8
6. *Läderberedningsarb.*	**2,798**	**222**	**7·9**	**174**	**39**	**213**	**7·6**
7. *Textilarb.*	**28,634**	**17,754**	**62·0**	**2,232**	**3,649**	**5,881**	**20·5**
Bomullsspinnerier	5,555	3,466	62·4	625	954	1,579	28·4
Jutespinnerier	709	460	64·9	96	161	257	36·2

[1] Hela byggnadsindustrien redovisas såsom handtverk.

1 (forts.) Inom olika yrkesgrupper.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Yrkesgrupper. (Under de särskilda yrkesgrupperna äro endast viktigare industrigrenar specificerade.	Arbetare. Hela antalet.	Däraf voro: Kvinnor. Antal.	Kvinnor. % af hela antalet arbetare.	Minderåriga. Antal. Manl.	Kvinnl.	Summa.	% af hela antalet arbetare.
Lin- och hampspinnerier	560	401	71·6	74	103	177	31·6
Ullspinnerier	3,409	1,611	47·3	653	534	1,187	34·8
Bomullsväfverier	5,962	4,565	76·6	268	779	1,047	17·6
Juteväfverier	866	554	64·0	33	110	143	16·5
Linne- och hampväfverier	781	552	70·7	51	141	192	24·6
Ylleväfverier	7,001	4,948	70·7	164	724	888	12·7
Färgerier m. fl.	3,101	875	28·2	199	105	304	9·8
Repslagerier	421	143	34·0	65	13	78	18·5
8. *Beklädnads- o. d. arb.*	**14,053**	**9,632**	**68·5**	**835**	**2,121**	**2,956**	**21·0**
Hattfabriker	1,125	707	62·8	64	117	181	16·1
Korsettfabriker	479	453	94·6	6	135	141	29·4
Kravattfabriker	324	322	99·4	—	46	46	14·2
Sömnadsfabriker	2,814	2,425	86·2	54	474	528	18·8
Trikåfabriker	2,821	2,540	90·0	89	594	683	24·2
Pälsvarufabriker	460	309	67·2	18	52	70	15·2
Handskfabriker	445	231	51·9	31	24	55	12·4
Sko- och skonåtlingsfabriker	3,698	1,387	37·5	441	360	801	21·7
Bandfabriker	488	402	82·4	31	150	181	37·1
9. *Närings- och njutningsämnesarb.*	**32,557**	**7,671**	**23·6**	**1,253**	**1,089**	**2,342**	**7·2**
Fiskberedningsanstalter	738	388	52·6	50	50	100	13·6
Bagerier	1,117	347	31·1	33	18	51	4·6
Mjöl- och grynkvarnar	4,583	33	0·7	248	4	252	5·5
Chokladfabriker	601	477	79·4	27	146	173	28·8
Karamell- o. d. fabriker	635	426	67·1	27	96	123	19·4
Råsockerbruk	5,438	72	1·3	19	—	19	0·3
Sockerraffinaderier	2,638	504	19·1	47	16	63	2·4
Tobaksfabriker	4,621	2,933	63·5	345	586	931	20·1
Maltdrycksbryggerier	6,620	1,291	19·5	219	26	245	3·7
Läskedrycksfabriker	1,023	429	41·9	96	21	117	11·4
Charkuterivarufabriker	469	92	19·6	34	2	36	7·7
Margarinfabriker	355	63	17·7	15	2	17	4·8
Käksfabriker	321	220	68·5	28	84	112	34·9
Stärkelsefabriker	549	51	9·3	16	6	22	4·0
10. *Kemisk-tekniska arb.*	**11,706**	**4,561**	**39·0**	**1,212**	**1,184**	**2,396**	**20·5**
Gummivarufabriker	1,417	780	55·0	171	220	391	27·6
Ljus-, tvål- o. d. fabriker	941	453	48·1	57	101	158	16·8
Tändsticksfabriker	5,847	2,589	44·3	797	744	1,541	26·4
Ammunitions- och patronfabriker	377	306	81·2	1	33	34	9·0
Kemisk-tekniska fabriker, »ej specif.»	478	194	40·6	53	27	80	16·7
Superfosfatfabriker	578	4	0·7	18	—	18	3·1
11. *Trämasse- och pappersarb.*	**16,838**	**3,151**	**18·7**	**1,485**	**929**	**2,414**	**14·3**
Trämassefabriker	7,711	255	3·3	614	36	650	8·4
Pappersbruk och pappfabriker	6,874	1,713	24·9	564	491	1,055	15·3
Bokbinderier o. d. tillverkn.	2,022	1,146	56·7	246	395	641	31·7
12. *Grafiska arb.*	**7,353**	**1,332**	**18·1**	**1,451**	**342**	**1,793**	**24·4**
Boktryckerier	5,633	753	13·4	1,093	137	1,230	21·8
Lito- och kemigrafiska anstalter	1,720	579	33·7	358	205	563	32·7
13. *Andra industriella arb.*	**2,030**	**216**	**10·6**	**198**	**40**	**238**	**11·7**

2. Kvinnors och minderårigas användande vid *fabriker* år 1903.

(Enligt Kungl. Kommerskollegii berättelse ang. fabriker och handtverk år 1903.)

Inom olika landsdelar.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Landsdelar.	Arbetare.						
	Hela antalet.	Däraf voro:					
		Kvinnor.		Minderåriga.			
		Antal.	% af hela antalet arbetare.	Antal.			% af hela antalet arbetare.
				Manl.	Kvinnl.	Summa.	
Stockholms stad	**27,392**	**7,241**	**26·4**	**1,847**	**889**	**2,736**	**10·0**
Stockholms län	**9,700**	**1,684**	**17·4**	**863**	**312**	**1,175**	**12·1**
Södertälje	1,490	400	26·8	174	87	261	17·5
Landsbygd	7,427	1,092	14·7	621	199	820	11·0
Uppsala län	**5,421**	**582**	**10·7**	**573**	**170**	**743**	**13·7**
Uppsala	1,334	259	19·4	128	37	165	12·4
Landsbygd	3,763	268	7·1	398	118	516	13·7
Södermanlands län	**8,811**	**853**	**9·7**	**1,125**	**173**	**1,298**	**14·7**
Eskilstuna	3,464	307	8·9	500	57	557	16·1
Nyköping	926	320	34·6	136	74	210	22·7
Landsbygd	4,181	213	5·1	439	41	480	11·5
Östergötlands län	**17,955**	**5,410**	**30·1**	**1,877**	**1,020**	**2,897**	**16·1**
Norrköping	8,636	4,201	48·6	686	637	1,323	15·3
Linköping	625	- 176	28·2	82	35	117	18·7
Landsbygd	8,377	1,009	12·0	1,070	345	1,415	16·9
Jönköpings län	**11,094**	**1,682**	**15·2**	**1,390**	**512**	**1,902**	**17·1**
Jönköping	3,888	1,216	31·3	377	343	720	18·5
Landsbygd	6,416	410	6·4	931	155	1,086	16·9
Kronobergs län	**5,896**	**693**	**11·8**	**1,091**	**254**	**1,345**	**22·8**
Kalmar län	**7,301**	**865**	**11·8**	**887**	**283**	**1,170**	**16·0**
Gottlands län	**1,091**	**79**	**7·2**	**50**	**13**	**63**	**5·8**
Blekinge län	**3,638**	**1,190**	**13·8**	**553**	**210**	**763**	**8·8**
Karlskrona	2,665	424	15·9	149	61	210	7·9
Landsbygd	4,609	425	9·2	326	93	419	9·1
Kristianstads län	**6,360**	**870**	**13·7**	**352**	**145**	**497**	**7·8**
Kristianstad	1,040	354	34·0	40	39	79	7·6
Landsbygd	4,505	489	10·9	263	99	362	8·0
Malmöhus län	**29,875**	**7,411**	**24·8**	**1,966**	**1,567**	**3,533**	**11·8**
Malmö	10,072	4,630	46·0	664	1,001	1,665	16·5
Hälsingborg	2,974	950	31·9	267	255	522	17·6
Landskrona	1,595	428	26·8	99	53	152	9·5
Lund	1,635	312	19·1	122	26	148	9·1
Ystad	819	166	20·3	64	43	107	13·1
Trelleborg	746	48	6·4	25	15	40	5·4
Landsbygd	11,633	789	6·8	677	155	832	7·2

2 (forts.). Inom olika landsdelar.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Landsdelar.	Arbetare.						
	Hela antalet.	Däraf voro:					
		Kvinnor.		Minderåriga.			
		Antal.	% af hela antalet arbetare.	Antal.			% af hela antalet arbetare.
				Manl.	Kvinnl.	Summa.	
Hallands län	**4,588**	**1,460**	**31·8**	**486**	**335**	**821**	**17·9**
Halmstad	1,325	532	40·2	141	111	252	19·0
Landsbygd	2,587	775	30·0	276	175	451	17·4
Göteborgs och Bohus län	**27,425**	**8,614**	**31·4**	**2,481**	**2,116**	**4,597**	**16·8**
Göteborg	9,990	4,095	41·0	830	866	1,696	17·0
Uddevalla	1,417	431	30·4	148	115	263	18·6
Landsbygd	15,036	3,870	25·7	1,398	1,079	2,477	16·5
Älfsborgs län	**16,556**	**5,728**	**34·6**	**1,714**	**1,351**	**3,065**	**18·5**
Vänersborg	1,141	377	41·8	188	102	290	25·4
Alingsås	428	315	73·6	18	84	102	23·8
Borås	4,038	2,312	57·3	305	436	741	18·4
Landsbygd	10,427	2,704	25·9	1,135	724	1,859	17·8
Skaraborgs län	**7,077**	**1,472**	**20·8**	**665**	**381**	**1,046**	**14·8**
Tidaholm	1,740	746	42·9	206	197	403	23·2
Landsbygd	3,500	370	10·6	304	101	405	11·6
Värmlands län	**11,594**	**1,008**	**8·7**	**1,544**	**277**	**1,821**	**15·7**
Karlstad	1,564	306	19·6	154	48	202	12·9
Landsbygd	8,942	596	6·7	1,248	210	1,458	16·3
Örebro län	**8,730**	**672**	**7·7**	**1,062**	**204**	**1,266**	**14·5**
Örebro	1,575	422	26·8	227	139	366	23·2
Landsbygd	6,742	219	3·2	737	51	788	11·7
Västmanlands län	**5,962**	**288**	**4·8**	**760**	**73**	**833**	**14·0**
Västerås	1,581	148	9·4	218	36	254	16·1
Landsbygd	3,300	92	2·8	411	31	442	13·4
Kopparbergs län	**8,537**	**493**	**5·8**	**1,039**	**187**	**1,226**	**14·4**
Landsbygd	7,890	374	4·7	978	151	1,129	14·3
Gäfleborgs län	**14,940**	**1,406**	**9·4**	**2,123**	**426**	**2,549**	**17·1**
Gäfle	3,248	871	26·8	331	244	575	17·7
Söderhamn	861	70	8·1	114	21	135	15·7
Landsbygd	10,654	414	3·9	1,668	159	1,827	17·1
Västernorrlands län	**15,196**	**651**	**4·3**	**2,577**	**49**	**2,626**	**17·3**
Sundsvall	671	257	38·3	64	21	85	12·7
Landsbygd	13,895	321	2·3	2,433	18	2,451	17·6
Jämtlands län	**2,295**	**68**	**3·0**	**295**	**8**	**303**	**13·2**
Västerbottens län	**4,317**	**29**	**0·7**	**706**	—	**706**	**16·4**
Landsbygd	4,122	20	0·5	678	—	678	16·4
Norrbottens län	**4,406**	**75**	**1·7**	**647**	**4**	**651**	**14·8**
Landsbygd	3,886	57	1·5	539	3	542	13·9
Summa för hela riket	**271,157**	**50,524**	**18·6**	**28,673**	**10,959**	**39,632**	**14·6**
Däraf i städer och köpingar	116,363	35,069	30·1	10,250	6,692	16,942	14·6
» på landsbygden	154,794	15,455	10·0	18,423	4,267	22,690	14·7

däraf belöpte sig på landsbygden 33,878 eller 21·9 % samt på städerna (jämte köpingar) 45,319 personer eller 38·9 % af alla arbetare. Den relativa förekomsten af manliga och kvinnliga minderåriga tillsammantagna var nästan alldeles lika i städer och på landsbygd, nämligen resp. 14·6 och 14·7 %; däremot voro kvinnorna — vuxna och minderåriga tillhopa — proportionsvis långt talrikare i städernas fabriker, där de uppgingo till 30·1 %, medan landsbygdens endast hade 10·0 %.

Orter med tillhopa mer än 500 minderåriga och vuxna kvinnor sysselsatta vid *fabriker* år 1903.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Kvinnor.		Minderåriga.		Vuxna kvinnor och minderåriga af båda könen.	
	Antal.	% af hela antalet arbetare.	Antal.	% af hela antalet arbetare.	Antal.	% af hela antalet arbetare.
Stockholm	7,241	26·4	2,736	10 0	9,088	33·2
Södertälje	400	26 8	261	17·5	574	38·5
Eskilstuna	307	8·9	557	16·1	807	23·3
Norrköping	4,201	48 6	1,323	15·3	4,887	56·6
Jönköping	1,216	31·3	720	18·5	1,593	41·0
Karlskrona	424	15·9	210	7·9	573	21·5
Malmö	4,630	46·0	1,665	16·5	5,294	52·6
Hälsingborg	950	31·9	522	17·6	1,217	40·9
Landskrona	428	26·8	152	9 5	527	33·0
Halmstad	532	40·2	252	19·0	673	50·8
Göteborg	4,095	41·0	1,696	17·0	4,925	49·3
Uddevalla	431	30 4	263	18 6	579	40·9
Vänersborg	377	41·8	290	25·4	565	49·5
Borås	2,312	57·3	741	18·4	2,617	64·8
Tidaholm	746	42·9	403	23·2	952	54·7
Örebro	422	26·8	366	23·2	649	41·2
Gäfle	871	26·8	575	17·7	1,202	37·0

Bland de i tab. här ofvan upptagna 17 orter, af hvilka hvar och en har tillhopa mer än 500 vid fabriker anställda vuxna kvinnor samt minderåriga, innehafvas de främsta rummen af Stockholm, Malmö, Göteborg, Norrköping och Borås, när hänsyn tages till de absoluta talen. I fråga om de ifrågavarande arbetarekategoriernas relativa frekvens står däremot Borås främst med 64·8 %; mer än hälften af hela arbetsstyrkan utgjorde de vuxna kvinnorna jämte de minderåriga vidare i Norrköping, Tidaholm, Malmö och Halmstad; för Stockholm var motsvarande procenttal 33·2.

Arbetsförhållandena å olika orter i riket under första kvartalet af år 1905.

(Enligt ombudens rapporter.)

Stockholm.

(Redogörelsen grundar sig på uppgifter från 44 arbetsgifvare eller arbetsgifvareorganisationer samt 19 arbetareorganisationer.)

Stenindustrien. Inom *grundläggnings-* och *bergspräng arefacket* var arbetstillgången under hela kvartalet knapp med någon förbättring mot slutet. Under januari påbörjades 3 och afslutades 7 grundläggnings- och bergspräng ningsarbeten; under februari voro motsvarande siffror 3 och 5 samt under mars 5 och 5. Arbetskraft fanns i öfverflöd. Under januari hade 429 grundläggnings- och 160 bergspräng ningsarbetare sysselsättning, medan antalet anmälda arbetslösa i de två facken uppgick till respektive 116 och 44. Under februari sysselsattes omkring 400 grundläggnings- och 170 bergspräng ningsarbetare, under det de arbetslösa voro 110 och 46. Under mars funno 410 och 180 arbetare inom de ifrågavarande yrkena sysselsättning, och uppgick de arbetslösas antal till respektive 121 och 42.

Arbetstiden var under januari endast 8 timmar på grund af dagarnas korthet, ökades under februari till 9 à 10 timmar och utgjorde under mars 10 timmar.

Inga löneförändringar ägde under kvartalet rum.

I *stenhuggeribranschen* var arbetstillgången under kvartalets två första månader mycket dålig, med förkortning af arbetstiden. Någon förbättring inträdde i mars. Detta gäller äfven om fasadstenindustrien, som är beroende af byggnadsverksamheten.

Inom *asfalt-* och *cementtillverkningen* var arbetstillgången under kvartalets första månad ganska knapp och sämre än under december 1904. Då sysselsattes 676 personer i yrket, i januari i år däremot blott 616. De som arbetslösa anmäldas antal uppgick till 178 med tillsammans 1,078 arbetslöshetsdagar. Under februari blef ställningen bättre: 815 arbetare hade sysselsättning i yrket, och de arbetslösa voro blott 111 med sammanlagdt 594 dagar af arbetslöshet. Förbättringen fortgick under mars, då 846 arbetare voro sysselsatta och endast 42 voro arbetslösa i sammanlagdt blott 252 dagar.

Ställningen på arbetsmarknaden i detta fack har i år varit betydligt bättre än under motsvarande kvartal i fjol, då under de tre månaderna blott sysselsattes respektive 400, 420 och 517 arbetare. Den blida väderleken i år har medfört, att en stor del arbeten kunnat utföras, som eljest måst uppskjutas.

Arbetstiden var under kvartalets första del blott 8 timmar, men ökades med dagsljusets tilltagande.

Inga löneförändringar ägde under kvartalet rum: det intill den 1 april 1905 gällande löneaftalet blef af arbetarne uppsagdt.

Metallindustrien. I *guldsmedsyrket* var arbetstillgången god, ehuru som vanligt något sämre än under höstmånaderna.

I *förgylleribranschen* var arbetstillgången ganska god. I detta yrke är det öfverfullt med arbete på hösten och på våren, hvarför öfvertidsarbete då förekommer; på andra tider af året är det mindre arbetstillgång.

I regel hålla mästarne i facket ett visst antal arbetare året om. Arbetarnes fackförening räknar ett 50-tal medlemmar, och af dem har blott ett par någon tid under kvartalet saknat kondition.

Aflöning och arbetstid är genom öfverenskommelse mellan mästare och arbetare bestämd till och med den 1 september 1906. Timlönen är enligt detta aftal för duglig arbetare 48 öre. Arbetstiden uppgår till 57 timmar i veckan, d. v. s. 10 timmar om dagen utom lördag, då arbetet afslutas kl. $^1/_2$3 e. m. utan middagsrast.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Inom den *mekaniska verkstadsindustrien* var arbetstillgången under kvartalet tillfredsställande; på vissa håll bättre och på andra sämre än under motsvarande tid föregående år, men i allmänhet bättre än under närmast föregående kvartal. I det hela rådde öfverflöd på arbetskraft, om också på vissa håll klagas öfver brist på fullt dugligt folk.

Äfven vid en del af *skeppsvarfven* synes det fortfarande vara ondt om yrkesskickliga arbetare, men öfverflöd på andra. Arbetstillgången var i det hela jämförelsevis god, dock ej fullt så bra som under motsvarande kvartal 1904, men bättre än under närmast föregående kvartal. Också kunde vid vissa varf arbetstiden redan under januari ökas från 8 till 10 timmar.

Inom den *elektrotekniska* branschen var arbetstillgången normal, men sämre än under föregående kvartal, såsom vanligt vid denna årstid.

I *elektricitetsverksbranschen* var arbetstillgången fortfarande god, ehuru strömförbrukningen på grund af dagarnas förlängning var i aftagande; dock var den större än under motsvarande kvartal förra året.

I fråga om *vågtillverkningen* var arbetstillgången under kvartalet mycket god och utvisade ej ringa förbättring såväl i förhållande till närmast föregående kvartal som motsvarande årstid år 1904. Öfvertidsarbete förekom, ehuru i ringa omfattning.

I *fotogenköksbranschen* var också arbetstillgången god och bättre än föregående års såväl första som sista kvartal. Något öfvertidsarbete förekom. Emellertid rådde öfverflöd på arbetskrafter.

Byggnadsverksamheten. I *byggnadsfacket* var arbetstillgången jämförelsevis god, ehuru viss arbetslöshet vid denna tid alltid förekommer.

I *tapetserareyrket* var arbetstillgången dålig och sämre än under motsvarande kvartal föregående år. Arbetslösheten var ganska stor, arbetstiden förkortades, så att på de flesta verkstäder arbetades ej full dag, åtminstone under kvartalets senare hälft, som var sämre än dess förra.

Inom *målarefacket* var arbetstillgången under kvartalets första månad ytterst dålig, omkring 75 à 80 procent af arbetarne saknade arbete. Därefter förbättrades förhållandena småningom. Redan i februari började målningsarbetet på en del ångbåtar och vid en del nya byggnader, som skulle vara färdiga till inflyttning den 1 april. Under denna månad voro dock ännu 60 procent af arbetarne arbetslösa. Under mars inträffade emellertid betydlig förbättring, ehuru alltjämt rådde öfverflöd på arbetskraft, delvis beroende därpå att måleriarbetare från landsorten söka sysselsättning i hufvudstaden. Liksom under november och december utgjorde arbetstiden 6 timmar om dagen.

I *guldlistarbetarefacket* voro förhållandena ungefär som förut.

Trävaruindustrien. Inom *snickerifabriksbranschen* fortforo de tryckta konjunkturerna att göra sig gällande. Ställningen var betydligt sämre än under motsva-

rande tid föregående år. Arbetstiden inskränktes på det sätt, att arbetet pågick blott 5 dagar i veckan.

I fråga om *korkindustrien* var arbetstillgången knapp under hela kvartalet och sämre än under de närmast föregående månaderna. En fabrik nedlade i januari sin verksamhet (den började igen i februari), och vid en annan förkortades arbetstiden med 1½ timme per dag. På manlig arbetskraft rådde öfverflöd, men brist på kvinnlig.

Läderindustrien. I *garfveriyrket* var arbetstillgången under kvartalet dålig och sämre än under närmast föregående månader och motsvarande kvartal 1904. Arbetstiden förkortades och öfverflöd fanns på arbetskraft. Arbetslönen bibehölls vid den höjd, som bestämts i oktober 1904.

Inom *sadelmakareyrket* var arbetstillgången mycket knapp, betydligt sämre än under närmast föregående kvartal. Januari är i detta fack alltid den sämsta månaden, men i år sämre än vanligt. Vid arméns verkstad afskedades under januari 3 à 5 arbetare hvarje vecka, och å de privata verkstäderna förkortades arbetstiden med 10 à 20 timmar i veckan. Under mars förbättrades förhållandena något. Under februari anmäldes 20 arbetslöshetsveckor, men under mars 18.

Textilindustrien. Inom *bomullsspinneri-* och *väfveribranschen* var arbetstillgången god under hela kvartalet med någon försämring mot slutet. Ställningen var bättre än under motsvarande tid föregående år.

I fråga om *färgeriyrket* och *klädestillverkningen* var arbetstillgången under januari dålig, förbättrades något i februari och blef jämförelsevis god i mars. Under januari rådde också öfverflöd på arbetskraft. I mars åter förekom öfvertidsarbete inom färgerier, ehuru i mindre omfattning.

Beklädnadsindustrien. I *linnesömnadsbranschen* var arbetstillgången god under kvartalet och något bättre än motsvarande tid 1904. I mars utbröt strejk vid ett bolag, hvilken vid kvartalets utgång ej var bilagd.

I *klädsömnadsbranschen* var arbetstillgången under sista kvartalet 1904 god; i oktober något sämre än året förut, men i november och december något bättre. På arbetskraft fanns god tillgång. Öfvertidsarbete förekom, men ej i större omfattning.

Under innevarande års första kvartal blef arbetstillgången ännu bättre, hvilket förklaras af att balsäsongen då infaller. Januari var dock något sämre än samma månad året förut. Tillgången på arbetskraft visade sig i mars något knapp. Arbetslönerna ha haft en stigande tendens. Öfvertidsarbete ägde rum.

I fråga om *trikåtillverkningen* var arbetstillgången tillfredsställande. På arbetskraft synes ha rådt något bättre tillgång än förut, ehuru skolade arbetskrafter alltjämt förefinnas i otillräcklig mängd.

Inom såväl *strå-* som *filthattfabrikationen* rådde god arbetstillgång, ehuru något sämre än under närmast föregående kvartal, då inom detta yrke höstmånaderna alltid äro de bästa. I filthattfabrikationen voro förhållandena på grund af den blida väderleken bättre än under motsvarande kvartal föregående år. Emellertid har bland hattmakeriarbetarne åtskillig arbetslöshet rådt.

I *skräddaryrket* var arbetstillgången icke särdeles god och sämre än närmast föregående kvartal. Öfverflöd på arbetskraft har rådt, men här och hvar klagas öfver brist på skickliga arbetare. Gällande pristista bestämdes våren 1904 att gälla till den 1 mars 1908.

I fråga om *halsduksfabrikationen* var arbetstillgången god, men brist på öfvade och dugliga arbetare rådde.

I fråga om *skotillverkningen* var arbetstillgången ej fullt så bra som under föregående kvartal. Vid vissa fabriker blefvo arbetslönerna delvis höjda. I *handskoarbetarefacket* var tillgången på arbete dålig under januari och februari samt sämre än förut, men åtskillig förbättring inträffade under mars.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. I fråga om *sockertillverkningen* voro förhållandena likadana som under motsvarande kvartal föregående år. Arbetstillgången var tillräcklig; på arbetskraft rådde snarare öfverflöd än brist.

Inom *kvarnindustrien* var arbetstillgången på det hela taget sämre än under föregående kvartal såsom vanligt; i år måhända något sämre än under januari—mars 1904. På vissa håll klagas öfver bristande köplust och däraf följande depression. På arbetskraft fanns öfverflöd. På ett och annat håll förkortades arbetstiden på grund af minskad arbetstillgång, liksom också en del lönesänkningar ägde rum. Underhandlingar om löneförhöjning och kortare arbetstid började under kvartalet, men ledde först efter dess utgång till det resultat, att lönerna skulle ökas med omkring 11 procent och arbetstiden förkortas med en half timme till 10 timmar per dygn.

Inom *bryggeriindustrien* var arbetstillgången äfven under detta kvartal någorlunda god. Gällande löneaftal uppsades af arbetarne i februari och utgår den 31 maj. Smeder, hofslagare, maskinister och eldare, som äro sysselsatta inom bryggeriindustrien, hemställde i mars månad om lönereglering, så att de dels skulle bli likställda i detta afseende med motsvarande arbetare inom andra industrier, dels likformighet härvidlag erhållas vid de olika bryggerierna.

Inom *slakteri- och charkuteribranschen* var arbetstillgången mindre god, omkring 10 procent lägre än under motsvarande kvartal föregående år. De sysselsatta arbetarnes antal måste därför minskas.

I fråga om *cigarr-* och *cigarrettillverkningen* var arbetstillgången dålig och utvisade en ej obetydlig försämring gentemot föregående kvartal. I slutet af förra året voro blott 2 arbetare utan arbete, vid midten af januari uppgick antalet arbetslösa till 26, men sjönk vid månadens slut till 7. Vid slutet af februari voro åter 19 arbetslösa. Löneförhöjningar ägde i allmänhet rum i december 1904. Vid en fabrik höjdes i januari 1905 lönen för ett par arbetare med omkring 1 kr. à 1.50 per vecka. Emellertid har arbetarnes inkomst i allmänhet minskats på grund af förkortad arbetstid. Så arbetade under två veckor i januari månad en fabrik med 80 arbetare endast 5 timmar om dagen; och i februari ägde å två fabriker med omkring 150 arbetare en förkortning af arbetstiden rum med 2 timmar om dagen. Vid en annan fabrik med cirka 60 arbetare inskränktes tillverkningen så mycket, att arbetarnes förtjänst sjönk med 10 à 35 procent.

Den kemisk-tekniska industrien. I fråga om *stearinljustillverkningen* var arbetstillgången god som förut. På arbetskraft rådde öfverflöd. Inga förändringar i arbetstid eller arbetslön inträffade under kvartalet. Inom branschen har en ny anläggning tillkommit, nämligen ett med utländsk stearin och paraffin arbetande ljusstöperi i Hälsingborg.

Inom *tvål-* och *såpfabrikationen* liksom i *sprängämnestillverkningen* voro förhållandena oförändrade.

Den grafiska industrien. I *boktryckeriyrket* var arbetstillgången god och något bättre än under närmast föregående tid. I fråga om sättare rådde också en viss brist på arbetskraft. Mer eller mindre långvarig arbetslöshet inträffar då och då för en eller annan inom yrket. Enligt uppgifter från typografiska föreningen kvarstodo som arbetslösa vid ingången af år 1905: 3 tryckare, 2 sättare, 3 sättarinneelever, 2 iläggare, 1 galvanisörsbiträde och 1 tryckeribiträde. Af dem erhöllo snart iläggarne anställning och ett par lämnade yrket. Under januari anmälde sig 6 arbetslösa, af hvilka två snart erhöllo sysselsättning. Under februari anmäldes som arbetslösa: 7 sättare och 3 tryckare. Vid månadens utgång saknade 9 arbetare i yrket anställning. I mars anmäldes som arbetslösa: 2 sättare, 1 sättarinna, 1 sättarinneelev, 3 tryckare, 1 stereotypör och 1 korrekturafdragare. Alla dessa voro utan anställning vid månadens slut, med undantag af 1 sättare, samt dessutom 3 tryckare. I fråga om denna sistnämnda arbetaregrupp rådde öfverflöd på arbetskraft.

I detta yrke förekommer så godt som alltid något öfvertidsarbete.

Den gällande tarifföfverenskommelsen utgår först den 31 december 1908. Vid ett tryckeri ägde emellertid i mars för vissa arbetare en lönesänkning rum. Saken hänsköts till behandling af tariffnämnden för Sveriges boktryckerier.

J. R. N.

Eskilstuna.

Järn- och metallindustrien. Tillgången på arbete har varit i uppgående och betydligt bättre än under motsvarande tid föregående år. Endast 31 arbetare inom detta fack voro vid kvartalets början arbetslösa, och detta antal hade vid dess slut sjunkit till 21.

Beträffande aflöningsförhållandena hafva några betydligare förändringar ej ägt rum. Dock må nämnas, att vid statens gevärsfaktori ackordspriserna nedsatts för en del af arbetspersonalen. Samtidigt hafva emellertid timlönerna höjts för samtliga 400 arbetare, men kommer denna förhöjning ej att i nämnvärd grad öka arbetarnes inkomster, då nästan uteslutande ackordsarbete förekommer.

I öfrigt hafva inom denna yrkesgren inga nämnvärda förändringar inträdt, ehuru nog i några fall en förhöjning i lönerna ägt rum.

Trävaruindustrien. Den sedan föregående år vid Eskilstuna träförädlingsfabrik pågående konflikten har under kvartalet afvecklats, i det fabriken nedlagt sin verksamhet, bolaget upplösts och dess egendom försålts på offentlig auktion.

Inom *möbelsnickeriet* har arbetstillgången varit tämligen god, och någon vare sig försämring eller förbättring däri i jämförelse med förhållandena föregående års sista kvartal har ej inträdt. — Brist på arbetskraft har ej rådt.

I afseende på löneförhållandena hafva under kvartalet inga förändringar skett, men uppger man, att inom facket lönerna stiga år efter år.

Byggnadsindustrien. Inom denna industrigren har tillgången på arbete varit god i likhet med förhållandena under sistlidet år. Det oaktadt har öfverflöd på arbetskraft förekommit.

I *måleriyrket* har arbetstillgången under kvartalet varit lika dålig som under sistlidet års sista kvartal. En ny måleriaffär har tillkommit. Öfverflöd på arbetskraft har varit rådande, och arbetstiden har varit endast 7 à 8 timmar.

Beklädnadsindustrien. I *skrädderiyrket* har arbetstillgången under kvartalet varit jämförelsevis god, dock sämre än under föregående kvartal, beroende på förekomsten af s. k. säsong med däraf följande forcering af arbetet. Inga löneförändringar.

I *skomakeriyrket* har arbetstillgången varit mycket dålig och sämre än under föregående kvartal. Till följd däraf har öfverflöd på arbetskraft varit rådande.

Inga löneförändringar eller andra viktigare händelser hafva under kvartalet inträffat. *L. J.*

Norrköping.

Under sist tilländalupna kvartal har härstädes ingen som hälst förändring i arbetspris anmälts, och någon arbetskonflikt har icke förekommit.

För industriarbetarne i allmänhet har arbetstillgången varit god, men liksom städse under vinterkvartalen har naturligtvis äfven nu brist på arbete varit rådande för *grof-* och *utearbetare*. Till följd af vinterns mildhet och sjöfartens ovanligt tidiga öppnande har dock denna arbetsbrist gjort sig mindre kännbar än befaradt var. Också har för de eljest arbetslösa af vederbörande myndigheter beredts tillgång på arbete. Antalet af dessa stadens tillfälliga arbetare har uppgått till 298 stycken, af hvilka ungefär hälften sysselsatts med stenkrossning samt de öfriga med jordschaktnings- och bergsprängningsarbeten. Till flertalet har ackordsbetalning erlagts; inkomsten för de med stenkrossning sysselsatta har uppgått till i medeltal kr. 1.50, för de med jordschaktning till kr. 2.70 och för de med bergsprängning till kr. 2.05, allt per dag. Vid kvartalets slut kvarvoro 120 stycken af dessa arbetare i sin tillfälliga tjänst.

Byggnadsverksamheten, öfver hvars tillbakagång i närmast föregående kvartalsberättelser klagats, synes åter vara i tillväxt, i det att ett ganska stort antal nybyggen hafva anmälts till uppförande. Arbetena för nästa års landtbruks-, industri- och konstutställningar härstädes torde därtill komma att snart nog taga sin början och därmed gifva verksamhet och bröd åt mången.

En *arbetsförmedlingsanstalt* skall enligt stadsfullmäktiges beslut inrättas i staden. Det årliga anslaget för detta ändamål är bestämdt till 6,650 kr.

H. L.

Jönköping.

Under det gångna kvartalet hafva inga större förändringar inträffat på arbetsmarknaden. Arbetstillgången har inom de flesta yrkesgrenar varit god.

Inom *vapenfabrikationen* var arbetstillgången ungefär lika med föregående kvartal.

Inom *velocipedtillverkningen* rådde, såsom alltid i början af året stor brådska, hvarför öfvertidsarbete i ganska stor utsträckning förekommit; brist på arbetskraft har dock i allmänhet icke gjort sin kännbar.

Inom *vagtillverkningen* däremot har arbetstillgången varit något mindre än under föregående kvartal, hvarför arbetstiden varit förkortad under januari och februari månader med 2, under mars månad med 1 timme. (Arbetstiden är under normala förhållanden 10 timmar per dag.)

Byggnadsverksamheten var särdeles liflig, måhända ännu mera än under föregående kvartal. Fortfarande råder brist på arbetskraft.

Inom *träförädlingsindustrien* är läget ungefär detsamma som under föregående kvartal. Marknaden, i synnerhet den utländska, är fortfarande trög och konkurrensen nedpressar alltför mycket priserna. På arbetskraft råder öfverflöd.

Inom *skrädderi-* och *skomakeriyrkena* råder fortfarande brist på skickliga arbetare. Arbetstillgången har varit god och något bättre än under samma tid föregående år.

Inom *bryggeriindustrien* var arbetstillgången fortfarande god, men fanns, liksom under föregående kvartal, öfverflöd på arbetskraft.

Inom *slakteri-* och *charkuteriyrkena* var arbetstillgången mycket god. Inom yrkena finnes ingen bestämd arbetstid. Arbetslönen för dugliga, utlärda arbetare är cirka 50 kr. i månaden, för mindre försigkomna 25—40 kr. samt för lärlingar 12—15 kr. i månaden jämte, för samtliga, kost och logis.

Några nämnvärda strejker eller lönerörelser hafva icke inträffat under kvartalet. Den ekonomiska ställningen torde i allmänhet kunna betecknas såsom mycket god.

G. L.

Kalmar.

Under kvartalet januari—mars har arbetstillgången inom de flesta industri- och yrkesgrenar varit god.

Beträffande *kakelugnsfabrikerna* har arbetstillgången öfverstigit arbetsstyrkan, och *tapetfabriksarbetarne* hafva haft mycket god arbetstillgång.

Arbetarne vid *mekaniska verkstäder* hafva däremot haft mindre god arbetstillgång, likaså *transport-* och *skoarbetare*. De förra bruka ju alltid vid denna tid ha dålig arbetsförtjänst, då sjöfarten är ytterst liten.

Löneförhållandena äro i det hela oförändrade; endast grofarbetarne synas ha fått en liten förhöjning af lönen och förtjäna de nu 14—18 kr. per vecka.

Tre arbetskonflikter hafva under kvartalet pågått. Angående ångkvarns- och grynkvarnskonflikterna samt konflikten vid ångbageriet hänvisas till redogörelse på annat ställe i dessa Meddelanden. Då arbetet vid ångbageriet återupptogs, godkändes i arbetsaftalet, att disponenten äger rätt uppsäga arbetare, om anledning därtill gifves, utan att de öfriga därför skola nedlägga arbetet.

Ångkvarnskonflikten pågår ännu, och torde det vara svårt att yttra sig om utsikterna för konfliktens biläggande. Grynkvarnskonflikten däremot synes snart vara löst, då medlingen nu återupptagits och öfverenskommelse redan träffats rörande en del punkter.

Lönerörelser pågå inom *sko-*, *murare-* och *träarbetarefacken*.

Hj. A.

Karlskrona.

Med här rådande ovanligt blida väderlek har sjöfarten under årets tre första månader kunnat på Karlskrona obehindradt fortgå, och har, till följd häraf, arbetstillgången för de egentliga *grofarbetarne* varit ovanligt god. *Byggnadsverksamheten*, som under de senare åren varit ganska liflig härstädes, har, sedan åtskilliga byggnader efter hand hunnit fullbordas, visserligen i någon mån minskats, men är emellertid allt fortfarande så stor, att arbetarne inom denna yrkesbransch såväl under det förflutna kvartalet haft som ock åtminstone för den närmaste framtiden kunna påräkna god arbetsförtjänst.

Inom samtliga yrkesgrenar har arbetet lugnt kunnat under kvartalet förrättas, utan att störas af strejker, lockouter eller dylikt, hvilket gynnsamma förhållande måhända berott därpå, att tidigare ingångna arbetsaftal ej under kvartalet tilländalupit.

Såsom varande af särskildt intresse torde böra antecknas, att till stadsfullmäktige ingifvits en motion om inrättandet i Karlskrona, i likhet med å en del andra platser i landet, af en kommunal *arbetsförmedlingsanstalt*. För att uppgöra förslag till ordnandet af denna angelägenhet hafva stadsfullmäktige tillsatt en kommitté af sju personer.

J. F. M.

Kristianstad.

Oktober—december 1904.

Grofarbetarefacket. Tillgången på arbete har varit god, bättre än under motsvarande tid föregående år. Till följd af blid väderlek ha arbetena kunnat fortsättas ända in mot jul. Det pågående gatuläggningsarbetet nedlades dock i november månad, då en hel del från landet inkomna arbetare måste söka anställning på annat håll. Den vanliga arbetstiden är 10 timmar, men afkortas under den mörkare årstiden med 1 timme per dygn. Stadens egna arbetare äro antagna mot en daglön af 2.50 kr.; för öfrigt ha grofarbetarne 27 öre i timmen. Vid jultiden inträder alltid en stagnation i arbetet.

Byggnadsverksamheten. En liflig byggnadsverksamhet har ägt rum under det gångna året, hvadan tillgång på arbete till och med öfverstigit tillgången på arbetare. Flera nybyggnader ha varit under uppförande: arbetet med uppförande af nya kaserner för en afdelning af Vendes artilleriregemente har sysselsatt många arbetare inom byggnadsfacket.

Under augusti månad ägde från den 1 till den 17 en konflikt rum mellan byggmästareföreningen och *träarbetarne*. Nytt arbetsaftal ingicks emellertid den 17 augusti. Arbetstiden är bestämd till 10 timmar per dag, men varar under vintermånaderna endast så länge dagsljuset räcker, så vidt ej särskild öfverenskommelse i undantagsfall träffas. Till byggnadsträarbetare med 4 års arbetsvana betalas 40 öre i timmen. Arbetare med större yrkesskicklighet erhålla högre lön i mån af öfverenskommelse. Öfvertidsarbete betalas med 25 à 50 proc. högre lön. Arbetsaftalet med byggnadsträarbetarne skall gälla till den 1 mars 1906.

Murarne ha jämväl haft godt om arbete, om man bortser från senare delen af december. Enligt gällande prislista ha murerarbetarne en minimilön af 42 öre i timmen.

Inom *måleri-* och *tapetserareyrkena* äro förhållandena normala; inga väsentliga förändringar ha under den närmaste tiden inträffat inom det förstnämnda yrket. Det gällande aftalet inom tapetserareyrket ingicks den 1 september och varar till den 1 april 1905. Enligt detta har utlärd gesäll under första halfåret efter afslutad lärotid 30 öre i timmen, under andra 35 öre. Fullgod arbetare skall ha en minimilön af 38 öre i timmen.

Inom *skrädderiarbetarefacket* har tillgången på arbete varit mycket god. Inga arbetskonflikter ha förekommit. Den gällande prislistan antogs den 1 maj 1904 och gäller till den 1 april 1905 eller längre, om den ej dessförinnan uppsäges.

Januari—mars 1905.

Grofarbetarefacket. Arbetstillgången, som under januari var mindre god, har för hvarje månad tilltagit och är för närvarande bättre än under samma tid motsvarande år. Den gällande prislistan uppsades af grofarbetarefackföreningen till den 1 april och samtidigt gjordes framställning till byggmästareföreningen om underhandling. Af nämnda förenings ordförande utlystes möte. 8 af stadens byggmästare och 4 representanter för arbetarne tillstädeskommo. Från arbetarnes sida begärdes en minimilön af 32 öre i timmen (mot 27 öre f. n.) inom åldersgränsen 18—55 år. Byggmästareföreningen var villig att betala 30 öre i timmen för i år och 32 öre under nästa år med vissa garantier. Ingen öfverenskommelse kunde vid mötet träffas, men arbetet fortsattes. Sedermera beviljades i hufvudsak arbetarnes begäran. Grofarbetarefackföreningen räknar f. n. 290 medlemmar.

Byggnadsträarbetarefacket har att visa god arbetstillgång och lugna förhållanden. Inga förändringar i löneförhållandena.

Murerarbetarnes prislista, som skulle gälla till den 1 maj, har af fackföreningen blifvit uppsagd. Arbetarne begära som minimilön 45 öre i timmen mot 42 för närvarande. Efter afslutade underhandlingar har öfverenskommelse träffats med byggmästareföreningen, så att murarne få för i år 44 öre i timmen och för nästa år 45 öre som minimilön. Byggnadsverksamheten är något mindre än motsvarande tid föregående år; dock råder ingen brist på arbete.

Tapetserarne ha i den nya prislistan, som skall gälla från den 1 april, fått timpenningen för fullgod arbetare höjd till 40 öre.

Skrädderiarbetarefacket. Årets första månader uppvisa inom detta fack alltid en tid af arbetsbrist, men förhållandet öfvergår till ett motsatt, när våren kommer. Inom fackföreningen finnas nu 30 medlemmar. Prislistan är ej uppsagd och gäller följaktligen ytterligare ett år.

För *metallindustrien* och *yllefabriksdriften* skall utförligare redogöras under nästa kvartal.

Ett nytt *bageri* har öppnats, och ett nytt *tryckeri* skall startas i maj.

O. Th. H.

Malmö.

Ställningen å arbetsmarknaden i Malmö under första kvartalet 1905 har icke uppvisat några afsevärda förändringar. Lönerörelse af större betydelse och underhandlingar om ändrad arbetstid pågå inom *målare-* och *byggnadsfacken.*

Inom *grofarbetarefacket* har tillgången på arbete varit större än under föregående kvartal; tillgången på arbetskraft har motsvarat efterfrågan, så att hvarken öfverflöd eller brist förekommit. De sista veckorna af mars strejkade ett antal grofarbetare hos medlemmar tillhörande nya byggmästareföreningen för framtvingande af underhandling om lönefrågor. Strejken föranledde en omfattande lockout.

Inom *murarefacket* har tillgången på arbete varit god och företett förbättring i jämförelse med förhållandena under föregående kvartal; öfverflöd på arbetskraft har förekommit liksom nästan alltid under vintermånaderna, då äfven arbetstiden är kortare.

Inom *träarbetarefacket* har tillgången på arbete varit dålig, liksom under förra kvartalet. Öfverflöd på arbetskraft har förekommit.

Inom *målarefacket* har tillgången på arbete varit god och förbättring i jämförelse med förhållandena under föregående kvartal inträdt, beroende närmast på att mästarne forcerat arbetet i anledning af gällande öfverenskommelses uppsägning och däraf föranledd lönerörelse. Tillgången på arbetskraft har i allmänhet motsvarat efterfrågan utom under sista veckorna af mars, då brist på arbetskraft förefunnits.

Inom *tobaksarbetarefacket* har tillgången på arbete varit dålig, och öfverflöd på arbetskraft rådt. Under en stor del af kvartalet har arbetstiden på grund af bristande tillgång på arbete varit minskad till hälften.

J. L.

Hälsingborg.

Ställningen å arbetsmarknaden har under kvartalet i stort sedt varit något sämre än motsvarande tid i fjol. Den under förra året för högt uppdrifna *byggnadsverksamheten* har nu betydligt inskränkts, hvarför åtskillig arbetslöshet förekommit inom alla branscher af byggnadsarbete.

Äfven vid härvarande *gummifabrik* har arbetstillgången varit mindre än motsvarande kvartal 1904, så att tillverkningen af galoscher under några veckor varit inställd.

Vid härvarande *skeppsvarf* har däremot arbetstillgången varit särdeles god och bättre än motsvarande tid förra året.

Normal synes arbetstillgången ha varit inom *möbelindustrien, skofabrikerna, väfverierna, den mekaniska verkstadsindustrien, socker-, cigarr-, koppar-, superfosfat-, svafvelsyre-, alun-, kalk-, cinders-* och *hornlimstillverkningen.*

Tillgången på manlig arbetskraft har i allmänhet fullt motsvarat efterfrågan, med undantag af tjänstedrängar till landet. Däremot har tillgången af kvinnlig arbetskraft varit otillräcklig på flera områden, men dock gjort sig mest kännbar i fråga om tjänarinnor till såväl husligt arbete som till hotell och restaurationsrörelse. Tjänsteplatser, där mjölkning förekommer, blifva i de flesta fall obesatta i brist på sökande.

Den ständiga tillströmningen af icke yrkeslärda arbetare från landsbygden, som i städerna söka sin utkomst af fast eller tillfälligt arbete, gör, att tillgången på grofarbetare så godt som alltid är betydligt större än efterfrågan. Denna kategori af arbetare har också under kvartalet varit utsatt för stor arbetslöshet.

Den i förra rapporten omnämnda strejken vid en härvarande skjortfabrik afslutades under mars, då ett arbetsaftal träffades mellan fabriksbolaget och linnesömmer-

skornas fackförening, att gälla till den 1 mars 1906 med 2 månaders uppsägning och, om sådan uteblifver, ytterligare ett år. Enligt denna öfverenskommelse är föreningsrätten garanterad, dock får intet som hälst tryck å någondera sidan på arbetarnes frihet i detta afseende förekomma. En mindre prisreduktion, dikterad af konkurrenshänsyn, blef i några fall vidtagen; därjämte garanterades samtliga förutvarande arbeterskor att få återinträda i arbete, innan några nya intagas. Arbetet återupptogs den 18 mars af ett 30-tal.

Under januari förekom en arbetskonflikt vid Hälsingborgs skeppsvarf. Där anställda snickare och timmermän hade för en längre tid tillbaka hemställt om timlönens höjande från 30—33 till 32—35 öre. Svaret härå lär ha varit tillmötesgående, men löneförhöjningen afhördes det oaktadt icke. En ny hemställan gjordes, och arbetet nedlades. De strejkande, uppgående till ett 40-tal, voro till största delen oorganiserade. Efter en veckas strejk återupptogs arbetet på de gamla villkoren.

Den kooperativa verksamheten i Hälsingborg omfattar tre bageriföreningar och en handelsförening, hvilkas medlemmar till allra största delen utgöras af arbetare.

Hälsingborgs allmänna bageriförening u. p. a., som bildades 1888, bestod vid 1904 års slut af 1,075 medlemmar. Under sistlidet år bakades 500,229 kg. bröd till ett värde af kr. 109,737: 50, hvaraf uppstod en nettovinst af kr. 24,705: 27. Sedan häraf afsatts 10 % till reservfonden, utdelades 20 % till medlemmarne å under året gjorda brödinköp. Föreningen äger fastighet till ett värde af kr. 43,500 och maskiner jämte inventarier för kr. 12,362: 90. Fonderna utgjorde: medlemmarnes inbetalade insatser kr. 5,375 och reservfond kr. 21,203: 97.

Hälsingborgs nya bageriförening, bildad 1891, består af 410 medlemmar. Under förra året tillverkades bröd för kr. 50,403: 25 med en årsvinst af kr. 10,082: 98, hvilken utdelades till medlemmarne med 20 % å gjorda inköp. Denna förening, som förhyr bagerilokal, har ett insatskapital af kr. 820 och en reservfond uppgående till cirka kr. 3,000. Under innevarande år har emellertid en fastighet inköpts för rörelsens behof.

Bageri- och byggnadsföreningen nr 3 u. p. a. är bildad år 1893 och bestod vid förra årets slut af 1,399 medlemmar. År 1904 tillverkades bröd för kr. 154,200: 25 med en årsvinst af kr. 31,244: 35. Sedan af vinsten afsatts 10 % till reservfonden, utdelades 18 % till medlemmarne å gjorda inköp. Föreningen äger fastighet till ett värde af kr. 87,913: 98 och inventarier för kr. 7,861: 47. Af medlemmarne inbetalade fonder uppgå till kr. 17,039 och reservfonden till kr. 7,979: 96.

Kooperativa föreningen Svea u. p. a. bildades 1900 och räknade vid förra årets slut 558 medlemmar. Föreningens verksamhet, som omfattar handel med matvaror af alla slag jämte annat, som tillhör diverseaffär, har egen tillverkning af charkuterivaror. Rörelsen är fördelad på en hufvudaffär och två filialer. Varuomsättningen uppgick under år 1904 till kr. 196,155: 99 med en bruttovinst af kr. 21,349: 07 och nettovinst af kr. 2,983: 91. Föreningen säljer äfvenledes till utomstående, i motsats till bageriföreningarna, där endast medlemmarne äga rätt att göra inköp.

C. J.

Halmstad.

Stenindustrien. Vid *cementtillverkningen* har tillgången å arbete varit medelmåttig. Öfverflöd på arbetskraft har förekommit. Under januari arbetades 8 timmar dagligen, sedan 10 timmar.

Inom *stenhuggeribranschen* har liflig verksamhet rådt, särskildt med afseende på tillverkningen af byggnadssten. Dock har ej sådan brådska förekommit som under motsvarande tid 1904. Hvad *gatstenstillverkningen* vidkommer har arbetet härmed

först under senare delen af kvartalet tagit fart. Som förut nämnts, har man inom Halmstads stenhuggeribolag börjat använda maskiner äfven inom denna bransch. För närvarande äger bolaget 12 sådana. Med tillhjälp af desamma lär gatsten kunna huggas för halfva det pris, som arbetet med handkraft kräfver. Jämte vanlig gatsten har man på senare tiden börjat hugga en mindre sort (3 à 4 tum på hvarje kant), hvilken kommer att användas ofvanpå makadamen på de stora landsvägarna i Tyskland. Det är en ny vägbyggnadsmetod, som på så vis kommer att praktiseras, och efterfrågan på sådan mindre sten är liflig. Bolagets hela produktion för året är redan försåld. För att ytterligare utvidga verksamheten är ett nytt bolag (med ett minimikapital af 1,700,000 och ett maximikapital af 3 millioner kr.), under bildning, hvilket bolag kommer att öfvertaga den stenhuggerirörelse, som f. n. inom Sverige och Norge bedrifves af Halmstads stenhuggeribolag.

Vid det nya bolagets stenhuggerier komma ett 40-tal maskiner af förut nämndt slag att uppsättas.

Tillgången på arbetskraft har under kvartalet varit tillräcklig och, särskildt beträffande grofarbetare, mycket god.

Metallindustrien. Inom *plåtslagerifacket* har man i allmänhet haft god tillgång på arbete, detta till följd af de stora byggnadsföretagen. Öfverflöd på arbetskraft har dock delvis förekommit. Under den mörkare delen af kvartalet arbetades endast vid dagsljus.

Inom *smidesyrket* har tillgången å arbete varit någorlunda god, om än ej i samma grad som under föregående kvartal. Endast några få arbetssökande ha anmält sig. Arbetstiden har varit 10 timmar.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Vid *gjuterierna* har arbetstillgången varit någorlunda god, men i de *mekaniska verkstäderna* var den under förra delen af kvartalet tämligen knapp. Den förbättrades dock så småningen, så att den under kvartalets senare del kunde betecknas som medelmåttig. Öfverflöd på arbetskraft har förekommit, dock ej i större utsträckning. Mest i midten af kvartalet. Arbetstiden har utgjort 10 timmar dagligen. I stort sedt har ställningen varit sämre än under motsvarande tid 1904.

Under kvartalet har en nyuppförd fabriksbyggnad tagits i anspråk. Det är en fabrik för tillverkning af velocipeder och kassakontrollapparater. Den har fått namnet »Fabriken Rex» och sysselsätter f. n. mellan 30 och 40 arbetare. Dess tillverkningar ha fått stor afsättning. Öfver 1,200 velocipeder hafva för innevarande år försålts, och flera hade kunnat säljas, om de hunnit tillverkas. När den brådaste säsongen för velocipedfabrikationen är öfver, börjar tillverkningen af kassakontrollapparaterna.

Inom *skeppsbyggeriet* har tillgången på arbete fortfarande varit synnerligen klen. Endast omkring hälften af den vanliga arbetsstyrkan har kunnat sysselsättas. Under mars har arbetats 10 timmar, under januari och februari endast vid dagsljus.

Byggnadsverksamheten. Inom *byggnadsyrket* är fortfarande synnerligen liflig. Någon brist på arbetskraft har dock ej förekommit. Tvärtom har så mycket folk från andra platser anmält sig, att man ej kunnat ta emot dem alla. Under den mörkare delen af kvartalet arbetades 7, 8 à 9 timmar, men under mars 10 timmar.

Inom *målareyrket* har tillgången å arbete varit klen och i allmänhet sämre än under motsvarande tid förra året. Hos en del mästare ha t. o. m. de ordinarie arbetarne fått gå sysslolösa under en god del af kvartalet.

Trävaruindustrien. Inom *snickerifabriksverksamheten* har man på somliga ställen haft mycket med arbete, på andra mindre. Flera arbetssökande, än som kunnat mottagas, ha anmält sig. Arbetstiden har under början af kvartalet utgjort 8 à 9 timmar och under slutet 10 timmar dagligen.

Inom *möbelsnickeriet* har också tillgången på arbete varit växlande. I allmänhet har ställningen varit vida sämre än under föregående kvartal. Hos somliga mästare

har man haft rätt ondt om arbete. Öfverflöd af arbetskraft har därför förekommit. Man har i allmänhet arbetat endast vid dagsljus.

Läderindustrien. Inom *garfveriyrket* var tillgången å arbete god. Arbetstiden har utgjort 10½ timmar.

Inom *sadelmakareyrket* och *tapetserarebranschen* har ställningen varit tryckt och nästan sämre än under föregående kvartal och motsvarande tid i fjol. På somliga ställen måste man minska arbetskraften. Arbetstiden har utgjort 10½ timmar, om lördagarna 9½.

Textilindustrien. Tillgången å arbete har varit god och bättre än under föregående kvartal och motsvarande tid i fjol. Ej så litet öfvertidsarbete har förekommit.

Beklädnadsindustrien. Inom *skrädderiyrket* har kvartalet, som ju ligger utom säsongen, varit jämförelsevis godt. Arbetstiden har för veckoarbetarne utgjort 10 timmar.

Inom *skotillverkningen* kan tillgången på arbete betecknas som medelmåttig. I slutet af mars och sedan in i april har brist på dugliga arbetare delvis förekommit.

Pappersindustrien. Inom *bokbinderifacket* var arbetstillgången god liksom under föregående kvartal. Brist på dugliga arbetare har delvis förekommit. Arbetstiden har hela kvartalet utgjort 10 timmar.

Den grafiska industrien. Inom *boktryckeriyrket* har man haft godt om arbete, utan att någon brist på arbetskraft dock förmärkts. Arbetstiden har varit 9 timmar. Emellanåt har dock öfvertidsarbete förekommit.

Lönerörelser.

Plåtslagarne ha uppsagt sin prislista till 1 april med begäran om 3—5 öres förökning i timlönen. Någon öfverenskommelse är ännu ej träffad.

Handtlangare och *utearbetare* vid Halmstads gjuteri och mekaniska verkstad ha likaledes framställt begäran om löneförhöjning, men något svar har ej ännu afgifvits.

Inom *murareyrket* ha *handtlangarne* framställt begäran om löneförhöjning från 29 öre till 34 öre per timme. Förbundsstyrelsen har medlat och framlagt förslag om 32 öre under ett år, räknadt från 1 april, och 33 öre under därpå följande år. Detta förslag ha arbetsgifvarne godkänt, och det är goda utsikter, att det skall blifva fastställdt.

Äfven *måleriarbetarnes* prislista har blifvit uppsagd till 1 april, men någon öfverenskommelse är ännu ej kommen till stånd. Underhandlingar pågå.

För *skomakeriarbetarne* tillämpas ny prislista från 1 april. Enligt denna har betalningen för ackordsarbetet stigit med 10—15 %. Veckoarbetarne, som förut för 10 timmars arbete hade 16 kr. pr vecka, ha fått 18 kr. för samma tid. För öfrigt innehåller öfverenskommelsen, att den mästare, som vill ha arbetare i sitt yrke, skall tillhöra mästareföreningen, och att arbetarne skola tillhöra sin fackorganisation.

K. V. P.

Göteborg.

Ställningen på arbetsmarknaden under det gångna kvartalet kan i stort sedt betraktas såsom jämförelsevis god, bättre än motsvarande tid föregående år och betydligt bättre än under samma tid 1903.

Stenindustrien. Inom *stenhuggeriverksamheten* i Bohuslän ha inskränkningar på grund af marknadens läge måst vidtagas. De större firmorna lägga an på att koncentrera sin verksamhet till de berg, som de själfva äga eller arrenderat för mångårig brytning.

Den långvariga konflikten inom stenhuggeribranschen afslutades i slutet af år 1904. Ur det nya aftalet må anföras:

Först uppställas detaljerade *betingspriser*. Därefter bestämmes, att timlönen skall vara 40 öre för 10 timmars arbetsdag; öfvertid och söndagsarbete betalas med 60 öre i timmen.

Hvarje stenhuggare skall för den tid, för hvilken prislistan blifver för honom gällande, genom arbetsgifvarnes försorg olycksfallförsäkras för ett tusen (1,000) kr. mot skyldighet för stenhuggaren att till premien bidraga med 50 öre i månaden. Försäkringen omfattar numera äfven olycksfall utom arbetet, och skola arbetarne deltaga i den högre premie, som härför kan erfordras.

Om någon af de i aftalet deltagande firmorna önskar hugga en i prislistan ej upptagen stensort, skall, sedan profsten å densamma blifvit till vederbörande arbetare utställd, priset för densamma bestämmas af arbetsgifvarne och de vederbörande fackföreningar gemensamt; och skall det pris, som sålunda fastställes, vara för dessa parter lika bindande som prislistan.

Uppnås ej på detta sätt enighet om priset, skall detsamma fastställas af en härför tillsatt skiljenämnd, sammansatt sålunda att två ledamöter väljas af de stenhuggeriägare, som underskrifvit detta prisaftal, två ledamöter väljas af vederbörande fackföreningar, hvilka skiljemän skola vara fackmän, samt en femte ledamot väljes af förenämnda fyra, eller om dessa ej om valet ena sig, af landshöfdingen i länet. Det på sistnämnda sätt bestämda priset blifver för hela distriktet gällande på samma sätt som prislistan.

Såsom rättesnöre vid fastställandet gäller, att priset skall sättas i proportion till prislistans öfriga priser.

Dessa förpliktelser, liksom själfva prislistan, afse allt gatstenhuggeriarbete i Göteborgs och Bohus län upp till och med Grebbestads distrikt.

Skulle före aftalets utlöpande tull å gatsten komma att tillämpas i Tyskland eller England, äro arbetsgifvarne berättigade att blifva från aftalet befriade tre månader efter uppsägning.

Aftalet omfattar icke tillverkning af sten med hjälp af huggmaskin.

Uppstår tvist om tolkningen och tillämpningen af detta aftal, eller annan tvist af rättstvists natur, skall, om endera parten så yrkar, tvisten afgöras af skiljemän enligt lagen om skiljemän.

Sådana befattningar, som innebära uppdrag att bevaka arbetsgifvarnes intressen och rätt gent emot arbetarne, såsom föreståndare, förmän, stenmätare och brottbasar, kunna efter arbetsgifvarnes bestämda uppfattning enligt sakens natur icke innehafvas af fackföreningsmedlemmar. Det bekräftas, att arbetsgifvarnes förfarande i enlighet härmed ej får betraktas såsom något intrång i föreningsrätten. Tillsättandet och afskedandet af sådana befattningsinnehafvare förblifver arbetsgifvarnes ensak.

Sådana i arbetsgifvarens tjänst nu anställda personer, som tilläfventyrs redan nu äro medlemmar af fackförening, få dock af denna anledning icke afskedas eller trakasseras.

Aftalet, prislistan däruti inbegripen, skall gälla intill den 1 april 1907 och därefter med tre månaders uppsägningstid. Sådan uppsägning må dock icke från arbetsgifvarnes sida göras så, att aftalstiden löper till ända under någon af månaderna från och med oktober till och med februari: liksom uppsägning från arbetarnes sida icke må göras så, att aftalstiden löper till ända under någon af månaderna från och med januari till och med maj. Uppsägningen skall för att vara bindande åtföljas af förslag af den uppsägande parten till ny prislista samt göras skriftligen: a) å fackföreningarnas sida af Stenhuggareförbundets öfverstyrelse hos samtliga de arbetsgifvare, som undertecknat aftalet, och b) å arbetsgifvarnes sida: hos förbundets öfverstyrelse och hos öfriga arbetsgifvare.

Inom *gråstensarbetarefacket* har arbetstiden utgjort 60 timmar pr vecka. Lönen utgör 35, 38 och 40 öre pr timme, och är veckoförtjänsten beroende på väderleksför-

hållandena. I facket sysselsättas 335 arbetare, hvilka alla äro organiserade. Högsta antalet arbetslösa var under januari 10, februari 8, mars 0. Vid ett arbetsställe förekom i januari lönenedsättning för 7 arbetare, men blef detta, till arbetarnes fördel, inom kort ändradt.

Kakelugnsmakarekonflikten, som började i höstas, har ej afslutats under kvartalet; men då detta skrifves är den löst på så sätt, att lärlingsfrågan öfverlämnas till en kommitté, bildad af båda yrkesorganisationerna. Blockad såväl mot arbetsgifvare som mot arbetare upphäfves, arbetarnes kooperativa företag får ej motarbetas af mästarne, den förutvarande prislistan gäller för ett år med en liten förändring af prisberäkningen för ett visst slags ugnar samt en ökning af priset för ett annat slag. Inga repressalier skulle få utöfvas mot dem som arbetat under den tid konflikten varat.

Inom *lerkärlsfabriksindustrien* har fabrikationen bedrifvits jämnt, men omsättningen har varit ringa, och har detta kvartal ungefärligen visat sig lika med föregående, men något bättre än motsvarande kvartal 1904. Tillgång och efterfrågan på arbetskraft ha ungefär motsvarat hvarandra. Löneförhöjningar eller -sänkningar ha ej förekommit.

Vid **gastillverkningen** ha mot slutet af 1:sta kvartalet, som vanligt, c:a 10 arbetare fått sluta på grund af minskad gasfabrikation.

Metallindustrien. *Bleck- och plåtslageriarbetarnes* arbetstid har under kvartalet ökats från 40 till 54 à 59 timmar i veckan, beroende på bättre arbetstillgång mot slutet af mars. Veckoförtjänsten utgjorde 15—26·55 kronor för vuxen arbetare, 4—10 kronor för minderåriga, hvilkas antal var 30. I facket sysselsättas c:a 140 arbetare, hvaraf 128 voro organiserade. Högsta antalet arbetslösa var under januari 12, februari 8, mars 6.

I sin helhet har detta kvartal för arbetarne visat sig vara betydligt bättre än såväl föregående kvartal som motsvarande kvartal föregående år.

Underhandlingar mellan Svenska Bleck- och plåtslagareförbundets afdelning härstädes och Plåtslagaremästarnes yrkesförening ha förts sedan den 15 mars. Enighet har (då detta skrifves) uppnåtts om de flesta punkter; ackordsprislistan har emellertid ännu ej kommit under behandling. Olöst är också timlönsfrågan äfvensom frågan om 5 öres förhöjning pr timme vid skrapnings- och strykningsarbete.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Å de *mek. verkstäderna* och *skeppsvarfven* ha förhållandena varit ungefär lika med motsvarande tid föregående år. Inom de mekaniska verkstäderna tycks det finnas öfverflöd på arbetskraft men brist på verkligt duglig sådan. Detta kvartal företer alltid stegrad verksamhet, beroende på de ständigt återkommande vårutrustningarna för kanal-, nord- och östersjötraderna.

Lönerörelse har pågått i fråga om modellsnickarne, plåtslagarne, svarfvarne, filarne och gjutarne vid de mekaniska verkstäderna.

I *gjutarefacket* sysselsättas c:a 200 arbetare, hvaraf 170 vuxna och 30 minderåriga (under 18 år). Af arbetarne voro 155 organiserade. Under kvartalets olika månader uppgick högsta antalet arbetslösa endast till 8.

Någon lönerörelse förekom ej.

Utearbetare vid en verkstad nedlade den 24 mars arbetet och fordrade timlönens höjning från 20 till 25 öre. Samma dag höjdes timlönen och arbetet återupptogs.

Vid statens reparationsverkstad varierade veckoförtjänsten för maskin- och järnarbetare samt smeder mellan 13·80—22·20 kronor, för träarbetare från 13·80—21·60 kronor samt för handtlangare från 11·80—15 kronor.

Järn- och metallarbetare gjorde till hamnstyrelsen framställning om förbättrade löneförhållanden för vid stadens reparationsverkstad anställda järnarbetare äfvensom för eldare och maskinister. Då denna framställning icke kunde bifallas, inlämnades i mars ett medlingsförslag med något modifierade kraf. Någon uppgörelse har ännu, vid kvartalets slut, icke skett.

Inom *vagnmakarefacket* är den ordinarie arbetstiden 60 timmar pr vecka och utgör veckoförtjänsten 19·80 kronor, för minderåriga 6—8 kronor. I facket sysselsättas

17 arbetare, hvaraf flertalet äro organiserade. Arbetslöshet förekom endast för en arbetare under 3 veckors tid under mars månad.

Byggnadsverksamheten. Inom byggnadsbranschen var arbetstillgången ganska god; ej heller rådde någon brist på arbetskraft.

Öfvertidsarbete har ej förekommit, men förkortning af arbetstiden som vanligt på grund af kortare dagsljus. Detta kvartal har ungefär varit lika med motsvarande kvartal föregående år, möjligen något bättre arbetstillgång på grund af den milda väderleken.

Byggnadsträarbetarne ha under kvartalet gjort framställning till byggmästareföreningen om förhöjd arbetslön och ett fast arbetsaftal. Å denna framställning har ännu icke något svar erhållits.

Inom *målareyrket* var arbetstiden i början af kvartalet 36, men har sedermera ökats till 48 timmar.

I facket sysselsättas c:a 400 arbetare, däraf 124 under 18 år. Af dessa arbetare äro 340 organiserade. Högsta antalet arbetslösa var under jan. 375, febr. 300, mars 150.

Öfvertidsarbete eller lönerörelse har ej förekommit.

Inom *murarefacket* är arbetstiden 48 timmar i veckan. Veckoförtjänsten har för vuxen arbetare ökats från 21·60 till 24 kronor och kommer sig detta däraf, att timpenningen ökats med 5 öre pr timme; minderåriga erhålla 16·80 kronor pr vecka. Stor arbetsbrist rådde för murarne under detta kvartal, så att ända upp till hälften af dem voro arbetslösa under januari, och var högsta antalet arbetslösa under februari och mars resp. 250 och 100.

Ur det från och med den 1 januari 1905 gällande arbetsaftalet må följande meddelas:

Arbetstiden bestämmes till 10 timmar hvarje hälgfri dag under den ljusa årstiden; dock må under juni, juli och augusti månader arbetstiden så fördelas, att 60 arbetstimmar under normala förhållanden blifvit uppnådda kl. 2 e. m. lördag, för såvidt icke särskilda hinder härför möta. Vid normal arbetstid börjar arbetet i regel kl. ½ 7 f. m., frukostrast ½ 9—9, middagsrast kl. 1 med minst 1 timme. Under den mörka delen af året börjar middagsrasten kl. 12.

Aflöning utbetalas en gång i veckan omedelbart efter ordinarie arbetstidens slut till och med föregående dag.

Som aflöningsdag bestämmes fredagen eller, ifall hälgdag då infaller, dagen förut.

Aflöning utgår till duglig och flitig murare, som arbetat i yrket minst fyra år, med 50 öre pr timme från och med den 1 januari 1905. Ifall murare på grund af sjukdom eller annan orsak icke motsvarar vanlig duglig murare, kan aflöningen nedsättas under gällande timlön, dock med högst 20 %.

Begär arbetsgifvaren öfvertids- eller nattarbete, hvilket endast i trängande fall får anlitas, betalas för det förra 20 % och för det senare 50 % förhöjning å gällande timlön. Öfvertid räknas mellan kl. 5—6 f. m. och 7—9 e. m. Nattarbete mellan kl. 9 e. m. och 5 f. m.

Vid ackordsarbete utbetalas aflöning efter gällande timlön. Befintliga öfverskott utbetalas först sedan arbetet är verkställdt, och senast 14 dagar efter detsammas fullgörande. Skulle det visa sig, att vid ackord daglön ej uppnås, upphör ackordet att gälla; dock är murare skyldig att kvarstanna, till dess det åtagna arbetet blifvit fullgjordt.

Då 1 maj inträffar på söckendag, afslutas arbetet kl. 1 middagen.

Murare är skyldig att vid anmodan uppgifva föregående arbetsgifvare och aflöning.

Olycksfallsersättning utbetalas i enlighet med stadgarna för Göteborgs Byggmästareföreningens Olycksfallsförsäkringskassa.

Å hvarje större arbetsplats upplåter arbetsgifvare en tät, med fönster försedd lokal åt arbetarne, för vistelse under ogynnsamt väder och under måltiderna samt för-

varing af mat, kläder och verktyg. Denna lokal uppvärmes under vintern i den mån ske kan, såvida icke särskilda svårigheter yppa sig. Lokalen lägges så att vatten och fuktighet undvikas.

Under den tid detta aftal gäller får icke vare sig blockad, sträjk eller lockout af någondera parten företagas.

För slitande af sådana meningsskiljaktigheter, som kunna uppstå genom olika tolkning af detta aftal, skall skiljenämnd efter detta aftals ikraftträdande tillsättas.

Trävaruindustrien. Exporten af grufstöttor (props) har fortfarande varit dålig. Tillförseln af virke från det inre af landet har varit högst obetydlig på grund af den milda vintern utan före i skogarna. Öfverflöd på arbetskraft har förekommit.

Det sist förflutna kvartalet har varit betydligt sämre än motsvarande tid föregående år.

Såsom belysande för förhållandena inom trävaruindustrien meddelas följande uppgifter (jfr »Meddel.» 1904, s. 168—175, 353—356 och 478 samt s. 57 för år 1905).

Sågverks- och *snickerifabriksarbetare* (vid ett arbetsställe). Arbetstid från 56 ½—40 timmar i veckan, minskningen i arbetstiden gäller endast för 34 arbetare från den 9 mars till kvartalets slut; orsaken härtill är arbetsbrist.

Veckoförtjänst under kvartalet från 13·80, 14·37, 10·80, 18·40, 19·12 och 21 kronor.

» » » för minderåriga 6·40—7·46 kronor. Veckoförtjänsten har minskats från 15·25—10·80 kronor och kommer sig detta af inskränkt arbetstid, hvilken inträffade den 9 mars.

I facket sysselsättas f. n. 147 arbetare, däraf 15 under 18 år.

Af arbetarne voro 74 organiserade. Under januari och februari var högsta antalet arbetslösa 14 och under mars 36.

Lönerörelse eller öfvertidsarbete har ej förekommit.

12 arbetare hafva fri ved.

Nattarbete förekommer ofta för 18 à 23 man, fast arbetstiden inskränkts för 34 arbetare till 8 timmar pr dag, hvilka ha arbete hela veckan utom lördag.

Hyfleri- och brädgårdsarbetare (vid ett arbetsställe). Under kvartalets tvenne första veckor förekom ej något arbete på grund af reparationer. Veckoförtjänsten för vuxna arbetare varierar mellan 13·50—24 kronor och för minderåriga 6—7·50. Veckoförtjänsten har sålunda minskats från förutvarande 15—24 till 13·50—24 kronor och kommer sig detta däraf, att arbetstiden minskats med 1 timme pr dag; detta berör dock endast utearbetare.

På platsen sysselsättas 500—550 arbetare, däraf 125—150 minderåriga (under 18 år); c:a 290 äro organiserade.

Arbetslöshet har endast förekommit i brädgården, dock kunna ej fullt tillförlitliga uppgifter lämnas därom, men torde arbetslösheten vara ungefär lika med föregående kvartal.

Inom *möbelsnickareyrket* var arbetstillgången någorlunda god, dock inträdde någon försämring vid slutet af kvartalet. Tillgång och efterfrågan på arbetskraft ha ungefärligen motsvarat hvarandra. Löneförhöjningar eller -sänkningar ha ej förekommit och öfvertidsarbete endast i enstaka fall.

Vid *korktillverkningen* sysselsättas 105 arbetare, hvaraf 40 vuxna män, 46 kvinnor och 19 minderåriga (under 18 år); af dessa arbetare äro 41 (däribland en kvinna) organiserade. Den genomsnittliga veckoförtjänsten utgör för män c:a 18 kronor, för kvinnor c:a 7·50 kronor och för minderåriga c:a 6 kronor. Mesta arbetet utföres på ackord.

Under kvartalet har högsta antalet arbetslösa endast uppgått till 2.

Läderindustrien. Veckoförtjänst (minimilön) 15—16·50 kronor.

Vid ett arbetsställe hafva arbetarne erhållit en kronas löneförhöjning i veckan.

Öfvertidsarbete förekom vid ett arbetsställe, dock endast för maskinpersonalen.

Textilindustrien. Inom väflagarefacket är arbetstiden 60 timmar i veckan och veckoförtjänsten 21 kronor. I facket sysselsättas 46 arbetare, hvaraf 33 äro organiserade.

Beklädnadsindustrien. Inom *skrädderiyrket* var tillgången å arbete något bättre än föregående kvartal och ungefär lika med motsvarande kvartal föregående år. Arbetskraft synes det vara godt om.

Vid en *sko*fabrik utbröt den 24 mars konflikt, emedan arbetarne ansågo, att enligt gällande aftal arbetet skulle sluta kl. 12 middagen, medan arbetsgifvaren ville, att arbetet skulle fortgå till kl. 7 på aftonen. Då arbetarne vägrade, blefvo de afskedade. Arbetet återupptogs den 30 mars, sedan arbetarne förklarat, att de ej längre anse dagen före Marie bebådelsedag för hälgdagsafton.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. Inom *bryggeriindustrien* äro förhållandena i det närmaste oförändrade. De organiserade arbetarnes antal har under kvartalet ökats med 20; f. n. äro 350 organiserade, däraf 260 manliga och 90 kvinnliga. Veckoförtjänsten utgjorde (under kvartalet) för manl. ordin. arbetare 18, för extra 15·60 kronor och för kvinnliga arbetare 9·60 kronor.

Inom *charkuteriyrket* är arbetstiden obestämd.

Veckoförtjänsten utgör för vuxen arbetare från 10—15 kronor förutom mat om arbetsdagarna. Lärlingar erhålla 4—8 kronor med maten.

Af fackets 85 arbetare äro 70 organiserade. Någon arbetslöshet synes ej hafva förekommit.

Lönerörelse pågår. Arbetarne inlämnade den 13 mars genom sin fackförening till charkuteriidkarne en anhållan om ny prislista, hvars hufvudsakliga fordringar äro följande:

Bestämd arbetstid (60 timmar). Bestämd minimilön för fullt kunnig arbetare. Lärlingssystemets ordnande. Kost- och logisystemet afskaffas. Manlig arbetare, som visar sig arbetsam och duglig samt kan förete betyg på minst 4 års arbete inom yrket, erhåller en minimilön af 24 kronor pr vecka. Arbetare, som varit kortare tid anställd inom yrket, anses som lärling, och betalas för 1:a läroåret 12, 2:a 16, 3:e 18 och 4:e 20 kronor, allt pr vecka, och användes lärling hufvudsakligen till arbete inom yrket.

Öfvertidsarbete betalas med 35 %; natt- och söndagsarbete med 50 % förhöjning på den lön arbetaren åtnjuter. Nattarbete räknas från kl. 9 e. m. till 5 f. m. Vidare yrkas på bestämd uppsägningstid, föreningsrätt m. m.

För *margarinarbetare* (vid fabriken i Göteborg) äro förhållandena i det närmaste oförändrade. Fabriken sysselsätter 119 arbetare, däraf 99 manliga och 20 kvinnliga. Alla äro organiserade.

Strejk utbröt den 15 mars vid en anjovisfabrik, emedan arbeterskorna befarade, att arbetsgifvaren ämnade ersätta dem med ny personal från skärgården. Strejken, i hvilken äfven de manliga arbetarne deltogo, berörde 8 män och 10 kvinnor. Öfverenskommelse träffades redan påföljande dag och arbetet återupptogs.

Pappersindustrien. Inom *bokbinderifacket* växlar veckoförtjänsten för manlig arbetare mellan 22—26 kr., för kvinnlig mellan 6—14 kr., för minderåriga mellan 3—6 kr.

I facket sysselsättas c:a 250 arbetare, däraf c:a 90 manliga, c:a 125 kvinnliga och 35 minderåriga.

Högsta antalet arbetslösa var under januari 7, februari 6 och mars 70. På grund af eldsvåda i en kartongfabrik blef arbetslösheten så hög under mars månad.

Transportverksamheten. Tillgången å arbete var inom sjöfartsnäringen sämre än föregående kvartal, och ligger just svårigheten i att finna sysselsättning för fartygen. På arbetskraft finnes öfverflöd och lönerna hålla sig lika, oberoende om fartygen gå med förtjänst eller ej.

Inom *stufveriarbetarefacket* äro förhållandena i sin helhet oförändrade. Detta kvartal har visat sig bättre än motsvarande kvartal föregående år, beroende dels på bättre arbetstillgång dels därpå, att arbetarne haft 45 öre pr timme mot 40 öre i fjol.

Inom *tegellossarefacket* brukar arbetet fördelas efter tur och ordning så, att arbetsförtjänsten, under c:a 7 månaders tid af året, varierar mellan 15—18 kronor pr vecka.

Stor arbetslöshet rådde under januari och februari månader, men under mars månad voro alla sysselsatta.

Inom *kolbärarefacket* utgjorde under kvartalet veckoförtjänsten i genomsnitt 20 kronor. Allt arbete utföres på ackord. I facket sysselsättas 154 arbetare, hvaraf alla äro organiserade. Arbetslöshet har ej förekommit under detta kvartal, men däremot öfvertidsarbete, dock i mindre utsträckning.

Inom *sandlossarefacket* har veckoförtjänsten för de organiserade arbetarne i genomsnitt under hela kvartalet utgjort kronor 11·60, sålunda betydligt mindre än föregående kvartal, men betydligt bättre än motsvarande kvartal föregående år. Blott 10 arbetare i facket äro organiserade.

De oorganiserade, som arbeta för Göteborgs stad, ha till större delen varit arbetslösa eller måst söka sig arbete utom facket.

Packhusarbetarne inlämnade den 11 mars ett förslag till fullständig prislista, men till någon uppgörelse har det ännu ej kommit.

Renhållningsverket i Göteborg sysselsätter c:a 220 arbetare. Arbetstiden är under sommaren 60 timmar och under vintern betydligt lägre.

Veckoförtjänsten är kronor 16·50 första året.
» » » 19·50 andra »
» » » 21·— tredje »

Öfvertidsarbete betalas ej. Lönerörelse har ej förekommit och minderåriga sysselsättas ej. Alla arbetare äro oorganiserade.

J. K.

Till afdelningen för arbetsstatistik har ombudet i Göteborg jämväl öfverlämnat en detaljerad förteckning öfver fackföreningar i staden under åren 1890—1904. Med afseende å de däri meddelade uppgifterna om föreningarnas medlemsantal märkes, att vid tiden omkring år 1900 inom de flesta organisationerna började tillämpas noggrannare kontroll i fråga om fullgjorda betalningsskyldigheter o. s. v., hvadan från och med den angifna tidpunkten siffrorna äro mer tillförlitliga än för de därförut liggande åren. Anmärkas bör också, att inom vissa organisationer förekomma halfbetalande medlemmar, hvaraf följer, att då medlemmarne beräknats efter inbetalade hela afgifter, deras antal i vissa fall angifvits något för lågt.

Vid jämförelse med de uppgifter om antalet fackligt organiserade arbetare i Göteborg, som återfinnas i föregående häfte af dessa »Meddelanden», synes också det nedan anförda medlemstalet år 1903 vara något för litet. I alla händelser torde de i efterföljande tabell sammanfattade uppgifterna lämna en i hufvudsak riktig bild af organisationsväsendet i Göteborg under den behandlade perioden.

Fackföreningar i Göteborg åren 1890—1904.

	Under året nybildade fack-föreningar.	Vid årets slut verksamma			
		fack-föreningar.	medlemmar.		
			Hela antalet.	Ökning (+) eller minskning (—) %.	Antal pr fack-förening.
År 1890	1	11	1,048	—	95
» 1891	1	11	1,174	+ 12·0	107
» 1892	1	10	968	— 17·9	97
» 1893	1	13	1,053	+ 8·8	81
» 1894	4	17	897	— 14·8	53
» 1895	2	17	1,192	+ 32·9	70
» 1896	6	26	2,415	+102·6	93
» 1897	9	36	4,089	+ 69·3	114
» 1898	8	45	5,052	+ 23·6	112
» 1899	11	55	6,439	+ 27·5	117
» 1900	4	57	6,045	— 6·1	106
» 1901	3	60	6,189	+ 2·4	103
» 1902	6	51	5,321	— 14·0	104
» 1903	9	57	6,155	+ 15·6	108
» 1904	8	68	7,468	+ 21·4	110

Tabellens siffror utvisa, att arbetarnes fackliga organisationsväsende, som vid periodens början var skäligen svagt utveckladt, under åren 1890—1893 i stort sedt befann sig i ett stillastående, som år 1894 förbyttes i en afgjord tillbakagång. I och med det påföljande året började däremot ett starkt uppsving, som fortgick till och med år 1899; åren 1900—1902 förete åter något sjunkande siffror, men därefter vidtog ånyo en period af framåtgående, som ännu torde fortfara. Anmärkningsvärdt ehuru fullt naturligt är, att dessa olika utvecklingsfaser nära sammanfalla med konjunkturväxlingarna inom det ekonomiska lifvet öfverhufvud.

Vänersborg.

Med anledning af missväxten sistliden sommar i västra Sverige och barvintern har det varit föga tillfälle till arbetsförtjänst för arbetssökande såväl på landsbygden som i städerna under första kvartalet. I följd häraf har det varit mycket god tillgång på arbetskraft för alla industrier. Någon nämnvärd byggnadsverksamhet har icke bedrifvits och ej heller andra större arbetsföretag, som kunnat gifva sysselsättning åt grofarbetare m. fl. Det oaktadt hafva arbetspriserna hållit sig oförändrade.

Enligt inkomna uppgifter från flera industrier i Vänersborg och norra delen af Älfsborgs län hafva inga löneförändringar vidtagits under första kvartalet, och hos fler-

talet har hvarken något nämnvärdt öfvertidsarbete eller någon större förkortning af arbetstiden förekommit. Arbetsstyrkorna ha ock bibehållits i det närmaste oförändrade.

Med afseende å de särskilda industri- eller yrkesgrenarna har inom

Järnindustrien varit full tillgång på arbete för de större, men delvis knapp för de mindre verkstäderna samt ställningen i öfrigt varit densamma som under sistlidna höst.

Pappers- och pappersmassefabrikationen har, såsom förhållandet varit under senare åren, haft god eller normal tillgång på arbete och några förändringar i konjunkturerna kunna icke förutses.

För *tändsticksfabrikationen* har arbetstillgången varit mindre god och afsättningen klen, berocnde på att en del marknader äro öfverfyllda. Från föregående kvartal har en försämring inträdt och konjunkturerna blifvit sämre än under samma tid förlidet år. Någon förkortning i arbetstiden har fördenskull måst vidtagas.

Bryggerierna hafva haft någorlunda tillfredsställande afsättning med undantag af ett bryggeri, som fortfarande lider af en boykottning från de organiserade arbetarne sedan början af sistlidet år.

Inom *skofabriksbranschen* hafva konjunkturerna under första kvartalet varit ogynnsamma med trög köplust och tryckta priser på fabrikaten, höjda sådana på råvaror och materiel samt hård konkurrens. Ett förslag att samtliga skofabriker skulle höja priserna å skodon har icke kunnat allmänt genomföras.

Den vid en härvarande skofabrik den 23 sistlidne februari påbörjade strejken fortgick oförändrad vid kvartalets slut. Någon öfverenskommelse har icke kunnat träffas, emedan båda parterna vidhållit sina olika sätt för underhandlingarna, i det fabriksägaren förklarat sig icke ingå på andra än *skriftliga* och arbetarne endast på *muntliga* underhandlingar. Hittills har det alltså varit blott underhandlingssättet, som striden närmast gällt.

Under tiden har emellertid fabriken intagit nya arbetare i mån af behof, uppgående den 1 april till omkring 75. De icke strejkande arbetarne voro 200. Af de ca 400 strejkande arbetarne hafva inga återgått till arbetet. Fabriken kan endast så småningom antaga nya arbetare, emedan den med strejken i sikte afsade sig ett stort antal order och antog andra villkorligt.

J. W.

Borås.

Inom *textilindustrien* har tillgången på arbete varit synnerligen god, och på åtskilliga fabriker har arbetskraften varit otillräcklig.

Bland *murare*, *byggnadssnickare* och *grofarbetare* har tillgången på arbete varit bättre än hvad som plägar vara fallet denna tid på året.

Medlemsantalet i fackföreningarna lär under kvartalet hafva ökats betydligt.

Någon löneförändring har ej ägt rum, men mellan färgare och appreturarbetare samt respektive arbetsgifvare pågå underhandlingar om löneförhöjning.

D. H.

Örebro.

Under ifrågavarande kvartal hafva förhållandena på härvarande arbetsmarknad ej genomgått några som hälst förändringar. Ingen ändring af vare sig arbetstid eller arbetspris har försports och ej heller några kraf på dylik ändring.

M. K.

Västerås.

Förhållandena på arbetsmarknaden hafva under första kvartalet 1905 i det hela varit likadana som under sista kvartalet förra året. Inom *skrädderiyrket* har lönerörelse pågått, och ny prislista antagits att gälla från den 1 april. Uppgörelsen kom till stånd utan konflikt och medförde ej obetydliga förhöjningar i arbetslönen.

Ett kooperativt bageri har startats härstädes.

K. H.

Falun.

Med undantag af en mindre strejk, för hvilken här nedan lämnas redogörelse, har ställningen på arbetsmarknaden under kvartalet i det närmaste varit oförändrad. Dock har arbetslösheten, synnerligast bland grofarbetare, varit ovanligt stor, oaktadt något större antal arbetslösa ej blifvit anmälda i resp. fackföreningar.

Grufarbete. Arbetstillgången har varit god; dock har den icke motsvarat efterfrågan.

Stenindustrien. Arbetstillgången var god inom *kakeltillverkningen*, och under januari rådde brist på arbetskraft.

Metallindustrien. Inom *smidesyrket* var arbetstillgången god, ehuru något sämre än under föregående kvartal.

Maskinindustrien. Genom ingångna större beställningar å järnvägsmateriel har arbetstillgången varit god inom *vagn-* och *maskintillverkningen*, hvadan förbättring sålunda inträdt. Brist gör sig gällande på yrkesskickliga arbetare.

Under kvartalet anmäldes inom järn- och metallarbetarefackföreningen 27 arbetslösa, däraf 16 från andra orter.

Inom den *mekaniska verkstadsindustrien* var också arbetstillgången god; dock inträdde någon försämring mot föregående kvartal. Öfvertidsarbete har förekommit i mindre omfattning.

Byggnadsverksamheten. Arbetstillgången har under hela kvartalet varit dålig inom *målareyrket*, hvadan öfverflöd på arbetskraft förekommit.

Inom målarefackföreningen anmäldes under kvartalet 4 arbetslösa.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. Arbetstillgången har varit god inom *tobaksindustrien;* i öfrigt inga förändringar.

Grofarbetet. Under hela kvartalet har arbetstillgången inom detta yrke varit mycket knapp, hvadan stort öfverflöd på arbetskraft förekommit. Inom grofarbetarefackföreningen har emellertid under kvartalet blott 4 anmält sig såsom arbetslösa.

I Falun befintliga fackföreningar, som ej anslutit sig till arbetarekommunen, äro 7, nämligen:

gjuteriarbetarefackföreningen med 14 medlemmar (inom denna förening hafva under kvartalet 6 arbetare från andra orter anmält sig såsom sysslolösa);

kakelugnsmakarefackföreningen med 7 medlemmar;

skräddarefackföreningen, som ånyo bildats efter något öfver ett års upplösning, med 26 medlemmar;

bleck- och plåtslagarefackföreningen med 11 medlemmar (inom denna förening hafva under kvartalet anmälts 15 arbetslösa arbetare från andra orter);

tapetserarefackföreningen med 4 medlemmar;

Kopparverkets arbetarefackförening med 7 medlemmar;

sömmerskefackföreningen med 29 medlemmar.

Lönerörelse.

Grundgräfningsarbetarne, cirka 25 till antalet, vid en under byggnad varande gjuteriverkstad vid Falu vagnfabrik nedlade den 16 mars på morgonen arbetet efter det de hos entreprenören för byggnadsföretaget begärt och blifvit nekade 50 % löneförhöjning, eller från 20 till 30 öre per timme. Morgonen dagen därpå återupptogs emellertid arbetet, sedan arbetarnes fordringar blifvit beviljade. Arbetarne voro organiserade.

Den kooperativa verksamheten.

Under januari blef en filial till kooperativa föreningen »Fräj» förlagd vid Främby.

A. R.

Gäfle.

Såsom var att vänta, blef strax på nyåret arbetslösheten ganska kännbar både i staden och dess omgifningar. Sedan sjöfarten afbrutits och arbetena inom sågverksindustrien af i föregående rapport angifna skäl måst upphöra, blefvo nämligen en stor mängd arbetare utan sysselsättning. Emellertid vidtog Korsnäs aktiebolag genast ganska omfattande åtgärder för att genom skogsarbete och annan arbetsförtjänst skaffa uppehälle åt de arbetare, som varit beroende af bolaget. Och äfven inom staden sökte man med lämpliga anordningar förebygga den hotande nöden. Då fattigvårdsbyrån icke ägde möjlighet att bereda tillräckligt arbete och kommunal arbetsanvisningsanstalt ännu saknas i Gäfle, bildades den 13 januari en de arbetslöses förening, i hvilken genast inskrefvo sig 112 personer, som gått utan arbete från 3 till 13 veckor, i medeltal 5 veckor per man. Antalet medlemmar steg under de närmaste två veckorna till 157. Föreningen upprättade med understöd från arbetarekommunen en tillfällig arbetsanvisningsbyrå samt öppnade underhandlingar med stadens drätselkammare. På förslag af denna beslöto stadsfullmäktige den 26 januari att anslå medel till nödhjälpsarbeten, som beräknades kunna sysselsätta ungefär 100 man under 3 månader. Dessa arbeten togo ock sin början få dagar därefter. Tack vare nu nämnda åtgärder hafva under februari och mars knappast försports några allvarligare klagomål öfver arbetslöshet eller nöd.

Rörande arbetsförhållandena inom vissa yrkesgrenar ha inhämtats följande upplysningar:

Stenindustrien. *Kakelindustrien.* Som vanligt under detta kvartal arbetas mest på förlag. Särskildt för kakelugnsuppsättare har arbetstillgången varit sämre än under föregående år, beroende på stagnation inom byggnadsverksamheten.

Metallindustrien. *Bleck- och plåtslagerier.* Arbetstillgången mycket ringa och konjunkturerna i allmänhet vida sämre än de föregående åren. Äfven detta fack är ju i hög grad beroende af byggnadsverksamheten. Arbetstiden har följaktligen öfverallt förkortats, och arbete har vanligen ägt rum blott vid dagsljus. Öfverflöd på arbetskraft. *Rörläggningsarbeten.* Arbetstillgången god.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. *Gjuterier och mekaniska verkstäder.* Arbetskonjunkturerna alltjämt mindre goda: i två gjuterier har arbetsbrist varit rådande och arbetstiden på grund däraf förkortats.

Byggnadsverksamheten har, som redan antydts, under detta kvartal nästan alldeles legat nere, hvilket äfven inverkat ofördelaktigt på förhållandena inom *målarefacket*. Emellertid kan arbetstillgången därstädes dock betecknas som medelmåttig. Arbetstiden har varit 7 à 8 timmar dagligen, d. v. s. något kortare än under föregående kvartal. Från både arbetsgifvare- och arbetarehåll uppgifves, att öfverflöd på arbetskraft föreligger.

Trävaruindustrien. *Sågverksindustrien.* Sågning och brädgårdsarbete har förekommit endast under kvartalets senare del. Följaktligen förefanns vid årets början ett betydande öfverflöd på arbetskrafter, men sedan en stor mängd af brädgårdsarbetarne erhöllo arbete med skogsafverkning o. d., blefvo förhållandena mera normala. Konjunkturerna i trävarumarknaden anses fortfarande tryckta, betydligt sämre än motsvarande tid föregående år. På grund häraf har den vid Harnäs brädgårdar gällande prislistan af bruksstyrelsen uppsagts att upphöra från den 31 mars.

Snickerifabriksverksamheten. Äfven inom denna yrkesgren klagas öfver ringa tillgång på arbete. Öfverflöd på arbetskraft. Till följd af dessa ogynnsamma förhållanden har vid den största arbetsplatsen det gällande prisaftalet af styrelsen uppsagts från och med den 1 april.

Läderindustrien. Arbetstillgången anses fortfarande ganska god; förhållandena äfven i öfrigt oförändrade.

Textilindustrien. *Bomullsbranschen.* Arbetstillgången god, vida bättre än under föregående års första kvartal. Sedan prisen på bomull och färdigt fabrikat kommit i normalt läge, har efterfrågan på garn och väfnader tilltagit. Arbetskraften normal. Inom vissa afdelningar af yrkesområdet har öfvertidsarbete förekommit.

Repslageriyrket. Tillgången på arbete ordinär; tillräckliga arbetskrafter.

Beklädnadsindustrien. *Skrädderiyrket.* Mycket knapp tillgång på arbete, såsom väl alltid är fallet denna tid på året; däraf har följt öfverflöd på arbetskraft. Under sådana förhållanden har arbetstiden måst förkortas och i genomsnitt varit inskränkt så, att det arbetats blott 3 dagar i veckan.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. *Bageriyrket.* Arbetstillgången mindre än under samma tid föregående år; arbetstiden har liksom under senare delen af föregående kvartal varit reducerad. Öfverflöd på arbetskraft. Ett mindre bageri har nedlagts.

Bryggeriindustrien. Tillgången på arbete nätt och jämt medelmåttig; öfverflöd på arbetskraft. Öfvertidsarbete förekommer i allmänhet ej under den kallare årstiden.

Tobaksindustrien. Tillgången på arbete icke fullt tillfredsställande och sämre än under föregående kvartal. Öfverflöd på arbetskraft. Arbetstiden har vid den största arbetsplatsen icke öfverstigit 9 timmar per dag.

Den kemisk-tekniska industrien. *Såp- och tvålfabrikationen.* God arbetstillgång; äfven inom detta fack anses emellertid, att mer än tillräckliga arbetskrafter förefinnas.

Den grafiska industrien. *Boktryckerier.* Arbetstillgången medelmåttig såsom under föregående kvartal. Jämn tillgång på arbetskraft.

Inom *hamnen* har intet arbete förekommit, då sjöfarten ännu ej öppnats. Verksamheten där väntas emellertid snart komma i gång, och från såväl hamn- och kolarbetarnes som stufveriarbetarnes sida hafva kommitterade utsetts att söka få till stånd aftal med arbetsgifvarne om arbetspris under den stundande säsongen.

Det fackliga organisationsväsendet.

Den gamla stufveriarbetarefackföreningen har sammanslagits med den nya, på hösten 1904 bildade.

En ny fackförening har bildats af arbetarne vid Gäfle gasverk.

Järn- och metallarbetarefackföreningens medlemmar utgjorde vid årets början 292.

Förslag har väckts om samorganisation mellan de olika afdelningarna i Gäfle af svenska järnvägsmannaförbundet, och en kommitté har tillsatts för sakens främjande.

Nedanstående föreningar tillhöra f. n. Gäfle arbetarekommun: Bagarnes, bleck- och plåtslagarnes, bokbindarnes, bryggeriarbetarnes, brädgårdsarbetarnes, gjutarnes, glasblåsarnes, hamn- och kolarbetarnes, järn- och metallarbetarnes, kakelugnsmakarnes, målarnes, möbelsnickarnes, skomakarnes, skräddarnes, snickerifabriksarbetarnes, tobaks-

arbetarnes och typografernas fackföreningar samt Gäfle kvinnoklubb. Kommunens medlemssiffra var vid årsskiftet 954.

Den kooperativa verksamheten.

Till belysning af dennas utveckling inom Gäfle och omnejd må tjäna följande siffror:

Kooperativa bageriföreningen i Gäfle hade under 1904 en omsättning af kr. 123,023: 34 mot kr. 80,552: 40 under 1903. Föreningen har 221 andelsägare och drifver 3 bagerier.

Gäfle arbetares konsumtionsförening hade 1904 en omsättning af 345,000 kr., hvilket innebär en ökning för året af 85,000 kr. Den 1 april 1905 öppnar föreningen sin sjunde matvaruaffär och får då sammanlagdt 10 *försäljningsställen*.

Kooperativa föreningen Oden i Bomhus räknar nu 400 medlemmar (ökning under året 40) och hade 1904 en omsättning af kr. 109,791: 85.

Valbo konsumtionsförening har haft en omsättning under året af kr. 25,235: 49 och utdelar 10 % å gjorda inköp.

Norrsundets konsumtionsförenings omsättning var kr. 66,691; utdelning å gjorda inköp 7.7 %.

Hille konsumtionsförenings omsättning var kr. 9,065: 05; å gjorda inköp utdelas 7 %.

I juni 1904 stiftades Åbydals konsumtionsförening, som vid årets slut redan räknade 45 medlemmar och på $6^{1}/_{2}$ månader haft en omsättning af kr. 7,666: 15. 9 % å gjorda inköp utdelades. *L. H—r.*

Söderhamn.

Metall- och maskinindustrien. Under kvartalet har arbetstillgången småningom blifvit ganska god, särskildt inom *plåtslageriet*. Någon brist på arbetskraft har dock icke gjort sig märkbar, ehuru tillgången på arbete nu synes vara något större än under samma tid föregående år.

Byggnadsverksamheten. Inom *timmermansfacket* har tillgången å arbete varit dålig. De byggnadsföretag, som, ehuru i ringa utsträckning, satts i verket mot kvartalets slut, gifva dock hopp om någon förbättring.

Trävaruindustrien. Den arbetsbrist, som förefanns inom *sågverks- och trädgårdsarbetarefacken* vid slutet af föregående år, har fortfarit äfven under detta kvartal såsom en följd af den mycket minskade sågningen. Arbetsgifvarne hafva därför haft svårt att kunna hålla folket med extra arbete, och några arbetare hafva här och där afskedats.

Inom *möbelsnickeriet* har arbetstillgången varit god, men ej heller här har brist på arbetskraft försports. Förmodligen beror den jämförelsevis goda ställningen till en del därpå, att en härvarande möbelfabrik utvidgat sitt försäljningsområde genom en filials anläggande i Ljusdal.

I allmänhet har det under kvartalet klagats öfver arbetsbrist i flera fack. Då distriktets hufvudsakliga näringskälla är trävaruhandteringen, återverka de tryckta konjunkturerna inom denna näring i flera riktningar, och sjukkassorna så väl som fattigvården hafva hvar på sitt sätt förnummit följderna af arbetslösheten.

Beträffande den *kooperativa rörelsen* i staden med omnejd må lämnas följande upplysningar.

Söderhamns konsumtionsförening u. p. a. hade under år 1904 ökat sitt medlemsantal med 78 eller till 391 personer. Omsättningen vid föreningens 3 affärer — i staden, i Stugsund och i Hagaborg — uppgick till sammanlagdt 136,505 kr.

Ljusne sågverksarbetares handelsaktiebolag hade under år 1904 en varuomsättning af 414,166 kr. och utdelade 10 % rabatt å gjorda inköp.

Norrala hushållsförenings aktiebolag, som under år 1904 vid sina 3 butiker försålt för 77,881 kr., utdelade 10 kr. i varor pr aktie.

C. J. V.

På anmodan af Kollegii ombud i Söderhamn hafva detaljerade uppgifter angående *löne- och arbetsförhållandena under år 1903 vid en mekanisk verkstad* i staden af vederbörande arbetsgifvare benäget meddelats Kollegii afdelning för arbetsstatistik; och lämnas i det efterföljande en redogörelse för uppgifternas väsentliga innebörd.

Vid verkstaden voro vid 1903 års slut anställda sammanlagdt 106 arbetare, hvilka med hänsyn till sin *ålder* fördelade sig på nedanstående sätt:

Ålder.	*Arbetare.* Antal.	%
Intill 18 år	9	8.5
18—25 »	26	24.5
25—40 »	35	33.0
40—55 »	25	23.6
55—70 »	9	8.5
70 år och däröfver	2	1.9
Tillsammans	**106**	**100.0**

Af samtliga 97 vuxna arbetare voro 30 (30.9 %) ogifta, 63 (65.0 %) gifta och 4 (4.1 %) änklingar.

Med afseende å arbetarnes *anställningstid hos arbetsgifvaren* erhålles följande gruppering:

Anställningstid.	*Arbetare.* Antal.	%
Intill 1 år	26	24.5
1—2 »	7	6.6
2—5 »	23	21.7
5—10 »	25	23.6
10—20 »	16	15.1
20 år och däröfver	9	8.5
Tillsammans	**106**	**100.0**

Beträffande *arbetarnes verkliga arbetstid* vid verkstaden under år 1903 hänvisas till efterföljande tablå:

Verklig arbetstid.	*Arbetare.* Antal.	%
Intill 10 veckor	4	3.8
10—20 »	5	4.7
20—30 »	19	17.9
30—40 »	17	16.1
40—45 »	40	37.7
45 veckor och däröfver	21	19.8
Tillsammans	**106**	**100.0**

För samtliga dessa arbetare hafva lämnats uppgifter om hela den inkomst hvar och en uppburit under årets lopp. Då emellertid, såsom af de sist anförda siffrorna framgår, endast ett fåtal af dem varit i arbete under hela året, blir antalet egentliga årsinkomster alltför ringa för att erbjuda något större intresse. Under sådana förhållanden har i stället den genomsnittliga *verkliga veckoinkomsten* uträknats för alla arbetarne: en sammanställning af de så vunna resultaten meddelas i tabellen här nedan. Med afseende härå må emellertid anmärkas, att i inkomstbeloppen icke ingår värdet af fri bostad, som åtnjutits af 15 arbetare. Därjämte bör observeras, att samtliga minderåriga arbetare sammanförts under rubriken »lärlingar», hvadan de angifna särskilda yrkesgrupperna afse endast vuxna arbetare.

Arbetare inom skilda specialiteter vid en mekanisk verkstad i Söderhamn, fördelade efter beräknad veckoinkomst år 1903.

Specialiteter.	Antal arbetare med beräknad veckoinkomst af:					Hela antalet arbetare.	Arbetarnes beräknade veckoinkomst.		
	under 10 kr.	10—16 kr.	16—24 kr.	24—30 kr.	öfver 30 kr.		Högst. Kr.	Lägst. Kr.	Genomsnitt. Kr.
Gjuteriarbetare	—	2	10	1	—	**13**	24·07	10·54	18·91
» handtlangare . .	—	3	2	—	—	**5**	21·98	14·40	17·08
Smidesarbetare	—	2	3	—	—	**5**	19·30	11·97	16·09
Plåtslageriarbetare . .	—	5	16	2	—	**23**	26·50	11·20	19·09
Filare	—	4	15	1	—	**20**	26·53	14·80	18·38
Maskinarbetare	—	5	7	1	—	**13**	27·89	12·13	18·60
Snickare	—	1	4	—	—	**5**	21·41	15·40	18·54
Timmermän	—	1	6	—	—	**7**	21·14	15·48	18·79
Diverse arbetare . . .	—	3	3	—	—	**6**	21·82	11·31	16·17
Lärlingar	9	—	—	—	—	**9**	9·51	5·15	7·22
Tillsammans	**9**	**26**	**66**	**5**	—	**106**	**27·89**	**5·15**	**17·42**
Däraf vuxna arbetare	—	26	66	5	—	**97**	27·89	10·54	18·36
» minderåriga »	9	—	—	—	—	**9**	9·51	5·15	7·22

Sundsvall.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Arbetstillgången under januari som vanligt mindre god, hvadan öfverskott af arbetskraft uppstod. Under februari var tillgången på arbete normal och under mars så god, att arbetsstyrkan vid de mekaniska verkstäderna måste ökas, vid en del med ända till 50 %. Stark efterfrågan efter särskildt kunniga arbetare har därför rådt, och ingen arbetslöshet förekommit.

Under fjolåret förekommo däremot fall af arbetslöshet, hvarom järn- och metallarbetareförbundets afdelning meddelat följande uppgifter:

Under 1:a kvartalet 1904 utdelades till 5 arbetare kr. 32.50.
» 2:a » » » » 4 » » 65.50.
» 3:e » » » » 5 » » 17.50.
» 4:e » » » » 6 » » 36.00.

Byggnadsverksamheten. Inom hithörande yrken har som vanligt denna årstid förekommit arbetslöshet, dock i mindre grad än fallet varit de närmast föregående åren.

Trävaruindustrien. De årligen återkommande större reparationsarbetena inom sågverken företagas i regel i januari och pågå till slutet af denna eller t. o. m. under en del af februari månad, under hvilken tid det egentliga sågverksarbetet ligger nere. Arbetstiden har för öfrigt i allmänhet något förkortats för att bereda verkens fasta arbetarestock jämn sysselsättning med det gamla timret, tills nytt hinner nedflottas från älfvarna. Tillgången på arbete i skogarna har varit knappare än förut, hvilket gjort, att en mängd af trävaruindustriens »lösa arbetare» blifvit utan arbete.

Beklädnadsindustrien. Inom *kappsömnadsbranschen* var arbetstillgången under januari och februari ringa, men under mars inträdde en brådska, som orsakade öfvertidsarbete och efterfrågan på arbetskraft. Den inom yrket bildade fackföreningen har anslutit sig till Kvinnornas fackförbund och diskuterat en prislista för arbete per styck.

Grofarbetarefacket. Arbetstillgången har varit ringa liksom under motsvarande tid förlidet år. De arbetslöse inom distriktet under kvartalet anses uppgå till tusental. Den knappa tillgången på arbete vid skogsafverkningen har gjort, att många arbetssökande, som rest långa vägar, måst återvända med oförrättadt ärende. En arbetsanvisningsbyrå skulle tydligen göra stor nytta redan därigenom, att den kunde bespara arbetarne kostnaderna för dylika ändamålslösa resor.

Inom staden har enligt stadsfullmäktiges beslut genom drätselkammarens och fattigvårdsstyrelsens försorg anordnats s. k. *nödhjälpsarbete* under tiden från den 23 februari och delvis pågående ännu i april, hvarigenom arbete beredts åt 76 af stadens, enligt fattigvårdssysslomannens ompröfning, mest behöfvande arbetare.

Angående arbetslösheten inom *bageriyrket* har från förbundets arbetsbyrå i Sundsvall meddelats följande uppgifter angående lämnadt understöd under kvartalet:

Januari månad till 4 arbetslöse kr. 48.
Februari » » 2 » » 24.
Mars » » 5 » » 57.

Carbidtillverkningen vid Alby utgjorde under januari 122 tons (mot 513 tons samma tid 1904). Produktionsminskningen beror på vattenbrist, som förorsakat fabrikationens fullständiga inställande under februari och mars. Vid *kloratfabriken* har däremot arbetstillgången varit jämn, under det tillgången på arbetskraft vida öfverstigit behofvet.

Frågan om en kommunal *arbetsanvisningsbyrå* har nu blifvit afgjord af myndigheterna. Stadens drätselkammare, till hvilken ärendet förra året remitterades, har efter verkställd utredning tillstyrkt, att en dylik byrå måtte upprättas på försök. Dess styrelse skulle utses af stadsfullmäktige och bestå af 2 arbetsgifvare, 2 arbetare samt 1 magistratsledamot, hvilken sistnämnde hade att fungera som ordförande. Driftkostnaderna beräknas till 2,000 kronor årligen, däraf 1,200 kronor i lön till föreståndaren. Staden skulle dessutom tillhandahålla fri lokal. Byrån skulle träda i verksamhet den 1 instundande oktober och försökstiden bestämmas till 2 år.

Detta förslag behandlades vid stadsfullmäktiges sammanträde den 15 sistlidne april och blef efter en liflig öfverläggning antaget med 23 röster mot 7.

Denna fråga, ursprungligen väckt genom en framställning från Sundsvalls arbetarekommun för något mer än ett år sedan, synes alltså hafva funnit ett lyckligt

afgörande. Anstalten i fråga blir den första i sitt slag i Norrland, och blir den på ett lämpligt sätt organiserad och ledd, torde den komma att fylla en stor uppgift inom *den stora* norrländska arbetsmarknaden.

Däremot hafva stadsfullmäktige afslagit en gjord framställning om användning af 50,000 kronor disponibla donationsmedel (från Altinska donationsfonden) för främjande af *egna-hems-frågan*. *A. B.*

Beträffande en *mekanisk verkstad* i Sundsvall hafva detaljerade uppgifter rörande *arbetsförhållandena* under år 1903 af vederbörande arbetsgifvare benäget meddelats Kollegii förutvarande ombud på platsen. I den efterföljande framställningen återfinnas de hufvudsakliga resultat, som vunnits vid uppgifternas bearbetning.

Vid slutet af år 1903 uppgick antalet vid verkstaden anställda arbetare till 112; under årets lopp hade emellertid längre eller kortare tid sysselsatts tillhopa 208 arbetare. Uppgifterna medgifva för 132 af dessa arbetare en gruppering efter lefnadsålder.

Ålder.	*Arbetare.* Antal.	%
Intill 18 år	38	28.8
18—25 »	41	31.1
25—40 »	30	22.7
40—55 »	14	10.6
55—70 »	9	6.8
70 år och däröfver	—	—
Tillsammans	**132**	**100**.0

Angående anställningstid hos den dåvarande arbetsgifvaren lämnades erforderliga upplysningar för 192 arbetare.

Anställningstid.	*Arbetare.* Antal.	%
Intill 1 år	114	59.4
1—2 »	23	12.0
2—5 »	31	16.1
5—10 »	12	6.3
10—20 »	7	3.6
20 år och däröfver	5	2.6
Tillsammans	**192**	**100**.0

Icke mindre än 59.4 % af samtliga de arbetare, hvilkas anställningstid vid verkstaden var känd, hade sålunda där varit sysselsatta under kortare tid än ett år. Med afseende å den verkliga arbetstid, de presterat vid verkstaden under året, föreligga uppgifter beträffande 199 arbetare.

Verklig arbetstid.	*Arbetare.* Antal.	%
Intill 10 veckor	45	22.6
10—20 »	43	21.6
20—30 »	32	16.1
30—40 »	20	10.1
40—45 »	9	4.5
45 veckor och däröfver	50	25.1
Tillsammans	**199**	**100**.0

Med hänsyn till det jämförelsevis ringa antal arbetare, som varit vid verkstaden sysselsatta alla arbetsveckor under året, hafva icke verkställts några sammanställningar af de tillgängliga uppgifterna om den sammanlagda inkomst resp. arbetare under året uppburit. I stället har den genomsnittliga verkliga veckoinkomsten beräknats för alla de arbetare, rörande hvilka kännedom vunnits om såväl den uppburna sammanlagda inkomsten som det antal veckor, under hvilka densamma förtjänats. Då ett stort antal arbetare åtnjutit fri bostad eller ersättning därför till i hvarje fall särskildt angifvet belopp, har detta inräknats till den öfriga inkomsten. Med afseende å grupperingen i specialiteter må anföras, att samtliga minderåriga förts till gruppen »lärlingar».

I öfrigt fästes uppmärksamheten därå, att då i den nedanstående tablån lönebeloppen förefalla jämförelsevis låga, detta förhållande gifvetvis står i samband därmed att, såsom af de förut meddelade uppgifterna framgår, ett så stort antal arbetare endast mycket korta tider under året varit vid verkstaden sysselsatta.

Arbetare inom skilda specialiteter vid en mekanisk verkstad i Sundsvall, fördelade efter beräknad veckoinkomst år 1903.

Specialiteter.	Antal arbetare med beräknad veckoinkomst af:					Hela antalet arbetare	Arbetarnes beräknade veckoinkomst.		
	under 10 kr.	10—16 kr.	16—24 kr.	24—30 kr.	öfver 30 kr.		Högst. Kr.	Lägst. Kr.	Genomsnitt. Kr.
Gjuteriarbetare	—	4	7	1	—	**12**	25·37	14·64	17·57
Smidesarbetare	—	1	2	—	—	**3**	20·49	14·99	17·34
» handtlangare . .	1	5	—	—	—	**6**	12·10	9·83	11·10
Plåt- o. kopparslagare .	1	12	3	2	—	**18**	24·31	9·12	15·63
» : handtlangare	3	6	—	—	—	**9**	14·86	9·05	11·62
Filare	—	22	21	—	—	**43**	22·20	10·74	15·98
Maskinarbetare	—	7	15	2	—	**24**	26·69	13·09	18·25
Elektriska arbetare . .	—	5	5	1	1	**12**	33·07	12·86	18·29
Snickare	—	1	3	—	—	**4**	23·05	15·81	19·01
Diverse arbetare . . .	—	—	2	—	—	**2**	17·73	16·96	17·35
Lärlingar: diverse . .	47	16	1	—	—	**64**	16·79	3·52	8·11
Tillsammans	**52**	**79**	**59**	**6**	**1**	**197**	**33·07**	**3·52**	**13·65**
Däraf vuxna arbetare	5	63	58	6	1	**133**	33·07	9·05	16·32
» minderåriga »	47	16	1	—	—	**64**	16·79	3·52	8·11

Luleå.

Här ha under årets första kvartal mindre goda ekonomiska förhållanden fortfarande varit rådande. Få och ej vidare betydande arbetsföretag hafva varit i gång, och en följd häraf har varit en kännbar arbetsbrist. Såsom i föregående rapport om-

förmäldes, nedlades vid årsskiftet arbetet i malmförädlingsverket å Svartön. I medio af januari afstannade arbetet vid en större möbelfabrik här genom ägarens betalningsinställelse. Vid denna fabrik voro ett 30-tal arbetare sysselsatta. Efter en tids stillestånd upptogs verksamheten ånyo och bedrifves tillsvidare för borgenärernas räkning.

Från de olika industri- och yrkesgrupperna betecknas förhållandena i allmänhet på arbetsmarknaden såsom mindre goda.

Inom *grundläggnings- och cementgjutningsindustrien* har ett rätt betydande arbete pågått med ombyggnad af den stora malmviadukten å Svartön. Ett 70-tal arbetare hafva här haft sysselsättning under kvartalet, och medeldagspenningen har utgjort 3 kronor.

I *malmindustrien* har hvarken ökning eller minskning inträdt, och de fast anställda arbetarne hafva jämn arbetsförtjänst. Det har varit många arbetssökande. Under kvartalet har 260,720 ton malm nedfraktats; motsvarande siffra för fjolåret var 276,975 ton.

Till följd af trävarumarknadens tryckta läge har arbetstillgången inom *sågverksindustrien* och vid skogsutdrifningarna varit mindre än fjolårets vid samma tid.

Inom *mekaniska verkstads- och smidesindustrien* uppgifves arbetstillgången ha varit normal. Vid en mekanisk verkstad, som sysselsätter 35 arbetare, har arbetstillgången betydligt ökats under kvartalets senare del till följd af diverse beställningar samt vårutrustning af ångbåtar.

I stadens arbeten, som hufvudsakligast utgjorts af s. k. nödhjälpsarbeten, hafva på långt när ej alla arbetssökande kunnat beredas sysselsättning. Under kvartalet april —juni väntas dock, att arbetet med vattenledningen skall påbörjas, hvarigenom den bland grofarbetare rådande arbetsbristen torde blifva afhjälpt.

I de handtverksmässigt bedrifna yrkena klagas i allmänhet öfver mindre god arbetstillgång.

Till hushållningssällskapets förvaltningsutskott hade vid ansökningstidens utgång 202 ansökningar inkommit om lån ur egna-hemsfonden. Förvaltningsutskottet har härför begärt ett anslag af 400,000 kronor, hvaraf 325,000 kronor afses till jordbruks- och 75,000 kronor till bostadslägenheter.

Af redogörelsen för den under fjolåret af folkbiblioteket i Luleå bedrifna verksamheten framgår, att antalet boklån uppgick till 31,927 och bokförrådet till 4,454 band.

Inga lönerörelser eller arbetskonflikter hafva här under kvartalet förekommit.

F. B.

Malmberget.

Tillgången å arbete inom grufhandteringen i Malmberget och Koskullskulle har varit lika som under föregående kvartal med något öfverflöd på arbetskraft.

Lönesänkningar eller nämnvärda löneförhöjningar hafva ej förekommit.

Öfvertidsarbete eller förkortning af arbetstiden har ej inträffat.

Vid Koskullskulles grufva hafva borrmaskiner införts. — Förhållandena i allmänhet lika som motsvarande tid i fjol. *C. T.*

Kiruna.

Arbetstillgången har under första kvartalet af 1905 varit jämn med någon förbättring af förhållandena i jämförelse med föregående kvartal.

Vid Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag och Tuolluvaara grufaktiebolag har användts följande antal arbetare:

	Vid grufdriften.	*I öfrigt.*	*Summa.*
Under januari	765	185	950
» februari	770	200	970
» mars	770	200	970

Arbetsstyrkan, som under december 1904 uppgick till 905 man, ökades sålunda under januari med 45 och under februari med ytterligare 20 man. Icke desto mindre rådde under hela kvartalet öfverflöd på ledig arbetskraft till följd af tillströmning från andra orter.

Några *rubbningar i afseende å förhållandena* på arbetsmarknaden hafva icke förekommit under kvartalet.

Föreningslifvet har varit synnerligen lifaktigt.

S. M. H.

Uppgifter angående vissa arbetsförhållanden vid Domnarfvets järnverk under jan.–sept. 1904.

(Utdrag ur och sammanställning af vissa uppgifter, som af Kollegii ombud för det arbetsstatistiska arbetet i Falun inhämtats från vederbörande arbetsgifvare.)

Dagliga arbetstidens längd och anordning.

Verksamhetens art.	Antal arbetare.	Dagliga arbetstidens längd (timmar).	Dagliga arbetstidens anordning.
Tackjärnstillverkningen	187	12	2 skift per dygn med ombyte kl. 6 f. m. och kl. 6 e. m.; inga bestämda raster.[1]
Thomas- och bessemerverket . . .	69	12	D:o d:o.
Thomasfosfattillverkningen	13	11	D:o d:o; dock 1 t. bestämd middagsrast.
Martinverket	101	12	Arbetstiderna obestämda, men uppgå i genomsnitt till 12 t pr dygn.
Martingjuteriet	68	10	Kl. 7 f. m.—6 e. m.; 1 t. middagsrast.
Trådvalsverket	42	12	Tre skift à 8 t. pr dygn, nämligen kl. 4 f. m.—12 m., 12 m.—8 e. m., 8 e. m.—4 f. m. Arbetarne hafva under hvart annat skift arbete, under hvart annat ledighet, sålunda i genomsnitt 12 t. arbetstid pr dygn. Inga bestämda raster.[1]
Mediumvalsverket	24	12	D:o d:o.
Fin- och mediumvalsverket	56	12	D:o d:o.
Finvalsverket	39	12	D:o d:o.
Grofplåtvalsverket	48	12	D:o d:o.
Tunnplåtvalsverket	143	12	D:o d:o.
Göt- och götuniversalvalsverket . .	48	12	D:o d:o.
Rälsvalsverket	44	12	D:o d:o.
Knipphammar- o. manufakturssmidet	23	10	Kl. 7 f. m.—6 e. m.; 1 t. middagsrast.

[1] Arbetarne intaga sina måltider på tillfälligtvis lediga stunder under arbetets gång.

Verksamhetens art.	Antal arbetare.	Dagliga arbetstidens längd (timmar).	Dagliga arbetstidens anordning.
Rälsspik- och skarfbultfabriken . .	31	10	Kl. 7 f. m.—6 e. m.; 1 t. middagsrast.
Mekaniska verkstaden	96	10	D:o d:o.
Snickareverkstaden	21	10	D:o d:o.
Tackjärnsgjuteriet	58	10	D:o d:o.
Flänsningsverkstaden	50	10	D:o d:o.
Klensmedjan	24	10	D:o d:o.
Sömfabriken	88	10	D:o d:o.
Spikfabriken	37	10	D:o d:o.
Ugnskolningen	87	12 (11)	För flertalet arbetare 12 t. pr dygn i två skift med ombyte kl. 6 f. m. och 6 e. m.;[1] inga bestämda raster.[2]
Tjärfabriken	5	12	D:o d:o.
Spritfabriken	21	12	D:o d:o.
Acetatfabriken	10	12	D:o d:o.
Kolvedsupptagningen	44	11	(Endast om sommaren.) Kl. 6 f. m. —6 e. m.; 1 t. middagsrast.
Tegeltillverkningen	6	11	D:o d:o.
Byggnadsafdelningen	97	10	Sommaren: kl. 7 f. m.—6 e. m.; 1 t. middagsrast.
		8 à 9	Vintern: kl. 7 f. m.—4 à 5 e. m.; 1 t. middagsrast.
Sågverket	247	11	Kl. 6 f. m.—6 e. m.; 1 t. middagsrast.
Afsändningsafdelningen	35	11	D:o d:o.
Landtbruket	136	12	Sommaren: kl. 6 f. m.—7 e. m.; 1 t. middagsrast.
		9	Vintern: kl. 7 f. m.—5 e. m.; 1 t. middagsrast.

De i tab. å efterföljande s. 182—186 antecknade medelinkomstbeloppen äro beräknade efter antalet under vederbörande månader anställda arbetare. Detta antal har visserligen i någon mån varierat, men då arbetarestammen i hufvudsak är mycket konstant,[3] kan tillräcklig ledning i detta hänseende hämtas af de i tab. meddelade uppgifterna för arbetareantalet under sept. månad.

Anmärkas bör vidare, att en del af den vid landtbruksarbetet anställda personalen utöfver den angifna kontanta inkomsten åtnjuter vissa naturaförmåner.

[1] Ett mindretal arbetare hafva endast dagsarbete kl. 6 f. m.—6 e. m. med 1 t. middagsrast.

[2] Arbetarne intaga sina måltider på tillfälligtvis lediga stunder under arbetets gång.

[3] Undantag i detta hänseende utgöra de arbetare, som äro anställda vid kolvedsupptagningen och tegeltillverkningen — hvilka arbeten endast fortgå under sommaren — äfvensom sådana arbetaregrupper, som i tab. specificeras såsom diverse arbetare, handtlangare, extra arbetare och extra pojkar.

Arbetarnes genomsnittliga inkomst pr månad inom olika specialiteter.

Verksamhetens art och arbetsspecialiteter.	Arbetarnes antal (under sept. mån.).	genomsnittliga inkomst pr månad under: juli.	aug.	sept.	jan. till sept.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Tackjärnstillverkningen.					
Masmästare . . .	1	115·38	115·38	115·38	121·80
Förman	1	92·30	92·30	92·30	97·44
Apparatskötare .	2	76·73	80·13	92·49	95·22
Hyttdrängar . .	6	109·60	101·50	96·20	102·40
Slaggstöpare . .	6	102·35	88·64	88·60	91·21
Slaggdragare . .	4	75·10	76·02	69·34	70·86
Uppsättare . . .	16	101·62	96·33	103·11	101·07
Kolspelare . . .	6	69·29	62·00	61·13	67·86
Malmfatare . . .	14	78·52	77·35	77·16	79·19
Rostare	14	78·64	78·28	78·82	78·25
Krossare	10	76·74	72·28	69·66	72·93
Malmslagare . .	15	102·86	99·15	103·46	96·78
Kollossare . . .	4	92·03	84·61	75·80	81·41
Maskinister och eldare	12	65·98	64·65	64·40	66·73
Smörjare	1	50·40	50·40	50·40	52·50
Kol- och iboges-fatare	8	60·52	60·16	56·83	59·92
Extra hyttarbet.	42	68·67	69·72	70·40	63·52
Extra pojkar . .	8	34·91	34·89	31·91	35·33
Reparatörer . .	9	71·63	70·67	71·99	74·01
Laboratoriearbet.	8	73·92	74·10	73·92	78·16
Thomas- och bessemerverket.					
Blåsare	2	115·38	115·38	115·38	121·46
Skrotare	3	102·07	84·95	138·07	105·13
Ugnskarlar . . .	4	111·96	107·83	119·99	110·42
Skänkförare . .	12	121·48	188·40	115·19	111·50
Kokillresare . .	8	101·03	99·46	107·44	105·37
Slaggdragare . .	8	98·20	93·99	90·59	92·35
Reglerare . . .	4	49·00	47·77	49·84	49·76
Dolomitbrännare och krossare .	4	72·64	78·42	83·61	84·29

Verksamhetens art och arbetsspecialiteter.	Arbetarnes antal (under sept. mån.)	genomsnittliga inkomst pr månad under: juli.	aug.	sept.	jan. till sept.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Massaberedare .	2	65·89	73·59	51·61	72·86
Tjärkokare . . .	2	72·90	77·56	72·08	71·70
Stålprofvare . .	1	230·76	230·76	230·76	243·59
Bottenstampare .	4	76·43	82·26	78·61	77·34
Tegelpressare . .	2	96·75	97·74	97·88	98·23
Murare	9	78·89	76·86	80·07	78·01
Extra pojkar . .	4	29·04	28·80	29·04	28·68
Thomasfosfattillverkningen.					
Thomasmjölnare	8	111·46	110·79	99·94	102·99
Thomaslastare .	5	105·56	109·60	87·66	97·04
Martinverket.					
Smältare	8	135·59	128·60	131·74	140·50
Ugnskarlar . . .	27	84·86	84·30	90·39	90·44
Uppsättare . . .	7	58·26	57·15	57·72	62·63
Göturtagare . .	8	101·41	90·00	92·94	94·89
Götdragare . . .	10	96·86	82·04	85·67	104·84
Skrodragare . .	5	85·62	80·12	82·36	83·05
Kranförare . . .	4	72·38	59·00	59·55	70·13
Profvare o. förman	1	183·63	194·17	172·45	199·39
Klensmed och handtlangare .	2	74·43	77·34	81·16	80·83
Murare o. handtl.	9	82·14	73·28	84·61	82·45
Diverse arbetare	20	59·50	54·32	52·56	57·08
Martingjuteriet.					
Gjutmästare . .	1	168·76	184·17	173·67	182·62
Gjutare	17	106·77	182·10	99·84	110·37
Handtlangare . .	24	59·69	56·60	56·03	61·69
Skrotare	12	78·91	79·93	84·85	84·50
Glödgare	1	114·60	78·00	78·15	89·63
Kranskötare . .	2	75·60	72·10	72·63	70·55
Kvartsblandare .	3	70·83	73·12	71·08	68·52
Slipare	2	105·25	119·79	105·03	110·25

Arbetarnes genomsnittliga inkomst pr månad inom olika specialiteter (forts.).

Verksamhetens art och arbetsspecialiteter.	Arbetarnes antal under sept. mån.).	genomsnittliga inkomst pr månad under: juli.	aug.	sept.	jan. till sept.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Städstålare och klensmed . . .	2	123·55	123·63	123·50	127·12
Handtlangare . .	2	63·25	57·38	60·50	66·15
Hyflare o. borrare	2	108·28	110·50	97·80	99·21
Trådvalsverket.					
Öfvervalsmästare	1	147·68	147·68	147·68	155·88
Valsmästare . .	1	142·40	137·85	116·68	130·88
Vällare	4	106·72	98·92	90·71	99·21
Bakvärmare . .	4	78·72	72·15	77·21	73·64
Uppsättare . . .	4	54·17	60·24	52·82	53·26
Valsare	16	77.72	74·85	67·70	73·26
Smörjare	2	85·14	81·38	70·77	81·08
Härflare	2	77·24	65·03	64·02	74·63
Ringresare . . .	2	68·28	69·27	68·06	67·73
Reglerare. . . .	2	64·60	64·53	65·73	67·60
Knippare o. synare	2	68·58	72·09	66·38	67·14
Vrakklippare . .	2	46·85	41·03	40·27	42·98
Mediumvalsverket.					
Valsmästare . .	2	152·66	133·80	120·43	147·95
Vällare	2	144·98	107·47	110·44	133·16
Bakvärmare . .	2	79·62	73·79	70·28	86·22
Uppsättare . . .	2	77·39	67·80	71·48	81·45
Valsare	4	95·81	81·47	74·78	92·64
Rätare	4	90·99	74·58	71·07	65·90
Synare	4	98·84	85·12	87·60	100·36
Upplyftare och frambärare . .	4	66·58	53·85	47·64	61·39
Fin- o. mediumvalsverket.					
Valsmästare . .	4	147·53	115·25	104·08	123·76
Vällare	4	138·38	104·60	104·38	122·51
Bakvärmare och inläggare . . .	6	78·76	66·09	59·86	71·95
Uppsättare . . .	4	81·87	71·27	59·06	73·71
Valsare	14	93·88	73·30	71·08	82·28

Verksamhetens art och arbetsspecialiteter.	Arbetarnes antal under sept. mån.).	genomsnittliga inkomst pr månad under: juli.	aug.	sept.	jan. till sept.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Rätare	8	57·98	47·88	51·66	52·95
Synare	8	91·38	85·84	79·54	90·24
Klippare	4	75·62	69·26	58·95	60·96
Frambärare . . .	4	67·21	64·21	51·25	60·66
Finvalsverket.					
Valsmästare . .	2	150·43	113·10	145·94	138·40
Vällare	2	112·58	88·60	121·80	114·90
Bakvärmare och inläggare . . .	4	73·90	66·77	65·89	71·83
Uppsättare . . .	2	76·72	67·16	74·51	76·11
Valsare	10	82·24	61·43	79·16	73·12
Järnsynare . . .	4	98·26	75·46	93·42	90·63
Klippare	4	64·45	54·01	66·35	64·62
Rätare	4	51·61	43·89	49·17	40·58
Reglerare. . . .	2	39·09	31·30	33·38	53·37
Ämnesdragare .	5	103·06	91·94	87·68	88·96
Grofplåtvalsverket.					
Öfvervalsmästare	1	181·02	173·35	177·39	205·39
Valsmästare . .	2	111·26	116·10	98·56	128·75
Vällare	4	90·68	92·37	75·14	105·63
Uppsättare . . .	2	60·80	73·99	61·72	73·63
Valsare	12	75·96	80·32	75·94	91·28
Smörjare	2	82·71	95·22	91·00	99·00
Plåtklippare . .	18	63·97	63·20	63·67	75·87
Plåtritare . . .	2	91·15	94·98	92·26	108·63
Ångpanneeldare .	2	74·96	65·43	53·92	64·64
Bakvärmare . .	2	87·33	89·21	70·82	92·45
Kontorsskrifvare	1	92·30	92·30	92·30	97·43
Tunnplåtvalsverket.					
Valsmästare . .	2	152·23	163·71	140·42	162·99
Vällare	8	122·03	124·59	120·44	125·48
Uppsättare . . .	2	91·36	85·58	60·10	81·21
Valsare	28	100·91	100·14	99·65	103·14

Arbetarnes genomsnittliga inkomst pr månad inom olika specialiteter (forts.).

Verksamhetens art och arbetsspecialiteter.	Arbetarnes antal (under sept. mån.).	genomsnittliga inkomst pr månad under: juli.	aug.	sept.	jan. till sept.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Skrufvare . . .	6	99·25	101·58	108·58	103·66
Synare	2	117·56	126·45	114·19	125·43
Packare	5	92·75	89·14	88·48	98·35
Glödgare	6	86·08	82·85	97·26	89·78
Plåtklippare . .	8	85·96	82·82	85·32	88·29
Frambärare . .	2	59·76	57·97	53·18	55·77
Smörjare	2	70·99	75·08	69·87	73·95
Spadklippare . .	2	85·15	85·41	86·55	90·79
Extra arbetare .	70	54·90	53·40	54·39	60·03
Göt- o. götuniversalvalsverket.					
Valsmästare . .	2	137·38	137·23	107·49	132.52
Vällare	4	122·45	129·91	91·17	119·37
Hjälpvällare . .	2	112·22	108·63	81·33	108·00
Bakvärmare . .	6	96·76	94·06	68·20	89·71
Uppsättare . . .	2	66·05	64·60	57·85	65·22
Valsare	8	103·25	102·92	78·48	99·18
Kranförare . . .	2	84·51	82·23	72·11	83·37
Stämplare . . .	2	35·50	35·50	23·35	34·87
Reglerare . . .	2	61·80	59·93	51·47	58·80
Slaggstöpare . .	2	75·28	71·63	59·13	69·07
Ångpannecldare .	2	66·05	61·63	52·00	63·53
Järn- och skrodragare . . .	12	110·32	103·07	78·84	103·18
Järnvägareförmän	2	138·69	132·83	101·61	128·34
Rälsvalsverket.					
Öfvervalsmästare	1	234·40	230·69	230·76	246·30
Valsmästare . .	2	124·12	110·13	88·31	123·49
Vällare	4	106·88	93·10	68·02	105·26
Bakvärmare . .	4	69·68	68·46	44·03	75·98
Uppsättare . . .	2	60·00	56·40	40·28	59·55
Valsare	4	78·96	73·76	57·24	81·05
Synare o. vägare	5	82·54	73·68	58·32	83·66
Rätare	4	61·96	52·83	47·26	66·43
Rullspelare . . .	2	69·62	57·71	50·48	69·51
Smörjare	2	94·31	95·00	71·64	96·88

Verksamhetens art och arbetsspecialiteter.	Arbetarnes antal (under sept. mån.).	genomsnittliga inkomst pr månad under: juli.	aug.	sept.	jan. till sept.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Diverse arbetare	6	87·42	69·43	68·57	87·67
Mottagare . . .	4	80·05	73·08	57·78	80·60
Frambärare . .	2	73·23	67·04	51·96	74·43
Rätareförmän . .	2	70·93	65·84	52·13	73·74
Knipphammar- o. manufaktursmidet.					
Knippsmeder . .	7	107·31	105·40	98·95	108·62
Frambärare . . .	7	37·69	34·43	34·51	37·30
Synare	1	117·00	113·37	108·08	110·66
Knippare	2	100·11	97·03	91·90	90·76
Manufaktursmed	1	127·22	105·72	115·10	106·80
Handtlangare . .	1	53·32	52·85	57·54	53·88
Diverse pojkar .	4	33·31	36·92	35·27	35·25
Rälsspik- och skarfbultfabriken.					
Ställare	1	130·00	120·00	120·00	126·67
Rälsspiksmeder .	3	63·79	63·36	60·42	65·67
Bultsmeder . . .	4	52·72	50·90	52·13	60·32
Hufdare	3	31·60	29·70	30·33	31·17
Spetsare	7	27·81	27·39	22·89	27·88
Packare	2	84·53	82·25	74·61	76·79
Järnarbetare . .	3	80·93	64·79	79·60	77·78
Transporterare .	1	40·80	67·01	40·88	50·95
Extra pojkar . .	7	27·63	24·64	27·61	29·50
Mekaniska verkstaden.					
Förmän	2	115·40	115·40	115·40	121·81
Maskinarbetare . .	29	94·05	87·98	92·84	89·28
Filare	47	81·14	82·80	79·51	79·93
Elektriska arbet.	13	80·86	72·71	78·48	79·24
Filhuggare . . .	2	95·47	92·81	88·34	93·79
Slipare o. smörjare	2	80·14	84·83	82·06	82·83
Kontorsskrifvare	1	80·00	80·00	80·00	84·44

Arbetarnes genomsnittliga inkomst pr månad inom olika specialiteter (*forts.*).

Verksamhetens art och arbetsspecialiteter.	Arbetarnes antal (under sept. mån.)	genomsnittliga inkomst pr månad under: juli.	aug.	sept.	jan. till sept.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Snickareverkstaden.					
Förman	1	112·50	108·00	108·45	113·93
Snickare	16	89·92	82·89	83·47	82·60
Handtlangare . .	4	43·24	47·33	45·47	45·83
Tackjärnsgjuteriet.					
Förman	1	115·40	115·40	115·40	121·81
Gjutare	21	99·31	103·25	97·57	97·83
Handtlangare . .	33	79·90	74·30	73·64	75·14
Skrotare	3	88·31	77·99	82·64	82·09
Flänsningsverkstaden.					
Förman	1	115·40	115·40	115·40	121·81
Plåtslagare . . .	18	99·76	96·25	102·42	100·68
Handtlangare . .	29	75·22	74·01	74·64	73·83
Smeder	2	112·23	109·48	111·52	107·39
Klensmedjan.					
Förmän	1	76·92	76·92	130·76	138·88
Smeder	10	109·40	100·49	102·39	102·73
Släggare	10	53·18	50·07	54·58	52·69
Ånghammarreglerare	1	37·28	16·80	24·10	24·99
Ångpanneeldare .	2	57·25	55·25	53·25	58·61
Sömfabriken.					
Förmän	2	125·38	125·38	125·38	131·79
Sömmaskinställ:e	6	94·15	91·63	92·88	86·71
Spetsmaskins- »	3	96·02	84·86	104·66	88·22
Reparatörer . .	4	62·57	62·51	66·20	68·09
Sömsmeder . . .	20	65·21	62·92	63·54	62·46
Sömvägare . . .	2	51·30	51·60	51·60	48·33
Koksskjutare . .	2	62·46	60·65	60·65	62·56
Klensmeder . . .	2	57·90	59·82	49·08	60·35
Stumpvällare . .	2	62·45	72·55	69·27	63·42
Sömpackare . .	5	39·97	46·20	47·47	46·67
Lådsnickare . .	2	56·14	54·83	66·11	54·19

Verksamhetens art och arbetsspecialiteter.	Arbetarnes antal (under sept. mån.)	genomsnittliga inkomst pr månad under: juli.	aug.	sept.	jan. till sept.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Spetsare	16	19·75	19·32	18·79	19·47
Synerskor . . .	16	17·18	17·65	16·70	17·92
Skrifvare	1	60·00	60·00	60·00	63·33
Smörjare	1	58·30	53·70	56·20	57·05
Asktillverkerska	1	25·50	26·50	26·65	27·99
Transporterare .	3	64·85	68·85	75·53	68·15
Spikfabriken.					
Spikställare . .	3	91·58	91·99	90·92	82·63
Spiksmeder . . .	17	28·67	29·13	29·39	29·06
Spikglödgare . .	1	74·93	59·20	55·20	56·80
Spikskurare . .	1	64·88	63·92	55·07	65·95
Synerskor . . .	7	19·38	19·88	18·38	21·24
Eldare	—	—	—	—	—
Packare	3	45·36	41·97	41·80	39·20
Lådsnickare . .	1	69·20	59·25	66·36	57·45
Transporterare .	4	71·67	64·05	67·35	62·59
Ugnskolningen.					
Förman	1	80·00	80·00	90·00	100·00
Kolare	12	78·75	81·11	77·17	84·55
Kolsläckare . .	2	77·88	63·15	80·50	77·34
Vedhuggare . .	4	80·49	74·66	79·75	80·74
Utgifvare . . .	6	77·34	76·99	83·41	79·42
Ugnsfyllare . . .	34	70·80	69·64	68·64	67·19
Signalpojkar . .	5	32·58	24·50	21·80	26·34
Maskinister . .	5	58·47	47·75	52·65	50·56
Murare	2	87·50	75·00	62·25	75·19
Reparatörer . .	3	68·98	76·77	70·96	72·79
Stybbrisslare . .	2	48·75	49·19	46·80	47·42
Korgkopplare . .	2	65·08	64·79	60·59	63·28
Korgdragare . .	4	36·05	37·10	38·05	37·64
Diverse arbetare	5	62·38	67·59	61·11	60·97
Tjärfabriken.					
Förman	1	110·00	100·00	120·00	123·33
Tjärkokare . . .	2	61·84	54·55	64·80	60·73

Arbetarnes genomsnittliga inkomst pr månad inom olika specialiteter (forts.).

Verksamhetens art och arbetsspecialiteter.	Arbetarnes antal (under sept. mån.)	genomsnittliga inkomst pr månad under: juli.	aug.	sept.	jan. till. sept.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Tunnbindare . .	1	144·00	149·60	135·25	127·28
Reparatör . . .	1	—	64·75	86·31	83·09
Spritfabriken.					
Destillatörer . .	3	77·33	79·70	83·84	79·99
Eldare	2	76·39	68·75	80·15	81·24
Smörjare	2	63·33	65·65	65·83	66·43
Pumpskötare . .	2	56·00	56·50	56·00	61·11
Torn- och portvakter	4	42·06	43·75	44·24	41·62
Diverse arbetare	8	60·49	74·25	66·75	68·35
Acetatfabriken.					
Torkare	3	80·36	85·04	101·77	92·79
Slammare . . .	2	65·38	65·25	66·50	70·32
Diverse arbetare och utlastare .	5	56·25	61·24	69·61	67·58
Kolvedsupptagningen. [1]					
Spelare	22	38·78	51·52	52·21	41·88
Maskinister . .	6	48·87	43·87	40·00	42·98
Signalpojkar . .	12	16·23	17·45	18·38	21·26
Kolvedsflottare .	4	43·06	48·49	44·88	34·66
Tegeltillverkningen. [1]					
Förman	1	75·00	74·00	74·00	79·11
Tegelslagare och diverse arbetare	5	58·37	55·29	63·44	62·75
Byggnadsafdelningen.					
Förman	1	80·00	80·00	80·00	103·70
Stenarbetare . .	26	64·32	55·67	72·73	67·11
Träarbetare . .	37	70·78	82·65	92·69	73·83
Murare	3	76·13	80·07	81·10	75·60
Grofarbetare . .	30	56·75	49·71	59·42	57·65

Verksamhetens art och arbetsspecialiteter.	Arbetarnes antal (under sept. mån.)	genomsnittliga inkomst pr månad under: juli.	aug.	sept.	jan. till sept.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Sågverket.					
Sågställare . . .	1	100·00	100·00	100·00	105·56
Skrifvare . . .	1	60·00	60·00	60·00	60·88
Sågare	10	85·32	73·76	70·70	74·52
Hjälpsågare . .	12	57·18	53·56	52·12	53·71
Kantare	10	84·25	75·47	77·02	77·20
Hjälpkantare . .	10	48·68	46·63	50·59	49·69
Hyflare	4	62·22	64·70	61·58	63·09
Ribbkapare . . .	8	61·40	54·47	54·25	54·20
Timmerskiljare .	13	59·15	55·39	57·56	57·51
Ribbskjutare . .	8	59·17	47·44	53·08	52·14
Smeder . . .	2	61·41	59·04	59·79	60·21
Smörjare	2	61·93	64·25	59·02	56·50
Skotare	7	59·17	56·75	55·15	55·54
Slipare o. reparatörer	4	62·24	58·38	63·81	65·66
Timmerspelare .	6	35·85	33·32	35·70	37·15
Justerare	2	64·46	61·22	62·00	60·92
Tummare	1	69·54	57·57	68·97	65·66
Städragare . . .	4	53·17	—	—	53·17
Brädgårdsarbet.	120	61·76	60·81	63·37	60·04
Diverse arbetare	22	42·13	44·52	41·26	42·34
Afsändningsafdelningen.					
Förmän	3	125·64	125·64	125·64	132·62
Spelare o. lastare	28	86·92	82·15	80·42	86·38
Lokförare o. eldare	2	101·26	103·96	92·86	102·79
Växlare	2	73·73	74·86	70·23	74·90
Landtbruket.					
Rättare	5	60·23	60·23	60·16	62·28
Körkarlar . . .	44	46·62	46·75	47·38	46·12
Stallpersonal . .	5	52·93	53·43	52·93	54·59
Ladugårds- »	16	30·17	30·36	29·47	30·49
Trädgårds- »	11	37·06	36·03	32·83	39·00
Skogvaktare . .	1	78·46	78·46	—	83·37
Diverse arbetare	54	34·74	34·95	34·63	35·21

[1] Fortgick endast under sommaren.

Försäkring mot olycksfall i arbete uti Österrike.

1. Ersättningsbelopp och ersättningsberättigade personer.

Lagstadgad försäkring mot följderna af olycksfall i arbete infördes i Österrike, sedan ett af regeringen i december 1883 framlagdt, sedermera något omarbetadt förslag blifvit antaget af riksrådet (riksdagen), genom en lag den 28 december 1887 och trädde i verksamhet den 1 november 1889. Genom en ny lag den 20 juli 1894 bestämdes sedermera, att försäkringen skulle omfatta en del yrken utom dem, som förstnämnda lag afsåg, utan att försäkringens karaktär i öfrigt förändrades. Dessa båda lagar äro fortfarande gällande.

Enligt de däruti träffade bestämmelserna äro samtliga arbetare och tjänstemän uti de yrken, som här nedan omtalas, resp. vid dödsfall deras efterlefvande, berättigade att erhålla ersättning för en genom olycksfall i arbete, som icke uppsåtligen framkallats af den skadade, uppkommen skada, som förorsakat döden eller en fullständig eller partiell arbetsoförmåga under mer än fyra veckor. Ersättningen utgår enligt följande grunder:

a) Då olycksfallet medför arbetsoförmåga under mer än fyra veckor, utgår ersättningen i form af en månatlig ränta, som begynner med femte veckan efter olycksfallet (för den föregående tiden inträder den obligatoriska sjukförsäkringen) och varar så länge arbetsoförmågan fortfar. Beloppet af denna ränta står i förhållande till den skadades årliga arbetsförtjänst och utgör, per år räknadt:

vid fullständig arbetsoförmåga 60 % af arbetsförtjänsten;
» partiell » ett belopp, beräknadt i förhållande till graden däraf, dock högst 50 % af arbetsförtjänsten.

b) Vid dödsfall, uppkommet på grund af olycksfallet, utbetalas, förutom eventuellt utgångna invaliditetsräntor, dels begrafningskostnadsersättning med högst 50 K,[1] dels månatligen utgående räntor, utgörande per år i förhållande till den skadades årsinkomst:

för änka, intill dödsfall eller omgifte, eller arbetsoförmögen änkling . . . . . 20 %

[1] K = österrikiska kronor (1 K = 76 öre).

för hvarje äkta barn intill uppnådda sexton års ålder
1) om endera af föräldrarne lefver . . . . . 15 %
2) om båda föräldrarne äro döda . . . . . 20 %
» hvarje oäkta barn intill uppnådda sexton års ålder 10 %
» föräldrar eller far- eller morföräldrar, hvilkas ende försörjare den skadade var, så länge de äro i behof af understöd, tillsammans . . . . . 20 %

Sammanlagda beloppet af årliga räntor åt efterlefvande får dock icke öfverstiga 50 procent af den skadades årsinkomst, hvarför, om med ofvanstående beräkning ett högre belopp skulle uppkomma, räntebeloppen skola proportionellt nedsättas; dock hafva efterlefvande makar och barn företräde framför föräldrar och far- och morföräldrar, så att de senare kunna tilldelas räntor, först sedan de förra erhållit sådana till högsta tillåtna belopp.

Såsom årsinkomst gäller vid fastställande af ofvannämnda räntebelopp den skadades inkomst under det sista året af hans sysselsättning vid det arbetsföretag, där olycksfallet inträffade. Särskilda föreskrifter, för hvilka här icke torde behöfva redogöras, äro gifna för det fall, att den skadade icke under ett helt år varit i arbete vid samma företag. I årsinkomsten inräknas äfven andel i vinst samt värdet af naturaförmåner, beräknadt efter gängse pris å orten.

För tjänsteman eller arbetare, hvars årsinkomst öfverstiger 2,400 K, utgå pensionerna likväl icke efter högre inkomst än nämnda belopp. Undantag göres dock för järnvägarnas personal, för hvilken vid pensionernas beräkning fulla inkomstbeloppet, inklusive kilometerpenningar o. d., tages till utgångspunkt. Orsaken till sistnämnda undantagsförhållande är att söka däruti, att järnvägspersonalen redan före genomförandet af 1887 års olycksfallsförsäkringslag i vissa fall var berättigad till högre ersättning vid olycksfall, än som på grund af nämnda lag kunde utgå. Af samma skäl är föreskrifvet, att i vissa fall ersättningen till järnvägspersonal kan höjas med 50 à 100 procent och till deras efterlefvande med $66^2/_3$ procent af ofvan omtalade räntebelopp.

För att undvika att lärlingar, volontärer och andra personer, hvilka på grund af icke afslutad utbildning hafva ingen eller ringa arbetsförtjänst, vid olycksfall skulle erhålla alltför obetydlig ersättning, är stadgadt att ersättningsbelopp (och afgifter) för sådana personer skola beräknas efter lägsta arbetsförtjänst för fullt aflönade arbetare (resp. tjänstemän) inom den specialitet, för hvilken utbildning äger rum, dock högst 600 K.

Såsom af ofvanstående redogörelse framgår, stå ersättningsbeloppen vid inträffande olycksfall, frånsedt mindre väsentliga undantag, i proportion till den skadades arbetsförtjänst. Ett liknande förhållande förefinnes i de flesta länder, som infört ersättning

vid olycksfall i arbete, t. ex. i Tyskland, Italien, Frankrike, Norge, Danmark, Finland, Schweiz m. fl. länder, hvaremot i Sverige, som bekant, ersättningen utgår med samma belopp — 300 kr. årsränta åt invalid, 120 kr. åt efterlefvande hustru och 60 kr. åt hvarje efterlefvande barn — vare sig den skadade varit en väl aflönad specialarbetare eller en nyss intagen lärling. Det torde emellertid böra framhållas, att ett i december 1904 framlagdt, officiellt »Programm für die Reform und den Ausbau der Arbeiterversicherung» innehåller förslag att, i sammanhang med införande af invaliditetsförsäkring, i viss mån förändra grunderna för olycksfallsersättningens beräkning. Enligt detta förslag skulle de försäkrade på grund af sin årsförtjänst indelas i sex klasser (med resp. under 20 K, 20—40 K, 40—60 K, 60—100 K, 100—150 K och öfver 150 K månadsinkomst eller motsvarande inkomst per vecka eller dag) och ersättningar äfvensom afgifter utgå med samma belopp (i genomsnitt i det närmaste desamma som nu) för alla arbetare, som tillhöra samma klass. Genom en sådan anordning anser man sig kunna undgå de svårigheter ur förvaltningssynpunkt (och förmodligen äfven tvistigheter), som det noggranna fastställandet af en skadad persons inkomstbelopp fört med sig, men likväl taga tillräcklig hänsyn till önskvärdheten, att vid ersättningsbeloppens bestämmande afseende fästes vid olika årsförtjänst.[1]

De *yrken*, i hvilka arbetarne äro ersättningsberättigade, äro enligt de nämnda lagarna af 1887 och 1894 följande:

1) Fabriks- och bruksrörelse, vissa bergverk (för framställande af petroleum och bergvax), skeppsvarf och stenbrott äfvensom alla till nämnda yrken hörande anläggningar;

2) Byggnadsverksamhet, inklusive sådana handtverkerier, hvilkas utöfvare mera regelbundet verkställa byggnadsarbete; äfvensom uppsättning af järnkonstruktioner;

3) Stenhuggeri och brunnsborrning;

4) Renhållning af gator, byggnader, afloppsledningar o. s. v. muddring, skorstensfejeri, eldsläckning;

5) Järnvägsdrift och annan verksamhet för transport af personer eller gods till lands, på floder och andra inre vattendrag (ej sjöfart till hafs);

6) Varulager, äfven kol- och trävarulager;

7) Stående teatrar;

8) Alla arbetsföretag, i hvilka exploderande ämnen tillverkas eller användas;

[1] Ett förslag i samma riktning väcktes i Sverige vid 1900 års riksdag i motion af herr Branting. Liknande grunder tillämpas i Tyskland *beträffande invaliditetsförsäkring*.

9) Alla arbetsföretag (äfven i landtbruk och skogsskötsel), i hvilka ångpannor eller motorer (inklusive genom mekanisk eller djurkraft drifna arbetsmaskiner) användas; dock icke sådana företag, där en till anläggningen icke hörande motor tillfälligtvis är i bruk. I landtbruk och skogsskötsel äro blott sådana personer berättigade till ersättning, som äro utsatta för den med användande af motorer förbundna faran, och äfven de blott under den tid, då motorer begagnas.

Vid en jämförelse mellan de ersättningspliktiga yrkena i Österrike och i Sverige (enligt lagen den 5 juli 1901) visa sig framför allt två väsentliga olikheter. För det första omfattar i Sverige ersättningsplikten all grufdrift, under det att i Österrike de flesta bergverk (de som afse »vorbehaltene Mineralien»), däribland malm-, kol- och saltgrufvor, äro uteslutna. Enligt 1887 års lag skulle försäkring af arbetarne i dessa bergverk införas genom en särskild lag, men hittills har ingen annan ersättning åt dessa arbetare kommit till stånd än den, som bergverkssjukkassorna kunnat åtaga sig. Enligt ofvannämnda »Programm» är det emellertid afsikten, att vid försäkringens reformering utsträcka den till alla bergverksarbetare.

Däremot äro i Österrike i olikhet mot i Sverige äfven landtbruksarbetare berättigade till ersättning vid olycksfall, för så vidt de sysselsättas vid maskiner. Emellertid innehåller nämnda program förslag om upphäfvande häraf, hvarigenom äfven denna skiljaktighet mellan de ersättningspliktiga yrkena i Österrike och i Sverige skulle försvinna. Detta förslag motiveras hufvudsakligen med de svårigheter, som åtföljа upprätthållandet af landtbruksarbetareförsäkringen i dess nuvarande gestalt — då den omfattar endast den tid, i medeltal 12 dagar per år, då maskiner användas, och de arbetare, som vid desamma äro sysselsatta — i det att dels fastställandet af nämnda tid erbjuder stora svårigheter, dels uttagandet af afgifterna i en mängd smärre poster — antalet försäkringspliktiga landtbruksföretag utgjorde år 1902 255,203 och försäkringsafgifterna 503,523 K — medför oskäliga kostnader. Det anses därför lämpligare att genomföra olycksfallsersättning för landtbruksarbetare i annan form, t. ex. genom ömsesidiga sammanslutningar mellan vederbörande yrkesidkare.

2. Olycksfallsförsäkringens organisation.

För beredande åt sina arbetare och tjänstemän af stadgad ersättning vid olycksfall äro arbetsgifvare inom de yrken, som omfattas af olycksfallslagarna, förpliktigade att anmäla sina arbetsföretag till *obligatorisk försäkring* inom vissa, af staten inrättade

eller godkända anstalter. I detta hänseende öfverensstämmer Österrike med Tyskland, Italien, Norge, Finland m. fl. länder, under det att i t. ex. Sverige och Danmark det är öfverlämnadt åt arbetsgifvaren att afgöra, om han vill försäkra sina arbetare eller personligen ikläda sig ersättningsplikt.

Vid anmälan till försäkring uppgifves antalet ersättningsberättigade personer och den årliga arbetsförtjänst, efter hvilken dem tillkommande ersättningar böra beräknas (med tillämpning af ofvan anförda bestämmelser). Anstalten bestämmer därefter, med hänsyn till yrkets och det speciella arbetsföretagets farlighetsgrad, med hvilken procent af arbetsförtjänsten försäkringsafgifterna böra utgå; hvarefter det åligger arbetsgifvaren att efter utgången af hvarje bidragsperiod (f. n. halfårsvis) uträkna och till anstalten inbetala afgifterna för densamma. Anstalten utöfvar kontroll öfver beräkningens riktighet. Af afgifterna bestridas 10 procent af arbetarne och 90 procent af arbetsgifvaren,[1] som har att uppbära och inför anstalten svara äfven för arbetarnes bidrag. Anstalten öfvertager, efter det anmälan skett, skyldigheten att utgifva ersättning vid inträffande olycksfall.

De af staten inrättade olycksfallsförsäkringsanstalterna äro till antalet sju, i Wien, Salzburg, Prag, Brünn, Graz, Triest och Lemberg, hvar och en för sitt bestämda område, ett eller flera af de österrikiska kronländerna. Försäkringspliktiga arbetsgifvare och arbetare uti vederbörande anstalts distrikt äro delaktiga i anstaltens styrelse, i det de hvar för sig äga utse en tredjedel af styrelsens medlemmar, under det att den återstående tredjedelen utses af inrikesministern.

Jämte de allmänna olycksfallsförsäkringsanstalterna erkänner lagen såsom organ för försäkringen dels privatanstalter, upprättade vid särskilda arbetsföretag i ändamål att åtaga sig olycksfallsförsäkring för arbetarne vid desamma, dels olycksfallsförsäkringsanstalter, som upprättats genom sammanslutningar af yrkesidkare (»Berufsgenossenschaften»), i båda fallen dock under förutsättning af särskildt bemyndigande och af statskontroll. Af det förra slaget anstalter funnos år 1904 två (»Programm», sid. 183), af det senare endast en, afsedd för järnvägarnas personal (en del småbanor hafva dock ingått i den allmänna försäkringen). Samtliga dessa anstalter äro förpliktigade att, då lifränta på grund af olycksfall tillerkännes någon i dem försäkrad person, insätta kapitalvärdet af räntan i vederbörande allmänna anstalt, hvilken sedan öfvertager utbetalningarna till den försäkrade. Genom denna bestämmelse förebygges faran för att försäkrad, till följd af anstaltens oförmåga att fullgöra sina förpliktelser, skulle kunna gå miste om ersättning.

[1] Vid järnvägsdrift erlägges dock hela afgiften af arbetsgifvaren.

De allmänna olycksfallsförsäkringsanstalterna åtnjuta hvar och en inom sitt område en hög grad af självständighet. De äro berättigade att efter eget bedömande bestämma afgiftssatserna för arbetsföretagen, dock med iakttagande af vissa gränser (de olika industriernas »farlighetsklasser», hvilka fastställas af inrikesministeriet). De hafva vidare att kontrollera, emottaga och förvalta de inflytande afgifterna. Vid inträffande olycksfall[1] skola de föranstalta om erforderlig undersökning af med detsamma förknippade omständigheter och dess påföljd, hvarefter de på grund af resultatet af sådan undersökning bestämma, huruvida och efter hvilka grunder ersättning skall utgå, samt i vederbörlig ordning utbetala ersättningsbelopp till ersättningsberättigade personer. I frågor om ersättningsanspråk kan dock appelleras till skiljedomstolar, en för hvarje anstalts distrikt, hvilka slutgiltigt besluta i sådana frågor.

Bland anstalternas åligganden ingår äfven att årligen uppgöra en statistisk redogörelse öfver sin verksamhet och sin ekonomiska ställning, enligt af inrikesministeriet uppgjord plan. Dessa berättelser ingå till ministeriet och sammandragas där till en gemensam årlig berättelse (»Die Gebarung und die Ergebnisse der Unfallstatistik»). Därjämte skola anstalterna äfven ställa till ministeriets förfogande erforderligt statistiskt material för den revision af yrkenas indelning i farlighetsklasser, som enligt lagen bör företagas hvart femte år. I och för detta ändamål hafva anstalterna ålagts att för den senaste revisionsperioden, åren 1897—1901, upplägga särskilda räknekort för dels hvarje försäkradt arbetsföretag, dels hvarje inträffadt olycksfall, som föranledt ersättning, och dels hvarje skadad person eller efterlefvande efter genom olycksfall afliden person, hvilken tillerkänts lifränta. Dessa räknekort hafva sedermera insändts till ministeriet och där underkastats en ingående bearbetning, icke endast med hänsyn till yrkenas farlighetsgrad utan äfven ur allmänt olycksfallsstatistisk synpunkt (»Ergebnisse der Unfallstatistik der fünfjährigen Beobachtungsperiode 1897—1901.» En redogörelse för den utkomna första delen af detta arbete — Wien 1904 — lämnas i det följande).

Olycksfallsförsäkringsanstalterna stå under uppsikt af dels de olika kronländernas högsta förvaltningsmyndigheter, dels inrikesministern, hvilken biträdes af ett försäkringsråd, bestående af fackmän på landtbrukets, industriens och försäkringsväsendets områden, äfvensom af en i ministeriet inrättad byrå för arbetareförsäkring. Denna uppsikt är dock hufvudsakligen af administrativ natur och inverkar jämförelsevis obetydligt på själfva försäkringsverksamheten.

[1] Arbetsgifvare skall inom fem dagar ingifva anmälan om hos honom inträffadt olycksfall, hvarigenom någon anställd person blifvit dödad eller erhållit kroppsskada, som medfört döden eller arbetsoförmåga under minst tre dagar.

Med afseende på fastställandet af försäkringsafgifterna äro sålunda anstalterna visserligen bundna af den nämnda indelningen af yrkena i farlighetsgrupper, men den inskränkning, de härutinnan äro underkastade, är dock icke större, än att, då det t. ex. stadgats, att glassliperier skola hänföras till klass I och nitroglycerinfabriker till klass XI, vederbörande anstalt kan bestämma afgifter mellan i förra fallet 0·28 och 0·57 procent och i det senare 4·19 och 6·18 procent af lönesumman.[1] Och vid fastställandet af ersättningsbelopp äro anstalterna och de med dem förbundna skiljedomstolarna icke underkastade några särskilda bestämmelser. Det måste under sådana omständigheter anses helt naturligt, att vid olika anstalter en väsentligt olika praxis utbildat sig i detta hänseende; och detta förhållande kan statistiskt fullkomligt tydligt fixeras. Beräknar man nämligen å ena sidan kapitalvärdet af alla af en anstalt faktiskt tillerkända räntor och å den andra summan af kapitalvärdena för de räntor, som skulle utgått, om för hvarje särskildt yrke kapitalvärdet per 1,000 K af lönesumman varit för anstalten detsamma som inom olycksfallsförsäkringen öfver hufvud, så utvisar kvoten mellan dessa tal det inflytande, som anstaltens särskilda förvaltningsförhållanden — särskildt dess större eller mindre liberalitet med afseende på ersättningsbeloppens bestämmande — har på dess åtagna förpliktelser.[2] Det visar sig då, att för anstalterna i Prag och Wien nämnda kvoter uppgå till resp. 1·21 och 1·06, under det att de för anstalterna i Graz och Triest endast stiga till resp. 0·69 och 0·80, d. v. s. att anstalterna i Prag och Wien åtagit sig i förhållande till lönesummorna mer än 70, resp. 50 procent högre förpliktelser än anstalten i Graz. Det kan under sådana omständigheter knappast förvåna, att de finansiella resultaten af de olika anstalternas verksamhet ställa sig högst betydligt olika. Jämför man a) inkomsterna af försäkringsafgifter och räntor med b) utgifterna för utbetalda ersättningar och erforderliga afsättningar till försäkringsfonder, finner man för år 1902 (i 1,000 K)

Anstalt.	a).	b).	Öfverskott eller brist.	D:o i % af a).
Wien	6,472	7,847	— 1,375	— 21
Salzburg	1,456	1.475	— 19	— 1
Prag	6,334	9,823	— 3,489	— 55
Brünn	2,946	2,638	+ 308	+ 10

[1] Detta under förutsättning att anstalten tillämpar den s. k. normala bidragstariffen. Det står emellertid hvarje anstalt fritt att — under förbehåll af ministerns godkännande — höja eller sänka denna tariff med viss procent, utan att dock därigenom *förhållandet* mellan afgifterna för olika yrken ändras. Denna bestämmelse inrymmer faktiskt åt anstalterna en ännu större frihet med afseende på afgifterna än ofvan sagts.

[2] Jmfr inrikesministeriets utredning »Zur bevorstehenden dritten Revision der Gefahrenklasseneinteilung», Wien 1904, sid. 7, 8.

Anstalt.	a).	b).	Öfverskott eller brist.	D:o i % af a).
Graz	1,451	1,268	+ 183	+ 1
Triest	1,034	1,206	— 172	— 2
Lemberg	1,210	1,631	— 421	— 3
Järnvägarnas anstalt	11,045	11,072	— 27	—
Summa	**31,948**	**36,960**	**— 5,012**	**— 16**

Liknande skiljaktigheter förekomma hvarje år. För år 1903 uppgingo för anstalten i Prag afgifter och räntor till 6,717,000 K, ersättningar och afsättningar till 13,273,000 K, alltså ett deficit på icke mindre än 6,556,000 K (hvilket dock till en del beror på förändrade grunder för räntevärdenas beräkning); för anstalten i Brünn äro motsvarande belopp 3,093,000 K och 2,707,000 K, alltså ökning af 386,000 K. Vid alla dessa uppgifter har hänsyn icke tagits till de jämförelsevis obetydliga belopp, som representeras af förvaltningskostnader och diverse inkomster och utgifter.

Resultatet af dessa år från år upprepade olikheter i anstalternas förvaltning framträder påtagligt, om man jämför beloppet af de finansiella förpliktelser, som anstalterna för inträffade olycksfall iklädt sig, med det för betäckande af desamma befintliga kapitalet. Man kommer då till följande resultat:

Anstalt.	Kapitalvärde af förpliktelser (K).	Tillgängligt kapital (K)[1].	Brist (K).
Wien	41,380,000	24,863,000	16,517,000
Salzburg	7,654,000	7,083,000	571,000
Prag	40,296,000	21,960,000	18,336,000
Brünn	15,018,000	14,544,000	474,000
Graz	6,992,000	6,964,000	28,000
Triest	4,310,000	3,513,000	797,000
Lemberg	6,452,000	4,355,000	2,097,000
Järnvägarnas anstalt	34,765,000	34,765,000	—
Summa	**156,867,000**	**118,047,000**	**38,820,000**

Det framgår af denna sammanställning, som afser förhållandena vid 1902 års slut, att medan anstalterna i Salzburg, Brünn, Graz och Triest äfvensom järnvägarnas olycksfallsförsäkringsanstalt icke hafva något större deficit att uppvisa, så disponera anstalterna i Lemberg och Wien endast resp. 69 och 60 procent och anstalten i Prag endast 55 procent af det kapital, som erfordas för fullgörandet af deras förpliktelser. Öfver hufvud taget uppgår bristen till inemot 25 procent. För den betydelse man bör tillmäta denna siffra, särskildt i jämförelse med tyska förhållanden, och för de åtgärder, som föreslagits för att upphjälpa anstalternas ekonomiska ställning,

[1] Efter afdrag af hvad som erfordras för betäckande af anstalternas öfriga skulder.

kan här icke redogöras. Här har närmast varit afsikten att visa, till hvilka olika resultat samma bestämmelser kunna leda, om de tillämpas på olika sätt. Det torde emellertid särskildt böra framhållas, att olika principer för olycksfallsersättnings bestämmande icke allenast inverka på anstalternas ekonomiska ställning, utan äfven äro af betydelse för de olycksfallsförsäkrade personerna. Att anstalten i Graz lyckats undvika deficit, under det att anstalten i Prag — trots att den faktiskt uttagit högre afgifter — kommit på 18 millioner K balans, kan knappast betyda annat, än att en mängd personer, som i Steyermark erhållit låg ersättning vid olycksfall, skulle hafva tilldelats högre sådan, om olycksfallet ägt rum under arbete i Böhmen, d. v. s. att personer, som stå under samma lag, likväl blifvit olika behandlade. Från denna synpunkt sedda torde de österrikiska erfarenheterna vara beaktansvärda öfver allt, där försäkring mot olycksfall i arbete icke är uteslutande anförtrodd åt en enda anstalt eller åtminstone står under öfvervakande af en enda myndighet.

I ofvannämnda »Programm» föreslås upprättande af en öfverdomstol för arbetareförsäkring i Wien, till hvilken skall kunna appelleras från samtliga distriktsskiljedomstolar.

3. Olycksfallsförsäkringens utveckling 1890—1902.

Följande tabell angifver utvecklingen af olycksfallsförsäkringen i de territoriella anstalterna och i järnvägarnas försäkringsanstalt under tiden från försäkringens början intill 1902, det sista år för hvilket utarbetad statistik föreligger:

År.	Antal försäkrade företag vid årets slut.	Antal försäkrade personer under året.		Sammanlagda lönebelopp (K).
		I genomsnitt.	Årsarbetare.[1]	
1890	131.326	1,231,818	823,166	473,840,000
1891	145,309	1,369,763	857,284	521,340,000
1892	150,233	1,380,881	893,882	560,100,000
1893	160,357	1,466,270	940,343	603,800,000
1894	192,026	1,598,404	989,987	649,880,000
1895	215,773	1,877,194	1,216,731	874,640,000
1896	224,307	1,974,644	1,283,433	948,180,000
1897	236,413	2,077,473	1,331,958	1,006,380,000
1898	246,050	2,200,112	1,395,709	1,074,220,000
1899	265,955	2,334,561	1,438,584	1,124,780,000
1900	287,891	2,372,213	1,462,352	1,170,890,000
1901	339,882	2,530,178	1,481,858	1,199,300,000
1902	358,317	2,535,517	1,483,293	1,215,740,000

[1] Med årsarbetare (»Vollarbeiter») förstås det antal arbetare, som hade behöfts för att fullgöra det af de försäkrade arbetarne utförda arbetet, *såframt hvar och en arbetat hela året*, räknadt för 300 arbetsdagar. Antalet årsarbetare erhålles således genom division af sammanlagda antalet under året utgjorda dagsverken (eller skift) med 300.

Med afseende på den af dessa tal utvisade stegringen är först att märka, att den ofvan omtalade utsträckningen af försäkringsplikten år 1894 medförde tillkomsten af omkring 13,000 arbetsföretag och inemot 200,000 försäkrade med c:a 180 millioner K lönesumma. Bortser man från denna ökning, befinnes den från 1890 till 1902 inträdda stegringen hafva utgjort (approximativt)

för antalet företag	155 %
» » försäkrade i genomsnitt	84 »
» » » årsarbetare	53 »
» lönesumman	102 »

Med afseende på den relativa betydelsen af dessa sinsemellan betydligt afvikande siffror torde följande böra framhållas.

Den stora ökningen af antalet företag och försäkrade i genomsnitt beror hufvudsakligen på utvecklingen af försäkringen för *landtbruket*. För industriella och transportföretag var ökningen 1890—1902 nämligen, med frånräknande af den nyssnämnda stegringen på grund af försäkringens utvidgning år 1894, endast omkring 50 resp. 65 %, under det att för landtbruket antalet företag ökades från 78,123 till 255,203, eller med 227 %, och antalet försäkrade i genomsnitt från 338,494 till 812,592, eller med 140 %. Denna skenbart betydliga ökning är dock i verkligheten af föga betydelse. Medelantalet försäkrade för hvarje arbetsföretag var nämligen 1890 4·3, 1902 endast 3·2, hvilket i öfverensstämmelse med hvad ofvan (sid. 190) anförts, utvisar huru obetydliga de försäkrade landtbruksföretagen i allmänhet äro.[1] Vidare har *försäkringen för landtbruket* omfattat endast en ringa del af året, år 1890 24 dagar, år 1902 endast 12 dagar, beroende på den korta tid, under hvilken maskiner användas.[2] Sammanlagda antalet arbetsdagar, under hvilka försäkringen för landtbruksarbetare varit i kraft, uppgår också endast till omkring 8,222,000 år 1890 och 9,917,000 år 1902, utgörande mellan 2 och 3 % af hela antalet och utvisande en ökning af endast 21 %. De beräknade lönebeloppen för jordbruksarbetare under försäkringstiden uppgingo år 1890 till 3,360,000 K och år 1902 till 10,870,000 K, i intetdera fallet till 1 % af lönebeloppen för samtliga försäkrade arbetare. Dessa uppgifter torde tillfullo visa, att försäkringen för jordbruksarbetarne i dess nuvarande form är af relativt

[1] Att medelantalet arbetare nedgått från 1890 till 1902, beror naturligen på att hufvudsakligen små företag under mellantiden inkommit, hvilket åter torde vara att hänföra till dels utsträckt användning af maskiner — såsom nämndt, omfattar försäkringen endast företag, där maskiner användas — dels förbättradt iakttagande af anmälningsskyldigheten.

[2] Orsaken till den stora minskningen från 1890 till 1902 kan ej bestämdt angifvas. Förmodligen står den dock i sammanhang med de i ofvannämnda »Programm» framhållna svårigheterna att erhålla fullständig kännedom om den tid, då arbetarne varit försäkrade.

ringa betydelse såväl för arbetarne som för försäkringsverksamheten, hvilket i förbindelse med de förut omtalade kontrollsvårigheterna motiverar det omnämnda förslaget om dess upphäfvande.

Det framgår häraf, att man för bedömande af olycksfallsförsäkringens utveckling och nuvarande omfattning icke lämpligen kan utgå från uppgifterna om försäkrade företag eller försäkrade personer i genomsnitt, på hvilka omfattningen af försäkringen för jordbruket — äfvensom, ehuru i mindre grad, andra säsongyrken, såsom byggnadsverksamhet m. fl. — inverkar vida mer än skäligt är. Lämpligast för sådant ändamål äro uppgifterna om antalet *årsarbetare*, hvilket antal står i direkt förhållande icke allenast till medelantalet sysselsatta arbetare, utan äfven till det antal dagar, under hvilka de i genomsnitt varit försäkrade; hvarjämte — för bedömande af försäkringens ekonomiska betydelse — uppgifterna om det sammanlagda lönebelopp, som legat till grund för afgifter och olycksfallsersättningar, äro af vikt.

Antalet årsarbetare har, såsom nämnts, från 1890 till 1902 ökats med 53 % och sammanlagda lönebeloppet med 102 %, i båda fallen efter afdrag för den ökning, som beror på försäkringens utsträckning år 1894. Olikheten mellan dessa båda tal häntyder på att medellönen pr arbetare under perioden ökats; något som bekräftas af följande sammanställning:

År.	Medellön pr årsarbetare. K.	År.	Medellön pr årsarbetare. K.
1890	576	1897	756
1891	608	1898	770
1892	627	1899	782
1893	642	1900	801
1894	656	1901	809
1895	719	1902	820
1896	739		

Stegringen utgör 1 à 3 % pr år, utom för 1890—91, då ofullständiga uppgifter torde föreligga, och för 1894—95, då tillkomsten af den jämförelsevis högt aflönade järnvägspersonalen inverkar. Oaktadt denna betydliga ökning, som för åren 1891—1902 motsvarar, oberäknadt hvad som beror på försäkringens utsträckning år 1894, ungefär 25 %, utgjorde emellertid medellönen för helt års arbete år 1902 endast 820 K eller 623 kr. (för industri- och transportarbetare ensamt 636 kr.). Såsom jämförelse kan nämnas, att i Norge redan år 1899 enligt norska riksförsäkringsanstaltens statistik medelarbetslönen var 851 kronor.[1]

[1] För Sverige föreligga inga generella uppgifter. Dock kan nämnas, att år 1903 årsinkomsten (inberäknadt värdet af naturaförmåner) för så osedvanligt lågt aflönade arbetare som statarne likväl utgjorde 507 kronor.

4. Olycksfallsförsäkringens omfattning.

En sammanställning mellan de af försäkringen år 1900 omfattade arbetarne och hela antalet inom resp. yrkesgrupper anställda personer (företagare ej inberäknade) enligt 1900 års folkräkning lämnas i nedanstående tabell:

Yrkesgrupp.	Anställda personer.	Försäkrade arbetare i genomsnitt.	Försäkrade årsarbetare.
Malmförädlingsindustri [1]	46,600	36,100	34,400
Metall- och maskinindustri	333,000	184,300	175,400
Mineralindustri	155,700	173,300	128,300
Träindustri	185,100	72,900	57,000
Läderindustri	38,400	19,000	18,400
Textilindustri	421,800	276,400	266,400
Beklädnadsindustri	350,100	28,300	27,000
Närings- och njutningsmedelsindustri	250,700	174,800	167,400
Kemisk-teknisk industri [2]	41,100	37,400	37,900
Pappersindustri	77,300	65,700	62,700
Byggnadsverksamhet	334,900	287,100	183,200
Teaterföretag	8,400	4,000	3,600
Järnvägar	139,400	279,300	225,600
Annan transport samt varulager	54,500	43,500	38,700
Frivilligt försäkrade	—	11,500	5,100
Summa för af försäkringen berörda industri- och transportföretag	**2,437,000**	**1,693,600**	**1,431,100**
Utom försäkringen stående dylika företag	240,700	—	—
Landt- och skogsbruk	6,041,000	678,600	31,300
Öfriga yrken	1,079,200	—	—
Summa	**9,797,900**	**2,372,200**	**1,462,400**

Anm. Då de i olycksfallsstatistiken och folkräkningen förekommande indelningarna i yrkesgrupper icke fullt öfverensstämma, och då det därtill ansetts lämpligt att här använda en indelning, som i vissa fall afviker från båda dessa indelningar, hafva för tabellens uppgörande ett fåtal oväsentliga approximationer måst utföras.

Med afseende på de i denna tabell lämnade uppgifterna torde följande böra framhållas.

Att antalet försäkrade järnvägsmän betydligt öfverstiger antalet enligt folkräkningen vid järnvägarna anställda, beror därpå, att i förstnämnda antal järnvägarnas *hela* personal, således äfven verkstads-

[1] Inklusive bergverk, som omfattas af försäkringen (endast petroleum och bergvax).
[2] Inklusive gasverk m. m.

arbetare m. fl. ingå, under det att i folkräkningens uppgift endast inräknats den vid själfva järnvägsdriften sysselsatta personalen. För erhållande af jämförliga siffror torde således en betydlig del (sannolikt inemot 100,000 personer) af de i tabellen såsom järnvägspersonal upptagna försäkrade böra öfverflyttas till andra yrken, hufvudsakligen till metall- och maskinindustrien. Tager man hänsyn härtill, visar det sig att inom sagda industri liksom inom öfriga hufvudsakligen såsom storindustri bedrifna yrken, såsom malmförädlings-, mineral-, kemisk-teknisk och pappersindustri, det öfvervägande flertalet arbetare (minst 75 %) komma i åtnjutande af olycksfallsförsäkringens förmåner. Inom de yrkesgrenar åter, där den mindre industrien och handtverket dominera, såsom inom trä-, läder-, textil- och beklädnadsindustrierna, äro de försäkrade arbetarne i minoritet, och hvad särskildt sistnämnda industri angår, äro icke ens 10 % af arbetarne försäkrade. Närings- och njutningsmedelsindustrien — inom hvilken kvarnar och bryggerier nås af försäkringen, bagerier m. fl. yrken däremot i regel icke — intager en mellanställning (med omkring 65 % försäkrade), likaså byggnadsverksamheten, inom hvilken väg- och vattenbyggnadsarbetare omfattas af försäkringen, husbyggnadsarbetare däremot i de flesta fall icke, beroende på dels arbetets handtverksmässiga karaktär, dels de omfattande undantag från försäkringsplikten, som medgifvits.

Såsom resultat af de sålunda för de olika yrkena framträdande förhållandena visar det sig, att af de 2,437,000 uti sådana industriella och samfärdselsyrken, som öfverhufvudtaget kunna nås af olycksfallsförsäkringen i dess lagstadgade form, anställda arbetarne 1,693,600 personer (c:a 70 %) efter genomsnittsantalet eller 1,431,100 (c:a 59 %) efter det riktigare årsarbetareantalet äro försäkrade. Medräknar man emellertid äfven de arbetare som äro anställda i från försäkringen fullständigt undantagna yrken, nämligen »vorbehaltene» bergverk (146,700 arbetare), post och telegraf (45,100) och hafssjöfart (4,500), äfvensom diverse industriarbetare (44,400), tillsammans 240,700 arbetare, sjunka de respektive procenttalen försäkrade till 63 och 53 %. Hvad landtbruksarbetarne beträffar, bekräfta de i tabellen anförda uppgifterna hvad som ofvan sagts angående deras olycksfallsförsäkrings ringa omfattning, i det att efter medelantal arbetare räknadt endast 11 % och efter årsarbetare allenast $^1/_2$ % äro försäkrade. Öfriga yrken, såsom handel (424,500 anställda personer), hotell- och restaurationsrörelse (119,500 personer) m. fl., nås icke af försäkringen. Af alla de till inemot tio millioner personer uppgående lönarbetarne i Österrike äro endast 24 % under någon längre eller kortare tid af året försäkrade mot olycksfall i arbete enligt de båda gällande lagarna; och tager man hänsyn äfven till den tid, under hvilken försäkringen gäller (d. v. s. räknar efter

årsarbetare), befinnes försäkringen omfatta endast 15 % af alla de arbetsdagar, som dessa lönarbetare kunna prestera.

Såsom en belysande jämförelse kan anföras, att i Tyskland enligt detta lands senaste olycksfallsförsäkringsstatistik, för år 1903, antalet försäkrade utgjorde

inom industriella yrkesföreningar	7·5	millioner (6·6 mill. årsarbetare)
» landtbrukets »	11·2	»
genom offentliga myndigheter försäkrade	0·8	»
Summa	19·5	millioner.

Härtill kommer ett mindre antal inom särskilda anstalter försäkrade, under det att omkring 1·5 millioner böra afdragas såsom dubbelräknade; alltså inalles omkring 18·0 millioner försäkrade personer. Bland dem ingå emellertid ungefär 4½ millioner försäkrade företagare (de allra flesta landtbrukare äro försäkrade), så att antalet, i allmänhet under största delen af året, försäkrade lönarbetare kan beräknas till ungefär 13½ millioner, eller praktiskt taget hela Tysklands mot lön arbetande befolkning, som år 1898 uppgick till i rundt tal 14 millioner.

I detta sammanhang torde slutligen böra framhållas, att olycksfallsersättningslagen i Sverige på det hela taget kan anses hafva ungefär samma omfattning som den österrikiska olycksfallsförsäkringen, då de ofvan omtalade skillnaderna med afseende på den svenska lagens inbegripande af bergsbruk, den österrikiska försäkringens af landtbruk kunna anses kompensera hvarandra, och då handtverk, handel m. fl. yrken i båda fallen äro uteslutna. Ehuru några bestämda siffror för Sverige icke kunna anföras, torde under sådana omständigheter likväl den slutsatsen icke kunna anses oberättigad, att den svenska olycksfallsersättningslagens effektivitet är tillnärmelsevis densamma som den österrikiska försäkringens, möjligen, med hänsyn till frånvaron af försäkringstvång och bristen på en kontrollerande myndighet, något mindre.

Till belysande af de olika anstalternas betydelse för försäkringen af dels industriella, dels landtbruksarbetare meddelas här nedan en tabell öfver antalet årsarbetare för nämnda båda grupper och deras beräknade lönesumma år 1902.

Anstalt.	Årsarbetare.			Lönesumma (1,000 K).		
	Industri.	Landtbruk.	Summa.	Industri.	Landtbruk.	Summa.
Wien	286,338	2,852	**289,190**	280,739	1,650	**282,389**
Salzburg	83,222	1,503	**84,725**	63,186	756	**63,942**
Prag	442,952	11,155	**454,107**	309,258	3,280	**312,538**
Brünn	225,946	11,688	**237,634**	145,233	4,094	**149,327**
Graz	76,124	616	**76,740**	60,743	232	**60,975**
Triest	56,195	24	**56,219**	43,871	10	**43,881**
Lemberg	63,814	5,219	**69,033**	33,047	847	**33,894**
Järnvägarnas anstalt	215,645	—	**215,645**	268,796	—	**268,796**
	1,450,236	**33,057**	1,483,293	**1,204,873**	**10,869**	1,215,742

5. Olycksfall.

Antalet olycksfall bland de försäkrade under åren 1890—1902 framgår af följande tabell:

År.	Hela antalet anmälda olycksfall.		Olycksfall, som föranledt ersättning.		Olycksfall, som icke föranledt ersättning.	
	Inalles.	Pr 10,000 årsarbetare.	Inalles.	Pr 10,000 årsarbetare.	Inalles.	Pr 10,000 årsarbetare.
1890	16,041	194·9	6,741	81·9	9,300	113·0
1891	21,316	248·6	8,784	102·5	12,532	146·1
1892	26,298	294·2	9,422	105·4	16,876	188·8
1893	32,917	350·0	10,901	115·9	22,016	234·1
1894	40,259	406·7	12,552	126·8	27,707	279·9
1895	54,562	448·4	16,395	134·7	38,167	313·7
1896	64,655	503·8	18,544	144·5	46,111	359·3
1897	69,283	520·2	19,661	147·6	49,622	372·6
1898	75,146	538·4	20,976	150·3	54,170	388·1
1899	79,260	551·0	22,666	157·6	56,594	393·4
1900	80,534	550·7	23,039	157·5	57,495	393·2
1901	81,605	550·7	24,134	162·9	57,471	387·8
1902	84,003	566·3	25,313	170·7	58,690	395·6

Denna tabell åskådliggör ett i hög grad anmärkningsvärdt förhållande. Allt ifrån olycksfallsförsäkringens införande visar sig år från år nästan undantagslöst en stegring i antalet olycksfall, icke

allenast absolut, utan äfven i förhållande till antalet arbetare. Denna stegring kan iakttagas såväl för de olycksfall, för hvilka ersättning beviljats, som för dem å hvilka lagbestämmelserna — i regel på grund af att den skadade inom den fastställda karenstiden af fyra veckor återfått sin arbetsförmåga — icke ägt tillämpning. Den har resulterat däruti, att på tolf år, pr 10,000 årsarbetare räknadt, hela antalet olycksfall inemot tredubblats, antalet olycksfall, som föranledt ersättning, mer än fördubblats och antalet olycksfall, för hvilka ersättning ej utgått, ökats till tre och en half gång af det ursprungliga.

Orsakerna till denna stegring äro icke fullt utredda. I de statistiska redogörelserna framhålles endast, att densamma »till stor del» bör tillskrifvas den genom anmälningstvånget åstadkomna bättre *kunskapen om inträffade olycksfall*. *Riktigheten af denna uppfattning* torde icke vara tvifvel underkastad, särskildt då man tager i betraktande att, såsom ofvan påpekats, de olycksfall, som icke medfört ersättning, alltså i allmänhet de lättare, ökats vida starkare än de öfriga, och att därtill, såsom af tabellen omedelbart framgår, stegringen i alldeles öfvervägande grad faller på de första åren. Men lika otvifvelaktigt är, att stegringen icke kan förklaras uteslutande genom noggrannare anmälningar, hvilket ju äfven erkännes genom de ofvan citerade ordalagen. Såsom bevis härför torde endast behöfva anföras, att stegringen ännu under de senare sex åren 1896—1902 uppgick till 12 %, och att därtill under dessa år de svårare olycksfallen ökats i högre grad än de lättare (med 19 resp. 10 %), hvilket icke borde varit fallet, om ett bättre iakttagande af anmälningsskyldigheten varit enda orsaken till stegringen.

Det kan således anses säkert, att i Österrike en verklig ökning af sannolikheten att träffas af olycksfall i arbete föreligger; och detta förhållande torde i betydlig mån hafva bidragit till det mindre *tillfredsställande finansiella läge, hvaruti den österrikiska olycksfallsförsäkringen* f. n. befinner sig (jfr tabellerna sid. 194). Det torde för öfrigt böra framhållas, att äfven i Tyskland, det enda land utom Österrike, där uppgifter om olycksfall i arbete föreligga för ett större antal år, likaledes en ökning af olycksfallsfrekvensen iakttagits, ehuru man trott sig kunna under de sista åren konstatera ett upphörande däraf. Om således en ökning af den beräknade olycksfallsfrekvensen är något, hvarmed hvarje land, som inför olycksfallsförsäkring, måste räkna, så kunna emellertid orsakerna till detta förhållande icke anses till fullo konstaterade.

Å ena sidan har den åsikten uttalats, att orsaken skulle ligga just uti försäkringens existens, i det att arbetarne, till följd af vissheten att vid inträffande olycksfall erhålla understöd, blefve mindre försiktiga och måhända rent af afsiktligt framkallade olycksfall.

Denna teori, som gjort sig hörd äfven i den svenska riksdagen såsom skäl mot olycksfallsförsäkring och mot invaliditetsförsäkring öfver hufvud taget, är ju af den natur, att det svårligen låter sig göra att bevisa vare sig dess riktighet eller dess oriktighet. Emellertid torde det böra framhållas, att åtminstone den österrikiska statistiken icke ger anledning att antaga, att en mer eller mindre medveten oförsiktighet hos arbetarne skulle vara af någon nämnvärd betydelse såsom förklaring till ökningen af antalet olycksfall. Vore förhållandet sådant, borde nämligen ökningen visa sig framförallt uti antalet lättare olycksfall, då ju knappast utsikten att, såsom lagen beträffande svårare olycksfall stadgar, för längre tid eller för alltid erhålla en årsränta, motsvarande på sin höjd 60 % af arbetsförtjänsten, kan vara synnerligen lockande för arbetaren. Men såsom af tabellen å sid. 201 framgår, har antalet lättare olycksfall — för hvilka ersättningen, såsom nämndt, utgår från sjukkassorna — pr 10,000 årsarbetare under de senaste åren, eller sedan 1898, varit i det närmaste oförändradt, och för den starka ökningen däraf under de tidigare åren är den bättre iakttagna anmälningsskyldigheten en fullt tillfredsställande förklaring. Under sådana förhållanden kan man icke säga, att den österrikiska olycksfallsstatistiken lämnar något stöd för teorien, att olycksfallsförsäkringen har en dålig inverkan på arbetarnes försiktighet och omtanke och därigenom bidrager att höja olycksfallsfrekvensen.

Å andra sidan har såsom förklaring till ifrågavarande stegring framhållits industriens utveckling till allt större intensitet. Visserligen är det ännu en öppen fråga, huruvida en intensiv drift verkligen med nödvändighet måste medföra ökad olycksfallsfrekvens, och otvifvelaktigt kunna verkningarna däraf i viss mån neutraliseras genom ett högt utvecklad arbetareskydd, särskildt om, såsom i Tyskland, olycksfallsförsäkringens kostnader bestridas direkt genom uttaxering inom arbetsgifvarnes yrkesföreningar och dessa således få ett påtagligt intresse af att verka för effektiva skyddsanordningars vidtagande. Men det finnes dock anledning att förmoda, att olycksfallsfrekvensen i en fabrik bör stiga med arbetets intensitet. En ökning af denna kan taga sig uttryck antingen genom ökad användning af yngre, oöfvade arbetare eller genom utsträckt öfvertidsarbete. Betydelsen af den förra omständigheten är mindre säker, då det icke är utredt, huruvida olycksfallsfrekvensen bland nyantagna arbetare är högre än den normala, och då för öfrigt erfarenheten har visat, att en arbetare, som länge varit sysselsatt med samma arbete, just genom sin vana vid detsamma lätt lockas till oförsiktighet. Att däremot en utsträckt arbetstid inverkar därhän, att arbetaren blir mera utsatt för olycksfall, framgår bland annat af en i Tyskland för år 1897 uppgjord statistik öfver antalet

olycksfall vid olika tider på dagen, enligt hvilken nämnda antal utgjorde:

f. m.	kl. 6—9	6,046
»	» 9—12	12,941
e. m.	» 12—3	5,555
»	» 3—6	11,572

och således stiger mot slutet af de vanliga arbetsperioderna.[1]

Af hvad här ofvan anförts torde framgå, att frågan om orsakerna till stegringen af olycksfallsfrekvensen är af rätt invecklad natur och väl i behof af en ingående undersökning. En sådan torde äfven komma till stånd i sammanhang med bearbetningen af det rikhaltiga statistiska materiel, som, enligt hvad ofvan (sid. 192) meddelats, insamlats i och för revision af yrkenas indelning i farlighetsklasser. Därvid torde, enligt hvad af framställda förslag framgår,[2] komma att undersökas, dels — i direkt sammanhang med ofvan omtalade teori — olycksfallsfrekvensens beroende af den allmänna ekonomiska ställningen, dels olycksfallsfrekvensen vid motorer, arbetsmaskiner och andra farligare fabriksanordningar, särskildt med hänsyn till yngre arbetare och kvinnor, samt inom olika åldrar och kön, vid olika tider på dygnet o. s. v. Dessa undersökningar äro naturligen icke allenast af betydelse för den föreliggande mera teoretiska frågan, utan kunna äfven, liksom en äfven föreslagen utredning om den inverkan på sannolikheten att träffas af olycksfall, som utöfvas af arbetares sjuklighet, anlag för dryckenskap o. s. v., tjäna såsom underlag för arbetareskyddslagstiftningen.

De tilltänkta undersökningar, som här omnämnts, torde komma att medföra en så grundlig kunskap, som för närvarande är tänkbar, om den svåra frågan om olycksfallens så att säga inre orsaker, på hvilka stegringen af olycksfallsfrekvensen sannolikt beror. Hvad beträffar den jämförelsevis lättare åtkomliga frågan om olycksfallens *yttre anledningar*, d. v. s. den maskin, den arbetsprocedur eller de omständigheter i öfrigt, hvarvid eller hvarunder olycksfallet ägt rum,[3] har en synnerligen ingående undersökning däraf redan företagits och publicerats i den utkomna, förut omnämnda

[1] De anförda siffrorna borde visserligen korrigeras på det sätt, att de ställdes i relation till den tidslängd under nämnda perioder, under hvilken arbetet faktiskt i medeltal pågått — hvilken korrektion är omöjlig i brist på uppgifter — men den dragna slutsatsen torde likväl vara berättigad.

[2] Jämför »*Ergebnisse der Unfallstatistik 1897—1901*», del I, inledningen, samt en uppsats af dr Kögler, chef för olycksfallsförsäkringsanstalten i Wien, uti »Soziale Praxis» för den 20 oktober 1904.

[3] Det är härvid ej fråga om att undersöka, huruvida en viss person, vare sig den skadade själf, arbetsgifvaren eller en kamrat, på ett eller annat sätt varit skuld till olycksfallet. Undersökningar, som i detta hänseende företagits i Tyskland, hafva tillräckligt tydligt visat ofruktbarheten af sådana försök att, i strid mot den moderna uppfattningen af olycksfallen såsom af industrien i dess helhet förorsakade, söka — utom i undantagsfall — pålägga en bestämd person skulden för att med eller utan afsikt hafva förorsakat olycksfall i arbete.

första delen af »Die Ergebnisse der Unfallstatistik 1897—1901». I denna publikation behandlas emellertid endast hvarje yrke för sig, — hvarvid de speciella anledningarna till däruti inträffade olycksfall särdeles detaljeradt undersökas — och något sammandrag för större grupper föreligger icke, utan kommer att lämnas först i den ännu icke utkomna andra delen. Därtill redogöres icke för orsakerna till olycksfall i yrken med mindre talrikt arbetareantal. Till vinnande af en allmän öfversikt af de olika anledningarna till olycksfall torde under sådana omständigheter för närvarande den enda utvägen vara att vända sig till de årliga statistiska berättelserna, ehuru dessa naturligen ej kunna uppvisa ett så omfattande och genomarbetadt material som den nämnda specialundersökningen.

För år 1902 angifvas följande orsaker till inträffade olycksfall, som föranledt ersättning (landtbruket och järnvägarna, inom hvilka yrken anledningarna till olycksfall äro af mera speciell natur, äro här uteslutna):

Orsak.	Antal fall.	%.
Motorer	85	0·4
Transmissioner	403	2·0
Arbetsmaskiner	4,147	20·2
Hissar, kranar o. s. v.	377	1·8
Ångpannor, exploderande eller eldfarliga ämnen	1,016	4·9
Sammanstörtande och fallande föremål	3,651	17·7
Fall (af den skadade)	3,148	15·3
Lastning och lossning	2,813	13·7
Åkning; skada genom djur	1,173	5·7
Skada genom järnväg	191	0·9
» under skeppsfart	53	0·3
Handverktyg	1,591	7·7
Annan	1,930	9·4
	20,578	**100·0**

Det framgår af denna öfversikt, hvilket stort antal olycksfall som förorsakats af fallande föremål, fall m. fl. orsaker af liknande natur, i jämförelse med antalet af sådana olyoksfall, som kunna hänföras till arbetsmaskiner o. d. Dock bör framhållas, att förhållandena i detta hänseende ställa sig olika inom olika industrier. Så äro de af arbetsmaskiner föranledda olycksfallen förhärskande, förutom inom landtbruket[1] (64·2 %), äfven inom tryckerier (61·7 %) samt textil-, beklädnads- och träindustri (resp. 51·6, 49·6 och 47·9 %); och äfven inom pappers-, metall-, maskin- och kvarnindustri hafva mer än fjärdedelen af alla inträffade olycksfall förorsakats af arbetsmaskiner.

[1] Det torde böra erinras om, att inom landtbruket endast vid maskiner sysselsatta arbetare äro försäkrade.

En sammanställning af anledningen till olycksfall med den därigenom uppkomna *skadans art* (skadad kroppsdel o. s. v.) gifver följande tabell öfver antalet skadade personer:

Anledningen till olycksfallet.	Skadad kroppsdel:						Inre skador.	Kväfning, drunkning m. m.	Summa.
	Hufvud.	Öga.	Armar och händer.	Fingrar.	Ben och fötter.	Andra eller flera.			
Motorer	6	—	17	57	21	5	2	—	**108**
Transmissioner. .	12	1	154	190	47	75	12	6	**497**
Arbetsmaskiner .	49	69	918	3,256	184	141	27	8	**4,652**
Hissar, kranar, m. m.	26	1	66	144	83	64	11	1	**396**
Ångpannor. . . .	25	203	140	46	325	260	13	31	**1,043**
Sammanstört. eller fallande föremål	269	72	321	622	1,761	533	105	39	**3,722**
Fall (af den skadade)	203	4	634	98	1,077	1,122	193	49	**3,380**
Lastning och lossning	52	18	407	998	1,053	421	105	22	**3,076**
Åkning; skada genom djur . . .	82	7	158	113	485	285	60	9	**1,199**
Skada genom järnväg	181	92	336	608	915	874	161	52	**3,219**
Skada under skeppsfart . . .	1	—	5	8	15	11	—	14	**54**
Handverktyg. . .	37	557	295	707	319	66	12	3	**1,996**
Andra	50	334	324	567	444	159	41	39	**1,958**
Summa	**993**	**1,358**	**3,775**	**7,414**	**6,729**	**4,016**	**742**	**273**	**25,300**

Hvad slutligen beträffar de *följder*, som olycksfallen medfört, lämnas upplysningar därom af tabellen å sid. 208—209, hvilken utgör ett sammandrag af uppgifterna uti olycksfallsstatistiken för 1897—1901 (de årliga statistiska berättelserna kunna naturligen i detta hänseende icke tillmätas någon större betydelse, då de publiceras så snart efter olycksfallen, att följderna af desamma ej alltid kunna säkert bestämmas, och då dessutom det i dem behandlade statistiska materielet i allmänhet är af en för ringa omfattning för möjliggörande af säkra slutsatser).

Innebörden af de i tabellen meddelade siffrorna torde bäst belysas genom ett exempel. Om man jämför uppgifterna för t. ex. landtbruk och malmförädlingsindustri, finner man, att de resp. antalen olycksfall pr 1,000 årsarbetare voro 20·1 och 30·1. Med stöd af dessa siffror skulle man vara frestad att säga, att olycksfallsrisken för en arbetare inom malmförädlingsindustrien vore 50 procent högre än för en jordbruksarbetare. Detta är emellertid riktigt endast om man

med olycksfallsrisk menar sannolikheten att träffas af olycksfall, d. v. s. hvad som i det föregående betecknats med termen olycksfallsfrekvens. Men det är ju för bedömande af arbetarnes, liksom för olycksfallsförsäkringens, risk äfven af betydelse, huru *svåra* de inträffade olycksfallen äro, d. v. s. hvilka följder de medföra. I sådant hänseende lämnar nu till en början tabellens kol. 6—8 en del upplysningar. Af desamma inhämtas, att bland de inom landtbruket inträffade olycksfallen betydligt öfver hälften, af de inom malmförädlingsindustrien åter blott något öfver fjärdedelen medfört döden eller varaktig arbetsoförmåga (invaliditet); och uträknar man antalet dylika olycksfall pr 1,000 årsarbetare, befinnas de utgöra inom landbruket 11·7, inom malmförädlingsindustrien åter endast 8·2. Redan häraf framgår, att den nyssnämnda slutsatsen med afseende på olycksfallsrisken måste anses förhastad. Fastmer är det nödvändigt att utfinna något sätt att jämföra olycksfall med olika påföljd med hvarandra. Erfarenheten har visat, att det mest rationella sättet att åstadkomma en sådan jämförelse är att för hvarje olycksfall taga i betraktande den nettobelastning det medför för försäkringen, d. v. s. det försäkringstekniskt beräknade värdet af de förpliktelser, som olycksfallsförsäkringsanstalterna på grund af gällande lagbestämmelser åtaga sig gent emot den af olycksfallet träffade eller hans efterlefvande. Visserligen innebär denna metod från statistisk synpunkt något godtyckligt, dels därigenom att den gör risken beroende af lagens bestämmelser, hvilka ju kunna undergå förändring, dels därigenom att, då i de flesta länder — Sverige undantaget — olycksfallsersättningen står i förhållande till lönen, de olycksfall, som drabbat högre aflönade arbetare, komma att tynga mer i vågskålen än de som drabbat lägre aflönade; men de förra skiljaktigheterna äro af oväsentlig natur och de senare kunna i hufvudsak elimineras genom att såsom jämförelsetal välja icke antalet årsarbetare, utan den beräknade lönesumman. Den omtalade metoden kan således ur allmänt olycksfallsstatistisk synpunkt anses i hufvudsak tillfredsställande; från olycksfallsförsäkringens synpunkt är den tydligen den enda möjliga. De på grund af densamma beräknade olycksfallsriskerna angifvas i tabellens kol. 14. Af densamma framgår t. ex., att olycksfallsrisken inom landtbruket, då maskiner användas, är ungefär $2^1/_2$ gång så hög som inom malmförädlingsindustri, hvilket, med hänsyn till att såsom nämndt *frekvensen* af olycksfall är 50 procent högre inom den senare yrkesgruppen än inom den förra, innebär att *hvarje särskildt olycksfall* är i medeltal nära fyra gånger så svårt inom landtbruket som inom malmförädlingsindustrien.

För ett närmare studium af olycksfallsrisken inom olika yrken hänvisas till tabellens nämnda kol. 14. Här torde endast böra

Olycksfall i arbete uti

1. Yrkesgrupp.	2. Antal företag vid 1901 års slut.	3. Årsarbetare.	4. Olycksfall, som Inalles.	5. Olycksfall, som Pr 1,000 årsarbetare.
1. Landtbruk (med användning af maskiner)	240,659	160,111	3,220	20·1
2. Malmförädlingsindustri	137	148,237	4,458	30·1
3. Metall- och maskinindustri	4,493	825,093	18,218	22·1
Däraf: järn- och metallvarufabriker	2,744	351,600	5,865	16·7
maskin- och instrumentfabriker	1,392	417,319	11,075	26·5
4. Mineralindustri	15,707	648,071	9,557	14·7
5. Belysnings- och uppvärmningsindustri [2]	985	84,533	1,170	13·8
6. Träindustri (inkl. horn, elfenben o. d.)	10,430	282,310	8,217	29·1
Däraf: skogsafverkning och sågverk	8,495	123,114	5,049	41·0
snickerifabriker	1,799	132,595	2,977	22·5
7. Läderindustri	1,142	107,512	818	7·6
Däraf: sko- och handskfabriker	161	35,588	105	3·0
8. Textil- och beklädnadsindustri m. m.	3,506	1,407,345	7,066	5·0
Däraf: textilindustri	2,498	1,224,260	6,541	5·3
trikå- och beklädnadsfabriker	526	164,173	397	2·4
bad- och tvättinrättningar	482	18,912	128	6·8
9. Närings- och njutningsmedelsindustri	17,844	820,344	9,270	11·3
10. Kemisk-teknisk industri	1,090	166,014	2,027	12·2
11. Pappersindustri	1,296	303,205	2,840	9·2
Däraf: tryckerier o. d. anstalter	660	114,504	563	4·9
12. Byggnadsverksamhet m. m.	24,164	939,347	22,738	24·2
Däraf: väg- och vattenbyggnader, vattenverk	5,975	700,386	16,658	23·8
husbyggnad	16,698	217,511	5,828	26·8
renhållning, eldsläckning m. m.	1,491	21,450	252	11·7
13. Teaterföretag	66	19,122	31	1·6
14. Transport (utom järnvägar) och varulager	11,196	249,190	5,646	22·7
Däraf: transport till lands (utom järnvägar)	9,359	182,679	4,012	22·0
» » sjös	533	28,211	817	29·0
varulager	1,304	38,300	817	21·3
Summa	386,892	9,937,036	156,360	15·7
Medeltal pr år	—	1,987,407	31,272	15·7
Järnvägar (1901)	41	224,124	3,836	17·1

[1] K. = österrikiska kronor. (1 K. = 76 öre).
[2] Inberäknadt af försäkringen omfattade bergverk (petroleum).

Österrike åren 1897—1901.

6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
föranledt ersättning.			Vid försäkringen beräknad lönesumma.		Försäkringsafgifter.		Genom olycksfall uppkommen nettobelastning.		Försäkringsafgift i % af belastningen.
Däraf med påföljd af									
öfvergående skada.	invaliditet.	dödsfall.	1,000 K.[1]	Pr årsarbetare K.	1,000 K.	Pr 1,000 K. lönesumma K.	1,000 K.	Pr 1,000 K. lönesumma K.	
1,345	1,766	109	49,751	311	2,445·5	49·2	3,180·9	63·9	76·9
3,234	1,121	103	161,921	1,092	3,847·0	23·8	4,082·8	25·2	94·2
12,108	5,863	247	831,815	1,008	14,319·7	17·2	15,261·0	18·3	93·8
3,910	1,878	77	312,529	889	3,993·9	12·8	4,417·9	14·1	90·4
7,307	3,624	144	464,162	1,112	9,323·1	20·1	9,727·8	21·0	95·8
4,993	3,915	649	435,177	671	7,527·2	17·3	9,357·0	21·5	80·4
753	344	73	71,602	847	1,168·7	16·3	1,053·3	14·7	111·0
4,641	3,243	333	186,531	661	5,394·1	28·9	6,939·1	37·2	77·7
2,949	1,811	289	69,396	564	3,227·8	46·5	4,029·0	58·1	80·1
1,589	1,348	40	100,430	757	2,046·7	20·4	2,778·8	27·7	73·7
455	335	28	83,909	780	590·1	7·0	760·6	9·1	77·6
60	45	—	25,429	714	94·4	3·7	61·8	2·4	152·8
3,983	2,929	154	818,502	582	5,617·0	6·9	5,361·7	6·6	104·8
3,693	2,704	144	698,979	571	5,013·5	7·2	4,848·0	6·9	103·4
237	152	8	106,623	649	467·7	4·4	338·9	3·2	138·0
53	73	2	12,900	682	135·8	10·5	174·8	13·6	77·7
5,427	3,382	461	523,279	638	8,018·6	15·3	8,582·0	16·4	93·4
1,202	748	77	126,490	762	1,785·9	14·1	2,075·7	16·4	86·0
1,758	988	94	256,871	831	2,520·6	9·8	2,276·6	8·9	110·7
357	203	3	131,855	1,147	612·7	4·7	509·8	3·9	120·2
12,477	9,054	1,207	690,324	735	19,472·4	28·2	22,347·2	32·4	87·1
9,239	6,601	818	513,938	734	14,582·5	28·4	15,962·8	31·1	91·4
3,103	2,367	358	162,375	747	4,644·6	28·6	6,144·8	37·8	75·6
135	86	31	14,011	653	245·3	17·5	239·6	17·1	102·4
18	12	1	18,837	985	161·9	8·6	42·3	2·2	382·7
3,097	2,243	306	196,634	789	4,917·3	25·0	6,165·1	31·4	79·8
2,107	1,700	205	144,822	793	3,498·1	24·2	4,526·5	31·3	77·3
505	241	71	21,335	756	580·6	27·2	949·8	44·5	61·1
485	302	30	30,477	796	838·6	27·5	688·8	22·6	121·7
91,220	**59,078**	**6,062**	**7,260,395**	**731**	**127,091·3**	**17·5**	**140,884·4**	**19·4**	**90·2**
18,244	11,816	1,212	1,452,079	731	25,418·3	17·5	28,176·9	19·4	90·2
3,497	146	193	267,297	1,193	10,558·2	39·5	—	—	—

framhållas, att de stora skiljaktigheter mellan olika yrkesgrupper, som densamma ger vid handen (från jordbruk 63·9 ‰, sågverk 58·1 ‰ och sjötransport 44·5 ‰ till teaterföretag 2·2 ‰), i själfva verket skulle blifvit ännu större, om i tabellen kunnat upptagas de särskilda yrkena, icke allenast de delvis heterogent sammansatta grupperna af sådana.

Utom de omtalade upplysningarna beträffande olycksfallens följder lämnas i tabellen en del andra uppgifter.

Beträffande de i kol. 10 upptagna lönebeloppen pr årsarbetare torde några kommentarier icke vara erforderliga.

Hvad angår de i kol. 11 och 12 upptagna försäkringsafgifterna, torde böra erinras om, att dessa naturligen uppkommit på grund af de t. o. m. år 1904 gällande premiesatserna, till hvilkas revision den vidlyftiga statistiska undersökning, hvaraf tabellen är ett ytterst koncentreradt utdrag, afsåg att lämna material. Den ledande principen för den österrikiska olycksfallsförsäkringen (»Kapitaldeckung») är, att försäkringsafgifterna skola betäcka nettobelastningen och dessutom lämna öfverskott till bestridande af förvaltningskostnader och afsättningar till reservfond. Afgifterna kunna således anses väl afpassade, då för hvarje yrkesgrupp försäkringsafgifterna med några procent öfverstiga nettobelastningen. Huru otillfredsställande i detta hänseende afgifterna voro bestämda, synes tydligast af de i kol. 15 upptagna förhållandetalen mellan nämnda belopp, af hvilka framgår att för landtbruk, mineral-, trä-, läder- och kemisk-teknisk industri samt husbyggnad och transportföretag brist på mer än 10 % föreligger, under det att endast för en del i allmänhet mindre omfattande grupper, såsom för belysnings-, textil-, beklädnads- och pappersindustri samt skofabriker, renhållning, teaterföretag och varulager öfverskott utvisas. Såsom resultat häraf är också procenttalet för hela försäkringsverksamheten endast 90·2, motsvarande ett deficit af 12·2 millioner kronor, utom förvaltningskostnaderna. Här har man alltså att söka källan till den ogynnsamma finansiella ställning, hvaruti, enligt hvad af tabellerna å sid. 194 härofvan framgår, den österrikiska olycksfallsförsäkringen är försatt.

Hvilken betydelse man bör tillägga denna finansiella ställning, särskildt med hänsyn till den nyssnämnda principen för försäkringen (»Kapitaldeckung») i motsats till den i Tyskland tillämpade (»Umlageverfahren»), är en fråga, som det här skulle föra för långt att utreda, men till hvilken det måhända i annat sammanhang kan gifvas anledning att återkomma.

Nils Ahlberg.

Arbetslagstiftning i utlandet.[1]

År 1900.

Norge.

Lag den 31 maj 1900 angående stängningstid för butiker. (*Lov om Lukningstid for Udsalgssteder*).

(Lovtidende 1900, n:r 24.)

Danmark.

Lag den 3 april 1900 angående vittnesplikt inför skiljedomstolar i arbetstvister. (*Lov om Vidneførsel for Arbejds-Voldgiftsretter*).

(Lovtidende, n:r 57.)

Lag den 3 april 1900 angående danska fiskares försäkring mot olycksfall. (*Lov om danske Fiskeres Forsikring i Ulykkestilfælde*).

(Lovtidende, n:r 71.)

Kungörelse den 9 maj 1900 innefattande undantag från förbudet mot arbete i fabriker på sön- och hälgdagar. (*Bekendtgörelse om Undtagelser fra Forbudet mod Arbejde i Fabrikker m. v. paa Folkekirkens Helligdage*).

(Lovtidende, n:r 42.)

Kungörelse den 25 september 1900 om den tid, då lagen den 3 april 1900 angående danska fiskares försäkring mot olycksfall skall träda i kraft. (*Bekendtgörelse om Ikrafttreden af Lov om danske Fiskeres Forsikring i Ulykkestilfælde af 3. April 1900*).

(Lovtidende, n:r 146.)

Tyskland.

Kungörelse den 6 februari 1900 angående zinkhyttors inrättande och drift. (*Bekanntmachung betreffend die Einrichtung und den Betrieb der Zinkhütten*).

(Reichsgesetzblatt, 1900, n:r 5.)

Förordning den 12 mars 1900 om den tid, då vissa stadganden i lagen den 26 juli 1897, innefattande ändringar i allmänna yrkeslagen, skola träda i kraft. (*Verordnung über die weitere Inkraft-*

[1] Forts. från »Meddel.» 1904, s. 450 ff. och 1905, s. 95 ff.

setzung des Gesetzes, betreffend die Abänderung der Gewerbeordnung, vom 26. Juli 1897. Vom 12. März 1900).

(Reichsgesetzblatt, n:r 10.)

Lag den 30 juni 1900 om ändring i vissa delar af olycksfallsförsäkringslagarna. (*Gesetz, betreffend die Abänderung der Unfallversicherungsgesetze, vom 30. Juni 1900).*

(Reichsgesetzblatt, n:r 26.)

Kungörelse af olycksfallsförsäkringslagarnas text, den 30 juni 1900. (*Bekanntmachung des Textes der Unfallversicherungsgesetze, vom 30. Juni 1900).*

(Reichsgesetzblatt, n:r 29.)

1) Lag angående ändring i vissa delar af olycksfallsförsäkringslagarna.

2) Lag angående försäkring mot olycksfall i industriella företag.

3) Lag angående försäkring mot olycksfall inom jordbruk och skogshandtering.

4) Lag angående försäkring mot olycksfall inom byggnadsverksamheten.

5) Lag angående sjöfolks försäkring mot olycksfall.

Lag den 30 juni 1900 angående fångars omvårdnad vid olycksfall. (*Gesetz, betreffend die Unfallfürsorge für Gefangene, vom 30. Juni 1900).*

(Reichsgesetzblatt, 1900, n:r 26.)

Lag den 30 juni 1900 angående ändring i vissa delar af sjukförsäkringslagen. (*Gesetz, betreffend die Abänderung des Krankenversicherungsgesetzes, vom 30. Juni 1900).*

(Reichsgesetzblatt, 1900, n:r 25.)

Lag den 30 juni 1900 angående ändring i vissa delar af allmänna yrkeslagen. (*Gesetz betreffend die Abänderung der Gewerbe-Ordnung).*

(Reichsgesetzblatt, 1900, n:r 25.)

Kungörelse den 26 juli 1900 angående allmänna yrkeslagens lydelse. (*Bekanntmachung, betreffend die Redaktion der Gewerbe-Ordnung für das Deutsche Reich).*

(Reichsgesetzblatt, 1900, n:r 47.)

Förordning den 9 juli 1900 om den tid, då stadgandena i § 154, mom. 3 af allmänna yrkeslagen skola träda i kraft. (*Verordnung betreffend die Inkraftsetzung der im § 154 Abs. 3 der Gewerbeordnung getroffenen Bestimmung, vom 9. Juli 1900).*

(Reichsgesetzblatt, 1900, n:r 28.)

Kungörelse den 13 juli 1900 angående minderåriga och kvinnliga arbetares användande i verkstäder med motordrift. (*Bekanntmachung, betreffend die Ausführungsbestimmungen des Bundesrathes über die Beschäftigung von jugendlichen Arbeitern und von Arbeiterinnen in Werkstätten mit Motorbetrieb).*

(Reichsgesetzblatt, 1900, n:r 28.)

Kungörelse den 28 november 1900 angående anordnandet af sittplatser åt personalen i butikslokaler. (*Bekanntmachung, betreffend die Einrichtung von Sitzgelegenheit für Angestellte in offenen Verkaufsstellen*, vom 28. November 1900).

(Reichsgesetzblatt, 1900, n:r 56.)

Kungörelse den 29 november 1900 angående en ändring i förteckningen öfver de industriella anläggningar, för hvilkas bedrifvande erfordras särskildt tillstånd. (*Bekanntmachung, betreffend eine Abänderung des Verzeichnisses der gewerblichen Anlagen, welche einer besonderen Genehmigung bedürfen. Vom 29. November 1900*).

(Reichsgesetzblatt, 1900, n:r 57.)

England.

Förordning den 12 juli 1900 angående tillämpande af bestämmelserna i § 40 af lagen rörande fabriker och handtverkerier på verkstäder för tillverkning af skrifpennor. (*Factory and workshop. Particulars of piecework wages. Pens. Order of the Secretary of State, dated July 12, 1900, applying the provisions of section 40 of the factory and workshop act, 1895, to factories and workshops in which pens are made*).

(Statutory rules and orders, 1900, n:r 521.)

Lag den 30 juli 1900, innefattande bestämmelser till förekommande af olyckor å järnvägarna. (*An act for the better prevention of accidents on railways*).

(Vict. 63 and 64, ch. 27.)

Lag den 30 juli 1900 angående tillämpning jämväl på jordbruksarbetare af lagen om ersättning för skada genom olycksfall i arbete. (*An act to extend the benefits of the Workmen's compensation act 1897, to Workmen in agriculture.*)

(Vict. 63 and 64, ch. 22.)

Lag den 30 juli 1900 innefattande förbud mot barns arbete i grufvor under jord. (*An act to prohibit child labour underground in mines*).

(Vict. 63 and 64, ch. 21.)

Förordning den 6 september 1900, angående tillämpning af bestämmelserna rörande fabriker och verkstäder å vissa slags arbetslokaler. (*Factory and workshop. Period of employment. Warehouses in factories or workshops where bright or burnished metal goods are made. Order of the secretary of State, dated September 6, 1900, allowing separate branches or departments of work to be treated as separate factories or workshops*).

(Statutory rules and orders, 1900, n:r 668.)

Förordning den 27 november 1900 angående rannsakning i fråga om godtgörelse för menliga följder af olycksfall i arbete. (*The workmen's compensation rules, 1900, dated November 27, 1900*).

(Statutory rules and orders, 1900, n:r 892 L. 25.)

Förordning den 19 december 1900 innefattande vissa bestämmelser rörande minderåriga arbetares kunskapsmått och skolplikt. (*Factory and workshop. Standards of proficiency and due attendance at school. Order of the secretary of State, dated December 19, 1900, and assented to by the Board of education, December 31, 1900, prescribing standards of proficiency and of previous due attendance. England and Wales*).

(Statutory rules and orders, 1900, n:r 968.)

Särskilda föreskrifter rörande vissa slags arbeten, utfärdade i kraft af lagen angående fabriker och handtverkerier. (*Factory and workshop act. Special rules*). 1) Specialbestämmelser för kemiska fabriker, hvarest bedrifves tillverkning af bikromat, kaliumkromat eller natriumkromat. (*Amended special rules for chemical works in which is carried on the manufacture of bichromate or chromate of potassium or sodium. February, 1900*). 2) Specialbestämmelser för tändsticksfabriker, där hvit eller gul fosfor kommer till användning. (*Special rules for Lucifer match factories in which white or yellow phosphorus is used, April 1900*). 3) Kardning af ull. (*Wool-combing, May 1900*).

Frankrike.

Lag den 30 mars 1900 om ändring i vissa delar af lagen den 2 november 1892 angående minderårigas och kvinnors användande till arbete i industriellt yrke. (*Loi du 30 mars 1900, portant modification de la loi du 2 novembre 1892 sur le travail des enfants, des filles mineures et des femmes dans les établissements industriels*).

(Journal officiel du 31 mars 1900.)

Kungörelse den 3 maj 1900 angående vissa förändringar i de tabeller (A och C), som äro fogade vid förordningen den 13 maj 1893 angående barns och kvinnors anställning i farligt eller ohälsosamt arbete. (*Décret du 3 mai 1900, portant modification à la nomenclature des tableux annexés au décret du 13 mai 1893 relatif à l'emploi des enfants, des filles mineures et des femmes aux travaux dangereux ou insalubres*).

(Journal officiel du 8 mai 1900.)

Kungörelse den 14 augusti 1900 med fastställelse å den nya tariffen för den nationella olycksfallsförsäkringskassan. (*Décret du 14 août 1900 approuvant le noureau tarif de la Caisse nationale d'assurances en cas d'accidents*).

(Journal officiel du 21 août 1900.)

Förordning den 17 september 1900 angående inrättandet af arbetsråd och dessas organisation. (*Décret du 17 septembre 1900 portant création et organisation des Conseils du travail*).

(Journal officiel du 18 septembre 1900.)

Kungörelse den 10 oktober 1900 angående ändrad sammansättning af den rådgifvande kommittén i försäkringsfrågor. (*Arrêté du ministre du commerce etc., du 10 octobre 1900, modifiant la composition du comité consultatif des assurances et des accidents du travail*).

(Journal officiel du 24 octobre 1900.)

Kungörelse den 20 oktober 1900 angående ändrad sammansättning af det Högre arbetsrådet. (*Décret du 20 octobre 1900 portant modifications à la composition du Conseil supérieur du travail*).

(Journal officiel du 1er novembre 1900.)

Kungörelse den 22 december 1900 innefattande vissa bestämmelser rörande olycksfallsförsäkringsbolagens premier. (*Arrêté du ministre du commerce etc., déterminant les primes prévues par le décret du 28 février 1899 et l'arrêté ministériel du 29 mars 1899 relatifs aux sociétés d'assurances contre les accidents du travail*).

(Journal officiel du 23 décembre 1900.)

Lag den 29 december 1900 angående anordnandet af sittplatser i butikslokaler för den kvinnliga personalen. (*Loi du 29 décembre 1900, fixant les conditions du travail des femmes employées dans les magasins, boutiques et autres locaux en dépendant*).

(Journal officiel du 31 décembre 1900.)

Belgien.

Lag den 10 mars 1900 angående arbetsaftal. (*Loi du 10 mars 1900 sur le contrat de travail*).

(Moniteur du 14 mars 1900.)

Lag den 10 maj 1900 angående ålderdomspensionering. (*Loi du 10 mai 1900 concernant les pensions de vieillesse*).

(Moniteur des 14—15 mai 1900.)

Kungörelse den 20 oktober 1900 angående villkoren för erhållande af ålderdomspension. (*Arrêté royal du 20 octobre 1900 concernant l'exécution de l'article 9 de la loi du 10 mai 1900 sur les pensions de vieillesse*).

(Moniteur du 26 octobre 1900.)

Särskilda kungörelser med uppgift å vissa slag af arbetsställen, som äro att anse som farliga, osunda eller olämpliga. (*Arrêtés royaux relatifs au classement d'établissements dangereux, insalubres ou incommodes*).

Nederländerna.

Kungörelse den 18 maj 1900 angående yrkesinspektionen. (*Besluit van den 18:den mei 1900, tot regeling van den werkkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der Arbeidswet en art. 9 der Veiligheidswet bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren*).

(Staatsblad, 1900, n:r 74.)

Schweiz.

Genève.

Lag den 10 februari 1900 angående tariffaftal m. m. (*Loi du 10 février 1900 fixant le mode d'établissement des tarifs d'usage entre ouvriers et patrons et réglant les conflits relatifs aux conditions de leurs engagements*).

Österrike.

Kungörelse den 13 maj 1900 angående inrättandet af en kommission för olycksfallsfrågor. (*Kundmachung des Handelsministeriums vom 13. Mai 1900, betreffend die Errichtung einer Unfallverhütungs-Commission*).

(Reichsgesetzblatt, 1900, n:r 86.)

Förordning den 21 december 1900 innefattande vissa ändringar i förordningen den 23 augusti 1899 angående försäkringspliktiga arbetsföretags indelning i farlighetsklasser. *Verordnung des Ministeriums des Innern vom 21. December 1900, mit welcher die Ministerial Verordnung vom 23. August 1899 betreffend die Gefahrenclasseneintheilung der Unfallversicherungspflichtigen Betriebe, abgeändert wird*).

(Reichsgesetzblatt, 1900, n:r 219.)

Ungern.

Lag den 3 juli 1900 om inrättandet af en understödskassa för jordbruksarbetare. (*Lag XVI*).

(Orszagos Torvenytar $^{7}/_{7}$ 1900.)

Lag den 14 december 1900 angående anställande af skogsarbetare. (*Lag XXVIII*).

(Orszagos Torvenytar $^{20}/_{12}$ 1900.)

Lag den 14 december 1900 angående tobaksodling. (*Lag XXIX*).

(Orszagos Torvenytar $^{20}/_{12}$ 1900.)

Italien.

Kungörelse den 1 mars 1900 angående tillägg till den förteckning öfver ohälsosamma och farliga yrken, som är fogad till förordningen den 17 september 1886 angående barns arbete. (*Regio decreto portante un' aggiunta alla tavola B allegata all' art. 7 del regolamento del 17 settembre 1886, n:o 4082 (série 3 a), sul lavoro dei fanciulli*).

(Raccolta Ufficiale delle leggi e dei decreti del Regno d'Italia, 1900, n:r 102.)

Förordning den 27 maj 1900 angående åtgärder till förekommande af olycksfall inom byggnadsfacken. (*Regolamento per la prevenzione degli infortuni nelle construzioni contemplate dalla legge del 17 Marzo 1898*).

(Raccolta Ufficiale delle leggi e dei decreti del Regno d'Italia, 1900, n:r 205.)

Kungörelse den 16 november 1900 angående utsträckt giltighetstid (till den 30 oktober 1902) af de preliminära bestämmelser om premier, skadestånd och tariffer inom riksanstalten för försäkring mot olycksfall i arbete, som innefattas i förordningen den 30 oktober 1898. (*Regio decreto* $^{16}/_{11}$ *1900*).

(Raccolta Ufficiale delle leggi e dei decreti del Regno d'Italia, 1900, n:r 376.)

Spanien.

Lag den 30 januari 1900 angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete.

(Gaceta de Madrid, $^{31}/_{1}$ 1900.)

Lag den 13 mars 1900 angående kvinnors och minderårigas användande i arbete.

(Gaceta de Madrid, $^{14}/_{3}$ 1900.)

Förordning den 23 maj 1900 angående inrättande af verkstadsskolor.

(Gaceta de Madrid, $^{26}/_{5}$ 1900.)

Kungörelse den 9 juni 1900 angående inrättande af lokala nämnder för sociala frågor.

(Gaceta de Madrid, $^{10}/_{6}$ 1900.)

Förordning den 28 juli 1900 innefattande vissa bestämmelser angående tillämpningen af lagen den 30 januari 1900 om ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete.

(Gaceta de Madrid, $^{28}/_{7}$ 1900.)

Kungörelse den 2 augusti 1900 med förteckning å vissa skyddsanordningar till förekommande af olycksfall i arbete.

Kungörelse den 27 augusti 1900 angående de villkor, hvarunder arbetsgifvares skyldigheter enligt olycksfallsersättningslagen kunna öfverflyttas på försäkringsbolag.

(Gaceta de Madrid, $^{30}/_{8}$ 1900.)

Kungörelse den 31 augusti 1900 angående upprättandet af en officiell arbetsstatistik.

(Gaceta de Madrid, $^{2}/_{9}$ 1900.)

Kungörelse den 16 oktober 1900 med särskilda föreskrifter om olycksfallsförsäkringsbolags och liknande inrättningars skyldighet att ställa borgen för fullgörandet af deras ingångna förbindelser.

(Gaceta de Madrid, $^{18}/_{10}$ 1900.)

Kungörelse den 10 november 1900 med särskilda föreskrifter angående ömsesidiga försäkringsföreningar.

(Gaceta de Madrid, $^{16}/_{11}$ 1900.)

Förordning den 13 november 1900 med särskilda föreskrifter angående tillämpningen af lagen den 13 mars 1900 om kvinnors och minderårigas användande i arbete.

(Gaceta de Madrid, $^{15}/_{11}$ 1900.)

Ryssland.

Förordning den $\frac{28}{1}$ $\frac{10}{2}$ 1900 med tillägg till förteckningen öfver de hälgdagar, under hvilka industriellt arbete är förbjudet.

(Sobranie ouzakonenii etc., 1900, n:r 193.)

Kungörelse den $\frac{20}{6}/\frac{3}{7}$ 1900 med tillägg till förordningen den $\frac{29}{9}/\frac{3}{16}$ 1897 angående arbetstidens längd och fördelning vid industriella anläggningar.

(Sobranie ouzakonenii etc., 1900, n:r 2415.)

Kungörelse den $^{10}/_{23}$ juli 1900 angående industrirådens samt för yrkes- och bergverksinspektörers skyldighet att fortfarande ställa sig till efterrättelse de delar af grufstadgan, som icke blifvit upphäfda.

(Sobranie ouzakonenii etc., 1900, n:r 2413.)

Kungörelse den $\frac{20}{7}$ $\frac{2}{8}$ 1900 innefattande vissa bestämmelser rörande arbetsaftal.

(Sobranie ouzakonenii etc., 1900, n:r 2417.)

Kungörelse den $^{20}/_{7}$/$^{2}/_{8}$ 1900 med vissa föreskrifter angående tillämpningen af lagen den 2 juni 1897 om arbetstidens längd och fördelning vid industriella anläggningar.

(Sobranie ouzakonenii etc., 1900, n:r 2416.)

Kungörelse den $^{20}/_{7}$/$^{2}/_{8}$ 1900 innefattande särskilda föreskrifter angående tillämpningen af § 18 i förordningen om arbetstidens längd och fördelning.

(Sobranie ouzakonenii etc., 1900, n:r 2414.)

Serbien.

Lag den $^{27}/_{1}$/$^{9}/_{2}$ 1900 angående grufvor.

Britiska Australien.

Nya Syd-Wales.

Lag den 11 december 1900 angående ålderdomspensionering. (*An act to provide for old-age pensions, and for purposes in furtherance of or consequent on the aforesaid object*).

(Act, n:r 74, 1900.)

Queensland.

Lag den 28 december 1900 innefattande vissa ändringar i lagen om fabriker och verkstäder. (*An act to amend the law relating to factories and workshops*).

(N:r 28.)

Syd-Australien.

Lag den 5 december 1900 angående butikers stängningstid. (*An act in aid of early closing*).

(N:r 749.)

Lag den 5 december 1900 angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete. (*An act relating to compensation for workmen's injuries*).

(N:r 739.)

Lag den 5 december 1900 innefattande vissa ändringar i lagen om fabriker. (*An act to amend the law relating to factories*).

(N:r 752.)

Tasmanien.

Lag den 15 december 1900 innefattande vissa ändringar i gällande författningar rörande grufvor. (*An act to consolidate and amend the Law relating to Mines and Mining*).

(1900, n:r 6.)

Victoria.

Lag den 8 februari 1900 innefattande vissa ändringar i kommunallagen år 1890 (med afseende å arbetsvillkoren vid kommunala arbetsföretag). (*An act to further amend the Local Government act, 1890*).

(N:r 1,637.)

Lag den 20 februari 1900 innefattande vissa ändringar i lagarna om fabriker och verkstäder. (*An act to further amend the Factories and Shops Act*).

(N:r 1,654.)

Lag den 27 december 1900 angående ålderdomspensionering. (*An act to provide for the payement of old age pensions*).

(N:r 1,706.)

Lag den 27 december 1900 angående inregistrering af ansökningar om ålderdomspension. (*An act to provide for the registration of claims for old age pensions*).

(N:r 1,712.)

Väst-Australien.

Lag den 5 december 1900 innefattande vissa ändringar i lagen mot truckväsendet. (*An act to amend the truck act 1899*).

(1900, n:r IX.)

Lag den 5 december 1900 till underlättande af arbetskonflikters lösning genom medling och skiljedom. (*An act to facilitate the settlement of industrial disputes by conciliation and arbitration*).

(1900, n:r XX.)

Nya Zeeland.

Lag den 16 augusti 1900 angående minimilön och arbetstid vid offentliga arbeten. (*An act to provide for fair wages and working-hours on public contracts*).

(1900, n:r 5.)

Lag den 18 oktober 1900 innefattande vissa ändringar i lagen om ålderdomsförsäkring. (*An act to amend the old age pensions act, 1898*).

(1900, n:r 28.)

Lag den 18 oktober 1900 angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete. (*An act to amend the law with respect to compensation to workers for accidental injuries suffered in the course of their employment*).

(1900, n:r 43.)

Lag den 20 oktober 1900 innefattande bestämmelser till förekommande af arbetskonflikter genom förhandling och skiljedom. (*An act to consolidate and amend the law relating to settlement of industrial disputes by conciliation and arbitration*).

(1900, n:r 51.)

Brittiska Nordamerika (Canada).

Lag den 18 juli 1900 innefattande bestämmelser till förekommande och slitande af arbetstvister etc. (*Acte, du 18 juillet 1900, à l'effet d'aider à prévenir et régler les conflits ouvriers, et de pourvoir à la publication de la statistique industrielle*).

(63—64 Victoria. Chap. 24.)

Brittiska Columbia.

Lag angående stängningstid för butiker samt rörande barns och minderårigas användande i butiker. (*An act respecting the closing of shops and the employment of children and young persons therein*).

(Chap. 34.)

Manitoba.

Lag den 5 juli 1900 angående skydd mot yrkesfara. (*An act for the protection of persons employed in factories*).

(Chap. 13.)

Nya Skottland.

Lag angående arbetsgifvares ersättningsskyldighet vid olycksfall i arbete. (*On the liability of employers for injuries to workmen*).

(Chap. 179.)

Ontario.

Lag den 30 april 1900 angående inrättandet af en arbetsstatistisk byrå. (*An act respecting the Bureau of Labor*).

(Chap. 14).

Amerikas Förenta stater.

Unionens lagstiftning.

Lag den 30 april 1900 för territoriet Hawai. Arbetskontrakt. (*Legislation for the territory of Hawaï. Chap. 339*).

De särskilda staternas lagstiftning.

(Här anföras endast några viktigare lagar af socialt innehåll, som tillkommit i de särskilda staterna).

Louisiana.

Lag den 5 juli 1900 innefattande bestämmelser angående anordnandet af sittplatser för den kvinnliga personalens räkning, raster etc. (*Seats for female employees, time for lunch etc.*).

(N:r 55.)

Lag den 9 juli 1900 angående inrättandet af en arbetsstatistisk byrå. (*Bureau of labor statistics*).

(N:r 79.)

Massachusetts.

Lag den 31 maj 1900 angående arbetstidens längd vid kommunala arbeten i städer. (*Hours of labor for workmen etc., employed by cities or towns*).

(Chap. 357.)

Lag den 13 juni 1900 angående arbetstidens längd för kvinnor och minderåriga anställda i affärsföretag. (*Hours of labor of women and children in mercantile establishment*).

(Chap. 378.)

Lag den 27 juni 1900 innefattande vissa skyddsföreskrifter för spårvägspersonalen. (*Protection of street-railway employees*).

(Chap. 414.)

Lag den 17 juli 1900 angående skyddsanordningar för personer anställda vid offentliga arbeten. (*Protection of employees on public works*).

(Chap. 469.)

New-Jersey.

Lag den 23 mars 1900 angående barns användande i arbete. (*Employment of children*).

(Chap. 96.)

New-York.

Lag den 6 april 1900 angående arbetstidens längd. (*Hours of labor*).

(Chap. 298.)

Lag den 19 april 1900 angående anordnande af sittplatser för den kvinnliga personalens räkning. (*Seats for female employees*).

(Chap. 533.)

Ohio.

Lag den 27 februari 1900 angående vissa säkerhetsanordningar på järnvägsvagnar. (*Safety appliances on railroad cars*).

Lag den 20 mars 1900 angående skyddsanordningar i fabriker och verkstäder. (*Factories and workshops. Guarding of machinery*).
(Chap. 42.)

Lag den 14 april 1900 angående barns användande vid arbete i grufvor. (*Employment of children in mines*).

Lag den 16 april 1900 angående arbetstidens längd vid offentliga arbeten. (*Hours of labor on public works*).

Virginia.

Lag den 14 februari 1900 innefattande bestämmelser om vissa säkerhetsåtgärder vid järnvägsdrift. (*Railroad bridges. Safety of employees*).
(Chap. 328.)

De erkända sjukkassornas verksamhet i Danmark under år 1903.

Till jämförelse med det svenska sjukkasseväsendet, för hvilket en redogörelse förut lämnats i denna tidskrift[1], i hvad angår de registrerade sjukkassornas verksamhet under år 1901, meddelas i det följande några data angående Danmarks sjukkasseväsen, hämtade ur sjukkasseinspektörens senast publicerade officiella berättelse, hvilken afser de erkända sjukkassornas verksamhet under år 1903.

Vid utgången af år 1903 ägde Danmark med sina 2,525.000 invånare 1,271 sjukkassor.

Antalet medlemmar i dessa kassor utgjorde 402,551 eller i det närmaste 16 % af rikets hela folkmängd — däribland icke inberäknade medlemmarnas hemmavarande barn under 15 år, hvilka likväl från sjukkassorna åtnjuta fri läkare- och sjukhusvård. Af det sammanlagda medlemsantalet utgjorde männen 49·9 % och kvinnorna 51·1 %. Det genomsnittliga medlemsantalet pr kassa uppgick till 316.

De vanligen lokalt, i regeln till kommunen begränsade, erkända sjukkassorna omfattade 65 stadskommuner och 1,399 eller mer än 80 proc. af samtliga landtsocknar.

De erkända sjukkassorna hade att tillsammans uppvisa en behållning vid årets slut uppgående till 3,070,948 kr., motsvarande 7 kr. 63 öre pr medlem i genomsnitt.

Kassornas inkomster under året voro följande:

Inkomster år 1903.							
Medlems-bidrag.	Inträdes-afgifter, böter o. d.	Räntor.	Hedersledamöters bidrag.	Gåfvor af enskilda personer, öfverskott af fester o. d.	Bidrag af kommuner.	Statsbidrag.	Summa.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
2,714,127	56,433	118,484	15,115	73,485	80,021	1,182,466	**4,240,131**
64·0 %	1·3 %	2·8 %	0·4 %	1·7 %	1·9 %	27·9 %	**100·0 %**

I genomsnitt erlade sålunda hvarje sjukkassemedlem under år 1903 i bidrag 7 kr. 6 öre.

Såväl i och för sig som i jämförelse med öfriga inkomstposter visar sig statens bidrag vara af väsentlig betydelse för de danska

[1] »Meddel.» 1904, s. 431 ff.

sjukkassornas ekonomi och verksamhet. Belysande härför är följande sammanställning mellan beloppen af de för olika år utanordnade statsbidragen[1] samt de till mer än tredjedelen af kassornas samtliga årliga utgifter uppgående sammanlagda kostnaderna för läkarevård under motsvarande år:

	Statsbidrag.	*Kassornas sammanlagda utgifter för läkarevård.*
	Kr.	Kr.
År 1893	345,127	266,286
» 1894	410,641	377,490
» 1895	475,817	443,400
» 1896	547,678	517,833
» 1897	621,568	618,031
» 1898	710,161	710,442
» 1899	833,745	862,456
» 1900	957,741	990,153
» 1901	1,067,929	1,106,992
» 1902	1,182,466	1,269,485
» 1903	1,307,048	1,436,174

Den på hvarje medlem kommande anparten af det för år 1903 beviljade statsbidraget utgjorde 3 kr. 40 öre.[1]

Utgifterna under året voro följande:

Utgifter år 1903.						
Kontant sjukhjälp.	Barnbördshjälp, bandager o. d.	Sjukhusvård.	Läkarevård och skjuts.	Medicin.	Förvaltningskostnader o. d.	Summa.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1,452,075	68,474	328,371	1,436,174	498,152	294,530	**4,077,776**
35·6 %	1·7 %	8·1 %	35·2 %	12·2 %	7·2 %	**100·0 %**

Den genomsnittliga utgiften pr medlem under året utgjorde sålunda 10 kr. 60 öre. Ehuru denna siffra afsevärdt öfverstiger hvarje medlems bidrag i genomsnitt, hafva kassorna likväl, till följd af inkomster af annan art, som kommit dem till godo (framförallt statens bidrag) haft att uppvisa ett öfverskott af årets verksamhet af 162,355 kr., motsvarande 43 öre pr medlem.

De danska sjukkassorna hafva, såsom af de anförda siffrorna framgår, att vidkännas betydande utgifter för läkarevård, medicin och sjukhusvård. Pr medlem belöpte sig kostnaderna härför under år 1903 i genomsnitt till resp. 3 kr. 73 öre, 1 kr. 30 öre och 85 öre.[2]

[1] De här vid respektive år anförda belopp för statsbidragen äro de kassorna för ifrågavarande år tillerkända bidrag, hvilka först under påföljande år utanordnas och i räkenskaperna komma till synes.

[2] Dessa siffror skilja sig i någon mån från de i sjukkasseinspektörens berättelse meddelade, hvilka äro beräknade med bortseende från sådana kassor, hvilkas medlemmar på kassans bekostnad åtnjuta endast delvis fri läkarevård och delvis fri medicin.

Kostnaderna pr medlem för administration utgjorde 77 öre.

Antalet på hvarje medlem i genomsnitt kommande sjukdagar under året uppgick till 5·4 för man och 4·6 för kvinna. Därvid är afseende fäst endast vid de sjukdagar, under hvilka den sjuke i hemmet uppburit kontant sjukhjälp eller vårdats å sjukhus med bidrag till härför erforderliga kostnader af erkänd sjukkassa.

Bland de begrafningskassor, hvilka äro kombinerade med sjukkassor, har i Danmark bildats en särskild förening, »Genforsikringsforening for Begravelseskasser i Danmark», för återförsäkring af begrafningskassornas risker. Denna förening erhöll vid begynnelsen af sin verksamhet ett statsanslag för en tid af 5 år å ett årligt belopp af 5,000 kr.

Följande tabell lämnar en öfversikt öfver föreningens utveckling under de gångna åren af dess verksamhet.

	Antal återförsäkrade begrafningskassor.	Antal medlemmar i dessa.	Återförsäkrad begrafningshjälp		Föreningens förmögenhet.
			inalles	pr medlem	
			Kr.	Kr.	Kr.
1 jan. 1900	139	32,794	2,897,375	88	—
» » 1901	207	43,193	3,698,285	86	31,244·64
» » 1902	256	62,545	5,887,225	94	72,457·56
» » 1903	294	72,197	6,946,975	96	126,373·73
» » 1904	333	81,217	7,827,325	96	185,319·50

Föreningens inkomster under år 1903 voro följande:

Inträdesafgifter	kr. 3,407·60
Premier	» 120,259·32
Statsbidrag	» 5,000·00
Räntor	» 6,777·89
Summa	kr. **135,444**·81

Utgifterna voro följande:

Begrafningshjälp	kr. 72,520·00
Förvaltningskostnader	» 3,979·04
Summa	kr. **76,499**·04

Föreningen arbetar på 7 afdelningar. De olika afdelningskontoren ledas af en utaf samtliga till afdelningen hörande begrafningskassor vald föreståndare; hufvudkontoret har hittills stått under sjukkasseinspektörens ledning.

Registrering af sjukkassor i Sverige år 1905.

Första kvartalet.

(Enligt i Post- och Inrikes Tidningar införda kungörelser.)

Registreringsort.[1]	Kassans namn.[2]	Datum för registrering (upphörd registr.)
	1. Tillkomna kassor.	
Stockholms stad . .	Stockholms gipsarbetares sbk.	jan. 12
» »	Stockholms bleck- o. plåtslagarefackföreningars sbhf.	febr. 20
Södermanlands län.		
Eskilstuna	Manufakturisternas i Eskilstuna sbk.	jan. 16
Östergötlands län.		
Landsbygden . . .	Torpa sbk.	febr. 8
Jönköpings län.		
Jönköping	Nydals gjuteri & mekaniska verkstads arbetares sbk.	jan. 2
Landsbygden . . .	Huskvarna åttonde hundramannaförening.	» 10
Kronobergs län.		
Växjö	Smålands döfstumförenings sbk.	» 9
Kalmar län.		
Landsbygden . . .	Värnanäs sbk.	» 10
Blekinge län.		
Landsbygden . . .	Svenska granitindustri-och skeppsrederiaktiebolaget F. H. Wolffs tjänste- och arbetspersonals i Blekinge sk.	» 23
Kristianstads län.		
Kristianstad	Fabriks- o. handtverksföreningens i Kristianstad sbk.	» 30
Landsbygden . . .	Fjälkestads sockens sbk.	febr. 4
» . . .	Borrby arbetares sbhför.	» 13
» . . .	Röke sbk.	mars 27
» . . .	Rebbelberga shför.	» »
Malmöhus län.		
Malmö	Sbk. »Hjälpsamma vänner 101» (H. V. 101).	jan. 24
»	Skoarbetareklubbens n:r 1 i Malmö obligatoriska sbk.	febr. 28
»	Cigarrarbetareföreningens af 1886 i Malmö sbk.	» »
Hälsingborg	Hälsingborgs merkantila shför.	jan. 28
Landsbygden . . .	Wästerstads och Östraby sbhför.	febr. 7
Örebro län.		
Landsbygden . . .	Rockesholms sk.	» 15
» . . .	Dalkarlsbergs arbetares sbk.	» 17
Kopparbergs län.		
Landsbygden . . .	Idkerbergs sbk.	» 16
Gäfleborgs län.		
Söderhamn	Shför. Myran i Mariehill.	» 20
Hudiksvall	Hudiksvalls fabriks- och handtverksförenings sbk.	» »
Landsbygden . . .	Hofors mekaniska verkstads arbetares sbk.	mars 21
Västernorrlands län.		
Landsbygden . . .	Nedansjö arbetares privata sk.	febr. 2
. » . . .	Medelpads allmänna sbk.	» »
	2. Afgångna kassor.	
Stockholms stad . .	Stockholms nya spårvägsbolags stallafdelnings shför.	mars 27
Gäfleborgs län.		
Gäfle	Gäfle—Dala järnvägs maskinafdelnings sbk.	» 24

[1] Registreringsmyndighet är å landsbygden Konungens befallningshafvande och i städerna magistraten (i Stockholm öfverståthållareämbetet).

[2] Använda förkortningar: sbhf. = sjuk- och begrafningshjälpfond, shför. = sjukhjälpförening, sbhför. = sjuk- och begrafningshjälpförening, sk. = sjukkassa, sbk = sjuk- och begrafningskassa.

Arbetsförmedling under år 1905.

Första kvartalet.

Med ledning af tabellerna å sid. 234—241 redogöres här för de hufvudsakliga resultaten af verksamheten under innevarande års första kvartal vid vissa arbetsförmedlingsanstalter i de skandinaviska länderna och Tyskland. Förutom de absoluta talen för frekvensen vid anstalterna meddelas — i de fall, då tillgängliga källor sådant medgifva — äfven uppgifter om proportionen mellan å ena sidan antalet lediga platser och å andra sidan antalet af dels arbetssökande och dels tillsatta platser, enär däraf kunna dragas vissa slutsatser rörande arbetsmarknadens läge.

Göteborg.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Januari	548	188	166	515	350	259	1,063	538	425
Februari	482	230	203	429	373	236	911	603	439
Mars	510	320	269	461	457	284	971	777	553
1:sta kvart. år 1905	**1,540**	**738**	**638**	**1,405**	**1,180**	**779**	**2,945**	**1,918**	**1,417**
» » » 1904	1,839	740	660	1,202	1,020	671	3,041	1,760	1,331
» » » 1903	2,554	539	526	1,004	425	344	3,558	964	870

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

	Arbetssökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
Under januari	291	147	198	88	74	79
» februari	210	115	151	88	63	73
» mars	159	101	125	84	62	71
» 1:sta kvart. år 1905	**209**	**119**	**154**	**86**	**66**	**74**
» » » » 1904	249	118	173	89	66	76
» » » » 1903	474	236	369	98	81	90

Antalet såväl manliga som kvinnliga arbetssökande höll sig tämligen oförändradt under kvartalets olika månader, hvaremot de lediga platserna för hvarje månad afgjordt ökades. Denna för årstiden naturliga utveckling motsvarar i öfrigt tämligen nära förhållandena under föregående års första kvartal med det undantag dock, att i stort sedt siffrorna för arbetssökande nu voro något lägre, men antalet lediga och tillsatta platser något högre än år 1904. Resultatet blir sålunda ur arbetarnes synpunkt en bestämd förbättring af arbetsmarknaden, hvilkens läge i Göteborg synes mycket tillfredsställande (jfr härom äfven s. 160).

Anmärkas bör emellertid, att den gynnsamma proportionen mellan arbetssökande och lediga platser å den kvinnliga afdelningen icke så mycket kommer till synes inom det egentliga yrkesarbetet, där t. ex. arbeterskor inom beklädnadsbranschen samt kvinnliga butiks- och lagerbiträden sökte arbete i långt högre antal än platser anmäldes lediga. Däremot fanns det som vanligt öfverflöd på platser för kvinnligt tjänstefolk, och de höga siffrorna inom denna grupp behärska resultaten för hela den kvinnliga afdelningen.

Hälsingborg.

	Tillsatta platser.		
	Manliga afdelningen.	Kvinnliga afdelningen.	Tillsammans.
Januari	57	58	115
Februari	71	60	131
Mars	141	92	233
1:sta kvart. år 1905	**269**	**210**	**479**
» » » 1904	366	182	548
» » » 1903	667	63	730

Vid Hälsingborgsanstalten var omsättningen ovanligt trög under januari och februari månader, men tilltog betydligt under mars; siffrorna för hela kvartalet å den kvinnliga afdelningen blefvo något större än motsvarande tid år 1904, för männen däremot betydligt lägre. På båda afdelningarna var det egentliga yrkesarbetet ringa representeradt; den tillväxande lifligheten under mars månad belöpte sig, hvad männen beträffar, på byggnadsindustrien samt i fråga om kvinnorna på det husliga arbetet.

Norska förmedlingsanstalter.

1:sta kvartalet.	*Manliga afdeln.*			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
I Kristiania	5,769	1,123	1,076	1,954	1,608	1,345	7,723	2,731	2,421
» Bergen	793	379	330	351	238	195	1,144	617	525
» Trondhjem	273	161	125	10	19	4	283	180	129
» Stavanger	1,203	552	498	262	199	70	1,465	751	568
Samtliga anstalter	**8,038**	**2,215**	**2,029**	**2,577**	**2,064**	**1,614**	**10,615**	**4,279**	**3,643**
år 1904	5,042	1,436	1,316	2,393	1,926	1,634	7,435	3,362	2,950

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

1:sta kvartalet.	*Arbetssökande.*			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
I Kristiania	514	122	283	96	84	89
» Bergen	209	147	185	87	82	85
» Trondhjem	170	53	157	78	21	72
» Stavanger	218	132	195	90	35	76
Samtliga anstalter	**363**	**125**	**248**	**92**	**78**	**85**
år 1904	351	124	221	92	85	88

Alla de norska anstalterna uppvisa en bestämd ökning i frekvensen beträffande såväl arbetssökande som lediga platser i förhållande till föregående årets första kvartal. I landsortsstäderna synes därmed en afgjord förbättring hafva inträdt med talrikare arbetstillfällen, hvaremot i Kristiania de arbetssökandes antal stegrats mer än de lediga platserna,[1] så att den genomsnittliga proportionen för samtliga anstalter i landet blir något sämre än den var under samma tid år 1904.

[1] Jfr redogörelsen för Kristianiaanstalten å efterföljande sida.

Kristiania.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Januari	1,170	171	163	578	456	366	1,748	627	529
Februari	1,217	319	304	570	539	460	1,787	858	764
Mars	3,382	633	609	806	613	519	4,188	1,246	1,128
1:sta kvart. år 1905	**5,769**	**1,123**	**1,076**	**1,954**	**1,608**	**1,345**	**7,723**	**2,731**	**2,421**
» » » 1904	3,787	872	822	1,978	1,655	1,417	5,765	2,527	2,239
» » » 1903	3,291	714	660	985	1,065	1,046	4,276	1,779	1,706

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

	Arbetssökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
Under januari	684	127	279	95	80	84
» februari	382	106	208	95	85	89
» mars	534	131	336	96	85	91
» 1:sta kvart. år 1905 .	**514**	**122**	**283**	**96**	**84**	**89**
» » » » 1904 .	434	120	228	94	86	89
» » » » 1903 .	461	92	240	92	98	96

Verksamheten å den manliga afdelningen vid Kristiania arbetsförmedlingsanstalt gestaltade sig under januari och februari månader på ungefär samma sätt som motsvarande tid näst föregående år. Däremot utvisa de absoluta talen för mars en oproportionerlig ökning i frekvensen vid anstalten. Anledningen till denna abnorma tillväxt under kvartalets sista månad var, att dels i samband med den kommunala arbetslöshetsräkning, som den 5 mars anställdes i staden, ett större antal manliga arbetslösa än vanligt anmälde sig å anstalten och dels en ovanlig mängd arbetstillfällen bereddes genom nödhjälpsarbeten, föranstaltade af såväl staten som Kristiania kommun. Förmedlingsresultaten för mars månad kunna sålunda icke lämpligen jämföras med dem, som erhållits för andra tidpunkter.

För den kvinnliga afdelningen äro de anförda siffrorna nästan alldeles lika med det föregående årets och följaktligen gynnsamma

för de arbetssökande; dock visar sig en obetydlig försämring med afseende å antalet tillsatta platser. Den stora tillgången på arbetssökande gaf naturligtvis arbetsgifvarne ett rikt urval, så att särskildt på den manliga afdelningen nästan alla kunde få sina behof af arbetskraft tillgodosedda.

Köpenhamn.

	Tillsatta platser.		
	Manliga afdelningen.	Kvinnliga afdelningen.	Tillsammans.
Januari	392	1,051	1,443
Februari	359	923	1,282
Mars	727	1,173	1,900
1:sta kvart. år 1905	**1,478**	**3,147**	**4,625**
» » » 1904	1,653	3,050	4,703
» » » 1903	2,015	2,721	4,736

Vid Köpenhamnsanstalten har äfven under detta kvartal fortgått den utveckling, som upprepade gånger konstaterats, nämligen afgjord tillbakagång på den manliga afdelningen och lika tydlig ökning på den kvinnliga i jämförelse med föregående årens resultat. Anmärkas må dock, att mars månad detta år uppvisar ett ovanligt stort antal tillsatta manliga platser, ej blott såsom naturligt är i förhållande till kvartalets öfriga månader utan äfven när hänsyn tages till motsvarande månad år 1904. Måhända tyder detta på en inträdande varaktig ökning i behofvet af manlig arbetskraft.

Tyskland.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Januari	155,838	90,159	77,697	30,076	41,617	20,401	185,914	131,776	98,098
Februari	152,836	96,634	78,197	32,016	47,620	20,287	184,852	144,254	98,484
Mars	168,706	142,482	108,197	37,403	60,652	30,647	206,109	203,134	138,844
1:sta kvart. 1905	**477,380**	**329,275**	**264,091**	**99,495**	**149,889**	**71,335**	**576,875**	**479,164**	**335,426**
» » 1904	451,751	267,228	215,077	91,813	130,471	61,792	543,564	397,699	276,869

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

	Arbetssökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
Under januari	173	72	141	86	49	74
» februari	158	67	128	81	43	68
» mars	118	62	101	76	51	68
» 1:sta kvart. 1905 . .	**145**	**66**	**120**	**80**	**48**	**70**
» » » 1904 . .	169	70	137	80	47	70

Den afmattning i frekvensen vid de tyska arbetsförmedlingsanstalterna, som konstaterades under det föregående kvartalets senare månader, har redan under januari, men än mer under februari och mars förbytts i nytt uppsving. Antalet arbetssökande ökades starkt för hvarje månad, men lediga platser anmäldes i än större utsträckning, så att för hela kvartalet blir den genomsnittliga proportionen för män och kvinnor tillhopa 1·2 : 1 mot 1·4 : 1 under motsvarande tid föregående år och likaledes 1·4 : 1 under det nästförflutna kvartalet.

Hvad särskildt männen beträffar, förändrades förhållandet mellan arbetssökande och lediga platser under kvartalets lopp från 1·7 : 1 under januari till 1·2 : 1 under mars. För det kvinnliga arbetet var som vanligt efterfrågan å arbetskraft hela tiden större än tillgången. Sedd i sin helhet synes den tyska arbetsmarknaden vara stadd i ett lifligt framåtgående.

Verksamheten vid *Göteborgs* under *första* kvar-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Yrkesgrupper.	Januari månad.						Februari		
	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
A. Jordbruk m. m. . .	41	13	9	3	3	3	42	14	14
B. Industri o. handtverk:									
1. Sten-, ler- o. glasarbetare .	3	18	18	1	—	—	3	2	2
2. Metallarbetare									
3. Maskin- o. skeppsbyggnadsarbetare	66	35	32	—	11	11	58	27	24
4. Byggnadsarbetare	50	13	13	—	—	—	47	16	16
5. Trävaruarbetare	17	3	2	—	—	—	17	5	4
6. Läderberedningsarbetare . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Textilarbetare	2	—	—	6	3	3	—	1	—
8. Beklädnadsarbetare	5	1	1	34	4	2	3	1	1
9. Närings- o. njutningsmedelsarbetare	7	2	1	19	6	5	8	1	—
10. Kemisk-tekniska arb. o. d. .	—	—	—	1	—	—	—	—	—
11. Pappersarbetare	2	2	1	3	6	4	4	1	—
12. Grafiska arbetare	5	—	—	1	—	—	3	—	—
13. Andra eller ej specif. industriella arb. (maskinister o. eldare m. fl.)	25	3	2	—	—	—	21	3	3
C. Handel o. samfärdsel:[1]									
1. Butiks- o. lagerbiträden . .	3	—	—	27	3	1	3	—	—
2. Kontorsbiträden	7	1	1	1	—	—	7	—	—
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	5	1	1	67	34	22	2	5	4
4. Landttransportarbetare (inkl. springpojkar)	54	44	35	—	—	—	46	48	36
5. Vattentransportarbetare . .	24	—	—	—	—	—	24	—	—
6. Väg-, vatten- o. järnvägsbyggnadsarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Annan eller ej specif. personal	33	16	15	1	2	2	27	29	25
D. Annat eller ej specif. arbete:									
1. Tjänstefolk	—	—	—	326	278	206	—	—	—
2. Grofarbetare	142	36	35	—	—	—	101	76	73
3. Andra	55	—	—	25	—	—	65	—	—
E. Immateriell verksamhet .	2	—	—	—	—	—	1	1	1
Summa	**548**	**188**	**166**	**515**	**350**	**259**	**482**	**230**	**203**
År 1904	*607*	*181*	*166*	*362*	*303*	*214*	*647*	*271*	*242*
» 1903	*1,047*	*146*	*140*	*332*	*121*	*100*	*705*	*131*	*126*

[1] Jfr »Meddel.» 1903, s. 49, noten.

arbetsförmedlingsanstalt[1]
talet år 1905.

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
månad.			Mars månad.						Första kvartalet.					
Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Arbetssökande.		Lediga platser.		Tillsatta platser.	
Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Samtliga.	Däraf kvinnor.	Samtliga.	Däraf kvinnl.	Samtliga.	Däraf kvinnl.
1	2	—	48	35	18	2	2	1	**137**	6	**69**	7	**45**	4
—	—	—	1	4	4	—	—	—	**8**	1	**24**	—	**24**	—
—	2	2	70	44	39	—	3	3	**194**	—	**122**	16	**111**	16
—	—	—	52	14	13	—	—	—	**149**	—	**43**	—	**42**	—
—	—	—	13	4	3	—	1	—	**47**	—	**13**	1	**9**	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	**1**	—	—	—	—	—
6	—	—	3	1	—	5	1	—	**22**	17	**6**	4	**3**	3
22	5	4	2	2	2	28	7	4	**94**	84	**20**	16	**14**	10
16	5	3	16	1	—	11	16	10	**77**	46	**31**	27	**19**	18
2	—	—	—	1	1	—	—	—	**3**	3	**1**	—	**1**	—
3	2	1	4	4	4	3	2	2	**19**	9	**17**	10	**12**	7
1	—	—	3	—	—	1	3	3	**14**	3	**3**	3	**3**	3
—	—	—	23	3	1	—	—	—	**69**	—	**9**	—	**6**	—
19	6	3	6	1	—	20	5	4	**78**	66	**15**	14	**8**	8
1	—	—	9	3	3	2	—	—	**27**	4	**4**	—	**4**	—
47	45	30	4	1	—	38	34	17	**163**	152	**120**	113	**74**	69
—	—	—	52	71	61	—	—	—	**152**	—	**163**	—	**132**	—
—	—	—	15	4	4	—	—	—	**63**	—	**4**	—	**4**	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	3	2	36	45	36	1	2	1	**100**	4	**97**	7	**81**	5
288	303	191	—	—	—	323	381	239	**937**	937	**962**	962	**636**	636
—	—	—	100	80	78	—	—	—	**343**	—	**192**	—	**186**	—
21	—	—	50	—	—	27	—	—	**243**	73	—	—	—	—
—	—	—	2	2	2	—	—	—	**5**	—	**3**	—	**3**	—
429	**373**	**236**	**510**	**320**	**269**	**461**	**457**	**284**	**2,945**	**1,405**	**1,918**	**1,180**	**1,417**	**779**
437	*345*	*227*	*585*	*288*	*252*	*403*	*372*	*230*	*3,041*	*1,202*	*1,760*	*1,020*	*1,331*	*671*
325	*133*	*105*	*802*	*262*	*260*	*347*	*171*	*139*	*3,558*	*1,004*	*964*	*425*	*870*	*344*

Verksamheten vid *Hälsingborgs* och *Köpenhamns* arbetsförmedlingsanstalter under *första* kvartalet år 1905.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
Yrkesgrupper.	Hälsingborg. Tillsatta platser.								Köpenhamn. Tillsatta platser.							
	Januari månad.		Februari månad.		Mars månad.		Första kvartalet.		Januari månad.		Februari månad.		Mars månad.		Första kvartalet.	
	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Samtliga.	Däraf kv.	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Samtliga.	Däraf kv.
A. **Jordbruk m. m.**	25	1	19	1	35	4	**85**	6	21	4	17	2	55	9	**108**	15
B. **Industri o. handtverk:**																
1. Sten-, ler- o. glasarb.	1	—	—	—	—	—	**1**	—	2	—	—	—	11	1	**14**	1
2. Metallarbetare																
3. Maskin- o. skeppsbyggnadsarbetare	2	—	1	—	4	—	**7**	—	63	2	61	6	74	11	**217**	19
4. Byggnads- o. möbelarb.	8	—	30	—	73	—	**111**	—	65	4	63	3	212	4	**351**	11
5. Trävaruarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	7	4	11	2	27	2	**53**	8
6. Lädervaruarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	**3**	—
7. Textilarbetare	—	2	—	3	—	4	**9**	9	3	15	18	24	6	19	**85**	58
8. Beklädnadsarbetare	—	3	1	—	1	1	**6**	4	20	163	18	139	39	120	**499**	422
9. Näringsmedelsarbetare	3	—	—	—	—	—	**3**	—	16	22	15	18	14	43	**128**	83
10. Kemisk-tekniska arb.	—	—	6	—	4	—	**10**	—	3	4	1	—	6	10	**24**	14
11. Pappersarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	5	1	**22**	1
12. Grafiska o. konstindustriella arbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7	2	2	12	20	**44**	29
13. Andra eller ej spec. industriella arbetare	—	—	1	—	—	—	**1**	—	—	—	—	—	2	—	**2**	—
C. **Handel o. samfärdsel:**																
1. Varuhandelspersonal	—	—	—	—	1	—	**1**	—	115	8	94	16	127	5	**365**	29
2. Kontors- o. försäkringspersonal	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	**3**	—
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	2	13	—	11	1	13	**40**	37	6	131	8	95	20	123	**383**	349
4. *Landttransportarb.*	—	—	1	—	6	—	**7**	—	1	—	2	—	2	—	**5**	—
5. Vattentransportarb.	—	—	—	—	5	—	**5**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Järnvägs-, post- o. d. personal	2	—	—	—	—	—	**2**	—	3	—	3	—	4	—	**10**	—
7. Annan eller ej spec. personal	3	—	1	—	1	—	**5**	—	46	1	21	—	93	2	**163**	3
D. **Annat eller ej spec. arbete:**																
1. Kvinnliga tjänare	—	39	—	45	—	70	**154**	154	—	684	—	616	—	803	**2,103**	2,103
2. »Arbetare»	11	—	11	—	10	—	**32**	—	7	—	16	—	18	—	**41**	—
E. **Immateriell verksamhet**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	**2**	2
Summa	**57**	**58**	**71**	**60**	**141**	**92**	**479**	**210**	**392**	**1,051**	**359**	**923**	**727**	**1,173**	**4,625**	**3,147**
År 1904	*104*	*34*	*104*	*58*	*158*	*90*	*548*	*182*	*402*	*956*	*560*	*830*	*691*	*1,264*	*4,703*	*3,050*
» 1903	*162*	*11*	*232*	*18*	*273*	*34*	*730*	*63*	*540*	*856*	*549*	*893*	*926*	*972*	*4,736*	*2,721*
Inkomna ansökningar																
från *arbetsgifvare*	59	114	67	133	150	202	725	449	.	.	.	.	.	.	.	.
» *arbetare*	262	94	257	159	370	163	1,305	416	.	.	.	.	.	.	.	.

Verksamheten vid offentliga arbetsförmedlingsanstalter i *Norge*

under *första* kvartalet år 1905.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Arbetsorter och yrkesgrupper.	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Tillsammans.		
	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Kristiania.									
Jordbruk m. m.	134	39	38	7	2	1	**141**	**41**	**39**
Industri och handtverk . . .	2,326	275	253	71	74	68	**2,397**	**349**	**321**
Handel och samfärdsel . . .	1,551	434	415	73	51	32	**1,624**	**485**	**447**
Annat eller ej specif. arbete .	1,758	375	370	1,803	1,481	1,244	**3,561**	**1,856**	**1,614**
Tillsammans	**5,769**	**1,123**	**1,076**	**1,954**	**1,608**	**1,345**	**7,723**	**2,731**	**2,421**
År 1904	*3,787*	*872*	*822*	*1,978*	*1,655*	*1,417*	*5,765*	*2,527*	*2,239*
Bergen.									
Jordbruk m. m.	16	29	15	—	—	—	**16**	**29**	**15**
Industri och handtverk . . .	327	167	147	33	17	14	**360**	**184**	**161**
Handel och samfärdsel . . .	450	183	168	16	6	1	**466**	**189**	**169**
Annat eller ej specif. arbete .	—	—	—	302	215	180	**302**	**215**	**180**
Tillsammans	**793**	**379**	**330**	**351**	**238**	**195**	**1,144**	**617**	**525**
År 1904	*654*	*331*	*299*	*339*	*229*	*192*	*993*	*560*	*491*
Trondhjem.									
Jordbruk m. m.	1	26	—	—	—	—	**1**	**26**	—
Industri och handtverk . . .	164	66	64	—	1	1	**164**	**67**	**65**
Handel och samfärdsel . . .	25	8	7	—	—	—	**25**	**8**	**7**
Annat eller ej specif. arbete .	83	61	54	10	18	3	**93**	**79**	**57**
Tillsammans	**273**	**161**	**125**	**10**	**19**	**4**	**283**	**180**	**129**
År 1904	*228*	*84*	*60*	*17*	*16*	*9*	*245*	*100*	*69*
Stavanger.									
Jordbruk m. m.	60	190	156	—	1	1	**60**	**191**	**157**
Industri och handtverk . . .	467	87	80	4	9	3	**471**	**96**	**83**
Handel och samfärdsel . . .	580	194	183	8	1	1	**588**	**195**	**184**
Annat eller ej specif. arbete .	96	81	79	250	188	65	**346**	**269**	**144**
Tillsammans	**1,203**	**552**	**498**	**262**	**199**	**70**	**1,465**	**751**	**568**
År 1904	*373*	*149*	*135*	*59*	*26*	*16*	*432*	*175*	*151*
Kristiania, Bergen, Trondhjem och Stavanger.									
Jordbruk m. m.	211	284	209	7	3	2	**218**	**287**	**211**
Industri och handtverk . . .	3,284	595	544	108	101	86	**3,392**	**696**	**630**
Handel och samfärdsel . . .	2,606	819	773	97	58	34	**2,703**	**877**	**807**
Annat eller ej specif. arbete .	1,937	517	503	2,365	1,902	1,492	**4,302**	**2,419**	**1,995**
Tillsammans	**8,038**	**2,215**	**2,029**	**2,577**	**2,064**	**1,614**	**10,615**	**4,279**	**3,643**
År 1904	*5,042*	*1,436*	*1,316*	*2,393*	*1,926*	*1,634*	*7,435*	*3,362*	*2,950*

Verksamheten vid *Kristiania* under *första* kvar-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	Januari månad.						Februari		
Yrkesgrupper.	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
A. **Jordbruk m. m.** . .	30	3	3	—	—	—	31	6	6
B. **Industri o. handtverk:**									
1. Sten-, ler- o. glasarbetare .	19	—	—	—	—	—	20	6	6
2. Metallarbetare									
3. Maskin- o. skeppsbyggnadsarbetare	155	21	18	—	—	—	133	16	12
4. Byggnadsarbetare	228	13	11	—	—	—	236	32	30
5. *Trävaruarbetare*	*11*	—	—	—	—	—	18	8	7
6. Läderberedningsarbetare . .	5	2	2	—	—	—	3	—	—
7. Textilarbetare	1	—	—	4	4	3	—	—	—
8. Beklädnadsarbetare	5	1	1	8	—	—	44	31	31
9. Närings- o. njutningsmedelsarbetare	10	—	—	2	1	—	19	2	2
10. Kemisk-tekniska arb. o. d.	—	—	—	—	—	—	2	1	1
11. Pappersarbetare	—	—	—	2	—	—	1	—	—
12. Grafiska arbetare	2	—	—	1	3	2	2	—	—
13. Andra eller ej specif. industriella arb. (maskinister o. eldare m. fl.)	13	—	—	—	—	—	17	—	—
C. **Handel o. samfärdsel:**									
1. Butiks- o. lagerbiträden . .	4	—	—	10	2	2	9	—	—
2. Kontorsbiträden	9	—	—	—	—	—	7	—	—
3. *Hotell-, kafé- o. restaurant*personal	3	2	1	12	16	9	8	5	4
4. Landttransportarbetare (inkl. springpojkar)	223	49	49	—	2	1	200	55	50
5. Vattentransportarbetare . .	19	—	—	—	—	—	8	—	—
6. Väg-, vatten- o. järnvägsbyggnadsarbetare	98	—	—	—	—	—	116	40	38
7. Annan eller ej specif. personal.	11	—	—	2	—	—	22	4	4
D. **Annat eller ej specif. arbete:**									
1. Tjänstefolk	—	5	5	521	415	336	—	—	—
2. Grofarbetare	302	73	71	12	13	13	300	112	112
3. Andra	20	—	—	1	—	—	20	1	1
E. **Immateriell verksamhet** .	2	2	2	3	—	—	1	—	—
Summa	**1,170**	**171**	**163**	**578**	**456**	**366**	**1,217**	**319**	**304**
År 1904	*1,253*	*200*	*183*	*623*	*496*	*410*	*1,321*	*346*	*334*
» 1903	*1,202*	*218*	*213*	*342*	*326*	*320*	*1,047*	*211*	*195*

arbetsförmedlingsanstalt
talet år 1905.

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
månad.			Mars månad.						Första kvartalet.					
Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Arbetssökande.		Lediga platser.		Tillsatta platser.	
Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Samtliga.	Däraf kvinnor.	Samtliga.	Däraf kvinnl.	Samtliga.	Däraf kvinnl.
2	—	—	73	30	29	5	2	1	**141**	7	**41**	2	**39**	1
—	—	—	57	9	9	—	—	—	**96**	—	**15**	—	**15**	—
1	—	—	305	26	22	—	—	—	**594**	1	**63**	—	**52**	—
—	—	—	763	79	78	—	—	—	**1,227**	—	**124**	—	**119**	—
—	—	—	76	24	20	—	—	—	**105**	—	**32**	—	**27**	—
—	—	—	15	1	1	—	—	—	**23**	—	**3**	—	**3**	—
—	—	—	2	—	—	1	—	—	**8**	5	**4**	4	**3**	3
25	36	36	48	1	—	13	17	17	**143**	46	**86**	53	**85**	53
4	2	2	67	1	1	1	7	7	**103**	7	**13**	10	**12**	9
—	—	—	2	—	—	—	—	—	**4**	—	**1**	—	**1**	—
1	—	—	1	—	—	1	1	—	**6**	4	**1**	1	—	—
1	1	—	14	—	—	6	2	1	**26**	8	**6**	6	**3**	3
—	—	—	32	1	1	—	—	—	**62**	—	**1**	—	**1**	—
8	3	—	15	—	—	9	2	2	**55**	27	**7**	7	**4**	4
—	1	1	10	2	2	1	—	—	**27**	1	**3**	1	**3**	1
17	12	9	6	5	4	14	11	6	**60**	43	**51**	39	**33**	24
—	—	—	391	97	89	—	—	—	**814**	—	**203**	2	**189**	1
—	—	—	67	—	—	—	—	—	**94**	—	—	—	—	—
—	—	—	294	166	166	—	—	—	**508**	—	**206**	—	**204**	—
—	2	2	31	9	8	—	—	—	**66**	2	**15**	2	**14**	2
496	470	398	—	2	1	745	556	472	**1,762**	1,762	**1,448**	1,441	**1,212**	1,206
13	12	12	1,078	180	178	8	15	13	**1,713**	33	**405**	40	**399**	38
2	—	—	32	—	—	2	—	—	**77**	5	**1**	—	**1**	—
—	—	—	3	—	—	—	—	—	**9**	3	**2**	—	**2**	—
570	**539**	**460**	**3,382**	**633**	**609**	**806**	**613**	**519**	**7,723**	**1,954**	**2,731**	**1,608**	**2,421**	**1,345**
550	*448*	*384*	*1,213*	*326*	*305*	*805*	*711*	*623*	*5,765*	*1,978*	*2,527*	*1,655*	*2,239*	*1,417*
297	*342*	*333*	*1,042*	*285*	*252*	*346*	*397*	*393*	*4.276*	*985*	*1,779*	*1,065*	*1,706*	*1,046*

Verksamheten vid offentliga arbets-

under *första* kvar-

(Efter »Reichs-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Yrkesgrupper.	Januari månad.						Februari		
	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
A. **Jordbruk m. m.**	4,709	6,961	2,314	310	4,757	427	4,974	10,968	3,768
A. **Bergshandtering m. m.**	28	—	—	—	—	—	32	3	3
B. **Industri o. handtverk:**									
1. Sten- o. lerarbetare	674	266	179	17	18	12	612	322	200
2. Metallarbetare									
3. Maskin- och skeppsbyggnadsarbetare	33,498	16,501	17,495	383	267	204	37,057	18,530	18,739
4. Byggnadsarbetare	17,705	7,070	5,776	94	24	23	19,460	7,795	6,436
5. Trävaruarbetare	11,853	5,804	4,325	32	23	15	11,867	7,642	5,444
6. Läderarbetare	2,862	914	692	24	35	23	3,224	1,541	1,110
7. Textilarbetare	1,542	1,063	1,022	1,411	1,159	1,164	1,267	948	955
8. Beklädnadsarbetare	5,812	5,100	3,910	1,804	2,042	1,544	6,496	6,593	4,630
9. Närings- och njutningsmedelsarbetare	9,764	5,296	4,880	111	115	71	9,903	5,530	5,001
10. Kemisk-tekniska arb. o. d.	216	190	163	23	32	24	151	101	78
11. Pappersarbetare	1,287	576	425	478	427	280	1,134	586	406
12. Grafiska o. konstindustriella arbetare	2,643	1,349	1,217	597	472	410	2,140	1,100	970
13. Andra eller ej specif. industriella arbetare	19,623	9,911	8,399	1,789	1,529	942	17,149	9,224	7,275
C. **Handel o. samfärdsel:**									
1. Handelspersonal	16,288	10,142	9,592	342	187	87	12,389	7,504	6,944
2. Försäkringspersonal	3	1	1	—	—	—	4	3	3
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	5,403	8,071	7,756	3,217	3,920	2,010	6,130	8,870	8,482
4—6. Transport- o. d. personal	4,420	2,170	1,879	—	—	—	4,149	2,185	1,789
D. **Annat eller ej specif. arbete:**									
(Icke yrkesarbetare, kvinnliga tjänare o. d.)	17,508	8,774	7,672	19,444	26,610	13,165	14,698	7,189	5,964
Summa	**155,838**	**90,159**	**77,697**	**30,076**	**41,617**	**20,401**	**152,836**	**96,634**	**78,197**
År 1904	*147,458*	*74,013*	*62,093*	*27,524*	*34,351*	*17,107*	*155,212*	*86,295*	*70,864*

[1] De i tabellen meddelade uppgifterna omfatta de flesta mera betydande arbetsförmedlingsanstalter tioner af olika slag.

förmedlingsanstalter[1] **i *Tyskland***
talet år 1905.
arbeitsblatt».)

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
månad.			Mars månad.						Första kvartalet.					
Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Arbetssökande.		Lediga platser.		Tillsatta platser.	
Arbetssökande.	Lediga platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tills. platser.	Samtliga.	Däraf kvinnor.	Samtliga.	Däraf kvinnl.	Samtliga.	Däraf kvinnl.
441	7,248	610	6,007	16,566	9,083	794	10,638	4,869	**17,235**	1,545	**57,138**	22,643	**21,071**	5,906
—	—	—	38	46	6	—	—	—	**98**	—	**49**	—	**9**	—
7	8	5	740	654	401	5	25	9	**2,055**	29	**1,293**	51	**806**	26
479	274	257	40,527	25,124	23,787	513	294	264	**112,457**	1,375	**60,990**	835	**60,746**	725
84	44	34	24,981	19,226	13,228	219	123	111	**62,543**	397	**34,282**	191	**25,608**	168
43	44	28	13,400	10,145	7,082	49	39	20	**37,244**	124	**23,697**	106	**16,914**	63
15	17	11	3,641	3,735	2,248	9	17	7	**9,775**	48	**6,259**	69	**4,091**	41
1,147	932	955	1,600	1,288	1,128	1,239	1,127	1,041	**8,206**	3,797	**6,517**	3,218	**6,265**	3,160
1,608	1,862	1,303	7,184	10,499	6,065	1,854	2,354	1,680	**24,758**	5,266	**28,450**	6,258	**19,132**	4,527
114	134	86	10,478	6,565	5,904	133	147	115	**30,503**	358	**17,787**	396	**16,057**	272
24	31	18	168	207	155	14	31	17	**596**	61	**592**	94	**455**	59
426	445	288	1,152	601	415	432	557	368	**4,909**	1,336	**3,192**	1,429	**2,182**	936
592	465	396	2,713	2,011	1,798	552	512	413	**9,237**	1,741	**5,909**	1,449	**5,204**	1,219
1,587	1,574	940	19,313	14,281	10,533	1,763	2,040	1,159	**61,224**	5,139	**38,559**	5,143	**29,248**	3,041
408	225	108	9,908	9,086	7,097	388	207	76	**39,723**	1,138	**27,351**	619	**23,904**	271
—	—	—	—	2	—	1	—	—	**8**	1	**6**	—	**4**	—
3,272	4,186	1,924	6,143	9,199	8,537	3,720	5,055	2,478	**27,885**	10,209	**39,301**	13,161	**31,187**	6,412
—	—	—	5,749	4,004	3,381	—	—	—	**14,318**	—	**8,359**	—	**7,049**	—
21,769	30,131	13,324	14,964	9,243	7,349	25,718	37,486	18,020	**114,101**	66,931	**119,433**	94,227	**65,494**	44,509
32,016	**47,620**	**20,287**	**168,706**	**142,482**	**108,197**	**37,403**	**60,652**	**30,647**	**576,875**	**99,495**	**479,164**	**149,889**	**335,426**	**71,335**
30,195	*43,309*	*19,159*	*149,081*	*106,920*	*82,120*	*34,094*	*52,811*	*25,526*	*543,564*	*91,813*	*397,699*	*130,471*	*276,869*	*61,792*

i Tyskland — c:a 630 på omkring 200 skilda platser — hvilka anordnats af kommuner eller organisa-

Arbetsinställelser (strejker och lockouter) i Sverige år 1905.

Första kvartalet.

De här nedan redovisade under **1905 års första kvartal** påbörjade 37 arbetsinställelserna, af hvilka 10 börjat i januari, 15 i februari och 12 i mars, hafva, enligt nu tillgängliga uppgifter, direkt berört inalles 102 (96) arbetsgifvare och c:a 2,700 arbetare; antalet genom de afslutade konflikterna — hvilkas varaktighet är känd — förlorade arbetsdagar kan beräknas uppgå till i rundt tal 24,100, däraf omkring 300 för af konflikterna indirekt berörda arbetare. (Under första kvartalet förlidet år påbörjades 33 arbetsinställelser — 11 i januari, 12 i februari och 10 i mars månad — hvilka direkt berörde 40 arbetsgifvare och c:a 1,550 arbetare.)

Varaktigheten af de i efterföljande öfversikt upptagna 33 konflikterna, hvilka påbörjats under första kvartalet och såväl faktiskt som principiellt afslutats, är känd för samtliga utom 1. Den närmare fördelningen ter sig sålunda:

Arbetsinställelser med en varaktighet af:

högst 7 dagar	19	31—61 dagar	6
8—15 »	2	62—91 »	1
16—22 »	1	öfver 100 »	1
23—30 »	2	okänd varaktighet	1

I tvenne af de återstående ännu olösta 4 konflikterna, af hvilka 1 pågått i öfver 75, 1 i öfver 90 och 2 i öfver 100 dagar, hafva de invecklade arbetarne helt eller delvis ersatts med annan arbetskraft.

Till sin *karaktär* äro 29 strejker, 3 lockouter och 5 af blandad, obestämbar eller ej uppgifven karaktär.

Det fack, som under kvartalet berörts af de flesta konflikterna, 10, är *grofarbetarefacket;* i dessa hafva 66 arbetsgifvare och c:a 1,100 arbetare varit direkt invecklade. På skoarbetarefacket komma 4 konflikter, af hvilka direkt berörts 4 arbetsgifvare och c:a 500 arbetare.

Samtliga under första kvartalet påbörjade arbetsinställelser hafva haft *lokal karaktär* med undantag af stenhuggeriarbetare-

konflikten i Bohuslän (n:r 33). De fördela sig på följande sätt inom de *olika delarna af landet:*

	Städer.	Landsbygd.	Summa.
Stockholm	8	—	8
östra Sverige[1]	—	1	1
Småland	2	1	3
södra Sverige	9	2	11
västra Sverige	7	2	9
norra Sverige	3	2	5
Summa	**29**	8	**37**

Antalet *direkt berörda arbetsgifvare* är, som nämndt, kändt i samtliga fall och uppgår till 102 (96). Hela antalet *direkt berörda arbetare* utgör c:a 2,700, och af dessa kommer det högsta antalet, eller c:a 1,100 (40·7 %), på grofarbetarefacket, det näst högsta, eller c:a 500 (18·5 %), på skoarbetarefacket. (Uppgift saknas i 2 fall.)

Antalet strejkande är kändt i samtliga fall och utgör sammanlagdt c:a 1,400; i de 3 lockouterna voro 70 och i de 5 arbetsinställelserna af blandad, obestämbar eller ej uppgifven karaktär c:a 1,200 arbetare direkt invecklade.

Som redan angifvits, har totalsumman af under kvartalet *förlorade arbetsdagar* approximativt beräknats till omkring 24,100 (hvaraf omkring 300 för af konflikterna indirekt berörda arbetare). Främst står järnvägsbyggnadsarbetarefacket med omkring 14,500 förlorade arbetsdagar. (Siffrorna afse endast de definitivt afslutade konflikterna.)

I 14 fall hafva arbetsgifvarne icke varit *organiserade*, i 8 fall hafva de tillhört organisation inom sitt fack, och i 15 fall saknas uppgifter uti ifrågavarande hänseende.

Arbetarne hafva i 18 fall samtliga tillhört facklig organisation, i 13 fall delvis och i 6 fall alla varit oorganiserade.

Konflikternas *hufvudorsaker* kunna fördelas i följande grupper:

fråga om löneförhöjning . . . . i 10 fall	*organisationsspörsmål . . . . . i 3 fall*
» » lönesänkning . . . . i 1 »	personliga förhållanden . . . . i 3 »
andra lönefrågor . . . . . i 7 »	andra orsaker . . . . . i 13 »

I 3 fall har arbetarnes hufvudfordran uppgifvits vara kombinerad med andra yrkanden.

Beträffande *resultatet* må anföras, att af de 37 konflikterna 6 afgjorts genom kompromiss, af hvilka 3 kunna anses hafva utfallit i hufvudsak enligt arbetarnes fordringar och 3 lösts efter ungefär lika stora eftergifter å ömse sidor. Af öfriga 31 konflikter hafva 9 ledt till arbetets återupptagande på de af arbetsgifvaren uppställda villkoren, i 5 fall hufvudsakligen med nya arbetare och

[1] Angående de olika landsdelarnas omfattning se »Meddel.» 1903, sid. 72, noten.

(forts. å sid. 248.)

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Första

(Arbetarnes uppgifter i kol. 8, 9 och 10 äro, om de afvika a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare.

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
1	3 jan.	12 febr.	41	Strejk.	Byggnadsarbetare.	Stockholm.	Aflöningens utbetalande.
2	4 jan.	8 jan.	5	Strejk.	Sågverksarbetare. (pappersmassefabr.)	Skutskär. (Uppsala l.)	Arb. fordrade återtagandet af 4 afskedade kamrater.
3	7 jan.	6 mars.	59	Strejk.	Grofarbetare.	Alnarp. (Malm. l.)	Lönefråga.
4	12 jan.	13 febr.	33	Strejk.	Gråstensarbetare.	Göteborg.	Aflöningens utbetalande.
5	14 jan.	14 jan.	1	Strejk.	Scenarbetare.	Karlshamn.	Personfråga.
6	23 jan.	21 febr.	30	Strejk.	Grofarbetare.	Åhus. (Krist. l.)	Lönefråga.
7	23 jan.	27 febr.	36	Strejk.	Järn- och metallarbetare.	Värnamo.	Arb. vägrade arbeta tillsammans med s. k. strejkbrytare.
8	23 jan.	21 maj.	119	Strejk.	Järnvägsbyggnadsarbetare.	Stockholm—Djursholmsbanan.	Garanterad minimitimpenning. Arbetsaftal.
9	25 jan.	31 jan.	7	Strejk.	Skeppstimmermän.	Hälsingborg.	Löneförhöjning.
10	jan.	jan.	2	Strejk.	Timmerkörare.	Ramsjö. (Västern. l.)	Lönefråga.
11	2 febr.	12 febr.	11	Strejk.	Hattarbetare.	Malmö.	Arb. fordrade, att kvinnlig arbetskraft ej finge användas.
12	3 febr.	27 mars.	53	Lockout.	Bageriarbetare.	Kalmar.	Ny prislista. Föreningsrätten.
13	8 febr.	8 febr.	1	Strejk.	Skorstensfejare.	Stockholm.	Norm för nya arbetares antagande.
14	9 febr.	9 febr.	1	Strejk.	Läderarbetare.	Trelleborg.	Lönefråga.
15	10 febr.	12 febr.	3	Strejk.	Smedslärlingar.	Malmö.	Personliga förhållanden.
16	15 febr.	15 febr.	1	Strejk.	Grofarbetare. (varf)	Hälsingborg.	Löneförhöjning.
17	16 febr.	19 febr.	4	Strejk.	Sjömän och grofarb. (fartygsrengöring)	Hälsingborg.	Löneförhöjning.
18	16 febr.	—	Öfver 120	Lockout.	Glasarbetare.	Löfsta. (Kalmar l.)	Lönesänkning.
19	17 febr.	19 febr.	3	Strejk.	Byggnadsarbetare.	Stockholm.	Arb. fordrade afskedandet af tvenne förmän.
20	20 febr.	28 febr.	9	Strejk.	Sågverksarbetare. (stabbläggare)	Båtskärsnäs. (Norrb. l.)	Lönefråga. Arbetstid.

i Sverige, påbörjade under år 1905.

kvartalet.

från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes.)

omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal			Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreliggа från	Anmärkningar.	
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.					
2	—	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a.	[1]) Uppgifterna om arbetareantalet ofullständiga.	1
1	c:a 140	—	Delvis.	De afskedade arb. bereddes annat arbete i fabriken.	a-g., a.		2
1	36	—	Delvis.	Den begärda löneförhöjningen erhölls.	a-g., a.	[3]) Den högre löneu beviljades, samtidigt med att arbetstiden ökades (a-g.).	3
1	7	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.	[4]) A-g. anser, att någon arbetskonflikt icke ägt rum.	4
1	7	—	Nej.	Nya arb. på förutvarande villkor.	a-g., a.		5
1	c:a 50	—	Delvis.	Kompromiss.	a-g., a.		6
1	9 (4)	—	Delvis.	Den ifrågavarande arb. anslöt sig till organisationen.	a-g., a.	[7]) Tidsuppgifterna ej öfverensstämmande.	7
1	c:a 160	—	Delvis.	Kompromiss.	a-g., a.	[8]) Strejken, som från början endast var partiell (28 man), omfattade från den 13 februari samtliga arb. vid banan.	8
1	38	—	Delvis.	Förutvarande villkor.	a-g., a.		9
1	—	—	Nej.	Nya arbetare antogos.	Omb.		10
1	15	—	Delvis.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.		11
1	—	c:a 30	Ja.	——	a-g., a.	[12]) Uppgifterna ang. resultatet hvarandra delvis motsägande.	12
1	6	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.		13
1	26	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades	a-g., a.		14
1	18	—	Ja.	Arbetarne återgingo.	a-g., a.		15
1	31	—	Delvis.	Nya arbetare antogos.	a-g., a.	[16]) Löneförhöjning beviljades de nyantagna arb. (a.)	16
11	c:a 240	—	Delvis.	Förutvarande villkor.	a-g., a.		17
1	—	35	Delvis.	——	a-g., a.	[18]) Arbetet icke återupptaget.	18
1	10	—	Ja.	Nya arbetare antogos.	a-g., a.	[19]) Arbetsplatsen blockerades omedelbart. Blockaden upphäfd den 14 mars på grund af skiljenämnds utslag. Arb.antalet afser endast murerarbetsmännen.	19
1	20	—	Delvis.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.		20

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Första

(Arbetarnes uppgifter i kol. 8, 9 och 10 äro, om de afvika a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare.

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
21	21 febr.	11 maj.	80	Strejk.	Plåtslageriarbetare.	Örebro.	Personl. förhållanden. Återtagande af en afskedad arb.
22	22 febr.	19 mars.	25	—	Skoarbetare.	Stockholm.	Arbetets fördelning. Fordran på en förmans afskedande.
23	23 febr.	—	Öfver 100	—	Skoarbetare.	Vänersborg.	Arb. fordrade införandet af ett bestämdt arbetsaftal. Föreningsrätten.
24	24 febr.	28 febr.	5	Strejk.	Grundläggare o. bergsprängare.	Härnösand	Aflöningens utbetalande.
25	28 febr.	2 mars.	3	Strejk.	Textilarbetare. (spinneri)	Oskarsström. (Hallands l.)	Löneförhöjning.
26	1 mars.	6 mars.	6	Strejk.	Grofarbetare.	Malmö.	Norm för arbetares antagande. Lönefråga.
27	1 mars.	2 april.	27	Lockout.	Skoarbetare.	Örebro.	Arb. fordrade det gamla aftalets förnyande.
28	14 mars.	—	Öfver 90	—	Sömmerskor.	Stockholm.	Föreningsrätten.
29	15 mars.	16 mars	2	Strejk.	Bleckslageriarbetare och grofarbetare. (konservfabrik)	Göteborg.	Norm för arbetares antagande.
30	16 mars.	16 mars.	1	Strejk.	Grofarbetare.	Falun.	Löneförhöjning.
31	18 mars.	21 mars.	4	Strejk.	Tegellossare.	Stockholm.	Lönefråga.
32	18 mars.	—	—	Strejk.	Bokbinderiarb.	Stockholm.	Arb. fordrade återtagandet af tvenne afskedade kamrater.
33	21 mars.	11 april.	22	—	Stenhuggeriarb.	Bohuslän.	Tolkning af arbetsaftalet.
34	24 mars.	24 mars.	1	Strejk.	Grofarbetare. (hjälparb. vid mek. verkstad.	Göteborg.	Löneförhöjning.
35	24 mars.	29 mars.	6	Strejk.	Skoarbetare.	Göteborg.	Arbet. fordrade ledighet dagen före Maria-Bebådelsedag.
36	27 mars.	—	Öfver 75	Strejk o. lockout.	Murareriarbetsmän. (handtlangare)	Malmö.	Nytt arbetsaftal med förhöjda löner, olycksfallsförsäkring m. m.
37	31 mars.	6 april.	7	Strejk.	Cementarbetare.	Gäfle.	Löneförhöjning.

i Sverige, påbörjade under år 1905. (Forts.)
kvartalet.
från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes.)
omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	
Kändt högsta antal							
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.	Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	Löpande årsnr.
2	c:a 15	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.	[21]) Vid den ena verkstaden pågick strejk d. 13—28 mars.	21
1	17 (9)		Ja.	Arb:nes fordr. beviljades i hufvudsak.	a-g., a.		22
1	c:a 440		Ja.	——	a-g., a.	[23]) En del nya arb. antagna.	23
1	15	—	Delvis.	Arb:nes fordr. beviljades.	a.		24
1	c:a 120	—	Nej.	Kompromiss.	a-g., a	[25]) C:a 100 arb. blefvo dessutom genom konflikten arbetslösa.	25
1	4	—	Ja.	——	a-g., a.	[26]) Parternas uppgifter äro på flera punkter hvarandra motsägande.	26
1	—	5	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a.		27
1	c:a 80		Ja.	——	—		28
1	c:a 25	—	Nej.	Förutvarande villkor.	a-g., a.		29
1	c:a 25	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	Omb.	[30]) Se *föröfrigt redogörelsen* sid. 170.	30
8 (2)	c:a 300 (30)	—	Delvis.	Kompromiss.	a-g., a.		31
1	34	—	Ja.	Nya arb. antogos omedelbart.	a-g.		32
1	50		Ja.	——	a.	[33]) Uppgifterna ang. resultatet ofullständiga.	33
1	c:a 25	—	Nej.	Nya arb. antogos, hvilka erhöllo löneförhöjning.	a-g.		34
1	20 (40)	—	Ja.	——	a-g., a.	[35]) Uppgifterna ang. resultatet hvarandra delvis motsägande.	35
47	c:a 60	c:a 600	Ja.	——	a-g., a.	[36]) C:a 600 murare blefvo dessutom genom konflikten arbetslösa. Strejken började den 27 mars, lockouten den 4 april; utvidgades den 17 april.	36
1	16	—	Nej.	Kompromiss.	a-g., a.		37

i 4 fall med den förutvarande arbetsstyrkan. 13 konflikter hafva bilagts i enlighet med arbetarnes fordringar. Såsom redan nämnts, äro 4 ännu icke afslutade, och rörande 5 föreligga med hänsyn till resultatet stridiga eller ofullständiga uppgifter.

Vid en sammanställning af de föreliggande konflikternas *orsaker och resultat* visar det sig bland annat, att af de 18 konflikter, som föranledts af lönefrågor, 4 bilagts i enlighet med arbetsgifvarens fordringar, 4 i enlighet med arbetarnes och 5 efter ömsesidiga eftergifter. 3 äro ännu icke afslutade, och rörande 2 äro uppgifterna i förevarande hänseende ofullständiga eller hvarandra motsägande. Arbetarestyrkan i de 16 konflikter, hvilka bilades helt eller hufvudsakligen i enlighet med arbetarnes fordringar, var i samtliga fall utom 1 helt eller delvis organiserad.

För öfrigt kan anmärkas, att enligt de föreliggande uppgifterna, hvilka i 13 fall äro ofullständiga eller hvarandra motsägande i denna punkt, 8 arbetsinställelser föregingos af *förhandlingar* parterna emellan, under det att i 16 fall några dylika icke ägde rum.

Aftals- och kontraktsbrott medgifves, äfven af vederbörande part, hafva genom arbetsinställelse förekommit i 1 fall. I 5 fall framkastar den ena parten beskyllning i detta hänseende mot den andra. I 15 fall uppgifves samstämmigt intet aftals- eller kontraktsbrott hafva förekommit, och rörande 16 arbetsinställelser äro uppgifterna i denna punkt mer eller mindre bristfälliga.

I 22 af de 37 här omnämnda arbetsinställelserna ersattes icke de genom konflikten arbetslösa arbetarne med ny arbetskraft, i 4 fall antogs en del nya arbetare, och i 4 fall fylldes ledigheterna fullständigt. I 7 fall äro uppgifterna ofullständiga. Efter konfliktens slut återgingo alla de förutvarande arbetarne i arbetet i 15 fall, en del i 6 fall; i 3 fall återvände inga. Rörande 9 konflikter äro uppgifterna bristfälliga.

Vidkommande här redovisade 37 konflikter hafva svar ingått från bägge parterna i 28 fall, endast från arbetsgifvare i 2 fall och endast från arbetare i 4 fall. Rörande 2 konflikter föreligga uppgifter endast från K. Kommerskollegii ombud. Beträffande den inom sömmerskefacket i Stockholm inträffade arbetsinställelsen hafva uppgifter från vederbörande parter, trots upprepade påminnelser, icke ingått. Angående tvenne enligt uppgift inträffade konflikter, den ena inom träarbetarefacket i Trelleborg, den andra vid Åbyfors såg och tegelbruk (Gäfleb. l.), har icke från parterna inkommit bekräftelse på att konflikterna ledt till arbetsinställelse.

Hvad slutligen angår de under nästföregående år påbörjade arbetsinställelser, som under innevarande år nått sin lösning, före ligga icke ännu så fullständiga uppgifter, att någon exakt redogörelse för desamma nu kan afgifvas.

Lifsmedelspriser å olika orter i riket under år 1905.

Första kvartalet.

Anm. Brödprisen och särskildt prisen å *hvetebröd* förete fortfarande alltför stora variationer mellan de olika orterna för att kunna tillmätas samma betydelse som öfriga uppgifter, men sedan den arbetsstatistiska afdelningen numera efter vunnen erfarenhet meddelat ombuden särskilda föreskrifter för ifrågavarande prisuppgifters insamlande, torde för framtiden fullt nöjaktiga uppgifter kunna erhållas äfven beträffande prisen å bröd.

Priset å *potatis* har i efterföljande tabeller angifvits pr *5 lit.*, enär försäljning pr hektoliter enligt ombudens uppgifter förekommer mindre ofta.

Parentes kring en medelprissiffra betecknar, att densamma är beräknad på grund af ett fåtal uppgifter eller af annan orsak anses mindre tillförlitlig.

Priset på *ved* är beräknadt för s. k. storfamn ($2{\cdot}5 \times 1{\cdot}6 \times 0{\cdot}89$ meter $= 3{\cdot}56$ kubikmeter).

I öfrigt hänvisas till anmärkningarna å de särskilda uppslagen.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
			Stockholm: Staden inom broarna.								
			Januari.			Februari.			Mars.		
			Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-
			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).		
1	Mjölk: oskummad	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
2	skummad	»	7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	225	200	*214*	215	200	*208*	210	200	*202*
4	mat- (lands-)	»	210	180	*197*	200	170	*187*	190	180	*186*
5	Ost, halffet, ordinär	»	140	100	*122*	140	100	*123*	140	100	*129*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	150	*158*	165	160	*162*	165	160	*162*
7	billigaste sort	»	110	100	*105*	120	110	*115*	120	110	*115*
8	Ägg	tjog	200	160	*190*	200	150	*182*	160	110	*132*
9	Potatis	5 lit.	40	35	*38*	40	35	*37*	40	30	*35*
10	Ärter, gula	kg.	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
11	Bruna bönor	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	28	26	*27*	27	26	*27*	27	26	*27*
13	råg-	»	20	18	*19*	20	18	*20*	20	18	*20*
14	rågsikt-	»	25	24	*24*	25	23	*24*	25	23	*24*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	32	30	*31*	32	30	*30*	32	30	*31*
16	korn-	»	25	25	*25*	30	28	*29*	30	28	*29*
17	ris-: bästa sort	»	70	60	*63*	70	60	*66*	70	60	*66*
18	billigaste sort	»	35	30	*32*	35	30	*31*	35	30	*31*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	37	32	*35*	38	35	*37*	38	35	*37*
20	mjukt: limpa, söt	»	38	38	*38*	40	40	*40*	40	40	*40*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	35	35	*35*	40	35	*38*	40	35	*38*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	75	50	*63*	80	75	*78*	80	75	*78*
23	mjukt, » »	»	40	40	*40*	42	40	*41*	42	40	*41*
24	Nötkött, färskt: stek	»	110	80	*86*	100	80	*85*	90	80	*83*
25	soppkött	»	75	60	*72*	80	65	*73*	75	70	*73*
26	Kalfkött: stek	»	120	100	*110*	120	90	*114*	110	90	*99*
27	spädkalf	»	70	60	*64*	70	50	*63*	75	60	*70*
28	Fårstek, färsk	»	125	100	*119*	120	110	*119*	120	115	*119*
29	Fläsk, färskt	»	120	100	*110*	120	100	*111*	120	100	*111*
30	salt: svenskt	»	120	120	*120*	120	120	*120*	120	120	*120*
31	amerikanskt	»	120	110	*115*	120	110	*115*	120	110	*115*
32	Fisk, färsk: sill	»	30	25	*25*	25	20	*24*	—	—	—
33	strömming	»	80	40	*57*	50	30	*39*	50	40	*42*
34	rödspotta (»spätta»)	»	75	60	*73*	80	75	*76*	75	75	*75*
35	salt: sill	»	50	40	*43*	50	40	*47*	50	40	*47*
36	strömming	»	25	25	*25*	30	30	*30*	30	30	*30*
37	kabeljo	»	50	40	*48*	50	50	*50*	50	50	*50*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	120	*120*	120	110	*118*	120	110	*118*
39	Socker, bit-	»	69	66	*68*	69	69	*69*	69	69	*69*
40	Fotogén, prima	l.	17	16	*17*	15	12	*14*	15	12	*14*
41	Ved: björk- } osågad, hemkörd {	famn	2700	2600	*2650*	2800	2700	*2750*	2800	2700	*2750*
42	barr- } osågad, hemkörd {	»	1900	1900	*1900*	1900	1900	*1900*	1900	1900	*1900*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») } hemkörd {	»	350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*
45	Koks, gasverks- (okrossad) } hemkörd {	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*

Anm. *Prisuppgifterna för ved, kol och koks i kol. 3—11 gälla för hela staden.* Priset på ägg betalades under jan. ända till 250 öre.

och medelpris.

12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	
Norrmalm.									Östermalm.									
Januari.			Februari.			Mars.			Januari.			Februari.			Mars.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	1
7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*	2
230	200	*218*	220	200	*209*	215	200	*206*	230	200	*216*	220	200	*211*	220	200	*208*	3
200	190	*196*	200	180	*189*	190	180	*186*	200	180	*194*	200	180	*190*	190	180	*187*	4
150	100	*131*	140	120	*132*	140	100	*128*	150	120	*134*	150	100	*132*	140	100	*128*	5
165	160	*161*	170	160	*163*	170	160	*163*	160	160	*160*	165	160	*162*	165	160	*162*	6
120	100	*111*	120	110	*113*	120	110	*113*	110	100	*105*	110	110	*110*	110	110	*110*	7
200	150	*189*	200	160	*187*	160	110	*137*	200	150	*188*	200	160	*188*	160	100	*137*	8
40	30	*38*	40	30	*36*	40	35	*35*	40	30	*38*	40	30	*37*	40	35	*36*	9
25	20	*24*	25	23	*25*	25	23	*25*	25	20	*24*	25	20	*23*	25	20	*23*	10
45	35	*41*	40	40	*40*	40	40	*40*	50	40	*42*	50	40	*42*	50	40	*42*	11
27	26	*26*	27	26	*27*	27	26	*27*	28	26	*27*	28	26	*27*	28	26	*27*	12
24	18	*20*	20	18	*20*	20	18	*20*	20	18	*20*	20	18	*20*	20	18	*20*	13
25	24	*24*	25	23	*24*	25	23	*24*	25	23	*24*	25	24	*24*	25	24	*24*	14
35	28	*30*	35	30	*31*	35	30	*30*	35	30	*33*	35	30	*32*	35	30	*32*	15
30	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*28*	28	25	*26*	30	28	*29*	30	28	*29*	16
75	50	*64*	75	50	*67*	75	50	*67*	70	50	*61*	70	60	*65*	70	60	*66*	17
40	30	*33*	40	30	*36*	40	30	*35*	35	30	*32*	35	30	*33*	35	30	*33*	18
42	35	*37*	42	32	*36*	42	32	*36*	42	33	*37*	39	35	*36*	39	35	*36*	19
43	38	*41*	40	40	*40*	40	40	*40*	43	40	*42*	40	40	*40*	40	40	*40*	20
40	40	*40*	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*37*	40	35	*38*	40	35	*38*	21
75	75	*75*	80	75	*78*	80	75	*78*	80	75	*78*	80	75	*78*	80	75	*78*	22
43	33	*38*	42	40	*41*	42	40	*41*	40	40	*40*	42	40	*41*	42	40	*41*	23
100	80	*87*	110	80	*87*	100	80	*86*	100	80	*90*	110	80	*89*	100	80	*87*	24
85	65	*74*	80	70	*75*	80	70	*75*	80	70	*75*	85	70	*75*	80	70	*75*	25
120	100	*112*	120	90	*114*	120	90	*104*	125	100	*118*	120	100	*117*	120	90	*103*	26
70	50	*63*	70	60	*65*	70	60	*65*	75	50	*63*	70	60	*64*	70	60	*65*	27
130	110	*121*	120	120	*120*	125	100	*119*	130	110	*122*	130	110	*121*	125	120	*122*	28
120	100	*113*	120	100	*112*	120	100	*111*	120	100	*112*	120	100	*114*	120	100	*112*	29
120	100	*115*	130	100	*118*	130	100	*118*	130	110	*123*	130	120	*125*	130	120	*126*	30
110	110	*110*	120	110	*115*	120	110	*115*	110	110	*110*	120	110	*115*	120	110	*115*	31
30	25	*27*	40	25	*26*	—	—	—	40	25	*30*	40	25	*28*	—	—	—	32
100	40	*67*	75	40	*52*	75	40	*52*	100	50	*77*	75	40	*56*	75	40	*55*	33
75	70	*74*	80	75	*77*	80	75	*78*	80	70	*76*	80	75	*77*	80	80	*80*	34
50	35	*43*	50	30	*45*	50	30	*45*	60	30	*45*	50	40	*45*	50	40	*45*	35
30	25	*28*	30	30	*30*	30	30	*30*	25	25	*25*	30	30	*30*	30	30	*30*	36
50	50	*50*	50	45	*49*	50	45	*48*	60	48	*55*	60	50	*54*	60	50	*54*	37
125	100	*113*	120	100	*112*	120	100	*112*	120	105	*115*	130	110	*118*	130	110	*118*	38
69	69	*69*	69	69	*69*	69	69	*69*	70	69	*70*	70	69	*70*	70	69	*70*	39
16	16	*16*	12	12	*12*	15	15	*15*	16	16	*16*	12	12	*12*	15	15	*15*	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45

s. k. matägg har under jan.—febr. varierat mellan 120 à 140 öre pr tjog; för prima svenska

1.	Varuslag.	2. Kvantitet.	30. Stockholm: Kungsholmen. Januari. Högsta pris (öre).	31. Januari. Lägsta pris (öre).	32. Januari. Medel- pris (öre).	33. Februari. Högsta pris (öre).	34. Februari. Lägsta pris (öre).	35. Februari. Medel- pris (öre).	36. Mars. Högsta pris (öre).	37. Mars. Lägsta pris (öre).	38. Mars. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
2	skummad	»	7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	220	210	*215*	220	200	*208*	215	195	*203*
4	mat- (lands-)	»	210	180	*201*	200	185	*193*	195	190	*191*
5	Ost, halffet, ordinär	»	140	120	*126*	150	120	*130*	140	120	*129*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	160	*160*	160	150	*158*	160	150	*158*
7	*billigaste sort*	»	110	110	*110*	120	110	*115*	120	110	*113*
8	Ägg	tjog	240	200	*227*	200	150	*177*	180	110	*144*
9	Potatis	5 lit.	40	30	*36*	40	35	*37*	40	30	*35*
10	Ärter, gula	kg.	25	23	*25*	25	23	*25*	25	23	*25*
11	Brunа bönor	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	27	26	*27*	27	26	*27*	27	26	*27*
13	råg-	»	20	19	*20*	20	18	*19*	20	18	*19*
14	rågsikt-	»	25	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	30	*31*	30	30	*30*	30	30	*30*
16	korn-	»	28	25	*27*	30	28	*30*	30	28	*30*
17	ris-: bästa sort	»	70	50	*60*	60	50	*58*	60	50	*58*
18	*billigaste sort*	»	35	30	*34*	35	30	*33*	35	30	*33*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	38	35	*37*	38	35	*37*	38	35	*36*
20	mjukt: limpa, söt	»	40	30	*35*	40	40	*40*	40	40	*40*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	35	35	*35*	40	35	*38*	40	35	*38*
22	Hvetebröd: *skorpor, billigaste sort*	»	75	75	*75*	80	75	*78*	80	75	*78*
23	mjukt, » »	»	42	42	*42*	42	40	*41*	42	40	*41*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	80	*91*	100	80	*86*	95	80	*86*
25	soppkött	»	80	65	*73*	80	65	*73*	75	65	*71*
26	Kalfkött: stek	»	120	100	*107*	120	90	*112*	110	90	*99*
27	spädkalf	»	80	60	*71*	75	60	*64*	70	60	*65*
28	Fårstek, färsk	»	120	100	*110*	120	100	*110*	120	120	*120*
29	Fläsk, färskt	»	130	110	*123*	130	110	*121*	130	100	*115*
30	salt: svenskt	»	120	110	*115*	120	110	*117*	130	120	*123*
31	amerikanskt	»	110	110	*110*	120	110	*115*	120	110	*115*
32	Fisk, färsk: sill	»	25	25	*25*	30	25	*28*	—	—	—
33	strömming	»	80	60	*70*	60	40	*45*	50	40	*44*
34	rödspotta (»spätta»)	»	85	75	*78*	80	75	*79*	80	75	*78*
35	salt: sill	»	50	40	*47*	50	40	*48*	50	40	*48*
36	strömming	»	30	25	*27*	30	25	*28*	30	25	*28*
37	kabeljo	»	50	45	*49*	60	40	*50*	60	40	*50*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	130	120	*123*	120	110	*115*	120	110	*115*
39	Socker, bit-	»	69	69	*69*	69	69	*69*	69	69	*69*
40	Fotogén, prima	l.	16	16	*16*	12	12	*12*	15	15	*15*
41	Ved: björk- } osågad, hemkörd	famn.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	barr- }	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») } hemkörd	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45	Koks, gasverks- (okrossad) }	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—

39.	40.	41.	42.	43.	44.	45.	46.	47.	48.	49.	50.	51.	52.	53.	54.	55.	56.	
Södermalm.									Uppsala.									
Januari.			Februari.			Mars.			Januari.			Februari.			Mars.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	13	13	*13*	13	13	*13*	13	13	*13*	1
7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*	5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	2
230	200	*218*	220	200	*211*	220	200	*206*	220	205	*213*	215	205	*210*	215	205	*211*	3
210	190	*199*	200	180	*190*	190	180	*185*	185	175	*184*	190	165	*180*	210	185	*194*	4
150	100	*132*	150	120	*132*	140	120	*133*	120	90	*100*	120	90	*103*	120	90	*103*	5
160	150	*156*	160	150	*158*	160	150	*158*	160	155	*158*	160	155	*158*	160	155	*159*	6
100	100	*100*	110	100	*107*	110	100	*107*	110	100	*105*	110	105	*108*	110	100	*105*	7
200	140	*187*	200	160	*180*	160	110	*138*	190	180	*188*	190	165	*177*	170	145	*158*	8
40	30	*37*	40	30	*35*	35	35	*35*	40	35	*39*	40	35	*36*	40	35	*36*	9
25	20	*23*	25	22	*24*	25	22	*24*	23	18	*20*	23	20	*21*	25	23	*24*	10
45	40	*41*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	11
28	25	*27*	27	25	*26*	27	25	*26*	28	26	*27*	28	26	*27*	27	26	*27*	12
20	18	*19*	20	18	*18*	20	18	*18*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	13
24	22	*23*	24	23	*23*	24	23	*23*	24	24	*24*	24	23	*24*	24	23	*24*	14
30	30	*30*	32	30	*30*	32	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	35	30	*31*	15
25	25	*25*	30	25	*26*	30	25	*26*	25	23	*24*	25	23	*24*	25	23	*24*	16
60	60	*60*	70	50	*60*	70	50	*60*	70	40	*50*	70	40	*55*	70	40	*55*	17
35	30	*31*	40	30	*33*	40	30	*32*	30	25	*29*	30	25	*29*	32	25	*29*	18
38	30	*36*	37	30	*34*	37	30	*34*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	19
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	42	40	*41*	44	42	*43*	44	40	*42*	20
40	35	*36*	40	35	*38*	40	35	*38*	22	22	*22*	22	22	*22*	22	22	*22*	21
80	72	*76*	80	75	*78*	80	75	*78*	68	66	*67*	74	70	*72*	74	74	*74*	22
42	40	*41*	42	40	*41*	42	40	*41*	50	48	*49*	50	40	*49*	50	48	*49*	23
110	75	*85*	90	80	*84*	90	80	*83*	80	80	*80*	80	75	*77*	80	80	*80*	24
75	60	*71*	75	75	*75*	75	75	*75*	70	70	*70*	75	65	*70*	75	70	*71*	25
120	100	*109*	120	100	*116*	120	90	*101*	120	100	*103*	100	100	*100*	100	100	*100*	26
70	60	*64*	70	60	*66*	70	60	*63*	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*	27
120	110	*120*	120	120	*120*	120	115	*119*	100	90	*97*	110	100	*105*	120	100	*109*	28
120	100	*112*	120	100	*112*	120	100	*112*	100	90	*94*	100	90	*94*	100	100	*100*	29
120	100	*110*	120	120	*120*	120	120	*120*	100	90	*98*	100	90	*97*	100	100	*100*	30
110	100	*105*	110	110	*110*	110	110	*110*	90	90	*90*	90	90	*90*	100	90	*93*	31
30	25	*26*	25	20	*24*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
75	40	*56*	50	40	*41*	50	40	*42*	50	50	*50*	60	50	*51*	60	50	*53*	33
75	70	*75*	75	75	*75*	75	75	*75*	50	50	*50*	60	50	*54*	60	50	*54*	34
50	40	*43*	50	30	*43*	50	30	*43*	40	35	*38*	40	40	*40*	40	30	*35*	35
25	25	*25*	30	25	*28*	30	25	*28*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	36
50	45	*49*	50	45	*49*	50	45	*49*	50	45	*49*	50	45	*46*	50	45	*47*	37
120	100	*112*	110	100	*106*	120	100	*118*	120	110	*118*	120	90	*108*	120	90	*103*	38
69	69	*69*	69	69	*69*	69	69	*69*	70	67	*69*	70	70	*70*	70	70	*70*	39
16	16	*16*	12	12	*12*	15	15	*15*	17	16	*16*	16	16	*16*	16	16	*16*	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2400	2400	*2400*	2400	2400	*2400*	2400	2400	*2400*	41
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*43*
—	—	—	—	—	—	—	—	—	310	310	*310*	310	310	*310*	310	310	*310*	44
—	—	—	—	—	—	—	—	—	110	110	*110*	80	80	*80*	80	80	*80*	45

1.	Varuslag.	2. Kvantitet.	57. Eskilstuna. Januari. Högsta pris (öre).	58. Januari. Lägsta pris (öre).	59. Januari. Medel- pris (öre).	60. Februari. Högsta pris (öre).	61. Februari. Lägsta pris (öre).	62. Februari. Medel- pris (öre).	63. Mars. Högsta pris (öre).	64. Mars. Lägsta pris (öre).	65. Mars. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*
2	skummad	»	*6*	*6*	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	220	220	*220*	220	220	*220*	220	220	*220*
4	mat- (lands-)	»	200	180	*193*	200	180	*187*	200	190	*192*
5	Ost, halffet, ordinär	»	100	80	*90*	100	100	*100*	100	80	*95*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	160	*160*	170	170	*170*	170	170	*170*
7	billigaste sort	»	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*
8	Ägg	tjog	150	150	*150*	160	130	*145*	120	115	*118*
9	Potatis	5 lit.	35	35	*35*	35	35	*35*	30	30	*30*
10	Ärter, gula	kg.	25	25	*25*	20	20	*20*	20	20	*20*
11	Bruna bönor	»	45	30	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
13	råg-	»	17	17	*17*	18	18	*18*	18	18	*18*
14	rågsikt-	»	22	22	*22*	22	22	*22*	22	22	*22*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	30	25	*28*	30	25	*26*	25	25	*25*
16	korn-	»	25	24	*25*	22	22	*22*	24	24	*24*
17	ris-: bästa sort	»	65	65	*65*	65	65	*65*	65	65	*65*
18	billigaste sort	»	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	35	27	*31*	28	28	*28*	28	28	*28*
20	mjukt: limpa, söt	»	27	27	*27*	27	27	*27*	27	27	*27*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	63	63	*63*	63	63	*63*	63	63	*63*
23	mjukt, » »	»	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	90	*94*	100	90	*96*	100	90	*98*
25	soppkött	»	75	60	*69*	75	60	*67*	80	65	*73*
26	Kalfkött: stek	»	110	100	*109*	120	110	*112*	120	110	*115*
27	spädkalf	»	60	60	*60*	60	60	*60*	60	50	*55*
28	Fårstek, färsk	»	120	110	*115*	120	110	*118*	130	120	*128*
29	Fläsk: färskt	»	100	100	*100*	100	100	*100*	120	100	*112*
30	salt: svenskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	120	110	*119*
31	amerikanskt	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Fisk, färsk: sill	»	30	25	*28*	25	25	*25*	—	—	—
33	strömming	»	40	40	*40*	25	25	*25*	40	35	*39*
34	rödspotta (»spätta»)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	salt: sill	»	35	30	*31*	35	35	*35*	35	30	*33*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	25	25	*25*
37	kabeljo	»	45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	120	*120*	120	120	*120*	120	120	*120*
39	Socker, bit-	»	70	67	*69*	70	70	*70*	70	70	*70*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk- } osågad, hemkörd {	famn	2270	2140	*2190*	2520	2140	*2270*	2520	2390	*2460*
42	barr- } osågad, hemkörd {	»	1510	1390	*1450*	1760	1390	*1520*	1760	1640	*1700*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») } hemkörd {		310	310	*310*	310	310	*310*	310	310	*310*
45	Koks, gasverks (okrossad) } hemkörd {	»	120	120	*120*	120	120	*120*	120	120	*120*

66.	67.	68.	69.	70.	71.	72.	73.	74.	75.	76.	77.	78.	79.	80.	81.	82.	83.	
Norrköping.									Jönköping.									
Januari.			Februari.			Mars.			Januari.			Februari.			Mars.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*	14	11	*13*	13	10	*12*	1
6	5	*5*	6	5	*5*	6	5	*5*	8	7	*8*	5	5	*5*	5	5	*5*	2
225	210	*217*	210	200	*208*	210	200	*207*	220	210	*214*	220	200	*210*	215	195	*202*	3
210	190	*203*	200	190	*194*	200	175	*188*	200	180	*190*	195	170	*182*	185	170	*176*	4
120	90	*108*	120	100	*110*	120	100	*109*	125	115	*121*	125	115	*120*	125	115	*120*	5
160	155	*160*	160	155	*159*	160	155	*159*	165	165	*165*	170	165	*168*	170	165	*168*	6
105	95	*103*	105	95	*102*	105	95	*101*	130	130	*130*	135	130	*132*	135	130	*131*	7
220	180	*196*	190	130	*164*	140	100	*117*	175	155	*163*	170	160	*165*	170	160	*164*	8
37	30	*34*	35	30	*33*	35	25	*31*	30	20	*24*	32	25	*28*	30	28	*29*	9
25	20	*23*	25	20	*23*	25	20	*23*	25	20	*22*	25	25	*25*	25	25	*25*	10
50	35	*43*	50	35	*44*	50	35	*44*	40	35	*36*	40	40	*40*	40	40	*40*	11
26	25	*25*	26	25	*25*	26	25	*25*	26	24	*25*	28	24	*26*	28	24	*26*	12
21	19	*20*	21	19	*20*	21	19	*20*	21	21	*21*	22	20	*21*	25	22	*24*	13
23	21	*22*	23	21	*22*	22	21	*21*	24	24	*24*	25	24	*25*	25	24	*25*	14
32	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	35	30	*33*	35	30	*33*	15
25	21	*23*	25	21	*23*	24	21	*23*	20	18	*19*	23	20	*22*	23	20	*22*	16
60	50	*59*	60	50	*59*	60	50	*58*	76	70	*73*	76	70	*74*	75	70	*73*	17
35	25	*32*	35	25	*32*	35	25	*32*	30	25	*27*	38	30	*34*	38	30	*34*	18
40	30	*35*	40	30	*36*	40	31	*36*	40	35	*38*	42	37	*40*	42	37	*40*	19
36	30	*33*	36	30	*33*	36	30	*33*	33	30	*32*	35	30	*33*	35	30	*33*	20
25	20	*23*	25	20	*23*	25	21	*23*	25	25	*25*	30	25	*28*	30	25	*28*	21
70	55	*62*	70	55	*63*	70	56	*64*	65	60	*63*	65	60	*63*	65	60	*63*	22
38	31	*35*	38	31	*34*	38	31	*35*	30	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*28*	23
110	95	*106*	120	95	*111*	120	100	*112*	90	70	*79*	80	63	*71*	80	65	*71*	24
90	75	*85*	100	75	*86*	95	80	*86*	70	60	*66*	70	60	*65*	70	60	*65*	25
110	90	*99*	100	90	*94*	100	90	*96*	90	75	*84*	80	70	*75*	82	70	*75*	26
60	60	*60*	60	60	*60*	60	55	*57*	45	35	*40*	45	30	*40*	45	30	*34*	27
110	90	*97*	110	90	*104*	110	100	*107*	110	90	*100*	110	85	*96*	110	95	*100*	28
110	95	*104*	110	95	*106*	110	100	*107*	72	65	*68*	70	65	*68*	70	65	*68*	29
120	110	*114*	120	110	*113*	120	110	*113*	110	95	*102*	100	80	*90*	100	85	*91*	30
120	110	*115*	110	110	*110*	110	105	*108*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	50	*53*	55	50	*53*	32
40	15	*23*	15	10	*14*	25	15	*19*	30	25	*29*	42	40	*41*	40	40	*40*	33
80	70	*76*	75	70	*72*	80	70	*77*	75	70	*73*	75	70	*73*	75	70	*73*	34
40	25	*34*	40	25	*35*	40	25	*34*	25	20	*23*	35	28	*32*	35	30	*33*	35
30	25	*28*	25	25	*25*	25	20	*22*	40	35	*38*	40	40	*40*	40	40	*40*	36
50	45	*48*	50	45	*48*	50	45	*47*	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*	37
120	100	*109*	120	100	*111*	120	100	*111*	100	100	*100*	110	100	*105*	110	100	*105*	38
70	67	*69*	70	69	*70*	70	68	*70*	70	70	*70*	68	68	*68*	68	68	*68*	39
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	18	14	*16*	18	14	*16*	18	14	*16*	40
2400	2200	*2340*	2400	2250	*2340*	2400	2300	*2370*	2200	2000	*2100*	2150	2000	*2110*	2150	2000	*2110*	41
1800	1700	*1760*	1800	1700	*1750*	1800	1700	*1770*	1600	1450	*1520*	1520	1510	*1510*	1520	1500	*1510*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	55	*58*	55	55	*55*	55	55	*55*	43
340	325	*333*	340	325	*332*	340	325	*330*	350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*	44
150	125	*136*	150	125	*138*	150	125	*140*	110	100	*105*	110	100	*105*	110	100	*105*	45

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	84. Kalmar. Januari. Högsta pris (öre).	85. Kalmar. Januari. Lägsta pris (öre).	86. Kalmar. Januari. Medel- pris (öre).	87. Kalmar. Februari. Högsta pris (öre).	88. Kalmar. Februari. Lägsta pris (öre).	89. Kalmar. Februari. Medel- pris (öre).	90. Kalmar. Mars. Högsta pris (öre).	91. Kalmar. Mars. Lägsta pris (öre).	92. Kalmar. Mars. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	13	12	*13*	13	12	*13*	13	12	*13*
2	skummad	»	7	6	*6*	7	6	*6*	7	6	*6*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	225	225	*225*	225	225	*225*	225	225	*225*
4	mat- (lands-)	»	180	175	*177*	180	175	*177*	180	175	*177*
5	Ost, halffet, ordinär	»	130	110	*125*	130	110	*125*	130	110	*125*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	150	*155*	160	150	*155*	160	150	*155*
7	billigaste sort	»	110	80	*93*	110	80	*93*	110	80	*93*
8	Ägg	tjog	175	140	*158*	100	90	*98*	100	90	*98*
9	Potatis	5 lit.	35	25	*30*	35	25	*30*	35	25	*30*
10	Ärter, gula	kg.	30	25	*27*	30	25	*27*	30	25	*27*
11	Bruna bönor	»	40	35	*39*	40	35	*39*	40	35	*39*
12	Mjöl: hvete-	»	26	25	*25*	26	25	*25*	26	25	*25*
13	råg-	»	21	15	*19*	21	15	*19*	21	15	*19*
14	rågsikt-	»	23	20	*22*	23	20	*22*	23	20	*22*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	30	30	*30*	30	25	*30*	30	25	*30*
16	korn-	»	30	25	*25*	30	25	*25*	30	25	*25*
17	ris-: bästa sort	»	70	50	*62*	70	50	*62*	70	50	*62*
18	billigaste sort	»	35	30	*31*	35	30	*31*	35	30	*31*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	43	33	*37*	44	33	*37*	43	33	*37*
20	mjukt: limpa, söt	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	25	17	*22*	25	17	*22*	25	17	*22*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*
23	mjukt, » »	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	85	*88*	90	85	*88*	90	85	*87*
25	soppkött	»	70	65	*68*	70	65	*68*	70	65	*68*
26	Kalfkött: stek	»	90	80	*86*	90	80	*86*	90	80	*86*
27	spädkalf	»	40	30	*37*	40	30	*37*	40	30	*37*
28	Fårstek, färsk	»	100	90	*98*	100	90	*98*	100	90	*98*
29	Fläsk: färskt	»	80	70	*76*	80	70	*76*	80	70	*76*
30	salt: svenskt	»	120	90	*104*	120	90	*104*	120	90	*104*
31	amerikanskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	—	—	—
32											
	Fisk: färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	50	40	*44*	50	40	*44*	50	40	*44*
34	rödspotta (»spätta»)	»	90	85	*88*	90	85	*88*	90	85	*87*
35	salt: sill	»	50	30	*42*	50	30	*42*	50	30	*42*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	110	80	*98*	110	80	*98*	110	80	*98*
39	Socker, bit-	»	72	68	*70*	72	68	*70*	72	68	*70*
40	Fotogén, prima	l.	17	14	*16*	17	14	*16*	17	14	*16*
41	Ved: björk-, osågad, hemkörd	famn	1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*
42	barr-, osågad, hemkörd	»	1560	1560	*1560*	1560	1560	*1560*	1560	1560	*1560*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	350	325	*338*	350	325	*338*	350	325	*338*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	105	105	*105*	105	105	*105*	105	105	*105*

Anm. *Kalmar:* Färsk sill har försålts pr val till pris af 125 öre: priset på gädda har sill har försålts pr val till 200 à 60 öre och färsk strömming till 100 à 40 öre; salt sill har

93.	94.	95.	96.	97.	98.	99.	100.	101.	102.	103.	104.	105.	106.	107.	108.	109.	110.	
Karlskrona.									Kristianstad.									
Januari.			Februari.			Mars.			Januari.			Februari.			Mars.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
16	12	*14*	16	12	*14*	16	12	*14*	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*	1
8	6	*7*	8	6	*7*	8	6	*7*	6	6	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*	2
200	200	*200*	200	195	*196*	205	195	*199*	210	210	*210*	210	206	*209*	208	205	*207*	3
190	165	*179*	190	175	*177*	195	178	*189*	208	208	*208*	208	204	*207*	205	200	*202*	4
120	120	*120*	120	120	*120*	120	120	*120*	110	100	*106*	100	100	*100*	110	100	*105*	5
160	160	*160*	160	150	*152*	160	150	*158*	160	155	*159*	160	155	*159*	165	159	*162*	6
105	105	*105*	105	100	*101*	105	100	*104*	105	100	*105*	110	100	*105*	110	105	*106*	7
180	140	*163*	140	110	*125*	110	85	*94*	175	140	*150*	130	100	*118*	100	75	*84*	8
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	25	25	*25*	30	30	*30*	30	30	*30*	9
30	23	*26*	28	20	*24*	30	26	*27*	35	30	*33*	35	25	*30*	30	30	*30*	10
40	40	*40*	40	35	*38*	40	35	*36*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	11
33	25	*27*	30	28	*29*	28	25	*26*	25	25	*25*	26	25	*25*	25	25	*25*	12
18	17	*18*	19	17	*18*	18	17	*18*	15	15	*15*	16	15	*15*	16	15	*16*	13
25	20	*23*	25	22	*24*	25	23	*25*	23	23	*23*	24	23	*23*	23	23	*23*	14
34	30	*31*	33	30	*31*	32	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	15
23	23	*23*	25	23	*24*	23	23	*23*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	16
60	50	*57*	60	50	*55*	60	50	*52*	65	60	*61*	70	60	*61*	70	60	*62*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	18
45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*	45	40	*43*	35	30	*33*	45	35	*37*	19
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	27	25	*26*	27	25	*26*	20
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	15	*16*	17	15	*16*	17	15	*16*	21
45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*	65	60	*62*	65	60	*62*	65	60	*62*	22
50	50	*50*	50	50	*50*	47	47	*47*	58	55	*57*	58	55	*56*	57	55	*56*	23
90	90	*90*	100	90	*92*	100	90	*93*	75	70	*71*	75	70	*74*	80	70	*73*	24
80	75	*79*	80	75	*76*	80	70	*74*	65	60	*61*	65	60	*64*	65	60	*64*	25
100	100	*100*	125	100	*115*	125	125	*125*	65	60	*61*	65	50	*59*	90	45	*71*	26
70	55	*64*	60	50	*56*	60	50	*55*	45	35	*40*	45	40	*41*	45	40	*42*	27
80	70	*79*	125	100	*114*	100	100	*100*	90	90	*90*	125	90	*108*	125	100	*112*	28
90	90	*90*	100	90	*91*	100	90	*96*	90	90	*90*	90	85	*89*	90	85	*88*	29
120	100	*103*	100	90	*96*	100	90	*97*	90	90	*90*	90	90	*90*	100	90	*92*	30
100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
30	18	*26*	30	18	*24*	25	18	*21*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
80	60	*69*	80	75	*77*	80	75	*76*	75	70	*74*	75	60	*68*	70	60	*63*	34
47	20	*30*	30	25	*26*	25	25	*25*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
70	50	*62*	65	50	*55*	60	50	*52*	70	65	*67*	65	65	*65*	70	65	*67*	37
100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	110	100	*105*	115	110	*112*	38
68	68	*68*	70	68	*68*	68	68	*68*	68	65	*67*	58	58	*58*	58	58	*58*	39
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	16	16	*16*	16	16	*16*	16	16	*16*	40
2050	1770	*1890*	2050	1770	*1890*	2050	1770	*1890*	2270	2210	*2230*	2270	2200	*2230*	2270	2200	*2230*	41
1600	1370	*1480*	1600	1370	*1530*	1600	1480	*1540*	1640	1580	*1610*	1640	1580	*1600*	1640	1580	*1600*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	60	*60*	60	60	*60*	65	60	*61*	43
275	275	*275*	275	275	*275*	275	275	*275*	300	300	*300*	300	300	*300*	325	300	*311*	44
85	85	*85*	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*	115	110	*113*	45

varit 90 à 85 öre pr kg, på aborre 60 à 50 och på mört 30 à 25 öre. — *Kristianstad:* Färsk har betingat 5 à 2 öre pr styck och salt strömming 150 öre pr val.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	111. Malmö. Januari. Högsta pris (öre).	112. Malmö. Januari. Lägsta pris (öre).	113. Malmö. Januari. Medel- pris (öre).	114. Malmö. Februari. Högsta pris (öre).	115. Malmö. Februari. Lägsta pris (öre).	116. Malmö. Februari. Medel- pris (öre).	117. Malmö. Mars. Högsta pris (öre).	118. Malmö. Mars. Lägsta pris (öre).	119. Malmö. Mars. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*
2	skummad	»	5	5	*5*	6	5	*5*	6	5	*5*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	215	200	*207*	210	205	*208*	210	200	*206*
4	mat- (lands-)	»	195	190	*193*	200	180	*194*	195	180	*186*
5	Ost, halffet, ordinär	»	135	125	*129*	135	125	*129*	135	125	*129*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	165	150	*161*	165	150	*161*	165	160	*162*
7	billigaste sort	»	105	100	*104*	105	100	*103*	105	100	*104*
8	Ägg	tjog	175	160	*166*	140	125	*134*	130	100	*109*
9	Potatis	5 lit.	30	30	*30*	30	25	*28*	30	30	*30*
10	Ärter, gula	kg.	33	32	*32*	33	28	*31*	32	30	*31*
11	Bruna bönor	»	40	35	*37*	40	35	*37*	40	35	*37*
12	Mjöl: hvete-	»	30	28	*29*	30	28	*29*	30	28	*29*
13	råg-	»	21	18	*20*	21	18	*20*	22	20	*21*
14	rågsikt-	»	27	25	*26*	27	25	*26*	27	25	*26*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	40	30	*35*	40	30	*35*	40	30	*35*
16	korn-	»	28	25	*27*	28	25	*27*	28	25	*26*
17	ris-: bästa sort	»	65	60	*62*	65	60	*62*	65	60	*62*
18	billigaste sort	»	40	30	*33*	40	30	*33*	40	30	*34*
19	Rågbröd: hårdt, (spis-), groft	»	42	40	*41*	42	40	*41*	42	40	*41*
20	mjukt: limpa, söt	»	25	22	*23*	25	22	*23*	25	22	*23*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	16	14	*15*	16	14	*15*	16	14	*15*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	86	75	*82*	86	75	*82*	80	75	*77*
23	mjukt » »	»	45	30	*36*	45	30	*36*	40	30	*36*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	90	*94*	100	80	*90*	100	90	*96*
25	soppkött	»	80	75	*77*	80	65	*75*	80	70	*73*
26	Kalfkött: stek	»	120	100	*109*	110	80	*94*	110	100	*105*
27	spädkalf	»	70	60	*63*	75	50	*64*	65	60	*63*
28	Fårstek, färsk	»	110	100	*103*	110	100	*105*	100	90	*95*
29	Fläsk, färskt	»	120	100	*107*	110	95	*100*	110	100	*105*
30	salt: svenskt	»	120	110	*116*	130	120	*124*	130	120	*124*
31	amerikanskt	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	rödspotta (»spätta»)	»	100	90	*94*	75	50	*66*	75	60	*68*
35	salt: sill	»	45	35	*41*	45	30	*39*	40	30	*36*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	60	50	*56*	60	50	*56*	60	50	*56*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	100	*113*	120	100	*111*	120	100	*113*
39	Socker, bit-	»	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*
40	Fotogén, prima	l.	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*
41	Ved: björk- (osågad, hemkörd)	famn	2990	2890	*2940*	2990	2890	*2940*	3090	2900	*3040*
42	barr- (osågad, hemkörd)	»	2190	2190	*2190*	2230	2190	*2190*	2190	2190	*2190*
43	Torf	hl.	65	65	*65*	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») (hemkörd)	»	300	290	*295*	300	290	*294*	300	290	*295*
45	Koks, gasverks- (okrossad) (hemkörd)	»	125	110	*121*	125	110	*122*	115	105	*110*

Anm. *Malmö:* Färsk sill har försålts pr tjog till 40 à 25 öre; strömming förekommer (under febr. - mars) till 100 à 50 öre. — *Halmstad:* Färsk sill försäljes pr tjog och har priset

och medelpris.

120.	121.	122.	123.	124.	125.	126.	127.	128.	129.	130.	131.	132.	133.	134.	135.	136.	137.	
Hälsingborg.									Halmstad.									
Januari.			Februari.			Mars.			Januari.			Februari.			Mars.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
12	11	*12*	12	11	*12*	12	11	*11*	12	10	*12*	12	10	*12*	12	10	*11*	1
5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	6	6	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*	2
215	205	*210*	215	205	*212*	215	210	*213*	210	210	*210*	210	210	*210*	210	210	*210*	3
200	170	*182*	190	170	*180*	190	170	*181*	200	180	*189*	190	170	*180*	190	160	*180*	4
110	75	*90*	100	80	*91*	100	75	*88*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	5
160	150	*155*	160	150	*153*	160	150	*153*	165	160	*162*	165	160	*162*	165	160	*162*	6
140	120	*125*	140	100	*122*	140	120	*124*	105	105	*105*	105	105	*105*	105	105	*105*	7
190	150	*171*	150	115	*132*	110	90	*100*	190	150	*172*	160	110	*129*	115	90	*104*	8
30	25	*27*	30	25	*28*	30	25	*28*	25	25	*25*	30	25	*25*	25	25	*25*	9
35	30	*31*	30	30	*30*	35	30	*31*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	10
50	40	*44*	45	40	*43*	45	40	*43*	50	40	*42*	45	40	*42*	45	40	*42*	11
27	26	*27*	28	25	*27*	28	25	*27*	27	26	*26*	27	26	*26*	27	26	*26*	12
18	17	*18*	18	17	*18*	18	17	*17*	18	17	*18*	18	17	*18*	18	17	*18*	13
24	23	*24*	24	23	*23*	24	23	*24*	23	22	*22*	22	22	*22*	22	22	*22*	14
35	35	*35*	40	30	*35*	40	35	*37*	35	30	*34*	35	30	*33*	35	30	*33*	15
28	25	*26*	28	25	*26*	28	25	*26*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	16
60	55	*59*	60	55	*58*	60	50	*57*	70	50	*58*	70	50	*55*	70	50	*55*	17
35	35	*35*	40	30	*35*	40	30	*35*	40	25	*31*	30	25	*29*	30	25	*29*	18
45	40	*43*	45	40	*41*	45	40	*41*	50	40	*45*	50	40	*45*	50	40	*45*	19
32	25	*27*	32	25	*28*	32	25	*28*	28	24	*26*	27	24	*25*	27	24	*25*	20
19	16	*17*	19	16	*17*	19	16	*17*	23	20	*22*	23	20	*22*	23	20	*22*	21
72	65	*69*	72	66	*69*	72	60	*67*	56	50	*54*	66	50	*56*	66	50	*57*	22
42	36	*39*	42	36	*39*	40	34	*36*	44	40	*42*	42	32	*37*	42	32	*39*	23
90	80	*83*	90	75	*83*	90	80	*83*	85	75	*79*	85	75	*80*	85	75	*80*	24
75	65	*73*	75	65	*73*	75	65	*73*	70	60	*64*	75	65	*69*	75	65	*69*	25
120	90	*105*	120	90	*105*	120	100	*106*	100	100	*100*	110	90	*99*	110	90	*101*	26
55	40	*48*	60	40	*53*	60	35	*54*	60	40	*50*	60	40	*49*	60	40	*50*	27
125	100	*111*	125	110	*118*	130	110	*125*	90	80	*85*	100	85	*91*	100	95	*100*	28
90	85	*88*	90	85	*88*	100	85	*90*	90	80	*87*	100	80	*92*	100	90	*95*	29
120	90	*103*	120	90	*103*	120	100	*109*	120	100	*110*	110	100	*103*	115	100	*102*	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*	33
100	80	*95*	100	100	*100*	100	100	*100*	80	70	*78*	80	70	*76*	70	50	*60*	34
40	30	*37*	40	32	*37*	40	30	*37*	50	40	*46*	50	40	*45*	50	40	*45*	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
50	40	*45*	50	40	*47*	50	45	*49*	50	30	*38*	50	30	*43*	50	30	*43*	37
130	100	*113*	130	100	*114*	120	100	*108*	125	100	*109*	125	100	*112*	125	100	*112*	38
70	67	*70*	70	69	*70*	70	69	*70*	71	70	*70*	72	70	*71*	72	70	*71*	39
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	16	15	*16*	16	15	*16*	16	15	*16*	40
2390	2270	*2340*	2390	2270	*2340*	2390	2270	*2380*	2620	2540	*2590*	2620	2540	*2600*	2620	2540	*2600*	41
2020	1890	*1940*	2020	1890	*1940*	2020	1890	*1940*	2110	2030	*2080*	2110	2030	*2100*	2110	2030	*2100*	42
60	50	*55*	60	50	*55*	60	50	*55*	75	70	*73*	—	—	—	75	70	*73*	43
310	310	*310*	310	310	*310*	310	310	*310*	325	325	*325*	325	325	*325*	325	325	*325*	44
117	115	*116*	117	115	*115*	117	115	*116*	150	150	*150*	150	150	*150*	150	150	*150*	45

ej. — *Hälsingborg:* Färsk sill har försålts pr val till 240 à 150 öre; likaså färsk strömming varierat mellan 50 à 25 öre.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	138. Göteborg. Januari. Högsta	139. Göteborg. Januari. Lägsta	140. Göteborg. Januari. Medel-	141. Göteborg. Februari. Högsta	142. Göteborg. Februari. Lägsta	143. Göteborg. Februari. Medel-	144. Göteborg. Mars. Högsta	145. Göteborg. Mars. Lägsta	146. Göteborg. Mars. Medel-
			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).		
1	Mjölk: oskummad	l.	14	12	*13*	14	12	*13*	15	12	*13*
2	skummad	»	7	5	*6*	7	5	*6*	7	6	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	230	200	*217*	230	210	*215*	230	210	*218*
4	mat- (lands-)	»	210	180	*197*	210	190	*200*	210	190	*199*
5	Ost, halffet, ordinär	»	130	120	*130*	140	130	*136*	140	130	*136*
6	Margarin: bästa sort (»grädd»-)	»	160	160	*160*	160	160	*160*	160	160	*160*
7	billigaste sort	»	105	105	*105*	145	105	*107*	105	105	*105*
8	Ägg	tjog	200	160	*175*	160	125	*147*	140	100	*121*
9	Potatis	5 lit.	30	25	*27*	30	25	*28*	30	25	*28*
10	Ärter, gula	kg.	32	32	*32*	32	31	*32*	32	30	*31*
11	Bruna bönor	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	28	25	*27*	28	25	*27*	28	28	*28*
13	råg-	»	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*
14	rågsikt-	»	22	22	*22*	22	22	*22*	22	22	*22*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	33	30	*32*	33	30	*30*	30	30	*30*
16	korn-	»	30	28	*29*	30	28	*29*	30	28	*29*
17	ris-: bästa sort	»	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*
18	billigaste sort	»	28	28	*28*	28	28	*28*	28	28	*28*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	40	35	*38*	40	35	*37*	40	35	*39*
20	mjukt: limpa, söt	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	22	21	*22*	23	22	*22*	23	22	*22*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
23	mjukt, » »	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	65	*77*	80	70	*75*	85	70	*79*
25	soppkött	»	65	60	*62*	65	60	*62*	65	55	*59*
26	Kalfkött: stek	»	90	70	*83*	90	70	*80*	90	75	*80*
27	spädkalf	»	60	45	*50*	55	45	*50*	50	45	*47*
28	Fårstek, färsk	»	90	70	*81*	90	80	*85*	100	75	*85*
29	Fläsk, färskt	»	120	100	*106*	110	100	*104*	110	100	*104*
30	salt: svenskt	»	130	110	*116*	130	110	*117*	130	110	*118*
31	amerikanskt	»	110	105	*109*	115	110	*113*	115	110	*113*
32	Fisk, färsk: sill	»	23	19	*22*	23	18	*20*	25	19	*23*
33	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	rödspotta (»spätta»)	»	51	38	*47*	49	38	*45*	57	36	*47*
35	salt: sill	»	45	35	*40*	45	35	*40*	45	30	*40*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	40	30	*37*	40	30	*36*	40	30	*38*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	175	120	*156*	175	130	*151*	175	130	*149*
39	Socker, bit-	»	70	67	*69*	70	70	*70*	70	70	*70*
40	Fotogén, prima	l.	—	—	—	14	14	*14*	14	13	*14*
41	Ved: björk-, osågad, hemkörd	famn	3000	2800	*2900*	3000	2800	*2900*	3000	2800	*2890*
42	barr-, osågad, hemkörd	»	2400	2300	*2360*	2500	2500	*2500*	2500	2500	*2500*
43	Torf	hl.	80	80	*80*	—	—	—	80	80	*80*
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	325	325	*325*	325	325	*325*	325	325	*325*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	100	100	*100*	90	90	*90*	90	90	*90*

Anm. *Göteborg:* De viktigaste fisksorterna utom här ofvan upptagna hafva kostat pr 31 öre. — *Borås:* Prisuppgifterna å koks afse krossad engelsk kaminkoks.

och medelpris.

147.	148.	149.	150.	151.	152.	153.	154.	155.	156.	157.	158.	159.	160.	161.	162.	163.	164.	
Vänersborg.									Borås.									
Januari.			Februari.			Mars.			Januari.			Februari.			Mars.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
14	13	*14*	14	13	*14*	14	13	*14*	13	12	*13*	13	12	*13*	13	12	*13*	1
8	7	*8*	8	7	*8*	8	7	*8*	6	5	*5*	6	5	*5*	6	5	*5*	2
220	210	*218*	220	200	*212*	210	200	*205*	220	200	*208*	210	200	*205*	220	200	*208*	3
190	175	*183*	180	160	*171*	180	170	*175*	180	165	*174*	180	160	*170*	190	160	*174*	4
90	75	*83*	85	75	*80*	80	70	*75*	90	70	*79*	80	70	*76*	85	70	*75*	5
150	150	*150*	150	150	*150*	150	150	*150*	160	140	*149*	160	140	*151*	160	130	*147*	6
100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	110	100	*101*	100	100	*100*	100	100	*100*	7
180	140	*163*	145	120	*132*	120	100	*110*	160	135	*145*	160	135	*147*	160	100	*128*	8
30	28	*29*	30	28	*30*	32	27	*30*	23	19	*21*	20	16	*18*	19	15	*18*	9
25	20	*23*	25	20	*23*	25	20	*23*	30	27	*29*	30	28	*29*	28	25	*26*	10
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	45	40	*42*	40	35	*39*	40	35	*38*	11
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	26	25	*25*	12
18	18	*18*	18	18	*18*	18	16	*17*	19	18	*18*	20	18	*19*	19	18	*18*	13
23	22	*23*	23	22	*23*	23	22	*23*	23	22	*22*	23	22	*23*	23	22	*23*	14
32	28	*30*	32	28	*30*	35	25	*30*	30	28	*30*	35	28	*30*	33	28	*31*	15
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	16
60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*	50	45	*48*	50	45	*49*	60	45	*51*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	28	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	18
35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*	40	33	*37*	40	30	*34*	40	30	*34*	19
38	33	*36*	38	33	*36*	38	33	*36*	40	30	*36*	38	28	*34*	37	27	*32*	20
32	25	*29*	32	25	*29*	32	25	*29*	35	27	*30*	35	27	*30*	35	25	*28*	21
55	45	*50*	55	45	*50*	55	45	*50*	50	50	*50*	55	50	*52*	55	50	*52*	22
42	35	*39*	42	35	*39*	45	35	*40*	50	45	*47*	50	40	*45*	50	40	*46*	23
70	60	*66*	70	65	*68*	75	70	*73*	125	100	*113*	120	100	*113*	125	110	*116*	24
60	50	*55*	65	55	*62*	70	60	*65*	80	65	*73*	80	65	*73*	80	65	*74*	25
100	90	*95*	100	90	*95*	100	90	*95*	120	100	*110*	115	100	*110*	120	110	*115*	26
50	35	*42*	50	40	*45*	50	40	*45*	55	45	*50*	50	45	*49*	55	45	*50*	27
100	90	*97*	100	90	*95*	100	90	*95*	110	100	*103*	110	100	*104*	115	100	*106*	28
100	80	*90*	110	80	*93*	100	80	*85*	120	110	*114*	120	100	*112*	125	110	*117*	29
120	115	*118*	120	115	*118*	115	115	*115*	125	110	*118*	130	120	*124*	125	115	*120*	30
120	115	*118*	120	115	*118*	120	115	*118*	120	100	*111*	125	120	*123*	130	110	*120*	31
25	20	*23*	25	20	*23*	25	15	*20*	25	20	*25*	25	20	*22*	25	20	*25*	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	40	*40*	33
75	70	*73*	70	70	*70*	75	70	*73*	70	65	*69*	70	65	*69*	75	65	*72*	34
40	30	*35*	40	30	*35*	35	25	*30*	40	30	*35*	40	30	*35*	40	30	*35*	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
40	35	*38*	40	35	*38*	40	40	*40*	40	35	*38*	40	35	*38*	40	37	*39*	37
110	100	*105*	110	100	*105*	110	100	*105*	150	110	*130*	150	110	*130*	150	110	*131*	38
67	65	*66*	66	66	*66*	66	66	*66*	67	67	*67*	70	70	*70*	70	70	*70*	39
16	14	*15*	16	14	*15*	16	15	*16*	17	16	*16*	17	16	*16*	17	16	*16*	40
2400	2400	*2400*	2400	2400	*2400*	2400	2400	*2400*	2260	2050	*2120*	2130	1980	*2090*	2130	2050	*2080*	41
2000	1950	*1950*	1950	1950	*1950*	2000	1900	*1950*	1670	1520	*1590*	1670	1520	*1590*	1670	1520	*1600*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
300	300	*300*	300	300	*300*	300	300	*300*	360	360	*360*	360	360	*360*	360	360	*360*	44
135	135	*135*	135	135	*135*	135	130	*133*	200	200	*200*	200	200	*200*	200	200	*200*	45

kg: gädda 110 à 90 öre, aborre 75 öre, hälleflundra 130 à 100, kolja 36 à 33 och torsk 40 à

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	165. Karlstad. Januari. Högsta	166. Karlstad. Januari. Lägsta	167. Karlstad. Januari. Medel-	168. Karlstad. Februari. Högsta	169. Karlstad. Februari. Lägsta	170. Karlstad. Februari. Medel-	171. Karlstad. Mars. Högsta	172. Karlstad. Mars. Lägsta	173. Karlstad. Mars. Medel-
			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).		
1	Mjölk: oskummad	l.	14	13	*14*	14	13	*14*	14	13	*14*
2	skummad	»	7	6	*7*	7	6	*7*	7	6	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	220	210	*215*	220	200	*214*	215	200	*207*
4	mat- (lands-)	»	200	190	*195*	200	190	*195*	190	175	*181*
5	Ost, halffet, ordinär	»	120	110	*115*	130	110	*118*	110	100	*108*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	165	160	*163*	165	160	*163*	160	160	*160*
7	billigaste sort	»	110	100	*105*	110	100	*105*	110	110	*110*
8	Ägg	tjog	200	140	*184*	190	150	*176*	135	110	*121*
9	Potatis	5 lit.	40	40	*40*	40	40	*40*	50	40	*42*
10	Ärter, gula	kg.	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
11	Bruna bönor	»	50	35	*45*	50	45	*47*	45	45	*45*
12	Mjöl: hvete-	»	27	26	*27*	27	27	*27*	26	26	*26*
13	råg-	»	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*
14	rågsikt-	»	23	23	*23*	24	23	*24*	23	23	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	27	26	*27*	27	27	*27*	27	27	*27*
16	korn-	»	27	25	*26*	26	25	*26*	25	25	*25*
17	ris-: bästa sort	»	60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*
18	billigaste sort	»	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*
20	mjukt: limpa, söt	»	42	42	*42*	42	41	*42*	42	40	*41*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	65	60	*63*	65	65	*65*	70	65	*68*
23	mjukt, » »	»	35	35	*35*	35	35	*35*	40	35	*38*
24	Nötkött, färskt: stek	»	95	80	*86*	85	75	*81*	85	80	*82*
25	soppkött	»	75	65	*69*	75	60	*67*	75	65	*72*
26	Kalfkött: stek	»	110	80	*92*	110	95	*102*	100	90	*95*
27	spädkalf	»	45	30	*40*	45	35	*39*	50	45	*48*
28	Fårstek, färsk	»	100	100	*100*	110	90	*100*	120	100	*110*
29	Fläsk: färskt	»	110	100	*105*	120	100	*114*	120	100	*106*
30	salt: svenskt	»	120	115	*120*	120	120	*120*	120	110	*119*
31	amerikanskt	»	130	110	*120*	115	110	*112*	120	110	*113*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	25	25	*25*	35	25	*29*
33	strömming	»	—	—	—	—	—	—	50	50	*50*
34	rödspotta (»spätta»)	»	70	60	*66*	—	—	—	70	70	*70*
35	salt: sill	»	25	25	*25*	35	35	*35*	35	30	*33*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	40	30	*35*
37	kabeljo	»	50	45	*48*	—	—	—	45	45	*45*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	115	110	*113*
39	Socker, bit-	»	72	72	*72*	72	72	*72*	72	72	*72*
40	Fotogén, prima	l.	18	15	*17*	18	17	*18*	17	15	*16*
41	Ved: björk-, osågad, hemkörd	famn	2000	1900	*1950*	2000	2000	*2000*	1800	1800	*1800*
42	barr-, osågad, hemkörd	»	1700	1600	*1650*	1700	1600	*1660*	1500	1500	*1500*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	100	95	*98*	110	100	*105*	105	100	*102*

Anm. *Karlstad:* Potatis har vid köp af större partier kostat 25 öre pr 5 liter. — *Västerås:* ägg. Priset på gädda har under febr.—mars varit 90 à 50 öre pr kg., på kolja 60 à 50 och på

och medelpris.

174.	175.	176.	177.	178.	179.	180.	181.	182.	183.	184.	185.	186.	187.	188.	189.	190.	191.	
Örebro.									Västerås.									
Januari.			Februari.			Mars.			Januari.			Februari.			Mars.			
Hög-sta	Läg-sta	Me-del-	Hög-sta	Läg-sta	Me-del-	Hög-sta	Läg-sta	Me-del-	Hög-sta	Läg-sta	Me-del-	Hög sta	Läg-sta	Me-del-	Hög-sta	Läg-sta	Me-del-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
13	12	*13*	13	12	*13*	13	12	*13*	14	14	*14*	14	14	*14*	14	14	*14*	1
5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	6	5	*6*	6	5	*6*	6	5	*6*	2
200	180	*189*	200	180	*190*	190	175	*182*	220	200	*212*	210	200	*208*	210	200	*207*	3
180	170	*175*	175	160	*168*	175	160	*167*	200	180	*195*	200	180	*188*	200	180	*190*	4
75	60	*67*	75	60	*67*	75	60	*66*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	5
150	140	*146*	160	150	*155*	160	140	*152*	160	150	*154*	160	140	*150*	160	150	*154*	6
100	100	*100*	105	100	*103*	110	100	*106*	115	100	*105*	115	100	*104*	115	100	*103*	7
200	170	*182*	175	140	*157*	150	90	*116*	200	115	*160*	190	125	*158*	150	100	*124*	8
25	25	*25*	25	20	*23*	25	20	*25*	35	30	*33*	35	30	*32*	35	30	*33*	9
25	25	*25*	25	20	*22*	25	20	*22*	31	25	*27*	27	25	*26*	27	25	*26*	10
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	35	*39*	40	35	*39*	40	35	*38*	11
29	28	*29*	28	25	*26*	28	25	*27*	28	26	*27*	28	26	*27*	28	26	*27*	12
21	17	*19*	17	17	*17*	18	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	13
23	23	*23*	23	22	*23*	23	23	*23*	24	23	*23*	24	23	*23*	24	22	*23*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	15
22	22	*22*	22	20	*21*	22	20	*21*	23	22	*23*	23	22	*22*	23	22	*22*	16
50	50	*50*	60	50	*53*	65	50	*57*	60	45	*53*	60	45	*50*	60	45	*53*	17
35	30	*33*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	25	*29*	30	25	*29*	30	25	*29*	18
33	30	*32*	35	30	*32*	33	30	*32*	28	26	*28*	28	26	*28*	28	26	*28*	19
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	36	28	*34*	36	28	*34*	36	28	*32*	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
80	80	*80*	80	80	*80*	80	80	*80*	65	65	*65*	70	60	*67*	70	65	*68*	22
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	32	32	*32*	40	32	*36*	40	32	*36*	23
85	70	*79*	90	70	*79*	100	75	*85*	95	70	*80*	95	70	*81*	90	75	*81*	24
70	60	*64*	70	60	*66*	75	60	*70*	75	60	*65*	80	55	*67*	75	55	*69*	25
120	80	*100*	100	80	*94*	100	80	*95*	110	100	*101*	100	85	*99*	100	90	*98*	26
50	40	*48*	50	40	*48*	50	40	*49*	55	40	*48*	50	40	*44*	50	35	*43*	27
110	90	*102*	125	90	*108*	125	100	*116*	110	100	*102*	125	100	*115*	130	110	*121*	28
100	100	*100*	100	100	*100*	110	90	*104*	100	100	*100*	110	100	*101*	110	100	*109*	29
110	100	*109*	110	100	*108*	120	100	*112*	100	100	*100*	110	100	*103*	110	100	*108*	30
—	—	—	100	100	*100*	—	—	—	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	31
25	15	*20*	20	15	*16*	20	15	*16*	25	20	*24*	25	10	*19*	30	20	*24*	32
50	30	*38*	30	20	*28*	40	25	*35*	50	25	*37*	25	20	*25*	40	25	*31*	33
70	60	*68*	75	70	*73*	75	70	*73*	75	60	*64*	—	—	—	75	50	*66*	34
30	25	*28*	35	25	*29*	30	25	*28*	40	30	*36*	40	30	*34*	40	20	*33*	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	36
—	—	—	45	40	*43*	45	42	*44*	45	40	*44*	45	40	*44*	45	40	*44*	37
100	100	*100*	110	100	*105*	110	100	*106*	110	100	*106*	110	100	*106*	110	100	*102*	38
69	69	*69*	69	69	*69*	69	69	*69*	68	65	*67*	68	68	*68*	68	68	*68*	39
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	16	*16*	16	16	*16*	16	15	*16*	40
2700	2560	*2620*	2700	2560	*2630*	2700	2560	*2620*	2270	2020	*2230*	2270	2020	*2240*	2270	2010	*2140*	41
2130	1990	*2040*	2130	1990	*2050*	2130	1990	*2050*	1640	1390	*1510*	1640	1390	*1510*	1640	1390	*1510*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
325	300	*317*	325	325	*325*	325	325	*325*	325	300	*308*	325	300	*308*	325	300	*308*	44
140	125	*130*	140	125	*135*	130	125	*127*	135	130	*132*	135	130	*132*	135	130	*132*	45

De betydande variationerna i äggprisen bero på att uppgifterna afse dels svenska och dels ryska lake 65 à 50.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	192.	193.	194.	195.	196.	197.	198.	199.	200.
			Falun.								
			Januari.			Februari.			Mars.		
			Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-
			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).		
1	Mjölk: oskummad	l.	14	13	*13*	14	13	*13*	14	13	*13*
2	skummad	»	7	6	*6*	7	6	*6*	7	6	*6*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	210	200	*204*	210	190	*199*	210	190	*199*
4	mat- (lands-)	»	190	185	*189*	185	175	*182*	180	170	*176*
5	Ost, halffet, ordinär	»	145	140	*141*	145	140	*141*	140	140	*140*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	155	*158*	155	150	*152*	155	150	*152*
7	billigaste sort	»	120	105	*111*	120	105	*110*	120	100	*106*
8	Ägg	tjog	160	145	*154*	160	140	*151*	150	110	*126*
9	Potatis	5 lit.	35	30	*32*	35	30	*32*	35	30	*31*
10	Ärter, gula	kg.	30	28	*29*	30	28	*29*	30	28	*29*
11	Bruna bönor	»	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*38*
12	Mjöl: hvete-	»	27	26	*26*	27	26	*27*	27	26	*26*
13	råg-	»	18	18	*18*	18	17	*18*	18	17	*17*
14	rågsikt-	»	24	23	*23*	23	23	*23*	23	23	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*33*
16	korn-	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
17	ris-: bästa sort	»	60	40	*52*	60	50	*55*	60	50	*53*
18	billigaste sort	»	35	30	*33*	35	35	*35*	35	30	*33*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	30	28	*29*	30	28	*29*	30	28	*30*
20	mjukt: limpa, söt	»	42	36	*39*	42	36	*39*	40	36	*38*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort.	»	80	70	*73*	68	63	*65*	59	55	*57*
23	mjukt, » »	»	40	36	*38*	38	34	*36*	40	38	*39*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	80	*85*	85	80	*83*	90	80	*83*
25	soppkött	»	75	65	*70*	75	65	*72*	75	65	*70*
26	Kalfkött: stek	»	100	80	*91*	100	80	*90*	100	80	*90*
27	spädkalf	»	60	40	*50*	55	40	*50*	55	40	*48*
28	Fårstek, färsk	»	110	100	*103*	110	100	*103*	110	90	*100*
29	Fläsk, färskt	»	110	100	*102*	110	100	*103*	110	100	*102*
30	salt, svenskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*
31	amerikanskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*
32	Fisk, färsk: sill	»	25	25	*25*	25	20	*21*	25	20	*22*
33	strömming	»	50	30	*43*	35	30	*32*	35	25	*30*
34	rödspotta (»spätta»)	»	—	—	—	70	70	*70*	60	60	*60*
35	salt: sill	»	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*37*
36	strömming	»	25	20	*23*	25	20	*23*	25	20	*23*
37	kabeljo	»	60	50	*57*	60	50	*54*	60	50	*56*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	110	*115*	125	110	*114*	125	110	*121*
39	Socker, bit-	»	70	70	*70*	70	70	*70*	73	70	*72*
40	Fotogén, prima	l.	18	18	*18*	18	17	*17*	15	15	*15*
41	Ved: björk-, osågad, hemkörd	famn	1820	1820	*1820*	1930	1820	*1880*	1930	1810	*1880*
42	barr-, osågad, hemkörd	»	1360	1360	*1360*	1480	1360	*1420*	1480	1360	*1420*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	310	300	*305*	300	300	*300*	300	300	*300*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	175	175	*175*	175	175	*175*	175	175	*175*

Anm. *Falun:* Priset på ost afser helfet vara. Priset på gädda har varit 110 à 90 uppgifterna för koks afse s. k. »engelsk koks». — *Domnarfvet:* Priset på ost afser helfet för koks afse s. k. »engelsk koks». Björkved, som tillhandahållits af bruket, har betingat ett priset varit 9·50 à 7·50 kr. pr famn. — *Gäfle:* Färsk strömming har försålts pr val till pris

och medelpris.

201.	202.	203.	204.	205.	206.	207.	208.	209.	210.	211.	212.	213.	214.	215.	216.	217.	218.	
Domnarfvet.									Gäfle.									
Januari.			Februari.			Mars.			Januari.			Februari.			Mars.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
11	10	*10*	11	10	*10*	11	10	*10*	16	14	*15*	16	14	*15*	16	14	*15*	1
6	6	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*	8	7	*7*	8	7	*8*	8	7	*7*	2
195	195	*195*	190	190	*190*	195	185	*192*	220	210	*214*	220	200	*206*	210	190	*194*	3
190	180	*187*	180	170	*176*	180	175	*177*	200	165	*186*	190	160	*172*	190	160	*177*	4
140	140	*140*	140	140	*140*	140	140	*140*	100	90	*95*	100	90	*96*	100	90	*96*	5
160	155	*157*	155	150	*153*	155	155	*155*	160	150	*156*	160	150	*156*	160	150	*155*	6
105	100	*102*	105	100	*103*	100	100	*100*	110	100	*104*	110	100	*104*	110	100	*104*	7
150	145	*149*	160	140	*151*	120	110	*119*	160	125	*145*	160	140	*146*	160	120	*138*	8
28	24	*27*	30	28	*29*	28	26	*28*	30	30	*30*	35	30	*33*	35	30	*34*	9
28	27	*28*	28	22	*26*	30	22	*26*	30	25	*29*	30	25	*29*	30	25	*29*	10
40	35	*38*	40	30	*35*	40	35	*38*	40	30	*36*	40	30	*36*	40	30	*36*	11
27	26	*27*	27	26	*27*	26	26	*26*	28	25	*26*	28	25	*26*	28	25	*26*	12
17	17	*17*	18	17	*17*	17	17	*17*	18	17	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	13
23	23	*23*	23	23	*23*	23	23	*23*	23	22	*23*	23	22	*23*	23	22	*23*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	35	30	*30*	15
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	30	24	*25*	16
50	40	*45*	50	40	*48*	50	45	*48*	60	50	*54*	60	50	*54*	60	50	*54*	17
35	32	*34*	35	32	*34*	35	32	*34*	35	27	*31*	35	27	*31*	35	30	*31*	18
28	26	*27*	26	26	*26*	26	26	*26*	28	25	*27*	28	25	*27*	28	25	*27*	19
44	40	*42*	43	38	*40*	38	36	*37*	36	31	*34*	36	32	*34*	40	31	*35*	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	20	*24*	25	20	*24*	25	20	*24*	21
80	70	*75*	62	58	*60*	60	55	*58*	58	58	*58*	58	58	*58*	58	58	*58*	22
—	—	—	44	42	*43*	46	40	*43*	28	28	*28*	28	28	*28*	30	28	*29*	23
85	80	*82*	85	80	*83*	85	80	*83*	100	75	*85*	90	80	*85*	90	80	*85*	24
75	65	*69*	75	65	*71*	75	65	*72*	90	65	*76*	85	70	*75*	85	60	*75*	25
90	80	*85*	90	80	*87*	85	80	*84*	130	90	*113*	130	100	*121*	130	100	*117*	26
55	45	*50*	55	40	*49*	55	45	*52*	75	50	*60*	70	50	*59*	65	50	*58*	27
90	90	*90*	100	100	*100*	90	90	*90*	125	90	*97*	125	90	*102*	125	90	*106*	28
120	100	*107*	100	100	*100*	100	100	*100*	110	90	*97*	110	90	*98*	110	90	*101*	29
110	110	*110*	110	105	*108*	110	105	*108*	125	110	*116*	125	110	*116*	125	110	*121*	30
110	110	*110*	110	105	*108*	110	105	*108*	100	100	*100*	100	100	*100*	110	100	*103*	31
25	20	*22*	25	20	*23*	—	—	—	30	25	*29*	25	20	*23*	20	20	*20*	32
35	35	*35*	35	20	*29*	30	30	*30*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
70	70	*70*	100	100	*100*	70	70	*70*	100	60	*77*	80	60	*62*	80	60	*70*	34
40	35	*37*	40	35	*37*	40	35	*38*	45	35	*38*	45	35	*38*	45	35	*38*	35
22	20	*21*	25	20	*22*	22	20	*21*	25	20	*22*	35	20	*24*	35	20	*23*	36
60	50	*55*	55	50	*53*	60	50	*57*	60	50	*57*	60	50	*57*	60	50	*57*	37
130	110	*120*	120	110	*110*	125	120	*123*	125	100	*112*	125	100	*112*	125	100	*111*	38
69	65	*67*	65	65	*65*	67	65	*66*	73	67	*69*	73	70	*71*	73	70	*71*	39
17	17	*17*	17	17	*17*	16	16	*16*	20	18	*18*	20	18	*18*	20	18	*18*	40
1820	1760	*1790*	1820	1760	*1790*	1820	1820	*1820*	1760	1760	*1760*	1760	1760	*1760*	1760	1760	*1760*	41
1360	1300	*1330*	1360	1300	*1330*	1250	1250	*1250*	1260	1260	*1260*	1390	1390	*1390*	1390	1390	*1390*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
315	315	*315*	300	300	*300*	315	315	*315*	300	300	*300*	300	300	*300*	300	300	*300*	44
145	140	*143*	140	140	*140*	140	140	*140*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	45

öre pr kg., på aborre 100 à 90 öre, på torsk 60 à 50 öre och på lake 90 à 70 öre. Prisvara. För gädda har betalats 100 à 90 öre pr kg. och för lake 70 à 60 öre. Prisuppgifterna pris af 13 kr. 20 öre och barrved 10 kr. 10 öre pr famn. För affallsved (s. k. plankved) har af 100 à 50 öre.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	219. Söderhamn. Januari. Högsta pris (öre).	220. Söderhamn. Januari. Lägsta pris (öre).	221. Söderhamn. Januari. Medel- pris (öre).	222. Söderhamn. Februari. Högsta pris (öre).	223. Söderhamn. Februari. Lägsta pris (öre).	224. Söderhamn. Februari. Medel- pris (öre).	225. Söderhamn. Mars. Högsta pris (öre).	226. Söderhamn. Mars. Lägsta pris (öre).	227. Söderhamn. Mars. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	15	14	*15*	15	14	*14*	15	14	*14*
2	skummad	»	8	7	*7*	8	7	*7*	8	7	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	220	210	*218*	220	200	*211*	220	190	*200*
4	mat- (lands-)	»	210	190	*198*	195	180	*187*	190	170	*180*
5	Ost, halffet, ordinär	»	140	100	*113*	120	75	*98*	110	60	*83*
6	Margarin: bästa sort (»grädd»-)	»	155	135	*148*	160	150	*156*	155	130	*149*
7	billigaste sort	»	110	90	*100*	110	75	*99*	105	95	*100*
8	Ägg	tjog	190	130	*151*	175	130	*149*	140	110	*129*
9	Potatis	5 lit.	30	25	*29*	30	30	*30*	35	30	*31*
10	Ärter, gula	kg.	26	25	*25*	27	25	*25*	27	25	*25*
11	Bruna bönor	»	40	35	*39*	45	35	*38*	45	35	*38*
12	Mjöl: hvete-	»	26	25	*25*	27	25	*25*	27	25	*26*
13	råg-	»	18	17	*18*	18	17	*17*	18	17	*17*
14	rågsikt-	»	23	22	*23*	23	22	*23*	23	22	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	30	*32*	35	30	*33*	35	30	*32*
16	korn-	»	25	23	*24*	25	23	*24*	25	23	*24*
17	ris-: bästa sort	»	60	50	*52*	60	50	*54*	60	50	*57*
18	billigaste sort	»	35	30	*34*	35	30	*33*	35	30	*33*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	30	29	*30*	30	29	*30*	32	29	*30*
20	mjukt: limpa, söt	»	42	40	*41*	42	40	*41*	42	40	*41*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	37	37	*37*	37	36	*37*	37	37	*37*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	63	60	*61*	61	58	*60*	60	58	*60*
23	mjukt, » »	»	55	54	*54*	56	54	*55*	55	54	*54*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	85	*88*	90	70	*87*	100	80	*88*
25	soppkött	»	85	75	*78*	85	70	*77*	80	70	*76*
26	Kalfkött: stek	»	125	100	*111*	125	85	*109*	120	75	*108*
27	spädkalf	»	75	50	*58*	70	45	*58*	70	45	*59*
28	Fårstek, färsk	»	125	90	*107*	120	90	*104*	120	90	*107*
29	Fläsk, färskt	»	130	100	*114*	120	100	*112*	120	90	*110*
30	salt: svenskt	»	120	115	*117*	120	110	*113*	120	110	*115*
31	amerikanskt	»	120	110	*114*	110	100	*107*	110	100	*105*
32	Fisk, färsk: sill	»	25	25	*25*	25	25	*25*	30	25	*26*
33	strömming	»	60	35	*42*	35	30	*33*	40	30	*33*
34	rödspotta (»spätta»)	»	75	70	*72*	80	70	*75*	75	70	*73*
35	salt: sill	»	45	35	*40*	45	30	*39*	45	30	*39*
36	strömming	»	20	18	*19*	20	18	*20*	20	18	*19*
37	kabeljo	»	60	45	*52*	60	45	*54*	60	45	*52*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	150	100	*116*	150	100	*113*	125	100	*109*
39	Socker, bit-	»	67	67	*67*	70	70	*70*	72	70	*70*
40	Fotogén, prima	l.	17	17	*17*	17	16	*17*	18	16	*17*
41	Ved: björk- osågad, hemkörd	famn	1890	1510	*1720*	1760	1510	*1640*	1890	1510	*1720*
42	barr- osågad, hemkörd	»	1320	1130	*1210*	1200	1000	*1100*	1200	1070	*1130*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	300	300	*300*	300	300	*300*	300	300	*300*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	150	150	*150*	150	150	*150*	150	150	*150*

Anm. *Sundsvall* (staden): Äggprisen afse dels svenska och dels ryska ägg. — *Sunds*fall från sågverken), som i pris betingat 7.60 à 8.20 kr. per famn.

228.	229.	230.	231.	232.	233.	234.	235.	236.	237.	238.	239.	240.	241.	242.	243.	244.	245.	
Sundsvall: staden.									**Sundsvall: sågverksdistriktet.**									
Januari.			Februari.			Mars.			Januari.			Februari.			Mars.			
Hög-sta	Låg-sta	Me-del-	Hög-sta	Låg-sta	Me-del-	Hög-sta	Låg-sta	Me-del-	Hög-sta	Låg-sta	Me-del-	Hög-sta	Låg-sta	Me-del-	Hög-sta	Låg-sta	Me-del-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	13	*14*	14	12	*13*	15	10	*13*	1
10	10	*10*	10	10	*10*	10	10	*10*	10	9	*10*	10	8	*9*	9	7	*8*	2
220	210	*215*	210	200	*203*	210	190	*197*	220	220	*220*	210	175	*195*	200	175	*188*	3
200	185	*192*	185	175	*178*	180	175	*177*	200	200	*200*	200	165	*184*	190	165	*178*	4
100	75	*88*	100	60	*79*	100	75	*84*	100	85	*93*	100	60	*79*	85	60	*75*	5
160	150	*154*	160	150	*156*	160	150	*154*	150	150	*150*	160	150	*152*	160	150	*153*	6
100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	80	*90*	100	100	*100*	100	100	*100*	7
200	130	*155*	180	130	*155*	140	110	*125*	140	140	*140*	140	140	*140*	150	120	*136*	8
30	20	*26*	30	20	*26*	30	25	*29*	25	18	*23*	28	22	*25*	30	25	*28*	9
30	28	*30*	30	28	*30*	30	25	*29*	30	20	*27*	30	20	*26*	30	20	*26*	10
40	35	*36*	40	30	*35*	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*34*	11
30	28	*29*	30	26	*29*	30	30	*30*	30	27	*30*	30	27	*30*	30	30	*30*	12
19	18	*18*	19	18	*18*	19	18	*18*	19	18	*18*	20	18	*18*	20	18	*19*	13
25	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*24*	25	24	*24*	25	23	*24*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	38	30	*31*	30	30	*30*	15
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	24	*25*	25	25	*25*	16
50	45	*47*	50	45	*47*	50	45	*47*	45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	35	25	*30*	30	30	*30*	18
35	33	*34*	35	33	*34*	35	33	*33*	33	30	*32*	33	30	*31*	33	30	*32*	19
36	36	*36*	36	36	*36*	36	36	*36*	40	31	*35*	40	31	*36*	36	31	*34*	20
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	28	28	*28*	28	28	*28*	28	28	*28*	21
80	80	*80*	80	80	*80*	80	80	*80*	80	60	*70*	80	60	*70*	80	60	*68*	22
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	23
100	90	*98*	100	100	*100*	100	90	*98*	100	100	*100*	100	85	*93*	90	85	*88*	24
85	80	*83*	80	80	*80*	75	75	*75*	85	75	*80*	80	65	*74*	75	70	*73*	25
140	110	*127*	140	110	*125*	130	120	*123*	90	90	*90*	90	90	*90*	90	90	*90*	26
75	60	*67*	75	60	*69*	60	60	*60*	50	40	*45*	50	35	*41*	50	35	*43*	27
110	100	*103*	110	100	*103*	120	120	*120*	85	85	*85*	85	60	*73*	85	60	*73*	28
110	100	*103*	110	100	*102*	110	100	*103*	110	100	*102*	110	80	*100*	110	100	*107*	29
110	100	*106*	110	100	*109*	110	100	*108*	120	110	*115*	120	110	*113*	120	90	*107*	30
110	100	*109*	115	100	*108*	110	100	*109*	120	100	*111*	120	100	*106*	110	100	*105*	31
30	30	*30*	30	30	*30*	—	—	—	*25*	20	*23*	30	20	*25*	25	20	*23*	32
50	50	*50*	40	40	*40*	50	50	*50*	—	—	—	20	20	*20*	40	40	*40*	33
60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*	—	—	—	34
45	40	*44*	40	35	*37*	40	25	*38*	40	35	*39*	40	30	*37*	40	35	*39*	35
20	20	*20*	20	20	*20*	20	18	*19*	20	20	*20*	20	18	*19*	20	20	*20*	36
75	60	*68*	75	60	*67*	75	60	*69*	70	50	*60*	70	50	*60*	65	50	*58*	37
125	100	*112*	125	100	*108*	125	100	*112*	150	110	*123*	150	110	*121*	150	110	*125*	38
70	70	*70*	75	72	*74*	75	75	*75*	70	65	*69*	75	65	*72*	75	70	*73*	39
18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	40
2020	1760	*1860*	1760	1760	*1760*	2010	1760	*1890*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
1390	1130	*1230*	1260	1260	*1260*	1260	1260	*1260*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*	275	275	*275*	275	275	*275*	275	275	*275*	44
110	110	*110*	120	120	*120*	120	120	*120*	135	135	*135*	135	135	*135*	135	135	*135*	45

vall (sågverksdistriktet): I stället för barrved användes nästan uteslutande s. k. plankved (af-

1.	Varuslag.	2. Kvantitet.	246. Luleå. Januari. Högsta pris (öre).	247. Luleå. Januari. Lägsta pris (öre).	248. Luleå. Januari. Medel- pris (öre).	249. Luleå. Februari. Högsta pris (öre).	250. Luleå. Februari. Lägsta pris (öre).	251. Luleå. Februari. Medel- pris (öre).	252. Luleå. Mars. Högsta pris (öre).	253. Luleå. Mars. Lägsta pris (öre).	254. Luleå. Mars. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	16	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
2	skummad	»	9	8	*9*	9	8	*9*	9	8	*9*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	220	190	*203*	210	190	*202*	210	190	*198*
4	mat- (lands-)	»	200	180	*190*	200	175	*184*	190	155	*174*
5	Ost, halffet, ordinär	»	140	90	*108*	120	100	*109*	140	80	*105*
6	Margarin: bästa sort (»grädd»-)	»	160	150	*152*	160	150	*153*	160	140	*150*
7	billigaste sort	»	110	100	*103*	105	100	*102*	105	100	*101*
8	Ägg	tjog	250	150	*191*	200	160	*183*	180	125	*155*
9	Potatis	5 lit.	50	30	*38*	50	30	*41*	50	30	*39*
10	Ärter, gula	kg.	30	25	*29*	30	25	*29*	35	25	*29*
11	Bruna bönor	»	45	35	*41*	45	35	*41*	45	35	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	28	26	*28*	28	26	*28*	28	25	*28*
13	råg-	»	20	19	*20*	20	19	*20*	20	18	*20*
14	rågsikt-	»	25	24	*25*	25	20	*22*	25	23	*25*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	40	35	*36*	40	35	*36*	40	30	*37*
16	korn-	»	30	28	*29*	30	28	*29*	30	25	*29*
17	ris-: bästa sort	»	60	40	*51*	60	40	*48*	65	40	*50*
18	billigaste sort	»	35	25	*28*	35	30	*33*	35	30	*33*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	39	33	*34*	35	33	*34*	36	33	*34*
20	mjukt: limpa, söt	»	40	40	*40*	45	35	*41*	45	40	*43*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	30	25	*28*	30	25	*27*	35	25	*31*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	80	68	*73*	80	65	*73*	80	55	*69*
23	mjukt, » »	»	36	30	*33*	40	32	*37*	40	35	*38*
24	Nötkött, färskt: stek	»	80	70	*76*	80	70	*77*	90	75	*80*
25	soppkött	»	75	60	*66*	70	60	*67*	75	65	*68*
26	Kalfkött: stek	»	90	80	*85*	100	60	*73*	100	55	*84*
27	spädkalf	»	55	45	*50*	55	40	*49*	55	45	*49*
28	Fårstek, färsk	»	100	95	*99*	100	90	*96*	110	90	*101*
29	Fläsk, färskt	»	110	100	*105*	110	100	*104*	110	100	*105*
30	salt: svenskt	»	120	110	*117*	120	110	*116*	120	100	*110*
31	amerikanskt	»	120	100	*112*	120	100	*112*	120	100	*113*
32	Fisk, färsk: sill	»	30	25	*28*	35	30	*33*	35	30	*33*
33	strömming	»	50	50	*50*	50	45	*49*	50	45	*49*
34	rödspotta (»spätta»)	»	—	—	—	50	50	*50*	—	—	—
35	salt: sill	»	40	30	*35*	40	30	*38*	40	30	*39*
36	strömming	»	25	20	*23*	25	20	*24*	30	20	*25*
37	kabeljo	»	75	70	*72*	75	75	*75*	75	70	*75*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	140	100	*111*	120	110	*114*	140	100	*116*
39	Socker, bit-	»	70	68	*68*	75	75	*75*	75	75	*75*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk- (osågad, hemkörd)	famn	1510	1450	*1490*	1510	1450	*1480*	1640	1450	*1540*
42	barr- (osågad, hemkörd)	»	1260	1200	*1240*	1260	1200	*1230*	1260	1200	*1250*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») (hemkörd)	»	350	350	*350*	375	350	*362*	375	350	*353*
45	Koks, gasverks- (okrossad) (hemkörd)	»	190	175	*184*	190	175	*181*	200	180	*185*

Anm. *Luleå:* De betydande variationerna i äggprisen bero på, att uppgifterna afse dels och på lake 70 à 65 öre. — *Boden:* Äggprisen afse dels svenska och dels ryska ägg. För gädda *Gellivare:* Endast *helfet* ost saluföres. Skummad mjölk försäljes blott undantagsvis.

255.	256.	257.	258.	259.	260.	261.	262.	263.	264.	265.	266.	267.	268.	269.	270.	271.	272.	
Boden.									Malmberget och Gellivare.									
Januari.			Februari.			Mars.			Januari.			Februari.			Mars.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	18	15	*16*	18	16	*16*	18	15	*16*	1
8	8	*8*	9	8	*8*	8	8	*8*	—	—	—	—	—	—	12	12	*12*	2
210	200	*202*	210	190	*200*	200	190	*195*	220	210	*220*	220	220	*220*	220	220	*220*	3
200	190	*191*	190	170	*183*	190	170	*178*	200	190	*199*	200	190	*200*	200	190	*193*	4
140	100	*118*	140	100	*120*	120	100	*114*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
160	150	*154*	150	150	*150*	150	150	*150*	160	155	*158*	160	155	*159*	160	160	*160*	6
105	100	*102*	100	100	*100*	100	100	*100*	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*	7
200	160	*171*	210	160	*182*	180	140	*162*	165	140	*162*	165	140	*154*	165	140	*152*	8
50	40	*46*	50	40	*45*	50	40	*44*	32	32	*32*	32	32	*32*	32	28	*30*	9
30	25	*28*	30	30	*30*	35	30	*33*	30	28	*30*	30	28	*30*	30	25	*29*	10
40	35	*37*	45	35	*38*	40	40	*40*	40	33	*35*	40	33	*37*	40	33	*38*	11
28	28	*28*	28	26	*27*	28	26	*27*	32	30	*30*	32	30	*31*	32	30	*31*	12
20	20	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*	20	18	*19*	20	20	*20*	20	20	*20*	13
25	24	*25*	26	25	*25*	25	25	*25*	25	24	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	14
35	30	*33*	35	30	*33*	40	35	*38*	40	33	*35*	40	33	*36*	40	33	*36*	15
30	30	*30*	30	30	*30*	35	30	*32*	33	28	*30*	33	30	*31*	30	27	*30*	16
50	50	*50*	50	40	*45*	50	45	*47*	50	45	*48*	50	45	*46*	50	45	*48*	17
35	35	*35*	35	35	*35*	30	30	*30*	35	32	*34*	35	33	*35*	35	32	*34*	18
38	34	*35*	36	34	*35*	36	34	*35*	35	34	*35*	35	34	*35*	35	34	*35*	19
45	40	*42*	48	40	*45*	45	40	*44*	41	40	*40*	41	39	*40*	41	40	*41*	20
35	30	*32*	35	25	*31*	35	25	*32*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
78	70	*72*	80	70	*77*	80	70	*73*	68	67	*67*	67	67	*67*	68	67	*67*	22
35	30	*33*	40	30	*36*	40	35	*39*	46	42	*44*	34	34	*34*	34	34	*34*	23
80	75	*77*	80	70	*77*	85	75	*78*	100	85	*89*	90	85	*86*	90	80	*83*	24
70	65	*67*	70	60	*67*	75	65	*68*	80	70	*74*	80	70	*73*	80	70	*73*	25
90	80	*83*	90	85	*88*	100	90	*92*	125	120	*123*	125	100	*122*	125	100	*119*	26
55	45	*50*	55	50	*51*	50	45	*50*	65	60	*62*	65	60	*61*	60	60	*60*	27
100	80	*89*	100	90	*97*	110	90	*98*	100	90	*99*	100	100	*100*	100	100	*100*	28
110	100	*104*	110	100	*103*	110	100	*105*	120	100	*107*	120	100	*112*	120	100	*111*	29
120	115	*118*	120	100	*115*	120	110	*113*	130	115	*124*	130	120	*126*	130	120	*125*	30
125	115	*120*	120	110	*114*	120	110	*114*	125	110	*119*	125	110	*119*	125	110	*122*	31
35	25	*30*	35	30	*34*	35	30	*34*	—	—	—	40	35	*38*	—	—	—	32
55	50	*52*	50	40	*48*	40	40	*40*	45	45	*45*	40	35	*38*	40	40	*40*	33
50	50	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	40	*40*	34
40	35	*38*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	30	*39*	40	30	*38*	40	30	*38*	35
30	25	*27*	25	25	*25*	25	25	*25*	30	26	*26*	30	25	*26*	30	25	*26*	36
70	70	*70*	70	65	*68*	75	75	*75*	75	65	*68*	75	65	*69*	75	65	*70*	37
140	100	*113*	120	110	*113*	120	110	*113*	130	120	*125*	130	120	*125*	130	125	*126*	38
68	68	*68*	75	70	*74*	75	75	*75*	70	68	*68*	76	68	*70*	76	75	*76*	39
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	40
1510	1450	*1480*	1510	1390	*1440*	1510	1510	*1510*	2020	1890	*(1970)*	2020	1890	*(1970)*	—	—	—	41
1260	1200	*1230*	1260	1130	*1180*	1260	1260	*1260*	1450	1130	*1320*	1450	1130	*1360*	1450	1130	*1340*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
375	350	*369*	375	375	*375*	375	350	*369*	375	375	*375*	375	375	*375*	375	375	*375*	44
200	200	*200*	200	190	*198*	200	190	*198*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45

svenska och dels ryska ägg. Priset på gädda har varit 80 à 70 öre pr kg., på sik 80 à 70 öre har betalats 80 à 70 öre, för sik 80 à 75 och för lake 70 à 65 öre, allt pr kg. — *Malmberget och*

Lifsmedelspriser å olika orter i riket under *första* kvart. 1905.

Högsta, lägsta och medelpris.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	273. Kiruna. Januari. Högsta pris (öre).	274. Kiruna. Januari. Lägsta pris (öre).	275. Kiruna. Januari. Medel- pris (öre).	276. Kiruna. Februari. Högsta pris (öre).	277. Kiruna. Februari. Lägsta pris (öre).	278. Kiruna. Februari. Medel- pris (öre).	279. Kiruna. Mars. Högsta pris (öre).	280. Kiruna. Mars. Lägsta pris (öre).	281. Kiruna. Mars. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	18	18	*18*	16	15	*16*	16	15	*16*
2	skummad	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	230	210	*225*	230	210	*221*	225	200	*208*
4	mat- (lands-)	»	200	180	*194*	200	180	*192*	190	165	*176*
5	Ost, halffet, ordinär	»	135	135	*135*	150	135	*143*	150	120	*135*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	155	135	*143*	150	135	*141*	150	135	*143*
7	billigaste sort	»	130	100	*110*	100	90	*97*	100	90	*93*
8	Ägg	tjog	180	130	*152*	175	150	*163*	150	120	*139*
9	Potatis	5 lit.	45	45	*45*	50	45	*46*	50	45	*46*
10	Ärter, gula	kg.	35	28	*30*	30	25	*29*	30	25	*29*
11	Bruna bönor	»	45	30	*37*	40	30	*38*	40	30	*37*
12	Mjöl: hvete-	»	35	28	*31*	34	28	*30*	31	27	*29*
13	råg-	»	20	20	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*
14	rågsikt-	»	25	23	*24*	25	23	*24*	25	23	*25*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	30	*34*	35	30	*34*	35	30	*34*
16	korn-	»	35	24	*28*	30	24	*28*	30	24	*28*
17	ris: bästa sort	»	50	40	*45*	50	50	*50*	50	50	*50*
18	billigaste sort	»	33	33	*33*	35	35	*35*	35	33	*35*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	40	33	*38*	40	33	*38*	40	33	*39*
20	mjukt: limpa, söt	»	45	40	*43*	40	40	*40*	40	40	*40*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*
23	mjukt, » »	»	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	70	*88*	120	70	*95*	100	70	*91*
25	soppkött	»	80	55	*70*	90	55	*76*	90	55	*72*
26	Kalfkött: stek	»	70	70	*70*	60	60	*60*	60	60	*60*
27	spädkalf	»	55	50	*52*	55	50	*53*	55	50	*53*
28	Fårstek, färsk	»	120	100	*105*	100	100	*100*	100	100	*100*
29	Fläsk: färskt	»	120	100	*111*	130	110	*118*	120	100	*114*
30	salt: svenskt	»	130	115	*123*	140	115	*124*	130	110	*121*
31	amerikanskt	»	120	100	*114*	120	115	*118*	120	90	*115*
32	Fisk, färsk: sill	»	35	35	*35*	40	30	*35*	—	—	—
33	strömming	»	50	25	*38*	50	35	*43*	25	25	*25*
34	rödspotta (»spätta»)	»	—	—	—	50	50	*50*	50	50	*50*
35	salt: sill	»	45	30	*38*	45	30	*36*	50	30	*38*
36	strömming	»	30	23	*26*	35	20	*24*	35	23	*27*
37	kabeljo	»	65	50	*57*	65	60	*63*	65	65	*65*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	160	100	*138*	150	125	*134*	150	110	*132*
39	Socker, bit-	»	68	65	*67*	75	72	*75*	75	67	*73*
40	Fotogén, prima	l.	20	20	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*
41	Ved: björk-, osågad, hemkörd	famn	2270	2270	*2270*	2270	2270	*2270*	2270	2270	*2270*
42	barr-, osågad, hemkörd	»	1760	1640	*1680*	1760	1640	*1700*	1760	1640	*1700*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	200	200	*200*	200	200	*200*	200	200	*200*

Bostadspriser å olika orter i riket år 1905.

I föregående häften af dessa Meddelanden[1] hafva offentliggjorts vissa uppgifter rörande prisen å bostadslägenheter och privat måltidsinackordering för arbetare å olika orter i riket under åren 1903 och 1904. De för dessa år erhållna resultaten hafva otvifvelaktigt lämnat afsevärda bidrag till kännedomen om lefnadsomkostnaderna i skilda delar af landet. Afdelningen för arbetsstatistik har därför ansett angeläget att för innevarande år söka utvidga undersökningarna till så många platser som varit möjligt med användande af det hittills brukade systemet för primäruppgifternas insamlande.

Äfven denna gång är det sålunda understödskassor af olika slag, som företrädesvis anlitats för primärmaterialets erhållande. Dessa hafva dels omedelbart från afdelningen för arbetsstatistik och dels genom dess ombud — å de platser där sådana finnas — fått till sig öfverlämnade för ändamålet utarbetade formulär (Litt. H) med anhållan att däri måtte införas de uppgifter, som vid uppbördstillfällen eller eljest kunde införskaffas från kassornas medlemmar. Därjämte hafva åtskilliga fackföreningars och verkstadsklubbars medverkan påkallats i Stockholm utaf afdelningen samt å vissa orter af resp. ombud. Dessa hafva jämväl genom egna direkta utfrågningar kompletterat och utvidgat det från de nämnda organisationerna erhållna materialet.

För flertalet orter synes detta material vara af den relativa omfattning, att de därpå baserade resultaten kunna anses ganska representativa. Beträffande åtskilliga andra orter samt särskilda bostadskategorier äro däremot uppgifterna gifvetvis alltför fåtaliga för att kunna gifva medeltal af mer än ungefärlig giltighet. Vid en jämförelse med de föregående årens siffror visa sig ock en del variationer, som icke alltid kunna bero på verkligen inträffade prisförändringar, utan delvis måste tillskrifvas primärmaterialets otillräcklighet.

I föregående redogörelser har framhållits, att flertalet af såväl de till fackföreningar anslutna arbetarne som understödskassornas medlemmar inom andra verksamhetsområden (som bekant utgöra de

[1] »Meddel.» 1903, s. 192 ff; 1904, s. 384 ff.

organiserade arbetarne en afsevärd del af sjukkassornas medlemmar) i allmänhet äro jämförelsevis väl aflönade, hvarför man kan förutsätta, att de erhållna hyresuppgifterna företrädesvis skola afse relativt goda lägenheter. För riktigheten af detta antagande hafva jämväl anförts vissa positiva bevis. Vid den nu företagna bearbetningen af uppgifterna för Stockholm har ett försök gjorts att i någon mån belysa den frågan, huruvida understödskassornas medlemmar samt de organiserade arbetarne i allmänhet bebo lägenheter af samma dyrhet. Därjämte hafva särskilda medeltal uträknats beträffande ett antal fackorganisationer, som därom meddelat tillräckligt många uppgifter. Resultaten återfinnas i följande tabellariska öfversikt.

Hyresuppgifter för Stockholm, meddelade af dels fackorganisationer och dels understödskassor.

Uppgifter meddelade af:	Hyresbelopp per år i medeltal (kr.) för lägenheter om:							
	1 rum.		1 rum och kök.		2 rum och kök.		3 rum och kök.	
	Antal uppg.	Hyres-belopp.	Antal uppg.	Hyres-belopp.	Antal uppg.	Hyres-belopp.	Antal uppg.	Hyres-belopp.
1) *Fackorganisationer* . .	403	199	1,535	287	731	462	72	650
däraf organis. för:								
postbetjänte	4	195	81	317	83	474	2	638
järnvägspersonal	47	197	140	297	78	482	6	701
spårvägspersonal	15	250	117	298	52	472	5	680
typografer	12	231	71	315	75	480	13	615
grundläggeriarb. o. bergsprängare	44	178	168	299	52	490	3	702
tobaksarbetare	49	182	59	251	12	346	1	600
2) *Understödskassor* . . .	205	171	693	293	305	450	94	608
Tillsammans	**608**	**189**	**2,228**	**289**	**1,036**	**458**	**166**	**626**

Af dessa siffror att döma skulle uppgifterna från fackorganisationerna vara i genomsnitt något högre än de från understödskassorna. Särskildt märkbar är skillnaden med afseende å priset för 1 rum, hvilket måhända beror därpå, att sådana lägenheter hufvudsakligen innehafvas af yngre ogifta personer, som, när de ägnat sig åt fackarbete, redan hunnit upp till full inkomst, men när de hafva anställning såsom butiks- o. d. biträden ännu stå kvar på en lägre aflöningsgrad. Dessa senare, såväl män som kvinnor, återfinnas emellertid till icke oväsentligt antal bland understödskassornas medlemmar.

Medelpris för lägenheter om 1 rum och kök å olika orter i Sverige år 1905.

(De i tab. 1 — sid. 278—281 — upptagna orterna äro här grupperade efter medelprisets storlek.)

Ort.	Medelpris.	Ort.	Medelpris.	Ort.	Medelpris.
	Kr.		Kr.		Kr.
Kiruna	306	Enköping	137	Kalmar	99
Stockholm	289	Åtvidaberg	137	*Lidköping*	99
Malmberget	246	Halmstad	134	Värnamo	98
Norrköping	234	Tunafors	131	Oskarshamn	98
Hufvudsta	217	Söderhamn	131	Torshälla	96
Gellivare	209	(Yttre) Sandviken	130	Mariestad	95
Umeå	206	Karlstad	129	Kosta	92
Göteborg	198	Trelleborg	128	Västervik	92
Boden	194	Sala	128	Tidaholm	92
Sundbyberg	193	Linköping: förstäder	127	Sigtuna	90
Solna och Hagalund	192	Limhamn	126	Östra Vingåker	89
Luleå	185	Jönköping	124	Malmön	89
Sundsvall	177	Bomhus	124	Trosa	88
Liljeholmen, Årstadal, Gröndal, Reymersholm	175	Ängelholm	123	Åmål	88
		Köping	123	Trollhättan	88
Örnsköldsvik	175	Sköfde	118	Kristianstad	85
Malmö	174	Falun	116	Avesta	84
Södertälje	169	Landskrona	114	Höganäs	81
Gäfle	168	Motala stad	113	Domnarfvet	81
Eskilstuna	164	Strängnäs	112	Växjö	79
Karlskrona	160	Svartöstaden	112	Hjo	79
Grängesberg	160	Mariefred	111	Hvetlanda	78
Nacka och Järla	156	Lund	111	Vadstena	77
Västerås	154	Karlskoga	111	Motala verkstad	75
Söderköping	153	Harnäs	110	Lomma	74
Oxelösund	152	Arboga	110	Bjuf	74
Linköping: egentliga staden	150	Hälsingborg: förstäder	109	Karlshamn	70
				Åhus	70
Mjölby	150	Bofors	109	Strömslund	68
Örebro	150	Visby	106	Ronneby	67
Härnösand	149	Vänersborg	106	Billesholm med omnejd	66
Nyköping	146	Flen	105		
Nyfors	145	Arlöf	105	Svedala	64
Hälsingborg: egentl. staden	144	Älfkarleö	103	Rydboholm o. Viskafors	62
		Ystad	103	Kallinge	59
Hudiksvall	144	Kristinehamn	103	Roma	54
Norrtälje	140	Eksjö	102	Klippan	44
Uppsala	139	Falkenberg	101		
Katrineholm	139	Gnesta	100		
Luleå: förstäder	139	Huskvarna	100		

I hufvudtabellen 1 här nedan å sid. 278—281 hafva angifvits medelpris för ej färre än 112 orter,[1] hvilka medeltal beräknats med ledning af sammanlagdt 30,514 särskilda efter vederbörlig granskning bearbetade hyresuppgifter, hvaraf 4,065 för Stockholm och 7,775 för Göteborg. Bland samtliga prisuppgifter afsågo 4,812 lägenheter om ett rum, 14,246 ett rum och kök, 7,798 två rum och kök, 2,551 tre rum och kök samt 1,107 fyra rum och kök.

Dessutom hafva en hel del understödskassor, hvilka icke insamlat särskilda specificerade prisuppgifter, likväl meddelat de ungefärliga prishöjderna för vissa lägenheter å resp. orter. Då dessa *approximativa uppgifter* afgifvits af omdömesgilla personer och sålunda böra äga ungefärlig korrekthet, hafva desamma i tab. 3 sammanställts för de 44 orter, beträffande hvilka ej redogörelse på grundval af specificeradt material lämnats i tab. 1.

I texttabellen å sid. 273 hafva ur tab. 1 sammanförts *medelprisen* för den ur arbetaresynpunkt viktigaste och med hänsyn till materialets rikhaltighet bäst kända *bostadskategorien 1 rum och kök, hvarvid de olika orterna grupperats efter prishöjden.* För underlättande af jämförelser samt för vinnande af öfverblick öfver prisvariationerna inom olika trakter ha därjämte i texttabellen å sid. 275 *samtliga* i tab. 1 och 3 upptagna *orter*, för hvilka någon uppgift rörande sistnämnda slag af lägenheter föreligger, *länsvis fördelats under olika priskategorier.* I dessa båda texttabeller framträda särskildt Stockholm med omnejd samt Norrbottens industrisamhällen med exceptionellt höga hyror; jämförelsevis höga bostadspris möta för öfrigt i hela Norrland med undantag af Gäfleborgs län, där medelsvenska, d. v. s. medelhöga priser synas förekomma. De låga hyrorna åter äro företrädesvis till finnandes i sydöstra och södra Sverige samt Västergötland. Särskildt billiga synas bostadsförhållandena vara vid de skånska industricentra på landsbygden.

Då denna gång specificerade eller approximerade uppgifter föreligga beträffande lägenheter om 1 rum och kök å tillhopa 150 platser, har materialet synts tillräckligt rikhaltigt för att i någon mån belysa spörsmålet, i hvad mån orternas större eller mindre folkmängd influera på hyresprisen. För detta ändamål hafva i text-

[1] Härvid hafva medräknats alla orter eller grupper af orter, för hvilka särskilda medeltal i tab. angifvits, sålunda äfven förstäder skilda från resp. egentliga städer i några fall, då de lokala förhållandena gjort sådant önskvärdt och primärmaterialet medgifvit. I det nämnda antalet orter ingå däremot ej olika delar af de städer, för hvilka gemensamma medeltal angifvits jämte de särskilda stadsdelarnas medeltal. — I detta sammanhang må framhållas, att om i vissa fall olika orter sammanförts i gemensamma medeltal, detta föranledts af primäruppgifternas beskaffenhet, i det att de rapporterande organisationerna haft sina medlemmar spridda å de ifrågavarande orterna och ej närmare specificerat de särskilda fallen. Det har då synts önskvärdt att kunna tillvarataga äfven detta material; dess relativa brister framgå lätt vid en granskning af tabellen, där orterna och uppgifternas antal återfinnas.

Antal orter, fördelade efter årshyra för lägenheter om 1 rum och kök samt efter priset för privat måltidsinackordering för arbetare pr vecka, länsvis år 1905.

Län.	Antal orter med medelpris af: kr. årlig *hyra* för 1 rum och kök.							kr. pr vecka för privat *måltidsinackordering.*						
	högst 100	101—150	151—200	201—250	251—300	öfver 300	Hela antalet uppgifna orter.	under 6	6—7	7—8	8—9	9—10	öfver 10	Hela antalet uppgifna orter.
Stockholms stad	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1
Stockholms län	1	2	6	1	—	—	10	—	—	1	3	3	—	7
Uppsala »	3	9	—	—	—	—	12	—	1	6	1	—	—	8
Södermanlands »	4	7	2	—	—	—	13	2	5	4	1	2	—	14
Östergötlands »	3	5	1	1	—	—	10	2	1	7	—	—	—	10
Jönköpings »	5	3	—	—	—	—	8	—	2	5	—	—	—	7
Kronobergs »	3	—	—	—	—	—	3	—	1	2	—	—	—	3
Kalmar »	5	—	—	—	—	—	5	—	—	3	1	—	—	4
Gottlands »	1	1	—	—	—	—	2	—	—	1	—	1	—	2
Blekinge »	4	—	1	—	—	—	5	—	2	2	—	—	—	4
Kristianstads »	4	1	—	—	—	—	5	—	1	4	—	—	—	5
Malmöhus »	5	8	1	—	—	—	14	—	5	8	—	1	—	14
Hallands »	—	3	—	—	—	—	3	—	1	2	—	—	—	3
Göteb. o. Bohus »	1	—	1	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	2
Älfsborgs »	5	1	—	—	—	—	6	—	2	2	1	—	—	5
Skaraborgs »	4	3	—	—	—	—	7	—	2	5	—	—	—	7
Värmlands »	2	2	—	—	—	—	4	—	2	1	—	1	—	4
Örebro »	—	3	—	—	—	—	3	—	2	—	1	—	—	3
Västmanlands »	1	3	1	—	—	—	5	—	1	2	—	1	—	4
Kopparbergs »	3	2	1	—	—	—	6	—	—	3	1	2	—	6
Gäfleborgs »	3	6	2	—	—	—	11	—	1	7	4	2	—	14
Västernorrlands »	2	1	2	—	—	—	5	—	—	1	3	1	—	5
Jämtlands »	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1
Västerbottens »	1	—	—	1	—	—	2	—	—	1	1	—	—	2
Norrbottens »	—	2	2	2	—	1	7	—	—	—	1	3	1	5
Samtliga orter	**60**	**62**	**20**	**6**	**1**	**1**	**150**	**4**	**29**	**68**	**20**	**18**	**1**	**140**
Däraf orter med:														
intill 5,000 inv.	51	36	10	3	—	1	101	3	18	48	13	9	1	92
5,000—10,000 »	7	14	3	2	—	—	26	1	5	10	4	6	—	26
öfver 10,000 »	2	12	7	1	1	—	23	—	6	10	3	3	—	22

tab. å sid. 275 orter af vissa storleksgrader[1] grupperats inom de särskilda priskategorierna. Resultaten återfinnas i efterföljande tabellariska öfversikt.

Orter med:

Ett rum och kök. Årligt hyresbelopp af:	Intill 5,000 inv.		5,000—10,000 inv.		Öfver 10,000 inv.		Samtliga orter.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Högst 100 kr.	51	50·5	7	26·9	2	8·7	**60**	40·0
101—150 »	36	35·7	14	53·9	12	52·2	**62**	41·3
151—200 »	10	9·9	3	11·5	7	30·4	**20**	13·3
Öfver 200 »	4	3·9	2	7·7	2	8·7	**8**	5·4
Samtliga orter	**101**	**100·0**	**26**	**100·0**	**23**	**100·0**	**150**	**100·0**

Af denna tablå framgår, att hyrespriser om högst 100 kr. förekomma i omkring 50 % af våra smärre orter (intill 5,000 inv.), i omkr. 27 % af de medelstora orterna (5,000—10,000 inv.) samt i endast omkr. 9 % af de större städerna (öfver 10,000 inv.). Bland samtliga undersökta platser hade 40 % hyresbelopp af högst 100 kr., 41·3 % 101—150 kr., 13·3 % 151—200 kr. samt 5·4 % öfver 200 kr. De högsta prisen uppvisa Kiruna med 306 kr., Stockholm med 289, Malmberget med 246, Norrköping med 234, hvarefter följa en del orter i Stockholms närhet samt i öfre Norrland. Göteborg hade 198, Luleå 185, Sundsvall 177, Malmö 174, Gäfle 168, Eskilstuna 164, Karlskrona 160 o. s. v.

Beträffande de särskilda *hyresuppgifternas fördelning under olika priskategorier* hänvisas till tab. 2 (sid. 282—293). Af denna framgår, att om ock afsevärda prisvariationer förekomma på vissa platser, de extrema fallen dock ej i någon afsevärd grad influerat på medeltalen, hvilka därför kunna sägas tämligen noga motsvara de på platsen vanliga hyresprisen.

De i tab. 1 anförda *medelprisen för privat måltidsinackordering för arbetare* äro äfven år 1905 baserade på ett för de flesta orterna tämligen begränsadt primärmaterial. Vid en jämförelse med de för närmast föregående år erhållna resultaten framträda äfven i vissa fall betydligt större olikheter än beträffande hyresprisen under samma tid. Likväl kunna otvifvelaktigt vissa grundade slutsatser dragas om lefnadsomkostnaderna på olika orter i riket. Af tab. 1 äfvensom texttabellen å sid. 275 framgår först och främst, hurusom hyres- och inackorderingsprisen i allmänhet följa hvarandra. Så återfinner man de högsta prislägena för måltidsinackordering i de

[1] Grupperingen har, beträffande städer och köpingar, verkställts efter de af K. stat. centralbyrån publicerade uppgifterna om folkmängden den 31 dec. 1904. Med afseende å öfriga orter hafva hos nämnda ämbetsverk erhållits tillgängliga upplysningar, hvilka för ändamålet varit tillfyllest.

norrbottniska industricentra samt i Stockholm med omgifningar, liksom ock de lägsta företrädesvis anträffas på orter i södra Sverige. I texttabellen har äfven beträffande denna fråga verkställts en fördelning af orterna efter deras storlek.

Orter med:

Pris för privat måltidsinackordering pr vecka:	Intill 5,000 inv.		5,000—10,000 inv.		Öfver 10,000 inv.		Samtliga orter.	
	Antal.	%	Antal.	%	Antal.	%	Antal.	%
Under 7 kr.	21	22·8	6	23·1	6	27·3	**33**	23·6
7—8 »	48	52·2	10	38·4	10	45·5	**68**	48·5
8—9 »	13	14·1	4	15·4	3	13·6	**20**	14·3
Öfver 9 »	10	10·9	6	23·1	3	13·6	**19**	13·6
Samtliga orter	**92**	**100·0**	**26**	**100·0**	**22**	**100·0**	**140**	**100·0**

Såsom redan i föregående redogörelser framhållits, kan den stegring af hyresprisen, som för de större orterna konstaterats, icke i samma grad förmärkas beträffande inackorderingsprisen. Så t. ex. äro dessa sistnämnda jämförelsevis billiga i Malmö och Göteborg, där hyrorna dock äro ganska betydliga. Karakteristiskt är också, att de hastigt växande och jämförelsevis betydliga städerna Örebro, Hälsingborg och Lund bland här afhandlade platser uppvisa särdeles låga inackorderingspriser. Å andra sidan synas många smärre platser med låga hyror ställa sig ganska dyra i fråga om måltidsinackordering. När man närmare granskar de lokala förhållandena på resp. platser, ligger den slutsatsen nära, att de direkta omkostnaderna för lifsförnödenheter icke behöfva blifva drygare i en större stad, om denna blott disponerar en rik omnejd, som kan fullt utnyttjas medelst goda kommunikationer. De för hyresprisen afgörande byggnadskostnaderna influeras däremot äfven af andra viktiga omständigheter.

De i tabell 1 meddelade prisen å privat måltidsinackordering afse tre måltider, frukost, middag och kväll. Uppgifter hafva äfven insamlats rörande motsvarande kostnad för endast middag eller frukost och middag. Endast för Göteborg föreligger emellertid sådant uppgiftsmaterial i tillräcklig myckenhet för att lämna tillförlitliga medeltal. Dessa utgjorde för middag kr. 3·50 per vecka, för frukost och middag kr. 4·86 samt för frukost, middag och kväll kr. 7·01.

Tab. 1. Hyresbelopp i medeltal för olika bostadskategorier

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	
				Hyresbelopp *per år* i medeltal (kr.) för lägenheter om										Pris *per vecka* å privat måltidsinackordering för arbetare (3 målt.).				
				1 rum.		1 rum och kök.		2 rum och kök.		3 rum och kök.		4 rum och kök.						
	Ort.	Antal invånare den 31 dec. 1904.	Uppg. meddelade af [1]	Antal uppg.	Hyresbelopp.	Antal uppg.	Hyresbelopp.	Antal uppg.	Hyresbelopp.	Antal uppg.	Hyresbelopp.	Antal uppg.	Hyresbelopp.	Antal uppg.	Högsta	Lägsta	Medel-	
															pris (kronor).			
1	*Stockholm* (hela staden)	317,964	k.[2]	608	189	2,228	289	1,036	458	166	626	27	875	610	12·00	4·50	9·64	1
2	Staden inom broarna	—	»	8	192	7	255	17	386	1	400	—	—	8	11·50	5·60	8·20	2
3	Norrmalm	—	»	122	230	567	301	294	477	50	701	10	1,020	165	12·00	4·50	9·95	3
4	Östermalm	—	»	44	205	173	312	109	486	9	632	1	850	38	12·00	7·00	9·46	4
5	Kungsholmen	—	»	150	170	560	288	268	458	26	620	2	815	201	12·00	5·00	10·05	5
6	Södermalm	—	»	192	175	661	278	228	435	51	548	7	831	163	12·00	5·00	8·80	6
	Stockholms län:																	
7	Södertälje	8,917	»	64	107	199	169	49	282	16	368	12	483	45	12·00	6·50	9·41	7
8	Norrtälje	3,612	»	5	83	7	140	11	177	7	274	3	392	3	12·00	7·00	9·83	8
9	Sigtuna	511	»	2	48	4	90	4	150	4	185	—	—	2	8·00	7·00	7·50	9
10	Sundbyberg	3,281	»	119	103	104	193	35	300	6	404	—	—	133	12·00	6·00	8·19	10
11	Hufvudsta	—	»	—	—	11	217	3	290	—	—	—	—	—	—	—	—	11
12	Solna och Hagalund	—	»	1	144	5	192	2	250	—	—	—	—	—	—	—	—	12
13	Liljeholmen, Årstadal, Grändal, Reymersholm m. fl.	—	»	4	112	54	175	6	238	1	400	—	—	3	9·00	8·50	8·75	13
14	Nacka och Järla	—	»	2	96	13	156	2	300	—	—	—	—	6	10·00	8·50	9·58	14
	Uppsala län:																	
15	Uppsala	24,150	o.	60	125	150	139	28	241	3	383	1	500	—	—	—	—	15
16	Enköping	4,491	k.	7	75	24	137	24	254	9	330	3	433	3	8·75	7·00	7·75	16
17	Harnäs	—	»	7	61	5	110	—	—	—	—	—	—	3	9·50	7·50	8·17	17
18	Älfkarleö	—	»	5	59	12	103	—	—	—	—	—	—	3	7·00	7·00	7·00	18
	Södermanlands län:																	
19	Nyköping	7,956	»	53	74	42	146	26	228	15	363	6	454	46	8·00	3·00	5·71	19
20	Eskilstuna	13,556	o.	33	97	39	164	30	305	25	471	21	688	24	8·00	6·00	6·97	20
21	Torshälla	1,825	k.	13	50	47	96	20	143	3	185	—	—	2	7·00	7·00	7·00	21
22	Strängnäs	2,450	»	10	54	9	112	13	209	5	330	2	430	3	7·00	5·25	6·42	22
23	Mariefred	1,176	»	4	56	6	111	6	181	5	240	4	356	4	10·50	8·00	9·48	23
24	Trosa	748	»	3	62	2	88	2	138	—	—	—	—	1	7·00	7·00	7·00	24
25	Gnesta	—	»	2	40	3	100	3	175	2	225	—	—	3	8·50	7·00	7·83	25
26	Flen	—	»	10	69	9	105	8	186	5	285	2	575	3	10·50	7·00	9·33	26
27	Katrineholm	—	»	1	75	12	139	3	273	1	360	—	—	2	7·00	7·00	7·00	27
28	Nyfors	—	»	1	80	9	145	—	—	—	—	—	—	5	7·00	6·50	6·85	28
29	Tunafors	—	»	3	70	8	131	—	—	—	—	—	—	5	7·00	6·00	6·70	29
30	Oxelösund	—	»	55	86	197	152	41	264	6	420	9	547	9	10·50	6·50	8·66	30
31	Östra Vingåker	—	»	2	55	7	89	1	168	—	—	—	—	1	6·00	6·00	6·00	31
	Östergötlands län:																	
32	Linköping: egentliga staden	15,414	»	81	90	276	150	121	258	42	352	14	503	70	10·00	3·00	6·41	32
33	förstäder			14	73	32	127	12	201	—	—	—	—	3	6·50	5·25	5·75	33
34	Norrköping	44,378	o.	232	138	483	234	360	347	150	496	87	778	82	10·00	5·60	7·66	34
35	Söderköping	2,058	k.	25	73	26	153	30	250	22	331	8	478	5	9·00	7·00	7·40	35
36	Motala stad	2,943	»	6	62	16	113	7	181	6	267	4	406	10	8·00	6·00	7·10	36
37	» verkstad	—	»	17	41	81	75	11	141	—	—	—	—	43	8·00	5·00	5·69	37
38	» » , verkstadsbolagets lägenheter	—		17	32	55	59	—	—	—	—	—	—					38

[1] k = understödskassor, o = Kommerskollegii ombud å orten. — [2] Äfven fackföreningar.

orter i riket år 1905.

samt priset å privat måltidsinackordering för arbetare.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	
Ort.	Antal invånare den 31 dec. 1904.	Uppg. meddelade af	Hyresbelopp *per år* i medeltal (kr.) för lägenheter om										Pris *per vecka* å privat måltidsinackordering för arbetare (3 målt.).				
			1 rum.		1 rum och kök.		2 rum och kök.		3 rum och kök.		4 rum och kök.						
			Antal uppg.	Hyresbelopp.	Antal uppg.	Hyresbelopp.	Antal uppg.	Hyresbelopp.	Antal uppg.	Hyresbelopp.	Antal uppg.	Hyresbelopp.	Antal uppg.	Högsta	Lägsta	Medel-	
														pris (kronor).			
39 Vadstena	2,291	k.	3	42	6	77	4	128	2	183	—	—	1	7·00	7·00	7·00	39
40 Mjölby	—	»	4	58	3	150	4	206	—	—	—	—	2	8·00	6·50	7·25	40
41 Åtvidaberg	—	»	5	70	8	137	3	204	—	—	—	—	3	7·50	7·00	7·17	41
Jönköpings län:																	
42 Jönköping	23,240	o.	122	73	297	124	133	226	52	354	44	436	31	9·00	7·00	7·53	42
43 Eksjö	4,215	k.	13	60	17	102	17	169	15	230	4	313	3	7·00	7·00	7·00	43
44 Värnamo	1,018	»	1	60	29	98	47	132	6	199	2	425	54	7·00	6·50	6·99	44
45 Hvetlanda	—	»	7	50	12	78	12	109	4	198	4	258	9	9·00	6·00	7·17	45
46 Huskvarna	—	»	21	47	82	100	13	165	2	275	1	400	23	8·75	7·00	7·53	46
Kronobergs län:																	
47 Växjö	7,697	»	13	70	30	79	23	145	12	260	6	350	5	7·50	6·00	7·00	47
48 Kosta	—	»	4	51	6	92	1	120	—	—	—	—	18	6·46	6·00	6·34	48
Kalmar län:																	
49 Kalmar	13,746	o.	60	84	90	99	90	168	15	254	—	—	30	10·00	7·00	8·23	49
50 Oskarshamn	7,540	k.	38	79	73	98	66	148	19	302	9	399	29	12·00	5·60	7·90	50
51 Västervik	8,786	»	15	48	40	92	6	136	1	160	—	—	11	9·00	7·00	7·91	51
Gottlands län:																	
52 Visby	8,773	»	36	77	80	106	101	169	27	288	19	426	35	12·00	7·00	9·21	52
53 Roma	—	»	8	40	13	54	10	90	—	—	—	—	4	9·10	7·00	7·53	53
Blekinge län:																	
54 Karlskrona	26,074	»	102	94	147	160	130	226	36	358	2	514	48	11·25	6·00	7·49	54
55 Ronneby	3,259	»	39	68	43	67	71	113	5	169	1	400	40	10·00	5·75	6·73	55
56 Karlshamn	7,166	»	5	53	21	70	29	144	5	210	1	350	1	7·50	7·50	7·50	56
57 Asarum	—	»	—	—	—	—	8	86	—	—	—	—	—	—	—	—	57
58 Kallinge	—	»	9	35	18	59	14	78	4	105	—	—	—	—	—	—	58
Kristianstads län:																	
59 Kristianstad	10,744	o.	20	73	25	85	61	175	40	324	12	452	6	8·75	7·00	7·70	59
60 Ängelholm	3,389	k.	39	65	41	123	40	183	32	236	8	366	10	10·85	7·00	7·45	60
61 Åhus	—	»	5	65	4	70	8	128	7	261	—	—	7	8·00	6·00	7·00	61
62 Klippan	—	»	7	28	3	44	10	104	—	—	—	—	2	8·00	6·00	6·80	62
Malmöhus län:																	
63 Malmö (hela staden)	70,797	o.	150	107	554	174	424	261	93	375	1	540	150	9·00	5·50	6·96	63
64 Inre staden o. Rörsjöstaden	—	»	—	—	30	176	48	282	6	434	—	—	3	7·00	7·00	7·00	64
65 Lund	18,401	k.	42	68	310	111	410	186	47	304	11	527	14	10·00	6·00	7·04	65
66 Landskrona	15,247	»	70	82	288	114	588	155	131	268	47	367	61	11·25	6·00	7·24	66
67 Hälsingborg: egentl. staden	27,253	o.	30	101	300	144	360	218	150	343	60	614	20	7·00	6·00	6·60	67
68 förstäder		»	20	88	90	109	120	157	45	238	—	—	7	7·00	6·00	6·50	68
69 Ystad	10,184	»	11	63	55	103	65	164	16	280	1	400	9	9·10	6·00	7·26	69
70 Trelleborg	3,199	»	15	66	22	128	24	186	15	326	3	500	7	8·75	6·25	7·29	70
71 Arlöf	—	»	5	76	27	105	15	146	1	276	—	—	3	9·10	7·00	7·70	71

Tab. 1. (Forts.) **Hyresbelopp i medeltal för olika bostadskategorier**

	1. Ort.	2. Antal invånare den 31 dec. 1904.	3. Uppg. meddelade af	4. Hyresbelopp *per år* i medeltal (kr.) för lägenheter om: 1 rum. Antal uppg.	5. 1 rum. Hyresbelopp.	6. 1 rum och kök. Antal uppg.	7. 1 rum och kök. Hyresbelopp.	8. 2 rum och kök. Antal uppg.	9. 2 rum och kök. Hyresbelopp.	10. 3 rum och kök. Antal uppg.	11. 3 rum och kök. Hyresbelopp.	12. 4 rum och kök. Antal uppg.	13. 4 rum och kök. Hyresbelopp.	14. Pris *per vecka* å privat måltidsinackordering för arbetare (3 målt.). Antal uppg.	15. Högsta pris (kronor).	16. Lägsta pris (kronor).	17. Medel- pris (kronor).	
72	Limhamn	—	k.	6	82	7	126	7	178	2	295	—	—	4	10·50	8·00	9·38	72
73	Lomma	—	»	11	45	9	74	4	121	1	180	—	—	13	7·50	4·67	6·22	73
74	Svedala	—	»	9	38	12	64	22	99	8	184	3	425	3	8·00	6·50	7·00	74
75	Billesholm med omnejd	—	»	12	44	6	66	11	87	2	132	—	—	5	7·50	7·00	7·30	75
76	Bjuf	—	»	4	55	3	74	5	98	2	135	—	—	3	7·00	6·50	6·83	76
77	Höganäs	—	»	1	48	4	81	2	150	2	186	—	—	1	7·00	7·00	7·00	77
	Hallands län:																	
78	Halmstad	16,729	o.	30	83	90	134	90	203	60	348	22	528	7	7·00	6·30	6·85	78
79	Falkenberg	3,256	k.	8	80	10	101	10	198	8	272	4	375	5	9·00	7·00	7·60	79
	Göteborgs o. Bohus län:																	
80	Göteborg (hela staden)	138,030	o.	902	155	3,735	198	1,912	351	797	537	429	767	2,363	9·00	6·50	7·01	80
81	Inre staden	—	»	150	185	334	227	293	363	110	601	74	845	798	8·00	6·50	7·07	81
82	Nordstaden	—	»	35	145	600	193	202	307	49	436	35	514	314	7·00	6·50	6·93	82
83	Haga (Annedal, Landala, Kungsportsavenyen)	—	»	251	166	691	208	477	363	261	563	150	830	508	7·50	6·50	6·99	83
84	Masthugget	—	»	239	153	914	204	591	376	216	538	120	811	423	8·00	6·50	6·96	84
85	Majorna	—	»	227	128	1,050	192	343	313	157	488	47	542	320	9·00	6·50	7·05	85
86	» (Carnegiska brukets bostäder)	—	»	—	—	146	124	6	168	4	255	3	367	—	—	—	—	86
87	Malmön	—	»	1	60	5	89	—	—	—	—	—	—	1	8·75	8·75	8·75	87
	Älfsborgs län:																	
88	Vänersborg	7,052	»	187	60	346	106	151	178	49	243	27	467	4	7·00	5·50	6·25	88
89	Åmål	3,759	k.	21	70	46	88	20	122	—	—	—	—	26	9·10	7·00	7·73	89
90	Trollhättan	—	»	10	60	47	88	11	146	—	—	—	—	11	10·00	6·00	8·09	90
91	Strömslund	—	»	4	46	40	68	—	—	—	—	—	—	7	6·50	6·00	6·29	91
92	Rydboholm och Viskafors	—	»	5	35	16	62	4	103	—	—	—	—	—	—	—	—	92
	Skaraborgs län:																	
93	Mariestad	4,073	»	30	61	39	95	39	156	7	286	5	450	17	7·50	5·00	6·37	93
94	Lidköping	5,890	»	2	65	11	99	7	172	6	253	1	550	2	8·00	7·00	7·50	94
95	Skövde	5,237	»	5	80	29	118	18	180	7	259	4	388	5	6·50	6·00	6·20	95
96	Hjo	1,861	»	3	41	7	79	5	160	4	244	1	360	1	7·00	7·00	7·00	96
97	Tidaholm	4,427	»	22	48	35	92	32	149	14	274	4	513	15	8·00	7·00	7·27	97
	Värmlands län:																	
98	Karlstad	14,377	o.	90	96	104	129	82	238	84	359	43	626	4	10·00	9·25	9·63	98
99	Kristinehamn	7,600	k.	19	63	59	103	27	152	7	206	—	—	11	8·00	5·50	6·68	99
	Örebro län:																	
100	Örebro	25,288	o.	74	76	151	150	72	273	14	465	15	525	7	7·00	5·50	6·29	100
101	Bofors	—	k.	38	49	151	109	5	165	1	250	1	375	31	7·50	5·00	6·85	101
102	Karlskoga	—	»	10	56	56	111	20	174	2	260	2	350	1	8·00	8·00	8·00	102

orter i riket år 1905. (Forts.)

samt priset å privat måltidsinackordering för arbetare.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	
Ort.	Antal invånare den 31 dec. 1904.	Uppg. meddelade af	Hyresbelopp *per år* i medeltal (kr.) för lägenheter om										Pris *per vecka* å privat måltidsinackordering för arbetare (3 målt.).				
			1 rum.		1 rum och kök.		2 rum och kök.		3 rum och kök.		4 rum och kök.						
			Antal uppg.	Hyresbelopp	Antal uppg.	Hyresbelopp	Antal uppg.	Hyresbelopp.	Antal uppg.	Hyresbelopp.	Antal uppg.	Hyresbelopp.	Antal uppg.	Högsta	Lägsta	Medel-	
														pris (kronor).			
Västmanlands län:																	
103 Västerås	14,230	o.	27	86	136	154	22	257	12	429	5	545	36	8·00	6·00	7·03	103
104 » Arbetarebostäder, tillhöriga bolag	—	»	10	85	205	136	3	210	—	—	—	—	74	6·00	6·00	6·00	104
105 Sala	7,138	k.	6	63	29	128	2	213	2	263	2	363	2	9·80	8·75	9·28	105
106 Köping	4,792	»	28	70	120	123	26	224	5	301	5	414	14	7·00	6·00	6·57	106
107 Arboga	5,222	»	4	58	6	110	5	208	1	300	1	400	2	7·00	7·00	7·00	107
Kopparbergs län:																	
108 Falun	10,504	o.	113	68	333	116	39	180	2	288	—	—	86	8·00	7·00	7·48	108
119 Avesta	—	k.	10	47	25	84	2	138	—	—	—	—	4	10·50	7·70	9·05	119
110 Domnarfvet	—	o.	47	49	101	81	2	132	—	—	—	—	30	8·00	7·00	7·46	110
111 Grängesberg	—	k.	6	90	6	160	1	252	—	—	—	—	2	10·50	8·75	9·63	111
Gäfleborgs län:																	
112 Gäfle	30,776	o.	87	98	342	168	97	302	52	479	44	618	44	12·00	5·25	8·24	112
113 Söderhamn	11,285	»	35	66	69	131	26	228	9	286	—	—	20	9·00	7·00	8·01	113
114 Hudiksvall	5,047	k.	8	70	27	144	10	223	6	331	2	425	2	8·75	7·00	7·88	114
115 Bomhus	—	»	11	74	24	124	—	—	—	—	—	—	3	8·00	8·00	8·00	115
116 » , Arbetarebostäder, tillhöriga Korsnäs sågverksaktiebolag	—	»	37	50	141	100	—	—	—	—	—	—	3	8·00	8·00	8·00	116
117 (Yttre) Sandviken	—	»	7	75	8	130	2	213	2	388	2	425	4	8·00	7·00	7·50	117
Västernorrlands län:																	
118 Härnösand	8,880	»	35	73	78	149	21	247	1	300	1	450	2	9·00	8·00	8·50	118
119 Sundsvall (hela staden)	15,872	o.	211	91	231	177	87	301	50	567	15	667	15	12·00	8·00	9·02	119
120 stadens centrum	—	»	44	118	70	215	33	358	37	596	5	780	15	12·00	8·00	9·02	120
121 öfriga stadsdelar	—	»	167	84	161	160	54	266	13	485	10	610	—	—	—	—	121
122 Örnsköldsvik	2,918		2	88	3	175	3	292	2	425	1	550	2	8·50	8·00	8·25	122
Västerbottens län:																	
123 Umeå	4,829	k.	4	150	7	206	3	377	4	531	—	—	2	8·50	8·00	8·25	123
Norrbottens län:																	
124 Luleå: egentliga staden	8,978	o.	71	102	171	185	49	311	17	460	20	599	8	11·25	7·70	9·28	124
125 förstäder		»	18	96	37	139	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125
126 Svartöstaden	—	»	38	78	72	112	12	152	5	192	—	—	2	10·50	9·50	10·00	126
127 Boden	—	»	20	100	61	194	12	320	5	482	3	560	4	9·45	8·00	8·71	127
128 Gellivare	—	»	8	103	14	209	2	293	5	416	3	550	—	—	—	—	128
129 Malmberget	—	»	55	133	40	246	7	491	4	690	2	710	3	10·00	9·33	9·55	129
130 Kiruna	—	»	25	166	33	306	8	521	9	622	1	800	6	10·50	10·50	10·50	130

Bostadspriser å olika

Tab. 2. Antal uppgifna bostads- **E t t**

	1. Ort.	2. högst 25	3. 26—50	4. 51—75	5. 76—100	6. 101—125	7. 126—150	8. 151—175	9. 176—200	10. 201—225	11. 226—250	12. 251—275	13. 276—300	14. 301—400	15. Summa uppgifna lägenheter.	
		Antal uppgifna lägenheter till pris af kronor årligen.														
1	*Stockholm* (hela staden)	—	—	6	26	85	85	63	168	66	61	26	20	2	**608**	1
2	Staden inom broarna	—	—	—	—	—	2	—	4	1	1	—	—	—	**8**	2
3	Norrmalm	—	—	—	5	14	13	8	33	13	22	9	5	—	**122**	3
4	Östermalm	—	—	—	1	3	2	3	12	11	9	2	1	—	**44**	4
5	Kungsholmen	—	—	2	7	32	32	11	33	11	13	4	4	1	**150**	5
6	Södermalm	—	—	4	9	29	21	24	67	22	7	4	4	1	**192**	6
	Stockholms län:															
7	Södertälje	—	—	4	15	39	5	—	1	—	—	—	—	—	**64**	7
8	Norrtälje	—	1	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	**5**	8
9	Sigtuna	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	9
10	Sundbyberg	—	—	8	59	45	7	—	—	—	—	—	—	—	**119**	10
11	Hufvudsta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
12	Solna och Hagalund	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	**1**	12
13	Liljeholmen, Årstadal, Gröndal, Reymersholm m. fl.	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	**4**	13
14	Nacka och Järla	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	14
	Uppsala län:															
15	Uppsala	—	—	11	7	17	10	10	3	1	—	—	1	—	**60**	15
16	Enköping	—	1	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**7**	16
17	Harnäs	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**7**	17
18	Älfkarleö	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**5**	18
	Södermanlands län:															
19	Nyköping	—	9	23	16	4	1	—	—	—	—	—	—	—	**53**	19
20	Eskilstuna	—	—	1	21	11	—	—	—	—	—	—	—	—	**33**	20
21	Torshälla	—	9	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**13**	21
22	Strängnäs	—	5	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**10**	22
23	Mariefred	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**4**	23
24	Trosa	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	24
25	Gnesta	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	25
26	Flen	—	4	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**10**	26
27	Katrineholm	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**1**	27
28	Nyfors	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**1**	28
29	Tunafors	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	29
30	Oxelösund	—	4	14	34	2	—	—	1	—	—	—	—	—	**55**	30
31	Östra Vingåker	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	31
	Östergötlands län:															
32	Linköping: egentliga staden	—	3	18	46	9	4	—	1	—	—	—	—	—	**81**	32
33	förstäder	—	3	5	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**14**	33
34	Norrköping	—	—	—	11	72	101	41	7	—	—	—	—	—	**232**	34
35	Söderköping	—	4	12	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**25**	35
36	Motala stad	—	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**6**	36
37	D:o verkstad	—	15	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**17**	37
38	D:o d:o, verkstadsbolagets lägenheter	2	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**17**	38

orter i riket år 1905. (Forts.)

lägenheter fördelade efter årshyra.

r u m.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	
	Ort.	Antal uppgifna lägenheter till pris af kronor årligen.													Summa uppgifna lägenheter.	
		högst 25	26—50	51—75	76—100	101—125	126—150	151—175	176—200	201—225	226—250	251—275	276—300	301—400		
39	Vadstena	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	39
40	Mjölby	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	40
41	Åtvidaberg	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	41
	Jönköpings län:															
42	Jönköping	—	2	91	25	4	—	—	—	—	—	—	—	—	122	42
43	Eksjö	—	6	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	43
44	Värnamo	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	44
45	Hvetlanda	—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	45
46	Huskvarna	—	19	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	46
	Kronobergs län:															
47	Växjö	—	2	8	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	47
48	Kosta	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	48
	Kalmar län:															
49	Kalmar	—	—	27	27	6	—	—	—	—	—	—	—	—	60	49
50	Oskarshamn	—	2	23	7	5	1	—	—	—	—	—	—	—	38	50
51	Västervik	—	10	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	51
	Gottlands län:															
52	Visby	—	—	21	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	52
53	Roma	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	53
	Blekinge län:															
54	Karlskrona	—	—	32	36	31	1	2	—	—	—	—	—	—	102	54
55	Ronneby	—	10	21	4	3	1	—	—	—	—	—	—	—	39	55
56	Karlshamn	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	56
57	Åsarum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57
58	Kallinge	1	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	58
	Kristianstads län:															
59	Kristianstad	—	—	14	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	59
60	Ängelholm	2	15	10	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	39	60
61	Åhus	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	61
62	Klippan	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	62
	Malmöhus län:															
63	Malmö (hela staden)	—	—	13	56	64	15	1	1	—	—	—	—	—	150	63
64	Inre staden och Rörsjöstaden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64
65	Lund	—	9	22	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	42	65
66	Landskrona	1	7	26	20	16	—	—	—	—	—	—	—	—	70	66
67	Hälsingborg: egentliga staden	—	—	5	14	8	3	—	—	—	—	—	—	—	30	67
68	förstäder	—	1	8	6	4	1	—	—	—	—	—	—	—	20	68
69	Ystad	—	3	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	69
70	Trelleborg	—	2	9	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	70
71	Ärlöf	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	71

Bostadspriser å olika

Tab. 2. (Forts.) **Antal uppgifna bostads-**

E t t

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	
	Ort.	Antal uppgifna lägenheter till pris af kronor årligen.													Summa uppgifna lägenheter.	
		högst 25	26—50	51—75	76—100	101—125	126—150	151—175	176—200	201—225	226—250	251—275	276—300	301—400		
72	Limhamn	—	—	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**6**	72
73	Lomma	1	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**11**	73
74	Svedala	2	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**9**	74
75	Billesholm med omnejd	—	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**12**	75
76	Bjuf	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**4**	76
77	Höganäs	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**1**	77
	Hallands län:															
78	Halmstad	—	1	14	7	5	3	—	—	—	—	—	—	—	**30**	78
79	Falkenberg	—	—	5	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**8**	79
	Göteborgs och Bohus län:															
80	Göteborg (hela staden)	—	—	2	63	173	240	148	169	37	58	7	5	—	**902**	80
81	Inre staden	—	—	—	4	15	15	16	54	17	22	6	1	—	**150**	81
82	Nordstaden	—	—	—	5	9	9	6	1	1	4	—	—	—	**35**	82
83	Haga, Annedal, Landala, Kungsportsavenyen	—	—	2	4	36	74	41	47	14	29	1	3	—	**251**	83
84	Masthugget	—	—	—	10	42	64	59	57	4	2	—	1	—	**239**	84
85	Majorna	—	—	—	40	71	78	26	10	1	1	—	—	—	**227**	85
86	D:o (Carnegiska brukets bostäder)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86
87	Malmön	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**1**	87
	Älfsborgs län:															
88	Vänersborg	—	67	100	19	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**187**	88
89	Åmål	—	8	3	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**21**	89
90	Trollhättan	—	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**10**	90
91	Strömslund	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**4**	91
92	Rydboholm och Viskafors	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**5**	92
	Skaraborgs län:															
93	Mariestad	—	12	14	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**30**	93
94	Lidköping	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	94
95	Sköfde	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**5**	95
96	Hjo	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	96
97	Tidaholm	—	18	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**22**	97
	Värmlands län:															
98	Karlstad	—	—	5	62	23	—	—	—	—	—	—	—	—	**90**	98
99	Kristinehamn	—	5	11	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**19**	99
	Örebro län:															
100	Örebro	—	3	34	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**74**	100
101	Bofors	1	31	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**38**	101
102	Karlskoga	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**10**	102

orter i riket år 1905. (Forts.)

lägenheter fördelade efter årshyra.

r u m.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	
Ort.	Antal uppgifna lägenheter till pris af kronor årligen.													Summa uppgifna lägenheter.	
	högst 25	26—50	51—75	76—100	101—125	126—150	151—175	176—200	201—225	226—250	251—275	276—300	301—400		
Västmanlands län:															
103 Västerås	—	—	6	20	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**27**	103
104 D:o, Arbetarebostäder, tillhöriga bolag	—	—	2	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**10**	104
105 Sala	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**6**	105
106 Köping	—	4	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**28**	106
107 Arboga	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**4**	107
Kopparbergs län:															
108 Falun	2	16	66	25	4	—	—	—	—	—	—	—	—	**113**	108
119 Avesta	—	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**10**	119
110 Domnarfvet	1	30	14	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**47**	110
111 Grängesberg	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	**6**	111
Gäfleborgs län:															
112 Gäfle	—	1	13	39	32	2	—	—	—	—	—	—	—	**87**	112
113 Söderhamn	—	6	23	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**35**	113
114 Hudiksvall	—	—	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**8**	114
115 Bomhus	—	1	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**11**	115
116 D:o, Arbetarebostäder, tillhöriga Korsnäs sågverksaktiebolag	—	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**37**	116
117 (Yttre) Sandviken	—	—	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**7**	117
Västernorrlands län:															
118 Härnösand	—	2	21	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**35**	118
119 Sundsvall (hela staden)	—	6	60	108	25	11	1	—	—	—	—	—	—	**211**	119
120 stadens centrum	—	—	—	19	15	9	1	—	—	—	—	—	—	**44**	120
121 öfriga stadsdelar	—	6	60	89	10	2	—	—	—	—	—	—	—	**167**	121
122 Örnsköldsvik	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	122
Västerbottens län:															
123 Umeå	—	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	**4**	123
Norrbottens län:															
124 Luleå: egentliga staden	—	—	12	19	37	3	—	—	—	—	—	—	—	**71**	124
125 förstäder	—	—	3	8	7	—	—	—	—	—	—	—	—	**18**	125
126 Svartöstaden	—	—	20	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**38**	126
127 Boden	—	—	3	10	5	2	—	—	—	—	—	—	—	**20**	127
128 Gellivare	—	—	—	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	**8**	128
129 Malmberget	—	—	—	—	31	18	2	4	—	—	—	—	—	**55**	129
130 Kiruna	—	—	—	—	4	2	2	17	—	—	—	—	—	**25**	130

Bostadspriser å olika

Tab. 2. (Forts.) **Antal uppgifna bostads-**

Ett rum

1. Ort.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	
	Antal uppgifna lägenheter till pris af																	Summa uppgifna lägenheter.	
	högst 25	26—50	51—75	76—100	101—125	126—150	151—175	176—200	201—225	226—250	251—275	276—300	301—325	326—350	351—375	376—400	401—500		
	kronor årligen.																		
1 *Stockholm* (hela staden)	—	—	—	1	2	21	18	98	112	250	281	672	388	286	55	39	5	**2,228**	1
2 Staden inom broarna	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1	2	—	1	—	—	—	**7**	2
3 Norrmalm	—	—	—	—	—	1	—	20	20	31	34	172	137	120	22	9	1	**567**	3
4 Östermalm	—	—	—	—	—	1	2	5	10	8	11	33	31	48	16	7	1	**173**	4
5 Kungsholmen	—	—	—	1	—	5	4	30	30	63	73	196	78	57	5	16	2	**560**	5
6 Södermalm	—	—	—	—	2	9	10	32	23	109	109	203	119	35	6	3	1	**661**	6
Stockholms län:																			
7 Södertälje	—	—	—	1	13	50	53	71	7	3	1	—	—	—	—	—	—	**199**	7
8 Norrtälje	—	—	—	2	3	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**7**	8
9 Sigtuna	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**4**	9
10 Sundbyberg	—	—	—	—	—	10	17	60	8	8	1	—	—	—	—	—	—	**104**	10
11 Hufvudsta	—	—	—	—	—	—	1	3	4	2	1	—	—	—	—	—	—	**11**	11
12 Solna och Hagalund	—	—	—	—	—	—	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**5**	12
13 Liljeholmen, Årstadal, Gröndal, Reymersholm m. fl.	—	—	—	1	2	10	16	19	5	—	—	1	—	—	—	—	—	**54**	13
14 Nacka och Järla	—	—	—	—	1	5	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**13**	14
Uppsala län:																			
15 Uppsala	—	—	—	14	38	60	26	11	—	1	—	—	—	—	—	—	—	**150**	15
16 Enköping	—	—	—	2	7	9	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**24**	16
17 Harnäs	—	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**5**	17
18 Älfkarleö	—	—	—	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**12**	18
Södermanlands län:																			
19 Nyköping	—	—	—	3	9	17	5	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**42**	19
20 Eskilstuna	—	—	—	—	1	15	12	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	**39**	20
21 Torshälla	—	—	4	31	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**47**	21
22 Strängnäs	—	—	—	4	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**9**	22
23 Mariefred	—	—	—	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**6**	23
24 Trosa	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	24
25 Gnesta	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	25
26 Flen	—	—	—	1	4	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**9**	26
27 Katrineholm	—	—	—	1	1	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**12**	27
28 Nyfors	—	—	—	—	3	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**9**	28
29 Tunafors	—	—	—	—	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**8**	29
30 Oxelösund	—	—	—	1	11	93	86	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**197**	30
31 Östra Vingåker	—	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**7**	31
Östergötlands län:																			
32 Linköping: egentliga staden	—	—	1	16	71	83	56	32	8	2	5	1	—	—	1	—	—	**276**	32
33 förstäder	—	—	—	2	15	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**32**	33
34 Norrköping	—	—	—	—	—	—	16	83	120	146	80	38	—	—	—	—	—	**483**	34
35 Söderköping	—	—	—	2	4	9	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**26**	35
36 Motala stad	—	—	1	6	5	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**16**	36
37 D:o verkstad	—	4	43	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**81**	37
38 D:o d:o, verkstadsbolagets lägenheter	—	7	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**55**	38

orter i riket år 1905. (Forts.)

lägenheter fördelade efter årshyra.

och kök.

	1. Ort.	2. högst 25	3. 26—50	4. 51—75	5. 76—100	6. 101—125	7. 126—150	8. 151—175	9. 176—200	10. 201—225	11. 226—250	12. 251—275	13. 276—300	14. 301—325	15. 326—350	16. 351—375	17. 376—400	18. 401—500	19. Summa uppgifna lägenheter.	
		Antal uppgifna lägenheter till pris af kronor årligen.																		
39	Vadstena	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**6**	39
40	Mjölby	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	40
41	Åtvidaberg	—	—	1	—	2	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**8**	41
	Jönköpings län:																			
42	Jönköping	—	—	1	80	57	152	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**297**	42
43	Eksjö	—	—	1	11	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**17**	43
44	Värnamo	—	—	—	25	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**29**	44
45	Hvetlanda	—	—	8	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**12**	45
46	Huskvarna	—	—	2	55	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**82**	46
	Kronobergs län:																			
47	Växjö	—	1	16	10	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**30**	47
48	Kosta	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**6**	48
	Kalmar län:																			
49	Kalmar	—	—	3	54	31	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**90**	49
50	Oskarshamn	—	—	12	27	29	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**73**	50
51	Västervik	—	—	8	24	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**40**	51
	Gottlands län:																			
52	Visby	—	—	3	41	31	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**80**	52
53	Roma	—	5	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**13**	53
	Blekinge län:																			
54	Karlskrona	—	—	—	5	26	23	30	61	1	1	—	—	—	—	—	—	—	**147**	54
55	Ronneby	—	8	23	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**43**	55
56	Karlshamn	—	7	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**21**	56
57	Asarum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57
58	Kallinge	—	6	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**18**	58
	Kristianstads län:																			
59	Kristianstad	—	—	10	14	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**25**	59
60	Ängelholm	—	2	6	7	6	10	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**41**	60
61	Åhus	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**4**	61
62	Klippan	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	62
	Malmöhus län:																			
63	Malmö (hela staden)	—	—	—	6	35	69	118	238	87	1	—	—	—	—	—	—	—	**554**	63
64	Inre staden och Rörsjöstaden	—	—	—	—	—	6	10	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	**30**	64
65	Lund	—	3	28	115	83	63	17	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**310**	65
66	Landskrona	—	—	17	67	125	60	13	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**288**	66
67	Hälsingborg: egentliga staden	—	—	1	22	57	123	47	45	2	3	—	—	—	—	—	—	—	**300**	67
68	förstäder	—	—	1	30	47	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**90**	68
69	Ystad	—	1	5	25	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**55**	69
70	Trelleborg	—	—	1	3	7	5	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**22**	70
71	Arlöf	—	—	—	11	14	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**27**	71

Bostadspriser å olika

Tab. 2. (Forts.) **Antal uppgifna bostads-**

Ett rum

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	
Ort.	Antal uppgifna lägenheter till pris af																	Summa uppgifna lägenheter.	
	högst 25	26—50	51—75	76—100	101—125	126—150	151—175	176—200	201—225	226—250	251—275	276—300	301—325	326—350	351—375	376—400	401—500		
	kronor årligen.																		
72 Limhamn	—	—	—	1	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	72
73 Lomma	—	—	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	73
74 Svedala	—	4	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	74
75 Billesholm med omnejd	—	1	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	75
76 Bjuf	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	76
77 Höganäs	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	77
Hallands län:																			
78 Halmstad	—	—	1	17	22	25	7	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90	78
79 Falkenberg	—	—	—	7	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	79
Göteborgs och Bohus län:																			
80 Göteborg (hela staden)	—	—	—	16	123	107	327	1,351	1,180	451	146	29	1	—	—	4	—	3,735	80
81 Inre staden	—	—	—	—	—	2	9	46	86	117	66	3	1	—	—	4	—	334	81
82 Nordstaden	—	—	—	—	16	19	123	184	194	45	18	1	—	—	—	—	—	600	82
83 Haga (Annedal, Landala, Kungsportsavenyen)	—	—	—	—	2	13	39	240	235	111	30	21	—	—	—	—	—	691	83
84 Masthugget	—	—	—	—	—	2	61	339	338	141	29	4	—	—	—	—	—	914	84
85 Majorna	—	—	—	—	25	21	95	542	327	37	3	—	—	—	—	—	—	1,050	85
86 D:o (Carnegiska brukets bostäder)	—	—	—	16	80	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	146	86
87 Malmön	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	87
Älfsborgs län:																			
88 Vänersborg	—	8	47	116	113	49	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	346	88
89 Åmål	—	1	15	23	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	89
90 Trollhättan	—	—	12	32	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	90
91 Strömslund	—	—	38	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	91
92 Rydboholm och Viskafors	—	5	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	92
Skaraborgs län:																			
93 Mariestad	—	—	10	21	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	93
94 Lidköping	—	—	2	4	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	94
95 Sköfde	—	—	1	8	11	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	95
96 Hjo	—	1	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	96
97 Tidaholm	—	—	5	21	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	97
Värmlands län:																			
98 Karlstad	—	—	2	7	38	52	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	104	98
99 Kristinehamn	—	—	9	21	20	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	99
Örebro län:																			
100 Örebro	—	—	—	11	31	43	38	26	2	—	—	—	—	—	—	—	—	151	100
101 Bofors	—	—	1	66	80	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	151	101
102 Karlskoga	—	—	—	26	29	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56	102

orter i riket år 1905. (Forts.)

lägenheter fördelade efter årshyra.

och kök.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	
Ort.	Antal uppgifna lägenheter till pris af kronor årligen.																	Summa uppgifna lägenheter.	
	högst 25	26—50	51—75	76—100	101—125	126—150	151—175	176—200	201—225	226—250	251—275	276—300	301—325	326—350	351—375	376—400	401—500		
Västmanlands län:																			
103 Västerås	—	—	—	—	16	53	59	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**136**	103
104 D:o , Arbetarebostäder, tillhöriga bolag	—	—	—	—	34	171	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**205**	104
105 Sala	—	—	2	2	12	10	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**29**	105
106 Köping	—	—	1	16	62	38	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**120**	106
107 Arboga	—	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**6**	107
Kopparbergs län:																			
108 Falun	—	4	46	54	101	101	22	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**333**	108
119 Avesta	—	1	8	11	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**25**	119
110 Domnarfvet	—	1	35	61	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**101**	110
111 Grängesberg	—	—	—	—	1	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**6**	111
Gäfleborgs län:																			
112 Gäfle	—	—	1	2	4	123	67	106	38	—	—	1	—	—	—	—	—	**342**	112
113 Söderhamn	—	—	—	15	19	23	9	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**69**	113
114 Hudiksvall	—	—	—	1	4	15	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**27**	114
115 Bomhus	—	—	—	1	11	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**24**	115
116 D:o , Arbetarebostäder, tillhöriga Korsnäs sågverksaktiebolag	—	—	—	141	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**141**	116
117 (Yttre) Sandviken	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**8**	117
Västernorrlands län:																			
118 Härnösand	—	—	—	5	11	34	12	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**78**	118
129 Sundsvall (hela staden)	—	—	1	5	32	44	26	88	13	15	3	4	—	—	—	—	—	**231**	129
120 stadens centrum	—	—	—	—	—	1	2	47	3	11	2	4	—	—	—	—	—	**70**	120
121 öfriga stadsdelar	—	—	1	5	32	43	24	41	10	4	1	—	—	—	—	—	—	**161**	121
122 Örnsköldsvik	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	122
Västerbottens län:																			
123 Umeå	—	—	—	—	—	1	—	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—	**7**	123
Norrbottens län:																			
124 Luleå: egentliga staden	—	—	—	2	16	11	30	80	20	9	2	1	—	—	—	—	—	**171**	124
125 förstäder	—	—	—	1	18	7	5	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**37**	125
126 Svartöstaden	—	—	—	24	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**72**	126
127 Boden	—	—	—	—	—	—	19	23	12	6	—	1	—	—	—	—	—	**61**	127
128 Gellivare	—	—	—	—	—	1	2	1	6	3	1	—	—	—	—	—	—	**14**	128
139 Malmberget	—	—	—	—	—	—	—	3	11	12	3	10	—	—	1	—	—	**40**	139
130 Kiruna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	18	—	1	9	—	—	**33**	130

Bostadspriser å olika

Tab. 2. (Forts.) **Antal uppgifna bostads-**

Två rum

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	
Ort.	Antal uppgifna lägenheter till pris af kronor årligen.																					Summa uppgifna lägenheter.	
	26—50	51—75	76—100	101—125	126—150	151—175	176—200	201—225	226—250	251—275	276—300	301—325	326—350	351—375	376—400	401—425	426—450	451—475	476—500	501—600	601—700		
1 *Stockholm* (hela staden)	—	—	—	—	2	—	3	1	5	6	38	17	48	44	110	52	135	84	235	255	1	**1,036**	1
2 Staden inom broarna	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	3	—	7	—	2	—	1	1	—	**17**	2
3 Norrmalm	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	8	8	8	6	17	9	31	16	72	115	—	**294**	3
4 Östermalm	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	4	2	9	2	12	9	25	41	1	**109**	4
5 Kungsholmen	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	6	3	10	23	26	19	32	25	68	53	—	**268**	5
6 Södermalm	—	—	—	—	1	—	1	—	2	1	12	2	15	11	35	16	36	25	48	23	—	**228**	6
Stockholms län:																							
7 Södertälje	—	—	—	—	—	1	3	2	8	8	14	8	5	—	—	—	—	—	—	—	—	**49**	7
8 Norrtälje	—	—	—	—	1	7	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**11**	8
9 Sigtuna	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**4**	9
10 Sundbyberg	—	—	—	—	—	—	1	1	3	2	15	9	3	1	—	—	—	—	—	—	—	**35**	10
11 Hufvudsta	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	11
12 Solna och Hagalund	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	12
13 Liljeholmen, Årstadal, Gröndal, Reymersholm m. fl.	—	—	—	—	1	—	1	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	**6**	13
14 Nacka och Järla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	14
Uppsala län:																							
15 Uppsala	—	—	—	1	3	2	3	2	5	3	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**28**	15
16 Enköping	—	—	—	—	—	—	1	4	8	5	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**24**	16
17 Harnäs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
18 Älfkarleö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
Södermanlands län:																							
19 Nyköping	—	—	—	—	—	4	6	4	5	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**26**	19
20 Eskilstuna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**30**	20
21 Torshälla	—	—	1	4	9	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**20**	21
22 Strängnäs	—	—	—	—	1	1	5	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**13**	22
23 Mariefred	—	—	—	—	2	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**6**	23
24 Trosa	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	24
25 Gnesta	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	25
26 Flen	—	—	1	1	—	1	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**8**	26
27 Katrineholm	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	27
28 Nyfors	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
29 Tunafors	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
30 Oxelösund	—	—	—	—	—	2	4	5	16	3	2	5	—	2	—	—	1	—	1	—	—	**41**	30
31 Östra Vingåker	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**1**	31
Östergötlands län:																							
32 Linköping: egentl. staden	—	—	—	1	2	5	12	12	19	27	30	9	2	2	—	—	—	—	—	—	—	**121**	32
33 förstäder	—	—	—	—	3	1	2	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**12**	33
34 Norrköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	32	83	108	79	48	5	—	—	—	—	—	**360**	34
35 Söderköping	—	—	—	—	3	5	2	—	4	6	6	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**30**	35
36 Motala stad	—	—	1	—	2	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**7**	36
37 D:o verkstad	—	—	—	3	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**11**	37
38 D:o d:o, verkstadsbolagets lägenheter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38

orter i riket år 1905. (Forts.)

lägenheter fördelade efter årshyra.

och kök.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20	21.	22.	23.	
Ort.	Antal uppgifna lägenheter till pris af kronor årligen.																					Summa uppgifna lägenheter.	
	26—50	51—75	76—100	101—125	126—150	151—175	176—200	201—225	226—250	251—275	276—300	301—325	326—350	351—375	376—400	401—425	426—450	451—475	476—500	501—600	601—700		
39 Vadstena	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	39
40 Mjölby	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	40
41 Åtvidaberg	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	41
Jönköpings län:																							
42 Jönköping	—	—	—	—	—	4	20	58	38	12	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	133	42
43 Eksjö	—	—	—	2	5	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	43
44 Värnamo	1	2	2	6	34	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	44
45 Hvetlanda	—	—	5	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	45
46 Huskvarna	—	—	—	—	1	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	46
Kronobergs län:																							
47 Växjö	—	—	4	6	6	—	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	47
48 Kosta	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	48
Kalmar län:																							
49 Kalmar	—	—	1	4	13	33	37	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90	49
50 Oskarshamn	—	—	5	25	13	7	10	2	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	66	50
51 Västervik	—	—	2	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	51
Gottlands län:																							
52 Visby	—	—	3	11	30	12	37	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	101	52
53 Roma	—	2	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	53
Blekinge län:																							
54 Karlskrona	—	—	—	—	7	9	33	22	23	11	21	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	130	54
55 Ronneby	—	5	32	13	17	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	71	55
56 Karlshamn	—	—	4	4	11	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	56
57 Asarum	—	4	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	57
58 Kallinge	—	9	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	58
Kristianstads län:																							
59 Kristianstad	—	—	3	6	19	5	13	7	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61	59
60 Ängelholm	—	—	4	4	9	2	9	—	8	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	60
61 Åhus	—	—	4	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	61
62 Klippan	1	2	3	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	62
Malmöhus län:																							
63 Malmö (hela staden)	—	—	1	—	1	2	8	50	117	95	91	43	11	4	1	—	—	—	—	—	—	424	63
64 Inre staden o. Rörsjöstaden	—	—	—	—	—	—	—	2	6	15	12	5	7	1	—	—	—	—	—	—	—	48	64
65 Lund	—	—	3	8	90	90	129	45	38	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	410	65
66 Landskrona	—	1	13	97	209	129	103	25	8	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	588	66
67 Hälsingborg: egentl. staden	—	—	—	1	2	35	115	50	60	74	22	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	360	67
68 förstäder	—	—	3	8	43	37	28	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	68
69 Ystad	—	—	1	3	17	17	18	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65	69
70 Trelleborg	—	—	—	2	2	5	7	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	70
71 Arlöf	—	—	1	3	5	3	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	71

Bostadspriser å olika

Tab. 2. (Forts.) Antal uppgifna bostads-

Två rum

1.	Ort.	2. 26—50	3. 51—75	4. 76—100	5. 101—125	6. 126—150	7. 151—175	8. 176—200	9. 201—225	10. 226—250	11. 251—275	12. 276—300	13. 301—325	14. 326—350	15. 351—375	16. 376—400	17. 401—425	18. 426—450	19. 451—475	20. 476—500	21. 501—600	22. 601—700	23. Summa uppgifna lägenheter.	
		Antal uppgifna lägenheter till pris af kronor årligen.																						
72	Limhamn	—	—	—	1	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**7**	72
73	Lomma	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**4**	73
74	Svedala	1	4	6	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**22**	74
75	Billesholm med omnejd	—	3	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**11**	75
76	Bjuf	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**5**	76
77	Höganäs	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	77
	Hallands län:																							
78	Halmstad	—	—	1	2	7	4	44	5	18	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**90**	78
79	Falkenberg	—	—	—	—	2	2	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**10**	79
	Göteborgs o. Bohus län:																							
80	Göteborg (hela staden)	—	—	—	—	—	6	—	2	105	100	281	166	266	394	251	161	103	26	45	5	1	**1,912**	80
81	Inre staden	—	—	—	—	—	—	—	1	3	10	39	30	35	65	44	32	26	3	5	—	—	**293**	81
82	Nordstaden	—	—	—	—	—	—	—	1	*30*	24	55	8	46	30	7	1	—	—	—	—	—	**202**	82
83	Haga (Annedal, Landala, Kungsportsavenyen)	—	—	—	—	—	—	—	—	19	13	67	64	40	93	71	45	41	6	12	5	1	**477**	83
84	Masthugget	—	—	—	—	—	—	—	—	1	15	54	43	72	126	116	83	36	17	28	—	—	**591**	84
85	Majorna	—	—	—	—	—	—	—	—	52	38	66	21	73	80	13	—	—	—	—	—	—	**343**	85
86	D:o (Carnegiska br. bost.)	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**6**	86
87	Malmön	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	87
	Älfsborgs län:																							
88	Vänersborg	—	3	7	14	36	16	45	9	6	—	13	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**151**	88
89	Åmål	—	—	5	8	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**20**	89
90	Trollhättan	—	—	1	2	3	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**11**	90
91	Strömslund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91
92	Rydboholm o. Viskafors	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**4**	92
	Skaraborgs län:																							
93	Mariestad	—	—	2	2	20	7	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**39**	93
94	Lidköping	—	—	1	—	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**7**	94
95	Sköfde	—	—	—	—	5	4	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**18**	95
96	Hjo	—	—	1	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**5**	96
97	Tidaholm	—	—	—	11	11	2	5	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**32**	97
	Värmlands län:																							
98	Karlstad	—	—	—	—	—	—	4	26	46	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**82**	98
99	Kristinehamn	—	—	3	5	9	6	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**27**	99
	Örebro län:																							
100	Örebro	—	—	—	—	1	—	1	5	14	13	31	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	**72**	100
101	Bofors	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**5**	101
102	Karlskoga	—	—	—	—	7	1	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**20**	102

orter i riket år 1905. (Forts.)

lägenheter fördelade efter årshyra.

och kök.

	Ort.	Antal uppgifna lägenheter till pris af 26—50 kronor årligen.	51—75	76—100	101—125	126—150	151—175	176—200	201—225	226—250	251—275	276—300	301—325	326—350	351—375	376—400	401—425	426—450	451—475	476—500	501—600	601—700	Summa uppgifna lägenheter.	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	
	Västmanlands län:																							
103	Västerås	—	—	—	—	—	—	2	3	5	5	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**22**	103
104	D:o, Arbetarebostäder, tillhöriga bolag	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	104
105	Sala	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	105
106	Köping	—	—	—	—	—	1	12	7	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**26**	106
107	Arboga	—	—	—	—	—	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**5**	107
	Kopparbergs län:																							
108	Falun	—	2	3	2	6	2	15	2	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**39**	108
119	Avesta	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	119
110	Domnarfvet	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	110
111	Grängesberg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**1**	111
	Gäfleborgs län:																							
112	Gäfle	—	—	—	—	—	—	1	2	10	29	18	13	10	3	11	—	—	—	—	—	—	**97**	112
113	Söderhamn	—	—	—	—	—	3	5	6	9	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**26**	113
114	Hudiksvall	—	—	—	—	1	—	3	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**10**	114
115	Bomhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115
116	D:o, Arbetarebostäder, tillhöriga Korsnäs sågverksaktiebolag	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	116
117	(Yttre) Sandviken	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**2**	117
	Västernorrlands län:																							
118	Härnösand	—	—	—	—	—	2	6	1	3	3	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	**21**	118
129	Sundsvall (hela staden)	—	—	—	—	2	1	10	2	11	7	25	3	10	1	8	2	4	—	1	—	—	**87**	129
120	stadens centrum	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1	6	2	5	1	8	2	4	—	1	—	—	**33**	120
121	öfriga stadsdelar	—	—	—	—	1	1	9	2	10	6	19	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	**54**	121
122	Örnsköldsvik	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**3**	122
	Västerbottens län:																							
123	Umeå	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	**3**	123
	Norrbottens län:																							
124	Luleå: egentl. staden	—	—	—	—	—	—	—	1	5	4	19	4	10	3	2	—	1	—	—	—	—	**49**	124
125	förstäder	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125
126	Svartöstaden	—	—	—	—	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**12**	126
127	Boden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	**12**	127
128	Gellivare	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	**2**	128
139	Malmberget	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	3	—	**7**	139
130	Kiruna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	—	**8**	130

Tab. 3. Summariska uppgifter om hyresbeloppen för mindre bostadslägenheter samt om prisen för privat måltidsinackordering för arbetare å vissa orter i riket år 1904.

Län.	Ort.	Hyresbelopp (kr.) per år för lägenheter om:		Pris (kr.) per vecka för måltidsinackordering.
		1 rum.	1 rum och kök.	
Stockholms län:	Östhammar	50 à 60	100 à 125	8·75
	Dufbo	—	200	—
Uppsala »	Dannemora	60	102	—
	Örbyhus	—	90	—
	Tierp	—	100	—
	Orrskog	60	102	—
	Marma	40 à 50	80 à 100	7·50
	Bodarne	45 à 65	90 à 125	7·50
	Östanå by	35 à 60	—	6·25
	Skutskär	45 à 75	90 à 130	7·00 à 7·50
	Ytterharnäs	45 à 60	90 à 120	7·50
Södermanlands »	Näfvekvarn	—	—	5·00 à 6·25
Östergötlands »	Finspong, bruket	50 à 60	—	7·00 à 8·50
	» omnejden	35 à 40	50 à 60	—
Jönköpings »	Forserum	30	48 à 60	—
	Nässjö	50 à 60	114 à 128	7·00 à 9·00
	Åkers fabrikssamh.	45 à 50	96 à 108	6·50 à 7·00
Kronobergs »	Lessebo	30	50	7·70
Kalmar »	Mönsterås	36 à 50	60	—
	Nybro	48	72	7·00
Blekinge »	Tjurkö	—	36	6·00
Kristianstads »	Hässleholm	—	60 à 75	7·00
Hallands »	Varberg	84	120	7·00
Älfsborgs »	Alingsås	50	75	7·00
Skaraborgs »	Skara	60 à 70	100 à 150	7·00
	Falköping	72 à 96	96 à 120	7·00
Värmlands »	Lesjöfors	30	60	6·00
	Björneborg	24	48	7·50
Västmanlands »	Norberg (Norbergs Grufförvaltnings bostäder)	18 à 21	21 à 39	—
Kopparbergs »	Smedjebacken	70	120	7·50
	Korsnäs	50 à 60	78 à 96	8·00
Gäfleborgs »	Gysinge	—	—	6·25
	Forsbacka	—	—	7·00
	Torsåker	36	48 à 72	7·00
	Tjernäs	12 à 24	24 à 36	7·00 à 7·50
	Hofors	75	120	9·00
	Ljusne	—	—	7·00 à 7·50
	Iggesund	50 à 60	70 à 100	7·00 à 8·75
	Bollnäs, stationssamh.	96 à 120	150 à 200	9·00 à 10·00
	» omnejden	72	120 à 150	8·00 à 9·00
Västernorrlands »	Vifsta varf	45 à 50	80 à 100	8·00 à 9·00
	Tunadal	40 à 50	60 à 90	7·00 à 8·00
Jämtlands »	Östersund	120	190 à 240	8·00 à 9·00
Västerbottens »	Sandvik	60	100	7·50
Norrbottens »	Kiruna, Luossavaara—Kiirunavaara A.-b:s arb.-bost.	60 à 84	144	—
	» , statens järnvägars arb.-bost.	72 (incl. bränsle)	—	—

Arbetsförhållandena å olika orter i riket under andra kvartalet af år 1905.

(Enligt ombudens rapporter, delvis kompletterade med andra uppgifter.)

Stockholm.

(Redogörelsen grundar sig på uppgifter från 47 arbetsgifvare eller arbetsgifvareorganisationer samt 11 arbetareorganisationer.)

Stenindustrien. I *stenhuggeribranschen* var arbetstillgången under detta kvartal bättre än under det föregående, men alltjämt rådde öfverflöd på arbetskraft med däraf följande arbetslöshet. Arbetstiden är på verkstäderna i regel 10 timmar dagligen året om. Vid byggen och i skjul åter arbetas icke längre än dagsljuset möjliggör det, således vintertiden blott 7½ à 8 timmar om dagen.

I fråga om *asfalt- och cementtillverkningen* var arbetstillgången under början af detta kvartal ganska riklig. Säsongarbetet i branschen börjar egentligen med maj månad, men redan den 3 maj skedde omfattande arbetsinställelse, hvilken ännu fortfor vid kvartalets utgång. Arbetsinställelsen har äfven omfattat grundläggare, bergssprängare, bleck- och plåtslagare samt murare.

Inom *kakelindustrien* var arbetstillgången god under en stor del af detta kvartal likasom under det föregående. Då byggnadsverksamheten är liflig, återverkar detta naturligtvis gynnsamt på kakelfabrikationen. Från *en* fabrik uppges, att löneförhöjning af 10 procent ägt rum i fråga om kakelformarnes arbete. Från 1 maj till 6 juni inträffade emellertid å samma fabrik strejk på grund af vissa formella tvistigheter.

Metall- och maskinindustrien. Inom den *mekaniska verkstadsindustrien* och *skeppsvarfven* synes vid kvartalets början arbetstillgången i allmänhet ha varit mindre god. Fortfarande klagades från flera håll öfver brist på verkligt yrkesskickliga arbetare.

Redan i slutet af april och början af maj utbröto vid vissa verkstäder partiella strejker, hvilka togo allt större omfattning, tills allmän lockout slutligen proklamerades den 10 juni.

Inom den *elektrotekniska* branschen var arbetstillgången normal. Inom denna yrkesgren utbröt emellertid också i början af maj arbetskonflikter, så att snart allt arbete blef inställdt.

Den stora byggnadskonflikten omfattade äfven *bleck- och plåtslagare*.

I fråga om *vågtillverkningen* var arbetstillgången god och till och med bättre än under föregående kvartal. Öfvertidsarbete förekom också, ehuru i tämligen ringa omfattning. Den gynnsamma utvecklingen afbröts emellertid den 10 juni genom lockouten inom verkstadsindustrien.

Inom *smides- och hofslagerifacket* är nytt löneaftal träffadt.

Inom *fotogénkökstillverkningen* var också arbetstillgången god, likasom under föregående kvartal, och bättre än motsvarande tid föregående år. Öfvertidsarbete förekom, men öfverflöd på arbetskraft var som förut rådande.

Byggnadsverksamheten. I *byggnadsfacket* var arbetstillgången god, murarbetsmännen erhöllo i april 2 öres förhöjning af timlönen. Under kvartalets senare hälft låg arbetet i stor omfattning nere på grund af strejker och lockout.

I Södertälge har träffats tariffaftal om 50 öres timlön för byggnadssnickare och 45 öres timlön för timmermän.

Inom *murbruksfabrikationen* var tillgången å arbete god under april och större delen af maj. Därefter låg allt arbete nere på grund af konflikterna i byggnadsfacket.

I *tapetserareyrket* var tillgången å arbete under kvartalets förra hälft medelmåttig och bättre än under årets första kvartal. Ett visst öfverflöd på arbetskraft och därmed sammanhängande arbetslöshet förekom emellertid.

Inom *målarefacket* var arbetstillgången ganska god och, såsom naturligt är, bättre än under föregående kvartal. Hvarken öfverflöd eller brist på arbetskraft förekom. Konflikterna inom andra fack inverkade naturligtvis till en del störande på arbetsförhållandena äfven inom ifrågavarande yrkesgren.

I *guldlistarbetarefacket* var tillgången å arbete medelmåttig och ungefär densamma som förut.

Trävaruindustrien. Inom *snickerifabriksbranschen* voro förhållandena ej bättre än under årets första kvartal.

I fråga om *möbelsnickeriet* var tillgången å arbete god likasom under föregående kvartal. Hvarken öfverflöd eller brist på arbetskraft förspordes.

För *vagnmakare* är träffadt ett nytt tariffaftal med 42 öres timlön.

För *fabrikssnickare* vid en fabrik 47 öre per timma till 15 juli, därefter 48 öre. Äfven för en del andra träarbetare hafva löneförhöjningar ägt rum.

Läderindustrien. I *garfveriyrket* var tillgången å arbete god och bättre än under föregående kvartal. Ett visst öfverflöd på arbetskraft förefanns emellertid. Öfvertidsarbete förekom för en del arbetare, om ock i ringa omfattning.

Textilindustrien. Inom *bomullsspinneri-* och *väfveribranschen* var arbetstillgången god under kvartalet med någon försämring i juni. Förhållandena voro ungefär desamma som under motsvarande tid föregående år. En viss knapphet på kvinnlig arbetskraft, såväl äldre som yngre, visade sig under juni månad, medan däremot den manliga arbetskraften varit fullt tillräcklig.

Beklädnadsindustrien. I *linnesömnadsbranschen* var tillgången på arbete tillfredsställande och något bättre än under motsvarande kvartal föregående år.

I *skrädderiyrket* var arbetstillgången öfver hufvud taget god och utvisade förbättring i jämförelse med föregående kvartal. Fortfarande höras klagomål öfver svårigheten att erhålla skicklig arbetskraft. För lagerskräddare har en del löneförhöjningar ägt rum.

Inom *stråhattfabrikationen* rådde under hela kvartalet god tillgång på arbete. Inom *filthatt-tillverkningen* var däremot så förhållandet blott under kvartalets förra hälft, medan arbetstillgången under dess senare del, såsom vanligt vid den tiden på året, var stadd i aftagande.

I fråga om *felbhattindustrien* åter utmärktes hela kvartalet af mindre god arbetstillgång. Som vanligt vid denna tid var efterfrågan på felbhattar ingen eller ringa. Också fingo en del arbetare gå sysslolösa.

Inom *trikåtillverkningen* var tillgången på arbete god, och den ständigt rådande bristen på arbetskraft gjorde sig särskildt kännbar, då våren nalkades. Åtminstone vid *en* fabrik ägde en löneförhöjning på 10 procent rum för handstickerskor. På en annan afslutas arbetet 1 timme tidigare än vanligt under tiden från 24 juni till 15 augusti.

Inom *paraplybranschen* utvisade såväl första som andra kvartalet innevarande år minskning i arbetstillgången och öfverflöd på arbetskraft.

I fråga om *halsduksfabrikationen* var arbetstillgången medelgod och brist på arbetskraft rådde som förut.

Inom *sko- och nätlingsbranschen* var tillgången å arbete ganska god och bättre än under närmast föregående tid. Nya tariffaftal med delvis höjda aflöningar hafva träffats vid ett antal skofabriker. Äfven i *handskoarbetarefacket* var arbetstillgången god under hela kvartalet och således bättre än under månaderna januari—mars. Arbetstiden i detta fack växlar mellan 10 à 16 timmar per dag.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. Inom *sockerfabrikationen* voro förhållandena oförändrade.

Inom *kvarnindustrien* var arbetstillgången under kvartalet god, med någon försämring i juni. I jämförelse med föregående kvartal voro således förhållandena åtskilligt bättre. Arbetskraft fanns emellertid alltjämt i öfverflöd. Under kvartalet ingicks nytt löneaftal mellan Stockholms kvarnetablissement och Stockholms kvarnarbetarefackförening, att gälla från den 1 maj 1905 till den 1 maj 1908. Enligt detta aftal utgår till nyanställd arbetare en minimilön af 19 kr., efter 3 månaders anställning utgör den 20 kr., efter 6 månader 21 kr., efter 12 månader 22 kr., allt per vecka.

Öfvertidsarbete betalas med 45 öre per timme; sön- och helgdagsarbete med 55 öre per timme.

I *slakteri- och charkuteribranschen* fortfor tillgången å arbete under början af ifrågavarande kvartal att vara mindre god, men blef sedermera åtskilligt bättre, särskildt under maj månad. I juni inträdde åter någon försämring, beroende, enligt uppgift, på den kroppsarbetande klassens minskade köpförmåga i följd af de omfattande arbetsinställelserna. I allmänhet voro förhållandena i år i detta yrke sämre än under motsvarande tid i fjor. Åtminstone 10 procent mindre var tillverkningen i år. Hos vissa firmor i branschen förkortades arbetstiden med omkring 1 timme per dag.

I *bryggeriindustrien* fortfor tillgången å arbete att vara någorlunda god. Öfvertidsarbete förekom i något större utsträckning än under föregående kvartal, som vanligt är. Ny lönereglering för bryggeriarbetarne ingicks under kvartalet och trädde i kraft från och med den 1 juni. Därur må följande hufvudsakliga afvikelser från förut gällande aftal (jfr Medd. n:r 1 för 1905 sid. 46) meddelas:

Aftal för bryggeriarbetare i Stockholm.

Arbetare, sysselsatta vid det direkta tillverkningsarbetet i mälteri och brygghus samt i jäs- och lagerkällare, erhålla såsom minimiaflöning 100 kr. i månaden.

Öfriga ordinarie arbetare erhålla såsom minimiaflöning 95 kr. i månaden.

Arbetare, som är i åtnjutande af fri bostad, har att godtgöra denna förmån med 10 kr. i månaden, hvilka afdragas från månadslönen.

Extra arbetare betalas med 35 öre per timme.

Hvarje arbetare erhåller för öfvertidsarbete, då sådant påfordras, 45 öre per timme; dock skall, om öfvertidsarbete påfordras mellan kl. 9 e. m. och kl. 5 f. m., detta betalas med 60 öre per timme.

Sön- och helgdagsarbete betalas med 60 öre per timme.

Hvarje arbetare, såväl ordinarie som extra, hvilken inom arbetet träffas af olycksfall, medförande tillfällig sjukdom, erhåller full aflöning under sjukdomstiden med villkor, att arbetaren inom 3 dagar efter olycksfallet låter anmäla detsamma vid bryggeriet. Medför olycksfallet invaliditet eller död, erhåller arbetaren eller hans rättsinnehafvare den godtgörelse, som lagen angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete den 5 juli 1901 härför föreskrifver i hvarje särskildt fall.

Vid olycksfall utom arbetet utgår aflöningen såsom vid sjukdomsfall. För sådant olycksfall försäkras hvarje arbetare för 2,000 kr., dubbel invaliditet, på sådant sätt, att vid olycksfall, som medför invaliditet eller död, erhåller arbetaren eller hans rättsinnehafvare den ersättning, som försäkringsbolaget i hvarje enskildt fall är skyldigt att utbetala.

Hvarje ordinarie arbetare, som varit vid bryggeriet anställd i två år, erhåller årligen utan afdrag af gällande månadsaflöning semester under en vecka efter öfverenskommelse, hälst under sommaren.

Aftalet gäller från och med den 1 juni 1905 samt därefter i tre år. Sker ej å någondera sidan uppsägning minst tre månader före nämnda tids utgång, gäller aftalet i ytterligare ett år och så vidare till dess uppsägning skett.

Äfven inom *finbageriyrket* är genomfördt nytt aftal att gälla under en tid af tre år. Arbetstiden (ordinarie) är här begränsad till 60 timmar per vecka. Veckoaflöningen är fastställd till

29 kr. per vecka för ugnsarbetare,
28 » » » » trågarbetare,
26 » » » » wienerbagare,
25 » » » » tredjer och raskpassare,
23 » » » » bordsarbetare,
20 » » » » hjälparbetare vid ugnen.

Därjämte äro antagna gemensamma ordningsregler.
(Jfr »Bageriarbetaren» 1905, n:r 6, där aftalet finnes återgifvet).

I fråga om *cigarr- och cigarrettillverkningen* var arbetstillgången otillfredsställande under hela kvartalet. Antalet arbetslösa uppgick vid slutet af mars månad till 17 och vid slutet af april till 10. I midten af maj voro 38 arbetslösa, vid slutet af samma månad var antalet 30, men sjönk mot slutet af juni till 17. Arbetstiden var under kvartalet den normala vid alla fabriker utom två med tillsammans omkring 70 arbetare.

Den kemisk-tekniska och belysningsindustrien. Inom *såp- och tvålfabrikationen* voro förhållandena oförändrade. Detsamma var förhållandet i fråga om *stearinljustillverkningen.*

Inom *sprängämnesbranschen* var tillgången å arbete som förut god, och öfverflöd på arbetskraft var för handen. Emellertid erhöllo arbetarne från och med den 1 maj förhöjning af högst 13·64 procent och lägst 3·77 procent å förutvarande löner.

I *elektricitetsverksbranschen* var arbetstillgången fortfarande god, ehuru strömförbrukningen på grund af dagarnas förlängning var i aftagande, likasom under föregående kvartal.

Angående gasverksarbetare se nedan.

Pappersindustrien. Den för *bokbinderiyrket* gällande tariffen har från arbetarnes sida blifvit uppsagd att upphöra med utgången af år 1905. Förslag till ny tariff är framlagdt.

Den grafiska industrien. Inom *boktryckeriyrket* var arbetstillgången god och måhända något bättre än under motsvarande tid förra året. En viss knapphet på arbetskraft gjorde sig gällande under kvartalets senare hälft, då åtskilliga arbetare hade att fullgöra sin värnpliktsskyldighet och en del andra åtnjöto semester. För öfrigt rådde fortfarande brist på utlärda sättare.

Blott ett par manliga och ett par kvinnliga arbetare saknade sysselsättning.

Transport- och grofarbete. Under kvartalet hafva *droskkuskar* (85 kr. pr månad) och vissa *åkeriarbetare* fått nya tariffaftal till stånd. Likaså har tariffaftal träffats för en del *hamnarbetare* (det s. k. fasta arbetslaget).

För *maskinister och eldare* vid ångslupsbolaget träffades uppgörelse redan under våren, och har sådan äfven följt vid bogserbåtsrederierna äfvensom vid bryggerierna, innebärande en del ganska afsevärda löneförhöjningar.

Den omfattande arbetsinställelsen vid *Stockholms stads arbeten* samt hos de enskilde *renhållningsentreprenörerna* under de sista veckorna af maj upphörde mot slutet af månaden. Nytt tariffaftal med höjda löner träffades då mellan entreprenörerna och deras arbetare. Förhandlingarna mellan stadens arbetschefer och arbetare pågingo ännu vid kvartalets slut. En del löneförhöjningar hade vid gasverket och byggnadskontoret vidtagits redan före konflikten och ytterligare sådana — äfven vid stadens renhållningsverk — genomfördes från och med den 1 juli. (Jfr sid. 329 ff.).

J. R. N.

Eskilstuna.

Järnindustrien. Inom denna industri utbröt under ifrågavarande kvartal den omfattande strid, som ännu pågår.

Metallindustrien i öfrigt. Arbetstillgången har varit god och bättre än under föregående kvartal.

På arbetskraft har ej rådt brist, enär många i den stora lockouten inom järnindustrien inblandade arbetare sökt sig arbete inom de öfriga metallbranscherna.

I Nyköping hafva *bleck- och plåtslagarne* fått aftal om ny prislista.

Trävaruindustrien. Inom *möbelsnickeriet* har arbetstillgången varit ganska god, likasom under det föregående kvartalet. Öfvertidsarbete har ej förekommit. Brist på arbetskraft har varit rådande, och äro »fullt goda snickare svåra att erhålla».

Byggnadsindustrien. Arbetstillgången har varit god och ungefär densamma som under föregående kvartal. Brist på arbetskraft har rådt, i synnerhet i fråga om timmermän och murare.

Löneförhöjning har ägt rum, i det att timmermännens timpenning ökats från 37 till 40 öre, samt handtlangarnes från 28 till 30 öre. I Nyköping har byggnadstimmermännens aflöning höjts från 33 till 37 öre.

Beklädnadsindustrien. *Skrädderiyrket* visar förbättring i jämförelse med föregående kvartal och motsvarande tid föregående år, och har brist på arbetskraft varit rådande, något som alltid inträffar under »säsongtiden». Ny prislista för skrädderiarbetare i Nyköping och Katrineholm.

Inom *skomakeriyrket* har arbetstillgången varit ringa och till och med sämre än föregående kvartal. På grund däraf har öfverflöd på arbetskraft varit rådande.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. För *bryggeriarbetare* har löneförhöjning ägt rum.

Transportarbetarne i Oxelösund hafva fått ett nytt tariffaftal med förbättrade lönevillkor genomfördt.

L. J.

Norrköping.

Under andra kvartalet har arbetstillgången i allmänhet varit god samt arbetslönerna hållit sig oförändrade.

Tre af stadens *mekaniska verkstäder* hafva dock berörts af den allmänna lockouten inom verkstadsindustrien, hvarigenom omkring 300 arbetare blifvit sysslolösa. Ett afsevärdt antal af dessa har dock senare erhållit tillfällig arbetsförtjänst inom andra branscher.

Den 8 maj utbröt vid en af *snickerifabrikerna* i staden partiell strejk. Den föranleddes af arbetarnes kraf på minimilön för s. k. dugliga arbetare. Enighet kunde nämligen icke uppnås om, *hvilka* arbetare som böra anses som dugliga. Af fabrikens 65 arbetare nedlade då maskinarbetarne (32 till antalet) arbetet.

Vid *svagdricksbryggerierna* har ett nytt tariffaftal blifvit träffadt.

I Linköping är timlönen för *måleriarbetare* numera bestämd till 42 öre under april—oktober och 35 öre under november—mars månader. *H. L.*

Jönköping.

Under det gångna kvartalet april—juni har arbetstillgången inom de flesta yrkesgrenar varit *mycket god.*

Den lockout, som den 10 juni proklamerades af verkstadsföreningen, har härstädes ganska kännbart berört järnförädlingsindustrien i allmänhet.

De allra flesta af arbetarne inom den *mekaniska verkstadsindustrien* äro genom lockouten beröfvade sitt arbete. Ingen af härvarande mekaniska verkstäder hålles dock alldeles stängd utan bedrifves vid samtliga arbetet, vid den största härvarande anläggningen med ett 70-tal arbetare, vid de mindre med 10—20 arbetare, alla sådana, hvilka såsom icke organiserade eller tillhörande Svenska arbetareförbundet icke beröras af lockouten.

Inom *vågtillverkningen* äro 46 arbetare på grund af lockouten utestängda. Arbetet bedrifves af 8 man. De flesta order hafva dock nöjaktigt kunnat effektueras på grund däraf att en mängd arbeten vid lockoutens inträdande legat half- eller nära nog fullfärdiga och endast behöft undergå afslutningsarbetena för att kunna levereras.

Inom *vapen- och velocipedtillverkningen* har däremot lockoutens verkningar varit betydligt mindre. Då det stora flertalet arbetare varit oorganiserade eller tillhört Svenska arbetareförbundet och således icke berörts af lockouten, har arbetet obehindradt fortgått.

Beträffande de utestängda arbetarne hafva dessa i allmänhet med mer eller mindre framgång sökt sig annan arbetsförtjänst dels å landsbygden, dels vid arbeten i staden eller dess närhet såsom vid gruskörning, byggnadsföretag o. d.

Byggnadsverksamheten har varit särdeles liflig och råder fortfarande inom branschen tidtals brist på arbetskraft.

För *grofarbetare* hafva tillfällena till arbetsförtjänst varit mycket goda.

Inom *träförädlingsindustrien* har läget något förbättrats under det gångna kvartalet. På arbetskraft råder öfverflöd.

Inom *skrädderi-* och *skomakeriyrkena* råder alltjämt brist på dugliga arbetare. Arbetstillgången har inom skrädderiyrket varit särdeles god, inom skomakeriyrket god.

Inom *bryggeriindustrien* var arbetstillgången mycket god; dock fanns öfverflöd på arbetskraft.

Några nämnvärda strejker eller lönerörelser hafva icke under kvartalet inträffat. Den ekonomiska ställningen torde fortfarande i allmänhet kunna betecknas såsom mycket god. *G. L.*

Kalmar.

Under kvartalet hafva arbetsförhållandena ej undergått någon nämnvärd förändring Arbetstillgången har varit normal och arbetstiden den vanliga. Arbetskonflikter hafva icke under kvartalet förekommit, med undantag af ångkvarnskonflikten, som började i januari och alltjämt pågick ännu vid kvartalets slut. Konflikten vid hafregrynkvarnen Svea, som pågick vid kvartalets början, har nu afslutats.

Lönerörelser med mer eller mindre höjda löner till resultat hafva ägt rum inom *bleck- och plåtslagareyrket* äfvensom för *murare*, *handskomakeriarbetare* samt *byggnadssnickare* (37 öre per t.) och *-timmermän* (35 öre per t.). *Hj. A.*

Karlskrona.

Inom *granitindustrien* har arbetstillgången under kvartalet varit god. Enligt uppgifter från Sydsvenska granitindustriföreningen, hvilken omfattar flertalet stenhuggerier i länet, har produktionen under april och maj månader, i jämförelse med motsvarande tid förra året, visat en *ökning* af respektive 62 och 54 %. Sistnämnda månad har också en firma, hvars verksamhet under ett och ett halft år varit nedlagd, återupptagit arbetet, fastän i ringa omfattning. Under juni minskades visserligen tillgången å arbete, dock ej mera, än att produktionen ännu var större än under samma månad åren 1904 och 1903. Tillgången på arbetskraft har varit normal.

Byggnadsverksamheten bedrifves fortfarande med ganska stor lifaktighet. Tillgången på arbetskraft uppgifves vara bättre än föregående år.

Inom öfriga yrkesgrenar har arbetet under kvartalet fortgått lugnt, med jämn tillgång på såväl arbete som arbetskraft samt utan att störas af arbetskonflikter.

Aftal för hamnarbetare i Karlskrona.

Löneförändringar ha i några yrken genomförts. Enligt öfverenskommelse mellan det förra året bildade *stufveriaktiebolaget* och *hamnarbetarne* (se Medd. 1901, sid. 155, 156 och 343), fastställdes för lossnings- och därmed förenade transportarbeten nytt reglemente med taxa, att gälla under ett år från den 15 april med tre månaders uppsägning å ömse sidor. Utom det att ordinarie arbetstiden utsträckts med en timme under tiden 15 mars—1 april, hafva i taxan, på grund af vunnen erfarenhet angående arbetsförhållandena, här och där mindre ändringar företagits. Ur detta nya reglemente må meddelas:

§ 1. *Arbetstid.* Mom. 1. *Ordinarie arbetstid* under tiden 15 mars—1 november från kl. 6 f. m. till kl. 6 e. m. (frukost 8—½ 9, middag 12—1, kaffe ½ 4—4). Under tiden 1 november—15 mars från kl. 7 f. m. till kl. 6 e. m. (middag kl 12—1, kaffe ½ 4—4).

Mom. 2. *Öfvertidsarbete* 6 e. m. till 6 f. m., söndags- och helgdagsarbete från lördag afton kl. 6 till måndag morgon kl. 6.

Mom. 3. *Allt arbete å måltidsraster* betalas lika med öfvertid.

Mom. 4. *Jul-, nyårs- och midsommarafton* börjar öfvertiden kl. 12 middagen. Den 1. maj arbetas icke, utom för linjebåtar.

§ 2. *Arbetspriser*:

Timpenning under ordinarie tid	50 öre
» » öfvertid	70 »
Timpenning betalas för hvarje påbörjad halftimme med	25 »
Väntpenningar för fördröjda ångare betalas från den tid folket är bestämdt med	25 »
Dagpenning för packhusarbetare el. dyl. *sommar*	4 kr. 50 »
» » » » » *vinter*	4 »

§ 6. Arbetsgifvaren äger obetingad rätt att själf bestämma det antal arbetare och deras placerande, som erfordras för arbetets ordentliga utförande.

För *skorstensfejeriarbetarne* har genomförts ny prislista, gällande till den 1 april 1906. Enligt densamma utgår veckolönen med 22 kronor för gesäll samt för lärlingar med 20, 17 och 14 kronor efter resp. 6, 4 och 2 års tjänst. Nylärlingar aflönas enligt enskild öfverenskommelse. Arbetsgifvarens skyldighet att bekosta bostad m. m. upphör. (Jfr Medd. 1904, sid. 158.)

Vid en *skofabrik* har nytt tariffaftal blifvit träffadt, likaså vid *skrädderierna* i Karlshamn efter strejk. *Träarbetarne* vid en hattfabrik i Karlskrona hafva erhållit löneförhöjning.

Sedan härvarande *byggnads-, snickare- och timmermansfackförening*, hvars till ett 20-tal uppgående medlemmar hufvudsakligen utgjordes af fabrikssnickare, omorganiserats till en *fabrikssnickarefackförening*, nybildades kort därefter en *byggnadsträarbetarefackförening*, som för närvarande räknar 137 medlemmar. *C. C.*

Kristianstad.

Grofarbetarefacket. Arbetstillgången har under kvartalet varit god. Den gällande prislistan uppsades af grofarbetarefackföreningen till den 1 april, och samtidigt gjordes framställning till byggmästareföreningen om underhandling, såsom i förra kvartalsrapporten omnämndes. Efter skedda förhandlingar ingicks måndagen den 8 maj öfverenskommelse på sådana villkor, att arbetarne accepterade byggmästarnes erbjudande af 30 öre i timmen för arbetare i åldern 18—55 år mot förutvarande 27 öre. Jämväl stipulerades, att arbetstiden skall vara 10 timmar om dagen och sluta kl. 6 e. m. samt att för öfvertidsarbete mellan 6—8 e. m. tillgodogöres 25 proc. förhöjning i aflöningen och för liknande arbete under natt eller helgdag 50 proc.

Vidare förbundo sig arbetsgifvarne att ej använda andra än organiserade arbetare och arbetarne att ej arbeta hos andra än mästare tillhörande arbetsgifvarnes organisation.

Aftalet skall gälla till den 1 april 1906.

Byggnadsträarbetarefacket. Mycket god tillgång på arbete. Ingen löneförändring. Lugna förhållanden.

Mureriarbetarefacket. På grund af liflig byggnadsverksamhet, nya kasernbyggnader m. m. god tillgång på arbete. Lugna förhållanden, sedan den i föregående kvartalsrapport omnämnda löneregleringen kommit till stånd. En dylik har äfven ägt rum i Åhus, där timlönen för murare bestämts till 42 öre.

Tapetserarne ha som vanligt under sommaren ondt om arbete. Detsamma gäller *skrädderiarbetarefacket.*

Skomakeriarbetarne ha till de respektive mästarne framlagt en ny lönelista, och underhandlingar om dennas antagande ha inledts. Redogörelse för resultatet i nästa rapport.

Metallindustrien. Tillgången på arbete var under kvartalets förra del tämligen god, men försämrades märkbart längre fram, troligen beroende af befarad arbetsinställelse, många arbetare måste afskedas, och från alla verkstäderna rapporterades öfverflöd på arbetskraft. Så inträdde lockout den 10 juni, då tvenne mekaniska verkstäder stängdes. En mindre verkstad, som ej var med i verkstadsföreningen, fortsatte arbetet och erhöll en väsentlig ökning i arbetet.

Genom lockouten vid de båda förstnämnda verkstäderna blefvo närmare 400 organiserade och bortåt 100 oorganiserade arbetare utan sysselsättning. De senare hade kunnat få fortsätta arbetet, men ställde sig solidariska med sina kamrater. Konflikten är ännu olöst.

Textilindustrien. Skånska yllefabriken, som sysselsätter 346 arbetare och arbeterskor, har under kvartalet haft god tillgång på arbete och tillräcklig arbetskraft. Öfvertidsarbete har ej förekommit, ej heller förkortning af arbetstiden. Lugna förhållanden. Inga löneförändringar.

Arbetarne vid ett *bryggeri* hafva erhållit löneförhöjning, likaså *skomakeriarbetare* (hand-).

Fabriks- och handtverksföreningen i Kristianstad, som afser att arbeta för yrkenas uppblomstring, omfattar 165 medlemmar från staden och närmaste omnejd.

Vid kvartalets början räknade följande fackföreningar inom samhället nedanstående antal medlemmar:

	Antal medl.		Antal medl.
Handskmakarefackföreningen	10	Grofarbetarefackföreningen	133
Järn- o. metallarbetarefackföreningen	154	Målarefackföreningen	16
Byggnadssnickerifackföreningen . . .	110	Handsömmerskefackföreningen . . .	8
Skoarbetarefackföreningen	18	Murarefackföreningen	85
Skrädderiarbetarefackföreningen . . .	25	Bryggarefackföreningen	32
Bleck- och plåtslagarefackföreningen .	18	Fabrikssnickarefackföreningen . . .	50
Läderarbetarefackföreningen	15	Yllefabriksarbetarefackföreningen . .	35
Gjutarefackföreningen	11	Bagarefackföreningen	21
Bagarefackföreningen	21	Tapetserarefackföreningen	11

O. Th. H.

Malmö.

Arbetsmarknaden inom flera stora yrkesgrenar har under det gångna kvartalet april—juni i mer eller mindre grad påverkats af de stora arbetsinställelser, som i början och medio af kvartalet inträdde, nämligen *Verkstadskonflikten* samt i Malmö *Byggmästareföreningens lockout*. Den sistnämnda, som började den 17 april och som förorsakades af att *murariarbetsmännen* på en del byggnadsföretag gjorde strejk, fordrande 45 öre per timme i stället för såsom förut 34 öre samt kortare arbetstid, omfattade cirka 500 man, af hvilka en mycket stor del fortfarande gå arbetslösa. — Konflikten står fortfarande (i början af augusti) på samma ståndpunkt, blott med den skillnad, att arbetarne lära vara villiga att underhandla om 10 timmars arbetsdag, sedan för murarne denna arbetstid nu blifvit fastställd.

En direkt följd af den nämnda arbetsinställelsen var inställelse af arbetet för *murarne*. Cirka 350 af dem blefvo genom grofarbetarelockouten arbetslösa; endast på ett tiotal mindre byggnadsföretag, där arbetsgifvarne ej tillhörde Byggmästareföreningen, fortsattes arbetet någon tid med cirka 100 murare, men sedan byggmästareföreningen, enligt hvad arbetarne uppgifva, stoppat all leverans af byggnadsmaterial, måste arbetet äfven där inställas. De flesta af murarne lära hafva rest till andra platser och där fått arbete. För öfrigt har mellan Murareförbundet och Byggmästareföreningen uppnåtts fullständig öfverenskommelse, såväl hvad arbetstid som lön beträffar, och upprättats ett aftal att gälla från och med den 1 april detta år till den 1 april 1909. — Aftalets innehåll är i hufvudsak följande:

Utdrag ur aftalet för murare i Malmö.

Arbetstiden är bestämd till:

10 timmar dagligen under sommarmånaderna.
9½ » » » mars och oktober.
8 » » » februari och november.
7 » » » januari och december.

Timlönen är bestämd till:

46 öre till 1 april 1906.
48 » » » » 1907.
49 » » » » 1908.
50 » » » » 1909.

(I Ystad har bestämts en timlön för murare af 47 öre.)

Cirka 100 st. *byggnadstimmermän* blefvo utan arbete till följd af lockouten i april och större delen torde fortfarande vara arbetslösa.

Inom *målarefacket* pågår strejk sedan den 1 april af cirka 375 vuxna arbetare och 150 lärlingar. Anledningen till strejken var, att målarnes anhållan om 55 öres timlön (i stället för såsom förut 45 öre) och 9 timmars arbetsdag äfvensom några fordringar rörande lärlingars lön och viss begränsning af antalet lärlingar i förhållande till gesällernas antal, afslogos. Strejken pågår, men arbetarnes villkor lära hafva godkänts af cirka ett 30-tal mindre mästare, och hos dem har arbetet upptagits, hvadan för närvarande endast cirka ett 20-tal gesäller torde vara arbetslösa.

(I Ystad har timpenningen för målare höjts till 43 öre.)

På stadens största *mekaniska verkstad* strejkade den 25 april 60 st. *grofarbetare*, fordrande timlönen höjd till minimum 30 öre. Denna strejk öfvergick sedan i den af Verkstadsföreningens lockout framkallade arbetsinställelsen, som berör ett par verkstäder i Malmö.

Inom *buntmakarefacket* har under kvartalet en mindre strejk förekommit af kortare varaktighet.

Bland *skoarbetarne* hafva en del fått sina lönevillkor förbättrade samt arbetstiden förkortad. Samma är förhållandet med skoarbetarne i Lund.

Inom *skrädderifacket* i Malmö hafva mästarne nu inrättat verkstadslokaler. I Lund och Ystad hafva nya tariffaftal för skrädderiarbetare träffats med delvis höjda aflöningar.

Tariffaftal vid bryggerierna i Malmö.

Bryggeriarbetarne hafva med arbetsgifvarne träffat öfverenskommelse om ny lönereglering, gällande från den 1 juni detta år. Därur må följande anföras:

§ 1. Arbetstiden för hvarje såväl manlig som kvinnlig arbetare utgör 10 timmar hvarje helgfri dag af året.

Hvarje ordinarie såväl manlig som kvinnlig arbetare erhåller sammanlagdt 6 fridagar under året, jämte så stor fritid (om möjligt halfva dagen) som kan beredas dem på den 1 maj, utan afdrag på lönen, under de tider då arbetsgifvaren och arbetare om denna fritid bäst kunna komma öfverens.

§ 2. Mom. 1. Hvarje manlig arbetare, som fyllt 20 år och är sysselsatt vid tillverkningsarbetet i brygghuset, mälteriet, jäst- och lagerkällare, aftappningsarbete och gårdsarbete, erhåller en kontant månadsaflöning af 85 kr. till den 1 juni 1906, 87 kr. 50 öre till den 1 juni 1907, samt därefter 90 kr., så länge aftalet fortfar, jämte 3 liter öl dagligen. Hvarje förman erhåller minst 5 kr. mera per månad än ofvan angifna.

Mom. 2. All öfvertid, antingen utbytestid eller ej, betalas med 25 proc. förhöjning för kvälls- eller nattarbete, motsvarande en timpenning af 43 öre till den 1 juni 1906, 44 öre till den 1 juni 1907 samt därefter 45 öre så länge aftalet fortfar; för sön- och helgdagsarbete samt natten efter sön- och helgdag 40 proc. förhöjning, motsvarande en timpenning af 47 öre till den 1 juni 1906, 49 öre till den 1 juni 1907 samt därefter 50 öre. Mältare är skyldig att utföra sön- och helgdagsarbete på samma tid som hittills åtgått under söckendag.

§ 3. Nyantagen arbetare aflönas med en timpenning af 29 öre per timme till den 1 juni 1906, 31 öre per timme till den 1 juni 1907, 32 öre per timme till den 1 juni 1908 samt därefter 33 öre per timme så länge aftalet fortfar, jämte 3 liter öl om dagen.

Efter 3 månaders anställning anses han som fast arbetare och åtnjuter då samma lönevillkor som sådan. Arbetare, som förut under minst 1 år arbetat vid annat bryggeri inträder omedelbart i de fasta arbetarnes lönevillkor.

§ 4. Kvinnliga arbetare, sysselsatta i aftappningsafdelningen, aflönas antingen efter ackord, där så öfverenskommas kan, eller med 11 kr. per vecka till den 1 juni 1906, 11 kr. 50 öre per vecka till den 1 juni 1907 samt därefter 12 kr. per vecka, så länge detta aftal fortfar, jämte 1 liter öl om dagen. Vid ackord tillförsäkras dem dock mi-

nimilönen. Öfvertidsarbete betalas för söckendag med 23 öre per timme till den 1 juni 1906, 24 öre per timme till den 1 juni 1907 samt därefter 25 öre per timme, så länge detta aftal fortfar. Sön- och helgdagsarbete betalas med 28 öre per timme till den 1 juni 1906, 29 öre per timme till den 1 juni 1907 samt därefter 30 öre per timme, så länge detta aftal fortfar. Nyantagen eller extra betalas med 1 kr. 75 öre per dag till den 1 juni 1907, 1 kr. 83 öre per dag till den 1 juni 1908 samt därefter 1 kr. 90 öre per dag, så länge detta aftal fortfar, samt 1 liter öl per dag.

Efter 3 månaders anställning äga de rätt att erhålla samma aflöning som de ordinarie.

§ 7. Vid sjukdomsfall beredes fast arbetare, där af arbetsgifvarens läkare så påfordras, afgiftsfri vård å till mantalsskrifningsorten hörande sjukhus. Fast gift arbetare erhåller vid sjukdomsfall $^2/_3$ och ogift fast arbetare $^1/_2$ af gällande månadsaflöning, dock för endast en tid af sammanlagdt 6 veckor, hvarefter ny sjukhjälp ej erhålles förrän efter 6 månader, samt fri läkarevård för sig, hustru och minderåriga barn (under 18 år) af arbetsgifvarens läkare.

§ 8. Hvarje såväl manlig som kvinnlig arbetare olycksfallsförsäkras af arbetsgifvaren på sätt lagen om ersättning vid olycksfall i arbetet bestämmer samt dessutom så, att ersättning gifves arbetaren med 1 kr. per dag från läkarebehandlingens 4:e dag. Träffas arbetare under arbetet af olycksfall medförande tillfällig sjukdom och anlitar arbetsgifvarens läkare senast 2 dagar efter det olycksfallet inträffat, erhåller han under sjukdomstiden full aflöning, för så vida olycksfallet godkännes af försäkringsbolaget, hvaremot arbetsgifvaren uppbär den ersättning, som från vederbörande försäkringsbolag kan i hvarje särskildt fall varda utbetald.

Vid olycksfall, som medför invaliditet eller död, erhåller arbetaren eller hans rättsinnehafvare den godtgörelse, som försäkringsbolaget i hvarje särskildt fall finnes skyldigt utgifva.

Arbetare, som träffas af olyckfall utom arbetet eller på väg till och från arbetet, erhåller sjukhjälp enligt § 7. Räcker sjukdomen längre än den tid han äger rätt efter § 7 uppbära sjukhjälp, får han därefter uppbära den ersättning, som från försäkringsbolaget kan erhållas i hvarje särskildt fall.

§ 9. Arbetare, som visar försumlighet eller onykterhet i sitt arbete, erhåller först tvenne varningar. Upprepas förseelsen för tredje gången, följer omedelbart afsked.

All varning tilldelas i närvaro af tvenne af bryggeriets öfriga arbetare och bortfaller följden af dessa varningar för den, som under ett års tid efter desamma uppfört sig oklanderligt.

§ 10. Vid all afflyttning förbehålles 14 dagars uppsägning å ömse sidor.

§ 11. Meningsskiljaktigheter vid tolkningen af detta löneaftal anmälas för respektive föreningars styrelser, som då gemensamt hafva att undersöka saken och om möjligt åstadkomma rättelse; i annat fall afgöras dessa genom skiljenämnd af 5 personer enligt lagen af den 28 oktober 1887.

§ 12. Denna lönereglering träder i kraft den 1 juni 1905 och gäller till den 1 juni 1909 samt betraktas som fortfarande gällande 1 år i sänder, för så vida den icke af någondera parten skriftligen uppsäges minst 6 månader före utlöpningsdagen.

§ 13. Skulle arbetsgifvaren, genom att strejk, boykottning eller annat (eldsvåda, åskslag m. m). utan arbetsgifvarens eget förvållande förekommande hinder inträder, blifva tvingad inställa driften, är ej arbetsgifvaren ansvarig enligt detta aftal, så länge hindret för driften varar. Då åter driften kan upptagas, träder detta aftal omedelbart i kraft.

Likaledes hafva mellan arbetsgifvarne och *utkörarne* vid de 5 större bryggerierna samt mellan arbetsgifvarne och *eldarne* vid samma bryggerier den 1 juni träffats löne- och arbetsaftal. Ur det förra må meddelas:

Aftal för bryggeriutkörare i Malmö.

Ölutkörare erhåller en kontant månadsaflöning af 45 kr. till den 1 juni 1906, 47 kr. 50 öre till den 1 juni 1907 samt därefter 50 kr., så länge aftalet fortfar, jämte

1/2 öres provision för hvarje till återförsäljare, till af bryggeriet fastställdt pris försåld 1/3 liter flaska öl med skyldighet att till privatpersoner försälja ölet till af de gemensamma bryggerierna fastställda priser och att själf aflöna vid transporten medföljande biträden.

Ölutkörare erhåller som drickesöl 9 st. 1/3 liter flaskor öl dagligen samt dessutom 1 flaska öl för hvarje emottaget 100-tal flaskor öl, samt erforderlig hjälp, enligt vederbörandes anvisning, vid på- och aflastning.

Ölutkörare garanteras en minimilön af 90 kr. i månaden, såvida ej fasta lönen jämte provisionen uppgår till denna summa.

Ölutkörare erhåller dessutom 6 fridagar tillsammans under året utom den fritid, som kan beredas den 1 maj, utan afdrag å den fasta lönen och provisionen, men är utkörare ansvarig för likviden och tomglaset.

Ur aftalet med eldarne må anföras:

Aftal för eldare vid bryggerier.

Hvarje vid bryggerierna anställd eldare, som fyllt 20 år, erhåller en kontant månadsaflöning af 92 kr. 50 öre till den 1 juni 1906, 95 kr. till den 1 juni 1907 samt därefter 97 kr. 50 öre, så länge aftalet fortfar, jämte 3 liter öl dagligen för en arbetstid af 6 skift hvarje vecka à 12 timmar (inklusive 2 timmars måltidsraster hvarje dag).

För arbete å skift, som inträffar å sön- och helgdagar samt natten efter dessa, betalas extra, beräknadt efter ordinarie lön, dock utan procent eller med 37 öre per timme till den 1 juni 1906, 38 öre till den 1 juni 1907 samt därefter 39 öre, så länge aftalet fortfar.

Öfvertid utom skiften betalas med 25 proc. förhöjning å söckendag (resp. 47, 48 och 49 öre per timme) samt 40 proc. förhöjning å sön- och helgdagar (resp. 53, 54 och 55 öre per timme). För sotning af kanalerna till pannorna på ordinarie tid erhålla eldare en ersättning af 6 kr. för hvarje gång.

Dessutom erhåller hvarje eldare 6 fridagar om året, utom den tid (om möjligt 1/2 dagen) på den 1 maj, som kan beredas dem utan afdrag på lönen.

Då en eldare tjänstgör för maskinist under dennes sjukdom eller annan frånvaro från bryggeriet, äger han rätt utfå ersättning därför med 50 öre extra per dag.

I de flesta andra stycken öfverensstämma dessa aftal med bryggeriarbetarnes.

Aftal för vagnmakare i Malmö.

Mellan arbetsgifvare och arbetare inom *vagnmakeriyrket* har den 15 maj detta år träffats nytt arbets- och löneaftal af följande lydelse:

1:o) Som minimilöner för vagnmakeriarbetare betalas följande löner:

a) Till den som arbetat i yrket minst 4 år:

33 öre per timme från och med den 15 maj 1905 till och med den 1 maj 1906.
35 » » » » » » » 1 » 1906 » » » » 1 » 1907.
36 » » » » » » » 1 » 1907 » » » » 1 » 1908.
37 » » » » » » » 1 » 1908 » » » » 1 » 1909.

b) Till den som arbetat i yrket minst 5 år:

36 öre per timme från och med den 15 maj 1905 till och med den 1 maj 1906.
38 » » » » » » » 1 » 1906 » » » » 1 » 1907.
39 » » » » » » » 1 » 1907 » » » » 1 » 1908.
40 » » » » » » » 1 » 1908 » » » » 1 » 1909.

Undantag göres för bevisligen mindre arbetsför arbetare.

2:o) För lärlingar fastställas följande löner:

1:a årets lärling 5 kr. per vecka.
2:a årets lärling 8 kr. per vecka.
3:e årets lärling 21 öre per timme till den 1 maj 1907, därefter 22 öre.
4:e årets lärling 26 öre per timme till den 1 maj 1907, därefter 27 öre.

Afdrag får ej göras för sön- och helgdagar för 1:a och 2:a årets lärlingar.

3:o) Ordinarie arbetstiden är 10 timmar per dag utom lördagar, då den är 9 timmar.

All annan arbetstid beräknas som öfvertid och betalas med 25 proc. tillägg till ordinarie timlönen de 2 första timmarna efter ordinarie arbetstidens slut samt 50 proc. tillägg för natt-, sön- och helgdagsarbete.

4:o) Aflöningen sker hvarje helgfri fredagsafton omedelbart efter arbetstidens slut. Infaller helgdag på fredag, utbetalas aflöningen på närmast föregående helgfria dag.

5:o) Det s. k. kost- och logisystemet afskaffas helt på alla arbetsplatser.

6:o) Hvarje arbetare olycksfallsförsäkras af arbetsgifvaren på sätt lagen om ersättning vid olycksfall i arbetet bestämmer, samt dessutom så, att ersättning gifves arbetaren vid skada i följd af olycksfall med 1 kr. per dag från läkarebehandlingens 4:e dag.

7:o) Detta löneaftal träder i kraft denna dag och gäller till och med den 1 maj 1909 samt betraktas som fortfarande gällande ett år i sänder, för så vida det icke af någondera parten skriftligen uppsäges minst tre (3) månader före utlöpningsdagen.

Slutligen hafva *kolutkörarnes* löneförmåner bestämts till 18 kr. per vecka samt 30 hl. kol per år.

Tunnbinderiarbetarne hafva hos en del arbetsgifvare utverkat högre aflöning. Nya tariffaftal med förhöjda aflöningar hafva träffats för *byggnadsträarbetare* i Limhamn, Skurup och Ystad. *J. L.*

Hälsingborg.

Ställningen å arbetsmarknaden i Hälsingborg under andra kvartalet 1905 måste, till följd af den minskade byggnadsverksamheten och pågående konflikt inom den mekaniska verkstadsindustrien, betecknas som mindre tillfredsställande och betydligt sämre än samma tid 1904. Inom *byggnadsbranschen*, hvari sysselsättes ett betydligt mindre antal arbetare än motsvarande tid i fjor, har dock icke någon nämnvärd arbetslöshet förekommit för yrkeslärda arbetare, utan synes den öfverflödiga arbetskraften af denna art ha vunnit anställning på annat håll, och af det stora antal danskar och norrmän, som under förra sommaren här sysselsattes, finnes nu endast en eller annan kvar. De minskade arbetstillfällen, som nedgången i byggnadsverksamheten medfört, ha däremot kännbart drabbat grofarbetarne, hvaraf flera saknat sysselsättning längre eller kortare tid.

Äfven inom *handskmakarefacket* och därmed i samband stående *garfveri* och *skinnberedning* har arbetstillgången varit ringa, hvarför driften endast delvis uppehållits.

För öfriga industrier och yrkesgrupper, med undantag för dem, som äro i mer eller mindre mån beroende af byggnadsverksamheten, synes ställningen vara normal och utan några anmärkningsvärda förändringar i jämförelse med samma tid 1904.

Lönerörelser och arbetskonflikter.

Den ganska länge väntade konflikten inom den *mekaniska verkstadsindustrien* kom till utbrott här den 26 april, då Svenska järn- och metallarbetareförbundets medlemmar nedlade arbetet på såväl Hälsingborgs mekaniska verkstad som skeppsvarfvet. Efter någon tids förlopp nedlades äfvenledes arbetet af modell- och vagnssnickarne vid mekaniska verkstaden, hvilket hade till följd, att gjutarne och en del kvarvarande grofarbetare blefvo utan sysselsättning. Genom arbetsgifvarnes lockout blefvo slutligen de vid skeppsvarfvet återstående arbetarne, såväl snickare och timmermän som grofarbetare indragna i konflikten, hvarefter densamma torde i sin helhet omfatta ett 600-tal arbetare här på platsen.

Inom *sadelmakare- och tapetserarefacken* härstädes åvägabragtes, genom fredlig underhandling parterna emellan, ett nytt löneaftal under april månad; men då aftalet skulle underskrifvas, uppstod tvist om någon bestämmelse, hvarför arbetsgifvarne nekade sin underskrift. Följden häraf blef den, att arbetarne genast nedlade arbetet, under påstående att arbetsgifvarne gjort sig skyldiga till löftesbrott, hvilket emellertid dessa på det bestämdaste förneka. Vid förnyad underhandling uppnåddes dock full enighet, och blef aftalet efter en dags strejk vederbörligen underskrifvet. Enligt detta höjdes lönen för tapetserare från 40 till 45 öre per timme och för sadelmakare från 33 till 38 öre. Arbetstiden, som förut utgjort 60 timmar per vecka, minskades till 58.

Mellan *Hälsingborgs drätselkammare* och stadens grofarbetare träffades under maj månad öfverenskommelse om fullständigt arbetsaftal för stadens samtliga arbetare, gällande för tre år med tre månaders uppsägning. Timlönen höjdes härigenom från 27 till 30 öre, hvarjämte beviljades fri läkarevård vid olycksfall i arbetet. Aftalet underskrefs å stadens drätselkammares vägnar af tjänstgörande ordföranden samt af respektive ordförande för Sv. grofarbetareförbundet och fackföreningen på platsen.

Vid Hälsingborgs *ångtegelbruk* uppnåddes, efter en längre tids förhandlingar, öfverenskommelse om ett nytt löneaftal att gälla från den 1 maj, hvarigenom lönen höjdes från 27½ till 30 öre och för öfvertidsarbete från 35 till 40 öre per timme. Därjämte vidtogos några förändringar i ackordsprislistan, hufvudsakligen gående ut, på att sådana ackordspriser, som slutade å halfva öre, ökades till hela tal, hvilket dock icke medförde någon nämnvärd förhöjning. Å bruket sysselsättes under säsongen omkring ett 50-tal arbetare.

Den 19 maj förekom en konflikt vid Hälsingborgs *kopparverk*, då ett 20-tal järnarbetare nedlade arbetet af den anledning, att en deras kamrat icke kunde förmås att tillhöra fackföreningen. Redan samma dags eftermiddag förklarade sig de strejkande villiga återgå i arbete, sedan den utom fackföreningen stående arbetaren förklarat sig benägen ingå i densamma.

Under april afslutades en lönerörelse vid *skofabriken i Ramlösa* med resultat, att det gamla aftalet förnyades med några tillägg till arbetarnes förmån.

Skrädderiarbetarestrejk utbröt den 15 april i samtliga skrädderiaffärer i Råå, Påarp, Flenninge, Mörarp och Bjuf m. fl. platser, i anledning af meningsskiljaktigheter i lönefrågan. Vederbörande arbetsgifvare hafva en längre tid varit sammanslutna i en förening i motsats till arbetarne, hvilka saknat organisation. Genom en underhandlingskommitté, bestående af tre ledamöter från hvardera parten, och efter ömsesidigt tillmötesgående blef öfverenskommelse träffad den 27 i samma månad, hvarefter arbetet omedelbart återupptogs. Konflikten berörde cirka 20 arbetare.

Den 8 april utbröt strejk vid *Klippans pappersbruk*, sedan arbetarne förgäfves väntat svar på en, två månader förut framställd begäran om löneförhöjning. Konflikten löstes de sista dagarna i april genom förhandlingar mellan ordföranden i bolagets styrelse och en representant för Svenska grof- och fabriksarbetareförbundet, hvartill arbetarne äro anslutna. Genom detta nya aftal höjdes lönen för manliga arbetare från kr. 2·05 å kr. 2·10 till minst kr. 2·35, för kvinnliga från kr. 1·17 till kr. 1·35, allt per dag. Det hyresbidrag af 50 kr. per år, som de manliga arbetarne förut åtnjutit, förblef oförändradt. Den kvinnliga personalen, som icke förut haft något hyresbidrag, tillerkändes sådant med 1 kr. per månad. Aftalet gäller för 2 år.

Bryggeriarbetarne i Landskrona hafva erhållit löneförhöjning; likaså har därstädes timpenningen för *murare* höjts till 45 öre, timpenningen för *målare* till 43 öre i år, 44 öre år 1906 och 45 öre år 1907 och timpenningen för *byggnadsträarbetare* till 44 öre samt för *fabriksträarbetare* till 37 à 38 öre.

Vid *ett tegelbruk* i Ängelholm, hvarest sysselsättes ett 60-tal arbetare, har under maj förekommit en arbetskonflikt. Arbetarne, som icke voro organiserade, nedlade arbetet för att uppnå en förhöjning i ackordspriserna, efter hvilken princip det mesta arbetet utföres. Efter några dagars strejk återupptogs arbetet, sedan styrelsen hade bevil-

jat lerlastarne 5 öres tillökning per 1,000 tegel, såsom ersättning för verktyg, och arbetarne vid pressarne fått 1 öres förhöjning per man och 1,000 tegel. Timlönen och alla öfriga priser förblefvo oförändrade. I den långvariga konflikt, som pågått sedan den 4 *maj 1904 vid ett tegelbruk i Glumslöf, träffades uppgörelse den 28 sistlidne maj, hvarigenom* arbetet återupptogs på de gamla villkoren. *C. J.*

Halmstad.

Stenindustrien. Vid *cementtillverkningen* har tillgången å arbete varit god. Arbetstiden har varit 10 timmar.

Inom *stenhuggeribranschen* har ställningen i det hela varit ungefär lika med föregående kvartal. Fruktan för att tull å gatsten skall införas i Tyskland har dock verkat oroande. Exporten har fördenskull forcerats. I allmänhet kan sägas, att en nervös stämning legat och ligger öfver marknaden, detta till följd af ofvan omnämnda anledning.

Metallindustrien. *Plåtslagerifacket.* Arbetstiden 10 timmar, lördagar 8 timmar. Under kvartalet har jämförelsevis god tillgång å arbete förekommit. Det har dock varit godt om arbetskraft. Ny lönelista har börjat tillämpas. Se nedan.

Inom *smidesyrket* har arbetstiden som förut varit 10 timmar. I allmänhet god tillgång på arbete.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Från de båda *gjuterierna* föreligga olika uppgifter. Vid det ena har tillgången å arbete varit under medelmåttan och sämre än under första kvartalet. Ej fullt så många arbetssökande som under föregående kvartal hafva där anmält sig. Arbetstiden har varit 10 timmar. Något litet öfvertidsarbete har förekommit.

Vid det andra gjuteriet har arbetstillgången varit god, bättre än under första kvartalet. Många arbetssökande ha infunnit sig. Arbetstiden också här 10 timmar Något öfvertidsarbete har ej förekommit.

Utearbetarne och handtlangarne ha under kvartalet erhållit förhöjning i sin lön, hvarom mera nedan.

Vid Halmstads gjuteri och mekaniska verkstad, som anslutit sig till Verkstadsföreningen, inträdde lockout den 10 juni. Därvid utestängdes 68 arbetare, tillhörande fackföreningar. 29 st. oorganiserade uteblefvo, hvaraf 8 voro minderåriga.

Inom *skeppsbyggeriet* har ställningen äfven under detta kvartal varit dålig. Inga *beställningar ha inkommit. De fartyg, som byggas, tillhöra skeppsbyggmästaren,* hvilken, sedan de blifvit färdiga, försäljer desamma. Arbetstiden har varit 10 timmar.

Byggnadsverksamheten. Inom *byggnadsyrket* är fortfarande synnerligen lifligt Någon brist på arbetskraft har dock ej förekommit. Arbetstiden 10 timmar. Såsom synes här nedan, har ny lönelista under kvartalet börjat tillämpas för grofarbetarne.

Inom *målareyrket* har god tillgång på arbete förefunnits. Som vanligt åtskilligt bättre än under första kvartalet. God tillgång på arbetskraft. Arbetstiden har varit 10 timmar. Ny prislista har under kvartalet blifvit godkänd. Se nedan.

Trävaruindustrien. Inom *snickerifabriksverksamheten* har man i allmänhet haft god tillgång å arbete. Arbetarne vid en fabrik hafva fått nytt aftal med höjda aflöningar. (39 öre per t. för timmerman och 37 öre per t. för maskinarbetare). Tillräcklig arbetskraft har dock förefunnits. Arbetstiden har varit 10 timmar.

Inom *möbelsnickeriet* har tillgången å arbete i allmänhet varit mindre tillfredsställande om ock något bättre än under föregående kvartal. Åtskilliga utaf möbelsnickarne ha för sommaren öfvergått till byggnadssnickeriet, där bättre betalning gifves Arbetstiden har utgjort 10 timmar.

Textilindustrien. Mycket god tillgång å arbete. Bättre än under första kvartalet i år och motsvarande tid 1904. Öfverflöd på arbetskraft har ej förekommit. Arbetstiden under kvartalet har mestadels utgjort 11 timmar. I den nyanlagda s. k. »Nordiska maskinfiltfabriken» har tillverkningen under kvartalet tagit sin början.

Beklädnadsindustrien. Inom *skrädderiyrket* har man haft mycket arbete. Tillräcklig arbetskraft har man emellanåt haft svårt att skaffa. Det mesta arbetet har som vanligt utförts på ackord.

Inom *skotillverkningen* har man också haft mycket god tillgång på arbete. Man har dock haft svårt att erhålla dugliga arbetare i tillräckligt stort antal. Äfven inom detta yrke utföres det mesta arbetet på ackord. Ny prislista för handarbetare har blifvit genomförd.

Pappersindustrien. Inom *bokbinderifacket* har tillgången på arbete varit god om än ej i samma grad som under första kvartalet. Flera arbetssökande, än som kunnat mottagas, ha anmält sig. Arbetstiden 10 timmar.

Den grafiska industrien. Inom *boktryckeriyrket* har ställningen varit ungefär densamma, som under första kvartalet, kanske med någon liten minskning i arbetstillgången. En och annan arbetssökande har begärt anställning. Arbetstiden har varit 8 à 9 timmar. Öfvertidsarbete har då och då, fastän i ringa omfattning, förekommit.

Lönerörelser.

Plåtslagarne, som haft omkring 40 öre i timmen, ha genom under kvartalet godkänd lönelista tillförsäkrats en aflöning af 41, 43 och 45 öre, beroende på dugligheten. Däremot har sänkning skett för arbetet på landet. Förut utgick ersättningen härför med cirka 13 öre högre belopp per timme än för arbete i staden. Genom nya lönelistan har beloppet reducerats till 7 öre.

Utearbetare och *handtlangare* vid Halmstads gjuteri ha fått förhöjning i timlönen med 2 à 3 öre eller från 24 à 26 öre till 26 à 28 öre.

Den i förra berättelsen omnämnda höjningen för *grofarbetarne inom murareyrket* har under detta kvartal vunnit stadfästelse. Lönen, som utgjort 29 öre per timme, skall under 1 år från 1 april utgå med 32 öre och under därpå följande år med 33 öre.

Lönetariff för måleriarbetare.

Äfven inom *måleriyrket* har ny prislista uppgjorts och i slutet af april antagits. Den har följande lydelse:

§ 1. Måleriarbetareförbundets afdelning förbehåller sig i första rummet arbete för sina på platsen mantalsskrifna, organiserade, nyktra och pålitliga arbetare.

§ 2. Minimilönen utgår med 45 öre[1] från nedanstående dag till och med den 31 mars 1907. Första årets gesäller erhåller 42 öres timlön under samma tid.

§ 3. Ordinarie arbetstiden räknas från kl. 6 om morgonen till kl. 6 om kvällen med ½ timmes frukost och 1½ timmes middagsrast under tiden april—september; för att erhålla full aflöning fordras, att hvarje arbetare är framme på sina respektive arbetsplatser vid utsatt klockslag.

§ 4. Öfvertidsarbete från kl. 6 e. m. till kl. 9 e. m. betalas med 25 proc. förhöjning af gällande timpenning.

§ 5. Arbete, som utföres mellan kl. 9 e. m. och kl. 6 om morgonen äfvensom sådant, som utföres å sön- och helgdagar, betalas med 50 proc. förhöjning af gällande timpenning.

§ 6. Landtarbete å de platser, där ej fri kost och logi erhållas, betalas med 5 öres förhöjning af gällande timpenning. Landtarbete å de platser, där kost och logi

[1] Förut 40 öre.

uppgå till 10 kr. och däröfver per vecka. betalas med 10 öres förhöjning af gällande timlön.[1]

§ 7. Aflöningstiden bestämmes till fredagskvällen, dock innestår fredagens arbetsförtjänst till påföljande vecka.

§ 8. Lärlingarnes antal på hvarje verkstad bestämmes till 1 på hvart 3:dje tal arbetande gesäll, dock få högst 4 lärlingar finnas på hvarje verkstad. De nuvarande lärlingarne skola innehafva sina platser, så länge deras lärotid varar. Lärlingarne skola hafva anställning året om.

§ 9. Hvarje måleriarbetare olycksfallsförsäkras i enlighet med Sv. målaremästareföreningens olycksfallsförsäkringskassas stadgar.

§ 10. Anskaffande och förtärande af öl och spirituösa drycker å arbetsplatserna under arbetstiden, så att skada och hinder för arbetets utförande däraf uppstår, är ej tillåtet.

§ 11. Den måleriarbetare, som är anställd hos mästare, får ej under denna sin konditionstid åtaga sig eget arbete i yrket, så att det utgör konkurrens med eller för målaremästareförenings medlemmar.[2]

Denna prislista gäller till och med den 31 mars 1907, och därest ej uppsägning skett å någondera sidan 4 månader före sagda tidpunkt, skall samma prislista fortfarande äga giltighet till den 31 nästpåföljande mars.

Inom *snickerifabriksverksamheten* höjdes timpenningen den 1 april i år (enligt öfverenskommelsen af den 17 april 1904) med 2 öre.

Möbelsnickarne ha under kvartalet framlagt begäran om löneförhöjning, men öfverenskommelse är ännu ej träffad.

Skorstensfejarnes lön har under kvartalet höjts från 19 till 20 kronor i veckan.

Redan under föregående kvartal hafva nya löne- och arbetsaftal, gällande för en tid af 2 år träffats inom *bageriyrket* för såväl spisbröds- som finbagerier. Aftalen äro i sin helhet återgifna i »Bageriarbetaren», n:r 4 för 1905.

En *ny fackförening* har bildats i Halmstad, nämligen sektion n:o 6 under grofarbetareförbundets afdelning på platsen. Den nya sektionen består af samtliga härvarande kloakledningsarbetare, till antalet 40.

Västkustbanans banvakter m. fl. ha bildat en *afdelning af Svenska järnvägsmannaförbundet* med säte i Laholm. Mellan 30 och 40 personer antecknade sig genast för inträde. *K. V. P.*

Göteborg.

Stenindustrien. Inom *murbruksfabriks- och cementgjuteriindustrien* var arbetstillgången under hela kvartalet god och bättre än föregående kvartal; ej heller rådde någon brist på arbetskraft.

Murbruksfabriksarbetarne erhöllo löneförhöjning från 28 till 30 öre pr timme och arbetskuskarne likaledes en förhöjning från 2.70 till 3 kronor pr dag.

Inom *lerkärlsfabriksindustrien* har arbetstillgången varit god och ungefär lika med motsvarande kvartal föregående år.

Gipsarbetarne underhandlade under juni månad om ett nytt aftal.

---

[1] Är en ny bestämmelse.

[2] Paragraferna 8—11 äro nytillkomna.

I slutet af april inlämnade inbärare vid Surte glasbruk, pojkar mellan 14—18 år, en framställning till förvaltaren om förhöjning af lönen från 9 till 10 kronor pr vecka samt afskaffande af afdragen för den tid de utan eget förvållande bli arbetslösa. — Då denna framställning ej bifölls, utbröt strejk och fortfor densamma till den 10 maj, då arbetet återupptogs på de gamla villkoren.

I *gråstensarbetarefacket* sysselsattes under kvartalet 265 arbetare, hvilka alla äro organiserade.

Arbetslöshet förekom ej under april och maj, men däremot under juni månad, då högsta antalet arbetslösa uppgick till 20.

Metallindustrien. Inom *mek. blecksslageriindustrien* saknas såväl dugliga verkmästare som yrkesskickliga arbetare. Så lär förhållandet ha varit under flera år, och uppgifves orsaken härtill vara brist på yrkesskolor. Eljes har arbetskraft ej saknats.

Inom *bleck- och plåtslagarefacket* träffades uppgörelse den 4 maj. Arbetarne antogo det af arbetsgifvarne gjorda anbudet i timlönsfrågan. Detta innebar en förhöjning af 2½ öre i timmen, eller från 40 till 42½ och från 45 till 47½ öre.

Timpenningen för första årets »utlärling» höjdes från 30 till 35 öre.

Vidare har angående lärlingar bestämts, att lärling, som arbetat i yrket minst 3 år, får göra lärlingsprof. Blir detta godkändt, är lärling berättigad till 35 öre pr timme. Som lärlingsprof antages taktäckning eller annat i allmänhet förekommande arbete.

Arbetarne afstodo från sin fordran på 5 öres förhöjning af timlönen vid skrapnings- och strykningsarbete.

Den gamla ackordsprislistan bibehålles oförändrad. Vidare är i det nya aftalet infördt en bestämmelse, att arbetsgifvare äger rätt att i arbete antaga äfven oorganiserade arbetare. Föreningsrätten lämnas å ömse sidor oförkränkt.

Löneförhöjning inom nämnda yrke har äfven ägt rum i Alingsås.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. I afseende på den *mekaniska verkstadsindustrien* komma upplysningar att lämnas, då förhållandena å arbetsmarknaden blifvit lugnare.

Vid en kassaskåpsfabrik utbröt bland måleriarbetare strejk den 29 maj, till följd af att arbetsgifvaren ej ansåg sig behöfva följa den för facket i öfrigt gällande prislistan.

Bland *modellsnickarne* har arbetstiden under året varit 57 à 60 timmar i veckan, och har veckoförtjänsten hela tiden varit mellan 18 och 21 kronor för vuxna arbetare och 6—10 kronor för minderåriga.

Arbetslöshet har ej förekommit under årets 4 första månader. Under maj utbröt strejk, sedan fackföreningen förnyat sin begäran om ett fast arbetsaftal och högre arbetslön, hvilket af arbetsgifvarne afslogs. I den af Sveriges verkstadsförening senare proklamerade lockouten indrogos därefter flertalet arbetare.

Bland *gjuteriarbetarne* började lockout den 8 juni och föregicks af en partiell strejk.

Järnarbetarestriden omfattade vid sitt utbrott tolf arbetsställen med tillsammans 728 arbetare.

Vid statens reparationsverkstad var minimilönen för handtlangare kr. 11·40 pr vecka.

Byggnadsverksamheten. Inom *byggnadsarbetarefacket* synes vara godt om arbete.

I Uddevalla hafva *byggnadsträarbetarne* fått ett nytt tariffaftal med 38 öres timlön.

Trävaruindustrien. Inom träförädlingsindustrien var arbetstillgången för platsaffärer medelgod, men dålig för export. Under vintermånaderna är det godt om arbetskraft, men under vår och sommar ej mer än behofvet påkallar.

En affär inom denna industrigren har under kvartalet skiftat ägare. Det förutvarande aftalet underskrefs af den nye ägaren.

En lönereglering förekom vid ett arbetsställe, hvarest arbetstiden ökades med 1 timme eller från 56½ till 57½ timmar pr vecka, och ökades veckoförtjänsten från 13·80 till 14·04, och utgjorde densamma under kvartalet för vuxna arbetare från 14·04, 14·62, 15·52, 18·72 till 20 à 21 kronor samt för minderåriga från 8·05 till 8·62.

I facket sysselsattes vid ofvannämnda ställe 147 arbetare, däraf 12 under 18 år. Af arbetarne äro 74 organiserade.

Öfvertidsarbete förekom i mindre utsträckning.

Lönerörelse pågår, och fordra arbetarne ett ordentligt arbetsaftal samt ökning af timlönen.

Hyfleri- och brädgårdsarbetare (vid ett arbetsställe). Under kvartalet minskades arbetstiden från 60 till 52 timmar pr vecka, och som följd häraf sjönk veckoförtjänsten från förutvarande 13·50 à 24 kronor för vuxna arbetare och 6 à 7·50 för minderåriga till resp. 11·25—20 och 5—9 kronor; detta beroende på dåliga konjunkturer inom facket.

På platsen sysselsattes under kvartalet 400—450 arbetare, däraf 100—125 minderåriga (under 18 år); cirka 200 voro organiserade. Arbetsstyrkan minskades sålunda med ett hundratal under kvartalet, och uppgick högsta antalet arbetslösa under april och maj till resp. 80 och 60 st.; under juni synas alla haft sysselsättning.

Öfvertidsarbete eller lönerörelse förekom ej under kvartalet.

Exporten af pitprops är fortfarande dålig. Den står så godt som stilla på grund af de låga prisen i utlandet.

Öfverflöd på arbetskraft har förekommit, och användes för närvarande endast hälften af den ordinarie arbetsstyrkan vid en härvarande ångsåg, och har dessutom arbetstiden afkortats med 1½ timme per dag.

Vid samma arbetsplats utbröt i slutet af maj en konflikt till följd af att arbetsgifvaren företog en del lönenedsättningar. Arbetet återupptogs likväl efter ett par dagar ,sedan arbetsgifvaren medgifvit, att förutvarande arbetspriser fortfarande skulle få gälla.

Vid Göteborgs lådfabrik har ett fast löneaftal med bestämda ackordspriser kommit till stånd.

Vid *korktillverkningen* sysselsattes 97 arbetare, hvaraf 49 män och 48 kvinnor, af dessa äro 15 minderåriga (under 18 år); bland dessa arbetare äro 42 män och 30 kvinnor organiserade.

Den genomsnittliga veckoförtjänsten utgjorde för män 17 kr. och för kvinnor 7 kr.; sålunda en minskning af 1 krona för män och 0·50 för kvinnor mot föregående kvartal.

Under kvartalet förekom ej någon arbetslöshet; däremot förekom öfvertidsarbete för 35 arbetare under 6 veckors tid.

Läderindustrien. Inom *reseeffektarbetarefacket* var arbetstiden (före den ¹⁸/₆ 04) från 59—62½ timmar pr vecka, men ordnades efter denna tid till 60 timmar för samtliga fabriker i Göteborg.

Nyantagen manlig arbetare, som fyllt 18 år, erhåller 25 öre pr timme och efter fullgjord värnplikt och 3 års vana 35 öre. Kvinnlig arbetare, som fyllt 17 år och har 1 års vana i arbetet, erhåller 16 öre pr timme och efter 3 års arbete inom facket 20 öre. Manlig arbetare under 18 år erhåller 4—8 kr. pr vecka och kvinnlig arbetare under 17 år erhåller 4—7 kr. pr vecka.

Före den ¹⁸/₆ 04 voro förtjänsterna mera obestämda, i några fall lika med ofvanstående, men i de flesta fall understigande dessa; efter angifna tid ha förtjänsterna varit lika å samtliga fabriker.

Uppgifna priser gälla för veckoaflönade arbetare, men då det mesta af allt arbete betalas per styck, finnas detaljerade prislistor för såväl manligt som kvinnligt arbete, och ställer sig förtjänsten pr vecka i genomsnitt för dessa arbetare sålunda:

För vuxen manlig arbetare före den 18/6 04 från 13—22 kronor.
» » » » efter denna tid » 16—24 »
» » kvinnlig » före den 18/6 04 » 7—11 »
» » » » efter denna tid » 9—14 »

I facket sysselsättas, vid alla arbetsställen i Göteborg med omnejd, 177 arbetare. Af dessa arbetare voro 76 vuxna män och 53 kvinnor samt 48 st. af båda könen under 18 år.

Arbetslöshet förekom endast vid ett arbetsställe för 10 arbetare under årets 4 första månader; under maj och juni voro alla sysselsatta.

Läderarbetare vid Lundby *läderfabrik* inlämnade den 6 maj ett nytt förslag till prislista.

Lönerörelsen har under månaden afvecklats.

Minimilön för yrkeslärd arbetare har fastställts till 38½ öre och för icke yrkeslärd till 32 öre. För vissa arbetare går förhöjningen upp till 3—4 kr. pr vecka.

Arbetare, som ej tillhöra dessa båda grupper, alltså barn, kvinnor och gubbar, ha samtliga fått en förhöjning af 10 procent.

Vid en läderfabrik utbröt strejk den 10 juni; efter 10 dagar återupptogs arbetet. Minimilönen för grofarbetare höjdes från 27½ öre till 30 öre pr timme, och för egentliga yrkesarbetare hafva mindre löneregleringar blifvit vidtagna.

Textilindustrien. Inom *linnespinneri- och väfveribranschen* var arbetstillgången god, bättre än föregående kvartal. På arbetskraft har det visat sig vara brist.

Beklädnadsindustrien. Inom *skrädderiyrket* har arbetstillgången varit god, bättre än föregående kvartal och ungefärligen lika med samma kvartal föregående år; ganska stor brist på yrkesskickliga arbetare.

Vid en *skofabrik* uppsades det gamla aftalet den 4 januari 1905. Underhandling om nytt aftals införande började samma månad. I det nya aftalet, hvilket är gällande till den 15 februari 1907 med 3 månaders ömsesidig uppsägningstid, insattes i hufvudsak de gamla villkoren.

Som en följd af konflikten i Vänersborg och däraf följande bojkott mot dessa fabrikers alster förklarades vid kvartalets slut lockout mot samtliga skomakeriarbetare vid en större fabrik.

Vid en annan skofabrik, hvars arbetare uppsagt arbetsaftalet af 1898, inlämnades i februari ett förslag till nytt arbetsaftal. Vid den fortsatta underhandlingen godkändes de gamla ackordspriserna. Arbetarne erhöllo en del förhöjningar å 1 à 2 kr. pr vecka för veckoarbetarne samt arbetstidens förkortning från 56½ timmar pr vecka till 54 eller 9 timmar pr dag.

Tariffaftal för skofabriksarbetare i Göteborg.

De allmänna bestämmelserna vid denna skofabrik ha fastställts sålunda:

§ 1. Från och med den 1 mars införes 54 timmars arbetstid i veckan, så fördelade:

alla dagar, utom lördagar, från kl. 7—9 f. m.; 9,30—1 e. m.; 2—6 e. m.;
lördagar: från 7—9 f. m.; 9,30—2 e. m.

All respittid bortfaller från ofvanstående dag. 1 maj afslutas arbetet kl. 12 midd. Högtidsaftnar, såsom jul, påsk, pingst och midsommar, förekommer intet arbete.

§ 2. Ackordsprislistan är med nuvarande arbetsmetoder gällande. Vid insättning af nya maskiner och vid ändrade arbetsmetoder bestämmes priset af arbetsgifvaren och den person, som skall utföra arbetet.

Dessa beslut skola tillföras prislistan och gälla lika med denna.

§ 3. Ömsesidig uppsägningstid är 8 dagar.

§ 4. Öfvertidsarbete betalas med 25 % förhöjning, då sådant utföres efter den ordinarie arbetstidens slut.

Sön- och helgdagsarbete betalas med 50 % utöfver de ordinarie lönerna.

§ 5. Arbetarne välja en kommitté, bestående af två manliga och en kvinnlig arbetare, hvilken har tillträde till arbetsgifvaren och hvars uppgift är att i samråd med honom afhjälpa inom fabriken uppstående misshälligheter.

§ 6. Ofvanstående bestämmelser jämte ackordsprislistan gälla från 1 mars 1905 till den 1 mars 1906 med 2 månaders ömsesidig uppsägningstid. Blir icke prislistan af någondera parten under här ofvan stipulerad tid uppsagd, gäller den fortfarande ett år i sänder.

Vid *Göteborgs skonåtlingsmanufaktur* hade arbetarne inlämnat ett förslag till arbetsaftal från 1 februari. Sedan arbetarne frångått sina fordringar såväl på minimilön som på höjningar af gällande priser, har nytt aftal kommit till stånd.

De allmänna bestämmelser, som antagits, äro af följande lydelse:

§ 1. Priser på arbete, som ej äro i denna prislista upptagna, men som genom ändrade arbetsmetoder kunna förekomma, bestämmas af arbetsgifvaren eller den han i sitt ställe förordnar och tre af fabrikens arbetare utsedde personer, och blifva dessas enhälliga beslut lika gällande som prislistan för öfrigt.

§ 2. Arbetstiden börjar kl. 7 f. m. och slutar kl. 7 e. m. med ½ timmes frukost- och 1½ timmes middagsrast.

Lördagen slutar arbetet kl. 2 e. m. Jul-, påsk- och midsommarafton förekommer intet arbete. Den 1 maj afslutas arbetet kl. 1 e. m.

För dessa fridagar, tiden efter kl. 1 e. m. den 1 maj samt alla »lätthelgdagar», betalas ingen aflöning.

§ 3. Aflöningen äger rum på lördag. Skulle högtidsdag infalla på lördag, utbetalas aflöningen på fredag efter arbetstidens slut.

§ 4. För öfvertidsarbete betalas 25 proc. förhöjning; sön- och helgdagsarbete betalas med 50 proc. utöfver de ordinarie lönerna.

§ 5. Allt procentafdrag å både klistring och nåtling borttages.

§ 6. Ingen arbetare må utan giltig anledning afskedas.

§ 7. Ömsesidig uppsägningstid är 14 dagar.

§ 8. Arbetarne äga oinskränkt rätt att tillhöra sin organisation, Sv. Skoarbetareförbundet.

§ 9. Ofvanstående bestämmelser jämte ackordsprislistan gälla från den 20 mars 1905 till den 1 januari 1907 med 6 veckors ömsesidig uppsägningstid. Blir icke prislistan af någondera parten före här ofvan stipulerad tid uppsagd, gäller den fortfarande ett år i sänder.

Handskomakarnes lönerörelse är äfvenledes afslutad.

Genomgående har en höjning i arbetspriserna vidtagits, men arbetarne frångingo en del af de framställda krafven.

Huru stor den ökning i arbetslönen är som parterna enats om, kan ej med bestämdhet sägas, då ännu ingen prislista föreligger.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. Inom *bryggeriindustrien* äro förhållandena i det närmaste oförändrade. De organiserades antal har (under kvartalet) ökats med 10. Veckoförtjänsten utgjorde (under kvartalet) för kvinnliga ordinarie arbetare 10·80, för extra 9·60 kr. samt för minderåriga från 10—12 kr.

I facket sysselsattes cirka 600 manliga och 200 kvinnliga arbetare. Under kvartalet rådde ingen arbetsbrist, däremot förekom öfvertidsarbete.

Arbetarne ha inlämnat en skrifvelse till arbetsgifvarne, hvari de hufvudsakligen fordra 5 öres förhöjning å timlön.

För *margarinarbetare* (vid fabriken i Göteborg) har veckoförtjänsten, fr. o. m. den 1 april, stigit med 60 öre för vuxen manlig arbetare och 30 för kvinnlig, för så vidt arbetaren varit i fabrikens tjänst minst ett år.

Veckoförtjänsten under kvartalet varierade mellan kr. 15 och 19·80 för manlig arbetare och från 9 till 11·88 kr. för kvinnlig arbetare.

Vid fabriken sysselsattes 113 arbetare, däraf 95 manliga och 18 kvinnliga. Alla äro organiserade.

Tariffaftal för bageriarbetare i Göteborg.

Inom *bageriyrket*, sedan det nu gällande aftalet från arbetarnes sida uppsagts, har den 6 maj ett nytt arbetsaftal träffats mellan Göteborgs bageriidkareförening och Sv. bageriarbetareförbundets Göteborgsafdelning, gällande till den 1 juni 1908.

Arbetstiden, hvilken förut utgjort 63 timmar i veckan, blef i det nya aftalet bestämd till 60 timmar pr helgfri vecka och utgör 8 timmar för nattarbetare natten till måndag och 8 timmar för dagarbetare på lördagen. Öfriga dagar 10 timmar utom på fredag, då arbetstiden är 12 timmar.

Arbetet är så regleradt, att intet arbete får börja på söndag kväll förrän kl. 10 utom för 2 man, som få börja med förarbeten kl. 8, och skall allt arbete vara slut kl. 3 lördag e. m. utom för rengöring. Nattarbetet *fortgår för öfrigt enligt mästarnes fria* bestämmande.

Betalningen för öfvertidsarbete på sön- och helgdagar har höjts från 50 till resp. 60 och 75 öre, beroende på hvilket arbete som utföres; allt annat öfvertidsarbete betalas med 40 à 50 öre utom i ett fall. Öfvertiden får icke öfverstiga 3 timmar pr man och dygn.

1:a maj räknas som helgdag från 12 middag till 12 midnatt.

Intet afdrag får göras på veckolönen för helgdag.

Veckolönen har i allmänhet höjts med 1 kr. och utgör:

	För dagarbetare.	*För nattarbetare.*	*För kvinnliga arbetare.*
Ugnsarbetare	Kronor 23	Kronor 25	(Inom finbagerier.)
Trågarbetare	» 22	» 24	Dagarbetare kr. 14
Kaflare	» 23	» 23	Nattarbetare » 16
Wienerbagare	» —	» 23	
Hjälpskufvare	» 22	» 23	
Småbrödsbagare . . .	» 23	» —	
Afbräckare	» 19	» 21	
Raskpassare	» 20	» 21	
Bordsarbetare	» 19	» 20	
Sättare	» 14	» 16	
Plåtsmörjare	» 12	» 13	

En ny punkt har inflikats i aftalet angående olycksfall i arbetet så lydande:

Arbetsgifvaren är skyldig olycksfallsförsäkra sina bageriarbetare på det sättet, att de lagbestämda ersättningarna för olycksfall i arbete utgå redan från 4:e dagen efter inträffadt olycksfall samt att äfven de utom arbetet inträffade olycksfallen ersättas; dessa sistnämnda äfvenledes med 1 kr. dagsersättning från 4:e dagen efter olycksfallet. För dessa olycksfall utom arbetet skall försäkringen omfatta 1,000 kronors ersättning vid full invaliditet samt vid dödsfall åt efterlämnad änka eller barn enligt olycksfallspolisens bestämmelser.

För de ofvannämnda medgifvandena i fråga om arbetstid och löner ha mästarne beredts en ersättning genom antagande af nya, utförliga, deras intressen samt publikens anspråk på en omsorgsfull renlighet i bagerierna tillgodoseende, ordningsregler.

Inom *grynkvarnsindustrien* var arbetstillgången knapp och sämre än föregående kvartal, och kommer sig detta af den ringa efterfrågan å dessa artiklar, i synnerhet i afseende på ris- och hafregryn.

På grund af inskränkt drift har en del arbetare ansetts öfverflödiga och ha dessa sökt sig arbete å andra håll.

Föregående år vid samma tid visade betydligt större lif i marknaden med större köplust och bättre priser.

Inom *charkuteriyrket* pågår lönerörelse sedan den 13 mars.

Spannmålsarbetare ha till vederbörande förman inlämnat en ackordsprislista för förekommande arbeten.

Inom *cigarrindustrien* har arbetstiden ökats till 53 timmar pr vecka.

Veckoförtjänsten för manliga arbetare varierade från 7—24 kr. och för kvinnliga från 5—24 kr., samt för minderåriga (under 18 år) från 3·50—7·50 kr.

I facket sysselsattes 380 arbetare, däraf 59 manliga, 289 kvinnliga och 32 under 18 år. Af dessa äro 35 manliga och 102 kvinnliga organiserade.

Arbetslöshet förekom i ringa grad, så att under april och maj högsta antalet arbetslösa endast uppgick till resp. 6 och 3; under juni voro alla sysselsatta.

Kemisk-tekniska och belysningsindustrien. Inom *vaxtändsticksfabrikationen* var arbetstillgången normal och lika med föregående kvartal.

I april månad inställdes arbetet 6 dagar på grund af pågående konflikt.

Salt- och sodaarbetarekonflikten har under hela kvartalet pågått och är ännu olöst.

Vid *gastillverkningen* är arbetstillgången den vanliga och har helt naturligt härutinnan inträdt en försämring, i jämförelse med föregående kvartal till följd af längre dagsljus.

Gasverket i Göteborg höjde (den 1 jan. 1905) minimilönen från kr. 2·60 till 2·80 pr dag.

Pappersindustrien. Bokbindarnes fackförening hemställde redan tidigt på året om ett nytt aftal och begärde underhandling härom på basis af ett samtidigt inlämnadt förslag till sådant. Arbetsgifvarne ha dock ej svarat härpå. Också har konflikt utbrutit.

Landttransport. Inom *packhusarbetarefacket* var under förra kvartalet arbetstiden 30 timmar pr vecka.

Veckoförtjänst i genomsnitt kr. 13·50.

I facket sysselsattes 50 arbetare; hvaraf 49 voro organiserade.

Packhusarbetarne inlämnade den 11 mars ett förslag till fullständig prislista, men till någon uppgörelse har det ännu ej kommit. Den 23 mars inställde samtliga fackföreningsmedlemmar arbetet på grund af att en del nya arbetare intogos i deras ställe.

På grund af förutnämnda konflikt, som ännu pågår, har fackföreningen beslutat, att, om inga hinder möta, börja ett kooperativt företag.

Före konflikten (23 mars) förekom ej någon arbetslöshet, men efter densamma blefvo alla föreningens medlemmar utan arbete; de erhålla understöd af transportarbetareförbundet.

Inom *spårvägsrörelsen* är arbetstillgången mycket god och finnes det godt om arbetskraft.

Ålderstilläggen ökades förra kvartalet från 4 till 5 kronor pr månad och utgå nu hvart tredje år emot hvart femte förut.

Vid spårvägsrörelsen äro cirka 400 personer anställda. Personalen åtnjuter 4 fridagar i månaden å tider, som af spårvägsdirektören bestämmas.

I slutet af maj gjordes försök att indraga en del af dessa fridagar; detta mötte emellertid bestämdt motstånd från personalens sida, hvilket hade till följd, att den får behålla sin förutvarande fritid.

Bland *droskkuskarne* började en lönerörelse i medio af april och ledde till det resultat, att arbetsgifvarne beviljade 70 kronors lön jämte två fridagar pr månad. Arbetarne begärde hyrverksägarnes skriftliga godkännande häraf, men detta gingo ett par arbetsgifvare icke in på förrän efter en à två veckors strejk i början af juni.

I *åkeriarbetarefacket* är arbetstiden 66 timmar pr vecka. Veckoförtjänsten 13·50 kronor tillika med 10 öre extra pr lass.

Under första kvartalet sysselsattes 150 nummeråkare, och af dessa voro 100 organiserade, under 2:a kvartalet sysselsattes 125, hvaraf 95 voro organiserade.

Öfvertidsarbete förekom under såväl 1:a som 2:a kvartalet, men kan ej uppgifvas för huru många eller huru lång tid.

Arbetslöshet eller lönerörelse förekom ej.

Inom *stufveriarbetarefacket* voro förhållandena i det närmaste oförändrade. I facket sysselsattes cirka 1,000 arbetare; hvaraf 830 voro organiserade. Högsta antalet förlorade arbetsdagar (genom brist på arbetstillgång) uppgick under april till 7 dagar pr medlem, under maj 6 och under juni 5. Öfvertidsarbete förekommer ofta.

En konflikt utbröt den 30 maj mellan befälhafvaren å en ångare och loss- och lastningsarbetarnes fackförening. Konflikten kom sig af olika tolkning af arbetsaftalet och bilades redan samma dag genom godkännande af arbetarnes uppfattning af detsamma.

Inom *kolbärarefacket* utgjorde under kvartalet veckoförtjänsten i genomsnitt 18 kronor, således 2 kronor mindre än föregående kvartal och lika med samma kvartal föregående år. Allt arbete utföres på ackord.

I facket sysselsattes 85 arbetare, alla organiserade.

Arbetslöshet har ej förekommit, men däremot öfvertidsarbete, dock i mindre utsträckning.

Inom *sandlossarefacket* har den genomsnittliga veckoförtjänsten, som föregående kvartal utgjorde kronor 11·60, stigit högst betydligt och utgjorde under detta kvartal kr. 29·60. I facket sysselsattes cirka 60 arbetare, hvaraf endast 10 äro organiserade.

Arbetslöshet förekom i mindre utsträckning, dock ej för de organiserade arbetarne.

Lönerörelse eller öfvertidsarbete förekom ej.

Vid ett arbetsställe, hvarest arbetarne fordrat löneförhöjning från 25 till 30 öre pr timme, utbröt strejk den 8 april, då deras begäran ej beviljades. Den upphörde redan den 13 i samma månad, sedan arbetarne erhållit en allmän löneförhöjning, ehuru lägre än de kräft. Strejken berörde cirka 250 arbetare.

Frisöryrket. På initiativ af Göteborgs frisörförening ha yrkesutöfvarne medgifvit att hålla stängdt på söndagarne under juli och augusti månader. *J. K.*

Vänersborg.

Inga afsevärda förändringar på något område hafva ägt rum å arbetsmarknaden under 2:a kvartalet med undantag af dem, som betingas af säsongarbeten.

För de industrier, som under årets första kvartal arbetade under mindre gynnsamma förhållanden, har ställningen icke förbättrats, och de motse icke någon större förändring under den närmaste framtiden.

För de öfriga har marknaden varit i det närmaste stabil och tillfredsställande.

Sjöfarten å Vänern och Trollhätte kanal har haft någorlunda goda frakter, men om detta kan fortfara hela sommaren är ovisst.

Trävarumarknaden är mycket trög, dock håller sig veden i jämförelsevis högt pris efter fjolårets betydande stegring.

Strejken vid en af de härvarande skofabrikerna fortgår oförändrad, men fabrikationen bedrifves med de kvarvarande icke strejkande och omkring 150 nyantagna arbetare. Några af de strejkande arbetarne hafva så småningom fått plats vid andra skofabriker. För närvarande finns icke någon utsikt till uppgörelse.

J. W.

Borås.

Inom **textilindustrien** har tillgången på arbete som vanligt varit god, om ock öfvertidsarbete icke i någon nämndvärd mån behöft ifrågakomma. Tillgången på arbetskraft har i det närmaste fyllt behofvet.

Färgeri- och appreturarbetarne hafva äfven haft god tillgång på arbete. Deras löneförmåner hafva efter underhandling med arbetsgifvarne blifvit något höjda.

Inom **byggnadsfacket** har tillgången på arbetare icke fyllt behofvet, särskildt hvad angår *träarbetare*; för dessa senare har genomförts ett nytt tariffaftal (37 öre per t. under de första två åren, därefter 40 öre per t.). *Handtlangarne* hafva fått sin timlön höjd och arbetstiden något förkortad.

En strejk bland *plåtslagarne* vid en fabrik, rörande återtagandet af några afskedade arbetare, blef bilagd i enlighet med arbetarnes önskan.

Några andra ändringar å arbetsmarknaden ha icke förekommit. *D. H.*

Örebro.

Under årets andra kvartal ha förhållandena å härvarande arbetsmarknad ej undergått någon större förändring.

Tillgången på såväl arbetskraft som arbetstillfällen är lika som under vårmånaderna 1904.

Lönerörelser med mer eller mindre förhöjda arbetslöner som resultat hafva ägt rum inom *bleck- och plåtslagareyrket* (efter längre arbetsinställelse), vid ett par *skofabriker* äfvensom af *träarbetare* vid ett pappersbruk (35 öre per t.).

Motion om inrättande i Örebro af en arbetsförmedlingsanstalt har väckts hos stadsfullmäktige. Några vidare åtgärder i detta hänseende äro ännu ej vidtagna.

M. K.

Västerås.

Med afseende å förhållandena på arbetsmarknaden härstädes hafva inga större förändringar under det gångna kvartalet ägt rum, hvad angår tillgången på arbete. Öfverflöd på arbetskraft har rådt så godt som inom alla yrkesgrenar; endast inom *kakelfabrikationen*, där s. k. säsongarbete äger rum, klagas öfver brist i detta afseende.

Hvad beträffar aflöningsförhållandena, hafva följande mera viktiga förändringar vidtagits. Inom *byggnadsbranschen:* timmermännens aflöning höjdes den 1 maj 1905 från 35 till 39 öre per timme enligt ett den 3 juni 1904 ingånget aftal; enligt detsamma skall lönen utgöra 42 öre pr timme från den 1 maj 1906. Aftalet löper med 6 månaders uppsägningstid.

Tariffaftal för murare.

Mellan Byggmästareföreningen i Västerås och Svenska murareförbundets afdelning därstädes har nytt arbetsaftal träffats; en förkortning af arbetstiden har skett från 11 till 10 timmar per dag, gällande samtliga arbetare inom byggnadsfacket.

»Aflöning utgår till duglig och flitig murare, som arbetat i yrket minst 4 år, med minst 55 öre pr timme från och med 1 april 1905. Ifall murare på grund af sjukdom eller annan orsak icke motsvarar vanlig duglig murare, kan aflöningen nedsättas under gällande timlön, dock med högst 15 %. Lärling betalas efter öfverenskommelse.»

»Begär arbetsgifvaren öfvertids- eller nattarbete, hvilket endast i trängande fall får anlitas, betalas det förra med 25 % och det senare med 75 % löneförhöjning å gäl-

lande timlön. Öfvertidsarbete räknas mellan kl. 7 till kl. 9 e. m., nattarbete från kl. 9 e. m. till kl. 6 f. m.»

»Allt murarearbete, som tages på ackord, skall vara gemensamt för alla däri deltagande murare, oafsedt om en eller flera uppgjort om arbetet. Eventuellt öfverskott fördelas efter arbetstid och timlön.

Vid ackordsarbete utbetalas aflöning efter gällande timlön.

Befintligt öfverskott utbetalas först, sedan arbetet är verkställdt, och senast 14 dagar efter dess fullgörande. Skulle vid arbete på ackord det visa sig, att vid uppgörelsen om prisbestämmelser ej nödig hänsyn tagits till arbetets beskaffenhet, så att timlön ej uppnås, förfaller ifrågavarande öfverenskommelse och arbetet utföres efter timlön.»

»Vid anställandet af murare skall företräde lämnas åt i Västerås boende och åt arbetet sökande nyktra och ordentliga murare.»

»Arbetsgifvaren är skyldig olycksfallsförsäkra alla på platsen arbetande murare på så sätt, att ersättning utgår med en (1) kr. om dagen från och med 4:e dagen efter inträffadt olycksfall samt i enlighet med lagen om ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete.»

»Under den tid, detta aftal gäller, får icke vare sig strejk eller lockout af någondera parten företagas.

För slitandet af sådana meningsskiljaktigheter, som kunna uppstå genom olika tolkning af detta aftal, skall skiljenämnd tillsättas.

Skiljenämnden skall bestå af fem (5) ledamöter, af hvilka två (2) utses af Byggmästareföreningen och två (2) af Svenska murareförbundets afdelning i Västerås, hvarefter de sålunda valda äga att utse 5:e ledamoten. Skulle enighet i fråga om sistnämnda val icke ernås, anmodas Kungl. Maj:ts Befallningshafvande i Västmanlands län att utse 5:e ledamoten.»

»Detta aftal är för båda parterna gällande från och med dagen underskriften äger rum till den 1 april 1907 med fem (5) månaders ömsesidig uppsägning. Skulle icke skriftlig uppsägning å någondera sidan ske inom här föreskrifven tid, anses detta aftal förnyadt och gäller då med enahanda villkor ytterligare ett år och så vidare.»

Oaktadt byggnadsverksamheten härstädes ökats ej så litet jämfördt med föregående kvartal, har det dock rådt öfverflöd på arbetskraft, beroende på de inom denna yrkesgren å andra orter inom landet rådande striderna. Ett tvenne byggmästare här tillhörigt nybygge blef af Västerås arbetares samorganisation förklaradt i blockad den 15 maj, men då det visat sig, att beslutet härom ej hade något skäl för sig, upphäfdes blockaden redan den 17 maj.

Mellan arbetsgifvarne inom *sten- och grofarbetarebranschen* i Västerås och sten-, grof- och hjälparbetarefackföreningen har nytt aftal om arbetslön ingåtts. Enligt detsamma utgör timlönen för »postbasar», äfvensom för bergbasar, som på egen hand sköta såväl sprängning som öfrig stenuttagning, samt för stenhuggarne 40 öre, för borrare och skolare, där sådana kunna uteslutande användas, 37 öre, för stampslagare 33 öre och för mindre vana stenarbetare samt jordschaktare 30 öre. Aftalet gäller till den 1 april 1906 och vidare ett år i sänder med 3 månaders uppsägningstid.

För *skrädderiarbetare* har en prislista med delvis höjda aflöningar blifvit genomförd.

Inom *metallindustrien* synes en försämring i arbetstillgången jämfördt med förra kvartalet delvis inträffat. Tillgången på arbete inom verkstadsindustrien var något bättre än motsvarande tid förra året, detsamma var ock förhållandet inom *plåtslagareyrket*.

Af den af verkstadsföreningen den 10 juni proklamerade lockouten är det blott stadens störste arbetsgifvare, som beröres. Enligt från dess kontor lämnade uppgifter utgjordes hela arbetarepersonalen vid lockoutens början af 858 personer. Af dessa tillhörde 645 Västerås arbetares samorganisation och 59 Svenska arbetareförbundet, medan 154 voro oorganiserade. Af de fackföreningsorganiserade voro 449 anmälda i verkstadsföreningen, och följaktligen var det blott dessa, som berördes af lockouten. De öfriga

fackorganiserade, nämligen lindare, spinnare, isolerare, magasins- och förrådsarbetare, elektriker och elektriska montörer samt rörarbetare, medlemmarne af Svenska arbetareförbundet samt de oorganiserade arbetarne förklarade strejk. De i verkstadsföreningen anmälda voro järn- och metallarbetare (filare, fräsare, hyflare), gjutare, smeder, snickare och målare samt plåtslagare.

Under kvartalet har en hamnarbetarefackförening bildats härstädes.

Den kooperativa föreningen »Svea» i Västerås hade under år 1904 fyra försäljningslokaler med en omsättningssumma af sammanlagdt 133,479 kr. och 38 öre. Den 1 april i år öppnade föreningen en ny filial.

K. H.

Falun.

Ställningen å arbetsmarknaden har under ifrågavarande kvartal betydligt förändrats. Lugnet under föregående kvartal har inom flera yrkesgrenar efterträdts af stridigheter, strejk eller lockout. Somliga yrken uppvisa en förbättrad arbetstillgång och ej obetydliga förhöjningar i arbetslönerna.

Grufarbete. Arbetstillgången god. Under maj erhöllo 8 pumpvaktare löneförhöjning med cirka 40 öre per dag för hvarje. Dessa arbetare hade ackordsarbeten.

Stenindustrien. Inom *kakeltillverkningen* var arbetstillgången god: dock sämre än under samma tid föregående år.

Metallindustrien. Arbetstillgången var god inom *smidesyrket*. Under april erhöllo 3 smeder och en bänkarbetare löneförhöjning. För en smed höjdes timlönen från 26 till 27 öre, för en annan från 28 till 29 öre och för en tredje från 30 till 31 öre. Bänkarbetarens timlön höjdes från 26 till 27 öre.

Under maj erhöllo 4 smeder, 4 handtlangare och en bänkarbetare löneförhöjningar. För tvenne smeder höjdes timlönen från 29 till 31 öre, för en steg lönen från 27 till 28 öre och för en annan från 31 till 32 öre. För tvenne handtlangare höjdes timlönen från 16 till 17 öre, för en från 15 till 16 öre och för en från 9 till 10 öre. Bänkarbetarens timlön höjdes från 27 till 28 öre.

Maskinindustrien. På grund af strejker och lockout har arbetet vid *vagnfabriken* varit nedlagdt sedan omkring midten af maj månad. Under april förefanns mycket god tillgång å arbete.

Arbetstillgången var god inom den *mekaniska verkstadsindustrien*. Öfvertidsarbete förekom i mindre omfattning. Under april erhöllo 5 verkstadsarbetare och 2 snickeriarbetare löneförhöjningar. För 4 verkstadsarbetare höjdes timlönen från 30 till 32 öre och för en från 35 till 37 öre. Snickeriarbetarnes timlön höjdes från 30 till 32 öre.

Under maj erhöllo 12 gjutare, 3 kärnmakare och en verkstadsarbetare löneförhöjningar. För gjutarne höjdes timlönen från 34 till 37 öre och för kärnmakarne utgjorde höjningen respektive: från 14 till 17 öre, från 18 till 21 och från 20 till 23 öre. Verkstadsarbetarens timlön höjdes från 33 till 35 öre.

Byggnadsverksamheten. Inom *målareyrket* var arbetstillgången god, hvadan förbättring sålunda inträdt.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. Inom *tobaksindustrien* var arbetstillgången god; brist på arbetskraft.

Grofarbetet. Som vanligt vid denna årstid inträdde betydliga förbättringar inom detta yrke. Genom att en del arbetare antagits för nyanläggning och reparationer af gator, byggnads- och vattenledningsarbeten, har arbetstillgången varit god. Under maj erhöllo 16 jordschaktare och en timmerman löneförhöjning. Tio jordschaktare er-

höllo en höjning af timlönen från 23 till 25 öre, fem från 24 till 25 öre och en från 23 till 24 öre. För timmermannen höjdes timlönen från 27 till 28 öre.

Under juni erhöllo 15 jordschaktare och en rörläggare löneförhöjning. För 13 jordschaktare höjdes timlönen från 24 till 25 öre, för en från 25 till 27 öre och för en från 30 till 32 öre. Rörläggarens timlön höjdes från 30 till 32 öre.

Fackföreningsrörelsen.

Med anslutning till Svenska träarbetareförbundet bildades i Falun i juni månad en byggnadssnickarefackförening med cirka 25 medlemmar.

Med anslutning till Sågverksindustriarbetareförbundet bildades likaledes i juni i Torsång en flottningsarbetarefackförening med cirka 30 medlemmar.

Domnarfvet.

Under maj inträffade en strejk bland de vid järnverket anställda s. k. spikklipparne. 14 af dessa nedlade den 10:de arbetet efter det de hos arbetsgifvaren begärt en löneförhöjning af 5 öre per man å de olika ackordsarbetena och denna fordran icke beviljades. Den 11:te återupptogs emellertid arbetet af de 10 och den 12:te af de 4 arbetarne. De flesta af dessa arbetare voro under 18 år och oorganiserade.

A. R.

Gäfle.

Arbetsförhållandena under årets andra kvartal måste i det hela taget fortfarande betecknas som mindre gynnsamma. Inom vissa industrigrenar såväl som inom byggnadsverksamheten råder alltjämt stagnation: trävarurörelsen inom orten är stadd i minskning, och den mekaniska verkstadsindustrien har äfven i Gäfle på det allra kännbaraste sätt berörts af den Sverige rundt pågående verkstadsstriden. Härtill kommer, att arbetet i hamnen under mer än en månad afbröts genom en konflikt, som har inverkat i hög grad störande på handelns och sjöfartens områden och naturligtvis vållat betydliga förluster för både arbetsgifvare och arbetare. Såväl bland industriidkare och öfriga yrkesmän som bland köpmän klagas öfver ogynnsamma konjunkturer och osäkra förhållanden. Visserligen kan inom enstaka yrkesgrenar förmärkas någon förändring till det bättre, men i allmänhet torde detta blott ha sin förklaring af den i regel lifligare omsättning, som brukar utmärka det andra årskvartalet i jämförelse med vintermånaderna.

Rörande vissa yrkesområden har inhämtats följande upplysningar:

Metallindustrien. *Bleck- och plåtslagerier.* Från arbetarnes sida uppgifves arbetstillgången vara ganska god, åtskilligt bättre än under föregående kvartal. Från arbetsgifvarnes håll däremot klagas fortfarande öfver tryckta konjunkturer, hvilket sättes åtminstone delvis i samband med den nu rådande allmänna oron på industriens område. Ingen brist på arbetskrafter föreligger.

Rörläggningsarbeten. Arbetstillgången är alltjämt god, och för verkligt skickliga rörläggare finnes tillfälle till god förtjänst. Arbetstiden utgör under våren och sommaren i allmänhet 11 timmar per dag.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. *Gjuterier och mekaniska verkstäder.* Arbetsförhållandena hafva länge varit ofördelaktiga. Af brist på beställningar var redan vid kvartalets början arbetstiden begränsad till 8 timmar på den största arbetsplatsens viktigaste afdelningar, och äfven å andra arbetsplatser har dylik inskränkning tidvis ägt rum. Sedermera hafva de flesta etablissementen inom detta fack, såsom

tillhörande verkstadsföreningen, indragits i den pågående stora konflikten. Den 11 maj nedlades arbetet af verkstadsarbetarne vid A. B. Gäfle Verkstäder med Atlas slip samt af arbetarne vid A. B. Gäfle Åkerredskap, och den 23 maj började äfven gjutare och hjälparbetare vid Gäfle verkstäder deltaga i strejken. Genom den sedermera proklamerade lockouten beröres äfven Sjöströms mekaniska verkstad af striden. Äfven af en större arbetsgifvare, som icke tillhör Verkstadsföreningen, framställas arbetskonjunkturerna såsom mindre goda.

Byggnadsverksamheten. Inom *byggnadsfacket*, där ställningen länge varit ytterst dålig, synes förbättring hafva inträffat. Mycket ovisst är dock, om denna blir af varaktig art. Öfverflöd på arbetskraft förefinnes.

Tapetserareyrket har rönt en fördelaktig inverkan af den återupplifvade byggnadsverksamheten, hvadan arbetstillgången inom detta fack f. n. kan betecknas som jämförelsevis god.

Trävaruindustrien. *Sågverksindustrien.* Arbetstillgången medelmåttig; arbetskrafterna normala. Öfvertidsarbete har förekommit endast under en del af juni månad. Konjunkturerna å trävarumarknaden anses fortfarande mindre goda, måhända ännu sämre än samma tid föregående år. Vid en mindre arbetsplats har brädgårdsarbetet upphört på grund af bolagets försättande i konkurs.

Snickerifabriksverksamheten. Tillgången på arbete är fortfarande ringa. I följd häraf finnes öfverflöd på arbetskraft, hälst som åtskilliga — enl. uppgift 25 — arbetare äfven inom detta fack äro berörda af verkstadsstriden.

Läderindustrien. Arbetstillgången anses ha varit god. På den största arbetsplatsen har antalet arbetare ökats till 75 mot 66 samma tid 1904. Dock uppgifves öfverflöd på arbetskraft vara rådande.

Textilindustrien. *Bomullsbranschen.* God tillgång på arbete och liflig efterfrågan å fabrikatet. Ställningen anses nu vida fördelaktigare än samma kvartal föregående år. Å andra sidan har emellertid priset å bomull stegrats i oroväckande grad under de senaste månaderna. Tillgången på dugliga väfverskor är knapp. Vanliga arbetstiden är 10 timmar, men öfvertidsarbete — intill 12 timmar — har delvis förekommit.

Repslageriyrket. Arbetstillgången har varit ganska god, såsom i regel är fallet under detta kvartal, hvilket räknas som det bästa. Öfvertidsarbete har dock drifvits blott i mindre omfattning. Normal tillgång på arbetskraft.

Närings- och njutningsmedelindustrien. *Bageriyrket.* Tillgången på arbete har varit ringa, hvadan arbetstiden delvis förkortats. Genom det nya arbetsaftal inom yrket, som gäller till den 1 juli 1908, har en löneförhöjning ägt rum, som belöper sig till omkring 2 kronor per vecka för hvarje arbetare.

Tobaksindustrien. Arbetstillgången betecknas som tämligen god, något bättre än under föregående kvartal; arbetskraften anses motsvara behofvet.

Den grafiska industrien. *Boktryckerier.* Såsom vanligt under denna årstid har tillgången på arbete varit rätt god. I afseende på arbetskraft råda normala förhållanden.

Transportfacken. Från *droskkuskarnes* fackförening meddelas, att arbetstillgången varit ringa, och att öfverflöd på arbetskraft föreligger. Genom droskpersonalens lönerörelse, hvarom mera nedan, föranleddes taxameterbolaget att nedlägga sin affär och upplösa sig. Två andra arbetsgifvare erhöllo emellertid tillstånd att utvidga sin verksamhet i nära nog motsvarande mån.

Hamnarbetet. Detta fortgick visserligen ostördt under den bråda tid, som följde närmast efter sjöfartens öppnande, men snart inträdde konflikt, framkallad af de sedan gammalt osäkra och otillfredsställande förhållandena i fråga om arbetspriser och arbetsreglering. Den 18 maj nedlade stufveriarbetarne efter föregående beslut af fackföreningen nästan allt hamnarbete. Af strejken berördes enligt uppgift under de närmast följande dagarne 441 man. Från den 6 juni deltogo hamn- och kolarbetarefackföreningens

medlemmar i arbetsnedläggelsen, som därigenom utsträcktes till att omfatta omkring 525 man (med enl. uppgift 1,650 personer beroende af sig). Först den 21 juni bilades efter åtskilliga förhandlingar konflikten, och arbetet återupptogs följande dag.

Det fackliga organisationsväsendet. Vid möte den 4 april beslöts, att *Gäfle grofarbetarefackförening* skulle återupplifvas och valdes interimsstyrelse.

Den 22 maj bildades *spannmåls- och kustarbetarefackföreningen i Gäfle* med anslutning till Transportarbetareförbundet. 50 medlemmar anteckнade sig.

Samma dag nybildades *sömmerskefackföreningen*.

En samorganisation har upprättats mellan Gäfle, Bomhus, Harnäs och Skutskärs afdelningar af Sågverksindustriarbetareförbundet för behandling af förbundsfrågor och fackliga angelägenheter, som äro af gemensamt intresse. En styrelse af 7 personer har utsetts.

För de af verkstadskonflikten berörda arbetarne har upprättats en tillfällig arbetsförmedlingsbyrå på grund af erfarenheterna om den nytta, som en dylik gjorde under 1903 års lockout.

Lönerörelser. *Cementarbetarne* vid Murénska badhusbyggnaden — 15 man — nedlade den 31 mars arbetet, fordrande timlönens förhöjning från 27 till 33 öre. Den 6 april träffades öfverenskommelse, hvarigenom timpenningen fastställdes till 30 öre, hvarjämte ackordspris af kr. 1,50 i stället för förut 1,40 per kbm. erbjöds af arbetsgifvaren.

*Skoarbetare*fackföreningen uppsade sitt löneaftal till den 1 maj och framlade förslag till ny prislista med något högre lönesatser än den förra. Förhöjningen skulle blifva 1,50 à 2 kr. per man och vecka. Dessa fordringar beviljades i hufvudsak efter underhandlingar med skomakaremästarnes förening.

*Skrädderiarbetare*förbundets Gäfleafdelning har fått godkänd en prislista å s. k. lagerarbete, att gälla från den 1 maj med tre månaders ömsesidig uppsägning.

Vid Svedens *tegelbruk* fordrade arbetarne (oorganiserade) 10 % förhöjning å föregående arbetslöner. Denna fordran beviljades ej, enligt arbetsgifvarens uppgift. Efter 2 dagars arbetsnedläggelse bilades konflikten genom att 6 % förhöjning medgafs.

Korsnäs *sågverks*bolags arbetare ha underhandlat om högre arbetspriser för innevarande år, men icke lyckats ernå någon förhöjning.

Droskkuskarne (23 st., anställda hos 6 arbetsgifvare) inlämnade genom sin fackförening förslag till kollektivt löneaftal och begärde samtidigt 15 kr. per vecka i stället för förut i allmänhet 12. Då endast en af arbetsgifvarne ville ingå på dessa fordringar, proklamerades strejk hos de öfriga från den 10 maj. Redan den 11 maj ingingo 3 och dagen därpå ännu en af droskägarne på ett aftal, hvarigenom den begärda löneökningen beviljades. Aftalet gäller till den 30 april 1906 med tre månaders uppsägning. (Den sjätte af arbetsgifvarne, taxameterbolaget, upphörde med sin verksamhet.)

Den förut omnämnda *hamnstrejken* afsåg visserligen i främsta rummet att få det kollektiva aftalet erkändt, hvilket också lyckades, men åsyftade därjämte att framtvinga högre arbetspriser. De förmåner, som arbetarne i detta hänseende vunnit genom det träffade aftalet, äro: för lossning af kol och lastning af järn och pappersmassa samt styckegods 5 öres förhöjning per ton samt för lastning af trä 10 till 15 öres förhöjning per standard. Arbetsgifvarne ha förbundit sig att bidraga till aflöning af en kassör, som kontrollerar förtjänsten och utbetalar lönerna.

Uppkommande tvister skola hänskjutas till en skiljenämnd.

Nyktra och ordentliga fackföreningsmedlemmar äga alltid företrädesrätt till arbete. Aftalet gäller till den 1 maj 1906 med 3 månaders uppsägning och prolongeras på 1 år i sänder, om uppsägning ej sker.

Den kooperativa verksamheten. Till belysning af dennas fortgående utveckling må anföras några siffror.

Gäfle arbetares konsumtionsförenings medlemsantal har under 1904 ökats med 315 och är nu 1,322. Omsättningen 1904 utgjorde kr. 346,209,59 (ökning: kr. 82,310,72),

nettovinsten under året kr. 21,848,77. Under första kvartalet 1905 omsattes varor för kr. 85,089,69.

Kooperativa bageriföreningen har under första kvartalet 1905 haft en omsättning af kr. 34,816,93 (mot kr. 19,865,34 motsvarande tid 1904). 57 nya medlemmar ha under samma tid ingått.

Samköpsföreningen i Gäfle, hvilken f. n. räknar som medlemmar 33 föreningar och 24 enskilda personer, har under 1904 förmedlat samköp för kr. 278,972.73.

Kooperativa produktionsföreningen Fram sysselsatte under 1904 en personal af 48 st. Likviden för försåld tillverkning uppgick till kr. 83,361,97.

Norrsundets arbetares kooperativa handelsförening går äfven framåt. Medlemsantalet har under 1904 ökats med 29 och är nu 127. Omsättningen utgjorde samma tid kr. 71,227,85.

Valbo konsumtionsförening Svea har nybildats; ett femtiotal medlemmar antecknade sig genast.

L. H—r.

Söderhamn.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Arbetstillgången vid härvarande *gjuteri, mek. verkstad* och *varf* blef under kvartalets början allt rikligare. Beställningar, större och flera än på många år, hade inkommit och voro under arbete, såsom en ångbåt, ångmaskin, turbiner, ångpannor, takkonstruktioner m. m. Då på order från verkstadsföreningens öfverstyrelse lockout började den 10 juni, måste en del arbeten öfverlämnas åt andra verkstäder, som icke berördes af konflikten; många arbetare måste söka arbete å andra orter, men de bofasta äro mestadels kvar och hafva genom arbetskonflikten kommit i rätt brydsamma omständigheter.

Trävaruindustrien. Arbetstillgången var under kvartalet god och arbetskraften i allmänhet tillräcklig, men då sjöfarten öppnats, visade sig stundom brist på arbetskraft vid brädgårdarna, så att öfvertidsarbete vid brådskande utlastning måste äga rum. Ehuru vid de flesta sågverk endast »dagsågning» förekommit, synes brädgårdsarbetet hafva varit lifligare än vid samma tid förlidet år.

Beklädnadsindustrien. Sedan *skräddarestrejken afslutats* (för hvilken i annat sammanhang redogjorts), hvarigenom en del löneförhöjningar ernåddes, har tillgången å arbete i *skrädderiyrket* varit mycket god, hvarför brist på arbetskraft gjort sig ganska kännbar, i synnerhet vid säsongens början, då brådskan var som störst.

Transportverksamheten. Inom *stufveriarbetarefacket* har tillgången på arbete med lossning och lastning af fartyg varit god efter sjöfartens öppnande. Tillräcklig arbetskraft har förefunnits, och då öfvertidsarbete förekommit, har detta i de flesta fall kunnat begränsas till 2 timmar utöfver den vanliga arbetstiden, 10 timmar. Timpenningen har varierat mellan 40 och 70 öre alltefter arbetets beskaffenhet.

I jämförelse med förhållandena under motsvarande tid förlidet år kan det sägas hafva rådt lika om ej bättre och jämnare fördelad arbetstillgång.

C. J. V.

Sundsvall.

Metall- och maskinindustrien. Inom den *mek. verkstadsindustrien* har arbetstillgången varit god. Under hela kvartalet har rådt stor efterfrågan å arbetare, särskildt skickliga sådana, och har arbetstiden ofta måst utsträckas genom öfvertidsarbete. Ingen af distriktets verkstäder är indragen i den stora verkstadskonflikten, enär

deras ägare ej tillhöra verkstadsföreningen. Inom *bleck- och plåtslagarefacket* har en *löneregleringen* ägt rum.

Byggnadsverksamhet har varit rätt liflig. Åtskilliga byggnader, de flesta af trä, äro under uppförande, hvarigenom arbetstillgången betydligt ökats. Men enär ett stort antal byggnadsarbetare från omgifvande landsbygd inflyttat till staden, har behofvet af arbetskraft härigenom blifvit fylldt. En framställning från *träarbetarefackföreningen* att få ett ordnadt löneregelmente antaget strandade på arbetsgifvarnes motstånd. Samma utgång rönte ett af *murerarbetarne* framställdt förslag till prislista. Inom *måleriyrket* har arbetstillgången varit större än tillgången på arbetskraft, i synnerhet under kvartalets senare hälft.

Trävaruindustrien. Ehuru arbetstillgången varit något större än 1904, har i någon mån rådt öfverflöd på arbetskraft. I juni började en del sågverk arbeta med dubbla vakter. Inom *cellulosatillverkningen* har tillgången på arbete i allmänhet motsvarat efterfrågan.

Beklädnadsindustrien. Inom *sömmerske- och skrädderiyrkena* rådde stor brådska med öfvertidsarbete före midsommar, hvarefter inträdt stillestånd med mycket begränsad arbetstillgång. — Sundsvalls *skomakeriarbetare* beslöto vid sammanträde den 17 maj att ingå till mästarne med begäran om förhöjning med cirka 25 % å ackordspriserna. Redan den 23 maj afgjordes saken genom ömsesidigt tillmötesgående vid sammanträde mellan mästarne och arbetarne. Den därvid fastställda prislistan, som skall gälla från sistnämnda dag intill den 1 maj 1906, med 2 månaders uppsägningstid, stipulerar omkring 20 % förhöjning af arbetslönen för reparationer. Beträffande arbetslönen för nytt arbete uppdelas arbetsgifvarne i två klasser. För 1:a klassen blir arbetslönen i genomsnitt cirka 25 % och för 2:a klassen cirka 12 % högre än förut.

Bageriyrket. Om arbetstillgången inom detta yrke får man en föreställning genom de under kvartalet utdelade understöden åt arbetslösa yrkesmedlemmar. Detta utgjorde under april 12 kr. till 4 arbetslösa, under maj 15 kr. till 4 arbetslösa, under juni 13 kr. till 4 arbetslösa.

Bageriarbetarefackföreningen har till den 1 inst. aug. uppsagt det f. n. gällande löneaftalet[1] och framlagt förslag till nytt sådant, hvars hufvudsakliga fordran, utöfver förut gällande villkor, är nattarbetets afskaffande samt en förhöjning af en krona per vecka i aflöningen.

Kemisk-tekniska industrien. *Karbidtillverkningen* hämmades under kvartalets förra hälft af vattenbrist. Under juni uppfördes en tillbyggnad vid fabriken, hvari ytterligare tvenne turbiner insattes. *Kloratfabrikationen* har fortgått utan afbrott.

Transport- och grofarbetarefacken. *Hamnarbetarne* lossade första fartygslasten den 5 maj. Under de 4 första veckorna af seglationstiden rådde stor brådska vid hamnen, så att fackföreningens manskap ej räckte till, utan en del extra arbetare måste anställas. Sedan minskades arbetstillgången, så att många hamnarbetare måste söka annat tillfälligt arbete. — *Stufveriarbetarefackföreningen* har under kvartalet, åter kommit i verksamhet och fått ett nytt löneregelmente genomfördt. Timlönerna ha dock i år mäst sättas lägre än i det år 1901 fastställda löneregelmentet, till följd af de oreglerade förhållanden, som rådt under mellantiden. Sålunda voro dessa 1901 bestämda till resp. 50, 55 och 60 öre för de tre olika grupperna af arbetare, men utgå enligt innevarande års prislista med resp. 42, 45 och 50 öre. Föreningen omfattade i maj 400 medlemmar och tillhör numera Svenska transportarbetareförbundet samt Sundsvalls arbetarekommun. Årets prislista har godkänts af 14 arbetsgifvare. — *Stadens arbetare* utgjorde den 1 maj 54 man och ökades under månaden till 78. Under juni antogos ytterligare 30 man. Under hela kvartalet har öfverflöd på arbetskraft förekommit.

---

[1] Jfr »Meddel.» 1903 s. 176.

I allmänhet har arbetstillgången under kvartalet varit något större än under motsvarande tid förra året, hvaremot arbetspriserna ungefärligen äro desamma som då i stort sedt.

A. B.

Luleå.

De ogynnsamma ekonomiska förhållanden, som en längre tid rådt och ännu råda häruppe, göra sig tydligt kännbara på arbetsmarknaden.

I stort sedt kan dock ställningen betecknas såsom bättre än motsvarande tid förra året. Med sommarens inträde uppstå en del arbeten i byggnadsväg, med trä- och malmskeppning o. s. v.

Förutom förut pågående arbeten med uppbyggandet af Karlsviks järnverk har under kvartalet påbörjats arbete med Luleå stads vatten- och kloakledning. Cirka 300 man hafva härvid varit sysselsatta, och har dagpenningen i allmänhet utgjort 3 kr.

Bland de särskilda industrierna har arbetstillgången inom *cementgjutare- och tegelbruksindustrierna* varit ovanligt god. Riklig tillgång på arbetskraft har också förekommit.

Inom *malmutskeppningen* har förhållandet varit lika med föregående år. Öfverflöd på arbetskraft. Arbetsstyrkan har under kvartalet minskats med cirka 80 man, beroende på att den mesta malmupplastningen nu utföres med nyanskaffade arbetsmaskiner (kranar).

Inom *sågverksindustrien* har en stor strejk pågått vid ett flertal af kustsågverken inom Norrbotten. Konflikten har omfattat inalles cirka 2,000 man och började i medio af maj vid en del sågar samt pågick till omkring den 20 juni.

Vid ett verk med cirka 600 man afslutades strejken först den 7 juli.

Inom *mekaniska verkstads- och smidesindustrien* har tillgången på arbete varit jämförelsevis god, särskildt under kvartalets första hälft.

Inom *byggnadsverksamheten* har tillgången på arbete varit mindre god, dock bättre än motsvarande tid i fjol.

Inom *möbelindustrien* har arbetstillgången varit växlande. Öfverflöd på arbetskraft har förekommit.

För *bryggeriarbetare* har antagits ett nytt tariffaftal att gälla från den 1 juni.

I de handtverksmässigt bedrifna yrkena, såsom skomakeri, skrädderi m. fl., har i allmänhet arbetstillgången varit normal.

Förutom den stora sågverksstrejken har under kvartalet en mindre konflikt förekommit, som dock omedelbart bilades.

F. B.

Malmberget.

Tillgången å arbete inom bergshandteringen har vid Koskullskulles grufvor varit lika god som föregående kvartal; vid Malmberget har den ökats något genom påbörjade jordschaktningar och byggnadsarbeten under sommaren; vid Nautanens kopparfält har arbetstillgången förbättrats genom att anrikningsverket utvidgats samt brickettverket, som brunnit, återuppbyggts.

Öfverflöd på arbetskraft har förekommit å samtliga ställen.

Löneförhöjning har ägt rum i fråga om ett flertal arbetare, särskildt mindre aflönade och dagsverkare, med cirka 20 öre per dag i medeltal.

Lönesänkningar hafva däremot ej inträffat.

Öfvertidsarbete har stundom förekommit i Malmberget för reparationsarbeten, liksom också frivilliga jordschaktningar anordnats för fäder med stora familjer efter den ordinarie arbetstidens slut.

Sommararbetena hafva i år kunnat till följd af gynnsammare väderleksförhållanden börjas 1½ à 2 veckor tidigare än föregående år samt hafva bedrifvits i något större omfattning.

C. T.

Kiruna.

Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag och Tuolluvaara grufaktiebolag sysselsatte följande antal arbetare:

	Vid grufdriften.	*I öfrigt.*	*Summa.*
Under april	790	200	990
» maj	800	200	1,000
» juni	850	350	1,200

Arbetstillgången vid nämnda bolags företag har ökats, så att nya arbetare antagits, nämligen under april 20, under maj 10 och under juni 200. Af sistnämnda antal tillkommo 50 i anledning af ökning i malmbrytningen och återstående 150 för jordschaktningar, planeringar och arbeten för anläggning af elektrisk spårväg.

Antalet arbetssökande, som ej kunnat erhålla sysselsättning, har varit ganska stort. Sålunda ha endast å grufbolagens kontor enligt där förda anteckningar anmält sig under april omkring 50, under maj 100 och under juni 25 sådana.

Linbaneanläggningen för malmtransport mellan Tuolluvara malmberg och lastplatsen invid linjen Kiruna—Kalixfors (omkring 2 km. söder om Kiruna) har fullbordats, och malmtransporten från sagda malmberg har under hela kvartalet fortgått.

Några större arbeten utöfver dem, som af grufbolagen utförts, hafva icke förekommit.

I fråga om ställningen å arbetsmarknaden hafva för öfrigt under kvartalet icke förefunnits några förhållanden af art att böra i kvartalsrapporten omnämnas.

S. M. H.

Bestämmelser angående arbets- och löneförhållanden vid Stockholms stads arbeten

att jämväl i tillämpliga delar lända till efterrättelse vid träffandet af personliga arbetsaftal.[1]

§ 1.

Arbetares anställande m. m.

Vid arbetares antagande skall alltid dugligheten i främsta rummet vara det bestämmande. Därnäst skall hänsyn tagas till, att den sökande är mantalsskrifven i staden eller närliggande kommuner eller har försörjningsplikt; börande under i öfrigt lika förhållanden den äga företräde, som förut haft anställning vid stadens arbeten och därvid visat sig vara lämplig och duglig.

I den utsträckning vederbörande arbetsbefäl finner lämpligt skall förmedling af anställning vid stadens arbeten ske genom Stockholms stads arbetsförmedling.

Vid förestående, mera omfattande minskning af arbetsstyrkan inom en afdelning bör vederbörande arbetsbefäl därom göra anmälan till förmedlingsanstalten.

§ 2.

Arbetsaftal m. m.

Då af arbetsbefälet sådant påfordras, skall mellan vederbörande arbetschef eller dennes representant och vederbörande arbetare träffas ett skriftligt arbetsaftal i enlighet med bifogadt aftalsformulär (*bil. 4*) och här meddelade bestämmelser.

Vederbörande arbetschef eller dennes representant fördelar och leder arbetet samt antager och afskedar arbetare utan att någon deras förening därvid må ingripa. Arbetsförman äger dock ej rätt att afskeda arbetare förr, än närmast högre arbetsbefäls medgifvande inhämtats.

§ 3.

Uppsägningstid.

Därest vid arbetares anställning icke annorlunda bestämmes, skall gälla en ömsesidig uppsägningstid af minst 8 dagar, och skall

[1] Utarbetade utaf en af Stockholms stads arbetschefer och representanter för stadens arbetare bestående underhandlingsnämnd samt antagna den 7 september 1905 att omedelbart träda i kraft.

denna uppsägningstid under alla förhållanden strängt iakttagas af båda parterna. Vid svårare förseelse må dock arbetare kunna omedelbart afskedas.

§ 4.

Arbetares allmänna skyldigheter.

Arbetare åligger att i sitt arbete uppträda nyktert och ordentligt samt med flit och omsorg utföra så mycket och så godt arbete, som i hans förmåga står.

Arbetare må icke inskränka arbetstiden genom dess användande till annat än förelagdt arbete.

§ 5.

Föreningsrätt m. m.

Rätten att under alla förhållanden fritt och okränkt deltaga i arbete skall likasom föreningsrätten hållas i ömsesidig helgd.

§ 6.

Ordinarie arbetstid.

Den ordinarie arbetstiden är i regel begränsad till 10 timmar hvarje helgfri dag, med de undantag, som för vissa slag af arbetare (såsom vakter, de vid verkens drift anställda m. fl.) kunna betingas af hänsyn till deras särskilda åligganden.

Där så ske kan, skall arbetet på lördagar afslutas tidigare än på andra arbetsdagar.

Å hvarje arbetsplats skall om möjligt finnas ett anslag, angifvande den ordinarie arbetstidens början och slut samt rasterna under olika arbetsdagar i veckan.

Arbetet skall påbörjas och afslutas på de för hvarje arbetsplats bestämda tider, för så vidt arbetsbefälet icke finner hinder därför möta.

§ 7.

Öfvertidsarbete.

Arbete, utfördt å annan tid än den ordinarie arbetstiden, betraktas såsom öfvertidsarbete och betalas, där icke annorlunda blifvit bestämdt, med visst tillägg till den ordinarie timlönen, utgörande för sön- och helgdagsarbete 100 procent och för annat öfvertidsarbete 50 procent. Vid bestämmandet huruvida öfvertidsarbete skall anses vara utfördt å sön- eller helgdag gäller vanlig dygnsberäkning (från kl. 12 på natten till kl. 12 påföljande natt).

Vid arbete i skift och vid regelbunden vakthållning äfvensom för driftspersonalen vid de olika verken bestämmes aflöningen oberoende af hvad om tilläggsprocent för öfvertidsarbete är fastställdt.

För den tid, som åtgår till maskiners eller redskaps regelbundna vård eller skötsel, åtnjuta ifrågavarande arbetare endast ordinarie timpenning.

§ 8.

Aflönings utbetalande.

Aflöningen utbetalas beträffande timlönsarbetare och vid renhållningsverket mot månadslön anställda arbetare till arbetaren själf eller hans befullmäktigade ombud å bestämd dag, hvar 14:de dag eller två gånger i månaden.

Aflöning utbetalas för arbetares verkliga arbetstid; dock skall — då under vintertiden dagarnes korthet och frånvaron af artificiell belysning nödvändiggör arbetstidens inskränkning — aflöningen utgå för minst 8 timmar.

§ 9.

Normaltimpenning.

Den normala timpenningen skall för i yrket fullt utbildad och fullt arbetsför samt erkändt duglig arbetare utgå med det belopp, som för hvarje särskildt fack är bestämdt i här vidfogade specialbestämmelser *(bil. 1—3)*.

För arbetare, som icke motsvarar de sålunda angifna fordringarna, kan timpenningen i större eller mindre mån nedsättas under den bestämda normaltimpenningen, dock med högst tjugu procent.

Arbetare kan efter arbetsbefälets afgörande erhålla högre timpenning än den normala.

§ 10.

Ackordsarbete.

Ackordsarbete användes i alla sådana fall, där dylikt befinnes vara lämpligt.

Vid allt ackordsarbete träffas öfverenskommelse mellan vederbörande arbetschef eller dennes representant och den eller de arbetare, åt hvilka ackordet erbjudes, och skall uppgörelse därom, så vidt möjligt, ske före arbetets påbörjande. I undantagsfall, då på grund af arbetets beskaffenhet dylik öfverenskommelse icke kan på förhand träffas, må dock, om båda parterna därom äro ense, fastställandet af ackordspriset ske först viss tid efter arbetets påbörjande.

Där så i särskilda fall befinnes lämpligt, bör under den förutsättning, att arbetsmetoder och arbetstid ej undergå sådana förändringar, som kunna betinga motsvarande ändringar i ackordsprisen, öfverenskommelse träffas om fasta ackordsprislistor, hvilka skola gälla för viss, längre tid.

§ 11.

Vid allt ackordsarbete skall arbetarens timlön vara garanterad.

§ 12.

Vid gemensamhetsackord erhåller arbetaren del i ackordsöfverskottet enligt den beräkningsgrund, hvarom vid ackordsaftalets träffande öfverenskommits. Vid dylikt ackord, som varar längre än två veckor, äger arbetaren, därest icke annorlunda bestämts, att vid första aflöningstillfället utbekomma s. k. förskott, beräknadt efter den för honom gällande timpenning. Uppmätning bör ske minst en gång i månaden, så att arbetaren vid andra aflöningstillfället erhåller då intjänt öfverskott. Vid uppmätning äger arbetslaget rätt att hafva ett ombud närvarande.

§ 13.

Särskild ersättning vid arbete å annan arbetsplats.

Vid verkstad, varf eller annan fast arbetsplats anställd arbetare, som beordras utföra arbete å annan arbetsplats, äger utöfver vanlig aflöning åtnjuta skälig ersättning för honom däraf orsakade olägenheter eller extra kostnader.

§ 14.

Olycksfallsersättning och sjukhjälp.

Vid oförmåga till arbete, föranledd af olycksfall i arbete för stadens räkning, erhåller arbetaren ersättning med 1 krona 50 öre om dagen från den dag, då olycksfallet kommit under läkares behandling, och intill dess stadens ersättningsskyldighet på grund af i lag stadgade bestämmelser inträder.

Blifver arbetare, som icke kan blifva medlem uti af stadens verk understödd sjukkassa, oförmögen till arbete på grund af sjukdom, hvilken ej vållats af sådant olycksfall, som i föregående moment sägs, och ej heller föranledts af alkoholmissbruk eller venerisk smitta, erhåller arbetaren från och med den dag, då sjukdomsfallet kommit under läkares behandling, sjukhjälp med 1 krona 25 öre om dagen; dock att dylik sjukhjälp icke utgår för mer än 60 dagar under loppet af ett kalenderår.

§ 15.

Skiljedom.

Meningsskiljaktigheter, som uppstå mellan vederbörande arbetsledare och arbetare och hvilka icke genom förlikning biläggas, skola, om endera parten det yrkar, hänskjutas till afgörande af fem ojäfvige skiljemän, hvilka utses: två af det stadens verk, tvisten gäller (byggnadskontoret, gasverket eller renhållningsverket), två vare sig af den eller de arbetare tvisten gäller eller af deras yrkesförening samt den femte, som skall leda skiljenämndens förhandlingar

och vid lika röstetal äga utslagsröst, af de sålunda valde fyra skiljemännen. Enas skiljemännen icke vid valet af ordförande, anmodas öfverståthållareämbetet att utse femte ledamot.

Om möjligt skall skiljenämnden vara konstituerad senast 14:de dagen och skiljedomen afkunnas senast den 30:de dagen efter den dag, då skiljedom påkallats.

Bestämmande af ackordsprisens storlek får icke dragas under skiljenämnds afgörande.

§ 16.

Förbindelse mot strejk och lockout.

Vid Stockholms stads arbeten får blockad, strejk eller lockout icke under några förhållanden äga rum.

§ 17.

Bestämmelsernas tillämplighet.

Förevarande bestämmelser jämte vidfogade specialbestämmelser gälla till 1 maj 1907 och därefter år efter år, därest icke Stockholms stadsfullmäktige annorlunda besluta eller uppsägning genom offentligt tillkännagifvande minst 60 dagar före bestämmelsernas utlöpande skett vare sig af stadens verk eller af stadens arbetare jämlikt beslut å allmänt möte.

Dessa bestämmelser afse timarbetarne vid Stockholms stads arbeten inom staden och i dess omedelbara närhet äfvensom mot månadslön anställda arbetare vid stadens renhållningsverk samt ordinarie eldare och smörjare vid elektricitetsverket.

Ofvanstående bestämmelser, jämte vidfogade specialbestämmelser, godkännas.

Stockholm den 7 september 1905.

För Stockholms stads byggnadskontor:

(Underskrift.)

För Stockholms gasverk:

(Underskrift.)

För Stockholms stads renhållningsverk:

(Underskrift.)

För Stockholms stads arbetare:

(15 underskrifter.)

Bilaga 1.

Specialbestämmelser för byggnadskontorets arbeten.

Den normala timpenningen utgör:

för	stenhuggare	53 öre
»	gråstensmurare och cementarbetare	48 »
»	bergsprängare	45 »
»	betonarbetare	40 »
»	pålningsarbetare, jordschaktare, trädgårds- och diversearbetare	36 »
»	timmermän, byggnads-	48 »
»	» hamn- och varfs-	43 »
»	snickare, fin-	55 »
»	» varfs-	46 »
»	järnarbetare (såsom smeder, bänkarbetare m. fl.)	45 »
»	» hjälpare (vuxna)	35 »
»	kloakrörläggare	45 »
»	tegelmurare	60 »
»	» hjälparbetare, manlig	36 »
»	» » kvinnlig	30 »
»	trädgårdsarbetare, kvinnlig	22 »
»	nattvakter	35 »
»	lasskrifvare	40 »
»	rörläggare vid vattenledningen	43 »
»	mätareuppsättare vid vattenledningen	42 »
»	diktare och hjälpare vid vattenledningen	38 »

Ofvanstående timlöner gälla äfven för motsvarande arbetare vid belysningsverken och renhållningsverket, därest icke annorlunda blifvit uttryckligen bestämdt.

Bilaga 2.

Specialbestämmelser för belysningsverken.

Den normala aflöningen utgår enligt nedanstående tabell:

1.

Vid Värtagasverket.

A. *Arbeten på skift:*

gastillverkning: system I per 1,000 m³ tillverkad gas 7 kronor 50 öre,
» II » » » » » 3 kronor.

I ackordspriset är ersättning för slaggning och lagning af retorter i drift inberäknad.

ångpanneeldare på skift . . . . . 46 öre i timmen
handtlangare till d:o på skift . . . . . 42 » » »
kokssläckare på skift . . . . . 43 » » »
kokstransporterare (retorthus II) på skift . . . . . 44 » » »
saltkokning . . . . . 46 » » »
jämte bibehållande af nu utgående premier.
rengöring af kaustikammoniakapparaterna . . . . . 38 » » »
syretappning . . . . . 38 » » »
tillverkning af kaustik ammoniak . . . . . 54 » » »
jämte bibehållande af nu utgående premier.

B. *Öfriga arbeten:*

maskinskötare vid kokskross (dagarbete) . . . . . 40 öre i timmen
tjärseparering (dagarbete) . . . . . 40 » » »
ombyte af reningsmassor:
mindre . . . . . 38 kronor
större . . . . . 73 »
handtlangare . . . . . 36 öre i timmen
kollossning . . . . . 38 » » »
vid arbete på ackord . . . . . 8 öre per ton.

2.

Vid Klaragasverket.

A. *Arbeten på skift:*

gastillverkning: per 1,000 m³ tillverkad gas 7 kronor 50 öre.
I ackordspriset är ersättning för slaggning och lagning af retorter i drift inberäknad.
ångpanneeldare . . . . . 46 öre i timmen
kokssläckare . . . . . 43 » » »

B. *Öfriga arbeten:*

maskinskötare vid kokskross . . . . . 40 öre i timmen
ombyte af reningsmassor . . . . . 27 kr. per kista
handtlangare . . . . . 36 öre i timmen.

3.

Vid mätare- och rörledningsafdelningen.

rörläggare . . . . . 43 öre i timmen
» diktare och hjälpare . . . . . 38 » » »
gräfvare . . . . . 36 » » »
servisarbetare . . . . . 43 » » »
» hjälpare . . . . . 38 » » »
mätareuppsättare . . . . . 42 » » »
» hjälpare . . . . . 38 » » »
andra handtlangare . . . . . 36 » » »

4.

Vid elektricitetsverket.

fast anställda eldare samt smörjare:
under det första arbetsåret . . . . . 110 kronor i månaden.
efter ett års arbete . . . . . 120 » » »
eldare, som ej äro fast anställda (extra):
under det första arbetsåret . . . . . 40 öre i timmen
efter ett års arbete . . . . . 42 » » »

I öfrigt gälla de i fråga om byggnadskontorets arbetare bestämda timlönerna.

Bilaga 3.

Specialbestämmelser för renhållningsverket.

A. Hämtningsarbetare.

Aflöningen för det ordinarie arbetet utgör:

1) För hämtning under natt 14 öre per kärl, hvartill kommer 1 krona per dag och man, oafsedt om arbetaren å natten tjänstgjort eller icke, (den s. k. dagkronan).

Listpenningar utgå med 60 öre per natt.

För nu angifna aflöning skola utan särskild ersättning utföras följande arbeten, nämligen rapporters fortskaffande från och till hufvudkontoret, sågning och huggning af ved samt all körning af kol, ved och koks.

2) För nuvarande brovaktstjänstgöring 4 kronor 50 öre per vakt.

Ersättning för öfvertidsarbete utgår med 40 öre per timme under dagtid, hvarmed förstås tiden mellan kl. 6 f. m. och 9 e. m., och med 60 öre per timme under natt eller sön- och helgdag.

För »budade» kärl, som ej kunnat hämtas på grund af fel från den budandes eller budningsbokhållares sida, lämnas ersättning såsom för hämtade kärl.

B. Gaturenhållningsarbetare.

Aflöningen för det ordinarie arbetet utgör per månad:

för soparebasar och kuskar . . . . . 100 kronor
» sopare och stalldrängar . . . . . 95 »
» ordinarie soplämpare . . . . . 85 »
» dagsopare . . . . . 80 »

Ersättning för öfvertidsarbete utgår för samtliga ofvanstående arbetare utom stalldrängar och soplämpare med 40 öre per timme; dock att för öfvertid under natt samt sön- och helgdag betalas 60 öre per timme.

Beträffande sopare, soparebasar, kuskar och dagsopare gäller för *den ordinarie arbetstiden* följande beräkningssätt:

a) å söckendagar beräknas arbetstiden för sopare, soparebasar och dagsopare till 10 timmar, för kuskar till 11 timmar (däri inberäknadt tiden för hästens skötsel);
b) en timmes arbete under natt beräknas motsvara $1^1/_2$ timmes söckendagsarbete;
c) som natt anses tiden från kl. 9 e. m. till kl. 6 f. m.;
d) som sabbatstid anses tiden från kl. 6 f. m. till kl. 9 e. m. å sön- och helgdagar;
e) å sön- och helgdagar anses som ordinarie arbetstid 6 timmar på morgon eller förmiddag utan beräkning af tidstillägg;
f) den effektiva arbetstiden får ej öfverskrida 6 timmar i en följd;
g) under tiden från och med den 1 maj till och med den 30 september skall hvarje arbetare erhålla ledighet från arbetet hvarannan måndag utan afdrag å aflöningen;
h) den tid, arbetare skall arbeta utöfver natt- och morgonarbetet, är han skyldig utgöra halfdagsvis i tur och ordning på för- eller eftermiddag, därvid han skall verkställa hvad arbete, som förekommer;
i) dessutom är arbetare skyldig att halfdagsvis i mån af behof å för- eller eftermiddag utföra arbete äfven de dagar, då han enligt förestående bestämmelser skulle åtnjuta ledighet; dock skall såsom ersättning motsvarande förmån af ledighet beredas honom inom fjorton dagar, eller, om sådan ledighet icke kan beredas, lämnas ersättning för öfvertid, hvilken ersättning utbetalas vid andra aflöningstillfället efter arbetets utförande;
j) sopare, hvilka äro körvana, äro under tjänstgöring skyldiga ersätta lediga kuskar;
k) samtliga arbetare äro underkastade de förändringar i tid och sätt för arbetets utförande, som betingas af vederbörande myndighets föreskrifter eller föråndrade anordningar vid sopstationerna, dock så att hvad här ofvan föreskifves om arbetstidens längd icke undergår någon förändring;
l) skulle någon ändring i gällande arbetsordning företagas under sommarmånad, skall underrättelse därom lämnas till arbetarne minst 14 dagar i förväg.

C. Arbetarne vid Löfsta.

Den normala *timpenningen* utgör:

a) för timmermän . . . . . 43 öre
b) » latrinarbetare . . . . . 41 »
(vid ösning af latrin i pråm 50 öre)
c) » pråmstyrare . . . . . 28 »

Tiden beräknas från afgången från Löfsta till återkomsten (utan öfvertidsberäkning). Pråmstyrare är skyldig att under den tid, för hvilken han erhåller betalning, utföra arbete ombord i enlighet med befälhafvarens order. Vid uppehåll under resa, därvid annat arbete än pråmstyrning ej förekommer, betalas half timpenning.

d) för diversearbetare . . . . . 36 öre

Till räknekarl betalas under latrinlossning på landet 3 kronor 50 öre om dagen med skyldighet för räknekarlen att biträda vid lossningen. Räknekarl skall utan särskild ersättning styra latrinpråm till och från lossningsplatsen under högst tio timmar per dag samt under vistelsen därstädes ansvara för pråmens pumpning och noggranna vård.

Vissa ackordsarbeten:

a) lossning af sopvagnar med pråmlastning: 50 öre per registerton.
(då latrin af extra manskap iblandas, afdrages 1 ton för 40 kärl.)

b) rundlossning af sopvagnar: 1·10 per vagnslast;
(för vagnsskjutning dessutom 10 öre per vagn.)

Vagnslossare, tillhörande dagsoplaget, erhålla hvar tredje söndag fri;

c) utlastning af vintersopor: 80 öre per registerton;
(laget skall utan ersättning iblanda latrin.)

d) lossning af skräpsopvagnar: 5 kr. per vagnslast;

e) lossning och förbränning af skräpsopor, per man och 8 timmars skift: vid nya ugnen 3·75 kr. och vid gamla ugnen 3·50 kr.;

f) pudrettlastning i fartyg eller järnvägsvagn: 3 öre per hl.

g) lossning och magasinering af torf: i öfre ladan $1^1/_2$ öre och i nedre ladan $1^1/_4$ öre per hl.

I öfrigt gälla de i fråga om byggnadskontorets arbetare bestämda timlönerna.

Bilaga 4.

Formulär till arbetsaftal.

Mellan N. N. och N. N., hvilken denna dag antagits såsom arbetare vid Stockholms stads ..... (verk) med en ömsesidig uppsägningstid af ..... dagar, är det aftal träffadt, att för arbetarens ifrågavarande anställning skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse gällande »Bestämmelser angående arbets- och löneförhållanden vid Stockholms stads arbeten».

Af detta aftal äro två lika lydande exemplar underskrifna och utväxlade.

Stockholm den .....

....

Bevittnas:

....

Uppsagdt den .....

Förklaringar och tilläggsbestämmelser

beträffande särskilda punkter af gällande »Bestämmelser angående arbets- och löneförhållanden vid Stockholms stads arbeten».

Vid § 2.

Det tillkommer under alla förhållanden vederbörande arbetschefer att fortfarande såsom hittills själfva utfärda de ordningsregler, som befinnas vara erforderliga.

Vederbörande arbetsförman äger rätt att för tillfället afstänga arbetare från arbete på grund af onykterhet eller annan liknande anledning.

Vid § 6.

I den mån arbetets beskaffenhet sådant medgifver, skola de arbetare, som det önska, erhålla ledighet den 1 maj.

Vid § 7 mom. 1.

Ackordsarbete är undantaget från bestämmelserna i § 7 angående visst tillägg för öfvertidsarbete, då nämligen enligt § 10 ersättningen för ackordsarbete bestämmes genom särskild öfverenskommelse. Som emellertid principen vid beräknandet af ersättningen för ackordsarbete — inklusive sådant, som utföres under öfvertid — bör vara, att arbetsförtjänsten för hel aflöning icke blir lägre än den skulle blifvit, därest hela arbetet utförts emot timpenning, må gifvetvis vid öfverenskommelse om ackordspris skälig hänsyn tagas till förekomsten af öfvertidsarbete, äfvensom ändring i träffad öfverenskommelse om visst ackordspris kunna påfordras, för så vidt väsentligare ökning eller minskning af öfvertidsarbete förekommer.

Vid § 7 mom. 2.

Som uttrycket »driftspersonalen» afser den för driften erforderliga personalen, kommer från gasverkets sida till driftspersonalen fortfarande som hittills att räknas koks- och reningsarbetare jämte andra för driften anställda ackordsarbetare.

Vid § 8 mom. 1.

Vederbörande arbetschef har lofvat taga under ompröfning ett af de vid elektricitetsverket mot månadslön anställda arbetare framställdt önskemål, att i likhet med hvad vid renhållningsverket vore förhållandet aflöningen måtte utbetalas hvar 14:de dag samt, därest det lämpligen läte sig göra, vidtaga en förändring i sådan riktning.

Vid § 8 mom. 2.

Bestämmelsen i momentet är icke att tolka så, att arbetarne under hela den mörka årstiden erhålla betalning efter allenast 8 timmars arbetsdag.

Vid § 9.

Det i *mom.* 2 omnämnda afdraget för sådan arbetare, som icke motsvarar de i mom. 1 angifna fordringarna, bör icke för samtliga dylika arbetare utgöra 20 %, utan inom den angifna gränsen växla efter omständigheterna, och må bestämmelsen om nämnda afdrag ej medföra, att någon arbetares aflöning nu minskas under hittills för honom utgående belopp.

Vid § 14.

Arbetscheferna hafva förklarat, att, så vidt på dem ankommer, de arbetaregrupper, som hittills åtnjutit fri läkarebehandling, medicin och sjukhusvård, framdeles skola bibehållas vid nämnda förmåner.

Dessutom har medgifvits:

att den nu verkställda löneregleringen skall i den utsträckning så ske kan medföra förbättring af samtliga arbetares aflöningsförmåner;

att vid rensning af högre bergväggar, rengöring af kloaker eller andra arbeten af särskildt lifs- eller hälsofarlig beskaffenhet timpenningen skall förhöjas med belopp, hvarom särskild öfverenskommelse träffas;

att de arbetare, som för närvarande äro indelade på skift om 8 timmar, skola bibehållas vid denna indelning i den mån anledning till förändring härutinnan ej förekommer;

att på de större arbetsplatserna skola, där så påfordras och lämpligen kan ske, anordnas skjul eller andra lokaler, i hvilka arbetarne må äga att förvara sina tillhörigheter och intaga sina måltider, samt

att när staden själf utför större, nya husbyggnadsarbeten — hvilka nu i allmänhet utföras på entreprenad — de för nämnda arbeten särskildt antagna byggnadsarbetarne skola erhålla betalning i enlighet med på den enskilda arbetsmarknaden gällande arbetspriser.

Vid specialbestämmelserna för belysningsverken.

Beträffande ackordsbetalningen för kollossning vid Värtagasverket är medgifvet, att hvarje fartygslast skall räknas för sig.

De arbetare vid gas- och elektricitetsverken, som hittills under sommarmånaderna erhållit viss ledighet med bibehållen lön, skola fortfarande åtnjuta samma förmån mot nu gällande villkor.

Vid specialbestämmelserna för renhållningsverket.

Renhållningsverkets arbetare skola i samma utsträckning som hittills tillhandahållas lämpliga ytter- och arbetskläder äfvensom bekomma skopenningar.

Därjämte har från arbetarnes sida framhållits såsom ett önskningsmål, att natthämtningsarbetarne, där sådant påfordras, måtte tilldelas varma öfverdragskläder, hvilket önskningsmål renhållningsdirektören förbundit sig att taga i öfvervägande.

Renhållningsdirektören har vidare utlofvat, att de lämpliga åtgärder skola vidtagas, som på verket ankomma, för att om möjligt bereda natthämtningsarbetarne ledighet nätterna till juldagen och midsommardagen.

Vid renhållningsverket anställda extrakuskar skola i så stor utsträckning som möjligt erhålla ordinarie anställning, hvarjämte deras aflöning skall höjas i samma proportion som de ordinaries.

För renhållningsverkets räkning med sopning sysselsatta arbetare erhålla under hela året på verkets bekostnad färdigbundna kvastar.

Ofvanstående förklaringars och tilläggsbestämmelsers öfverensstämmelse med de fattade besluten bestyrkes.

Stockholm den 7 september 1905.

(Underskrifter.)

Statistiska arbetslöshetsundersökningar i Tyskland.

Ehuru frågan om arbetslösheten och dess afhjälpande måste vara ett af de viktigaste problem, som sysselsätta såväl den ekonomiska vetenskapen som den sociala politiken, och till följd häraf i alla tider varit föremål för forskares och statsmäns uppmärksamhet, är likväl kännedomen om densamma ännu högst obetydlig. Icke ens hufvuddragen af dess orsaker, omfattning och förändringar äro någonstädes föremål för verkligt ingående statistiska observationer, beroende helt naturligt på de särskilda svårigheter, som vid dessa undersökningar måste möta. I de flesta af de större kulturländerna hafva visserligen åtskilliga försök gjorts att från en eller annan synpunkt och för någon viss ort belysa spörsmålet, men ingenstädes har man ännu hunnit ens så långt, att några allmängiltiga undersökningsmetoder hunnit utbildas och vinna vidsträcktare användning.

I detta, liksom så många andra dylika hänseenden, har Tyskland under det senaste decenniet hunnit jämförelsevis långt, och ehuru man äfven där ännu knappast kommit öfver experimentens stadium, så hafva dessa dock redan gifvit beaktansvärda resultat. Såväl ur metodologisk synpunkt som ock med hänsyn till de hittills vunna erfarenhetsrönen är det därför af intresse att taga kännedom om de i Tyskland verkställda statistiska undersökningarne öfver arbetslösheten.

Vid de särskilda yrkes- och folkräkningar, som år 1895 (resp. den 14 juni och 2 december) företogos öfver hela tyska riket, sökte man äfven, på framställning af den tyska kommunalstatistiska konferensen, undersöka arbetslöshetens omfattning. För detta ändamål infördes å de använda formulären några frågor om förekomst af arbetslöshet, om dess längd samt huruvida den förorsakats af öfvergående arbetsoförmåga (sjukdom o. d.) eller ej. Dessa frågor skulle besvaras af samtliga män och kvinnor, som tillhörde arbetstagarnes kategori, med undantag endast af dem, som för framtiden voro fullständigt oförmögna till arbete. Resultatet af undersökningarna blef, att af samtliga de till nämnda kategori hörande, omkring 15·5 millioner, 179,004 arbetsdugliga personer, eller 1·11 %, voro arbetslösa den 14 juni samt 553,640, eller 3·43 %, den 2 december. Beträffande de olika slagen af sysselsättning framträdde naturligtvis stora skiljaktigheter. Så t. ex. uppvisade jordbruket endast 0·66 % arbetslösa

den 14 juni och 3·62 den 2 dec., under det att för byggnadsyrket de motsvarande talen voro resp. 2·87 och 15·61 %. Beträffande de särskilda yrkesgrupperna förekommo arbetslösa personer i mindre antal inom de mer kräfvande specialiteterna, mest däremot bland de ej yrkesutbildade, handtlangare o. d. I allmänhet var arbetslösheten större inom de stora hufvudgrupperna landtbruk, industri och handel än inom öfriga slag af arbete. Med afseende å arbetslöshetens lokala fördelning må anföras, att, såsom var att förutse, storstäderna (med mer än 100,000 inv.) i långt högre grad än de smärre städerna och landsbygden voro hemsökta af arbetslösheten, i det att där vid de båda undersökningstillfällena resp. 4·85 och 7·42 % af arbetstagarne befunnos sakna sysselsättning.

Äfven i andra hänseenden framträdde afsevärda olikheter. Arbetslösheten förekom oftare bland yngre än bland äldre arbetare, oftare bland männen än bland kvinnorna. Jämförelsevis få arbetslösa voro gifta, och bland dem hade de flesta små familjer, hvilket visar, att familjeförsörjarne tydligen vid antagandet af anställning fästa särskild vikt vid att erhålla fast arbete och inkomst. Undersökningarnes anordning medgaf visserligen ej en närmare undersökning af frågan om arbetslöshetens varaktighet, men så mycket kunde dock konstateras, att långvarig arbetslöshet förekom jämförelsevis oftare om sommaren än under vintern.

Det vid dessa båda öfver hela riket anställda undersökningar erhållna primärmaterialet gjordes vid åtskilliga städers statistiska byråer till föremål för närmare bearbetning, i hvad ankom den egna orten, och i några större städer anställde man i samband därmed särskilda mera ingående undersökningar. För dessa orter föreligga sålunda detaljerade upplysningar om arbetslöshetens orsaker och långvarighet, om de arbetslöses härkomst, yrkesutbildning, sista anställning o. s. v.

Någon allmän statistisk undersökning öfver arbetslösheten har sedermera ej verkställts i Tyskland. Åtskilliga större stadskommuner hafva emellertid af frågans stora vikt föranledts att på egen hand anordna utredningar rörande densamma. Därvid hafva ganska olikartade tillvägagångssätt kommit till användning, i det att på några ställen fullständiga och därför dyrbara undersökningar verkställts, under det att man på andra håll allenast anmodat de arbetslösa att självmant lämna erforderliga upplysningar och sålunda grundat utredningen på dessas eget intresse af frågans belysande. Bland städer, som föranstaltat undersökningar af sistberörda slag, må särskildt framhållas Stuttgart, där myndigheterna numera regelbundet den 1 februari, 1 juli och 1 november hvarje år med användande af detaljerade frågeformulär söka införskaffa rikhaltiga upplysningar om arbetslösheten i staden vid de olika tidpunkterna.

En särskild ställning intaga de arbetslöshetsundersökningar, som från och med år 1902 under oktober månad hvarje år anställas i Dresden. Enligt den för Sachsen gällande inkomstskattelagen skall hvarje husägare lämna uppgift å de personer, som bo eller drifva näring å hans egendom med angifvande af deras yrke, ålder, inkomst m. m. Härvid skall jämväl för alla arbetstagare meddelas, huruvida de hafva anställning samt i sådant fall arbetsgifvarnes namn, yrke och adress. Af husägarnes listor måste sålunda framgå, hvilka personer vid tidpunkten för uppgifternas afgifvande äro arbetslösa äfvensom under hvilken adress de kunna anträffas. Under åberopande af denna omständighet hemställde Dresdens kommunalstatistiska byrå i febr. 1902 hos vederbörande stadsmyndighet att under oktober månad hvarje år skulle med ledning af de ofvannämnda inkomstskatteuppgifterna anställas en arbetslöshetsundersökning. Förslaget antogs, nödiga medel ställdes till förfogande, och den första undersökningen företogs under oktober månad samma år. För hvarje arbetstagare, som å husägarnes listor angifvits sakna anställning eller för hvilken anteckning saknades om arbetsgifvare, hade på förhand särskilda blanketter utskrifvits med upptagande af de upplysningar om adress, yrke, ålder, hyresbelopp o. d., som kunde inhämtas af listorna. Blanketterna öfverlämnades nu af polistjänstemän vid personliga besök till vederbörande arbetslösa, hvilka fingo själfva besvara de däråt framställda utförliga frågorna. Det erhållna blankettmaterialet tillställdes sedan den kommunalstatistiska byrån för granskning och bearbetning. Omfattande kontrollundersökningar anställdes för utrönande af, i hvilken grad materialet kunde vara ofullständigt på grund af att vissa arbetslösa möjligen antecknat sig såsom i arbete kvarstående hos sin senaste arbetsgifvare el. d. Härigenom vanns nödig kännedom om metodens brister och de korrektioner med afseende å resultaten, som i anledning däraf borde vidtagas. Dylika kontrollförsök hafva företagits vid de olika undersökningarne, hvilka också torde hafva lämnat i stort sedt tillfredsställande material för bedömande af arbetslösheten vid den angifna tidpunkten.

Denna metod har naturligtvis ett särskildt värde därigenom, att den låter sig användas öfverallt, där man regelbundet och utan särskilda omkostnader kan, såsom här var fallet, erhålla uppgift på hvarje arbetslös person. Då de i Dresden för ändamålet brukade inkomstskattelistorna i samma affattning förekomma öfver hela Sachsen, kan sålunda arbetslösheten inom hela landet vid samma tidpunkt på hösten utan större svårighet undersökas. Sannolikt synes ock vara, att åtminstone de större städerna skola efter Dresdens föredöme tillgodogöra sig tillfället att för sitt vidkommande göra spörsmålet till föremål för närmare utredning.

För arbetslöshetens belysande är det af naturliga skäl ingalunda tillräckligt att med längre mellantider — t. ex. i samband med större folk- eller yrkesräkningar hvart 5:te eller 10:de år — inhämta upplysningar, huru ingående och i och för sig intressanta dessa än kunna vara. Det måste därför betecknas såsom ett viktigt framsteg med afseende å dylika undersökningar, när de, såsom numera synes blifva fallet i flera tyska storstäder, anordnas en gång hvarje år. Oftare torde man näppeligen kunna förvänta, att verkligt uttömmande enquêter skola kunna anställas på grund af de stora kostnader, som alltid måste vara med sådana förenade. Detta hinder förefinnes visserligen ej med afseende å de mindre komplicerade räkningar af de arbetslöse, som baseras på dessas självmant lämnade uppgifter, och sådana undersökningar hafva därför, såsom ofvan nämnts, kunnat på ett eller annat ställe anordnas flere gånger om året. Men klart är, att man därvid icke kan vänta erhålla fullt uttömmande uppgifter, än *mindre så långt önskligt vore kontrollera* deras värde.

Emellertid har man alltmer känt vikten af att lära känna arbetslösheten icke blott regelbundet hvarje år utan äfven för de skilda tidpunkter under året, då arbetsmarknaden af klimatiska och andra skäl har olika styrka och därmed äfven arbetslösheten växlar. Likaså är det naturligen ej nog att hämta material härom endast från storstäderna, där arbetsförhållandena lätt blifva extrema, särskildt vid dåliga konjunkturer, då, enligt hvad vissa undersökningar redan gifvit vid handen, de arbetslösa draga sig från landsbygden och småstäderna till de större arbetscentra. Önskningsmålet måste sålunda med afseende å detta forskningsområde vara, att för hela landets arbetsmarknad med regelbundna mellantider under året erhålla i möjligaste mån fullständiga rapporter angående de viktigaste data, som erfordras för bedömande af arbetslösheten. En sådan fortlöpande arbetslöshetsstatistik har i Tyskland påbörjats år 1903 på initiativ af den arbetsstatistiska byrån i tyska rikets statistiska centralämbetsverk. Den därvid använda metoden är icke ny, utan användes redan förut i åtskilliga andra länder samt har äfven i Tyskland i någon mån dessförinnan tagits i anspråk. Den har emellertid af den statistiska byrån så utbildats och utvecklats, att dess resultat både med hänsyn till korrektheten och till räckvidden af de slutsatser, som däraf kunna dragas, torde vara värda den största uppmärksamhet.

På våren 1903 framställde den arbetsstatistiska byrån hos de tyska arbetarefackorganisationer, som lämna understöd åt sina arbetslösa medlemmar och till följd däraf måste känna deras antal, en anhållan om medverkan för införskaffande af uppgifter härom. Under gemensamma öfverläggningar utarbetades ett formulär, på

hvilket angifves — med fördelning efter kön — medlemsantalet vid kvartalets slut, sammanlagda antalet arbetslösa medlemmar under kvartalet, de arbetslösa medlemmarnes antal vid kvartalets sista dag på platsen eller på resa, äfvensom uppgifter om utbetalade arbetslöshetsunderstöd.

Dessa formulär, tyckta å brefkort, tillhandahållas fackorganisationernas olika lokalafdelningar, hvilka vid hvarje kvartals slut ifylla formulären och insända brefkorten till organisationens centralstyrelse. Denna sammanställer de sålunda ingångna uppgifterna i en öfversiktstabell för hela organisationen och öfverlämnar densamma omedelbart till det statistiska ämbetsverket. Oaktadt det arbete, som med detta tillvägagångssätt skulle kräfvas af organisationerna och deras lokalafdelningar, ställde sig dessa synnerligen tillmötesgående till planen, så att densamma kunde bringas till utförande redan under 2:dra kvartalet år 1903. För denna period afgåfvos uppgifter beträffande 213,962 arbetare, tillhörande 42 olika fackförbund; efter hand hafva allt flera organisationer anslutit sig till detta undersökningsarbete, samtidigt med att deras lokalafdelningar med större noggrannhet och snabbhet insändt sina rapporter, så att det statistiska ämbetsverkets redogörelse för 1904 års sista kvartal omfattade 641,653 arbetare inom 51 fackförbund. De återstående organisationer, som för närvarande lämna arbetslöshetsunderstöd eller stå i begrepp att göra det, hafva ock efter hand lämnat sin medverkan, hvarför rapportsystemet under 1905 års andra kvartal berörde omkring 850,000 personer och för år 1906 beräknas komma att regelbundet omfatta öfver en million arbetstagare, företrädesvis anställda inom industriella yrken.

Från och med slutet af år 1903 hade dessa undersökningar genom det statistiska ämbetsverkets kontroll vunnit erforderlig enhet och korrekthet, hvarför af dem kunna erhållas tillförlitliga upplysningar om *arbetslösheten bland de förevarande organisationernas medlemmar under det sista kalenderåret.* Härom lämnas i det efterföljande vissa uppgifter, hämtade ur »Reichsarbeitsblatt», där öfversiktliga kvartalsredogörelser regelbundet lämnas.

	Arbetslösa personer.			
	på platsen.	på resa.	Tillsammans. Antal.	%
Vid slutet af 4 kvartalet 1903	9,607	1,423	11,030	2·6
» » » 1 » 1904	7,408	1,243	8,651	2·0
» » » 2 » 1904	8,111	2,374	10,485	2·1
» » » 3 » 1904	8,925	2,158	11,083	1·8
» » » 4 » 1904	13,380	1,391	14,771	2·4

Till komplettering af de här meddelade siffrorna rörande arbetslösheten vid slutet af hvarje kvartal må äfven anföras några uppgifter om under loppet af resp. kvartal

	inträffade fall af arbetslöshet: Hela antalet.	Pr 100 medlemmar.
Under loppet af 4 kvartalet 1903	33,257	7·8
» » » 1 » 1904	34,790	7·9
» » » 2 » 1904	40,398	7·9
» » » 3 » 1904	47,352	7·4
» » » 4 » 1904	53,031	8·6

Med afseende å ofvanstående uppgifter om arbetslösheten såväl under loppet af resp. kvartal som ock vid deras slut faller genast i ögonen, huru obetydliga skillnader i fråga om arbetslöshetens relativa frekvens, de meddelade procentsiffrorna angifva. Detta beror därpå, att olika yrken i fråga om arbetstillgång och arbetslöshet erbjuda mycket skiljaktiga förhållanden, så att medan vissa industrigrenar hafva sin intensivaste verksamhetstid förlagd till våren, somliga däremot på hösten kräfva mest arbetskraft och åter andra under vintern hafva sin lifligaste säsong. När man så sammanslår alla uppgifter för olika yrken, blifva genomsnittstalen föga afvikande för de olika kvartalen. Klart framgår emellertid, att arbetslösheten är i allmänhet störst under vintern, samt att den i föreliggande fall var något större under 4:de kvartalet 1904 än under motsvarande tid år 1903.

Till belysande af huru växlande förhållandena i detta hänseende kunna vara inom särskilda yrkesgrenar, må här anföras några relativa tal för ett antal sådana.

Arbetslösheten inom vissa olika yrken.

Organisationer af:	Antal arbetslösa personer vid slutet af:					Antal fall af arbetslöshet under loppet af:				
	4 kv. 1903.	1 kv. 1904.	2 kv. 1904	3 kv. 1904.	4 kv. 1904.	4 kv. 1903.	1 kv. 1904.	2 kv. 1904.	3 kv. 1904.	4 kv. 1904.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Porslinsarbetare	2·6	2·1	1·2	1·6	1·8	3·5	3·7	2·4	2·4	4·0
Metall- »	2·0	1·4	1·6	1·5	1·8	7·3	8·2	7·1	7·0	7·0
Bokbinderi- »	1·7	2·0	2·7	1·9	2·2	12·0	13·1	12·6	7·4	14·4
Bryggeri- »	1·9	1·8	2·4	2·6	1·8	7·5	5·6	6·3	5·6	5·3
Glasmästeri- »	3·2	9·2	3·6	0·4	2.7	19·9	33·7	25·4	25·3	23·0
Boktryckeri- »	6·0	4·0	6·8	8·2	4·5	15·8	12·4	14·1	18·1	14·8
Bildhuggeri- »	16·4	8·3	6·3	7·4	16·1	56·1	43·2	49·5	42·6	55·4
Handels- och transport- » . .	1·8	1·1	1·2	1·1	1·5	5·3	1·5	5·3	4·8	5·4

För samtliga organisationer utgjorde den *arbetslöshetstid*, för hvilken understöd utbetalades till medlemmarne, i genomsnitt under:

4 kvartalet 1903	17·0 dagar.		3 kvartalet 1904	16·6 dagar.
1 » 1904	19·2 »		4 » 1904	17·5 »
2 » 1904	16·7 »			

Äfven härutinnan förekommo naturligtvis betydande olikheter beträffande skilda organisationer.

De senast behandlade statistiska arbetslöshetsundersökningarne kunna i och för sig endast gifva en ofullständig bild af arbetslösheten, enär de hittills endast omfatta ett jämförelsevis mindre antal yrken och äfven för dessa lämna upplysningar beträffande allenast en bråkdel af samtliga sysselsatta arbetare. Då härtill kommer, att den ifrågavarande delen af arbetarne, nämligen de som tillhöra organisationer med understödsutbetalning åt arbetslösa medlemmar, torde i regel befinna sig i något gynnsammare situation än flertalet öfriga arbetare, följer med nödvändighet häraf, att de resultat, som med här ifrågavarande metod vinnas, ingalunda kunna blifva uttömmande eller ens fullt representativa. Likväl gifva de utan tvifvel ett mycket beaktansvärdt bidrag till den i öfrigt så begränsade kännedomen om arbetslösheten, och särskildt måste de uppgifter, som för samma arbetareorganisation erhållas för olika tidpunkter, blifva sinsemellan fullt jämförliga och vägledande. Man torde också kunna antaga, att metoden skulle, i den mån den utvidgas till att omfatta allt fler yrken, blifva fullt nöjaktig, därest med densamma tid efter annan kombinerades särskilda ingående undersökningar, genom hvilka man kunde direkt konstatera, i hvad mån de fortlöpande undersökningarne vore representativa samt hvilka korrektioner med afseende å deras resultat torde vara att göra.

Anmärkas må ock, att det ej var uteslutande för att vinna kännedom om arbetslösheten i och för sig, som den tyska arbetsstatistiska byrån anordnat och fullföljer dessa undersökningar, utan för att genom dem vinna material — jämte annat sådant, som regelbundet införskaffas — till iakttagande af arbetsmarknadens ställning. Därvid utgår man från den förutsättningen, att om man för vissa tidpunkter eller tidrymder känner dels hela antalet medlemmar af en organisation och dels antalet af dess arbetslösa medlemmar, den växlande proportionen mellan dessa tal ger stöd för slutsatser rörande utvecklingen af det yrke, organisationen afser. Eller för att använda ett förtydligande exempel: om en organisation med 1,000 medlemmar har 100 arbetslösa den 1 januari och 200 arbetslösa den 1 april, kan man — därest ej förändringen låter sig på annat sätt förklara — däraf draga den slutsatsen, att förhållandena inom vederbörande yrke under den angifna tiden försämrats. I samma mån som ett större antal af yrkets arbetare komma att redovisas i dylika arbetslöshetsrapporter, torde dessa ock gifva tillförlitlig ledning för omdömen härutinnan.

Arbetslagstiftning i utlandet.[1]

(Efter »Annuaire de la législation du travail».)

År 1901.

Danmark.

Lag den 11 april 1901 angående arbete i fabriker och därmed jämförlig verksamhet samt om yrkesinspektion. (*Lov om Arbejde i Fabrikker og dermed ligestillede Virksomheder samt det offentliges Tilsyn dermed*).

(Lovtidende, n:ris 28 och 29.)

Tyskland.

Kungörelse den 3 april 1901 innefattande undantag från stadgandena angående söndagshvila enligt allmänna yrkeslagen. (*Bekanntmachung, betreffend Ausnahmen von den Bestimmungen über die Sonntagsruhe gemäss § 105 e, abs. 1 der Gewerbeordnung*).

(Reichsgesetzblatt, 1901, n:r 12.)

Lag den 30 juni 1901 om ändring af lagen angående yrkesdomstolar den 29 juli 1890. *Gesetz zur Abänderung des Gesetzes betreffend die Gewerbegerichte vom 29. Juli 1890; vom 30. Juni 1901*).

(Reichsgesetzblatt, 1901, n:r 29.)

Kungörelse den 29 september 1901 innefattande texten till lagen angående yrkesdomstolar. (*Bekanntmachung, betreffend den Text des Gewerbegerichtsgesetzes in der vom 1. Januar 1902 ab geltenden Fassung; vom 29 September 1901*).

(Reichsgesetzblatt, 1901, n:r 41.)

Kungörelse den 5 juli 1901 angående ändring uti de den 6 februari 1900 utfärdade föreskrifter i fråga om zinkhyttors inrättande och drift. (*Bekanntmachung, betreffend Abänderung der unter dem 6. Februar 1900 erlassenen Vorschriften über die Einrichtung und den Betrieb der Zinkhütten*).

(Reichsgesetzblatt, 1901, n:r 31.)

[1] Forts. från »Meddel.» 1905, s. 211 ff.

Kungörelse den 15 juli 1901 angående en ändring i förteckningen öfver de industriella anläggningar, för hvilkas bedrifvande erfordras särskildt tillstånd. (*Bekanntmachung, betreffend eine Abänderung des Verzeichnisses der gewerblichen Anlagen, vom 15. Juli 1901*).

(Reichsgesetzblatt, 1901, n:r 32.)

Kungörelse den 5 oktober 1901 angående organiserandet i yrkesföreningar af de yrkesgrenar, till hvilka olycksfallsförsäkringsplikten blifvit utsträckt genom 1900 års lag om försäkring mot olycksfall. (*Bekanntmachung, betreffend die berufsgenossenschaftliche Organisation der durch § 1 des Gewerbe-Unfallversicherungsgesetzes der Unfallversicherung neu unterstellten Gewerbezweige, vom 5. October 1901*).

(Reichsanzeiger, 1901, n:r 240.)

Förordning den 2 december 1901 angående olycksfallsförsäkringens trädande i kraft. (*Verordnung, betreffend das Inkrafttreten der Unfallversicherung, vom 2. December 1901*).

(Reichsgesetzblatt, 1901, n:r 48.)

England.

Lag den 17 augusti 1901 angående fabriker och handtverk. (*An act to consolidate with amendments the factory and workshop acts*).

(1 Edw. 7 ch. 22.)

Förordningar den 1 oktober och den 17 december 1901 angående användandet af sprängämnen i kolgrufvor. (*Mines. Coal mines. The explosives in coal mines*).

(Statutory rules and orders, 1901, n:r 789, n:r 1010.)

Förordning den 11 december 1901 innefattande vissa bestämmelser angående hemarbete. (*Factory and Workshop. Home work. The home work order of the 11th December 1901*).

(Statutory rules and orders, 1901, n:r 983.)

Särskilda föreskrifter angående hvad som iakttagas bör vid behandlingen af vissa slags hudar och skinn. (*Amended special rules for the handling of dry and drysalted hides and skins imported from China or from the west coast of India*).

Frankrike.

Kungörelse den 2 januari 1901 angående ändring af föreskrifterna i kungörelsen den 17 september 1900 beträffande arbetsrådens organisation och sammansättning. (*Décret du 2 janvier 1901 portant modifications au décret du 17 septembre 1900 qui a institué des conseils du travail*).

(Journal officiel du 5 janvier 1901.)

Lag den 25 mars 1901 angående ändring i lagen den 8 juli 1890 rörande utväljandet af delegerade för att vaka öfver grufarbetares säkerhet. (*Loi du 25 mars 1901 modifiant la loi du 8 juillet 1890 sur les délégués à la sécurité des ouvriers mineurs*).

(Journal officiel du 29 mars 1901.)

Kungörelse den 18 april 1901 med tillägg till den i kungörelsen den 15 juli 1893 meddelade förteckningen å de industrier, som äga åtnjuta de i lagen den 2 november 1892 medgifna undantagsförmåner med hänsyn till minderåriges och kvinnors användande i arbete. (*Décret du 18 avril 1901 complétant la nomenclature du décret du 15 juillet 1893 relative aux tolérances prévues par la loi du 2 novembre 1892*).

(Journal officiel du 24 avril 1901.)

Kungörelse den 16 maj 1901 angående tillämpning äfven på Nya Caledonien af lagen den 21 mars 1884 om yrkesföreningar. (*Décret du 16 mai 1901 promulguant, à la Nouvelle-Calédonie, la loi du 21 mars 1884, relative aux syndicats professionnels*).

(Journal officiel du 5 juin 1901.)

Kungörelse den 14 juli 1901 om ändring af de i kungörelsen den 10 mars 1894 meddelade hygieniska och säkerhetsföreskrifter för arbetare i industriella företag. (*Décret du 14 juillet 1901 modifiant le décret du 10 mars 1894 concernant l'hygiène et la sécurité des travailleurs dans les établissements industriels*).

(Journal officiel du 26 juillet 1901.)

Lag den 18 juli 1901 om i tjänst anställda personers rätt att bibehållas vid sin anställning i händelse de inkallas till repetitionsöfningar vid armén eller landtvärnet. (*Loi du 18 juillet 1901 garantissant leur travail et leur emploi aux réservistes et aux territoriaux appelés à faire leur période d'instruction militaire*).

(Journal officiel du 19 juillet 1901.)

Belgien.

Kungörelse den 20 februari 1901 angående vissa i lagen om ålderdomspensionering den 10 maj 1900 bestämda bidrag. (*Arrêté royal du 20 février 1901 concernant les mesures d'exécution relatives à l'allocation des primes d'encouragement et de la subvention déterminées par les articles 5 et 12 de la loi du 10 mai 1900 sur les pensions de vieillesse*).

(Moniteur du 20 mars 1901.)

Kungörelse den 13 juni 1901 angående utbetalandet af det i § 9 af lagen om ålderdomspensionering den 10 maj 1900 bestämda bidrag af 65 francs. (*Arrêté royal du 13 juin 1901 concernant le payement des allocations de 65 francs prévues par l'article 9 de la loi du 10 mai 1900 sur les pensions de vieillesse*).

(Moniteur du 5 juillet 1901.)

Lag den 30 juli 1901 angående uppmätning af utfördt arbete. (*Loi du 30 juillet 1901 réglementant le mesurage du travail des ouvriers*).

(Moniteur du 18 août 1901.)

Kungörelse den 5 september 1901 innefattande vissa tilläggsföreskrifter till kungörelsen den 28 april 1884 angående luftväxlingen i vissa slags grufvor. (*Arrêté royal du 5 septembre 1901 édictant des dispositions complémentaires à l'arrêté royal du 28 avril 1884 en ce qui concerne l'aérage dans les mines à grisou*).

(Moniteur du 18 septembre 1901).

Kungörelse den 28 oktober 1901 angående den tid, då lagen om utfördt arbetes uppmätning den 30 juli 1901 skall träda i kraft. (*Arrêté royal du 28 octobre 1901 concernant la date de l'entrée en vigueur de la loi du 30 juillet 1901 sur le mesurage du travail des ouvriers et édictant certaines dispositions réglementaires relatives à cette loi*).

(Moniteur du 31 octobre 1901.)

Särskilda kungörelser med uppgift å vissa slag af arbetsställen, som äro att anse som farliga, osunda eller olämpliga. (*Arrêtés royaux relatifs au classement d'établissements dangereux, insalubres ou incommodes*).

Nederländerna.

Lag den 2 januari 1901 angående arbetares försäkring mot olycksfall i visst industriellt arbete. (*Wet van den 2den januari 1901, houdende wettelijke verzekering van werklieden tegen geldelijke gevolgen van ongevallen in bepaalde bedrijven*).

(Staatsblad, 1901, n:r 1.)

Lag den 28 maj 1901 innefattande förbud mot tillverkning af fosfortändstickor jämte föreskrifter om dylika tändstickors transport, införsel och försäljning. (*Wet van den 28sten Mei 1901, houdende verbod om phosphorlucifers te vervaardigen en regeling van het vervoer, invoeren en ten verkoop voorhanden hebben daarvan*).

(Staatsblad, 1901, n:r 133).

Kungörelse den 25 juni 1901 innefattande en förteckning å de verksamhetsgrenar, som afses i lagen om försäkring mot olycksfall den 2 januari 1901. (*Besluit van den 25sten juni 1901, tot vatstelling van eene algemeen regel van bestuur, als bedoeld bij artikel 10, tweede lid, der ongevallenwet, 1901*).

(Staatsblad, 1901, n:r 188.)

Kungörelse den 9 juli 1901 angående befogenhet för arbetskamrarne att insamla vissa uppgifter med afseende å arbetsförhållandena. (*Besluit van den 9sten Juli 1901, tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij art. 33, 3de lid, der wet op de Kamers van arbeid*).

(Staatsblad, 1901, n:r 194.)

Kungörelse den 29 november 1901 med tillägg till § 76 i reglementet för val af ledamöter i arbetskamrarne angående den tidsperiod, som för vissa slags säsongarbeten skall anses motsvara helt kalenderår. (*Besluit van den 29sten November 1901, tot nadere aanvulling van artikel 76 van het kiesreglement voor Kamers van Arbeid, zooals dat artikel is aangevuld bij koninklijk besluit van 22 Januari 1900*).

(Staatsblad, 1901, n:r 288.)

Kungörelse den 28 november 1901 med ändring af föreskrifterna i kungörelsen om kvinnors och barns användande i arbete den 9 december 1889. (*Besluit van den 28sten November 1901, houdende nadere aanvulling van 9 December 1889, tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij de artikels 5, 7 en 11 der wet van 5 Mei 1889*).

(Staatsblad, 1901, n:r 226.)

Kungörelse den 12 december 1901 angående tillämpning af § 10, mom. 2 i lagen om försäkring mot olycksfall den 2 januari 1901. (*Besluit van den 12den December 1901 tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 10, sub. 2, der ongevallenwet 1901*).

(Staatsblad, 1901, n:r 266.)

Luxemburg.

Lag den 31 juli 1901 angående obligatorisk sjukförsäkring af arbetare. (*Loi du 31 juillet 1901 sur l'assurance obligatoire des ouvriers contre les maladies*).

Schweiz.

Kungörelse, utfärdad af förbundsrådet den 18 januari 1901, angående tillämpningen af § 5 mom. d. af förbundslagen angående arbete i fabriker. (Särskildt hälsofarligt arbete). *Arrêté du Conseil fédéral du 18 janvier 1901 concernant l'exécution de l'article 5, lettre d, de la loi fédérale sur le travail dans les fabriques*).

(Recueil officiel, nouvelle série, XVIII, s. 400.)

Neuchâtel.

Lag den 26 april 1901 angående kvinnors arbete. (*Loi du 26 avril 1901 sur la protection des ouvrières*).

Allmänt reglemente den 10 september 1901 angående tillämpningen af lagen om kvinnors arbete den 26 april 1901. (*Règlement général du 10 septembre 1901 pour l'application de la loi cantonale du 26 avril 1901 sur la protection des ouvrières*).

Unterwalden.

Lag den 28 april 1901 angående lärlingsväsendets ordnande. (*Gesetz, betreffend Förderung des Handwerkes*).

Vaud.

Lag den 28 november 1901 angående söndagshvila. (*Loi du 28 novembre 1901 sur le repos du dimanche*).

Österrike.

Lag den 27 juni 1901 angående ändring i lagen den 21 juni 1884 i hvad den afser minderåriges och kvinnors användande samt arbetstidens längd och söndagshvila i kolgrufvor. (*Gesetz, vom 27. Juni 1901, womit bezüglich des beim Kohlenbergbau in der Grube beschäftigten Arbeiter das Gesetz vom 21. Juni 1884, R. G. B. N. 115, über die Beschäftigung von jugendlichen Arbeitern und Frauenspersonen, dann über die tägliche Arbeitsdauer und die Sonntagsruhe beim Bergbau, abgeändert wird*).

(Reichsgesetzblatt, 1901, n:r 40.)

Italien.

Kungörelse den 8 februari 1901 med provisoriskt fastställande af tariffer för utbetalande af lifräntor från riksanstalten för arbetares invaliditets- och ålderdomsförsäkring. (*Regio Decreto che approva in via provisoria e di esperimento le due tariffe per la liquidazione delle rendite vitalizie della cassa nazionale di previdenza per la invalidita e la vecchiaia degli operai*).

(Raccolta ufficiale delle leggi e dei decreti del Regno d'Italia, 1901, n:r 62.)

Reglementariska föreskrifter, utfärdade den 14 mars 1901, till förekommande af olycksfall vid järnvägsdrift. (*Regolamento per la prevenzione degli infortuni sul lavoro nell' esercizio delle strade ferrate*).

(Raccolta ufficiale, 1901, n:r 118).

Lag den 7 juli 1901 angående riksanstalten för arbetares invaliditets- och ålderdomsförsäkring. (*Legge portante disposizioni sulla Cassa nazionale di previdenza per la invalidita e per la vecchiaia degli operai*).

(Raccolta ufficiale, 1901, n:r 322.)

Texten till lagen om riksanstalten för arbetares invaliditets- och ålderdomsförsäkring. (*Testo unico di legge sulla Cassa nazionale di previdenza per la invalidita e per la vecchiaia degli operai*).

(Raccolta ufficiale, 1901, n:r 387.)

Spanien.

Förordning den 15 februari 1901 innefattande föreskrifter om en viss ömsesidig uppsägningstid för järnvägsbolagens personal.

(Gaceta de Madrid $^{16}/_{2}$ 1901.)

Grekland.

Lag den $^{31}/_{6}$ $^{6}/_{8}$ 1901 angående utbetalande af skadeersättning vid inträffande af olycksfall i grufdrift och hyttor.

Kungörelse angående olycksfallsersättningslagens trädande i kraft.

Britiska Australien.

Nya Syd-Wales.

Lag den 5 november 1901 angående lärlingslagarnas kodifikation. (*An act to consolidate the acts relating to apprentices*).

(Act n:r 41, 1901.)

Lag den 19 november 1901 om ändring i vissa delar af lagen angående truckväsendet den 22 november 1900. (*An act to amend the Truck acts of 1900*).

Lag den 10 december 1901 angående yrkesföreningars inregistrering och erkännande som juridiska personer, om medling i arbetstvister m. m. (*An act to provide for the registration and incorporation of industrial unions and the making and enforcing of industrial agreements; to constitute a court of arbitration for the hearing and determination of industrial disputes, and matters referred to it; to define the jurisdiction, powers and procedure of such court; to provide for the enforcement of its awards and orders; and for purposes consequent on or incidental to those objects*).

(Act n:r 59, 1901.)

Lag den 28 december 1901 om ändring i lagen den 5 november 1900 angående ersättning för skada till följd af olycksfall i grufvor. (*An act to amend the miners' Accident Relief act*).

(Act n:r 71, 1901.)

Lag den 28 december 1901 angående grufinspektion m. m. (*An act to make better provision for the regulation and inspection of mines other than coal and shale mines; to regulate the treatment of the products of such mines; and for purposes incidental to or consequent on those subjects*).

Lag den 28 december 1901 innefattande vissa föreskrifter rörande lokaler och bostäder för arbetare, sysselsatta med klippning af ull. (*An act to provide for the proper and sufficient accomodation of shearers*).

(Act n:r 74, 1901.)

Syd-Australien.

Lag den 21 december 1901 innefattande vissa ändringar i lagen den 5 december 1900 angående butikers stängningstid. (*An act to amend the early closing act 1900*).

(N:r 778.)

Victoria.

Lag den 11 december 1901 angående ålderdomspensioners utbetalande. (*An act to provide for the payment of old-age pensions and for other purposes 1901*).

(N:r 1751, jfr ock n:r 1733.)

Lag den 23 december 1901 innefattande vissa ändringar i 1900 års lag om ålderdomspension. (*An act to further amend the old age pensions Act 1900*).

(N:r 1761.)

Nya Zeeland.

Lag den 7 november 1901 innefattande vissa ändringar i 1900 års lag om medling i arbetstvister. (*An act to amend »The industrial conciliation and arbitration act 1900»*).

(1901, n:r 37.)

Lag den 7 november 1901 innefattande vissa ändringar i 1891 års lag om kolgrufvor. (*An act to amend »The coal-mines Act 1891»*).

Lag den 8 november 1901 innefattande vissa ändringar i 1898 års lag om grufvor. (*An act to amend »The mining act, 1898»*).

Lag den 8 november 1901 angående fabriker. (*An act to consolidate and amend the Law relating to factories*).

Brittiska Nordamerika. (Canada).

Brittiska Columbia.

Lag den 11 maj 1901 innefattande vissa ändringar i 1900 års lag om butiker och verkstäder (bagerier). (*An Act to amend the »shops regulation Act, 1900»*).

(Chap. 49.)

Nya Skottland.

Lag den 4 april 1901 angående medling i arbetstvister inom grufdriften. (*An Act to amend the Mines Arbitration Act*).

(Chap. 29.)

Lag den 4 april 1901 angående tillägg till 1900 års lag om grufarbetares hjälpkassor. (*An act to amend chapter 23 of the Revised Statutes, 1900 »of Miners' Relief Societies»*).

Lag den 4 april 1901 angående fabriker. (*An act for the protection of persons employed in factories*).

Quebec.

Lag den 26 mars 1901 angående den allmänna hygienen. (*Loi du 26 mars 1901 émendant et refondant la loi concernant l'hygiène publique*).
(Chap. 19.)

Lag den 28 mars 1901 angående förliknings- och skiljenämnder för slitande af arbetstvister. (*Loi du 28 mars 1901 concernant les Conseils de conciliation et d'arbitrage pour régler les différents industriels*).
(Chap. 31.)

Amerikas Förenta Stater.

Unionens lagstiftning.

Lagbestämmelser angående arbetstidens längd vid offentliga arbeten i distriktet Columbia. (*Hours of labor. District of Colombia*).
(U. S. Statutes, Acts of 1900—1901, chap. 854.)

De särskilda staternas lagstiftning.

(Här anföras endast några viktigare lagar af socialt innehåll, som tillkommit i de särskilda staterna.)

Arizona.

Lag den 19 april 1901 angående arbetsgifvares ansvarsskyldighet vid inträffande olycksfall. (*Liability of employers for acts of employees*).

Lag den 1 september 1901 angående arbetslöners utbetalande. (*Payment of wages*).

Arkansas.

Lag den 23 maj 1901 angående arbetslöners utbetalande. (*Payment of wages. Issue of scrip. Company stores*).
(Act. 161.)

Californien.

Lag den 20 februari 1901 angående den arbetsstatistiska byråns åligganden. (*Bureau of labor statistics*).
(Chap. 23.)

Lag den 28 februari 1901 angående raster under arbetstiden vid sågverk etc. (*Lunch hour for labours in lumber mills, etc.*)
(Chap. 60.)

Lag den 16 mars 1901 angående arbetstid och arbetslön. (*Hours of labor. — Wages*).
(Chap. 158.)

Lag den 23 mars 1901 angående arbetstidens längd vid offentliga arbeten. (*Hours of labor on public works*).
(Chap. 172.)

Lag den 23 mars 1901 innefattande vissa hygieniska föreskrifter för fabriker och verkstäder. (*Factories and workshops. Sanitary provisions*).
(Chap. 176.)

Lag den 23 mars 1901 angående barns användande i arbete etc. (*Employment, hours of labor, etc., of children*).
(Chap. 205.)

Lag den 23 mars 1901 angående arbetslöners utbetalande. (*Payment of wages*).
(Chap. 221.)

Colorado.

Lag den 28 mars 1901 angående arbetsgifvares ansvarskyldighet vid olycksfall i arbete. (*Liability of employers for injuries of employees*).

Connecticut.

Lag den 17 maj 1901 angående anställda arbetares användande i arbete etc. (*Employment of laborers*).
(Chap. 68.)

Lag den 29 maj 1901 angående tillsyn öfver bagerier. (*Inspection, etc., of bakeries, etc.*)
(Chap. 83.)

Lag den 29 maj 1901 angående offentlig arbetsförmedling. (*Employment of bureaus*).
(Chap. 100.)

Lag den 3 juni 1901 angående barns användande i arbete. (*Employment of children. Certificate of age*).
(Chap. 110.)

Lag den 17 juni 1901 angående arbetsgifvares ansvarsskyldighet vid inträffande olycksfall. (*Liability of employers for injuries to employees*).
(Chap. 155.)

Florida.

Lag den 22 maj 1901 innefattande vissa bestämmelser till arbetares skydd. (*Protection of employees in trading or refusing to trade with any particular person or persons*).

(Chap. 5015.)

Idaho.

Lag den 11 mars 1901 angående offentlig arbetsförmedling. (*Employment agencies*).

Lag den 12 mars 1901 angående inrättandet af en kommitté för arbetarefrågor. (*Labor Commission*).

Indiana.

Lag den 28 februari 1901 angående tillsyn öfver bagerier. (*Inspection of bakeries, etc*).

(Chap. 35.)

Lag den 9 mars 1901 angående arbetslönen vid offentliga arbeten. (*Rate of wages on public works*).

(Chap. 122.)

Lag den 11 mars 1901 innefattande vissa föreskrifter till skyddande af arbetares rätt till ersättning vid olycksfall i arbete. (*Contracts of employees waiving right to damages*).

(Chap. 225.)

Kansas.

Lag den 15 februari 1901 angående grufarbetarnes nationalförbund. (*State association of miners. Secretary of mining industries, etc.*).

(Chap. 256.)

Lag den 29 mars 1901 angående offentlig arbetsförmedling. (*Free public employment offices*).

(Chap. 185.)

Lag den 1 maj 1901 angående beredande af sittplatser för den kvinnliga personalen i butiker etc. (*Seats for female employees*).

(Chap. 187.)

Massachusets.

Lag den 6 mars 1901 angående tillkännagifvande medelst anslag af arbetstidens längd i affärslokaler. (*Posting of time tables in mercantile establishments*).

(Chap. 113.)

Lag den 20 mars 1901 angående minderårigas användande i arbete. (*Employment of children*).

(Chap. 164.)

Lag den 20 mars 1901 angående skyddsanordningar för arbetare vid byggnadsföretag. (*Protection of workmen on buildings*).
(Chap. 166.)

Lag den 8 maj 1901 angående tillkännagifvande medelst anslag af vissa arbetsregler i textilfabriker. (*Specifications, etc. to be posted in textile factories*).
(Chap. 370.)

Lag den 28 maj 1901 angående skyddsanordningar vid hissinrättningar i fabriker och verkstäder. (*Factories and workshops. Safety appliances on elevators, etc.*)
(Chap. 439.)

Michigan.

Lag den 13 maj 1901 angående inspektion af fabriker, hotell och magasiner. (*An act to provide for the inspection of manufacturing establishments, workshops, hotels and stores in this state, etc*).

Minnesota.

Lag den 13 april 1901 angående arbetstidens längd vid offentliga arbeten. (*Hours of labor on public works*).
(Chap. 310.)

Missouri.

Lag den 7 mars 1901 angående inrättandet af en nämnd för medling och skiljedom i arbetstvister. (*Board of mediation and arbitration*).

Lag den 12 mars 1901 angående kompetensvillkor för grufarbetare. (*Mine regulations. Qualifications of miners*).

Lag den 20 mars 1901 angående arbetslöners utbetalande. (*Payment of wages*).

Lag den 23 mars 1901 angående arbetstidens längd i grufvor. (*Mines regulations. Hours of labor*).

Lag den 17 april 1901 angående fabriksinspektion. (*Inspection of factories*).

Montana.

Lag den 2 februari 1901 angående arbetstidens längd. (*Hours of labor*).

Lag den 7 mars 1901 angående arbetslöners utbetalande. (*Payment of wages*).

New York.

Lag den 7 februari 1901 angående inrättandet af en byrå för arbetareangelägenheter. (*Department of Labor, etc*).

(Chap. 9.)

Lag den 22 april 1901 angående tillkännagifvande af vissa lagbestämmelser genom anslag i fabriks- och verkstadslokaler. (*Factories and workshops. — Posting copies of law relating to ....*).

(Chap. 475.)

Lag den 22 april 1901 angående tvättinrättningar. (*Laundries*)

(Chap. 477.)

Pennsylvania.

Lag den 4 april 1901 angående tillsyn öfver bagerier. (*Regulation, inspection, etc., of bakeshops*).

(N:r 37.)

Lag den 2 maj 1901 angående yrkesföreningars fabriksmärken. (*Trade marks of Trade Unions*).

(N:r 84.)

Lag den 29 maj 1901 angående fabriksinspektion. (*Factory inspection. Employment of women and children*).

(N:r 206.)

Lag den 24 juni 1901 angående arbetslöners utbetalande. (*Payment of wages. Taxation of unredeemed scrip*).

(N:r 290.)

Syd-Carolina.

Lag den 20 februari 1901 angående arbetslöners utbetalande (*Payment of wages in scrip*).

N:r 432.)

Tennessee.

Lag den 20 mars 1901 innefattande förbud mot anställande af arbetare genom missvisande uppgifter. (*Deception, unlawful force, etc., in procuring employees*).

(Chap. 104.)

Texas.

Lag den 17 april 1901 innefattande förbud mot användande af s. k. svarta listor. (*Blacklisting*).

(Chap. 99.)

Lag den 18 april 1901 angående arbetslöners utbetalande. (*Payment of wages in scrip*).

(Chap. 112.)

Utah.

Lag den 14 mars 1901 angående införandet af 8 timmars arbetsdag. (*Hours of labor. Eight-hour law*).
(Chap. 41.)

Lag den 14 mars 1901 angående inrättandet af en statistisk byrå. (*Bureau of statistics*).
(Chap. 55.)

Lag den 14 mars 1901 angående inrättandet af en byrå för arbetareangelägenheter. (*Board of labor, conciliation and arbitration*).
(Chap 68.)

Washington.

Lag den 11 mars 1901 om kvinnors arbetstid samt angående anordnandet af sittplatser för kvinnliga arbetare och biträden. (*Employment of women. Hours of labor. Seats*).
(Chap. 68.)

Lag den 16 mars 1901 angående inrättandet af en byrå för arbetareangelägenheter. (*Bureau of labor*).
(Chap. 74.)

Väst-Virginia.

Lag den 15 februari 1901 angående offentlig arbetsförmedling. (*Free public employment bureaus*).
(Chap. 15.)

Lag den 16 februari 1901 angående fabriksinspektion. (*Factory inspection*).
(Chap. 19.)

Wisconsin.

Lag den 27 april 1901 angående hemarbete. (*Sweat shops. Licensing, inspection, etc*).
(Chap 239.)

Wyoming.

Lag den 13 februari 1901 angående beredande af sittplatser för kvinnliga arbetare och biträden. (*Seats for female employees*).
(Chap. 33.)

Peru.

Förordning den 30 april 1901 angående anställning i personlig tjänst äfvensom angående kommissionärer. (*Reglamento de domesticos y de agencia de estos*).

Verksamheten vid Göteborgs arbetsförmedlingsanstalt under år 1904.

I dessa »Meddelanden» har förut lämnats en redogörelse för verksamheten vid Göteborgs arbetsförmedlingsanstalt under år 1903, det första hela år, under hvilket densamma verkat. Med ledning af anstaltens nyligen utkomna andra årsberättelse meddelas här nedan vissa uppgifter rörande dess arbete under år 1904.

Tillgången och efterfrågan å arbetskraft samt kontorets därpå grundade förmedlingsverksamhet hade under årets *olika månader* fördelat sig på sätt efterföljande tabell utvisar:

Månader.	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Tillsammans.		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Januari . . .	607	181	166	362	303	214	969	484	380
Februari . .	647	271	242	437	345	227	1,084	616	469
Mars	585	288	252	403	372	230	988	660	482
April	571	408	336	392	489	249	963	897	585
Maj	529	513	385	453	603	255	982	1,116	640
Juni	546	415	336	428	460	197	974	875	533
Juli	430	267	207	413	308	189	843	575	396
Augusti . . .	398	316	246	328	273	156	726	589	402
September . .	427	454	340	431	515	327	858	969	667
Oktober . . .	510	377	312	632	794	425	1,142	1,171	737
November . .	546	250	202	592	729	337	1,138	979	539
December . .	356	233	201	260	317	179	616	550	380
Tills. år 1904	**6,152**	**3,973**	**3,225**	**5,131**	**5,508**	**2,985**	**11,283**	**9,481**	**6,210**
» » 1903	7,166	3,304	2,999	5,324	3,629	2,569	12,490	6,933	5,568

På den manliga afdelningen var tillströmningen af arbetssökande störst under januari och februari månader, minst under december, augusti, september och juli, men i öfrigt tämligen jämn; de flesta lediga platserna anmäldes under maj, september, juni och april, och samma månader uppvisa äfven de högsta siffrorna för antalet tillsatta platser. På den kvinnliga afdelningen framstå särskildt oktober

och november samt april och maj med de största talen för såväl arbetssökande som lediga och tillsatta platser; minst var frekvensen under december och januari.

Tabellens slutsiffror ange totalresultaten för såväl det ifrågavarande året som år 1903. En jämförelse mellan de respektive talen upplyser, i hvad mån anstaltens verksamhet utvidgats och förändrats.

Ökning (+) eller minskning (—) från år 1903 till år 1904.

	Arbetssökande.		*Lediga platser.*		*Tillsatta platser.*	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Manliga afdelningen . .	— 1,014	— 14·2	+ 669	+ 20·2	+ 226	+ 7·5
Kvinnliga » . .	— 193	— 3·6	+ 1,879	+ 51·8	+ 416	+ 16·2
Tillsammans	**— 1,207**	**— 9·7**	**+ 2,548**	**+ 36·8**	**+ 642**	**+ 11·5**

Dessa siffror utvisa, att antalet arbetssökande under år 1904 varit betydligt mindre än under föregående år, samtidigt med att antalet lediga platser företer en mycket betydande ökning. Denna anmärkningsvärda skiljaktighet mellan de båda årens hufvudsakliga resultat är gifvetvis främst att tillskrifva de goda arbetskonjunkturer, som under år 1904 synas hafva varit rådande i Göteborg. Arbetarne hafva i mindre utsträckning än eljest haft behof af anstalten, enär de sällan behöft lämna sina föregående anställningar, utan arbetsgifvarne tvärtom ökat sina arbetsstyrkor. Dessa hafva därför hos anstalten rekvirerat mer arbetskraft än densamma kunnat anskaffa. Visserligen företedde den manliga afdelningen ett större antal arbetssökande än lediga platser, men bland de arbetssökande funnos såsom alltid en del personer, som af en eller annan anledning voro mindre eftersökta, hvarför åtskilliga anmälda lediga platser ej kunde besättas. Anmärkas bör emellertid äfven, att ökningen af antalet vid anstalten erbjudna arbetstillfällen naturligtvis ej uteslutande var att tillskrifva förbättring i konjunkturerna, utan delvis berodde därpå, att arbetsgifvare, särskildt husmödrar, som under det föregående året ställt sig tveksamma mot anstaltens verksamhet, numera i allt större utsträckning börjat anlita densamma.

Proportionen mellan å ena sidan antalet lediga platser och å andra sidan antalet arbetssökande och tillsatta platser under åren 1903 och 1904 framgår närmare af efterföljande siffror.

På 100 *lediga platser* kommo:

	Arbetssökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnliga.	Tillsammans.
År 1903	217	147	180	91	71	80
» 1904	155	93	119	81	54	66

Dessa siffror gifva en direkt belysning till hvad ofvan yttrats angående anstaltens verksamhet under de båda åren. I stort sedt voro resultaten fördelaktiga för arbetarne på grund af den stora tillgången på arbetstillfällen, men mindre fördelaktiga för arbetsgifvarne till följd af att duglig arbetskraft ej alltid stod att erhålla i nödig utsträckning.

Tabellen å nästföljande sida meddelar en sammanställning rörande *förmedlingsverksamhetens fördelning på skilda yrkesgrupper*, rörande antalet tillsatta *fasta platser* äfvensom rörande de tillsatta *platsernas befintlighet inom eller utom staden.* Å den manliga afdelningen är det framför allt grofarbetet, landttransportarbetet, jordbruket, maskin- och skeppsbyggnadsindustrien, byggnadsarbetet samt sten-, ler- och glasindustrierna, som betjänat sig af anstalten. Särskildt jordbruket företer en afsevärd ökning i antalet lediga platser, oaktadt allt fortfarande en mängd arbetsgifvare i stadens närhet ännu ej börjat använda sig af den kommunala anstalten.

Nu liksom föregående år behärskas siffrorna för den kvinnliga afdelningen af gruppen »tjänstefolk». Därjämte var förmedlingsverksamheten naturligtvis liflig med afseende å grupperna hotell-, kafé- och restaurantpersonal, närings- och njutningsmedelsarbetare, beklädnadsarbetare, textilarbetare samt butiks- och lagerbiträden.

Beträffande vissa yrkesgrenar förekommer, att antalet arbetssökande angifvits lägre än de inom samma grupper tillsatta platserna. Detta förhållande beror på, att en del af de lediga platserna ej kräft speciell yrkesskicklighet och därför kunnat besättas med arbetssökande, som anmält sig under andra grupper, t. ex. grofarbetare och dylika. Å andra sidan må påpekas, att inom grupperna jordbruk m. m. och tjänstefolk antalet tillsatta platser är påfallande mindre än hvad man skulle vänta med hänsyn till antalet arbetssökande och lediga platser. Denna ständigt återkommande företeelse inom de nämnda grupperna af arbete förklaras af anställningarnas natur af personlig tjänst; de arbetssökande, som därinom antecknas, taga därför hellre arbete af annan art, som lämnar högre kontant aflöning och mera ledighet.

Bland samtliga 6,210 tillsatta platser afsågo ej färre än 3,110 eller 50 % *fast anställning.* Ser man på de särskilda grupperna af arbete, befinnes det, att fast anställning inom de flesta varit regel, med undantag endast för grofarbetare och byggnadsarbetare, där af naturliga skäl de flesta platserna varit af tillfällig art. På den manliga afdelningen blifva till följd häraf siffrorna för fast anställning jämförelsevis små, nämligen endast 1,309 af 3,225 platser, eller 41 %, medan däremot på den kvinnliga afdelningen de fasta platserna utgjorde 60 %, eller 1,801 af samtliga 2,985 platser.

Verksamheten vid Göteborgs arbetsförmedlingsanstalt[1] under år 1904.

1. Yrkesgrupper.	2. Manliga afdelningen. Arbetssökande.	3. Manliga afdelningen. Lediga platser.	4. Manliga afdelningen. Tillsatta platser.	5. Kvinnliga afdelningen. Arbetssökande.	6. Kvinnliga afdelningen. Lediga platser.	7. Kvinnliga afdelningen. Tillsatta platser.	8. Tillsammans. Arbetssökande.	9. Tillsammans. Lediga platser.	10. Tillsammans. Tillsatta platser. Samtliga.	11. Tillsammans. Tillsatta platser. Däraf utom staden.	12. Tillsammans. Tillsatta platser. Däraf fasta platser.
A. **Jordbruk m. m.** . .	672	401	239	8	107	24	**680**	**508**	**263**	182	164
B. **Industri o. handtverk:**											
1. Sten-, ler- o. glasarbetare	83	166	157	5	1	—	**88**	**167**	**157**	62	48
2. Metallarbetare											
3. Maskin- och skeppsbyggnadsarbetare	627	308	225	7	4	3	**634**	**312**	**228**	100	165
4. Byggnadsarbetare . . .	487	237	193	1	—	—	**488**	**237**	**193**	65	60
5. Trävaruarbetare	245	58	36	4	3	—	**249**	**61**	**36**	4	24
6. Läderberedningsarbetare.	12	5	4	1	—	—	**13**	**5**	**4**	—	4
7. Textilarbetare	50	4	3	182	61	49	**232**	**65**	**52**	43	48
8. Beklädnadsarbetare . . .	35	25	10	225	103	59	**260**	**128**	**69**	6	41
9. Närings- och njutningsmedelsarbetare	105	49	28	136	190	76	**241**	**239**	**104**	11	75
10. Kemisk-tekniska arb. o. d.	8	18	12	17	18	16	**25**	**36**	**28**	18	26
11. Pappersarbetare	29	8	7	18	25	15	**47**	**33**	**22**	3	17
12. Grafiska arbetare	27	14	12	3	6	2	**30**	**20**	**14**	—	13
13. Andra eller ej specif. industriella arb. (maskinister o. eldare m. fl.)	320	28	18	—	—	—	**320**	**28**	**18**	11	11
C. **Handel o. samfärdsel:**											
1. Butiks- o. lagerbiträden .	95	15	10	175	65	28	**270**	**80**	**38**	6	35
2. Kontorsbiträden	81	16	13	29	4	3	**110**	**20**	**16**	1	8
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	57	46	30	508	632	356	**565**	**678**	**386**	65	344
4. Landttransportarb. (inkl. springpojkar)	446	699	504	—	—	—	**446**	**699**	**504**	12	382
5. Vattentransportarbetare .	305	74	50	—	—	—	**305**	**74**	**50**	27	15
6. Väg-, vatten- o. järnvägsbyggnadsarbetare . . .	2	1	1	—	—	—	**2**	**1**	**1**	—	1
7. Annan eller ej specif. personal	369	386	303	11	51	27	**380**	**437**	**330**	14	246
D. **Annat eller ej specif. arbete:**											
1. Tjänstefolk	3	—	—	3,410	4,237	2,327	**3.413**	**4 237**	**2,327**	126	1,226
2. Grofarbetare	1,466	1,398	1,354	—	—	—	**1,466**	**1,398**	**1,354**	494	141
3. Andra	625	—	—	381	—	—	**1,006**	—	—	—	—
E. **Immateriell verksamhet**	3	17	16	10	1	—	**13**	**18**	**16**	16	16
Summa år 1904	**6,152**	**3,973**	**3,225**	**5,131**	**5,508**	**2,985**	**11,283**	**9,481**	**6,210**	**1,266**	**3,110**
» » 1903	7,166	3,304	2,999	5,324	3,629	2,569	12,490	6,933	5,568	850	2,895

[1] Jfr »Meddel.» 1903, s. 49, noten.

Tabellen å sid. 366 visar, att 1,266 arbetssökande, hvaraf 999 voro män och 267 kvinnor, beredts *sysselsättning utom staden*. Dessa voro företrädesvis grofarbetare, jordbruksarbetare och tjänstefolk, men tillhörde i afsevärd grad äfven det egentliga yrkesarbetet inom olika näringsgrenar.

Hela antalet af de särskilda personer, som under året en eller flera gånger anmälde sig såsom arbetssökande, uppgick till 7,458, hvaraf 3,912 män och 3,546 kvinnor. Då inom den manliga afdelningen antecknats 6,152 olika ansökningar om arbete och inom den kvinnliga afdelningen 5,131, skulle sålunda medeltalet ansökningar per man hafva utgjort 1·6, per kvinna 1·4. Om en likartad beräkning utföres med afseende å de tillsatta platserna, finner man, att på 100 särskilda kvinnor, som anlitat anstalten, komma i genomsnitt 84 tillsatta platser samt på 100 män 82 platser.

Vid en undersökning af de anmälda personernas *nationalitet* erhåller man till resultat, att endast 82 män och 23 kvinnor eller tillhopa 105 personer voro födda utom Sverige, däraf de flesta i Norge. Sin hemortsrätt i utlandet hade 70 män och 11 kvinnor bevarat; i öfrigt hafva 2,526 män och 2,069 kvinnor angifvit sig äga hemortsrätt i Göteborg samt 1,316 män och 1,466 kvinnor i öfriga delar af Sverige.

Med afseende å *civilstånd* voro:

	Män.		*Kvinnor.*		*Tillsammans.*	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Ogifta	3,008	76·9	3,036	85·6	6,044	81·0
Gifta	845	21·6	330	9·3	1,175	15·8
Änklingar och änkor	59	1·5	180	5·1	239	3·2
Summa	**3,912**	**100·0**	**3,546**	**100·0**	**7,458**	**100·0**

De arbetssökandes fördelning efter *ålder* framgår af följande tablå:

	Män.		*Kvinnor.*		*Tillsammans.*	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Intill 15 år	275	7·0	128	3·6	403	5·4
15—20 »	1,050	26·9	1,212	34·2	2,262	30·3
20—30 »	1,580	40·4	1,230	34·7	2,810	37·7
30—40 »	564	14·4	481	13·6	1,045	14·0
40—50 »	286	7·3	363	10·2	649	8·7
Öfver 50 »	157	4·0	132	3·7	289	3·9
Summa	**3,912**	**100·0**	**3,546**	**100·0**	**7,458**	**100.0**

Med afseende å dessa siffror må framhållas, att den högre anvisningsprocenten för gossar än för flickor under 15 år säkerligen återspeglar de faktiska förhållandena, i det att minderåriga gossar

oftare än flickorna torde lämnas att på egen hand försörja sig. Däremot är procenten i närmast högre grupp, 15—20 år, högre för flickorna, hvilka i denna ålder alltid afslutat den förberedande utbildning, som kan förekomma, och fullt dugliga för förefallande anställningar.

Med afseende å de arbetssökandes *skolbildning* inhämtades, att 3,810 af männen och 3,519 af kvinnorna endast bevistat folkskola. Af de återstående 102 männen hade 59 besökt elementarläroverk, 3 landtbruksskola, 7 teknisk högskola, 16 navigationsskola och 17 militärskola; af de öfriga kvinnorna hade 25 undervisats i elementarläroverk och 2 i seminarium.

Redogörelsen innehåller äfven upplysningar rörande den sammanlagda tid under året, hvarje arbetssökande varit *arbetslös*.

Arbetslöshet af en varaktighet	*Män.*		*Kvinnor.*		*Tillsammans.*	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
intill 2 veckor	2,698	68·9	3,185	89·8	5,883	78·9
2—4 »	454	11·6	142	4·0	596	8·0
4—6 »	230	5·9	72	2·0	302	4·0
6—10 »	305	7·8	85	2·4	390	5·2
10—13 »	105	2·7	12	0·4	117	1·6
öfver 13 »	120	3·1	50	1·4	170	2·3
Summa	**3,912**	**100·0**	**3,546**	**100·0**	**7,458**	**100·0**

I ögonen fallande är här skillnaden mellan män och kvinnor, i det att bland de förra 31·1 % varit arbetslösa under längre tid än 2 veckor, under det att sådan *längre arbetslöshet* drabbat endast 10·2 % af kvinnorna. Detta står naturligtvis i samband med den ofvan påpekade större tillgången på platser för kvinnorna, hvilken föranledt, att någon arbetslöshet i egentlig mening knappast behöft ifrågakomma för dugliga kvinnliga arbetare. I de flesta fall torde ock flertalet kvinnor, som förklarat sig hafva saknat arbete under någon tid, själfva underlåtit att söka anställning för att få åtnjuta någon tids ledighet.

Omkostnaderna för anstalten uppgingo under år 1904 till 12,421 kr.

Arbetsförmedling under år 1905.

Andra kvartalet.

Med ledning af tabellerna å sid. 376—383 redogöres här för de hufvudsakliga resultaten af verksamheten under innevarande års andra kvartal vid vissa arbetsförmedlingsanstalter i de skandinaviska länderna och Tyskland. Förutom de absoluta talen för frekvensen vid anstalterna meddelas — i de fall, då tillgängliga källor sådant medgifva — äfven uppgifter om proportionen mellan å ena sidan antalet lediga platser och å andra sidan antalet af dels arbetssökande och dels tillsatta platser, enär däraf kunna dragas vissa slutsatser rörande arbetsmarknadens läge.

Göteborg.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
April	477	396	324	450	607	286	927	1,003	610
Maj	554	541	444	495	737	334	1,049	1,278	778
Juni	398	386	267	352	497	218	750	883	485
2:dra kvart. år 1905	**1,429**	**1,323**	**1,035**	**1,297**	**1,841**	**838**	**2,726**	**3,164**	**1,873**
» » » 1904	1,646	1,336	1,057	1,273	1,552	701	2,919	2,888	1,758
» » » 1903	1,570	863	847	1,602	942	785	3,172	1,805	1,632

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

	Arbetssökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
Under april	120	74	92	82	47	61
» maj	102	67	82	82	45	61
» juni	103	71	85	69	44	55
» 2:dra kvart. år 1905	**108**	**70**	**86**	**78**	**46**	**59**
» » » » 1904	123	82	101	79	45	61
» » » » 1903	182	170	176	98	83	90

De under föregående kvartal goda arbetskonjunkturerna hafva som vanligt under vårmånaderna yttermera förbättrats och torde öfver hufvud böra betecknas såsom synnerligen gynnsamma för arbetarne. På hvarje anmäld plats belöpte sig i genomsnitt endast 0·9 arbetssökande, nämligen 1·1 på den manliga och 0·7 på den kvinnliga afdelningen; för motsvarande tidpunkt åren 1903 och 1904 voro de motsvarande genomsnittliga talen för båda afdelningarna resp. 1·8 och 1·0. Under maj och juni månader voro de manliga arbetssökande ungefär lika många som de för dem anmälda lediga platserna, endast under april fanns någon öfverskjutande arbetskraft. På den kvinnliga afdelningen var bristen på arbetskrafter ungefär lika stor under alla månaderna, och följden däraf blef att ej ens hälften af de lediga platserna, nämligen endast 46 af 100, kunde besättas. Bättre blef naturligtvis resultatet på den manliga afdelningen, där lämplig arbetskraft anskaffades för öfver hufvud 76 af 100 lediga platser.

Flertalet anställningar förmedlades naturligtvis för arbetare inom annat än industriellt yrke, nämligen på den manliga afdelningen grof-, vatten-, transport- och byggnadsarbetare, samt på den kvinnliga afdelningen tjänstefolk och restaurantpersonal, men äfven de egentliga fackutbildade arbetarne synas efter hand vänja sig vid att anlita anstalten.

Hälsingborg.

	Tillsatta platser.		
	Manliga afdelningen.	Kvinnliga afdelningen.	Tillsammans.
April	196	75	271
Maj	207	75	282
Juni	194	73	267
2:dra kvart. år 1905	**597**	**223**	**820**
» » » 1904	659	208	867
» » » 1903	817	126	943

I jämförelse med vintermånaderna, då verksamheten vid anstalten var ovanligt ringa, har det förevarande kvartalet att uppvisa en betydande framåtgång. Visserligen nåddes ej på den manliga afdelningen fullt samma starka omsättning som under motsvarande tid åren 1903 och 1904, men på den kvinnliga afdelningen

hafva de då vunna resultaten öfverträffats. Förmedlingen för kvinnor har nästan uteslutande varit begränsad till grupperna kvinnliga tjänare, restaurantpersonal och jordbruksarbetare. Inom denna sista kategori anvisades ett jämförelsevis mycket stort antal manliga arbetare; i öfrigt erhöll flertalet män anställning inom byggnads- och grofarbete samt inom den kemisk-tekniska industrien.

Lund.

I anledning af därom väckt motion tillsatte stadsfullmäktige i Lund den 10 okt. 1902 en kommitté för utredande af frågan om inrättande af en kommunal arbetsanskaffningsbyrå. Den 3 sept. 1903 afgåfvo kommitterade sitt betänkande; efter det att yttranden häröfver afgifvits af vederbörande kommunala myndigheter, beslöto stadsfullmäktige den 11 nov. 1904 att anordna *Lunds stads arbetsanskaffningsbyrå* med en årlig utgiftsstat af 3,000 kr. Anstalten, som den 20 innevarande maj trädde i verksamhet, hade vid juni månads slut att uppvisa följande resultat:

	Män.	*Kvinnor.*	*Tillsammans.*
Antal arbetssökande	202	67	**269**
» lediga platser	61	85	**146**
» tillsatta »	31	27	**58**

På den manliga afdelningen var frekvensen lifligast inom grupperna grof- och byggnadsarbete samt jordbruk, på den kvinnliga afdelningen afsåg förmedlingsverksamheten företrädesvis husligt arbete.

Norska förmedlingsanstalter.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
2:dra kvartalet.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
I Kristiania	4,681	1,762	1,594	2,485	2,429	2,026	7,166	4,191	3,620
» Bergen	744	662	618	423	318	285	1,167	980	903
» Trondhjem	195	139	46	13	18	3	208	157	49
» Stavanger	1,225	634	561	183	237	92	1,408	871	653
2:dra kvart. år 1905	**6,845**	**3,197**	**2,819**	**3,104**	**3,002**	**2,406**	**9,949**	**6,199**	**5,225**
» » » 1904	4,826	2,330	2,075	2,941	2,561	2,115	7,767	4,891	4,190

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

2:dra kvartalet.	*Arbetssökande.*			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
I Kristiania	266	102	171	90	83	86
» Bergen	112	133	119	93	90	92
» Trondhjem	140	72	132	33	17	31
» Stavanger	193	77	162	88	39	75
2:dra kvart. år 1905	**214**	**103**	**160**	**88**	**80**	**84**
» » » 1904	207	115	159	89	83	86

Resultaten af detta kvartals verksamhet vid de olika norska anstalterna voro i kvantitativt hänseende jämförelsevis goda, och särskildt siffrorna från Stavangers arbetskontor utvisa en betydande utveckling. Den ökade omsättningen kom vid alla anstalterna till stor del på grupperna handel och samfärdsel samt grofarbete af skilda slag. Allt fortfarande var dock tillströmningen af manliga arbetssökande betänkligt stor i förhållande till de anmälda lediga platserna, så att arbetsmarknadens läge, att döma af dessa symptom, öfver hufvud icke syntes tillfredsställande.

Kristiania.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
April	1,995	558	485	925	916	787	2,920	1,474	1,272
Maj	1,546	744	685	859	831	684	2,405	1,575	1,369
Juni	1,140	460	424	701	682	555	1,841	1,142	979
2:dra kvart. år 1905	**4,681**	**1,762**	**1,594**	**2,485**	**2,429**	**2,026**	**7,166**	**4,191**	**3,620**
» » » 1904	3,345	1,262	1,178	2,460	2,184	1,838	5,805	3,446	3,016
» » 1903	2,962	1,323	1,260	2,103	1,823	1,768	5,065	3,146	3,028

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

	Arbetssökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
Under april	358	101	198	87	86	86
» maj	208	103	153	92	82	87
» juni	248	103	161	92	81	86
» 2:dra kvart. år 1905	**266**	**102**	**171**	**90**	**83**	**86**
» » » » 1904	265	113	168	93	84	88
» » » » 1903	224	115	161	95	97	96

Den för de norska anstalterna öfver hufvud konstaterade ökningen i frekvensen framträder starkt i ofvanstående siffror för Kristianiakontoret. På den manliga afdelningen anmäldes nämligen omkring 1,300 arbetssökande och 500 lediga platser mer än under motsvarande tid år 1904; proportionen mellan antalet sådana olika slag af anmälningar på den manliga afdelningen var för båda tidrymderna densamma, nämligen 2·7 : 1. Ökningen i omsättning belöpte sig företrädesvis på grupperna *grofarbete, jordbruk, landttransport, byggnadsarbete* samt järn- och metallindustri. Å den kvinnliga afdelningen var antalet arbetssökande föga större än de lediga platserna, men icke desto mindre kunde 83 % af dem tillsättas, de allra flesta i huslig tjänst, endast ett ringa fåtal inom andra branscher.

Köpenhamn.

	Tillsatta platser.		
	Manliga afdelningen.	Kvinnliga afdelningen.	Tillsammans.
April	961	1,373	2,334
Maj	1,207	1,616	2,823
Juni	948	1,394	2,342
2:dra kvart. år 1905	**3,116**	**4,383**	**7,499**
» » » 1904	3,041	3,886	6,927
» » » 1903	3,478	3,353	6,831

Under de föregående kvartalen har för anstalten i Köpenhamn konstaterats en afsevärd återgång med afseende å förmedlingsverk-

samheten på den manliga afdelningen. I mars detta år inträdde emellertid en afgjord förbättring, som fortfarit äfven under här ifrågavarande kvartal, så att resultaten något öfverträffa dem för motsvarande tid år 1904. På den kvinnliga afdelningen har verksamheten, nu liksom tillförene, att uppvisa en stadigt fortgående utveckling, mest beträffande anställning i husligt arbete, men äfven i jordbrukets och industriens tjänst.

Tyskland.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
April	150,217	126,869	96,103	36,061	51,520	28,990	186,278	178,389	125,093
Maj	171,613	137,137	102,995	36,747	48,135	26,773	208,360	185,272	129,768
Juni	151,537	132,056	99,468	32,660	45,434	23,990	184,197	177,490	123,458
2:dra kvart. 1905	**473,367**	**396,062**	**298,566**	**105,468**	**145,089**	**79,753**	**578,835**	**541,151**	**378,319**
» » 1904	452,721	364,346	296,604	100,769	134,754	70,784	553,490	499,100	367,388
» » 1903	382,932	246,710	199,933	77,980	93,337	50,804	460,912	340,047	250,737

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

	Arbetssökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
Under april	118	70	104	76	56	70
» maj	125	76	112	75	56	70
» juni	115	72	104	75	53	70
» 2:dra kvart. 1905 . .	**120**	**73**	**107**	**75**	**55**	**70**
» » » 1904 . .	124	75	111	81	53	74
» » » 1903 . .	155	84	136	81	54	74

De ofvanstående absoluta talen för verksamheten vid de tyska anstalterna utvisa en genomgående ökning i verksamheten i jämförelse med förhållandena under såväl nästföregående kvartal som föregående års andra kvartal. Liksom förut synes ock efterfrågan på arbetskraft blifva proportionsvis allt starkare; i fråga om manligt arbete kommo 1·2 arbetssökande på hvarje anmäld plats; för

det kvinnliga arbetet var motsvarande relationstal endast 0·7. Denna ringa tillgång på kvinnliga arbetssökande i förhållande till anmälda lediga platser föranledde, att endast något mer än hälften af dessa sistnämnda kunde tillsättas genom anstaltens försorg. Det alldeles öfvervägande antalet sådana anställningar för kvinnor föll inom det husliga arbetets område samt inom den närstående restaurantbranschen. Ett betydande tillskott af kvinnlig arbetskraft bereddes emellertid äfven jordbruket samt beklädnads- och textilindustrierna. Förmedlingen för män visar storartade siffror beträffande nästan alla slag af arbete. Främst står i kvantitativt hänseende metall-, maskin- och skeppsbyggnadsindustrien, där tillgången på arbetskraft dock var mycket större än efterfrågan. En afsevärd tillväxt visar under detta kvartal anvisningen af manliga arbetare i jordbrukets tjänst.

Verksamheten vid *Göteborgs* under *andra* kvar-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Yrkesgrupper.	April månad.						Maj		
	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
A. **Jordbruk m. m.** . .	59	33	22	4	2	2	66	59	36
B. **Industri o. handtverk:**									
1. Sten-, ler- o. glasarbetare .	1	2	2	—	—	—	6	26	26
2. Metallarbetare									
3. Maskin- o. skeppsbyggnadsarbetare	49	32	26	—	2	1	66	54	42
4. Byggnadsarbetare	30	8	7	—	—	—	37	23	21
5. Trävaruarbetare	15	4	3	—	2	2	24	9	5
6. Läderberedningsarbetare . .	1	1	1	1	—	—	—	1	1
7. Textilarbetare	4	1	1	6	1	—	5	—	—
8. Beklädnadsarbetare	2	4	3	23	9	6	7	2	2
9. Närings- o. njutningsmedelsarbetare	11	3	2	12	14	6	14	12	6
10. Kemisk-tekniska arb. o. d. .	—	—	—	2	—	—	1	3	3
11. Pappersarbetare	4	1	1	3	6	6	7	3	3
12. Grafiska arbetare	3	—	—	—	—	—	1	—	—
13. Andra eller ej specif. industriella arb. (maskinister o. eldare m. fl.)	21	1	1	—	—	—	23	2	2
C. **Handel o. samfärdsel:**									
1. Butiks- o. lagerbiträden . .	3	1	1	17	4	3	3	1	1
2. Kontorsbiträden.	4	3	3	2	—	—	2	3	1
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	3	3	2	35	70	24	5	4	4
4. Landttransportarbetare (inkl. springpojkar)	29	76	53	—	—	—	14	71	47
5. Vattentransportarbetare . .	20	2	2	—	—	—	24	8	4
6. Väg-, vatten- o. järnvägsbyggnadsarbetare	1	—	—	—	—	—	1	2	2
7. Annan eller ej specif. personal	35	69	46	1	4	3	24	38	23
D. **Annat eller ej specif. arbete:**									
1. Tjänstefolk	—	—	—	318	493	233	—	—	—
2. Grofarbetare	132	151	147	—	—	—	157	220	215
3. Andra	50	—	—	26	—	—	67	—	—
E. **Immateriell verksamhet** .	—	1	1	—	—	—	—	—	—
2:dra kvart. år 1905	**477**	**396**	**324**	**450**	**607**	**286**	**554**	**541**	**444**
» » » 1904	*571*	*408*	*336*	*392*	*489*	*249*	*529*	*513*	*385*
» » » 1903	*659*	*296*	*291*	*639*	*351*	*284*	*473*	*315*	*311*

[1] Jfr »Meddel.» 1903, s. 49, noten.

arbetsförmedlingsanstalt[1]
talet år 1905.

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
månad.			Juni månad.						Andra kvartalet.					
Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Arbetssökande.		Lediga platser.		Tillsatta platser.	
Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Samtliga.	Däraf kvinnor.	Samtliga.	Däraf kvinnl.	Samtliga.	Däraf kvinnl.
1	7	6	22	49	13	1	6	5	**153**	6	**156**	15	**84**	13
1	—	—	6	10	9	—	—	—	**14**	1	**38**	—	**37**	—
4	2	1	41	26	17	1	1	1	**161**	5	**117**	5	**88**	3
—	—	—	17	15	11	—	—	—	**84**	—	**46**	—	**39**	—
—	—	—	14	6	1	—	—	—	**53**	—	**21**	2	**11**	2
—	—	—	—	1	1	1	—	—	**3**	2	**3**	—	**3**	—
6	6	5	5	—	—	4	—	—	**30**	16	**8**	7	**6**	5
24	26	11	7	6	3	20	3	3	**83**	67	**50**	38	**28**	20
8	37	9	4	6	4	8	20	17	**57**	28	**92**	71	**44**	32
1	2	2	—	—	—	—	—	—	**4**	3	**5**	2	**5**	2
4	—	—	—	3	2	1	2	2	**19**	8	**15**	8	**14**	8
1	4	3	1	—	—	—	2	2	**6**	1	**6**	6	**5**	5
—	—	—	13	4	4	—	—	—	**57**	—	**7**	—	**7**	—
22	12	8	3	—	—	14	8	4	**62**	53	**26**	24	**17**	15
—	—	—	3	1	1	—	—	—	**11**	2	**7**	—	**5**	—
45	91	35	2	3	2	29	76	33	**119**	109	**247**	237	**100**	92
—	—	—	15	145	100	—	—	—	**58**	—	**292**	—	**200**	—
—	—	—	21	3	1	—	—	—	**65**	—	**13**	—	**7**	—
—	—	—	1	2	2	—	—	—	**3**	—	**4**	—	**4**	—
5	6	4	18	41	32	3	10	3	**86**	9	**168**	20	**111**	10
318	544	250	—	—	—	232	369	148	**868**	868	**1,406**	1,406	**631**	631
—	—	—	73	64	63	—	—	—	**362**	—	**435**	—	**425**	—
55	—	—	132	—	—	38	—	—	**368**	119	—	—	—	—
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	**2**	—	**2**	—
495	**737**	**334**	**398**	**386**	**267**	**352**	**497**	**218**	**2,726**	**1,297**	**3,164**	**1,841**	**1,873**	**838**
453	*603*	*255*	*546*	*415*	*336*	*428*	*460*	*197*	*2,919*	*1,273*	*2,888*	*1,552*	*1,758*	*701*
557	*334*	*281*	*438*	*252*	*245*	*406*	*257*	*220*	*3,172*	*1,602*	*1,805*	*942*	*1,632*	*785*

Verksamheten vid *Hälsingborgs* och *Köpenhamns* arbetsförmedlingsanstalter under *andra* kvartalet år 1905.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
Yrkesgrupper.	Hälsingborg. Tillsatta platser.								Köpenhamn. Tillsatta platser.							
	April månad.		Maj månad.		Juni månad.		Andra kvartalet.		April månad.		Maj månad.		Juni månad.		Andra kvartalet.	
	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Samtliga.	Däraf kv.	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Samtliga.	Däraf kv.
A. Jordbruk m. m.	61	4	55	8	61	12	**201**	24	42	5	79	44	121	126	**417**	175
B. Industri o. handtverk:																
1. Sten-, ler- o. glasarb.	1	—	4	—	3	—	**8**	—	9	—	10	—	15	—	**34**	—
2. Metallarbetare																
3. Maskin- o. skeppsbyggnadsarbetare	9	—	3	—	5	—	**17**	—	93	2	175	17	154	9	**450**	28
4. Byggnads- o. möbelarb.	63	—	58	—	84	—	**205**	—	398	1	520	1	305	4	**1,229**	6
5. Trävarunarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	26	2	31	2	17	1	**79**	5
6. Lädervarunarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	**3**	—
7. Textilarbetare	—	1	—	—	—	—	**1**	1	6	7	3	13	4	18	**51**	38
8. Beklädnadsarbetare	—	—	—	1	5	—	**6**	1	62	120	45	187	26	124	**564**	431
9. Näringsmedelsarbetare	1	—	1	1	4	—	**7**	1	29	36	15	62	18	106	**266**	204
10. Kemisk-tekniska arb.	14	—	37	—	3	—	**54**	—	14	1	35	15	11	7	**83**	23
11. Pappersarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	1	14	—	**19**	1
12. Grafiska o. konstindustriella arbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	5	11	7	12	1	6	**42**	29
13. Andra eller ej spec. industriella arbetare	1	—	—	—	2	—	**3**	—	6	—	3	—	2	—	**11**	—
C. Handel o. samfärdsel:																
1. Varuhandelspersonal	1	—	1	—	5	—	**7**	—	183	5	170	14	191	10	**573**	29
2. Kontors- o. försäkringspersonal	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	**3**	—
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	5	11	2	10	4	13	**45**	34	23	161	19	192	22	167	**584**	520
4. Landttransportarb.	4	—	2	—	7	—	**13**	—	—	—	5	—	5	—	**10**	—
5. Vattentransportarb.	11	—	10	—	—	—	**21**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Järnvägs-, post- o. d. personal	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	6	—	3	—	**12**	—
7. Annan eller ej spec. personal	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	40	—	20	—	**85**	—
D. Annat eller ej spec. arbete:																
1. Kvinnliga tjänare	—	59	—	55	—	48	**162**	162	—	1,022	—	1,056	—	812	**2,890**	2,890
2. »Arbetare»	25	—	34	—	11	—	**70**	—	34	—	41	—	15	—	**90**	—
E. Immateriell verksamhet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	**4**	4
2:dra kvart. år 1905	**196**	**75**	**207**	**75**	**194**	**73**	**820**	**223**	**961**	**1,373**	**1,207**	**1,616**	**948**	**1,394**	**7,499**	**4,383**
» » » 1904	*282*	*76*	*189*	*66*	*188*	*66*	*867*	*208*	*1,110*	*1,246*	*960*	*1,372*	*971*	*1,268*	*6,927*	*3,886*
» » » 1903	*369*	*38*	*295*	*34*	*153*	*54*	*943*	*126*	*1,291*	*1,028*	*1,144*	*1,172*	*1,043*	*1,153*	*6,831*	*3,353*
Inkomna ansökningar																
från *arbetsgifvare*	162	146	139	135	142	96	820	377	.	.	.	.	.	.	.	.
» *arbetare*	473	132	475	133	420	131	1,764	396	.	.			.	.	.	.

Verksamheten vid offentliga arbetsförmedlingsanstalter i *Norge*

under *andra* kvartalet år 1905.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Arbetsorter och yrkesgrupper.	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Tillsammans.		
	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Kristiania.									
Jordbruk m. m.	118	208	186	8	34	32	**126**	**242**	**218**
Industri och handtverk . . .	1,613	411	343	38	36	22	**1,651**	**447**	**365**
Handel och samfärdsel . . .	1,325	453	391	65	64	27	**1,390**	**517**	**418**
Annat eller ej specif. arbete .	1,625	690	674	2,374	2,295	1,945	**3,999**	**2,985**	**2,619**
Tills. 2:dra kvart. år 1905	**4,681**	**1,762**	**1,594**	**2,485**	**2,429**	**2,026**	**7,166**	**4,191**	**3,620**
» » » » 1904	*3,334*	*1,261*	*1,178*	*2,460*	*2,183*	*1,838*	*5,794*	*3,444*	*3,016*
Bergen.									
Jordbruk m. m.	37	37	34	—	1	1	**37**	**38**	**35**
Industri och handtverk . . .	240	248	225	26	27	21	**266**	**275**	**246**
Handel och samfärdsel . . .	467	376	358	36	4	2	**503**	**380**	**360**
Annat eller ej specif. arbete .	—	1	1	361	286	261	**361**	**287**	**262**
Tills. 2:dra kvart. år 1905	**744**	**662**	**618**	**423**	**318**	**285**	**1,167**	**980**	**903**
» » » » 1904	*980*	*755*	*650*	*364*	*293*	*238*	*1,344*	*1,048*	*888*
Trondhjem.									
Jordbruk m. m.	17	27	13	—	—	—	**17**	**27**	**13**
Industri och handtverk . . .	87	68	6	—	—	—	**87**	**68**	**6**
Handel och samfärdsel . . .	25	11	4	—	—	—	**25**	**11**	**4**
Annat eller ej specif. arbete .	66	33	23	13	18	3	**79**	**51**	**26**
Tills. 2:dra kvart. år 1905	**195**	**139**	**46**	**13**	**18**	**3**	**208**	**157**	**49**
» » » » 1904	*194*	*88*	*58*	*18*	*22*	*4*	*212*	*110*	*62*
Stavanger.									
Jordbruk m. m.	63	75	48	—	9	3	**63**	**84**	**51**
Industri och handtverk . . .	415	118	109	5	14	6	**420**	**132**	**115**
Handel och samfärdsel . . .	651	388	357	11	—	—	**662**	**388**	**357**
Annat eller ej specif. arbete .	96	53	47	167	214	83	**263**	**267**	**130**
Tills. 2:dra kvart. år 1905	**1,225**	**634**	**561**	**183**	**237**	**92**	**1,408**	**871**	**653**
» » » » 1904	*318*	*226*	*189*	*99*	*63*	*35*	*417*	*289*	*224*
Kristiania, Bergen, Trondhjem och Stavanger.									
Jordbruk m. m.	235	347	281	8	44	36	**243**	**391**	**317**
Industri och handtverk . . .	2,355	845	683	69	77	49	**2,424**	**922**	**732**
Handel och samfärdsel . . .	2,468	1,228	1,110	112	68	29	**2,580**	**1,296**	**1,139**
Annat eller ej specif. arbete .	1,787	777	745	2,915	2,813	2,292	**4,702**	**3,590**	**3,037**
Tills. 2:dra kvart. år 1905	**6,845**	**3,197**	**2,819**	**3,104**	**3,002**	**2,406**	**9,949**	**6,199**	**5,225**
» » » » 1904	*4,826*	*2,330*	*2,075*	*2,941*	*2,561*	*2,115*	*7,767*	*4,891*	*4,190*

Verksamheten vid *Kristiania* under *andra* kvar-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Yrkesgrupper.	April månad.						Maj		
	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
A. **Jordbruk m. m.** . .	41	34	27	3	1	1	41	133	122
B. **Industri o. handtverk:**									
1. Sten-, ler- o. glasarbetare .	33	1	—	—	—	—	17	6	6
2. Metallarbetare	214	63	43	1	—	—	179	67	47
3. Maskin- o. skeppsbyggnadsarbetare									
4. Byggnadsarbetare	382	71	67	—	—	—	210	74	74
5. Trävaruarbetare	47	7	4	—	—	—	21	11	10
6. Läderberedningsarbetare . .	9	—	—	—	—	—	2	1	1
7. Textilarbetare	1	—	—	—	—	—	2	—	—
8. Beklädnadsarbetare	28	4	2	3	6	5	5	—	—
9. Närings- o. njutningsmedelsarbetare	40	1	—	3	4	2	22	4	4
10. Kemisk-tekniska arb. o. d.	1	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Pappersarbetare	1	—	—	—	—	—	2	—	—
12. Grafiska arbetare	6	—	—	3	3	—	4	1	1
13. Andra eller ej specif. industriella arb. (maskinister o. eldare m. fl.)	24	1	1	—	—	—	24	3	2
C. **Handel o. samfärdsel:**									
1. Butiks- o. lagerbiträden . .	7	2	2	3	1	1	4	—	—
2. Kontorsbiträden	2	—	—	2	—	—	4	—	—
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	10	12	9	14	12	5	10	11	9
4. Landttransportarbetare (inkl. springpojkar)	259	75	59	—	—	—	254	100	88
5. Vattentransportarbetare . .	27	2	2	—	—	—	40	16	14
6. Väg-, vatten- o. järnvägsbyggnadsarbetare	140	38	30	—	—	—	132	43	42
7. Annan eller ej specif. personal.	24	4	3	2	—	—	21	4	3
D. **Annat eller ej specif. arbete:**									
1. Tjänstefolk	—	—	—	874	860	746	—	3	1
2. Grofarbetare	635	242	235	15	29	27	468	265	260
3. Andra	63	—	—	2	—	—	81	—	—
E. **Immateriell verksamhet** .	1	1	1	—	—	—	3	2	1
2:dra kvart. år 1905	**1,995**	**558**	**485**	**925**	**916**	**787**	**1,546**	**744**	**685**
» » » 1904	*1,207*	*415*	*391*	*1,004*	*882*	*730*	*1,167*	*471*	*443*
» » » 1903	*1,094*	*517*	*493*	*818*	*704*	*676*	*900*	*442*	*423*

arbetsförmedlingsanstalt

talet år 1905.

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
månad.			Juni månad.						Andra kvartalet.					
Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Arbetssökande.		Lediga platser.		Tillsatta platser.	
Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Samtliga.	Däraf kvinnor.	Samtliga.	Däraf kvinnl.	Samtliga.	Däraf kvinnl.
4	13	12	36	41	37	1	20	19	**126**	8	**242**	34	**218**	32
—	—	—	9	2	—	—	—	—	**59**	—	**9**	—	**6**	—
1	—	—	120	28	25	1	—	—	**516**	3	**158**	—	**115**	—
—	—	—	162	55	49	—	—	—	**754**	—	**200**	—	**190**	—
—	—	—	14	3	2	—	—	—	**82**	—	**21**	—	**16**	—
—	—	—	2	2	1	—	—	—	**13**	—	**3**	—	**2**	—
—	—	—	1	1	1	4	—	—	**8**	4	**1**	—	**1**	—
8	7	7	4	1	1	4	1	—	**52**	15	**19**	14	**15**	12
4	8	5	11	3	1	3	5	2	**83**	10	**25**	17	**14**	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	**1**	—	—	—	—	—
—	—	—	2	—	—	—	—	—	**5**	—	—	—	—	—
1	1	—	2	—	—	2	1	1	**18**	6	**6**	5	**2**	1
—	—	—	12	1	1	—	—	—	**60**	—	**5**	—	**4**	—
3	1	—	6	1	—	4	1	1	**27**	10	**6**	3	**4**	2
1	—	—	—	—	—	2	—	—	**11**	5	—	—	—	—
19	24	12	6	9	7	12	22	5	**71**	45	**90**	58	**47**	22
—	—	—	247	113	100	—	2	2	**760**	—	**290**	2	**249**	2
—	—	—	18	3	3	—	—	—	**85**	—	**21**	—	**19**	—
—	—	—	88	18	18	—	—	—	**360**	—	**99**	—	**90**	—
3	—	—	26	2	2	—	1	1	**76**	5	**11**	1	**9**	1
793	720	593	2	2	2	647	591	486	**2,316**	2,314	**2,176**	2,171	**1,828**	1,825
16	57	55	321	173	172	18	38	38	**1,473**	49	**804**	124	**787**	120
4	—	—	48	—	—	3	—	—	**201**	9	—	—	—	—
2	—	—	3	2	2	—	—	—	**9**	2	**5**	—	**4**	—
859	**831**	**684**	**1,140**	**460**	**424**	**701**	**682**	**555**	**7,166**	**2,485**	**4,191**	**2,429**	**3,620**	**2,026**
829	*783*	*650*	*971*	*376*	*344*	*627*	*519*	*458*	*5,805*	*2,460*	*3,446*	*2,184*	*3,016*	*1,838*
600	*569*	*545*	*968*	*364*	*344*	*685*	*550*	*547*	*5.065*	*2,103*	*3,146*	*1,823*	*3,028*	*1,768*

Verksamheten vid offentliga arbets-

under *andra* kvar-

(Efter »Reichs-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Yrkesgrupper.	April månad.						Maj		
	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
A. **Jordbruk m. m.**	6,780	11,780	9,169	3,259	8,112	5,864	8,195	11,135	7,034
Bergshandtering m. m.	49	46	18	—	—	—	84	85	63
B. **Industri o. handtverk:**									
1. Sten- o. lerarbetare	712	662	390	13	27	9	4,075	2,484	1,665
2. Metallarbetare									
3. Maskin- och skeppsbyggnadsarbetare	35,779	23,869	21,195	726	528	522	40,237	25,855	21,071
4. Byggnadsarbetare	22,496	18,408	12,280	129	74	38	25,315	22,706	15,851
5. Trävaruarbetare	12,612	9,215	6,031	52	60	35	14,921	11,144	7,765
6. Läderarbetare	3,305	3,278	1,802	14	12	2	3,902	3,382	2,180
7. Textilarbetare	1,694	1,330	1,261	1,386	1,098	1,211	1,763	1,480	1,370
8. Beklädnadsarbetare	5,308	9,297	5,092	1,541	2,190	1,472	6,119	9,509	5,596
9. Närings- och njutningsmedelsarbetare	11,130	7,163	6,381	145	134	99	13,337	8,285	7,514
10. Kemisk-tekniska arb. o. d.	139	153	109	16	42	20	160	175	127
11. Pappersarbetare	1,005	511	331	487	559	338	1,137	486	352
12. Grafiska o. konstindustriella arbetare	2,547	1,491	1,310	442	392	282	2,177	950	831
13. Andra eller ej specif. industriella arbetare	17,844	12,718	9,453	1,496	1,611	889	21,017	14,249	10,972
C. **Handel o. samfärdsel:**									
1. Handelspersonal	6,180	6,478	4,178	358	227	113	5,251	4,307	3,156
2. Försäkringspersonal	1	5	1	—	2	—	2	1	1
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	5,799	10,141	9,424	3,317	4,802	2,092	5,718	3,601	2,870
4—6. Transport- o. d. personal	3,147	1,785	1,140	4	—	—	3,304	1,697	1,140
D. **Annat eller ej specif. arbete:**									
(Icke yrkesarbetare, kvinnliga tjänare o. d.)	13,690	8,539	6,538	22,676	31,650	16,004	14,899	15,606	13,437
2:dra kvart. år 1905	**150,217**	**126,869**	**96,103**	**36,061**	**51,520**	**28,990**	**171,613**	**137,137**	**102,995**
» » » 1904	*152,528*	*123,692*	*96,138*	*35,460*	*49,029*	*26,522*	*148,333*	*120,731*	*96,345*
» » » 1903	*120,028*	*75,951*	*60,456*	*26,055*	*32,565*	*17,183*	*130,563*	*83,523*	*67,670*

[1] De i tabellen meddelade uppgifterna omfatta de flesta mera betydande arbetsförmedlingsanstalter
tioner af olika slag.

förmedlingsanstalter[1] i *Tyskland*

talet år 1905.

arbeitsblatt».)

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23	24.	25.
månad.			Juni månad.						Andra kvartalet.					
Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Arbetssökande.		Lediga platser.		Tillsatta platser.	
Arbetssökande.	Lediga platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tills. platser.	Samtliga.	Däraf kvinnor.	Samtliga.	Däraf kvinnl.	Samtliga.	Däraf kvinnl.
1,105	3,555	1,709	5,476	10,231	5,177	863	2,808	1,030	**25,678**	5,227	**47,621**	14,475	**29,983**	8,603
—	—	—	124	283	138	3	10	3	**260**	3	**424**	10	**222**	3
206	74	55	1,116	1,142	570	13	25	12	**6,135**	232	**4,414**	126	**2,701**	76
336	211	240	37,106	26,092	23,599	626	427	374	**114,810**	1,688	**76,982**	1,166	**67,001**	1,136
127	64	43	21,498	19,915	12,381	130	83	57	**69,695**	386	**61,250**	221	**40,650**	138
45	44	21	13,832	9,533	6,266	76	50	31	**41,538**	173	**30,046**	154	**20,149**	87
18	27	13	3,154	2,581	1,592	17	19	8	**10,410**	49	**9,299**	58	**5,597**	23
1,443	1,267	1,290	1,637	1,549	1,225	1,280	1,191	1,137	**9,203**	4,109	**7,915**	3,556	**7,494**	3,638
1,807	2,466	1,756	6,263	9,210	6,089	1,525	2,223	1,458	**22,563**	4,873	**34,895**	6,879	**21,463**	4,686
155	150	97	11,905	7,950	6,904	130	205	135	**36,802**	430	**23,887**	489	**21,130**	331
21	47	38	158	187	137	17	26	10	**511**	54	**630**	115	**441**	68
503	552	355	1,102	444	303	435	537	362	**4,669**	1,425	**3,089**	1,648	**2,041**	1,055
635	481	412	3,740	1,147	1,025	473	411	305	**10,014**	1,550	**4,872**	1,284	**4,165**	999
2,018	1,983	1,248	17,379	12,819	9,901	1,771	2,361	1,129	**61,525**	5,285	**45,741**	5,955	**33,592**	3,266
405	256	139	4,932	3,757	2,843	353	190	98	**17,479**	1,116	**15,215**	673	**10,527**	350
—	—	—	2	1	1	1	—	—	**6**	1	**9**	2	**3**	—
3,804	5,429	2,343	6,105	14,365	13,349	3,330	5,514	2,483	**28,073**	10,451	**43,852**	15,745	**32,561**	6,918
—	—	—	2,719	1,687	1,048	3	—	—	**9,177**	7	**5,169**	—	**3,328**	—
24.119	31,529	17.014	13.289	9,163	6,920	21.614	29,354	15.358	**110.287**	68,409	**125.841**	92,533	**75,271**	48,376
36,747	**48,135**	**26,773**	**151,537**	**132,056**	**99,468**	**32,660**	**45,434**	**28,990**	**578,835**	**105,468**	**541,151**	**145,089**	**378,319**	**79,753**
32,468	*43,427*	*22,175*	*151,860*	*119,923*	*104,121*	*32,841*	*42,298*	*22,027*	*533,490*	*100,769*	*499,100*	*134,754*	*367,388*	*70,784*
25,869	*30,007*	*16,926*	*132,341*	*87,236*	*71,807*	*26,056*	*30,765*	*16,695*	*460,912*	*77,980*	*340,047*	*93,337*	*250,737*	*50,804*

[1] Tyskland — c:a 630 på omkring 200 skilda platser — hvilka anordnats af kommuner eller organisa-

Arbetsinställelser (strejker och lockouter) i Sverige år 1905.

(Preliminär redogörelse.)

Andra kvartalet.

Af de under *fjärde kvartalet 1904* påbörjade 35 arbetsinställelserna kvarstodo vid 1905 års ingång 11 såsom, åtminstone principiellt, olösta, nämligen n:r 164, 166, 179, 180, 183, 188, 191—193, 195 och 196. När n:r 188, 191—193 afslutades, finnes redan i redogörelsen för ifrågavarande kvartal angifvet. Af de öfriga nådde n:r 166 sin afslutning den 1 mars 1905 (a.-g.), n:r 183 den 20 mars 1905 (a.-g.) och n:r 196, vid den ena arbetsplatsen den 27 april, vid den andra den 27 sept. 1905.

Dessutom kan anteckna, att uppgifter numera ingått rörande nedannämnda under år 1904 inträffade arbetsinställelsers såväl faktiska som principiella afslutande, nämligen: n:r 62 den 25 aug. 1905, då blockaden upphäfdes, n:r 125 den 1 mars 1905 och n:r 150 den 6 dec. 1904, då blockaden upphäfdes.

Af de under *innevarande års första kvartal* påbörjade 33 arbetsinställelserna kvarstodo vid andra kvartalets ingång 9 såsom olösta, nämligen:

N:r 8, berörande järnvägsbyggnadsarbetare å Stockholm—Djurholmsbanan, påbörjad den 23 jan.;
» 18, » glasarbetare, Löfsta, påbörjad den 16 febr.;
» 21, » plåtslageriarbetare, Örebro, påbörjad den 21 febr.;
» 23, » skoarbetare, Vänersborg, påbörjad den 23 febr.;
» 27, » skoarbetare, Örebro, påbörjad den 1 mars;
» 28, » sömmerskor, Stockholm, påbörjad den 14 mars;
» 33, » stenhuggeriarbetare, Bohuslän, påbörjad den 21 mars;
» 36, » murerarbetsmän, Malmö, påbörjad den 27 mars;
» 37, » cementarbetare, Gäfle, påbörjad den 31 mars.

Af dessa arbetsinställelser hafva afslutats:

N:r 8 den 21 maj; N:r 27 » 2 april; N:r 37 » 6 april;
» 21 » 11 maj; » 33 » 11 april;

De fyra återstående arbetsplatserna äro af vederbörande arbetareorganisationer förklarade i blockad. Arbetet fortgår dock, åtminstone på två af ifrågavarande arbetsplatser (n:r 23 och 28), med helt eller delvis ny arbetsstyrka.

Antalet af under årets andra kvartal inträffade arbetsinställelser, uppgår till **68,** häri inberäknad den **stora verkstadskonflikten.** Angående denna föreligga icke så fullständiga uppgifter, att en fullt exakt redogörelse för densamma nu kan lämnas. Lockout proklamerades af Sveriges Verkstadsförening den 10 juni, efter att på olika orter och inom skilda fack partiella strejker utbrutit, den första den 25 april. För 82 af de 98 mekaniska verkstäder, som äro medlemmar af Verkstadsföreningen, föreligga uppgifter angående arbetareantalet, afgifna af respektive arbetsgifvare. Totala antalet å dessa 82 arbetsplatser anställde arbetare, som genom lockouten blifvit utestängda,

utgör enligt ifrågavarande uppgifter 13,318; af dessa hafva 2,702 varit indragna i de förutgående strejkerna. På de olika delarna af landet fördela sig dessa 13,318 arbetare vid de 82 verkstäderna så, att på Stockholm (där uppgifter saknas för två verkstäder), falla 3,641 af lockouten berörda arbetare, af hvilka 692 uppgifvas hafva varit indragna i strejk; på östra Sverige[1] (där uppgifter saknas för fyra verkstäder), 2,637 arbetare, af hvilka 463 uppgifvas hafva varit indragna i strejk; på Småland och öarna (där uppgifter saknas för två verkstäder), 1,430 arbetare, af hvilka inga särskildt angifvas hafva varit indragna i strejk; på Skåne och Blekinge, (där uppgifter saknas för en verkstad), 2,956 arbetare, af hvilka 739 uppgifvas hafva varit indragna i strejk; på västra Sverige (där uppgifter saknas för fem verkstäder), 1,602 arbetare, af hvilka 98 uppgifvas hafva varit indragna i strejk; samt på norra Sverige (där uppgifter saknas för en verkstad), 1,052 arbetare, af hvilka 710 uppgifvas hafva varit indragna i strejk. Från en verkstad i Stockholm lämnas uppgift, att den icke af konflikten berörts.

Af arbetarekorporationer hafva uppgifter lämnats å högsta antalet vederbörande organisation tillhöriga, af konflikten berörda arbetare, och har detta varit för järn- och metallarbetareförbundet c:a 8,000, för gjutareförbundet 1.435, för grofarbetareförbundet 993, för måleriarbetareförbundet 66 och för svenska arbetareförbundet 504.

Framdeles, då fullständiga uppgifter äro tillgängliga, kommer slutgiltig redogörelse att lämnas för denna kvartalets största arbetsinställelse, hvilken varat under hela tredje kvartalet och ännu fortgår under det fjärde. Tills dato (den 15 okt.) torde denna konflikt hafva kostat industrien i rundt tal c:a 1½ million förlorade arbetsdagar.

Af **öfriga 67 arbetsinställelser,** hvilka påbörjats under 1905 års andra kvartal, hafva 15 börjat i april, 42 i maj och 10 i juni samt hafva, enligt nu tillgängliga uppgifter, direkt berört inalles c:a 530 arbetsgifvare och c:a 12,000 arbetare; antalet genom de afslutade konflikterna — hvilkas varaktighet är känd — förlorade arbetsdagar kan beräknas uppgå till i rundt tal 300,000, däraf omkring 12,300 för af konflikterna indirekt berörda arbetare. (Under andra kvartalet förlidet år påbörjades 73 arbetsinställelser — 29 i april, 31 i maj och 13 i juni — hvilka direkt berörde 272 arbetsgifvare och c:a 4,350 arbetare).

Varaktigheten af de i efterföljande öfversikt upptagna 62 konflikterna, hvilka påbörjats under andra kvartalet och såväl faktiskt som principiellt afslutats, kan angifvas för samtliga utom 3. Den närmare fördelningen ter sig sålunda:

Arbetsinställelser med en varaktighet af:

högst 7 dagar	32	31—61 dagar	7
8—15 »	14	62—91 »	2
16—22 »	1	öfver 100 »	2
23—30 »	1	okänd varaktighet	3

[1] Angående de olika landsdelarnes omfattning se »Meddel.» 1903, sid. 72, noten.

Af de återstående ännu (den 15 okt.) olösta 5 konflikterna har 1 pågått i öfver 115, 2 i öfver 135 och 2 i öfver 195 dagar

Till sin *karaktär* äro 54 strejker, 2 lockouter, och 11 af blandad, obestämbar eller ej uppgifven karaktär.

Det fack, som under kvartalet berörts af de flesta konflikterna, 18, är *grofarbetarefacket;* i dessa hafva c:a 320 arbetsgifvare och c:a 5,600 arbetare (approximerad siffra) varit direkt invecklade (oberäknadt de af verkstadskonflikten berörda).

Samtliga under andra kvartalet påbörjade arbetsinställelser hafva haft *lokal karaktär* med undantag af telefonarbetarstrejken i Södra och Västra Sverige (n:r 92). De fördela sig på följande sätt inom *de olika delarna af landet:*

	Städer.	Landsbygd.	Summa.
Stockholm	5	—	5
östra Sverige	5	3	8
Småland	2	2	4
södra Sverige	7	6	13
västra Sverige	14	6	20
norra Sverige	4	12	16
	Summa 37	29	66

Antalet *direkt berörda arbetsgifvare* är, som nämndt, kändt i samtliga fall och uppgår till c:a 530. Hela antalet *direkt berörda arbetare* utgör c:a 12,000, och af dessa kommer det högsta antalet, eller c:a 5,600 (approximerad siffra) på grofarbetarefacket, det näst högsta, eller c:a 2,130 på sågverksarbetarefacket.

Antalet strejkande är kändt i samtliga fall utom två och utgör sammanlagdt c:a 7,800; i de två lockouterna voro 90, i byggnadskonflikten i Stockholm c:a 3,500 och i de återstående 10 arbetsinställelserna af blandad, obestämbar eller ej uppgifven karaktär c:a 600 arbetare direkt invecklade.

Som redan angifvits, har totalsumman af under kvartalet *förlorade arbetsdagar* — till följd af konflikter, som under kvartalet påbörjats samt, under kvartalet eller efter dess slut, veterligen definitivt afslutats — approximativt beräknats till omkring 300,000 (hvaraf omkring 12,300 för af konflikterna indirekt berörda arbetare). Främst står grofarbetarefacket med omkring 75,000 förlorade arbetsdagar och sågverksindustriarbetarefacket med omkr. 40,000. (Siffrorna afse endast de definitivt afslutade konflikterna, sålunda icke verkstadskonflikten, på hvilken, som ofvan nämnts, tills dato, den 15 oktober, torde komma c:a 1½ million förlorade arbetsdagar).

I 34 fall hafva arbetsgifvarne icke varit *organiserade*, i 18 fall hafva de tillhört organisation inom sitt fack, och i 15 fall saknas uppgifter uti ifrågavarande hänseende.

Arbetarne hafva i 26 fall samtliga tillhört facklig organisation, i 18 fall delvis (däraf i 11 fall med visshet till största delen) och i 16 fall alla varit oorganiserade; för 7 fall saknas uppgift härom.

Konflikternas *hufvudorsaker* kunna fördelas i följande grupper:

fråga om löneförhöjning . . . . i 36 fall	organisationsspörsmål . . . . . i 10 fall
» » lönesänkning . . . . i 3 »	personliga förhållanden . . . . i 3 »
andra lönefrågor . . . . . i 7 »	andra orsaker . . . . . i 8 »

Beträffande *resultatet* må anföras, att af de 67 konflikterna 26 afgjorts genom kompromiss, af hvilka 3 kunna anses hafva utfallit i hufvudsak enligt arbetgifvarnes fordringar, 5 enligt arbetarnes fordringar och de öfriga 18 lösts efter ungefär lika stora eftergifter å ömse sidor. Af öfriga 41 konflikter hafva 11 ledt till arbetets återupptagande på de af arbetsgifvaren uppställda villkoren, i 4 fall hufvudsakligen med nya arbetare och i 7 fall med den förutvarande arbetsstyrkan. 19 konflikter hafva bilagts i enlighet med arbetarnes fordringar. Såsom redan nämnts, äro 5 ännu icke afslutade, och rörande 5 föreligga med hänsyn till resultatet stridiga eller ofullständiga uppgifter. En konflikt slutligen har ledt till rörelsens nedläggande.

Vid en sammanställning af de föreliggande konflikternas *orsaker och resultat* visar det sig bland annat, att af de 46 konflikter, som föranledts af lönefrågor, 11 bilagts i enlighet med arbetsgifvarens fordringar, 15 i enlighet med arbetarnes och 14 efter ömsesidiga eftergifter. 3 äro ännu icke afslutade, och rörande 2 äro uppgifterna i förevarande hänseende ofullständiga eller hvarandra motsägande. I ett fall har som nämdt rörelsen nedlagts. Arbetarestyrkan i de 24 konflikter, hvilka bilades helt eller hufvudsakligen i enlighet med arbetarnes fordringar, var i 19 fall helt eller delvis organiserad, i 4 fall oorganiserad; i ett fall saknas uppgift.

För öfrigt kan anmärkas, att enligt de föreliggande uppgifterna, hvilka i 17 fall äro ofullständiga eller hvarandra motsägande i denna punkt, 24 arbetsinställelser föregingos af *förhandlingar* parterna emellan, under det att i 26 fall några dylika icke ägde rum.

Aftals- och kontraktsbrott medgifves, äfven af vederbörande part, hafva genom arbetsinställelse förekommit i 1 fall. I 11 fall framkastar den ena parten beskyllning i detta hänseende mot den andra. I 36 fall uppgifves samstämmigt intet aftals- eller kontraktsbrott hafva förekommit, och rörande 19 arbetsinställelser äro uppgifterna i denna punkt mer eller mindre bristfälliga.

Rörande 45 af de 67 här omnämnda arbetsinställelserna märkes, att icke några nya arbetare antogos under konflikten; i 13 fall antogs en del nya arbetare, och i 2 fall fylldes ledigheterna fullständigt. I 7 fall äro uppgifterna ofullständiga. Efter konfliktens slut återgingo alla de förutvarande arbetarne i arbetet i 41 fall, en del i 15 fall; i 2 fall återvände inga. Rörande 4 konflikter äro uppgifterna bristfälliga. 5 konflikter äro, som nämndt, icke afslutade.

Vidkommande här redovisade 67 konflikter hafva svar ingått från bägge parterna i 55 fall, endast från arbetsgifvare i 6 fall och endast från arbetare i 1 fall. Rörande 3 konflikter föreligga uppgifter endast från K. Kommerskollegii ombud och den ena parten rörande en endast från ombudet samt rörande en från kommunalnämnds ordförande.

Angående slutligen den skånska landtarbetarerörelsen skall framdeles, då tillräckligt material föreligger, för densamma redogöras.

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)
Andra

(Arbetarnes uppgifter i kol. 8, 9 och 10 äro, om de afvika a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare.

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
38	1 april.	—	öfver 195	Strejk.	Måleriarb.	Malmö.	Löneförhöjning. Arbetstid. Lärlingars lön och antal.
39	3 april.	—	—	Strejk.	Måleriarb.	Varberg.	Lönefråga. Företrädesrätt för å platsen bosatta arb.
40	5 april.	5 april.	1	Strejk.	*Mejeriarb.*	*Göteborg.*	*Arb. fordrade återtagandet* af en afskedad kamrat.
41	5 april.	12 april.	7	Strejk.	Skrädderiarbetare.	Nyköping.	Löneförhöjning.
42	6 april.	10 april.	5	Strejk.	Skrädderiarbetare.	Katrineholm.	Löneförhöjning. Fri verkstadsplats och fria sybehör. Aftalets giltighetstid.
43	8 april.	1 maj.	23½	Strejk.	Grofarbetare (pappersbruk),	Klippan (Krist. l.).	Löneförhöjning.
44	10 april.	11 april.	1	Strejk.	Grofarbetare (byggnadsarbete).	Vänersborg.	Löneförhöjning.
45	10 april.	14 april.	5	Strejk.	Grofarbetare (byggnadsarbete).	Göteborg.	Löneförhöjning.
46	10 april.	27 maj.	48	—	Träarbetare (snickerifabrik).	Emmaboda (Kalmar l.).	Föreningsrätten.
47	11 april.	12 april.	2	Strejk.	Sadelmakare o. tapetserare.	Hälsingborg.	Lönefråga.
48	11 april.	12 april.	2	Strejk.	Karamellfabrikation.	Hälsingtuna (Gäfleb. l.).	En arb. förklarades af arbetsgifv. icke behöflig för en tid.

i Sverige, påbörjade under år 1905. (Forts.)

kvartalet.

från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes.)

omb. = K. *Kommerskollegii ombud.*

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal			Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.					
—	c:a 400	—	Ja.	——	omb. a.	[38]) Jfr sid. 304. C:a ett 30-tal mindre a-g. hafva godkänt arb:nes fordr. Med	38
1	3	—	De flesta.	——	a.	de öfriga fortfar. konflikt.	39
1	c:a 20	—	Nej.	Den afskedade återtogs på vissa villkor.	a-g., a.	Större delen af arb. har ant. återgått i arbete eller lämnat orten.	40
6 (7)	14 (16)	—	De flesta.	Kompromiss.	a-g., a.	[41]) Dessutom fordrades enl. a-g. för veckolönsarbetarne viss minimilön och 10 timmars arbetsdag; enl. a. rörde tvisten jämväl kravet på fria verkstäder och sybehör samt den nya prislistans giltighetstid.	41
5	13 (4)	—	Delvis.	Kompromiss.	a-g., a.	[42]) Omkring hälften af arb. afreste från platsen.	42
1	260 (228)	—	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.	[43]) Arb. fordrade därjämte ackordsarbetets afskaffande, att endast organiserade arbetare skulle användas m. m. (a-g).	43
1	c:a 12	—	—	Arbetet återupptogs på förutvarande villkor. Tre arb. afskedades.	omb.		44
1	c:a 250	—	Nej.	En del arb. afskedades; öfriga återgingo till arbetet efter att ha erhållit någon löneförhöjn.	a-g., omb.	Indirekt arbetslösa genom konflikten blefvo dessutom 4 murare (a.).	45
1	35		Ja.	Föreningsrätten erkändes.	a-g., a.	[46]) A-g. karakterisera arbetsinst. såsom strejk, a. såsom lockout. Sex andra arbetare blefvo dessutom genom konflikten arbetslösa.	46
11	19	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.	[47]) Konflikten i samband med lönerörelse; en arbetsgifvare beviljade arbetarnes fordringar utan konflikt. Af de öfriga gjorde tvenne detsamma efter en half dags arbetsinställelse. Återstående efter två dagars.	47
1	2	—	Nej.	De strejkande återgingo i arbetet.	a-g.	[48]) Minderår. kvinnl. arb. Ingen närmare uppgift om resultatet.	48

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Andra

(Arbetarnes uppgifter i kol. 8, 9 och 10 äro, om de afvika a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare.

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
49	12 april.	21 maj.	40	—	Grofarbetare (tegelbruk).	Sjöbo (Malmöh. l.).	Lönefråga. Organisationsspörsmål.
50	13 april.	24 april.	12	Strejk o. lockout.	Tändsticksindustriarb. (vaxtändstickfabrik).	Örgryte (Göteborgs o. Bohus l.).	Personfråga.
51	15 april.	27 april.	13	Strejk.	Skrädderiarbetare.	Råå, Påarp, Bjuf m. fl. orter i nordvästra Skåne.	Löneförhöjning.
52	20 april.	28 april.	9	Strejk.	Skrädderiarbetare.	Karlshamn.	Löneförhöjning.
53	25 april. 10 juni.	—	—	Strejker o. lockout.	Mek. verkstadsindustrien.	Hela riket.	Förhandlingsordnings undertecknande före vidare underhandl. om arbetsvillkoren. Minimilöner m. m.
54	maj.	maj.	—	Strejk.	Grofarbetare (stenkolslossning).	Varberg (Varberg—Borås-banan).	Löneförhöjning.
55	1 maj.	1 maj.	1	Strejk.	Skrädderiarbetare.	Bollnäs m. fl. orter i södra Hälsingland.	Löneförhöjning.
56	1 maj.	9 maj.	9	Strejk.	Skoarbetare.	Växjö.	Löneförhöjning.
57	1 maj.	15 maj.	15	Strejk.	Arbetsåkare (byggnads- o. gatuarbeten).	Borås.	Löneförhöjning.
58	1 maj.	19 maj.	19	Strejk.	Skrädderiarbetare.	Söderhamn.	Löneförhöjning.
59	1 maj.	5 juni.	36	Strejk.	Kakelugnsmakare (formare).	Stockholm.	Arb. fordrade skriftligt aftal; önskade en icke-yrkeslärd arb. aflägsnad. Hygieniska förhållanden.

i Sverige, påbörjade under år 1905. (Forts.)

kvartalet.

från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes.)

omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal			Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.					
1	31		De flesta.	Arb:nes fordr. beviljades i hufvudsak.	a-g., a.	[49]) A-g. karakterisera konflikten som strejk, a. som lockout. Enl. a. fordrades äfven arbetstidens förkortning. A-g. förklara driften fullständ. i gång d. 26 maj.	49
1	164	(225)	Nej.	Arb:nes fordr. beviljades delvis.	a-g., a.		50
6	c:a 25	—	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.	[51]) Hos en arbetsgifvare var arbetsinställelsens sista dag d. 24 april.	51
7	25	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades i hufvudsak.	a-g., a.	[52]) Till tvistepunkterna hörde jämväl frågan om fri arbetsmateriel samt minimilön för veckolönsarbetare. (a.).	52
97	c:a 14,000		c:a 12,000	——	a-g., a.	[53]) Partiella strejker under april o. maj. Lockout d. 10 juni. Uppgifterna ännu icke fullständiga.	53
1	10	—	Nej.	Arbetet utfördes af andra banans arb. De strejkande återtogos sedan i banans tjänst; löneförhöjning för kollossning beviljades.	a-g., a.	[54]) Arb. hafva ej ständig sysselsättn., utan användas vid behof till olika arbeten å bangården. Arb. anse icke, att konflikt förefunnits.	54
19	21	—	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.	[55]) Ett par a-g. hafva dock vägrat underteckna den nya prislistan.	55
15	c:a 30	—	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.		56
7	33	—	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.		57
9	36	—	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.	[56]) 5 oorg. arb. blefvo dessutom genom konflikten arbetslösa (a-g.). Arb. fordrade äfven fria sybehör (a.).	58
1	c:a 20	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.	[59]) Begärd löneförhöjning var beviljad; a-g. uppgifver skälet till uppskofvet med underskrifvandet hafva varit hänsyn till pågående byggnadskonflikt.	59

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Andra

(Arbetarnes uppgifter i kol. 9 och 10. äro, om de afvika a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare.

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
60	3 maj.	1 sept.	122	Strejk.	Stenhuggeriarb.	Närike.	Tolkning af gällande prislista.
61	4 maj. 20 maj.	17 aug.	106	Lockout o. strejk.	Byggnadsarb. (bergsprängare, grundläggare, cementarb., plåtslagare o murare).	Stockholm.	Formulering af aftalets best. om föreningsrätten o. d. Lönefråga.
62	6 maj.	6 maj.	1/8	Strejk.	Brädgårdsarb. (knubbhopförare, märkare, mätare).	Ljusne (Gäfleb. l.).	Löneförhöjning.
63	6 maj.	12 maj.	7	Strejk.	Buntmakeriarb.	Malmö.	Arb. fordrade ett bestämdt arbetsaftal med förhöjda löner.
64	8 maj.	9 maj.	1 1/2	Strejk.	Glasbruksarb.	Surte (Älfsborgs l.).	Lönefråga.
65	8 maj.	9 maj.	2	Strejk.	Timmermän och grofarbetare (kajbyggnad).	Stocksund (Sthlms l.).	Lönevillkoren för ss. timmermän arbetande grofarbetare.

i Sverige, påbörjade under år 1905. (Forts.)
kvartalet.
från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes.)
omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal							
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.	Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
4	c:a 175	—	Ja.	Ny prislista antogs med utbytande af ackordsystemet mot timpenning.	a-g., a.	[60]) Begynnelse- och afslutningsdata icke desamma hos alla a-g. Hos en a-g. varade konflikten endast 96 dagar, hos en 112, hos en 122 dagar. Från en a-g. saknas uppgift. Hos en af a-g:ne, där aftal ej fanns, s. k. sympatistrejk (14 arb.). 14 grofarb. blefvo dessutom genom konflikten arbetslösa.	60
c:a 300	c:a 3,500		Delvis.	Kompromiss.	a-g., a.	[61]) Lockout d. 4 maj, mot murarne dock först fr. o. m. d. 20 maj, sedan partiell strejk begynnt d. 8 maj. Lockouten modifierad d. 13 juli, hvarvid c:a 500 arb. återgingo i arbetet (a-g.). En del grofarb. indirekt arbetslösa.	61
1	45	—	Nej.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.	[62]) Minderår. arb., mest kvinnl. C:a 130 andra arb. blefvo dessutom genom konflikten arbetslösa. Löneförhöjn. beviljades blott för 14 dagar; då arbetsbrådskan därefter blef mindre, återgicks till föregående aflöning och afskedades de flesta af de arb., som strejkat. Från a-g. ingen uppgift om arb.-antalet.	62
6	c:a 300	—	Delvis.	Arbetsaftal med däri fastställda löner infördes.	a-g., a.	[63]) Uppgift om de fastställda lönernas förhållande till de af arb. fordrade saknas.	63
1	63	—	—	Förutvarande villkor.	a-g, a.	[64]) Minderår. arb. Öfriga arb. å arbetsplatsen blefvo genom konflikten arbetslösa i två dagar.	64
2	c:a 18	—	Få.	— —	Komm.-nämndens ordf.	[65]) Upplysn. om resultatet ofullständ. Senare enl. uppgift ny kontl., som slöt med timmermännens afsked.	65

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Andra

(Arbetarnes uppgifter i kol. 9 och 10 äro, om de afvika
a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare.

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
66	8 maj.	12 maj.	5	Strejk.	Träarb. (vagnmakeri).	Malmö.	Löneförhöjning.
67	8 maj.	13 maj.	6	Strejk.	Skrädderiarb.	Lidköping.	Löneförhöjning.
68	8 maj.	10 juli.	64	Strejk.	Träarb. (byggnadssnickeri).	Norrköping.	Lönefråga i samband med fråga om arbetsgifvarens ställn. till mellan arbetsgifvareförening och fackorganisation slutet aftal.
69	9 maj.	9 maj.	½	Strejk.	Skoarb.	Kalmar.	Löneförhöjning m. m.
70	10 maj.	11 maj.	1½	Strejk.	Åkeriarb.	Gäfle.	Löneförhöjning, månadsfridag, viss garanterad natthvila m. m.
71	10 maj.	19 maj.	10	Strejk.	Sågverksarb.	Munksund (Norrb. l.).	Löneförhöjning.
72	11 maj.	12 maj.	2	Strejk.	Betongjutare.	Karlsvik (Norrb. l.).	Ändringar i ackordssystemet. Löneförhöjning.
73	11 maj.	13 maj.	3	Strejk.	Grofarbetare. (jordschaktning)	Mackmyra (Gäfleb. l.).	Löneförhöjning.
74	12 maj.	17 maj.	6	Strejk.	Tegelbruksarb.	Villan (Krist. l.).	Löneförhöjning. Fria verktyg.
75	12 maj.	—	—	—	Sömmerskor.	Göteborg.	Löneförhöjning.
76	15 maj.	17 maj.	3	Strejk.	Byggnadsarbetare (murare o. plåtslag.).	Västerås.	Arbetsgifv. använde oorganiserade arb. Längre arbetstid sades hafva förekommit än den i aftalet bestämda.

i Sverige, påbörjade under år 1905. (Forts.)

kvartalet.

från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes).

omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal			Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.					
1	5 (4)	—	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.	[66]) Strejken stod i samband med löneförelse inom facket i dess helhet i Malmö. Parternas uppgifter om data för konfliktens början och slut stridiga.	66
5	18	—	Delvis.	Arb:nes fordr. beviljades i hufvudsak.	a-g., a.		67
1	c:a 30	—	Delvis.	——	a-g., a.	[68]) Parternas uppgifter ang. resultatet ej fullt öfverensstämmande. Arb:nes fordran synes hafva beviljats.	68
5	12	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.	[69]) Tvisten gällde dessutom reglerad arbetstid, garanterad minimilön, hvarjämte arb. fordrade, att endast organiserade arb. skulle användas. De förstnämnda fordringarna beviljades (a-g.).	69
6	c:a 30	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.	[70]) Konflikten bilades d. 11 maj hos alla a-g. utom en (bolag), hvars verksamhet nedlades. Af dess arbetare hade vid maj månads utgång de flesta erhållit anställn. hos en af de öfriga a-g. Tvisten synes jämväl hafva rört organisationsspörsmål.	70
1	44 (75)	—	—	Kompromiss.	a-g., a.	[71]) 223 arb. blefvo dessutom genom konfl. arbetslösa.	71
1	25	—	Nej.	Arbetsgifvarens villkor blefvo gällande.	a-g., a.		72
1	30	—	Nej.	Förutvarande villkor. Arb. ersattes delvis med nya arb.	a-g.		73
1	41	—	Nej.	Kompromiss.	a-g., a.	[74]) 8 arb. blefvo dessutom genom konflikten arbetslösa.	74
1	c:a 25		Nej.	Fabrikationen nedlades.	a-g.		75
7	2 (5)	—	Ja.	Skiljenämnd förklarade strejken oberättigad.	a-g., a.	[76]) Våås byggnadsarbetares samorganisation förklarade blockad, hvarpå murare och plåtslagare nedlade arbetet. Träarbetarne, som tvisten närmast gällde, voro oorganiserade och deltogo icke i arbetsinställelsen.	76

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Andra

(Arbetarnes uppgifter i kol. 9 och 10 äro, om de afvika a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare.

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
77	15 maj.	7 juli.	54	Strejk.	Sågverksarb.	Altappen, Karlsborg, Sandvik, Granvik; Båtskärsnäs (*Norrb.* l.).	Lönesänkning, hvarpå arb. svarade med begäran om löneförhöjning.
78	16 maj.	29 maj.	14	—.	Tegelbruksarb.	Haneström (Älfsborgs l.).	Lönesänkning.
79	16 maj.	14 juli.	59½	Lockout.	Grofarb. (trätoffelfabrikation).	Falkenberg.	Föreningsrätten.
80	17 maj.	21 juni.	36	Strejk.	Stufveri-, hamn- o. kolarb.	Gäfle.	Kollektivt aftal. Löneförhöjning.
81	18 maj.	18 maj.	½	Strejk.	Järnarb. (reparatörer vid kopparverk).	Raus (Malmöh. l.).	Arb. vägrade arbeta tills. med en oorganiserad.
82	18 maj.	29 maj.	12	—	Järnvägsbyggn.-arb.	Enköping—Heby—Runhällens järnv.	Arb. fordrade kortare arbetsdag och fastställda minimilöner.

i Sverige, påbörjade under år 1905. (Forts.)

kvartalet.

från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes.)

omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal							
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.	Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
2	c:a 2,000	—	Delvis.	Lönesänkningen återtogs.	a-g., a., omb.	[77]) Vid Sandvik o. Granvik inträffade arbetsinst. d. 15 maj, vid Karlsborg d. 29 maj, vid Altappen o. Båtskärsnäs d. 2 juni. Dess sista dag var å de förstn. arbetsplatserna d. 19 juni o. vid Båtskärsnäs d. 7 juli. Vid en arbetsplats fordrades dessut. arbetschefens afskedande, hvilken fordr. sedan återtogs. Vid Båtskärsnäs fordr. arb. äfven kollektivt aftal (a.). Ang. en samtidig konfl. vid Axelsvik föreligga inga uppgifter.	77
1	c:a 40		Nej.	Lönesänkningen fortfor. Nya arb. antogos till största delen.	a-g., a.		78
1	—	33	De flesta.	Arbetet återupptaget med dels nya oorganiserade arb., dels 10 af de förutvarande, som förbundo sig icke tillhöra organisation.	a-g., a.	[79]) Driften enl. a-g:s uppgift ånyo fullständ. i gång d. 15 juli. Fabriken förklarad i blockad af arb. De flesta af de utestängda arb. ha erhållit arbete å andra arbetsplatser.	79
11	4—500	—	Ja.	Kollektivt aftal med väsentl. de af arb. fordrade priserna.	a-g., a.	[80]) Uppgifterna från arb. ofullständig. Enligt a-g. fordrade arb. jämväl företrädesrätt till arbetet för fackföreningsmedl.	80
1	21 (8)	—	Ja.	——	a-g., a.	[81]) Enl. a-g. återgingo arb., då ifrågav. arb. frivilligt slutade vid fabriken, enl. a., då han godvilligt ingick i organisationen.	81
1	177 (212)		De flesta.	Kompromiss.	a-g., a.	[82]) Då arb. själfva införde den kortare arbetsdagen, förklarade a-g., att de, som ej ville arbeta den längre, skulle afskedas; arb. nedlade då arbetet. A-g. karakteriserar konflikten ss. strejk, a. ss. lockout.	82

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Andra

(Arbetarnes uppgifter i kol. 8, 9 och 10 äro, om de afvika
a-g. = arbetsgifvare, a. = arbetare,

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
83	19 maj.	29 maj.	11	Strejk.	Renhållningsarb.	Stockholm.	Löneförhöjning och andra löneförhållanden, arbetstid, kollektivt aftal, sjuk-doms- och olycksfallsersättning, fridagar, aftalets gällande för alla arbetaregrupper m. fl. arbetsvillkor.
84	22 maj.	24 maj.	3	Strejk.	Järnvägsbyggnadsarb. (rälsläggare).	Järbo (Gäfleb. l.).	Löneförhöjning.
85	22 (23) maj.	24 maj.	3 (2)	—	Sågverksarb. (slipersågare).	Lundby (Göteborgs o. Bohus län.).	Lönesänkning.
86	23 maj.	27 maj.	5	Strejk.	Grofarb. (kajbyggnads-, varfs-, gatu-, vattenledningss-, trädgårdsarb. m. fl.).	Stockholm.	Löneförhöjning. Aftalsformen.
87	25 maj.	—	—	Strejk.	Snickerifabrik.	Limhamn (Malmöh. l.).	Löneförhöjning.
88	25 maj. 29 maj.	25 maj. 29 maj.	1½	Strejk.	Brädgårdsarb.	Harnäs (Uppsala l.).	Löneförhöjning.
89	26 maj.	5 juni.	10	Strejk.	Grofarb. (kloakledningsarbete).	Linköping.	Löneförhöjning.
90	26 maj.	5 juni.	11	Strejk.	Elektr. montörer.	Malmö.	Arbetares antagande och afskedande.
91	29 maj.	30 maj.	1	—	Loss- o. lastningsarb.	Göteborg.	Fartygsbesättnings användande till utförande af arbete, hvartill fackföreningen ansåg sig enligt aftal äga ensamrätt.

i Sverige, påbörjade under år 1905. (Forts.)

kvartalet.

från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes.)

omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal			Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.					
4	c:a 650	—	De flesta.	*Kompromiss.*	a-g., a.	[83]) En af a-g. var Stockholms stad med c:a 300 arb. Dessa började arbetsinställelsen först d. 21—22 maj samt återtogo arbetet på villkor, att nya förhandlingar inleddes, hvilka hafva fört till *kompromiss* af d. 7 sept., i hufvudsak tillämpad sedan d. 1 juli.	83
1	35	—	Nej.	Kompromiss.	a-g.		84
1	c:a 25		De flesta.	Förutvarande villkor.	a-g., a.	[85]) A-g. karakterisera konflikten såsom strejk, a. såsom lockout. Ett 40-tal nedlastare, maskinarb. och handtlangare *blefvo* dessutom genom konflikten arbetslösa.	85
1	1,933 (c:a 1,500)	—	De flesta.	Arbetet återupptogs, sedan a-g. förklarat sig villig att träda i underhandling med arb:nes ombud.	a-g., a.	[86]) A-g. var kommunen. Konfl. omfattade jämväl renhållningsarb. (se under n:r 83). Underhandlingarna hafva ledt till aftal af d. 7 *sept.* (kompromiss), i hufvudsak tillämpadt sedan d. 1 juli.	86
1	9	—	Nej.	Nya arb. antogos omedelb.	a-g.	[87]) Minderåriga arbetare.	87
1	18	—	—	Kompromiss.	a-g.	[88]) Minderår. arb. Strejk d. 25 maj 1 dag, d. 29 maj ½ dag.	88
1	24 (35)	—	*De flesta.*	*Kompromiss.*	*a-g., a.*	[89]) *A-g. var kommunen.* 21 arb. blefvo dessutom genom konflikten arbetslösa (a-g.). Arb. underskrefvo vid arbetets återupptagande en förbindelse att ej trakassera icke-fackföreningsmedl.	89
1	23 (29)	—	Ja.	——	a-g., a.	[90]) *Parternas uppgifter* om konfliktens orsak och resultat äro hvarandra *motsägande.*	90
1	c:a 35		Ja.	*Fackföreningens fordr.* godkändes.	a-g., a.		91

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Andra

(Arbetarnes uppgifter i kol. 8, 9 och 10 äro, om de afvika a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare.

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
92	29 maj.	6 juni.	9	Strejk.	Telegraf- o. telefonarb.	Södra telegrafdistriktet.	Arb. vägrade underskrifva personliga kontrakt, på grund hvaraf några arb. afskedades. Lönefråga.
93	29 maj.	—	öfver 135	Strejk.	Måleriarb. (kassaskåpsfabrik).	Göteborg.	Löneförhöjning.
94	29 maj.	—	öfver 135	— (blockad).	Järnvägsbyggnadsarb.	Blidsberg—Lena (Västra Centralbanan).	Arbetstid.
95	31 maj.	9 juni.	10	Strejk.	Droskkuskar.	Göteborg.	Arb. fordrade skriftligt aftal mell. a-g. o. fackföreningen om de öfverenskomna arbetsvillkoren.
96	5 juni.	6 juni.	2	Strejk.	Järnverksarb.	Horndal (Kopparb. l.).	Tolkning af arbetsöfverenskommelsen med afs. på tiden för arbetes begynnande efter helgdag. Dessutom en afskedad kamrats återtagande (a.).
97	6 juni.	7 juni.	½	Strejk.	Flottningsarb.	Boda (Västernorrl. län).	Löneförhöjning.
98	9 juni.	9 juni.	1½	Strejk.	Sågverksarb. (hjälpsågare).	Östrand (Västernorrl. län).	Löneförhöjning.
99	10 juni.	20 juni.	11	Strejk.	Läderarb.	Göteborg.	Löneförhöjning.
100	10 juni.	29 juli.	50	Strejk.	Byggnadssnickare o. byggnadstimmermän.	Tranås.	Löneförhöjning. Arbetstid. organisationsspörsmål.

i Sverige, påbörjade under år 1905. (Forts.)
kvartalet.
från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes.)
omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal							
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.	Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
1	180 (135)	—	Ja.	De afskedade återtogos. Personliga kontrakt bibehöllos. Löneförhöjning.	a-g., a.	[92]) A-g. var staten. 10 arb. blefvo dessutom indirekt på grund af konflikten arbetslösa (a.). Konflikten gällde närmast reparatörerna. Arbetet återupptogs d. 7 juni, sedan de afskedade återtagits och öfverläggningar om löneförhöjning m. m. utlofvats; dessa ledde till telegrafstyr:s cirk. d. 17 juni af i kol. 12 angifven innebörd.	92
1	7	—	—	Arbetet ännu icke återupptaget. Ett par nya arb. antagna.	a-g., omb.	[93]) Löneförhöjningen hade provisoriskt beviljats, men efter en tid reducerats.	93
1	47		De flesta.	Arbetet icke återupptaget. Arbetsplatsen blockerad.	a-g., a.	[94]) Arb. begärde jämväl förbättrade ackordspris (a.). Arb. karakterisera konflikten som lockout.	94
4	c:a 80	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.	[95]) Hos en af a-g. återtogs arbetet efter en dags arbetsinställelse, sedan han tillmötesgått arb:nes fordringar.	95
1	c:a 150	—	De flesta.	Arb:nes uppfattning godkändes. Den afskedade afstod från att återkomma, men erhöll af arbetsgifv. 14 dagars aflön. och en tids fri bostad.	a-g., a.	[96]) Arb. infunno sig icke till arbetet aftonen d. 1 juni (Kristi himmelfärdsdag), utan först påföljande morgon. A-g. inställde då arbetet till d. 5 juni, men då vägrade arb. att arbeta före principfrågans lösning.	96
1	16	—	Nej.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.	[97]) A-g:s uppgifter angifva icke bestämdt, att arbetsinställelse ägt rum.	97
1	22	—	—	Förutvarande villkor. Delvis nya arb. antogos.	a-g., a.		98
1	c:a 25	—	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.	[98]) Arb. uppgifva äfven personfråga bland tvistepunkterna.	99
3	c:a 55	—	Nej.	Arb:nes fordr. beviljades i hufvudsak.	a-g., a.	[100]) Konflikten begyntes af oorganiserade, men dess slutförande öfvertogs af fackföreningen.	100

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Andra

(Arbetarnes uppgifter i kol. 8, 9 och 10 äro, om de afvika
a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare.

Löpande årsnr.	1. *Början.*	2. *Slut.*	3. *Varaktighet i dagar.*	4. Karaktär.	5. *Fack.*	6. *Ort.*	7. *Tvistepunkt.*
101	13 juni.	3 sept.	83	Strejk.	Tunnbinderiarb.	Hudiksvall.	Löneförhöjning.
102	19 juni.	20 juni.	1	Strejk.	Grofarb. (byggnadsarbete).	Malmö.	Arbetsgifvarens ställning till fackföreningen under den pågående konflikten i byggnadsfacket.
103	19 juni.	20 juni.	2	—	Åkeriarb.	Stockholm.	Arb. fordrade återtagandet af en afskedad kamrat.
104	22 juni.	27 juni.	5½	Strejk.	Flottningsarb.	Torsång (Kopparb. l.).	Löneförhöjning.
105	22 juni.	—	—	Lockout.	Skoarb.	Lundby (Göteborgs o. Bohus län.).	Arb. bojkottade fabrikens alster.

i Sverige, påbörjade under år 1905. (Forts.)

kvartalet.

från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes).

omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal			Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.					
1	3	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.	[101]) Arb. fordrade jämväl arbetsstyrkans vidmakthållande vid sedvanligt antal. Upplysning om resultatet i detta afseende saknas. Från a-g. föreligger endast preliminär redogörelse, afgifven före konfliktens slut.	101
1	5	—	Ja.	A-g. antog organiserade arb. i st. f. oorganiserade.	a-g., a.		102
1	—	—	—	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.	[103]) Uppgift om antalet af konflikten berörda arb. saknas. 8 af dem voro emellertid organiserade. Arb. erhöllo full aflöning för den tid, arbetsinställelsen pågått.	103
1	106	—	Nej.	Kompromiss.	a-g., a.		104
1	—	57	Ja.	——	a-g., a.	[105]) Konflikten sammanhänger med skoarb.-konfl. i Vänersborg (se föreg. kvartalsredogör. n:r 23).	105

Arbetsinställelser i Danmark år 1903.[1]

Efter dansk »Statistisk Aarbog» meddelas å sid. 403 en öfversikt öfver de arbetsinställelser, som inträffat i Danmark under år 1903. Liksom sina föregångare är äfven denna öfversikt sammanställd hufvudsakligen på grundval af de uppgifter, som från arbetsgifvare- och arbetareorganisationer afgifvits till danska statens statistiska byrå.

Antalet under år 1903 i Danmark *inträffade arbetsinställelser* utgjorde, enligt hvad tabellen utvisar, 60 (mot 65 år 1902 och 56 år 1901). Uppgifter angående antalet af konflikterna direkt berörda arbetsgifvare och arbetare föreligga endast i 41 fall (af 60) och antalet genom arbetsinställelsen förlorade arbetsdagar är kändt för endast 32 konflikter, eller föga mera än hälften af samtliga. Då emellertid med tämligen stor visshet kan antagas, att fullständiga uppgifter i dessa afseenden erhållits beträffande alla större konflikter, torde de härom lämnade upplysningarna dock vara tillnärmelsevis riktiga, äfven om siffrorna gifvetvis äro något för låga.

Den ringa omfattning, arbetskonflikterna i Danmark haft under år 1903, är i hög grad anmärkningsvärd. Sålunda utgjorde antalet (af de 41 konflikter, för hvilka uppgifter därom föreligga) *direkt berörda arbetsgifvare* endast 89 (deras antal var 135 år 1902, 482 år 1901, 464 år 1900 och 5,051 år 1899 — lockoutåret). Af dessa 89 arbetsgifvare voro 23 åkeriidkare och 21 korkskärare, hvadan sålunda arbetsgifvarne inom alla öfriga fack, som år 1903 berördes af strejk eller lockout, ej voro flera än 45. Om hänsyn tages äfven till de 19 smärre konflikter, för hvilka fullständiga uppgifter ej föreligga, befinnas föga mera än ett hundratal danska arbetsgifvare under år 1903 hafva oroats af konflikt med sina arbetare.

Förvånansvärdt litet är ock det antal *arbetare*, som varit invecklade i konflikter, nämligen sammanlagdt icke fullt 1,000 (3,785 år 1902; 4,108 år 1901; 7,545 år 1900; 36,000 år 1899 o. s. v.). De direkt *strejkande* arbetarnes antal uppgifves hafva varit 809, de genom *lockout utestängde* 188 (mot resp. 1,492 och 2,293 år 1902). Beträffande antalet *förlorade arbetsdagar* saknas, som sagdt, uppgifter därom för 28 smärre konflikter, och uppgick detsamma för de återstående 32 till 15,831 (mot 133,150 år 1902; 56,829 år 1901;

[1] Jfr »Medd.» 1903, sid. 75 f. och 1904, sid. 81 ff.

Arbetsinställelser (strejker och lockouter) i Danmark, påbörjade under år 1903.

(Efter »Statistisk Aarbog» 1904.)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Yrkesgruppering.	Yrken.	Antal arbetsinställelser.	Däraf med en varaktighet af				Kändt antal af arbetsinställelserna direkt berörda arbetsgifvare och arbetare.				Kändt antal förlorade arbetsdagar.		Antal fall, i hvilka förekom	
			intill 1 vecka.	1—13 veckor.	mer än 13 veckor.	okänd längd.	Antal arbetsinställelser.	Antal arbetsgifvare.	Högsta antal arbetare		Antal arbetsinställelser.	Antal arbetsdagar.	medling.	skiljedom.
									strejkande.	utestängda.				
A.	Landtbruksarbetare o. d.	5	3	1	—	1	4	4	83	—	3	318	1	—
B. 1	Jord- och betonarbetare	5	2	—	1	2	4	4	63	10	3	653	—	—
» »	Stenhuggeriarbetare	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» 2 o. 3	Bleckslageriarbetare	3	—	2	—	1	2	2	50	—	—	—	—	1
» »	Formare o. gjutare	2	—	2	—	—	2	2	35	1	2	978	1	1
» »	Smides- och maskinarbetare	2	—	1	—	1	1	1	18	1	1	360	1	1
» »	Metallarbetare	1	1	—	—	—	1	1	4	—	1	5	—	—
» 4	Mureriarbetare	4	2	2	—	—	4	4	20	—	4	156	1	1
» »	Måleriarbetare	4	—	1	—	3	1	6	8	—	1	40	—	—
» »	Timmermän	3	—	1	1	1	3	3	6	—	1	42	2	—
» 5	Snickeriarbetare	7	2	3	—	2	6	8	61	—	3	126	1	1
» »	Svarfveriarbetare	1	—	—	—	1	1	1	4	—	1	35	—	—
» »	Träarbetare	2	—	—	1	1	1	1	10	—	1	820	—	—
» »	Korkarbetare	3	1	1	—	1	2	21	165	—	2	2,928	—	—
» 8	Sömmerskor	1	—	—	—	1	1	1	—	14	1	100	—	—
» »	Trikåarbetare	1	—	1	—	—	1	1	28	2	—	—	—	—
» »	Träskoarbetare	2	—	1	—	1	1	1	40	—	—	480	—	—
» 9	Sockerbageriarbetare	1	—	1	—	—	1	1	4	—	1	108	—	—
» »	Tobaksarbetare	4	1	—	—	3	1	1	70	—	1	210	—	—
» 11	Pappersarbetare	1	—	1	—	—	1	1	—	153	1	7,800	—	—
» 12	Boktryckeriarbetare	1	—	1	—	—	1	1	10	—	1	528	—	—
» 13	Fabriksarbetare af skilda slag	1	1	—	—	—	1	1	—	7	1	14	—	—
» »	Icke yrkeslärda arbetare inom industri och handel	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
C. 4	Åkeriarbetare	3	2	1	—	—	1	23	130	—	3	130	—	—
D. 2	Stenläggare	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Tillsammans 1903	60	15	20	3	22	41	89	809	188	32	15,831	7	5
	» 1902	65	21	17	14	13	55	135	1,492	2,293	44	133,150	21	5
	» 1901	56	14	28	3	11	48	482	3,538	570	40	56,829	22	2
	» 1900	82	15	30	6	31	67	464	7,098	447	55	235,877	18	4
	» 1899	98	22	34	12	30	86	5,051	6,366	29,730	58	2,828,447	20	4

235,877 år 1900 o. s. v.), sålunda en alldeles osedvanligt låg siffra. Ungefär hälften af de förlorade arbetsdagarna kom på en lockout inom pappersindustrien, genom hvilken ett 150-tal arbetare blefvo utestängda.

Af de redovisade 60 konflikterna ägde hälften (31) rum i Köpenhamn eller dess närmaste grannskap, och af de återstående 29 voro 16 att hänföra till landsortsstäderna och 13 till landsbygden. Under vinterhalfåret inföllo 27 och under sommarhalfåret 33 konflikter samt under första hälften af året endast 16 mot 44 under dess senare del, hvilket sistnämnda förhållande är värdt att uppmärksamma.

Varaktigheten uppgafs till

mindre än 1 vecka	för	15	konflikter,
1—13 veckor	»	20	»
mera än 13 veckor	»	3	»
ej uppgifven längd	»	22	»

Anledningen till konflikt var fråga om

aflöningen	i	30 fall
arbetstid	»	1 »
arbetsordningen	»	2 »
personliga förhållanden	»	7 »
föreningsrätten	»	3 »
flera eller ej angifna tvistepunkter	»	17 »

Till sin *karaktär* uppgifvas 38 arbetsinställelser hafva varit strejker, 4 lockouter och 18 af blandad eller ej uppgifven karaktär.

Medling har under år 1903 förekommit i 7 och *skiljedom* i 5 fall.

Registrering af sjukkassor i Sverige år 1905.

Andra kvartalet.

(Enligt i Post- och Inrikes Tidningar införda kungörelser.)

Registreringsort.[1]	Kassans namn.[2]	Datum för registrering.
	Tillkomna kassor.	
Stockholms stad . .	Cigarrarbetareföreningens i Stockholm sbk.	april 25
» » . .	Dalaföreningens sbk.	juni 19
» » . .	Templet 38 Birger Jarls sbk.	» »
Jönköpings län.		
Jönköping	C. F. Wennbergs aktiebolags arbetares sk.	maj 8
Kronobergs län.		
Landsbygden. . . .	Lessebo arbetareförenings sbk. n:r 2.	april 25
»	Konga arbetares sbk.	maj 20
Kalmar län.		
Landsbygden . . .	Ems sbk.	juni 9
Gottlands län.		
Landsbygden. . . .	Fole sbk.	april 25
Kristianstads län.		
Ängelholm.	Ängelholms arbetares sbhför. Enighet.	juni 9
Landsbygden . . .	Sösdalaortens sbk:s förening.	maj 27
Malmöhus län.		
Malmö	Föreningen Arbetets söner, sbk.	april 11
»	Sbk. Vårblomman.	maj 2
Landsbygden . . .	Hvens Tegelbruksaktiebolags arbetareförenings sbk. Arbetarnes framtida väl.	april 1
» . . .	Glumslöfs arbetareförening.	» 12
» . . .	Shför. Enighet i Hedeskoga.	juni 3
» . . .	Påarps sbk.	» 8
» . . .	Hundramannaföreningen H. V. i Limhamn.	» 23
Hallands län.		
Falkenberg	Bryggeripersonalens sbk.	maj 1
Göteb:so. Bohus län.		
Göteborg	Sk. Gustaf W. n:r 1.	april 22
»	Sk. 50-mannaföreningen Eken.	maj 12
»	Västergötland—Göteborgs järnvägsaktiebolags personals sbk.	» 24
»	Allmänna sbk. Endräkt.	juni 20
Lysekil	Lysekils allmänna sbk.	april 3
Strömstad	Sk. Strömstads Hundramannaförening.	maj 29
Skaraborgs län.		
Landsbygden. . . .	Gustaf Adolfs första hundramannaförening.	» 6
»	Otterbäckens sbk.	» 18
Örebro län.		
Örebro	Västå färgeriarbetares enskilda sbk.	april 22
»	Örebro brödraförsamlings sbk.	» »
Landsbygden . . .	Älfvestorps allmänna sbk.	» 20
Gäfleborgs län.		
Landsbygden. . . .	Hofors nya sbk.	maj 15
»	Sbhför. vid Norrsundets hyfleri.	juni 21
Västernorrlands län.		
Sundsvall	Sundsvalls handelsbokhållareförenings sk.	april 12
»	Dalaföreningens sbk.	» »
Landsbygden . . .	Sk. vid Utansjö.	maj 20
» . . .	Skför. Ljungan i Svartvik utan personl. ansvarighet.	» »
» . . .	Mons förmäns och arbetares sbk.	» »
Västerbottens län.		
Umeå	Aktiebolaget Jakobsson & Erikssons personals sbk.	juni 21
Norrbottens län.		
Landsbygden . . .	Tuollavara arbetares sbk.	april 11

[1] Registreringsmyndighet är å landsbygden Konungens befallningshafvande och i städerna magistraten (i Stockholm öfverståthållareämbetet).

[2] Använda förkortningar: skför. = sjukkasseförening, shför. = sjukhjälpförening. sbhför. = sjuk- och begrafningshjälpförening, sk. = sjukkassa, sbk. = sjuk- och begrafningskassa.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
			Stockholm: Staden inom broarna.								
			April.			Maj.			Juni.		
			Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-
			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).		
1	Mjölk: oskummad	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
2	skummad	»	7	7	*7*	7	7	*7*	7	6	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	210	200	*204*	200	190	*199*	210	190	*201*
4	mat- (lands-)	»	195	180	*188*	190	175	*181*	190	170	*182*
5	Ost, halffet, ordinär	»	140	120	*133*	140	110	*132*	140	120	*132*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	165	160	*162*	160	150	*158*	160	150	*157*
7	billigaste sort	»	110	110	*110*	110	100	*108*	110	110	*110*
8	Ägg	tjog	140	100	*110*	120	90	*107*	120	100	*110*
9	Potatis	5 lit.	35	30	*35*	40	30	*35*	40	30	*35*
10	Ärter, gula	kg.	25	23	*24*	25	20	*22*	25	20	*23*
11	Bruna bönor	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	27	26	*26*	27	25	*26*	28	26	*27*
13	råg-	»	20	18	*19*	20	18	*19*	20	18	*19*
14	rågsikt-	»	24	24	*24*	25	24	*24*	25	24	*24*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	30	*32*	30	28	*29*	30	28	*30*
16	korn-	»	30	25	*28*	28	25	*27*	28	25	*26*
17	ris-: bästa sort	»	70	60	*63*	70	60	*63*	60	60	*60*
18	billigaste sort	»	35	30	*33*	35	30	*32*	35	30	*31*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	37	32	*35*	37	30	*34*	37	30	*32*
20	mjukt: limpa, söt	»	33	33	*33*	33	32	*33*	30	30	*30*
21	*limpa*, sur (s. k. ankarstock)	»	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*37*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	80	75	*78*	80	75	*78*	75	75	*75*
23	mjukt, » »	»	45	40	*42*	42	40	*41*	42	40	*41*
24	Nötkött, färskt: stek	»	*100*	*80*	*87*	*90*	*80*	*86*	110	*80*	*93*
25	soppkött	»	80	70	*74*	80	70	*75*	85	70	*77*
26	Kalfkött: stek	»	120	90	*103*	120	90	*104*	120	100	*111*
27	spädkalf	»	75	50	*61*	70	50	*62*	70	*50*	*60*
28	Fårstek, färsk	»	130	120	*121*	130	120	*123*	140	120	*130*
29	Fläsk, färskt	»	120	110	*116*	130	110	*118*	140	120	*125*
30	salt: svenskt	»	120	120	*120*	130	120	*125*	140	120	*128*
31	amerikanskt	»	110	110	*110*	120	120	*120*	130	130	*130*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	60	25	*40*	60	25	*41*	60	*50*	*58*
34	rödspotta (»spätta»)	»	100	65	*78*	75	70	*74*	80	60	72
35	salt: sill	»	50	40	*47*	50	40	*47*	50	40	*46*
36	strömming	»	30	25	*28*	25	25	*25*	—	—	—
37	kabeljo	»	50	40	*45*	60	50	*55*	60	50	*59*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*
39	Socker, bit-	»	69	69	*69*	69	69	*69*	69	69	*69*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk-, osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5×1·6×0·89 m. = 3·56 kbm.)		2800	2800	*2800*	2600	2600	*2600*	2500	2300	*2400*
42	barr-		1900	1900	*1900*	1750	1750	*1750*	1900	1800	*1850*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*

Anm. Prisuppgifterna för ved, kol och koks i kol. 3—11 gälla för hela staden.

och medelpris.

12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	
Norrmalm.									Östermalm.									
April.			Maj.			Juni.			April.			Maj.			Juni.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	1
7	7	*7*	8	7	*7*	8	7	*8*	7	7	*7*	7	7	*7*	8	6	*8*	2
220	200	*208*	210	190	*201*	220	195	*204*	220	200	*208*	210	190	*202*	220	200	*206*	3
195	180	*188*	195	175	*185*	195	180	*187*	195	180	*189*	190	180	*184*	195	180	*186*	4
140	110	*130*	140	110	*131*	140	110	*132*	140	110	*130*	140	110	*131*	140	110	*131*	5
165	160	*162*	160	160	*160*	160	150	*159*	165	160	*161*	160	150	*158*	160	150	*159*	6
110	110	*110*	120	100	*110*	110	110	*110*	120	110	*115*	110	110	*110*	110	110	*110*	7
140	100	*111*	120	90	*105*	120	100	*107*	140	100	*114*	120	95	*107*	120	100	*110*	8
40	30	*36*	40	30	*36*	40	30	*35*	40	30	*36*	40	30	*35*	40	30	*35*	9
25	23	*24*	25	20	*22*	25	20	*23*	25	20	*23*	25	20	*23*	25	20	*24*	10
40	40	*40*	45	40	*41*	45	35	*40*	45	40	*41*	45	40	*41*	40	40	*40*	11
27	26	*27*	27	25	*26*	28	26	*27*	28	26	*27*	28	26	*27*	28	26	*27*	12
20	18	*20*	20	18	*20*	20	18	*19*	20	20	*20*	20	20	*20*	20	18	*19*	13
25	23	*24*	25	22	*24*	25	24	*24*	25	24	*24*	25	24	*24*	25	24	*24*	14
35	30	*31*	35	28	*31*	35	28	*31*	35	30	*32*	35	30	*32*	35	28	*30*	15
30	25	*28*	30	23	*27*	30	22	*26*	30	28	*28*	30	28	*29*	30	25	*27*	16
75	60	*66*	75	60	*66*	75	60	*63*	70	60	*65*	70	60	*65*	70	60	*63*	17
35	30	*33*	35	30	*32*	35	30	*32*	35	30	*34*	35	30	*33*	35	30	*33*	18
42	35	*37*	42	32	*36*	42	32	*33*	42	35	*38*	37	34	*35*	35	34	*35*	19
33	32	*33*	33	32	*33*	33	32	*33*	35	32	*33*	33	32	*33*	33	33	*33*	20
40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*37*	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*37*	21
75	75	*75*	75	75	*75*	75	75	*75*	75	75	*75*	75	75	*75*	75	75	*75*	22
42	40	*41*	42	40	*41*	42	40	*41*	42	40	*41*	45	40	*42*	42	40	*41*	23
110	80	*91*	110	80	*88*	110	80	*94*	110	80	*92*	100	80	*90*	110	80	*98*	24
85	70	*74*	85	70	*74*	90	70	*77*	85	70	*74*	75	70	*74*	90	70	*79*	25
120	90	*104*	120	90	*104*	120	100	*111*	120	90	*107*	120	90	*107*	120	100	*112*	26
70	50	*62*	70	60	*64*	70	50	*60*	70	50	*63*	70	60	*63*	70	60	*62*	27
125	120	*121*	140	120	*126*	140	120	*132*	130	120	*122*	130	120	*125*	140	120	*128*	28
120	110	*118*	140	110	*121*	140	120	*128*	130	110	*119*	130	110	*121*	130	120	*125*	29
120	110	*118*	140	120	*130*	140	120	*138*	130	120	*125*	140	120	*130*	150	125	*134*	30
110	110	*110*	120	120	*120*	130	130	*130*	110	110	*110*	120	120	*120*	130	130	*130*	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
60	30	*51*	60	40	*50*	100	50	*79*	80	30	*59*	75	40	*56*	100	50	*80*	33
100	70	*82*	80	75	*79*	80	60	*75*	100	75	*83*	80	75	*80*	80	60	*77*	34
50	40	*47*	50	40	*46*	50	40	*45*	50	30	*43*	50	40	*48*	50	50	*50*	35
30	25	*28*	25	25	*25*	—	—	—	30	30	*30*	25	25	*25*	—	—	—	36
55	40	*48*	60	50	*56*	60	50	*58*	60	50	*53*	60	50	*55*	60	50	*58*	37
120	110	*112*	120	110	*112*	120	110	*112*	120	110	*116*	120	110	*116*	120	110	*116*	38
69	69	*69*	69	69	*69*	69	69	*69*	70	69	*70*	70	69	*69*	70	69	*69*	39
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	30. Stockholm: Kungsholmen. April. Högsta pris (öre).	31. April. Lägsta pris (öre).	32. April. Medel- pris (öre).	33. Maj. Högsta pris (öre).	34. Maj. Lägsta pris (öre).	35. Maj. Medel- pris (öre).	36. Juni. Högsta pris (öre).	37. Juni. Lägsta pris (öre).	38. Juni. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
2	skummad	»	7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	220	200	*208*	210	190	*198*	220	195	*202*
4	mat- (lands-)	»	200	190	*194*	195	180	*188*	200	185	*192*
5	Ost, halffet, ordinär	»	140	120	*132*	140	120	*135*	140	120	*133*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	165	160	*162*	160	150	*158*	160	150	*158*
7	billigaste sort	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*
8	Ägg	tjog	120	100	*114*	115	95	*106*	130	95	*111*
9	Potatis	5 lit.	40	30	*35*	40	30	*36*	40	30	*35*
10	Ärter, gula	kg.	25	23	*25*	25	20	*23*	25	20	*23*
11	Bruna bönor	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	27	26	*27*	27	26	*27*	27	26	*27*
13	råg-	»	20	18	*19*	20	19	*20*	20	19	*20*
14	rågsikt-	»	25	24	*25*	25	24	*25*	25	23	*24*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	30	30	*30*	40	30	*33*	40	30	*33*
16	korn-	»	30	25	*28*	30	25	*27*	30	25	*27*
17	ris-: bästa sort	»	70	60	*63*	70	60	*63*	70	60	*63*
18	billigaste sort	»	35	30	*34*	40	35	*36*	40	30	*35*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	38	33	*37*	38	33	*36*	35	33	*34*
20	mjukt: limpa, söt	»	33	32	*33*	33	30	*32*	33	30	*32*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	40	35	*38*	40	35	*37*	40	35	*38*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	80	75	*78*	75	75	*75*	75	75	*75*
23	mjukt, » »	»	42	40	*41*	42	40	*41*	42	40	*41*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	85	*94*	100	85	*93*	100	85	*94*
25	soppkött	»	80	65	*71*	85	65	*72*	80	65	*73*
26	Kalfkött: stek	»	120	90	*104*	120	90	*101*	120	80	*100*
27	spädkalf	»	75	60	*70*	75	65	*68*	75	60	*67*
28	Fårstek, färsk	»	120	100	*112*	130	110	*118*	130	120	*125*
29	Fläsk, färskt	»	140	110	*124*	140	110	*124*	140	120	*128*
30	salt: svenskt	»	120	110	*115*	140	130	*135*	140	130	*135*
31	amerikanskt	»	110	110	*110*	140	120	*130*	130	120	*125*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	60	40	*48*	50	40	*45*	100	80	*90*
34	rödspotta (»spätta»)	»	100	80	*84*	80	80	*80*	80	75	*79*
35	salt: sill	»	50	30	*43*	50	30	*43*	50	30	*40*
36	strömming	»	30	25	*28*	25	25	*25*	—	—	—
37	kabeljo	»	*55*	40	*46*	50	50	*50*	60	50	*53*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	110	*115*	120	110	*115*	120	110	*113*
39	Socker, bit-	»	69	69	*69*	69	69	*69*	69	69	*69*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk- osågad, hemkörd (pr »storfamn»:		—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	barr- 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)		—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—

och medelpris.

39.	40.	41.	42.	43.	44.	45.	46.	47.	48.	49.	50.	51.	52.	53.	54.	55.	56.	
Södermalm.									Uppsala.									
April.			Maj.			Juni.			April.			Maj.			Juni.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel.	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	13	13	*13*	13	13	*13*	13	12	*13*	1
7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*	6	5	*5*	6	5	*5*	5	5	*5*	2
220	200	*206*	205	190	*200*	210	200	*202*	215	195	*206*	210	190	*197*	200	190	*195*	3
195	180	*189*	190	180	*184*	190	180	*187*	185	175	*181*	175	165	*169*	175	160	*164*	4
140	*110*	*131*	*140*	*120*	*131*	140	120	*129*	120	90	*100*	120	90	*100*	120	90	*100*	5
165	150	*158*	160	150	*155*	160	150	*152*	160	150	*155*	160	150	*155*	160	150	*155*	6
110	100	*104*	120	100	*105*	110	100	*106*	105	100	*103*	105	100	*103*	105	100	*103*	7
140	100	*113*	120	90	*104*	120	90	*104*	140	90	*115*	125	90	*111*	125	105	*115*	8
40	30	*36*	35	30	*33*	40	30	*34*	40	35	*36*	35	30	*33*	30	30	*30*	9
25	20	*23*	25	18	*22*	25	20	*21*	30	23	*26*	35	25	*29*	30	20	*26*	10
45	35	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	11
27	25	*26*	26	25	*26*	26	25	*26*	27	27	*27*	27	27	*27*	27	26	*27*	12
20	18	*19*	20	18	*19*	20	18	*19*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	13
24	22	*23*	24	23	*24*	24	23	*23*	25	23	*24*	25	23	*24*	25	23	*24*	14
35	30	*31*	30	25	*29*	30	26	*29*	35	28	*30*	35	28	*31*	35	28	*30*	15
30	*25*	*27*	30	24	*27*	30	24	*27*	25	23	*24*	25	23	*24*	25	22	*23*	16
70	60	*62*	60	60	*60*	60	60	*60*	70	60	*65*	70	60	*63*	70	60	*63*	17
40	30	*35*	40	30	*33*	35	25	*30*	32	25	*29*	32	25	*29*	30	25	*29*	18
35	30	*32*	35	30	*32*	35	30	*32*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	19
35	32	*33*	33	33	*33*	33	32	*33*	46	40	*43*	44	40	*42*	46	40	*43*	20
40	35	*38*	40	35	*37*	40	35	*38*	22	21	*22*	22	20	*21*	22	21	*22*	21
80	75	*78*	80	75	*78*	75	75	*75*	74	74	*74*	74	70	*72*	74	70	*72*	22
45	40	*42*	42	40	*41*	42	40	*41*	48	48	*48*	48	48	*48*	50	48	*49*	23
100	80	*88*	100	80	*88*	100	85	*93*	85	80	*82*	85	80	*82*	85	80	*82*	24
80	70	*74*	75	70	*73*	80	75	*78*	75	70	*72*	70	65	*70*	70	70	*70*	25
120	90	*105*	120	90	*108*	120	100	*109*	120	100	*104*	110	100	*101*	100	100	*100*	26
70	60	*62*	75	60	*64*	70	50	*63*	60	50	*51*	55	50	*51*	60	55	*58*	27
125	120	*121*	130	120	*122*	140	120	*132*	110	110	*110*	110	100	*107*	110	100	*109*	28
130	100	*119*	130	110	*120*	140	120	*124*	110	100	*104*	110	100	*106*	110	100	*106*	29
120	110	*113*	130	120	*123*	130	130	*130*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	30
110	110	*110*	120	120	*120*	130	125	*125*	100	100	*100*	100	95	*97*	100	95	*97*	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
50	25	*41*	60	30	*45*	75	30	*54*	60	50	*52*	60	50	*52*	50	50	*50*	33
100	75	*78*	75	70	*74*	80	65	*73*	60	50	*54*	70	60	*64*	70	60	*65*	34
50	30	*40*	50	35	*42*	50	35	*39*	40	30	*36*	40	30	*33*	40	30	*33*	35
30	25	*26*	25	25	*25*	—	—	—	25	25	*25*	25	25	*25*	—	—	—	36
50	40	*47*	50	40	*48*	60	50	*54*	45	45	*45*	50	45	*46*	50	45	*46*	37
110	100	*108*	110	100	*108*	110	100	*108*	120	90	*110*	120	90	*108*	120	90	*110*	38
69	69	*69*	69	69	*69*	69	69	*69*	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*	39
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	16	16	*16*	16	16	*16*	16	16	*16*	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2400	2400	*2400*	2400	2400	*2400*	2400	2400	*2400*	41
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
—	—	—	—	—	—	—	—	—	310	310	*310*	310	310	*310*	310	310	*310*	44
—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	80	*80*	80	80	*80*	80	80	*80*	45

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	57. Eskilstuna. April. Högsta pris (öre).	58. Eskilstuna. April. Lägsta pris (öre).	59. Eskilstuna. April. Medel- pris (öre).	60. Eskilstuna. Maj. Högsta pris (öre).	61. Eskilstuna. Maj. Lägsta pris (öre).	62. Eskilstuna. Maj. Medel- pris (öre).	63. Eskilstuna. Juni. Högsta pris (öre).	64. Eskilstuna. Juni. Lägsta pris (öre).	65. Eskilstuna. Juni. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*
2	skummad	»	6	6	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	210	210	*210*	200	200	*200*	200	200	*200*
4	mat- (lands-)	»	200	180	*192*	190	180	*183*	190	175	*181*
5	Ost, halffet, ordinär	»	100	100	*100*	100	80	*95*	100	100	*100*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	160	*160*	160	160	*160*	160	160	*160*
7	billigaste sort	»	100	100	*100*	100	100	*100*	120	120	*120*
8	Ägg	tjog	120	100	*106*	110	100	*103*	125	100	*113*
9	Potatis	5 lit.	35	35	*35*	35	30	*33*	35	30	*31*
10	Ärter, gula	kg.	20	20	*20*	20	18	*19*	20	18	*19*
11	Bruna bönor	»	40	40	*40*	40	40	*40*	35	35	*35*
12	Mjöl: hvete-	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
13	råg-	»	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*
14	rågsikt-	»	22	22	*22*	22	22	*22*	22	22	*22*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	30	25	*27*	30	24	*26*	25	25	*25*
16	korn-	»	24	24	*24*	24	24	*24*	24	24	*24*
17	ris-: bästa sort	»	65	65	*65*	65	65	*65*	65	65	*65*
18	billigaste sort	»	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	28	28	*28*	36	27	*31*	36	28	*32*
20	mjukt: limpa, söt	»	27	27	*27*	28	27	*28*	27	27	*27*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	63	63	*63*	63	63	*63*	63	63	*63*
23	mjukt, » »	»	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	90	*93*	100	90	*96*	110	100	*103*
25	soppkött	»	85	70	*75*	85	70	*77*	85	70	*76*
26	Kalfkött: stek	»	120	110	*114*	110	100	*108*	130	110	*120*
27	spädkalf	»	65	50	*60*	50	50	*50*	65	50	*59*
28	Fårstek, färsk	»	120	120	*120*	125	120	*121*	130	130	*130*
29	Fläsk: färskt	»	110	110	*110*	120	110	*118*	120	120	*120*
30	salt: svenskt	»	120	120	*120*	120	120	*120*	125	120	*124*
31	amerikanskt	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	40	30	*36*	40	40	*40*	60	40	*48*
34	rödspotta (»spätta»)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	salt: sill	»	35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	120	*120*	120	120	*120*	120	120	*120*
39	Socker, bit-	»	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk- osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)		2390	2270	*2330*	2390	2270	*2330*	2390	2270	*2330*
42	barr-		1640	1510	*1580*	1640	1510	*1580*	1640	1510	*1580*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	310	310	*310*	310	310	*310*	310	310	*310*
45	Koks, gasverks (okrossad) hemkörd	»	120	120	*120*	120	120	*120*	120	120	*120*

66.	67.	68.	69.	70.	71.	72.	73.	74.	75.	76.	77.	78.	79.	80.	81.	82.	83.	
Norrköping.									Jönköping.									
April.			Maj.			Juni.			April.			Maj.			Juni.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*	14	11	*13*	13	11	*12*	13	11	*12*	1
6	5	*5*	6	5	*5*	6	5	*5*	6	5	*6*	6	5	*6*	6	5	*6*	2
210	200	*207*	210	190	*203*	200	190	*194*	220	210	*215*	220	210	*215*	222	210	*215*	3
200	180	*190*	190	180	*188*	190	175	*182*	180	170	*175*	180	165	*172*	180	160	*174*	4
120	100	*110*	120	100	*108*	120	100	*110*	125	115	*120*	125	115	*120*	125	115	*120*	5
160	155	*159*	160	155	*159*	160	155	*159*	170	165	*166*	170	165	*168*	170	165	*168*	6
110	95	*102*	105	95	*101*	110	95	*103*	125	120	*123*	125	120	*123*	125	120	*123*	7
115	100	*106*	105	90	*99*	105	90	*97*	155	125	*145*	105	95	*99*	105	95	*101*	8
40	30	*35*	40	25	*34*	35	25	*31*	38	28	*33*	30	25	*28*	35	25	*29*	9
25	22	*24*	25	22	*24*	25	22	*25*	25	25	*25*	25	24	*25*	25	25	*25*	10
50	40	*42*	50	40	*43*	50	40	*43*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	11
26	24	*25*	26	25	*26*	26	25	*26*	28	25	*26*	28	25	*26*	28	25	*26*	12
21	19	*20*	21	19	*20*	21	20	*21*	22	20	*21*	22	20	*21*	22	20	*21*	13
23	21	*22*	23	21	*22*	23	21	*22*	25	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*33*	15
24	22	*23*	25	22	*23*	25	22	*24*	23	20	*22*	23	20	*22*	23	20	*22*	16
60	50	*58*	60	50	*59*	60	50	*58*	76	70	*74*	76	70	*74*	76	70	*74*	17
35	30	*32*	35	30	*32*	35	30	*33*	38	30	*34*	38	30	*34*	38	30	*34*	18
40	32	*36*	40	32	*36*	40	32	*36*	42	40	*41*	42	40	*41*	42	40	*41*	19
38	31	*34*	38	31	*35*	37	32	*35*	38	30	*34*	38	30	*34*	38	30	*33*	20
25	22	*24*	25	23	*24*	25	22	*24*	35	30	*32*	35	30	*32*	35	30	*32*	21
69	59	*65*	68	58	*65*	68	58	*64*	66	60	*64*	66	60	*64*	66	60	*63*	22
38	33	*35*	38	31	*35*	37	31	*34*	30	27	*29*	30	27	*29*	30	27	*28*	23
120	100	*113*	110	90	*102*	110	90	*97*	85	65	*74*	85	63	*74*	85	65	*77*	24
95	80	*88*	90	75	*84*	90	75	*82*	75	63	*69*	72	63	*67*	72	65	*68*	25
110	95	*105*	110	100	*105*	110	95	*104*	88	70	*82*	85	70	*78*	85	70	*78*	26
60	60	*60*	55	55	*55*	60	60	*60*	50	35	*42*	40	30	*34*	45	32	*38*	27
120	100	*112*	125	110	*121*	135	120	*127*	105	90	*98*	100	80	*89*	100	80	*91*	28
120	100	*108*	120	100	*115*	120	100	*114*	75	65	*70*	78	68	*73*	80	70	*74*	29
120	110	*115*	120	110	*117*	125	110	*121*	105	90	*97*	110	93	*101*	110	95	*103*	30
110	110	*110*	110	105	*109*	120	115	*118*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	58	50	*54*	55	50	*53*	55	50	*53*	32
20	15	*16*	20	15	*18*	30	25	*26*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	33
85	75	*81*	80	75	*78*	80	70	*76*	78	70	*74*	75	70	*73*	80	70	*74*	34
40	25	*34*	40	25	*33*	40	25	*34*	35	33	*34*	35	33	*34*	35	33	*34*	35
25	25	*25*	30	25	*27*	30	25	*28*	40	40	*40*	40	35	*38*	40	40	*40*	36
50	45	*47*	50	45	*47*	50	45	*47*	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*	37
120	100	*111*	120	100	*110*	120	100	*111*	110	100	*105*	110	100	*105*	110	100	*105*	38
70	68	*70*	70	68	*69*	70	68	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*	39
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	18	14	*16*	18	14	*16*	18	14	*16*	40
2500	2300	*2400*	2500	2300	*2410*	2450	2300	*2370*	2150	2000	*2110*	2150	2000	*2080*	2150	2000	*2110*	41
1800	1700	*1770*	1800	1700	*1780*	1900	1700	*1810*	1520	1500	*1510*	1550	1500	*1520*	1520	1500	*1510*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	50	*53*	55	50	*53*	55	50	*53*	43
335	325	*329*	335	325	*327*	340	325	*329*	350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*	44
150	125	*136*	150	125	*133*	150	125	*139*	105	100	*103*	105	100	*103*	105	100	*103*	45

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	84. Kalmar. April. Högsta pris (öre).	85. Kalmar. April. Lägsta pris (öre).	86. Kalmar. April. Medel- pris (öre).	87. Kalmar. Maj. Högsta pris (öre).	88. Kalmar. Maj. Lägsta pris (öre).	89. Kalmar. Maj. Medel- pris (öre).	90. Kalmar. Juni. Högsta pris (öre).	91. Kalmar. Juni. Lägsta pris (öre).	92. Kalmar. Juni. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	13	12	*13*	13	12	*13*	13	12	*13*
2	skummad	»	7	6	*6*	7	6	*6*	7	6	*6*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	200	200	*200*	200	200	*200*	180	160	*172*
4	mat- (lands-)	»	175	160	*166*	175	160	*167*	150	140	*148*
5	Ost, halffet, ordinär	»	130	110	*125*	130	110	*125*	130	110	*125*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	150	*155*	160	150	*155*	160	150	*155*
7	billigaste sort	»	110	80	*94*	110	80	*93*	110	80	*93*
8	Ägg	tjog	75	70	*73*	80	75	*78*	90	80	*85*
9	Potatis	5 lit.	35	25	*27*	35	25	*30*	35	25	*28*
10	Ärter, gula	kg.	30	25	*27*	30	25	*27*	35	25	*28*
11	Bruna bönor	»	40	35	*39*	40	35	*39*	40	35	*39*
12	Mjöl: hvete-	»	26	25	*25*	26	25	*25*	26	25	*25*
13	råg-	»	21	15	*19*	21	15	*19*	21	15	*19*
14	rågsikt-	»	23	20	*22*	23	20	*22*	23	20	*22*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	30	25	*30*	30	25	*30*	30	25	*30*
16	korn-	»	30	25	*25*	30	25	*25*	30	25	*25*
17	ris-: bästa sort	»	70	50	*62*	70	50	*62*	70	50	*62*
18	billigaste sort	»	35	30	*31*	35	30	*31*	35	30	*31*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	43	33	*37*	43	33	*37*	43	33	*37*
20	mjukt: limpa, söt	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	25	17	*22*	25	17	*23*	25	17	*22*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*
23	mjukt, » »	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	85	*88*	90	85	*88*	90	85	*86*
25	soppkött	»	70	65	*68*	70	65	*68*	70	65	*67*
26	Kalfkött: stek	»	90	80	*86*	90	80	*86*	90	85	*87*
27	spädkalf	»	40	30	*37*	40	30	*37*	40	30	*37*
28	Fårstek, färsk	»	100	90	*98*	100	90	*98*	100	90	*98*
29	Fläsk: färskt	»	80	70	*76*	90	75	*81*	90	75	*82*
30	salt: svenskt	»	120	90	*104*	120	90	*104*	120	90	*104*
31	amerikanskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*
32	Fisk: färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	50	40	*44*	50	40	*44*	—	—	—
34	rödspotta (»spätta»)	»	90	85	*88*	90	85	*88*	80	70	*78*
35	salt: sill	»	50	30	*42*	50	30	*42*	50	30	*42*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	110	85	*98*	110	80	*94*	110	80	*98*
39	Socker, bit-	»	72	68	*70*	72	68	*70*	72	68	*69*
40	Fotogén, prima	l.	17	14	*16*	17	14	*16*	17	14	*16*
41	Ved: björk- } osågad, hemkörd (pr »storfamn»:		1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*
42	barr- } 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)		1560	1560	*1560*	1560	1560	*1560*	1560	1560	*1560*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») } hemkörd	»	350	325	*338*	350	325	*338*	350	325	*338*
45	Koks, gasverks- (okrossad) } hemkörd	»	105	105	*105*	105	105	*105*	105	105	*105*

Anm. *Kalmar:* Färsk sill har försålts pr val till pris af 125 öre; likaså färsk à 50 öre och på mört 30 à 25 öre. — *Kristianstad:* Färsk sill har försålts pr val till 225 à salt strömming 200 à 150 öre pr val.

93.	94.	95.	96.	97.	98.	99.	100.	101.	102.	103.	104.	105.	106.	107.	108.	109.	110.	
Karlskrona.									Kristianstad.									
April.			Maj.			Juni.			April.			Maj.			Juni.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
16	12	*14*	16	12	*14*	14	12	*13*	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*	1
8	6	*7*	8	6	*7*	8	6	*7*	6	6	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*	2
205	190	*200*	200	180	*192*	200	180	*192*	208	200	*204*	190	190	*190*	198	190	*196*	3
190	190	*190*	180	160	*174*	150	140	*145*	200	195	*198*	190	190	*190*	190	180	*186*	4
120	120	*120*	120	120	*120*	120	120	*120*	110	100	*106*	110	100	*105*	125	100	*114*	5
160	150	*152*	160	160	*160*	160	160	*160*	165	160	*162*	165	160	*162*	160	150	*158*	6
100	90	*92*	105	100	*101*	105	100	*103*	105	105	*105*	110	100	*106*	100	95	*98*	7
100	80	*88*	95	75	*84*	90	75	*84*	100	80	*88*	90	80	*87*	100	90	*96*	8
30	30	*30*	30	30	*30*	30	25	*27*	35	35	*35*	40	35	*37*	30	30	*30*	9
30	26	*29*	26	26	*26*	26	26	*26*	30	25	*28*	30	25	*28*	40	30	*32*	10
35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*	40	40	*40*	40	40	*40*	45	40	*41*	11
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	12
18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	16	15	*16*	16	15	*16*	17	16	*17*	13
28	28	*28*	23	23	*23*	24	23	*24*	24	23	*23*	23	23	*23*	23	23	*23*	14
32	32	*32*	32	32	*32*	32	30	*31*	30	30	*30*	30	30	*30*	35	30	*31*	15
23	23	*23*	23	23	*23*	23	23	*23*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	16
60	50	*52*	50	50	*50*	50	50	*50*	70	60	*63*	65	60	*61*	60	50	*57*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	35	30	*31*	30	30	*30*	18
45	45	*45*	45	45	*45*	45	40	*42*	40	30	*36*	43	35	*41*	40	30	*37*	19
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	20
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	15	*16*	17	15	*16*	17	15	*16*	21
45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*	65	60	*63*	65	60	*62*	65	60	*63*	22
47	47	*47*	47	47	*47*	47	47	*47*	58	55	*56*	58	55	*56*	58	55	*56*	23
100	90	*96*	100	100	*100*	100	90	*93*	80	70	*75*	75	75	*75*	85	75	*79*	24
80	70	*76*	80	80	*80*	80	75	*78*	65	60	*64*	70	65	*69*	70	65	*68*	25
125	125	*125*	125	120	*124*	125	110	*120*	90	75	*82*	90	85	*90*	100	80	*88*	26
70	50	*55*	70	50	*60*	65	50	*56*	60	40	*47*	45	40	*43*	60	40	*47*	27
120	100	*104*	120	120	*120*	120	100	*109*	125	125	*125*	125	120	*121*	125	110	*114*	28
100	90	*98*	100	100	*100*	120	110	*115*	100	100	*100*	110	100	*103*	110	110	*110*	29
100	90	*98*	100	100	*100*	110	100	*106*	100	100	*100*	110	100	*103*	110	110	*110*	30
100	100	*100*	100	100	*100*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
40	20	*30*	50	30	*39*	40	30	*34*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
80	75	*76*	80	70	*72*	75	70	*72*	70	60	*63*	60	60	*60*	60	60	*60*	34
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
55	50	*50*	60	45	*54*	55	50	*53*	70	65	*68*	70	65	*67*	70	65	*69*	37
100	100	*100*	105	100	*102*	105	100	*104*	110	110	*110*	115	110	*113*	110	100	*104*	38
68	68	*68*	68	68	*68*	68	68	*68*	68	68	*68*	68	68	*68*	68	68	*68*	39
17	17	*17*	16	16	*16*	16	16	*16*	16	16	*16*	16	16	*16*	16	16	*16*	40
2050	1770	*1900*	2050	1770	*1900*	2050	1820	*1950*	2270	2210	*2250*	2270	2210	*2240*	2210	2140	*2160*	41
1600	1480	*1540*	1600	1480	*1540*	1370	1310	*1340*	1640	1580	*1610*	1640	1580	*1610*	1580	1510	*1550*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*	43
275	275	*275*	275	275	*275*	275	275	*275*	325	300	*315*	325	300	*315*	300	300	*300*	44
110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*	115	110	*112*	115	110	*113*	45

strömming under juni till 100 öre. Priset på gädda har varit 90 à 80 öre pr kg, på aborre 60 120 öre och färsk strömming till 150 à 40 öre; salt sill har betingat 5 à 3 öre pr styck och

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	111. Malmö. April. Högsta pris (öre).	112. Malmö. April. Lägsta pris (öre).	113. Malmö. April. Medel- pris (öre).	114. Malmö. Maj. Högsta pris (öre).	115. Malmö. Maj. Lägsta pris (öre).	116. Malmö. Maj. Medel- pris (öre).	117. Malmö. Juni. Högsta pris (öre).	118. Malmö. Juni. Lägsta pris (öre).	119. Malmö. Juni. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*
2	skummad	»	5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	195	185	*189*	190	185	*188*	205	200	*203*
4	mat- (lands-)	»	165	160	*164*	180	175	*179*	195	190	*193*
5	Ost, halffet, ordinär	»	125	110	*116*	130	120	*126*	135	125	*129*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	145	140	*144*	145	145	*145*	160	145	*154*
7	billigaste sort	»	95	90	*94*	100	95	*98*	100	95	*98*
8	Ägg	tjog	105	95	*101*	105	90	*97*	100	100	*100*
9	Potatis	5 lit.	30	30	*30*	35	30	*31*	30	30	*30*
10	Ärter, gula	kg.	30	28	*29*	32	28	*30*	33	28	*31*
11	Bruna bönor	»	40	35	*37*	40	35	*38*	40	35	*38*
12	Mjöl: hvete-	»	30	28	*29*	30	28	*29*	30	28	*29*
13	råg-	»	21	20	*20*	20	18	*20*	21	18	*20*
14	rågsikt-	»	27	25	*26*	27	25	*26*	27	25	*26*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	40	30	*35*	40	30	*35*	40	35	*38*
16	korn-	»	28	25	*26*	28	25	*27*	28	25	*26*
17	ris-: bästa sort	»	70	60	*64*	70	60	*64*	65	60	*62*
18	billigaste sort	»	40	30	*33*	40	30	*34*	35	30	*33*
19	Rågbröd: hårdt, (spis-), groft	»	42	40	*41*	42	40	*41*	42	40	*41*
20	mjukt: limpa, söt	»	25	22	*23*	25	22	*23*	25	22	*23*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	16	14	*15*	16	14	*15*	16	14	*15*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	86	75	*79*	85	75	*80*	86	75	*81*
23	mjukt » »	»	45	30	*36*	45	30	*34*	45	30	*36*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	90	*95*	110	90	*96*	100	90	*94*
25	soppkött	»	80	70	*73*	80	75	*78*	80	75	*77*
26	Kalfkött: stek	»	120	100	*108*	120	100	*111*	120	100	*109*
27	spädkalf	»	70	60	*62*	70	60	*64*	70	60	*64*
28	Fårstek, färsk	»	110	100	*104*	110	95	*104*	120	100	*105*
29	Fläsk, färskt	»	120	95	*105*	120	110	*117*	120	110	*116*
30	salt: svenskt	»	120	110	*116*	125	120	*122*	130	120	*125*
31	amerikanskt	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Fisk. färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	rödspotta (»spätta»)	»	125	50	*75*	85	65	*74*	70	60	*63*
35	salt: sill	»	—	—	—	45	35	*41*	40	30	*38*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	60	50	*54*	60	50	*56*	60	50	*55*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	100	*109*	120	100	*113*	120	100	*114*
39	Socker, bit-	»	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*
40	Fotogén, prima	l.	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*
41	Ved: björk- osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)		2990	2890	*2950*	2960	2890	*2920*	2990	2890	*2930*
42	barr-		2190	2190	*2190*	2230	2190	*2200*	2190	2190	*2190*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	300	290	*295*	325	300	*311*	300	290	*295*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	110	105	*109*	120	110	*114*	110	105	*107*

Anm. *Malmö:* Färsk sill har försålts pr tjog till 60 à 35 öre; strömming förekommer (under april–maj) till 100 à 50 öre. — *Halmstad:* Färsk sill försäljes pr tjog och har priset

120.	121.	122.	123.	124.	125.	126.	127.	128.	129.	130.	131.	132.	133.	134.	135.	136.	137.	
Hälsingborg.									Halmstad.									
April.			Maj.			Juni.			April.			Maj.			Juni.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
12	11	*11*	12	11	*11*	12	11	*11*	12	10	*11*	12	10	*11*	12	10	*11*	1
5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	6	6	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*	2
215	195	*204*	195	185	*190*	200	185	*192*	210	210	*210*	200	200	*200*	200	200	*200*	3
190	165	*177*	180	160	*169*	185	160	*172*	190	170	*184*	190	180	*185*	190	170	*183*	4
100	75	*86*	90	75	*82*	100	75	*84*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	5
160	150	*154*	160	150	*154*	160	150	*154*	165	160	*162*	165	160	*161*	165	160	*162*	6
140	120	*131*	140	115	*132*	140	115	*130*	105	105	*105*	105	105	*105*	105	105	*105*	7
105	75	*91*	105	85	*97*	100	95	*98*	110	80	*95*	105	90	*97*	110	90	*101*	8
30	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*29*	30	25	*26*	30	25	*27*	30	25	*26*	9
30	30	*30*	35	30	*31*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	10
45	40	*43*	45	40	*43*	45	40	*43*	45	40	*42*	45	40	*42*	50	40	*43*	11
28	25	*27*	28	25	*27*	28	25	*27*	27	26	*26*	27	26	*26*	27	26	*27*	12
18	17	*18*	18	17	*18*	18	17	*18*	18	17	*18*	20	18	*19*	20	18	*19*	13
23	23	*23*	23	23	*23*	24	23	*24*	22	22	*22*	23	22	*22*	23	22	*22*	14
40	30	*35*	40	30	*35*	40	30	*35*	35	30	*33*	40	30	*34*	40	30	*34*	15
25	25	*25*	25	25	*25*	28	25	*26*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	16
60	50	*58*	60	50	*58*	60	50	*58*	70	50	*55*	70	50	*56*	60	50	*55*	17
40	30	*35*	40	30	*36*	40	30	*35*	30	25	*29*	30	25	*29*	30	25	*29*	18
50	40	*44*	45	40	*41*	45	40	*42*	50	40	*45*	50	40	*44*	50	40	*44*	19
32	25	*27*	32	25	*28*	32	25	*28*	27	24	*25*	27	23	*25*	27	23	*24*	20
20	16	*18*	20	16	*18*	20	16	*18*	23	20	*22*	23	20	*22*	23	19	*21*	21
70	65	*66*	70	60	*67*	70	60	*67*	56	50	*54*	56	50	*54*	60	50	*55*	22
40	34	*36*	40	34	*36*	40	34	*36*	44	40	*42*	44	40	*42*	48	32	*40*	23
90	75	*83*	90	75	*83*	100	80	*84*	90	75	*85*	90	80	*85*	90	80	*87*	24
75	65	*73*	80	65	*73*	80	65	*73*	75	65	*71*	75	70	*73*	75	70	*73*	25
120	100	*106*	120	100	*106*	120	100	*106*	100	90	*95*	100	90	*96*	110	90	*100*	26
60	35	*55*	60	40	*56*	60	35	*56*	65	50	*56*	60	50	*58*	60	50	*56*	27
130	120	*125*	125	110	*118*	135	100	*119*	110	100	*104*	110	95	*102*	110	100	*105*	28
100	90	*97*	100	95	*98*	110	85	*98*	110	90	*99*	110	95	*103*	110	95	*103*	29
120	100	*111*	120	110	*114*	120	110	*114*	110	100	*102*	120	100	*108*	120	110	*115*	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	50	*50*	50	50	*50*	—	—	—	33
100	100	*100*	100	75	*88*	100	75	*88*	90	50	*62*	70	50	*61*	80	50	*62*	34
40	30	*32*	40	30	*37*	40	30	*37*	50	40	*45*	50	40	*46*	50	40	*45*	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
50	45	*49*	50	40	*46*	50	40	*46*	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*	37
120	100	*108*	130	100	*110*	120	100	*106*	125	100	*112*	110	100	*106*	125	100	*109*	38
70	69	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*	72	70	*71*	70	70	*70*	71	70	*70*	39
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	16	15	*16*	16	15	*15*	16	14	*15*	40
2390	2270	*2320*	2390	2270	*2320*	2390	2270	*2320*	2620	2540	*2600*	2620	2540	*2580*	2620	2540	*2580*	41
2010	1890	*1940*	2010	1890	*1940*	2020	1890	*1940*	2110	2030	*2090*	2110	2030	*2090*	2110	2030	*2090*	42
65	50	*58*	65	50	*58*	65	50	*58*	75	70	*73*	75	70	*73*	75	70	*73*	43
310	310	*310*	310	310	*310*	310	310	*310*	325	325	*325*	325	325	*325*	325	325	*325*	44
119	115	*115*	117	115	*116*	115	113	*115*	150	150	*150*	150	150	*150*	150	150	*150*	45

ej. — *Hälsingborg:* Färsk sill har försålts pr val till 300 à 200 öre; likaså färsk strömming varierat mellan 90 och 40 öre. Prisuppgifterna å koks afse s. k. engelsk koks.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	138. Göteborg. April. Högsta pris (öre).	139. Göteborg. April. Lägsta pris (öre).	140. Göteborg. April. Medel- pris (öre).	141. Göteborg. Maj. Högsta pris (öre).	142. Göteborg. Maj. Lägsta pris (öre).	143. Göteborg. Maj. Medel- pris (öre).	144. Göteborg. Juni. Högsta pris (öre).	145. Göteborg. Juni. Lägsta pris (öre).	146. Göteborg. Juni. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	16	12	*13*	16	12	*13*	14	12	*13*
2	skummad	»	7	6	*7*	7	6	*7*	7	6	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	230	200	*216*	230	200	*209*	230	200	*210*
4	mat- (lands-)	»	210	190	*199*	200	180	*189*	200	180	*185*
5	Ost, halffet, ordinär	»	140	130	*137*	140	130	*133*	140	130	*139*
6	Margarin: bästa sort (»grädd»-)	»	160	160	*160*	160	160	*160*	160	160	*160*
7	billigaste sort	»	105	105	*105*	105	105	*105*	105	105	*105*
8	Ägg	tjog	110	85	*100*	110	85	*100*	110	80	*92*
9	Potatis	5 lit.	30	25	*28*	35	25	*28*	35	25	*28*
10	Ärter, gula	kg.	32	31	*32*	33	30	*32*	32	30	*32*
11	Bruna bönor	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	29	27	*28*	28	27	*28*	28	25	*26*
13	råg-	»	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*
14	rågsikt-	»	23	22	*22*	22	22	*22*	23	22	*22*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	30	29	*30*	32	30	*30*	30	30	*30*
16	korn-	»	29	25	*27*	29	28	*28*	30	28	*28*
17	ris-: bästa sort	»	60	60	*60*	60	60	*60*	70	60	*61*
18	billigaste sort	»	28	28	*28*	28	27	*27*	30	30	*30*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	45	35	*40*	40	35	*38*	40	35	*38*
20	mjukt: limpa, söt	»	41	39	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	23	22	*22*	22	22	*22*	23	22	*22*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
23	mjukt, » »	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	75	*81*	90	75	*84*	100	80	*92*
25	soppkött	»	65	55	*61*	70	60	*64*	70	60	*64*
26	Kalfkött: stek	»	100	80	*87*	110	80	*93*	120	100	*106*
27	spädkalf	»	55	45	*49*	65	50	*56*	60	50	*56*
28	Fårstek, färsk	»	100	80	*91*	120	90	*104*	130	110	*117*
29	Fläsk, färskt	»	120	100	*104*	110	90	*101*	110	100	*103*
30	salt: svenskt	»	130	110	*120*	130	110	*116*	130	110	*115*
31	amerikanskt	»	115	110	*113*	120	110	*113*	120	110	*114*
32	Fisk, färsk: sill	»	24	21	*22*	22	22	*22*	—	—	—
33	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	rödspotta (»spätta»)	»	54	47	*50*	40	35	*38*	40	38	*39*
35	salt: sill	»	45	33	*42*	45	35	*38*	42	35	*39*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*38*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	175	130	*153*	175	120	*137*	175	120	*148*
39	Socker, bit-	»	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*
40	Fotogén, prima	l.	14	10	*13*	13	10	*12*	13	13	*13*
41	Ved: björk- osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)	»	3000	2900	*2970*	3000	2900	*2990*	2900	2800	*2900*
42	barr-	»	2500	2400	*2430*	2400	2400	*2400*	2400	2300	*2400*
43	Torf	hl.	80	80	*80*	80	80	*80*	80	80	*80*
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	325	325	*325*	325	325	*325*	325	325	*325*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	125	85	*98*	90	90	*90*	125	90	*108*

Anm. *Göteborg:* De viktigaste fisksorterna utom här ofvan upptagna hafva kostat pr à 30 öre. — *Borås:* Prisuppgifterna å koks afse krossad engelsk kaminkoks.

147.	148.	149.	150.	151.	152.	153.	154.	155.	156.	157.	158.	159.	160.	161.	162.	163.	164.	
Vänersborg.									Borås.									
April.			Maj.			Juni.			April.			Maj.			Juni.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
14	13	*14*	14	13	*14*	14	13	*14*	13	12	*13*	13	12	*13*	13	12	*13*	1
8	7	*8*	8	7	*8*	8	7	*8*	6	5	*5*	6	5	*5*	6	5	*5*	2
210	200	*205*	210	195	*202*	200	190	*195*	220	190	*205*	210	200	*204*	210	200	*206*	3
185	175	*180*	180	165	*176*	160	130	*150*	180	160	*172*	180	165	*171*	190	170	*175*	4
80	70	*75*	80	70	*75*	90	80	*85*	85	70	*75*	81	70	*76*	85	70	*77*	5
150	140	*145*	150	140	*145*	150	140	*145*	150	140	*148*	160	140	*149*	160	140	*149*	6
110	100	*105*	110	100	*105*	110	100	*105*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	7
115	90	*99*	100	80	*90*	100	90	*98*	125	90	*106*	115	90	*103*	115	90	*106*	8
30	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*28*	27	19	*24*	26	21	*23*	26	20	*22*	9
25	20	*23*	25	20	*23*	25	18	*22*	30	28	*30*	30	28	*30*	30	28	*30*	10
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	50	40	*42*	50	40	*44*	50	40	*45*	11
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	26	25	*25*	26	25	*25*	26	25	*25*	12
18	18	*18*	18	18	*18*	18	17	*18*	19	18	*18*	19	18	*18*	19	18	*19*	13
23	23	*23*	23	23	*23*	23	23	*23*	23	22	*22*	23	22	*23*	23	22	*22*	14
35	25	*30*	35	25	*30*	35	25	*30*	33	28	*30*	30	28	*30*	33	30	*31*	15
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	24	*25*	16
60	60	*60*	60	60	*60*	70	60	*65*	55	40	*46*	50	40	*47*	55	40	*48*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	18
35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*	40	35	*37*	40	35	*37*	40	30	*36*	19
37	33	*35*	37	33	*35*	40	35	*38*	37	30	*33*	37	30	*33*	37	30	*33*	20
33	25	*29*	34	25	*30*	30	25	*28*	35	27	*30*	35	25	*30*	35	25	*30*	21
55	45	*50*	55	45	*50*	55	45	*50*	55	45	*49*	55	45	*49*	55	45	*49*	22
45	37	*41*	45	38	*42*	45	40	*43*	50	40	*46*	50	40	*46*	50	40	*46*	23
90	70	*79*	90	80	*85*	90	80	*85*	125	100	*114*	120	110	*115*	125	100	*116*	24
75	60	*69*	75	70	*74*	75	75	*75*	80	65	*74*	80	70	*75*	80	70	*76*	25
100	90	*97*	130	100	*113*	120	100	*110*	120	100	*111*	115	100	*110*	120	100	*112*	26
55	40	*46*	55	40	*46*	50	45	*49*	55	50	*51*	55	45	*49*	55	45	*50*	27
100	100	*100*	120	100	*113*	125	100	*111*	115	100	*104*	110	90	*102*	115	90	*105*	28
110	85	*98*	120	95	*107*	120	90	*105*	120	100	*115*	120	110	*117*	120	110	*114*	29
120	115	*118*	120	115	*118*	120	120	*120*	125	110	*119*	125	110	*121*	130	120	*125*	30
120	110	*115*	120	115	*118*	120	120	*120*	125	100	*117*	125	110	*120*	125	115	*121*	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	25	*25*	—	—	—	—	—	—	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	40	*40*	—	—	—	—	—	—	33
75	70	*73*	75	65	*71*	75	70	*72*	80	65	*71*	75	60	*69*	70	60	*67*	34
35	25	*30*	35	25	*30*	30	25	*28*	40	30	*33*	40	30	*34*	40	30	*34*	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	35	*38*	40	35	*39*	40	35	*39*	37
110	100	*105*	110	100	*105*	110	100	*105*	150	100	*131*	150	100	*129*	150	100	*132*	38
66	65	*66*	66	65	*66*	66	66	*66*	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*	39
15	14	*15*	15	12	*14*	16	13	*15*	17	16	*16*	17	16	*16*	17	16	*16*	40
2200	2100	*2150*	2300	2200	*2250*	2300	2200	*2250*	2280	1980	*2110*	2200	1980	*2090*	2130	2050	*2080*	41
1800	1700	*1750*	1800	1700	*1750*	1900	1700	*1800*	1670	1520	*1590*	1670	1520	*1590*	1670	1520	*1600*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
300	300	*300*	300	300	*300*	300	300	*300*	360	360	*360*	360	360	*360*	360	360	*360*	44
135	130	*133*	130	125	*128*	115	115	*115*	200	200	*200*	200	200	*200*	200	200	*200*	45

kg: gädda 125 à 90 öre, aborre 85 à 70, hälleflundra 125 à 100, kolja 38 à 29 och torsk 41

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	165. Karlstad. April. Högsta	166. April. Lägsta	167. April. Medel-	168. Maj. Högsta	169. Maj. Lägsta	170. Maj. Medel-	171. Juni. Högsta	172. Juni. Lägsta	173. Juni. Medel-
			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).		
1	Mjölk: oskummad	l.	14	13	*14*	13	12	*13*	14	13	*14*
2	skummad	»	6	5	*6*	6	5	*6*	6	5	*6*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	220	200	*206*	210	200	*205*	210	200	*201*
4	mat- (lands-)	»	200	190	*195*	185	170	*179*	190	160	*178*
5	Ost, halffet, ordinär	»	115	100	*110*	115	100	*110*	110	100	*105*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	160	*160*	160	160	*160*	160	160	*160*
7	billigaste sort	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*
8	Ägg	tjog	110	90	*100*	110	100	*105*	100	90	*98*
9	Potatis	5 lit.	50	40	*45*	50	40	*45*	50	40	*45*
10	Ärter, gula	kg.	30	30	*30*	30	25	*29*	25	25	*25*
11	Bruna bönor	»	45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*
12	Mjöl: hvete-	»	27	27	*27*	27	26	*27*	26	26	*26*
13	råg-	»	19	18	*19*	18	18	*18*	18	18	*18*
14	rågsikt-	»	25	23	*24*	23	23	*23*	23	23	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	28	27	*28*	28	27	*28*	27	27	*27*
16	korn-	»	28	27	*28*	25	25	*25*	25	25	*25*
17	ris-: bästa sort	»	60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*
18	billigaste sort	»	34	33	*34*	30	30	*30*	30	30	*30*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*
20	mjukt: limpa, söt	»	42	42	*42*	42	42	*42*	42	42	*42*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	70	65	*68*	70	65	*68*	70	65	*68*
23	mjukt, » »	»	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*38*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	80	*86*	95	80	*85*	95	80	*88*
25	soppkött	»	80	65	*75*	80	70	*76*	80	65	*76*
26	Kalfkött: stek	»	110	90	*99*	110	90	*100*	105	95	*100*
27	spädkalf	»	55	45	*49*	60	40	*48*	50	40	*47*
28	Fårstek, färsk	»	120	100	*113*	120	100	*109*	110	100	*103*
29	Fläsk: färskt	»	100	100	*100*	120	100	*106*	100	100	*100*
30	salt: svenskt	»	120	110	*118*	120	120	*120*	120	120	*120*
31	amerikanskt	»	120	110	*115*	120	110	*114*	115	110	*111*
32	Fisk, färsk: sill	»	35	25	*30*	35	25	*27*	40	25	*28*
33	strömming	»	50	45	*49*	50	50	*50*	50	45	*49*
34	rödspotta (»spätta»)	»	70	70	*70*	70	70	*70*	70	65	*70*
35	salt: sill	»	40	30	*37*	40	30	*34*	40	25	*33*
36	strömming	»	40	40	*40*	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	45	40	*44*	45	45	*45*	50	45	*48*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	110	100	*103*	110	110	*110*	110	110	*110*
39	Socker, bit-	»	72	72	*72*	70	70	*70*	72	72	*72*
40	Fotogén, prima	l.	14	14	*14*	14	14	*14*	14	14	*14*
41	Ved: björk- (osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.))		1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*
42	barr- (osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.))		1500	1500	*1500*	1500	1500	*1500*	1500	1500	*1500*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	350	350	*350*	350	325	*347*	350	350	*350*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	105	100	*103*	110	100	*105*	100	100	*100*

Anm. *Karlstad:* Potatis har vid köp af större partier kostat 25 öre pr 5 liter. — *Västerås:* 13·90 kr. pr famn.

174.	175.	176.	177.	178.	179.	180.	181.	182.	183.	184.	185.	186.	187.	188.	189.	190.	191.	
Örebro.									Västerås.									
April.			Maj.			Juni.			April.			Maj.			Juni.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
13	12	*13*	13	12	*13*	13	12	*13*	14	14	*14*	14	12	*14*	13	13	*13*	1
5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	6	5	*6*	6	5	*6*	6	5	*6*	2
190	180	*188*	190	180	*184*	185	180	*184*	210	200	*204*	200	190	*192*	200	190	*193*	3
180	170	*177*	180	175	*177*	180	165	*172*	200	180	*192*	190	175	*183*	190	170	*180*	4
75	60	*68*	70	60	*65*	75	60	*66*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	5
160	150	*155*	160	150	*155*	160	150	*155*	160	150	*152*	160	150	*154*	160	150	*152*	6
105	95	*101*	110	100	*104*	110	100	*105*	115	100	*103*	115	100	*103*	115	100	*103*	7
110	90	*100*	100	90	*96*	100	90	*95*	125	90	*106*	120	100	*106*	125	100	*110*	8
25	20	*23*	25	20	*25*	25	20	*21*	35	30	*32*	35	30	*33*	35	30	*33*	9
23	18	*20*	23	20	*22*	25	20	*22*	27	25	*25*	31	25	*27*	27	25	*25*	10
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	11
26	25	*25*	26	25	*26*	27	26	*27*	28	26	*27*	28	26	*27*	28	26	*27*	12
18	17	*18*	17	17	*17*	18	17	*18*	17	16	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	13
23	22	*23*	23	22	*23*	23	22	*23*	24	23	*23*	24	23	*23*	24	23	*23*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	15
22	20	*21*	22	20	*21*	21	20	*21*	23	22	*22*	22	22	*22*	23	22	*22*	16
60	50	*55*	60	50	*55*	60	45	*49*	60	45	*53*	60	45	*50*	60	45	*52*	17
30	27	*29*	30	30	*30*	30	27	*28*	30	25	*29*	30	25	*29*	30	25	*29*	18
35	30	*32*	35	33	*34*	30	28	*29*	28	26	*28*	28	26	*28*	28	26	*28*	19
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	36	28	*32*	37	31	*34*	37	31	*34*	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
55	55	*55*	55	55	*55*	55	55	*55*	70	65	*68*	70	65	*69*	70	60	*66*	22
45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*	43	34	*39*	40	32	*37*	40	32	*37*	23
85	80	*83*	90	80	*86*	100	80	*90*	100	75	*84*	100	80	*87*	95	80	*88*	24
75	50	*71*	80	70	*74*	80	70	*73*	75	50	*67*	80	60	*71*	80	60	*72*	25
120	80	*104*	120	90	*100*	125	85	*103*	110	80	*97*	110	80	*96*	110	80	*100*	26
50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*	50	40	*44*	50	35	*45*	50	40	*45*	27
125	125	*125*	130	110	*125*	130	120	*125*	130	110	*124*	130	120	*125*	130	125	*127*	28
110	110	*110*	110	100	*109*	120	110	*116*	110	100	*109*	120	100	*110*	110	110	*110*	29
125	110	*120*	115	110	*114*	120	115	*117*	110	100	*108*	120	100	*109*	110	100	*109*	30
100	100	*100*	—	—	—	105	105	*105*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	31
20	20	*20*	—	—	—	—	—	—	40	20	*30*	—	—	—	—	—	—	32
40	20	*34*	40	30	*31*	50	35	*41*	40	25	*32*	35	25	*30*	35	30	*33*	33
70	70	*70*	60	60	*60*	70	70	*70*	80	50	*71*	75	75	*75*	75	70	*74*	34
25	25	*25*	25	25	*25*	30	25	*28*	40	25	*34*	45	25	*33*	40	30	*34*	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	25	*25*	25	25	*25*	—	—	—	36
45	42	*43*	45	45	*45*	45	40	*43*	45	45	*45*	50	40	*45*	50	40	*45*	37
110	95	*100*	110	100	*105*	110	100	*105*	110	100	*102*	100	100	*100*	110	100	*102*	38
69	69	*69*	69	69	*69*	69	69	*69*	68	68	*68*	68	68	*68*	68	68	*68*	39
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	16	15	*16*	16	15	*16*	16	15	*15*	40
2700	2560	*2630*	2700	2560	*2610*	2700	2560	*2620*	2270	2140	*2170*	2270	2270	*2270*	2270	2020	*2200*	41
1990	1850	*1910*	2130	1990	*2040*	2060	1850	*1990*	1760	1510	*1630*	1760	1640	*1730*	1770	1510	*1680*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
325	325	*325*	325	325	*325*	325	325	*325*	300	300	*300*	325	300	*306*	325	300	*308*	44
125	125	*125*	125	125	*125*	125	120	*121*	110	105	*108*	110	105	*109*	110	100	*106*	45

Priset på gädda har varierat mellan 80 à 50 öre pr kg. För mindre god barrved har betalats

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	192.	193.	194.	195.	196.	197.	198.	199.	200.
			F a l u n.								
			April.			Maj.			Juni.		
			Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-
			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).		
1	Mjölk: oskummad	l.	14	13	*13*	14	13	*13*	14	13	*13*
2	skummad	»	7	6	*6*	7	6	*6*	7	6	*6*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	210	190	*201*	200	190	*197*	200	190	*197*
4	mat- (lands-)	»	180	175	*178*	180	175	*178*	190	175	*180*
5	Ost, halffet, ordinär	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	155	150	*152*	155	150	*153*	155	150	*152*
7	billigaste sort	»	120	100	*108*	120	100	*106*	120	100	*107*
8	Ägg	tjog	120	100	*109*	110	95	*104*	120	100	*107*
9	Potatis	5 lit.	30	30	*30*	30	30	*30*	35	30	*32*
10	Ärter, gula	kg.	30	28	*29*	28	25	*27*	30	28	*29*
11	Bruna bönor	»	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*38*
12	Mjöl: hvete-	»	27	25	*26*	27	26	*26*	27	25	*26*
13	råg-	»	18	17	*18*	18	17	*18*	18	17	*18*
14	rågsikt-	»	23	23	*23*	23	23	*23*	24	23	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*33*
16	korn-	»	28	25	*26*	28	25	*26*	25	25	*25*
17	ris-: bästa sort	»	60	50	*55*	60	40	*52*	60	50	*57*
18	billigaste sort	»	35	30	*33*	35	30	*33*	35	35	*35*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	30	28	*30*	30	28	*30*	30	28	*29*
20	mjukt: limpa, söt	»	40	36	*38*	40	36	*38*	40	35	*38*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort.	»	60	54	*57*	70	60	*65*	66	52	*59*
23	mjukt, » »	»	42	36	*39*	50	40	*44*	45	36	*39*
24	Nötkött, färskt: stek	»	85	80	*83*	90	80	*87*	100	80	*85*
25	soppkött	»	75	65	*71*	75	65	*72*	75	65	*70*
26	Kalfkött: stek	»	100	85	*94*	100	85	*94*	100	85	*91*
27	spädkalf	»	55	45	*51*	60	45	*53*	60	45	*52*
28	Fårstek, färsk	»	110	100	*107*	110	110	*110*	120	110	*111*
29	Fläsk, färskt	»	110	100	*109*	120	110	*112*	120	110	*111*
30	salt, svenskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*
31	amerikanskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	35	30	*32*	35	20	*27*	35	25	*30*
34	rödspotta (»spätta»)	»	60	60	*60*	60	60	*60*	80	60	*74*
35	salt: sill	»	40	35	*38*	40	30	*35*	40	35	*38*
36	strömming	»	25	20	*23*	25	20	*22*	25	20	*23*
37	kabeljo	»	60	50	*55*	60	50	*55*	60	50	*56*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	125	110	*119*	125	110	*117*	130	110	*119*
39	Socker, bit-	»	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk- osågad, hemkörd (pr »storfamn»:		1820	1820	*1820*	1820	1700	*1760*	1820	1820	*1820*
42	barr- $2{\cdot}5 \times 1{\cdot}6 \times 0{\cdot}89$ m. = 3·56 kbm.)		1370	1370	*1370*	1480	1360	*1420*	1530	1360	*1450*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	300	300	*300*	310	300	*305*	310	300	*305*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	175	175	*175*	175	175	*175*	175	175	*175*

Anm. *Falun:* Endast helfet ost saluföres och har priset varit 140 öre pr kg. Priset s. k. »engelsk koks». — *Domnarfvet:* Angående prisuppgifterna å ost och koks gäller hvad öre pr kg. Barrved, som tillhandahållits af bruket, har kostat 10 kr. 10 öre pr famn. För har försålts pr val till pris af 100 à 20 öre.

och medelpris.

201.	202.	203.	204.	205.	206.	207.	208.	209.	210.	211.	212.	213.	214.	215.	216.	217.	218.	
Domnarfvet.									Gäfle.									
April.			Maj.			Juni.			April.			Maj.			Juni.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
11	10	*10*	11	10	*10*	11	10	*10*	16	14	*15*	16	14	*15*	16	14	*15*	1
6	6	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*	8	7	*7*	8	7	*7*	8	7	*7*	2
195	185	*190*	195	180	*188*	195	185	*191*	200	190	*192*	200	190	*193*	200	190	*194*	3
175	170	*173*	180	170	*175*	195	170	*178*	185	165	*177*	180	160	*174*	180	165	*175*	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	90	*96*	100	90	*96*	100	90	*98*	5
155	155	*155*	155	155	*155*	155	155	*155*	160	150	*155*	160	150	*154*	160	150	*154*	6
100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	110	100	*104*	110	100	*104*	110	100	*102*	7
115	100	*108*	110	100	*105*	110	100	*101*	130	100	*114*	120	100	*107*	120	100	*108*	8
30	26	*29*	30	28	*29*	35	30	*32*	35	30	*34*	35	30	*34*	35	30	*34*	9
28	22	*26*	28	22	*25*	30	22	*27*	30	25	*29*	30	25	*28*	30	25	*28*	10
40	35	*37*	40	35	*38*	40	30	*35*	40	30	*36*	40	30	*36*	40	30	*36*	11
26	26	*26*	27	26	*26*	26	26	*26*	28	25	*26*	28	25	*26*	28	25	*26*	12
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	13
23	23	*23*	23	23	*23*	23	23	*23*	23	22	*23*	23	22	*23*	23	22	*23*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	35	30	*30*	35	30	*30*	30	30	*30*	15
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	30	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	16
50	45	*48*	50	40	*45*	50	40	*47*	60	50	*54*	60	50	*54*	60	50	*54*	17
35	32	*34*	35	32	*34*	35	32	*34*	35	30	*31*	35	30	*31*	35	30	*31*	18
28	26	*27*	28	26	*27*	28	26	*27*	29	25	*27*	29	25	*27*	30	25	*27*	19
40	36	*38*	38	35	*37*	40	35	*38*	40	31	*34*	40	31	*34*	40	31	*33*	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	20	*24*	25	20	*24*	25	20	*24*	21
55	50	*53*	68	62	*65*	50	48	*49*	64	50	*58*	64	50	*58*	64	50	*56*	22
50	45	*48*	52	47	*50*	50	47	*48*	38	28	*30*	38	28	*30*	38	28	*30*	23
85	80	*83*	100	85	*92*	95	85	*89*	90	80	*86*	90	80	*87*	90	80	*86*	24
75	65	*71*	80	70	*76*	75	65	*68*	85	60	*73*	85	60	*73*	85	60	*74*	25
100	85	*92*	100	85	*93*	95	85	*91*	130	100	*117*	130	100	*118*	130	100	*117*	26
55	40	*51*	60	45	*53*	60	50	*54*	65	50	*58*	65	50	*59*	65	40	*54*	27
95	90	*92*	110	90	*100*	110	100	*106*	120	100	*107*	120	100	*108*	125	100	*109*	28
110	100	*105*	110	105	*109*	110	105	*108*	110	90	*104*	110	100	*104*	110	100	*105*	29
110	105	*108*	110	110	*110*	110	110	*110*	120	110	*116*	120	110	*116*	120	110	*115*	30
110	105	*108*	110	110	*110*	110	110	*110*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
35	35	*35*	30	20	*25*	30	25	*27*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	70	50	*60*	60	60	*60*	100	80	*90*	34
40	35	*38*	40	35	*37*	40	35	*38*	45	25	*37*	40	35	*37*	40	25	*36*	35
22	20	*21*	22	20	*21*	22	20	*21*	35	20	*23*	30	20	*22*	30	20	*22*	36
60	50	*55*	60	50	*55*	60	50	*55*	60	50	*57*	60	50	*57*	60	55	*59*	37
125	110	*118*	125	110	*118*	125	110	*118*	125	100	*111*	125	100	*112*	125	100	*117*	38
67	65	*66*	69	65	*66*	67	66	*67*	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*	39
17	16	*16*	17	16	*16*	17	16	*16*	20	18	*18*	20	18	*18*	20	18	*19*	40
1820	1700	*1760*	1820	1700	*1760*	1820	1700	*1760*	1900	1900	*1900*	1900	1900	*1900*	1900	1900	*1900*	41
1360	1250	*1310*	—	—	—	1360	1250	*1300*	1450	1450	*1450*	1450	1450	*1450*	1450	1450	*1450*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
315	315	*315*	325	325	*325*	315	315	*315*	300	300	*300*	300	300	*300*	300	300	*300*	44
140	140	*140*	140	140	*140*	140	140	*140*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	45

på gädda har varit 125 à 75 öre pr kg. och på aborre 90 à 50 öre. Prisuppgifterna å koks afse här ofvan anmärkts vid Falun. Priset på gädda har varit 90 à 70 och på abborre 65 à 55 affallsved (s. k. plankved) har betalts 9·50 à 7·50 kr. pr. famn. — *Gäfle:* Färsk strömming

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	219. Söderhamn. April. Högsta pris (öre).	220. Söderhamn. April. Lägsta pris (öre).	221. Söderhamn. April. Medel- pris (öre).	222. Söderhamn. Maj. Högsta pris (öre).	223. Söderhamn. Maj. Lägsta pris (öre).	224. Söderhamn. Maj. Medel- pris (öre).	225. Söderhamn. Juni. Högsta pris (öre).	226. Söderhamn. Juni. Lägsta pris (öre).	227. Söderhamn. Juni. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	14	14	*14*	15	14	*14*	15	14	*14*
2	skummad	»	7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	220	200	*212*	220	200	*204*	220	190	*204*
4	mat- (lands-)	»	180	170	*176*	180	175	*179*	180	175	*179*
5	Ost, halffet, ordinär	»	110	80	*91*	100	60	*83*	110	60	*84*
6	Margarin: bästa sort (»grädd»-)	»	150	130	*146*	160	140	*149*	160	130	*150*
7	billigaste sort	»	110	90	*99*	110	100	*104*	110	95	*102*
8	Ägg	tjog	120	105	*111*	120	105	*112*	125	100	*111*
9	Potatis	5 lit.	30	30	*30*	30	30	*30*	30	25	*29*
10	Ärter, gula	kg.	25	24	*25*	26	23	*25*	25	24	*25*
11	Bruna bönor	»	45	35	*39*	45	35	*39*	40	35	*38*
12	Mjöl: hvete-	»	27	25	*26*	26	25	*25*	27	25	*25*
13	råg-	»	18	17	*17*	18	17	*18*	18	17	*17*
14	rågsikt-	»	23	22	*23*	25	22	*23*	23	22	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*32*
16	korn-	»	24	22	*24*	25	22	*24*	25	23	*24*
17	ris-: bästa sort	»	60	45	*52*	60	50	*55*	60	45	*54*
18	billigaste sort	»	35	30	*34*	35	25	*32*	35	25	*33*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	32	29	*30*	30	29	*30*	30	29	*30*
20	mjukt: limpa, söt	»	40	35	*39*	40	37	*39*	40	36	*39*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	37	37	*37*	37	37	*37*	37	37	*37*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	62	60	*61*	62	60	*61*	60	59	*60*
23	mjukt, » »	»	55	52	*54*	56	54	*55*	54	52	*53*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	85	*88*	95	85	*89*	90	85	*88*
25	soppkött	»	80	70	*76*	80	70	*76*	80	70	*78*
26	Kalfkött: stek	»	120	90	*108*	120	90	*108*	120	100	*112*
27	spädkalf	»	75	50	*60*	70	50	*59*	70	45	*57*
28	Fårstek, färsk	»	125	90	*111*	125	110	*115*	130	110	*118*
29	Fläsk, färskt	»	130	110	*116*	120	100	*112*	125	110	*113*
30	salt: svenskt	»	130	105	*118*	125	105	*116*	130	105	*119*
31	amerikanskt	»	110	105	*108*	110	105	*106*	120	105	*111*
32	Fisk, färsk: sill	»	35	30	*33*	35	35	*35*	—	—	—
33	strömming	»	40	30	*34*	35	18	*25*	12	10	*11*
34	rödspotta (»spätta»)	»	70	70	*70*	70	65	*70*	—	—	—
35	salt: sill	»	40	40	*40*	45	40	*41*	40	35	*39*
36	strömming	»	20	18	*19*	20	15	*18*	—	—	—
37	kabeljo	»	60	45	*52*	60	45	*54*	60	45	*56*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	100	*109*	120	100	*110*	125	100	*112*
39	Socker, bit-	»	70	70	*70*	70	68	*70*	70	68	*70*
40	Fotogén, prima	l.	17	16	*17*	17	16	*17*	17	16	*17*
41	Ved: björk- { osågad, hemkörd (pr »storfamn»:	hemkörd	1890	1760	*1820*	1630	1510	*1570*	1760	1630	*1700*
42	barr- { 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)	hemkörd	1390	1010	*1180*	1130	1010	*1070*	1130	1010	*1070*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt»)	hemkörd	300	300	*300*	300	300	*300*	300	300	*300*
45	Koks, gasverks- (okrossad)	hemkörd	150	150	*150*	150	150	*150*	135	135	*135*

Anm. *Söderhamn:* Prisuppgifterna å koks afse s. k. »engelsk koks». — *Sundsvall* från sågverken), som i pris betingat 7.60 å 8.20 kr. per famn.

228.	229.	230.	231.	232.	233.	234.	235.	236.	237.	238.	239.	240.	241.	242.	243.	244.	245.	
Sundsvall: staden.									Sundsvall: sågverksdistriktet.									
April.			Maj.			Juni.			April.			Maj.			Juni.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	10	*13*	16	12	*14*	15	12	*14*	1
10	10	*10*	10	10	*10*	10	10	*10*	10	7	*9*	10	9	*10*	10	7	*9*	2
220	200	*204*	210	200	*202*	210	200	*202*	200	175	*192*	200	175	*192*	210	175	*192*	3
200	175	*181*	190	175	*180*	190	175	*182*	180	170	*175*	180	180	*180*	190	175	*180*	4
100	75	*84*	100	75	*83*	100	75	*88*	100	60	*81*	100	60	*81*	100	60	*81*	5
160	150	*154*	160	150	*153*	160	150	*153*	150	130	*141*	160	135	*149*	150	130	*140*	6
100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	7
140	100	*119*	120	100	*108*	125	100	*108*	140	100	*116*	110	100	*104*	100	100	*100*	8
30	25	*29*	30	25	*29*	33	25	*29*	30	22	*26*	30	22	*26*	33	22	*28*	9
30	25	*29*	30	25	*28*	30	28	*29*	30	20	*26*	30	20	*26*	30	20	*26*	10
35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*32*	11
30	28	*29*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	28	*30*	12
19	18	*18*	19	18	*18*	19	18	*18*	20	18	*19*	20	18	*19*	20	17	*18*	13
25	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	25	23	*24*	25	23	*24*	25	23	*24*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	15
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	16
50	45	*48*	50	45	*48*	50	45	*48*	45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	35	30	*31*	35	30	*31*	35	30	*31*	18
35	33	*34*	35	30	*33*	35	30	*33*	33	32	*32*	33	30	*32*	33	30	*32*	19
36	32	*34*	40	32	*38*	40	32	*38*	40	33	*38*	45	31	*38*	40	35	*38*	20
25	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	28	28	*28*	28	28	*28*	28	28	*28*	21
82	80	*81*	82	82	*82*	82	82	*82*	80	75	*78*	80	60	*69*	80	65	*72*	22
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	23
100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	85	*95*	100	80	*90*	110	80	*95*	24
85	75	*78*	85	75	*78*	85	75	*78*	85	75	*78*	85	75	*78*	85	75	*79*	25
150	125	*132*	125	125	*125*	140	125	*130*	90	50	*63*	90	50	*63*	90	50	*63*	26
65	60	*62*	65	60	*62*	60	50	*57*	50	35	*42*	50	40	*43*	50	40	*43*	27
125	110	*118*	125	110	*118*	120	120	*120*	85	55	*70*	85	60	*73*	85	60	*73*	28
110	100	*106*	110	100	*106*	110	100	*105*	110	100	*108*	120	90	*108*	120	90	*108*	29
120	100	*110*	120	100	*110*	110	100	*109*	110	100	*107*	110	110	*110*	110	110	*110*	30
120	100	*114*	120	100	*114*	110	100	*107*	115	100	*107*	115	100	*107*	110	100	*105*	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	20	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*	32
25	25	*25*	40	30	*35*	20	20	*20*	—	—	—	25	25	*25*	25	20	*23*	33
60	60	*60*	60	60	*60*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
40	25	*37*	40	25	*33*	40	25	*37*	40	30	*36*	40	35	*37*	40	35	*38*	35
20	18	*19*	20	18	*19*	20	18	*19*	20	18	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*	36
75	60	*68*	75	65	*70*	75	65	*70*	65	50	*60*	65	50	*58*	65	50	*58*	37
125	100	*112*	115	100	*105*	115	100	*105*	150	110	*123*	150	100	*122*	150	100	*119*	38
75	75	*75*	75	70	*72*	75	70	*74*	75	70	*73*	75	70	*72*	75	70	*71*	39
18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	40
1760	1760	*1760*	2010	1890	*1950*	1890	1890	*1890*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
1260	1260	*1260*	1260	1260	*1260*	1260	1260	*1260*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*	275	275	*275*	275	275	*275*	275	275	*275*	44
115	115	*115*	115	115	*115*	110	110	*110*	135	135	*135*	135	135	*135*	135	135	*135*	45

(sågverksdistriktet): I stället för barrved användes nästan uteslutande s. k. plankved (affall

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	246. Luleå. April. Högsta pris (öre).	247. Luleå. April. Lägsta pris (öre).	248. Luleå. April. Medel- pris (öre).	249. Luleå. Maj. Högsta pris (öre).	250. Luleå. Maj. Lägsta pris (öre).	251. Luleå. Maj. Medel- pris (öre).	252. Luleå. Juni. Högsta pris (öre).	253. Luleå. Juni. Lägsta pris (öre).	254. Luleå. Juni. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
2	skummad	»	9	9	*9*	9	9	*9*	9	8	*8*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	200	190	*194*	210	190	*201*	210	190	*201*
4	mat- (lands-)	»	175	155	*165*	180	160	*168*	180	165	*169*
5	Ost, halffet, ordinär	»	120	80	*96*	110	80	*100*	120	100	*108*
6	Margarin: bästa sort (»grädd»-)	»	155	140	*150*	150	140	*145*	150	150	*150*
7	billigaste sort	»	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*
8	Ägg	tjog	140	105	*121*	125	100	*112*	125	110	*114*
9	Potatis	5 lit.	50	35	*38*	50	35	*40*	50	35	*38*
10	Ärter, gula	kg.	35	25	*29*	30	25	*29*	30	25	*28*
11	Bruna bönor	»	40	35	*38*	40	35	*37*	40	35	*37*
12	Mjöl: hvete-	»	28	26	*28*	30	25	*27*	30	28	*29*
13	råg-	»	20	18	*20*	20	20	*20*	20	18	*20*
14	rågsikt-	»	25	23	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	40	30	*36*	40	25	*35*	40	30	*35*
16	korn-	»	30	30	*30*	30	25	*28*	30	25	*28*
17	ris-: bästa sort	»	65	50	*60*	65	50	*55*	65	60	*63*
18	billigaste sort	»	30	30	*30*	35	35	*35*	35	35	*35*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	35	33	*35*	39	33	*35*	39	33	*35*
20	mjukt: limpa, söt	»	48	45	*46*	45	40	*42*	46	40	*45*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	35	30	*32*	35	25	*30*	35	25	*32*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	70	50	*63*	80	60	*73*	75	60	*71*
23	mjukt, » »	»	40	34	*38*	40	35	*38*	45	34	*41*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	70	*82*	90	75	*81*	90	75	*82*
25	soppkött	»	80	60	*72*	80	65	*73*	80	65	*71*
26	Kalfkött: stek	»	75	65	*73*	100	65	*70*	75	60	*69*
27	spädkalf	»	55	45	*51*	55	45	*50*	55	45	*49*
28	Fårstek, färsk	»	110	100	*101*	110	100	*108*	110	110	*110*
29	Fläsk, färskt	»	120	100	*107*	110	110	*110*	110	110	*110*
30	salt: svenskt	»	115	110	*111*	120	110	*118*	120	110	*119*
31	amerikanskt	»	110	100	*106*	110	100	*106*	120	110	*112*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	50	50	*50*	—	—	—	40	30	*37*
34	rödspotta (»spätta»)	»	65	60	*64*	—	—	—	—	—	—
35	salt: sill	»	40	35	*38*	40	35	*39*	40	35	*38*
36	strömming	»	25	20	*25*	25	20	*24*	25	20	*23*
37	kabeljo	»	75	70	*74*	70	65	*68*	75	65	*73*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	140	100	*110*	130	100	*113*	140	100	*115*
39	Socker, bit-	»	75	75	*75*	75	75	*75*	75	68	*73*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk- } osågad, hemkörd (pr »storfamn»:		1700	1510	*1600*	1640	1510	*1600*	1760	1510	*1650*
42	barr- } 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)		1390	1260	*1330*	1390	1260	*1330*	1510	1320	*1410*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») } hemkörd	»	325	315	*323*	350	300	*314*	325	300	*313*
45	Koks, gasverks- (okrossad) } hemkörd	»	180	180	*180*	180	170	*178*	160	150	*155*

Anm. *Luleå:* Priset på gädda har varit 80 à 55 öre pr kg. och på sik 65 à 50 öre. öre och för sik 70 à 55 öre pr kg. Prisuppgifterna å koks afse engelsk kaminkoks. — 130 öre pr kg.

och medelpris.

255.	256.	257.	258.	259.	260.	261.	262.	263.	264.	265.	266.	267.	268.	269.	270.	271.	272.	
Boden.									Malmberget och Gellivare.									
April.			Maj.			Juni.			April.			Maj.			Juni.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	12	*15*	18	16	*16*	18	16	*17*	18	15	*16*	1
8	8	*8*	9	8	*8*	8	6	*8*	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*	2
200	190	*192*	200	190	*197*	200	200	*200*	220	200	*215*	220	200	*215*	220	200	*206*	3
180	170	*175*	175	165	*170*	180	170	*175*	190	180	*189*	190	175	*188*	190	175	*182*	4
120	100	*115*	120	110	*116*	140	120	*130*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
150	150	*150*	150	150	*150*	150	150	*150*	160	160	*160*	160	160	*160*	160	160	*160*	6
100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	110	100	*104*	110	110	*110*	110	110	*110*	7
140	110	*123*	125	110	*116*	120	110	*118*	125	120	*122*	120	120	*120*	120	105	*115*	8
50	40	*44*	50	40	*45*	50	40	*46*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	9
35	30	*31*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	25	*29*	30	25	*29*	30	25	*28*	10
40	35	*39*	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*39*	40	33	*38*	40	35	*38*	11
28	26	*28*	28	27	*28*	28	27	*28*	32	28	*30*	32	30	*31*	32	28	*30*	12
20	20	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*	20	19	*20*	13
25	25	*25*	25	24	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	24	*25*	14
40	30	*37*	35	30	*35*	35	30	*34*	40	35	*36*	40	33	*35*	35	33	*35*	15
30	28	*29*	30	28	*29*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	28	*30*	30	28	*30*	16
60	50	*58*	60	60	*60*	60	50	*55*	55	50	*52*	55	45	*51*	55	45	*51*	17
35	30	*34*	40	40	*40*	35	35	*35*	35	35	*35*	35	33	*35*	35	33	*35*	18
38	36	*37*	38	36	*37*	38	33	*36*	35	35	*35*	35	34	*35*	35	35	*35*	19
46	45	*45*	40	35	*42*	45	40	*43*	45	45	*45*	45	44	*44*	45	44	*45*	20
35	30	*33*	35	30	*33*	36	30	*32*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
75	70	*72*	76	70	*73*	80	65	*73*	68	67	*68*	68	67	*67*	68	67	*68*	22
50	40	*44*	45	34	*39*	48	36	*42*	34	34	*34*	34	34	*34*	35	35	*35*	23
80	75	*77*	85	75	*80*	90	75	*80*	90	85	*87*	100	85	*90*	100	80	*96*	24
70	65	*67*	75	65	*71*	80	65	*73*	80	70	*76*	90	75	*80*	90	75	*81*	25
100	75	*90*	100	65	*84*	100	75	*79*	125	100	*124*	125	125	*125*	125	125	*125*	26
55	50	*51*	50	50	*50*	60	50	*54*	65	50	*61*	70	55	*61*	70	50	*62*	27
100	90	*98*	110	100	*106*	120	100	*108*	130	120	*127*	125	115	*120*	125	125	*125*	28
110	100	*106*	110	100	*109*	120	100	*114*	120	110	*118*	120	110	*112*	120	110	*117*	29
110	110	*110*	120	120	*120*	120	120	*120*	125	120	*122*	130	120	*123*	125	110	*117*	30
120	110	*114*	120	110	*113*	115	110	*114*	120	110	*117*	120	110	*117*	115	100	*109*	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
50	50	*50*	40	40	*40*	40	40	*40*	45	40	*41*	—	—	—	50	50	*50*	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	50	*50*	50	50	*50*	—	—	—	34
40	35	*38*	40	40	*40*	40	35	*39*	40	30	*35*	35	30	*32*	40	30	*35*	35
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	30	25	*26*	25	25	*25*	36
75	65	*70*	70	65	*68*	75	65	*69*	75	60	*68*	75	60	*71*	75	60	*70*	37
140	110	*117*	140	110	*116*	140	110	*118*	130	125	*128*	130	125	*129*	130	125	*128*	38
75	75	*75*	75	75	*75*	75	75	*75*	76	76	*76*	76	76	*76*	76	76	*76*	39
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	20	20	*20*	40
1700	1510	*1620*	1760	1640	*1710*	1760	1640	*1690*	1890	1890	*1890*	—	—	—	—	—	—	41
1450	1260	*1370*	1390	1320	*1390*	1510	1390	*1470*	1450	1130	*1370*	1390	1130	*1230*	1450	1130	*1390*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
375	350	*363*	375	350	*363*	375	350	*363*	375	375	*375*	375	350	*363*	375	350	*363*	44
200	200	*200*	200	200	*200*	180	180	*180*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45

Prisuppgifterna å koks afse engelsk kaminkoks. — *Boden:* För gädda har betalats 80 à 55
Malmberget och Gellivare: Endast *helfet* ost saluföres och har priset varierat mellan 140 och

Högsta, lägsta och medelpris.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	273. Kiruna. April. Högsta pris (öre).	274. Kiruna. April. Lägsta pris (öre).	275. Kiruna. April. Medel- pris (öre).	276. Kiruna. Maj. Högsta pris (öre).	277. Kiruna. Maj. Lägsta pris (öre).	278. Kiruna. Maj. Medel- pris (öre).	279. Kiruna. Juni. Högsta pris (öre).	280. Kiruna. Juni. Lägsta pris (öre).	281. Kiruna. Juni. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
2	skummad	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	225	200	*211*	220	200	*210*	220	200	*213*
4	mat- (lands-)	»	200	170	*181*	190	180	*183*	190	180	*186*
5	Ost, halffet, ordinär	»	140	120	*130*	140	120	*131*	150	120	*138*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	150	135	*144*	155	140	*146*	155	140	*147*
7	billigaste sort	»	110	100	*103*	120	90	*104*	120	90	*104*
8	Ägg	tjog	140	115	*123*	120	100	*115*	120	110	*117*
9	Potatis	5 lit.	50	45	*47*	50	35	*43*	50	35	*41*
10	Ärter, gula	kg.	35	25	*29*	30	20	*27*	30	28	*28*
11	Bruna bönor	»	45	35	*39*	40	30	*37*	40	30	*38*
12	Mjöl: hvete-	»	34	28	*31*	34	25	*29*	34	28	*30*
13	råg-	»	20	20	*20*	24	20	*20*	24	20	*21*
14	rågsikt-	»	25	23	*25*	25	23	*25*	25	23	*24*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	40	30	*35*	40	30	*35*	40	30	*35*
16	korn-	»	35	24	*29*	30	24	*28*	30	24	*28*
17	ris: bästa sort	»	50	40	*(45)*	40	40	*40*	40	40	*40*
18	billigaste sort	»	35	35	*35*	35	33	*34*	35	28	*33*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	40	35	*39*	40	37	*39*	40	37	*40*
20	mjukt: limpa, söt	»	40	40	*40*	44	40	*42*	44	40	*42*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	—	—	—	42	42	*42*	—	—	—
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*
23	mjukt, » »	»	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*
24	Nötkött, färskt: stek	»	110	75	*98*	110	100	*107*	110	100	*108*
25	soppkött	»	90	60	*78*	90	60	*83*	90	80	*88*
26	Kalfkött: stek	»	65	50	*58*	65	65	*65*	65	65	*65*
27	spädkalf	»	60	50	*53*	55	50	*53*	55	55	*55*
28	Fårstek, färsk	»	125	110	*115*	125	120	*123*	125	120	*123*
29	Fläsk: färskt	»	130	110	*117*	130	110	*119*	125	110	*119*
30	salt: svenskt	»	130	115	*121*	130	110	*121*	130	115	*121*
31	amerikanskt	»	120	90	*114*	125	90	*116*	125	115	*120*
32	Fisk, färsk: sill	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
33	strömming	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
34	rödspotta (»spätta»)	»	50	50	*50*	—	—	—	—	—	—
35	salt: sill	»	50	35	*39*	50	30	*40*	45	30	*38*
36	strömming	»	35	25	*26*	35	23	*26*	25	23	*25*
37	kabeljo	»	65	60	*63*	65	65	*65*	65	65	*65*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	150	110	*133*	150	115	*133*	150	110	*139*
39	Socker, bit-	»	75	70	*74*	75	68	*72*	75	72	*74*
40	Fotogén, prima	l.	20	20	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*
41	Ved: björk- osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)		2270	2270	*2270*	2270	2270	*2270*	2270	2270	*2270*
42	barr-		1760	1510	*1680*	1760	1760	*1760*	1760	1510	*1640*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	200	200	*200*	200	200	*200*	200	200	*200*

Anm. Prisuppgifterna å koks afse engelsk kaminkoks.

Arbetsförhållandena å olika orter i riket under tredje kvartalet af år 1905.

(Enligt ombudens rapporter, delvis kompletterade med andra uppgifter.)

Stockholm.

(Redogörelsen grundar sig på uppgifter från 51 arbetsgifvare eller arbetsgifvareorganisationer samt 16 arbetareorganisationer.)

Stenindustrien. I *stenhuggeriyrket* var arbetstillgången under kvartalet god, men öfverflöd på arbetskraft var fortfarande för handen.

Under september har *Sveriges kakelfabrikantförening* bildats.

Metallindustrien. I *guldsmedsyrket* var arbetstillgången god som vanligt under detta kvartal.

Inom *smides- och hofslagerifacket* ingicks den 12 maj följande arbetsaftal: Lönen utgör 36 öre pr timme för den som innehaft plats 1 år, 41 öre för den som innehaft plats 2 år; för bänkarbetare 31 å 36 öre; för smideshandtlangare, som fyllt 18 år, 26 öre. 1 april 1906 förhöjes timlönen för de sistnämnda med 1 öre, för de öfriga med 2 öre. Arbetstiden 59 timmar i veckan. Olycksfallsersättning äfven under karenstiden. Ömsesidig uppsägningstid 3 dagar. Aftalet gäller till 1 april 1907.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Inom den *mekaniska verkstadsindustrien* och *skeppsvarfven* äfvensom i den *elektrotekniska* branschen och *vågtillverkningen* fortfor under detta kvartal den lockout, som proklamerades den 10 juni. På somliga håll låg arbetet på grund däraf fullständigt nere, på andra bedrefs det med jämförelsevis liten arbetsstyrka.

Under sommaren hafva de *mekaniska hjälparbetarne* vid L. M. Erikssons verkstad fått timlönen höjd till 42 öre; förrådsarbetarne erhöllo en minimilön pr vecka af 22 kr.

I fråga om *fotogénkökstillverkningen* voro förhållandena oförändrade.

Byggnadsverksamheten. Den omfattande *byggnadskonflikten* afslutades den 17 aug. efter att hafva pågått i öfver 3 månader. För de i konflikten direkt indragna facken (murare, plåtslagare, bergsprängare, grundläggare och cementgjuteriarbetare) afslutades sagda dag nya aftal. För *murare* bestämdes arbetstiden till 57 timmar i veckan (7 timmar på lördag), timlönen höjdes med 4 öre genast och med ytterligare 1 öre den 1 april 1906, då den sålunda kommer att uppgå till 65 öre. För arbetare, som ej motsvara kompetensfordringarna, kan aflöningen nedsättas, dock med högst 20 %. Därjämte hafva en del ackordspriser höjts, olycksfallsersättningen under karenstiden bestämts till kr. 1·50 om dagen, bestämmelser träffats om arbetares föreningsrätt, om företrädesrätt till erhållande af arbete för i Stockholm eller dess omedelbara närhet skatt-

Aftal för murare i Stockholm.

skyldige o. s. v. (Jfr »Kvartalsrapport för Sv. murareförbundet», sept. 1905.) Aftalet gäller under vissa villkor till den 1 april 1908.

Aftal för grundläggare m. fl. i Stockholm.

Aftalet för *bergsprängare-, grundläggare- och cementgjuteriarbetare* bestämmer samma arbetstid som för murare samt timpenningen efter följande specifikation:

för asfaltarbetare:	*för cementarbetare:*	*för pålningsarbetare:*
för asfaltläggare . 50 öre	cementgolfläggare . 50 öre	kranförmän . . . . 49 öre
» efterrifvare . . 44 »	steg- o. fasadgjutare 45 »	arb. vid pålhuggn. o. d. . . . . 44 »
» kokare o. hjälparb. . . . . 42 »	hvalf- o. betongstampare . . . . . 44 »	hjälparbetare . . . 42 »
	hjälparbetare . . . 42 »	maskinskötare . . . 44 »

för jord- o. extraarbetare:	*för grundläggeriarbetare:*	*för bergsprängare:*
för bottengräfvare . 45 öre	postbas . . . . . 54 öre	laddarebas . . . . 67 öre
» jord-o. extraarb. 42 »	skolare . . . . . 46 »	borrare . . . . . 55 »
	stampslagare . . . 44 »	
	stenkättare o. bergbrytare . . . . 43 »	

Aftalet gäller till den 1 april 1907, men skulle aftalet prolongeras, inträder en förhöjning af 1 öre i ofvanstående timlöner från den 1 jan. 1907. Olycksfallsersättning är tillförsäkrad arbetarne med kr. 1·50 om dagen i 180 dagar, hvarjämte i händelse af dödsfall begrafningskostnaderna betalas. Inträffar olycksfall under omständigheter, som icke äro att hänföra till 1901 års lag, utbetalas till den skadade vid full invaliditet 6,000 kr. Medför olycksfallet den skadades död, betalas för gift arbetare 3,000 kr. och i begrafningskostnader för ogift arbetare 1,000 kr. Arbetarne bidraga till försäkringspremien med 2 öre pr arbetsdag, som afdrages från aflöningen.

Inom *asfalt- och cementtillverkningen* sysselsattes i april månad 691 man mot 846 i mars. Ställningen var dock bättre än i april 1904, då blott 536 man hade sysselsättning i branschen. Kom så från den 3 maj först lockout och sedermera strejk inom bl. a. denna yrkesgren, så att arbetet först den 18 augusti återupptogs. Som naturligt är, blef då tillgången på arbete mycket god och icke mindre än 980 man funno sysselsättning i dessa fack mot 870 under motsvarande månad 1904. Ännu bättre blefvo förhållandena under september, då 1,113 man användes mot 894 under samma månad i fjol. Arbetskraft finns emellertid i denna yrkesgren alltid i öfverflöd.

Inom *grundläggeri- och bergsprängarefacket* var arbetstillgången efter den stora konfliktens upphörande fr. o. m. den 18 augusti mycket god. Ett ovanligt stort antal arbeten påbörjades (ej mindre än 19), så att i augusti månad grundläggnings- eller bergsprängningsarbete försiggick på 61 arbetsplatser med en sammanlagd arbetsstyrka på omkring 720 grundläggeriarbetare, däri inberäknade alla s. k. extra arbetare, d. v. s. sådana, som sysselsättas med jordschaktning, vid stenkranar o. d., och 254 bergsprängare. I september månad ökades antalet arbetsplatser till 67 och de därvid sysselsatta arbetarnes antal till i medeltal 261 bergsprängare och 783 grundläggeriarbetare. *

På arbetskraft har ändock rådt öfverflöd, emedan tillströmningen af arbetare från olika trakter af landet i år varit ovanligt stor.

Aftal för plåtslagare i Stockholm.

Aftalet för *plåtslageriarbetare* — gällande till den 1 april 1908 — innehåller en detaljerad, delvis reglerad ackordsprislista; vidare bestämmes en timpenning af 60 öre för fullt duglig arbetare (»som kan förete gesällbref eller utlåringsbetyg eller på annat sätt dokumenterar sig hafva arbetat i yrket minst 6 år, inberäknadt lärotiden, samt äger den vana och färdighet, som motsvarar de normala fordringar, som i denna prislista angifvas»). För arbetare, som ej motsvarar de angifna fordringarna, kan timpenningen nedsättas till lägst 50 öre. Vid snöskottning, skrapning och strykning af

* Uppgifterna afse endast sådana arbeten, som bedrifvas af enskilda arbetsgifvare.

tak, urisning af vattenrör samt skrapning och strykning af fasader i lina betalas 10 öres förhöjning i öfverenskommen timpenning.

För lärlingar — hvilkas antal å en verkstad ej får vara större än de utlärda arbetarnes — är timlönen:

under första året efter arbetsgifvarens bestämmande,
» andra » 22 öre
» tredje » 26 »
» fjärde » 35 »
under femte och sjätte åren efter kompetens och duglighet, dock minst resp. 40 och 45 öre.

Den normala arbetstiden är 58 timmar i veckan. Öfvertidsarbete betalas under tiden kl. 7—10 e. m. med 50 % förhöjning, allt annat öfvertidsarbete med 100 % förhöjning.

Med afseende å dessa 3 aftals giltighetstid må uppmärksammas, att uppsägning af aftal inom något af byggnadsfacken kan medföra uppsägning af de nu träffade aftalen före den stipulerade, slutliga utlöpningstiden.

Bestämmelsen härom lyder som följer:

»Skulle uppsägning af gällande aftal äga rum från arbetsgifvarnes eller arbetarnes *organisationer inom ett eller flera af till byggnadsindustrien hörande fack*, nämligen: bergsprängare, grundläggare, cementarbetare, murare, tegelbärare, murarbetsmän, snickare, timmermän, plåtslagare, gipsarbetare, rörarbetare, kakelugnsmakare, målare, glasmästare, smeder, åkeriarbetare, murbruksfabriksarbetare och stenhuggare, från den 1 jan. 1906, eller till samma dato något följande år, äga såväl arbetarnes som arbetsgifvarnes *organisation* rätt att under tiden till den 1 nästkommande februari uppsäga sina resp. aftal att upphöra gälla den 1 nästföljande april månad».

(Angående det under kvartalet för *Stockholms stads arbetare* träffade aftal se dessa »Meddel.» 1905, s. 329 ff.).

I Södertälge bestämmer den nya öfverenskommelsen inom byggnadsfacken *följande timlöner*: stensättare 45 öre, postbas, bergbas, stenstötare o. cementarbetare 42 öre, bergspräugare 39 öre, stampslagare o. skolare 38 öre, cementhjälparbetare 37 öre, tegelbärare 47 öre samt öfriga murerіarbetsmän och grofarbetare 35 öre. Arbetet på lördagar slutar kl. 4 e. m. i st. f. kl. 6 e. m. förut. Olycksfallsersättning från 4:de dagen.

Murbruksfabrikationen påverkades naturligtvis ogynnsamt af den långa byggnadskonflikten. Emellertid ha arbetarne i detta fack fr. o. m. september erhållit cirka 9 procents förhöjning af sina löner.

I *målarefacket* synes arbetstillgången under kvartalet ha varit god och hvarken öfverflöd eller brist på arbetskraft rådt. Arbetstiden har varit 10 timmar pr dag. Mer eller mindre kortvariga strejker och blockader ha som vanligt under denna tid af året förekommit i facket.

I *guldlistarbetarefacket* voro förhållandena oförändrade.

I *glasmästerifacket* gäller från den 1 aug. 1903 ett arbetsaftal med i hufvudsak följande bestämmelser:

Glasmästeriarbetare skall ha en minimilön af 27 kr. pr vecka; lärling, som arbetat i facket 3 år, skall betalas med 17 kr. och den som arbetat 4 år med 22 kr. pr vecka. Arbetstiden är 10 timmar. Hvarje arbetare är på arbetsgifvarens bekostnad olycksfallsförsäkrad för minst 2,000 kr.

Aftalet ingicks att gälla till den 1 aug. 1905 med förlängning på 1 år, om ej uppsägning gjordes minst 5 månader före utgångstiden.

Med afseende på *förgyllarefacket* gäller ett aftal, som trädde i kraft den 1 sept. 1904. Arbetstiden är bestämd till 57 timmar pr vecka och minimilönen till 48 öre i tim-

men. Lärlingar, som varit anställda i yrket i 4 år, betalas med 32 öre i timmen, efter 5 år (lärotidens slut) med 38 öre. Olycksfallsförsäkring för 2,000 kr. på arbetsgifvarens bekostnad.

Aftalet gäller till den 1 sept. 1906 med 4 månaders ömsesidig uppsägningstid och förlänges, om ej uppsägning sker, på 2 år i sänder.

Trävaruindustrien. Inom *snickerifabriksbranschen* var arbetstillgången fortfarande otillräcklig och arbetskraft fanns i öfverflöd. Den engelska marknaden är alltjämt tryckt och de tyska importörerna köpa endast det allra nödvändigaste för dagens behof på grund af osäkerheten i afseende på de blifvande tullförhållandena. Byggnadsverksamheten i Tyskland har i år äfven varit mindre liflig än på många år.

Inom *möbelsnickeriet* åter fanns god arbetstillgång och ställningen var bättre än under föregående kvartal. På åtskilliga håll klagas öfver brist på skickliga arbetare. Öfvertidsarbete måste tillgripas, särskildt under kvartalets senare del.

I *vagnmakeriet* rådde fortfarande god arbetstillgång, men ringa öfvertidsarbete.

Tunnbinderiarbetarne vid Sommelii oljeslageri hafva erhållit löneförhöjning; månadslönen utgår nu med 120 à 130 kr.

Tunnbinderiarbetarne vid gasverket hafva äfven erhållit en mindre löneförhöjning: 3 öre för förste man och 2 öre för de öfriga tunnbindarne.

Läderindustrien. I *garfveriyrket* var arbetstillgången god såsom under föregående kvartal. I följd däraf att en del arbetare hade att fullgöra sina värnpliktsöfningar, rådde brist på arbetskraft. Nattarbete äger rum, emedan maskinerna hållas i gång dygnet om.

Textilindustrien. Inom *bomullsspinneri-* och *väfveribranschen* var arbetstillgången god, och hvarken öfverflöd eller brist på arbetskraft förekom. Förhållandena voro nästan bättre än under motsvarande tid föregående år.

I *repslageribranschen* voro förhållandena ungefär desamma som förut. Där tillverkningen emellertid hufvudsakligen är inriktad på sjöfartens behof, har en viss minskning i arbetstillgången under detta år framträdt.

Beklädnadsindustrien. I *linnesömnadsbranschen* var arbetstillgången god och bättre än under motsvarande kvartal 1904.

I *klädsömnadsbranschen* var tillgången å arbete mycket god under årets andra kvartal — vårsäsongen börjar i april månad — och åtskilligt öfvertidsarbete förekom. I juli månad kom omslaget med betydligt minskad arbetstillgång och öfverflöd på arbetskraft, hvilket varade till midten af september, då höstsäsongen börjar.

I *skrädderiyrket* var tillgången på arbete jämförelsevis dålig.

Gällande prislista prolongerades till den 1 mars 1908 i sammanhang med förhandlingarna om fria verkstäders införande senast den 1 okt. 1907.

Inom *stråhattfabrikationen* voro förhållandena sig lika. Inom *filthattillverkningen* var arbetstillgången någorlunda god såsom under samma tid föregående år. Och i *felbhattindustrien* utmärktes kvartalets början af dålig arbetstillgång och öfverflöd på arbetskraft, men mot dess slut började höstsäsongen, som är yrkets bästa tid.

I *trikåtillverkningen* var arbetstillgången fortfarande god med brist på dugliga arbetskrafter. Särskildt under kvartalets senare del var omsättningen af ifrågavarande artiklar synnerligen stark. Grossisterna sökte fylla sina lager af farhåga för ytterligare stegring af priset på ullgarn.

I *paraplybranschen* utmärktes juli månad af dålig tillgång på arbete och öfverflöd på arbetskraft. Förbättring inträdde under augusti med god arbetstillgång och så fortfor ställningen att vara kvartalet ut.

I fråga om *halsduksfabrikationen* voro förhållandena oförändrade.

Inom *sko- och nåtlingsbranschen* var arbetstillgången under kvartalet utmärkt.

I *handskoarbetarefacket* däremot var den mindre god, med någon förbättring i september.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. I fråga om *sockertillverkningen* voro förhållandena oförändrade; tillgången på arbetskraft större än behöfligt.

Inom *kvarnindustrien* var arbetstillgången äfven under detta kvartal i det hela god, dock sämre än under det föregående. Delvis torde grunden härtill vara att finna i landets relativt goda skörd detta år. Under tredje kvartalet förra året var sysselsättningen inom ifrågavarande industri bättre än i år. Som vanligt har tillgången på arbetskraft öfverstigit behofvet.

I *slakteri- och charkuteribranschen* var arbetstillgången under kvartalet på det hela taget god och som vanligt vid denna tid något bättre än föregående kvartal. Öfvertidsarbete förekom icke i någon större utsträckning och riklig tillgång fanns på arbetskraft. Förhållandena voro ungefär likadana som under motsvarande tid föregående år, men priserna på råvarorna ha i år varit högre.

I *bryggeriindustrien* betecknas arbetstillgången fortfarande såsom någorlunda god, om också ölkonsumtionen i följd af den stora verkstadskonflikten något minskades. Intet öfvertidsarbete förekom, och ej heller något nämnvärdt öfverflöd på arbetskraft.

Med inom bryggeriindustrien anställda specialarbetare: eldare och maskinister, smörjare och reparatörer, smeder och hofslagare träffades nya arbetsaftal under detta kvartal.

Det med maskinist- och eldarefackföreningen ingångna aftalet innehåller, att maskinister, som förut haft under 130 kr. pr månad, skola erhålla 10 kr. löneförhöjning. Eldares månadslön utgår med 100 kr. Öfvertidsarbete betalas med 60 à 70 öre pr timme åt maskinister och 45 à 60 öre åt eldare. Olycksfallsersättning under karenstiden, äfvenså sjukhjälp. Semester under en vecka med full aflöning o. s. v.

För smeder och hofslagare är bestämdt, att aflöningen skall utgå såsom för smeder och hofslagare i allmänhet (se ofvan sid. 429).

Ordinarie arbetstiden är 60 timmar pr vecka.

I öfrigt ha samma förmåner beviljats åt smeder och hofslagare som åt bryggeriarbetarne.

För bryggeriarbetare i Södertälge har månadslönen höjts till 85 kr.

Inom *cigarr- och cigarrettillverkningen* var arbetstillgången som förut mindre god och öfverflöd på arbetskraft var rådande. De arbetslöses antal uppgick vid slutet af kvartalets tre månader till respektive 15, 17 och 14.

Vid en fabrik med cirka 40 arbetare ägde under kvartalet en betydlig inskränkning i produktionen rum. En annan fabrik nedlade i slutet af juli helt och hållet sin verksamhet. Den sysselsatte då 11 arbetare, ett halft år förut 32.

Den 31 augusti utbröt strejk vid en fabrik, som sysselsatte 12 arbetare. Orsaken var, att arbetsgifvaren icke ville underteckna det aftal, som cigarrfabrikantföreningen, hvilken ifrågavarande arbetsgifvare icke tillhör, godkänt. Strejken upphörde den 14 september, sedan arbetarnes fordringar uppfyllts. Därigenom höjdes för 3 arbetare arbetslönen för en cigarrsort med 50 öre pr tusen. Två »tillberedare» erhöllo kr. 1·50 mera pr vecka. Fyra af arbetarne hade under strejken erhållit anställning vid annan fabrik och ville ej återgå.

I *bageriyrket* fanns öfverflöd på arbetskraft. Under kvartalet antecknade sig i fackföreningens inskrifningsbok för arbetslösa 126 personer.

I Sundbyberg hafva arbetarne vid *jästfabriken* fått ett ordnadt aftal, hvarigenom månadslönen höjts från 85 till 90 kr. samt timlönen från 30 till 35 öre. Efter ett års anställning åtnjuta arbetarne en veckas semester under sommaren. (Ang. maskinister o. eldare se nedan.)

Den kemisk-tekniska och belysningsindustrien. Inom *såp- och tvålfabrikationen* voro förhållandena oförändrade. Så äfven inom *stearinljustillverkningen* och *sprängämnesbranschen.*

I *elektricitetsverksbranschen* var arbetstillgången god och strömförbrukningen i stigande samt större än under motsvarande kvartal i fjol.

(Ang. det nya aftalet för *belysningsverken*, se »Meddel.» 1905, s. 329 ff.).

Pappersindustrien. Förhandlingarna om den nya tariffen inom *bokbinderiyrket* ha under kvartalet påbörjats.

Den grafiska industrien. Inom *boktryckeriyrket* var arbetstillgången under månaderna juli och augusti mindre god; under september inträdde förbättring, så att den blef ganska tillfredsställande. Vid juli månads utgång voro 10 arbetare i yrket arbetslösa. Af dem kvarstodo som arbetslösa vid augusti månads slut blott 2 rotationstryckare. Under sistnämnda månad anmäldes som arbetslösa å typografiska förbundets platsanskaffningsbyrå 7 manliga och 3 kvinnliga sättare, 1 snällpresstryckare och 1 digelpresstryckare. Af dessa voro 1 manlig och 1 kvinnlig sättare ännu efter midten af september utan arbete. Under nämnda månad anmäldes som arbetslösa: 11 sättare, 4 snällpresstryckare, 4 digelpresstryckare och 1 stereotypör. De flesta af dem erhöllo emellertid åter arbete.

Aftal för stilgjuteriarb.

Inom *stentryckerifacket* var arbetstillgången under kvartalet »ganska måttlig» likasom förut. Något egentligt öfverflöd på arbetskraft rådde emellertid icke, och brist förefanns på litografelever.

För *stilgjuterier* i Stockholm och Lund gäller från och med den 1 juli 1905 till den 1 januari 1908 och därefter intill slutet af det år, under hvars förra hälft det blifvit uppsagdt, ett tariffaftal med ytterst detaljerade bestämmelser om priset för handmaskins- och komplettmaskinsgjutning samt färdiggöring m. m. af olika stilar. I afseende på lärlingar äro följande aflöningssatser stadgade:

1:a året	. . . . .	6 kr.
2:a »	. . . . .	8 »
3:e »	. . . . .	12 »
4:e »	. . . . .	15 »

Lärling antages icke före fyllda 16 års ålder och får ej utläras före fyllda 20 år. Tillika är följande lärlingsskala bestämd:

På	1—3	stilgjutare	. . . . .	2 lärlingar
»	4—7	»	. . . . .	3 »
»	8—12	»	. . . . .	4 »
»	13—18	»	. . . . .	5 »
»	19—24	»	. . . . .	6 »

För arbete, som icke kan beräknas enligt styckelönstariffen, gäller bl. a.:

Lägsta veckolön för utlärd stilgjutare är i Lund 22 kr. samt i Stockholm de två första åren 20 kr., de två därpå följande 22 kr. och därefter 24 kr.

Den ordinarie arbetstiden, som förlägges mellan kl. 7 f. m. och 7 e. m., är 54 timmar i veckan. Midsommar- och julafton afslutas arbetet kl. 2 e. m.

Öfvertidsarbete betalas åt veckolönsarbetare med 50 % förhöjning för de tre första timmarna efter ordinarie arbetstidens slut; efter nämnda tider med 100 % förhöjning.

För hjälparbetare är lägsta veckolönen efter tre års anställning, dock icke före fyllda 20 år, 20 kr. pr vecka jämte det på platsen gällande lokaltillägget.

Lokaltillägg utgår i Stockholm med 15 % och i Lund med 10 % af all förtjänst och betalas endast till veckopenningsarbetare äfvensom hjälparbetare.

Till lärlingar och med dem jämställda biträden utgår lokaltillägget de två första åren med hälften af, därefter med hela det på platsen gällande lokaltillägget.

Olycksfallsersättning skall utbetalas äfven under karenstiden.

Semester har i år i större utsträckning än tillförne medgifvits *typografer* vid en del tryckerier, vanligen under en vecka — i vissa fall äfven längre tid (10 dagar, 14 dagar, 3 veckor o. s. v.) — med full aflöning. Liknande förmån har äfven flerstädes i landsorten förekommit inom denna bransch.

Industri och handtverk, ej specificerade. *Maskinister och eldare* vid jästfabriken i Sundbyberg hafva fått en löneförhöjning af 10 kr. pr månad (från 110 till 120 kr.). Ang. maskinister och eldare vid bryggerier, se ofvan sid. 433.

Ang. löneförhöjningen för eldare vid elektricitetsverket i Stockholm, se »Meddel.» 1905, s. 336.

Transport- och grofarbete. I *stufveribranschen* har tillgången på arbete under kvartalet varit dålig. Öfver hufvud taget har ej arbete kunnat erhållas under mera än 4 à 5 dagar i veckan för alla arbetare. Till stor del har detta nog sin grund i den stora lockouten inom verkstadsindustrien, som ledt till minskning af sjöfarten.

För *telefonarbetare* vid de båda enskilda bolagen har nytt aftal blifvit träffadt.

Maskinister och eldare vid bogserbåtrederierna hafva erhållit löneförhöjning. Yngre eldare erhålla 70 à 75 kr., vuxna, som varit i tjänst öfver 2 år, 85 kr. pr månad för den tid, de äro i tjänstgöring. Maskinister och maskinskötare på båtar inomskärs erhålla 115 kr. pr månad och på båtar utomskärs 130 kr. pr månad, allt under seglationstiden samt under den öfriga tiden 90 kr., eller 40 à 50 kr., om stadigvarande arbete då kan erhållas. En fridag pr månad. Olycksfallsersättning under karenstiden etc.

Södra *åkeriarbetarefackföreningen* har fått till stånd ett preliminärt aftal med åkeriägarne, hvarigenom erhållits en löneförhöjning af 5 kr. pr månad.

(Ang. aftalet för *Stockholms stads arbetare*, se »Meddel.» 1905. s. 329 ff.).

Hotell- och restaurantrörelse. I augusti är aftal träffadt mellan föreningen Stockholms servitörer och Nya kypareföreningen, hvilket aftal gäller till den 1 okt. 1906 med två månaders ömsesidig uppsägning. Bl. a. ställes ordnandet af lärlingsfrågan i utsikt.

Stockholms stads arbetsförmedling började sin verksamhet den 22 september.

J. R. N.

Uppsala.

Jan.—sept. 1905.

Arbetsmarknaden har i det hela varit lugn och fast: arbetstillgången i vissa yrken ovanligt god. Arbetsaftalen ha i det hela bibehållits oförändrade. En mekanisk verkstad med gjuteri har varit indragen i den allmänna verkstadskonflikten.

Kakel- och tegelindustrien. Uppsala har varit oberördt af inom denna industri förekomna lönerörelser. Fabrikernas gemensamma prislista är oförändrad; mindre tillägg i de särskilda fabrikernas speciallistor ha naturligen förekommit. — En fabrik hade vid årets ingång uppfört en arbetarebostad om sex lägenheter, som tagits i anspråk. Samma fabrik har under året dels försålt, dels upplåtit ett mindre antal byggnadstomter åt egna arbetare och afser att i något större skala fullfölja dessa båda system.

Tegeltillverkningen, som här drifves blott under sommarhalfåret, har som vanligt till stor del använt rent tillfälliga arbetskrafter. Tillgången härå god, ehuru med hastig omsättning. På eftersommaren tillgången på arbetare knappare. Löneförhållanden inom tegelindustrien sedan flera år tillbaka: ackordsarbetare förtjäna 3 à 4 kr. om dagen; timarbetare 25 öre i timmen. Arbetstid 11 timmar.

Metallindustrien. Vid en *mekanisk verkstad* med gjuteri, som varit indragen i verkstadskonflikten, har arbetet under konfliktstiden legat helt nere. (Senare återupptaget; hufvudsakligen med de gamla arbetskrafterna.) — Eljest har inom denna industri (hufvudsakligen velocipeder och guldsmedsarbete) allt varit lugnt; arbetstillgången normal; prislistorna oförändrade.

Bleck- och plåtslagareyrket. 1902 års aftal gäller fortfarande. Enligt detta utgör timlönen för gesäll 35—45 öre, beroende på skicklighet och arbetsförmåga. Arbetstiden är 10 ½ timmar om dagen utom på lördagar, då arbetet slutar kl. 4 e. m. Arbetstillgången har under året varit god, tidvis mycket god; arbetaretillgången däremot på eftersommaren knapp nog.

Trävaruindustrien. *Snickerifabriker och möbelsnickare.* Mellan fabriker och mästare, å ena, arbetarnes fackförening, å andra sidan, gällande aftal om garanterad minimilön, oafsedt lönesystem, ändras 1 oktober så, att minimilönen höjes från 30 till 32 öre pr timme. Arbetstiden sänkes samtidigt från 59 till 58 timmar i veckan. Vid två fabriker gäller sedan maj månad en timlön af 35 öre (förut i allmänhet 32). Mästarne ha i stor omfattning ackordssystem.

Byggnadsverksamheten. *Målareyrket.* Arbetstillgången liksom föregående år ovanligt god; klagan från mästarnes sida, att i synnerhet under sommarmånaderna tillgången på arbetare varit otillräcklig; man har måst nöja sig med från andra yrken tillströmmad arbetskraft. Äldre prislista gäller till innevarande års slut.

Läderindustrien. *Tapetserare- och sadelmakareyrket.* Lönerörelse förekom i augusti månad, med följande resultat från 1 september: Det äldre systemet, veckolön, varierande efter uppskattad arbetsskicklighet, ersattes med timlön, 40 öre, för alla. Detta har uppgifvits innebära en löneförhöjning af 15 à 25 %. — Sadelmakare delvis lägre. — I sammanhang härmed har arbetstiden sänkts från 60 till 59 timmar i veckan (lördagar 9 timmar, förut 10).

Beklädnadsindustrien. Inom *skrädderiyrket* är 1904 års prislista, aftalt för ett år i sänder mellan skräddaremästareföreningen och skrädderiarbetareföreningen, alltjämt gällande. — Arbetstid å verkstad 10 timmar dagl.; sommartiden ofta 9 timmar. Verkstadsarbetare äro dock fåtaliga; i allmänhet är arbetet förlagdt till hemmen.

Skomakeri drifves, utom af handtverksmästare, numera ock af två under de sista två åren tillkomna skofabriker. Mellan mästarnes flertal och de organiserade arbetarne gäller ackordsprislista. Några mästare hafva privata aftal med sina arbetare. Skofabrikerna, af hvilka den ena sysselsätter omkring 40 arbetare, den andra något flera, ha med fackföreningsarbetarne en prislista, som dock icke gäller som formligt aftal. Systemet är dels veckolön, dels styckelön. Arbetsförtjänsten för vuxen veckolönsarbetare (fåtaliga) 20 à 27 kr. pr vecka, för ackordsarbetare 24 à 30 kr. Nåtlerskor förtjäna 12 à 18 kr., olärda arbeterskor 6 à 9 kr. pr vecka. (Detta enligt en fabriks aflöningslista.) — En från arbetarehåll i april uppställd fordran på förhöjning för olärda arbeterskor tillbakavisades af fabrikerna och blef resultatlös. — Arbetstiden vid fabrikerna är 56 ½ timmar i veckan, sålunda fördelad:

Alla dagar utom lördagar: 7—8,30 f. m.; 9 f. m.—1 e. m.; 2,30—7 e. m.

Lördagar: 7—8,30 f. m.; 9 f. m.—2 e. m.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. *Kvarnrörelse och jästfabrikation* representeras här hufvudsakligen af ett större företag med 70 à 80 arbetare. Vid årets början beviljades på framställning af arbetarnes förening (omfattande endast denna arbetarestam) en löneförhöjning *från* tidigare 65 kr. pr månad jämte hyresbidrag *till* 70 kr. pr månad utan hyresbidrag. Arbetstiden är sedan 1 mars 1904 11 timmar dagl. (6 f. m.—7 e. m. med två timmars uppehåll, vanl. fördelade på två raster). Sommartid lördagar 10 timmar. Aftal med hvarje arbetare särskildt, gällande en månad i sänder. — Arbetsgifvaren uthyr 26 lägenheter om 1 rum och kök för en årlig hyra af 120 kr. (i två fall 90 kr.). Häraf 18 lägenheter, fördelade på tre nyuppförda byggnader, försedda med tillhörande planteringsland.

Tillgång på arbete och arbetare jämn. *N. A.*

Eskilstuna.

Järnindustrien. Inom detta industriområde pågick vid kvartalets slut allt fortfarande lockout, hvarmed följde synnerligen oregelbundna arbetsförhållanden.

Aftalet för *bleck- o. plåtslagare* i Nyköping bestämmer en timlön af 40 à 50 öre för innearbete, 45 öre för utearbete och 55 öre för takstrykning och snöskottning.

Metallindustrien. Arbetstillgången inom denna industrigren har under detta kvartal varit god och bättre än under föregående kvartal. Någon brist på arbetskraft har dock ej rådt, enär många af de från andra industriområden utestängda arbetare här sökt sysselsättning. Vid jämförelse med motsvarande tid under föregående hafva omsättningsmöjligheterna nu varit större.

Byggnadsindustrien. Tillgången på arbete har i denna bransch varit fullt tillräcklig och ungefär motsvarande förhållandena under föregående kvartal. Efter 1 oktober minskas dock i regel arbetstillgången. Tillgången på arbetskraft uppgifves såsom medelmåttig.

Den inom verkstadsindustrien pågående lockouten har sträckt sina verkningar äfven till byggnadsindustrien, så att denna i en del fall ej kunnat drifvas med den skyndsamhet, som skulle varit önskvärd.

Under sommarens lopp uppgifvas löneförhöjningar hafva ägt rum hos en del byggmästare, nämligen åt tegelbärare från 35 till 40 öre, åt cementarbetare och bruksbärare från 28 till 35 öre samt åt jordschaktare och diverse arbetare från 28 till 30 öre, allt per timme.

Inom *måleriyrket* har arbetstillgången likaledes varit god och något bättre än under föregående kvartal. Brist på arbetskraft har t. o. m. rådt. I september månad förekom något öfvertidsarbete.

Beklädnadsindustrien. Inom *skrädderiyrket* har arbetstillgången varit god och bättre än under sistförflutna kvartal. Ingen brist på arbetskraft har dock rådt.

Inom *skomakeriyrket* uppgifves marknaden fortfarande vara synnerligen dålig.

L. J.

Norrköping.

(Redogörelsen grundad på uppgifter från tillhopa 72 organisationer eller enskilde.)

Stenindustrien. Inom den *fackmässiga stenbearbetningen* har någon förändring i arbetstillgången eller i fråga om arbetskraft icke gjort sig gällande, och arbetslönen har utgått med 16—23 kronor per vecka.

Stenkrossning har föga förekommit, men de därmed sysselsatta hafva arbetat på ackord, som naturligtvis inbringar en mycket olika arbetsförtjänst. Veckoinkomsten uppgifves emellertid hafva uppgått till 10 à 12 kr.

Inom *tegeltillverkningen* var tillgången på arbete jämförelsevis god, men dock sämre än motsvarande tid förlidet år. Denna minskning i fabrikationen uppgick till 10 procent och föranledde en nedsättning i arbetstiden af en timme per dygn. Dagaflöningen utgick icke desto mindre fortfarande med i genomsnitt 3·50 kr.

Kakelindustrien hade att uppvisa en god tillgång på arbete och intet öfverflöd på arbetskraft, samtidigt med att dylik ej heller saknades. Arbetstiden uppgick till 10 à 11 timmar per dygn. Arbetslönen för handtlangare utgick med 30 öre i timmen, och kakelugnsuppsättarne, som alltid hafva ackordsarbete, nådde en veckoaflöning på 20 till 30 kr.

Metallindustrien. *Plåtslagarfacket.* Inom detta har, särskildt hvad utearbetet beträffar, tillgången på arbete varit under det normala. Det förra året mellan arbetsgifvare och arbetare träffade löneaftalet äger emellertid fortfarande bestånd och betalas sålunda: verkstadsarbetare med 43 och utearbetare med 48 öre per timme. Försigkomna lärlingar och ej fullt kompetenta arbetare hafva 35 öre i timmen.

Guldsmedsyrket har hvad september månad beträffar att uppvisa uppsving i arbetstillgången, hvilket emellertid öfverenstämmer med förhållandena under många föregående år. I fråga om arbetskraften har hvarken öfverflöd eller brist gjort sig gällande. Arbetstiden är 10 timmar per dygn. Aflöningen uppgår till: för fullt utbildade arbetare 25—30 kr., för mindre skickliga 18—20 kr., för lärlingar 4—10 kr. och för s. k. polererskor 5—10 kr., allt per vecka.

Maskinindustrien. Den *mekaniska verkstadsindustrien* har i Norrköping, liksom landet rundt, lidit af den stora lockouten. Omkring 350 personer blefvo vid dennas början utan arbete, och om äfven ett stort antal af dessa arbetare under konfliktens lopp fått arbete å andra orter eller inom andra fack, har likväl öfverflödet på arbetskraft oafbrutet gjort sig synnerligen kännbar. — Norrköpings största mekaniska verkstad har i samband med konflikten nedlagt sin verksamhet, men kommer denna att öfvergå i andra händer.

Från i gång varande mek. verkstäder meddelas, att tillgången på arbete är medelmåttig, och att för dem någon förbättring ej inträdt, trots lockouten.

De arbetslöner, som betalas, äro: snickare 21—37 öre, filare 18—35 öre, hyflare 14—28 öre, svarfvare 22—31 öre, smeder 18—45 öre och gjutare 18—38 öre, allt per timme.

Byggnadsverksamheten. I fråga om *pålningsarbete* var tillgången på arbete någorlunda god, ehuru försämring inträdt och öfverflöd på arbetskraft gjort sig gällande. Arbetstiden var 10 timmar per dygn, och aflöningen utgick för maskinister och förmän med 35 öre och för öfriga arbetare med 30 öre per timme.

Inom *murbruksfabrikationen* har tillgången på arbete med anledning af minskad byggnadsverksamhet varit mindre än under föregående år samma tid, men ungefär lika med föregående kvartal. Arbetstiden var 10 timmar per dygn, och aflöningen utgick med: till förmän 18 kr. per vecka, till kalkarbetare 26 och till sandarbetare 25 öre per timme.

För *murare* var, likaledes med anledning af ringa byggnadsverksamhet, arbetstillgången mindre god och öfverflöd var på arbetskraft. Timaflöningen utgick med 45 öre.

Byggnadsträarbetarne hafva tack vare den började verksamheten för nästkommande års utställningar härstädes lättare fått arbete. Likväl var på arbetskraft större öfverflöd än det på många år varit. Timaflöningen visade ock tendens till sänkning och varierade mellan 40 och 45 öre.

Asfalt- och cementarbetarne hafva haft en medelgod arbetstillgång, och deras arbetsförtjänst har uppgått till 30 à 33 öre per timme.

I *tapetserareyrket* nedgick likaledes arbetstillgången, men någon förändring i arbetstiden förekom ej, ehuru den var ifrågasatt. Enligt gällande tariffaftal var aflöningen: för arbetare första året efter lärotiden 25, andra året 30 samt sedermera 40 öre per timme.

Inom *målarefacket* var tillgången på arbete särdeles god. I september månad är städse arbetstillgången inom detta yrke bäst, men i år har den varit större än någonsin, hvilket tvifvelsutan beror på nästa års landtbruksmöte och industriutställning.

Arbetstiden var 56½ timmar per vecka, och timpenningen uppgick under sommarhalfåret till 45 öre med 25 % höjning för öfvertid och 50 % för natt-, sön- och helgdagsarbete. Arbete på landet betalades med 50 öre per timme. Nuvarande löneaftalet är emellertid af arbetarne uppsagdt till den 1 nästkommande januari, efter hvilken

tid de fordra timpenningens höjande med 5 öre. På framställningen härom har dock mästareföreningens svar ännu ej ingått.

Inom *gas-* och *vattenledningsbranschen* har tillgången på arbete varit någorlunda god, och vid jämförelse med föregående kvartal har förbättring inträdt. På dugligt folk kan också sägas att brist förefanns, men däremot ej på mindre försigkomna arbetare. Arbetstiden per vecka var 58 timmar. Timpenningen utgick med: till rörläggare 35—39 öre och till hjälpare 18—27 öre.

Inom *skorstensfejareyrket* har arbetstillgången varit normal och likaså tillgången på arbetskraft. Förkortning i arbetstiden har ofta förekommit, men detta endast i följd däraf, att arbetet vid alla förut budade ställen i staden blifvit fullgjordt före ordinarie arbetstidens slut. Veckoaflöningen har utgått med 18 kr. till arbetare, som varit med i yrket under minst 2 år, och med 10—15 kr. för lärlingar.

Trävaruindustrien. *Sågverksindustrien.* Om denna inberättas, att arbetstillgången var god, att den sedan föregående kvartal förbättrats, samt att den kan jämställas med motsvarande tid förra året. Arbetstiden har varit omkring 60 timmar per vecka, och aflöningen har utgått med 25 till 35 öre för vuxna arbetare och 15 *öre för pojkar, allt per timme räknadt.*

Angående arbetstillgången inom *snickerifabriksverksamheten* äro åsikterna varierande. Totalintrycket blir emellertid, att arbetstillgången, ehuru bättre än nästföregående kvartal, var *under* medelmåttan. Orsaken härtill skulle ligga dels i en flau utländsk marknad, dels i den ringa byggnadsverksamheten härstädes och till sist i konflikten inom byggnadsfacket i Stockholm, till hvilken plats eljest mycket förädladt virke levereras. Öfverflöd på arbetskraft kan ej sägas hafva rådt, men heller ingalunda någon brist. Arbetstiden var 57 *till 61* timmar i veckan, och aflöningarna utgingo med: för maskinarbetare och snickare 33—35 öre, brädgårdsarbetare och handtlangare 25—31 öre och till minderåriga 12 öre, allt per timme samt med 25 % förhöjning för öfvertid.

Inom *möbelsnickeriyrket* har arbetstillgången varit mycket god, och tillgången på dugliga arbetare var knapp. Liksom hvarje år blef äfven nu (särskildt i september månad) mot höstsäsongen varuomsättningen synnerligen liflig, men i år var den afsevärdt större än motsvarande tid år 1904. Dagliga arbetstiden var 10 timmar med tre timmars afdrag under lördagarna i juli och augusti månader. Timpenningen höjdes den 1 augusti med ett öre och utgick därefter med: för möbelsnickare och svarfvare 36 öre, för bildhuggare 30 öre. Öfvertidsarbete betalades med respektive 45 och 37½ öre per timme.

Tillgången på arbete inom *pianofabrikationen* var obetydlig och mindre än nästföregående år, men visade mot kvartalets slut förbättring. Öfverflöd på arbetskraft rådde, och arbetstiden var under hela kvartalet minskad med en timme per dygn.

Äfven inom *korkindustrien* var arbetstillgången sämre än under motsvarande kvartal år 1904, och öfverflöd på arbetskraft rådde. Arbetstiden behöfde likväl ej inskränkas, utan tillverkningen fortgick 10 timmar per dygn. Till korkskärare betalades 12 kr. per vecka, till korkskärerskor 60 öre för 1,000 stycken och till sortererskor 7·50 kr. per vecka.

Läderindustrien. För *sadelmakare* var arbetstillgången mindre god, men mot kvartalets slut förbättrades förhållandena därutinnan. Arbetstiden var 10 timmar per dag, och arbetslönen utgick med 16 till 27 kr. för manliga och 8 till 14 kr. för kvinnliga arbetare, allt per vecka.

Aftalet för *tapetserare*, för hvilket tidigare redogjorts, gäller till ¹/₉ 1906 med 2 mån. ömsesidig uppsägningstid.

Textilindustrien. Inom *bomullsspinneri-* och *väfveribranschen* har efterfrågan på *fabrikater blifvit afsevärdt lifligare än under förra året, och tillgången på arbete* blef under kvartalet allt större samt kan sägas ha varit god. Tillgången på arbetskraft var knapp, men detta förhållande torde under höstens lopp förändras. Arbets-

tiden var cirka 10½ timmar per dygn. Aflöningarna höjdes under september månad med 8 %, och minimilönen var därefter för man 17 och för kvinna 8 kr. per vecka. Ackordsaflöningarna öfverstiga dessa veckopris med 20 till 50 %, och öfvertidsarbete betalas med 35 öre i timmen.

Ny prislista har godkänts för *färgeri-* och *blekeriarbetare*, som därigenom erhållit löneförhöjning; i samband därmed har sådan kommit äfven beredningsarbetarne vid flera fabriker till del.

Från *yllefabrikationen* är att meddela god arbetstillgång. Brist har förmärkts på lärlingar och kvinnliga arbetare, särskildt väfverskor, men på manlig arbetskraft har tillgången varit tillräcklig, utan att dock vara öfverflödig. Vid jämförelse med motsvarande tid förra året har förbättring inträdt, och utvidgningar af fabrikationen hafva förekommit. Så t. ex. har under kvartalet i en af de större fabrikerna igångsatts 8 nya väfstolar. En alltjämt fortgående prisstegring å ull och andra råvaror försvårar likväl i hög grad rörelsens bedrifvande med vinst, ty motsvarande höjning i priset å den förädlade varan har ännu ej inträdt. Ur denna synpunkt sedt voro förhållandena bättre under år 1904.

Arbetstiden, som är förlagd mellan kl. 6 f. m. och 7 e. m., utgör för arbetare och arbeterskor öfver 18 år 11 timmar per dygn, för arbetspersonal mellan 13 och 18 år 10 timmar samt för barn i åldern 12—13 år 6 timmar. Under lördagarna är dock ordinarie arbetstiden för samtliga högst 7½ timmar. Aflöningen utgår sålunda: för män med 12—30 kr., för kvinnor med 8—17 kr., för minderåriga med 7—10 kr. och för barn om 12—13 år med 3·50—4 kr. per vecka. För öfvertidsarbete betalas lägst 20 öre och högst 35 öre per timme, då icke ackordspris gälla.

Inom *mekaniska snörmakeribranschen* fanns god tillgång på arbete i likhet med hvad förhållandet brukar vara denna årstid, särskildt mot kvartalets slut. Ordinarie arbetstiden är 10 timmar per dygn utom lördagarna, då arbetet fortgår endast 5 timmar. Veckoaflöningen var: för utlärd arbeterska 17·50, för halfutlärd 12 och för lärling 10 kr. per vecka. För 5 timmars öfvertids- eller söndagsarbete betalas full dagspenning.

Regnklädesimpregneringen och *pressenningsfabrikationen* har åtnjutit en medelmåttig tillgång på arbete, och någon förändring kan ej sägas hafva inträdt hvarken vid jämförelse med föregående år eller nästlidna kvartal. Arbetstiden uppgick för arbetare öfver 18 år till 60 timmar per vecka och för arbetare under sagda ålder till 57 timmar. Veckoaflöningen var för äldre manliga arbetare 12 och för kvinnliga 8 kr. samt för minderåriga 6—8 kr. Därtill hafva alla äldre arbetare, resp. arbeterskor, 80 kronor om året i hyresbidrag. Öfvertidsarbete betalades med 30 öre i timmen.

I *skönfärgeribranschen* har arbetstillgången, efter ökning icke blott från förra året, utan äfven från föregående kvartal, varit god, och tillgången samt efterfrågan på arbetskraft ha varit lika. Arbetet har pågått 10½ timmar per dag, och arbetarnes veckoaflöning uppgick till 17 kr. Öfvertidsarbete har betalats med 35 öre i timmen.

Beklädnadsindustrien. Inom *trikåtillverkningen* har arbetstillgången varit riklig och mot kvartalets slut än vidare förbättrats. Stadens största trikåfabrik har visserligen blifvit försatt i konkurs, men tillverkningen vid densamma har tills vidare blifvit fortsatt, hvadan detta icke inverkat på tillgången å arbetskraft, utan brist rådde på dylik. Arbetstiden har varit 10 timmar per dygn; arbetslönen, som utgår efter ackord, har varit för varierande att kunna uppgifvas.

Inom *skrädderiyrket* var tillgången på arbete något mindre än nästlidet år, men öfverflöd på arbetskraft har ej förekommit. Arbetstid och -löner voro oförändrade. Per vecka betalades således 17—21 kr. till utlärda arbetare.

I *dambeklädnadsbranschen* var däremot arbetstillgången öfver medelmåttan och ökades mot kvartalets slut än ytterligare. Sömmerskornas dagliga arbetstid är mindre än förra året; förkortningen däraf företogs före detta kvartals ingång. Den utgör nu 54—60 timmar per vecka. Veckoaflöningen varierar mellan 6 och 12 kr.

Om *strå-* och *filthattfabrikationen* har uppgifvits, att arbetstillgången var god, såsom i regel är förhållandet mot höst och vår. Brist på arbetskraft har delvis gjort sig gällande, och rätt mycket öfvertidsarbete har förekommit. Under loppet af ett år hafva emellertid 4 nya strå- och filthattfabriker anlagts i Sverige (2 i Stockholm, 1 i Örebro och 1 i Falköping), hvadan stark konkurrens och öfverproduktion förväntas.

Inom *sko-* och *nåtlingsbranschen* var tillgången på arbete öfver hufvud taget god, men som tilloppet af arbetssökande betydligt öfverskred behofvet, rådde öfverflöd på arbetskraft. I jämförelse med förhållandena under föregående år eller nästförflutna kvartal har dock i intetdera hänseendet förmärkts någon skillnad. Arbetstiden för arbetare öfver 18 år var på lördagarna 9 timmar och öfriga söckendagar 10 timmar. Styckegodsarbetarnes aflöning varierade mellan 18 och 30 kr. per vecka, och af öfriga arbetare erhöllo fullt arbetsskickliga personer 20 kr., mindre dugliga 15 till 18 kr. och nåtlerskor 9—14 kr. per vecka.

Handskoarbetarne, för hvilka arbetstillgången alltjämt försämras, hade i veckoaflöning 10·50 till 15 kr.

Från *ångtvättinrättningar* uppgifves arbetstillgången hafva varit normal och i jämförelse med föregående kvartal och år utan förändring. På arbetskraft var hvarken öfverflöd eller brist, och dagliga arbetstiden var 10 timmar. Arbeterskorna betalades med 9·50 kr. per vecka och vid öfvertidsarbete med 20 öre per timme.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. I *kvarnindustrien* rådde god tillgång på arbete, utan att det kan sägas, att någon förändring därutinnan ägt rum under sista året, och hvarken öfverflöd eller brist på arbetskraft gjorde sig gällande. Arbetstiden var 10 timmar per dygn, och nattarbete förekom i allmänhet. Aflöningen utgick med 13·50 till 17·50 kr. per vecka; öfvertid betalades med 25 till 40 öre i timmen.

Inom *slakteri-* och *charkuteribranschen* var arbetstillgången medelgod och lika med motsvarande tid förra året. Under månaderna maj—september är emellertid tillgången på arbete i regel sämre än eljest, och så var äfven nu förhållandet. Förkortning i arbetstiden har ägt rum, detta af brist på slaktdjur; på arbetskraft var öfverflöd. Veckoaflöningen uppgick till 15 à 22 kr.

För *sockerindustrien* uppgifves arbetstillgången hafva varit mycket god, och någon skillnad har icke under hela sista året förmärkts. Tilloppet af arbetssökande var rikligt.

Tillgången på arbete var inom *bryggeriindustrien* god och hvad svagdricksbryggandet beträffar utmärkt. Någon brist på arbetskraft rådde dock icke. Arbetstiden per vecka var 63 timmar. Aflöningarna höjdes den 1 sistlidna juli och blefvo då: för arbetare i mälteri och bryggeri 80 kronor per månad med 35 öre i timmen extra för öfvertidsarbete, för tappare 15 kr. och för sköljerskor 10 kr. per vecka.

Inom *bageriyrket* var arbetstillgången ringa, men så är i allmänhet förhållandet denna tid af året. Tillgången på och behofvet af arbetskraft hafva emellertid ungefär täckt hvarandra. Arbetstiden utgjorde 10 timmar per dygn, och veckoaflöningen utgick med: till ugnsarbetare 23, trågarbetare 22, bordsarbetare 18—20 och lärlingar 10—18 kr. För öfvertidsarbete betalades till utlärda arbetare 50 öre och till lärlingar 40 öre i timmen.

Inom *tobaksindustrien* var arbetstillgången medelgod med öfverflöd på arbetskraft. En cigarrfabrik meddelar dock, att arbetstiden måst förkortas på grund af för stort inneliggande lager och däraf framtvingad minskning i fabrikationen. Aflöningarna inom yrket hafva uppgått till 14—22 kr. per vecka, och därtill komma, hvad snusfabriksarbetarne beträffar, en del extra förmåner.

Kemisk-tekniska och belysningsindustrien. Inom *kemisk-tekniska* industrien har tillgången på arbete varit ringa under hela kvartalet, och med september månad inträdde en ytterligare försämring, föranledd af brist på order. Utländska fabrikater af såväl tvål och såpa som färger o. d. hota nämligen mer och mer att utränga den svenska tillverkningen. Det uppgifves, att varuomsättningen under detta kvartal var

ungefär densamma som under motsvarande tid förra året, men för att ett sådant resultat skulle uppnås, måste försäljningsprisen sänkas. På arbetskraft rådde öfverflöd, och likväl måste arbetsprisen höjas. Dessa äro nu: för vuxna, manliga arbetare 10—21 kr., för minderåriga, manliga arbetare 7—8·50 kr., för vuxna arbeterskor 7·50—9·50 kr. och för minderåriga arbeterskor 5—7·50 kr., allt per vecka.

I *elektricitetsbranschen* har förbättring inträdt både i jämförelse med föregående år och nästförflutna kvartal. Tillgången på arbete var mycket god och bristen på arbetskraft kännbar. Arbetstiden var 10½ timmar per dygn utom på lördagar, då arbetet endast 7½ timmar var i gång. Aflöningen var för montörer 45 och för hjälpmontörer 25 öre per timme med 25 % förhöjning vid öfvertidsarbete.

Pappersindustrien. Tillgången på arbete inom *trämasse-* och *pappersfabrikationen* har varit medelmåttig, och hvarken öfverflöd eller brist på arbetskraft förekom. Arbetet var fördeladt på trenne skift, och hvarje skift arbetade 12 timmar. Veckoaflöningen, inklusive extra förmåner, uppgick till 18 kr. för fullgoda arbetare.

Bokbinderiyrket uppvisade någorlunda god arbetstillgång, men försämring inträdde med september månad. Försämring visar sig också vid jämförelse med förhållandena under motsvarande tid förra året. Aflöningen per vecka uppgick för fullgoda arbetare till 20 kr. och för lärlingar till 4—10 kr.

Grafiska industrien. Inom *boktryckeriyrket* har arbetstillgången varit jämn och några förändringar hafva ej förekommit i fråga om arbetstid eller aflöningar.

Accidenstryckerierna hade god arbetstillgång, och förbättring sedan förra årets tredje kvartal är skönjbar. Arbetstiden var 9 timmar per dygn, och aflöningarna uppgingo till: för faktor 300 à 200 kronor om året i hyresbidrag jämte 30 kronor per vecka, för tryckare 16—26 kr., för sättare 20 kr. och pappersskärare 14 kr., samtliga dessa med 10 % höjning, för lärlingar 6 till 8 kr. med 6 % förhöjning, allt per vecka räknadt.

Transport- och grofarbetarefacken. För *grofarbetarne* har arbetstillgången varit dålig, och på 15 år har de arbetssökandes antal ej varit så stort som nu. Tack vare arbetena på utställningsfälten hafva dock många (220 man) fått arbete. Med 10 timmars arbetsdag hafva dessa förtjänat 15 kr. per vecka, och de schaktningsarbetare, hvilka arbetat på ackord, hafva tjänat från 27 ända till 46 öre i timmen.

Landtransportarbetarnes arbetstillgång har varit tämligen god hvad arbetskörslor beträffar, men under medelmåttan i fråga om ekipagekörning. Till följd af uppdrifna foderpriser blir därtill förtjänsten för hästägare ringa. Tillgången och efterfrågan på arbetskraft ha ungefär motsvarat hvarandra, och arbetarnes förtjänst har uppgått till omkring 17 kr. per vecka med en öfvertidspenning på 35 öre för kuskar.

Hamn- och *stufveriarbetarne* hafva haft en arbetstillgång mindre god än förra året, då sjöfarten var lifligare, och äfven sämre än under nästföregående kvartal. Många ha därför måst söka arbetsförtjänst inom andra yrken. Arbetstiden har varierat med arbetstillgången, och inkomsterna hafva varit för ojämna, för att några exakta siffror skulle kunna lämnas. *H. L.*

Jönköping.

Under kvartalet har arbetstillgången inom de flesta yrkesgrenar varit god.

Den af verkstadsföreningen den 10 sistlidne juni proklamerade lockouten har inom **järnindustrien** i allmänhet vållat mer eller mindre svårighet att i tid kunna effektuera inkomna order.

Inom den *mekaniska verkstadsindustrien* hafva arbetsgifvarne med ganska god framgång sökt fylla den genom lockouten uppkomna bristen på arbetskrafter med nyantagna arbetare, hvilket dock ofta, på grund af dessas ovana vid arbetet, vållat svårigheter och förluster. Tillgången på arbete har varit ganska god.

Inom *vagtillverkningen* har tillgången på arbete varit tämligen god. Den genom lockouten uppkomna bristen på arbetskraft har ej kunnat ersättas, hvarför en större mängd ingångna order icke kunnat expedieras.

Inom *vapen-* och *velocipedtillverkningen* har tillgången på arbete varit mycket god. På grund af lockouten, som omfattade omkring 1/5 af arbetsstyrkan, har öfvertidsarbete tidtals förekommit.

Inom **trävaruindustrien** har arbetstillgången i allmänhet varit god. Hvad det s. k. exportsnickeriet beträffar, har arbetstillgången varit ungefär lika med föregående kvartal, under det att beträffande den öfriga trävaruindustrien en permanent ökning i arbetstillgången ägt och äger rum. Arbetstiden har städse varit den normala.

Byggnadsverksamheten är fortfarande liflig. På dugliga arbetare är fortfarande brist, och hafva sådana måst efterskrifvas från andra orter. Öfvertidsarbete har dock icke förekommit i nämnvärd utsträckning. Arbetslönerna visa tendens att stiga.

Måleriarbetarne i Växjö åtnjuta en timlön af 42 öre intill den 1 april 1906, då den höjes till 45 öre. Maximiarbetstiden är 60 timmar i veckan. Allt öfvertidsarbete betalas med 30 % förhöjning.

Inom **textilindustrien** har tillgången på arbete liksom under föregående kvartal varit god och hvarken öfverflöd eller brist på arbetskraft varit rådande.

Inom **skrädderi- och skomakeriyrkena** råder fortfarande brist på yrkesskickliga arbetare. Arbetstillgången har inom skrädderiyrket varit mycket god; inom skomakeriyrket god.

Inom **bryggeriindustrien** var arbetstillgången liksom under föregående kvartal mycket god; på arbetskraft fanns riklig tillgång.

Grofarbetarne hafva under kvartalet haft god tillgång till arbete. Hvarken öfverflöd eller brist på arbetskraft har förekommit.

Vid några **glasbruk** på landsbygden hafva aftal träffats och löneregelering ägt rum.

G. L.

Kalmar.

Under kvartalet har arbetstillgången inom härvarande arbetsdistrikt i allmänhet bedömts såsom god.

Inom *kakelugnstillverkningen* har varit normal tillgång på arbete, till och med någon förbättring sedan föregående kvartal.

För *stenarbetare* har uppgjorts ett preliminärt aftal, som tillfört arbetarne löneförhöjning.

I motsats mot första kvartalet har arbetstillgången inom *mekanisk verkstadsrörelse* och rörledningsaffär varit god. I synnerhet har arbete med rörledning ökats.

Öfverflöd på arbetskraft har icke förekommit, men ej heller har någon brist varit rådande. Äfven inom denna bransch äro löneförhållandena i stigande.

Särskildt god arbetstillgång har varit rådande inom *tapetbranschen*. Arbetslönerna inom samma äro i stigande.

Inga konflikter hafva under kvartalet förekommit med undantag af *Ångkvarnskonflikten*, hvilken pågick till den 27 september och löstes då af direktören för Ångkvarnen och arbetarnes förtroendeman på följande villkor:

Tjugu man återtagas genast i arbete, öfriga strejkande hafva förmånsrätt till anställning vid behof och efter kvalifikation. All bojkott mot kvarnens produkter upphäfves omedelbart, likaså blockaden å af kvarnen påbörjade byggnadsarbeten. Inga repressalier få förekomma. Det nu ingångna aftalet gäller ett år. *Hj. A.*

Karlskrona.

Tillgången å arbete har under kvartalet varit god. Visserligen har flottans långa bortovaro från örlogsstationen icke varit utan inverkan på en del af stadens handtverkerier, men af de industriella inrättningarna anmäler endast ett *träförädlingsaktiebolag försämring*, detta beroende därpå, att under senaste halfåret flera mindre sågverk å landsbygden förskaffat sig träarbetningsmaskiner samt med billigare arbetskraft och råmaterialer starkt konkurrera med stadens industri. Däremot utvisar *granitindustrien*, i likhet med förhållandet under föregående kvartal, ett ganska lifligt uppsving. Ökade beställningar hafva ingått — troligen i ej ringa mån beroende af fruktan för den nya tyska tulltariffen — och ha befintliga lager till största delen utskeppats; litet hvarstädes söker man flera arbetare. *Sydsvenska granitindustriföreningens* produktion var under juli månad 21 %, under augusti 33 % och under september 17 % större än under motsvarande tider 1904, som dock visade en ökning mot 1903.

Om *byggnadsindustrien torde fortfarande gälla hvad i föregående berättelse om*nämndes. Utom de privata byggnadsföretagen, af hvilka ett flertal ännu ej äro afslutade, hafva omfattande restaureringsarbeten pågått i rådhus, kyrkor m. fl. offentliga byggnader. De vidlyftiga arbetena å kasernetablissementen för Karlskrona grenadjärregemente hafva under kvartalet afslutats, men tvenne nya folkskolebyggnader däremot påbörjats.

Från *kakelugnsfabrikationen* förmäles, att flera order sedan tidigt på våren, på grund af arbetstvister i Malmö, ej kunnat af beställarne mottagas; tillgången å arbete angifves dock vara tillfredsställande.

I följd af särdeles liflig sjöfart hafva *hamnarbetarne* under kvartalet haft riklig arbetstillgång, bättre än under samma tid förra året. Öfvertidsarbete förekommer gifvetvis inom detta fack ständigt vid lossning och lastning af de reguliära ångfartyg, som anlöpa härvarande hamn nattetid. Eljest anmäles *öfvertidsarbete* endast från en industri, nämligen *klädesfabrikationen*, där på grund af leveranser till staten under sista månaden arbetstiden ökats med en timme dagligen.

Tillgången på arbetskraft har i allmänhet varit jämn. Blott en *snickerifirma* uppgifver brist, orsakad däraf att arbetarne skulle å andra orter finna högre löner, än förhållandena här medgifva. På grund af arbetskonflikter annorstädes inom landet hafva »tillresande» arbetssökande varit rätt talrika, särskildt *kakelarbetare*, *murare* och *målare*. Målarmästarne klaga dock, att de, oaktadt god tillgång på arbete, måste till följd af höga arbetslöner inskränka arbetsstyrkan till minsta möjliga. Å *textilfabrikerna* har anställning sökts dels af genom strejk i Danmark arbetslösa, dels af från Norge hemkomna svenska arbetare. Inom *granitindustrien* hade man hyst förmodan, att äfven ett antal af de många i Norge anställda svenska stenhuggeriarbetarne under sommaren skulle återvända till hemlandet, detta så mycket mer, som arbetslönerna inom facket i Norge lära vara synnerligen låga; denna förmodan har likväl, åtminstone efter erfarenheterna här på orten, ej visat sig riktig. Ständig och god tillgång på såväl manliga som kvinnliga arbetssökande anmäles från *emaljerverk* i Ronneby, oaktadt tillverkningen därstädes, efter beviljad tullrestitution vid export till utlandet, under senare tider kunnat i afsevärd grad ökas.

Arbetskonflikter hafva icke under kvartalet här inträffat; ej heller ha **lönerörelser** pågått. Dock är att märka, att vederbörande myndigheter å Kungl. Flottans varf funnit skäligt *öka* daglönerna för omkring 500 där anställda äldre eller mera yrkesskickliga arbetare med 10 till 50 öre (ökningen utgör för flertalet 20 à 30 öre).

Den enda i Karlskrona verksamma *kooperativa rörelse* är »Arbetarnes Kooperativa Handelsförening» med cirka 450 medlemmar. Då dock anslutningen till densamma sista tiden visat tendens att afstanna, beslöts vid föreningens halfårssammanträde att under hösten söka anordna föredrag om kooperationen för att såväl hos medlemmarne som utomstående öka intresset för den kooperativa idéen.

Den kommitté, som enligt berättelsen för årets första kvartal, af stadsfullmäktige i Karlskrona tillsattes för utredning af frågan om inrättande af en **kommunal arbetsförmedlingsanstalt,** har nu afslutat sina arbeten samt afgifvit ett tillstyrkande utlåtande. *C. C.*

Kristianstad.

Metallindustrien. Arbetet har till följd af lockouten legat nere under hela kvartalet, utom vid en mindre verkstad, hvilken stod utanför verkstadsföreningen och som haft fullt upp att göra.

Byggnadsverksamheten. *Byggnadsträarbetare.* Godt om arbete, om möjligt ännu bättre än under förra kvartalet.

Murerarbetarefacket. Byggnadsverksamheten har varit liflig och tillgången på arbete därför mycket god. Kasernbyggnader, en större teaterbyggnad och flera enskilda byggnadsföretag ha sysselsatt många arbetare.

Läderindustrien. *Garfveriarbetare.* En lönerörelse har ägt rum härstädes och resulterat i ett nytt löneaftal mellan tvenne firmor och Sv. Läderarbetareförbundets afdelning i staden. Aftalet har följande lydelse: *Aftal för garfveriarbetare i Kristianstad.*

§ 1. Timlön utbetalas med 33 öre per timme från den 1 september 1905 till den 1 september 1906 samt från den 1 september 1906 till den 1 september 1908 med 35 öre per timme. För yrkeslärda samt icke yrkeslärda, som utföra bord-, bom- och maskinarbete, 25 % förhöjning för öfvertids- och 50 % för natt- och helgdagsarbete. Nattarbete räknas från kl. 8 e. m. till och med kl. 6 f. m.

§ 2. Arbetstid 60 timmar per vecka: indelningen af densamma enligt öfverenskommelse.

§ 3. Vid förekommande arbetsbrist och eventuellt afskedande äga i första rummet de, som varit längst anställda, och i andra de gifta framför de ogifta rätt till arbete.

§ 4. Vid eventuella tvistigheter böra dessa uppgöras af en kommitté, vald af arbetarne samt principalen.

§ 5. Detta aftal gäller till den 1 september 1908 med 3 månaders ömsesidig uppsägning; om ej uppsägning sker, anses aftalet gälla ytterligare ett år.

Tapetserarne ha under kvartalets förra del haft ondt om arbete, men förhållandena öfvergå till alldeles motsatta mot kvartalets slut, då flyttningarna ge anledning till raskare omsättning. Löneförhållandena oförändrade.

Textilindustrien. Tillgången på såväl arbete som arbetskraft normal.

Beklädnadsindustrien. *Skrädderiarbetarne* hafva haft normalt arbete. Den öfverenskomna lönelistan gäller till den 1 april 1906.

Skomakeriarbetarne (hand-) ha efter en längre tids underhandling fått sin aflöning höjd efter en detaljerad prislista, hvilken gäller i två år.

Näringsmedelsindustrien. *Slakteri-* och *charkuteriarbetarne* på platsen ha hittills ej varit organiserade, men under kvartalet bildat en fackförening, hvilken den 27 sept. gjort framställning till charkuteriidkarne i staden om ett aftal rörande arbets- och löneförhållanden.

Tryckerierna. Föreningen »Nya tryckeriet», som under maj månad började sin verksamhet, sysselsätter redan ett 10-tal arbetare, och har god tillgång på arbete. En halfveckotidning tryckes där sedan 1 juni, och från och med den 1 oktober började jämväl Handtverks- och Industritidningen, organ för Sveriges handtverksorganisation, att tryckas där, hvilket föranledde en betydlig ökning i arbetet.

Grofarbetarefacket. Arbetstillgången god och lugna förhållanden efter den i förra rapporten omnämnda löneuppgörelsen.

Under sommaren hafva löneförbättringar ägt rum för grofarbetarne vid ett flertal sockerfabriker såväl i Kristianstads som Malmöhus län, därvid timpenningen i allmänhet höjts till 28 à 28½ öre, m. m. (jfr »Grofarbetaren» 1905, n:r 3).

O. Th. H.

Malmö.

Arbetsmarknaden under kvartalet erbjuder föga olikhet mot föregående kvartal. Byggnadskonflikten fortfar och trots åtskilliga försök att få en öfverenskommelse till stånd, har det ännu ej lyckats. Följden är naturligtvis, att arbetslösheten inom byggnadsfackets samtliga grenar fortfar. Detta i förening med Verkstadsföreningens lockout har gjort, att stor arbetslöshet varit rådande, äfven om ett stort antal arbetare lyckats skaffa sig tillfällig arbetsförtjänst på annat håll. Några nya industriella företag af nämnvärd betydenhet hafva ej tillkommit, ej heller hafva några äldre nedlagts. Arbetsinställelser utöfver de ofvannämnda hafva ej förekommit.

Jord- och stenindustrien. Vid *Skånska cementgjuteriet* är träffad öfverenskommelse, gällande till den 1 maj 1907, hvarigenom timlönerna höjts för asfaltläggare från 40 till 42 öre, för efterrifvare från 35 till 38 öre och för asfaltkokare från 34 till 35 öre.

Vid en del *tegelbruk* i Malmöhus län hafva ock under sommaren löneförhöjningar ägt rum, så att timlönen nu i allmänhet synes utgå med 25 öre, och arbetstiden nedsatts från 10½ till 10 timmar m. m. I Sjöbo höjdes timlönen dock endast till 22 öre — därjämte förekommo här en del höjningar i ackordsprisen, beviljades tilläggsprocent för öfvertidsarbete etc.; i Åkarp åter höjdes timlönen till 27 à 28 öre, hvarjämte likaledes förekom förhöjning af ackordsbetalningen m. m. (Jfr i öfrigt »Grofarbetaren» 1905, n:r 3.)

Metall- och maskinindustrien. Inom den *mekaniska verkstadsindustrien* har den stora lockouten fortgått under hela kvartalet.

Aftal för gördelmakare i Malmö.

För *gördelmakare* har träffats öfverenskommelse om löne- och arbetsförhållanden, hvarur följande må anföras:

Minimilönerna äro för metallarbetare, som fyllt 20 år och arbetat i facket 4 år, 30 öre per timme; för metallarbetare, som fyllt 21 år och arbetat i facket 5 år, 33 öre per timme; för metallarbetare, som fyllt 22 år och arbetat i facket 6 år samt är kompetent att utföra i verkstaden förekommande arbeten i facket, 36 öre per timme.

Arbetstiden är 10 timmar om dagen utom på lördagar, då den är 8 timmar. För öfvertid betalas för de 2 första timmarne (om lördagen de 4 första timmarne) efter ordinarie arbetstidens slut 35 % tillägg och för tiden därifrån till ordinarie arbetstidens början påföljande dag 50 % tillägg till ordinarie timlönen. Sön- och helgdagar betalas för öfvertidsarbete från kl. 12 på natten till ordinarie arbetstidens början på-

följande arbetsdag 100 %. Äfven ackordsarbete förekommer. Skulle vid dylikt arbetes förekomst enighet ej uppnås om ackordspriset, utföres arbetet på timlön.

Aftalet gäller till 31 mars 1906 med 3 månaders ömsesidig uppsägningstid.

Aftal för bleck- och plåtslagare i Malmö.

För *bleck-* och *plåtslagare* gäller ett tariffaftal af maj 1904. Enligt detta betalas till utlärd arbetare under första året 35 öre, efter ett år 40 öre och efter 3 år 45 öre per timme.

För skrapning, strykning och snöskottning betalas ett extra tillägg af 5 öre per timme. Arbete å kyrktorn betalas med 20 % förhöjning. S. k. landtarbete betalas, då kost och logi ej erhållas fritt, med 35 % förhöjning samt fria resor. För öfvertidsarbete, beräknadt till högst 3 timmar per dygn utöfver ordinarie arbetstiden, betalas 40 % förhöjning och för öfvertidsarbete utöfver denna tid 75 %, så ock för sön- och helgdagsarbete. Ackordsarbete förekommer äfven efter särskilda öfverenskommelser. Aftalet gäller till den 1 maj 1908 med 3 månaders ömsesidig uppsägning.

Aftal för cykelarbetare i Malmö.

För *cykelarbetare* har under innevarande år träffats nytt aftal.

Minimilönerna äro:

a) för den som fyllt 25 år och arbetat i facket 9 år . . . . 40 öre per timme
b) » » » » 23 » » » » » 7 » . . . . 38 » » »
c) » » » » 20 » » » » 4 » . . . . 33 » » »
d) » » » » 20 » » » » » 2 » . . . . 30 » » »
e) » » » » 18 » » » » 1 » eller den som fyllt 20 år utan år i facket 25 öre per timme.

Öfvertidsarbete betalas med 50 % förhöjning till kl. 9 e. m., samt 75 % för tiden därefter, äfvensom för sön- och helgdagsarbete. Ackordsarbete förekommer och uppgöres priset därför vid hvarje särskildt fall.

Arbetstiden är 58 timmar per vecka med 10 timmar om dagen de första 5 dagarna samt 8 timmar om lördagen. Ömsesidig uppsägningstid mellan arbetare och arbetsgifvare är 4 dagar.

Aftalet gäller t. o. m. 31/12 1907 och därefter ett år i sänder, därest det ej å någondera sidan uppsagts minst 6 månader före utlöpningsdagen.

Aftal för möbelsnickeriarbetare i Malmö.

Trävaruindustrien. Aftalet för *möbelsnickeriarbetare* är af sept. 1903; enligt detta utgår minimilönen fr. o. m. den 1 sept. innevarande år med 40 öre per timme, dock kan för bevisligen mindre dugliga möbelsnickare denna arbetslön nedsättas. Vid ackordsarbete uppgöres ackordspriset senast 3 dagar efter det arbetet påbörjats, och är hvarje arbetare därvid garanterad den för honom gällande timlönen.

För lärlingar äro gällande följande löner:

Under första året 4 kr., andra året 6 kr., tredje årets första halfår 8 kr., andra halfåret 9 kr. samt fjärde årets första halfår 10 kr. och andra halfåret 12 kr., allt per vecka. Lärotiden är 4 år.

Arbetstiden är 58 timmar per vecka med 10 timmar om dagen de första 5 dagarne samt 8 timmar om lördagen.

Öfvertidsarbete betalas med 25 % förhöjning för de första 2 timmarne efter ordinarie arbetstidens slut samt 50 % förhöjning för allt annat öfvertidsarbete på dygnet äfvensom för sön- och helgdagsarbete.

Aftalet gäller till den 1 sept. 1906 och därefter ett år i sänder, därest det ej å någondera sidan uppsagts senast 3 månader före utlöpningsdagen.

Möbelsnickarne i Ystad hafva fått nytt aftal gällande till 1/9 1906, med 2 månaders ömsesidig uppsägningstid, däri arbetstiden bestämmes till 59 timmar per vecka och timlönen till 35 öre.

Aftal för korkarbetare i Malmö.

Det under sommaren träffade aftalet för *korkarbetare* i Malmö och Eslöf — gällande ett år med två månaders ömsesidig uppsägningstid — innehåller dels en detaljerad ackordsprislista och dels bl. a. följande bestämmelser: minsta timpenning för manlig korkarbetare är 45 öre, för kvinnlig arbetare 20 öre (för tyngre arbete 22 öre); för

öfvertidsarbete 10 öre extra pr timme. Arbetstiden är 9 timmar om dagen, utom å lördagar, då arbetet slutar kl. 4 e. m. Olycksfallsersättning fr. o. m. 4:de dagen. Därjämte innehåller aftalet särskilda lärlingsbestämmelser.

Byggnadsverksamheten. Den i föregående kvartalsrapport omnämnda stora konflikten inom byggnadsfacken har, som ofvan nämnts, fortgått under hela kvartalet, berörande *murarbetsmän* och *målare*, samt indirekt äfven *murare* och *byggnadsträarbetare*. (Ang. murarnes nya aftal se »Meddel.» 1905 sid. 303.).

I Ystad hafva *murerarbetsmännen* fått timlönen (för fullgod arbetare) höjd från 35 till 37 öre.

För *murarne* i Skurup är träffadt nytt aftal om 10 timmars daglig arbetstid under månaderna april—okt. samt under vintermånaderna så länge dagsljuset räcker, dock icke under 7 timmar per dag. Minimilönen för fullgod och flitig murare är 42 öre i timmen (vid eget arbete 45 öre). Därjämte har fastställts en särskild ackordsprislista.

Aftal för rörläggare och rörarbetare i Malmö.

För *rörarbetare* och *rörläggare* gäller ett aftal sedan febr. 1904.

Arbetslönen är a) för fullt kompetent rörläggare 38 öre per timme, b) för rörarbetare, som fyllt 22 år och arbetat i facket 6 år, 35 öre per timme samt för rörarbetare, som fyllt 21 år och arbetat 4 år i facket, 30 öre per timme.

c) För hjälpare, som fyllt 20 år och arbetat 2 år i facket, 26 öre per timme: de, som arbetat 3 år i facket, betalas med 28 öre per timme; de, som fyllt 18 år och arbetat 1 år i facket, betalas med minst 18 öre per timme.

Öfvertidsarbete betalas för de 2 första timmarne (om lördagen de 4 första timmarne) efter ordinarie arbetstidens slut med 25 % tillägg, och för tiden därefter till den ordinarie arbetstidens början påföljande dag med 50 % tillägg; sön- och helgdagsarbete betalas med 100 % tillägg från kl. 12 på natten till ordinarie arbetstidens början påföljande dag. Vid kloakrensning betalas 50 % tillägg.

Aftal för sadelmakare i Malmö.

Läder- o. d. industri. För *sadelmakare* och *reseffektarbetare* är träffadt aftal i aug. 1904.

Arbetslönen: Nyutlärd gesäll erhåller första året 29, andra året 34 och tredje året 38 öre per timme, dock beräknas från och med den 1 sept. 1906 tredje årets lönegrad till 40 öre per timme; allt detta är minimilön.

Öfvertidsarbete betalas med 25 % förhöjning för de 2 första timmarne efter ordinarie arbetstidens slut och för tiden därefter samt för sön- och helgdagar med 50 %.

Ordinarie arbetstiden är 58 timmar per vecka med 10 timmar om dagen de första 5 dagarne samt 8 timmar om lördagen. Arbetare skall uppsäga sin plats 6 dagar före afflyttning.

Lärling skall för att som sådan antagas hafva fyllt 15 år och varit anställd i yrket minst ett år. Lärotiden är 4 år.

Lönen för lärlingar är: första året 5 kr., andra året 6 kr., tredje årets första halfår 8 kr., tredje årets andra halfår 9 kr., fjärde årets första halfår 10 kr., samt fjärde årets andra halfår 12 kr., allt per vecka.

Aftalet gäller till den 1 sept. 1906, och därefter för hvarje nästföljande år, därest ej å någondera sidan uppsägning skett minst 3 månader före utlöpningstiden.

Aftal för tapetserare i Malmö.

Ur aftalet för *tapetserare* må anföras följande utdrag.

Arbetslönen är första året efter lärotidens slut 35 öre per timme, andra året 40 öre per timme, därefter 46 öre per timme.

Lärlingars lön utgår under första året med 5 kr., andra året 7 kr., tredje årets första halfår 9 kr., andra halfår 10 kr., fjärde årets första halfår 11 kr., andra halfår 13 kr., allt per vecka. Lärotiden är 4 år.

Öfvertidsarbete betalas med 25 % förhöjning intill kl. 9 e. m. efter ordinarie arbetstidens slut, därefter med 50 %, äfvensom för sön- och helgdagsarbete 50 % förhöjning.

Arbetstiden är 58 timmar per vecka med 10 timmar under hvar och en af de första 5 dagarne samt 8 timmar om lördagen. Arbetet börjar kl. 7 f. m.

Aftalet är gällande till den 1 sept. 1906 och fortfar därefter att gälla för ytterligare ett år i sänder, därest det ej å någondera sidan uppsagts senast 3 månader före utlöpningstiden.

I händelse af tvistigheter rörande aftalets tolkning hänskjutes frågan till skiljenämnd.

Aftalet för *tapetserare* i Lund stipulerar en arbetslön för utlärd gesäll af resp. 30, 35 och 41 öre per timme, hvilken senare lönesats fr. o. m. 1/10 1906 höjes till 43 öre. I *hufvudsak* eljes samma bestämmelser som i Malmö (dock är i Lund arbetstiden på lördagar 1 t. längre samt lärlingarnas löner lägre).

För *sadelmakarne* i Lund utgår arbetslönen till nyutlärd gesäll med 24, 28 o. 32 öre med 1 öres förhöjning i samtliga lönegrader fr. o. m. 1/10 1906.

Textilindustri.

Vid Marieholms *yllefabrik* har genomförts en ny prislista, hvilken tillfört arbetarne löneförhöjning.

Beklädnadsindustrien. För *skofabriksarbetare* är arbetslönen fastställd enligt aftal af 1904 samt utgör: för facklärd manlig arbetare 19 kr. per vecka, för facklärd nåtlerska och klistrerska 12·42 kr. per vecka; lönen kan äfven beräknas per timme.

Lärotiden är för manlig arbetare 8 veckor, under den tiden betalas de 3 första veckorna 14 kr. per vecka samt under de 5 därpå följande veckorna 17 kr. per vecka.

Lärotiden för nåtlerskor och klistrerskor är 2 år, under hvilken tid betalas under första årets 9 sista månader 7·02 kr. per vecka, samt under hela andra året 9·18 kr. per vecka.

För gossar i konfirmationsåldern betalas efter 2 månaders lärotid 6 kr. per vecka samt för sådana

mellan	16 och	17 år	8 kr.	per vecka
»	17 »	18 »	10—12	» »
»	18 »	19 »	15	» »

efter 19 års ålder betalas full minimilön.

Flickor, som ej äro facklärda, men arbeta vid mindre specialmaskiner, erhålla efter 2 månaders anställning 7 kr. per vecka. Öfriga flickor i konfirmationsåldern efter 2 månaders lärotid 6 kr. per vecka.

Öfvertidsarbete skall så mycket som möjligt undvikas; då det förekommer betalas det med 15 % förhöjning, sön- och helgdagsarbete med 25 % förhöjning.

Arbetstiden är 9 *timmar per dag (vid en mindre fabrik 9½ timmar).*

Flertalet vuxna manliga arbetare arbeta på ackord och uppgifvas förtjäna mellan 24—30 kr i veckan. Facklärda nåtlerskor hafva alla ackord och lära förtjäna mellan 14—18 kr. per vecka.

För *skofabriksarbetare* i Eslöf är träffadt aftal på ett år; minimilönen för manlig arbetare är 19 kr., för utlärd nåtlerska kr. 12·42, för andra kvinnliga arbetare kr. 9 à 11, allt per vecka.

Skrädderiarbetarne utföra i allmänhet sitt arbete mot ackord, för hvilket ändamål är fastställd en detaljerad ackordsprislista. Vid veckolönsarbete utgör minimilönen för 1:sta klass skrädderiarbetare 22 kr., för 2:dra klass 20 kr. och för 3:dje klass 18 kr. Öfvertidsarbete ersättes med 50 öre per timme. Ordinarie arbetstiden är från kl. 8 f. m. till 8 e. m. med 1½ timmes middagsrast.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. Inom *bagarefacket* (för såväl finsom grofbagerier) i Lund är träffadt nytt aftal, gällande i 3 år från 1/10 1905. Arbetstiden är bestämd till 60 timmar per vecka, fördelade å de tider af dygnet, bageriidkarne med vissa undantag själfva bestämma. I grofbageri börjar arbetsdagen kl. 4 f. m. och skall vara slut kl. 6 e. m. *Aftal för bageriarbetare i Lund.*

Minimilönerna äro för *manliga arbetare:*

för ugnsarbetare	24 kr.
» trågarbetare	22 »
wiener- och småbrödsbagare	22 »
» fullt kompetent bordsarbetare	20 »
» öfriga underarbetare	16 »
» lärling, som arbetat 2 år i yrket	15 »

För *kvinnliga arbetare:*

för första arbetet (ugnsarbete)	18 kr.
» andra » » (deggörning)	15 »
» öfriga arbetare, som arb. 5 mån. i yrket	13 »

För kvinnliga arbetare, som sådant önska, kan kost och logi beredas hos arbetsgifvaren mot afdrag af 7 kr. per vecka. För endast logi afdrages 1 kr. per vecka om sommaren och 1 kr. 50 öre om vintern.

Lärlingarnes antal är begränsadt till en på hvar femte arbetare. För arbete utöfver den ordinarie arbetstiden per vecka betalas visst tillägg, olika för olika arbetare (40 à 50 öre per timme för manliga och 25 à 30 öre för kvinnliga). För arbete å sön- och helgdagar betalas ett tillägg af resp. 65 och 50 öre per timme.

Olycksfallsersättning utgår från fjärde dagen.

Aftalet vid *Lunds arbetares bageriförening* stipulerar en arbetstid af 9 timmar per dag eller 54 timmar per vecka, öfvertidsarbete betalas med 60 öre per timme, arbetslönen är bestämd till 25 kr. för första arbetet och 24 kr. för andra arbetet (endast manl. arb.). Olycksfallsersättningen utgår med 2 kr. per dag under de 60 första dagarne.

Kvarnarbetarne i Trelleborg ha fått nytt aftal med löneförhöjning

Vid *sockerfabrikerna* i Skåne hafva flerstädes under sommaren löneförhöjningar ägt rum, hvarefter den vanligaste timlönen för manliga arbetare synes utgå med 28 à 28½ öre. Vid en fabrik, där arbetarne åtnjuta daglön, har denna höjts med 25 à 30 öre per dag och man (från 2 kr. 70 öre, 3 kr., 3 kr. 5 öre och 3 kr. 25 öre till resp. 3 kr., 3 kr. 25 öre, 3 kr. 35 öre och 3 kr. 50 öre). Äfven i ackordsprisen hafva en del förhöjningar ägt rum. (Jfr »Grofarbetaren», 1905 n:r 3).

Kemisk-tekniska industrien. Ur ett gällande aftal för *oljeslageriarbetare* i Malmö framgår, att arbetslönen utgör för fullgoda arbetare inom fabriken, oljeraffineringsrummet och oljekokeriet 19 kr. per vecka, för arbetare i packhusen 18 kr. per vecka och för andra arbetare å magasinerna eller utomhus 16 kr. per vecka. För nya, ovana arbetare är aflöningen 1 kr. mindre per vecka under de första 3 månaderna.

Öfvertidsarbete från kl. 6—8 e. m. betalas med 33⅓ % förhöjning, för tiden därefter med 66⅔ % samt för sön- och helgdagar med 100 %.

Arbetstiden är 10 timmar om dagen.

Vid tvist om aftalets tillämpning afgör skiljedom.

Aftalet för *såparbetare* vid en fabrik stipulerar en veckolön fr. o. m. den 1 sistlidne april af 19 kr. Arbetstiden är 10 timmar om dagen. Öfvertidsarbete kl. 6—9 e. m. betalas med 33 % förhöjning, därefter med 50 % förhöjning.

Aftal för bokbinderiarbetare i Malmö.

Pappersindustrien. För *bokbinderi-* och *kartongfabriksarbetare* gäller ett aftal af år 1903, hvarur följande kan anföras.

Lärling skall hafva fyllt 16 år och varit anställd i yrket minst ett år. Lärlingslönen utgår

under 1:sta året med	6.— kr.
» 2:dra » »	7·50 »
» 3:dje » »	10·50 »
» 4:de » »	15·— »

allt per vecka. Lärlingar få endast antagas i följande proportion till utlärda arbetare:

2 lärlingar intill 4 utlärda manl. arbetare
3 » » 5—7 » » »

Efter lärotidens slut utgör minimilönen 18 kr. per vecka under första året samt 20 kr. per vecka under andra året. Efter dessa 2 års förlopp utgår minimilön för manlig arbetare med 21 kr. per vecka.

För kvinnliga arbetare är minimilönen efter fyllda 15 år första året 6 kr., andra året 7 kr., tredje året 8 kr., fjärde året 10 kr. och därefter 11 kr. per vecka.

Övertidsarbete betalas med 50 % förhöjning för tiden mellan kl. 7—10 om söckendagar samt för 5 timmar under sön- och helgdagar. För all annan öfvertid 100 % förhöjning.

Arbetstiden är 58 timmar per vecka. Ömsesidig uppsägningstid 14 dagar.

Aftal för mjölkutkörare i Malmö.

Transport- och grofarbetarefacken. För *mjölkutkörare* gäller ett nytt aftal från den 1 sistlidne aug. Enligt detta utgör veckolönen kr. 18 till 1/8 1906, kr. 18·50 från 1/8 1906 till 1/8 1907 samt därefter kr. 19, så länge aftalet varar, hvartill kommer viss provision å försålda varor. Utkörningstid kl. 6 à 1/2 7 f. m. Uppkommande meningsskiljaktigheter slitas i sista hand af en skiljenämnd.

Under kvartalet är likaledes träffadt aftal mellan Sydsvenska petroleumaktiebolaget och dess arbetare (*transportarbetare*). Kuskar och arbetare erhålla här i veckolön till okt. 1906 kr. 21, från okt. 1906—okt. 1907 kr. 21·50 och därefter kr. 22. Arbetstid: 10 timmar. Öfvertidsarbete betalas med 50 % förhöjning, å sön- och helgdagar med 100 % förhöjning. Uppsägningstiden å aftalet är 2 månader.

För *kolhandelsarbetare* i Malmö utgör aflöningen 18 kr. per vecka + 30 hl stenkol per år. Öfvertidsarbete efter kl. 1/2 7 e. m. betalas med 50 % samt å sön- och helgdagar med 100 % förhöjning.

Kol- och *vedhandelsarbetare* hos ett par större firmor i Lund hafva fått timlönen bestämd till 30 öre med 25 % förhöjning för arbete å öfvertid.

Samtliga vid Ystadsjärnvägarnes verkstäder anställda arbetare ha erhållit löneförhöjning under juli månad.

Malmö stads arbetsförmedling har i aug. börjat sin verksamhet. (Arbetsbyrån i Lund öppnades redan i maj). *J. L.*

Hälsingborg.

Under tredje kvartalet har icke ställningen å arbetsmarknaden undergått någon väsentlig förändring i jämförelse med närmast föregående kvartal.

Tillgången å arbete har emellertid varit betydligt mindre än motsvarande tid 1904, hufvudsakligen beroende på den i föregående rapport omtalade minskningen i byggnadsverksamheten samt den under hela sommaren pågående konflikten inom den mekaniska verkstadsindustrien. Arbetslösheten, som särskildt för grofarbetarne varit mest kännbar, minskades dock något under augusti och torde under september hafva i det närmaste upphört. Detta beroende på dels ökade arbetstillfällen vid hamnarna med loss- och lastningsarbeten samt dels, och icke minst, af den ökade efterfrågan på arbetskraft till pågående skördearbete och ångtröskning.

Hälsingborgs mekaniska verkstad och skeppsvarf berördes af den sedan april pågående stora verkstadskonflikten, hvilken fortgick oförändrad vid kvartalets slut. Ett afsevärdt antal af de i denna konflikt indragna arbetare hafva dock, åtminstone tidtals, haft sysselsättning hos andra arbetsgifvare.

De vuxna manliga arbetarne vid Skånska *Jutefabriks* a.-b. hafva fått minimilönen bestämd till 27 1/2 öre per timme intill den 1 jan. 1906 och därefter till 30 öre.

Vid ackordsarbete är minimilönen garanterad. Kvällsarbete (till kl. 9 e. m.) betalas med 25 % och allt öfrigt öfvertidsarbete med 50 % förhöjning.

Under september förekom en *lönerörelse* vid Ängelholms *sockerbruk*, som efter förda underhandlingar resulterade i ett löneaftal med 28 öres timlön och gällande i två år.

Den 3 augusti utbröt en strejk bland *jordschaktningsarbetarne* på Åstorps bangård. Efter konflikten höjdes daglönen från kr. 2·25 till 2·50, ackorden höjdes med 5 öre på hvarje tippvagn jord med rätt för arbetarne att arbeta så mycket de ville (förut hafva ackorden per dag icke fått gå upp till högre än 3 kr.); aflöningen skall utbetalas hvar fjortonde dag i stället för månadsvis; föreningsrätten godkändes.

Under augusti bildade *järnvägsarbetarne* vid bandelen Klippan—Ö. Ljungby, uppgående till ett 30-tal, en afdelning af Sv. järnvägsarbetareförbundet och framställde därefter till arbetsledningen begäran om 5 öres högre lön per timme, i anledning hvaraf uppstod konflikt.

I **Landskrona** har timlönen för *grofarbetarne* (kvarn- och magasinsarbetare) vid en del arbetsställen höjts till 30 öre, öfvertidsbetalningen fastställts till 35 à 40 öre per timme o. s. v. Vid *hartslimfabriken* hafva timlönerna höjts från resp. 29 och 32 öre till resp. 32 och 34 öre (för lastningsarbetare till 35 öre). Vid *sockerfabriken* hafva timlönerna likaledes höjts från 27 till 28½ öre för manliga och från 16 till 17½ öre för kvinnliga arbetare. För öfvertidsarbete betalas under de två första timmarne 25 %, i öfrigt 100 % förhöjning.

I Råå har bildats en loss- och lastningsarbetarefackförening. *C. J.*

Halmstad.

Stenindustrien. *Stenhuggeribranschen.* Tillgången å arbete större än under föregående kvartal och betydligt lifligare än under motsvarande tid 1904. På grund af befarad tullförhöjning i Tyskland har stor efterfrågan på alla sorters sten varit rådande. Försäljningarna och utskeppningarna ha varit större än under flera år vid samma tid. Arbetstiden 10 timmar. Endast undantagsvis har öfvertidsarbete förekommit. Tillgången å arbetskraft normal.

Metallindustrien. *Plåtslageriyrket.* God tillgång å arbete såsom vanligt under detta kvartal. Bättre än under årets båda första kvartal. Oaktadt arbetstillgången och fastän åtskilliga af de fast anställda arbetarne under kvartalet fullgjort sin värnplikt, har dock någon brist på arbetskraft ej förnummits. Arbetstiden 10 timmar.

En plåtslagerirörelse har under kvartalet nedlagts.

Smidesyrket. Mycket god tillgång på arbete. Bättre än under föregående kvartal och äfven något mer än under motsvarande tid 1904. Arbetskraften normal. Arbetstiden 10 timmar. Något litet öfvertidsarbete har förekommit.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Vid Halmstads *gjuteri* och *mekaniska verkstad* har arbetet under hela kvartalet legat nere till följd af verkstadskonflikten. En del af de icke organiserade arbetarne påbörjade visserligen arbetet en dag i september, men nedlade detsamma redan påföljande dag. Vid det andra gjuteriet har tillgången på arbete varit klen och nästan sämre än under 2:a kvartalet. Några arbetssökande ha anmält sig, men intet öfverflöd på arbetskraft. Arbetstiden 10 timmar.

Inom *skeppsbyggeriet* har tillgången på arbete fortfarande varit klen. För de arbetare, som kunnat sysselsättas, har arbetstiden utgjort 10 timmar.

Byggnadsverksamheten. Inom *byggnadsyrket* har fortfarande varit synnerligen lifligt. Öfverflöd på arbetskraft har rådt. Till följd af de stora arbetskonflikterna i Skåne har mycket folk anländt därifrån och sökt arbete här. Arbetstiden 10 timmar.

Cementarbetarne hafva fått timlönen höjd från 30 till 32 öre.

Inom *målareyrket* har varit god tillgång på arbete. Tillgänglig arbetskraft tillräcklig. Arbetstiden 10 timmar.

I Falkenberg hafva murerarbetsmännen fått sin timpenning höjd från 30 till 32 öre.

I Varberg har för samma slags arbetare förhöjning ägt rum från 25 à 28 öre till 30 öre per timme.

Trävaruindustrien. Inom *snickerifabriksverksamheten* har varit synnerligen liflgt till följd af byggnadsverksamheten. Öfverflöd på arbetskraft har förekommit, beroende på tillströmningen från Skåne. Arbetstiden 10 timmar.

Aftal för möbelsnickarne i Halmstad.

Inom *möbelsnickeriet* har tillgången på arbete varit någorlunda god, särskildt i slutet af kvartalet. Endast ett fåtal arbetssökande ha anmält sig. Arbetstiden 10 timmar. Ny öfverenskommelse har under kvartalet blifvit godkänd. Enligt aftalet, som gäller fr. o. m. den 1 aug. under 1 års tid med 2 månaders uppsägning, blir aflöningen 31 öre per timme för nyutlärda, 33 öre för andra årets gesäller och högst 37 öre. Aflöningen har förut varierat mellan 25 och 33 öre.

Vid ackordsarbete sker öfverenskommelse mellan arbetsgifvare och arbetare. Arbetaren är vid sådan öfverenskommelse garanterad sin tillerkända timlön.

För öfvertidsarbete utbetalas för såväl ackords- som timarbete 25 % förhöjning till gällande timlön. Ordinarie arbetstiden är 60 timmar per vecka.

Vid hvarje verkstad, som drifves med maskiner, olycksfallsförsäkrar arbetsgifvaren hvarje arbetare enligt lag samt ansvarar dessutom för en ersättning af 1 kr. per dag till arbetare vid sjukdom till följd af olycksfall i arbetet från och med 4:de dagen efter olycksfallet under den i olycksfallslagen bestämda karenstiden af 60 dagar.

Textilindustrien. Liksom under 2:dra kvartalet mycket god tillgång på arbete. Ej så litet bättre än under motsvarande tid i fjol. Tillgången å arbetskraft normal. Arbetstiden 11 timmar.

Beklädnadsindustrien. *Skrädderiyrket.* Rätt god tillgång på arbete. Bättre än under 1:sta kvartalet men, som vanligt, sämre än under det andra Tillräcklig arbetskraft.

Skomakeriyrket. Arbetstillgången jämn, men ingen brådska. Rätt många arbetssökande.

Vid Halmstads *Hatt- & Filtfabrik* har tillgången på arbete varit mindre än under 2:dra kvartalet och äfven mindre än under motsvarande tid i fjol. Arbetskraften mer än tillräcklig. Arbetstiden 9½ timmar. (Fabriken äges af ett aktiebolag. Vid bolagsstämma den $^{16}/_{10}$ 1905 fattades beslut om bolagets trädande i likvidation.)

Näringsmedelsindustrien. Vid *valskvarnen* har träffats nytt aftal, gällande till den 1 okt. 1907. Månadslönerna hafva höjts med 5 kr. per man och månad utom för magasinsarbetare, som erhållit en förhöjning af 2 kr. 50 öre per månad. Aflöningsvillkoren äro nu följande: magasinsförman 82 kr. 50 öre, valspassare, mjöltappare, bilare och kördrängar 80 kr., siktpassare 78 kr., säckpassare 75 kr. och magasinsarbetare 70 kr., allt per man och månad. *K. V. P.*

Göteborg.

(Redogörelsen grundar sig på rapporter från 15 arbetsgifvare eller arbetsgifvareorganisationer och 17 arbetareorganisationer; samt dessutom på inhämtade upplysningar från såväl arbetsgifvare som arbetare.)

Under kvartalet har i stort sedt ställningen på arbetsmarknaden varit god, bättre än motsvarande tid föregående år och betydligt bättre än under samma tid 1904.

Stenindustrien. Inom *lerkärlsfabrikationen* har arbetstillgången varit god, och har tillgång och efterfrågan på arbetskraft ungefärligen motsvarat hvarandra. Detta kvartal har i sin helhet visat sig ungefärligen lika med föregående och bättre än motsvarande kvartal föregående år.

Å ett närbeläget *glasbruk* har ett betydande antal arbetare, 90 st., blifvit entledigade till följd af inskränkning i driften.

Metallindustrien. Inom *bleck-* och *plåtslagarefacket* utgjorde under kvartalet den ordinarie arbetstiden 59 timmar per vecka. Veckoförtjänsten har under samma tid, för vuxen arbetare, varierat mellan 17·20 och 28·02 kr. samt för minderåriga från 4—12 kr.

I facket sysselsättas bortåt 150 arbetare, hvaraf 111 äro organiserade och cirka 50 äro minderåriga.

Arbetslöshet förekom ej, men däremot öfvertidsarbete, ehuru i mindre grad.

Bleck- och *plåtslagarne* i Alingsås hafva fått en ny prislista, hvari bestämmes en timlön af 30 öre för årets 4 första månader och 35 öre för öfriga månader.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. Inom *verkstadsindustrien* har arbetstillgången varit oförändrad och enahanda med föregående kvartal.

Tillgången på goda arbetare har varit ringa till följd af pågående strejk och lockout.

Lockouten omfattade vid kvartalets början 575 järnarbetare och vid kvartalets slut 422. De öfriga hade erhållit annat arbete i afvaktan på uppgörelse.

Äfven inom *gjutarefacket* har under kvartalet det mesta arbetet legat nere till följd af verkstadslockouten. Lockouten omfattar cirka 140 af detta facks arbetare. Endast 14 organiserade arbetare hafva under tiden haft sysselsättning, hvartill kommit ett mindre antal oorganiserade.

Inom *statens järnvägars reparationsverkstad*, där cirka 500 arbetare sysselsättas, är ordinarie arbetstiden 60 timmar per vecka. Veckoförtjänsten under kvartalet för maskin-, järnarbetare och smeder varierade mellan 13·80 och 21·60 kr. samt för handtlangare mellan 11·40 och 15 kr.

På ackordsarbete förtjänas i vissa fall ytterligare ända upp till 38 %.

Inom *modellsnickarefacket* har arbetstiden varierat från 57 till 60 timmar i veckan.

Veckoförtjänsten för dugliga arbetare varierade under kvartalet mellan 18 och 21 kr. och för minderåriga mellan 6 och 10 kr.

I facket sysselsättas, vid alla arbetsställen i Göteborg, 67 arbetare; däraf 65 vuxna och 2 minderåriga.

Af arbetarne voro 38 organiserade.

Högsta antalet arbetslösa var under juli 31, augusti 27 och september 25 personer; detta förorsakadt af den pågående lockouten.

Byggnadsverksamheten. Inom byggnadsbranschen har arbetstillgången varit god; ej heller rådde någon brist på arbetskraft.

Mellan byggnadssnickare- och timmermansfackföreningen å ena sidan och Göteborgs byggnadsförening å andra har tills dato ej funnits något fast arbetsaftal. Byggnadsträarbetarne ha upprepade gånger gjort framställning till byggnadsföreningen om såväl högre lön som om ett fast arbetsaftal. Å dessa framställningar har ännu ej något svar erhållits.

I det af arbetarne inlämnade förslaget till fast arbetsaftal begärdes bland annat, att till å arbetsplatserna anställda, fullt dugliga byggnadsträarbetare, som varit anställda i facket minst tre år, skulle timlönen utgå efter 45 öre. Till driftig och skicklig arbetare betalas högre lön i mån af öfverenskommelse. Till arbetare som på grund af ålder, sjukdom eller vanförhet fått sin arbetsförmåga betydligt nedsatt, kan betalas lägre lön, dock får den icke med mera än 10 % understiga bestämda lönesatser.

»Vid ackordsarbete skall priset vid hvarje särskildt tillfälle uppgöras mellan arbetsgifvaren och arbetarne. Vid arbetets utförande på ackord garanteras hvarje ar-

betare den för honom gällande timlönen, för såvidt icke arbetspriset är på förhand bestämdt genom särskilda, mellan arbetsgifvarnes och arbetarnes organisationer öfverenskomna och godkända ackordstariffer. Är detta senare fallet, gälla utan hänsyn till gällande timlön dessa tariffers olika bestämmelser.»

Arbetstiden önska arbetarne få fastställd till 58 timmar per vecka. För öfvertid begäres 50 % förhöjning, för nattarbete samt arbete på sön- och helgdagar 100 %.

Vidare har begärts ersättning vid olycksfall äfven under karenstiden samt föreslagits att möjligen uppkomna meningsskiljaktigheter under den tid, aftalet kunde komma att gälla, skulle lösas genom skiljedom.

Inom *rörläggarebranschen* var i början af kvartalet arbetstillgången normal med ökad tillgång under den senare delen.

En väsentlig förbättring har inträdt, jämfördt med föregående kvartal.

Tillgång och efterfrågan på arbetskraft ha ungefärligen motsvarat hvarandra.

Öfvertidsarbete förekommer endast i enstaka fall.

Detta kvartal har i det närmaste varit lika med motsvarande kvartal föregående år.

Aftal för rörläggare i Göteborg.

Vid en härvarande verkstad, som af Svenska järn- och metallarbetareförbundet varit blockerad sedan oktober 1902, har nu den öfverenskommelse träffats, som är gällande hos de andra af stadens rörläggarefirmor.

Ur detta arbetsaftal kan följande anföras:

Punkt 1. a. För fullt kunnig rörläggare utgör aflöningen minst 40 öre per timme.

b. Rörarbetare, som på egen hand utfört gas-, vatten- och afloppsledningar under 5 år och fyllt 25 år, betalas med minst 35 öre per timme.

d. Hjälpare, som arbetat i facket 2 år och därefter på egen hand utfört rörledningsarbeten under 1 år, betalas med minst 25 öre per timme. Har han dessutom fullgjort vissa betingelser, betalas han efter ytterligare 1 års arbetstid med minst 30 öre per timme.

e. Hjälpare, som fyllt 20 år och arbetat i facket 1 år, betalas med minst 25 öre per timme, och de, hvilka fyllt 18 år och arbetat 1 år i facket, betalas med minst 20 öre per timme.

f. Undantag från dessa bestämmelser kunna göras för bevisligen saktfärdiga äfvensom för mindre dugliga eller mindre skötsamma arbetare, dock må i sådana fall 2 af firman tillkallade kompetenta rörläggare, anställda å verkstaden, få vara medbestämmande.

Punkt 2. Ordinarie arbetstiden är 10 timmar per dag utom lördagar, då arbetet fortgår oafbrutet till kl. 2·30 e. m., eller tillsammans 58 timmar per vecka. All annan arbetstid beräknas som öfvertid och betalas:

a. Lördagar från kl. 2·30 till 6 e. m. med 25 % tillägg till den ordinarie timpenningen.

b. Lördagar från kl. 6 e. m. till kl. 8 e. m. 50 % tillägg.

c. Från ordinarie arbetstidens slut andra arbetsdagar till ordinarie arbetstidens början påföljande dag 50 % tillägg; helgdagsaftnar 50 % tillägg och sön- och helgdagsaftnar, räknadt från kl. 8 e. m. dag före till kl. 7 f. m. efter sön- eller helgdag, 100 % tillägg.

Punkt 4 a. Vid arbete utom staden så långt, att resp. arbetare ej kunna återvända till staden på dagen, erhållas fria resor samt därjämte 50 % tillägg, dock minst 2 kr. per dygn, räknadt till ordinarie daglönen, detta äfven på resdagar. Sön- och helgdagar, då arbete ej verkställes, erhålles äfven 2 kr. i dagtraktamente.

b. Vid arbete i Göteborgs närhet betalas intet dagtraktamente, då resp. arbetare kan tillbringa natten i hemmet, men betalas däremot med ordinarie dagtimlön den tid resorna upptaga, samt för utbetalta resebiljetter, då arbetsplatsen är belägen minst 3 kilometer från verkstaden.

Punkt 5. Olycksfallsförsäkring. Hvarje arbetare olycksfallsförsäkras för 1,000 kronor, och utbetalas ersättning med 1 krona per dag fr. o. m. 1:sta dagen efter olycksfallet.

Punkt 7. För eventuellt ackordsarbete gäller särskild öfverenskommen prislista.

Inom *murarefacket* har arbetstillgången varit god, och ha tillbud och efterfrågan ungefärligen motsvarat hvarandra.

Veckoförtjänsten under kvartalet utgjorde i genomsnitt 30 kr. för murare och 21 kr. för lärlingar.

I facket sysselsättas cirka 600 arbetare, däraf 16 minderåriga (under 18 år). Af arbetarne äro 520 organiserade.

Inom *målarefacket* utgjorde den ordinarie arbetstiden 56½ timmar.

Veckoförtjänst kr. 28·25.

I facket sysselsattes under kvartalet 980 arbetare, däraf cirka 130 minderåriga. Af arbetarne voro 380 organiserade.

Arbetslöshet förekom ej under detta kvartal, däremot förekom öfvertidsarbete.

Trävaruindustrien. Exporten af pitprops är fortfarande dålig.

Sågverksarbetarne hos en härvarande firma, hvilka strejkat sedan den 21 juli och pitpropsarbetarne sedan 1 aug., hafva återupptagit arbetet på de förutvarande villkoren.

Ännu pågå dock underhandlingar om aftals undertecknande.

Vid en härvarande *sågverks-* och *snickerifabrik* utgjorde arbetstiden 57½ timmar i veckan.

Vid fabriken sysselsättas 139 arbetare, däraf 10 minderåriga (under 18 år). Af arbetarne voro 74 organiserade.

Arbetslöshet förekom under juli för högst 18 arbetare.

Veckoförtjänsten har varit mycket varierande, och har densamma utgjort:

för vuxen arbetare 14·37, 14·95, 15·52, 16·10, 16·67, 18·40, 20·12 och 21 kr.

» minderåriga (under 18 år) 8·62 och 9·12 kr.

Löneförhöjning har erhållits från 13·80 till 14·37 kr. per vecka, samt ha arbetarne delvis beviljats en löneförhöjning af 1, 2, 3 à 4 öre per man och timme inom resp. arbetsgrupper. Orsaken härtill var den strejk, som utbröt den 7 augusti och slutade den 11 september.

Arbetslönerna vid denna fabrik ha tidigare utgått dels efter timlön, bestämd för hvarje arbetare för sig, och dels i form af premieprocent, hvars storlek bestämts af verkmästaren, men som utgått, äfven då mindre partier producerats.

I det nya aftalet är en viss timlön fixerad för hvarje slags arbete vid fabriken, och procenttillägget erhålles först sedan en viss minimimängd sågats eller hyflats per dag eller vecka. Detta procenttillägg ökas sedan i samma mån som mera arbete kan presteras och detta i betydligt starkare progression än förut.

För *hyfleri-* och *brädgårdsarbetare* (vid ett arbetsställe) har den ordinarie arbetstiden (60 timmar per vecka) under juli och augusti endast utgjort 52 timmar, beroende på dåliga konjunkturförhållanden.

Veckoförtjänsten har varierat mellan 12—21 kr. för vuxna arbetare och från 5—9 kr. för minderåriga.

Vid denna arbetsplats sysselsattes under kvartalet 400 à 450 arbetare; däraf 300 à 325 vuxna och 100 à 125 under 18 år. Af arbetarne voro cirka 200 organiserade.

Inom en fabrik, som drifver tillverkning af *urfodral* och *symaskinsdelar*, har lönerörelse pågått och afvecklats.

Vid fabriken äro anställda ett femtiotal arbetare, hvaraf cirka hälften kvinnor, hvilka senare utföra betsning, polering o. d. Samtliga arbetare äro organiserade och tillhöra möbelsnickarnes fackförening här på platsen. Något ordnadt löne- och arbetsaftal har tidigare icke funnits vid denna fabrik, utan ha prisen för olika slags arbeten fastställts af arbetsgifvaren.

För en tid sedan inlämnade fackföreningen ett förslag till såväl arbetsaftal som ackordsprislista, och härom har underhandling förts med det resultat, att öfverenskommelse nu är träffad.

Timlönen är i det nya aftalet fixerad till 38 öre för såväl snickare som svarfvare och maskinarbetare och till 22 öre för kvinnliga arbetare, som fyllt 17 år och arbetat i facket 5 månader.

Ackordsprisen äro med några partiella höjningar fastställda till likhet med förutvarande. Aftalet gäller till den 1 september 1906.

Vid *korktillverkningen* sysselsattes

118 arbetare, däraf 55 vuxna män, 63 kvinnor o. 18 minderåriga mot resp.
105 » » 34 » » 48 » » 23 » i fjol.

Af arbetarne äro 70 organiserade, däraf 40 manliga och 30 kvinnliga, och har de organiserades antal, jämfördt med motsvarande kvartal föregående år, ökats med 29 kvinnor och minskats med 2 män.

Veckoförtjänsten, som är beroende på olika ackord, är betydligt bättre än i fjol, och utgjorde densamma i genomsnitt under kvartalet cirka 21 kr. för män, 7·50 för kvinnor och 6 à 7 kr. för minderåriga.

Öfvertidsarbete förekom under juli och augusti för 45 manliga och kvinnliga arbetare.

Textilindustrien. Inom *bomullsspinneribranschen* har arbetstillgången varit god och ungefär lika med föregående kvartal.

Öfverflöd på arbetskraft förekom ej, men väl någon brist på kunnig sådan.

Detta kvartal kan i hvarje afseende anses bättre än motsvarande kvartal 1904, då arbetstiden måste begränsas till följd af höga råvarupriser och vattenbrist.

Inom *spinneri-*, *väfveri-* och *färgeribranschen* har arbetstillgången varit god och ha tillgång och efterfrågan på arbetskraft ungefärligen motsvarat hvarandra: dock har, inom väfveribranschen, en del maskiner måst stå stilla på grund af brist på yrkeskunniga arbetare.

Inom *kamgarnsspinneribranschen* har arbetstillgången varit god och ungefärligen lika med såväl föregående som motsvarande kvartal föregående år.

Tillgången på arbetskraft har varit normal.

Beklädnadsindustrien. Inom *skrädderiyrket* har tillgången på arbete varit ringa och ungefärligen lika med föregående kvartal, hvaraf blifvit följden, att öfverflöd på arbetskraft funnits.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. *Charkuteriarbetarnes* löneförelse är nu afslutad och är nu för första gången ett ordentligt arbets- och löneaftal genomfördt. *Aftal för charkuteriarbetare i Göteborg.*

Arbetstiden är begränsad till 60 timmar pr vecka och kost- och logisystemet är afskaffadt. Minimilönen skall till s. k. förste man utgå med 24 kr. pr vecka och till öfriga fullt kunniga arbetare med 20 kr.

Lärotiden är bestämd till 4 år. De två första åren utgår lönen enligt privat öfverenskommelse, tredje året med 16 kr. och fjärde året med 18 kr. pr vecka. Full aflöning utgår äfven för de veckor, då helgdagar inträffa. Nattarbete såväl som öfvertidsarbete betalas till alla arbetare med 50 öre pr timme. Dessutom tillförsäkras arbetarne oinskränkt föreningsrätt samt olycksfallsersättning af 1,000 kr., gällande från första dagen efter olycksfallet.

Aftalet gäller till den 15 juli 1907.

Konditoriarbetarnes fackförening inlämnade den 14:de aug. till vederbörande konditoriidkare förslag till aftal rörande löne- och arbetsförhållanden m. m. *Aftal för konditoriarbetare i Göteborg.*

De förda underhandlingarna ha resulterat i, att den 20:de sept. ett aftal godkändes af sex af stadens konditorifirmor.

Aftalet, som gäller från den 15 oktober 1905 till 1 juni 1907, bestämmer arbetstiden till 60 arbetstimmar pr helgfri vecka — däraf, om så påfordras, 5 timmar på söndagen. Kost- och logisystemet bortfaller, och erhålla arbetarne följande veckolöner:

förste man . . . . . 30 kr.,
fullt kompetent arb. för alla poster . . . . . 27 »
arbetare » för minst 2 » . . . . . 25 »

yngre arbetare . . . . . 20 kr.
lärling med 2 års vana i yrket . . . . . 16 » och
» » 1 » » » » . . . . . 12 »

Organiserade arbetare erhålla företrädesrätt till arbete, om de äro lämpliga för den post, som är ledig.

Hos en arbetsgifvare, som ej undertecknat aftalet, har utbrutit strejk.

Inom *bryggeriindustrien* har under kvartalet arbetstiden utgjort 60 timmar i veckan.

Veckoförtjänst för	ordin. manl.	arbetare	. . . . . kr.	19·50
» »	extra »	»	. . . . . »	17·40
» »	minderårig	»	. . . . . »	15·60
» »	ordin. kvinnl.	»	. . . . . »	12·00
» »	extra »	»	. . . . . »	10·80

Veckoförtjänsten har ökats från 18—19·50 kr. för manl. arbetare, och från 10·80—12 kr. för kvinnl. arb.

De organiserade arbetarnes antal har ökats med c:a 50; f. n. äro c:a 400 organiserade, däraf c:a 280 manliga och 120 kvinnliga.

Arbetslöshet förekom ej under kvartalet; däremot förekom öfvertidsarbete delvis.

Härvarande afdelning af Sv. bryggeriarbetareförbundet uppsade i maj månad det till 1 augusti gällande aftalet, och inlämnade samtidigt förslag till nytt sådant. Svar begärdes senast den 10 juli. Genom eftergifter å båda sidor har så småningom en uppgörelse i godo kunnat träffas och ett nytt aftal föreligger nu färdigt. Enligt detta har lönen för de manliga arbetarne höjts med något öfver 8 % och för de kvinnliga med 10 procent. Likaså har lönen för öfvertids- och helgdagsarbete ökats med resp. 5 och 10 öre i timmen.

Aftal för bryggeriarbetare i Göteborg.

Ur aftalet kan följande anföras:

Den ordinarie arbetstiden är tio timmar om dygnet under 12 på hvarandra följande timmar. Vid dagarbete — i motsats till skiftarbete — börjar den ordinarie arbetstiden i regel kl. 6 f. m. (undantagsvis tidigast kl. 5 f. m. och senast kl. 9 f. m.). Aflöningen utgör:

			för 10 tim. ord. söckendagsarbete.	för söckendagsarb. mellan kl. 5 f. m. och 9 e. m., som öfverskrider 10 arbetstimmar.	för nattarbete (kl. 9 e. m. och 5 f. m.), som öfverskrider 10 arbetstimmar samt för helgdagsarbete.
för manlig	ordinarie	arb. kr.	3·25 eller 32·5 öre pr t.	38 öre pr t.	45 öre pr t.
»	extra	» »	2·90 » 29 » » »	33 » » »	35 » » »
»	minderårig	» »	2·60 » 26 » » »	26 » » »	30 » » »
» kvinnlig	ordinare	» »	2·00 » 20 » » »	26 » » »	30 » » »
» »	extra	» »	1·80 » 18 » » »	22 » » »	25 » » »

För s. k. stallvakt (å helgdagar) betalas kr. 3·50.

Ordinarie drickutkörare erhålla 70 kr. pr mån. samt provision efter viss fastställd beräkning. Bestämmelser om olycksfallsersättning äro äfven gifna.

Aftalet gäller till den 1 juni 1907 och därefter ett år i sänder med 2 månaders ömsesidig uppsägningstid.

En *bageriidkare* hade i strid mot gällande aftal anställt oorganiserade utländska arbetare. Detta föranledde fackföreningen att förklara ifrågavarande bageri bojkottadt. Tvisten ordnades redan efter några dagar.

Omnämnas bör äfven, att bageriidkarne i staden i sept. nedsatt den rabatt, som hittills lämnats återförsäljarne, samt höjt brödprisen.

För *margarinarbetare* (vid fabriken i Göteborg) är arbetstiden 60 timmar pr vecka.

Veckoförtjänsten för manl. arbetare varierade från 15 till 19·80 kr. och för kvinnl. arbetare från 9 till 11·88 kr.

Fabriken sysselsätter 126 arbetare, däraf 105 manliga och 21 kvinnliga. Alla äro organiserade.

Arbetslöshet förekom ej under detta kvartal, men däremot öfvertidsarbete.

Arbetarne äro olycksfallsförsäkrade samt åtnjuta fri läkarevård och medicin.

Inom *cigarrindustrien* har vid en fabrik arbetstiden ökats med 5 timmar pr vecka under kvartalets sista månad.

Veckoförtjänsten under kvartalet uppgick till högst 24 kr. för såväl män som kvinnor och för minderåriga till högst 12 kr.

Inom *mejerifacket* ha förbättringar genomförts för arbetarne såväl hvad arbetslön som arbetstid angår.

Den kemisk-tekniska industrien. Inom *vaxtändsticksfabrikationen* var arbetstillgången normal och tillgång och efterfrågan på arbetskraft motsvarade ungefärligen hvarandra.

Vissa ackordspriser blefvo under kvartalet reducerade mellan 10—30 procent till följd af att de gamla prisen voro för höga i jämförelse med andra fabrikers.

Vid en härvarande *salt- och sodafabrik*, där konflikt pågått sedan mycket lång tid tillbaka, har ännu ingen uppgörelse kommit till stånd.

Inom *fyrverkeritillverkningen* har arbetstillgången varit synnerligen god och har stor förbättring härutinnan inträdt jämfördt med föregående kvartal.

Inom denna yrkesgren är säsong under juli—september.

Öfverflöd på arbetskraft inom detta yrke förekommer högst sällan men väl brist på sådan, beroende på, att det i Sverige endast finnes ett fåtal kunniga arbetare.

Öfvertidsarbete har ofta förekommit till följd af ökad arbetstillgång.

Pappersindustrien. Inom *bokbindareyrket* utgjorde under kvartalet arbetstiden 57 timmar pr vecka och hos en firma härstädes har densamma sänkts till 54 timmar.

Veckoförtjänsten för vuxen manl. arbetare varierade från 22 till 26 kr., för kvinnl. arbetare från 6—14 kr. och för minderåriga från 3 till 6 kr.

I facket sysselsättas c:a 90 manl., 125 kvinnl. och 20 minderåriga arbetare; af dessa voro 85 manl. och 110 kvinnl. organiserade.

Arbetslöshet förekom i ringa grad, så att under juli, augusti och september högsta antalet arbetslösa endast uppgick till resp. 9, 9 och 7; däremot förekom öfvertidsarbete under september för c:a 25 arbetare.

Lönerörelse pågick och åsyftade denna förhöjd aflöning och förkortad arbetstid.

Inom *papperspåsfabrikationen* har arbetstillgången varit normal, men sämre än motsvarande kvartal föregående år.

Transportverksamheten. Inom *sjöfartsnäringen* har arbetstillgången varit god; stundom har det visat sig vara brist på arbetskraft och tillskrifves detta beväringens förlängda tjänstgöring å flottan.

Inom *stufveriarbetarefacket* är den ordinarie arbetstiden 10 timmar pr dag, men det inträffar sällan, att någon får full vecka: däremot förekommer ofta öfvertidsarbete.

Aflöningen för hel arbetsdag (10 timmar) utgår med kr. 4·50.

I facket sysselsättas c:a 1,000 arbetare, hvaraf 825 äro organiserade.

Högsta arbetslösheten uppgick under juli till 5 dagar, under augusti till 3 dagar och under sept. till 4 dagar pr medlem.

Vid *spårvägsdriften* har varit god arbetstillgång och mer än tillräcklig arbetskraft. — Under kvartalet har en mindre utvidgning af spårvägsnätet pågått.

Inom *kolbärarefacket* utgör ordinarie arbetstiden 60 timmar i veckan.

Veckoförtjänsten utgjorde i genomsnitt 20 kr.

I facket sysselsättas 185 arbetare, hvaraf alla äro organiserade. Arbetslöshet har ej förekommit under detta kvartal, men däremot öfvertidsarbete, dock i mindre utsträckning.

Kolutkörare ha till arbetsgifvarne gjort framställning om förhöjda löner, att utgå med 18 kr. pr vecka jämte ett öres tillägg för hvarje hl. kol och koks samt 25 öre för hvarje lass ved, äfvensom om ordnad och förkortad arbetstid.

Inom *gråstensarbetarefacket* har arbetstiden utgjort 60 timmar pr vecka. Lönen utgör 35, 38 och 40 öre pr timme, och är veckoförtjänsten beroende på väderleksförhållandena.

I facket sysselsattes under kvartalet 270 arbetare, hvilka alla äro organiserade.

Högsta antalet arbetslösa var under juli 45, augusti 50 och september 25.

Inom *sandlossarefacket* har arbetstiden under hela kvartalet utgjort 55 timmar pr vecka.

Medelförtjänsten har varit kr. 28·30 mot 29·60 föregående kvartal, detta beroende på något minskad arbetstillgång under kvartalet.

I facket sysselsättas ett 60-tal, däraf 10 äro organiserade.

(Uppgifterna om veckoförtjänsten gäller uteslutande de organiserade arbetarne, hvilka arbeta hos Gbg:s Murbruks- och Sandcements-A.-Bol.; de flesta öfriga arbeta för Göteborgs stad). *J. K.*

Vänersborg.

Enligt erhållna meddelanden synes en allmän stegring inom industrien och affärerna ha börjat inträda under tredje kvartalet. Omsättningen har varit lifligare än under föregående kvartal på nästan alla områden, och tillgången på arbete ganska riklig. Hos mekaniska verkstäder inom detta distrikt hafva beställningarna ibland varit större än hvad som kunnat mottagas, men torde nog detta i någon mån bero på den stora arbetsinställelsen inom verkstadsföreningens område. Då verkstäderna inom Vänersborgs distrikt icke tillhört sagda förening, hafva de kunnat fortgå ostörda.

Tillgången på arbetskraft har varit fullt tillräcklig vid fabriker och verkstäder med undantag af vid Vänersborgs tändsticksfabrik, där behofvet af arbetare icke varit tillräckligt fylldt.

Ett stort antal af de arbetssökande hafva varit landtbor, hufvudsakligast från Dal, där under senaste åren förhållandena, på grund af klena skördar, varit mindre goda. Arbetssökandena hafva emellertid i regel icke varit utan plats utan sökt annan bättre sådan.

Vid skofabriken uppgifver man sig icke kunnat antaga mera än en mindre del af alla arbetssökande, och dock har ingen af de strejkande begärt återinträde.

Skofabriken hade vid kvartalets slut 360 arbetare, däraf 160 nyantagna. Tillverkningen uppgifves icke hafva motsvarat efterfrågan. Strejken fortgår oförändrad, men lära arbetarne vara betänkta på att ingå med skriftligt nytt förslag med uteslutande af en del af de ursprungliga villkoren, och torde i så fall bolaget lämna skriftligt svar med möjlig utsikt till uppgörelse.

Konflikten vid Sjöstrandska bryggeriet uppgjordes i midten af kvartalet med eftergift från bryggeriets sida.

Prisen på en del artiklar hafva varit i stigande, särskildt å råvarorna inom textil- och läderbranscherna. Prisstegringen å råa hudar har varit högst betydande, men har priset å läder icke kunnat höjas i samma proportion, liksom prisen å skodon icke följt stegringen å lädret. Emellertid motses mera tillfredsställande konjunkturer härutinnan.

Härvarande tändsticksfabrik har haft tillfredsställande sysselsättning, men då den tillhör tändstickssyndikatet, är den gifvetvis beroende af dettas åtgöranden och omsättning.

Arbetstider och aflöningar hafva varit i det närmaste oförändrade. Arbetslönerna hafva på en del områden höjts något för lägre aflönade arbetare.

Lefnadskostnaderna hafva stigit, i det priset på en del lifsförnödenheter, såsom kött, fläsk och fisk m. fl. något höjts.

Den för *typografer* gällande tariffen har nu blifvit genomförd vid ett tryckeri i Mariestad, som länge varit blockeradt.

Med afseende å de i »Meddel.» 1904, häfte 3, och 1905, häfte 3, offentliggjorda bostadspriserna för Vänersborg må erinras, att de basera sig på primäruppgifter, omfattande samtliga smålägenheter i staden, sålunda äfven de sämsta och af denna eller annan anledning billigaste. Medtagas däremot endast lägenheter af tillfredsställande beskaffenhet, som förhyras efter gängse priser, torde genomsnittshyrorna blifva: för 1 rum 72 kr., för 1 rum och kök 120 kr., för 2 rum och kök 215 kr., för 3 rum och kök 325 kr. *J. W.*

Borås.

Tillgången på arbete har under kvartalet i allmänhet varit god, och har tillgången på arbetskraft i en del fall varit otillräcklig.

Aftal för färgeri- och appreturarb. i Borås.

Aftalet för *färgeri-* och *appreturarbetare* bestämmer en arbetstid af 10½ timmar om dagen samt 7½ timmar på lördagar.

Minimilönerna äro för *manliga* arbetare:

fullgod, som fyllt 23 år etc.	25 öre
» » » 18 » »	22 »
minderårig 17—18 år	15 »
» 15—17 »	12 »

För *kvinnliga* arbetare:

fullgod, vuxen arb.	15 »
minderårig, 15—18 år	12 »

allt per timme. För kvällsarbete (till kl. 9 e. m.) betalas 25 %, för nattarbete 50 % och för sön- och helgdagsarbete 100 % förhöjning. Olycksfallsersättning fr. o. m. 8:de dagen. Föreningsrätten är garanterad. *D. H.*

Örebro.

Under det gångna kvartalet juli—sept. hafva förhållandena på härvarande arbetsmarknad ej undergått några väsentliga förändringar, och i jämförelse med föregående år är tillståndet här oförändradt.

Den långvariga konflikten vid *kalkstenshuggerierna* i Närke är nu löst; timpenningen för duglig stenhuggare är fastställd till 40 öre.

Bleck- och *plåtslageriarbetare*. Det förut omnämnda, under året träffade nya aftalet stipulerar en arbetstid af 58 timmar i veckan, att arbetet skall afslutas på lördagar kl. 12 midd.; en timlön af 41 à 46 öre under 8 månader och 40 öre under de 4 vintermånaderna. Aftalet gäller till den 1 maj 1907 med 3 månaders ömsesidig uppsägningstid.

Timpenningen för *tapetserare* är i det aftal, som ingicks efter 2 veckors strejk, bestämd till minst 45 öre (för nyutlärd minst 35 öre), hvarjämte i aftalet inrymts en reglerad ackordsprislista.

Arbetstiden är under årets 6 första månader 55 t. i v. (med endast 5 t. på lördagar), men under det senare halfåret 60 t. i v. Lärlingar åtnjuta under de 5 läroåren resp. 7, 10, 13, 16 o. 19 kr. pr v. Aftalet gäller till 1/8 1906 med 3 mån. ömsesidig uppsägningstid.

För *sadelmakare* har fackföreningen utfärdat en prislista samt allmänna bestämmelser, hvari stipuleras en arbetstid af 60 t. i v. (10½ t. vanl. arbetsdagar och 7½ på lördagar). Nyutlärd arbetare skall aflönas med minst 15 kr. i v., och efter 2 år med 18 kr. *M. K.*

Västerås.

Under det gångna kvartalet hafva förhållandena å arbetsmarknaden härstädes inom byggnadssnickeri-, plåtslagare-, målare- m. fl. yrken samt inom byggnadsverksamheten ej undergått någon nämnvärd förändring i jämförelse med förra kvartalet och motsvarande tid förra året.

Metall- och maskinindustrien. Inom *metallvaruindustrien* synes en förbättring hafva inträdt. Den i förra rapporten omnämnda lockout, hvaraf stadens störste arbetsgifvare berördes, har fortfarit och har haft sina menliga verkningar i minskad tillgång å arbete, förnämligast inom beklädnadsindustrien och metallindustrien. Inom sistnämnda yrkesgren finnes en större fabrik (stadens näst störste arbetsgifvare), som bland sina förnämsta kunder räknar just den i verkstadslockouten indragna *mekaniska verkstaden*. Under kvartalet har från bolaget i fråga ungefär 60 arbetare afskedats. Från den i verkstadslockouten indragna verkstadens kontor hafva följande upplysningar erhållits: Arbetet vid verkstäderna återupptogs den 2 augusti med en arbetsstyrka af cirka 100 man, hvilken styrka vid kvartalets slut ökats till cirka 400. Alla dessa arbetare voro oorganiserade eller icke tillhörande fackförbund. Från och med den 1 oktober voro alla bolagets ej arbetande arbetare (*fackföreningsmedlemmar*) afskepade ur bolagets tjänst. De oorganiserade och arbetare ej tillhörande fackförbund, som vid lockoutens början strejkade och ej återgått i arbete, blefvo redan före denna tid afskedade. — Från de i striden indragna fackföreningarna har följande meddelats: Af gjutarefackföreningens medlemmar voro 56 vid lockoutens början indragna; af dessa har en slutat i yrket och en fått arbete å annan plats, 54 således kvarstående; af träarbetarefackföreningens 75 medlemmar voro 40 indragna den 10 juni: under kvartalet har ett 10-tal haft arbete. Bland järn- och metallarbetarne har endast ett fåtal antagit tjänst å annat håll.

Trävaruindustrien. En snickerifabrik, Västerås byggnadssnickerifabrik, upphörde i slutet af maj månad detta år med sin verksamhet. Fabriken sysselsatte enligt uppgift cirka 20 arbetare. — Den 10 oktober inrättade *kooperativa föreningen Svea* härstädes en filial, den femte i ordningen. *K. H.*

Falun.

Grufarbete. Tillgången å arbete har varit god, men beträffande arbetsförhållandena i öfrigt har öfverflöd på arbetskraft förekommit, i det att god tillgång varit å ej yrkesskickliga arbetare. Löneförhöjning med 10 % erhöllo 22 arbetare från den 1 augusti.

Stenindustrien. Arbetstillgången har varit god inom *kakeltillverkningen;* beträffande arbetsförhållandena i öfrigt har det varit brist på arbetskraft.

Metallindustrien. Arbetstillgången inom smidesyrket har under kvartalet varit god.

Maskinindustrien. Inom den mekaniska verkstadsindustrien har arbetstillgången varit mycket god, hvadan förbättring sålunda inträdt. Dock har öfverflöd på arbetskraft förekommit på grund af den rådande arbetskonflikten vid vagn- och maskintillverkningen. Öfvertidsarbete har förekommit för maskinarbetarne.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. Arbetstillgången var god inom *tobaksindustrien;* brist på arbetskraft.

Grofarbetet. Under juli och augusti var tillgången å arbete god, men under september dålig.

Vid Vestra Centralbanans järnvägsbyggnad inträffade under aug. en konflikt, vid hvars biläggande en del förbättringar för arbetarne medgåfvos. *A. R.*

Gäfle.

Stenindustrien. *Kakelindustrien.* God arbetstillgång som vanligt under denna tid af året. Arbetskraften normal.

Metallindustrien. *Bleck- och plåtslagerier.* Arbetstillgången någorlunda god, bättre än under föregående kvartal. Arbetskraften normal.

Maskin- och skeppsbyggnadsindustrien. *Gjuterier och mekaniska verkstäder.* Vid de verkstäder, som berördes af den stora konflikten, var arbetstillgången ringa, vid de öfriga god, bättre än under föregående kvartal. Tack vare konflikten rådde öfverflöd på arbetskraft, dock mindre inom gjutarefacket. En nygrundad separatorfabrik har börjat sin verksamhet och sysselsätter nu omkring 20 arbetare.

Byggnadsverksamheten är fortfarande obetydlig, dock något lifligare än förut. Inom *målarefacket* har tillgången på arbete varit god, och arbetskrafterna ha icke varit fullt tillräckliga.

Rörläggningsarbeten. Mycket god tillgång på arbete, beroende på stark efterfrågan från landsorten. Arbetstiden har i allmänhet uppgått till 11 timmar pr dag.

Trävaruindustrien. *Sågverksindustrien.* Arbetstillgången normal och tämligen jämn, hvadan öfvertidsarbete ej förekommit i större omfattning. Konjunkturerna inom industrien anses emellertid fortfarande tryckta.

Snickerifabriksverksamheten. Tillgången på arbete, som på grund af oron inom marknaden länge varit mycket ojämn, har emellertid under detta kvartal visat sig ganska god. På handtlangare och mindre kompetenta arbetare råder öfverflöd; men af verkligt yrkesskickliga finnas ej för många.

Läderindustrien. Arbetstillgången fortfarande god och förhållandena i allmänhet oförändrade. På den största arbetsplatsen sysselsättas nu 80 arbetare mot 67 föregående år.

Textilindustrien. *Bomullsbranschen.* Arbetstillgången god, dock mindre än under föregående kvartal, enär under tiden juli—september i allmänhet råder mindre efterfrågan än under första halfåret. Den genomgående förbättring inom bomullsindustrien, som omnämnts i föregående rapporter, fortfar. Brist på arbetskraft förmärkes, särskildt på kvinnlig sådan.

Repslageriyrket. Tillgången på arbete medelmåttig, ungefär som föregående år; normal arbetskraft.

Aftal för bageriarbetare i Gäfle.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. *Bageriyrket.* Arbetstillgången mindre än föregående kvartalet; öfverflöd på arbetskraft. Enligt det nya löneaftal, som ingåtts, att gälla från 1 juli 1905 till 1 juli 1908, har *arbetstiden förkortats från* 66 till 60 timmar i några bagerier — i de öfriga var den redan förut inskränkt till 60 timmar — hvarjämte arbetarne erhållit en förhöjning af i medeltal 1 kr. pr vecka samt ytterligare 1 kr. förhöjning för nattarbete.

Minimilönerna äro enligt det nya aftalet följande:

finbagerier:		*limpbagerier:*		*spisbrödsbagerier:*	
ugnsarbete	25 kr. pr v.	ugnsarbete	25 kr. pr v.	ugnsarbete	25 kr. pr v.
trågarbete	24 » » »	trågarbete	24 » » »	trågarbete	21 » » »
wienerbagare	23 » » »	hjälptrågare	19 » » »	sättare	18 » » »
tredjer	21 » » »			fjärde bakningen	23 » » »
bordsarbete	19 » » »				
hjälparbete vid ugnen	18 » » »				

För konditoriarbetare, anställd i bageri, är veckolönen 26 kr.

För helt nattarbete betalas 2 kr. och för halft nattarbete 1 kr. förhöjning i veckolönen.

Öfvertidsarbete betalas med 40 à 50 öre pr timme.

Tobaksindustrien. Arbetstillgången tillfredsställande, i det att en något lifligare efterfrågan inträdt. Konjunkturerna förefalla något fördelaktigare än motsvarande tid 1904. Mer än tillräcklig arbetskraft är till finnandes.

Den kemisk-tekniska industrien. *God arbetstillgång och normal arbetskraft;* industriens läge något bättre än under föregående år.

Den grafiska industrien. *Boktryckerier.* Arbetstillgången medelgod, något mindre än föregående kvartal. Arbetskraften normal. Det nyligen skedda införandet af sättmaskiner vid tidningstryckerierna har ej, såsom man kunnat befara, medfört nämnvärdt öfverflöd på arbetskraft. Firman Nordiska konsttryckeriet har ombildats till Gäfle litografiska aktiebolag, för utförande af såväl litografiskt som ljus- och boktryck, och i detta företag har ett mindre accidenstryckeri uppgått.

Det fackliga organisationsväsendet. *Mekaniska hjälparbetarnes fackförening* har nybildats.

Sadelmakare- och tapetserarefackföreningen har från den 1 juli 1905 anslutit sig till Gäfle arbetarekommun. *L. H—r.*

Söderhamn.

Då verkstadslockouten pågått hela kvartalet, har **metall- och maskinindustrien** till stor del legat nere. Härvarande mek. verkstad har under tiden undergått ett omfattande rengörings- och målningsarbete, hvilket verkställts med folk, tillhörande verkstaden. Därjämte hafva elektriska ledningar omlagts af andra arbetare. Modellsnickarne och ett par utearbetare hafva haft sysselsättning hela kvartalet, men då allmän uppsägning kungjordes till den 1 sept. för alla som icke arbetat på verkstaden under sommaren och som icke till denna tid förklarat sig villiga att återupptaga arbetet, anmälde sig ingen af de öfriga arbetarne.

Inom **trävaruindustrien** var arbetstillgången i aftagande vid kvartalets början; dock inträdde förbättring i detta förhållande mot kvartalets slut, ehuru öfverflöd på arbetskraft synes råda. »Nattsågning» förekommer ej.

I Hudiksvall hafva *tunnbinderiarbetarne* efter en långvarig strejk fått fastställd en ny prislista med höjda ackordspris.

Inom **stufverifacket** har tillgången å arbete varit tämligen god, ehuru någon försämring torde ha inträdt i jämförelse med förra kvartalet. *C. J. V.*

Sundsvall.

Metallindustrien. Den i andra delar af landet pågående arbetskonflikten inom denna bransch har ej berört distriktet, utan har arbetet pågått oafbrutet. Arbetstillgången har varit jämn och motsvarat den befintliga arbetskraften. Arbetsprisen lika med fjolårets.

Den förut omnämnda löneregleringen för *bleck-* och *plåtslagare* innebär bl. a. en förhöjning af timpenningen från 45 till 50 öre under sommarmånaderna och från 35 till 42 öre för utearbete och till 38 öre för innearbete under vintern, med 10 öres förhöjning för strykning och snöskottning. Lärling, som varit i yrket i 4 år och uppnått 19 års ålder, betalas med 30 öre per timme under sommaren och 25 öre per timme under vintern.

Byggnadsverksamheten har under detta kvartal varit lifligare än under de närmast föregående åren. Så har aktiebolaget »Arbetarebostäder» uppfört 3 stycken trähus å Västermalm, innehållande 24 bostadsrum, hvilka upplåtits för sitt ändamål den 1 okt. Lägenheterna utgöras i regel af 1 rum och kök. »Föreningen Egna hem» har börjat uppföra ett boningshus om 2 rum och kök i nedre samt 1 rum och kök i öfre våningen. Dessutom har ett afsevärdt antal nya hus uppförts af enskilda i olika delar af staden, hufvudsakligen trähus.

I Hernösand hafva en del arbetare vid *grundläggnings- och bergsprängningsarbete* erhållit lönereglering (timlönen har höjts för stampslagare från 35 till 37 öre och för nybörjare fastställts till 35 öre).

Trävaruindustrien. Arbetstillgången god, ungefärligen motsvarande tillgången å arbetskraft. Arbetslöner och arbetstider i stort sedt desamma som förra årets. Ett större träsliperi för tillverkning af torr trämassa är f. n. under uppförande i Sundsvall och väntas komma i gång på nyåret.

Sågverksindustriarbetareförbundets afdelning vid Kramfors räknar cirka 200 medlemmar.

Närings- och njutningsmedelsindustrien. Inom *bageriyrket* är ny prislista genomförd, hvilken gäller från och med den 1 aug. detta år till den 1 aug. 1908, »med en skriftlig uppsägningstid af två månader att gälla ömsesidigt. Skulle uppsägningen icke ske på föreskrifven tid, varder aftalet bindande ytterligare ett år i sänder». Arbetstiden är bestämd till 10 timmar dagligen och får ej börja före kl. 5 f. m. eller fortsättas längre än till kl. 10 e. m., med undantag för sön- och helgdagskvällar, då arbetet får börjas kl. 12 midnatt. Veckolönerna ha höjts med 1—3 kr. och utgöra nu (såsom minimum):

Aftal för bageriarbetare i Sundsvall.

för manliga arbetare:		*för kvinnliga arbetare:*	
ugnsarbetare	25 kr.	1:a arbetet	16 kr.
fintrågsarbetare	25 »	2:a arbetet	14 »
groftrågsarbetare	23 »	öfriga arbetare	13 »
konditor och wienerbagare	24 »		
bordsarbetare	20 »		
sättare i finbageri	19 »		
» » grofbageri	16 »		

Det nya löneaftalet, som jämväl innehåller detaljerade ordningsregler för arbetet och arbetslokalerna, innebär, särskildt genom nattarbetets borttagande, en afsevärd förbättring i arbetarnes ställning.

I understöd åt arbetslöse bageriarbetare har under kvartalet utdelats:

under juli	månad	åt 5	arbetare	76 kr.
» aug.	»	» 5	»	59 »
» sept.	»	» 2	»	30 »

En mindre *cigarrfabrik*, den enda i staden, har åter nedlagts efter en kort verksamhet.

Beklädnadsindustrien. Stadens *skomakeriarbetare* bildade fackförening i början af juli. Medlemsantalet är 17.

Transport- och grofarbetarefacken. Inom *stufverifacket*, som har till specialitet lastning af trävaror i det rätt vidsträckta trävarudistriktet, har under kvartalet rådt en rätt liflig verksamhet. 600 à 800 arbetare ha under sommaren sysselsättning i detta arbete. Inom detta yrke är i år bildad en ny fackförening och ny prislista uppsatt. Enligt denna är timpenningen:

för mindre dugliga	stufveriarbetare	40 öre
» dugliga	»	42 à 45 »
» hjälpstufvare		50 »

Till nästa år förberedes ny prislista med något höjda arbetspris.

I Hernösand har aftal träffats inom *stufveribranschen*.

Hamnarbetet har under kvartalet varit klent, beroende på minskning i importen. Arbetarne ha därför till stor del måst söka arbete på annat håll.

Under sommarens lopp har en *fackförening* bildats bland *flottningsarbetarne* vid Kvitsle (Ljungans utlopp). Föreningen, som antagit namnet »Kvitsle flottningsarbetareförening», är den första i sitt slag i Sverige. Den omfattar ca 150 flottningsarbetare och har ej anslutit sig till någon annan facklig eller politisk organisation. Det antages, att dylika föreningar komma att bildas vid öfriga flottningsleder.

* * *

Sundsvalls kooperativa bageriförening tillsatte vid sitt årsmöte den 24 sistl. april en kommitté med uppgift att söka åvägabringa samarbete mellan de *kooperativa föreningarna* inom distriktet. Denna kommitté inbjöd till ett gemensamt förberedande sammanträde i juli. Enär ej tillräckligt många ombud infunnit sig, fick saken för tillfället bero.

* * *

Den af stadsfullmäktige beslutade **arbetsförmedlingsbyrån** skulle börja sin verksamhet den 1 okt. *A. B.*

Luleå.

God arbetstillgång har under kvartalet varit rådande icke blott i de verksamhetsgrenar, som hufvudsakligen sysselsätta grofarbetare, utan äfven i de fabriks- och handtverksmässigt bedrifna yrkena.

Under kvartalet har ej förekommit några arbetskonflikter eller mera anmärkningsvärda händelser.

Den goda arbetstillgången beror dels på, att en del större kommunala arbeten med vatten och kloakledning påbörjats och dels på den under detta kvartal i regel lifliga verksamheten med trä- och malmutskeppningen.

Någon brist på arbetskraft har dock ej försports förutom i handtverksyrken, särskildt tapetserare- och smidesyrkena, där det klagas öfver brist på goda yrkesarbetare. I stort sedt kan tillgången på arbete betecknas såsom en förbättring af ställningen, jämförd med motsvarande tid föregående år.

Från **malmutskeppningen** kunna följande siffror anföras:

Under år 1904 utgjorde nedkomsten af malm till Luleå från årets början till och med den 30 september . . . . . 869,697·0 ton
Utskeppningen under samma tid var . . . . . 912,285·5 »

Motsvarande siffror för innevarande år äro:

nedkomst till och med den 30 sept. . . . . . 825,765·9 *ton*
utskeppning » » » » » » . . . . . 879,736·5 »

Inom **mekaniska verkstads-** och smidesindustrien har arbetstillgången varit mycket god, likaså inom **cement-** och **asfaltläggareyrket.**

Den pågående verkstadskonflikten har orsakat, att en del industriella nyanläggningar, såsom Karlsviks järnverk m. fl., genom uteblifna leveranser ej blifva färdiga till beräknad tid.

Inom **sågverksindustrien** har arbetstillgången varit god. På grund af den stora strejk, som pågick vid flera af de Norrbottniska sågverken under förra kvartalet, förekom efter strejkens slut öfvertidsarbete för att fylla väntande fartyg, men har sådant senare ej annat än undantagsvis förekommit.

För anläggning af en *trämassefabrik* i närheten af Luleå hafva undersökningar och utredningar pågått på föranstaltande af Nordiska trävaruaktiebolaget. Bolaget har hos domänstyrelsen anhållit om utredning, huru stor mängd lämplig granved årligen kan påräknas från vissa angifna statens skogar i Norrbotten. Därest minst 35,000 kbm. pappersmasseved årligen under minst 10 år kan garanteras från statsskogarna, till visst fixeradt pris, torde anläggningen komma till stånd.

För **grofarbetare,** tillfälligt sysselsatta med kollossning, har dagpenningen utgjort 5 kr.

I stadens arbeten med vatten- och kloakledning hafva cirka 250 man haft sysselsättning. Ackordsarbete har här hufvudsakligen förekommit.

Bryggeriarbetarne på ett af bryggerierna i staden hafva fått månadslönen höjd till 82 kr. och arbetstiden afkortad med en timme. Vid ett annat bryggeri var förhöjningen i månadslönen redan tidigare vidtagen.

Aftal för *stufveriarbetare* är träffadt i Holmsund (Umeå.)

Från det sociala området i öfrigt är ej något anmärkningsvärdt att anteckna.

Fr. B.

Gellivare.

Grufbrytningen. I härvarande grufvor har tillgången å arbete varit oförändrad sedan föregående kvartal med öfverflöd å arbetskraft vid aktiebolaget Gellivare malmfält. Öfvertidsarbete har endast i enstaka fall förekommit för brådskande reparationer och dylikt. — Förhållandena ungefär enahanda som motsvarande tid i fjol.

Byggnadsverksamheten har under kvartalet varit liflig, enär ett stort antal, å ofri grund uppförda, hus rifvits och i dessas ställe rätt många byggnader uppförts å härvarande stadsplan. Till stor del har arbetet härvid skett af ägarne själfva.

Den år 1902 grundade *skrädderiarbetarnes fackförening,* hvilken en tid upphört, har sedan den 1 sistlidne augusti ånyo trädt i verksamhet. *C. T.*

Kiruna.

Arbetstillgången har under kvartalet varit god. Vid Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag och Tuolluvara grufaktiebolag sysselsattes följande antal arbetare, nämligen:

	vid grufdriften.	*i öfrigt.*	*summa.*
under juli	930	340	1,270
» augusti	930	340	1,270
» september	930	305	1,235

Under juli månad ökades vid nämnda bolag arbetsstyrkan med 70 man dels för mera omfattande grufbrytning dels ock för den elektriska spårvägsanläggning, som förstnämnda bolag har under utförande från foten af Kiirunavaara tvärs genom den bebyggda delen af samhället och som hufvudsakligen är afsedd att underlätta arbetarnes färder från och till arbetsplatserna. Under september uppsades i brist på arbete 35 man, som haft sysselsättning af mera tillfällig art, och ett tjugutal arbetssökande anmälde sig under samma månad.

Ett fåtal husbyggnader ha varit under uppförande å det för stadsplan reglerade området, däribland ett skolhus om 4 lärosalar jämte nödiga uthus.

Några anmärkningsvärda rubbningar af förhållandena på arbetsmarknaden hafva icke förekommit under detta kvartal. *S. M. H.*

Arbets- och löneförhållanden år 1904 vid tändsticksfabriken Vulcan i Tidaholm.

På enskildt initiativ har under den sistförflutna sommaren verkställts en undersökning rörande arbetarnes ställning vid tändsticksfabriken Vulcan i Tidaholm. Genom arbetsgifvarens medverkan utarbetades därvid jämväl uppgifter, enligt från afdelningen för arbetsstatistik erhållna formulär (litt. K), rörande arbetarnes ålder, civilstånd, yrkesspecialitet, anställningstid hos arbetsgifvaren, verkliga arbetstid (timmar) samt verkliga inkomst under året. Med ledning af dessa uppgifter, hvilka benäget ställts till afdelningens förfogande, har utarbetats den redogörelse för arbets- och löneförhållandena vid fabriken under år 1904,[1] som här nedan meddelas. De i textframställningen ingående siffrorna äro närmare specificerade i bihangstabellerna 1—5 å sid. 480—484.

Beträffande arten och omfånget af fabrikens verksamhet under 1904 må till en början anföras några uppgifter ur den rapport för ifrågavarande år, som, jämlikt gällande föreskrifter, af arbetsgifvaren afgifvits till Kommerskollegii afdelning för näringsstatistik. I fabrikens sågafdelning användes 2 ramsågar, 4 hyfvelmaskiner, 2 kantverk samt 1 cirkelsåg, medelst hvilka tillverkades bräder, plankor och bjälkar för fabrikens eget behof till sammanlagdt värde af 211,584 kr. Inom öfriga verkstadsafdelningar kommo under året till användning 638 specialmaskiner samt 12 litografiska inrättningar; tillverkningen här utgjorde 1,954,000 kg. säkerhetständstickor och 18,760 kg cigarrtändare till sammanlagdt värde af 1,051,649 kr., 2,555,590 kg fosfortändstickor till värde af 1,112,160 kr. samt 964,340 kg svafveltändstickor till värde af 426,040 kr. Under fabriksdriften inträffade tillhopa 10 olyckshändelser, som för 10 personer medfört sådan skada, att däraf uppstått oförmåga till arbete under minst 14 dagar; bland dessa 10 skadade voro 7 män öfver 18 år samt 2 kvinnor öfver och 1 under 18 år.

[1]) För en närmare kännedom om arbetets anordnande vid fabriken samt om arbetarnes ekonomiska, sociala och sanitära förhållanden hänvisas till en artikelserie, som påbörjats i *Social tidskrift*, 1905, häfte 12.

Å de från afdelningen för arbetsstatistik tillhandahållna och af arbetsgifvaren ifyllda formulären litt. K hafva meddelats nominativa uppgifter rörande tillhopa 1,326 arbetare, hvaraf 651 manliga och 675 kvinnliga. Bland dessa manliga arbetare voro 408 eller 63 % gifta eller änklingar, af kvinnorna voro 94 eller 14 % gifta eller änkor; de minderåriga utgjorde tillhopa 160, hvaraf 68 manliga och 92 kvinnliga, representerande resp. 10 och 14 % af männens och kvinnornas hela antal.

Arbetarne, fördelade efter ålder.

Män:	Egentliga tändsticks-arbetare.		Öfriga.		Tillsammans.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Under 15 år	8	1·8	1	0·5	**9**	1·4
15—20 »	81	18·6	9	4·2	**90**	13·8
20—25 »	75	17·3	29	13·4	**104**	16·0
25—30 »	70	16·1	18	8·3	**88**	13·5
30—35 »	50	11·5	24	11·1	**74**	11·4
35—40 »	43	9·9	28	13·0	**71**	10·9
40—45 »	37	8·5	20	9·2	**57**	8·8
45—50 »	20	4·6	20	9·3	**40**	6·1
50 år och däröfver . .	51	11·7	67	31·0	**118**	18·1
Tillsammans	**435**	**100·0**	**216**	**100·0**	**651**	**100·0**

Kvinnor:	Ogifta.		Gifta och änkor.		Tillsammans.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Under 15 år	5	0·9	—	—	**5**	0·7
15—20 »	168	28·9	—	—	**168**	24·9
20—25 »	185	31·9	16	17·0	**201**	29·8
25—30 »	86	14·8	31	33·0	**117**	17·3
30—35 »	67	11·5	11	11·7	**78**	11·5
35—40 »	31	5·3	8	8·5	**39**	5·8
40—45 »	17	2·9	9	9·6	**26**	3·9
45—50 »	10	1·7	8	8·5	**18**	2·7
50 år och däröfver . .	12	2·1	11	11·7	**23**	3·4
Tillsammans	**581**	**100·0**	**94**	**100·0**	**675**	**100·0**

I ofvanstående tablå hafva *männen* fördelats i tvenne grupper med väsentligt skiljaktig sysselsättning, nämligen dels de vid den egentliga tändsticksfabrikationen sysselsatta och dels de arbetare, som tillhöra andra grenar af fabrikens verksamhet. Det visar sig ock af de meddelade siffrorna, att en bestämd skillnad förefinnes mellan dessa särskilda grupper af yrkesspecialiteter, i det att bland de egentliga tändsticksarbetarne ej mindre än 20·4 %, men bland de öfriga endast 4·7 % tillhöra åldersklasserna under 20 år. Vid den

egentliga tändsticksfabrikationen äger anställning således i regel rum vid tidig ålder, under det att de öfriga slagen af arbete vid fabriken kräfva mer vuxen ålder och fullt utbildade kroppskrafter. Till denna sistnämnda hufvudgrupp höra emellertid äfven vissa slag af lättare anställning, som tilldelats ännu arbetsdugliga åldringar, hvarför också här hela 31 % af arbetarne tillhöra åldrarne 50 år och däröfver, under det att för de egentliga tändsticksarbetarne motsvarande procenttal är 11·7.

Med afseende å *kvinnorna*, hvilka samtliga tillhöra den egentliga tändsticksfabrikationen, erbjuder åldersfördelningen inom de särskilda specialiteterna mindre intresse än inom de olika civilståndsgrupperna. De väsentliga skiljaktigheterna härutinnan åskådliggöras af följande siffror.

Kvinnor af ålder	Ogifta. %	Gifta och änkor. %
intill 20 år	29·8	—
20—30 år	46·7	50·0
30 år och däröfver	23·5	50·0
Tillsammans	**100·0**	**100·0**

Anmärkningsvärdt är, att de högre åldersklasserna uppvisa ett ganska högt procenttal gifta eller änkor, företrädesvis dessa sistnämnda, som i vissa fall synas återgå till fabriken vid mannens frånfälle. Härigenom kommer t. ex. åldersgruppen »50 år och däröfver» att omfatta ej mindre än 11·7 % af samtliga gifta och änkor.

Arbetarne, fördelade efter anställningstid hos arbetsgifvaren.

Män:

Anställningstid:	Egentliga tändsticksarbetare. Antal.	%	Öfriga. Antal.	%	Tillsammans. Antal.	%
Mindre än 1 år	2	0·5	—	—	**2**	0·3
1—2 »	74	17·0	18	8·3	**92**	14·1
2—3 »	21	4·8	16	7·4	**37**	5·7
3—4 »	19	4·4	20	9·3	**39**	6·0
4—5 »	25	5·7	9	4·2	**34**	5·2
5—10 »	115	26·4	53	24·5	**168**	25·8
10—15 »	100	23·0	50	23·1	**150**	23·1
15—20 »	33	7·6	20	9·3	**53**	8·1
20—30 »	43	9·9	26	12·0	**69**	10·6
30 år och däröfver	3	0·7	4	1·9	**7**	1·1
Tillsammans	**435**	**100·0**	**216**	**100·0**	**651**	**100·0**

Anställningstid.	*Kvinnor:* Ogifta. Antal.	%	Gifta och änkor. Antal.	%	Tillsammans. Antal.	%
Mindre än 1 år	8	1·4	2	2·1	**10**	1·5
1—2 »	123	21·2	26	27·7	**149**	22·1
2—3 »	57	9·8	6	6·4	**63**	9·3
3—4 »	36	6·2	7	7·4	**43**	6·4
4—5 »	40	6·9	6	6·4	**46**	6·8
5—10 »	180	31·0	18	19·2	**198**	29·3
10—15 »	87	15·0	16	17·0	**103**	15·3
15—20 »	29	5·0	5	5·3	**34**	5·0
20—30 »	19	3·2	8	8·5	**27**	4·0
30 år och däröfver .	2	0·3	—	—	**2**	0·3
Tillsammans	**581**	**100·0**	**94**	**100·0**	**675**	**100·0**

Med afseende på anställningstiden hos arbetsgifvaren äro förhållandena tämligen likartade för manliga och kvinnliga arbetare. Ett mycket ringa antal synes hafva fått anställning under det här behandlade året, hvaremot under det nästföregående en betydande nyrekrytering af arbetsstyrkan tydligen ägt rum. I öfrigt framgår, att densamma sedan många år tillbaka varit mycket stabil, hvilket gifvetvis beror på dels yrkets speciella beskaffenhet och dels arbetsställets jämförelsevis isolerade belägenhet.

Den dagliga arbetstiden vid fabriken hade under år 1904 betydligt varierat allt efter affärsläget och konjunkturerna inom branschen samt med hänsyn till förhållandena vid de öfriga tändsticksfabriker, som tillhöra samma syndikat. Enligt arbetsgifvarens uppgifter var den dagliga arbetstiden 10 timmar från årets början till midten af april samt sedermera endast 8 timmar — under december månad dock 9½ timmar inom vissa verkstadsafdelningar. Flertalet arbetare, som oafbrutet varit i arbete, skulle sålunda under året hafva nått en sammanlagd arbetstid af c:a 2,600 timmar. Arbetets art och anordning medger emellertid en tämligen stor frihet härutinnan för den enskilde, hvilket ock framgår af efterföljande siffror.

Verklig arbetstid under året.[1])

Verklig arbetstid.	*Män.* Egentliga tändsticksarbetare. Antal.	%	Öfriga. Antal.	%	Tillsammans. Antal.	%	*Kvinnor.* Ogifta. Antal.	%	Gifta och änkor. Antal.	%	Tillsammans. Antal.	%
Mindre än 1,200 timmar	27	6·2	15	7·0	**42**	6·5	79	13·7	20	21·7	**99**	14·8
1,200—1,500 »	13	3·0	4	1·9	**17**	2·6	13	2·2	4	4·4	**17**	2·5
1,500—1,800 »	19	4·4	3	1·4	**22**	3·4	29	5·0	5	5·4	**34**	5·1
1,800—2,100 »	24	5·5	9	4·2	**33**	5·1	33	5·7	7	7·6	**40**	6·0
2,100—2,400 »	46	10·6	20	9·3	**66**	10·2	95	16·4	15	16·3	**110**	16·4
2,400—2,700 »	157	36·2	62	28·8	**219**	33·7	179	31·0	29	31·5	**208**	31·0
2,700 timmar o. däröfver	148	34·1	102	47·4	**250**	38·5	150	26·0	12	13·1	**162**	24·2
Tillsammans	**434**	**100·0**	**215**	**100·0**	**649**	**100·0**	**578**	**100·0**	**92**	**100·0**	**670**	**100·0**

[1]) Beträffande 7 i de föregående tabellerna inräknade arbetare, hvaraf 2 män och 5 kvinnor, hafva uppgifterna om verklig arbetstid varit defekta, hvarför de ej här nedan medtagits.

Med afseende å den verkliga arbetstiden under året framträder här en afgjord skillnad mellan män och kvinnor. Om man nämligen sätter lägsta gränsen för ett någorlunda regelbundet arbete till 2,400 timmar, så visar sig, att endast 55·2 % af *kvinnorna*, men 72·2 % af *männen* nått upp till och öfver denna gräns. Beträffande dessa »årsarbetare» följa här närmare uppgifter rörande deras frekvens inom olika åldersgrupper och specialiteter.

Manliga arbetare	*Hela antalet arbetare.*	*Däraf arbetare, som arbetat minst 2,400 t.*	
		Antal.	%.
under 15 år	9	1	11·1
15—20 »	90	52	57·8
20—25 »	104	53	51·0
25—30 »	88	71	80·7
30—35 »	74	56	75·7
35—40 »	71	59	83·1
40—45 »	56	47	83·9
45—50 »	40	30	75·0
50 år och däröfver	117	100	85·5
Tillsammans	**649**	**469**	**72·2**
Däraf *egentl. tändsticksarbetare:*	*434*	*305*	*70·3*
Sågare m. fl.	35	23	65·7
Stickarbetare	119	91	76·5
Satsarbetare	75	55	73·3
Ramfyllare	92	63	68·5
Ramurtagare	28	22	78·6
Diverse handtlangare m. fl.	85	51	60·0
öfriga arbetare:	*215*	*164*	*76·3*
Järn- o. metallarbetare	63	50	79·4
Träarbetare	44	34	77·3
Maskinister, eldare o. d.	27	20	74·1
Div. personal, dagsverkare m. fl.	81	60	74·1

Af de manliga arbetarne under 25 års ålder har föga mer än hälften att uppvisa en verklig arbetstid af minst 2,400 t. För de högre åldersklasserna voro förhållandena bättre och utan mer framträdande olikheter, talen variera nämligen endast mellan 75 % samt 85.5 %; detta sistnämnda höga procenttal kommer på den sista åldersgruppen. Med afseende å de olika yrkesspecialiteterna framträda ej heller några större skiljaktigheter; för hufvudgruppen »egentliga tändsticksarbetare» var procenttalet för årsarbetare 70·3, för öfriga arbetare 76·3; skillnaden torde till någon del bero på den olika arten af arbete, men är nog i hufvudsak att tillskrifva det ofvan påpekade förhållandet, att yngre arbetare — hvilka äro relativt talrika bland de egentliga tändsticksarbetarne — i allmänhet haft att uppvisa mindre verklig arbetstid under årets lopp.

Arbeterskor.	*Hela antalet arbeterskor.*	*Däraf arbeterskor, som arbetat minst 2,400 t.* Antal.	%
under 15 år	5	1	20·0
15—20 »	168	95	56·5
20—25 »	199	107	53·8
25—30 »	115	62	53·9
30—35 »	78	46	59·0
35—40 »	38	18	47·4
40—45 »	26	13	50·0
45—50 »	18	13	72·2
50 år och däröfver	23	15	65·2
Tillsammans	**670**	**370**	**55·2**
Däraf ogifta	578	329	56·9
» gifta (o. änkor)	92	41	44·6
Däraf askgörare	183	118	64·5
» askfyllare	355	170	47·9
» askpassare	65	44	67·7
öfriga	67	38	56·7

Beträffande kvinnorna framträder äfven samma förhållande, som förut konstaterats i fråga om männen, nämligen att de högsta här specificerade åldersklasserna uppvisa det största relativa antalet årsarbetare. I öfrigt märkes ingen afsevärd skillnad mellan de olika åldrarne. Däremot synes civilståndet hafva afsevärdt inverkat så till vida, att de ogifta kvinnorna kunnat i betydligt högre grad prestera regelbunden tjänstgöring än de gifta kvinnorna och änkorna. Af de ofvanstående siffrorna framgår äfven, att härutinnan ganska betydande olikheter förekomma beträffande skilda specialiteter.

Inom tändsticksfabrikationen liksom inom flertalet öfriga yrken finna män och kvinnor användning inom helt olika specialiteter, hvaraf ock härflyta bestämda olikheter med afseende å *aflöningsvillkoren*, i det att det kvinnliga arbetet ger betydligt mindre inkomst. Beträffande dessa förhållanden lämnas detaljerade uppgifter i bihangstabellerna 2—5 (s. 481—484), med ledning af hvilka här nedan vissa hufvudsakliga resultat skola i korthet framläggas. För ett rätt bedömande af dessa resultat må därvid framhållas, att den vanliga aflöningsformen är betalning efter ackord.

Med ledning af de erhållna uppgifterna om hvarje arbetares verkliga inkomst under året samt verkliga arbetstid (i timmar) hafva beräknats följande tal, som utvisa

manliga arbetares genomsnittliga inkomst per timme:

Ålder.	*Timlön.* Öre.	*Ålder.*	*Timlön.* Öre.
Under 15 år	13	35—40 år	29
15—20 »	15	40—45 »	30
20—25 »	21	45—50 »	27
25—30 »	26	50 år och däröfver	25
30—35 »	28		
		Medeltal	**25**

Specialiteter.	*Timlön.* Öre.
Sågare m. fl.	28
Stickarbetare	23
Satsarbetare	27
Ramfyllare	22
Ramurtagare	28
Diverse handtlangare, transportarbetare m. fl.	22
Samtliga egentl. tändsticksarb.	**24**

Specialiteter.	*Timlön.* Öre.
Järn- och metallarbetare	26
Träarbetare	29
Maskinister, eldare o. d.	29
Diverse personal, dagsverkare m. fl.	22
Samtliga »öfriga arbetare»	**26**

Med afseende på dessa genomsnittliga inkomstbelopp torde böra påpekas, hurusom den högsta inkomsten per timme, nämligen 30 öre, anträffas för män i åldern 40—45 år samt att ännu i åldern 50 år och däröfver den genomsnittliga timlönen uppnår medeltalet 25 öre. För de olika specialiteterna blifva siffrorna betydligt varierande. Hvad särskildt de båda hufvudgrupperna beträffar, så är medeltalet för egentliga tändsticksarbetare 24, men för de öfriga 26; inom denna sistnämnda grupp faller äfven den högsta timlönen 29, nämligen för maskinister, eldare o. d. samt för träarbetare. Lägst står inom hvardera gruppen diverse-personalen med endast 22 öre, beroende icke minst på att hit synas höra relativt många arbetare af de äldsta och yngsta årsklasserna.

Manliga arbetare, fördelade efter inkomst pr timme.

Inkomst pr timme:	*Egentliga tändsticksarbetare.* Antal.	%	*Öfriga arbetare.* Antal.	%	*Tillsammans.* Antal.	%
Intill 15 öre	58	13·4	9	4·2	**67**	10·3
15—20 »	58	13·4	20	9·3	**78**	12·0
20—25 »	92	21·2	64	29·8	**156**	24·0
25—30 »	138	31·8	52	24·2	**190**	29·3
30—35 »	70	16·1	52	24·2	**122**	18·8
35—40 »	12	2·7	10	4·6	**22**	3·4
40 öre och däröfver	6	1·4	8	3·7	**14**	2·2
Tillsammans	**434**	**100·0**	**215**	**100·0**	**649**	**100·0**

Variationen i timlönerna framträder skarpt i den nästföregående tablån och än starkare i bihangstabell 2, där man finner, att inkomsten per timme för särskilda arbetare utgjort högst 52 och lägst 9 öre. Det öfvervägande flertalet eller 72·1 % af samtliga män — nämligen 69·1 % egentliga tändsticksarbetare och 78·2 % öfriga arbetare — tillhöra emellertid inkomstklasserna 20—35 öre pr timme.

I det föregående har framhållits, att med hänsyn till den förkortade arbetstid, som vid fabriken förekommit under större delen af året, gränsen nedåt för årsarbetares arbetstid lämpligen kan sättas så lågt som till 2,400 timmar, hvilket ungefär motsvarar 8

timmars daglig arbetstid. Om emellertid alla arbetare från och med denna gräns och uppåt räknas såsom årsarbetare, så bör dock såsom särskild grupp uttagas de arbetare, som haft en arbetstid af minst 2,700 timmar, motsvarande 9 timmar om dagen. De genomsnittliga siffror för årsinkomst, som erhållas, måste äfven beträffande denna grupp blifva något lägre än förhållandet skulle hafva varit, om konjunkturerna på affärsmarknaden medgifvit fabriksdriftens bedrifvande med full arbetstid under hela året.

Manliga arbetares genomsnittliga årsinkomst

	för en arbetstid af			
	2,400—2,700 t.		2,700 t. och däröfver.	
Ålder	Antal arb.	Kr.	Antal arb.	Kr.
under 15 år	—	—	1	366
15–20 »	27	369	25	431
20—25 »	20	573	33	590
25—30 »	34	712	37	748
30—35 »	29	738	27	817
35—40 »	31	760	28	875
40—45 »	21	758	26	858
45—50 »	13	770	17	764
40 år och däröfver	44	676	56	693
Medeltal	**219**	**668**	**250**	**716**
Däraf egentl. tändsticksarbetare	157	650	148	685
» öfriga arbetare	62	713	102	760

Manliga arbetare, fördelade efter årsinkomst.

Årsinkomst för en arbetstid af minst 2,400 t.	*Egentliga tändsticksarbetare.*		*Öfriga arbetare.*		*Tillsammans.*	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
intill 400 kr.	37	12·1	3	1.8	**40**	8·5
400— 500 »	19	6·2	6	3·7	**25**	5·3
500— 600 »	39	12·8	34	20·7	**73**	15·6
600— 700 »	61	20 0	30	18·3	**91**	19·4
700— 800 »	80	26 2	34	20·7	**114**	24 3
800— 900 »	52	17·1	25	15·2	**77**	16·4
900—1,000 »	11	3.6	16	9·8	**27**	5 8
1,000 kr. och däröfver	6	2.0	16	9·8	**22**	4·7
Tillsammans	**305**	**100·0**	**164**	**100 0**	**469**	**100·0**

Ofvanstående absoluta och relativa tal utvisa en jämförelsevis ringa årsinkomst för flertalet arbetare inom olika åldrar och specialiteter, ej blott för de egentliga tändsticksarbetarne utan äfven för de öfriga. Inom den förra gruppen var det blott 22·7 %, inom den senare 34·8 % af arbetarne, som nådde till och öfver 800 kr. inkomst.

Långt sämre ställde sig dock aflöningsvillkoren för de kvinnliga arbetarne, beträffande hvilka detaljerade uppgifter återfinnas i bihangstabellerna 4—5 å sid. 483—84.

Kvinnliga arbetares genomsnittliga inkomst pr timme.

Ålder.	*Ogifta.* Öre.	*Gifta* (och änkor). Öre.	*Tillsammans.* Öre.
under 15 år	12	—	12
15—20 »	13	—	13
20—25 »	15	16	15
25—30 »	16	15	16
30—35 »	17	15	16
35—40 »	16	18	16
40—45 »	16	15	16
45—50 »	15	17	16
50 år och däröfver	15	15	15
Medeltal	**15**	**16**	**15**
Specialiteter.			
Askgörare	15	15	15
Askfyllare	15	16	15
Askpassare	14	13	14
Öfriga	16	17	16

Äfven om inom de olika civilståndsgrupperna antalet arbeterskor af vissa här angifna åldersklasser är för ringa för att medgifva beräknandet af fullt representativa genomsnittstal, så torde dock de slutliga medeltalen 15 öre för ogifta kvinnor och 16 öre för gifta och änkor kunna anses korrekt angifva de normala timlönerna. Dessa uppnås redan i åldern 20—25 år, stiga i följande åldersklasser till 16 à 18 öre, för att åter sjunka till omkring 15 öre för femtioåringar och äldre kvinnor. Bland de särskilda yrkesspecialiteterna hafva askpassarne de lägsta genomsnittliga timlönerna; högst står gruppen »öfriga», i hvilken bl. a. ingå kontrollanter och andra bättre aflönade, men fåtaliga specialiteter. Af efterföljande tablåer belyses närmare, att de ofvan angifna medeltalen verkligen motsvara de vanliga aflöningsförhållandena för det alldeles öfvervägande flertalet arbeterskor och föga påverkas af förekommande extrema fall i ena eller andra riktningen.

Inkomst pr timme för kvinnliga arbetare, fördelade efter

a) *civilstånd.*

Inkomst pr timme:	*Ogifta arbeterskor.* Antal.	%	*Gifta arbeterskor* (och änkor). Antal.	%	*Tillsammans.* Antal.	%
intill 10 öre	5	0·9	—	—	**5**	0·8
10—15 »	261	45·2	38	41·3	**299**	44·6
15—20 »	258	44·6	41	44·6	**299**	44·6
20—25 »	54	9·3	13	14·1	**67**	10·0
Tillsammans	**578**	**100·0**	**92**	**100·0**	**670**	**100·0**

b) *specialiteter.*

Inkomst pr timme:	*Askgörare.* Antal.	%	*Askfyllare.* Antal.	%	*Askpassare.* Antal.	%	*Öfriga.* Antal.	%
intill 10 öre	1	0·5	4	1·1	—	—	—	—
10—15 »	69	37·7	170	47·9	39	60·0	21	31·3
15—20 »	103	56·3	139	39·2	25	38·5	32	47·8
20—25 »	10	5·5	42	11·8	1	1·5	14	20·9
Tillsammans	**183**	**100·0**	**355**	**100·0**	**65**	**100·0**	**67**	**100·0**

Med afseende å dessa tal torde böra påpekas, att när bland de ogifta arbeterskorna förekomma rätt många med aflöning under 15 öre, dessa i regel tillhöra de yngre årsklasserna. Af de särskilda specialiteterna uppvisa askpassarne ej mindre än 60 % med timlön under 15 öre. Gruppen »öfriga» är den enda, som i större utsträckning, 20·9 %, består af arbeterskor med så hög timlön som 20—25 öre.

Kvinnliga arbetares genomsnittliga årsinkomst

Ålder.	för en arbetstid af: 2,400—2,700 t. Antal arbetare.	Kr.	2,700 o. däröfver. Antal arbetare.	Kr.
under 15 år	1	265	—	—
15—20 »	46	331	49	380
20—25 »	55	400	52	443
25—30 »	41	417	21	422
30—35 »	27	445	19	443
35—40 »	14	443	4	425
40—45 »	7	434	6	406
45—50 »	8	411	5	481
50 år och däröfver	9	351	6	445
Medeltal	**208**	**396**	**162**	**420**
Däraf ogifta	179	394	150	416
» gifta	29	407	12	473
Specialiteter.				
Askgörare	64	392	54	414
Askfyllare	105	403	65	428
Askpassare	21	352	23	390
Öfriga	18	404	20	450

Enligt hvad ofvan visats, hafva många af arbeterskorna haft för kort verklig arbetstid under året för att kunna räknas bland årsarbetarne. I fördelningen här ofvan af årsinkomstens genomsnittsbelopp kommer till följd häraf ett så ringa antal på vissa åldersklasser, att talen för dessa blifva föga representativa. Däremot synas medeltalen för såväl civilståndsgrupper som specialiteter tillfredsställande och upplysande med afseende å de normala inkomstförhållandena för arbeterskor, om ock alltid bör ihågkommas, att

äfven deras arbetstid af ofvan antydda skäl blifvit jämförelsevis kort under det ifrågavarande året. Arbeterskornas fördelning på olika inkomstklasser inhämtas närmare af bihangstab. 5 samt nedanstående tabellariska öfversikt.

Årsinkomst för kvinnliga arbetare, fördelade efter

a) *civilstånd:*

Årsinkomst:	*Ogifta arbeterskor.*		*Gifta arbeterskor (o. änkor).*		*Tillsammans.*	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
200—300 kr.	29	8·8	2	4·9	**31**	8·4
300—400 »	122	37·1	16	39·0	**138**	37·3
400—500 »	143	43·5	11	26·8	**154**	41·6
500 kr. o. därutöfver	35	10·6	12	29 3	**47**	12·7
Tillsammans	**329**	**100·0**	**41**	**100·0**	**370**	**100·0**

b) *specialiteter:*

Årsinkomst:	*Askgörare.*		*Askfyllare.*		*Askpassare.*		*Öfriga.*	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
200—300 kr.	3	2·5	19	11·2	8	18·2	1	2·6
300—400 »	50	42·4	54	31·8	19	43·2	15	39·5
400—500 »	60	50·9	65	38·2	16	36·3	13	34·2
500 kr. o. däröfver	5	4·2	32	18·8	1	2·3	9	23·7
Tillsammans	**118**	**100·0**	**170**	**100·0**	**44**	**100·0**	**38**	**100·0**

Till en årsinkomst för år 1904 af 500 kr. och däröfver nådde sålunda endast 47 af 370 årsarbeterskor, d. v. s. 12·7 %. Flertalet af dessa tillhörde specialiteterna askfyllare och »öfriga». Mindre än 300 kr. årsinkomst hade 31 eller 8·4 %, hufvudsakligen bland askpassarne samt askfyllarne. Hufvudmassan af de kvinnliga arbeterskorna fördelade sig tämligen lika på inkomstklasserna 300—400 samt 400—500 kr.

Tab. 1. Tändsticksfabriksarbetare, fördelade efter ålder och anställningstid hos arbetsgifvaren.

Ålder.	Antal arbetare med anställningstid af										Tillsammans.	Däraf	
	mindre än 1 år.	1—2 år.	2—3 år.	3—4 år.	4—5 år.	5—10 år.	10—15 år.	15—20 år.	20—30 år.	30 år och däröfver.		egentliga tändsticksarbetare.	Öfriga arbetare.
Män:													
under 15 år	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	**9**	8	1
15—20 år	2	51	8	5	3	20	—	—	1	—	**90**	81	9
20—25 »	—	14	11	7	5	62	5	—	—	—	**104**	75	29
25—30 »	—	9	8	4	10	16	39	2	—	—	**88**	70	18
30—35 »	—	3	7	8	4	14	17	17	4	—	**74**	50	24
35—40 »	—	2	—	2	4	15	27	9	12	—	**71**	43	28
40—45 »	—	1	—	3	3	10	15	13	12	—	**57**	37	20
45—50 »	—	1	1	4	2	9	8	6	8	1	**40**	20	20
50 år och däröfver .	—	2	2	6	3	22	39	6	32	6	**118**	51	67
Summa	**2**	**92**	**37**	**39**	**34**	**168**	**150**	**53**	**69**	**7**	**651**	**435**	**216**
Däraf tändsticksarb.	2	74	21	19	25	115	100	33	43	3	435		
» öfriga arb.	—	18	16	20	9	53	50	20	26	4	216		
												Däraf	
Kvinnor:												ogifta.	gifta (och änkor).
under 15 år	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	**5**	5	—
15—20 år	—	75	35	14	13	31	—	—	—	—	**168**	168	—
20—25 »	4	28	13	12	21	101	22	—	—	—	**201**	185	16
25—30 »	2	19	6	9	4	29	46	2	—	—	**117**	86	31
30—35 »	2	11	3	3	4	13	18	22	2	—	**78**	67	11
35—40 »	1	5	3	2	3	9	8	4	4	—	**39**	31	8
40—45 »	—	4	—	2	—	8	4	4	4	—	**26**	17	9
45—50 »	—	2	—	—	1	3	4	1	7	—	**18**	10	8
50 år och däröfver .	—	1	3	1	—	4	1	1	10	2	**23**	12	11
Summa	**10**	**149**	**63**	**43**	**46**	**198**	**103**	**34**	**27**	**2**	**675**	**581**	**94**
Däraf ogifta	8	123	57	36	40	180	87	29	19	2	581		
» gifta (o. änkor)	2	26	6	7	6	18	16	5	8	—	94		

Tab. 2. Inkomst pr timme för *manliga* tändsticksfabriksarbetare, fördelade efter specialiteter och ålder.

Specialiteter och ålder.	*Antal arbetare* med en inkomst pr timme af								*Inkomst pr timme.*		
	under 15 öre.	15—20 öre.	20—25 öre.	25—30 öre.	30—35 öre.	35—40 öre.	40 öre och däröfver.	Hela antalet arbetare.	Högst. (Öre.)	Lägst. (Öre.)	Genomsnitt. (Öre.)
Egentliga tändsticksarbetare:											
Sågare m. fl.	—	3	6	16	7	2	1	**35**	52	17	*28*
Stickarbetare	20	19	26	40	10	4	—	**119**	35	10	*23*
Satsarbetare	5	5	15	20	24	1	5	**75**	45	11	*27*
Ramfyllare	17	21	16	20	16	2	—	**92**	37	11	*22*
Ramurtagare	—	—	4	14	9	1	—	**28**	36	20	*28*
Diverse handtlangare, transportarbetare m. fl.	16	10	25	28	4	2	—	**85**	37	10	*22*
Summa och medeltal	**58**	**58**	**92**	**138**	**70**	**12**	**6**	**434**	**52**	**10**	**24**
Öfriga arbetare:											
Järn- och metallarbetare	[1]) 5	8	11	11	19	3	6	**63**	43	9	*26*
Träarbetare	—	1	9	17	11	4	2	**44**	42	19	*29*
Maskinister, eldare o. d.	—	—	4	8	13	2	—	**27**	39	21	*29*
Diverse personal, dagsverkare m. fl.	4	11	40	16	9	1	—	**81**	36	10	*22*
Summa och medeltal	[1]) **9**	**20**	**64**	**52**	**52**	**10**	**8**	**215**	**43**	**9**	**26**
Samtliga arbetare:											
under 15 år	7	2	—	—	—	—	—	**9**	16	11	*13*
15—20 år	[1])50	25	11	3	—	1	—	**90**	35	9	*15*
20—25 »	7	34	35	23	4	1	—	**104**	37	11	*21*
25—30 »	1	7	21	37	21	1	—	**88**	35	11	*26*
30—35 »	—	1	12	31	21	5	4	**74**	43	17	*28*
35—40 »	1	2	12	24	21	5	6	**71**	43	13	*29*
40—45 »	—	—	6	21	24	2	3	**56**	45	20	*30*
45—50 »	—	—	9	18	12	1	—	**40**	35	20	*27*
50 år och däröfver . .	1	7	50	33	19	6	1	**117**	52	14	*25*
Summa och medeltal	[1])**67**	**78**	**156**	**190**	**122**	**22**	**14**	**649**[2])	**52**	**9**	**25**

[1]) Däraf 1 med mindre än 10 öres inkomst pr timme. — [2]) Beträffande 2 af de i tab. 1 upptagna manliga arbetarne hafva uppgifterna om arbetstid eller inkomst varit defekta, hvarför de ej här medtagits.

Tab. 3. Årsinkomst för *manliga* tändsticksfabriksarbetare, fördelade efter specialiteter och ålder.

Specialiteter och ålder.	*Antal arbetare*, som arbetat minst 2,400 timmar, med en årsinkomst af									Genomsnittlig *årsinkomst* för en arbetstid af			
										2,400—2,700 t.		2,700 t. och däröfver.	
	under 400 kr.	400—500 kr.	500—600 kr.	600—700 kr.	700—800 kr.	800—900 kr.	900—1,000 kr.	1,000 kr. och däröfver.	Hela antalet arbetare.	Antal arb.	Kr.	Antal arb.	Kr.
Egentliga tändsticksarbetare:													
Sågare m. fl. . . .	—	—	2	7	6	5	2	1	**23**	13	*763*	10	*799*
Stickarbetare . . .	15	6	12	20	26	9	2	1	**91**	57	*603*	34	*663*
Satsarbetare . . .	2	2	7	8	15	16	3	2	**55**	24	*732*	31	*743*
Ramfyllare. . . .	13	9	8	9	14	10	—	—	**63**	31	*635*	32	*573*
Ramurtagare . . .	—	—	—	2	8	10	2	—	**22**	8	*772*	14	*802*
Diverse handtlangare m. fl. . . .	7	2	10	15	11	2	2	2	**51**	24	*597*	27	*676*
S:ma och medeltal	[1])**37**	**19**	**39**	**61**	**80**	**52**	**11**	**6**	**305**	**157**	**650**	**148**	**685**
Öfriga arbetare:													
Järn- och metallarbetare	2	4	3	8	6	7	8	12	**50**	13	*768*	37	*835*
Träarbetare . . .	—	—	4	6	12	5	4	3	**34**	15	*783*	19	*779*
Maskinister, eldare o. d.	—	—	1	2	8	5	3	1	**20**	8	*779*	12	*834*
Diverse personal, dagsverkare m. fl.	1	2	26	14	8	8	1	—	**60**	26	*623*	34	*643*
S:ma och medeltal	**3**	**6**	**34**	**30**	**34**	**25**	**16**	**16**	**164**	**62**	**713**	**102**	**760**
Samtliga arbetare:													
under 15 år . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	**1**	—	—	1	*366*
15—20 år	[1])33	12	3	4	—	—	—	—	**52**	27	*369*	25	*431*
20—25 »	5	9	20	7	8	3	1	—	**53**	20	*573*	33	*590*
25—30 »	—	1	9	17	24	16	4	—	**71**	34	*712*	37	*748*
30—35 »	—	—	1	15	21	11	4	4	**56**	29	*738*	27	*817*
35—40 »	1	—	2	9	19	12	7	9	**59**	31	*760*	28	*875*
40—45 »	—	—	1	8	17	10	6	5	**47**	21	*758*	26	*858*
45—50 »	—	—	2	7	9	9	2	1	**30**	13	*770*	17	*764*
50 år och däröfver	—	3	35	24	16	16	3	3	**100**	44	*676*	56	*693*
S:ma och medeltal	[1])**40**	**25**	**73**	**91**	**114**	**77**	**27**	**22**	**469**	**219**	**668**	**250**	**716**

[1]) Däraf 5 med en årsinkomst af 200—300 kr.

Tab. 4. Inkomst pr timme för *kvinnliga* tändsticksfabriksarbetare, fördelade efter civilstånd, ålder och specialiteter.

Civilstånd, ålder och specialiteter.	*Antal arbeterskor* med en inkomst pr timme af					*Inkomst pr timme.*		
	mindre än 10 öre.	10—15 öre.	15—20 öre.	20—25 öre.	Hela antalet arbeterskor.	Högst. (Öre.)	Lägst. (Öre.)	Genomsnitt. (Öre.)
Ogifta arbeterskor:								
under 15 år	—	4	1	—	**5**	17	10	*12*
15—20 år	3	123	37	5	**168**	23	5	*13*
20—25 »	2	66	103	12	**183**	20	9	*15*
25—30 »	—	25	48	12	**85**	24	10	*16*
30—35 »	—	18	35	14	**67**	22	10	*17*
35—40 »	—	12	12	7	**31**	22	10	*16*
40—45 »	—	7	7	3	**17**	22	11	*16*
45—50 »	—	2	8	—	**10**	17	13	*15*
50 år och däröfver	—	4	7	1	**12**	21	12	*15*
Summa och medeltal	**5**	**261**	**258**	**54**	**578**	**24**	**5**	**15**
däraf: askgörare	1	59	92	8	**160**	21	8	*15*
» askfyllare	4	151	119	36	**310**	24	5	*15*
» askpassare	—	37	23	1	**61**	20	10	*14*
» öfriga	—	14	24	9	**47**	23	12	*16*
Gifta arbeterskor (och änkor):								
20—25 år	—	5	11	—	**16**	19	10	*16*
25—30 »	—	13	13	4	**30**	21	10	*15*
30—35 »	—	5	5	1	**11**	21	10	*15*
35—40 »	—	1	4	2	**7**	20	14	*18*
40—45 »	—	4	4	1	**9**	20	11	*15*
45—50 »	—	4	1	3	**8**	22	13	*17*
50 år och däröfver	—	6	3	2	**11**	24	10	*15*
Summa och medeltal	—	**38**	**41**	**13**	**92**	**24**	**10**	**16**
däraf: askgörare	—	10	11	2	**23**	22	12	*15*
» askfyllare	—	19	20	6	**45**	21	10	*16*
» askpassare	—	2	2	—	**4**	17	10	*13*
» öfriga	—	7	8	5	**20**	24	11	*17*
Samtliga arbeterskor:								
under 15 år	—	4	1	—	**5**	17	10	*12*
15—20 år	3	123	37	5	**168**	23	5	*13*
20—25 »	2	71	114	12	**199**	24	9	*15*
25—30 »	—	38	61	16	**115**	24	10	*16*
30—35 »	—	23	40	15	**78**	22	10	*16*
35—40 »	—	13	16	9	**38**	22	10	*16*
40—45 »	—	11	11	4	**26**	22	11	*16*
45—50 »	—	6	9	3	**18**	22	13	*16*
50 år och däröfver	—	10	10	3	**23**	24	10	*15*
Summa och medeltal	**5**	**299**	**299**	**67**	**670** [1]	**24**	**5**	**15**
däraf: askgörare	1	69	103	10	**183**	22	8	*15*
» askfyllare	4	170	139	42	**355**	24	5	*15*
» askpassare	—	39	25	1	**65**	20	10	*14*
» öfriga	—	21	32	14	**67**	24	11	*16*

[1]) Beträffande 5 af de i tab. 1 upptagna kvinnliga arbetarne hafva uppgifterna om arbetstid eller inkomst varit defekta, hvarför de ej här medtagits.

Tab. 5. Årsinkomst för *kvinnliga* tändsticksfabriksarbetare, fördelade efter civilstånd, ålder och specialiteter.

Civilstånd, ålder och specialiteter.	*Antal arbeterskor*, som arbetat minst 2,400 timmar, med årsinkomst af					Genomsnittlig *årsinkomst* en arbetstid af			
						2,400–2,700 t.		öfver 2,700 t.	
	200—300 kr.	300—400 kr.	400—500 kr.	500 kr. o. däröfver.	Hela antalet arbeterskor.	Antal arbeterskor.	Kr.	Antal arbeterskor.	Kr.
Ogifta arbeterskor:									
under 15 år	1	—	—	—	**1**	1	*265*	—	—
15—20 år	22	48	25	—	**95**	46	*331*	49	*380*
20—25 »	4	31	52	14	**101**	53	*398*	48	*438*
25—30 »	1	20	22	7	**50**	32	*422*	18	*422*
30—35 »	1	8	23	9	**41**	23	*446*	18	*443*
35—40 »	—	3	8	2	**13**	10	*449*	3	*381*
40—45 »	—	4	5	1	**10**	5	*442*	5	*421*
45—50 »	—	1	5	—	**6**	3	*410*	3	*444*
50 år och däröfver	—	7	3	2	**12**	6	*369*	6	*445*
Summa och medeltal	**29**	**122**	**143**	**35**	**329**	**179**	**394**	**150**	**416**
däraf: askgörare	3	42	57	3	**105**	53	*392*	52	*410*
» askfyllare	19	52	58	26	**155**	96	*399*	59	*425*
» askpassare	7	19	15	1	**42**	19	*353*	23	*390*
» öfriga	—	9	13	5	**27**	11	*430*	16	*441*
Gifta arbeterskor (och änkor):									
20—25 år	—	—	2	4	**6**	2	*457*	4	*502*
25—30 »	1	6	3	2	**12**	9	*399*	3	*421*
30—35 »	—	2	2	1	**5**	4	*439*	1	*447*
35—40 »	—	1	3	1	**5**	4	*428*	1	*557*
40—45 »	—	2	1	—	**3**	2	*415*	1	*328*
45—50 »	—	3	—	4	**7**	5	*412*	2	*538*
50 år och däröfver	1	2	—	—	**3**	3	*315*	—	—
Summa och medeltal	**2**	**16**	**11**	**12**	**41**	**29**	**407**	**12**	**473**
däraf: askgörare	—	8	3	2	**13**	11	*392*	2	*502*
» askfyllare	—	2	7	6	**15**	9	*476*	6	*455*
» askpassare	1	—	1	—	**2**	2	*343*	—	—
» öfriga	1	6	—	4	**11**	7	*361*	4	*486*
Samtliga arbeterskor:									
under 15 år	1	—	—	—	**1**	1	*265*	—	—
15—20 år	22	48	25	—	**95**	46	*331*	49	*380*
20—25 »	4	31	54	18	**107**	55	*400*	52	*443*
25—30 »	2	26	25	9	**62**	41	*417*	21	*422*
30—35 »	1	10	25	10	**46**	27	*445*	19	*443*
35—40 »	—	4	11	3	**18**	14	*443*	4	*425*
40—45 »	—	6	6	1	**13**	7	*434*	6	*406*
45—50 »	—	4	5	4	**13**	8	*411*	5	*481*
50 år och däröfver	1	9	3	2	**15**	9	*351*	6	*445*
Summa och medeltal	**31**	**138**	**154**	**47**	**370**	**208**	**396**	**162**	**420**
däraf: askgörare	3	50	60	5	**118**	64	*392*	54	*414*
» askfyllare	19	54	65	32	**170**	105	*403*	65	*428*
» askpassare	8	19	16	1	**44**	21	*352*	23	*390*
» öfriga	1	15	13	9	**38**	18	*404*	20	*450*

Uppgifter angående vissa arbetsförhållanden vid några sågverk i Norrland under år 1903.

De föreliggande uppgifterna afse fyra sågverk inom Sundsvalls skeppningsdistrikt i Västernorrlands län. Materialet till desamma utgöres af utdrag ur arbetsgifvarnes aflöningsböcker, hvilka genom bemedling af Kommerskollegii ombud i orten välvilligt öfverlämnats till afdelningen för arbetsstatistik.

Uppgifterna gälla sammanlagdt 917 arbetare, hvilkas fördelning efter *ålder* och *civilstånd* ter sig på följande sätt:

Åldersklasser.	Ogifta.	Gifta.	Änklingar.	Ej uppg. civilstånd.	Summa arb.
Under 18 år	39[1])	—	—	—	**39**[1])
18—20 år	30	—	—	—	**30**
20—25 »	64	17	—	1	**82**
25—30 »	31	58	2	—	**91**
30—35 »	14	52	—	1	**67**
35—40 »	10	101	2	—	**113**
40—45 »	8	98	4	3	**113**
45—50 »	4	102	5	1	**112**
50—55 »	6	83	4	1	**94**
55 år och däröfver	11	146	19	—	**176**
Summa	**217**	**657**	**36**	**7**	**917**

Beträffande arbetarnes fördelning efter specialiteter är att märka, att under rubriken »sågarbetare» inbegripas ej blott de egentliga sågarbetarne utan äfven timmeruppfordringsarbetare, äfvensom att gruppen »brädgårdsarbetare» jämväl omfattar vagnare och lastare. En mera detaljerad uppdelning i specialiteter, än den som här företagits, tillåta ej de förevarande uppgifterna.

Tab. 1 gifver vid handen, att af de ifrågavarande 917 arbetarne den större delen eller 694 (75·7 %) arbetat vid resp. verk 45 veckor eller däröfver; dessa arbetare torde kunna betraktas såsom verkens i egentlig mening *fasta arbetarekår*.

[1]) Uppgift om antalet minderåriga föreligger endast från ett sågverk.

Hvad angår de i tab. 2 sammanställda uppgifterna rörande arbetarnes verkliga årsinkomst samt deras års- och veckoinkomst i genomsnitt, bör uppmärksammas, att uppgifterna rörande den verkliga årsinkomsten samt veckoinkomsten i genomsnitt afse *samtliga* arbetare, sålunda äfven dem, hvilkas arbetstid understigit 45 veckor per år, under det att den i kol. 4—7 angifna årsinkomsten i genomsnitt är grundad på löneuppgifterna endast för de *fasta* arbetarne, d. v. s. för dem, som arbetat 45 veckor om året och däröfver.

Af de ifrågavarande uppgifterna i tab. 2 framgår, att af de 917 arbetarne 164 (17·9 %) haft en årsinkomst af under 600 kronor. Af dessa 164 arbetare hafva dock 107 arbetat kortare tid än 45 veckor. 233 arbetare (25·4 %) hafva haft en årsinkomst af 600—800 kronor, den relativt största delen, eller 278 (30·3 %), en årsinkomst af 800—1,000 kronor, och ett ej obetydligt antal, 208 st. (22·7 %), har uppnått belopp af 1,000—1,200 kronor. Den sista gruppen, arbetare med en årsinkomst af öfver 1,200 kronor, består till en stor del af förmän.

Vecko- och årsinkomsten i genomsnitt ter sig som följer:

	Veckoinkomst.	Årsinkomst i genomsnitt för en arbetstid i veckor af 45—49	50 o. däröfver.
	Kronor.	Kronor.	
Vuxna arb.	18·76	864	959
Minderåriga arb.	8·64	414	600
	Samtliga 18·40	**855**	**953**

Ofvanstående uppgifter rörande veckoinkomsten gälla, såsom redan påpekats, samtliga 917 arbetare, uppgifterna rörande årsinkomsten afse de fasta arbetarne, 694 st.

Ett förhållande, som måhända tarfvar en särskild förklaring, är, att beträffande sågverk B årsinkomsten i genomsnitt angifves vara högre (911 kronor) för arbetare med en arbetstid af 45—49 veckor än för arbetare med en arbetstid af 50 veckor och däröfver (870 kronor). Orsaken härtill är att söka däri, att det antal arbetare, 43 st., som uppgifves äga sistberörda inkomst, till stor del utgöres af »diverse arbetare», första gruppen, hvilkas motsvarande genomsnittsinkomst, såsom synes, är ganska låg (669 kronor).

Slutligen är att märka, att i de här omnämnda löneförmånerna icke inräknats de *extra förmåner*, som vid hvart och ett af de ifrågavarande sågverken tillkomma större delen af arbetarekåren. Dessa extra förmåner hafva angifvits vara följande.

Vid sågverken A och C hafva de flesta arbetare fri bostad, ett eller två rum. Ett hyresfritt rum har beräknats i penningar motsvara ett belopp af 50 kronor, två dylika rum ett belopp af 100

kronor. Dessutom åtnjutes fri läkarevård och medicin äfvensom fri ved, hvilket allt har uppskattats till 100 kronor om året. Utöfver den lagstadgade olycksfallsersättningen betalas 1 krona per dag under karenstiden.

Vid sågverk B äro de extra förmånerna desamma, med undantag däraf att medicinen endast under vissa omständigheter tillhandahålles genom arbetsgifvaren samt att någon extra ersättning vid inträffade olycksfall icke utbetalas.

Vid sågverk D slutligen erhålla de flesta arbetare antingen fri bostad, som i hyresbelopp uppgifves motsvara summor växlande mellan 150 och 10 kronor, eller ock hyresbidrag från 7 till 25 kronor. I vissa fall har arbetaren dessutom brukanderätt till potatisland samt fri ved och läkarevård.

Man torde sålunda, för att få en rätt föreställning om de ifrågavarande arbetarnes löneförmåner, böra öka den i tab. 2 å sid. 489 uppgifna verkliga årsinkomsten med i genomsnitt åtminstone 100 kronor.

Beträffande priset å bostadslägenheter kan för jämförelses skull hänvisas till de å sid. 294 i »Meddelanden» 1905 förefintliga uppgifter.

Tab. 1. Specialiteter och arbetstid per år.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
Specialiteter.	Sågverk A.				Sågverk B.				Sågverk C.				Sågverk D.				Tillsammans.			
	Antal arbetare med en arbetstid af																			
	under 40 veckor.	40—44 veckor.	45—49 veckor.	50 veckor o. däröfver.	under 40 veckor.	40—44 veckor.	45—49 veckor.	50 veckor o. däröfver.	under 40 veckor.	40—44 veckor.	45—49 veckor.	50 veckor o. däröfver.	under 40 veckor.	40—44 veckor.	45—49 veckor.	50 veckor o. däröfver.	under 40 veckor.	40—44 veckor.	45—49 veckor.	50 veckor o. däröfver.
Sågarbetare	14	1	10	19	3	4	55	—	—	41	—	—	1	1	40	—	**18**	**47**	**105**	**19**
Hyfleriarbetare . . .	—	—	—	1	5	7	25	1	—	—	14	—	2	5	15	3	**7**	**12**	**54**	**5**
Sorterare	—	—	1	2	—	—	4	—	—	—	11	—	—	—	—	5	—	—	**16**	**7**
Brädgårdsarbetare .	36	5	9	39	1	5	61	2	—	—	84	—	17	3	7	33	**54**	**13**	**161**	**74**
Kolningsarbetare . .	11	—	3	5	—	—	3	7	—	—	7	—	—	—	—	10	**11**	—	**13**	**22**
Diverse arbetare . .	24	—	3	—	2	5	5	7	—	—	55	—	3	—	2	2	**29**	**5**	**65**	**9**
Maskinpersonal . .	—	—	1	6	1	—	1	5	—	—	13	—	—	—	1	4	**1**	—	**16**	**15**
Järnarbetare	—	—	1	4	4	3	6	8	—	—	12	—	—	—	1	5	**4**	**3**	**20**	**17**
Snickare, timmermän	2	1	—	4	3	4	4	—	—	—	7	—	—	—	—	4	**5**	**5**	**11**	**8**
Diverse arbetare . .	4	1	3	8	1	1	4	13	—	—	18	—	2	—	—	4	**7**	**2**	**25**	**25**
Förmän	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	**7**
Summa	**91**	**8**	**31**	**94**	**20**	**29**	**168**	**43**	—	**41**	**221**	—	**25**	**9**	**66**	**71**	**136**	**87**	**486**	**208**

Tab. 2. Vecko- och årsinkomst.

(Angående extra förmåner se sid. 486—487.)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
	Vecko-inkomst i genomsnitt.		Årsinkomst i genomsnitt för arbetare med en arbetstid af				Antal arbetare med en årsinkomst af				
			45—49 veckor.		50 veckor och däröfver.		under 600 kr.	600—800 kr.	800—1,000 kr.	1,000—1,200 kr.	öfver 1,200 kr.
	Antal arb.	Kr.	Antal arb.	Kr.	Antal arb.	Kr.					
Arbetsplatser.											
Sågverk A	**224**	16·67	**31**	644	**94**	962	101	31	50	29	13
» B	**260**	18·52	**168**	911	**43**	870	22	77	84	67	10
» C	**262**	18·38	**221**	821	—	—	24	94	99	43	2
» D	**171**	19·69	**66**	928	**71**	990	17	31	45	69	9
Summa och medeltal	**917**	18·40	**486**	855	**208**	953	164[1])	233[2])	278[3])	208[4])	34
Specialiteter.											
Sågarbetare	**189**	19·44	**105**	899	**19**	932	20	41	83	43	2
Hyfleriarbetare . . .	**78**	20·38	**54**	971	**5**	1,208	8	15	16	32	7
Sorterare	**23**	20·20	**16**	912	**7**	1,091	1	4	8	10	—
Brädgårdsarbetare . .	**302**	18·96	**161**	905	**74**	959	53	57	98	87	7
Kolningsarbetare . .	**46**	17·36	**13**	742	**22**	953	13	8	9	15	1
Diverse arbetare . .	**108**	14·31	**65**	662	**9**	669	46	49	13	—	—
Maskinpersonal . . .	**32**	20·87	**16**	893	**15**	1,132	—	5	10	10	7
Järnarbetare	**44**	17·96	**20**	804	**17**	974	5	10	19	8	2
Snickare, timmermän	**29**	15·93	**11**	739	**8**	807	5	15	7	2	—
Diverse arbetare . .	**59**	15·17	**25**	697	**25**	780	13	29	14	1	2
Förmän	7	25·67	—	—	7	1,331	—	—	1	—	6
Summa och medeltal	**917**	18·40	**486**	855	**208**	953	164	233	278	208	34
Åldersklasser.											
Under 18 år	**39**	8·64	**10**	414	**4**	600	37	1	1	—	—
18—20 år	**30**	15·17	**13**	688	**6**	797	7	17	6	—	—
20—25 »	**82**	16·26	**44**	740	**6**	920	24	38	15	4	1
25—30 »	**91**	18·97	**55**	853	**13**	942	13	22	35	20	1
30—35 »	**67**	20·01	**34**	890	**17**	1,028	4	14	31	14	4
35—40 »	**113**	21·15	**63**	972	**30**	1,076	6	13	34	52	8
40—45 »	**113**	20·40	**61**	916	**26**	1,065	10	20	37	41	5
45—50 »	**112**	20·37	**64**	950	**36**	1,040	8	11	48	35	10
50—55 »	**94**	18·92	**47**	879	**31**	963	10	23	31	26	4
Öfver 55 år	**176**	16·08	**95**	774	**39**	729	45	74	40	16	1
Summa och medeltal	**917**	18·40	**486**	855	**208**	953	164	233	278	208	34
Däraf minderåriga .	**39**	8·64	**10**	414	**4**	600	37	1	1	—	—
» öfriga	**878**	18·76	**476**	864	**204**	959	127	232	277	—	—

[1]) Däraf 107 med en arbetstid af under 45 veckor.
[2]) » 58 » » » » » » » .
[3]) » 47 » » » » » » » .
[4]) » 11 » » » » » » » .

Arbets- och löneförhållanden vid en mekanisk verkstad i Göteborg åren 1901—1904.

En af de mekaniska verkstäder i Göteborg, som innefattades i den officiella arbetsstatistiska undersökningen för år 1901 rörande mindre, egentliga mekaniska verkstäder[1]), har äfven för de efterföljande åren 1902—1904 till Afdelningen för arbetsstatistik benäget öfverlämnat specificerade uppgifter rörande hvarje arbetares yrkesspecialitet, arbetstid och inkomst. I tabellen å sid. 492—495 hafva dessa uppgifter för åren 1901—1904 sammanställts för hvarje särskild arbetare, hvarjämte ålder, civilstånd samt anställningstid i yrket och hos arbetsgifvaren år 1901 angifvits för de arbetare, rörande hvilka erforderligt primärmaterial härom föreligger, nämligen 66 utaf samtliga under loppet af år 1901 vid verkstaden sysselsatta 110 arbetare.

Med hänsyn till sin *ålder* voro 9 af dessa manliga arbetare under 18 år, 26 tillhörde åldersgruppen 18—25 år, 27 gruppen 25—40 år, 4 voro 40 år eller däröfver. Endast 16 voro gifta, ingen af dem yngre än 25 år.

Efterföljande tablå lämnar upplysning om dessa arbetares *anställningstid:*

	hos arbetsgifvaren.	*i yrket.*
	Antal arbetare.	
Intill 1 år	5	3
1— 2 »	11	6
2— 5 »	49	31
5—10 »	1	11
10—20 »	—	13
20 år och däröfver	—	2
Tillsammans	66	66

För samtliga under åren 1901—1904 vid verkstaden sysselsatta manliga och kvinnliga arbetare föreligga i tabellen uppgifter rörande den *verkliga arbetstid* de presterat å arbetsstället under resp. år.

[1]) *Arbetsstatistik IV.*

Verklig arbetstid.	*Antal arbetare.* År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.
Intill 10 veckor	8	2	—	—
10—20 »	16	14	—	—
20—30 »	13	8	—	2
30—40 »	7	6	4	31
40—45 »	4	2	4	6
45 veckor och däröfver	62	54	58	32
Tillsammans	**110**	**86**	**66**	**71**

Med hänsyn till det ringa antalet arbetare vid verkstaden och inom de särskilda specialiteterna samt i anledning af den korta tid åtskilliga af dem under året varit i sysselsättning, har det ansetts öfverflödigt att närmare bearbeta de i tabellen angifna inkomstsiffrorna, utan torde dessa lämpligen där kunna direkt studeras. För ett antal arbetare kan emellertid konstateras, huru deras inkomst varierat under de ifrågavarande åren.

Genomsnittlig beräknad veckoinkomst för ett antal manliga arbetare åren 1901—1904.

Ålder år 1901.	*Antal arbetare.*	*Genomsnittlig veckoinkomst* (kr.) åren 1901.	1902.	1903.	1904.
Intill 18 år	5	7·5	9·9	15·8	17·6
18—25 år	6	14·3	17·4	19·7	23·2
Öfver 25 år	18	19·9	20·0	22·9	24·6
Okänd ålder	9	13·9	14·1	17·3	19·5
Tillsammans	**38**	**15·9**	**16·9**	**20·1**	**22·3**

Denna tablå utvisar, att den genomsnittliga veckoinkomsten mycket kraftigt ökats för hvarje år, ej blott, såsom väntas kunde, för de arbetare, som år 1901 tillhörde åldersgrupperna under 25 år, utan äfven beträffande arbetare öfver nämnda ålder. Från år 1901 till år 1904 höjdes den genomsnittliga veckoinkomsten för samtliga 38 arbetare från 15·9 kr. till 22·3 kr., d. v. s. med 6·4 kr. eller 40 %. Denna betydande ökning synes ej kunna bero uteslutande på den normala förbättring yngre arbetare år för år kunna ernå i mån af ökad yrkesduglighet och arbetsintensitet, utan torde delvis böra förklaras genom förändrade och för arbetarne förmånligare aflöningsförhållanden. Det här föreliggande materialet är emellertid alltför ringa för att medgifva några vidsträcktare slutsatser.

Uppgifter rörande arbetarnes vid en mekanisk verkstad i Göteborg

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
N:r.	Ålder år 1901. (År.)	Civilstånd år 1901.	Yrkesspecialitet.	Anställningstid år 1901		Verklig arbetstid och inkomst.							
						År 1901.		År 1902.		År 1903.		År 1904.	
				i yrket.	hos arbetsgifvaren.	Arbetstid.	Inkomst.	Arbetstid.	Inkomst.	Arbetstid.	Inkomst.	Arbetstid.	Inkomst.
				År.	År.	Veckor.	Kr.	Veckor.	Kr.	Veckor.	Kr.	Veckor.	Kr.
			Män:										
1	31	g.	Förman.	15	3	51	1,532	—	—	—	—	—	—
2	—	—	»	—	—	12	332	—	—	—	—	—	—
3	35	g.	Gjutare.	21	3	51	1,287	51	1,237	51	1,357	51	1,525
4	27	o.	»	9	2	48	848	51	873	50	984	46	944
5	18	o.	»	3	3	49	505	—	—	—	—	—	—
6	32	g.	Gjuterihandtl.	17	1	52	759	51	765	52	937	51	996
7	—	—	»	—	—	—	—	41	239	—	—	—	—
8	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	51	450
9	29	g.	Smed.	2	2	51	1,014	51	1,042	51	1,174	51	1,353
10	—	—	»	—	—	12	252	—	—	—	—	—	—
11	16	o.	Smideshandtl.	0	0	36	338	20	228	—	—	—	—
12	—	—	»	—	—	14	130	—	—	—	—	—	—
13	—	—	»	—	—	17	92	—	—	—	—	—	—
14	—	—	»	—	—	8	72	—	—	—	—	—	—
15	—	—	»	—	—	—	—	49	446	51	584	42	516
16	23	o.	Instrumentmak.	8	2	30	665	—	—	—	—	—	—
17	16	o.	»	1	1	50	329	22	175	—	—	—	—
18	16	o.	»	2	2	50	276	—	—	—	—	—	—
19	18	o.	»	1	1	51	154	51	423	34	324	—	—
20	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	43	779
21	29	g.	Verktygsarbetare.	11	3	51	1,158	35	866	47	1,204	—	—
22	—	—	»	—	—	46	828	14	236	—	—	—	—
23	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	32	614
24	33	g.	Järnfilare.	14	2	51	1,390	51	1,174	51	1,491	38	1,204
25	25	o.	»	5	3	51	1,373	51	1,076	—	—	—	—
26	27	o.	»	12	2	51	1,174	51	1,181	51	1,301	51	1,669
27	30	o.	»	11	3	51	1,167	51	1,128	51	1,293	51	1,248
28	31	g.	»	13	2	51	1,090	51	1,043	52	1,118	36	784
29	34	g.	»	5	3	51	1,027	16	287	—	—	—	—
30	24	o.	»	8	1	51	941	39	648	—	—	—	—
31	28	g.	»	12	3	51	896	51	917	51	1,030	38	877
32	24	o.	»	3	3	50	875	50	1,017	51	1,427	—	—
33	27	o.	»	2	2	48	845	50	911	51	1,006	50	1,121
34	28	o.	»	8	2	51	793	51	812	51	980	42	809
35	35	o.	»	20	1	51	791	33	517	—	—	—	—
36	22	o.	»	1	1	47	776	51	1,109	51	1,170	51	1,148
37	23	o.	»	1	1	43	727	—	—	—	—	—	—
38	22	o.	»	3	2	46	711	38	593	—	—	—	—
39	23	o.	»	0	0	47	631	51	782	51	969	46	892
40	22	o.	»	8	3	31	491	—	—	—	—	—	—
41	21	o.	»	1	1	40	443	47	624	—	—	—	—
42	—	—	»	—	—	21	385	47	827	—	—	—	—
43	—	—	»	—	—	8	147	—	—	—	—	—	—
44	—	—	»	—	—	—	—	47	771	51	1,018	50	1,058
45	—	—	»	—	—	—	—	8	76	51	551	—	—
46	—	—	»	—	—	—	—	9	117	—	—	—	—

löneförhållanden m. m. under hvart och ett af åren 1901—1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
N:r.	Ålder år 1901. (År.)	Civilstånd år 1901.	Yrkesspecialitet.	Anställningstid år 1901		Verklig arbetstid och inkomst.							
						År 1901.		År 1902.		År 1903.		År 1904.	
				i yrket.	hos arbetsgifvaren.	Arbetstid.	Inkomst.	Arbetstid.	Inkomst.	Arbetstid.	Inkomst.	Arbetstid.	Inkomst
				År.	År.	Veckor.	Kr.	Veckor.	Kr.	Veckor.	Kr.	Veckor.	Kr.
47	—	—	Järnfilare.	—	—	—	—	—	—	49	1,117	37	864
48	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	38	735
49	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	51	1,143
50	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	37	678
51	16	o.	»	2	1	50	313	48	374	49	578	33	438
52	18	o.	»	2	0	22	198	—	—	—	—	—	—
53	—	—	»	—	—	21	78	—	—	—	—	—	—
54	27	g.	Järnsvarfvare.	12	3	51	1,093	51	1,037	51	1,283	38	973
55	23	o.	»	6	3	50	1,093	39	790	—	—	—	—
56	25	o.	»	12	2	48	1,032	49	957	51	1,077	—	—
57	26	o.	»	12	2	51	1,024	51	1,008	51	1,173	38	876
58	28	g.	»	12	3	50	1,006	18	352	—	—	—	—
59	28	o.	»	3	2	49	981	51	945	52	1,272	39	900
60	26	o.	»	8	3	50	980	40	734	—	—	—	—
61	24	o.	»	4	0	47	849	51	857	51	1,046	51	1,060
62	23	o.	»	2	2	48	770	49	834	35	784	—	—
63	16	o.	»	3	3	50	392	51	602	51	941	47	1,045
64	16	o.	»	2	2	50	337	50	430	51	776	47	805
65	—	—	»	—	—	17	320	51	932	51	1,100	36	821
66	17	o.	»	2	1	22	225	—	—	—	—	—	—
67	—	—	»	—	—	11	196	48	780	51	1,093	32	650
68	—	—	»	—	—	—	—	15	185	—	—	—	—
69	—	—	»	—	—	—	—	—	—	52	1,075	48	1,012
70	—	—	»	—	—	—	—	—	—	51	948	42	893
71	—	—	»	—	—	—	—	—	—	51	1,141	38	878
72	—	—	»	—	—	—	—	—	—	51	462	25	306
73	—	—	»	—	—	—	—	—	—	42	480	48	652
74	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	36	473
75	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	41	627
76	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	39	677
77	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	33	713
78	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	51	928
79	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	51	404
80	18	o.	Pressare.	0	0	37	537	18	267	—	—	—	—
81	—	—	»	—	—	—	—	16	99	51	361	—	—
82	—	—	»	—	—	—	—	16	178	—	—	—	—
83	—	—	Öfriga maskinarb.	—	—	40	778	48	842	51	1,233	38	1,048
84	—	—	»	—	—	49	739	22	347	—	—	—	—
85	—	—	»	—	—	28	463	—	—	—	—	—	—
86	—	—	»	—	—	22	416	—	—	—	—	—	—
87	—	—	»	—	—	27	270	37	472	—	—	—	—
88	—	—	»	—	—	23	252	—	—	—	—	—	—
89	—	—	»	—	—	15	248	—	—	—	—	—	—
90	—	—	»	—	—	12	220	—	—	—	—	—	—
91	—	—	»	—	—	22	213	—	—	—	—	—	—
92	—	—	»	—	—	11	203	—	—	—	—	—	—
93	—	—	»	—	—	20	200	—	—	—	—	—	—

Uppgifter rörande arbetarnes vid en mekanisk verkstad i Göteborg

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
N:r.	Ålder år 1901. (År.)	Civilstånd år 1901.	Yrkesspecialitet.	Anställningstid år 1901 i yrket	Anställningstid år 1901 hos arbetsgifvaren.	Verklig arbetstid och inkomst. År 1901. Arbetstid.	År 1901. Inkomst.	År 1902. Arbetstid.	År 1902. Inkomst.	År 1903. Arbetstid.	År 1903. Inkomst.	År 1904. Arbetstid.	År 1904. Inkomst.
				År.	År.	Veckor.	Kr.	Veckor.	Kr.	Veckor.	Kr.	Veckor.	Kr.
94	—	—	Öfriga maskinarb.	—	—	13	184	51	845	40	746	51	1,129
95	—	—	»	—	—	11	159	—	—	—	—	—	—
96	—	—	»	—	—	15	155	51	562	50	801	46	742
97	—	—	»	—	—	17	124	48	366	51	548	51	651
98	—	—	»	—	—	8	120	—	—	—	—	—	—
99	—	—	»	—	—	7	115	—	—	—	—	—	—
100	—	—	»	—	—	19	115	—	—	—	—	—	—
101	—	—	»	—	—	6	88	—	—	—	—	—	—
102	—	—	»	—	—	—	—	22	131	51	331	33	317
103	—	—	»	—	—	—	—	15	199	—	—	—	—
104	—	—	»	—	—	—	—	—	—	51	587	—	—
105	—	—	»	—	—	—	—	—	—	50	639	—	—
106	—	—	»	—	—	—	—	—	—	32	252	41	386
107	23	o.	Metallarbetare.	8	1	47	964	49	928	—	—	—	—
108	19	o.	»	4	2	51	835	51	927	49	1,008	51	1,327
109	24	o.	»	3	3	51	828	28	440	—	—	—	—
110	21	o.	»	3	2	47	612	—	—	—	—	—	—
111	17	o.	»	3	3	49	446	51	572	51	842	51	921
112	18	o.	»	4	2	49	372	—	—	—	—	—	—
113	19	o.	»	2	2	31	260	—	—	—	—	—	—
114	—	—	»	—	—	—	—	11	125	—	—	—	—
115	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	39	704
116	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	36	334
117	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	51	660
118	25	g.	Elektr. montörer.	3	3	51	1,018	52	1,065	48	1,124	51	1,196
119	22	o.	»	2	2	33	392	—	—	—	—	—	—
120	—	—	»	—	—	7	117	50	809	51	968	51	1,172
121	—	—	»	—	—	—	—	14	110	—	—	—	—
122	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	28	249
123	28	o.	Trådarbetare.	2	2	51	967	51	1,283	52	1,322	32	982
124	21	o.	»	1	2	44	511	51	1,068	51	1,106	47	1,606
125	17	o.	»	2	2	51	389	51	503	51	878	51	880
126	—	—	»	—	—	15	110	—	—	—	—	—	—
127	—	—	»	—	—	—	—	—	—	51	794	52	1,089

löneförhållanden m. m. under hvart och ett af åren 1901—1904.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
				Anställningstid år 1901		Verklig arbetstid och inkomst.							
						År 1901.		År 1902.		År 1903.		År 1904.	
N:r.	Ålder år 1901. (År.)	Civilstånd år 1901.	Yrkesspecialitet.	i yrket.	hos arbetsgifvaren.	Arbetstid.	Inkomst.	Arbetstid.	Inkomst.	Arbetstid.	Inkomst.	Arbetstid.	Inkomst.
				År.	År.	Veckor.	Kr.	Veckor.	Kr.	Veckor.	Kr.	Veckor.	Kr.
128	29	o.	Modellsnickare.	14	3	51	948	51	984	51	1,057	—	—
129	42	g.	»	4	4	47	823	51	915	51	1,020	51	1,017
130	—	—	»	—	—	—	—	—	—	—	—	39	875
131	53	g.	Timmerman.	4	4	51	1,042	—	—	47	900	51	1,039
132	53	g.	Öfriga träarb.	7	7	50	1,046	51	1,037	42	928	—	—
133	32	o.	»	2	2	27	443	—	—	—	—	—	—
134	—	—	»	—	—	24	412	—	—	—	—	—	—
135	—	—	»	—	—	7	67	—	—	—	—	—	—
136	38	g.	Måleriarbetare.	2	2	51	1,058	18	349	—	—	—	—
137	43	o.	»	2	2	51	876	50	1,013	52	1,164	34	848
138	19	o.	»	3	3	51	488	51	587	51	733	34	559
139	—	—	»	—	—	15	282	—	—	—	—	—	—
140	18	o.	Maskinist. o. eld.	4	2	6	96	—	—	—	—	—	—
141	—	—	Diverse arbetare.	—	—	—	—	13	74	—	—	—	—
			Kvinnor:										
142	—	—	Trådarbetare.	—	—	51	571	—	—	—	—	—	—
143	—	—	»	—	—	51	549	49	607	46	600	36	679
144	—	—	»	—	—	48	512	—	—	—	—	—	—
145	—	—	»	—	—	51	477	52	574	51	552	31	377
146	—	—	»	—	—	51	464	52	591	—	—	—	—
147	—	—		—	—	50	447	49	571	—	—	—	—
148	—	—	»	—	—	51	409	52	692	—	—	—	—
149	—	—	»	—	—	30	318	—	—	—	—	—	—
150	—	—	»	—	—	21	232	—	—	—	—	—	—
151	—	—	»	—	—	—	—	11	79	—	—	—	—
152	—	—	»	—	—	—	—	25	232	48	381	—	—
153	—	—	»	—	—	—	—	46	455	50	570	36	503
154	—	—	»	—	—	—	—	25	236	49	456	38	477
155	—	—	»	—	—	—	—	20	194	51	560	36	591
156	—	—	»	—	—	—	—	16	97	—	—	—	—
157	—	—	»	—	—	—	—	—	—	36	338	36	516

Yrkesinspektionen i Sverige under år 1904.

(Efter den af Kungl. Kommerskollegium utgifna publikationen »Yrkesinspektionens verksamhet år 1904».)

Registrerade arbetsställen. Enligt de af yrkesinspektörerna förda register öfver sådana arbetsställen, som äro eller antagas vara föremål för inspektion, skulle antalet dylika arbetsställen under år 1904 hafva utgjort:

inom Härnösands distrikt	1,065
» Gäfle »	2,099
» Stockholms »	2,515
» Örebro »	2,647
» Linköpings »	2,636
» Jönköpings »	2,179
» Göteborgs »	2,869
» Malmö »	2,560
» sprängämnestillverkningen	40
tillsammmans	**18,610**

Inspekterade arbetsställen. Af 18,610 registrerade arbetsställen inspekterades under år 1904:

Af inspektören	Arbetsställen.	Arbetare. Män.	Kvinnor.	Tillsammans.
i Härnösands distrikt	180	10,228	189	10,417
» Gäfle »	279	8,121	431	8,552
» Stockholms »	173	5,422	2,495	7,917
» Örebro »	303	7,605	849	8,454
» Linköpings »	301	6,725	1,844	8,569
» Jönköpings »	259	5,409	1,802	7,211
» Göteborgs »	260	7,255	4,320	11,575
» Malmö »	242	9,296	2,551	11,847
af inspektören öfver sprängämnestillverkningen	40	573	398	971
Tillsammans	**2,037**	**60,634**	**14,879**	**75,513**

Af ifrågavarande 2,037 under år 1904 inspekterade arbetsställen hafva 776 med tillhopa 11,137 arbetare blifvit under året för första gången inspekterade. Antalet arbetsställen, som, sedan lagen angående skydd mot yrkesfara den 1 juli 1890 trädde i kraft, minst en gång varit föremål för inspektion af yrkesinspektör, utgjorde vid 1904 års utgång 11,519.

Således hade vid sistnämnda tidpunkt af 18,610 registrerade arbetsställen, som anses vara föremål för inspektion, endast 61·4 % besökts af yrkesinspektör.

Anvisningar om skyddsåtgärder. Vid 1,615 af de under året inspekterade 2,037 arbetsställena hafva skriftliga anvisningar rörande skydd mot yrkesfara lämnats till ett antal af 5,220, af hvilka 2,525 vid arbetsställen, som under året för första gången undergått inspektion.

Ångpannor. Genom ångpanneägarnes direkta försorg hafva under år 1904 2,449 besiktningar och profningar af ångpannor ägt rum, hvarjämte 2,065 ångpannor kontrollerats genom Södra Sveriges samt Mellersta och Norra Sveriges ångpanneföreningars försorg. Under året har i Malmö distrikt inträffat en ångpanneexplosion, i Göteborgs distrikt en explosion af en större kokpanna samt i Linköpings distrikt en explosion af ett större ångpannerör. Vid den förstnämnda explosionen dödades 1 och skadades 2 personer, vid den andra blef icke någon skadad, vid den sistnämnda dödades 3 personer.

Explosion af acetylengasverk. Någon explosion af acetylengasverk vid arbetsställe underkastad inspektionens kontroll har ej under året kommit till inspektörernas kännedom.

Yrkesinspektörerna i Jönköpings och Göteborgs distrikt omnämna emellertid en explosion af ett dylikt verk inom en hotellbyggnad i Åmål, hvarvid, förutom förlusten af ett människolif, stor materiell skada lär hafva uppstått.

Olycksfall. Af olycksfall, som under år 1904 timat vid de till yrkesinspektionens verksamhet hörande industriella anläggningar, och om hvilkas orsak och påföljd inspektörerna erhållit kännedom, hafva inträffat:

inom	Härnösands distrikt	. . . .	602,	däraf	med	dödlig	utgång 12
»	Gäfle »	. . . .	388,	»	»	»	» 13
»	Stockholms »	. . . .	226,	»	»	»	» 7
»	Örebro »	. . . .	561,	»	»	»	» 12
»	Linköpings »	. . . .	150,	»	»	»	» 12
»	Jönköpings »	. . . .	229,	»	»	»	» 6
»	Göteborgs »	. . . .	384,	»	»	»	» 11
»	Malmö »	. . . .	639,	»	»	»	» 13
»	sprängämnestillverkningen	.	7,	»	»	»	» 3
			tillsammans **3,186**,	däraf	med	dödlig	utgång **89**

Dessa olycksfall hafva inträffat: vid motorer 12, vid transmissioner 69, vid hissar och lyftkranar 61, vid transport af tunga föremål 381, vid sågar 300, vid andra träbearbetningsmaskiner 123, vid olika slag af arbetsmaskiner 521, genom fall från stegar, halkning m. m. 478, genom nedstörtande föremål 322, genom explosion, beröring med smält metall, hett vatten o. d. 246, utan omedelbar inverkan af maskiner 673.

(Forts. å sid. 502.)

Sammandrag af uppgifter rörande minderåriga

(Enligt de till yrkesinspektionen

1. Yrkesgrupper.	2. Antal arbetsställen, vid hvilka minderåriga sysselsättas.	3. Antal registerförda under 12 år. § 8 mom. 2.[1]) m.	4. kv.	5. 12—13 år. §§ 2 och 3.[1]) m.	6. kv.
A. Malmförädlingsindustri	**47**	—	—	**19**	—
Järn- och ståltillverkning	46	—	—	19	—
Metalltillverkning (utom järn och stål)	1	—	—	—	—
B. Fabriksindustri	**3,426**	**141**	**5**	**1,563**	**403**
1 a. *Sten-, ler- och glasindustri*	**311**	**8**	—	**229**	**46**
Stenhuggerier och -hyflerier	69	—	—	25	—
Kalk-, cement-, gips- och kritbruk, slamfärgtillverkning	20	—	—	8	—
Porslins-, kakel-, lergods- och tegeltillverkning	178	6	—	102	29
Glasbruk, glasslipperier och glödlampfabriker	44	2	—	94	17
1 b. *Kol- och torfindustri* (jämte gasverk)	**20**	**5**	—	**5**	—
2. *Metallindustri*	**356**	**3**	—	**129**	**5**
Järn- och stålmanufaktur	222	1	—	102	—
Finare järn- och stålindustri	41	—	—	4	—
Metallgjuteri och metallmanufaktur (ej järn och stål)	93	2	—	23	5
3. *Maskin- och skeppsbyggnadsindustri*	**478**	—	—	**72**	—
Mekaniska verkstäder och järngjuterier	448	—	—	70	—
Varf och skeppsbyggerier	30	—	—	2	—
4. *Byggnadsindustri*					
Målnings- och impregneringsanstalter	**22**	—	—	**2**	**1**
5. *Trävaruindustri*	**885**	**121**	**3**	**700**	**26**
Sågverk, hyflerier och vedsågerier	542	114	3	596	17
Snickerifabriker (för byggnader, möbler m. m.)	276	7	—	90	3
Tunnbinderier och fatfabriker	16	—	—	2	1
Öfrig träindustri (bobin-, pligg-, kork- o. borstfabriker)	51	—	—	12	5
6. *Läderberedningsindustri*	**43**	—	—	**6**	—
Skinn- och läderberedningsfabriker	26	—	—	1	—
Sadelmakerier	17	—	—	5	—
7. *Textilindustri*	**296**	—	**2**	**192**	**163**
Spinnerier, väfverier, vadd- och filtfabriker	237	—	2	188	161
Färgerier och blekerier	41	—	—	2	—
Repslagerier och snörmakerier	18	—	—	2	2
8. *Beklädnadsindustri*	**127**	—	—	**30**	**27**
Skrädderier och öfriga fabriker för sömnad o. stickning	60	—	—	4	15
Hattfabriker	13	—	—	2	2
Sko- och handskfabriker	54	—	—	24	10

[1]) Se »Meddel.» 1903, s. 42—43. anm.

arbetare i industriellt yrke under år 1904.

ingångna registerböcker).

7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.
minderåriga af åldern					Antal vid årets slut kvarstående minderåriga.		Af besiktningsläkare undersökta minderåriga.					
13—18 år. § 3.[1])		14—18 år. § 8 mom. 1.[1])	Summa minderåriga.				Antal besiktigade.		Antal tilldelade lättare arbete.		Antal förbjudna att fortsätta arbete.	
m.	kv.	m.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kr.
339	—	**289**	**647**	—	**396**	—	**394**	—	**11**	—	—	—
329	—	289	637	—	391	—	389	—	11	—	—	—
10	—	—	10	—	5	—	5	—	—	—	—	—
33,353	**15,588**	**3,480**	**38,537**	**15,996**	**22,119**	**9,841**	**25,384**	**9,664**	**292**	**93**	**47**	**30**
3,312	**622**	**294**	**3,843**	**668**	**2,149**	**394**	**2,406**	**409**	**35**	**8**	**5**	**3**
506	2	—	531	2	357	—	283	—	2	—	4	—
236	1	—	244	1	137	1	129	1	5	—	—	—
1,576	384	4	1,688	413	816	238	1,092	254	25	8	—	—
994	235	290	1,380	252	839	155	902	154	3	—	1	3
141	**17**	—	**151**	**17**	**33**	**6**	**59**	**4**	—	—	**1**	—
4,008	**427**	**922**	**5,062**	**432**	**3 556**	**275**	**3,432**	**251**	**47**	**2**	**9**	—
2,660	285	915	3,678	285	2,623	167	2,603	163	37	2	9	—
613	32	—	617	32	403	24	328	17	3	—	—	—
735	110	7	767	115	530	84	501	71	7	—	—	—
4,789	**48**	**2**	**4.863**	**48**	**3,299**	**27**	**3,101**	**37**	**35**	—	**5**	—
4,419	48	2	4,491	48	3,091	27	2,904	37	34	—	4	—
370	—	—	372	—	208	—	197	—	1	—	1	—
111	**11**	—	**113**	**12**	**80**	**9**	**72**	**9**	**1**	—	—	—
10.118	**680**	**1,844**	**12,783**	**709**	**5,755**	**418**	**9,302**	**497**	**118**	**2**	**15**	**2**
7,322	262	1,844	9,876	282	3,878	110	7,496	199	107	2	10	2
2,229	91	—	2,326	94	1,516	47	1,465	60	8	—	5	—
110	8	—	112	9	61	7	61	6	—	—	—	—
457	319	—	469	324	300	254	280	232	3	—	—	—
190	**33**	—	**196**	**33**	**126**	**24**	**102**	**21**	**1**	**1**	—	—
76	9	—	77	9	60	6	41	5	—	1	—	—
114	24	—	119	24	66	18	61	16	1	—	—	—
3,456	**6,447**	—	**3,648**	**6,612**	**2,271**	**4,122**	**2,160**	**3,983**	**11**	**23**	**5**	**10**
3,146	6,315	—	3,334	6,478	2,080	4,041	1,978	3,923	11	23	5	10
233	42	—	235	42	147	27	138	20	—	—	—	—
77	90	—	79	92	44	54	44	40	—	—	—	—
1.036	**2,481**	—	**1.066**	**2,508**	**649**	**1.476**	**590**	**1,476**	**10**	**25**	—	**4**
92	1,586	—	96	1,601	49	859	38	912	—	7	—	2
89	158	—	91	160	52	109	50	106	—	4	—	2
855	737	—	879	747	548	508	502	458	10	14	—	—

(Forts.) Sammandrag af uppgifter rörande minderåriga

(Enligt de till yrkesinspektionen

1. Yrkesgrupper.	2. Antal arbetsställen, vid hvilka minderåriga sysselsättas.	3. Antal registerförda under 12 år. § 8 mom. 2.[1]) m.	4. kv.	5. 12—13 år. §§ 2 och 3.[1]) m.	6. kv.
9. *Närings- och njutningsämnesindustri*	**269**	**1**	—	**49**	**27**
Kvarnar	25	—	—	—	—
Bagerier, kaffe-, chokolad- och cikoriafabriker	38	—	—	4	7
Sockerbruk	13	—	—	—	—
Bryggerier, brännerier och jästfabriker	69	1	—	4	—
Mejerier	5	—	—	—	—
Tobaks- och cigarrfabriker	73	—	—	38	19
Öfriga närings- och njutningsämnesfabriker	46	—	—	3	1
10. *Kemisk-teknisk industri*	**125**	**1**	—	**53**	**49**
Superfosfat- och andra gödningsämnes- samt syrefabriker	11	—	—	—	—
Sprängämnesfabriker	11	—	—	—	—
Tändsticksfabriker	23	—	—	22	35
Tvål-, ljus- och oljefabriker	31	—	—	3	4
Öfrig kemisk-teknisk industri	49	1	—	28	10
11. *Trämasse- och pappersindustri*	**201**	**2**	—	**59**	**43**
Pappersmassefabriker och pappersbruk	133	1	—	47	34
Tapetfabriker	5	—	—	1	—
Bokbinderier	63	1	—	11	9
12. *Grafisk industri:* Tryckerier	**277**	—	—	**37**	**10**
13. *Annan industri*	**16**	—	—	—	**6**
Elektrisk belysningsindustri	4	—	—	—	—
Tvättinrättningar	12	—	—	—	6
Totalsummor af samtliga industrigrupper	**3,473**	**141**	**5**	**1,582**	**403**
Ofvanstående totalsummor fördelade på Hernösands distrikt	313	62	—	370	1
» » » » Gäfle »	418	33	3	271	20
» » » » Stockholms »	379	—	—	138	49
» » » » Örebro »	556	18	—	171	15
» » » » Linköpings »	358	19	2	180	86
» » » » Jönköpings »	326	5	—	127	48
» » » » Göteborgs »	623	4	—	167	88
» » » » Malmö »	489	—	—	158	96
» » » sprängämnestillverkningen	11	—	—	—	—

[1]) Se »Meddel.» 1903, s. 42—43, anm.

arbetare i industriellt yrke under år 1904.

ingångna registerböcker).

7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.
minderåriga af åldern					Antal vid årets slut kvarstående minderåriga.		Af besiktningsläkare undersökta minderåriga.					
13—18 år. § 3.[1]		14—18 år. § 8 mom. 1.[1]	Summa minderåriga.				Antal besiktigade.		Antal tilldelade lättare arbete.		Antal förbjudna att fortsätta arbete.	
m.	kv.	m.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
1,182	**1,497**	—	**1,232**	**1,524**	**638**	**831**	**634**	**841**	**3**	**10**	—	**1**
39	—	—	39	—	29	—	27	—	—	—	—	—
159	456	—	163	463	80	239	88	245	2	5	—	—
105	32	—	105	32	53	18	61	19	1	—	—	—
203	44	—	208	44	114	25	111	26	—	—	—	—
2	3	—	2	3	1	—	—	1	—	—	—	—
566	836	—	604	855	295	492	275	466	—	4	—	1
108	126	—	111	127	66	57	72	84	—	1	—	—
1,698	**1,583**	—	**1,752**	**1,632**	**980**	**980**	**958**	**981**	**10**	**10**	**4**	**6**
70	—	—	70	—	43	—	44	—	—	—	—	—
35	83	—	35	83	31	64	23	64	—	—	—	—
820	794	—	842	829	517	539	514	556	8	7	3	5
113	180	—	116	184	62	92	61	101	—	1	—	—
660	526	—	689	536	327	285	316	260	2	2	1	1
1,488	**1,297**	**418**	**1,967**	**1,340**	**1,291**	**950**	**1,301**	**903**	**9**	**11**	**3**	**4**
1,068	659	418	1,534	693	1,028	479	1,039	485	8	2	3	2
112	6	—	113	6	63	3	65	3	—	—	—	—
308	632	—	320	641	200	468	197	415	1	9	—	2
1,806	**376**	—	**1,843**	**386**	**1,281**	**277**	**1,247**	**228**	**12**	**1**	—	—
18	**69**	—	**18**	**75**	**11**	**52**	**20**	**24**	—	—	—	—
15	—	—	15	—	9	—	12	—	—	—	—	—
3	69	—	3	75	2	52	8	24	—	—	—	—
33,692	**15,588**	**3,769**	**39,184**	**15,996**	**22,515**	**9,841**	**25,778**	**9,664**	**303**	**93**	**47**	**30**
4,409	109	988	5,829	110	1,891	40	4,391	48	55	—	3	—
4,467	756	1,252	6,023	779	3,641	453	4,578	566	93	8	5	2
3,904	1,842	257	4,299	1,891	2,794	1,216	2,502	1,155	58	53	—	1
4,392	1,003	924	5,505	1,018	3,280	543	3,623	539	26	—	14	2
3,176	1,805	88	3,463	1,893	2,312	1,198	2,260	1,105	23	1	2	3
2,717	1,127	97	2,946	1,175	2,268	948	2,293	884	10	17	11	7
6,490	5,659	158	6,819	5,747	4,078	3,529	3,951	3,523	18	8	8	11
4,102	3,204	5	4,265	3,300	2,220	1,850	2,157	1,780	20	6	4	4
35	83	—	35	83	31	64	23	64	—	—	—	—

(Forts. från sid. 497.)

Fosfornekros. Under år 1904 hafva af fosfornekros förekommit i Jönköpings distrikt fem fall och i Göteborgs distrikt ett fall, samtliga af lindrigare beskaffenhet.

Minderåriga. I enlighet med hvad som kommit till yrkesinspektörernas kännedom ha under år 1904 vid 3,504 sådana arbetsställen, vid hvilka lagen ang. minderårigas och kvinnors användande till arbete i industriellt yrke äger tillämpning, minderåriga arbetare haft anställning. Från 3,473 af dessa 3,504 arbetsställen har till vederbörande yrkesinspektör inkommit föreskrifven registerbok. Uppgifter saknas således från 31 arbetsställen.

Af efterföljande tabell, hvilken utgör ett sammandrag af uppgifter i samtliga inkomna registerböcker, inhämtas bl. a., att sammanlagda antalet minderåriga arbetare, som under år 1904 någon längre eller kortare tid sysselsatts vid resp. arbetsställen, utgjort 55,180, hvaraf 39,184 manliga och 15,996 kvinnliga, och äro dessa minderåriga i tabellen å sid. 498—501 fördelade dels under särskilda industrigrupper, dels på de olika åldersklasser, hvilka i ett eller annat afseende äro i nyssnämnda lag föremål för särskilda bestämmelser.

Det i tabellen upptagna antalet minderåriga får emellertid ej anses angifva det *största antal* minderåriga, som under någon del af året *samtidigt* sysselsatts, enär i denna siffra inrymmas jämväl alla de minderåriga, som under året en eller flera gånger bytt anställning. Af tabellbilagan inhämtas vidare, att antalet af de vid årets slut i arbete kvarstående minderåriga uppgått till 32,356, ett antal, som dock torde vara betydligt lägre än det verkliga, alldenstund vid denna tidpunkt af året flertalet af de s. k. säsongarbetarne äro ur registerböckerna affördа. Därtill kommer, förutom bristande uppgifter från här ofvan omförmälda arbetsställen, hvarifrån registerbok saknas, jämväl det förhållandet, att sannolikt ännu en del smärre industriidkare sysselsätta minderåriga utan att därom göra anmälan.

Hvad angår förseelserna mot minderårighetslagen hafva i 375 fall yrkesidkare anmälts till åtal och äro i nedanstående tabell dessa fördelade efter de paragrafer af samma lag, mot hvilka förseelserna ägt rum, nämligen:

2 §		rörande felande intyg	71
3	»	olaglig ålder	52
5	»	» missbruk af arbetstid	113
6	»	» ångpanneskötsel	13
8	1 mom.	rörande olaglig skiftindelning	10
8	2 »	» missbruk af undantagsbestämmelser	1
12	1 »	» ofullständig eller icke förd registerbok	40
12	2 »	» ej insänd registerbok	31
14	»	rörande underlåten anmälan	20
17	»	» ej gjorda anslag	17
19	1 mom.	rörande bötfälld målsman	7

Af närslutna tabell inhämtas vidare, att under år 1904 35,442 minderåriga undergått den i lag föreskrifna läkarebesiktningen. I likhet med hvad under föregående år ägt rum och sannolikt af enahanda orsaker synes en hel del minderåriga ej hafva blifvit besiktigade. Huruvida jämfördt med föregående år en förändring till det bättre inträdt i förevarande förhållande kan ej med visshet sägas, då någon jämförande siffra mellan största antalet under året *samtidigt* sysselsatta minderåriga arbetare och besiktigade sådana ej kan erhållas.

Af tabellen inhämtas jämväl att utaf de minderåriga arbetare, som undergått besiktning, hafva 77 af besiktningsläkare meddelats förbud att vidare deltaga i arbete, och 396 blifvit förflyttade till lättare arbete.

Anmälan till Kungl. Maj:ts Befallningshafvande. I 8 särskilda fall har under året yrkesinspektör måst göra anmälan hos vederbörande Konungens befallningshafvande för att få föreslagna skyddsanordningar genomförda, nämligen af:

inspektören i	Härnösands	distrikt	3 anmälningar.
»	» Göteborgs	»	3 »
»	» Malmö	»	2 »

A. H. R.

Erfarenhetsrön och önskningsmål.

Olycksfallsfrekvensen. Ett af syftena med lagen om skydd mot yrkesfara af den 10 maj 1889 var att förekomma olycksfall i arbetet. Nu framgår emellertid af yrkesinspektörernas årliga berättelser, att antalet anmälda olycksfall varit stadt i jämt stigande äfven under de senaste åren. Man frågar efter orsaken till detta nedslående resultat, och flere af yrkesinspektörerna ha mer eller mindre utförliga uttalanden härom. De framhålla, att detta till synes så ogynnsamma förhållande väsentligen beror därpå, att förr endast en ringa del af olycksfallen kommo till deras kännedom, men att på de senare åren yrkesidkarne allt mera ställt sig till efterrättelse föreskrifterna angående skyldigheten att anmäla olycksfall, om också alltjämt mycket återstår att önska härvidlag. För öfrigt ligger det i sakens natur, att olycksfallsfrekvensen skall ha tendens att tilltaga med industriens tillväxt och användningen af allt effektivare arbetsmaskiner, som äro mera komplicerade och i följd däraf farligare att handtera. Emellertid påpeka flere inspektörer, att de ojämförligt flesta olycksfallen inom deras distrikt under år 1904 icke varit föranledda af maskinella anordningar, utan varit af sådan beskaffenhet, att de icke genom skyddsanordningar kunnat förebyggas.

Yrkesinspektören i Göteborgs distrikt, som i sin årsredogörelse ägnat denna fråga om olycksfallsfrekvensen en mera ingående behandling, framhåller, att tillgängliga uppgifter ge vid handen, att det största antalet olycksfall *af betydelse* inom Göteborgs distrikt uppgafs för år 1898 och uppgick till 9·26 för hvart tusental arbetare, att denna siffra sedan efter hand sjunkit till 8·12, men att för hela landet högsta antalet olycksfall *af betydenhet* uppgifvits år 1900 till 14·7 för hvart tusental arbetare och år 1902 sjönk till 13.4. Och dock ökades maskinkraften i hela landet, pr arbetare räknadt, under åren 1898 till 1902 från 1·2 hästkrafter till 1·6 eller med ända till 33 procent och därmed olycksfallsrisken i allmänhet för landets industriarbetare.

Anmälning af olycksfall. Flere yrkesinspektörer betona nödvändigheten af, att nya och bättre föreskrifter utfärdas rörande anmälningen af inträffade olycksfall, och yrkesinspektören i Örebro distrikt upprepar sitt redan i föregående årsberättelse framställda förslag om fastställande af ett lämpligt register, hvari yrkesidkaren kunde införa olycksfallen. Han framhåller också, hurusom inom jordbruket olycksfallsfrekvensen är af afsevärd betydenhet och ökas år från år, hufvudsakligen beroende på den tilltagande användningen af arbetsmaskiner, hvadan en olycksfallsstatistik äfven för denna näring väl är af behofvet påkallad.

Ångpannelag. Behofvet af en ångpannelag synes alltjämt vara trängande. Flere yrkesinspektörer betona, hur illa det för närvarande är ställdt med afseende på skötseln af ångpannor. Många yrkesidkare bry sig ej om att på reglementerade tider låta besiktiga och afprofva sina ångpannor; ofta råder också brist på kunniga besiktningsmän. Särskildt svåra äro missförhållandena vid de till stort antal förekommande flyttbara sågverken. Icke blott ångpannorna vid dessa sågverk, utan också deras armatur och skötsel äro ofta nog fullkomligt underhaltiga.

Lag om acetylengasverk. En annan af behofvet påkallad författning med syfte att förebygga olycksfall är en lag om användningen af acetylengasverk såväl med afseende på dess konstruktion och skötsel som med afseende på dess uppställning i byggnad. Som bekant hafva under de senare åren ett relativt taget icke så litet antal acetylengasexplosioner inträffat.

Undervisning om skyddsanordningar. Mycket skulle vara vunnet till förekommande af olycksfall, påpeka ett par af yrkesinspektörerna, om man från början vid konstruerandet af maskiner, vid uppgörande af förslag till industriella anläggningar o. s. v. vande sig tänka på, att krafven på säkerhet mot olycksfall måste uppfyllas lika väl som andra fordringar. För det ändamålet borde i vederbörande läroanstalter undervisning lämnas angående skydds-

anordningar och deras betydelse. Till gagn härvidlag är också anordnandet af en ständig utställning af dylika skyddsanordningar liknande den, som finns i Charlottenburg. Goda utsikter synas förefinnas att få någonting dylikt till stånd äfven i Stockholm. För att främja samma syfte ingick yrkesinspektören i Linköpings distrikt till bestyrelsen för 1906 års landtbruks- och industriutställning i Norrköping med begäran att i programmet för utställningen skulle intagas den bestämmelsen, att vid bedömandet af maskiner äfven hänsyn måste tagas till huruvida desamma äro försedda med lämpliga skyddsanordningar till förekommande af olycksfall eller icke. Bestyrelsen visade sig därvid tillmötesgående och har upptagit denna bestämmelse i programmet.

Ordningsföreskrifter till förebyggande af olycksfall. En yrkesinspektör framhåller som sin mening, att åtskilligt vore att vinna till förebyggande af olycksfall genom upprättandet af ordningsföreskrifter, lämpade efter de lokala förhållandena vid de olika arbetsställena. Dessa ordningsföreskrifter borde upprättas af vederbörande yrkesidkare, arbetsförmän och några af de i yrket mera erfarna arbetarne i samråd med yrkesinspektören och strängt begränsas till föreskrifter till förebyggande af olycksfall. Så t. ex. skulle det bestämmas, att ingen utan order af sin förman finge taga befattning med annat arbete än det, hvartill han blifvit satt; enhvar skulle vara skyldig att afvisa hvarje obehörig, som komme till honom i hans arbete o. s. v.

Skyddsåtgärder eller högre olycksfallsförsäkringspremier? I sammanhang med frågan om förebyggande af olycksfall må framhållas den egendomliga uppfattning, som gjort och gör sig gällande hos en del industriidkare, nämligen att de kunna försumma vidtagandet af erforderliga skyddsåtgärder mot erläggande af en högre försäkringspremie än den, som för respektive yrkesgrupp beräknats som normal.

Den nu för olycksfallsförsäkring tillämpade specialtarifferingen af hvarje arbetsställe särskildt gifver — påpekar yrkesinspektören i Göteborgs distrikt — lätt anledning till en sådan uppfattning, att yrkesidkaren *äger att välja mellan vidtagandet af skyddsåtgärder och erläggandet af högre försäkringspremier.* Men detta är påtagligen i strid med 1889 års lag om skydd mot yrkesfara, som ålägger yrkesidkare som en plikt att vidtaga nödiga anordningar till olycksfalls förebyggande.

Yrkesinspektören i Jönköpings distrikt har funnit, att olycksfallsförsäkring af arbetare kommit bland yrkesidkarne till långt mindre användning än önskligt och nödigt är. Särskildt är det mindre yrkesidkare med relativt ringa ekonomisk bärkraft, som underlåta att försäkra sina arbetare mot olycksfall i arbetet; de

anse afgiften alltför betungande. Det ligger i öppen dag, hur liten garanti deras arbetare ha att vid ett eventuellt olycksfall verkligen komma i åtnjutande af den ersättning, hvarom 1901 års lag om ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete stadgar.

Hygieniska förhållanden. Att de *hygieniska* förhållandena vid våra industriella anläggningar i stort sedt äro stadda i förbättring, lämna yrkesinspektörerna intyg om, ehuru ännu mycket återstår att önska. Så framhålla några af inspektörerna, huruvida vid åtskilliga ny- eller ombyggda fabriker all möjlig hänsyn tagits till nutida kraf på goda hygieniska anordningar. Och yrkesinspektören i Göteborgs distrikt meddelar, att, i synnerhet i Älfsborgs län, under de senare åren badhus — vanligen i form af finsk badstu — blifvit anordnade vid flere fabriker och bruk i enlighet med förste provinsialläkarens framställningar och förslag.

Gasförgiftning. Yrkesinspektören i Stockholms distrikt påpekar den fara för *gasförgiftning*, som föreligger vid suggasverk. Så afled under ifrågavarande år en arbetare genom gasförgiftning vid skötseln af ett dylikt maskineri. Vissa bestämmelser borde därför, menar yrkesinspektören, fastställas rörande dylika gasverks uppställning och drift, i likhet med hvad som skett i Tyskland genom en förordning af den 20 juni 1904. En dylik lagstiftning vore också till gagn ur synpunkten af att förekomma olycksfall.

Hälsofaran i snuskvarnar. Yrkesinspektören i Örebro distrikt anför ett yttrande af en besiktningsläkare rörande hälsovådligheten af arbetet i *snuskvarnar:* »Det borde vara i lag förbjudet att använda minderåriga till arbete i sådana.»

Käkbensbrand. Yrkesinspektören i Jönköpings distrikt omtalar, att 5 fall af *käkbensbrand* (fosfornekros) under året förekommit, samtliga af lindrigare beskaffenhet. (Ett fall relateras äfven från Göteborgs distrikt.) De synas alla ha uppkommit därigenom, att arbetarne icke iakttagit nödig varsamhet och försiktighet; i fråga om *en* arbetare stod sjukdomen sannolikt i samband med oförsiktighet vid snustuggning, i fråga om några arbeterskor i samband med vårdslöshet vid tobaksrökning! Yrkesinspektören uttalar den uppfattningen, att det säkerligen skulle vara till stort gagn vid bekämpande af fosfornekrosen, om, med bibehållande af de lagstadgade läkarebesiktningarna, det blefve föreskrifvet, att hvarje fosfortändsticksfabrik skulle anställa en erkändt skicklig tandläkare, som två gånger om året med sex månaders mellantid hade att undersöka samtliga tändsticksarbetares tänder.

Hälsofaran vid framställning af blyfabrikat. På förekommen anledning gjorde yrkesinspektören i Göteborgs distrikt framställning till förste stadsläkaren i Göteborg om utlåtande öfver hälsofarligheten vid *framställning af ett blyfabrikat.* Vid företagen under-

sökning befanns, att dammet i fabriken, t. o. m. så högt från golfvet som öfver en dörromfattning, innehöll 7·54 procent bly, eller omkring tre gånger så mycket som i boktryckerilokaler. På yrkesinspektörens hemställan förordnade Konungens befallningshafvande bl. a.. att ett matrum skulle anordnas för i fabriken sysselsatta kvinnor och minderåriga samt att detta rum skulle förses med tvätt- och sköljkoppar.

Undervisning i hygien. Ett par yrkesinspektörer påpeka återigen vikten af undervisning i allmän hälsolära i såväl folkskolorna som de allmänna läroverken. Yrkesinspektören i Linköpings distrikt betonar särskildt betydelsen af undervisning i fabrikshygien inom de tekniska skolorna. Från dessa utexamineras årligen ett stort antal ynglingar, hvilka såsom ingeniörer, verkmästare o. s. v. inträda i industriens tjänst. Åt dem anförtros t. ex. ordnandet af ventilations- och uppvärmningsanordningar, af maskiner och transmissioner m. m. och utföras dessa ofta utan tanke på hygieniska eller andra skyddsanordningar. Dylika missförhållanden skulle säkerligen till stor del undanröjas, om den blifvande teknikern redan på skolbänken erhölle kunskap om fabrikshygienens stora betydelse och de åtgärder, som böra vidtagas inom fabriker, för att arbetareskyddslagstiftningens kraf skola varda uppfyllda.

Inom en del privata tekniska lärokurser, framhåller nämnde inspektör, har frågan redan vunnit anklang; så t. ex. har styrelsen för Linköpings tekniska aftonskola beslutat införa undervisning icke blott i allmän hälsolära, utan äfven i maskinella skyddsanordningar.

Beredvilligheten att följa yrkesinspektörernas föreskrifter. I allmänhet synas såväl yrkesidkarne som arbetarne visa beredvillighet att ställa sig yrkesinspektörernas föreskrifter rörande skyddsanordningar till efterrättelse. Visserligen har ännu icke det flere gånger förut anmärkta förhållandet, att arbetare understundom på eget bevåg aflägsna uppsatta skyddsanordningar, alldeles försvunnit, och en eller annan inspektör är af den meningen, att detta ej kan väntas blifva fallet, förr än dylikt förfaringssätt blir belagdt med lämpliga böter. Men å andra sidan framhålles, att det gifves många exempel på, att arbetare själfva energiskt påyrkat skyddsanordningars anbringande. Och yrkesinspektören i Göteborg påpekar, att det flere gånger visat sig, vid närmare granskning af borttagna skyddsanordningars beskaffenhet, att de varit orätt uppsatta eller af missförstånd icke lämpade efter förhandenvarande förhållanden. Så t. ex. hade vid en större mekanisk verkstad en i öfrigt rätt utförd skyddsskärm orätt fastsatts öfver kuttern på en rikthyfvel så högt, att arbetaren vid hyfvelns begagnande var nödsakad att föra händerna emellan skärmen och kuttern; skärmen kunde icke flyttas ner mot kuttern i mån efter det till hyfling afsedda arbetsstyckets

tjocklek, och vederbörande ingeniörer funno, skrifver inspektören, först efter allvarsamma uppmaningar till eftertanke, att anordningen, sålunda uppsatt, var farligare än om den icke funnits.

Äfven borttagna eller under kall årstid igensatta ventilationsrör hafva som regel, framhåller samme inspektör, varit felaktiga sålunda, att de på hälsofarligt sätt utifrån framfört en kall luftström mot någon eller några i lokalen sysselsatta arbetare.

Brott mot skyddslagarna.

Bland de af yrkesinspektörerna meddelade fallen af brott mot arbetareskyddslagarna må en del mera karaktäristiska här anföras.

Förfalskning af registerboken. I ett fall inom Härnösands distrikt hade minderåriga haft för lång arbetstid, men registerboken utvisade ändock laglig tid! Vid yrkesinspektörens undersökning af förhållandet befanns, att den af tjänstemännen, som haft att föra registerboken, blifvit af chefen beordrad att införa tiderna på sätt som skett, således andra än de verkliga.

Chefen förklarade sig hafva den egendomliga uppfattningen, att detta förfaringssätt vore berättigadt, enär arbetstiden vore så mycket kortare om lördagarna, att medelantalet timmar i veckan, fördeladt på veckans sex arbetsdagar, ej öfverstege den i lag tillåtna tiden af 10 timmar. Domstolen delade naturligtvis icke denna mening.

Förfalskning af betyg. Inspektören i Malmö distrikt påträffade ett fall, där en 12 års flicka förfalskat skolbetyg i afsikt att på så sätt få arbeta mer än 6 timmar pr dag. Detta lyckades äfven på den grund, att yrkesidkaren ej brukade infordra de minderårigas officiella åldersbetyg.

Fall af nattarbete för minderåriga. Till yrkesinspektören i Göteborgs distrikt inkom anmälan och framställning om laga beifran för att 9 minderåriga vid en reparationsverkstad periodvis varit sysselsatta nattetid och vid vissa tillfällen ända till 19 (säger nitton) timmar om dygnet. Vid företagen inspektion befanns angifvelsen riktig och åtal anhängiggjordes af vederbörande polismyndighet. Domstolen betraktade, såsom rimligt är, det olagliga användandet af hvar och en af de minderåriga såsom ett särskildt brott och dömde yrkesidkaren att böta: 15 kronor för hvar och en af de 9 minderåriga, som sysselsatts mera än 10 timmar om dagen, och 15 kronor för hvar och en af 8 minderåriga, som sysselsatts efter klockan 7 på aftonen.

Undantagsbestämmelsen för inrättningar, där arbetet förutsätter s. k. ständig eld. Innehafvaren af en *pappersfabrik* inom Göteborgs yrkesinspektionsdistrikt ansåg sig kunna hålla minderåriga af mankön öfver 14 år till nattarbete enligt undantagsstadgandet i § 8

mom. 1 i lagen af 1900 angående minderårigas användande till arbete i industriellt yrke. Han förmenade nämligen, att fabriken vore att hänföra till »industriella inrättningar, där arbetet förutsätter så kallad ständig eld». Åtalad för öfverträdelse af lagens stadganden om minderårigas arbetstid, sökte yrkesidkaren genom intyg och vittnesförhör styrka riktigheten af sin uppfattning. Men, framhåller inspektören inom distriktet, hufvudsakliga innehållet i dessa intyg var, att fabrikationen egentligen af *ekonomiska* skäl borde drifvas natt och dag. I infordradt utlåtande betonade yrkesinspektören, att ändamålet med lagen var att reglera förhållandet mellan arbetsgifvarnes ekonomiska intressen och de minderårigas arbetskrafter, och när genom § 8 undantag från de allmänna bestämmelserna medgifvits för vissa yrken, syntes däraf logiskt framgå, att anledningen till dessa undantag icke finge sökas i en för arbetsgifvaren rent ekonomisk faktor, utan i ifrågavarande yrkens säregna *tekniska* natur. Han framhöll därjämte, hurusom de i § 8 angifna yrkena: masugnar, hyttor och stångjärnsbruk, äfvensom vissa andra inrättningar, såsom exempelvis glasbruk, tegelbruk och cementfabriker, karaktäriseras däraf, att arbetsprodukterna underkastas vissa förädlings- eller omvandlingsprocesser vid värmegrader, som uppgå till glödnings- eller smältningstemperaturer, hvilka höga värmegrader förutsätta användandet af sådana glödnings- eller smältugnar, som *icke* på endast ett par timmar kunna eldas upp och bringas till ett för fabrikationerna erforderligt fortvarighetstillstånd, men att däremot i pappersfabriker mekaniska trämassefabriker, klädesfabriker och mekaniska tvättinrättningar med flera (hvilka i vissa fall, ehuru ej af tekniska skäl oundgängligen nödigt, hållas i oafbruten drift) icke någon sådan eld förekomme. Det värme, som för torkningsändamål i dessa senare inrättningar användes, fordrar nämligen endast torknings-, högst kokningstemperatur och det värmebehof, som i dessa fall erfordras, kan tekniskt sedt lätt framställas på nytt för hvarje dygn.

Den uppfattningen, som yrkesinspektören gjorde gällande, gillades af domstolen, som dömde pappersfabrikens innehafvare till böter.

Ett liknande ärende — i fråga om en trämassefabrik — låg, då yrkesinspektören afgaf sin berättelse för år 1904, under högsta domstolens pröfning.

Öfverträdelse med målsmans vetskap. Yrkesinspektörerna synas ej ofta påträffa fall, då öfverträdelse af minderårighetslagen skett med den minderåriges faders eller målsmans vetskap och vilja. För år 1904 har endast yrkesinspektören i Örebro distrikt några sådana fall att omtala, nämligen 7. De hade böter till påföljd.

Rastetider. I minderårighetslagen § 4 är stadgadt, att »arbetstiden för minderårig skall afbrytas genom *lämpliga raster*». Men ingenting är bestämdt om hur lång tid arbetet får fortgå i ett sträck och ingenting om rasternas längd. Yrkesinspektören i Malmö distrikt lämnar exempel på åtskilliga där använda arbets- och rastetider, som ingalunda synas kunna vara lämpliga. En vanlig arbetstid för minderåriga öfver 13 år är från klockan 7 f. m. till kl. 6 e. m. med endast en rast kl. 1 till 2 e. m.! Vid ett svenska statens arbetsställe börjas arbetet för de minderåriga kl. 6 f. m. och rasten infaller först kl. 12 middag.

Tillfällig eftergift i lagstadgandena om minderårigas arbetstid. I några få fall har den i minderårighetslagens § 8 mom. 3 medgifna rättigheten för Kommerskollegium och yrkesinspektör att göra eftergifter för kortare tid i lagens stadganden rörande den högsta tillåtna arbetstiden för minderåriga kommit till användning. Yrkesinspektören i Göteborg meddelar dessutom, att han äfven i ett enligt hans mening af lagen icke förutsedt fall meddelat dylik dispens: frågan gällde, om sex stycken 14-års ynglingar under *en* månad skulle kunna få sysselsättas i ett bomullsspinneri 3 timmar *efter* kl. 7 på aftonen mot villkor af endast 5 timmars arbete därförut på dagen. En sådan eftergift är yrkesinspektör icke direkt tillerkänd befogenhet att meddela. Men, framhåller inspektören i fråga, då han är tillerkänd rätt att meddela mera vidtgående eftergifter — såsom en arbetstid af 11 till 12 timmar om dagen mellan kl. 6 f. m. till 7 e. m. — som för de minderårigas hälsa, krafter och eventuella skolgång kunna vara mycket skadligare än den ifrågavarande, trodde han sig böra gå den gjorda anhållan till mötes.

Gränsen mellan »industriellt yrke» och handtverk. Äfven i sina berättelser för 1904 påpeka ett par af yrkesinspektörerna oklarheten och obestämdheten i skyddslagarnas stadganden om hvad som skall inbegripas under uttrycket »industriellt yrke» och således höra under yrkesinspektörernas kontroll. En inspektör föreslår, att en viss öfverordnad myndighet skulle få i uppdrag att mottaga sådana frågor till afgörande. Man vunne därigenom mera likformighet i besluten om dessa ting.

Ökning af yrkesinspektionens arbetskrafter. En af yrkesinspektörerna framhåller starkt nödvändigheten af att öka yrkesinspektionens arbetskrafter. Förutom sprängämnesfabrikerna äro öfver 18,000 arbetsställen underkastade inspektion, således i medeltal pr år för inspektör omkring 2,250. Men erfarenheten lär, att samtliga inspektörer icke hinna att besöka stort mer än sammanlagdt 2,000 arbetsställen om året! Expeditionsgöromålen äro af den omfattning, att de i hög grad taga deras tid och krafter i anspråk.

J. R. N.

Öfversikt

öfver de registrerade sjukkassornas verksamhet i Sverige år 1902.

(Efter den officiella redogörelsen för de registrerade sjukkassornas verksamhet år 1902.)

Vid 1902 års slut voro 1,742 registrerade *sjukkassor i verksamhet*,[1] däraf 863 i städerna och de öfriga 879 å landsbygden.[2] Under året hade 6 kassor upphört med sin verksamhet, hvaremot 127 nyregistrerade kassor tillkommit. Af de nytillkomna sjukkassorna voro 112 sjuk- och begrafningskassor, de öfriga 15 enbart sjukkassor; å andra sidan voro 70 af dessa kassor, nämligen 64 sjuk- och begrafningsskassor och 6 enbart sjukkassor, stadskassor, de öfriga, d. v. s. 48 sjuk- och begrafningskassor samt 9 enbart sjukkassor, tillhörde landsbygden.

Antalet medlemmar vid årets slut i samtliga kassor (oafsedt medlemmarna i ett mindre antal kassor, hvilkas medlemsantal ej uppgifvits) uppgick till 321,025, däraf 75,091, d. v. s. 23·4 %, eller mer än en femtedel, kvinnor; af sammanlagda medlemsantalet tillhörde 206,875 stadskassorna, och 114,150 kassorna å landsbygden.

Vid jämförelse med närmast föregående år hade år 1902 att uppvisa en *ökning i antalet medlemmar* i registrerade sjukkassor af 27,485; denna ökning fördelade sig på städernas och landsbygdens kassor på följande sätt.[3]

	I städerna.	*Å landsbygden.*	*I hela riket.*[4]
Antalet medlemmar vid årets början	151,762 (796 k.)	108,283 (823 k.)	293,540 (1,621 k.)
» » » » slut	166,401 (861 »)	114,150 (879 »)	321,025 (1,742 »)
Ökning i medlemsantalet	14,639	5,867	27,485
» » » i proc.	9·6	5·4	9·4

Till belysning af *utvecklingen under föregående år* meddelas i efterföljande tablå antalet medlemmar i registrerade sjukkassor vid slutet af hvart och ett af åren 1892—1902, eller för hela tiden allt sedan sjukkasselagens tillkomst. De anförda siffrorna grunda

[1] Inklusive en kassa, som utöfvade enbart begrafningskasseverksamhet.

[2] Till stadskassor resp. landsortskassor hafva sådana räknats, hvilka registrerats hos magistrat, resp. Konungens befallningshafvande.

[3] Tvenne kassor, som ehuru registrerade icke blifvit upptagna i redogörelsen för de registrerade sjukkassornas verksamhet år 1901, äro här medräknade i de siffror, som afse nämnda år.

[4] De tvenne i not 1 å sid. 513 omnämnda kassor äro inberäknade endast i de siffror, som afse hela riket.

sig på de uppgifter, som meddelats i motsvarande årgångar af den officiella redogörelsen för registrerade sjukkassors verksamhet; på grund af ofullständigheter i det statistiska materialet kunna dessa siffror, särskildt för de tidigare åren, dock endast göra anspråk på approximativ riktighet.

År.	*Antal medlemmar.*	*År*	*Antal medlemmar.*
1892	24,735	1898	184,119
1893	41,243	1899	225,133
1894	54,445	1900	260,163
1895	77,684	1901	293,540
1896	99,434	1902	321,025
1897	149,195		

Det *genomsnittliga antalet medlemmar pr kassa* utgjorde vid årets slut 187; för städernas kassor var emellertid detta medeltal något högre, nämligen 196, för landsbygdens kassor däremot betydligt lägre, eller ej mer än 132. De enskilda kassorna företedde dock i detta hänseende stora olikheter. Ej mindre än 30·1 % af stadskassorna och 36·8 % af landskassorna räknade 75 medlemmar eller mindre.

De registrerade *sjukkassornas utbredning och anslutningen* till desamma inom olika delar af riket framgå af de i vidstående tabell meddelade, för 1902 års slut gällande siffror.

Antalet medlemmar i de registrerade sjukkassorna utgjorde vid 1902 års slut 6·2 % af rikets hela folkmängd, samt 14·6 % af städernas och 2·8 % af landsbygdens hela invånareantal. Härvid har dock hänsyn ej kunnat tagas därtill, att mycket ofta samma person tillhört två eller flera kassor.

Ett stort antal sjukkassor räknade *endast manliga medlemmar*, under det att sjukkassor med endast *kvinnliga medlemmar* voro mycket fåtaliga. Inom flertalet af de registrerade sjukkassorna voro emellertid båda könen representerade. Närmare angifvet gestaltade sig förhållandena i detta hänseende på följande tätt:

	Kassor med endast män.		*Kassor med både män och kvinnor.*			*Kassor med endast kvinnor.*	
	Antal kassor.	Antal medlemmar.	Antal kassor.	Antal män.	Antal kvinnor.	Antal kassor.	Antal medlemmar.
I städerna	356	46,642	468	105,186	49,997	27	4,845
Å landsbygden	302	39,937	561	54,169	19,995	4	254
I hela riket	**658**	**86,579**	**1,029**	**159,355**	**69,992**	**31**	**5,099**

De flesta kassor voro *sjuk- och begrafningskassor*, medan åter *enbart sjukkassor* voro mera fåtaligt representerade.

Antal registrerade sjukkassor och medlemmar inom de olika länen vid 1902 års slut.[1]

	I städerna.			Å landsbygden.			I hela riket.		
	Antal kassor.	Antal medlemmar.	Medlemmar i proc. af invånareantal.	Antal kassor.	Antal medlemmar.	Medlemmar i proc. af invånareantal.	Antal kassor.	Antal medlemmar.	Medlemmar i proc. af invånareantal.
Stockholms stad	[2] 195	68,629	22·4	—	—	—	195	68,629	22·4
Stockholms län	13	1,739	10·5	21	2,487	1·5	34	4,226	2·3
Uppsala »	12	2,716	9·6	29	3,589	3·7	41	6,305	5·0
Södermanlands »	47	10,044	36·1	54	6,345	4·5	101	16,389	9·7
Östergötlands »	47	10,876	16·6	[3] 119	16,412	7·6	166	27,288	9·7
Jönköpings »	[4] 20	2,943	10·5	[3] 52	5,947	3·4	72	8,890	4·4
Kronobergs »	10	993	13·2	16	1,647	1·1	26	2,640	1·7
Kalmar »	17	1,789	5·5	56	8,022	4·1	73	9,811	4·3
Gottlands »	14	1,795	20·8	11	1,238	2·8	25	3,033	5·7
Blekinge »	[4] 22	4,606	12·2	13	1,527	1·4	35	6,133	4·2
Kristianstads »	15	1,974	12·6	103	11,894	5·8	118	13,868	6·3
Malmöhus »	[4] 124	19,089	14·0	[5] 125	14,011	5·0	249	33,100	7·9
Hallands »	13	1,266	4·6	1	102	0·1	14	1,368	1·0
Göteborgs och Bohus »	[4] 146	13,393	9·0	22	3,478	1·8	168	16,871	4·9
Älfsborgs »	[4] 19	2,554	8·0	20	3,814	1·5	39	6,368	2·3
Skaraborgs »	25	4,957	20·7	[3] 35	2,353	1·1	60	7,310	3·0
Värmlands »	10	2,522	10·7	16	1,760	0·8	26	4,282	1·7
Örebro »	12	1,073	3·7	30	3,556	2·1	42	4,629	2·3
Västmanlands »	25	3,290	11·1	24	4,523	3·8	49	7,813	5·2
Kopparbergs »	5	753	5·8	36	5,737	2·8	41	6,490	2·9
Gäfleborgs »	[3] 52	7,738	16·7	[4] 55	9,820	5·0	107	17,558	7·3
Västernorrlands »	12	1,205	4·5	[4] 27	3,676	1·8	39	4,881	2·1
Jämtlands »	3	247	3·5	4	348	0·3	7	595	0·5
Västerbottens »	1	120	3·1	4	955	0·7	5	1,075	0·7
Norrbottens »	2	90	0·7	[4] 6	909	0·7	8	999	0·7
Summa[6]	**861**	**166,401**	—	**879**	**114,150**	—	**1,742**	**321,025**	—
Vid 1901 års slut[7]	796	151,762	—	823	108,283	—	1,621	293,540	—

[1] I tabellen äro tvenne kassor icke medräknade, nämligen Nykterhetsfolkets sjukkassa, registrerad hos magistraten i Oskarshamn, och Nykterhetsvännernas allmänna sjuk- och begrafningskassa, registrerad hos magistraten i Eskilstuna, detta af den anledning, att deras verksamhetsområden omfatta större delen af hela riket, på samma gång som deras medlemsantal voro exceptionellt stora, nämligen i den förra 22,902 och i den senare 18,472. I slutsummorna för hela riket äro dock dessa kassor medräknade både i fråga om antal kassor och antal medlemmar.

[2] Däribland 5 kassor, hvilkas medlemsantal ej uppgifvits.

[3] » 2 » » » »

[4] » 1 » » » »

[5] » 3 » » » »

[6] » 12 bland städernas och 12 bland landsbygdens kassor, hvilkas medlemsantal ej uppgifvits.

[7] » 13 » » » 8 » » » » » » » »

(jfr äfven not 3 å sid. 511).

Fördelningen på dessa båda grupper tedde sig sålunda:

	Sjuk- och begrafningskassor.		*Enbart sjukkassor.*	
	Antal kassor.	Antal medlemmar.	Antal kassor.	Antal medlemmar.
I städerna	812	199,359	50	7,257
Å landsbygden	801	106,660	78	7,490
I hela riket	**1,613**	**306,019**	**128**	**14,747**

Under år 1902 inträffade bland de registrerade sjukkassornas medlemmar 84,086 (83,026 år 1901) till understöd berättigade *sjukdomsfall*, af hvilka 54,727 kommo på städerna och 29,359 på landsbygdens kassor. Bland de förstnämnda drabbade 41,751 manliga medlemmar och 12,976 de kvinnliga; motsvarande siffror för landsbygden voro resp. 25,675 och 3,684.

Kontant sjukhjälp utbetalades försammanlagdt 1,799,564 (1,695,907 år 1901) *sjukdagar*, nämligen af städernas kassor för 1,227,437 dagar, hvaraf för 906,164 till manliga och för 321,273 till kvinnliga medlemmar, af landsbygdens kassor för 572,127 dagar, af hvilka 481,688 kommo på männen och 90,439 på kvinnorna.

Med bortseende från sådana sjukkassor, som lämnat ofullständiga eller med de öfriga icke jämförliga uppgifter, erhålles på grundvalen af dessa siffror följande relativa medeltal, utvisande de i sjukkassornas uppgifter redovisade understödsberättigade *sjukdomsfallens frekvens och varaktighet.*

	Antal sjukdomsfall på 100 medlemmar.			*Antal sjukdagar på hvarje sjukdomsfall.*			*Antal understödsdagar på hvarje medlem.*		
	Män.	Kvinnor.		Män.	Kvinnor.		Män.	Kvinnor.	
I städerna	28·7	24·4	27·5	21·7	24·8	22·5	6·2	6·0	6·2
Å landsbygden	28·0	18·8	26·3	18·7	24·6	19·5	5·2	4·6	5·1
I hela riket	28·4	22·9	27·1	20·6	24·7	21·4	5·8	5·7	5·8

Samtliga registrerade sjukkassors *inkomster och utgifter* voro följande:

Inkomster.	Kr.	%	*Utgifter.*	Kr.	%
Inträdesafgifter . . .	74,197·54	2·1	Kontant sjukhjälp . .	2,156,563·28	71·0
Regelbundna afgifter .	2,198,419·69	60·8	Begrafningshjälp . . .	387,205·23	12·8
Utdebiterade bidrag .	632,301·06	17·5	Läkararfvoden, medicin o. d. för medlemmar	93,891·64	3·1
Statens förvaltningsbidrag	291,468·42	8·0	Förvaltningskostnader	313,947·15	10·3
Räntor	228,679·37	6·3	Öfriga utgifter . . .	84,266·52	2·8
Gåfvor af arbetsgifvare	62,591·46	1·7			
Öfriga inkomster . . .	130,888·14	3·6			
Summa	**3,618,545·68**	**100·0**	Summa	**3,035,873·82**	**100·0**
Inkomster år 1901 . .	3,271,359·18	—	Utgifter år 1901 . . .	2,777,181·59	—

Kassornas *behållning af årets verksamhet* utgjorde 582,671 kr. 86 öre.

Mot dessa inkomst- och utgiftsummor svara *pr medlem* en totalinkomst af 11 kr. 27 öre, sammanlagda utgifter till belopp af 9 kr. 46 öre, och följaktligen en vinst af 1 kr. 82 öre. Hvarje medlem erlade i genomsnitt ett bidrag af 9 kr. 9 öre; af utgifterna belöpte sig hvarje medlems andel i den kontanta sjukhjälpen till 6 kr. 93 öre, i förvaltningskostnaderna till 1 kr.

De *afgifter*, som af medlemmarna inbetalts till respektive kassor — med bortseende från inträdesafgifter och böter, hvilka voro af underordnad betydelse — hafva erlagts dels i form af regelbundna afgifter, dels i form af bidrag, uttaxerade i mån af behofvet för tillfället.

Under år 1902 hafva sålunda inom 1,018 kassor medlemsafgifter erlagts *uteslutande* i form af *regelbundna afgifter* till ett sammanlagdt belopp af 1,360,484 kr. 81 öre, inom 517 kassor hafva *jämte regelbundna afgifter*, hvilkas sammanlagda belopp uppgått till 837,934 kr. 88 öre, *jämväl uttaxerade bidrag* om sammanlagt 421,153 kr. 29 öre blifvit upptagna, inom 181 kassor hafva *endast bidrag på grund af uttaxering* förekommit till ett belopp af sammanlagdt 211,147 kr. 77 öre. Ett fåtal kassor — 4 stycken — hafva hvarken upptagit regelbundna årsafgifter eller utdebiterade bidrag.

Beloppen af de bidrag af nu nämnda olika slag, som af sjukkassornas medlemmar blifvit erlagda, te sig därför rätt olika, allteftersom respektive kassor tillhört den ena eller andra af förutnämnda grupper. Stadskassor och landskassor å ena sidan, å andra sidan sjuk- och begrafningskassor och rena sjukkassor erbjuda för öfrigt härutinnan märkbara olikheter. Af denna anledning meddelas här nedan en öfversikt öfver de genomsnittliga förhållandena i detta afseende inom hvar och en af samtliga i det föregående omnämnda grupper.

Regelbundna årliga afgiftens storlek i genomsnitt pr medlem inom kassor, som endast upptagit dylika afgifter.

	I städerna.	*Å landsbygden.*	*I hela riket.*
	Kr.	Kr.	Kr.
Sjuk- och begrafningskassor	10·13	5·79	8·33
Enbart sjukkassor	9·46	3·87	7·08
Tillsammans	10·09	5·65	8·25

Regelbundna årliga afgiftens samt de uttaxerade bidragens storlek i genomsnitt pr medlem inom kassor, som upptagit afgifter af båda slagen.

	I städerna.		*Å landsbygden.*		*I hela riket.*	
	Årsafgift.	Uttax. bidrag.	Årsafgift.	Uttax. bidrag.	Årsafgift.	Uttax. bidrag.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Sjuk- och begrafningskassor	7·48	3·98	4·93	1·99	6·79	3·44
Enbart sjukkassor	10·57	2·74	6·30	0·93	7·05	1·24
Tillsammans	7·49	3·97	4·98	1·95	6·79	3·41

Uttaxerade bidragens storlek i genomsnitt pr medlem inom kassor, som upptagit endast dylika afgifter.

	I städerna.	*Å landsbygden.*	*I hela riket.*
	Kr.	Kr.	Kr.
Sjuk- och begrafningskassor	10·85	6·24	9·17
Enbart sjukkassor	6·60	4·24	4·68
Tillsammans	10·77	5·99	8·90

Statsbidraget har i det närmaste täckt de registrerade sjukkassornas sammanlagda förvaltningkostnader under året. Det visar sig emellertid, att medan statsbidraget i många fall varit mer än tillfyllest för bestridande af de mindre kassornas förvaltningskostnader, det å andra sidan i fråga om de större kassorna afsevärdt understigit utgifterna för förvaltningen. Jämfördt med kassornas samtliga utgifter, utgjorde statsbidraget 9·6 % af den totala utgiftssumman. Den på hvarje sjukkassemedlem kommande anparten utgjorde 95 öre.

Enligt de upplysningar, som i Kungl. statskontoret inhämtats, hafva under hvart och ett af de gångna åren, alltsedan sjukkasselagens tillkomst, till de registrerade sjukkassorna utanordnats följande belopp af statsmedel:[1])

År.	Kr.	%.	*År.*	Kr.	%.
1892	8,723·27	3·2	1898	147,990·88	8·9
1893	28,852·80	7·1	1899	189,720·29	8·5
1894	32,960·86	6·9	1900	234,591·52	9·6
1895	40,364·39	6·4	1901	260,903·25	9·4
1896	47,758·74	5·8	1902	293,659·37	9·6
1897	57,506·28	4·5	Summa	**1,343,081**·65	—

Här anförda procenttal angifva statsbidragens storlek i förhållande till de registrerade sjukkassornas sammanlagda utgiftssumma under ifrågavarande år, approximativt beräknad på grundvalen af de uppgifter, som för året af kassorna afgifvits.

Det på grund af de faktiska siffrorna beräknade kontanta *understödsbeloppet* i medeltal uppgick till 25 kr. 58 öre *pr sjukdomsfall*, 1 kr. 19 öre *pr sjukdag* samt, såsom ofvan nämnts, 6 kr. 93 öre pr delägare.

För närmare belysning af de olikheter, som i detta hänseende förefunnits inom dels stads- och landskassor, dels sjuk- och be-

[1]) Här anförda siffror afvika mer eller mindre från de belopp, som kunna erhållas ur de officiella redogörelserna rörande sjukkassornas verksamhet under motsvarande år, hvilket emellertid till hufvudsaklig del torde förklaras däraf, att statistiska uppgifter ej kunnat erhållas från åtskilliga kassor.

grafningskassor och enbart sjukkassor, hänvisas till följande trenne öfversikter:

	Kontanta sjukhjälpens storlek i genomsnitt pr sjukdomsfall.		
	I städerna.	*Å landsbygden.*	*I hela riket.*
	Kr.	Kr.	Kr.
Sjuk- och begrafningskassor	28·38	20·07	25·54
Enbart sjukkassor	36·46	17·69	26·56
Tillsammans	28·60	19·93	25·58

	Kontanta sjukhjälpens storlek i genomsnitt pr sjukdag.		
	I städerna.	*Å landsbygden.*	*I hela riket.*
	Kr.	Kr.	Kr.
Sjuk- och begrafningskassor	1·26	1·03	1·19
Enbart sjukkassor	1·58	0·94	1·28
Tillsammans	1·27	1·02	1·19

	Kontanta sjukhjälpens storlek i genomsnitt pr medlem.		
	I städerna.	*Å landsbygden.*	*I hela riket.*
	Kr.	Kr.	Kr.
Sjuk- och begrafningskassor	7·86	5·32	6·97
Enbart sjukkassor	8·07	4·23	6·11
Tillsammans	7·87	5·25	6·93

Af samtliga sjuk- och begrafningskassor, som under året voro i verksamhet, utbetaltes *begrafningshjälp* till olika belopp af 560 bland städernas kassor med tillhopa 328,591 kr. 87 öre samt af 396 bland kassorna å landsbygden med ett sammanlagdt belopp uppgående till 58,613 kr. 36 öre. I åtskilliga fall har begrafningshjälp äfven lämnats vid medlems hustrus död; de härför utbetalda beloppen ingå dock icke i de förutnämnda.

Ett mindre antal af de registrerade sjuk- och begrafningskassorna hafva i större eller mindre utsträckning lämnat *bidrag till läkarearfvoden, medicin o. d.* Detta har ägt rum inom 236 bland städernas och 158 bland landsortens kassor; de för ifrågavarande ändamål utbetalda beloppen hafva uppgått till resp. 58,460 kr. 47 öre och 35,431 kr. 17 öre.

I åtskilliga fall hafva kostnaderna för *läkarearfvoden, medicin o. d.* för sjukkassemedlemmarna *bestridts af utomstående*, i regel arbetsgifvare, utan respektive kassors förmedling. I 88 hithörande fall hafva uppgifter angående de erlagda beloppen icke kunnat angifvas. Närmare uppgifter föreligga emellertid i 102 fall, omfattande dels 14 stadskassor och 28 landskassor, hvilkas medlemmar

på nu nämnda sätt erhållit kostnadsfri läkaretillsyn till belopp af resp. 7,615 kr. och 12,324 kr. 40 öre, dels vidare en stadskassa, inom hvilken medlemmarna åtnjutit kostnadsfri medicin för 500 kr., dels slutligen 17 stadskassor och 42 landskassor, för hvilkas medlemmar kostnaderna för såväl läkaretillsyn som medicin blifvit på ofvan angifna sätt bestridda med sammanlagdt resp. 21,912 kr. 51 öre och 69,095 kr. 88 öre.

Förutom de i det föregående omnämnda *gåfvor och bidrag* af arbetsgifvare hafva sådana äfven från andra *utomstående* kommit åtskilliga sjukkassor till del. I 62 af dessa fall hafva ifrågavarande bidrag lämnats af kommuner med sammanlagdt 6,840 kr. 49 öre.

Vid 1902 års slut förfogade de registrerade sjukkassorna öfver följande *tillgångar:*

	Kr.	%
Kontant i kassan	210,359·21	3·5
Medel, innestående i banker	4,238,560·71	71·5
Fordringar enligt revers	673,537·32	11·4
Medel, innestående hos arbetsgifvare	429,258·08	7·2
Öfriga tillgångar	379,746·50	6·4
Summa	**5,931,461·82**	**100·0**
Tillgångar år 1901	**5,005,761·39**	—

Häraf kommo på städernas kassor 3,731,287 kr. 7 öre och på landsbygdens kassor 2,200,174 kr. 75 öre.

Å andra sidan förefunnos direkta *skulder samt oreglerade utgifter* till ett sammanlagdt belopp af 353,652 kr. 68 öre.

Fördelade *på hvarje enskild medlem* belöpte sig *tillgångarnas öfverskott öfver skulderna* till 17 kr. 56 öre; för städernas och landsbygdens kassor hvar för sig utgjorde medeltalen i förra fallet 16 kr. 80 öre, i senare fallet 18 kr. 93 öre; inom å ena sidan sjuk- och begrafningskassor och å andra sidan rena sjukkassor utgjorde behållningen pr medlem resp. 17 kr. 55 öre och 17 kr. 83 öre.

Registrering af sjukkassor i Sverige år 1905.

Tredje kvartalet.

(Enligt i Post- och Inrikes Tidningar införda kungörelser.)

Registreringsort.[1]	Kassans namn.[2]	Datum för registrering (upphörd registr.).
	1. Tillkomna kassor.	
Stockholms stad . .	Aktiebolaget Lux' arbetares sbk.	juli 28
» » . .	Sveriges kypareförbunds shbk.	sept. 29
Östergötlands län.		
Norrköping	Fruntimmersföreningens sbf.	» 6
Landsbygden . . .	Strå sockens sbhför.	juli 12
Kalmar län.		
Västervik	Svenska grof- och fabriksarbetareförbundets afdelning 125 i Västervik sk.	» 17
Kristianstads län.		
Simrishamn	Aktiebolaget Ernberg & Sons läderfabriks arbetares sbk.	» 31
Malmöhus län.		
Malmö	Sbför. Enigheten.	aug. 1
»	Sbk. Bistånd.	» 22
»	Malmö blåbandsföreningars sk.	» 29
Lund	Lunds kvinnliga sbk. Framtiden.	sept. 4
»	Sydsvenska döfstumföreningen.	» 11
Landskrona	Shför. Enigheten i Landskrona.	aug. 9
Hälsingborg	Hälsingborgs kopparverksarbetares sbk.	» 7
»	Sbk. »Framtiden» i Hälsingborg.	sept. 25
Landsbygden . . .	Shför. Framtiden i Hasslarp.	juli 31
Göteb:so. Bohus län.		
Göteborg	Göteborgs kontoristförenings sbk.	» 4
»	Sför. Central i Göteborg.	» 7
»	Sbk. »Femtioettan».	» 21
Kopparbergs län.		
Falun	Shför. Unionen.	sept. 4
Gäfleborgs län.		
Söderhamn	Söderhamns hundraförenings sk.	aug. 21
Västernorrlands län.		
Landsbygden . . .	Köpmanholmens ångsågs arbetares sbk.	sept. 21
	2. Afgångna kassor.	
Malmöhus län.		
Landsbygden	Billesholms upparbetares sbk.	juli 6
»	Billesholms grufarbetares sbk.	» 6
Göteb:so. Bohus län.		
Göteborg	Sbk. Föreningen C. F. i Göteborg.	aug. 28

[1] Registreringsmyndighet är å landsbygden Konungens befallningshafvande och i städerna magistraten (i Stockholm öfverståthållareämbetet).

[2] Använda förkortningar: sbf. = sjuk- och begrafningsfond, sbför. = sjuk- och begrafningsförening, sbhför. = sjuk- och begrafningshjälpsförening, sbk = sjuk- och begrafningskassa, sför. = sjukförening, shbk. = sjukhjälps- och begrafningskassa, shför. = sjukhjälpsförening, sk. = sjukkassa.

Arbetsinställelser (strejker och lockouter) i Sverige år 1905.

(Preliminär redogörelse.)

Tredje kvartalet.

Af de under *innevarande år* påbörjade arbetsinställelserna kvarstodo vid tredje kvartalets ingång följande konflikter såsom, åtminstone principiellt, olösta, nämligen:

N:r 18, berörande glasarbetare, Löfsta, påbörjad den 16 febr. (blockad);
» 23, » skoarbetare, Vänersborg, påbörjad den 23 febr. (blockad);
» 28, » sömmerskor, Stockholm, påbörjad den 14 mars (blockad);
» 36, » mureriarbetsmän, Malmö, påbörjad den 27 mars (blockad);
» 38, » måleriarbetare, Malmö, påbörjad den 1 april;
» 39, » måleriarbetare, Varberg, påbörjad den 3 april (blockad);
» 53, » den mekaniska verkstadsindustrien i riket, påbörjad den 25 april (första partiella strejk) och 10 juni (lockout);
» 93, » måleriarbetare, Göteborg, påbörjad den 29 maj;
» 105, » skoarbetare, Lundby, påbörjad den 22 juni (blockad);
» 108, » grofarbetare, Hästveda, påbörjad den 29 juni.

Af dessa arbetsinställelser hafva afslutats:

N:r 108 den 16 juli; N:r 38 den 17 november.
» 53 » 11 november;

Beträffande den nu afslutade, omfattande konflikten inom den mekaniska verkstadsindustrien föreligga ännu icke de kompletterande uppgifterna så fullständiga, att någon slutgiltig redogörelse kan i detta häfte af tidskriften lämnas.

Af under *1905 års tredje kvartal* inträffade arbetsinställelser redovisas här nedan 39. Af dessa hafva 12 börjat i juli, 17 i augusti och 10 i september samt hafva, enligt nu tillgängliga uppgifter, direkt berört inalles 64 arbetsgifvare och c:a 2,700 arbetare; antalet genom de afslutade konflikterna — hvilkas varaktighet är känd — förlorade arbetsdagar kan beräknas uppgå till i rundt tal inemot 23,000, däraf omkring 2,000 för af konflikterna indirekt berörda arbetare. (För tredje kvartalet under förlidet år äro de motsvarande siffrorna:

44 påbörjade arbetsinställelser — 17 i juli, 20 i augusti och 7 i september —, hvilka direkt berörde c:a 150 arbetsgifvare och c:a 2,500 arbetare.)

Varaktigheten af de i efterföljande öfversikt upptagna 35 konflikterna, hvilka påbörjats under tredje kvartalet och såväl faktiskt som principiellt afslutats, kan angifvas för samtliga utom 1. Den närmare fördelningen ter sig sålunda:

Arbetsinställelser med en varaktighet af:

högst 7 dagar	22	23—30 dagar	1
8—15 »	7	31—61 »	3
16—22 »	1	okänd varaktighet	1

Af de återstående fyra konflikterna afslutades en faktiskt nästan omedelbart, men förblef principiellt olöst; en ledde till arbetets uppskjutande för året, och af de två, som ännu (den 15 dec.) pågå, har den ena varat öfver 91 dagar, den andra öfver 75.

Till sin *karaktär* äro 33 strejker, 4 lockouter och 2 af blandad, obestämbar eller ej uppgifven karaktär.

Det fack, som under kvartalet berörts af de flesta konflikterna, 9, är *grofarbetarefacket;* i dessa hafva 9 arbetsgifvare och c:a 400 arbetare varit direkt invecklade. Textilarbetare- och sågverksarbetarefacken hafva berörts af resp. 5 och 4 konflikter.

Samtliga under tredje kvartalet påbörjade arbetsinställelser hafva haft *lokal karaktär.* De fördela sig på följande sätt inom *de olika delarna af landet:*

	Städer.	Landsbygd.	Summa.
Stockholm	4	—	4
östra Sverige[1]	5	2	7
Småland	1	2	3
södra Sverige	1	7	8
västra Sverige	9	3	12
norra Sverige	1	4	5
Summa	**21**	**18**	**39**

Antalet *direkt berörda arbetsgifvare* är, som nämndt, kändt i samtliga fall och uppgår till 64. Hela antalet *direkt berörda arbetare* utgör c:a 2,700, och af dessa kommer det högsta antalet, eller c:a 925 på textilarbetarefacket, det näst högsta, eller c:a 750, på transportarbetarefacket.

Antalet strejkande är kändt i samtliga fall och utgör sammanlagdt c:a 2,450; i de fyra lockouterna voro öfver 200 och i de åter-

[1]) Angående de olika landsdelarnas omfattning, se »Meddel.» 1903, sid. 72, noten.

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Tredje

(Arbetarnes uppgifter i kol. 8, 9 och 10 äro, om de afvika
a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
*106	9 febr.	15 febr.	7	Strejk.	Murare.	Karlstad.	Löneförhöjning.
*107	13 juni	14 juni	1½	Strejk.	Grofarbetare (vatten- och afloppsledningsanläggning).	Lindesberg.	Löneförhöjning.
*108	29 juni	15 juli	17	Strejk.	Grofarbetare (torfbärgning).	Hästveda (Kristianstads l.).	Löneförhöjning.
109	5 juli	7 juli	2½	Strejk.	Grofarbetare (byggnadsarbete).	Tomelilla (Krist. l.).	Löneförhöjning.
110	5 juli	10 (17) juli	6 (13)	Strejk.	Grofarbetare (hamnbyggnad).	Barsebäck (Malmöh. l.).	Löneförhöjning.
111	8 juli	15 juli	8	Strejk.	Textilarb. (jutespinneri).	Södertälje.	Löneförhöjning.
112	17 juli	—	—	Strejk.	Kypare.	Saltsjöbaden (Stockh. l.).	Arb. fordrade återtagandet af en afskedad kamrat.
113	17 juli	22 juli	5½	Strejk.	Grofarbetare (sten- och jordarb.).	Yngeredsfors (Hallands l.).	Löneförhöjning.
114	17 juli	11 aug.	26	Strejk.	Bokbinderiarb.	Göteborg.	A-g. vägrade underhandla om ny lönetariff, förrän ur arb:nes förslag strukits en punkt om godtgörelse för af arb. påstådt aftalsbrott.
115	21 juli	14 sept.	56	Strejk.	Sågverksarb. (slipersságare).	Lundby (Göteborgs o. Bohus l.).	Löneförhöjning.
116	24 juli	24 juli	½	Strejk.	Grofarbetare (byggnadsarbete).	Varberg.	Löneförhöjning.
117	25 juli	27 juli	3	Strejk.	Textilarb. (manl. o. kvinnl.).	Norrköping.	Personliga förhållanden.
118	27 juli	28 juli	1½	—	Murerihandtlangare.	Hyllinge (Krist. l.).	Lönefråga.
119	27 juli.	—	—	Strejk.	Kypare.	Göteborg.	Arb. fordrade en afskedad kamrats återtagande.

* Då erforderliga uppgifter rörande konflikterna n:ris 106, 107 och 108 icke förelegat i så god tid, a:

i Sverige, påbörjade under år 1905. (Forts.)
kvartalet.
från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes.)
omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal			Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.					
1	33	—	Delvis.	Arb:nes fordringar beviljades.	a-g., a.		106
1	110	—	Nej.	Förutvarande villkor i hufvudsak.	a-g.		107
1	30	—	—	Förutvarande villkor.	a-g., kom.-nämnd. ordf.	[108]) C:a 100 arb. blefvo dessut. gen. koutl. arbetslösa. C:a 10 dagar efter konfliktens slut höjdes arbetslönen på arbetsgifvarens eget initiativ.	108
1	10	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.		109
1	c:a 30	—	Nej.	Kompromiss.	a-g., a.	[110]) 4 (8) murare blefvo dessutom genom konflikten arbetslösa.	110
1	123	—	—	Kompromiss.	a-g.	[111]) 236 arb. blefvo dessutom genom konflikten arbetslösa.	111
1	8	—	Ja.	Nya arbetare (kvinnl.) antogos.	a-g., a.		112
1	70	—	Nej.	Förutvarande villkor.	a-g.	[113]) En del arb. blefvo afskedade.	113
2	c:a 15	—	Ja.	Arb. tillmötesgingo arbetsgifvarnes fordran.	a-g., a.	[114]) Beträffande den ene a-g., hvilken till största delen antagit nya arb., pågår konflikten (blockad).	114
2	c:a 50 (32)	—	Delvis.	Förutvarande villkor.	a-g., a.	[115]) Ett antal handtlangare blefvo dessutom genom konflikten arbetslösa.	115
1	12	—	Nej.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.		116
1	c:a 570	—	Nej.	Kompromiss.	a-g., a.		117
1	37	(24)	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades i hufvudsak.	a-g., a.	[118]) 27 (18) arb. blefvo dessutom på grund af konflikten arbetslösa. A-g. karakterisera konflikten ss. strejk, a. ss. lockout.	118
1	c:a 10	—	Få.	— —	a-g., a.	[119]) Parternas uppgifter ang. konfliktens varaktighet och resultat äro hvarandra motsägande.	119

desamma kunnat medtagas i föregående preliminära redogörelser, införas de i förevarande öfversikt.

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Tredje

(Arbetarnes uppgifter i kol. 9 och 10 äro, om de afvika
a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
120	29 juli.	5 aug.	8	Strejk.	Plåtslageriarb.	Borås.	Löneförhöjning.
121	1 aug.	9 sept.	40	Strejk.	Pitpropsarb.	Göteborg.	Löneförhöjning.
122	3 aug.	3 aug.	1	Strejk.	Grofarbetare (jordschaktning).	Åstorp (Hälsingborg-Hessleholms järnväg).	Löneförhöjning.
123	7 aug.	8 aug.	2	Strejk.	Textilarb. (kvinnl., jutefabr.).	Hälsingborg.	Löneförhöjning.
124	7 aug.	9 sept.	34	Strejk.	Sågverksarb. (snickerifabr.).	Färjenäs (Göteborgs o. Bohus l.).	Löneförhöjning.
125	9 aug.	15 aug.	7	Strejk.	Skrädderiarb.	Halmstad.	Betalningsnormen för i ackordsprislistan icke särskildt omnämndt arbete.
126	14 aug.	14 aug.	½	Strejk.	Brädgårdsarb.	Falkenberg.	Lönefråga.
127	14 aug.	19 aug.	6	Lockout.	Elektriska montörer.	Stockholm.	Arb. vägrade taga befattning med arbete, beställdt af till följd af den mek. verkstadskonflikten blockerade verkstäder.
128	14 aug.	21 aug.	7½	Strejk.	Järnvägsbyggnadsarb.	Södra Hestra (Jönköp. l., V. centralb.).	Löneförhöjning.
129	17 aug.	29 aug.	13	Lockout.	Stenhuggeriarb.	Vätö (Stockh. l.).	Arb. vägrade utföra arbete å till följd af byggnadskonflikten i Stockholm blockerad arbetsplats.
130	18 aug.	23 aug.	6	Strejk.	Textilarb. (tyglagerskor).	Norrköping.	Arb. fordrade afskedandet af en misshaglig föreståndarska.
131	23 aug.	8 sept.	17	Strejk.	Byggnadssnickare o. timmermän.	Norrköping.	Löneförhöjning och skriftligt aftal.

i Sverige, påbörjade under år 1905. (Forts.)

kvartalet.

från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes).

omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal							
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.	Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
1	8	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g.		120
2	c:a 220	—	Delvis.	Förutvarande villkor.	a-g., a.	[121]) Bidragande orsak till konflikten var en af a-g. företagen ändring i betalningssättet (a).	121
1	60	—	Delvis.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.	[122]) Enl. a-g. har ingen arbetsinställelse ägt rum, utan beviljades omedelbart den begärda löneförhöjningen.	122
1	125	—	Delvis.	Arb:nes fordr. beviljades i hufvudsak.	a-g., a.	[123]) 175 arb. blefvo dessutom genom konfl. arbetslösa.	123
1	74	—	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.		124
1	10	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.	[125]) Till tvistepunkterna hörde jämväl, att a-g. förde i handel alster från bojkottad fabrik. Arb:nes fordr. beviljades äfven i denna del.	125
1	30	—	—	Kompromiss.	a-g.		126
1	—	85 (53)	De flesta.	Arbetet återupptogs, utan att principfrågan fullständigt afgjordes.	a-g., a.	[127]) Den 19 aug. upphäfdes blockaden mot beställningar från a-g:s egen verkstad i Västerås; den 31 okt. har blockadförklaringen mot arbeten åt Verkstadsfören:s medlemmar upphäfts.	127
1	89	—	De flesta.	Kompromiss.	a-g., a.	[128]) Konflikten medförde, att arb. blockerade arbetet 30 km. uppåt linjen från Landeryd räknadt.	128
1	—	50	Delvis.	Arbetet återupptogs, då anledningen till konflikten genom byggnadslockoutens afslutande bortföll.	a.		129
1	66 (78)	—	Delvis.	Arb:nes fordran beviljades.	a-g., a.	[130]) Den afskedade erhöll dock annat arbete af arbetsgifvaren. Äfven löneförhöjning begärdes och erhölls, samt hörde enl. a., men icke enl. a-g. till strejkens orsaker.	130
3	43	—	—	Arb:nes fordringar beviljades i det närmaste.	a-g., a.		131

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Tredje

(Arbetarnes uppgifter i kol. 9 och 10 äro, om de afvika

a-g. = arbetsgifvare. a. = arbetare.

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
132	26 aug.	28 aug.	3	Strejk.	Flottningsarb.	Kvitsle (Västern. l.).	Lönefråga.
133	26 aug.	29 aug.	4	Strejk.	Textilarb. (minderår. förläggare o. lappare).	Norrköping.	Arb. fordrade afslöning å en på begäran erhållen fridag.
134	28 aug.	29 aug.	2	Strejk.	Grofarb. (gas- o. vattenverksanläggn.).	Eslöf.	Löneförhöjning m. m.
135	28 aug.	31 aug.	4	Strejk.	Bryggeriarb.	Jönköping.	Arb. voro missnöjda öfver en kamrats tillrättavisande.
136	28 aug.	31 aug.	4	Strejk.	Skrädderiarb.	Stockholm.	Arb. fordrade afskedandet af en kamrat, som arbetade för lägre betalning än den i prislistan fastställda.
137	31 aug.	—	—	Strejk.	Grofarb. (kloakledningsarbete).	Eslöf.	Löneförhöjning.
138	1 sept.	5 sept.	5	—	Stenhuggeriarb.	Mässbacken (Kopparbergs l.).	Arb. önskade få ackordsarbete infördt i st. f. timlönsarbete.
139	2 sept.	14 sept.	13	Strejk.	Tapetserare.	Örebro.	Löneförhöjning.
140	4 sept.	15 sept.	12	Strejk.	Tobaksarb.	Stockholm.	Lönefråga jämte andra arbetsförhållanden.
141	13 sept.	15 sept.	3	Strejk.	Sågverksarb. (minderårige).	Norrsundet. (Gäfleb. l.).	Löneförhöjning.
142	13 sept.	—	—	Strejk.	Konditoriarb.	Göteborg.	Införandet af skriftligt arbetsaftal med bestämmelser om kost- och logisystemets afskaffande samt andra löne- och arbetsförhållanden.

i Sverige, påbörjade under år 1905. (Forts.)

kvartalet.

från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes.)

omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal							
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.	Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreliggа från	Anmärkningar.	
1	140	—	Nej.	Kompromiss.	a-g., a.		132
1	40	—	Delvis.	Arb. afstodo från sitt kraf.	a-g.		133
1	70	—	Ja.	——	a-g., a.	[134]) Enl. a-g. erhöllo arb. fria verktyg och ersättning för slipning, men icke den begärda löneförhöjningen, enl. a. däremot den senare.	134
1	13	—	—	Flertalet förutvarande arb. återgingo så småningom.	a-g., a.		135
1	4	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.		136
1	29	—	—	Arbetet uppsköts för året.	a-g., Kom.-nämndens ordf.		137
1	22 (26)		Ja.	Förut gällande system bibehölls med förnyande i hufvudsak af förutvarande prislista.	a-g., a.		138
4	8	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades i det närmaste.	a-g., a.		139
1	10	—	Ja.	——	a-g., a.	[140]) Enligt a-g. synas arb:nes fordringar endast delvis hafva beviljats, enl. a. däremot så godt som fullständigt. Parternas formulering af tvistepunkterna är icke fullt öfverensstämmande.	140
1	36	—	Nej.	Förutvarande villkor.	a-g., a.		141
4	22	—	Ja.	Konflikten ännu olöst.	a-g., a.	[142]) Arbetsinställelsen inträffade först hos endast en a-g, hos de öfriga successivt under femte, sjätte och sjunde veckan efter det uppgifna begynnelsedatum. Ett flertal arb. har erhållit arbete å andra arbetsplatser.	142

Arbetsinställelser (strejker och lockouter)

Tredje

(*Arbetarnes uppgifter i kol. 8, 9 och 10 äro, om de afvika* a-g. = arbetsgifvare, a. = arbetare,

Löpande årsnr.	1. Början.	2. Slut.	3. Varaktighet i dagar.	4. Karaktär.	5. Fack.	6. Ort.	7. Tvistepunkt.
143	16 sept.	21 sept.	6	Strejk.	Kemisk-tekniska arb.	Löfholmen (Stockholms l.).	Arb. fordrade återtagandet af en afskedad kamrat.
144	19 sept.	19 sept.	1	Strejk.	Möbelsnickare.	Eslöf.	Löneförhöjning. Arbetstid.
145	25 sept.	27 sept.	3	Strejk.	Stufveriarb.	Lunde (Vesternorrl. l.)	Löneförhöjning. Föreningsrätten.
146	25 sept.	4 okt.	10	Lockout.	Karamell- och konfektarb.	Gäfle.	Löneförhöjning.
147	31 sept.	—	—	Lockout.	Glasarb.	Johansfors (Kronobergs l.).	Arb. fordrade med hot om strejk återtagande af några afskedade kamrater, hvarjämte brist på beställningar förelåg.

stående två arbetsinställelserna af blandad, obestämbar eller ej uppgifven karaktär ett femtiotal arbetare direkt invecklade.

Som redan angifvits, har totalsumman af under kvartalet *förlorade arbetsdagar* — till följd af konflikter, som under kvartalet påbörjats samt, under kvartalet eller efter dess slut, veterligen definitivt afslutats — approximativt beräknats till omkring 23,000 (hvaraf omkring 2,000 för af konflikterna indirekt berörda arbetare). Främst står transportarbetarefacket med omkring 8,300 förlorade arbetsdagar, därnäst följer textilarbetarefacket med c:a 5,200, sågverksindustriarbetarefacket med c:a 4,700 och grofarbetarefacket med c:a 1,600 förlorade arbetsdagar.

I 15 fall hafva arbetsgifvarne icke varit *organiserade*, i 12 fall hafva de tillhört organisation, och i 12 fall saknas uppgifter uti ifrågavarande hänseende.

i Sverige, påbörjade under år 1905. (Forts.)
kvartalet.
från arbetsgifvarnes, anförda inom parentes.)
omb. = K. Kommerskollegii ombud.

8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Löpande årsnr.
Kändt högsta antal			Organiserade arbetare.	Resultat.	Uppgifter föreligga från	Anmärkningar.	
direkt berörda arbetsgifvare.	strejkande arbetare.	utestängda arbetare.					
1	86	—	—	Arb. återgingo i arbetet på villkor, att afskedandets rättmätighet underkastades granskning af representanter för båda parterna.	a-g.	[143]) Arb. voro enl. arbetarpressen organiserade	143
5	8	—	Ja.	Arb:nes fordr. beviljades.	a-g., a.		144
11	350 (c:a 500)	—	Delvis.	Kompromiss.	a-g., a.		145
1	—	30	Ja.	Kompromiss.	a-g., a.	[146]) A-g. vägrade underhandla förr, än arb. utgingo ur ortens afdelning af Bageriarb:förbundet och bildade egen fackförening, hvilket skedde.	146
1	—	47	Delvis.	Arbetet ännu ej återupptaget.	a-g.		147

Arbetarne hafva i 15 fall samtliga tillhört facklig organisation, i 12 fall delvis (däraf i 2 fall med visshet till största delen) och i 6 fall alla varit oorganiserade; för 6 fall saknas uppgift härom.

Konflikternas *hufvudorsaker* kunna fördelas i följande grupper:

fråga om löneförhöjning	i 20 fall	personliga förhållanden	i 7 fall
andra lönefrågor	i 9 »	andra orsaker	i 3 » .

Beträffande *resultatet* må anföras, att af de 39 konflikterna 11 afgjorts genom kompromiss, af hvilka 3 kunna anses hafva utfallit i hufvudsak enligt arbetgifvarnes fordringar, 2 enligt arbetarnes fordringar och de öfriga 6 lösts efter ungefär lika stora eftergifter å ömse sidor. Af öfriga 28 konflikter hafva 11 ledt till arbetets återupptagande på de af arbetsgifvaren uppställda vill-

koren, i 1 fall hufvudsakligen med nya arbetare och i 10 fall med den förutvarande arbetsstyrkan. 10 konflikter hafva bilagts i enlighet med arbetarnes fordringar. Såsom redan nämnts, äro 2 visserligen faktiskt afslutade, men utan principiell lösning, och 2 äro ännu pågående. Rörande 3 föreligga med hänsyn till resultatet stridiga eller ofullständiga uppgifter.

Vid en sammanställning af de föreliggande konflikternas *orsaker och resultat* visar det sig bland annat, att af de 29 konflikter, som föranledts af lönefrågor, 9 bilagts i enlighet med arbetsgifvarens fordringar, 12 i enlighet med arbetarnes och 4 efter ömsesidiga eftergifter; 1 är ännu icke afslutad, och rörande 2 äro uppgifterna i förevarande hänseende ofullständiga eller hvarandra motsägande. I ett fall har, som nämndt, arbetet uppskjutits. Arbetarestyrkan i de 12 konflikter, hvilka bilades helt eller hufvudsakligen i enlighet med arbetarnes fordringar, var i 11 fall helt eller delvis organiserad, i 1 fall oorganiserad.

För öfrigt kan anmärkas, att enligt de föreliggande uppgifterna, hvilka i 2 fall äro ofullständiga eller hvarandra motsägande i denna punkt, 11 arbetsinställelser föregingos af *förhandlingar* parterna emellan, under det att i 26 fall några dylika icke ägde rum.

Beträffande förekomsten af *aftals- och kontraktsbrott* framkastar den ena parten beskyllning i detta hänseende mot den andra i 13 fall. I 20 fall uppgifves samstämmigt intet aftals- eller kontraktsbrott hafva förekommit, i 5 fall, angående hvilka uppgift föreligger endast från den ena parten, besvaras frågan likaledes nekande, och rörande en arbetsinställelse lämnas af uppgifterna ingen tillförlitlig ledning i denna punkt.

Rörande 31 af de 39 här omnämnda arbetsinställelserna märkes, att icke några nya arbetare antogos under konflikten; i 6 fall antogs en del nya arbetare, och i 1 fall fylldes ledigheterna fullständigt. I 1 fall äro uppgifterna ofullständiga. Efter konfliktens slut återgingo alla de förutvarande arbetarne i arbetet i 28 fall, en del i 6 fall; i 1 fall återvände inga. Rörande 1 konflikt äro uppgifterna bristfälliga. 2 konflikter äro, som nämndt, ännu pågående, och en ledde till arbetets uppskjutande.

Vidkommande här redovisade under 1905 års tredje kvartal inträffade 39 konflikter hafva svar ingått från bägge parterna i 30 fall, endast från arbetsgifvare i 7 fall och endast från arbetare i 1 fall. Rörande 1 konflikt föreligga uppgifter från kommunalnämnds ordförande och den ena parten.

Arbetsförmedling under år 1905.

Tredje kvartalet.

Under hänvisning till tabellerna å sid. 538—545 redogöres här för de hufvudsakliga resultaten af verksamheten under innevarande års tredje kvartal vid vissa arbetsförmedlingsanstalter i de skandinaviska länderna och Tyskland. Förutom de absoluta talen för frekvensen vid anstalterna meddelas — i de fall, då tillgängliga källor sådant medgifva — äfven uppgifter om proportionen mellan å ena sidan antalet lediga platser och å andra sidan antalet af dels arbetssökande och dels tillsatta platser, enär däraf kunna dragas vissa slutsatser rörande arbetsmarknadens läge.

Stockholm.

På sammanträden den 1 och 6 dec. 1904 beslöto stadsfullmäktige i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett af särskilda kommitterade afgifvet förslag[1]) att anordna *Stockholms stads arbetsförmedling* med en utgiftsstat för år 1905 af 17,000 kr. Instruktionen för dess styrelse blef med några smärre ändringar fastställd af Kungl. Maj:t den 27 jan. 1905. Anstaltens verksamhet tog sin början först den 22 sept.; för det här behandlade kvartalet är sålunda intet att meddela rörande resultaten af densamma.

Göteborg.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Juli	428	296	246	364	369	217	792	665	463
Augusti	501	383	313	296	320	224	797	703	537
September	546	448	379	625	733	352	1,171	1,181	731
3:dje kvart. år 1905	**1,475**	**1,127**	**938**	**1,285**	**1,422**	**793**	**2,760**	**2,549**	**1,731**
» » » 1904	1,255	1,037	793	1,172	1,196	672	2,427	2,233	1,465
» » » 1903	1,401	813	747	1,283	774	617	2,684	1,587	1,364

[1]) Jfr »Meddel.» 1904, s. 48 f.

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

	Arbetssökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
Under juli	145	99	119	83	59	70
» augusti	131	93	113	82	70	76
» september	121	85	99	85	48	62
» 3:dje kvart. år 1905 .	**131**	**90**	**108**	**83**	**56**	**68**
» » » » 1904 .	121	98	109	76	56	66
» » » » 1903 .	172	166	169	92	80	86

De ofvanstående absoluta siffrorna utvisa för Göteborgsanstalten en fortgående jämn utveckling, hvilken, såsom af tab. å sid. 538—539 närmare framgår, gör sig särskildt gällande med afseende å det egentliga yrkesarbetet, ehuruväl å den manliga afdelningen grofarbete af olika slag, å den kvinnliga afdelningen husligt arbete allt fortfarande intar en dominerande ställning.

Konjunkturerna synas för arbetstagarne hafva ställt sig på samma sätt som under motsvarande tid år 1904, sålunda mycket förmånliga, om ock ej fullt så goda som under närmast föregående kvartal. På hvarje anmäld ledig plats kom 1·3 manlig och endast 0·9 kvinnlig arbetssökande. Detta begränsade urval af arbetskraft föranledde, att på den manliga afdelningen i genomsnitt 83 af 100 lediga platser tillsattes, på den kvinnliga afdelningen endast 56 af 100 platser. Det var naturligtvis under kvartalets sista månad, som den starkaste omsättningen vid anstalten inträffade.

Malmö.

I enlighet med ett af särskilda kommitterade afgifvet förslag[1]) beslöto Malmö stadsfullmäktige den 9 sept. 1904 upprättandet af *Malmö stads arbetsförmedlingsanstalt.* Dess verksamhet, som tog sin början den 22 sistlidna augusti, hade vid kvartalets slut att uppvisa följande hufvudsakliga resultat:

	Män.	*Kvinnor.*	*Tillsammans.*
Antal arbetssökande	662	195	**857**
» lediga platser	176	282	**458**
» tillsatta »	90	69	**159**

[1]) Jfr »Meddel.» 1904, s. 49 f. — Påpekas bör, att kommitterades förslag om omedelbart uppförande af en särskild byggnad för anstalten icke vann fullmäktiges bifall.

Det abnormt höga antalet af manliga arbetssökande, hvilka företrädesvis voro tillfinnandes inom grupperna byggnads- och grofarbete samt metall- och maskinindustri, är visserligen en vanlig företeelse vid begynnelsen af en anstalts verksamhet, men torde denna gång därjämte vara att tillskrifva de pågående konflikterna inom den mekaniska verkstadsindustrien samt inom byggnadsfacken i staden.

Lund.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Juli	103	64	29	56	87	13	159	151	42
Augusti	96	47	25	62	121	42	158	168	67
September	54	47	21	65	127	45	119	174	66
3:dje kvart. år 1905	**253**	**158**	**75**	**183**	**335**	**100**	**436**	**493**	**175**

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

	Arbetsökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
Under juli	161	64	105	45	15	28
» augusti	204	51	94	53	35	40
» september	115	51	68	45	35	38
» 3:dje kvart. år 1905 .	**160**	**55**	**88**	**47**	**30**	**35**

Denna anstalt, som under nästföregående kvartal började sin verksamhet, har naturligtvis ännu ej hunnit full utveckling. Redan synes dock anslutning hafva vunnits från åtskilliga yrken, framför allt jordbruket, till hvilket mer än hälften af de under kvartalet tillsatta manliga platserna varit att hänföra. På den kvinnliga afdelningen omfattade förmedlingen företrädesvis husligt arbete af olika slag.

Hälsingborg.

	Tillsatta platser.		
	Manliga afdelningen.	Kvinnliga afdelningen.	Tillsammans.
Juli	204	61	265
Augusti	169	83	252
September	145	106	251
3:dje kvart. år 1905	**518**	**250**	**768**
» » » 1904	675	217	892
» » » 1903	430	174	604

Med afseende å de här ofvan meddelade siffrorna må framhållas, att äfven under detta kvartal en ökning förmärkes i frekvensen å den kvinnliga afdelningen, under det att däremot resultaten å den manliga afdelningen afgjordt understiga dem, som vunnos under såväl de nästföregående månaderna som tredje kvartalet år 1904. Såsom i det föregående (s. 451) betonats, beror detta förhållande dels på minskad byggnadsverksamhet och dels på konflikten inom den mekaniska verkstadsindustrien. Förmedlingen för landtbrukets behof har äfven denna gång varit betydlig, i det att ej färre än 194 personer, hvaraf 13 kvinnor, genom anstalten beredts sysselsättning inom hithörande slag af arbete.

Norska förmedlingsanstalter.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
3:dje kvartalet.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
I Kristiania	3,289	1,469	1,389	1,983	1,982	1,620	5,272	3,451	3,009
» Bergen	610	448	394	317	267	217	927	715	611
» Trondhjem	165	204	74	10	6	4	175	210	78
» Stavanger	872	551	447	158	318	62	1,030	869	509
3:dje kvart. år 1905	**4,936**	**2,672**	**2,304**	**2,468**	**2,573**	**1,903**	**7,404**	**5,245**	**4,207**
» » » 1904	4,048	1,864	1,621	2,488	2,153	1,764	6,536	4,017	3,385

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

3:dje kvartalet.	*Arbetssökande.*			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
I Kristiania	224	100	153	95	82	87
» Bergen	136	119	130	88	81	85
» Trondhjem	81	167	83	36	67	37
» Stavanger	158	50	119	81	19	59
3:dje kvart. år 1905	**185**	**96**	**141**	**86**	**74**	**80**
» » » 1904	217	116	163	87	82	84

De olika norska anstalternas verksamhet under detta kvartal var visserligen ej fullt så omfattande som under det nästföregående, men dock afsevärdt mer betydande än under 1904 års tredje kvartal. I jämförelse med dessa båda perioder visade sig en afgjord förbättring i proportionen mellan antalet manliga arbetssökande och antalet för dem lediga platser, om också allt fortfarande förhållandena härutinnan synas otillfredsställande. Som vanligt har med afseende å kvinnorna funnits rikare tillgång på arbetstillfällen än på arbetskraft.

Kristiania.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Juli	980	426	400	479	498	442	1,459	924	842
Augusti	1,103	461	430	664	643	556	1,767	1,104	986
September	1,206	582	559	840	841	622	2,046	1,423	1,181
3:dje kvart. år 1905	**3,289**	**1,469**	**1,389**	**1,983**	**1,982**	**1,620**	**5,272**	**3,451**	**3,009**
» » » 1904	2,874	1,093	1,000	2,125	1,770	1,514	4,999	2,863	2,514
» » » 1903	2,873	1,026	973	2,104	1,487	1,420	4,977	2,513	2,393

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

	Arbetssökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
Under juli	230	96	158	94	89	91
» augusti	239	103	160	93	86	89
» september	207	100	144	96	74	83
» 3:dje kvart. år 1905	**224**	**100**	**153**	**95**	**82**	**87**
» » » » 1904	263	120	175	91	86	88
» » » » 1903	280	141	198	95	95	95

Liksom för öfriga norska anstalter inträdde äfven för Kristianiakontoret någon förbättring med afseende å det manliga arbetet. Icke desto mindre synas siffrorna här ge vid handen, att vidsträckt arbetslöshet fortfarande förefinnes. Den kvinnliga arbetskraften däremot var liksom öfverallt annorstädes knapp och placerades nästan uteslutande inom husligt arbete.

Köpenhamn.

	Tillsatta platser.		
	Manliga afdelningen.	Kvinnliga afdelningen.	Tillsammans.
Juli	1,111	1,053	2,164
Augusti	1,047	1,267	2,314
September	1,407	1,345	2,752
3:dje kvart. år 1905	**3,565**	**3,665**	**7,230**
» » » 1904	3,113	3,368	6,481
» » » 1903	3,360	2,958	6,318

Efter en period af relativ återgång med afseende å förmedlingsverksamheten för manligt arbete inträdde under mars månad detta år en förbättring, som oförminskadt fortgått äfven under detta kvartal. Särskildt har jordbruket oaflåtligt ökat sina anspråk på anstaltens förmåga att skaffa duglig arbetskraft med det resultat, att inom detsamma under kvartalet ej färre än 582 män samt 267 kvinnor funnit sysselsättning. I öfrigt synes anstalten i mycket hög grad hafva vunnit anslutning äfven från de speciella yrken, som eljest pläga ställa sig betänksamma mot denna verksamhet.

Tyskland.

	Manliga afdeln.			*Kvinnliga afdeln.*			*Tillsammans.*		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Juli	167,276	150,567	114,110	32,181	42,991	22,956	199,457	193,558	137,066
Augusti	164,147	149,554	115,528	35,911	48,787	25,813	200,058	198,341	141,341
September . . .	151,513	149,566	110,229	38,693	53,646	28,295	190,206	203,212	138,524
3:dje kvart. år 1905	**482,936**	**449,687**	**339,867**	**106,785**	**145,424**	**77,064**	**589,721**	**595,111**	**416,931**
» » » 1904	472,974	383,848	303,301	103,629	132,259	70,438	576,603	516,107	373,739
» » » 1903	443,961	309,397	247,360	81,143	97,462	53,611	525,104	406,859	300,971

På 100 *lediga platser* kommo sålunda:

	Arbetssökande.			*Tillsatta platser.*		
	Män.	Kvinnor.	Tillsammans.	Manliga.	Kvinnl.	Tillsammans.
Under juli	111	75	103	76	53	71
» augusti	110	74	101	77	53	71
» september	101	72	94	74	53	68
» 3:dje kvart. år 1905 .	**107**	**73**	**99**	**76**	**53**	**70**
» » » » 1904 .	123	78	112	79	53	72
» » » » 1903 .	143	83	129	80	55	74

Siffrorna för verksamheten vid de tyska anstalterna utvisa en jämnt fortgående utveckling i förhållande till föregående tidpunkter. Särskildt framträdande är ökningen af antalet anmälda lediga platser, hvilket utvisar, att de goda arbetskonjunkturerna ej blott fortfarit utan än mer förkofrats. Så t. ex. funnos inom jordbruket dubbelt så många arbetstillfällen som arbetssökande, hvilka sistnämnda därför ock i allmänhet fingo anställning.

Beträffande särskildt det manliga arbetet kommo i genomsnitt 1·1 arbetssökande på hvarje ledig plats mot resp. 1·2 och 1·4 under samma tid åren 1904 och 1903; motsvarande relationstal för det kvinnliga arbetet voro 0·7 år 1905 samt 0·8 åren 1904 och 1903.

Verksamheten vid *Göteborgs*
under *tredje* kvar-

1. Yrkesgrupper.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	Juli månad.						Augusti		
	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
A. **Jordbruk m. m.**	38	38	25	3	17	13	43	28	20
B. **Industri o. handtverk:**									
1. Sten-, ler- o. glasarbetare	7	3	2	—	1	—	8	25	24
2. Metallarbetare	60	31	26	—	7	6	59	39	32
3. Maskin- o. skeppsbyggnadsarbetare									
4. Byggnadsarbetare	26	20	18	—	—	—	52	22	17
5. Trävaruarbetare	8	2	1	—	2	1	19	8	6
6. Läderberedningsarbetare	1	—	—	1	—	—	—	1	—
7. Textilarbetare	4	—	—	8	7	4	4	2	2
8. Beklädnadsarbetare	8	3	—	27	9	5	6	2	2
9. Närings- o. njutningsmedelsarbetare	5	9	9	10	7	6	7	5	3
10. Kemisk-tekniska arb. o. d.	—	—	—	3	—	—	—	—	—
11. Pappersarbetare	1	2	2	4	4	3	3	1	1
12. Grafiska arbetare	1	1	1	—	—	—	1	6	5
13. Andra eller ej specif. industriella arb. (maskinister o. eldare m. fl.)	17	2	1	—	—	—	15	1	—
C. **Handel o. samfärdsel:**									
1. Butiks- o. lagerbiträden	4	—	—	14	9	4	8	5	2
2. Kontorsbiträden	4	1	1	—	—	—	5	4	3
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	6	9	7	35	65	37	1	3	2
4. Landttransportarbetare (inkl. springpojkar)	34	56	47	—	—	—	27	71	53
5. Vattentransportarbetare	14	3	1	—	—	—	17	15	9
6. Väg-, vatten- o. järnvägsbyggnadsarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Annan eller ej specif. personal	27	26	18	4	6	5	34	47	36
D. **Annat eller ej specif. arbete:**									
1. Tjänstefolk	—	—	—	209	235	133	—	—	—
2. Grofarbetare	74	86	84	—	—	—	91	97	95
3. Andra	87	—	—	46	—	—	101	—	—
E. **Immateriell verksamhet**	2	4	3	—	—	—	—	1	1
3:dje kvart. år 1905	**428**	**296**	**246**	**364**	**369**	**217**	**501**	**383**	**313**
» » » 1904	*430*	*267*	*207*	*413*	*408*	*189*	*398*	*316*	*246*
» » » 1903	*416*	*225*	*220*	*381*	*182*	*154*	*470*	*214*	*206*

[1] Jfr »Meddel.» 1903, s. 49, noten.

arbetsförmedlingsanstalt[1]

talet år 1905.

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
månad.			September månad.						Tredje kvartalet.					
Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Arbetssökande.		Lediga platser.		Tillsatta platser.	
Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Samtliga.	Däraf kvinnor.	Samtliga.	Däraf kvinnl.	Samtliga.	Däraf kvinnl.
1	6	4	52	30	23	1	—	—	**138**	5	**119**	23	**85**	17
2	—	—	3	19	19	—	—	—	**20**	2	**48**	1	**45**	—
—	—	—	64	29	21	3	—	—	**186**	3	**106**	7	**85**	6
—	—	—	85	28	23	—	—	—	**163**	—	**70**	—	**58**	—
—	1	—	16	12	5	—	—	—	**43**	—	**25**	3	**13**	1
1	—	—	1	1	1	—	—	—	**4**	2	**2**	—	**1**	—
7	1	1	1	1	1	8	—	—	**32**	23	**11**	8	**8**	5
12	7	7	5	3	1	16	10	7	**74**	55	**34**	26	**22**	19
11	8	6	4	5	4	21	19	5	**58**	42	**53**	34	**33**	17
2	—	—	1	—	—	3	—	—	**9**	8	**—**	—	**—**	—
1	5	4	2	—	—	2	3	2	**13**	7	**15**	12	**12**	9
—	4	4	5	6	5	1	2	2	**8**	1	**19**	6	**17**	6
—	—	—	18	6	4	—	—	—	**50**	—	**9**	—	**5**	—
20	5	5	6	1	—	25	10	2	**77**	59	**30**	24	**13**	11
3	2	2	7	4	1	3	1	1	**22**	6	**12**	3	**8**	3
20	50	20	3	9	7	70	89	29	**135**	125	**225**	204	**102**	86
—	—	—	25	83	70	—	—	—	**86**	—	**210**	—	**170**	—
—	—	—	26	7	4	—	—	—	**57**	—	**25**	—	**14**	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	**1**	—	—	—	—	—
2	5	5	28	53	42	5	13	10	**100**	11	**150**	24	**116**	20
172	224	166	—	—	—	393	586	294	**774**	774	**1,045**	1,045	**593**	593
—	—	—	102	150	147	—	—	—	**267**	—	**333**	—	**326**	—
42	—	—	89	—	—	74	—	—	**439**	162	—	—	—	—
—	2	—	2	1	1	—	—	—	4	—	8	2	5	—
296	**320**	**224**	**546**	**448**	**379**	**625**	**733**	**352**	**2,760**	**1,285**	**2,549**	**1,422**	**1,731**	**793**
328	*273*	*156*	*427*	*454*	*340*	*431*	*515*	*327*	*2,427*	*1,172*	*2,233*	*1,196*	*1,465*	*672*
358	*212*	*182*	*515*	*374*	*321*	*544*	*380*	*281*	*2,684*	*1,283*	*1,587*	*774*	*1,364*	*617*

Verksamheten vid *Hälsingborgs* och *Köpenhamns* arbetsförmedlingsanstalter under *tredje* kvartalet år 1905.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
	Hälsingborg.								Köpenhamn.							
	Tillsatta platser.								Tillsatta platser.							
Yrkesgrupper.	Juli månad.		Augusti månad.		Sept. månad.		Tredje kvartalet.		Juli månad.		Augusti månad.		Sept. månad.		Tredje kvartalet.	
	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Samtliga.	Därav kv.	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Man. afd.	Kv. afd.	Samtliga.	Därav kv.
A. **Jordbruk m. m.**	59	4	77	2	45	7	**194**	13	182	118	224	42	176	107	**849**	267
B. **Industri o. handtverk:**																
1. Sten-, ler- o. glasarb.	9	—	—	—	3	—	**12**	—	20	—	13	—	13	—	**46**	—
2. Metallarbetare																
3. Maskin- o. skeppsbyggnadsarbetare	5	—	7	—	3	—	**15**	—	154	12	135	4	309	3	**617**	19
4. Byggnads- o. möbelarb.	78	—	51	—	58	—	**187**	—	345	—	297	2	432	2	**1,078**	4
5. Trävaruarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	20	—	25	3	**69**	3
6. Lädervaruarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	5	—	**9**	—
7. Textilarbetare	—	1	—	2	—	—	**3**	3	1	12	2	9	—	16	**40**	37
8. Beklädnadsarbetare	3	1	—	1	—	1	**6**	3	30	131	40	116	81	118	**516**	365
9. Näringsmedelsarbetare	—	2	1	4	1	2	**10**	8	20	30	27	161	23	28	**289**	219
10. Kemisk-tekniska arb.	31	—	3	—	2	—	**36**	—	19	4	16	4	21	24	**88**	32
11. Pappersarbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	9	1	12	—	9	1	**32**	2
12. Grafiska o. konstindustriella arbetare	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	5	16	5	3	**38**	25
13. Andra eller ej spec. industriella arbetare	—	—	1	—	—	—	**1**	—	4	—	—	—	2	—	**6**	—
C. **Handel o. samfärdsel:**																
1. Varuhandelspersonal	5	—	1	—	—	1	**7**	1	222	11	181	8	215	15	**652**	34
2. Kontors- o. försäkringspersonal	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	**2**	—
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	2	17	2	9	—	11	**41**	37	27	132	19	181	11	183	**553**	496
4. Landttransportarb.	2	—	5	—	1	—	**8**	—	14	—	11	—	16	—	**41**	—
5. Vattentransportarb.	10	—	—	—	—	—	**10**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Järnvägs-, post- o. d. personal	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	3	—	5	—	**20**	—
7. Annan eller ej spec. personal	—	—	—	—	—	—	—	—	15	8	8	—	17	—	**48**	8
D. **Annat eller ej spec. arbete:**																
1. Kvinnliga tjänare	—	36	—	65	—	84	**185**	185	—	585	—	724	—	842	**2,151**	2,151
2. »Arbetare»	—	—	21	—	32	—	**53**	—	9	—	32	—	42	—	**83**	—
E. **Immateriell verksamhet**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	**3**	3
3dje kvart. år 1905	**204**	**61**	**169**	**83**	**145**	**106**	**768**	**250**	**1,111**	**1,053**	**1,047**	**1,267**	**1,407**	**1,345**	**7,230**	**3,665**
» » » 1904	*215*	*53*	*232*	*72*	*228*	*92*	*892*	*217*	*1,004*	*1,144*	*1,036*	*1,111*	*1,073*	*1,113*	*6,481*	*3,368*
» » » 1903	*112*	*52*	*138*	*55*	*180*	*67*	*604*	*174*	*1,057*	*988*	*944*	*944*	*1,359*	*1,026*	*6,318*	*2,958*
Inkomna ansökningar																
från *arbetsgifvare*	175	132	144	178	144	164	937	474	.	.	.	.	.	.	.	.
» *arbetare*	457	162	347	213	320	189	1,688	564	.	.	.	.	.	.	.	.

Verksamheten vid offentliga arbetsförmedlingsanstalter i *Norge*

under *tredje* kvartalet år 1905.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Arbetsorter och yrkesgrupper.	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Tillsammans.		
	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arb.-sökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
Kristiania.									
Jordbruk m. m.	98	104	101	4	38	37	**102**	**142**	**138**
Industri och handtverk . . .	1,003	333	297	50	27	19	**1,053**	**360**	**316**
Handel och samfärdsel . . .	1,141	430	396	51	70	28	**1,192**	**500**	**424**
Annat eller ej specif. arbete .	1,047	602	595	1,878	1,847	1,536	**2,925**	**2,449**	**2,131**
Tills. 3:dje kvart. år 1905	**3,289**	**1,469**	**1,389**	**1,983**	**1,982**	**1,620**	**5,272**	**3,451**	**3,009**
» » » » 1904	*2,874*	*1,093*	*1,000*	*2,125*	*1,770*	*1,522*	*4,999*	*2,863*	*2,522*
Bergen.									
Jordbruk m. m.	22	26	23	—	10	6	**22**	**36**	**29**
Industri och handtverk . . .	279	245	207	18	40	19	**297**	**285**	**226**
Handel och samfärdsel . . .	309	177	164	7	4	1	**316**	**181**	**165**
Annat eller ej specif. arbete .	—	—	—	292	213	191	**292**	**213**	**191**
Tills. 3:dje kvart. år 1905	**610**	**448**	**394**	**317**	**267**	**217**	**927**	**715**	**611**
» » » » 1904	*756*	*456*	*410*	*295*	*276*	*207*	*1,051*	*732*	*617*
Trondhjem.									
Jordbruk m. m.	15	48	29	—	—	—	15	48	29
Industri och handtverk . . .	62	107	27	—	—	—	62	107	27
Handel och samfärdsel . . .	21	9	4	—	—	—	21	9	4
Annat eller ej specif. arbete .	67	40	14	10	6	4	77	46	18
Tills. 3:dje kvart. år 1905	**165**	**204**	**74**	**10**	**6**	**4**	**175**	**210**	**78**
» » » » 1904	*121*	*105*	*50*	*13*	*20*	*5*	*134*	*125*	*55*
Stavanger.									
Jordbruk m. m.	56	84	65	—	7	2	**56**	**91**	**67**
Industri och handtverk . . .	334	146	112	—	—	—	**334**	**146**	**112**
Handel och samfärdsel . . .	413	220	173	6	3	1	**419**	**223**	**174**
Annat eller ej specif. arbete .	69	101	97	152	308	59	**221**	**409**	**156**
Tills. 3:dje kvart. år 1905	**872**	**551**	**447**	**158**	**318**	**62**	**1,030**	**869**	**509**
» » » » 1904	*297*	*210*	*161*	*55*	*87*	*30*	*352*	*297*	*191*
Kristiania, Bergen, Trondhjem och Stavanger.									
Jordbruk m. m.	191	262	218	4	55	45	195	317	263
Industri och handtverk . . .	1,678	831	643	68	67	38	1,746	898	681
Handel och samfärdsel . . .	1,884	836	737	64	77	30	1,948	913	767
Annat eller ej specif. arbete .	1,183	743	706	2,332	2,374	1,790	3,515	3,117	2,496
Tills. 3:dje kvart. år 1905	**4,936**	**2,672**	**2,304**	**2,468**	**2,573**	**1,903**	**7,404**	**5,245**	**4,207**
» » » » 1904	*4,048*	*1,864*	*1,621*	*2,488*	*2,153*	*1,764*	*6,536*	*4,017*	*3,385*

Verksamheten vid *Kristiania* under *tredje* kvar-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Yrkesgrupper.	Juli månad.						Augusti		
	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
A. **Jordbruk m. m.** . .	30	34	33	1	12	12	25	24	23
B. **Industri o. handtverk:**									
1. Sten-, ler- o. glasarbetare .	5	6	6	—	—	—	12	1	1
2. Metallarbetare									
3. Maskin- o. skeppsbyggnadsarbetare	95	34	27	1	—	1	116	35	22
4. Byggnadsarbetare	143	57	53	—	—	—	124	52	50
5. Trävaruarbetare	14	3	2	—	—	—	17	6	4
6. Läderberedningsarbetare . .	5	1	1	—	—	—	2	—	—
7. Textilarbetare	—	—	—	2	—	—	—	—	—
8. Beklädnadsarbetare	6	1	1	3	2	1	7	2	2
9. Närings- o. njutningsmedelsarbetare	12	—	—	1	3	3	18	2	1
10. Kemisk-tekniska arb. o. d.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Pappersarbetare	—	—	—	—	—	—	1	—	—
12. Grafiska arbetare	3	—	—	3	3	2	2	1	1
13. Andra eller ej specif. industriella arb. (maskinister o. eldare m. fl.)	13	1	1	—	—	—	16	1	1
C. **Handel o. samfärdsel:**									
1. Butiks- o. lagerbiträden . .	10	—	—	—	—	—	11	—	—
2. Kontorsbiträden	2	—	—	4	1	—	3	—	—
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	4	3	2	9	11	6	10	5	4
4. Landttransportarbetare (inkl. springpojkar)	222	92	83	—	2	2	272	143	136
5. Vattentransportarbetare . .	11	—	—	—	—	—	9	—	—
6. Väg-, vatten- o. järnvägsbyggnadsarbetare	36	5	5	—	—	—	65	6	6
7. Annan eller ej specif. personal	26	5	4	1	1	1	28	3	2
D. **Annat eller ej specif. arbete:**									
1. Tjänstefolk	—	3	3	441	416	369	—	1	1
2. Grofarbetare	287	180	179	11	46	45	313	177	174
3. Andra	56	—	—	2	—	—	51	—	—
E. **Immateriell verksamhet** .	—	1	—	—	1	—	1	2	2
3:dje kvart. år 1905	**980**	**426**	**400**	**479**	**498**	**442**	**1,103**	**461**	**430**
» » » 1904	*966*	*360*	*313*	*534*	*447*	*370*	*901*	*338*	*313*
» » » 1903	*877*	*379*	*364*	*588*	*354*	*350*	*908*	*342*	*320*

arbetsförmedlingsanstalt

talet år 1905.

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
månad.			September månad.						Tredje kvartalet.					
Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Arbetssökande.		Lediga platser.		Tillsatta platser.	
Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Led. platser.	Tills. platser.	Samtliga.	Däraf kvinnor.	Samtliga.	Däraf kvinnl.	Samtliga.	Däraf kvinnl.
1	19	19	43	46	45	2	7	6	**102**	4	**142**	38	**138**	37
—	—	—	11	2	2	—	—	—	**28**	—	**9**	—	**9**	—
—	—	—	143	35	31	—	1	1	**355**	1	**105**	1	**82**	2
—	—	—	157	61	60	—	—	—	**424**	—	**170**	—	**163**	—
—	—	—	13	5	4	—	—	—	**44**	—	**14**	—	**10**	—
—	—	—	2	—	—	—	—	—	**9**	—	**1**	—	**1**	—
3	—	—	1	—	—	—	—	—	**6**	5	—	—	—	—
8	2	1	40	21	21	7	4	2	**71**	18	**32**	8	**28**	4
3	—	—	11	2	2	11	4	4	**56**	15	**11**	7	**10**	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	1	—	—	—	—	—	**2**	—	**1**	1	—	—
5	4	3	3	—	—	3	3	1	**19**	11	**11**	10	**7**	6
—	—	—	10	4	4	—	—	—	**39**	—	**6**	—	**6**	—
2	1	1	9	—	—	5	3	1	**37**	7	**4**	4	**2**	2
—	—	—	4	—	—	—	—	—	**13**	4	**1**	1	—	—
8	19	4	6	4	3	21	28	10	**58**	38	**70**	58	**29**	20
1	1	1	290	141	129	—	1	—	**785**	1	**380**	4	**351**	3
—	—	—	23	—	—	—	—	—	**43**	—	—	—	—	—
—	—	—	69	18	18	—	—	—	**170**	—	**29**	—	**29**	—
—	2	2	31	5	4	—	—	—	**86**	1	**16**	3	**13**	3
609	580	512	1	—	—	771	784	592	**1,822**	1,821	**1,784**	1,780	**1,477**	1,473
21	13	12	303	237	236	14	6	5	**949**	46	**659**	65	**651**	62
3	—	—	33	—	—	5	—	—	**150**	10	—	—	—	—
—	1	1	2	1	—	1	—	—	**4**	1	**6**	2	**3**	1
664	**643**	**556**	**1,206**	**582**	**559**	**840**	**841**	**622**	**5,272**	**1,983**	**3.451**	**1,982**	**3 009**	**1.620**
682	*576*	*506*	*1,004*	*395*	*374*	*909*	*747*	*638*	*4.999*	*2,125*	*2,863*	*1,770*	*2,514*	*1,514*
620	*478*	*475*	*1,088*	*305*	*289*	*896*	*655*	*595*	*4.977*	*2,104*	*2,513*	*1,487*	*2,393*	*1,420*

Verksamheten vid offentliga arbets-
under *tredje* kvar-
(Efter »Reichs-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Yrkesgrupper.	Juli månad.						Augusti		
	Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.		
	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tillsatta platser.
A. **Jordbruk m. m.**	6,285	11,611	5,432	481	2,637	676	6,379	10,268	5,419
Bergshandtering m. m.	164	334	122	—	—	—	86	186	42
B. Industri o. handtverk:									
1. Sten- o. lerarbetare	1,167	1,736	787	14	22	11	1,184	1,859	847
2. Metallarbetare	39,526	29,460	27,459	705	591	534	40,714	30,010	30,077
3. Maskin- och skeppsbyggnadsarbetare									
4. Byggnadsarbetare	28,860	25,919	18,161	174	132	96	25,561	24,893	17,340
5. Trävaruarbetare	13,237	11,174	7,146	55	65	22	12,758	13,056	8,067
6. Läderarbetare	3,621	2,617	1,754	32	22	15	3,829	3,066	2,178
7. Textilarbetare	1,975	1,915	1,543	1,394	1,425	1,199	1,931	1,736	1,481
8. Beklädnadsarbetare	5,582	7,047	4,438	1,570	2,219	1,441	6,546	8,190	5,438
9. Närings- och njutningsmedelsarbetare	11,760	8,275	7,209	169	282	210	11,546	8,362	7,262
10. Kemisk-tekniska arb. o. d.	173	196	137	22	41	9	245	265	191
11. Pappersarbetare	1,259	445	300	384	561	280	1,202	577	379
12. Grafiska o. konstindustriella arbetare	4,720	1,003	894	445	489	381	2,720	1,025	871
13. Andra eller ej specif. industriella arbetare	18,151	14,888	11,144	1,937	1,977	1,139	19,683	16,616	12,183
C. Handel o. samfärdsel:									
1. Handelspersonal	5,859	5,247	3,815	316	167	78	5,024	4,176	3,073
2. Försäkringspersonal	5	7	4	2	—	—	9	6	4
3. Hotell-, kafé- o. restaurantpersonal	6,876	15,384	14,132	3,453	5,611	2,679	6,939	12,228	11,362
4—6. Transport- o. d. personal	3,110	1,893	1,228	3	—	—	3,534	2,455	1,526
D. Annat eller ej specif. arbete: (Icke yrkesarbetare, kvinnliga tjänare o. d.)	14,946	11,416	8,405	21,025	26,750	14,186	14,257	10,580	7,788
3:dje kvart. år 1905	**167,276**	**150,567**	**114,110**	**32,181**	**42,991**	**22,956**	**164,147**	**149,554**	**115,528**
» » » 1904	*149,388*	*123,756*	*97,722*	*31,419*	*40,112*	*21,248*	*162,677*	*126,531*	*103,454*
» » » 1903	*141,974*	*93,249*	*75,593*	*25,968*	*29,957*	*15,984*	*148,622*	*101,871*	*81,907*

[1] De i tabellen meddelade uppgifterna omfatta de flesta mera betydande arbetsförmedlingsanstalter
tioner af olika slag.

förmedlingsanstalter[1] i *Tyskland*

talet år 1905.

arbeitsblatt».)

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23	24.	25.
månad.			September månad.						Tredje kvartalet.					
Kvinnliga afdelningen.			Manliga afdelningen.			Kvinnliga afdelningen.			Arbetssökande.		Lediga platser.		Tillsatta platser.	
Arbetssökande.	Lediga platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tills. platser.	Arbetssökande.	Lediga platser.	Tills. platser.	Samtliga.	Däraf kvinnor.	Samtliga.	Däraf kvinnl.	Samtliga.	Däraf kvinnl.
840	3,029	1,038	6,169	10,070	5,459	569	2,639	870	**20,723**	1,890	**40,254**	8,305	**18,894**	2,584
—	—	—	111	217	57	—	—	—	**361**	—	**737**	—	**221**	—
—	26	2	1,081	1,389	754	14	17	12	**3,460**	28	**5,049**	65	**2,413**	25
887	727	746	28,609	23,296	22,942	720	803	695	**111,161**	2,312	**84,887**	2,121	**82,453**	1,975
113	108	74	24,726	27,613	17,299	106	110	60	**79,540**	393	**78,775**	350	**53,030**	230
59	53	31	12,193	12,918	7,562	87	43	14	**38,389**	201	**37,309**	161	**22,842**	67
22	18	8	3,522	3,843	2,219	23	30	10	**11,049**	77	**9,596**	70	**6,184**	33
1,519	1,401	1,237	1,790	1,426	1,359	1,305	1,296	1,170	**9,914**	4,218	**9,199**	4,122	**7,989**	3,606
1,769	2,304	1,551	7,467	10,112	6,909	1,848	2,354	1,702	**24,782**	5,187	**32,226**	6,877	**21,479**	4,694
179	252	185	11,200	8,289	7,295	181	169	111	**35,035**	529	**25,629**	703	**22,272**	506
50	60	33	132	123	93	13	70	29	**635**	85	**755**	171	**492**	71
514	691	421	1,338	636	418	385	697	337	**5,082**	1,283	**3,607**	1,949	**2,135**	1,038
412	323	242	3,549	1,605	1,446	497	355	269	**12,343**	1,354	**4,800**	1,167	**4,103**	892
2,054	2,431	1,445	20,185	18,799	13,630	1,963	2,559	1,340	**63,973**	5,954	**57,270**	6,967	**40,881**	3,924
360	194	87	5,965	5,936	3,997	495	301	149	**18,019**	1,171	**16,021**	662	**11,199**	314
1	—	—	4	2	2	—	—	—	**21**	3	**15**	—	**10**	—
3,787	5,893	2,813	6,910	10,742	9,898	3,836	5,622	2,759	**31,801**	11,076	**55,480**	17,126	**43,643**	8,251
—	—	—	3,061	1,759	1,094	—	1	—	**9,708**	3	**6,108**	1	**3,848**	—
23.345	31,277	15,900	13,501	10,791	7,796	26.651	36,580	18,768	**113,725**	71,021	**127.394**	94,607	**72,843**	48,854
35,911	**48,787**	**25,813**	**151,513**	**149,566**	**110,229**	**38,693**	**53,646**	**28,295**	**589,721**	**106,785**	**595,111**	**145,424**	**416,931**	**77,064**
34,552	*44.487*	*23,431*	*160,909*	*133,561*	*102,125*	*37,658*	*47,660*	*25,759*	*576,603*	*103.629*	*516,167*	*132,259*	*373,739*	*70,438*
26.784	*31,274*	*18,799*	*153,365*	*114,277*	*89,860*	*28,391*	*36,231*	*18,828*	*525,104*	*81,143*	*406,859*	*97,462*	*300,971*	*53,611*

[1] Tyskland — c:a 630 på omkring 200 skilda platser — hvilka anordnats af kommuner eller organisa-

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	3. Juli. Högsta pris (öre).	4. Juli. Lägsta pris (öre).	5. Juli. Medel- pris (öre).	6. Augusti. Högsta pris (öre).	7. Augusti. Lägsta pris (öre).	8. Augusti. Medel- pris (öre).	9. September. Högsta pris (öre).	10. September. Lägsta pris (öre).	11. September. Medel- pris (öre).
			Stockholm: Staden inom broarna.								
1	Mjölk: oskummad	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
2	skummad	»	7	6	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	230	210	*219*	240	220	*235*	240	225	*232*
4	mat- (lands-)	»	210	190	*201*	220	200	*214*	230	215	*223*
5	Ost, halffet, ordinär	»	150	120	*134*	140	120	*134*	140	120	*133*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	165	150	*154*	165	160	*163*	165	160	*162*
7	billigaste sort	»	110	100	*108*	110	100	*107*	120	110	*113*
8	Ägg	tjog	125	110	*119*	140	120	*127*	160	130	*140*
9	Potatis	5 lit.	40	30	*34*	40	25	*32*	35	25	*28*
10	Ärter, gula	kg.	25	20	*23*	25	20	*23*	25	20	*23*
11	Bruna bönor	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	27	25	*27*	27	26	*26*	26	25	*26*
13	råg-	»	20	18	*19*	20	18	*19*	20	20	*20*
14	rågsikt-	»	24	24	*24*	24	24	*24*	24	24	*24*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	30	30	*30*	30	28	*29*	30	28	*29*
16	korn-	»	27	25	*25*	28	25	*26*	30	28	*29*
17	ris-: bästa sort	»	70	50	*58*	60	50	*57*	60	50	*57*
18	billigaste sort	»	35	30	*31*	35	30	*32*	35	30	*32*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	37	30	*32*	38	30	*33*	35	30	*33*
20	mjukt: limpa, söt	»	35	30	*31*	30	30	*30*	30	30	*30*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	35	30	*33*	35	30	*34*	35	35	*35*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	mjukt, » »	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	85	*91*	100	90	*93*	90	75	*86*
25	soppkött	»	80	70	*76*	85	70	*76*	80	65	*74*
26	Kalfkött: stek	»	120	90	*111*	120	95	*107*	120	100	*113*
27	spädkalf	»	60	40	*52*	60	40	*53*	75	50	*61*
28	Fårstek, färsk	»	140	110	*124*	120	100	*113*	110	90	*99*
29	Fläsk, färskt	»	140	120	*129*	140	120	*130*	150	130	*142*
30	salt: svenskt	»	130	115	*123*	140	115	*125*	140	130	*139*
31	amerikanskt	»	120	100	*112*	120	120	*120*	120	120	*120*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	60	50	*51*
33	strömming	»	100	35	*66*	80	35	*63*	125	100	*108*
34	rödspotta (»spätta»)	»	80	70	*74*	80	70	*73*	95	75	*77*
35	salt: sill	»	50	40	*45*	50	40	*43*	50	45	*49*
36	strömming	»	25	15	*21*	20	20	*20*	30	25	*28*
37	kabeljo	»	50	50	*50*	55	50	*52*	50	40	*48*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	125	110	*116*	120	110	*115*	120	110	*117*
39	Socker, bit-	»	69	69	*69*	69	69	*69*	67	67	*67*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk-, osågad, hemkörd (pr »storfamn»:	hl.	2600	2300	*2500*	2700	2600	*2650*	2700	2600	*2650*
42	barr- (2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)	hl.	1900	1800	*1870*	2000	1950	*1980*	1900	1800	*1850*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	340	340	*340*	340	340	*340*	350	350	*350*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	100	100	*100*	110	110	*110*	110	100	*105*

Anm. Färsk potatis salufördes under juli till pris af 100 à 90 öre pr 5 liter vid månadens

och medelpris.

12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	
Norrmalm.									Östermalm.									
Juli.			Augusti.			September.			Juli.			Augusti.			September.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	1
7	6	*7*	7	6	*7*	7	6	*7*	7	6	*7*	7	6	*7*	7	7	*7*	2
240	210	*219*	240	215	*233*	240	230	*232*	230	210	*222*	240	220	*233*	240	230	*234*	3
220	180	*200*	225	200	*215*	225	210	*218*	220	190	*202*	225	210	*217*	220	210	*216*	4
140	120	*132*	140	120	*133*	140	120	*132*	150	120	*135*	150	120	*137*	150	110	*132*	5
160	150	*158*	165	160	*163*	165	160	*163*	160	150	*158*	165	150	*160*	165	160	*163*	6
110	100	*103*	115	105	*110*	110	110	*110*	100	90	*98*	105	90	*99*	110	105	*108*	7
130	100	*115*	140	120	*128*	160	130	*142*	120	100	*117*	140	110	*124*	160	120	*142*	8
35	25	*31*	40	25	*31*	30	20	*27*	35	30	*32*	45	25	*34*	35	25	*28*	9
25	20	*24*	25	20	*24*	25	20	*24*	25	20	*24*	25	20	*24*	25	22	*24*	10
45	40	*41*	45	40	*41*	40	40	*40*	50	40	*42*	50	40	*42*	50	40	*44*	11
27	25	*26*	27	25	*26*	27	25	*26*	28	26	*27*	28	26	*27*	28	26	*27*	12
20	18	*20*	20	18	*20*	20	18	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*	13
25	24	*24*	25	24	*24*	24	24	*24*	25	24	*24*	25	24	*24*	25	23	*24*	14
35	28	*31*	35	28	*31*	35	28	*31*	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*33*	15
30	25	*29*	30	25	*25*	30	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*28*	16
75	60	*66*	75	60	*66*	70	60	*62*	70	50	*63*	70	50	*63*	70	50	*63*	17
40	30	*35*	40	30	*35*	40	30	*34*	35	30	*32*	35	30	*32*	35	25	*32*	18
35	30	*32*	35	30	*34*	35	32	*34*	39	30	*33*	39	32	*33*	35	30	*33*	19
30	25	*29*	30	25	*28*	30	30	*30*	40	25	*30*	40	25	*30*	30	30	*30*	20
40	30	*34*	40	30	*34*	40	30	*34*	35	30	*34*	35	30	*33*	40	30	*34*	21
100	100	*100*	100	80	*90*	100	100	*100*	80	80	*80*	100	100	*100*	100	100	*100*	22
42	42	*42*	42	40	*41*	42	40	*41*	40	40	*40*	42	40	*41*	42	40	*41*	23
110	85	*93*	110	85	*97*	100	80	*90*	110	90	*97*	110	85	*97*	110	80	*91*	24
90	70	*76*	90	65	*76*	85	65	*73*	85	70	*80*	80	65	*75*	85	65	*73*	25
120	100	*111*	120	100	*112*	125	95	*105*	120	100	*114*	120	90	*105*	120	90	*105*	26
60	40	*50*	60	40	*54*	60	40	*50*	70	45	*57*	60	40	*51*	65	45	*57*	27
140	110	*128*	130	95	*114*	120	90	*103*	140	120	*128*	125	100	*112*	110	90	*101*	28
140	120	*128*	150	125	*133*	140	130	*139*	140	120	*128*	140	120	*133*	150	120	*135*	29
150	115	*128*	160	110	*129*	150	135	*139*	140	110	*125*	150	115	*125*	150	125	*133*	30
130	130	*130*	120	110	*119*	130	120	*123*	130	120	*125*	130	120	*125*	130	120	*125*	31
—	—	—	50	50	*50*	60	45	*67*	—	—	—	—	—	—	60	50	*54*	32
100	40	*71*	100	75	*79*	125	90	*112*	100	40	*74*	80	50	*74*	125	90	*131*	33
85	65	*75*	85	75	*80*	100	75	*82*	80	70	*77*	80	70	*75*	90	75	*82*	34
50	40	*45*	50	40	*49*	50	40	*47*	60	50	*52*	60	50	*52*	60	40	*50*	35
25	25	*25*	—	—	—	30	25	*28*	—	—	—	—	—	—	30	25	*28*	36
50	50	*50*	60	50	*53*	60	50	*54*	60	50	*52*	60	50	*52*	60	45	*51*	37
120	100	*112*	125	110	*119*	120	120	*120*	125	110	*117*	125	110	*120*	125	120	*121*	38
69	69	*69*	69	69	*69*	67	67	*67*	70	69	*69*	70	69	*69*	67	67	*67*	39
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	40
2600	2600	*2600*	—	—	—	—	—	—	2600	2600	*2600*	2600	2600	*2600*	2600	2600	*2600*	41
2000	1900	*1950*	—	—	—	—	—	—	2000	2000	*2000*	2000	2000	*2000*	2000	1900	*1950*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
340	340	*340*	340	340	*340*	350	350	*350*	340	340	*340*	340	340	*340*	350	350	*350*	44
100	100	*100*	110	100	*105*	110	100	*105*	100	100	*100*	100	100	*100*	110	110	*110*	45

början och 50 à 40 öre vid dess slut. Priset på s. k. matägg har varit 110 à 100 öre pr tjog.

1.	Varuslag.	2. Kvantitet.	30. Juli. Högsta	31. Juli. Lägsta	32. Juli. Medel-	33. Augusti. Högsta	34. Augusti. Lägsta	35. Augusti. Medel-	36. September. Högsta	37. September. Lägsta	38. September. Medel-
			Stockholm: Kungsholmen.								
			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).		
1	Mjölk: oskummad	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
2	skummad	»	7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	240	210	*213*	240	220	*230*	240	230	*234*
4	mat- (lands-)	»	220	200	*204*	225	210	*218*	225	210	*222*
5	Ost, halffet, ordinär	»	150	120	*135*	150	120	*137*	150	120	*131*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	160	*160*	170	160	*164*	170	150	*160*
7	billigaste sort	»	120	110	*117*	120	110	*115*	120	110	*118*
8	Ägg	tjog	140	115	*121*	140	120	*132*	160	130	*141*
9	Potatis	5 lit.	35	30	*32*	35	25	*28*	30	20	*26*
10	Ärter, gula	kg.	25	20	*24*	25	20	*24*	25	23	*25*
11	Bruna bönor	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	27	26	*27*	27	26	*27*	27	26	*26*
13	råg-	»	20	19	*20*	20	19	*20*	24	19	*21*
14	rågsikt-	»	25	24	*24*	25	24	*24*	25	20	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
16	korn-	»	30	25	*27*	30	25	*27*	28	25	*27*
17	ris-: bästa sort	»	70	50	*60*	70	50	*60*	60	50	*58*
18	billigaste sort	»	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*31*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	38	32	*37*	38	32	*37*	38	32	*37*
20	mjukt: limpa, söt	»	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	100	80	*90*	80	80	*80*	100	100	*100*
23	mjukt, » »	»	40	40	*40*	42	40	*41*	42	40	*41*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	85	*95*	100	90	*95*	100	80	*89*
25	soppkött	»	85	65	*77*	80	70	*76*	80	65	*74*
26	Kalfkött: stek	»	110	100	*103*	110	95	*104*	120	90	*105*
27	spädkalf	»	75	60	*65*	75	60	*65*	75	55	*62*
28	Fårstek, färsk	»	140	110	*126*	130	110	*123*	105	90	*97*
29	Fläsk, färskt	»	150	120	*127*	140	130	*134*	140	130	*138*
30	salt: svenskt	»	150	150	*150*	160	140	*150*	150	135	*141*
31	amerikanskt	»	135	130	*133*	140	130	*135*	130	120	*125*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	60	50	*53*
33	strömming	»	100	80	*84*	100	80	*90*	125	100	*123*
34	rödspotta (»spätta»)	»	80	80	*80*	80	80	*80*	80	75	*79*
35	salt: sill	»	50	40	*46*	50	40	*45*	50	40	*45*
36	strömming	»	20	20	*20*	20	20	*20*	25	25	*25*
37	kabeljo	»	55	45	*50*	60	45	*51*	50	40	*48*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	100	*110*	120	110	*115*	120	110	*118*
39	Socker, bit-	»	69	69	*69*	69	69	*69*	67	67	*67*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk-, osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)		2650	2650	*2650*	2700	2600	*2650*	—	—	—
42	barr-		1900	1850	*1880*	1950	1920	*1940*	—	—	—
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	340	340	*340*	340	340	*340*	350	350	*350*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	110	100	*105*	110	110	*110*	110	100	*105*

och medelpris.

39.	40.	41.	42.	43.	44.	45.	46.	47.	48.	49.	50.	51.	52.	53.	54.	55.	56.	
Södermalm.									Uppsala.									
Juli.			Augusti.			September.			Juli.			Augusti.			September.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel.	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	13	13	*13*	13	13	*13*	13	13	*13*	1
7	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*	5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	2
230	210	*221*	240	220	*233*	240	230	*234*	230	210	*220*	240	230	*234*	240	230	*233*	3
220	190	*202*	225	210	*220*	230	210	*223*	190	165	*180*	200	190	*196*	210	190	*198*	4
140	120	*133*	140	120	*136*	140	120	*132*	120	90	*103*	120	90	*103*	120	90	*103*	5
160	150	*153*	165	150	*156*	160	150	*154*	150	150	*150*	160	150	*153*	160	160	*160*	6
100	100	*100*	110	100	*106*	110	100	*105*	105	100	*103*	100	100	*100*	110	100	*105*	7
125	110	*117*	130	110	*127*	160	130	*142*	125	110	*121*	125	110	*116*	130	110	*123*	8
35	25	*33*	40	25	*31*	30	25	*27*	30	30	*30*	25	25	*25*	25	20	*21*	9
25	18	*22*	25	18	*22*	25	20	*23*	35	20	*29*	30	25	*28*	30	20	*28*	10
50	35	*41*	50	35	*41*	50	35	*41*	40	40	*40*	45	40	*41*	45	40	*43*	11
26	25	*26*	27	26	*26*	26	25	*26*	27	26	*26*	28	26	*27*	27	26	*27*	12
20	18	*20*	20	18	*20*	20	18	*20*	18	17	*18*	17	17	*17*	17	17	*17*	13
24	23	*24*	25	23	*24*	24	23	*24*	25	23	*24*	25	23	*24*	24	23	*23*	14
30	28	*29*	30	28	*29*	30	28	*30*	35	20	*29*	30	28	*30*	30	28	*30*	15
30	24	*25*	30	24	*26*	30	24	*26*	25	22	*23*	25	23	*24*	25	23	*24*	16
60	50	*55*	60	50	*55*	60	50	*58*	70	50	*60*	70	50	*60*	70	50	*60*	17
35	30	*31*	35	30	*31*	30	30	*30*	30	25	*29*	30	25	*29*	30	30	*30*	18
35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*32*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	19
30	30	*30*	30	25	*29*	30	25	*29*	48	46	*47*	46	44	*45*	46	46	*46*	20
35	30	*34*	35	30	*34*	35	30	*35*	24	21	*22*	24	21	*22*	24	22	*23*	21
100	100	*100*	100	80	*90*	100	100	*100*	72	70	*71*	72	70	*71*	71	70	*71*	22
40	40	*40*	42	40	*41*	42	40	*41*	48	48	*48*	48	48	*48*	50	48	*49*	23
100	80	*92*	100	80	*93*	95	75	*88*	85	75	*80*	85	80	*81*	80	75	*79*	24
85	70	*78*	85	75	*81*	80	65	*75*	70	65	*69*	70	65	*69*	70	65	*66*	25
120	110	*116*	120	100	*110*	125	100	*112*	100	95	*99*	120	95	*108*	120	100	*113*	26
60	45	*57*	65	50	*58*	70	50	*61*	55	50	*53*	60	50	*58*	65	60	*62*	27
135	120	*126*	120	110	*116*	115	90	*99*	120	110	*113*	100	90	*93*	90	85	*88*	28
140	120	*131*	140	130	*134*	150	130	*141*	130	110	*119*	125	115	*121*	130	120	*127*	29
140	120	*127*	140	130	*135*	140	130	*137*	110	110	*110*	110	110	*110*	120	110	*115*	30
125	120	*123*	120	120	*120*	120	120	*120*	110	100	*103*	110	100	*105*	115	110	*113*	31
—	—	—	—	—	—	60	50	*51*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
80	50	*69*	80	60	*74*	125	100	*111*	60	50	*52*	60	50	*55*	100	60	*68*	33
85	70	*77*	75	75	*75*	80	75	*76*	70	50	*57*	70	50	*60*	70	50	*57*	34
50	40	*45*	50	40	*43*	50	30	*40*	40	35	*38*	40	35	*38*	45	40	*41*	35
—	—	—	—	—	—	30	25	*27*	—	—	—	25	25	*25*	25	25	*25*	36
50	40	*46*	55	40	*48*	50	40	*45*	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*	37
115	100	*110*	120	100	*113*	120	100	*113*	120	110	*115*	120	100	*113*	120	100	*111*	38
69	68	*69*	69	68	*69*	67	67	*67*	70	70	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*	39
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	16	16	*16*	16	15	*16*	15	15	*15*	40
2600	2600	*2600*	2600	2600	*2600*	—	—	—	2400	2400	*2400*	2400	2400	*2400*	2400	2400	*2400*	41
2000	1800	*1900*	1950	1800	*1880*	—	—	—	1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
340	340	*340*	340	340	*340*	350	350	*350*	310	310	*310*	310	310	*310*	310	310	*310*	44
100	100	*100*	110	110	*110*	110	100	*105*	105	105	*105*	105	105	*105*	105	105	*105*	45

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	57. Eskilstuna. Juli. Högsta pris (öre).	58. Juli. Lägsta pris (öre).	59. Juli. Medel- pris (öre).	60. Augusti. Högsta pris (öre).	61. Augusti. Lägsta pris (öre).	62. Augusti. Medel- pris (öre).	63. September. Högsta pris (öre).	64. September. Lägsta pris (öre).	65. September. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*
2	skummad	»	6	6	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	220	200	*208*	220	220	*220*	220	220	*220*
4	mat- (lands-)	»	190	150	*178*	210	200	*203*	210	200	*202*
5	Ost, halffet, ordinär	»	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	160	*160*	160	160	*160*	165	165	*165*
7	billigaste sort	»	120	120	*120*	120	120	*120*	110	110	*110*
8	Ägg	tjog	125	110	*119*	125	125	*125*	130	130	*130*
9	Potatis	5 lit.	30	25	*26*	25	15	*20*	18	15	*17*
10	Ärter, gula	kg.	18	18	*18*	18	18	*18*	20	20	*20*
11	Bruna bönor	»	40	35	*38*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
13	råg-	»	18	18	*18*	18	18	*18*	17	17	*17*
14	rågsikt-	»	24	22	*23*	22	22	*22*	23	23	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
16	korn-	»	24	24	*24*	24	24	*24*	22	22	*22*
17	ris-: bästa sort	»	70	65	*69*	70	70	*70*	65	65	*65*
18	billigaste sort	»	30	30	*30*	30	30	*30*	28	28	*28*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	36	28	*32*	36	28	*32*	36	28	*32*
20	mjukt: limpa, söt	»	27	24	*26*	27	27	*27*	27	27	*27*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	63	63	*63*	63	63	*63*	63	63	*63*
23	mjukt, » »	»	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	100	*100*	120	100	*113*	100	90	*94*
25	soppkött	»	80	70	*76*	85	70	*80*	80	70	*75*
26	Kalfkött: stek	»	120	110	*116*	125	120	*121*	110	100	*106*
27	spädkalf	»	60	60	*60*	65	60	*61*	65	50	*53*
28	Fårstek, färsk	»	130	120	*126*	130	120	*128*	110	110	*110*
29	Fläsk: färskt	»	120	120	*120*	120	120	*120*	140	130	*132*
30	salt: svenskt	»	130	125	*128*	140	130	*133*	140	140	*140*
31	amerikanskt	»	—	—	—	—	—	—	140	140	*140*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	50	50	*50*
33	strömming	»	50	50	*50*	60	50	*58*	60	50	*56*
34	rödspotta (»spätta»)	»	—	—	—	70	40	*60*	90	80	*82*
35	salt: sill	»	35	35	*35*	40	30	*39*	30	30	*30*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	45	45	*45*	45	45	*45*	45	40	*44*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	120	*120*	120	120	*120*	110	110	*110*
39	Socker, bit-	»	70	70	*70*	70	70	*70*	70	68	*69*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk- { osågad, hemkörd (pr »storfamn»:		2390	2270	*2330*	2390	2270	*2330*	2270	2140	*2210*
42	barr- { 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)		1640	1510	*1580*	1640	1510	*1580*	1640	1510	*1580*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») { hemkörd	»	310	310	*310*	310	310	*310*	310	310	*310*
45	Koks, gasverks (okrossad) { hemkörd	»	120	120	*120*	120	120	*120*	120	120	*120*

och medelpris.

66.	67.	68.	69.	70.	71.	72.	73.	74.	75.	76.	77.	78.	79.	80.	81.	82.	83.	
Norrköping.									Jönköping.									
Juli.			Augusti.			September.			Juli.			Augusti.			September.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*	13	11	*12*	13	11	*12*	14	11	*13*	1
6	5	*6*	7	6	*6*	6	6	*6*	6	5	*6*	6	5	*5*	6	5	*6*	2
220	190	*203*	250	215	*232*	240	230	*233*	220	205	*213*	220	205	*212*	220	210	*214*	3
200	180	*191*	230	200	*215*	225	210	*218*	190	175	*179*	190	175	*179*	200	185	*192*	4
120	100	*111*	125	100	*113*	120	100	*117*	125	115	*119*	125	115	*118*	120	110	*116*	5
160	155	*159*	165	160	*163*	165	160	*163*	170	165	*168*	170	165	*168*	170	165	*168*	6
110	100	*106*	120	110	*114*	120	110	*113*	130	125	*126*	130	125	*127*	130	125	*127*	7
120	100	*109*	135	110	*125*	135	120	*128*	110	100	*106*	110	100	*104*	120	115	*118*	8
35	25	*30*	30	25	*27*	25	20	*23*	30	20	*25*	25	15	*17*	15	15	*15*	9
25	20	*23*	25	20	*23*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	24	*25*	10
50	40	*43*	50	40	*46*	50	40	*43*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	11
26	25	*26*	26	25	*26*	26	25	*26*	28	25	*26*	28	25	*26*	28	25	*26*	12
21	20	*21*	21	20	*21*	21	19	*20*	22	20	*21*	22	20	*21*	22	20	*21*	13
23	21	*22*	23	21	*22*	23	21	*22*	25	24	*25*	25	24	*25*	26	24	*25*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	40	33	*37*	40	33	*37*	40	33	*36*	15
25	22	*23*	25	22	*24*	25	22	*23*	22	20	*21*	22	20	*21*	22	20	*21*	16
60	50	*58*	60	50	*59*	60	50	*58*	75	70	*73*	75	70	*73*	75	70	*73*	17
35	30	*34*	35	30	*34*	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*33*	18
40	32	*36*	40	33	*36*	40	33	*36*	42	40	*41*	42	40	*41*	45	40	*43*	19
37	32	*35*	38	32	*36*	37	31	*35*	38	30	*34*	38	30	*34*	38	30	*34*	20
25	23	*24*	25	22	*24*	25	24	*24*	35	30	*32*	35	30	*32*	35	30	*32*	21
66	56	*64*	67	56	*64*	67	59	*64*	66	60	*64*	65	60	*63*	65	60	*63*	22
38	32	*34*	35	30	*34*	35	30	*33*	30	27	*29*	30	27	*29*	30	27	*29*	23
120	90	*107*	130	110	*118*	120	110	*116*	75	65	*71*	80	65	*71*	85	70	*76*	24
100	80	*90*	100	85	*97*	100	80	*90*	70	63	*68*	70	65	*68*	72	65	*68*	25
120	95	*109*	140	110	*126*	130	115	*126*	85	70	*77*	85	70	*77*	85	70	*76*	26
70	70	*70*	—	—	—	60	60	*60*	45	30	*35*	45	30	*33*	45	30	*37*	27
140	125	*135*	150	125	*138*	140	120	*129*	100	82	*91*	105	85	*91*	100	85	*92*	28
125	100	*120*	125	110	*122*	125	115	*122*	85	80	*82*	85	80	*83*	90	80	*86*	29
130	120	*126*	130	120	*127*	130	125	*129*	110	100	*104*	110	100	*105*	120	105	*111*	30
120	120	*120*	120	120	*120*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	50	*53*	55	50	*53*	55	50	*53*	32
50	30	*39*	40	15	*29*	30	25	*28*	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*38*	33
75	70	*73*	80	70	*75*	80	70	*77*	70	68	*70*	70	70	*70*	70	70	*70*	34
45	30	*42*	45	30	*41*	45	35	*42*	35	33	*34*	35	33	*34*	35	33	*34*	35
30	30	*30*	—	—	—	30	30	*30*	35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*	36
50	45	*49*	50	45	*49*	50	45	*49*	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*	37
120	100	*111*	120	100	*111*	120	110	*114*	110	100	*105*	110	100	*105*	110	100	*105*	38
70	68	*69*	70	69	*70*	68	67	*68*	68	68	*68*	68	68	*68*	66	66	*66*	39
17	17	*17*	16	16	*16*	16	16	*16*	18	14	*16*	18	14	*16*	18	13	*15*	40
2450	2300	*2410*	2500	2400	*2430*	2400	2300	*2380*	2100	2000	*2050*	2100	2000	*2050*	2000	2000	*2000*	41
2000	1800	*1870*	2000	1800	*1900*	1900	1800	*1870*	1510	1500	*1510*	1510	1500	*1510*	1500	1500	*1500*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	50	*53*	55	50	*53*	55	50	*53*	43
335	325	*328*	340	325	*329*	320	300	*310*	350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*	44
150	125	*136*	150	125	*142*	150	140	*146*	105	100	*103*	105	100	*103*	105	100	*103*	45

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	84. Kalmar. Juli. Högsta	85. Juli. Lägsta	86. Juli. Medel-	87. Augusti. Högsta	88. Augusti. Lägsta	89. Augusti. Medel-	90. September. Högsta	91. September. Lägsta	92. September. Medel-
			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).		
1	Mjölk: oskummad	l.	13	12	*13*	13	12	*12*	13	12	*13*
2	skummad	»	7	6	*6*	7	6	*6*	7	6	*6*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	215	200	*205*	220	200	*213*	220	210	*216*
4	mat- (lands-)	»	190	100	*175*	200	190	*193*	220	190	*197*
5	Ost, halffet, ordinär	»	130	110	*125*	130	110	*125*	130	110	*125*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	150	*155*	160	150	*155*	160	150	*155*
7	billigaste sort	»	110	80	*94*	100	80	*92*	100	80	*91*
8	Ägg	tjog	100	90	*96*	110	90	*99*	115	100	*109*
9	Potatis	5 lit.	[1] 30	[1] 20	[1] *26*	35	25	*29*	35	30	*30*
10	Ärter, gula	kg.	30	25	*27*	30	25	*27*	30	25	*27*
11	Bruna bönor	»	40	35	*39*	40	35	*39*	40	35	*39*
12	Mjöl: hvete-	»	26	25	*25*	26	25	*26*	26	25	*25*
13	råg-	»	21	17	*19*	21	18	*20*	23	22	*23*
14	rågsikt-	»	23	22	*23*	23	22	*23*	22	20	*21*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	30	25	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
16	korn-	»	30	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
17	ris-: bästa sort	»	70	50	*60*	70	60	*63*	70	60	*63*
18	billigaste sort	»	35	30	*31*	35	30	*31*	35	30	*32*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	50	25	*37*	50	33	*39*	50	35	*39*
20	mjukt: limpa, söt	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	25	17	*22*	25	17	*21*	25	17	*22*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*
23	mjukt, » »	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	85	*86*	90	85	*88*	90	85	*88*
25	soppkött	»	70	60	*66*	75	65	*70*	75	65	*69*
26	Kalfkött: stek	»	90	75	*84*	90	80	*87*	90	85	*88*
27	spädkalf	»	45	35	*41*	45	30	*36*	40	30	*36*
28	Fårstek, färsk	»	100	85	*88*	100	90	*97*	100	90	*98*
29	Fläsk färskt	»	90	80	*84*	90	80	*87*	100	80	*89*
30	salt: svenskt	»	110	100	*104*	100	90	*97*	110	110	*110*
31	amerikanskt	»	110	110	*110*	110	110	*110*	—	—	—
32	*Fisk: färsk: sill	»	[2]	[2]	[2]	[2]	[2]	[2]	[2]	[2]	[2]
33	strömming	»	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]
34	rödspotta (»spätta»)	»	80	75	*78*	90	80	*86*	100	80	*86*
35	salt: sill	»	50	35	*41*	50	35	*42*	50	35	*42*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	110	85	*99*	110	90	*98*	110	90	*98*
39	Socker, bit-	»	72	68	*70*	70	68	*69*	70	68	*69*
40	Fotogén, prima	l.	17	14	*16*	17	15	*15*	17	15	*15*
41	Ved: björk- } osågad, hemkörd (pr »storfamn»:		1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*	1920	1800	*1810*
42	barr- } 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)		1560	1560	*1560*	1560	1560	*1560*	1560	1560	*1560*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») } hemkörd {	»	350	325	*338*	350	325	*338*	350	325	*338*
45	Koks, gasverks- (okrossad) } hemkörd {	»	105	105	*105*	105	105	*105*	105	105	*105*

* Prisuppgifter hafva för *Kalmar* meddelats äfven å följande fisksorter, som kostat pr kg: juli varit: i *Kalmar* 35 à 30 öre och i *Karlskrona* 200 öre vid månadens början och 50 à 45 135 à 125 öre och i *Kristianstad* (under juli) 200 à 175 öre. [3]) Färsk strömming försäljes salt sill har betalats 5 à 2 öre pr styck. [5]) Priset å salt strömming har varit 250 à 175 öre

93.	94.	95.	96.	97.	98.	99.	100.	101.	102.	103.	104.	105.	106.	107.	108.	109.	110.	
Karlskrona.									Kristianstad.									
Juli.			Augusti.			September.			Juli.			Augusti.			September.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
14	12	*13*	14	12	*13*	14	12	*13*	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*	1
8	6	*7*	8	6	*7*	8	6	*7*	6	6	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*	2
210	195	*200*	220	210	*216*	230	215	*220*	210	198	*207*	220	220	*220*	225	220	*223*	3
170	150	*157*	188	155	*170*	175	165	*172*	200	180	*196*	210	210	*210*	220	210	*214*	4
120	110	*118*	120	110	*118*	120	110	*118*	125	110	*117*	125	120	*123*	125	120	*124*	5
160	150	*156*	165	160	*162*	165	160	*162*	160	160	*160*	160	150	*157*	160	160	*160*	6
105	100	*103*	110	100	*105*	110	100	*106*	110	100	*108*	110	105	*108*	110	110	*110*	7
100	95	*98*	105	100	*101*	125	100	*114*	100	95	*98*	110	100	*103*	125	110	*119*	8
[1]) 30	[1]) 25	[1]) *26*	30	20	*24*	25	20	*23*	35	35	*35*	30	30	*30*	30	30	*30*	9
30	26	*27*	26	25	*26*	25	25	*25*	40	30	*36*	35	30	*33*	35	30	*33*	10
35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	11
25	25	*25*	25	25	*25*	28	25	*26*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	12
18	18	*18*	18	18	*18*	19	18	*18*	17	16	*17*	16	15	*16*	16	15	*16*	13
25	24	*24*	25	24	*24*	25	25	*25*	23	23	*23*	23	23	*23*	23	23	*23*	14
30	28	*29*	30	28	*29*	30	28	*29*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	15
23	23	*23*	23	23	*23*	25	23	*23*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	16
70	50	*54*	70	50	*54*	70	50	*54*	70	60	*66*	70	60	*65*	65	60	*63*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	18
45	40	*42*	45	40	*41*	40	40	*40*	40	35	*38*	45	35	*42*	40	32	*38*	19
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	20
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	15	*16*	17	15	*16*	17	15	*16*	21
45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*	65	60	*62*	65	60	*63*	65	60	*62*	22
47	47	*47*	47	47	*47*	47	47	*47*	58	55	*56*	58	55	*57*	58	55	*57*	23
90	90	*90*	90	90	*90*	100	90	*98*	80	75	*76*	80	75	*79*	80	75	*77*	24
75	75	*75*	75	75	*75*	80	75	*78*	70	65	*69*	75	65	*72*	70	70	*70*	25
115	100	*104*	100	100	*100*	125	100	*111*	90	75	*82*	90	80	*87*	90	80	*84*	26
60	55	*57*	55	45	*50*	50	45	*47*	50	40	*46*	55	45	*49*	50	40	*46*	27
110	100	*103*	100	90	*97*	100	80	*89*	125	110	*118*	125	110	*121*	110	110	*110*	28
120	110	*114*	115	110	*111*	120	100	*108*	110	100	*103*	110	110	*110*	120	110	*118*	29
110	100	*106*	110	100	*107*	120	100	*108*	110	100	*103*	110	110	*110*	120	110	*118*	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
30	20	*27*	24	10	*16*	24	14	*17*	[2])	[2])	[2])	—	—	—	—	—	—	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	[3])	[3])	[3])	[3])	[3])	[3])	[3])	[3])	[3])	33
85	70	*75*	80	75	*75*	75	60	*65*	70	60	*65*	75	70	*71*	90	60	*70*	34
25	25	*25*	25	25	*25*	30	25	*26*	[4])	[4])	[4])	[4])	[4])	[4])	[4])	[4])	[4])	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	[5])	[5])	[5])	[5])	[5])	[5])	[5])	[5])	[5])	36
55	55	*55*	55	50	*53*	55	50	*54*	70	65	*68*	70	65	*68*	65	60	*63*	37
105	100	*104*	110	100	*106*	110	100	*106*	110	100	*109*	115	110	*113*	115	110	*112*	38
68	68	*68*	68	68	*68*	68	66	*67*	68	68	*68*	68	68	*68*	66	66	*66*	39
13	13	*13*	13	13	*13*	13	13	*13*	16	16	*16*	16	16	*16*	15	15	*15*	40
2050	1820	*1920*	2050	1820	*1960*	2050	1880	*1970*	2210	2140	*2170*	2270	2210	*2240*	2270	2140	*2190*	41
1370	1310	*1340*	1370	1310	*1340*	1370	1310	*1340*	1580	1510	*1540*	1640	1580	*1610*	1640	1580	*1610*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	60	*60*	60	60	*60*	60	60	*60*	43
275	275	*275*	275	275	*275*	275	275	*275*	300	300	*300*	300	300	*300*	300	300	*300*	44
110	85	*102*	110	110	*110*	110	85	*102*	110	110	*110*	110	110	*110*	100	100	*100*	45

gädda 90 à 80 öre, aborre 60 à 50 och mört 35 à 25 öre. [1]) Priset å färsk potatis har under öre vid dess slut, allt pr 5 lit. [2]) Färsk sill försäljes pr val och har i pris betingat: i *Kalmar* pr val och har kostat pr kg: i *Kalmar* 125 à 90 öre och i *Kristianstad* 125 à 50 öre. [4]) För pr val.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	111. Malmö. Juli. Högsta pris (öre).	112. Malmö. Juli. Lägsta pris (öre).	113. Malmö. Juli. Medel- pris (öre).	114. Malmö. Augusti. Högsta pris (öre).	115. Malmö. Augusti. Lägsta pris (öre).	116. Malmö. Augusti. Medel- pris (öre).	117. Malmö. September. Högsta pris (öre).	118. Malmö. September. Lägsta pris (öre).	119. Malmö. September. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*
2	skummad	»	5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	225	200	*210*	235	220	*226*	240	230	*236*
4	mat- (lands-)	»	215	190	*200*	220	195	*209*	220	210	*215*
5	Ost, halffet, ordinär	»	130	125	*128*	135	125	*128*	135	125	*130*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	150	*153*	160	150	*153*	160	150	*153*
7	billigaste sort	»	110	100	*107*	110	105	*108*	110	105	*108*
8	Ägg	tjog	105	100	*103*	120	100	*115*	130	120	*126*
9	Potatis	5 lit.	35	30	*31*	35	30	*32*	30	20	*25*
10	Ärter, gula	kg.	33	32	*32*	33	32	*32*	33	32	*32*
11	Bruna bönor	»	40	35	*37*	40	35	*37*	40	35	*37*
12	Mjöl: hvete-	»	30	28	*29*	30	28	*29*	30	28	*29*
13	råg-	»	21	18	*20*	22	20	*20*	22	20	*20*
14	rågsikt-	»	27	25	*26*	27	25	*26*	27	25	*26*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	40	30	*35*	40	30	*35*	40	30	*35*
16	korn-	»	28	25	*27*	28	25	*27*	28	25	*27*
17	ris-: bästa sort	»	65	60	*62*	70	60	*63*	70	60	*63*
18	billigaste sort	»	40	30	*33*	40	30	*33*	40	30	*34*
19	Rågbröd: hårdt, (spis-), groft	»	41	40	*41*	42	40	*41*	42	40	*41*
20	mjukt: limpa, söt	»	25	22	*23*	25	22	*23*	25	22	*23*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	16	14	*15*	16	14	*15*	16	14	*15*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	86	75	*82*	86	75	*82*	86	75	*82*
23	mjukt » »	»	45	30	*36*	45	30	*36*	45	30	*36*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	90	*95*	110	90	*101*	120	100	*109*
25	soppkött	»	80	75	*78*	100	90	*93*	100	90	*93*
26	Kalfkött: stek	»	120	100	*106*	120	100	*115*	120	110	*116*
27	spädkalf	»	70	60	*65*	70	60	*65*	70	60	*65*
28	Fårstek, färsk	»	110	100	*103*	100	90	*96*	100	90	*96*
29	Fläsk, färskt	»	120	110	*116*	120	110	*114*	120	110	*114*
30	salt: svenskt	»	130	120	*124*	130	110	*119*	120	110	*118*
31	amerikanskt	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Fisk, färsk: sill	»	[1]	[1]	[1]	[1]	[1]	[1]	[1]	[1]	[1]
33	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	rödspotta (»spätta»)	»	80	70	*74*	100	90	*98*	70	60	*67*
35	salt: sill	»	45	35	*40*	45	35	*41*	45	35	*41*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	60	50	*55*	60	50	*57*	60	50	*56*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	120	110	*114*	120	100	*113*	120	100	*114*
39	Socker, bit-	»	70	70	*70*	70	70	*70*	68	68	*68*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk- (osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)	hl.	2990	2890	*2930*	2990	2890	*2940*	2990	2890	*2940*
42	barr-	hl.	2190	2190	*2190*	2190	2190	*2190*	2190	2190	*2190*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») (hemkörd)	»	295	290	*293*	300	290	*294*	300	290	*294*
45	Koks, gasverks- (okrossad) (hemkörd)	»	110	105	*108*	120	110	*113*	120	110	*113*

[1]) För färsk potatis betalades under juli: i *Hälsingborg* 100 öre vid månadens början har varit: i *Malmö* 45 à 25 öre pr tjog, i *Hälsingborg* 400 à 200 öre pr val (under aug.—sept.) 160 à 120 öre.

120	121.	122.	123.	124.	125.	126.	127.	128.	129.	130.	131.	132.	133.	134.	135.	136.	137.	
Hälsingborg.									Halmstad.									
Juli.			Augusti.			September.			Juli.			Augusti.			September.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
12	11	*11*	12	11	*11*	12	11	*11*	12	10	*11*	12	10	*11*	12	10	*11*	1
5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	6	6	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*	2
220	200	*207*	225	220	*223*	225	215	*221*	225	200	*210*	226	220	*221*	226	220	*222*	3
195	165	*178*	200	180	*190*	200	180	*190*	200	180	*187*	200	180	*193*	210	190	*199*	4
100	75	*83*	100	75	*83*	100	75	*83*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	5
160	150	*154*	160	150	*155*	165	150	*158*	165	160	*162*	170	160	*165*	170	160	*165*	6
135	115	*126*	135	115	*126*	135	120	*127*	105	105	*105*	110	105	*109*	110	105	*109*	7
120	95	*109*	120	110	*116*	130	115	*121*	120	100	*110*	120	110	*116*	130	115	*126*	8
[1]) 30	[1]) 25	[1]) *28*	30	20	*25*	25	20	*20*	[1]) 30	[1]) 25	[1]) *26*	25	20	*23*	25	20	*23*	9
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	10
45	40	*43*	45	40	*44*	45	40	*43*	50	40	*43*	50	40	*43*	50	40	*42*	11
28	25	*27*	28	25	*27*	28	25	*27*	27	25	*26*	27	25	*26*	27	25	*26*	12
18	17	*18*	18	17	*18*	18	17	*17*	20	18	*19*	20	18	*19*	20	18	*19*	13
24	23	*24*	24	23	*24*	24	23	*23*	25	22	*22*	23	22	*22*	23	22	*22*	14
40	30	*35*	40	30	*35*	40	30	*35*	40	30	*33*	40	30	*33*	40	30	*33*	15
28	25	*26*	28	25	*26*	28	25	*26*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	16
60	50	*58*	60	50	*58*	60	50	*58*	70	50	*55*	70	50	*55*	70	50	*55*	17
40	30	*35*	40	35	*37*	40	30	*35*	30	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*28*	18
45	40	*42*	45	40	*42*	45	40	*42*	50	40	*45*	50	40	*45*	50	40	*45*	19
32	25	*28*	32	25	*28*	32	25	*28*	27	23	*24*	27	23	*24*	27	23	*24*	20
20	16	*18*	20	16	*18*	20	16	*18*	23	19	*21*	23	19	*21*	23	17	*20*	21
70	60	*67*	70	60	*67*	70	60	*67*	66	48	*56*	66	48	*56*	66	48	*56*	22
40	34	*36*	40	34	*36*	40	34	*36*	48	32	*40*	48	32	*40*	48	32	*40*	23
90	80	*85*	90	80	*86*	100	80	*84*	90	80	*87*	90	85	*88*	90	85	*88*	24
80	70	*76*	80	75	*78*	90	70	*76*	85	75	*79*	85	70	*77*	85	70	*78*	25
120	100	*111*	120	90	*112*	120	100	*114*	110	100	*105*	110	90	*96*	120	90	*105*	26
60	50	*57*	65	40	*54*	70	50	*64*	65	45	*55*	65	50	*57*	65	50	*58*	27
140	100	*122*	125	90	*117*	120	100	*109*	110	100	*107*	110	100	*103*	110	90	*100*	28
110	90	*100*	110	100	*105*	110	95	*105*	120	100	*110*	130	110	*116*	120	100	*112*	29
120	110	*115*	130	115	*119*	130	115	*121*	120	100	*117*	120	110	*119*	120	120	*120*	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	[2])	[2])	[2])	[2])	[2])	[2])	[2])	[2])	[2])	[2])	[2])	[2])	[2])	[2])	[2])	32
[3])	[3])	[3])	[3])	[3])	[3])	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
100	75	*88*	100	75	*88*	100	75	*88*	75	50	*67*	75	50	*63*	80	60	*68*	34
40	35	*39*	40	30	*37*	40	30	*37*	50	40	*45*	50	40	*45*	50	40	*45*	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
50	40	*46*	50	40	*46*	50	40	*46*	50	35	*38*	50	35	*45*	50	35	*45*	37
125	100	*113*	125	100	*113*	130	100	*115*	125	100	*109*	125	110	*114*	125	110	*114*	38
70	70	*70*	70	70	*70*	68	68	*68*	71	70	*70*	71	70	*70*	70	68	*70*	39
15	15	*15*	15	15	*15*	15	13	*14*	16	14	*15*	16	14	*15*	16	14	*15*	40
2390	2270	*2320*	2330	2270	*2290*	2330	2270	*2280*	2620	2540	*2580*	2540	2540	*2540*	2540	2540	*2540*	41
2020	1890	*1940*	1950	1890	*1910*	1950	1890	*1910*	2110	2030	*2090*	2110	2030	*2070*	2110	2030	*2070*	42
60	50	*58*	65	50	*58*	65	50	*58*	75	70	*73*	75	70	*73*	75	70	*73*	43
310	310	*310*	310	310	*310*	310	310	*310*	325	325	*325*	325	325	*325*	325	325	*325*	44
113	100	*106*	110	100	*105*	110	100	*105*	150	150	*150*	150	150	*150*	150	140	*143*	45

och 40 à 30 öre vid dess slut; i *Halmstad* 30 öre vid månadens slut. [2]) Priset på färsk sill och i *Halmstad* 100 à 40 öre pr tjog. [3]) Färsk strömming har försålts pr val till pris af

1.	Varuslag.	2. Kvantitet.	138. Göteborg. Juli. Högsta pris (öre).	139. Juli. Lägsta pris (öre).	140. Juli. Medel- pris (öre).	141. Augusti. Högsta pris (öre).	142. Augusti. Lägsta pris (öre).	143. Augusti. Medel- pris (öre).	144. September. Högsta pris (öre).	145. September. Lägsta pris (öre).	146. September. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	14	12	*13*	14	12	*13*	14	12	*13*
2	skummad	»	7	6	*7*	7	6	*7*	8	6	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	230	200	*213*	235	210	*220*	230	210	*221*
4	mat- (lands-)	»	200	170	*180*	210	190	*198*	210	200	*202*
5	Ost, halffet, ordinär	»	140	130	*140*	150	140	*145*	150	130	*137*
6	Margarin: bästa sort (»grädd»-)	»	160	160	*160*	165	160	*163*	165	165	*165*
7	billigaste sort	»	105	105	*105*	105	105	*105*	110	105	*107*
8	Ägg	tjog	120	85	*102*	130	110	*122*	140	115	*127*
9	Potatis	5 lit.	[1] 30	[1] 25	[1] *27*	35	25	*27*	30	25	*25*
10	Ärter, gula	kg.	32	32	*32*	33	30	*32*	33	31	*32*
11	Bruna bönor	»	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	28	28	*28*	28	26	*27*	28	25	*27*
13	råg-	»	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*
14	rågsikt-	»	23	22	*22*	22	22	*22*	22	22	*22*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	30	30	*30*	33	30	*31*	33	30	*31*
16	korn-	»	29	27	*28*	29	28	*28*	30	28	*28*
17	ris-: bästa sort	»	70	60	*65*	70	60	*65*	70	60	*65*
18	billigaste sort	»	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	40	35	*38*	40	35	*37*	40	35	*37*
20	mjukt: limpa, söt	»	40	40	*40*	40	40	*40*	46	44	*45*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	23	22	*22*	22	22	*22*	24	23	*24*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
23	mjukt, » »	»	50	50	*50*	50	50	*50*	63	61	*62*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	80	*93*	100	85	*92*	100	85	*92*
25	soppkött	»	70	55	*62*	65	60	*63*	70	60	*65*
26	Kalfkött: stek	»	120	90	*104*	120	90	*111*	130	110	*117*
27	spädkalf	»	60	50	*57*	60	55	*58*	60	55	*57*
28	Fårstek, färsk	»	130	110	*118*	130	110	*119*	130	110	*116*
29	Fläsk, färskt	»	110	100	*103*	110	100	*106*	120	100	*106*
30	salt: svenskt	»	120	115	*118*	130	110	*122*	130	110	*121*
31	amerikanskt	»	120	110	*113*	120	115	*118*	115	110	*113*
32	*Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	26	24	*25*	27	22	*25*
33	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	rödspotta (»spätta»)	»	45	37	*40*	51	48	*49*	51	39	*46*
35	salt: sill	»	45	30	*38*	45	35	*40*	45	35	*41*
36	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	kabeljo	»	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*38*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	175	110	*143*	175	130	*150*	150	130	*145*
39	Socker, bit-	»	70	70	*70*	70	70	*70*	70	68	*69*
40	Fotogén, prima	l.	13	10	*12*	10	10	*10*	10	10	*10*
41	Ved: björk- (osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.))		2900	2800	*2810*	2900	2800	*2850*	2800	2800	*2800*
42	barr-		2400	2300	*2350*	2400	2300	*2350*	2400	2400	*2400*
43	Torf	hl.	80	80	*80*	80	80	*80*	80	80	*80*
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	325	325	*325*	325	325	*325*	325	325	*325*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	125	90	*110*	125	90	*108*	125	125	*125*

* Prisuppgifter hafva för *Göteborg* meddelats äfven å följande fisksorter, som kostat pr à 30 öre. [1] Priset å färsk potatis har under juli varit: i *Göteborg* 150 à 100 öre vid månadens slut). ([2] Prisuppgifterna å koks afse krossad engelsk kaminkoks.

147.	148.	149.	150.	151.	152.	153.	154.	155.	156.	157.	158.	159.	160.	161.	162.	163.	164.	
Vänersborg.									**Borås.**									
Juli.			Augusti.			September.			Juli.			Augusti.			September.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
14	13	*14*	13	12	*13*	13	12	*13*	13	12	*13*	13	12	*13*	13	12	*13*	1
8	7	*8*	8	6	*7*	8	6	*7*	6	5	*5*	6	5	*5*	6	5	*5*	2
200	190	*195*	200	190	*195*	210	190	*200*	210	200	*207*	210	200	*207*	210	200	*207*	3
175	125	*149*	175	170	*173*	200	175	*184*	180	165	*174*	180	170	*175*	190	165	*176*	4
90	80	*85*	80	75	*78*	75	70	*73*	90	70	*79*	85	70	*78*	85	70	*77*	5
150	150	*150*	150	150	*150*	150	150	*150*	160	150	*155*	150	150	*150*	150	150	*150*	6
110	100	*105*	110	100	*105*	110	100	*105*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	7
110	100	*101*	110	100	*105*	125	110	*117*	125	90	*105*	125	110	*117*	135	110	*123*	8
[1] 30	[1] 25	[1] *28*	25	20	*22*	20	17	*19*	[1] 22	[1] 17	[1] *19*	25	20	*23*	30	17	*20*	9
25	18	*22*	25	18	*22*	22	18	*20*	30	28	*30*	30	28	*30*	30	28	*30*	10
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	45	40	*43*	45	40	*42*	45	40	*42*	11
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	26	25	*25*	26	25	*25*	26	25	*26*	12
18	17	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	19	18	*18*	19	18	*18*	19	18	*18*	13
23	23	*23*	23	23	*23*	23	23	*23*	23	22	*22*	23	22	*22*	23	22	*22*	14
35	25	*30*	35	25	*30*	35	25	*30*	30	28	*30*	30	28	*30*	30	28	*30*	15
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	16
70	60	*65*	60	50	*55*	60	50	*55*	55	55	*55*	55	55	*55*	55	55	*55*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	18
35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*	40	35	*38*	40	35	*39*	40	35	*38*	19
40	35	*38*	40	35	*38*	40	34	*37*	37	28	*34*	37	28	*33*	37	30	*33*	20
30	25	*28*	30	25	*28*	30	25	*28*	35	25	*29*	30	25	*29*	35	25	*29*	21
55	45	*50*	55	45	*50*	55	45	*50*	55	50	*52*	55	50	*51*	55	50	*52*	22
53	40	*47*	50	40	*45*	50	40	*45*	50	45	*47*	50	45	*47*	50	45	*47*	23
90	75	*84*	90	80	*85*	90	80	*85*	120	110	*116*	125	110	*118*	130	110	*121*	24
80	70	*76*	75	75	*75*	75	75	*75*	80	70	*75*	85	70	*77*	90	70	*78*	25
120	100	*107*	125	110	*121*	120	110	*115*	120	100	*110*	120	110	*113*	130	100	*116*	26
50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*	55	50	*51*	55	50	*51*	55	50	*52*	27
120	100	*112*	120	100	*110*	120	100	*113*	115	100	*105*	115	100	*105*	120	100	*106*	28
120	90	*104*	120	90	*110*	110	100	*105*	120	100	*114*	120	110	*118*	125	110	*118*	29
120	120	*120*	125	120	*123*	125	120	*123*	125	115	*119*	125	110	*120*	130	120	*123*	30
120	120	*120*	—	—	—	125	120	*123*	125	100	*118*	130	115	*123*	125	120	*123*	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	20	*23*	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
75	70	*71*	75	70	*73*	75	70	*73*	75	60	*70*	75	70	*71*	75	65	*70*	34
30	25	*28*	—	—	—	30	25	*28*	35	30	*32*	35	30	*33*	40	30	*33*	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
40	40	*40*	45	40	*43*	45	40	*43*	40	35	*39*	40	37	*39*	40	37	*39*	37
110	100	*105*	110	105	*108*	110	105	*108*	150	110	*125*	150	110	*126*	150	110	*129*	38
66	66	*66*	64	64	*64*	64	64	*64*	70	70	*70*	70	70	*70*	68	68	*68*	39
16	12	*14*	15	13	*14*	15	13	*14*	17	15	*16*	17	15	*16*	17	15	*16*	40
2300	2200	*2250*	2250	2200	*2230*	2200	2100	*2150*	2200	2050	*2150*	2200	2130	*2170*	2280	2130	*2190*	41
1900	1700	*1800*	1900	1700	*1800*	1800	1600	*1700*	1670	1520	*1590*	1670	1520	*1640*	1670	1520	*1640*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
300	300	*300*	300	300	*300*	300	300	*300*	360	360	*360*	360	360	*360*	360	360	*360*	44
115	115	*115*	115	115	*115*	115	115	*115*	[2] 200	[2] 200	[2] *200*	[2] 200	[2] 200	[2] *200*	[2] 200	[2] 200	[2] *200*	45

kg: gädda 125 à 100 öre, aborre 100 à 80, hälleflundra 125 à 100, kolja 37 à 27 och torsk 42 början och 40 à 35 öre vid dess slut, i *Vänersborg* 75 à 25 öre och i *Borås* 30 à 25 öre (vid

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	165. Karlstad. Juli. Högsta pris (öre).	166. Karlstad. Juli. Lägsta pris (öre).	167. Karlstad. Juli. Medel- pris (öre).	168. Karlstad. Augusti. Högsta pris (öre).	169. Karlstad. Augusti. Lägsta pris (öre).	170. Karlstad. Augusti. Medel- pris (öre).	171. Karlstad. September. Högsta pris (öre).	172. Karlstad. September. Lägsta pris (öre).	173. Karlstad. September. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	14	13	*14*	14	13	*14*	14	13	*14*
2	skummad	»	7	5	*6*	7	6	*7*	7	6	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	215	210	*212*	220	210	*219*	220	210	*216*
4	mat- (lands-)	»	190	165	*178*	210	190	*199*	210	190	*202*
5	Ost, halffet, ordinär	»	120	110	*114*	120	115	*120*	120	110	*117*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	160	150	*158*	170	160	*165*	170	160	*165*
7	billigaste sort	»	110	110	*110*	115	110	*113*	115	115	*115*
8	Ägg	tjog	130	110	*117*	130	120	*128*	150	125	*137*
9	Potatis	5 lit.	[1])40	[1])25	[1])*31*	[2])25	[2])25	[2])*25*	[2])25	[2])25	[2])*25*
10	Ärter, gula	kg.	28	25	*27*	29	25	*27*	25	25	*25*
11	Bruna bönor	»	45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*
12	Mjöl: hvete-	»	27	26	*27*	26	25	*26*	26	26	*26*
13	råg-	»	19	18	*19*	18	18	*18*	18	18	*18*
14	rågsikt-	»	23	23	*23*	23	23	*23*	24	23	*24*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	27	25	*26*	27	27	*27*	27	27	*27*
16	korn-	»	25	23	*24*	25	25	*25*	25	25	*25*
17	ris-: bästa sort	»	70	60	*65*	70	60	*65*	70	60	*65*
18	billigaste sort	»	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*
20	mjukt: limpa, söt	»	42	42	*42*	42	42	*42*	42	42	*42*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort.	»	65	65	*65*	65	65	*65*	65	65	*65*
23	mjukt, » »	»	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*38*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	85	*88*	100	80	*92*	100	80	*91*
25	soppkött	»	80	75	*79*	80	75	*79*	90	75	*80*
26	Kalfkött: stek	»	110	100	*104*	120	100	*111*	120	110	*118*
27	spädkalf	»	50	45	*48*	50	45	*49*	55	45	*51*
28	Fårstek, färsk	»	125	120	*123*	130	110	*122*	130	120	*127*
29	Fläsk: färskt	»	115	100	*104*	110	110	*110*	110	100	*108*
30	salt: svenskt	»	120	120	*120*	120	120	*120*	120	120	*120*
31	amerikanskt	»	115	110	*112*	115	110	*112*	125	110	*119*
32	* Fisk, färsk: sill	»	35	25	*29*	35	25	*30*	45	35	*38*
33	strömming	»	50	50	*50*	50	50	*50*	35	35	*35*
34	rödspotta (»spätta»)	»	70	70	*70*	70	70	*70*	75	75	*75*
35	salt: sill	»	40	30	*34*	35	30	*33*	35	25	*30*
36	strömming	»	50	50	*50*	—	—	—	35	35	*35*
37	kabeljo	»	50	45	*48*	50	45	*48*	50	45	*48*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	115	110	*113*	120	110	*115*	120	120	*120*
39	Socker, bit-	»	72	70	*71*	70	70	*70*	70	70	*70*
40	Fotogén, prima	l.	14	14	*14*	14	14	*14*	14	14	*14*
41	Ved: björk-, osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)		1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*	1800	1800	*1800*
42	barr-		1500	1500	*1500*	1500	1500	*1500*	1500	1500	*1500*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	100	100	*100*	105	100	*101*	100	100	*100*

* Prisuppgifter hafva för *Västerås* meddelats äfven å aborre och braxen, som kostat pr kg. kostat pr 5 liter: i *Karlstad* 50 öre, i *Örebro* 75 öre vid månadens början, 40 à 35 öre vid dess vid dess slut. — [2]) Potatis har vid köp af större partier kostat 15 öre per 5 liter.

174.	175.	176.	177.	178.	179.	180.	181.	182.	183.	184.	185.	186.	187.	188.	189.	190.	191.	
Örebro.									Västerås.									
Juli.			Augusti.			September.			Juli.			Augusti.			September.			
Hög-sta	Läg-sta	Me-del-	Hög-sta	Läg-sta	Me-del-	Hög-sta	Läg-sta	Me-del-	Hög-sta	Läg-sta	Me-del-	Hög-sta	Läg-sta	Me-del-	Hög-sta	Läg-sta	Me-del-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
13	12	*13*	13	12	*13*	13	12	*13*	13	13	*13*	14	14	*14*	14	13	*14*	1
5	5	*5*	5	5	*5*	5	5	*5*	6	5	*6*	6	5	*6*	6	5	*6*	2
180	170	*176*	210	195	*202*	210	195	*204*	210	185	*203*	225	210	*220*	225	215	*223*	3
170	165	*166*	195	185	*191*	195	185	*191*	200	170	*185*	210	190	*201*	210	200	*204*	4
70	60	*65*	70	60	*66*	75	60	*67*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	5
160	150	*156*	160	150	*156*	165	150	*157*	160	150	*152*	160	150	*155*	160	150	*156*	6
100	100	*100*	105	100	*103*	110	105	*108*	115	100	*103*	115	100	*105*	110	100	*102*	7
120	110	*116*	120	110	*114*	135	115	*123*	140	115	*126*	130	115	*124*	140	120	*127*	8
[1])20	[1])15	[1])*18*	25	20	*25*	20	15	*18*	[1])35	[1])25	[1])*30*	40	15	*26*	25	15	*22*	9
25	20	*22*	25	23	*24*	25	23	*24*	31	25	*27*	30	25	*26*	30	25	*26*	10
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	11
28	26	*27*	28	25	*26*	28	25	*27*	28	24	*26*	28	24	*27*	28	26	*27*	12
22	17	*19*	17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	18	17	*17*	18	16	*17*	13
23	23	*23*	23	23	*23*	23	23	*23*	24	23	*23*	24	23	*23*	24	22	*23*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	15
22	22	*22*	22	20	*21*	22	20	*21*	23	22	*22*	23	22	*22*	23	22	*22*	16
60	50	*55*	60	50	*55*	60	50	*54*	60	50	*55*	60	50	*55*	60	50	*55*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	25	*30*	30	25	*29*	30	25	*29*	18
35	30	*32*	33	30	*32*	35	28	*31*	29	28	*28*	28	28	*28*	28	28	*28*	19
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	34	29	*32*	40	31	*34*	34	29	*32*	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
55	55	*55*	55	55	*55*	55	55	*55*	70	65	*68*	70	65	*66*	70	65	*66*	22
45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*	38	35	*37*	40	35	*38*	40	35	*38*	23
90	75	*84*	90	75	*83*	100	85	*91*	100	75	*86*	90	75	*87*	90	75	*85*	24
75	65	*73*	70	60	*64*	85	65	*75*	80	60	*71*	80	65	*73*	80	60	*71*	25
120	75	*101*	120	75	*97*	120	75	*98*	115	90	*101*	110	85	*98*	110	90	*102*	26
50	50	*50*	50	50	*50*	60	40	*54*	50	40	*43*	50	40	*44*	50	40	*48*	27
130	110	*121*	125	110	*121*	125	80	*109*	130	100	*121*	120	100	*113*	125	100	*111*	28
120	110	*117*	120	115	*120*	135	120	*125*	130	110	*113*	130	120	*122*	130	120	*128*	29
120	115	*118*	120	120	*120*	140	120	*129*	130	100	*111*	130	120	*122*	130	120	*128*	30
—	—	—	—	—	—	100	100	*100*	100	100	*100*	110	110	*110*	110	110	*110*	31
—	—	—	40	40	*40*	50	35	*41*	—	—	—	—	—	—	50	40	*45*	32
50	40	*45*	50	40	*45*	60	30	*49*	50	35	*43*	50	35	*46*	60	35	*50*	33
70	70	*70*	80	70	*72*	80	70	*76*	75	70	*74*	80	70	*76*	85	75	*78*	34
35	30	*33*	25	25	*25*	33	33	*33*	45	25	*35*	40	25	*35*	40	20	*35*	35
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	25	*25*	36
40	40	*40*	45	45	*45*	45	45	*45*	45	40	*43*	45	40	*44*	45	40	*44*	37
110	100	*104*	110	100	*105*	110	110	*110*	110	100	*102*	110	100	*104*	110	100	*104*	38
69	69	*69*	69	69	*69*	67	67	*67*	68	68	*68*	68	68	*68*	68	66	*67*	39
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	16	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	40
2560	2410	*2490*	2700	2410	*2570*	2560	2410	*2490*	2270	2140	*2260*	2270	2270	*2270*	2270	2270	*2270*	41
1990	1850	*1920*	1990	1850	*1900*	1990	1850	*1920*	1760	1390	*1610*	1760	1390	*1620*	1760	1510	*1670*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
325	300	*317*	325	325	*325*	325	325	*325*	325	300	*308*	325	300	*308*	300	300	*300*	44
125	125	*125*	125	125	*125*	125	125	*125*	110	100	*106*	110	100	*106*	125	105	*113*	45

(under juli): aborre 75 à 50 och braxen 80 à 60 öre. — [1]) Färsk potatis uppgifves under juli hafva slut och i *Västerås* 125 (svensk) à 75 öre (tysk) vid månadens början, 40 (svensk) à 35 öre (tysk)

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	192.	193.	194.	195.	196.	197.	198.	199.	200.
			Falun.								
			Juli.			Augusti.			September.		
			Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-
			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).		
1	Mjölk: oskummad	l.	14	13	*13*	14	13	*14*	14	13	*13*
2	skummad	»	7	6	*7*	7	6	*6*	7	6	*7*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	200	190	*197*	220	210	*213*	220	210	*216*
4	mat- (lands-)	»	190	175	*183*	200	190	*198*	200	200	*200*
5	Ost, halffet, ordinär	»	[1])140	[1])140	[1])*140*	[1])140	[1])130	[1])*138*	[1])140	[1])130	[1])*138*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	155	150	*153*	160	150	*155*	160	150	*155*
7	billigaste sort	»	120	100	*107*	120	100	*108*	120	100	*110*
8	Ägg	tjog	130	100	*114*	130	110	*120*	130	115	*124*
9	Potatis	5 lit.	[2])35	[2])30	[2])*32*	50	20	*33*	25	20	*23*
10	Ärter, gula	kg.	30	26	*28*	30	25	*28*	30	25	*27*
11	Bruna bönor	»	40	35	*38*	40	35	*38*	40	35	*38*
12	Mjöl: hvete-	»	27	25	*26*	27	25	*26*	26	25	*26*
13	råg-	»	18	18	*18*	18	17	*18*	18	17	*18*
14	rågsikt-	»	24	23	*23*	23	22	*23*	24	22	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*31*
16	korn-	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
17	ris-: bästa sort	»	60	50	*55*	60	50	*52*	60	50	*52*
18	billigaste sort	»	35	35	*35*	35	30	*33*	35	30	*34*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	30	28	*29*	30	28	*30*	30	28	*29*
20	mjukt: limpa, söt	»	42	36	*39*	40	36	*38*	39	35	*37*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort.	»	56	50	*53*	68	60	*64*	62	52	*57*
23	mjukt, » »	»	45	37	*40*	42	36	*39*	42	37	*39*
24	Nötkött, färskt: stek	»	100	80	*89*	90	85	*88*	90	80	*87*
25	soppkött	»	75	65	*70*	75	65	*70*	75	60	*70*
26	Kalfkött: stek	»	100	85	*93*	110	90	*98*	100	90	*96*
27	spädkalf	»	60	45	*52*	60	50	*55*	55	45	*50*
28	Fårstek, färsk	»	120	100	*110*	110	100	*106*	100	90	*97*
29	Fläsk, färskt	»	115	100	*109*	120	110	*114*	130	120	*122*
30	salt, svenskt	»	115	110	*111*	120	110	*112*	130	120	*123*
31	amerikanskt	»	115	110	*111*	120	110	*112*	125	120	*122*
32	* Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	30	20	*26*	30	30	*30*	35	28	*32*
34	rödspotta (»spätta»)	»	80	75	*78*	50	50	*67*	—	—	—
35	salt: sill	»	40	35	*38*	40	35	*38*	40	30	*37*
36	strömming	»	25	20	*23*	25	20	*23*	25	20	*23*
37	kabeljo	»	60	55	*58*	60	50	*57*	60	50	*54*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	125	110	*118*	125	110	*117*	130	110	*123*
39	Socker, bit-	»	70	70	*70*	70	70	*70*	68	68	*68*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
41	Ved: björk- (osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.))		1930	1820	*1880*	1820	1820	*1820*	1820	1820	*1820*
42	barr- (osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.))		1480	1360	*1420*	1480	1360	*1430*	1360	1360	*1360*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	325	310	*318*	315	310	*313*	310	300	*305*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	[6])175	[6])175	[6])*175*	[6])175	[6])175	[6])*175*	[6])175	[6])175	[6])*175*

* Prisuppgifter hafva meddelats för Falun och Domnarfvet å följande fisksorter, som *Domnarfvet:* gädda 90 à 85, sik 90 à 85, hälleflundra 100 och aborre 75 à 70 öre (under juli). nadens början och 40 öre vid dess slut. [3]) Färsk, tysk potatis uppgifves hafva kostat 75 à 60 tillhandahållits af bruket, har kostat 10 kr. 10 öre. För affallsved (s. k. plankved) har betalats

och medelpris.

201.	202.	203.	204.	205.	206.	207.	208.	209.	210.	211.	212.	213.	214.	215.	216.	217.	218.	
Domnarfvet.									Gäfle.									
Juli.			Augusti.			September.			Juli.			Augusti.			September.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
11	10	*10*	11	10	*10*	11	10	*10*	16	14	*15*	15	14	*14*	15	14	*14*	1
6	6	*6*	6	6	*6*	6	6	*6*	8	7	*8*	8	7	*7*	8	7	*7*	2
200	185	*195*	220	200	*210*	220	215	*218*	200	190	*194*	230	200	*216*	230	220	*227*	3
180	175	*178*	195	180	*191*	200	200	*200*	185	165	*178*	210	175	*193*	210	190	*200*	4
[1]140	[1]140	[1]*140*	[1]140	[1]140	[1]*140*	[1]140	[1]140	[1]*140*	100	90	*96*	100	90	*95*	100	90	*94*	5
155	155	*155*	155	155	*155*	160	160	*160*	160	150	*154*	160	150	*155*	165	150	*155*	6
100	100	*100*	100	100	*100*	110	105	*102*	110	100	*103*	110	100	*103*	110	100	*106*	7
120	100	*110*	120	110	*114*	120	110	*117*	120	100	*110*	140	100	*113*	160	105	*127*	8
[3]35	[3]28	[3]*31*	45	25	*34*	25	22	*23*	35	30	*34*	35	25	*30*	25	20	*23*	9
26	22	*24*	22	22	*22*	30	22	*26*	30	25	*28*	30	25	*27*	30	22	*27*	10
40	35	*37*	40	30	*35*	40	30	*35*	40	30	*36*	40	30	*36*	40	30	*37*	11
27	26	*26*	27	26	*26*	26	26	*26*	28	25	*26*	28	25	*26*	28	25	*26*	12
17	17	*17*	17	17	*17*	17	17	*17*	18	18	*18*	18	18	*18*	18	18	*18*	13
23	23	*23*	23	23	*23*	23	23	*23*	24	22	*23*	24	22	*23*	24	22	*23*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	15
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	25	23	*25*	16
50	45	*48*	50	45	*47*	50	45	*48*	60	50	*54*	60	50	*54*	60	50	*54*	17
35	32	*34*	35	32	*34*	35	32	*34*	35	30	*31*	35	30	*31*	35	30	*31*	18
28	26	*27*	28	26	*27*	28	26	*27*	29	25	*27*	30	25	*27*	30	29	*29*	19
38	35	*37*	38	36	*37*	37	35	*36*	40	31	*34*	36	31	*33*	36	31	*33*	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	20	*24*	25	20	*24*	25	20	*23*	21
56	52	*54*	60	56	*58*	65	58	*61*	70	58	*64*	74	58	*65*	70	58	*66*	22
45	42	*44*	47	44	*45*	50	47	*48*	38	28	*30*	38	28	*30*	38	28	*31*	23
100	85	*91*	90	85	*88*	95	80	*87*	90	80	*87*	90	80	*88*	90	80	*86*	24
75	65	*70*	75	65	*71*	75	60	*68*	85	60	*73*	85	60	*73*	85	60	*73*	25
90	85	*90*	95	90	*91*	90	80	*86*	130	100	*118*	130	110	*120*	130	110	*121*	26
55	50	*52*	55	50	*52*	55	50	*53*	65	40	*54*	65	40	*55*	65	40	*55*	27
110	95	*103*	110	95	*105*	95	90	*94*	125	100	*113*	130	100	*115*	125	90	*104*	28
110	105	*108*	120	105	*110*	110	110	*110*	120	100	*109*	120	100	*112*	130	110	*117*	29
110	110	*110*	120	110	*113*	125	120	*122*	130	110	*120*	130	115	*123*	130	115	*126*	30
110	110	*110*	120	110	*113*	120	115	*118*	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
28	25	*26*	30	30	*30*	28	28	*28*	[4])	[4])	[4])	[4])	[4])	[4])	[4])	[4])	[4])	33
—	—	—	70	70	*70*	—	—	—	—	—	—	125	125	*125*	—	—	—	34
40	35	*38*	45	40	*42*	45	35	*40*	40	35	*37*	45	35	*38*	45	30	*40*	35
22	18	*20*	22	20	*21*	25	20	*22*	30	20	*22*	25	20	*21*	25	20	*21*	36
60	60	*60*	60	50	*57*	60	55	*57*	60	50	*58*	60	50	*58*	60	50	*59*	37
130	110	*122*	125	120	*122*	120	115	*118*	125	100	*112*	125	100	*113*	125	100	*113*	38
69	66	*68*	69	66	*68*	65	65	*65*	70	70	*70*	70	70	*70*	70	68	*69*	39
17	16	*17*	16	16	*16*	16	16	*16*	20	18	*18*	20	17	*18*	18	15	*17*	40
1820	1700	*1760*	1700	1700	*1700*	1820	1700	*1760*	1900	1900	*1900*	1900	1900	*1900*	1900	1900	*1900*	41
[5]1360	[5]1360	[5]*1360*	[5]1360	[5]1250	[5]*1310*	[5]1360	[5]1360	[5]*1360*	1450	1260	*1360*	1450	1450	*1450*	1450	1450	*1450*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
325	325	*325*	315	315	*315*	310	300	*305*	300	300	*300*	300	300	*300*	300	300	*300*	44
[6]140	[6]140	[6]*140*	[6]140	[6]140	[6]*140*	[6]140	[6]140	[6]*140*	100	100	*100*	100	100	*100*	115	100	*108*	45

kostat pr kg.: i *Falun:* gädda 140 à 110 öre, aborre 90 à 75, sik 100 och torsk 60 à 50 öre; i [1]) Prisuppgifterna afse helfet ost. [2]) Priset på färsk potatis har varierat mellan 250 öre vid måöre pr 5 lit. [4]) Färsk strömming har försålts pr val till pris af 100 à 35 öre. [5]) Barrved, som 9,50 à 7,50 pr famn. [6]) Prisuppgifterna å koks afse s. k. »engelsk koks».

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	219. Söderhamn. Juli. Högsta pris (öre).	220. Juli. Lägsta pris (öre).	221. Juli. Medel- pris (öre).	222. Augusti. Högsta pris (öre).	223. Augusti. Lägsta pris (öre).	224. Augusti. Medel- pris (öre).	225. September. Högsta pris (öre).	226. September. Lägsta pris (öre).	227. September. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	14	14	*14*	15	14	*14*	15	14	*15*
2	skummad	»	8	7	*7*	7	7	*7*	7	7	*7*
3	Smör: bords- (*mejeri-*)	kg.	220	210	*218*	230	220	*221*	230	220	*223*
4	mat- (lands-)	»	190	180	*186*	200	190	*198*	215	200	*209*
5	Ost, halffet, ordinär	»	90	60	*78*	100	60	*84*	120	100	*115*
6	Margarin: bästa sort (»grädd»-)	»	160	150	*153*	160	150	*153*	170	145	*157*
7	billigaste sort	»	110	100	*103*	110	100	*102*	110	100	*107*
8	Ägg	tjog	135	100	*110*	155	120	*131*	150	120	*128*
9	Potatis	5 lit.	30	25	*28*	30	25	*28*	20	20	*20*
10	Ärter, gula	kg.	27	20	*24*	28	25	*26*	26	25	*25*
11	Bruna bönor	»	45	30	*39*	45	30	*36*	45	30	*38*
12	Mjöl: hvete-	»	27	25	*25*	26	25	*25*	27	25	*26*
13	råg-	»	18	17	*18*	18	17	*17*	18	17	*17*
14	rågsikt-	»	23	22	*23*	23	23	*23*	23	22	*23*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	38	30	*34*	35	30	*33*	35	30	*32*
16	korn-	»	25	18	*23*	24	18	*22*	25	23	*25*
17	ris-: bästa *sort*	»	60	50	*53*	60	50	*57*	60	50	*54*
18	billigaste sort	»	40	25	*34*	35	25	*32*	35	25	*33*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	30	29	*30*	30	29	*30*	32	28	*30*
20	mjukt: limpa, söt	»	40	38	*39*	40	38	*39*	40	32	*37*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	37	37	*37*	37	37	*37*	37	37	*37*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	60	58	*59*	60	58	*60*	60	60	*60*
23	mjukt, » »	»	54	52	*53*	55	52	*54*	54	54	*54*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	80	*86*	90	80	*85*	90	80	*84*
25	soppkött	»	80	70	*74*	90	70	*74*	80	70	*74*
26	Kalfkött: stek	»	120	90	*114*	120	100	*116*	120	90	*114*
27	spädkalf	»	70	45	*56*	65	50	*57*	60	50	*57*
28	Fårstek, färsk	»	130	110	*117*	130	110	*119*	120	95	*110*
29	Fläsk, färskt	»	130	100	*114*	130	100	*114*	130	100	*116*
30	salt: svenskt	»	120	110	*119*	130	110	*120*	135	110	*128*
31	amerikanskt	»	110	105	*108*	110	105	*108*	120	115	*117*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	14	11	*13*	15	13	*14*	18	15	*16*
34	rödspotta (»spätta»)	»	—	—	—	70	70	*70*	75	70	*73*
35	salt: sill	»	40	35	*39*	40	30	*38*	45	30	*39*
36	strömming	»	20	20	*20*	20	20	*20*	20	16	*19*
37	kabeljo	»	60	50	*55*	60	50	*55*	65	45	*54*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	125	100	*113*	125	100	*121*	130	100	*112*
39	Socker, bit-	»	70	68	*70*	70	68	*70*	70	66	*69*
40	Fotogén, prima	l.	18	15	*17*	18	15	*17*	16	15	*16*
41	Ved: björk- osågad, hemkörd (pr »storfamn»:		1760	1640	*1700*	1890	1760	*1830*	1890	1640	*1760*
42	barr- 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)		1130	1070	*1100*	1200	1070	*1130*	1200	1070	*1130*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	300	300	*300*	300	300	*300*	280	280	*280*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	[2]135	[2]135	*[2]135*	[2]135	[2]135	*[2]135*	[2]135	[2]135	*[2]135*

[1]) s. k. plankved (affall från sågverken). [2]) Prisuppgifterna afse s. k. »engelsk koks».

228.	229.	230.	231.	232.	233.	234.	235.	236.	237.	238.	239.	240.	241.	242.	243.	244.	245.	
Sundsvall: staden.									**Sundsvall:** sågverksdistriktet.									
Juli.			Augusti.			September.			Juli.			Augusti.			September.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*	16	**14**	*15*	15	14	*14*	16	10	*13*	1
10	10	*10*	10	10	*10*	10	8	*9*	10	10	*10*	10	10	*10*	10	7	*9*	2
220	200	*210*	250	230	*240*	230	220	*226*	210	200	*203*	240	220	*228*	240	220	*230*	3
210	185	*198*	230	210	*218*	220	200	*215*	200	180	*190*	210	200	*203*	225	180	*206*	4
90	60	*77*	80	60	*74*	100	60	*74*	100	80	*88*	100	80	*86*	100	60	*82*	5
160	150	*155*	160	150	*154*	160	150	*157*	150	130	*140*	160	130	*145*	150	135	*145*	6
100	80	*97*	100	80	*97*	110	100	*105*	100	100	*100*	140	100	*110*	110	100	*107*	7
140	100	*110*	160	100	*115*	160	100	*135*	100	90	*98*	100	100	*100*	120	110	*113*	8
40	25	*33*	30	25	*29*	25	25	*25*	39	39	*39*	35	18	*28*	25	17	*23*	9
30	25	*29*	30	25	*29*	30	25	*29*	30	20	*26*	30	20	*26*	30	20	*26*	10
35	35	*35*	35	35	*35*	45	35	*38*	35	30	*34*	35	30	*34*	35	30	*33*	11
30	30	*30*	30	28	*29*	30	30	*30*	30	28	*30*	30	28	*30*	30	28	*30*	12
19	18	*18*	19	18	*18*	19	18	*18*	19	17	*18*	18	17	*18*	20	17	*19*	13
25	24	*24*	25	24	*24*	25	24	*25*	25	23	*24*	25	23	*24*	25	23	*24*	14
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	15
25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	16
65	45	*55*	65	45	*55*	65	45	*55*	45	45	*45*	45	45	*45*	45	45	*45*	17
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	18
35	33	*34*	35	33	*32*	35	30	*33*	33	30	*32*	33	30	*32*	33	32	*33*	19
40	30	*36*	40	32	*36*	40	25	*32*	40	33	*36*	40	31	*36*	45	35	*40*	20
24	24	*24*	24	24	*24*	24	24	*24*	28	28	*28*	28	28	*28*	28	28	*28*	21
85	82	*84*	82	82	*82*	82	82	*82*	80	64	*73*	80	60	*70*	80	60	*72*	22
40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	40	40	*40*	23
100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	110	100	*103*	110	100	*103*	100	85	*92*	24
85	80	*83*	85	80	*82*	85	85	*85*	85	75	*80*	85	75	*80*	75	75	*75*	25
150	150	*150*	150	150	*150*	150	150	*150*	90	90	*90*	90	90	*90*	90	90	*90*	26
75	75	*75*	75	75	*75*	80	60	*67*	50	40	*45*	50	40	*45*	50	40	*43*	27
120	120	*120*	120	100	*107*	100	90	*97*	85	85	*85*	85	80	*83*	85	65	*75*	28
120	120	*120*	130	120	*123*	130	120	*125*	120	90	*107*	120	100	*110*	120	80	*105*	29
120	100	*115*	130	110	*117*	130	110	*123*	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*	30
110	100	*107*	125	110	*118*	125	120	*123*	110	100	*106*	115	110	*111*	120	110	*114*	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	--	—	20	20	*20*	32
15	15	*15*	15	15	*15*	30	30	*30*	20	20	*20*	—	—	--	25	25	*25*	33
75	75	*75*	75	75	*75*	65	65	*65*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
45	40	*42*	45	40	*43*	45	40	*43*	50	35	*41*	50	40	*44*	50	40	*44*	35
25	18	*21*	25	20	*22*	25	20	*23*	25	20	*21*	25	20	*21*	25	20	*21*	36
75	65	*68*	75	65	*68*	75	60	*65*	65	65	*65*	65	50	*57*	65	65	*65*	37
125	100	*112*	125	110	*112*	130	100	*113*	150	100	*120*	150	100	*119*	150	110	*128*	38
75	70	*73*	70	70	*70*	70	70	*70*	75	70	*71*	70	70	*70*	70	70	*70*	39
18	18	*18*	18	18	*18*	18	17	*18*	18	18	*18*	18	16	*18*	18	16	*17*	40
1890	1890	*1890*	1890	1890	*1890*	1890	1890	*1890*	—	—	—	—	—	—	[1]1130	[1]1130	[1]*1130*	41
1260	1260	*1260*	1260	1260	*1260*	1260	1260	*1260*	[1]760	[1]760	[1]760	[1]760	[1]760	[1]760	[1]820	[1]760	[1]*790*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48
350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*	275	275	*275*	275	275	*275*	275	275	*275*	44
110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*	[2]135	[2]135	[2]*135*	[2]135	[2]135	[2]*135*	[2]135	[2]135	[2]*135*	45

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	246. Lule å. Juli. Högsta pris (öre).	247. Lule å. Juli. Lägsta pris (öre).	248. Lule å. Juli. Medel- pris (öre).	249. Lule å. Augusti. Högsta pris (öre).	250. Lule å. Augusti. Lägsta pris (öre).	251. Lule å. Augusti. Medel- pris (öre).	252. Lule å. September. Högsta pris (öre).	253. Lule å. September. Lägsta pris (öre).	254. Lule å. September. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	15	15	*15*	15	15	*15*	15	15	*15*
2	skummad	»	9	9	*9*	9	8	*9*	9	8	*9*
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg.	210	190	*200*	220	200	*210*	220	200	*212*
4	mat- (lands-)	»	180	170	*174*	200	180	*191*	200	170	*197*
5	Ost, halffet, ordinär	»	120	100	*108*	120	100	*111*	120	100	*110*
6	Margarin: bästa sort (»grädd»-)	»	150	150	*150*	150	150	*150*	150	150	*150*
7	billigaste sort	»	100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*
8	Ägg	tjog	125	110	*120*	140	125	*131*	160	125	*135*
9	Potatis	5 lit.	40	35	*36*	50	35	*38*	40	30	*35*
10	Ärter, gula	kg	30	25	*27*	35	25	*30*	35	20	*26*
11	Bruna bönor	»	40	35	*38*	45	35	*40*	45	35	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	30	26	*28*	28	27	*28*	28	27	*28*
13	råg-	»	20	18	*20*	20	19	*20*	20	19	*20*
14	rågsikt-	»	25	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	25	*30*	35	30	*33*	35	35	*35*
16	korn-	»	30	25	*27*	30	25	*28*	30	25	*28*
17	ris-: bästa sort	»	65	50	*57*	65	45	*55*	65	50	*55*
18	billigaste sort	»	40	30	*36*	40	30	*35*	35	30	*34*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	39	33	*35*	35	33	*34*	35	33	*34*
20	mjukt: limpa, söt	»	45	40	*43*	45	40	*42*	45	40	*43*
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	34	28	*31*	35	30	*32*	30	26	*29*
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort	»	80	65	*72*	80	68	*74*	80	68	*72*
23	mjukt, » »	»	40	34	*36*	40	35	*37*	40	34	*36*
24	Nötkött, färskt: stek	»	90	80	*84*	90	85	*88*	90	80	*86*
25	soppkött	»	80	70	*74*	80	75	*78*	80	70	*75*
26	Kalfkött: stek	»	75	60	*69*	80	75	*78*	75	65	*69*
27	spädkalf	»	55	45	*51*	55	45	*51*	50	45	*49*
28	Fårstek, färsk	»	110	110	*110*	110	100	*106*	100	90	*95*
29	Fläsk, färskt	»	120	110	*112*	120	110	*114*	120	110	*118*
30	salt: svenskt	»	120	110	*116*	120	115	*120*	120	110	*119*
31	amerikanskt	»	120	110	*112*	120	110	*113*	120	110	*115*
32	* Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	35	25	*32*	40	30	36	40	30	*38*
34	rödspotta (»spätta»)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	salt: sill	»	40	40	*40*	45	40	*41*	50	40	*42*
36	strömming	»	25	20	*22*	25	25	*25*	25	20	*24*
37	kabeljo	»	75	70	*74*	70	65	*68*	75	75	*75*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	140	100	*114*	120	100	*112*	130	100	*116*
39	Socker, bit-	»	75	68	*73*	75	68	*73*	75	68	*71*
40	Fotogén, prima	l.	15	15	*15*	18	15	*16*	18	18	*18*
41	Ved: björk-, osågad, hemkörd (pr »storfamn»: 2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)		1640	1580	*1610*	1580	1510	*1570*	1580	1510	*1570*
42	barr-		1390	1260	*1300*	1320	1260	*1300*	1320	1260	*1310*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	330	300	*315*	325	300	*313*	325	300	*313*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	[2])160	[2])150	[2])*155*	[2])160	[2])150	[2])*155*	[2])160	[2])140	[2])*153*

* Prisuppgifter hafva för Luleå och Boden meddelats äfven å gädda och sik, och har 80 à 75 och för sik 80 à 75 öre (under sept.). [1]) Prisuppgifterna afse *helfet* ost. [2]) Pris-

255.	256.	257.	258.	259.	260.	261.	262.	263.	264.	265.	266.	267.	268.	269.	270.	271.	272.	
B o d e n.									Malmberget och Gellivare.									
Juli.			Augusti.			September.			Juli.			Augusti.			September.			
Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	Högsta	Lägsta	Medel-	
pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			pris (öre).			
15	15	*15*	18	15	*15*	18	15	*16*	19	17	*18*	18	17	*18*	18	17	*18*	1
8	6	*8*	8	8	*8*	8	8	*8*	12	12	*12*	12	12	*12*	12	12	*12*	2
200	190	*199*	220	200	*211*	220	200	*210*	220	200	*211*	220	210	*216*	220	200	*219*	3
180	170	*177*	200	180	*193*	200	190	*199*	190	175	*183*	210	180	*197*	210	200	*203*	4
140	110	*127*	130	120	*121*	140	120	*131*	[1]140	[1]130	[1]*137*	[1]140	[1]125	[1]*135*	[1]140	[1]125	[1]*136*	5
150	150	*150*	150	150	*150*	150	150	*150*	160	160	*160*	160	160	*160*	160	155	*159*	6
100	100	*100*	100	100	*100*	100	100	*100*	110	110	*110*	110	110	*110*	110	110	*110*	7
125	120	*123*	140	130	*137*	160	130	*144*	130	100	*121*	140	110	*128*	150	130	*144*	8
50	40	*43*	50	40	*45*	50	40	*41*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	9
35	30	*31*	35	30	*32*	35	30	*31*	30	25	*29*	30	30	*30*	30	22	*27*	10
35	35	*35*	40	35	*37*	40	30	*37*	40	35	*38*	40	35	*39*	40	33	*38*	11
28	27	*28*	28	28	*28*	28	28	*28*	32	28	*30*	32	28	*30*	32	28	*30*	12
20	18	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*	20	19	*20*	20	19	*20*	20	18	*20*	13
25	24	*25*	25	24	*25*	25	25	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	25	24	*25*	14
35	30	*33*	35	30	*33*	35	30	*32*	35	32	*34*	40	33	*36*	40	33	*37*	15
30	30	*30*	30	30	*30*	30	30	*30*	30	28	*30*	35	28	*31*	35	28	*32*	16
50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*	60	50	*51*	60	50	*51*	60	50	*51*	17
35	35	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*	35	30	*34*	35	30	*34*	35	30	*34*	18
36	34	*35*	38	36	*36*	35	33	*35*	35	34	*35*	35	35	*35*	35	35	*35*	19
46	45	*46*	50	40	*45*	45	40	*43*	45	44	*45*	45	44	*45*	45	44	*44*	20
36	30	*34*	35	28	*33*	35	30	*32*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
75	70	*72*	78	68	*73*	75	70	*74*	68	67	*68*	68	67	*68*	68	67	*68*	22
40	36	*39*	40	36	*39*	40	36	*38*	35	35	*35*	35	35	*35*	34	33	*34*	23
90	80	*84*	95	80	*90*	85	80	*83*	100	95	*99*	100	90	*98*	100	90	*99*	24
80	70	*74*	85	75	*79*	75	70	*73*	90	75	*84*	90	80	*87*	90	75	*82*	25
100	70	*82*	75	75	*75*	100	75	*85*	140	125	*128*	125	120	*124*	125	120	*123*	26
60	50	*58*	60	50	*54*	55	45	*50*	70	60	*66*	70	60	*66*	—	—	—	27
110	100	*105*	110	100	*105*	100	90	*96*	125	120	*125*	125	110	*122*	125	100	*110*	28
120	110	*115*	120	110	*117*	120	110	*115*	120	110	*117*	125	110	*121*	125	100	*112*	29
120	115	*118*	120	120	*120*	120	120	*120*	130	120	*126*	130	125	*128*	130	120	*123*	30
120	110	*114*	115	110	*113*	115	110	*114*	125	100	*110*	125	100	*121*	125	100	*117*	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
40	30	*37*	45	40	*43*	45	35	*40*	50	45	*46*	45	45	*45*	—	—	—	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	60	*60*	60	60	*60*	60	50	*56*	34
40	40	*40*	40	40	*40*	45	40	*42*	40	30	*35*	45	35	*41*	45	35	*37*	35
25	20	*24*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*	36
70	70	*70*	65	65	*65*	70	70	*70*	75	60	*64*	75	60	*69*	75	60	*69*	37
125	110	*118*	120	110	*119*	120	110	*117*	130	125	*129*	140	130	*134*	140	130	*136*	38
75	75	*75*	75	70	*71*	70	70	*70*	76	76	*76*	76	76	*76*	76	74	*75*	39
15	15	*15*	18	15	*18*	18	18	*18*	20	20	*20*	20	20	*20*	20	18	*19*	40
1640	1640	*1640*	1760	1640	*1660*	1510	1510	*1510*	—	—	—	—	—	—	1890	1890	*1890*	41
1390	1390	*1390*	1510	1390	*1410*	1260	1260	*1260*	1450	1070	*1310*	1450	1140	*1290*	1510	1130	*1390*	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
350	350	*350*	350	350	*350*	350	325	*338*	375	350	*358*	400	375	*390*	400	350	*367*	44
[2]180	[2]180	[2]*180*	[2]180	[2]180	[2]*180*	[2]170	[2]150	[2]*161*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45

priset varit pr kg.: i *Luleå* för gädda 90 à 60 och för sik 90 à 70 öre; i *Boden* för gädda uppgifterna afse engelsk kaminkoks.

Högsta, lägsta och medelpris.

	1. Varuslag.	2. Kvantitet.	273. Kiruna. Juli. Högsta pris (öre).	274. Kiruna. Juli. Lägsta pris (öre).	275. Kiruna. Juli. Medel- pris (öre).	276. Kiruna. Augusti. Högsta pris (öre).	277. Kiruna. Augusti. Lägsta pris (öre).	278. Kiruna. Augusti. Medel- pris (öre).	279. Kiruna. September. Högsta pris (öre).	280. Kiruna. September. Lägsta pris (öre).	281. Kiruna. September. Medel- pris (öre).
1	Mjölk: oskummad	l.	16	15	*15*	20	15	*17*	18	17	*18*
2	skummad	kg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Smör: bords- (mejeri-)	»	225	120	*195*	220	200	*210*	230	220	*222*
4	mat- (lands-)	»	180	175	*178*	200	175	*183*	200	200	*200*
5	Ost, halffet, ordinär	»	135	135	*135*	130	125	*128*	135	130	*133*
6	Margarin, bästa sort (»grädd»-)	»	150	140	*145*	165	140	*147*	150	140	*144*
7	billigaste sort		100	90	*98*	110	100	*105*	130	130	*130*
8	Ägg	tjog	130	120	*126*	140	125	*131*	160	125	*144*
9	Potatis	5 lit.	40	35	*38*	45	42	*44*	30	30	*30*
10	Ärter, gula	kg.	30	25	*28*	30	25	*28*	30	20	*26*
11	Bruna bönor	»	40	30	*37*	40	30	*35*	45	35	*40*
12	Mjöl: hvete-	»	30	30	*30*	30	28	*30*	34	30	*32*
13	råg-	»	20	20	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*
14	rågsikt-	»	25	24	*25*	25	23	*25*	25	24	*25*
15	Gryn: hafre- (ej ångpreparerade)	»	35	30	*34*	35	30	*34*	35	35	*35*
16	korn-	»	30	25	*28*	30	24	*27*	35	25	*30*
17	ris: bästa sort	»	50	50	*50*	50	50	*50*	50	50	*50*
18	billigaste sort	»	35	30	*34*	35	33	*34*	40	35	*36*
19	Rågbröd: hårdt (spis-), groft	»	40	33	*38*	40	33	*38*	40	40	*40*
20	mjukt: limpa, söt	»	45	40	*43*	—	—	—	—	—	—
21	limpa, sur (s. k. ankarstock)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Hvetebröd: skorpor, billigaste sort.	»	60	60	*60*	70	70	*70*	70	70	*70*
23	mjukt, » »	»	70	70	*70*	60	60	*60*	60	60	*60*
24	Nötkött, färskt: stek	»	120	110	*116*	115	110	*112*	110	100	*102*
25	soppkött	»	100	90	*96*	90	75	*82*	90	70	*85*
26	Kalfkött: stek	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	spädkalf	»	65	65	*65*	65	65	*65*	65	65	*65*
28	Färstek, färsk	»	120	120	*120*	110	100	*105*	110	100	*103*
29	Fläsk: färskt	»	125	115	*120*	125	120	*123*	130	120	*126*
30	salt: svenskt	»	130	115	*123*	130	115	*125*	130	125	*128*
31	amerikanskt	»	130	115	*124*	120	115	*118*	130	125	*128*
32	Fisk, färsk: sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	strömming	»	25	25	*25*	25	25	*25*	25	25	*25*
34	rödspotta (»spätta»)	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	salt: sill	»	50	35	*39*	40	35	*38*	45	30	*39*
36	strömming	»	35	25	*26*	30	25	*27*	30	25	*26*
37	kabeljo	»	65	65	*65*	65	65	*65*	65	65	*65*
38	Kaffe (obrändt), brasilianskt	»	150	100	*129*	140	110	*120*	150	100	*135*
39	Socker, bit-	»	75	68	*71*	72	68	*69*	72	68	*70*
40	Fotogén, prima	l.	20	20	*20*	20	20	*20*	20	20	*20*
41	Ved: björk- (osågad, hemkörd (pr »storfamn»:		2270	2270	*2270*	2270	2270	*2270*	2270	2270	*2270*
42	barr- (2·5 × 1·6 × 0·89 m. = 3·56 kbm.)		1760	1510	*1640*	1760	1640	*1700*	1760	1760	*1760*
43	Torf	hl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Kol, antracit- (»valnöt») hemkörd	»	350	350	*350*	350	350	*350*	350	350	*350*
45	Koks, gasverks- (okrossad) hemkörd	»	[1]200	[1]200	[1])*200*	[1])225	[1])200	[1])*213*	[1])200	[1])200	[1])*200*

[1]) Prisuppgifterna afse engelsk kaminkoks.